

Καὶ ἴδε οὐκ εἶς ἀγὼν τοῦ ἔργου σου

Κωνσταντ. 1857

Σελ. 16.

Τυπ. οὐκ εἶς ἀγὼν τοῦ ἔργου σου

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ Π. ΣΟΦΙΑΝΟΠΩΔΟΥ.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher, but appears to contain names and possibly dates.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

Τ Α Α Π Α Ν Τ Α

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΩΝ,
ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ ΚΟΡΑΗ ΤΩΝ 1807.

Τυπόνονται εκ δευτέρου ἀπαραλλάκτως

Π Α Ρ Α

ΛΘΗΝΟΔΩΡΟΥ Π. ΣΟΦΙΑΝΟΠΩΛΟΥ,

Με ἀναλύσεις εἰς ἕκαστον Λόγον Νεοελληνικῆς

ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ,

φιλοτίμῳ Δαπάνῃ οὐχὶ τῶν Ἀδελφῶν Ζωσιμάδων, ἀλλὰ τοῦ

ΙΑΤΡΟΥ Π. ΣΟΦΙΑΝΟΠΩΛΟΥ,

Εἰς Τόμους Δύο.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Α Θ Η Ν Α Ι,

ΕΝ ΤΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ,

Διευθυνομένη παρὰ Γεωρ: Βλασσαρίδου.

1840.

Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Ι Α

Τ Ω Ν

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΩΝ ΣΤΟΧΑΣΜΩΝ

Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ γλώσσης: μετὰ τοὺς ὁποίους, καὶ περὶ
τῆς παρούσης τοῦ ἸΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ἐκδόσεως.

Πρὸς τοὺς Ἕλληνας.

ΟΤΑΝ ἐπροκίρυσα τὴν Ἑλληνικὴν Βιβλιοθήκην, ἦγον τῶν δοκίμων τῆς Ἑλλάδος ποιητῶν καὶ συγγραφέων τὴν συλλογὴν, σκοπὸν εἶχα νὰ καταχερίσω ἀπὸ τὸν Ὅμηρον: ὄχι διὰ νὰ φυλαξῶ ἀκριβῶς τὴν χρονολογικὴν τάξιν καὶ εἰς ὅλους τοὺς μετ' αὐτὸν ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, ἀλλ' ὡς ἀρχηγὸν τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας, νὰ δώσω εἰς αὐτὸν τὰ πρωτεῖα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμαθον ὅτι ἐτυπώθη εἰς τὴν Βενετιάν ἡ αὐτὴ ἐκείνη τοῦ Ὁμήρου ἐκδοσις, τὴν ὁποίαν ἐμελέτων κ' ἐγὼ νὰ ἐκδώσω, ἀρίνω κατὰ τὸ παρὸν τὸν Ὅμηρον, ἕως νὰ γνωρίσω ἐὰν ἡ νέα τύπωσις κάμνη ἀληθῶς περιττὴν νεωτέραν ἄλλην ἐκδοσιν, καὶ ἀρχίζω ἀπὸ τὸν Ἰσοκράτην.

Διὰ τί πρῶτον μεταξὺ τῶν λογογράφων ἐδιάλεξα τὸν Ἰσοκράτην, θέλει ἐξῆς τὸ φανερώσει τῶν προλεγομένων τούτων ἡ ἀνάγνωσις: τὰ ὅποια ὡς ἀκολουθίαν τῶν αὐτοσχεδίων περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ γλώσσης στοχασμῶν, αὐτοσχεδίως ὡς ἐκείνους, ἀναγκάζομαι νὰ γράψω, ἀλλ' εἰς περιστάσεις τοιαύτας, ὅπου, καὶ πρὶν νὰ τελειώσω, ἐὰν ὄχι παντελῶς ἄχρηστα καὶ περιττά, ἐνδεχόμενον νὰ μὴ φανῶσιν ἀναγκαῖα. Τὸ ἐνδεχόμενον ὅμως τοῦτο, μήτ' ἐμὲ, μήτ' ἄλλον κἀνένα, δίκαιον δὲν εἶναι νὰ ἐμποδίσῃ νὰ κοινωνήσῃ εἰς τοὺς ὁμογενεῖς ὅσα κρίνη συμφέροντα εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα (α). Ἄν ὄχι ἄλλο, καλὸν εἶναι νὰ φανῶμεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν φωτισμένων τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν ἀσχολούμενοι εἰς τὴν ἰδίαν

(α) « Δεῖ τοὺς περὶ πραγμάτων μεγάλων σκοποῦντας κηδεύειν συμφέροντα λογισμῶν « παραλαπεῖν διὰ κηδεμίαν πρόφασιν ». Δημοσθένης, περὶ Συμμορ. σελ. 187.

ἡμῶν παιδείαν, μηδὲν ὑποφέρωμεν νὰ μᾶς ἀρπάξωσιν ἀδίκως τὴν τιμὴν τῆς ἀναγεννήσεώς τῆς Ἑλλάδος. Καλὸν εἶναι εἰς ἡμᾶς νὰ καυχώμεθα, καὶ εἰς ἐκείνους νὰ πληροφορηθῶσιν, ὅτι καὶ χωρὶς αὐτοῦ τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἦτο πλέον ἀδύνατον νὰ μείνῃ εἰς ἐκείνην τὴν ἐλευθερὴν κατάστασιν, ὅπου τὸ κατεβύθισεν ἡ ἀπαίδευσις. Καλὸν εἶναι νὰ μᾶς εὐρωσι καταγινόμενος εἰς ὅσα πρέπει νὰ καταγίνονται ὅσοι ἐντρέπονται νὰ ὀνομαζῶνται βάρβαροι, καὶ ὄχι βυθισμένους εἰς τὸν ὀλέθριον ὕπνον τῆς ἀμαθίας, διὰ τὴν ὁποίαν πολλὰκις καὶ ὑπὲρ τὸ πρέπον μᾶς ὠνειδίσαν, καὶ δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀκόμη ἀπὸ ἐτόλμησε μὲ μεγάλην δὲν ἤξεύω εἴτε ἀσπλαγγίαν, εἴτε ἀκρισίαν, νὰ μᾶς στήλιτεύσῃ εἰς ἀπὸ τοῦς ὀνομαζόμενους αὐτῶν σοφοῦς (α).

Ἀκόλουθον ἦτον, ἀπὸ ἐλάλησα εἰς τοὺς Αὐτοσχιδίους στοχασμοὺς περὶ τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὅποιον ἐπρεπε νὰ παραδίδεται τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἡ Γραμματικὴ, νὰ λαλήσω καὶ περὶ τῆς παραδόσεως τῆς Ῥητορικῆς: εἰς τὴν ἐκδόσιν μάλιστα τοῦ Ἰσοκράτους, ὅστις, ὄχι μόνον Ῥήτωρ, ἀλλὰ καὶ Ῥητορικὸς διδάσκαλος περίφημος ἐξημέτισεν. Ἀκόλουθον ἦτο νὰ παραέλλαμ μετὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦτον Ἰσοκράτην τοὺς σημερινούς τῆς Ῥητορικῆς διδασκάλους, καὶ νὰ κρίνω τὴν παραδόσιν αὐτῶν ἀπὸ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα προξενουμένην ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν. Ὅλων ἀπλῶς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων τῆς καλοσύνης ἢ τῆς κακισύνης ἀψευδέστερον ἄλλο κριτήριον δὲν εἶναι παρὰ τὸν καρπὸν ὅστις γεννᾶται ἀπ' αὐτάς.

Ἄλλ' ὅμως ἔμαθην ὅτι ἐκαινοτομήθη εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς Ῥητορικῆς ἡ παραδόσις, καὶ διαφέρει ὁ τρόπος αὐτῆς ἀπὸ τὸν τῆς παλαιᾶς, κατὰ τὸν ὅποιον παρεδίδοτο εἰς τὸν καιρὸν μου. Ὅθεν, μὴ δυνάμενος νὰ κρίνω

(α) Ἐξίσωκε κατὰ τὸ 1805 ἔτος εἰς τὸ Βερολίνον ὁ Γερμανὸς Βαρθόλδης Περιήγησις τῆς Ἑλλάδος, Γερμανιστί, ἐπιγραφομένην *Bruchstücke zur naecheren Kenntniss des heutigeu Griechenlands* κ. τ. λ. Ὁ καλὸς οὗτος Βαρθόλδης ἔλασσε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν φανεράν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους προθυμίαν νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν βαρβαροτατα, προθυμίαν ἀποδειχθεῖσαν ἀπὸ τότες σοφῶν ἀλλογλώσσων συγγραμμάτων μεταφράσεις, ὅσαι ἐκδίδονται καθ' ἡμέραν, ὄχι εἰς τὴν Ἰνδίαν, ἢ εἰς τὴν Κίαν, ἀλλὰ πλησίον αὐτοῦ, ἀπ' αὐτάς τῆς Εὐρώπης τὰς τυπογραφίας, κ' ἔδωκε προσοχὴν εἰς ὀλίγων τιῶν ἰσοτήτων φύλλαδας, ὡς νὰ μὴν εὐρίσκοντο καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σοφὰ ἔθνη ἀνάτοιοι. Ἡ ἀνοστή τῆς ψυχῆς ὁμοιάζει τὰς σωματικὰς ἀρρώστιας, καὶ ὅποια δυνατὸν εἶναι νὰ ἐλαττωθῶσιν, ἀλλ' ὄχι νὰ παύσωσιν ὀλοτάκι. Ἐν ὅσοι εἶναι εἰς τὸν κόσμον πνευτοὶ, πλευρίτιδες, περιπνευμονίαι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα σωματικὰ πάθη, ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ εὐρίσκονται καὶ ἀνόητοι, καὶ ἡλίθιοι, καὶ μωροὶ, ἄλλος ἄλλον υπερβαίνοντες εἰς τὴν κρῆνίσαν τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς. Ἦτι παρὰ τοῦς ἄλλους περισσώτερον πταύουσι εἰς τοῦτο οἱ ταλαίπωροι Γραικοί;

περὶ ταύτης, πρὶν γνωρίσω ἀκριβῶς πῶς καὶ τίνας ῥήτορας παραδίδουσιν, ἀναβαλλῶ τὴν κρίσιν εἰς ἄλλον καιρὸν, καὶ ἀρκοῦμαι εἰς ὀλίγους τινὰς περὶ τῆς Ῥητορικῆς γενικοῦς στοχασμοῖς.

Ἐλεγα (α) ὅτι μὴτ' ἐπιστήμη, μὴτε τέχνη οὐδ' οὐκ δύναται νὰ παραδοθῆ με εὐκολίαν, ἢ νὰ ἔλθῃ εἰς τελειότητα, χωρὶς τὴν χειραγωγίαν τῆς Φιλοσοφίας: καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦτο προσαρμόσας τότε εἰς τὴν Γραμματικὴν, τὸ προσαρμόζω τώρα εἰς τὴν Ῥητορικὴν. Ἄν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν χωρὶς πάθη, ἢ Ῥητορικὴ ἤθελεν εἶναι καθαρὰ μακροτεχνία. Ἡ διαφορὰ τῆς ἀπὸ τὴν Γραμματικὴν στέκει εἰς τοῦτο, ὅτι ἐκείνη διδάσκει τὸ καταλλήλως λέγειν καὶ γράφειν, ἢ δὲ Ῥητορικὴ τὸ πιθανῶς λέγειν καὶ γράφειν. Μιῆνα μέρος τῆς πιθανότητος ταύτης προξενεῖται, καθὼς θελομεν ἰδεῖ μετ' ὀλίγον, ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τῶν λέξεων, καὶ τὴν τεχνικὴν αὐτῶν σύνθεσιν. Ἀλλὰ τίς χρεια ταύτης τῆς ἐκλογῆς, ἢ τῆς συνθέσεως, καὶ τῆς ἀπ' αὐτὰς γεννοῦ ἐνὸς πιθανότητος, ἂν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν καλοὶ νὰ κυριεύσωσιν εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις τὰ πάθη των; ἂν ἦτο δυνατόν εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, ἢ νὰ νοήσωσιν αὐτοὶ, ἢ νὰ διδασκῶσιν εὐκολῶς ἀπ' ἄλλους τ' ἀληθινὰ συμφέροντα; Ὅλας τὰς ἠθικὰς ἀληθείας ἀρκετὸν ἦτο νὰ τὰς ἀποδείχῃ τις λογικῶς εἰς αὐτοὺς, διὰ νὰ τὰς δέχωνται καὶ νὰ τὰς ἀκολουθῶσι πάρυστα χωρὶς δισταγμῶν. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι τοιοῦτον: καὶ τὴν Ῥητορικὴν ἄχι μόνον ἢ Φιλοσοφία, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἢ Ορθολογία τὴν ἑαυτῶν χρῆσιμον εἰς τὸ νὰ κυβερνᾷ τῶν ἀνθρώπων τὰ πάθη. Ἔως καὶ αὐτὸ τὸ μηδεμίαν εἰς τὸ φαινόμενον χρῆσιν ἔχον πιθανολογικῆς ἠθικῶν ἀξίωμα, «Ὁ σὺ μισεῖς, ἐτέρῳ μὴ ποιήσης», ἀναγκάζονται πηλάκις, καὶ ὁ ἠθικὸς φιλόσοφος, καὶ ὁ χριστιανὸς ἱεροκλήρῳ, νὰ τὸ κληρώσωσι μετ' Ῥητορικῆς τὰ μαγεύματα, διὰ νὰ καταπέσωσι τὸν ἀκούοντα ὅτι ἀπ' αὐτὸ κρέμαται ἡ σωτηρία του: ἀπαράλλακτα καθὼς ὁ ἱατρὸς ἀλείφει μὲ ὀλίγον μέλι τοῦ ποταμίου τὰ χεῖλη, διὰ νὰ σκεπάσῃ τὴν πικρίαν τοῦ ποτοῦ εἰς τὴν ἀδύρωστον, ὅστις χωρὶς ταύτην τὴν ἀπάτην προτιμᾷ πηλάκις τὴν καθημερινὴν τῆς ἀδύρωστῆς τοῦ βλάσανον ἀπὸ τοῦ ἱατρικοῦ τὴν προσωρινὴν ἀνάθειαν.

Καὶ ἐπειδὴ διὰ ταύτην τὴν κοινὴν εἰς τοὺς περισσοτέρους ἀνθρώπους ἀγνωσίαν τοῦ καλοῦ, τὴν ὁποῖαν ὁ Ἀριστοτέλης ὀνομάζει μαχθηρίαν (β), δὲν ἀρκεῖ ἡ γυμνὴ ἀπόδειξις, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐνδυναμωθῆ μετ' Ῥητο-

(α) Πρόδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. ρκβ.

(β) «Δίκαιον γὰρ αὐτοῖς ἀγνωρίζεσθαι τοῖς πράγματι, ὅτι τὰλλα εἴω τοῦ ἀποδείξει «περιέργα ἔστιν: ἀλλ' ὁμως μίγα δύναται, διὰ τὴν τοῦ ἀρεκτοῦ μαχθηρίαν». Ἀριστοτέλης, Ῥητορικ. Γ, α.

ρικῆς τὰ ὄπλα, συμφέρει, ἢ νὰ εἶπω ἀληθέστερα, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ διευθύνωνται καὶ νὰ κανονίζωνται τὰ τοιαῦτα ὄπλα ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν, διὰ νὰ κόπτωσι τὼν παθῶν τὴς ἀγριότητος, καὶ ὄχι νὰ σφάζωσι τὴν ψυχὴν, μὲ τοῦ λόγου τὴν μαγείαν. Τὸ πρῶτον εἶναι μόνου τοῦ φιλοπάτριδος Ῥήτορος ἔργον : εἰς τὸ δεῦτερον ἐνασχολήθησαν οἱ πονηροὶ δευκαγωγοί, οἱ προδόται τῆς πατρίδος, οἱ κόλακες, οἱ συκοφάνται, εἰ ὑποκριταὶ τῆς ἀρετῆς, οἱ γόητες ὄλων τῶν αἰώνων.

Ἐξω τούτου τοῦ κακοῦ, τὸ ὅποιον, ὅταν εἰς κακῶν ἀνθρώπων στόματα πέσῃ, δύναται νὰ προσεβῆσῃ ἡ Ῥητορικὴ, συμβαίνει καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς χρηστέως ῥήτορας, ἢ τοὺλάχιστον ἐκείνους, ὅσοι βλάπτουν ἀκουσίως, ἐν ἄλλο, ὄχι τότεν, κατὰ τὸ φαινόμενον, θεινόν, ἀλλ' ὄμως βλαβερόν εἰς ἐκείνους μάλιστα τοὺς ἀκρατάς (καὶ οὗτοι εἶναι πολλοί), ὅσοι δὲν ἔχρουσι τὴν ἐπιστήμην νὰ διακρίνωσι τὸν γνήσιον Ῥήτορα ἀπὸ τὸν ἀδόλεσχον καὶ φλύαρον σοριστήν. Ἐὰν διὰ νὰ γένη πιθανός, εἶναι ἀνάγκη νὰ καλλωπίζεται ὁ λόγος, ὁ καλλωπισμὸς ὄμως οὗτος πρέπει νὰ ἔχῃ μέτρον, καὶ νὰ περιορίζεται εἰς ὄρια : πρέπει νὰ ὁμοιάζῃ τὸν σεμνὸν καλλωπισμὸν τῆς σώφρονος γυναικὸς, καὶ ὄχι τὰ διακρινῆ καὶ ἄσχετα φορέματα τῆς πόρνης. Τὸ γεννώμενον ἀπὸ τὴν ἀμεταίτη κακὸν εἶναι ἡ ματαιὰ τοῦ καιροῦ διαπάγη, καὶ τὸ χειρότερον, ἡ διαστροφὴ τῆς κρίσεως τῶν ἀκράτων, οἱ ὅποιοι συνειθίζουσιν οὕτω κατὰ μικρὸν νὰ προσέχωσιν εἰς τὴν εὐφράδειαν τῆς συμβουλῆς περισσότερον παρὰ εἰς τὴν συμβουλήν αὐτήν, καὶ, κατὰ τὸν μυθολογούμενον Ἰξίωνα, ἀντὶ τῆς Ἥρας νὰ ἐναγκαλιζῶνται καὶ νὰ θαυμάζωσι τὴν ἀψυχὸν νεφέλην.

Καὶ τὸ μέτρον τοῦτο νὰ δώσῃ, ἢ τὰ ὄρια ταῦτα νὰ στήσῃ, τίς ἄλλη δύναμις εἶναι ἱκανὴ παρὰ τὴν φιλοσοφίαν, τῆς ὁποίας μέρος ἔκριναν τὴν Ῥητορικὴν, οἱ εὐρέται καὶ τελειωταὶ τῆς τέχνης ταύτης; Ὁ Ἀριστοτέλης, παραβάλλων τὸν συλλογισμὸν τῆς Λογικῆς μὲ τὸ Ῥητορικὸν ἐνθύμημα, λέγει, ὅτι ὅστις ἐξεύρει νὰ συλλογίζεται ὀρθά, ἐκεῖνος ἐμπορεῖ νὰ εὕρῃ καὶ τὰ πιθανότερα ῥητορικὰ ἐνθύμηματα (α). Ἄλλου πάλιν ὀνομάζει τὴν Ῥητορικὴν συγγενὴ τῆς Διαλεκτικῆς, τῆς Πολιτικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας (β).

(α) « Ὁ μάλιστα δυνάμενος τοῦτο θεωρεῖν, ἐκ τίνων καὶ πῶς γίνεται συλλογισμός, οὗτος καὶ ἐνθυμηματικός ἂν εἴη μάλιστα ». Ἀριστοτέλ. Ῥητορ. Α, α, § 11.

(β) « Συμβαίνει τὴν Ῥητορικὴν οἷον παραφύει τὴς Διαλεκτικῆς εἶναι, καὶ τῆς περὶ τὰ ἦθη πραγματικῆς, ἢν δίκαιόν ἐστι προσαγορεύειν Πολιτικὴν. . . Ἡ Ῥητορικὴ σύγκειται ἐκ τῆς ἀναλυτικῆς ἐπιστήμης, καὶ τῆς περὶ τὰ ἦθη Πολιτικῆς. Ὁ αὐτός, Ῥητορικ. Α, β § 7, καὶ δ, § 5.

Ταύτην τῆς Ῥητορικῆς καὶ τῆς Φιλοσοφίας τὴν συγγένειαν τὴν ἐκατά-
λαβε (καὶ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ τὴν καταλάβῃ;) καὶ ὁ Φιλόσοφος καὶ
Ῥήτωρ Κικέρων. « Χωρὶς (λέγει) τὴν Φιλοσοφίαν, εἶναι ἀδύνατον νὰ γένη
« τις Ῥήτωρ... διότι χωρὶς τὴν βεβήθειαν αὐτῆς δὲν ἐμπορεῖ νὰ εὕρῃ λόγους
« ἱκανοὺς νὰ παραστήσῃ μεγάλα καὶ διάφορα τὴν φύσιν πράγματα. Εἰς
« τὸν Φαῖδρον τοῦ Πλάτωνος λέγει ὁ Σωκράτης, ὅτι διὰ τοῦτο ὑπερέβαλε
« τοὺς ἄλλους αὐτοῦ συγχρόνους Ῥήτορας ὁ Περικλῆς, ὅτι ἐχρημάτισε μα-
« θητῆς τοῦ Φυσικοῦ Ἀναξαγόρου: ἀπὸ τὸν ὅποιον μὲ πολλὰ ἄλλα θαυμαστὰ
« ἔμαθε καὶ τὸ νὰ ἦναι γόνιμος λόγων, καὶ νὰ διακρίνῃ (τὸ ὅποιον εἶναι τῆς
« Ῥητορικῆς μέρος τὸ κυριώτατον) μὲ ποίας ἰδέας τοῦ λόγου ποῖα τῆς ψυ-
« χῆς πάθη κινουῦνται. Τὸ αὐτὸ ἐμποροῦμεν νὰ συλλογισθῶμεν καὶ περὶ
« τοῦ Δημοσθένους, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὰς ἐπιστολάς συμπεραίνεται, ὅτι ἤκουσε
« συχνὰ τὸν Πλάτωνα. Ὅστις δὲν ἐδιδάχθη ἀπὸ φιλοσόφους, μῆτε τὸ γένος
« καὶ τὸ εἶδος τῶν πραγμάτων νὰ θεωρήσῃ εἶναι δυνατός, μῆτε δι' ὀρισμοῦ
« νὰ τὸ ἐξηγήσῃ, μῆτε εἰς μέρη νὰ τὸ διαίρῃ, μῆτε νὰ κρίνῃ ποῖον εἶναι
« τὸ ἀληθές, ἢ ψευδές, μῆτε τὰ ἀκόλουθα νὰ ἴδῃ, μῆτε τὰ μαχόμενα καὶ
« ἀντιφάσκοντα νὰ καταλάβῃ, μῆτε τὰ ἀμφίβολα νὰ διακρίνῃ. Ἀλλὰ τί
« νὰ εἶπω περὶ ἐκείνου τῆς φιλοσοφίας τοῦ μέρους τοῦ ἐξετάζοντος τὴν
« φύσιν τῶν πραγμάτων, τοῦ ὁποίου ἡ γνώσις χορηγεῖ τόσῃν ἀρθανίαν λόγων;
« Τί περὶ ἐκείνου, τὸ ὅποιον καταγίνεται εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ βίου, τῶν
« καθηκόντων, τῶν ἠθῶν, τῆς ἀρετῆς; Χωρὶς ἱκανὴν εἰδήσιν καὶ παιδείαν
« τῶν πραγμάτων τούτων, τίς δύναται νὰ συλλογισθῇ ἢ νὰ ἐκφράσῃ τίποτε;
(α) ». Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Κικέρων περὶ τῆς Ῥητορικῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἂν μᾶς ἐλίπε τῶν δύο τούτων ἀξιολογοτάτων καὶ ἀξιοπίστων
ἀνδρῶν ἡ περὶ ταύτης κρίσις καὶ μαρτυρία, δύσκολον δὲν εἶναι νὰ καταλάβῃ
πᾶς ἓνας, ὅτι ἐπειδὴ ὁ προφορικός λόγος ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ ἀπεικόνισμα
τοῦ ἐνδιαθέτου τῆς ψυχῆς συλλογισμοῦ, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ γραφθῇ ἢ
νὰ λαληθῇ πιθανῶς, ἐὰν ὁ ἐνδιάθετος δὲν ἦναι τοιοῦτος: καὶ τοιοῦτον νὰ
τὸν κάμῃ παρὰ τῆς Φιλοσοφίας τὴν δύναμιν ἄλλο τί ποτε δὲν ἐμπορεῖ.
Ὅτινος ὁ νοῦς εἶναι γυμνός ἀπὸ παιδείαν καὶ πραγμάτων εἰδήσιν πολλῶν,
ἐκεῖνος ἔχει ἢ οὐδεμίαν, ἢ ἀτελεῖς καὶ πολλὰ διεστραμμένας ἰδέας τῆς
οὐσίας (β) καὶ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων: καὶ ὅστις συλλογίζεται τὰ

(α) Cicero. Orator. cap. 4. Sine philosophia non posse effici, quem quaerimus eloquentem, etc.

(β) Ἐλεγεν ὁ Σωκράτης πρὸς τὸν Φαῖδρον, ἀρ' οὐ μὲ δυσχερόστησιν ἤκουσε τὴν ἀνάγνω-
σιν τοῦ Ἑρωτικοῦ λόγου Λυσίου τοῦ Ῥήτορος, « Περὶ παντός, ὦ παῖ, μία ἀρχὴ τοῦς

πράγματα κακῶς, κακῶς εἰ ἀνάγκη, πρέπει νὰ γράφῃ καὶ νὰ λαλῇ, καὶ ἂν ὄλας τὰς ῥητορικὰς τέχνας ἐξεύρῃ ἀπὸ στήθους.

Εἶναι καὶ τοῦτο σημειώσεως ἄξιον, ὅτι ἡ ἀκμὴ τῆς ὀρθῆς Ῥητορικῆς ἔγινε σύγχρονος τῆς Φιλοσοφίας, ἢ τοῦλάχιστον ἐκείνου τῆς Φιλοσοφίας τοῦ μέρους, τὸ ὅποιον διδάσκει τὴν τέχνην τοῦ συλλογίζεσθαι, καὶ τὴν θεωρίαν τῆς πολιτικῆς κοινωνίας. Πολλοὶ Ῥήτορες τῶν Ἀθηναίων ἦσαν σύγχρονοι τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους: καὶ ὅταν ἐδημηγόρει κατὰ τοῦ Μακεδόνου, Φιλίππου ὁ ἀμίμητος Ῥήτωρ Δημοσθένης, τὸν αὐτὸν ἐκείνον σχεδὸν καιρὸν ἐσύγγραφε ῥητορικὴν τέχνην ὁ πολυμαθέστατος τῶν φιλοσόφων Ἀριστοτέλης. Θίλομεν ἰδεῖ μετ' ὀλίγα ὅτι καὶ ὁ πρῶτος εὐρετῆς τῆς Ῥητορικῆς ἦτον εἷς ἀπὸ τῶν παλαιῶν τῆς Ἑλλάδος φιλοσόφους.

Καὶ τί καλὸν ἐπροξένησεν ἡ Ῥητορικὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους; ἤθελεν ἴσως ἐρωτήσῃς ὅτις δὲν πιστεύει τὴν συγγένειαν αὐτῆς μετὰ τὴν Φιλοσοφίαν. Μήπως ἐδυνάθη ὁ Δημοσθένης νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Μακεδόνων; ἢ ὁ Κικέρων νὰ πύξῃ τὴν ἐμφυλίαν πολέμους, οἱ ὅποιοι ἀφάνισαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος του; Αἱ τέχναι, ἀποκρίνομαι, δὲν πρέπει νὰ κρίνονται ἀπ' ὅ, τι κἀμικὸν ἢ δὲν κἀμικόν, ἀλλ' ἀπ' ὅ, τι δύνανται νὰ κάμωσι: καὶ ἀρκεῖ τὸ νὰ τὸ κάμωσι ποτὲ νὰ τὰς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τῶν δεσφῶν τοῦ νὰ μὴ τὸ καταρθύνωσι πάντοτε. Ἡ Ῥητορικὴ δὲν ἐπαγγελλεται νὰ πείσῃ, ἀλλὰ νὰ εὕρῃ καὶ νὰ μεταχειρισθῇ μετὰ τέχνην ὅσα εἶναι δυνατὰ νὰ πείσασι. Μήτε ἡ ἰατρικὴ δίδει πάντοτε τὴν ὑγίαν εἰς τὸν ἀρρώστον, διότι μὴτ' αὐτῆς ἐπάγγελμα κυρίως εἶναι νὰ ἰατρύῃ, ἀλλὰ νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ μεταχειρίζεται εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν ὅσα εἶναι ἐπιτήδεια εἰς ἰατροίαν (α). Καὶ τῆς αὐτῆς ἀδικίας εἶναι τὸ νὰ ἀτιμάζῃ τις τὸν Ῥήτορα, διότι δὲν ἐπειτεν ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ ἐλιθώθη, καὶ

« μέλλουσι καλῶς βουλευέσθαι: εἰδέναι δὲ περὶ οὗ ἂν ἢ ἡ βουλὴ, ἢ ἄπαντος ἀμαρτάνειν
 « ἀνάγκη: τοῦς δὲ πολλοὺς λείπειν ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν ΟΥΣΙΑΝ ἑκάστου. Ὡς οὖν εἰδότες,
 « οὐ διομολογοῦνται ἐν ἀρχῇ τῆς σέβης: προελθόντες δὲ τὸ εἶδος ἀποδιδοῦσιν: οὔτε
 « γὰρ ἑκυτοῖς, οὔτε ἄλλοις ὁμολογοῦσιν». Πλάτων Φαιδρ. σελ. 237. Ὅστις ἔχει νοῦν,
 ἢ σημειώσῃ καλὰ τὸ, « Οὐκ ἴσασι τὴν οὐσίαν ἑκάστου».

(α) « Καὶ ὅτι χρήσιμος (ἡ Ῥητορικὴ) φακερόν: καὶ ὅτι οὐ τὸ πείσαι ἔργον αὐτῆς, ἀλλὰ
 « τὸ ἰδεῖν τὰ ὑπάρχοντα πιθανὰ περὶ ἑκάστου, καθάπερ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις
 « πάσαις. Οὐδὲ γὰρ ἰατρικῆς τὸ ὑγιὰ ποιῆσαι, ἀλλὰ μέχρις οὗ ἐνδέχεται μέχρι τούτου
 « προαγγεῖν: ἔτι γὰρ καὶ τοὺς ἀδυνατοὺς μεταλαβεῖν ὑγίαις ὅμως θεραπεῦσαι καλῶς». Καὶ πάλιν, « Οὔτε γὰρ ὁ Ῥητορικὸς ἐκ παντὸς τρόπου πείσει, οὐδ' ὁ ἰατρικὸς ὑγιάσει:
 « ἀλλ' ἐὰν τῶν ἐνδεχομένων μηδὲν παραλίπη, ἰκανῶς ἔχειν αὐτὸν τὴν ἐπιτήρησιν φέσσομεν». Ἀριστοτέλης: Ῥητορικ. Α, α § 14 καὶ Τοπικ. Α, β.

νά κατακρίνη τὸν ἄνθρωπον, ὅτι δὲν ἐλευθέρωσαν ἀπὸ τὸν θάνατον τοὺς ἀνάκτα νοσοῦντας. Εἰς ἐκείνην τὴν περίοδον τοῦ χρόνου ὅταν ἐδημηγόρει ὁ Δημοσθένης, τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἡ πολιτικὴ ἀφρόσυχία εἶχε φθάσει εἰς ἐκείνον τὸν βαθμὸν, εἰς τὸν ὅποιον ὅταν κατακτῆσωσι τὰ ἔθνη, ὀλίγη πλέον θεραπείαις ἐλπίς μένει εἰς αὐτά. Εἰς παρομοίαν χρόνον περίοδον ἤμας καὶ ὁ Κικέρων. Μ' ὅλα ταῦτα, καὶ ὁ Δημοσθένης ἐξόπνισε πολλάκις ἀπὸ τὸν βαθμὸν αὐτῶν λήθαργον τοὺς Ἀθηναίους: καὶ ἴσχυσε τοῦ Κικέρωνος ἡ εὐγλωττία νὰ διασκεδάσῃ τὴν συνωμοσίαν τοῦ Κατιλίνα, καὶ νὰ καταπολεμήσῃ τὴν ἀνάισχυτον πλεονεξίαν τοῦ Οὐέρου, καὶ τὸν κραταιώτατον αὐτῆς σύμμαχον ἄδικον πλοῦτον.

Ἄλλ' ἐν εἰς τὰ παρρηκῶντα καὶ καταφερόμενα εἰς τὴν ἀπόλειαν ἔθνη τῆ, Ῥητορικῆς ἢ δύναις δὲν εἶναι τόσα πολλὰ, εἰς τὰ ἀναγεννόμενα εἶναι πολλὰ μέγαρα. Ἐκεῖνα ἴσως, ἀρ. ὅσαι νὰ παρομοιωθῇ τις μὲ τὰ γηραλαῖα σώματα, ἀπὸ τὰ ὅποια κἄμι ἀνθρώπινη δύναμις νὰ διοῖσῃ τὸν ἀπαρῆκτον θάνατον δὲν εἶναι καλῆ: τῦτα δυνατόν εἶναι νὰ φέρῃ τις εἰς αὐξήσιν μὲ τὴν νοθεσίαν, ὡς τὰ νεογέννητα βρέφη μὲ τὴν τροφήν.

Καὶ τοιαύτη εἶναι τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἡ σημερινὴ κατάστασις. Ὅτι ἀναγεννᾶται καὶ αὐξάνει καθ' ἡμέραν ἀπὸ τὸ καλὸν εἰς τὸ κλιτικόν, δὲν ἔμεινε πλέον οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν, πλὴν εἰς ἐκείνων μόνων τὰς κεφαλὰς, ὅσοι κρίνουσι τὰ ἔθνη, τῶν ὅποιων μῆτε γλωσσῶν, μῆτε ἔθνη, μῆτε σχέσεις, μῆτε τὰς ἄλλας διαφόρους καὶ πολυειδεῖς περιστάσεις γνωρίζουν, μὲ τὴν αὐτὴν τόλμην, ὡς ἤθελαν κρίνει ὅτινα βλέπουσιν καθ' ἡμέραν, μ' ὅτινα συγκατοικοῦν ἢ συνάναστρέφονται παιδιῶν. Ταύτην τὴν αὐξήσιν καὶ προκοπὴν δύνανται νὰ τὴν ἐπιταχύνωσιν εἰς λόγους τοῦ γένους ἄδρες μὲ τὴν Ῥητορικὴν ὀδηγουμένην ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν, ἧγον τοιαύτην Ῥητορικὴν, ἧτις νὰ διδάσκῃ τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ τὴν δόξαν τῶν προηόντων ἡμῶν, καὶ τὰ σφάλματα, διὰ τὰ ὅποια ἀφανίσθη τόση δόξα, καὶ τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἐμποροῦμεν πάλιν νὰ τὴν ἀναλάβωμεν, καὶ τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἦναι θεμελιωμένα εἰς τὴν ἀληθινὴν ἠθικὴν (α').

Ἄλλ' οἱ λόγοι τοῦ γένους (καὶ τοῦτο ἀποβλέπει μόνους τοὺς νέους: μῆτε τούτων τόλμηρὸς εἶμι, ὥστε νὰ συμβουλευῶ τοὺς μὴν ἔχοντας χρεῖαν συμ-

(α) • Πρὸς ταῦτα βλέπω ὁ ῥήτωρ ἐκεῖνος ὁ τεχνικός τε καὶ ἀγαθός, καὶ τοὺς λόγους « προσοίσει ταῖς ψυχαῖς, οὗς ἀν' ἔλεγχ, καὶ τὰς πράξεις ἀπάσας: καὶ δῶρον, ἴαν τε διδῆ, « δώσει, καὶ, ἴαν τε ἀραιρῆται, ἀραιρῆσεται: πρὸς τοῦτο καὶ τὸν νοῦν ἔχων, ὅπως ἀν « αὐτοῦ τοῖς πολίταις δικαιοσύνη μὲν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐγγίγνεται, ἀδικία δὲ ἀπαλλάτταται, καὶ σωφροσύνη μὲν ἐγγίγνεται, ἀκολασία δὲ ἀπαλλάτταται, καὶ ἡ ἄλλη ἀρετὴ « ἐγγίγνεται, κακία δὲ ἀπίσ». Πλάτων ἐν Γοργίᾳ, σελ. 504.

βουλῆς, μήτε κειρὸν ἔχω νὰ δαπανῶ ματαίως διὰ τοὺς ὅσους δὲν εἶναι πλέον εἰς κατάσκασι νὰ ὠφελῆθῶσιν ἀπὸ συμβουλῆν): οἱ λόγοι λέγω τοῦ γένους πρέπει μάλιστα νὰ προσέχωσιν εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοτε εἶπα (α), καὶ δὲν θέλω παύσει νὰ λέγω, ὅτι τὴν ἀληθινὴν τέχνην τοῦ γράφειν ν' ἀποκτήσῃ εἶναι τῶν ἀδυνάτων, ὅστις δὲν ἐφρόντισε σύγκαιρα νὰ ἐνδυναμώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ μὲ φρονήματα ἐλευθερίας ἀκατάπληκτα. Ἀπὸ τοῦ Ῥητορικοῦ λόγου τὰ τρία γένη, τὸ Δικαιτικὸν (β), τὸ Ἐπιδεικτικὸν (γ) καὶ τὸ Συμβουλευτικὸν (δ), ἡ παρῶσα τῆς Ἑλλάδος κατάστασις τοῦ πρώτου σχεδὸν οὐδεμίαν ἀκόμει, τοῦ δευτέρου πολλὰ ὀλίγην, τοῦ τρίτου ἔχει μεγαλωτάτην χρεῖαν. Εἰς τοῦτο λοιπὸν πρέπει νὰ βάλλωσιν ὅλην αὐτῶν τὴν φροντίδα ὅσοι θέλουσι νὰ κατασταθῶσι σωτῆρες τοῦ γένους των: ἀλλ' εἰς τοῦτο νὰ εὐδοκιμήσωσι (καὶ τοῦτο εἶναι νὰ πείσωσι) δὲν εἶναι δυνατόν, ἂν ὁ λόγος αὐτῶν δὲν εἶναι ἀληθινὴ εἰκὼν λογισμῶν ψυχῆς ἐλευθερίας. Ἐκεῖνο μόνον δύναται τις νὰ ἐκφράσῃ πιθανῶς, ὅ, τι συλλογίζεται καλῶς: καὶ μὴν ἐλπίζει ποτὲ νὰ πείσῃ τοὺς ἄλλους τὰ συμφέροντα, ὅστις δὲν τὰ κατεπίσθη πρῶτον αὐτὸς, μήτε νὰ πυρώσῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀκούοντων μὲ τὰς φλόγας τοῦ Ῥητορικοῦ λόγου, ἂν δὲν τὰς ἀνάψῃ πρῶτον εἰς τὴν ἰδίαν του ψυχὴν. Εἰς ἀγενεῖς ἀνδραπόδων ψυχὰς τοιαύτη πύρωσις ἢ δὲν ἔχει χώραν παντάπασιν, ἢ, καθὼς τὸ πῦρ τῶν ἀχύρων, μόλις ἀναφθεῖσα μακρύνεται: καὶ ἡ Ῥητορικὴ εἰς τῶν τοιούτων τὸ στόμα γίνεται ὄργανον τοῦ νὰ πολεμῶσι τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴν συκοφαντίαν, ἢ νὰ τοὺς φθείρωσι μὲ τὴν κολακείαν (ε).

(α) Ἡλιοδώρ. Μέρ. Α, σελ. 106-07, Πρόδρ. Ἑλλ. Βιβλ. σελ. 194.

(β) Τὸ καταγεγνημένον εἰς τὰς δίκας, ἤγουν τὰς κρίσεις, καὶ κοινότερον τὰ κρισολογήματα.

(γ) Τὸ ὁποῖον καὶ Ἡερογυρικὸν ἀπ' ἄλλους ὀνομάζεται, καὶ Ἐγκωμιστικὸν, ἂν καὶ δὲν καταγίνεται πάντοτ' εἰς ἐγκώμια.

(δ) Τὸ ὀνομάζουσι καὶ Δημογραφικόν: διότι εἶλετο τὴν ἀρχὴν εἰς τὰς δημοκρατουμένας Ἑλληνικὰς πόλεις, ὅπου οἱ Ῥήτορες ἠγόρευον, ἤγουν ἐδιδάσκον, εἰς τὴν συνάθροισιν τοῦ δήμου τὰ συμφέροντα εἰς αὐτὸν.

(ε) Ἡ Ῥητορικὴ, λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (Ῥητορικ. Α, α), εἶναι ἀντίστροφος τῆς Διαλεκτικῆς: διότι κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρει ἀπ' ἐκείνην, ὅτι ὅσα ἡ Διαλεκτικὴ ἀποδείχῃ διὰ συλλογισμῶν, ἡ Ῥητορικὴ τὰ μεταβάλλει εἰς ἐνθυμήματα, τὰ καλλωπίζει, καὶ τὰ ἐκφράζει διεξοδικώτερον. Ὅταν ὁ σκοπὸς τῆς ἦναι ἡ παρῶσις τῆς ἀληθείας εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ὁὐρον ἀληθῶς τοῦ οὐρανοῦ: ἀλλ' ὅταν ἀποβλέπῃ εἰς τὸ νὰ ἀπατήσῃ μόνον τοὺς ἀκούοντας, τότε γίνεσθαι, ὡς εἶπεν ὁ Σοφιστὴς Τρωϊλὸς, « Ἀντίστροφος τῇ συκοφαντικῇ, ἢ: ἠγέσταντο Ἀριστογείτων καὶ Ἠγάμων, ἡ ἀντίστροφος τῇ « κολακευτικῇ, ἢ: ἠγέσταντο Δημόδοκος καὶ Ἀριστόδημος » (Id. Ῥυγγεινίου Κριτικ. ἱστορ.

Τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ θελοντος νὰ πείσῃ εἶναι νὰ λαλῇ σαφῶς, ἦγουν εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταλαμβάνεται ἀπὸ τὸν πρὸς τὸν ὅποιον λαλεῖ. Καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης ἤθελεν εἶσθαι τῶν βητόρων ὄλων ἀπιθανώτατος, ἐὰν ἐδημηγόρει δὲν λέγω (πᾶρμι' ἀδύνατον) εἰς γλώσσαν ἀλλόφυλον, ἀλλ' ἐὰν μόνον τοῦ ἤρχετο εἰς τὴν φαντασίαν, νὰ συγκεράσῃ τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον μὲ τὴν Διολικὴν, ἢ κάμμίαν ἄλλην ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος· τὰς διαλέκτους. Ὁ ὀρθὸς λόγος, ὅστις ἐδίδασκεν ἐκεῖνον νὰ γράφῃ Ἀττικῶς, ἐπειδὴ σκοπὸς τοῦ ἦτο νὰ πείσῃ Ἀθηναίους, διδάσκει καὶ τοὺς Γραικοὺς νὰ γράψωσι τῶν Γραικῶν τὴν γλώσσαν, ἐὰν θέλωσι νὰ μιμηθῶσιν εὐτυχῶς τὸν Δημοσθένην. Ἀλλ' ἡ ἀφιλόσοφος Ῥητορικὴ ἔκαμε νὰ γράφωνται καὶ τὰ Ῥητορικὰ προγυμνάσματα τῶν σχολείων, καθὼς τὰ γραμματικὰ βήματα. Καὶ ταῦτα μὲν ἔχουσι κἂν εὐλογον πρόφασιν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μάθωσιν οἱ θεματογραφοῦντες τοὺς κανόνας τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως: κ' ἤθελαν κατορθώσῃ ὅ, τι ἐπαγγέλλονται, ἐν ἡ θεματογραφία ἐχειραγωγεῖτο ἀπὸ διδασκάλους εἰδήμονας. Τὰ δὲ Ῥητορικὰ προγυμνάσματα, εἰς τὰ ὅποια δὲν εἶναι πλέον ὁ λόγος νὰ γνωρίσῃ ὁ προγυμναζόμενος τὴν κατάλληλον τοῦ λόγου τῶν μερῶν σύνταξιν, ἀλλὰ τὸν τρόπον πῶς, καὶ τὴν αἰτίαν διὰ τί, ἢ αὐτὴ γραμματικὴ κατάλληλος σύνταξις θέλγει περισσώτερον ἢ ὀλιγώτερον τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκούοντος, κατὰ τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν τάττονται τὰ μέρη τῆς (α), καὶ τὸν καιρὸν εἰς τὸν ὅποιον προσφέρονται: ταῦτα λέγω τὰ Ῥητορικὰ προγυμνάσματα πῶς εἶναι δυνατόν νὰ κατασταθῶσιν ἀληθῶς διδασκαλικά, ἐὰν δὲν γράφωνται εἰς τὴν κοινὴν γλώσσαν, ἦγουν τὴν γλώσσαν τοῦ περισσώτερου μέρους τοῦ ἔθνους. Διὰ τὸ περισσώτερον μέρος τοῦτο, μὲ τοὺς ὁποίους μέλλει νὰ ζήσῃ, καὶ τοὺς ὁποίους εἰς ἀνάγκην πολυλάκις θέλει εἰσθεῖ νὰ καταπέσῃ, διδάσκεται τὴν Ῥητορικὴν ὁ μαθητὴς, διὰ τοὺς ὀλίγους συμμαθητὰς καὶ συνελληνιστὰς αὐτοῦ, μέγα μέρος τῶν ὁποίων ἐνδεχόμενον, ἀφ' οὗ παύσωσι νὰ μαθητεύωνται, μήτε ν' ἀπαντήσῃ ποῦποτε πλέον ἐπὶ ζωῆς του.

Ἐὰν ἐξ ἀνάγκης πρέπη νὰ γράφῃ τὴν γλώσσαν του ὅστις θέλει νὰ δώσῃ, κατὰ τὰς περιστάσεις, εἰς τοὺς λόγους ὅλην ἐκεῖνην τὴν πιθανότητα, ὅσης

τῶν Ἑλλήνων. Ῥητόρ. σελ. 154). Ὁ Κωνσταντῖνος ἐγραφεν ὀλίγοντον μακρὸν κεφάλαιον (τὸ πρῶτον τοῦ δωδεκάτου βιβλίου τῆς Ῥητορικῆς του), διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅχι μόνον ὅτι ὁ Ῥήτωρ πρέπει νὰ ἦναι χρηστὸς καὶ τίμιος ἄνθρωπος, ἀλλ' ὅτι μήτ' εἶναι δυνατόν νὰ κατασταθῇ τις Ῥήτωρ γνώσιος, ἀνδρὸν ἦναι φίλος τῆς ἀρετῆς. *Neque enim tantum d dico, eum, qui sit orator, virum bonum esse oportere, sed ne futurum quidem oratorem, nisi virum bonum.*

(α) = Διαφέρει γὰρ εἰς πρὸς τὸ δηλῶσαι, ὡς ἡ ὡς εἰπέεν. Ῥητορικ. Γ, α.

εἶναι δεκτικοὶ οἱ λόγοι, γίνεται φανερωτέρῃ ἢ τοιαύτῃ ἀνάγκῃ, ὅταν ἡ γλῶσσα ᾖ καὶ ἐτι ἀτέλης καὶ βάρβαρος: ἐπειδὴ εἰς τοιαύτην περίστασιν ἡ ῥητορεία τοῦ λόγου γίνετ' ἐν ταύτῃ καὶ ὄργανον τῆς τελειώσεως τῆς γλώσσας. Λαμβάνεται ὅσις νομίσῃ ὅτι διὰ ταύτην μαλιστα τῆς γλώσσας τὴν ἀτέλειαν, εἶναι συγχωρημένον εἰς τὸν λέγοντα γὰρ συνθέτῃ εἰς τελειωτέραν γλῶσσαν. Ὅσον δύσκολος ὑποθετῇ ἡ ῥητορεία εἰς τὴν μητρικὴν ἐκάστου διάλεκτον, δυσκολωτέραν ἀσυγκρίτως θέλει τὴν καταστήσει ὅστις γράφει εἰς ἄλλην παρὰ τὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἐσυνείθισεν νὰ συλλογίζεται καὶ νὰ λαλῇ παιδιδίθεν. Μαρτυροῦσί μου τὸν λόγον αἱ σύντομοι τῶν ἀγρίων τῆς Ἀμερικῆς δημηγορίαι, συνθεμέναι εἰς γλῶσσαν, ὁποία πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ ᾖ καὶ τοιούτων ἀνθρώπων γλῶσσα, καὶ ὅμως περιέχουσαι κάμμίαν φοράν ἐνθυμήματα ῥητορικὰ ἄξια τῆς γλώσσας καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Δημοσθένους: διότι εὐρίσκονται καὶ εἰς αὐτοὺς ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι, ὠδηγούμενοι ἀπὸ μόνον τὴν μετὰ προσοχῆς τῶν κινούντων τῆς ψυχῆς τὰ πάθη παρατήρησιν ἐφθασαν ν' ἀποκτήσωσιν ὅπως ὅποτε φιλοσοφικὴν θεωρίαν τῆς Ῥητορικῆς, ὥστε καὶ τῆς γλώσσας νὰ νικῶσι τὴν ἀπειθίαν, καὶ νὰ γίνωνται (τοῦλάχιστον εἰς ὀλίγας τινὰς ἀναγκαίας περιστάσεις) αὐτοδίδακτοι ῥήτορες.

Καὶ μὴ νομίσῃ τις, ἐπειδὴ ὁ Ῥητορικὸς λόγος διαιρεῖται (ὡς εἶπα) εἰς τὸν Ἐπιδεικτικόν, τὸν Δικανικόν καὶ τὸν Συμβουλευτικόν, ὅτι διὰ τοῦτο δὲν ἔχει ἡ Ῥητορικὴ χώραν ἀλλοῦ, πλὴν ὅταν ἡ εἰς τὰ θεάτρα ἐγκωμιάζῃ τινὰ νὰ ὁ πανηγυριστὴς, ἢ εἰς τὰ δικαστήρια κατηγορῇ ἢ ἀπολογῆται ὁ δικαζόμενος, ἢ ὁ συνάγορος αὐτοῦ, ἢ εἰς τὰς πολιτικὰς ἢ χριστιανικὰς συνελεύσεις συμβουλευῇ ὁ δημηγόρος, ἢ ὁ ἱερακῆρυξ. Ἡ Ῥητορικὴ ἐμβαίνει εἰς τὴν ποίησιν, εἰς τὸν διαλογόν, εἰς τὸν μῦθον, εἰς τὴν ἐπιστολὴν, εἰς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν, εἰς ὀλίγα λόγια, ὅπου εἶναι χρεῖα νὰ γράψῃ τις, ἢ νὰ λαλήσῃ μὲ σκοπὸν νὰ πείσῃ, ἐκεῖ πάραυτα αἰσθάνεται καὶ τὴν χρεῖαν τῆς τέχνης (α). Καὶ ἡ τέχνη αὕτη δὲν λαμβάνει τὴν οἰκείαν εἰς αὐτὴν ἀκμὴν καὶ τελειότητα παρ' εἰς ἔθνη ἐλεύθερα: ὅτι μόνος ὅστις ἔχει φρονήματα ἀδούλωτα εἶναι καλὸς καὶ μὲ παρρησίαν νὰ συμβουλευῇ, καὶ, χωρὶς νὰ βλάβῃ τὴν ἀλήθειαν, νὰ ἐγκωμιάσῃ, καὶ, χωρὶς νὰ παραβῇ τῆς δικαιοσύνης τὰ ὅρια, εἰς τὰ δικαστήρια νὰ δικολογήσῃ (β). Ἄλλ' ὁ εὐεύθερος οὗτος Ῥήτωρ συμβουλευεῖ, ἐγκωμιάζει, καὶ δικολογεῖ διὰ συγχρόνους, συμπο-

(α) « Οὐκ ἄρα μόνον περὶ δικαστηρίῳ τε ἐστὶν ἡ ἀντιλογικὴ, καὶ περὶ δημηγορίαν, ἢ ἀλλ', ὅς σοι κε, περὶ πάντα τὰ λεγόμενα μία τις τέχνη ». Πλάτων Φαῖδρ. σελ. 261.

(β) « Λόγων ἄρα τέχνην, ὡς ἑταῖρε, ὁ τὸν ἀλήθειαν μὴ εἰδώς, δόξας δε τεθηρακώς, γολοῖαν τευθ', ὡς ἔοικε, καὶ ἀτεχνου παρίξεται ». Πλάτων, Φαῖδρ. σελ. 261.

λίτας καὶ ὁμογλώσσους, ὅχι διὰ τοὺς ζήσαντας πρὸ πολλῶν ἑκατονταετη-
ριδῶν ἀνθρώπους. Τῶν συγχρόνων καὶ συμπολιτῶν αὐτοῦ λοιπὸν τὴν
γλῶσσάν ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ λαλῇ: ἐὰν ἦναι ἀκανόνιστος, διὰ τοῦτο μά-
λιστα πρέπει νὰ τὴν λαλῇ καὶ νὰ τὴν γράφῃ, διὰ νὰ τελειώσῃ μὲ τὴν
ῥητορικὴν τὴν γλῶσσαν, καὶ μὲ ταύτην πάλιν τὴν ῥητορικὴν, καὶ ἐντάμῃ
μὲ τὰς δύο τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἔθνους του.

Μῆτε βήτορα μ' ἐγέννησεν ἡ φύσις, μῆτε τοὺς κανόνας τῆς τέχνης μ'
ἐσυγχώρησαν αἱ περιστάσεις ποτὲ νὰ μελετήσω: ἀλλ' ἐὰν εὐτυχίσω νὰ
ἐμπνεύσω εἰς τῶν νέων τὰς ψυχὰς τὸν ζῆλον καὶ τῆς πατρίδος καὶ τῆς
γλώσσης, καὶ ἀπλῶς τῆς τελειώσεως ὄλων τῶν καλῶν, ὅσα μᾶς λείπουσιν
ἀκόμῃ, διὰ νὰ καθαρισθῶμεν ἀπὸ τὴν λέπραν τῆς ἀμαθίας, τὴν ὁποίαν
πολλὰ ὀλίγοι τινὲς ψευδώνυμοι Γραικοὶ, ἐπαινοῦντες κλιθίως, ἔδωκαν ἀφορ-
μὴν εἰς τοὺς ἀλλογενεῖς (α) ἀφ' ὅ, τι ἀληθῶς εἶναι νὰ τὴν παραστήσωσι
δυσωδιστέραν: ἐὰν (λέγω) εὐτυχίσω νὰ τοὺς πείσω, ὅτι ἡ ἀληθινὴ δόξα
τὴν σήμερον στέκει εἰς τὸ ν' ἀφιερῶται καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα εἰς τὴν ἀνα-
γέννησιν τῆς Ἑλλάδος, θέλει εἶσθαι πληρωμένον ἰκανῶς τὸ ἐπιβάλλον
μέρος εἰς ἐμὲ τοῦ κοινοῦ πρὸς τὴν πατρίδα χρέους ὄλων ἡμῶν.

Ἐχετε, φίλοι νέοι, μυριάς ἀφορμὰς νὰ γυμνάξεσθε εἰς τὴν γραμματικὴν
καὶ ῥητορικὴν τῆς γλώσσης τελειώσιν, ἐπειδὴ καταγίνεσθε κληθιμέναν εἰς
τὸ ἀξιόπικινον τῆς μεταφράσεως τῶν ἀλλογλώσσων βιβλίων ἔργον: δι' αὐτὰ
καὶ προλεγόμενα συνθέτετε, καὶ σημειώσεις ἀναγκαζέσθε νὰ γράφετε. Ἐὰν
εἰς ὅ, τι γράφετε παρὰ μόνον τὸν πρόποντα εἰς τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς τῆς
κοινῆς ὠφελείας σκοπὸν ἄλλον δὲν ἔχετε, πρέπει νὰ τὸ γράφετε πιθανῶς.
Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὠφελήσετε τοὺς ἀναγινώσκοντας συμπολίτας, ἂν
δὲν πυρώσετε τὰς ψυχὰς τῶν πείθοντες αὐτοὺς τὰ συμφέροντα; Ἀλλὰ διὰ
νὰ τοὺς πείσετε, ἀνάγκη εἶναι πρῶτον νὰ σᾶς καταλαμβάνωσι: πρώτη
λοιπὸν ἀρετὴ τοῦ λόγου, καθὼς προεῖπα, εἶναι ἡ σαφήνεια (β).

Τοῦτο ὅμως δὲν ἀρκεῖ. Ἐλεγεν εἰς ἀπὸ τοὺς εὐφροσεστάτους ποιητὰς τῆς
Γαλλίας περὶ τῆς στιχοφυρίας, ὅτι ὁ στίχος, διὰ νὰ ἦναι καλὸς, πρέπει νὰ
ὁμοιάζῃ τὸ ἀκίβδηλον χρυσίον, τὸ ὅποιον δοκιμάζεται, ἀπὸ τὸ βάρος, ἀπὸ

(α) Ἰδ. ἄνωτέο. 6.

(β) « Καὶ ὠρίσθω λίξεως ἀρετὴ σαφὴ εἶναι: σημεῖον γὰρ ὅτι ὁ λόγος, ἐὰν μὴ θελοῖ, οὐ
«ποιήσει τὸ ἑαυτοῦ ἔργον». Ἀριστοτέλ. Ῥητορικ. Γ, β. Ὁ Ἐπίκουρος ἔρθεσε καὶ νὰ
εἶπῃ, ὅτι εἰς ἄλλο δὲν ἔστιεν ὅλη ἡ Ῥητορικὴ πλὴν εἰς τὴν σαφήνειαν (Διογένης. Λαέρτ. ἐν βίῳ
Ἐπικούρ. Α, 17). Σφάλμα προφανές, τὸ ὅποιον τὸν ἔκαμε πολλάκις νὰ πῆσῃ εἰς τὸν χυδαί-
σμον διὰ χάριν τῆς σαφηνείας: ἰκανὸν μὲ ὄλον τοῦτο νὰ θεῖξῃ, ὅτι ἡ σαφήνεια, ἂν καὶ δὲν
περιέχῃ ὅλην τὴν Ῥητορικὴν, εἶναι ὅμως τὸ πρῶτον καὶ θεμελιώδες αὐτῆς μέρος.

τὴν καθαρότητα, καὶ ἀπὸ τὸν εἰς αὐτὸ ἴδιον ἦχον. Τοῦτο δύναται νὰ προσαρμωσθῇ ὡπωςδήποτε καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον. Τὸ βᾶρος εἶναι τὸ ὁποῖον οἱ Ἕλληνικοὶ τεχνογράφοι ὀνομάζουσι τὸ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚὸΝ μέρος τῶν λεγομένων: ἡ καθαρότης καὶ ὁ ἦχος περιέχονται εἰς τὸ ἀπ' ἐκείνους ὀνομαζόμενον ΔΕΚΤΙΚὸΝ. Τὸ βᾶρος ἀποβλέπει τὰ νοήματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἦναι ἀξιόλογα: ἡ καθαρότης τὰ ὀνόματα, ἦχον τὰς λέξεις, διὰ τῶν ὁποίων ἐκφράζονται τὰ νοήματα, καὶ αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἦναι οἰκείαι καὶ ἀρμόζουσαι εἰς αὐτά (α): καὶ ὁ ἦχος τὴν διάφορον τάξιν τῶν λέξεων, τὰς ὁποίας εἰς ἐκείνο τὸ μέρος τῆς φράσεως, ἢ περιόδου, πρέπει νὰ θέτῃ ὁ γράφων, ὅπου δύναται καὶ περισσοτέραν ἡδονὴν νὰ προξενήσωσιν εἰς τὴν ἀκοήν, καὶ σφοδρότερον νὰ κεντήσωσιν τὴν ψυχὴν. Ἡ τεχνικὴ θέσις τῶν λέξεων συνεργεῖ καὶ εἰς τὴν σαφήνειαν τοῦ λόγου, εἰς ἡμᾶς μάλιστα, τῶν ὁποίων ἡ γλῶσσα, ἐνδεὴς ἀκόμη ἀπὸ πολλοὺς ἀναγκαίους ὄρους εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν ἐννοιῶν, ἀναγκάζεται νὰ δανειζέται ἀπὸ τὴν μητέρα τῆς τὴν Ἑλληνικὴν λέξεις ὄχι γνωστὰς ἐπίσης εἰς ὄλους τοὺς ἀναγνώστας. Ἐὰν αἱ τοιαῦται λέξεις θέτῶνται εἰς τόπον πρέποντα καὶ κατάλληλον, ἡ μόνη θέσις κάμνει τὸν ἀναγνώστην ἱκανὸν νὰ τὰς μαντεύσῃ, καθὼς καὶ ἄλλοτε τὸ εἶπα (β), καὶ καθὼς πρὶν ἐμοῦ τὸ εἶπεν ὁ κριτικώτατος Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς (γ).

Εἰς τὴν τεχνικὴν θέσιν ἀνήκει καὶ ἡ προσοχὴ ν' ἀποφεύγῃ, ὅσον εἶναι

(α) « Ἐτι κάκεινο πλημμελημα ἐν τῇ λέξει, τὸ ὑπὸ φιλοτιμίας πᾶσι χρῆσθαι τοῖς ἀερμαῖοις ὄνομασι πανταχοῦ, τὸν καιρὸν μὴ προστιθέμενα: οἷον λέγω ἱστορικὸν ποῦ ὄνομα, διαλεκτικόν, ποιητικόν ἐκ τραγηδικῆς, ἢ κωμωδίας, φθέγγεσθαι ὄνομα. Ἐστὶ δὲ τοῦτο παιδείας μὲν ἴσως ἐνδείξις, χρήσεως δὲ ἀπειρία. Δεῖ γὰρ διακρίνειν τίνα δικαίως καὶ τῶν ὀνομάτων, τίνα διαλεκτικῆ, καὶ τίνα ἱστορικῆ, καὶ τίνα ποιητικῆ ἐκότερα (γρ. ἐκότερας) τῆς Ποιήσεως, καὶ ἐπιλέγεσθαι τὰ ΠΟΙΗΤΙΚΑ ταυταχέθεν: εἰ δὲ μὴ, καὶ γελοῖοι, καὶ ἐπιφθουοὶ φανόμεθα. Οὐχ ὡς οὐκ ἔστι πού καὶ διαλεκτικὸν ὄνομα καὶ ἱστορικὸν καὶ ποιητικὸν ἐν τοῖς ποιητικοῖς βιβλίοις: ἀλλ' ἐπίστασθαι δεῖ καὶ τὸν καιρὸν τῆς χρήσεως, καὶ τὴν διοικεσθῆναι. Διονυσ. Ἀλικαρν. Τέχνη. κεφ. 1, σελ. 384. Πολιτικὰ ὄνοματὰ ἐνοεῖ ὁ Διονύσιος, καθὼς καὶ ὁ Ἰσοκράτης (σελ. 150 τῆς παρούσης ἐκδ.), τὰ γνωστὰ εἰς τοὺς πολῖτας, πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ διὰ τοὺς ὁποίους λαλεῖ ὁ Ῥήτωρ. Ἄλλ' ὁ ἄερατος μακαρονισμὸς εἶναι εἰς τοὺς ἡμετέρους πολῖτας δυσκατανόητος: ὁ δὲ καθαρὸς Ἑλληνισμὸς ὀλοτέτα ἀκατανόητος.

(β) Ἡλιοδώρ. Μέγ. Α, σελ. ὁ.

(γ) « Ἐστὶ δὲ ὁ μὲν καιρὸς ἐπιεικὴς, ὅταν ἐναργέστερον (γρ. ἐναργέστερον) τι ὄνομα ἢ ἀπὸ Ποιήσεως, ἢ Διαλεκτικῆς, ἢ Ἰστορικῆς (δέξ) χρῆσθαι... ἢ δὲ διοικητὴς ἐκείνη, τὸ προεξηγήσασθαι, καὶ τοῖς προταχθεῖσιν ἢ ἐπιφερομένοις, αὖσι γνωρίμοις, ἀρραῖσαι τὴν κινετότητα τοῦ ὀνόματος, καὶ ὁμολογίαν χρῆσθαι τοῦ τὸ ῥῆμα ἐξ ἄλλης ἰδέας ὁ λόγος εἶναι». Διονυσ. Ἀλικαρν. Τέχνη. κεφ. 1, σελ. 384.

δυνατόν, ὁ γράφων τὸν κόρον καὶ τὴν ἀηδίαν, ἥτις ἐξ ἀνάγκης γεννᾶται ἀπὸ τὴν συνεχῆ, ὄχι μόνον τῶν αὐτῶν φράσεων, ἢ λέξεων, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἐπανάληψιν. Ἀγαπᾷ ἡ ἀκοή φυσικῶς τὴν ποικιλίαν, καὶ ἀποστρέφεται τῶν αὐτῶν ἤχων καὶ τύπων τὴν ἀδιάκοπον προσβολήν. Τόσον εἶναι δυσκολώτερον τοῦτο τὸ μέρος εἰς τὰς ἀτελεῖς καὶ ἀκανονίστους γλώσσας, ὅταν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐντελεῖς καὶ διὰ τὴν ποικιλίαν αὐτῶν γλυκυτάτας ἐσφαλαν πολλάκις καὶ αὐτοὶ εἰ δοκιμώτατοι συγγραφεῖς καὶ ποιηταί, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐκωμωδήθησαν ἐπὶ σκηνῆς. Ὁ Ἀριστοφάνης ἀναφέρει εἰς τὸν Δίσχυλον δῶδεκα στίχους, εἰς τοὺς ὁποίους ὑποθέτει εὐρισκόμενον πεντάκις τὸ ὄνομα ΚΟΠΟΣ, καὶ φωνάζει μὲ τὴν συνειδημένην του ἀστείότητα,

ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρέμα τῶν κόπων ὅσον! (α)

Ἄλλοι Κωμικοὶ ἔπαιζον τὸν Εὐριπίδην διὰ τὸν συγκατισμὸν, ἤγουν τὴν κλίσιν τὴν ὁποίαν ὁ εἰς ἄλλα πολλὰ θεαμάτων καὶ γλυκυτάτος οὗτος ποιητὴς εἶχεν εἰς τὸ νὰ μεταχειρίζεται τὸ σ στοιχεῖον. Ἀρκεῖ εἰς παράδειγμα τὸ πολυβούλητον αὐτοῦ,

Ἐσώσῃ Σ', εἰς Ἐσῶσιν Ἑλλήνων εἶσι (β),

τὸ ὁποῖον ἀηθίζει καὶ αὐτὴν τὴν ὄρασιν, ὄχι μόνον τὴν ἀκοήν. Ὁ Σοφοκλῆς εἶναι προσεκτικώτερος εἰς τὰ τοιαῦτα: καὶ ὅμως τοῦ ἔβρουε καὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ παραδοξότερον, εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἐξαιρέτους αὐτοῦ τραγωδίας, ὁ πολλὰ τραχὺς οὗτος στίχος,

Τυρλῆς Τά Τ' ὦτα, Τὸν Τε κοῦν, Τά Τ' ὄμμα Τ' εἶ (γ).

Τοιοῦτα κακῆς συνθέσεως παραδείγματα ἐμπόρουν νὰ φέρω καὶ ἀπὸ λογογράφου (δ), ἃν εἶχα τὸν καιρὸν: ἀλλ' ἀρκετὰ εἶναι καὶ ταῦτα νὰ δείξωσιν, ὅτι, ἐπειδὴ καὶ εἰς τὰς ἐντελεῖς γλώσσας σφάλλουσι πολλάκις καὶ αὐτοὶ οἱ ἐνδοξότεροι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, πολλῆς μᾶλλον προσοχῆς χρεῖαν ἔχει ὅστις γράφει, εἰς γλώσσαν ἀτελεῖ, καὶ μὲ σκοπὸν νὰ συνεργήσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν τελειώσιν τῆς. Δείχνουσιν ἀκόμη εἰς τοὺς ὅτοι ἔχουν ὀφθαλμοὺς νὰ ἴδωσι τὰ δειγμένα, εἰς ποίαν δεινὴν ἀγνοίαν καὶ πλάνην εὐρίσκονται, ὅσοι διὰ τὴν ἀτέλειαν τῆς κοινῆς γλώσσης προτιμῶσι νὰ γράφωσιν Ἑλληνικὰ, ἤγουν

(α) Βατρ. 1278.

(β) Μερ. 476.

(γ) Οιδ. Τύρ. 371.

(δ) Ἀπαριθμῆ πολλοὺς ἱστορικοὺς Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς (Περὶ συν. ὄνομ. δ, σελ. 30), καὶ μεταξὺ τούτων τὸν περίφημον Παύλιον, τῶν ὁποίων τὰς συνταξιας δεῖξαι δυνατόν ὡ ἀναγνώστῃ τις χωρὶς ἀνάγκης.

εἰς γλώσσαν, ἥτις ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ λαλῆται, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐλαλεῖτο, ἦσαν τόσον ὀλίγοι εἰ γράφοντες καλῶς. Αὐτοὶ νομίζουσι ὅτι εἰς τὸ νὰ γράφῃ τις Ἑλληνικῶς, ἀρκεῖ νὰ συντάτῃ τὰ ῥήματα καὶ τὰς προθέσεις μὲ τὰς αὐτὰς ἑνομαστικὰς πτώσεις, μὲ τὰς ὁποίας τὰ εἰσύντακτον οἱ παλαιοὶ, καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ λόγου κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Γραμματικῆς, καὶ τούτο μόνον σκεντίζοντα ὁρῶν καὶ ἀσέλοικον, ὅτι δὲν παρβαίνει τοὺς κανόνας τούτους, μηδ' ἐσυλλογίσθησαν πατὴρ μήτε σκέψιν οὐδεμίαν ἔκκαμν εἰς τὸ λεπτικὸν μέρος τῆς γλώσσης, ἦγον εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτων, καὶ μάλιστα τὴν εὐχρηστικὴν αὐτῶν θέσει καὶ τῆσιν πρὸς ἄλληλα.

Ἀρκούντες λοιπὸν εἰς τὴν κατηγόρησιν τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, ἀναγκάζειν εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης, ἃς ἀφήσωμεν καὶ εἰς τοὺς εἰλημῶς τῆς μακροπορίας τὴν δόξαν τοῦ νὰ συγγράφωσι καὶ νὰ στιχογραφῶσι λόγους καὶ στίχους, τοὺς ὁποίους κἀνεὶς ἀπὸ τῶν παλαιῶς ποιητῶν καὶ συγγραφέων, ἂν ἤρατο πάλιν εἰς τὸν κόσμον, ν' ἀναγνώσῃ δὲν ἦτο δυνατόν χωρὶς νὰ φωνάξῃ τὸ « δάτε μοι λεκάνην », καὶ εἰς τοὺς εἰλημῶς τοῦ μακρονομοῦ τὴν τιμὴν νὰ συγκαλώσῃ τὰς σύγλωστας καὶ ἃς κατηγνώμεθα ὅλοι διόλου εἰς τὴν μετὰ λογισμοῦ διόρθωσιν τῆς κοινῆς τοῦ γένους γλώσσης, τῆς ὁποίας ἡ τελειώσις κρέμεται ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τῶν νοημάτων, ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τῶν λέξεων, καὶ ἀπὸ τὴν ἐντεχον αὐτῶν σύνθεσιν καὶ συμπλοκῆν.

Ἀλλὰ τὴ νοήματα (πάλιν τὸ λέγω) ἀξιόλογα δὲν ἔμποροῦν νὰ ἦναι, ἂν δὲν κατηγίνονται περισσότερον εἰς τὸ συμβουλευτικὸν παρὰ εἰς τὸ ἐγκωμιστικὸν τῆς ἱστορικῆς μέρου: τὴν ἀήμερον μάλιστα ὅπου καὶ τὸ γένος ἔχει χρεῖαν συμβουλῆς, διὰ νὰ μὴ ματαιώσῃ τὰς χρηστὰς ἐλπίδας, τὰς ὁποίας μὲ παράδοξον ὄραμν καὶ προθυμίαν ἔδωκεν εἰς τοὺς εἰλημῶς τοῦ καλοῦ, καὶ οἱ λόγοι τοῦ γένους ἄνδρες ἦναι εἰς κατὰστασιν νὰ βοηθήσωσι τὴν πατρίδα μὲ τὴν συμβουλὴν.

Ὅταν εἰς τὰς ἐκκλησίας τῶν προγόνων ἡμῶν ἦτον ὁ λόγος περὶ σωτηρίας τῆς πατρίδος (καὶ ἐκκλησίαι περὶ τούτου πολλάκις ἐσυναθροίζοντο), ἀφ' οὗ ἔκκαμν τὰς συνειλησμένους τότε θυσίας εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὰς εὐχὰς των, ἐσηκόνετο ὁ Κήρυξ, καὶ ἔλεγε μεγαλοφώνως « Τίς ἀγορεύειν βουλεται »; Τὴν φωνὴν ταύτην ὄχι ὁ Κήρυξ, ἀλλ' αὐτὴ ἡ πατρις μὲ τὸ στόμα τοῦ Κήρυκος τὴν ἐφώναζεν εἰς ὅλους τοὺς πολίτας: « Τίς ἀγορεύειν βουλεται »; τέ- « να μου, τίς ἀπὸ σὰς ἔχει φρόνησιν ἱκανὴν, καὶ ἀγάπην πρὸς ἐμὲ εἰλη- « κρονῆ, διὰ νὰ συμβουλεύσῃ τὰ κοινῶς εἰς ὅλους συμφέροντα »; Καὶ τότε ὅστις ἤθελεν ἀπὸ τοὺς πολίτας ἐσυμβούλευεν ὅ, τι ἐγνώριζεν ὠφέλιμον εἰς τὴν πατρίδα του. Ἀλλ' ἔάν καὶ εὐτυχῶσα τότε ἡ πατρις, εἶχεν ὅμως χρεῖαν

συμβουλῆς ἀπὸ τὰ τέκνα τῆς, τὸ βλέπει ὅλοι, ἀπ' ἐμὲ νὰ τ' ἀκούσετε δὲν εἶναι χρεῖα, πόσον εἶναι τὴν σήμερον ἀναγκαιότερα ἢ συμβουλὴ εἰς τὴν πατρίδα. Ἀπὸ πολυχρόνιον δουλείαν κατασπαραγμένη, ἀπὸ πολλῶν αἰώνων ἀπαιδευσίαν ἀγχιμασμένη, ἴσχυσεν ὅμως νὰ σηκώσῃ ἀπὸ τῆς γῆς ὀλίγον τὸ πληγωμένον τῆς σῶμα, καὶ νὰ σταθῇ εἰς τοὺς κλονουμένους αὐτῆς; πόδας, ὄχι διὰ νὰ φωνάζῃ, (καὶ ποῦ πλῖον εὖμενον ἰσχύς εἰς αὐτὴν νὰ φωνάζῃ;) ἀλλὰ μὲν συχνὰ κοπτομένη ἀπὸ δάκρυα ταπεινῆς φωνῆς, δείχνουσα πρὸς ὄλους ἡμᾶς τὰς πληγὰς τῆς, νὰ λέγῃ, « Τίς ἀγορεύειν βούλεται; βλέπετε ὅλοι εἰς ποῖαν ἐλευσινὴν ἀδιέξικον ἐλατῆ-ττος ἐγὼ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν ἢ πατρίς. Τίς ἀγορεύειν βούλεται; τίς ἀπὸ σῆς, ὦ τέκνα μου, εἶναι καλὸς νὰ εὖρῃ καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τὰ πρόσφορα μέσα νὰ ἐπιστρέψω πάλιν εἰς τὴν ἀρχαίαν μου δόξαν; Οὐκί, καὶ μηρῆς; οὐκί εἰς ἐκεῖνον ἀπὸ τοὺς λογίους ἄνδρας τοῦ γένους, ὅστις δὲν ἀκούσῃ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ πατρίδος τὸ ὑλιθερόν καλεσμά τοῦτο, τίς ἀγορεύειν βούλεται; καὶ δὲν ἀπαρτιθῇ πᾶσαντα εἰς αὐτὸ, « Ἐγὼ, πατρίς μου, ἀγορεύειν βούλομαι. Μήτ' ἐπιστήμην ἐγὼ ἔλαβον νὰ ἐρευνήσω καὶ νὰ καταλάβω τὸ βῆλος ὅλων τῶν πληγῶν σου, μήτε δύναμαι ἀρκούσαι νὰ τὰς θεραπεύσω; ἀλλ' ὅμως ὅ, τι ἐμπορῶ νὰ κάμω διὰ σέ, δυστυχέστατη μου πατρίς καὶ μήτηρ, εἰς σέ μετὰ γοῆς τὸ προσέξω. Ἡ προσοχὴ μου εἶναι πολλὰ μικρά, τὸ γνωρίζω; ἀλλ' εἶναι ἀναγκασία εἰς τὸ ν' αὐξήσῃ τὸν σωρὸν τῶν καλῶν, ὅσα δύνανται νὰ προσφέρωσιν εἰς σέ οἱ ἄλλοι μου ἀδελφοί, ἢ καὶ νὰ με ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν κατασχόντην τοῦ μόνος ἐγὼ νὰ φωνῶ κωφῶς εἰς τὴν φωνὴν σου, μόνος ἐγὼ τυφλῶς εἰς τὰς πληγὰς σου». Τσοκῶτη σὴ ερον εἶναι ἡ χρεῖα τοῦ συμβουλευτικῶ μέρους τῆς ἱστορικῆς εἰς ἡμᾶς, καὶ πλὴν ἀπὸ τοὺς λογίους ἄνδρας ἄλλοι νὰ πληρώσωσι τὴν χρεῖαν ταύτην δὲν εἶναι καλῶ.

Χρήσιμον εἶναι βεβηκὸν καὶ τὸ ἔγκωμιαστικόν; ἀλλ' ἔχει χρεῖαν προσοχῆς τόσον περισσοτέρως ὅστις τὸ μεταχειρίζεται, ὅσον κινδυνεύει νὰ κάμῃ ὅλον τὸ ἐναντίον τῆς βελήσεώς του, ἂν δὲν τὸ μεταχειρίζεται μὲ κρίσιν. Ἰκάν ὅστις ἀπὸ φρόνον, ἢ ἀναισθησίαν, δὲν ἐπαινεῖ τοὺς εὐεργέτας τοῦ γένους, ἀδικῶ ὅλον τὸ γένος, ἐπειδὴ ἐμποδίζει τῶν εὐεργετῶν τὸν πληθυσμὸν, δὲν προξενεῖ μικροτέρην ἀδικίαν εἰς αὐτὸ, ὅστις τοὺς ἐπαινεῖ ὑπέρμετρα. Τῶν χρεωστωμένων ἐπαίνων ἢ στέρησις ἀναγκάζει τὸν ἐργαζόμενον τὸ καλὸν νὰ φωνάζῃ,

Ἰση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πόλιμιζοι,
 Ἐν δ' ἴῃ τιμῇ ἦμαι κακός, ἔδε καὶ ἐσθλός. (α).

Όταν πάλιν άσώτως και χωρίς κρίσιν δίδονται, έξω ταύτης τής φωνής, άν ό έπαινούμενος έχη νοΰν, πρέπει και να μισή τον έπαινούντα, έπειδή έξοπλίζει κατ' αυτού τον φθόνον, όστις άρπάζει την άγαπητήν τής άμετρίας πρόσκαιν ταύτην, δια να στερήση τα καλά και από τον χρεωστούμενον εις αυτά μέτριον έπαινον :

Αίνουμένοι γάρ οι 'γυθοί τρόπου τινά
Μισούσι τους αίνουτας, εάν αίνωσ' άγαν (α).

Πρέπει λοιπόν να περιορίζεται το Έγκωμισιαστικόν εις όρια στενά, δια να γίνεται άληθώς ό έπαινος άμοιβή πολύτιμος και ποθητή εις τους εύεργέτας του γένους.

Εξ έναντίας του Συμβουλευτικου ή έκτασις είναι πολλά μεγάλη, έπειδή μας λείπουν έτι πολλά και μεγάλα καλά. Και τίς άλλος είναι καλός να νοήση και να φανερώση εις το γένος τα καλά ταύτα; τίς να έξυπνίση το έθνος όλον, και να ζητήση πάντων αυτού των μελών την συνδρομήν και βοήθειαν εις την άπόκτησιν αυτών παρά τους λογίους άνδρας του έθνους; Παρ αυτούς τίς άλλος δύναται να τυρώση και να πείση τας ψυχάς όλων ήμών εις την άνάκτησιν τής άρχαίας του Έλληνικου όνόματος δοξας, από την όποιαν μας έξεκούλισεν ή άπαιδευσία;

Εις τοϋτο λοιπόν κυρίως τής Ρητορικής το μέρος πρέπει, καθώς είπα, να καταγίνονται οι λογιοί άνδρες του γένους με άληθειαν, με έλευθερίαν, με παρρησίαν, με έπιμονήν και ύπομονήν, κατατρονούντες και τως ψόγους των άχρειεστάτων συκεραυντών, και τους έπαινους του άπαιδείτου όχλου τής παρούσης γενεάς, και ψαλτάζόμενοι, όσάκις λαμβάνουσιν εις χείρας τον κάλαμον, ότι έχουν εμπροσθεν αυτών παρούσαν, βλέπουσαν, αύστηρώς έξεπάζουσαν τους λόγους και τους λογισμούς των, την έπερχομένην γενεάν,

(α) Ελλην. Ίργ. Αΰλ. 979. Έλεγε άπειός τις και λόγιος Γαλάτης, ότι το πράγμα των ίπαιών έκατήχηται εις τόσον, ώστε ό φρόνιμος άνθρωπος, προσευχόμενος πρέπει εις το «Ρήσαι ήμās από του πονηρού» να προσθήη «Και από έπαινέτου». Είχε άδικαιος ό Γαλάτης: και τόσον περισσότερον, όσον ό πονηρός είναι πλησίον σου, τον βλέπεις, του αισθάνεσαι, κατοικεί εις αυτήν σου την ψυχήν, και την τυράσσει με πονη, -ά όποια δύναται να ποιήσης. Άλλά τον ίπαινέτην, τον όποιον πολλάκις χωρίζουν μακράν από σου,

..... μάλα πολλά μεταξΰ
Ούρεά τε οικίοντα, θαλασσά τε ήχησισα,

πώς έχεις να τον φυλάχθης, πώς να τον άποφύγης, εάν του έλθη εις την κεφαλήν να σε θοξολογήσῃ;

εἰς τὴν ὁποῖαν μόνην ἀνήκει τὸ νὰ κρίνῃ ἀδεκάστως τοὺς κόπους τῶν (α).

Ὅταν τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς συμβουλῆς εἴη τὸ βῆρος τοῦ καλοῦ χρυσοῦ, ἤγουν ἦναι τότεν ἀξιόλογον, ὥστε ν' ἀποβλέπῃ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ δόξαν ὄλου τοῦ γένους, ἔμεινε πλέον εἰς τὸν συμβουλευόντα τὸ ἔργον τοῦ λεκτικοῦ, ἤγουν ἡ ἐκλογή καὶ ἡ πρόθεσις συνθήκη τῶν λέξεων: δύσκολα καὶ τὰ δύο (τὸ ὁμολογῶ) εἰς γλῶσσαν, ὁποῖα τὴν σήμερον εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ γένους, ἀλλ' ὅμως καὶ δυνατὰ, καὶ ἀπαραίτητα τοῦ λόγου καλλωπίσματα, ἐὰν βέλγῃ νὰ τὸν ἐμβάσῃ εἰς τῶν ἀπαιδευτῶν τὰς ψυχὰς, εἰς τοὺς ὁποίους μάλιστα εἶναι ἀναγκαῖα ἡ συμβουλή, ἐπειδὴ πολεμοῦνται οἱ ταλαίπωροι καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπαιδεύσιν, καὶ ἀπὸ τοὺς ὅσοι προθυμοῦνται νὰ τοὺς κατὰκρίσωσιν ὅτι ἡ παιδεία εἶναι πράγμα ὀλέθριον.

Ἡ ἐκλογή τῶν λέξεων εὐκολύνεται πολὺ ἀπὸ τὴν ἐντελῆ εἰδήσιν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης: εἰδήσιν τόσον ἀναγκαῖαν τὴν σήμερον, ὅσον ἡ λαλουμένη κοινὴ γλῶσσα, ἀναγκάζεται πολλάκις, διὰ τὴν πτωχείαν τῆς, νὰ δεικνύεται λέξεις ἀπ' ἐκείνων. Ἀλλ' ἐκεῖνη εἶναι πλουσιωτάτη ἀπὸ συνώνυμα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πολλὰ ἐφυλάχθησαν εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν, δὲν εἶναι ὅπως εἰς ὄλους γνωστὰ, διότι κἀκεῖν ἀκούει λέξικόν δὲν τὰς ἐσυνάρτησιν ὅλας, καὶ ἄλλα χωρὶς δυτικλίαν ἐμπορεῖ τις νὰ ἐμβάσῃ εἰς αὐτήν, ἂν προσέχη, ὡς προεῖπα, νὰ τὰ θέτῃ εἰς τοιοῦτον τόπον, ὥστε νὰ ἐξηγῶνται τρόπον τινα ἀπὸ τὰς γειτονεύσας λέξεις, καὶ νὰ μὴ γενῶσιν ἄκριτον μακαρονισμὸν, ὅστις δὲν εὐχαριστεῖ μῆτε τὸν ἀπαιδευτὸν, διότι ἀκούει γλῶσσαν ἀκατάληπτον εἰς αὐτόν, μῆτε τὸν πεπαιδευμένον, διότι ἀποστρέφεται τὴν ἀνόστην συμπλοκὴν δύο γλωσσῶν, τὰς ὁποίας γνωρίζει, ἀλλὰ δὲν ἐπρόσμενε ν' ἀκούσῃ βωμολοχικῶς συγκολλημένας.

Τὸ ἀπὸ πολλὰς συνώνυμους λέξεις νὰ ζητῇ τις ἐπιπόνως τὴν ἀσαφεστέρην εἰς τοὺς περισσοτέρους, σιμὰ τῆς ἀκρισίας (β) εἶναι καὶ μεγάλη ἀδι-

(α) «Ἐπαινοὶ μὲν γὰρ ἢ ψόγοι πάνυ περισιμῆσαι, καὶ περισιμῆμῆσαι, καὶ ἀσυκοφανταί, καὶ μετὰ ἀποδείξεων, καὶ ταχυῆς, καὶ μὴ ἀκαιροί . . . Τὸ δ' ὄλον, ἐκείνου μοι μέμνητο (πολλάκις γὰρ τὸ αὐτὸ ἔβω), καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὄραν γράφει, ὡς εἰ νῦν ἐπαινεύωνταί σε, καὶ τιμῶσιν, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἱστοχασμῆτος, πρὸς τοῦ; ἔπειτα μάλ्लου σύγγραφει, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαιτεῖ τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγεται καὶ περὶ σοῦ. Ἐκεῖνος μὲντοι εὐδαιμονος ἀνὴρ ἦν, καὶ παρῆρησις; μεττό; οὐδὲν κολακικόν, οὐδὲ δουλοπρεπές, ἀλλ' ἀληθεῖα ἐπὶ πάντι. Τοῦτ', εἰ σωφρονιστὴς, ἢ ὑπὲρ πάντας τὰς νῦν ἐλπίδας θεῖτο ἂν, οὕτως ὀλιγοχρονίους εὖσας». Λουκιαν. ἐν τῇ πῶς δεῖ ἱστορ. συγγράφ. § 59-61.

(β) Ἐργῶριτα νέον ὁμογενῆ, νεοεργῶριτον ἀπὸ τῶν Γραμματικῶν καὶ σχολία, ὅστις

κία: επειδή διὰ τῶν περισσοτέρων κυρίως τὴν παιδευσιν γράφονται καὶ εἰς τὸν τύπον διδόνται τὰ βιβλία. Αὗτοί πληροῦσι τὴν δαπάνην τοῦ τύπου, ἀγοράζοντες τὰ τυπωμένα: κ' ἔχουν μέγα δίκαιον, ὡσάκις δὲν εὐρίσκουσιν εἰς τὸ βιβλίον ἀνταξίαν τῆς δαπάνης ὡς ἐλεεινὴν, νὰ μέλφονται τὸν συγγραφέα, ὡς προνοητὴν τοῦ ἰδίου κέρδους πλεονεχῶς τοῦ κοινῶς συμφέροντος.

Ἀλλὰ πάλιν, διὰ νὰ εὐχρησθήσῃ τις τοὺς ἀπαιδευτούς, νὰ χυδαίῃ τὸσον τὸν λόγον του, ὥστε νὰ γίνεταί ἀκρίβειος εἰς τὰς ἀκούσ τῶν πεπαιδευμένων, μήτε τοῦτο δίκαιον δὲν εἶναι. Βίβαια εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ ἐξαιρέτως σήμερον εἰς τοὺς Γραικοὺς, τῶν πεπαιδευμένων ὁ ἀριθμὸς εἶναι κατὰ δυστυχίαν πολλὰ ὀλίγος παραβαλλόμενος πρὸς τοὺς ἀπαιδευτούς: ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ καταρροῦνται παντάκαστι διὰ ταύτην τὴν ὀλιγόγητα ἀπὸ τὸν γράφοντα, ὅταν γράφῃ μάλιστα περὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια εἶναι χρήσιμα καὶ εἰς αὐτούς (α).

Ὅτι δὲν εἶναι ὀλιγωτέρα ἢ ἀκρίβεια, τὴν ὁποῖαν προξενεῖ εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα ἢ ἀκούοντα ἢ ἀτεχνος τῶν λέξεων συνάχρως ἐδείχθη καὶ ἀπὸ τὰ

μοῦ ἱζήλιξι συγὰ τὴν κουλὴν μὲ φοικνωδίστατον; ακακρονισμῶς, εἰς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἤτο καὶ τὸ «Ὁ παῖς; θεὸς μὲ τὸ ἐπιτέρειπε». Τὸ ἡνωτικὸν μὲν ἤθελον, ἰὸν ἐνύριζεν ὅτι τὸ «συγχαρῆν» εἶναι Ἀραβικὴ λέξις. Ἐγὼ δὲς πολὺ εἰς τὴν ἀπροσδοκῆτον ταύτην ἐρώτησιν ὁ νόος, ὅτι ἐξήρῳ εἴτε διὰ τὴν ἀρεσίαν του, εἴτε διὰ τὴν ἰδιότητά μου ἀνοισθησίαν.

(α) Εἰπέ μὲν οὐν ἴσως ἕνατος οἱ τοιαῦτοι τὸν ἑτέρου, μᾶλλον δὲ πολλοῦτον ἐπέμωον «μέρος, καὶ τοῦτο ὀφείδει ἄρρηξι: οὐ μὴν καταρροῦνθῆναι γε διὰ ταῦτα ἄξιον. Ὁ μὲν οὐν τῶν ὀλίγων καὶ ἐπαιδευτῶν στοχασζόμενος ἰσχυρὸς οὐκ ἔστιται τῇ φύσει καὶ ἀμαθίᾳ πλῆθει πιθανός: ὁ δὲ τῆς πλῆθους καὶ ἰδιωτικῆς οὐδέποτε ἄξιον καταρροῦνθῆσθαι πρὸς τῶν χαριετέρων: ὁ δ' ἀσφύετα τὰ κριτικῆμα πείθειν ζήτην ἤτοι ἀποτιθέσθαι τοῦ τέλους. Ἐστὶ δευτὸς ὁ μεγαλύνων ἐξ ἀμοτέρου τὸν χαρακτηρῶν. Διὰ ταῦτα ἐγὼ τὴν οὕτως κατασκευασμένην λέξιν μετρωτικῶν εἶναι τῶν ἄλλων κενόημα: καὶ τῶν λόγων τούτων: μάλιστα ἀποδίδουσι τοὺς περιουσίας ἐκτέρου τῶν χαρακτηρῶν τὰς ὑπερβολὰς. Εἰρησῶς δὲ κατ' ἀρχάς, ὅτι μοι δοκοῦσι Ἰσοκράτης τε καὶ Πλάτων κρῶσιστα τῶν ἄλλων ἐπιτετιθεσθῆναι τοῦτο τὸ γένος τοῦ χαρακτηρῶν, καὶ προσημαίνου μὲν αὐτὸ ἐπὶ μέγιστον, οὐ μὴ καὶ τελειώσαι: ὅτι ὃ ἐνέλειπεν ἐπίμωον ἐκτερος, ταῦτα Δημοσθένης ἐξεργασμένην ἐπιδείξειν ὑποσχόμενος, ἐπὶ τούτ' ἤδη πορεύσομαι κ. τ. λ. Διουστ. Ἀλικαρῶν περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθέν. δεινότη. 15 καὶ 16. Ἄρα ἡ ἀληθινὴ ῥητορικὴ τότε φθάνει εἰς τὴν τελείαν τῆς ἀρετῆς, ὅταν τελειώθῃ καὶ τὸ πραγματικὸν καὶ τὸ λεκτικὸν μέρος τῆς γνώσεως, ἢ γινῶν ὅταν ὁ γράφων γράφῃ περὶ τῶν συμφερότων εἰς τοὺς συμπολίτας του, καὶ μεταχειρίζεται λέξεις ἀκριβοῦσας εἰς τὰ λεγόμενα, καὶ τοιαύτας ὥστε νὰ τὰς καταλαμβάνουσιν οἱ συμπολιταὶ του, ἂν ὅχι ὅλοι ὅλας κατὰ μίαν ἐκτέτην, ὅλοι ὅμως τὴν ὁλοκλήρην ἀπ' αὐτὰς συμβουλήν, καὶ τέλος, τὰς συμπλήξῃ εἰς τρόπον ὥστε νὰ κέρωσιν τοὺς κινούοντας.

προειρημένα (α) ἰκανῶς, καὶ δὲν εἶναι περιττὸν νὰ εἴπω καὶ πάλιν, ὅτι ἡ ἀτεχνος σύνθεσις εἶναι καλὴ νὰ ἀμαυρώσῃ καὶ τῶν ἀξιολόγων νοημάτων καὶ τῶν καταλλήλων εἰς αὐτὰ λέξεων τὸ κἄλλος, καθὼς ἐξεναντίας, ὅταν ᾔναι τεχνικὴ, δύνανται νὰ σκεπᾶσῃ καὶ αὐτῶν τῶν εὐτελῶν νοημάτων καὶ λέξεων τὴν ἀσχημίαν. Ταύτην τὴν διάφορον τῆς συνθήκης δύ.αμιν εὐφρέσειον νὰ παραστήσω εἶναι ἀδύνατον, ἀρ' ὅ, τι τὴν ἐπικρέστησεν ὁ Διονύσιος.

• Ἡ σύνθεσις (λέγει: ἔχει δύναμιν μεγαλύτερην παρὰ τὴν ἐκλογὴν: καὶ δὲν ἀμαρτάνει νομιζῶ ὅστις τὴν παρομοίωσιν μὲ τὴν Ἀθηνῶν τοῦ Ομηροῦ.

• Καθὼς ἐκείνη τὴν αὐτὴν Ὀδυσσεῖα ἐγὼ ζήσασα μὲ τὴν αὐτὴν ῥάβδον, ἄλλοτε τὸν ἔκαμνε νὰ φαίνεται ζαρωμένος, μικρὸς, ἀσχημος, ὅμοιος ψωμιζήτου

• γέρον, ἄλλοτε πάλιν μέγας, παχὺς, εὐμορφος, καὶ τὴν κεφαλὴν μὲ κόμην λαμπρὰν στολισμένην, παρόμοια καὶ ἡ σύνθεσις, μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις, ποτὲ μὲν δείχνει ἀμωρρα, πτωχῶ, καὶ τοπειῶ τὰ νοήματα, ποτὲ δὲ εὐμορρα, πλούσια καὶ ὑψηλά. Καὶ εἰς τοῦτο μάλιστα διακρίρει ποιητῆς ἀπὸ ποιητῆν, καὶ ῥήτωρ ἀπὸ ῥήτορα, εἰς τὸ νὰ συμπλέκῃ μίαν μὲ τὴν ἄλλην ἐπιπέδιον τὰς λέξεις (β) ».

Δὲν μὴ εἰλιπκῶν, ἂν εἶχ' αἰετὸν, καθὼς ὁ Διονύσιος ἔφερεν ὀλίγα τινα παραδείγματα κακῆς συνθέσεως ἀπὸ τοὺς πρῶτους, νὰ γέρω ἄλλα ἀναριθμητὰ ἀπὸ τὰ σήμερον ἐκδιδόμενα βιβλία εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται καὶ τοιαῦτα, ἅπου δὲν ἀντιλαμβάνεται αἰ κακισύνθετοι περίοδοι μὲ τὰ δάκτυλα, ἀλλ' εἶναι ἀπρηγῆς μέχρι τέλους ὄλον τὸ σύγγραμμα ἄγριον καὶ τερατώδες ὕψασμα, ἄξιον νὰ κατασπαράξῃ καὶ τὴν πλέον ἀνάσθητον ἀκοήν. Μηδὲ, ἂν τὰ ἔπρα, εἶχε κινεῖς δίκαιον

(α) Σδ. 17' - 18'.

(β) • Μιζῶν ἰσχὺν ἔχει τῆς ἐκλογῆς ἡ σύνθεσις. Καὶ μοι δοκεῖτε οὐκ ἂν ἀμαρτάνει εἰκάτι αὐτῆν τῆ Ὀμηρικῆ Ἀθηνᾶ. Εκείνη τε γὰρ τοῦ Ὀδυσσεῖα, τὸν αὐτοῦ ὄντα, ἄλλοτε ἄλλον ἐποίησεν φαίνεσθαι, ποτὲ μὲν ῥυτὸν, καὶ μικρὸν, καὶ αἰσχροῦ, καὶ (Ὀδυσσ. Π, 209, 273),

Πτωχῶ λευγαλῆ ἐναλίμην, ἦδε γέροντα,

• ποτὲ δὲ τῆ αὐτῆ ῥάβδῳ πάλιν ἐπαφάκισεν (Ὀδυσσ. Ζ, 230)

Μιζῶν ἄ τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσανα θῆκος ἰδέσθαι,

..... καὶ δὲ κρητος

Ὅλλας ἦε κόμας ὑκαυθίνῳ ἀνθεῖ ὄμοιας :

• αὐτῆ τε, τὰ αὐτὰ λαμβάνουσα ὀνόματα, ποτὲ μὲν ἀμωρρα καὶ πτωχῶ καὶ τοπειῶ ποιᾶται φαίνεσθαι τὰ νοήματα, ποτὲ δὲ ὑψηλά καὶ πλούσια καὶ ἀδρᾶ καὶ καλά: καὶ τοῦτο μάλιστα διακρίττει ποιητῆς: τὸ ποιητοῦ, καὶ ῥήτορα ῥήτορος, τῆ συνθέσει δεξιῶς: τὰ ὀνόματα. Διον. Ἀλικαρν. Περὶ συνθέσ. ὀνομάτων. § 4, σελ. 28.

νά μὲ ὑποπτεῖθῃ ὡς σκοπὸν ἔχοντα νὰ κατηγορήσω κάνανα. Τῆς συνθέσεως, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τοῦ γράφειν, ἡ τέχνη εἶναι εἰς ἡμᾶς ἀκόμη πράγμα νέον: καὶ τόσον ἀδίκον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ζητῇ τις πράγματος νεοφανοῦς τελειότητα, ὅσον καὶ ἂν ἐπρόσμενε καρποῦς ωρίμους ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως τὰς πρώτας ἐξικνήσεις. Μόνος ἐκεῖνος εἶναι ἄξιος κατηγορίας, ἐάν τις, ἄτυχος καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν λέξεων, ἄτυχος καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν αὐτῶν, τόσον ἤτο μακρὰν ἀπὸ τὸ νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀτυχίαν του, ὥστε καὶ νὰ φαντάζεται ὅτι ἔχει τὴν εὐγλωττίαν τοῦ Νέστορος,

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώττης μέλιτος γλυκίων εἶναι αὐτῶ.

Ἀλλὰ τοὺς τοιούτους, ἂν κατὰ δυστυχίαν εὐρίσκηται τοιοῦτος σκληροτραχιλος μακαρονιστῆς, καὶ ἀσπλαγχνος ὠτομάσιξ, ἀρκετὸν εἶναι νὰ τοὺς ἐθυμίσῃ τις ὅ,τι ἔλεγεν ὁ Σατυρικός τῆς Γαλλίας ποιητῆς,

Un sot en écrivant fait tout avec plaisir,

Χυρὰν αἰσθάνετ' ὁ μωρὸς πολλὰν εἰς ὅσα γράφει.

Τῆς συνθέσεως τὴν δύναμιν τὴν ἐκατάλαβαν μάλιστα οἱ παλαιοί, ὅφ λέγει ὁ κριτικώτατος Διονύσιος, καὶ καθὼς εὐκόλον εἶναι νὰ πληροφορηθῇ, ὅστις μὲ προσοχὴν ἀναγινώσκει τὰ ποιήματα ἢ συγγράμματα τῶν παλαιῶν. Αὐτοὶ παρετήρησαν, ὅτι πρέπει φυσικὰ νὰ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν ἀκοήν, ὅ,τι συμβαίνει εἰς τὰς ἄλλας αἰσθήσεις: καὶ καθὼς εἰς τὴν ὄρασιν δὲν εἶναι ἀδιάφορος πᾶσα μίξις χρωμάτων, μηδὲ εἰς τὴν γεῦσιν πᾶσα σύγκρασις χυμῶν, ὁμοίως εἶναι καὶ σύνθεσις λέξεων εὐάρεστος εἰς τὸν ἀκούοντα, καὶ πάλιν ἄλλη, τὴν ὑποῖκν ἀπορρέεται μὲ δυσἀρέτησιν ἢ ἀκούθ.

Ἄλλ' ἡ σύνθεσις αὕτη, καθὼς καὶ ὅλη ἡ ῥητορικὴ τέχνη, διὰ νὰ περικλειστικὴ εἰς τὰ ὅρια τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ συμφέροντος, πρέπει, ὡς τὸ εἶπα καταρχάς, νὰ ὀδηγῆται ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν, ἡ γων τόσῃ μόνῃ ἡδονῇ πρέπει νὰ προξενῇ εἰς τὸν ἀκούοντα, ὅσας εἶναι χρεῖα διὰ νὰ τὸν πείσῃ νὰ δεχθῇ τοὺς εἰς ὠφέλειαν αὐτοῦ ἀπβλέποντας λόγους, καὶ, νὰ εἶπω οὕτως, νὰ τὸν κάμῃ μὲ ἀπάτην εὐδαίμονα. Μηδὲ πρέπει ὁ ῥήτωρ νὰ μιμηταὶ τὸν κακὸν ζωγράφον, ὅστις διστρέφει τὴν κρίσιν τῶν θεατῶν μὲ τὰς αἰσχροὰς ἢ φορτικὰς εἰκόνας, ἢ τὸν περίεργον μάγειρον, ὁ ὁποῖος ἀφανίζει τὴν ὑγείαν μὲ τὴν πολυποικίλον καὶ δολερὰν σύγκρασιν τῶν ἀρτυμάτων.

Διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς αὐτοὺς ὅλοι ἐξ ἔσου δὲν εὐδοκίμησαν εἰς τοῦτο τῆς ῥητορικῆς τὸ μέρος, τὴν σύνθεσιν λέγω τῶν λέξεων: ἀλλ' ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸ ἄλλος ὀλιγώτερον, ἄλλος περισσότερον, κατὰ τὸ μέτρον ἕκαστος τῆς ἰδίας του γνώσεως καὶ ἀρετῆς, καὶ τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραφε: καὶ ὀλιγώτατοι ἐκτύπησαν εἰς αὐτὸν τὸν

σκοπόν. Τόσον είναι δύσκολον νὰ γνωρίσῃ τις τὰ ὅρια, ἕως ὅπου πρέπει νὰ σταθῇ. Εἰς ἀπὸ τοὺς πολλὰ εὐδοκίμησαντας εἰς τούτο, κατὰ τοῦ Διονυσίου τὴν σημειωθείσαν ἀνωτέρω κρίσιν (α), εἶναι ὁ Ρήτωρ Ἰσοκράτης, περὶ τοῦ ὁποίου τῆς ἐκδόσεως καιρὸς εἶναι νὰ λαλήσω. Ἀλλ', ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ μετεχειρίσθη ἐν ἀντίγραφον παλαιόν, πρέπει πρῶτον νὰ κοινηθῶ εἰς τὸ γένος πρᾶγμα πολλῆς προσοχῆς καὶ μεγάλης φροντίδος ἀξίον περὶ ὅλων ἀπλῶς τῶν Ἑλληνικῶν ἀντιγράφων, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῶ μετέπειτα νὰ διακόψω τὸν περὶ τῆς ἐκδόσεως λόγον μὲ πολλὰ μακρὰν παρέκβασιν.

Τῶν πολλῶν τῆς βαρβαρώσεως τῶν ἐθνῶν δυστυχιῶν εἶναι καὶ τὸ, ὅχι μόνον νὰ μὴ αἰσθάνωνται λύπην δι' ὅσα ἔχασαν, ἀλλὰ μὴτ' ἐκείνων πλέον τὴν ἀξίαν νὰ γνωρίζωσιν, ἐν ἔμειναν ἀκόμη εἰς αὐτὰ μικρὰ λείψανα καλῶν, καὶ νὰ τάρνῳσι καθημέραν ἀπὸ τῆς χειρὰς των, διὰ νὰ πλουτίζωσι τοὺς ξένους μὲ τὴν αὐξήσιν τῆς ἰδίας των πτωχείας.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ Χριστοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν κατερέθη εἰς τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων ἡ τελεῖται πλῆγῃ, ἡ Ἰταλία ἦτον εἰς σχεδὸν ἀπαραλλάκτον κατάστασιν, εἰς ὁποίαν εὐρίσκεται σήμερον ἡ Ἑλλάς; ἦγον νεκρωμένη πρὸ πολλοῦ διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς δυτικῆς αὐτοκρατορίας τῶν Ῥωμαίων, καὶ τὴν καταδρομὴν πολλῶν βαρβάρων ἐθνῶν, ἤρχιστε νὰ ἐξυπνίζεσθαι ἀπὸ τὸν βαθὺν αὐτῆς λήθαρον, καὶ νὰ ζητῇ πανταχόθεν θεραπείαν εἰς τὰς πληγὰς τῆς. Ἀπ' ὅσα φάρμακα μετεχειρίσθη εἰς τὴν πολυχρόνιον αὐτῆς ἀρρώστιαν δραστικώτερον χωρὶς ἀμφιβολίαν ἐ χρημάτισε τὸ νὰ συναθροίσῃ τὰ παλαιὰ τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων ἀντίγραφα, νὰ τὰ μελετήσῃ, καὶ νὰ τὰ δημοσιεύσῃ διὰ τῆς τυπογραφικῆς τέχνης, ἧτις ἐγενήθη περὶ τὰ μέσα τῆς αὐτῆς ἑκατονταετηρίδος.

Ὀλίγους χρόνους πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν εὐθὺς, πολλοὶ λόγιοι τοῦ γένους ἄνδρες, προῆται, ἢ καὶ μάρτυρες αὐτόπται, τῆς πτώσεως τῆς ἰδίας των πατρίδος, ἐπέρασαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, φέροντες ἐντάμα καὶ τὰ βιβλία των, τὰ ὅποια, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτῶν, ἔμειναν εἰς τῶν ἀλλογενῶν Εὐρωπαίων τὰς βιβλιοθήκας. Ἐξω τούτων, καὶ τὸ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν κυβερνῶν τὴν Φλωρεντικὴν δημοκρατίαν περίφημον γένος τῶν Μεδίκων ἐπεμψε καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἐξεπίτηδες ἀνθρώπους, διὰ νὰ ἀγοράζωσιν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων ἀντίγραφα. Τούτους ἐμιμήθησαν ἔπειτα

ἄλλοι, καὶ ἡγεμόνες, καὶ ἰδιῶται, καὶ δὲν ἔπαυσαν μέχρι τῆς σήμερον νὰ συναθροίζωσι μὲ τόσην ἐπιμελειαν, μ' ὅσην ἡμεῖς τὰ σκορπίζομεν ἀρέλαιαν, τῆς Ἑλλάδος τὰ ἀντίγραφα, ἕως οὗ τὴν ἐγγύμως σχεδὸν ἀπ' ὅλα τῆς ἀρχαίας αὐτῆς δόξης τὰ μαρτύρια καὶ λείψανα.

Μέχρι τοῦτου τὸ πρᾶγμα, ἂν καὶ λύπης καὶ πολλῆς αἰσχύνῃς ἄξιον εἰς τοὺς Γραικοὺς, εἶχε καὶ τινὰ περηγορίαν, καὶ, ἀντὶ τοῦ νὰ φρονήσωμεν τοὺς πλουτισθέντας ἀπὸ τὴν ἀγνωσίαν ἡμῶν ἀλλογενεῖς, πρέπει τρόπον τινὰ καὶ νὰ τοὺς γνωρίζωμεν χάριν: ἐπειδὴ ἔσωσαν τὰς ἀποδείξεις τῆς προγονικῆς ἡμῶν δόξης, τὰς ὅποιαις ἐνδεχόμενον ἦτο ν' ἀφανίσωμεν ὁλό- τελα, ἂν ἔμεναν εἰς ἡμᾶς. Ναί! χάριν πρέπει νὰ τοὺς γνωρίζωμεν, δι' ὅσα μέχρι τῆς σήμερον ἐπῆραν, ὅχι στασιαῶς ἡμῶν, ἀλλ' ἀγροχάζονταί, ὡς σαρφοὶ, σαρφῶν ἀνδρῶν πονήματα ἀπὸ χειρὸς ἀναξίων ἀνθρώπων νὰ τὰ κρα- τῶσιν.

Ἢ χάρις ὅμως ἕως τοῦτου. Εἰς δὲ τὸ ἐξῆς, ἂν εἰς αὐτοὺς ἦναι συγχω- ρημένον ἀκέρμη νὰ μᾶς δελεάζωσι μὲ ἀγύριον, διότι ἰσχυρογνωμόνως ἐπι- μένουσιν εἰς τὴν περὶ ἡμῶν κακὴν ὑπόληψιν τῆς βαρβαρότητας, εἰς ἡμᾶς εἶναι ἐλευθερὴ κατὰ τὴν φύσιν νὰ μὴ τοὺς πιστώσωμεν, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς βαρ- βαρότητας ἡμῶν ἐπέρασεν, μηδὲ (ἐλεῖ πλεὺν ἐπιστρέψει. Καὶ ἀναντιρρήκτον τῆς ἀναγεννήσεως ἡμῶν πίστιν ποῖαν ἄλλην, ἢ ἀποδείξιν, εἶναι δυνατόν νὰ δώσωμεν εἰς αὐτοὺς, πῶς ἄλλως ἐμπροσθεῖν νὰ κλείσωμεν τὰ στόματα τῶν κατηγόρων τοῦ γένους, ἂν δὲν τοὺς πληροπορήσωμεν με σταθερὰν καὶ ἀμετακίνητον ἀπόφασιν, ὅτι μήτε χαρίζομεν, μήτε πωλῶμεν πλεὺν τὰ προγονικὰ κτήματα;

Τὴν γῆν φαντάζομαι ὅτι βλέπω σχιζομένην νὰ μὲ καταπέτῃ διηγούμενος, καὶ παρὰ τὴν κοινὴν τοῦ γένους ἐντροπήν ἄλλο δὲν μ' ἀνγκάζει νὰ διη- γηθῶ ὅσην ἀγανάκτησιν ἐδικαίμασα, ὅταν ὅχι πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀνέγνωσα εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ φιλολογικὰς τῶν Γάλλων ἐφημερίδας τὰ ἐξῆς (α).

(α) Voici le catalogue des manuscrits que M. Clarke a rapportés de Patmos, de Naxos, et d'autres endroits de la Grèce. De Patmos: 1°. Les œuvres de Paton, in-folio, vélin, très-belle écriture. Les scholies en petites capitales . . . ce livre a été transcrit . . . l'an 6404 du monde, sous le règne de Léon, fils de Basile; 2°. un lexicon de S. Cyrille d'Alexandrie; 3°. des poésies grecques, accompagnées d'anciennes notes de musique grecque; 4°. deux dito; 5°. les œuvres de Grégoire de Nazianze. Du mont Athos: 1°. les oraisons de Demosthene; 2°. les œuvres des dix orateurs Athéniens, dont quelques-uns nous sont inconnus . . . . Il est bon d'observer que

• Ἰδοὺ ὁ κατάλογος τῶν Ἑλληνικῶν ἀντιγράφων, ὅσα ἔφερον [εἰς τὸ Λον-
 • δῖνον] ὁ Κλάρκιος ἀπὸ τὴν Πάτριον, Ναξον, καὶ ἄλλους τόπους τῆς
 • Ἑλλάδος. Ἀπὸ τὴν Πάτριον, Α. τὰ ἅπαντα τοῦ Πλάτωνος, βιβλίον πρῶ-
 • τῶν μῆκους, γραμμῆνον κάλλιστα εἰς Περιγραμμὸν χάριτον, με σχόλια εἰς
 • μικρὰ κεραλῆα γράμματα. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐγράφθη κατὰ τὸ ἑξακισχι-
 • λιοστὸν τέτρακοσιοστὸν τέταρτον ἔτος ἀπὸ κτισσεως κόσμου, ἐπὶ τῆς
 • βασιλείας Λεοντος τοῦ Βασιλείου. Β. Λεξικὸν τοῦ ἀγίου Κυριλλου Αλεξάν-
 • δρείας. Γ. Ποιήματα Ἑλληνικὰ με σημεία μουσικῆς Ἑλληνικῆς παλαιά.
 • Δ. Δύο ἔτερα ἀντίγραφα παρόμοια. Ε. Γρηγορίου Ναζιανζικοῦ τὰ ἅπαντα.
 • Ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος, Α. Λόγους Δημοσθένους. Β. Λόγους τῶν δέκα
 • ῥητόρων τῶν Ἀθηνῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τινὲς μᾶς εἶναι ἀκόμη ἀγνωστοί.
 • Παρατηρήσεως ἄξιον εἶναι, ὅτι ὁ Πλάτων τῆς Πάτριου, τὸν ὁποῖον ὁ δι-
 • δασκαλὸς Πόρσον ὁ ομαρίζει Μνημειὸν τῆς φιλολογίας, εἶναι τὸ ἀρχιό-
 • τερον Ἑλληνικὸν ἀντίγραφον ἀπ' ὅσα εὕρισκονται εἰς τὸν κόσμον με διω-
 • ρισμένην ἀκριβῆ χρονολογίαν σημειώσιν. Ὁ Δοξβύλλος (Σημειώσ. εἰς τὸν
 • Χρητίων σελ. 49 καὶ 50) εἶχεν ἀντίγραφον Εὐκλείδου παλαιότερον ἔν
 • ἔτος τοῦ Πλατωνικοῦ τούτου τῆς Πάτριου ἀντιγράφου, καὶ ὁ Μονταυαλ-
 • κώνιος (Παλαι. γραφ. σελ. 42) ἐγνώρισεν ἄλλο γραμμῆνον ἐξ ἑτὶ ἀρχή-
 • τερα: ἀλλὰ καὶ τὰ δύο ταῦτα ἀντίγραφα ἠφανίσθησαν. Ὁ διδάσκαλος
 • Πόρσον ἀντέγραψε με ἐπιμελειαν καὶ κόπον πάλιν τὰ σχόλια, εἰς τὰ
 • ὁποῖα ἀνεκάλυψε πολλὰς δραμάτων Ἑλληνικῶν, καὶ ποιητῶν ἄλλων, ἀφα-
 • νισμένων ἀπὸ τὸν γρήγαν, μαρτυρίας.

Πῶς ἀπὸ τοὺς ἀναγινώσκοντας ταῦτα νοῦν ἔχοντας Γρηκιὺς δὲν θέλει
 αἰσθανθῆ τὴν αὐτὴν ἐνοτροπήν, τὴν αὐτὴν ἀγανάκτησιν καὶ θλίψιν, τὴν ὁ-

le Platon, que le professeur Porson appelle un monument de litté-
 rature, est le manuscrit grec le plus vieux qu'il y ait au monde
 avec une date précise. Dorville sur Chariton, Pag. 49 et 50 avoit
 un Euclide Plus ancien d' un an; et Montfaucon Palæographie,
 Pag. 42 parle d'un manuscrit grec plus vieux de six ans, qu' il
 dit avoir vu; mais ces deux manuscrits ont disparu. Le professeur
 Porson a mis deaucoup de temps et de soins à copier les scho-
 lies; il a découvert par ce moyen des passages de pieces de théâtre
 grecques et de poètes qui sont perdus. Ἴδε τὸν Μηνώτορχ τῆς 25 Φε-
 βρουαρίου 1803 (Moniteur 25 Février 1803 καὶ τὴν Ἐγκυκλοπαιδικὴν
 Ἀποθήκην τοῦ αὐτοῦ ἔτους Magasin Encyclopédique, Tome V, P. 367).
 Εἰς ταῦτα μάλιστα θάμι εὐρεῖ ὁ ἀναγνώστης καὶ ἄλλα πολλὰ ἀντίγραφα, ἀκριβῆ, σκεύη,
 λιβῶν, τιμῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα, μετακομισθέντα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν Ἀγγλίαν,
 καὶ τὰ ὁποῖα χάριν συντομίας παρατρέγω.

ποιῶν αἰσθάνθην ἐγώ; Τίς δὲν θέλει κλύσει καὶ τῆς πατρίδος του τὴν δυστυχίαν, καὶ τῶν ὀλίγων ἐκείνων τὴν ἀνοξίαν, ὅσοι προθυμοῦνται, δὲν ἐξεύρω διὰ ποῖαν ὀργὴν Θεοῦ, νὰ τὴν καταποντίσωσι καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν μόλις ἤρχισε νὰ σηκῶνῃ τὴν κεφαλὴν ἀπαιδεύσιν; Εἰς ἀπὸ τοῦς καταποντιστὰς τούτοις δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀποῦ μᾶς ἔλεγε μὲ χηνώδη τῶν φρενῶν ἀπλόττητα, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον τὸ μόνον ἀναγκαστὸν μᾶθημα εἶναι τὰ ΚΑΛὰ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚᾶ (α), ὡς νὰ ἦτο δυνα-

(α) Ὁ καταποντιστὴς οὗτος, ὅστις ἔδωκε ἀρορμὴν εἰς τοὺς καταγροῦς τῶν Γραικῶν ἵ ἀνοιξῶσι πάλιν τὰ στόματα, δὲν εἶναι Γραικός, ἢ, ἂν ἦναι, ἐπροτίμησε νὰ ἐπουρομασθῇ ψευδωνύμως γέννημα τῆς Καππαδοκίας, ὡς κληρονομημένος, ὅτι παρὰ Καππαδοκίαν κά- νεις ἄλλος δὲν ἐμείλε νὰ φθῶσθῃ εἰς τότῃ ἀναισθησίαν, ὥστε νὰ στοχάζεται ὅλης τῆς φητισμένης Εὐρώπης τὰς Ἀκαδημίας ὡς διδασκαλεῖα ἀθείας. Ἀλλὰ φοβοῦμαι μὴ δὲν εἶναι μᾶτε χριστικόνος: ἐπεὶδὴ μὲ πρόσχημα θεοσεβείας ἀσθεῖαι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλῃν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν, ὡς κοινὴν μητέρα, εἶναι τὸ γένος προσκολλημένον, καὶ διὰ τὴν θρησκευτικὴν, καὶ διὰ τὴν μητρικὴν φροντίδα, τὴν ὁποῖαν δειχνει καθήμενος ὑπὲρ τῆς παιδείας τοῦ γένους. Ὅσοι (Ἀντιφων. σελ. 38-48) περὶ τῶν παιδευομένων εἰς τῶν ἀλλογενῶν Εὐρωπαίων, καὶ ἰσχυρίζεται τῶν Γάλλων, τὰς Ἀκαδημίας τοῖμα νὰ λέγῃ, ὅτι, «Ἐκεῖ, ἐκεῖ μίτα κυλιούται ἡ πανοσιόταται, μέτα εἰς τοὺς κωμοὺς, εἰς τὰς μέλκι, εἰς τοὺς χοροὺς, εἰς τὰ πορνογύμνα . . . καὶ λοιπὸν εἰς τοιαύτην κατάστασιν τοῦ τὸ «χοῖος τοῦ Μουραχού, τοῦ Ἰερέως, ἦγον τοῦ τὸ ἀπαραίτητον χρεῖς τοῦ ἐσπερινοῦ, τοῦ «δερροῦ, ἀπλῶς τῆς ἀκολουθείας καὶ τῆς προσευχῆς;» ὅστις (λέγω) μὲ τοιοῦτον βω- μολοχικὸν ὕψος συκοφαντεῖ σεβαστούς ἀνδρας (μεταξὺ τῶν ὁποίων περιέχονται καὶ ὁ μακκρίτης Θεϊτοκῆς καὶ ὁ μακκρίτης Εὐγένιος), καταγινόμενος ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τὸν φητισμὸν τοῦ γένους τῶν, τί ἄλλο σπουδάζει νὰ κάμῃ, παρὰ νὰ δεῖξῃ τὴν μεγάλῃν Ἐκκλησίαν συκοφαντῶν καὶ ἀνενδοχάτριαν τοῦ κακοῦ; ἐπεὶδὴ τούτους αὐτὴ ἐλέγη διδα- σκαλοὺς, τούτους προδιβάζει εἰς ἀρχιερατικούς θρόνους, ἀπὸ τούτους ζητεῖ καὶ προσ- μένει τὴν ἀνγκύνησιν τῆς Ἑλλάδος. Μὲν ἀρκεθόμενος εἰς τὰς κατὰ τῶν συγχρόνων του προφανεῖς συκοφαντίας, μὴδ' εἰς ὅσα ψεύδεται κατὰ πάντων κοινῶς τῶν ἀρχιερατευόν- των σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα (Ἀντιφων. σελ. 26) ἐτυμβωρύχησε καὶ τὸν τάφον τοῦ Σωκράτους, διὰ νὰ δεῖξῃ ὅτι μὴτ' ὁ Ἄδης δὲν εἶναι ἱκανός νὰ φυλάξῃ τοῦς νεκροὺς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς γλώσσης τοῦ νιου τούτου Ἀρχιλόχου. Εἰς ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς παρανομου δίκης καὶ καταδίκης τοῦ Σωκράτους ἀπαρχῆς μέχρι τέλους ἄλλο δὲν ἀκούεται ἀπὸ τοὺς συκοφάντας αὐτοῦ, πλὴν ὅτι ἐρθεῖρε τοὺς νέους μὲ τὴν διδασκαλίαν του: ἄλλ' ὁ νέος συκοφάντης (Ἀντιφων. σελ. 15), διὰ νὰ ὑπερβάλῃ καὶ αὐτὸν τὸν Ἄνυτον καὶ τὸν Μίδα- τον, ἐπρόθεσος καὶ τὴν παιδεραστίαν. Εἰκοσιετρεῖς χρόνους ἀρχήτερα τῆς καταδίκης, ἦγον εἰς ἡλικίαν ἀκόμη, ὅταν καὶ τῆς παιδεραστίας ἡ ὑπόψια εἶχε κἄν τινα πιθανότητα, ἐκωμωδῆθη ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνην ἐπὶ σκηνῆς ὁ Σωκράτης: καὶ μ' ὅλον τοῦτο εἰς τὴν Κωμωδίαν ταύτην (ἧτις ἐμόλυνε τὴν δόξαν τοῦ θαυμαστοῦ Κωμικοῦ, χωρὶς νὰ βλάβῃ τὸ χρεωστοῦμενον ἀπὸ τοῦς φιλαρέτους εἰς τὸν Σωκράτην σέβας), ὄχι μόνον δὲν ἐγκα- λῆται ὡς ὑποκειμένος εἰς τοιοῦτον αἰσχρότατον πάθος, ἀλλὰ, τὸ παραδόξοτερον, μαρ- τυρεῖται ῥητῶς ἀπὸ τὸν Κωμικόν ὅτι τὸ ἐνόμιζε καὶ τ' ἀνόμοζον ΔΕΠΙΟΝ ΜΑΝΙΑΝ

τὸν νὰ εὐρίσκωνται, ἢ νὰ εὐρέθησαν ποτέ, εἰς κἀνὲν ἔθνος ἢ μέρος κόσμου, καλὰ γραμματικὰ χωρὶς ΚΑΛὰ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ. Τὰ καλῆτερα χωρὶς ἀμφιβολίαν τῆς Ἑλλάδος γραμματικὰ ἐδιδάσκοντο εἰς τὴν Πάτριον καὶ εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος. Ἐκεῖ ἐβασίλευεν ὁ πολλὰ λεπτός Θεόδωρος μὲ τοὺς παχυτάτους ἐξηγητάς του: καὶ ὅμως αἱ δύο πηγαὶ τῶν καλῶν τούτων γραμματικῶν ἐγύμνωσαν ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὰ πολυτίμα της ἀντίγραφα, καὶ ἐπρόδωσαν εἰς ἔθνος ἀλλότριον, διὰ πολλὰ ὀλίγον ἴσως ἀργύριον, τὰ προγονικὰ κτήματα. Τὰ ἄγρια τῆς Ἀφρικῆς ἔθνη, τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζουσι μήτε καλὰ μήτε κακὰ γραμματικὰ, δὲν ἤθελαν πράξει χειρότερα.

Ἀσπλαγγνία μεγάλη ἤθελεν εἶσθαι νὰ λυπήσω τοὺς ὁμογενεῖς διηγουμένους τοσαύτης αἰσχύνης ἀξίον κακὸν, χωρὶς νὰ δείξω ἐντάμα καὶ τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ. Δὲν μὲ λανθάνει ὅτι ἔγινε λόγος πρὸ πολλοῦ περὶ θεραπείας ταύτης εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἣ ὁποῖα, ὡς μήτηρ φιλόστοργος ὅλου τοῦ γένους, τίποτε δὲν ἀμελεῖ ἀπ' ὅσα δυνάμει νὰ διεξάσῃσι τὰ γένος. Ἀλλ' ὁ λόγος πρέπει νὰ γίνῃ ἔργον τόσον γενερωτέρως, ὅσον οἱ ἄλλογενεῖς, αἰσθανόμενοι τὴν ἀναγίννησιν τῆς Ἑλλάδος, καὶ προβλέποντες ὅτι ὁ καιρὸς δὲν εἶναι μακρὰν, ὅταν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐπάρῃ τις ἀντίγραφον Ἑλληνικὸν θελεῖ εἶσθαι ἀδύνατον, ἔγιναν καὶ εἰς τὴν ἔρευναν ἐπιμελέστεροι, καὶ εἰς τὴν δαπάνην ἀφειδέστεροι, διὰ νὰ μὴ ἀρξάσῃσι πλέον ἄλλο τίποτ' εἰς αὐτὴν παρὰ τὰς πολυαρίθμους αὐτῆς γραμματικὰς καὶ τοὺς βωμολόχους πανηγυριστὰς τῶν καλῶν γραμματικῶν.

Ἰδοὺ λοιπὸν τί προβάλλω ταπεινῶς καὶ εἰς τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχην, καὶ εἰς τὴν περὶ αὐτὸν σεβασμιωτάτην τῶν Ἀρχιερέων Σύνοδον, ἥτις καὶ χωρὶς ἐμοῦ ἤθελε πρὸ πολλοῦ θεραπεύσει τὸ κακὸν, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ γνωρίζῃ τί γίνεται εἰς τὴν Ἑλλάδα, μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μὲ τὴν ὁποῖαν εἰς τὰ φωτισμένα τῆς Εὐρώπης ἔθνη κηρύττουσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν αἱ πολιτικαὶ καὶ φιλολογικαὶ ἐφημερίδες ὅ, τι γίνεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Α. Ἀπὸ τῆς σήμερον εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἐμπροσθεῖ διὰ πατριαρχικῆς φιλο-

(Νικηλ. 350). Ἐὰν τοῦτο δὲν ἦναι ἱκανὸν νὰ δείξῃ ὅτι ἡ Λογικὴ τοῦ ψευδονόμου συκοφάντων, δὲν εἶναι καλλωτέρα ἀπὸ τὰ καλὰ τοῦ γραμματικῶ, ὅς ὀλίγον προσηχὴν εἰς αὐτούς τοὺς πρώτους στίχους τῆς Ἀντιφωνήσεως. Ἡ ὑπόθεσις τις εἶναι ψόγος χωρὶς ἐξαιρέτην ὅλων τῶν φιλοσόφων: καὶ ὅμως ἰσχυροποιεῖ τὸ προεἶμιον αὐτῆς μὲ μαρτυρίαν τοῦ παιδερκαστοῦ Πλάτωνος. Ἐρᾶνη ποῦποτε ἄλλου τοσαύτη φρονῶν ταραχή;

Δειλαίε τοῦ νοῦ καὶ τῆς συμφορᾶς ἔσον,

Ἵς σ' ἤθελισα μὲθ' ἀναγνώσασθαι ποτ' ὄν.

στόργου πρὸς ὅλον τὸ γένος συμβουλῆς, καὶ, ἂν ἡ χρεὶα τὸ καλέσῃ, διὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτιμιῶν, τὸ νὰ δίδωται, ἢ νὰ πωλῆται, ἀπ' ὁποιοῦνδήποτε εἰς ὁποιοῦνδήποτε ἄνθρωπον ιδιωτικὴν ὀμόφυλον, ἢ ἀλλόφυλον, ἀντίγραφον εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν γραμμένον.

Β. Ὅστις ἔχει ἀντίγραφον παλαιόν, νὰ ἦναι ὑπόχρεως νὰ τὸ ἀνκρίῃ εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον ἀρέτως, ἢ, ἂν ἦναι μακρὰν τῆς Συνόδου διὰ τοῦ Ἀρχιερέως, ἢ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου, τῆς πόλεως, ὅπου κατοικεῖ. Ἡ δὲ Σύνοδος νὰ τὸ ἀγοράζῃ παρ' αὐτοῦ ἀβιάστως, πληρόνουςα τὴν ἀξίαν καὶ ἀναλογικὰ τιμὴν μὲ τὴν ἀρχαιότητα καὶ σπανιότητα τοῦ ἀντιγράφου.

Γ. Ἄν ὁ κύριος τοῦ ἀντιγράφου δὲν θέλῃ νὰ τὸ πωλήσῃ, νὰ ἦναι ὑπόχρεως νὰ τὸ δανείξῃ πρὸς κερὴν εἰς τὴν Σύνοδον. Ἡ δὲ Σύνοδος νὰ φροντίζῃ τὴν ἀντιγραφὴν ἀπ' ἄνδρα λόγιον, καὶ, ἀρ' οὐ γράσῃ, τὴν παραβολὴν κατὰ συλλαβὴν καὶ λέξιν ἀπὸ δύο λογίους ἄλλους ἄνδρας, παρὸς τοὺς καὶ τοῦ ἀντιγράφου.

Δ. Τὸνμα τοῦ δανείσαντος τὸ ἀντίγραφον νὰ σημειῦται εἰς τὸν Κώδικα τοῦ Πατριαρχείου, καὶ ἀπθανόντος αὐτοῦ, τὸνμα τοῦ κληρονόμου, διὰ νὰ ἔλθῃ τέλος πάντων εἰς τὴν ἐξουσίαν ὅλου τοῦ γένους το μερικὸν κτήμα, χωρὶς βίαν ἢ ζήτησιν τοῦ κτήτορος, ἢ κἂν νὰ ἐμποδισθῇ τοιουτοτρόπως ἢ μετακλίσεις αὐτοῦ εἰς ἔθνος ἀλλότριον.

Ε. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος νὰ σταίῃ Πατριαρχικὸν Ἐξάρχον, ἄνδρα λόγιον, καὶ ζυλωτὴν τῆς δόξης τοῦ γένους τοι, εἰς τὰ ὑπὸ τὸν Οἰκουμηνικὸν θρόνον μοναστήριον, νὰ συναθροίσῃ τὰ εὑρισκόμενα ἐτεῖς αὐτὰ Ἑλληνικὰ ἀντίγραφα: νὰ παρακλήσῃ πρὸς τοῦτοις τὴν κατὰ πόλεις Ἀρχιερεῖς καὶ Ἐπισκόπους, καὶ τοὺς λοιποὺς τρεῖς Μακαριωτάτους Πατριάρχας νὰ κάμωσι τὴν αὐτὴν ἐρευναν, ἂν ἀκόμη σοῖζεται κανὲν ἀντίγραφον εἰς τὰς διοικήσεις των.

ς. Νὰ διορισθῇ τόπος, ἢ βιβλιοθήκη, ἐξαιρετος καὶ χωριστὴ ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκην τῶν τυπωμένων βιβλίων, μὲ ὄνομα ἙΛΛΗΝΙΚὸΝ ΜΟΥΣΕῖΟΝ, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ τεθῶσι ὅλα ταῦτα τὰ ἀντίγραφα, ἀρ' οὐ πρῶτον καταγραφῶσιν εἰς κατάλογον.

Ζ. Τὸ Ἑλληνικὸν Μουσεῖον νὰ ἔχῃ δύο ἐπιστάτας λαϊκοὺς, ἄνδρας παιδαγωγίμους, ἢ τοὐλάχιστον φίλους τῆς παιδείας, ἀμύθητους, καὶ τρίτον ἄλλον μισθωτὸν, καὶ τοὺς τρεῖς διορισμένους ἀπὸ τὴν ἱερὰν Σύνοδον, ἧτις τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους νὰ ὀνομάζῃ ἓνα τῶν Ἀρχιερέων, τὸν λογιώτερον, διὰ νὰ ἐξετάζῃ μὲ τοὺς τρεῖς ἐπιστάτας, κρατῶν εἰς χεῖρας τὸν κατάλογον, ἕαν ἕκαστον ἀντίγραφον εὑρίσκειται εἰς τὸν τόπον του.

Η. Ἡ καταγραφὴ εἰς τὸν κατάλογον πρέπει νὰ γίνεται διεξοδική: ἧγουν πρέπει νὰ περιέχῃ τὴν σημείωσιν τοῦ ἔτους τοῦ μηνὸς καὶ τῆς ἡμέρας,

ὅταν τὸ καταγραφόμενον βιβλίον ἐφέρθῃ εἰς τὸ Μουσεῖον, τοῦ ὀνόματος τοῦ πωλητοῦ, καὶ τῆς πιστότητος τῆς τιμῆς, ἂν ἠγοράσθῃ, ἢ τοῦ χαριστοῦ, ἂν ἐδόθη δωρεὰν εἰς τὸ γένος, τῆς πόλεως ἢ χώρας, ὅπου εὑρέθη, καὶ ὅθεν ἦλθε τὸ βιβλίον. Παρὰ ταῦτα, ἐπειδὴ πολλάκις εἰς τὸ αὐτὸ σῶμα καὶ ἀντίγραφοι εὑρίσκονται πολλῶν ποιητῶν ἢ συγγραφέων ποιήματα, ἢ μέρη ποιημάτων, πρέπει εὐθὺς νὰ γίνεταί ἡ σημείωσις καταλεπτῶς τῆς ἐπιγραφῆς ἐκάστου ποιήματος.

Θ. Ἐξω τῶν ἀντιγράφων, εἰ ἐπιστάται καὶ προστάται τοῦ Μουσείου νὰ συναθροίσωσι, μὲ ὄχι ὀλιγωτέραν ἐπιμέλειαν, ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ νομίσματα, ἀ γαῖα, σέσημ, λίθους πολυτίμους, κίονας καὶ στήλας, ἢ κλάσματα στήλων, ὅπου εὑρίσκονται Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαί, καὶ ἀπλῶς ὅ, τι ἄλλο λείψανον Ἑλληνικῆς τέχνης ἢ ἱστορίας εὑρεθῇ, καὶ νὰ τὰ ἐτίθει καὶ αὐτὰ εἰς τὸ Μουσεῖον. Τούτων ἡ καταγραφή εἰς τὸν κατάλογον πρέπει νὰ ᾖναι ἀκριβεστέρα: ἤγουν πρέπει νὰ σημειώται ὄχι μόνον ἡ πόλις, ἢ χώρα, ὅπου εὑρέθη τὸ λείψανον, ἀλλὰ καὶ ὁ τόπος ὅπου ἔκειτο, καὶ τὰ περὶ τὸν τόπον καταλεπτῶς: ἐπειδὴ ἀπὸ τούτων εἰδήσεως ἐξηγεῖται ἢ εἰσάγεται πολλάκις καὶ ὁ γόνος καὶ ἠγεῖσσις τοῦ λείψανου, καὶ τὸ ἀξιοτιμώτερον, ἢ τοιαῦτη ἐξηγήσεως συμβαλλεῖ πολλάκις εἰς τὸ νὰ ἐξηγηθῇ τὰ δυσνόητα ἢ ν' ἀναπληρωθῇ τὰ ἐλλείποντα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας.

1. Τὸ Ἑλληνικὸν Μουσεῖον, διὰ τὰς συχνὰς πυρκαϊῆς τοῦ Βυζαντίου, νὰ ᾖναι οἰκοδόμημα πετρόκτιστον, μακροῦμένου ὅσον εἶναι δυνατόν ἀπὸ ἄλλας οἰκοδομὰς, καὶ περιορισμένον ἀπὸ γῆν πολλὴν ἔχον (α).

1Α. Τὸ Ἑλληνικὸν Μουσεῖον νὰ προκισθῇ, ἢ μὲ ἀριθμὸν ἀργυρίου ἱκανόν, ὥστε ὁ γεννώμενος κατ' ἔτος εἰς αὐτὸ τόκος νὰ συμπροσῴταται εἰς γροστίων χιλιάδας δέκα, ἢ τοσοῦτος ἀριθμὸς χιλιάδων νὰ προσέρεται κατ' ἔτος εἰς αὐτὸ, ἀπὸ τούτου ἀριθμοῦ Γραικῶν, ὅσοι εἶναι ἱκανοὶ εἰς τὸ νὰ μὴ πληροῦνται ἕκαστος ἀμυθὸν ἑκατὸν γροστίων κατ' ἔτος. Δὲν εὑρίσκεται κανεὶς τὴν σήμερον ἀπὸ τούτων κτηματικῶν τοῦ γένους, ὅστις δὲν ἤθελε μετὰ χα-

(α) Παρὰ τὰς πυρκαϊῆς, εἶναι ἄλλα αἶτια, τὰ ὅποια νὰ κατασθῆναι δὲν συμφέρει, καὶ διὰ τὰ ἴποια καλὸν ἦτο νὰ κατασθῆναι τὸ Μουσεῖον εἰς κρημίνον ἄλλου πόλεως παρά τὸ Βυζάντιον. Ἀρμενικὴ πόλις ἄλλου δὲν κείνη παρά τὴν Χίον. Ὅχι μόνον εἶναι ἐξυπικτος κενδύου, ἀλλὰ καὶ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως τούτης ἐδίεσαν καὶ εἰς αὐτὴν τῆς Ἑλληνικῆς δυστυχίας τὴν πλὴν ἀξιοθρόνητον περίοδον τοῦ χρόνου, καὶ ἀρ' οὗ ἔρχετε νὰ ἀναγεννηθῆναι ἡ Ἑλλὰς, ὅτι εἶναι ἀξιοὶ νὰ ἀνακαθίσθαι (τολλαχιστοῦ πρὸς κείνην) ἀπὸ τῶν ἱερῶν Σίνουθεν φύλακας καὶ προστάτας καὶ προνοηταὶ τῶν προγονικῶν ὄλων τῆς Ἑλλάδος κτηματίων. Ἐὰν τὰ ἀντίγραφα τὰ ἐπαρθέτω ἀπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ ἴσαν εἰς τὴν Χίον, ὁ ταλαίπαρος Ἑλλὰς ἤθελε ἀκόμη ἔχει τὰ ἀντίγραφα τῆς.

ρᾶς ὑποφέρει τόσον εὐτελῆ δαπάνην διὰ τόσον ἔνδοξον εἰς τὴν πατρίδα του ἔργον.

ΙΒ. Ὁ ἀριθμὸς τῆς προσόδου ταύτης ἐννοεῖται διὰ τὰς πρώτας ἀπχραι-
τήτους χρεῖς, καὶ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς καταστάσεως τοῦ Μουσειῦ.
Εὐκόλον εἶναι ν' αὐξήθῃ μετέπειτα μὲ τὰς κατ' ἔτος προσφοράς τῶν Γραικῶν.
Ὁ τρόπος τῆς αὐξήσεως εἶναι πολύτροπος: καὶ οἱ πραγματευταὶ δύνανται
νὰ ὑποχρεωθῶσιν ἐκουσίως νὰ πληρῶνωσιν, ἐπιβλλόντες παραδείγματος
χάριν εἰς ἐκάστην Πάλλαν βυμβακίου, ἢ ἄλλης πραγματείας, ὀλίγον τί-
ποτε: καὶ οἱ γράφοντες διαθήκη νὰ ἐνθυμῶνται, ὅτι ἀφίουν εἰς τοὺς κλη-
ρονόμους αὐτῶν, ὅχι μόνον τὰ πολλὰ των ἢ ὀλίγα κτήματα, ἀλλὰ καὶ
τὴν δόξαν ἢ τὴν ἀδοξίαν τῆς κοινῆς πατρίδος.

ΙΓ. Ἀπὸ τὰς προσόδους τοῦ Μουσειῦ, ὅ, τι περισσεύει κατ' ἔτος (κ'
εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλουσιν περισσεύει πολλὰ) μετὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἀντιγ-
γράφων καὶ ἄλλων Ἑλληνικῶν ἀρχαίων ὑπονημάτων, καὶ τὴν πληρωμὴν
ἐνός, ἢ καὶ δύο, ἂν κριθῇ ἀναγκάσιον, μισθωτῶν ἐπιστατῶν, μέρος νὰ ἐξο-
δευέται εἰς ἀγορὰν βιβλίων τυπωμένων Ἑλληνικῶν ἀπὸ τὰς καλητέρας
Ἑλληνικολατινικὰς ἐκδόσεις τῆς φωτισμένης Εὐρώπης, καὶ μέρος εἰς
ἐτήσιον μισθὸν διδασκάλου τῆς Λατινικῆς γλώσσης, χωρὶς τὴν εἰδησιὴν
τῆς ὁποίας, ἢ πλανᾶται, ἢ σκοπὸν ἔχει νὰ πλανᾷ, ὅστις φανταζέται ὅτι
εἶναι δυνατὸν ν' ἀποκτήσῃ τῆς Ἑλληνικῆς ἐντελεστάτην εἰδησιὴν (α).

Ἔως τῶρα ἐλάλησα περὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἀντιγράφων ὡς περὶ πράγ-
ματος, τοῦ ὁποίου ἢ φύλαξις προξενεῖ τιμὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπειδὴ εἶμαι

(α) Ἡ Λατινικὴ γλῶσσα ὅτι εἶναι μίᾳ τῶν διαλέκτων τῆς Ἑλληνικῆς, εἶναι ἀποδοδεγ-
μένον εἰς τοὺς ὅσοι γνωρίζουσι καὶ τὰς δύο: μὴ ἔκείνη χωρὶς τὴν Ἑλληνικὴν, μῆτε
ταύτην χωρὶς ἐκείνην εἶναι δυνατόν νὰ μάθῃ τις ἀκριβῶς. Ἐξουτούτου, ἢ Κριτικῆ, καθὼς
ὄλαι αἱ ἐπιστῆμαι, ἔλαβι τὴν αὐξήσιν αὐτῆς ἀπὸ πολλῶν χρόνων καὶ πολλῶν ἀνθρώπων
κόπου: καὶ ἡ πρόδοξός τῆς ἔγινε βαθμικῶς ἀπὸ γνώσιν εἰς γνώσιν. Ὅλοι οὗτοι οἱ
κόποι εἶναι γραμμένοι εἰς Λατινικῶν. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν χωρὶς τὴν εἰδησιὴν
αὐτῆς νὰ γνωρίζῃ τις ἐντελῶς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν; ὅχι τι πλεονεκτήσιον ἂν ὅ, τι
ἤθελον εἰσθεῖναι νὰ ἐξεύσῃ ἐντελῶς, τὴν ναυπηγικὴν, παραδείγματος χάριν, ὅστις καταγι-
νεται εἰς τὸ νὰ σκάπητῃ μονόβου, καθὼς ἔκαμαν οἱ πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων πρό-
γονοί του, χωρὶς νὰ ὑποπέτυται κἄν, ὅτι εἰς τὴν φωτισμένην Εὐρώπην κτίζουσι κερά-
βια μεγαλῆτερα σχεδὸν ἀπὸ τὴν κώκην, ὅπου κατοικεῖ. Ὅστις ἀμφεβάλλει περὶ τούτου,
ἂς παραβῇ τὰς ἐνδοξίας: τῶν μεγάλων κριτικῶν τῆς Εὐρώπης μὲ τὴν Ἑγκυκλοπαιδεῖαν
τοῦ Πατσούα, τὰς γραμματικὰς των μὲ τὰς γραμματικὰς τῆς Ἑλλάδος, τὸν Θεσαυρὸν
τοῦ Στεφάνου μὲ τὸν Θεσαυρὸν τοῦ Βλάχου, ἢ μὲ τὸ τετράγλωσσον λεξικὸν τῆς Βενετίας.
Εἶναι συγχωρητέον εἰς τοὺς ἀμαθεῖς νὰ κωμίζουσι τὸ γένος μὲ τὰ ΚΑΛΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ,
καὶ νὰ του δεσμεύουσι τοὺς πόδας, ὅπου ἔρχετο νὰ τοὺς κινῇ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν
κλιῶν, μακαρίζοντες αὐτὸ διὰ τὰ καλά, τὰ ὁποία διὰ ἀπέκτησεν ἀκόμη: ἀλλ' οὐδέμῃς
συγχωρητέως ἀξίος εἶναι ὅστις ἀπὸ τοὺς λογίους ἀνδρας τοῦ γένους δὲν φωνάζει εἰς τοὺς
ἀδελφοὺς του καθημέραν ὅ, τι ἔλαβεν ὁ Προφῆτης εἰς τοὺς Ἰουδαίους, « Οἱ μακαρίζοντες
« ὑμᾶς, πλανῶντες ὑμᾶς, καὶ τὴν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουσιν ».

βέβαιος ὅτι εἰς τῶν ὁμογενῶν μου τὰς ψυχὰς περισσοτέραν ἰσχύον ἔχει σήμερον ἢ δούξ παρὰ τὸ κέρδος. Ἄλλ' ὅμως μήτε τοῦ κέρδους ἢ φροντίς εἶναι πρᾶγμα ἀτιμὸν, ὅταν ἐπιστηρίζεται εἰς τὸ δίκαιον, καὶ διευθύνεται ἀπὸ τὴν φρόνιμον πρόνοιαν τοῦ νὰ μὴ δίδωμεν ἀσώτως εἰς πλουσιωτέρους ὅ, τι δίνεται νὰ βιηθήσῃ τὴν ἰδίαν ἡμῶν πεινᾶν: καὶ ἡ λέγουσα περὶομία,

Ὅταν ἡ αὐλή σου διψᾷ, νερόν ἐξω μὴ χύσῃς,

εἶναι πολλὰ φρόνιμος περὶομία.

Ὀλίγοι ἔσως ἐξ ἡμῶν ὑποπτεύθησαν ἀκόμη πόσον κέρδος προσενῶν τὰ παλαιὰ ἀντίγραφα εἰς τῆς φωτισμένης Εὐρώπης: τὰς πόλεις, ὅσαι εὐτύχησαν νὰ τ' ἀποκτήσωσιν ἀπὸ τῶν Γραικῶν τὴν δυστυχίαν. Εἰς κῦ- τὰς συντρέχουσιν ἀπὸ τὰς ἄλλας πόλεις ἄνδρες λόγιοι πολλότατοι κατ' ἔτος, διὰ νὰ τὰ ἐξετάζωσι, νὰ τὰ παραβάλλωσι, καὶ νὰ κἀνωσιν ἐνάς ἐκδόσεις ποιητῶν καὶ συγγραφέων ἀπ' αὐτὰ: ἢ ἂν ἐμποδίζονται ἀπὸ περιστάσεις, πέμπουσι σχεδὸν ὅσον ἐμελλαν νὰ δαπανήσωσιν ἀργύριον, ἐὰν ἔρχοντο αὐτοπροσώπως εἰς αὐτάς, διὰ νὰ τὰ παραβάλῃ, ἢ καὶ ὁλοκληρώσῃ νὰ ἀντιγράψῃ ἄλλος δι' αὐτοὺς, κάτοικος τῆς πόλεως, λόγιος κἀνεὶς, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνδεῆς χρημάτων.

Ἐκ τούτου λοιπὸν ἄς συλλογισθῇ ὅστις ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα του, ὅτι φυλάττοντες τὰ προγονικὰ ἡμῶν ἀντίγραφα, ἔδω τῆς προσενουμένης ἀπὸ τὴν φυλακὴν ταύτην δόξης εἰς τὴν Ἑλλάδα, προσενούμεν καὶ τροφὴν δι- κικίαν καὶ γεωσπουμένην εἰς πολλοὺς ἐνδεεῖς λογίους Γραικοὺς, καὶ διεγεί- ρομεν ἐν ταυτῷ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ζήλων περισσοτέρον καὶ λογικωτέραν ἐρευνᾶν τῆς προγονικῆς γλώσσης, ὅταν ἴδωσι πόσον εὐ ἀλλογενεὶς τὴν τιμῶσι.

Ταῦτα ταπεινῶς ζητῶ, καὶ ἐλπίζω, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐλπίζει τὸ γένος ὅλον, ἀπὸ τὴν μητέρα του τὴν Μεγάλην Εκκλησίαν, ἡ ὅποια μὲ τὴν σύ- στασιν τοῦ κοινοῦ γυμνασίου τῶν ἐπιστημῶν ἔδειξε πόσον πρόνοιαν ἔχει τοῦ γένους. Διὰ τοῦτο ἐτόλμησα νὰ φέρω εἰς τὴν μνήμην τῆς, ὅ, τι πρᾶ πολλοῦ αὐτοκινήτως ἀπεράσιεν αὐτὴ νὰ κἀμῃ, διότι ἔπαυσαν (νομίζω) ὅσα μέχρι τοῦδε τὴν ἐμποδισαν νὰ τὸ τελειώσῃ. Τοῦτο μόνον προσέβη, ὅτι τὸν αἴτιον τοιούτου καλοῦ Πατριάρχην (καὶ ὁ σήμερον εὐτυχῶς πατρι- αρχεύων εἶναι ἄξιος διὰ πολλὰς αἰτίας τιμαύτης τιμῆς) καὶ ἡ παρούσα καὶ ἡ ἐπερχομένη γενεὰ τῶν Γραικῶν θέλλου τὸν συγκαταριθμήσει τρίτον εἰς τὴν τάξιν, καὶ πρῶτον εἰς τὴν τιμὴν, μὲ τὸν Φώτιον καὶ μὲ τὸν Εὐσ- τάθιον, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη θέλει μείνει ἀνεξάλειπτος εἰς ἐκείνων ὄλων τὰς ψυχὰς, ὅσοι χαίρονται εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος. Μεταβαίνω τώρα εἰς τὸν Ἰσοκράτην.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΤΟΥ

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἡ ῥητορικὴ τέχνη, καθὼς ὅλοι αἱ τέχναι, ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν παρατήρησιν, καὶ, καθὼς ἐκεῖναι, ὅδε, οὐδέ τι ἀπὸ τὴν πείραν, αὐτὴν προβαίνουσα κατὰ μικρὸν, ἕως οὗ ἐβύθισεν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς. Ἦγουν πολὺν καιρὸν πρὶν γραφῆ τῆς ῥητορικῆς, ἦσαν εἰς τὸν κόσμον ῥήτορες· καθὼς πρὸ τῶ νῦ παραδοθεῖσι κανόνι ἀρχιτεκτονικῆς, ἦσαν οἰκίαι κτίσται.

Μόλις οἱ ἄνθρωποι εὗραν γλώσσαν, μόλις ἡ χρεια, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἄλλος ἀπ' ἄλλον, τοὺς ἐσυνάθροισεν εἰς πολιτικὴν κοινωνίαν, κ' ἐκαταλοβῶν τὴν ἀνάγκην νῦ εὗρεσι τὰ μέσα διὰ τὸν ὁπίων ἡ λαλουμένη γλῶσσα γίνεται εὐσφραγιστὸς καὶ πιθανή καὶ ἰσοῦ ἡ ἀρχὴ τῆς ῥητορικῆς. Ἀπὸ τοὺς πρὸ τῆς ῥητορικῆς τέχνης ῥήτορας αὐτοδιδάκτους τούτους ὅλοι οὐκ ἐβήτορουν μὲ τὴν αὐτικὴν ἐδοκιμασίαν, ἀλλ' ὑπερβαλλεν ἄλλος ἄλλον κατ' ἄλλον τρόπον νῦ ἐκφράζῃ τῆς ψυχῆς του τὰ νήματα· καθὼς ἀπὸ τοὺς αὐτοδιδάκτους ἐκείνους κτίστας ὑπερβαλλεν ἄλλος ἄλλον, κατὰ τὴν σφαιρότητα, εὐαρμοσίαν καὶ εὐπρέπειαν τῆς οἰκιδότητος του.

Ἡ φιλοσοφία, τῆς ὁποίας ἔργον εἶναι νῦ πλάττει ἀπὸ τὰ ἄτομα τὰ εἶδη, ἀπὸ ταῦτα πάλιν τὰ γένη, εἰς ὀλίγα λόγια, νῦ καθολικεύῃ τὰ μερικὰ, περικεῖται μετὰ τὴν πρόβαν τοῦ χρόνου τὸν αὐτοδιδάκτων ἐργατῶν τὰ διέφορα εὐδοκιμήματα, τὰ ἐσυνάθροισεν εἰς γενικοὺς κανόνας, καὶ ἐγέννησε τοιαυτοτρόπως τὴν θεωρίαν πάσης τέχνης, καὶ αὐτὰς τὰς τέχνας.

Ἀπὸ τοιαύτην θεωρίαν ἤρχισεν ἡ γένεσις τῆς ῥητορικῆς τέχνης, ἐλλειπὺς φυσικὰ τὸ καταρχὰς καὶ σφαλμένως εἰς πολλοὺς αὐτῆς κανόνας, προσχωροῦσας ἔπειτα εἰς τελειότητα, καθόσον οἱ αὐτοδιδάκτοι ἐκεῖνοι ῥήτορες, προσαρμόζοντες τοὺς κανόνας τῆς γραπτῆς τέχνης εἰς ὃ τι ἕως τότε ἔκαμναν χωρὶς κανόνας, ἐλαμβάνον ἀφορμὴν ἀπὸ ταύτων τὴν προσαρμογήν, νῦ τοὺς ἐξετάσασιν ἀκριβέστερον, καὶ νῦ διερρώσωσι τοὺς ἐσφαλμένους, ἢ ν' ἀναπληρώσωσι τοὺς ἐλλειπείς.

Πρῶτον, ὅστις ἠρρολήθη εἰς τὴν τέχνην τῆς ῥητορικῆς, ὑπολαμβάνουσι κοινῶς τὸν Ἐμπεδοκλέα πιθανὸν ὅμως εἶναι ὅτι ὁ φιλόσοφος αὐτός ἠρροσθη εἰς τὴν διὰ ζώσης φωνῆς παράδοσιν ὀλίγων τινῶν ῥητορικῶν παραγέλ-

μάτων, καὶ δὲν ἔγραψε τίποτε περὶ τῆς τέχνης. Πρῶτοι τεχνογράφοι ταύτης ἀριθμοῦνται Σικελιώται (ὡς ὁ Ἐμπεδοκλῆς), ὁ Τισίας, ὁ Κόραξ, ὁ μαθητὴς τοῦ Ἐμπεδοκλέους Γοργίας, καὶ ὁ Πόλις.

Ἀπὸ τούτους ἐπέκρατεν ἡ τέχνη εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, οὗτου ὄχι πολλὰ μακρὰν εἰς αὐτὸν ἄλλον εἰς τοὺς χρόνους ἤκμασαν Θρασύμαχος ὁ Χαλκηδόνιος, Πρόδικος ὁ Κεῖος, Πρωταγόρας ὁ Ἀθήνητις, ὁ Ἐυάβλις, Ἰππίκῃς ὁ Πηλείος, Ἀλκιδάμας ὁ Ἐλατίης, Ἀντιφῶν καὶ Πολυκράτης οἱ Ἀθηναῖοι, Θεόδωρος ὁ Βυζάντιος, καὶ ἄλλοι πολλοί. Μέρῃς ἐκ τούτων ὄρου μὲ τῆς Ῥητορικῆς τὴν παράδοσιν ἔγραφον καὶ σοφιστικὰς μελέτας, καὶ πολλὰ ὄλιγοι τινὲς καὶ λόγους Ῥητορικῶς, ὑπαγορευμένους ἀπὸ τὴν παρούσαν χρῆσιν, ἤγουν τῶν ὁποίων ἡ ὑπόθεσις ἦτον ἀληθινή (α).

Εἰς τούτην τοῦ χρόνου τὴν περίωδον ἐγενήθη ὁ Ἰσοκράτης, κατὰ τὸ πρῶτον τῆς ὀγδοοκστῆς ἔτης Ὀλυμπιάδος ἔτος, τὸ ὅπου συμπίπτει μὲ τὸ τετρακοσιοστὸν τριακοστὸν ἔτος πρὸ Χριστοῦ. Διδασκάλους αὐτοῦ ὀνομάζουσιν ἄλλοι ἄλλους· τὸ πιθανώτερον ὅμως εἶναι ὅτι ὁ Γοργίας καὶ ὁ Πρόδικος τὸν ἐδίδαξαν τὴν τέχνην, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔπειτα ἐπαρδάωκεν εἰς ἀναριθμήτους ἄλλους Ἕλληνας, καθὼς βέλομεν ἰδεῖν τὸ ἔξῃς.

Μετὰ τὸν Ἰσοκράτην ἀναφέρει ὁ Κουτιλιανὸς (6), ὡς Ῥητορικῆς τέχνης συγγραφεῖς, τὸν φιλόσοφον Ἀριστοτέλην, καὶ τοὺς δύο μαθητὰς αὐτοῦ, Θεόδοκτον τὸν Φασαλίτην, καὶ Θεόφραστον τὸν Ἐρεσιον.

Εὐχῆς ἤξουν ἦτο νὰ ἐσώζοντο τῶν προειρημένων ὄλων αἱ Ῥητορικῆς τέχνης (γ), διὰ νὰ μάθωμεν ἀπὸ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν, τὴν κατὰ βαθμὴν

(α) Αὗτο μελέται σοφιστικῆς σαζῶνται ὑπὸ τοῦ Γοργίου, ἐπιγραφόμεναι, Ἐλίης ἐγκωμίου, καὶ Ἀπολογία ὑπὲρ Πάλαμῆδος. Ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ Προδίκου, ἐπιγραφόμενου Ἡρακλέους ἐγκωμίου, σαζῆται εἰς τὰ Ἀπονομαστικὰ (B, α. 21) τοῦ Σουώφου το μέρῃς, ἡ μάλιστα ἐπὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ μέρους ἐπίσης τοῦ περιέχοντος τοῦ θεωρητικῶν περὶ τῆς νεώτερας τοῦ Ἡρακλέους μύθου. Τοῦ Ἀλκιδάμαντος, μαθητοῦ τοῦ Γοργίου, ἔχοντες ἀκοῆς δύο μελέτας, ὡς ἀπὸ τοῦ Ὀδυσσεῦς ἐκμαχουμένης· ἔγραψε καὶ Ἐγκωμίου θανάτου, ὡς λέγει ὁ Τζήτζης (19 σημ. Κυβερ. εἰς τὸν Σουῖθ. λῆξ. Ἀλκιδάμας). Τοῦ Ἀντιφῶντος, ὅτι· ἐχρηματίζει μαθητὴς τοῦ Γοργίου, καὶ διδάκταλος τοῦ Θεουκιδίδου, σαζῶνται δικακίται λόγοι, ἀπὸ τοῦ, ὁποῖου; τρεῖς μόνον ἔχουσι ἀληθινῶν ὑπόθεσιν δικακίται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ρητορικοῦ: οἱ λοιποὶ εἰς αἱ σοφιστικῆς μελέται καὶ γυμνάσματα Ῥητορικῆ. Περὶ τοῦ Πολυκράτου, ἐξυφραμεν ἀπὸ τοῦ Ἰσοκράτη (σελ. 163 τῆς παρούσης ἐκδ.) ὅτι ἔγραψεν Ἀπολογία τοῦ Βουτερίδου, καὶ Κατηγορικῶν τοῦ Σωκράτους. Ὁ χρόνος ἀρκεῖται καὶ τοὺς δύο τούτους λόγους, καὶ δὲν μᾶς ἤλπιε τίποτε, πλὴν ἴσως τοῦτο μόνον, ὅτι δὲν ἀναίτεται ὁμοῦ καὶ τὴν μὴν τῶν γραφῶν.

(6) Quintil. Instit. orator. Lib. III, cap. 1.

(7) Εἰς τοῦ σοφιστικοῦ Πατριάρχου Φωτίου τοὺς χρόνους ἐσώζοντο εἰς ὁ Ῥητορικῆς

προχώρησιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἰς τὸ τέλειον· μάθημα ἀξιολογόν εἰς ἡμᾶς μάλιστα, τῶν ὁποίων ἡ προκοπὴ εἰς τὴν παιδείαν πρέπει νὰ ὀδηγητῆται ἀπὸ παλαιὰ προγονικά παραδείγματα. φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ περισσότεροι δὲν ἔγραψαν ῥητορικὴν δόκιμην, ἀλλ' ἐδίδασκαν ἄλλος ἄλλο τῆς τέχνης μέρος, ὃ, τι ἕκαστος ἐνόμιζεν ἀξιολογώτερον παρὰ τὰλλα. Παραδείγματα χάριν ὁ Γοργίας καὶ ὁ Πῶλος ἐματαιοπόνησον πολὺ εἰς τὰ Πάρσια καὶ Ομοιοτέλευτα· ὁ Θρασύμαχος ἐκαλλιέργησεν ἐκεῖνο τῆς Ῥητορικῆς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἀποθιβέπει εἰς τὸ νὰ κινήσῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀκούστων εἰς συμπάθειαν καὶ ἔλεον· ὁ Πρωδικός (α) ἠσχολήθη περισσότερον εἰς τὴν διάκρισιν καὶ τὸν ὀρισμὸν τῶν συνωνύμων λέξεων· μέρος ἀνεκμιθόλωις ἀξιολογόν τῆς τέχνης τοῦ γράφειν, ἀλλ' εἰς τὸ ὁποῖον (ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ συμπεριάνῃ τις ἀπὸ τὸν εἰρωνικὸν τρόπον τῶν ὅσα λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Σικράτης εἰς τοὺς διαλόγους τοῦ Πλάτωνος) ὑπερέβη τὰ ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν ὀρισμῆνα ὄρια εἰς τὰς τρικυίας ἐρείνας. Ἐξ ὀλίγα λόγια οἱ περισσότεροι ἀπὸ τούτους τῆς Ῥητορικῆς τοὺς διδασκάλους ἠσχολήθησαν μάλιστα εἰς δύο πράγματα, εἰς τὸ νὰ διδάσκωσι πῶς πρέπει νὰ ἐγκωμιάζῃ ἢ νὰ ψέγῃ τις, καὶ πῶς πρέπει νὰ φιλονεικῇ εἰς τὴν διακρίξιν, ἢ νὰ κρισολυγῇ εἰς τὰ δικαστήρια. τὸ πρῶτον ἦτο ματαιοπονία, καὶ πολλάκις ἐνδείξει τῆς ἀγρευότητος τῷ ὄσπερος, ἐπειδὴ καταγινοτο εἰς τὸ νὰ κατηγορῇ τὰ τιμῆς ἄξια, καὶ νὰ ἐγκωμιάζῃ ὅσα ἔπρεπε νὰ ψέγωνται, ἢ τὴν ἁλίστην νὰ σιωπῶνται, ἢ ὅσα διὰ τὴν εὐτέλειαν αὐτῶν, μὴδ' ἔπρεπεν ὅλως νὰ γίνωνται ὑπέθεσις λόγου ῥητορικῶ. τὸ δεῦτερον ἤθελεν εἶσθαι χρήσιμον, ἐὰν ὁ διδασκόμενος δὲν ἐγυμναζέτο νὰ νικῇ εἰς τὰ δικαστήρια καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως· καθὼς καὶ εἰς τὴν διακρίξιν νὰ φιλονεικῇ με πείσμα ἢ ἀποδείξῃ εἰς τοὺς ἄλλους ὃ, τι δὲν ἐπίστευεν αὐτός· πράγμα πολλά ἐπικίνδυνον, ἐπειδὴ συγγέει εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνθρώπων τὰς ἰδέας τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, καὶ γίνεται πλέον εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν με τὴν δύναμιν τῆς γλώσσης, ὃ, τι ἐγί-

τέχνη τοῦ ἰσοκράτους· ἐνδεχόμενον νὰ εἰσέλθῃ καὶ πάλιν εἰς κήρυκιν κρύπτραν τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ ἐκδοθῇ εἰς τύπον ἀπὸ Γραικοῦς, ἐὰν κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς γραφίζοντας τὰ καλὰ γραμματικά δὲν προφθάσῃ νὰ τῆν πέμψῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

(α) Ὁ Πρωδικός ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Κίου, τὴν κοινῶς ὀνομαζομένην σήμερον Κίου, καὶ χωρναϊότερον Τζίου. Ἄν εὐρίσκειται κἀνεὶς νέος, σπουδαστὴς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, θρήμμα τῆς νῆτου ταύτης, ἅς μὴ παροδράμῃ χωρὶς προσοχῆν τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἱστορίας τῶν Ἑλλήνων Ῥητοροδιδασκάλων· ἅς μάθῃ ὅτι ἀπὸ τὴν πατρίδα του διεβην ἀρχὴν ἡ θεωρίαν τῶν συνωνύμων, τῆς ὁποίας πολλά μικρὸν καὶ ἀνίκανον παράδειγμα σώζεται τὸ Περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων συνταγματίου τοῦ Ἀμμωνίου, καὶ τὴν ὁποίαν εἰς τοὺς χρόνους ἡμῶν οἱ Γάλλοι προσήρμοσαν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν με τσαυτῶν ἐπιθεξιότατα καὶ εἰρηράδειαν.

μετο εἰς τὴν ἀγρίαν τῆς φύσεως κατῆστασιν μὲ τῆς χειρὸς τὴν βίαν. Τοῦτο μάλιστα τὸ κακὸν ἐγένε φανερόν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου οἱ κριταὶ, διοριζόμενοι ἀπὸ τὴν τύχην τοῦ κλήρου, καὶ ὄχι ἀπὸ ἐκλογὴν στηριγμένην εἰς τὴν ἐμπειρίαν αὐτῶν, ἦσαν πολλὰκις ἄνθρωποι, καὶ τῶν νόμων ἀμαθέστατοι, καὶ τὸν νοῦν ἀπαίδευτοι, εἰς βραχυλογίαν τοιῦτοι, εἰς ὁποίους ἐπιθύμουν νὰ δημιουργήσωσιν οἱ κακοὶ, ἀλλ' εὐγλωττοὶ, ῥήτορες. Γέμουσιν αἱ ἱστορίαι, αἱ κωμωδίαι, τῶν ῥητόρων οἱ σωζόμενοι λόγοι, ἀπὸ μαρτύρια τῆς ὑπάρξεως τοιούτων σοφιστῶν δικολόγων, καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν προξενηθείσης φθορᾶς εἰς τοὺς πολίτας· ἀλλὰ τὸ χαρακτηριστικώτερον παρὰ τᾶλλα, καὶ τὸ ὁποῖον, ὅταν μετὰ προσοχῆς τ' ἀνέγνωσα, μ' ἔφερεν εἰς ἐκπληξιν ὄχι μικράν, εἶναι ἡ συμβουλὴ τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Σωκράτης εἰς τὸν Κρίτων, ἄνθρωπον πλούσιον, καὶ διὰ τοῦτο φοβούμενον μὴ ἐνοχληθῆ ἀπὸ τοὺς καταράτους συκοφάντας. Τὸν συμβουλεύει καθαῖα νὰ κἀνυ φίλον κἀνέν' ἀπὸ τοὺς δικολόγους ῥήτορας, καὶ νὰ τὸν περιποιῆται με δῶρα, διὰ νὰ τὸν ὑπερασπίξῃ ἐπὶ τὰς ἐνδεχομένας συκοφαντίας· καὶ ὁ κριτὸν εὗρηκε τὸν Ἀρχέδημον, ῥήτορα πένντα, ἀλλὰ τίμιον ἄνδρα, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπὸ τοὺς συκοφάντας τὸν ἠλευθέρωσε, καὶ τόσον ἠγαπήθη ἀπ' αὐτὸν, ὥστε νὰ συρῆθῃ καὶ εἰς ἄλλους ἐνοχλουμένους τὰ παρόμοια (α). Οἱ τότε πλούσιοι ἄρα τῶν Ἀθηνῶν ἔπρεπε νὰ τρέφωσι ῥήτορα διὰ τοὺς συκοφάντας, καθὼς ἔπρεπον ἄλλα διὰ τὸν πόλεμον, καὶ σκύλους διὰ τὰ κυνήγια· εἶχαν χρεῖαν νὰ προσκατεύονται ἀπὸ τοὺς συμπολίτας τῶν, ἐπειδὴ οἱ νόμοι δὲν ἦσαν πλέον ἱκανοὶ νὰ τοὺς προσταύσωσι.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὅταν ἄρχισε νὰ διδάσκῃ τὴν τέχνην, εὗρηκε καὶ τὴν πατρίδα του καὶ τὴν Ῥητορικὴν ὁ Ἰσοκράτης· ἦγον τὸ πραγματικὸν τῆς τέχνης μέρος ἢ κακὸν, ἢ εὐτελέστατον, καὶ τὸ λεκτικὸν ἀποβλέπον εἰς τὸ νὰ ἀπατᾷ πλέον τὴν ἀκοὴν παρὰ νὰ φωτιζῇ τὸν νοῦν. Ἐκατάλαβεν ὅτι μῆτε τὸ ἓν μῆτε τὸ ἄλλο νὰ τελειωθῆ εἶναι δυνατόν, ἂν δὲν προσαρμολῆ εἰς πράγματα μεγάλα καὶ ὠφέλιμα εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον· ἐκατάλαβεν ὅτι ἡ Ῥητορικὴ τότε ἀληθῶς γίνεται ἀξία λογικῶν ἀνθρώπων τέχνη, ὅταν καταγίνεται εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἡθῶν καὶ τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, ὄχι ὅταν ἀσχολῆται εἰς εὐτελῆ ἢ ὀλόβρια πράγματα· ἀπαράλλακτα καθὼς ὁ οἰκοδόμος, τότε φθάνει εἰς τὸν ὑψηλὸν τῆς τέχνης του βαθμὸν, καὶ λαμβάνει τὸνομα τοῦ Ἀρχιτέκτονος, ὅταν οἰκοδομῇ ναοὺς θεῶν, καὶ βασιλέων παλάτια, ὄχ' ἐν ὅσω τρίβει τὸν καιρὸν εἰς τὸ νὰ κτίξῃ φούρνους· καὶ ὁ Ζωγράφος, τότε γίνεται Ζεῦξις, ἢ Πολύγνωτος, ὅταν εἰκονίζῃ

(α) Ξενοφ. Ἀπομνημ. Β, θ'.

τά· μέχρι τοῦ Μικραθῶνος καὶ τῆς Σαλαμίνας, ὅχι ὅταν ζωγραφῆ ποντικῶν καὶ βατράχιων πολέμου. Εἰς ὀλίγα λόγια, ὁ Ἰσοκράτης ἦτο καὶ φιλόσοφος καὶ ῥήτωρ, καὶ ἄλλο δὲν εἶχε μὲ τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ μὲ τοὺς συγχρόνους· του σοριστᾶ· κοινὸν, πλὴν ὅτι ἐδίδασκε καὶ αὐτὸς, καθὼς εἶπε νοι, τὴν Ῥητορικὴν Τέχνην. Φαίνεται τοῦτο καὶ ἀπὸ τοῦς λόγου, του ἐπειδὴ καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Διονύσιος α', πρῶτος ὁ Ἰσοκράτης μεταχειρίσθη, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐδημιούργησε, τὸ συμβουλευτικόνεἶδος τῆς Ῥητορικῆς· καὶ ἀπὸ πρῶτον αὐτὸν ἤκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι λόγου πολιτικούς, ἤγον λόγου ἀποβλέποντας εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ἠθῶν, χωρὶς τὴν ὁποίαν πολιτικὴ κοινωνία, ἢ καλλίτου δὲν συνίσταται, ἢ πολὺν καιρὸν νὰ διαμείνῃ δὲν εἶναι δυνατόν. Φαίνεται πρὸς τοῦτοις καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀρχήτερον ὠνόμασα ἀφεθέστατον κριτήριον τῶν ποιούτων, ἤγον ἀπὸ τὸν καρπὸν τῆς παραδόσεώς του· ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ σχολαστικὸν κατὰ τὴν ἐφημερίστην παραβολὴν τοῦ Κικέρωνος, ὡς ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλιν ἔπην, ἐξήρασαν ἀνκριθμητοὶ ἤρασε εἰς τὴν πολλὰ δυσκόλῃν τοῦ γράφειν τέχνην (β)· τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε βεβαίαι συμ-

(α) « Περικλέους δὲ προκλήτων τὸν ἀρχαῖον τὸν λόγον ὑπὸ τὸν περὶ Γοργίου καὶ « Πρακτικῶν πρακτικῶν, πρῶτος ἐχρῆσθη κατὰ τὸν ἑσπερικῶν τι καὶ ρητικῶν (ἄλλ. διορθ. τοριστικῶν) ἐπι τοῦς πολιτικῶν, καὶ περὶ μίθου σπουδαῖου τῆν ἐπιτηδῆσαν δι- « τίεσιν ἐξ ἧσιν φησι αὐτὸς τὸ βουλευσθῆαι καὶ λέγειν καὶ πράττειν τὰ συμφέροντα « περικρίνεται τοῖς ἀκούσιν (Διονύσι. Ἀλικαρν. περὶ Ἰσοκράτ.). Ἄπ' ἄλλου βέβαιον τοῦ αὐτοῦ Διονυσίου, τῆς ὁποῖου ἀνωτέρω (σελ. 11.) ἐσηκρίσθη, φαίνεται ὅτι πρῶτος ὁ Ἰσοκράτης, ἠσχολήθη εἰς τὸ νὰ τελεῖσθαι καὶ τὸ λεκτικὸν τῆς ἱστορικῆς μέρους, τὸ ὁποῖον εἶραυ ἐπιτεῖ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ὁ Δημοσθένους. Πρῶτον νὰ γῆν ἀπὸ ἀλλόμοτος ὅστις ἀπὸ τῆν σύγκρισιν τῶν δυο τούτων βέβαιον τοῦ Διονυσίου ὅτι συναῖξ τὸ ἀξιολογεῖν τοῦτο πρῶτον διὰ τῶν κεινῶν ὅπου γίνεσθαι. Πρῶτον ὅτι τὸ λεκτικὸν αὐτῆς μέρους τοῦ βίβου προχρῆσται εἰς τὴν τελευτῆν, καὶ οὐ τὸ πραγματικῶν τῶν ἀρχίτην νὰ καταγίνεσθαι εἰς τὰ συμφέροντα εἰς τὴν πολιτικὴν κινουμένην. Πρῶτος ὁ Ἰσοκράτης ἐγράφε τοῦτοῦτοῦ λόγου, καὶ πρῶτος αὐτὸς διόρθωσε καὶ τὸ λεκτικὸν μέρος τῆς γλώσσης· καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ Πλάτων, τοῦ ὁποῖου οἱ περισσοτεροὶ διαλόγοι εἶναι συναρμῆται ἠθικαὶ τοῦ ἀκούσιμου ἀδασκίλου τοῦ Σωκράτους. Οἱ προ τούτων σαφῆσαι ἠσχολήθησαν ἀπο τούτους περισσοτεροῦ εἰς τὸ λεκτικὸν· ἀλλὰ δὲν εὐδοκίμασαν. Καὶ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ εὐδοκίμασθαι, γινουσαν, ἄλλοι λόγου ἐπιστημῶν (Ἰσοκράτ. Τόμ. β. σελ. 58-61 τῆς παρούσ. ἐκδ.), ἄλλοι ἰγκώμακα τοῦ ἀλάτου, τῶν βαμβούρων (σελ. 47) καὶ τὸ χειρότερον, τῶν τυρκικῶν, δ' ὕψους καὶ συκωναιτικῶν τῶν χρῆσταιν ἀνθρώπων (σελ. 163 Τόμ. α.); ὅταν εἰλεγε τις τοικύτως ἀτυχεῖ· ὑποθέσται λόγου, ἐμπορεῖ νὰ φλυκῆ ἀπὸ τὸ πρῶτον ἔω, τὸ βραδύ τῆς ἡμέρας, ἀλλ' ὅχι ποτε ἀλθῆσι νὰ ἐσηκρίσθαι.

(β) Isocrates . . . è cujus ludo, tanquam ex equo Trojano, innumeri principes exierunt. Cicer. de Orator lib. II.

Ἔξ, ἂν ἡ Ῥητορική του δὲν παρέδιδε κανόνες διφόρους τῶν κανόνων, τοὺς ὁποίους ἐδίδασκον οἱ πρό τούτου σοφισταί.

Ὅσον ὅμως τελεία καὶ ἂν ὑποτεθῆ ἡ Ῥητορική τέχνη τοῦ Ἰσοκράτους, πιθανόν, ἢ καὶ εἴπω τολμηρότερον, βέβαιον εἶναι, ὅτι δὲν ἐφθασεν εἰς ἐκείνον τὸν βελτιὸν τῆς τελειότητος, εἰς τὸν ὅποιον ἐσύνταξεν ὀλίγους χρόνους μετέπειτα ὁ Ἀριστοτέλης τὴν σωζομένην σήμερον Ῥητορικὴν τέχνην (α). Ὁ παράδοξος οὗτος ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου μόνον τὰ συγγράμματα, ἂν καταδυτοῦσθαι ἀρχιζόντο ὅλα τὰλλα τῆς ἑλληνικῆς σοφίας λεψάνα, ἦσαν ἐκινῆν νὰ μαρτυρήσῃ τῆς ἑλλάδος τὴν δόξαν, ἐσυλλογίσθη ὅτι καθὼς τῶν ἄλλων ἐλευθερίων τεχνῶν, οὕτω καὶ εἰς τῆς Ῥητορικῆς τὴν Θεωρίαν, ἐν ῥόνον βέλμα, χωρὶς νὰ σκονδαψῆ, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κάμῃ τις, ἂν δὲν ἀδύνηται ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας τὴν λύγνον. Καὶ εἶναι πρῶτον ἄξιον παρατηρήσεως, ὅτι πρῶτος ὅστις ἀσχολήθη εἰς τὴν ἐρευνᾶν τῆς Ῥητορικῆς ἦεν, ὡς εἶδμεν ἀνωτέρω, ὁ φιλόσοφος Ἐμπεδοκλῆς, καὶ τελευταῖος ὅστις τὸν ἐταχυνεργάφησε μὲ μέθωδον ἐχρημάτισεν ὁ πολυμαθέστερος τῆς ἑλλάδος φιλόσοφος Ἀριστοτέλης.

Ἀέρω, τελευταῖος, ἐπέβη καὶ τοῦ Θεόφραστου καὶ τοῦ Θεοφράστου, τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, οἱ ἱστορικοὶ σωζοῦνται πλέον, καὶ οἱ μετὰ τούτους καλεῖσθαι γράφοντες Ῥητορικές τέχνας, τοὺς ὁποίους ἀπορρίπτει ὁ Κωνσταντῖνος, εἶναι τόσον πιθανώτερον ὅτι ἀρῆκαν τὴν καλὴν μέθωδον, ὅσον καὶ αὐτοὶ οἱ δίκαιον βήμα ες ἐπαύσαν πλέον εἰς τὴν μαθητὴν τοῦ Θεοφράστου, Δημήτριον τὸν Φαλκρῆα, ὅστις πρῶτος, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Κωνσταντῖνου (β), ἐφθασεν τὴν Ῥητορικήν. Εἰς τὴν δυστυχίαν τοῦ χρό-

(α) Ἄγω τὴν ἀρεσκόμεναι εἰς τρεῖς βιβλία. Ἡ ἀλλή, ἐπισημασμένη πρὸς Ἀλεξάνδρου, καὶ μένοντα τόσῳ του Ἀριστοτέλους, δὲν εἶναι αἰκῆς τοῦ Ἀριστοτέλους. Συγγραφεὶς ταύτης ὑποπτεύονται πάλαι τῆς Δαμάρκου Ἀναξίμανου.

(β) Πρῶτος ὁ Δημήτριος ἔδωκεν, ἔργον κατέθεκεν ἀπὸ τοῦ ὄφους τῆς τῆς Ῥητορικῆς, ὡς λέγει ὁ Κωνσταντῖνος. *Is primus inclinasse eloquentiam dicitur Inst. orat. X. 1, pag. 51*. Ταῦτα εἶπε πρό τοῦ Κωνσταντῖνου καὶ ὁ Κελῆν, ὅστις ἐπιτέλει τὸν ποιητικὸν τοῦ Δηματρίου, ἀλλ' ὅμως προσέθετε, ὅτι ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἔκαμε τὴν Ῥητορικὴν ἀπονοῦ καὶ μαλιχῆν, καὶ τοιαύτην, ὅποια νὰ τέρπει αὐτοὺς, οὐδ' ἔχει πλέον καὶ νὰ πύρην τῆς ψυχῆς τῶν Ἀθηναίων, *delectabat magis Athenienses quam inflammabat. Cicer. Brut. 9*. Ἐυθωμάται ὁ ἀναγνώστης: τί εἶπα (Ἠραδρ. Ἐλλ. Β β. σελ. 17.) περὶ τοῦ Μενάνδρου, ὡς ἀνεργήστικτος εἰς τὴν φθορᾶν τῆς Γραμματικῆς; Ὁ Μενάνδρος ἦτο σύγχρονος, φίλος ἄστρος, καὶ συμμαθητὴς εἰς τὸν αὐτὸν διδασκαλίῳ τὸν Θεόφραστον, τοῦ φθορῆς τῆς Ῥητορικῆς Δημητρίου. Ὅστις ἀναγνώστης τὴν ἱστορίαν ἔχει ὡς μυθολογίαν, ἀλλ' ὡς ταυτίου τῶν παρακρίτων ἀνθρωπίνων προξενῶν, διὰ νὰ μὴ ἀπ' αὐτῶν πῶς ἔχει νὰ κρίνῃ τὰς παρούσας, καὶ νὰ προεικάζῃ τὰς μελλού-

νου ταύτην περίοδον, ἥτις ἦτον ἡ περίοδος τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἤρχισεν, ὡς λέγει ὁ Ἀλικαρνασσεύς Διονύσιος, νὰ μακραίνεται ἡ φιλόσοφος Ῥητορική, καὶ νὰ ἐμβραίνῃ εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ἡ ἀναιδεστάτη φλυαρία, καὶ τὰς τιμὰς τῶν ἀληθινῶν Ῥητόρων τὰς ἐσφετερίσθησαν ἀναισχύντως οἱ ἀδό-
 λεςχοι σοφισταί· καὶ τέλος πάντων ὁμοιωθῆ ἡ ταλαίπωρος Ἑλλάς με τοὺς οἴκους τῶν ἀσώτων, ὅπου ἡ ἀσελγεςτάτη παλλακὴ ἀρπάζει καὶ τὸν θρόνον καὶ τὴν ἐξουσίαν ὅλην τῆς σώφρονος καὶ νομίμου γυναικὸς (α).

Τὴν τοιαύτην ἀθλίαν μεταβολὴν, προετοιμασθεῖσαν πολὺν καιρὸν ἀρ-
 χήτερα ἀπὸ τοῦς δεικμαγωγῶν καὶ κόλακας τῶν Ἀθηναίων, τὴν προεῖδεν ὁ φιλόσοφος καὶ φιλόπατρις Ἰσοκράτης, ὡς φαίνεται ἀφ' ὅσα κατ' αὐτῶν λέγει εἰς πολλότατα μέρη τῶν λόγων αὐτοῦ· ἀλλὰ μὴτ' αὐτός, μὴτ' οἱ μετ' αὐτὸν ὀλίγοι χρῆστοι Ῥητορες εὐτύχησαν νὰ τὴν ἐμποδίσωσιν. Ἀφ' οὗ μίαν φρονὴν εὐθέως νὰ διαφραγῆ ἡ ἀκοὴ καὶ κρίσις τοῦ περισσοτέρου μέ-
 ρους τοῦ ἔθνους ἀπὸ τοῦς τοιούτους κακοδαίμονας μοιχοῦς τῆς Ῥητορικῆς,

σαί, θέλει σημαίνει ὅτι εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, ὅταν οἱ διάδοχοι τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπο-
 λέμουν τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ἕλληες διέστρεφον καὶ τὴν Ῥητορικὴν καὶ τὴν Γραμματικὴν καὶ τὰ ἄλλα τῶν, συνειριζόμενοι τίς τῶν ἄλλων νὰ φανῆ ἀναξιώτερος Ἐλευ-
 θερίας. Ἀν ἀπὸ ταύτας τὰς διαφροσῶν, αὐξήθῃσις ἀπὸ τοῦς μετέπειτα ἀπὸ τὸ κακὸν εἰς τὸ χερότερον, ἐπροξενήθη ἡ πτώσις τῆς Ἑλλάδος, φανερὸν ὅτι ἀπὸ τὰ ἐναντία μέλλει νὰ γεννηθῆ ἡ ἀναστασις αὐτῆς, καὶ ἂν μύριοι τοῦ γένους κατήγοροι προφητεύσωσι τὸ ἐναντίον. Ἐκείνοι ἐφθεῖραν τὰ ὄρθα, ἕως οὗ τάρκασαν ὀλοτέλα· οἱ ἀπόγονοὶ τῶν σήμε-
 ρον καταγίνονται εἰς τὸ νὰ διορθώσωσι τὰ φθαρμένα, καὶ προβαίνουσι ἀπὸ τὸ καλὸν εἰς τὸ κάλλιον. Ἦ εἶναι βέβαιον ὅτι ἐνεργεῖται τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀναγέννησις, ἢ δεν εἶναι τίποτε βέβαιον εἰς τὸν κόσμον.

(α) « Ἦ μὲν ἀρχαία καὶ φιλόσοφος Ῥητορική . . . κατελύτο, ἀρξάμενη μὲν ἀπὸ τῆς
 « Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνας τελευτῆς ἐκπεῖν καὶ μακραίνεσθαι κατ' ὀλίγον, ἐπὶ δὲ τῆς
 « καθ' ἡμᾶς ἡλικίας μικροῦ δεήσασα εἰς τέλος ἤραυεσθαι. Ἐτέρα δέ τις ἐπὶ τὴν ἐκείνης
 « παρεῖλουσά τῆξιν, ἀφόρητος ἀναιδεία θεατρικὴ καὶ ἀνάγωγος, καὶ οὔτε φιλοσοφίας,
 « οὐτ' ἄλλου παιδείματος οὐδενός μετεληφθεῖσα ἐλευθερίου, λαθοῦσα καὶ παρακρουσαμένη
 « τὴν τῶν ὀχλοῦ ἀγνικίαν . . . τὰς τιμὰς καὶ τὰς προστάτας τῶν πόλεων, ἃς εἶδε τὴν
 « φιλόσοφον ἔχειν, εἰς ἐαυτὴν ἀνηρτήσατο, καὶ ἦν φορτικὴ τις καὶ ὀχληρά· καὶ τελευτώσα
 « παραπλησίαν ἐποίησε γενέσθαι τὴν Ἑλλάδα ταῖς τῶν ἀσώτων καὶ κακοδαίμονων οἰκίας.
 « Ὅσπερ γὰρ ἐν ἐκείναις ἢ μὲν ἐλευθέρᾳ καὶ σώφρονι γαμετῇ κἀνθαι, μηδενός οὔσα τῶν
 « αὐτῆς κυρία· ἑταῖρα δέ τις ἀφρων, ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ βίου παρούσα, πιστὸς ἄξιός τῆς
 « οὐσίας ἀρχιν, σκυδαλίξουσα καὶ δεδιτομένη τὴν ἑτέραν, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν πάσῃ
 « πόλει κ. τ. λ. (Διονύς. Ἀλικαρν. περὶ τῶν ἀρχ. Ῥητόρ. § 1, σελ. 445) ». Ἄς ἀναγ-
 νώσῃ ὀλόκληρον τὴν βῆσιν τοῦ καλοῦ τούτου κριτικοῦ, τὴν ὁποῖαν ἠναγκάσθη νὰ συν-
 τίμω, ὁ φρόνιμος νῆς, διὰ νὰ πληροφρηθῆ τίς εἶναι ἡ καλὴ Ῥητορική· ἃς τὴν ἀναγ-
 νώσῃ καὶ ὅστις νομίζει Ῥητορικὴν τὸ νὰ λέγῃ, ὅ, τι εἶλα εἰς τὴν γλῶσσάν σου, μήπως
 αἰσθανθῆ τί διαφέρει ἀπὸ τὴν Ῥητορικὴν ἡ φλυαρία.

εἰ μετ' αὐτοῦ; ἀναγκάζονται νὰ τοὺς μιμῶνται, διὰ νὰ εὐχρεστήσωσιν εἰς τοὺς φθαρμένους συμπολίτας αὐτῶν· καὶ τοιοῦτοτρόπως ἡ φθορὰ ἀκολουθεῖ καὶ διαδέχεται τὴν φθορὰν, ἕως οὗ νὰ σαπῆθῃ τὸ ἔθνος ὀλοκλήρην, εἰάν ἀπροσδόκητος καμμί' ἀπὸ τῶν οὐρανῶν βοήθεια δὲν προσβάσῃ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν παντελῆ του διάλυσιν.

Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἰσοκράτους πέμπω τὴν ἀναγνώστην εἰς ὅσα ἰσόρησαν περὶ αὐτοῦ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς, ὁ Φιλόστρατος, ὁ Ψευδοπλούταρχος, ὁ Φώτιος καὶ ὁ Σουΐδας· καὶ ἀρκούμαι εἰς ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔδωκαν τὴν ἀναγκαίαν προσοχὴν οἱ προειρηθέναι βιογράφοι.

Τοῦ Ἰσοκράτους ἡ διαγωγή ἔχει τινὰς ὁμοιότητας μὲ τὴν ζωὴν τοῦ Σωκράτους (α). Καθὼς ὁ φιλόσοφος οὗτος, παρόμοιος καὶ ὁ Πέτωρ Ἰσοκράτης ἐπέρασεν ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν εἰς τὴν ἀπολεμὴν τοὺς σοφιστὰς, καὶ νὰ πολεμῆται ἀπ' αὐτοῦς, μὲ ταύτην μόνην τὴν δεικνύσαν, ὅτι ὁ κατὰ τοῦ Σωκράτους πόλεμος ἔλαβε τέλος μὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀειδήλου τούτου ἀνδρός, τὸν ὁποῖον εἰς τοὺς ἀνοήτους Ἀθηναίους ὡς ἄβυσσον παρείστησαν οἱ ὑπεκατάρχοντες συκοφάνται.

Γνωστὴ εἶναι τοῦ Σωκράτους ἡ παρρησία, μὲ τὴν ὁποίαν ἔλεγχε τῶν φθαρμένων αὐτοῦ συμπολιτῶν τὰς κακίας· παρρησία, ἡ ὁποία κατεργάσθη καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων τὰς θορυβώδεις καὶ μακρινὰς κραυγὰς, καὶ αὐτῶν τῶν ἀγριωτάτων Τυράννων τὰς ἀπειλάς. Ἐνὲξ στρατηγός μὲ μίαν ψῆφον νὰ θανατώσωσιν ἀδίκως ἦσαν ἔτοιμοι οἱ Ἀθηναῖοι, ἂν δὲν τοὺς ἐμποδίζεν ἀπὸ τοιαύτης παράνομου καταδικῆς ἡ ἀκατάπληκτος γαθερότης τοῦ Σωκράτους (β). Ἄλλοτε πάλιν ἔβαλεν εἰς κινδύνον τὴν ζωὴν του, ἀπειθῆσας εἰς αὐτοῦς τοὺς Τριάκοντα Τυράννους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπρόσταζαν νὰ φέρῃ ἀπὸ τὴν Σαλαμίνα πολίτην ἀθῶον τὸν Λέοντα, διὰ νὰ τὸν φονεύσωσιν (γ).

Ὁ Ἰσοκράτης φυσικὰ ἦτον ἀτολμος, καθὼς αὐτὸς τὸ ὁμολογεῖ εἰς τοὺς λόγους του· ἀλλ' ἡ ἀτολμία του περιορίζετο εἰς τοῦτο μόνον, ὅτι δὲν ἀπέκοιτε ἐμπροσθεν πολλῶν ἀνθρώπων νὰ ἀπαγγεῖλῃ τῆς ψυχῆς του τὰ νοήματα (δ)· διὰ τὸ ὁποῖον μῆτε εἰς τὰς Ἐκκλησίας τοῦ δήμου ἰσχυκώθη ποτὲ

(α) Ὁ πρό ἐμῷ ἐκδότης Λόγγος, διὰ ταῦτα τὰς ὁμοιοτητας, ἐτυμολογεῖ τὸ ὄνομα Ἰσοκράτης, ἴσος Σωκράτης· δευνομίζω ὅμως, ὅτι ἀληθῶς ἐπίστευε τὴν γενεαίτικα τοιαύτης ἀπιθανοῦ πανταπασιν ἐτυμολογίαν.

(β) Ξενοφ. Ἀπορρημ. Α, α, 18.

(γ) Πλάτων, Ἀπολογία Σωκράτους, σελ. 71, καὶ Διογ. Λαίρτι. ἐν Βίῳ Σωκράτους.

(δ) Ἰδὲ Τόμ. 6. σελ. 2 τῆς παρ. ἐκδ.

νά δημηγορήσῃ, καὶ εἰς τὰ δικαστήρια σπανιώτατα ἐφάνη νά συνηγορήσῃ εἰς βοήθειαν κένενθός ἀπὸ τοῦς συμπολίτας αὐτοῦ. Εἰς τοῦς λόγους του ὁμοῦ, τῆς ὁποῖους ἀνεγίνωσκεν εἰς πολλοὺς Ἀθηναίους, τόσον εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸ νά φοβῆται νά ἐλέγγῃ τῶν συμπολιτῶν του τὰς ἀνοησίας, ὥστε εἰς πολλὰ μέρη τοῦς ἐλέγχει μὲ πολλὰ περισσοτέραν παῖρησίαν ἀρ' ὅ, τι ἐτυνευθίζε νά κάμῃ ὁ Σωκράτης (α).

Δύο μάλιστα περιστάσεις τῆς ζωῆς του ἔδειξαν φανερά, ὅτι τὸ φιλοδίκαιον εἶχε τόσον δύναμιν εἰς τὴν ψυχὴν του, ὥστ' ἐνίκα καὶ αὐτὴν τὴν φυσικὴν του ἀτολίμειαν. Ἡ πρώτη εἶναι ὅταν οἱ Τριάκοντα Τύραννοι ἀπεφάσισαν νά θανατώσωσι τὸν Θηραμένην. Εἰς τὴν παράνομον ταύτην καταδίκην, ἀπὸ τοῦς ὅσοι εὐρέθησαν παρόντες τρεῖς μόνοι ἐτόλμησαν νά σηκωθῶσιν εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ καταδικαζομένου, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο ἦσαν ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Ἰσοκράτης (β). Δὲν εἶναι ὀλιγώτερον παράδοξος ἢ δευτέρα τοῦ ἀδίκου θανάτου τοῦ Σωκράτους τὴν ἐπαύριον ἡμέραν μόνος ὁ Ἰσοκράτης ἐφάνη, εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν μαυροφορεμένος. Τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο τόλμημα κατεδίκαζεν ἐν ταύτῳ καὶ τὴν ἀσέβειαν τῶν συκοφαντῶν, καὶ τὴν παρανομίαν τῶν κριτῶν, καὶ ἐκήρυττε μὲ φωνὴν ἀλάλητον εἰς τοῦς ἀναισθητοὺς Ἀθηναίους, ὅτι νά ἐξαλειψῶσιν ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτῶν τόσον ὄνειδος, καὶ νά τὴν καθάρσωσιν ἀπὸ τοῦ φόνου τὸ μίαισμα, μέσον ἄλλο δὲν τοῦς ἔμεινε παρὰ νά μαυροφορέσωσιν ὅλοι, ὅσοι ἦσαν ἀθῶοι ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Σωκράτους.

Ἡ μεγαλητέρα ὁμοῦ ἀπόδειξις τῆς ἀρετῆς τοῦ Ἰσοκράτους εἶναι ἡ περὶ αὐτοῦ μαρτυρία τοῦ Σωκράτους. Ὁ φρόνιμος ὡτός καὶ χρηστὸς πολίτης μάλις ἤκουσε τοῦς πρώτους λόγους τῆς νεότητος τοῦ Ἰσοκράτους, κ' ἐκατάλαβε καὶ τὴν φιλόσοφον φύσιν τοῦ ῥήτορος, κ' ἐπροφῆτευσεν τὴν μέλλουσαν ὑπεροχὴν πρὸς τοῦς πρὸ αὐτοῦ ῥήτορας· καὶ δὲν ἐψεύσθη.

Ἐδειξαν τὴν ὑπεροχὴν ταύτην ὄχι μόνον οἱ λόγοι του, καταγινόμενοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ τὴν διόρθωσιν, ἀλλὰ καθὼς εἶπε, καὶ τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, οἱ ὅποιοι ἀφίνοντες τῶν Σοφιστῶν τὰ σχολεῖα ἔτρεξαν ἀπ' ὅλη τῆς Ἑλλάδος τα μέρη εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ἰσοκράτους.

Ἀπὸ τοῦς ἀνκρίθιμους τούτους μαθητὰς τοῦ ῥήτορος, ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα μὰς ἐφύλαξεν ἡ ἱστορία, εἶναι ὁ Ἀφειρεὺς, ὡτός θετὸς

(α) ἴδε σελ. 170 τῆς παρ. ἐκδ.

(β) Ὁ Νευδοπλῆκταρχος ὀνομάζει μόνον τὸν Ἰσοκράτην. Διόδορος ὁμοῦ ὁ Σικελιώτης (II, ε) λέγει ῥητῶς, ὅτι ὁ Σωκράτης μὲ ἄλλους δύο ἐτηκόηθι εἰς βοήθειαν τοῦ Θηραμένου· τῶν δὲν τούτων εἰς ἔτεν ὁ Ἰσοκράτης.

καὶ προγονὸς τοῦ Ἰσοκράτους, ὁ Ἄνδροτιῶν, ὁ Ἀσκληπιάδης, ὁ Διοδότος, ὁ Διοσκουρίδης, Ἐφορος ὁ Κυμαῖος, ὁ Θεοδέκτης, Θεόπομπος ὁ Χίος, ὁ Ἰσαῖος, Ἰσοκράτης ὁ Ἀπολλωνιάτης, ὁ Κηρισόδωρος, ὁ Κόκκος, ὁ Κράτης, ὁ Λάκρριτος, ὁ Λεωδάμας, ὁ Ναυκράτης, ἢ Ναυσικράτης, ὁ Φιλίσκος, καὶ ἄλλοι πάνπολλοι, ὄχι μόνον ῥήτορες, ἀλλὰ καὶ ποιηταὶ, καὶ ἱστορικοὶ ἀξιόλογοι, τῶν ὁποίων κατὰ δυστυχίαν ἀφάνισεν ὁ χρόνος τῶν περισσοτέρων τὰ συγγράμματα. Μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους ἐχηρημάτισε καὶ ὁ στρατηγός, καὶ στρατηγοῦ υἱὸς τοῦ Κόνωνος, Τιμόθεος. Ὁ Φώτιος συναριθμεῖ μὲ τοὺς μαθητὰς τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν Ξενοφῶντα· καὶ δὲν ἤθελε ψευθεῖν ὅστις συναριθμήσῃ μὲ αὐτοὺς καὶ τὸν Δημοσθένην, ἐπειδὴ ῥητῶς ὁ Πλούταρχος λέγει, ὅτι ὁ μέγας οὗτος ῥήτωρ ἐμελέτησε μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὴν ῥητορικὴν τέχνην τοῦ Ἰσοκράτους (α).

Τὸ πλῆθος τοῦτο τῶν μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι διεσπάρησαν εἰς διαφόρους ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ὅπου ἐσύστησαν φιλοσοφίας καὶ φιλολογίας σχολαίαι, ἔκχευε τὸν Κικέρωνα νὰ ὀνομάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσοκράτους σχολαίειον ὅλης τῆς Ἑλλάδος (β). Καὶ αὐτὸς ὁ Ἰσοκράτης, ὅπου ταν λέγει (γ), ὅτι οἱ μαθηταὶ τῶν Ἀθηναίων γίνονται διδάκκαλοι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, τὸ ἴδιον αὐτοῦ σχολαίειον ἐγκωμιάζει.

Διὰ τοῦτο ἴσως, καὶ ἄλλα ὅσα λέγει περὶ τῆς τέχνης τοῦ, τὸν ἐκατηγόρησαν τινὲς ὡς ὑπερβολικῶς φιλότιμον. Ὅτι δὲν εἶναι παντάπασιν ἀστήρικτος ἡ τοιαύτη κατηγορία, φαίνεται ἀπὸ πολλοὺς λόγους τοῦ ῥήτορος, ὅπου πίπτει φανερὰ εἰς τὴν περιαυτολογίαν· τὴν ὁποίαν ὁμως εὐκολὰ θέλει συγχωρήσει ὅστις συλλογισθῇ τὸν ἀγρίον φθόνον τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἰσοκράτους μὲ σιωπὴν τὰ φαρμακωμένα τοῦ φθόνου βέλγη ὁ τίμιος ἄνθρωπος, καὶ ἀφίνοι εἰς τὰ ἔργα τοῦ τὴν φροντίδα νὰ ἀπολογουῖνται δι' αὐτὸν, ἐν ὅσῳ ὁ φθόνος περιορίζεται εἰς τὸ νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ μόνον τὴν τιμὴν τῶν καλῶν ἔργων. Ἄλλ' ὅταν οἱ συκοφανταί, ὄχι μόνον ἀνωφελεῖ, ἀλλὰ καὶ βλαβερὸν νὰ τὸν ἀποδείξωσι προθυμουῖνται, τότε ἀναγκάζεται νὰ λύσῃ τὴν σιωπὴν,

(α) Εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ συναθροίσῃ τις τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰσοκράτους. Ἐστύναξα ὅσα μὲ ἐσυγχώρησεν ὁ καιρὸς, τὰ περισσότερα ἀπὸ τοῦ ῥωμαίου τῆν Κοιτικὴν ἱστορίαν τῶν Ἑλληνικῶν ῥητόρων. Τόσον ἦτο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τὸ πλῆθος, ὥστε ὁ Ἑρμιππος, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀθηναίου (σελ. 342) ἐστύναξε βιβλίον ὁλόκληρον ἐπιγραφομένον, «Περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν». Ἀλλὰ καὶ ταῦτα, καθὼς πολλὰ ἄλλα, τὴν ἔκρινεν ὁ χρόνος.

(β) Cujus domus cunctæ Græciæ quasi ludus quidam patuit. Cicer. in Brut.

(γ) Σελ. 32 τῆς παρούσ. ἐκδότης.

καὶ ν' ἀπαριθλήσῃ αὐτὸς ὅσων καλῶν αἰτίαις ἐγένεν εἰς τὴν πατρίδα του, διὰ τὴν καταισχύνῃ καὶ τοὺς ἐχθρούς, καὶ τοὺς συμπολίτας του νὰ διδάξῃ, ὅτι οἱ συκορράνται, καὶ ὅτι οἱ φιλόσοφοι διδάσκαλοι, βλάπτουσι τὰς πόλεις. Εἰς τοιαύτην ἀνάγκην εὐρέθη ὁ Ἰσοκράτης. Τοῦ σχολείου του ἡ ἀνομιὰ ἐρήμωνεν ὅλα σχεδὸν τὰ σχολεῖα τῶν Σοκιστῶν (α), καὶ τοὺς ἐστέρησε τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν ἔως τότε ἐλάμβανον ἀπὸ τὸν ἀνόητον ὄχλον. Τί ἔπρεπε νὰ πράξωμεν εἰς τοιαύτην περίστασιν; ἐὰν ἦσαν ἀληθῶς φίλοι τῆς πατρίδος, καὶ προνοηταὶ τοῦ κοινῆ καλοῦ, ἐπειδὴ ἐγεννήθη διδάσκαλος σωφρότερος παρ' αὐτοὺς, χρεὸς των ἦτο νὰ πέμψωσιν εἰς ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἐπιλοίπους αὐτῶν μαθητάς. Ἄντι τούτου ἐκατηγόρησαν τὸν Ἰσοκράτην ὅτι φθείρει τοὺς νόμους (β), διδάσκων αὐτοὺς τὸν τρόπον νὰ κάμνωσι τὰ ἀδίκων δίκαιον. Ὄταν (πάλιν τὸ λέγω) πονηροὶ καὶ γόητες ἄνθρωποι φθάσωσιν εἰς τόσην ἀνάσχυσιν, ὥστε νὰ μετασχηματίζωσι τὸ ὠφέλιμον εἰς τὸ βλαβερὸν, καὶ νὰ ὀνομάζωσι τὴν παιδείαν τῶν νέων φθοράν, καὶ τοὺς παιδεύοντας τὸ γένος φθαρημένους καὶ φθορᾶς ὅλου τῷ γένους, ὁ συκοραντούμενος ἀναγκάζεται, ἢ νὰ εἰπῶ ἀληθέστερα, χρεωστέϊ νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνήν, διὰ ν' ἀποδείξῃ εἰς τοὺς πλανωμένους συμπολίτας, πόσον εἶναι εἰς αὐτοὺς καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ ὠφελίμου. Τοιαύτην θαυμαστὴν περιαιτολογίαν ἔκαμεν εἰς τοὺς ἀδίκους τοῦ κρατὸς ὁ Σωκράτης, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ μιμηθῇ ὁ Ἰσοκράτης τόσον περισσότερον, ὅσον ἤξευρεν ὅτι ὡς φθορὰ τῆς νεότητος ἐσυκορράνθησκον καὶ τὸν Σωκράτην. Ὄταν οἱ ἄνομοι δικασταὶ τὸν ἠρώτησαν, κατὰ τὴν συνθήκην τῶν Ἀττικῶν δικαστηρίων, ποίαν ποινὴν ἔκρινεν ἀξίαν τῶν ἀδικημάτων του, - Ἀθηναῖος (ἀπεκρίθη ὁ Σωκράτης), - διὰ νὰ περιέργωμαι καθημέραν τὴν πόλιν, καὶ νὰ σᾶς συμβουλεύω ὅλους - τὰς ἀληθῶς εἰς ὅλους συμφέροντα, ἀμέλῃσα τοῦ ἰδίου μου οἴκου τὴν κυβέρνησιν, καὶ εὐρίσκουμι εἰς ἄκραν πενίαν. Εἰς ἄνδρα πέννητα, εὐεργέτην ὅλης τῆς πόλεως, ὅστις ἔχει μάλιστα χρεῖαν νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ πᾶσαν ἄλλαν φροντίδα, διὰ νὰ μὴ παύσῃ νὰ σᾶς εὐεργετῇ καὶ εἰς τὸ ἕξῃς μετὰ τὰς συμβουλάς του, ποίαν ἄλλην ἀνταπόδοσιν ἀξιωτέραν ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ ἡ πόλις, παρὰ νὰ τὸν τρέφῃ χάρισμα εἰς τὸ Πρυτανεῖον (γ) ;

Ἐκατηγόρησαν ἔτι τὸν Ἰσοκράτην ὅτι ἐπλουτίσθη ἀπὸ τοὺς μισθοὺς τῶν

(α) Β. ἐπιστολ. πρὸς Φίλιπ. σελ. 176.

(β) Ἰδ. τοῦ περὶ τῆς Ἀντιδόσεως λόγον, Τόμ. β'. σελ. 134, 138-142 τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

(γ) Πλάτων Ἀπολογ. Σωκράτ. σελ. 36. Ὅστις δύναται ν' ἀναγκώσῃ ταῦτα τὰ λόγια χωρὶς ν' ἀνατριχίαιε, ἰσχυρὸς ψυχῆν δὲν ἔχει.

μαθητῶν (α)· καὶ εἰς τοῦτο βέβαια δὲν ὠμοίασε τὸν Σωκράτην, ὅστις δὲν ἐδέχθη ποτὲ ἀργύριον ἀπὸ κανέναν. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὁ Σωκράτης δὲν ἦνοιξε σχολεῖον μαθημάτων, μηδὲ τὸν διδύσκαλον ἐπαγγέλλη ποτὲ· αἱ παλαιᾶσται, τὰ γυμνάσια, τῶν τραπεζιτῶν αἱ κατοικίαι, καὶ τῶν τεχνιτῶν τὰ ἐργαστήρια, ἦσαν τοῦ Σωκράτους· τὰ σχολεῖα ὅπου εὗρισκεν Ἀθηναῖους χρεῖαν ἔχοντας τῆς κατηχέσεως καὶ συμβουλῆς του, ἐκεῖ ἐπαρεδίδε τὴν ἀρετὴν τοῦ ὁ χριστὸς οὗτος πολίτης. Ἐπειτα, πῶς καὶ πότε ἐνομοθετήθη νὰ διδάσκη τις τὴν τέχνην του χωρὶς μισθόν; ἢ τίς ἐδειξε ποτὲ τοιοῦτον κυνικὸν ἠρωϊσμόν, ὥστε νὰ ῥιχθῆ με κλειστοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ κλέπτῃ, ἢ νὰ ψωμιζήτῃ, διὰ νὰ παραδίῃ εἰς ἄλλους τέχνην, ὅταν μάλιστα οἱ μαθηταὶ ἦναι δυνατοὶ νὰ πληρώσωσι τοὺς κόπους τοῦ διδασκάλου; Τοῦ Ἰσοκράτους εἰ περισσότεροὶ μαθηταὶ ἦσαν ξένοι, ἤγουν τέκνα πλουσιῶν ἀνθρώπων πεμπόμενα εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ παιδευθῶσι καὶ ἡ φήμη τῆς διδασκαλίας, αὐξάνουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, φυσικὰ ἔπρεπε ν' αὐξήσῃ καὶ τὸν πλοῦτον τοῦ διδασκάλου. Οἱ συκοφάνται (ἂν ἦτο δυνατόν νὰ γεννηθῆ εἰς ψυχὴν συκοφάντου γενναῖον τίποτε) ἔπρεπε νὰ μὴ σιωπήσωσι τὸ φιλόσοφον ἔργον τοῦ Ἰσοκράτους, τὰ νὰ μὴ λαμβάνῃ, λέγω, μισθὸν πλὴν ἀπὸ τοὺς ξένους, καὶ νὰ διδάσκη δωρεὰν τοὺς συμπολίτας του (β).

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τῆς προφανοῦς συκοφαντίας τὰ κατὰ τοῦ Ἰσοκράτους βέλη. Δὲν ἀμέλησαν μῆτε οἱ Κωμικοὶ κατὰ τὴν συνθήκην αὐτῶν νὰ τὸν κωμωδῆσωσιν ἐπὶ θεάτρῳ, ὀνομάζοντες αὐτὸν Αὐλοτρόπην, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ του εἶχε τέχνην νὰ κατασκευάζῃ αὐλοὺς ὡς νὰ ἦτο δίκαιον νὰ ψεύγεται τίς διὰ τέχνην ἰδίαν, ἢ πατρικὴν, ὅσον καὶ ἂν ἦναι εὐτελής ἡ τέχνη. Τὸν ἐκωμώδησαν καὶ ὡς συζῶντα μετὰ πᾶλλακτὴν καὶ εἰς τοῦτο ἤθελον εἰσθαι περισσότερος ἀξίῳ πίστει, ἂν δὲν εἶχαν δείξῃ ἀπ' ἄλλων ἄλλας σοφῶν ἀνδρῶν πολλὰς κωμωδῆσεις, ὅτι περισσότερον ἐφρόντιζον ἐπάνω τῆς

(α) Ἰ. Τόμ. β. σελ. 138 τῆς παρὸς ἐκδοσ.

(β) • Πολῖται θε αὐδῖποτε εἰσέπραξε μισθόν· λέγει ὁ Ψευδοπλούταρχος εἰς τοῦ βίου τοῦ Ἰσοκράτους, μ' ἔλον ἐτι ἀλλοῦ ἀνωτέρω εἶπεν ο αὐτός, ὅτι ἀπέβαλεν ο Ἰσοκράτης τὸν Δημοσθένην, θλιοντανὰ μαθητευσῆ εἰς αὐτόν, διότι δει εἶχε νὰ του πληρώσῃ χιλίας δραχμας. Ἡ ἀντίρασις αὐτῆ τὴν ὁποιαν καὶ ἄλλοι πρό ἐμοῦ ἐσημασιωται, γινεται ἐτι φανερωτέρα ἀπὸ τοῦ βίου τοῦ Ἰσοκράτους τοῦ Ῥήτορος γραφμένον ἀπὸ του αὐτοῦ Ψευδοπλούταρχου, εἰς του ὁποιον λέγει, ὅτι ἐπλήρωσε μυρία δέκα δραχμας εἰς του Ἰσοκράτους τοῦ Δημοσθένη· δει τὴν τέχνην τῆς Ῥητορικῆς ἤγουν ἐπλήρωσε δέκα χιλιάδας, ὅστις δει εἶχε μῆτε χιλίας νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἰσοκράτην. Ἡ ἀποβολὴ λοιπὸν τοῦ Δημοσθένη· εἶναι ψευδοκατὰ ἐξαιτιατικῆς εἶμαι πιθανώτατον τὸ νὰ μὴ ἐλάβανε μισθὸν ἀπὸ τοῦ συμπολίτας του ὁ Ἰσοκράτης, διότι εἶναι σύμφωνον μετὰ του λοιποῦ αὐτοῦ βίου.

σκληρῆς πῶς νὰ κινήσωσιν εἰς γέλωτα τοὺς θεατὰς, παρὰ πῶς νὰ παραστήσωσιν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ, τι λέγουσι περὶ τούτου καὶ ὁ Ψευδοπλούταρχος, καὶ ὁ Ἑρμιππος, στηρίζεται εἰς Κωμικῶν μαρτυρίας, καὶ μάλιστα τοῦ Στρατίδου ταύτην (α),

Καὶ τὴν Λαγίσταν, τὴν Ἰσοκράτους παλλακὴν,
Ἰδεῖν με συκάζουσαν εὐναίαν ἐτι,
Τὸν τ' αὐλοτρόπην αὐτάν . . . . .

Ἐκατηγορήθη πρὸς τοῦτοις ὁ Ἰσοκράτης ὅτι ἐπρόβαλεν εἰς τοὺς λόγους του ὡς ἴδια πολλὰ νουήματα τῶν πρὸ αὐτοῦ ῥητόρων. Ἰκνῆ περὶ τούτου νὰ τὸν δικαιώσῃ εἶναι τοῦ Φωτίου ἡ κρίσις. Εἶπα κ' ἐγὼ εἰς τοῦ Πανηγυρικοῦ τὴν ὑπόθεσιν (β) τί διαφέρει ἡ κλοπὴ τῆς μιμήσεως· καὶ τὸ ἐδειξα σαφέστερον μὲ τὴν παράθεσιν μακροῦ μέρους τοῦ Ἐγκωμίου τῆς Ἑλένης, καὶ τῆς κλοπῆς τοῦ Ψευδολουκιανοῦ (γ). Καὶ λέγω πάλιν τόρα εἰς χάριν τῶν νέων, ὅσων ἡ ψυχὴ δὲν ἐμολύνθη ἀκόμη ἀπὸ τὴν ἀδικίαν, καὶ τοὺς παρακαλῶ νὰ στοχαζῶνται τὴν κλοπὴν τῶν ἀλλοτρίων λόγων τόσον αἰσχροτέραν ἀπὸ παντὸς ἄλλου πράγματος κλοπῆν, ὅσον εἰ μὲν ἄλλοι κλέπται εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καθὼς ἀπὸ γροθήματα οὕτω καὶ ἀπὸ παιδείαν πτωχοί· ὁ δὲ κλεψιλόγος κάμνει πράγμα ἀνάξουν τῆς παιδείας, τὴν ὁποῖαν ἐπαγίελλεται, καὶ παρὰ τὸν φθάνον ἄλλο νὰ προβάλλῃ εἰς ἀπολογίαν του δὲν ἔχει. Ἐντροπὴ δὲν εἶναι νὰ μανθάνῃ τις, ὅσα δὲν ἐξεύρη, ἀπὸ τοὺς προγενεστέρους του, οἱ ὅποιοι καὶ αὐτοὶ ἀπ' ἄλλους ἐμαθην· ἐκεῖνος πρέπει νὰ ἐντρέπεται, ὅστις δὲν προσθέτῃ εἰς ὅσα ἐμαθην, διὰ νὰ τὰ παραδώσῃ ἀξικείμενα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Ἀλλὰ τῶν ἐντροπῶν ὄλων ἡ μεγαλύτερα εἶναι, ὅττιν καὶ διὰ νὰ σεαπέσῃ τὴν τοικύτην ἐντροπὴν, καταβρέχῃ μὲ ζέοντος ἰδρωτὸς τὸ πρόσωπον, καὶ, κατὰ τοὺς κωμωδομένους δημαγωγούς

(α) Παρὰ τῷ Ἄθην. σελ. 592. Τὸ πλεον παράξενον εἶναι ὅτι ὁ μὲν Στράτις ὀνομάζει τὸν Ἰσοκράτην, Αὐλοτρόπην, ὁ δὲ Σουίδα· (λέξ. Φιλίσκος) λέγει καθαρά, ὅτι ὁ Ἰσοκράτης ὀνόμαζε παιζῶν Αὐλοτρόπην τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Φιλίσκον. Διὰ ταῦτα· ἴσως τὰς ἐναντιώσας· ὁ Φιλίστροχος· δὲν πιττεύει ὅτι ἐκωμωδῆθη ὁ Ἰσοκράτης ὡς αὐλοποιός. Μ' ὅλον τοῦτο, ὁ μὲν Σουίδα· εἶναι πιθανόν ὅτι ἐτύγχευε καὶ τὰ πρόσωπα, καὶ τὰ πράγματα· ὁ δὲ Στράτις· εἶναι σχετῶν εἶθαιον ὅτι τὴν τέχνην τῶν αὐλῶν ἔλαβεν ἀφορμὴν δὲ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν λέξιν Αὐλοτρόπος, ὅχι καθὼς τὴν μεταχειρίσθη ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὰ προβλήματα του (10. κγ), ὡς συνώνυμον τοῦ Αὐλοποιός, ἀλλ' εἰς σημάειαν εἰσχυρῶν καὶ ἑωμολόχων, καθὼς καὶ τὸ « Συκάζουσαν ».

(β) Ἴδε τὰς σημειώσ. σελ. 204 τῆς παρούσ. ἐκδόσ.

(γ) Ἴδε τὰς κ' τὰς σημειώσας. Ἡ κλοπὴ αὐτῆ τοῦ Ψευδολουκιανοῦ ἀνεκαλύφθη κατὰ τὸ 1791 ἔτος, εἰς τὰς φιλολογικὰς ἡμερηΐδας· τῆς Γαττίγγας.

τῶν Ἀθηναίων, κενώνει αὐτὸς ἀνακοιθωμένους εἰς τοὺς ἀμαθεῖς τὰ μαγει-
ρευμένα ἀπ' ἄλλους,

Μαζαν μεμαχότος ἐν Πύλῳ Λακωνικῆν,
Πανουργότατά πως περιθρακῶν, ὑφαπάσας,
Αὐτὸς παρέθηκε τὴν ὑπ' ἐμοῦ μεμαγμένον (α).

Εἰς ἡμᾶς τοιγῦται κλοπαὶ ἀκόμη δὲν ἔγιναν· ἐπειδὴ ὄντες εἰς αὐτὰς τῆς
ἀναγεννήσεως ἡμῶν τὰς ἀρχάς, φυσικὰ μῆτε κλοπῆς ἄξια ἔχομεν πολλά·
κἀλλιον ὅμως εἶναι νὰ προλαμβάνη τις τὰ κακὰ, παρὰ νὰ ζητῇ νὰ τ' ἀνα-
σπάσῃ ἀφ' οὗ μίαν φορὰν βίζωθῶσιν. Εἰς ὀλίγα λόγια, τὰ φιλόμουστα
μειράκια τῶν Γραικῶν πρέπει νὰ κρατῶσι πάντοτε τοῦτο εἰς τὸν νοῦν, ὅτι
αἱ Μοῦσαι εἶναι παρθένοι, καὶ ἀποστρέφονται τοὺς ὅσοι μὲ παρθενικῶν
ψυχῆν δὲν τὰς πλησιάζουσιν. Ἄς ἐνθυμῶνται πρὸς τούτους τί ἔλεγε καὶ
τί ἔκαμμεν εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὁ Σωκράτης (β).

Καὶ ὁ Κικέρων, καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς, καὶ ὁ Ἀθήναιος, καὶ
ἄλλοι τινὲς ὀλίγοι, ἰστώρησαν, ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἐλύπησε τὸ γῆρας τοῦ
Ἰσοκράτους. Ὁ Κικέρων προσθέτει, ὅτι καὶ, ὅταν ἀνοίξῃ σχολεῖον νέον ἱστο-
ρικῆς ὁ Φιλόσοφος οὗτος, ἐπαρώδησε τῆς τραγωδίας ἐπιγραφομένης Φιλο-
κτῆτης (γ) τὸ,

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Βαρβαροὺς δ' εἶν' λέγειν,

εἰς τὸ,

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ἰσοκράτην δ' εἶν' λέγειν.

Τοῦτο φαίνεται πολλὰ πιθανόν, ὅταν συλλογισθῇ τις ὅτι ὁ Κηρισόδωρος,
μαθητῆς τοῦ Ἰσοκράτους, ἔγραψεν ἀληθῶς, εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ διδασκα-
λου του τέσσαρα βιβλία κατὰ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀλλ' ὅμως πάλιν, ὅταν
ἀνχνῶσῃ τις τὴν Διογένην Λαέρτιον (δ), ὁ ὁποῖος εἰς τὸν βίον τοῦ Ἀριστο-
τέλους λέγει ῥῆτῶς, ὅτι τὴν προειρημένην παραδίαν τὴν ἔκαμμεν ὁ Φισόσο-

(α) Ἀριστοφάν. Ἰππ. 55.

(β) • Φαίνομαι οὐδὲν εἰδῶς . . . ἐν δὲ τούτῳ θαυμάσιόν ἔχω ἀγαθόν, ὃ με σώζει.
• Οὐ γὰρ αἰσχρῶμαι μανθάνων, ἀλλὰ πυνθασομαι, καὶ ἐσοιτῶ, καὶ χάριν πολλὴν ἔχω
• τῷ ἀπικρινομένῳ, καὶ οὐδένα πάποτε ἀπειτέρητα χροῖτος. Οὐ γὰρ πάποτε ἔφαρος
• ἐγενόμην μαθῶν τε, ἐμουτοῦ ποιούμενος τὸ μῦθος εἶναι ὡς εὐρημα· ἀλλ' ἐγκωμιαζῶ
• τὸν διδασκάντα με ὡς σοφὸν ὄντα, ἀποφαίνων ἅ ἐμαθον παρ' αὐτοῦ». Σωκράτης παρὰ
Πλάτωνι, ἐν Ἰππίῳ, σελ. 372.

(γ) Εἰς τὸν Φιλοκτῆτην τοῦ Σοφοκλέους ὁ στίχος οὗτος δὲν εὐρίσκεται· πιθανόν ὅτι
ἐπάρθη ἀπὸ τοῦ Εὐριπίδου τὸν Φιλοκτῆτην, ὅστις δὲν σώζεται πλέον.

(δ) Βιβλ. Ε, Τμήμ. γ.

φος εἰς τὸν συμμαχτην αὐτοῦ Σεικράτην, ὅτι εἰς ἀπὸ τοὺς Σικελιώτας Ῥήτορας καὶ σοφιστὰς, ὀνομαζόμενος Ἀριστοτέλης, ἔγραψε κατὰ τοῦ Ἰσοκράτους, διασύρων αὐτοῦ τὸν Πανηγυρικὸν λόγον (α), κλίνει πάλιν εἰς τὴν γνώμην ἐκείνων, ὅσοι νομίζουσιν, ὅτι ἡ ὁμωνυμία ἐπλάγησε καὶ τὸν Κικέρωνα καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν, νὰ συγχύσῃσι τὸν φιλόσοφον Ἀριστοτέλην μὲ τὸν Σικελιώτην σοφιστὴν Ἀριστοτέλην. Τοιαύτη μικροπρεπὴς ἔχθρα ἦτον ἀναξίς τοῦ φιλοσόφου, πρὸς τὸν Ἰσοκράτην μάλιστα, περὶ τοῦ ὁποίου ὅτι εἶχε, καλὴν ὑπόληψιν φαίνεται ἀπὸ τὰς συχὰς μαρτυρίας, τὰς ὁποίας φέρεται ἀπ' αὐτὸν εἰς τὴν Ῥητορικὴν του. Ἐξεναντίας, εἰς τὸν Σικελιώτην Ἀριστοτέλην εἶναι πολλὰ πιθανή. Ἰσοκρ. ἀνωτέρω ὅτι οἱ Σικελιώται Ῥήτορες ἔφεραν τὴν Ῥητορικὴν εἰς τὰς Ἀθήνας· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι τὴν εὐδόωσαν εἰς τὴν ἀληθινὴν αὐτῆς ἀκμὴν καὶ τελειότητα, καὶ ἡ τοιαύτη προκοπὴ τοὺς ἔφεραν εἰς καταφρόνησιν τῶν ἰδίων διδασκάλων. Ὅθεν οἱ Σικελιώται Ῥήτορες, ἢ σοφιστὰι, ἐμίσησαν τοὺς Ἀττικὸς Ῥήτορας, ὡς ἀχρηστοὺς, ἢ μὲ τῆς ἀχαριστίας τὴν πρόφασιν ἐσπούδαζον νὰ σκεπάζουσιν τὴν ἀισχύνην τοῦ νὰ τοὺς ρητορῶσιν ὡς σφωτέρους.

Ἐποῦπε τότε νὰ λαλήσω περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ λόγου τοῦ Ἰσοκράτους, εἰάν δὲν εἶχε λαλήσει διεξοδικῶς περὶ αὐτοῦ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσέας. Ὁ σοφὸς κριτικὸς οὗτος ἐπαινεῖ πολὺ τοὺς λόγους τοῦ Ἰσοκράτους, καὶ τοὺς ὀνομάζει δικαίως διὰ τὴν ἡρωικὴν αὐτῶν σεμνότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν, καὶ κατὰ τὸ Πραγματικὸν καὶ κατὰ τὸ Λεπτικὸν αὐτῶν μέρος, μὲ τὰ ἀγάλματα τοῦ Πολυκλείτου καὶ τοῦ Φειδίου. Κατηγορεῖ ὅμως πολὺ καὶ τὴν κλίσην τοῦ Ῥήτορος εἰς τὰς ἀντιθέσεις καὶ παρισώσεις, καὶ εἰς τὴν περιέργου σπουδὴν νὰ ἴναι πάντοτε γλαφυρός, ἦγον νὰ καταγίνεται ὑπὲρ τὸ μέτρον εἰς ἐκεῖνο τοῦ Λεπτικοῦ τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ὠμοιάσαμεν (β) μὲ τὸν ἦχον τοῦ χρυσοῦ. Μηδ' εἰς τοῦτο δὲν ἔχει ἄδικον ὁ Διονύσιος· ἄδικον ἔχει ὅτι δὲν ἐκατάλαβεν, ἢ δὲν μᾶς ἐξήγησε, τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης περιέργου συνθέσεως τῶν λέξεων εἰς τὸν Ἰσοκράτην. Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δὲν πρέπει νὰ ζητῆ τις παρ' ὅσα εἶναι δυνατὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· καὶ διὰ νὰ κρίνη τις δικαίως τοὺς συγγραφεῖς, πρέπει νὰ θεωρῆ καὶ τὴν περιόδον τοῦ χρόνου εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραψαν. Κατὰ τὴν ἀνωτέρω (γ) μαρτυρίαν, τοῦ Διονυσίου, πρῶτος ὁ Ἰσοκράτης ἐδιόρθωσε τὸ Πραγματικὸν μέρος τῶν Ῥητορικῶν λόγων, ἐπειδὴ πρῶτος ἀρῆκε τὰς μικροπρεπεῖς

(γ) Εἰς τὸν αὐτὸν Διογ. Λαέρτ. Ε, 14, μὲ τὰς σημ. τοῦ Μενανγ.

(α) Σελ. 12.

(β) Σελ. 13-14.

ὑποθέσεις τῶν λόγων καὶ ἡσχολήθη εἰς τὸ νὰ ῥητορεύῃ τὰ ἀληθινὰ συμπερόντα εἰς τὴν πατρίδα του. Οἱ πρὸ αὐτοῦ σοφισταὶ, διὰ τοῦτο, ὅτι σπανίως τὸ Πραγματικὸν μέρος τῆς ῥητορείας αὐτῶν ἦτον ἀξιόλογον, κατεγίνοντο μὲ μεγαλωτάτην ἐπιμέλειαν εἰς τὸ Λεκτικόν, καὶ ἐξαιρέτως εἰς ἐκεῖνο τοῦ λεκτικοῦ τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει τὴν συνθήκην καὶ τὰξιν τῶν λέξεων, καὶ τὴν συμμετρίαν τῶν κώλων καὶ τῶν περιόδων, ἧτις ἐγέννησε τὰ ἀντίθετα, τὰ πάρισα καὶ τὰ ὁμοιοτέλευτα (α). Εἰς ὀλίγα λόγια ἐκοπίαζαν νὰ δώσωσιν εἰς τὸν μόλιθον τὸν ἦγον τοῦ χρυσοῦ, καὶ τὸν ἐπωλοῦσαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ ὡς χρυσόν. Τῶν τοιούτων σοφιστῶν μαθητὴς ἐχρημάτισεν ὁ Ἰσοκράτης· καὶ ἂν τοὺς ὁμοίῳζε κατὰ πάντα εἰς τὸ λεκτικόν, ἐμποροῦσε τις ὁμῶς νὰ τοῦ ἐλατώσῃ τὸ σφάλμα μὲ τὴν κοινὴν παρρημίαν,

Μ' ὁποῖον διδάσκων κοθίαις,
Τοιαῦτα γράμματα μανθάνεις·

κ' ἔμμενε πάντῳ· εἰς αὐτὸν ἡ μεγάλη δόξα τῆς διορθώσεως τοῦ πραγματικοῦ. Καὶ ὁμῶς αὐτός, ὄχι μόνον τὸ πραγματικὸν ἤλλαξε παντάπασιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ λεκτικοῦ τὴν καλλονήν, ὡς ὁμολογεῖ καὶ αὐτός ὁ Διονύσιος, κῦξῃσε πολὺ, «προήγαγεν ἐπὶ μήκιστον» (β). Τί περισσώτερον ἐμπορεῖ τις νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Ἰσοκράτην, καὶ ἂν ἦτο φανερόν ὅτι ἀπὸ ἀδυναμίαν τῆς κρίσεως ἔπεσε πάντοτε εἰς τὰς λεκτικὰς περιεργείας τῶν διδασκάλων του, καὶ δὲν τοὺς ἐμιμήθη πολλάκις ἐκουσίως; Ἢ δὲν εἶναι ποτὲ συγχωρημένον καὶ εἰς τὸν φιλόσοφον Ῥήτορα, ὅταν θίγῃ νὰ ἀνακαλέσῃ πρὸς αὐτὴν ἀκοὰς διεφθαρμένας ἀπὸ σοφιστὰς, νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς καιρὸν τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἐκεῖνοι τὰς ἐφθειραν; Πρῶτον πρέπει νὰ διορθώσῃ τις τὸν νοῦν, ἔπειτα τὰς αἰσθήσεις τοῦ ὄχλου, ἐὰν ἦναι ἀληθὲς τὸ «Νοῦς ὄρα καὶ νοῦς ἀκούει» (γ). Βέβαιον εἶναι, ἂν παραβάλλῃ τις τὸν Ἰσοκράτην μὲ τὸν

(α) Περιοιγότερος τῶν ἄλλων ἔγμεν εἰς τοῦτο ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσοκράτους Γοργίας· ἔθεν καὶ τὸ Πάρισον ὠνομάσθη Γοργιακὸν ἢ Γόργιον σχῆμα· καὶ τὸ νὰ γράσῃ τις μὲ τοιαῦτα σχήματα εἶλετο Γοργιάζειν. Εἰς δὲ τὴν Θετταλίαν εἶχε τόσαν φήμην ὁ Γοργίας, ὡς, καθὼς λέγει ὁ Φιλόστρατος (Ἐπιστολ. ΙΓ'), τὸ Γοργιάζειν καὶ τὸ Ῥητορεύειν ἐγῶσαν εἰς ἐκείνους λέξεις συνώνυμοι.

(α) Ἀνωτέρ. σελ. 14.

(β) Ὅταν ἐράνη πρῶτον εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Γοργίας, σταλμένος ἀπὸ τοῦ συμπολίτου του Λευκτίου, καὶ ἐλάλησεν ἐπ' ἐκκλησίας, ὀλίγον βλεψὲ νὰ χάσῃαι τὸν νοῦν οἱ εὐρυφύστατοι Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὴν ἡδονὴν τῶν ἀντιθέτων, τῶν ἰσοκλιῶν, τῶν παρίστων, καὶ τῶν ὁμοιοτελεύτων, ὡς ἱστορεῖ ὁ Σικελιώτης Διόδωρος (ΙΒ, 53), ὅς τις καὶ προσθέτει μὲ κρίσιν κωλάν, «Ἄ τότε μὲν, διὰ τὸ ξένον τῆς κατασκευῆς, ἀποδοχῆς ἕξιστο, νῦν δὲ περιερ-

Δημοσθένειν, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ πρώτου, ὡς ἔλεγεν εὐρυῶς ὁ Κλεοχάρης (α), ὁμοιάζουσι τοὺς ἀθλητὰς, τοῦ δὲ Δημοσθένους τοὺς στρατιώτας. Ἄλλ' ἢ αὐστηρὰ δικαιοσύνη ἐρωτᾷ, Ἄν ὁ Ἰσοκράτης δὲν ἐγίνετο Δημοσθένης, ἐὰν εἶχε προγενέστερόν του ἄλλον Ἰσοκράτην; Ἄν ὁ Δημοσθένης ἐφθάνεν εἰς τῆς ῥητορικῆς δόξης τὸν ἀνώτατον βαθμὸν, ἐὰν ἐξήρχετο ἀμέσως ἀπὸ τὰ σχολεῖον τοῦ Γοργίου, μηδὲ εἶχε πρὸ ὀρθαλμῶν τὸ λαμπρότατον παράδειγμα τοῦ Ἰσοκράτους;

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ λόγου τοῦ Ἰσοκράτους, ῥητορικῶς κρινόμενου. Ἄλλ' ὅστις τὸν ἐξετάσῃ καὶ γραμματικῶς, θέλει πληροφορηθῆ, ὅτι πρῶτος ὁ Ἰσοκράτης ἐσησε τρόπον τινὰ τὰ ὅρια τῆς γλώσσης, καὶ ἐκύρωσε μὲ τὸ παραδειγμὰ του τὴν καταλληλίαν τῆς γραμματικῆς συντάξεως. Εἰς τοὺς πρὸ αὐτοῦ Ἀττικοὺς λογογράφους, ἐὰν ἐξαιρέσῃ ἴσως τὸν Λυσίαν, εὐρίσκονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀνωμαλῖαι· εἰς αὐτὸν οὐδεμία, ἢ σχεδὸν τόσον ὀλίγη (ἐὰν δὲν ἴναι καὶ αὐταὶ γραφικὰ σφαλματα), ὡς ἀπὸ μόνον αὐτὸν εἶναι δυνατόν νὰ συνθέσῃ τις γραμματικὴν μέθωδον ὁλόκληρον, χωρὶς τοῦ νὰ ἔχῃ χρεῖαν ἄλλων παραδειγμάτων.

Τὸν χαρακτῆρα τοῦ λόγου τοῦ Ἰσοκράτους ἐμιμήθησαν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς οἱ δύο του μαθηταὶ, Θεόπομπος ὁ Χίος, καὶ Ἐφρορας ὁ Κυμαῖος. Πολλὴ ὁμοιότης εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν ψευδῶς ἀναφερόμενον εἰς Δημοσθένειν Ἑρωτικὸν λόγον· ὅστις διὰ ταύτην μάλιστα τὴν ὁμοιότητα πιθανολογεῖ τὴν κρίσιν τῶν ὅσοι τὸν ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Ἀνδρῶτινα, μαθητὴν καὶ αὐτὸν τοῦ Ἰσοκράτους. Ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους τὸν Ἰσοκράτην ἐμιμήθη, ὡς ἐνόμιζεν ὁ Ἑρασμος (α), καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος. Δὲν μὲ συγχωρεῖ τὰ

ἢ γείαν ἔχειν δοκεῖ, καὶ φαίνεται καταγλιᾶται, πλεονάσι καὶ κατακόρωσι τιθέμενα. Μ' ὅλα ταῦτα τὰ καταγλιᾶτα ἔπειτεν ὁμοῦ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὴν συμμαχίαν νὰ δώσωσι, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ πατρίς του τὸν ἔστειλε· καὶ τὰ μαθήματά του ἀκριβῶς νὰ πληρώσωσι. Ἐκατὸν μνᾶς, ἦρουν ἐντὶα χιλιόδας λετρῶν Γαλατικῶν, ἔπρεπε νὰ διδῆ εἰς τὸν διδάσκαλον Γοργίαν ὅστις εἶχεν ὁρεῖν νὰ μάθῃ τὴν ῥητορικὴν του· πρᾶγμα ἀπίθανον, ἐὰν ὁ Γοργίας δὲν ἦτο, καθὼς τὸν περισταθεῖ ἡ ἱστορία, μὲ μεγάλα φύσεως καὶ παιδείας ὅλα προτερήματα στολισμένους, καὶ ἂν δὲν ἐβλίπομεν ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον τὰ σοφὰ τῆς Εὐρώπης εἶθνα νὰ γοητεύωνται πολλὰκις ἀπὸ πολλὰ καταδεστέρους τοῦ Γοργίου τερατολόγους.

(α) Παρὰ τῷ Φωτίῳ, Κωδ. ρις. «Κλεοχάρης ὁ Μυρλενοῦς . . . φησὶ, τοὺς μὲν Δημοσθενικοὺς λόγους τοῖς τῶν στρατιωτῶν ἰσικνεῖται μάλιστα σώμασι, τοὺς δὲ Ἰσοκρατικοὺς τοῖς τῶν ἀθλητῶν». Ἄλλοῦ ὁμοῦ (Κωδ. σξέ) λέγει, ὅτι ταύτην τὴν περὶ Δημοσθένους καὶ Ἰσοκράτους κρίσιν τὴν ἔκαμεν ὁ Νικαεὸν Φίλιππος.

(α) Ἰδὲ τὴν νέαν ἐκδ. τῆς Ἑλληνικ. Βιβλιοθ. τοῦ Φαδρικού, Τόμ. Β, σελ. 792.

στενόν του καιροῦ νά εξετάσω μέ τήν παράθεσιν, ἀν ἡ κρίσις αὕτη τοῦ ἔρασμου στηρίζεται εἰς πιθανότητα.

Ἀπό τοὺς κριθέντες γνησίους εἰκοσιπέντε, ἢ κατ' ἄλλους, εἰκοσιοκτὼ λόγους τοῦ Ἰσοκράτους σήμερον δὲν σώζονται πλὴν εἴκοσι (α'), καὶ ἐννέα ἐπιστολαί. Τούτους πρῶτος ἐξείδωκεν εἰς τὸ Μεδιόλανον κατὰ τὸ 1493 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ τεσσαρακοστὸν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Δημήτριος ὁ Χαλκονδύλης, ἢ Χαλκοκονδύλης, τὸ γένος Γραικός, τὴν πατρίδ' Ἀθηναῖος, μαθητὴς Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τετρακισῶν ἐκείνων λογίων ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι μὴ ἔχοντες πλέον εἰς τὴν Ἑλλάδα μῆτε πατρίδα, μῆτε μαθητὰς, ἐσκορπίσθησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἄλλα τῆς δυτικωτέρας Εὐρώπης μέρη· ὅπου καὶ πατρίδας εὗρηκαν, καὶ, τὸ εὐτυχέστερον, ἀνθρώπους διψῶντας νά μαθητευθῶσι τὴν σοφίαν αὐτῶν.

Μετὰ τὴν ἐκδοσιν ταύτην ἠκολούθησαν κατὰ διαφόρους χρόνους ἄλλαι πολλαί, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπίσημος εἶναι ἡ ἐκδοσις τὴν ὁποίαν ἔκαμε κατὰ τὸ 1570 ἔτος Ἰερώνυμος ὁ Οὐόλφιος. Εἰς τὴν ἐκδοσιν ταύτην, παρὰ τὴν Λατινικὴν μετάφρασιν, ἐπρόσθεσε καὶ διεξοδικιώτατα σχόλια, γέμοντα ἀπὸ πολλὰς ματαίας σημειώσεις γραμματικῆς, καὶ παρεκβάσεις τοῦ προκειμένου πάντῃσιν ἀλλοτριᾶς. Τὴν ταυτὴν ἀπεραντολογίαν τοῦ Οὐόλφιου τὴν δικαιοῦναι τρόπον τινὰ ὁ φιλόανθρωπος αὐτοῦ σκοπὸς νά καταρτίσῃ τὸν Ἰσοκράτην ὅσον ἢ το δυνατόν εὐληπτον εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ μαθητὰς, καὶ νά ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀγάπην τῆς ἀρετῆς (β'). Πρόσθετε ὅτι εἰς τὰ ὑπέρομα ταῦτα σχόλια, εὗρισκονται ὅμως καὶ καλὰ ἐξηγήσεις τοῦ Ἰσοκράτους πολλὰ, καὶ διωρθώσεις ἀναγκαστικῶς περισσώτεραι. Εἶναι εἰς αὐτὰ παρατηρήσεως ἀξία καὶ ἡ ἀγάπη τὴν ὁποίαν δείχνει εἰς τὸ Ἑλληνικὸν γένος, καὶ τὸ ἀσπονδὸν μῖσος κατὰ τῶν αἰτίων τῆς δυστυχίης τοῦ γένους, τοὺς ὁποίους, καὶ ὅπου ἀρμύζει, καὶ ὅπου δὲν ἀρμύζει, μετὰ καλῆς ψυχῆς πολλὰ νόστιμον ἀπλότητα, στηλιτεύει ὁ καλὸς Οὐόλφιος.

Ἀφίνας τὰς μετὰ ταύτην ἐκδόσεις τοῦ Γουαρίνου, καὶ ἐρχομαι εἰς τὴν

(α) Ἀριστοῦ δολοφὸν τὸν εἰκοστὸν πρῶτον εἰς τὸν ἀριθμὸν καὶ πρῶτον εἰς τὴν ταύτην λόγον Πρὸς Δημόκριτον, ὅτι: δὲν εἶμαι τοῦ Ἀθηναίου Ἰσοκράτους.

(β) Ταυτὴν ἀρετὴν ὑπόσχεται καὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς εἰς τοὺς ἰσοκρατιῶντας συγγὰ τὸν Ἰσοκράτην. «Καὶ ἐγὼ γὰρ ἐπαί χροῖμαι... τοῦτοσ' ἔχειν τὸν βίοντορ «διὰ χειρός. Καὶ εἴτι: ἐπιταθεύει τὴν βελανθινὴν φιλοσοφίαν, μὴ τὸ θεωρητικὸν αὐτῆς «μῖνον ἀγκῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ πραγματικὸν, μὴτ' ἀπ' ὧν αὐτῆς ἀλυτον εἶτι βίον προσι- «ροῦμενος, ἀλλ' ἐξ ὧν πολλοὺς ἀρετῶσιν, παρακλεισασάμεν ἂν αὐτῆ τὴν ἐκείνον τοῦ βί- «τορος μμείσθην προκρίσειν». Διον. Ἀλικαρν. κατὰ τὸν ἀρχ. βιότορ. σελ. 543.

ἐκδοσιν Ἑβραίου τοῦ Στεφάνου. Ὁ περίφημος οὗτος λεξικογράφος ἐφύλαξε τὴν Λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ Οὐολφίου, ἠλλαξεν εἰς ὀλίγα μέρη τὸ ἑλληνικὸν κείμενον, μέρος ἀκολουθήσας τοῦ Ἄλδου τὴν ἐκδοσιν, καὶ μέρος ἰδικῶς του εἰκασίας, ἐπρόσθεσεν ἑπτὰ σφράγ διατριβῶς περὶ Ἰσοκράτους, καὶ ἐδημοσίευσεν τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ κατὰ τὸ 1593 ἔτος.

Μετὰ τὸν Στέφανον, ἐξεδόθη ὁ Ἰσοκράτης, καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ περὶ τὰς ἄλλας πλέον γνωστὴ ἐκδοσις τούτου τοῦ καιροῦ εἶναι ἡ τελειωθεῖσα κατὰ τὸ 1749 ἔτος ἀπὸ τὸν Ἄγγλον Γουλιέλμον Βαττίην τὸν ἱατρόν. Ὁ ἐκδότης οὗτος, καθὼς ἔκριναν πολλοὶ, τῶν ὁποίων σύγγνωμος εἶμαι καὶ ἐγὼ, ἤθελε τὴν κάμει ὠφελιμωτέραν, ἂν ἐμεταχειρίζετο μὲ περισσοτέραν κρίσιν τὰ ἀντίγραφα τῆς Ἀγγλίας, τῶν ὁποίων τὰς διαφόρους ἀναγνώσεις ἐσημείωσεν εἰς τὸ κάτω μέρος τῶν σελίδων.

Μετὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην εἶναι ὁ Δεδοξὺς Λύγῆρος, ὅστις ἐξέδωκε τὸν Ἰσοκράτην εἰς τὴν πόλιν τῶν Παρισίων εἰς τρεῖς μικροῦ μήκους τόμους κατὰ τὸ 1782 ἔτος, ἀρ' οὐ ἐπαράβαλε δεκαεὶς (α) ἀντίγραφα τῆς βασιλικῆς βιβλιοθήκης. Ἐὰν εἶχε τόσην εἰδησιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅτιν εἶχεν ὀρετὴν, ὁ μακαρίτης Λύγῆρος, ἡ ἐκδοσίς του ἔπρεπε νὰ ἔχη τὰ πρωτεῖα. Μ' ὄλον τοῦτο καὶ διορθώσεις τινὰς ἔκκειν εἰς τὸ κείμενον ὄχι ἀπιθάνους, καὶ διορθώσεων εἰκασίας ἐπρόβαλεν εἰς τὰ ὀλίγα που σημειώσεις, καὶ ῥητορικὴν ἀνάλυσιν εἰς ὑπόθεσιν σχῆμα ἔγραψεν εἰς ἕκαστον λόγον, καὶ τὴν Λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ Οὐολφίου ἐδιόρθωσεν εἰς πολλὰ μέρη, καὶ τέλος, ἐσημείωσε πλῆθος διαφόρων ἀναγνώσεων, ἀπὸ τὰς ὁποίας καὶ ὁ πρό- ἐμοῦ ἐκδότης καὶ ἐγὼ ὠφελήθημεν, καὶ οἱ μετ' ἐμὲ θέλουσι ἴσως ὠφελήθη. Ταύτην μου τὴν περὶ σοῦ κρίσιν, Λύγῆρε φίλε, εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θέλει σοῦ βάρυναι τὴν ψυχὴν· καὶ ζῶν ἔτι με ἠρώτησας πολλάκις, με φιλοσοφικὴν ἀνδρείαν, τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα μου τὴν ἤκουσας μὲ τῆς εὐχαριστίας τὸ γλυγὺ μείδιμα.

Ἡ τελευταία πρὸ τῆς παρούσης, μετὰ τὸν Λύγῆρον, εἶναι ἡ ἐκδοσις τοῦ Ἀγγίσιου, διδασκάλου τῆς φιλοσοφίας εἰς τὴν ἀκαδημίαν τῆς Ἄλης. Ἐξω

(α) Διὰ νὰ μὴ θαυμάζῃ ματαίως ὁ ἀναγνώστης τόσο πλοῦτον ἑλληνικὸν ἀντίγραφον, ὡναγκαῖον εἶναι νὰ μάθῃ, ὅτι ἀπὸ τὰ δεκαεῖς ἀντίγραφα ταῦτα, 3 μόνον περιέχουσιν ὅλους τοὺς λόγους τοῦ Ἰσοκράτους· ἀπὸ τὰ λοιπὰ, εἰς 7 εὑρίσκεται μόνος ὁ πρὸς Δημόκιον λόγος, εἰς 1 μόνος ὁ πρὸς Νικοκλέα, εἰς 1 δεκατρεῖς λόγοι, εἰς 1 δεκατέσσαρες, εἰς 1 τίσσαρες, εἰς 1 μόνον αἱ ἐνθάδε γνήσια ἐπιστολαί, ἐκ τῶν ὁποίων τινες κολοβαί, εἰς 1 μόνον ἡ πρὸς Ἀρχίδαμον ἐπιστολή. Ἀπὸ ταύτην ἔμοις τὴν ἐλθεσιν οὗτ' ἡ χρωστούμενη χάρις εἰς τὸν Λύγῆρον διαττοῦται καὶ φαίνεται πόσης ἀξίος καταγορίας θεώμεν εἶσθαι, ἂν εἰς τὸ ἔξῃ, ὑποπάρωμεν νὰ γυμνώμεται ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τὰ ἀντίγραφα τος.

τῶν διαφόρων ἀνγκνώσεων τοῦ Ἄγγλου ἐκδότου καὶ τοῦ Λύγγρου, ὁ Λάγγιος ἐβοηθήθη ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰς γραφικὰς διαφορὰς τοῦ ἀντιγράφου τῆς Βαυαρικῆς βιβλιοθήκης, περιέχοντος δεκατέσσαρας μόνους λόγους τοῦ Ἰσοκράτους, καὶ ἄλλου ἀντιγράφου τῆς Λύγουστανῆς βιβλιοθήκης, τὸ ὁποῖον εἶχε μόνον τὸν Πρὸς Δημόνικον λόγον. Ὅτι ἡ ἐκδοσίς του ὑπερέαλλε εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ κειμένου τὰς πρὸ αὐτῆς, δὲν εἶναι καμμία ἀμφιβολία· ὄχι μόνον ὠφελήθη ἀπὸ τὰς διαφορὰς γραφὰς, συναθροισμένας ἀπὸ τούτων προτέρους ἐκδότας, ἀλλὰ καὶ τινὰς εἰκασίας ἰδίης του (πολλὰ ὀλίγας ὅμως) πιθανὰς κατεχώρησεν εἰς τὸ κείμενον. Δὲν ἔπρεπεν ὅμως νὰ κρίνῃ τόσο αὐστηρὰ τὸν Λύγγρον, μῆτε ν' ἀπαριθμῆσῃ εἰς τὰ προλεγόμενά του μὲ τὴν ὁσὴν περιεργίαν καὶ τὰ σφάλματα ἐκείνου, καὶ τὰ ἰδικὰ του κατορθώματα. Διὰ τοῦτο, ὅτι ἦτο μεταγενέστερος τοῦ Λύγγρου, ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε καὶ νὰ ἦναι ὀρθώτερος· καὶ ὅ, τι ἔλεγα περὶ τῶν συγγραφέων ὅτι πρέπει νὰ κρίνονται κατὰ τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραψαν, ἀρμόζει καὶ εἰς τοὺς ἐκδότας αὐτῶν. Κάνένα κριτικὸν δὲν λανθάνει, εἰς ποίαν ἀθλίαν κατὰστασιν εὐρίσκονται τῶν σωζομένων ἀντιγράφων τὰ περισσότερα· δὲν λανθάνει κανένα, ὅτι αἱ ἐκδόσεις δὲν τελειοῦνται πλην μὲ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ ἀπὸ πολλοὺς πολλὰ τοιαῦτα παραβληθῶσι, καὶ ἀνακαλυφθῶσι τέλοσ πάντων αἱ γνήσια γραφαί. Συμβαίνει καμμίαν φορὰν νὰ συντηρῆ ὁ ἀναγκαῖος εἰς τοῦτο χρόνος ἀπὸ τὴν εὐφυίαν τοῦ ἐκδότου, ὅστις μαντεύει καὶ τὰς ἐννοίας καὶ τὰς λέξεις τοῦ συγγραφέως, καὶ χωρὶς τῶν ἀντιγράφων τὴν βοηθεῖαν· ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι μάντιες δὲν εἶναι πολλοί. Ἐκεῖνοι μόνον οἱ ἐκδοταὶ εἶναι ἄξιοι νὰ κρίνονται αὐστηρὰ, ὅσοι, ἀνάξιοι αὐτοὶ νὰ κινήσωσι τὴν κριτικὴν ἔρευναν τῆς ἐκδόσεως βῆμα μόνον ἐν ἀπ' ὅπου τὴν εὐρηκαν παρέχει, μηδὲ νὰ ὠφεληθῶσιν ἀπὸ τῶν προγενεστέρων πούσ κόπους εἶναι καλοί.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὀλιγῶν ἐκδόσεων, τῶν ὅσαι δηλαδὴ περιέχουσιν ὅλα τὰ σωζόμενα συγγράμματα τοῦ Ἰσοκράτους. Μάταιον, καὶ ἴσως ἀδύνατον, εἶναι νὰ καταριθμῶ τὰς μερικὰς, ἦγουν τὰς περιεχοῦσας ἓνα, δύο, ἢ καὶ περισσοτέρους λόγους τοῦ Ῥήτορος. Τοιαῦται εἶναι αἱ ἀναριθμητοὶ ἐκδόσεις τοῦ Πρὸς Δημόνικον λόγου, συνωδευμένου μὲ τὸ Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς· εἰς τὸν Πλούταρχον ἀναφερόμενον σύνταγμα, αἱ ἐκδόσεις τῶν τριῶν πρώτων λόγων μόνων, ἡ ἐκδοσίς τοῦ Ἐγκωμίου τοῦ Εὐαγόρου, καὶ ἄλλαι παρόμοιαι. Μεταξὺ τούτων ὅμως δίκαιον εἶναι νὰ σημειωθῆ ὡς ἐκλεκτὴ ἡ ἐκδοσίς τοῦ Πανηγυρικοῦ λόγου, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρῶτον κατὰ τὸ 1786 ἔτος, καὶ δεύτερον κατὰ τὸ 1804, εἰς τὴν Λειψίαν ὁ Ναθαναὴλ Μόρος, διδάσκαλος τῆς θεολογίας. Ὁ σοφὸς οὗτος ἐκδότης ἐπρόσθεσεν εἰς αὐτὴν

διεξοδικά ιστορικά και κριτικά σχόλια. Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Ρήτορος, χωριστὰ τῶν λόγων ἐξεδόθησαν κατὰ τὸ 1776 ἔτος ἀπὸ τὸν Ματθαῖον, διδάσκαλον τότε τῆς Καισαρικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας, ἔπειτα τῆς Βιτεμβέργης. Αὐτὸς πρῶτος ἔνωσε μὲ τὰς λοιπὰς τοῦ Ἰσοκράτους ἐπιστολάς τὴν πρὸς Ἀρχιδάμῳ ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν (γνωστὴν εἰς τὸν Πατριάρχην Φώτιον, ἀλλ' ἀδηλον τὸ μετέπειτα) πρῶτος ἀνεκάλυψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁ Ἰησοῦίτης Σχόττος. Τὴν εὑρηκε καὶ ὁ Ματθαῖος εἰς Ἑλληνικὸν ἀντίγραφον ἐν τῆς πόλεως Ἐλμπεσταδίου, καὶ εἰς δύο ἔπειτα τῆς βασιλικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων ὁ Αὐγῆρος, ὅστις καὶ πρῶτος τὴν ἐπέσπευσε εἰς τὰ ἅπαντα τοῦ Ρήτορος.

Μεταφράσεις Ἰσοκράτους, παρὰ τὴν Ἀκτινικὴν, εἶναι ἡ Ἰταλικὴ ὁλόκληρος, τὴν ὁποίαν ἐξέδωκε κατὰ τὸ 1555 ἔτος Πέτρος τις ἐπονομαζόμενος Κάρφάριος. Περί τοὺς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐξῆς χρόνους, ἐράνησαν κατὰ διαδοχὴν Ἀγγλικαί, Γαλλικαί, καὶ Γερμανικαὶ μεταφράσεις μερικαὶ τινῶν μόνων λόγων τοῦ Ρήτορος. Ὁλόκληρον Γαλλικὴν μετάφρασιν ἔκλεμεν ὁ μακαρίτης Αὐγῆρος.

Μετὰ τὰς ἐκδόσεις ταύτας εἶναι ἡ ἰδική μου, περὶ τῆς ὁποίας νὰ διηγηθῶ πολλὰ δὲν ἔχω. Εἰς τὴν ἐκδοσὶν ταύτην εὐτύχησα νὰ εὑρῶ ἀντίγραφον, πιθανῶς ἀρχαιότερον ἀφ' ὅσα ἕως τῶρα παρεβάλλθησαν ἀντίγραφα τοῦ Ἰσοκράτους (α), τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀντιγράφων ἐκείνων, ὅσα αἱ λαμπραὶ νίκαι τῶν Γαλλῶν ἔφεραν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν εἰς τῶν Παρισίων τὴν Ἀυτοκρατορικὴν βιβλιοθήκην. Καὶ διὰ τὴν ἀρχαιότητά του, καὶ διότι ἐγράφη μ' ὅσον ἦτο δυνατόν εἰς ἐκείνῃν τοῦ χρόνου τὴν περίοδον προσοχὴν, ἐφύλαξε πολλὰς τοῦ Ρήτορος γνησίας γραφάς, ὡς θέλει γενεῖ φανερὸν ἀπὸ τὰς σημειώσεις μου.

Ἐγράφη κατὰ τὸ χιλισμὸν ἐξηκοστὸν τρίτον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, εἰς Περγαμῆν χαρτίου σελίδας 608 ἀπὸ μίαν μόνην χεῖρα Θεοδώρου τινὸς Νοταρίου (β), ἔξω ἀπὸ τὰς ὀκτὼ πρώτας σελίδας, περιχοῦσας τὸ περισσότερον

(α) Ἀπὸ δεκάτῃ ἀντίγραφα, τὰ ὁποῖα εξέτασε ὁ μακαρίτης Αὐγῆρος, δύο μόνα εἶναι τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατοστατηρίδος, τὰ λοιπὰ εἶναι τῆς δεκάτης πέμπτης καὶ δεκάτης ἕκτης. Τὸ Βαναρικὸν ἀντίγραφον, ὡς εἰκάζει ὁ Αὐγῆρος, εἶναι γραμμένον κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην, καὶ δὲν πιθίχει πλὴν μόνου; δεκατέσσαρας λόγους τοῦ Ἰσοκράτους. Τὸ ἰδικόν μου, γραμμένον κατὰ τὴν ἑνδεκάτην, εἶναι λοιπὸν δύο ἑκατοστατηρίδας παλαιότερον τοῦ Βαναρικοῦ ἀντιγράφου.

(β) Ἴδου πῶς φανερáιναι τὸνομά του εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου ὁ ἀντιγραφεύς. «Ἐτε-
« λειώθη ἡ βιβλος αὕτη παρὰ Θεοδώρου . . . καὶ κοινοῦ Νοταρίου, γραφεῖσα οἰκίᾳ
« χειρὶ αὐτοῦ, μηνὶ Ἀπριλίῳ ΚΕ . . . τοῦ ἀγίου Μάρκου, ἔτει, ςΦΟΑ. Κύριε βοῦθε

τοῦ Πρὸς Δημόνικον λόγου μέρος, τὰς ὑποίας ἀπὸ βαρβάρου χειρὸς κένενό· ἀποσχιθείσας, μετέγραψε πολὺ μεταγενέστερος, κ' ὀλιγώτερον σοφὸς ἄλλος παρὰ τὸν Θεόδωρον ἀντιγραφεύς. Περιέχει μόνους, χωρὶς τῶν ἐπιτολῶν, τοὺς λόγους, εἴκοσι καὶ ἓνα τὸν ἀριθμὸν, ὅσοι σώζονται τὴν σήμερον.

Ἀπὸ τοῦτο τὸ καλὸν (α) ἀντίγραφον, χωρὶς νὰ καταριθμησῶ ὅσα παραβάθησαν πρὶν ἐμοῦ, ὀδηγούμενος ἐδιόρθωσα πολλὰ μέρη τοῦ Ἰσοκράτους· περισσότεραι ὅμως εἶναι αἱ μεταβολαί, τὰς ὑποίας ἐξ ἰδίης μου εἰκασίας ἐτόλμησα νὰ κάμω εἰς τὸ κείμενον. Ὅλαι βέβαια δὲν εἶναι ὀρθαί· καὶ ὅστις ἀπ' ἐμέ, ἢ καὶ ἄλλον σοφώτερον παρ' ἐμέ, ζητήσῃ τοιαύτην ὀρθότητα, ζητεῖ πρᾶγμα τῶν ἀδυνάτων. Τῶν παλαιῶν συγγραφέων αἱ ἐκδόσεις, καθὼς ἔλεγα ὀλίγον ἀρχήτερα, τελειοῦνται μὲ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, ἀρ' οὐ πέρσασιν ἀπὸ πολλῶν ἐκδοτῶν χειρὸς. Εἰς μῶς μῆτε δύναμιν μῆτε καιρὸν ἀρκετὸν ἔχει νὰ διορθώτῃ ὅλα τὰ σφάλματα· ἱκανὸν εἶναι εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ τοιαύτου, ἧποία νὰ θώσῃ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὰ μέτα νὰ τὴν φέρωσιν εἰς περισσοτέραν τελειότητα. Καθὼς ὅλα τὰ καλὰ, οἱ καλοὶ ἐκδοταὶ εἶναι πρᾶγμα πολλὰ σπάνιον· μέγα μέρος αὐτῶν διακρίεται εἰς δύο παντάπασιν ἐναντία εἶδη. Τὸ πρῶτον εἶναι τῶν τοιμηροτάτων ἐκείνων, ὅσοι διορθῶν οὐσι καὶ τὰ μηδεμίαν ἔχοντι χρεῖαν διορθώσεως εἰς τὸ δεύτερον περιέχονται ὅσοι δεισιδαιμόνως ἀφίνουσιν εἰς τὸ κείμενον καὶ τὰς πλέον ἀνοήτους καὶ βαρβάρους τῶν ἀντιγραφῶν γραφάς. Τίνες εἶναι τούτων οἱ χειρότεροι δὲν ἐξέρω. Στοχάζονται ὡς θεοῦ φωνάς, οἱ πρῶτοι ὑπερφάνως τὰς ἰδίαις τῶν εἰκασίας, οἱ δεύτεροι ἡλιθίως τὰς ἀνοησίας τῶν ἀντιγραφῶν. Εἰς τοὺς πρῶτους ἀρκεῖ ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐφρασθῇ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον τὰ νόημα, διὰ ν' ἀλλάξωσιν τὴν φράσιν τοῦ

• τῷ ταύτῃ γράφοντι· Ἄμην. Ἐχει τὸ παρὸν βιβλίον φύλλα τδ'. Τὰ μὲ στιγμῆς σημειωμένα δύο διακτῆματα εἶναι τόποι λέξεων, τὰς ὑποίας, σχεδὸν ἀρνησιμῆς διὰ τὴν παλαιότητα, δὲν ἐδυνήθη ν' ἀναγκώσῃ. Τὸ πρῶτον πιθανῶς περιέχει τὸ παρουνύμιον τοῦ Θεοδώρου· εἰς τὸ δεύτερον ἐνδεχόμενον νὰ περιείχῃ τὸ «Ἡμέρα» ἢ τὸ ἄρθρον καὶ αἱ πρῶται συλλαβαὶ τῆς λέξεως «Εὐαγγελιστοῦ».

(α) Τὸ «Καλὸν», ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ ἀντιγράφου, σημαίνει τὸ θεριώτερον ἐσφαλμένον. Καλὰ ἀντίγραφα ἦσαν ἐκεῖνα μόνον, ὅσα ἐγράφοντο ζῶντων ἀκομῆ τῶν συγγραφέων· τὰ μετέπειτα ἐσθάρησαν μὲ τοῦ χρόνου τὴν πρόοδον ἀπὸ τὴν ἀμείλιαν, καὶ πολυλάκις ἀπὸ τὴν ἀπαίδευσιν, τῶν ἀντιγραφῶν. Ὅσον εἶναι παλαιότερα τὰ ἀντίγραφα, ἀπὸ τόσου διγνώτερα σφάλματα εἶναι ἀσχηματισμένα. Τὸ ἀρχαιότερον ἀπ' ὅλα τὰ νῦν σωζόμενα μὲ διορισμένην χρόνον σημειώσιν (καὶ τοῦ Ἰσοκρατικοῦ τούτου ἀντιγράφου ὅλο σχεδὸν ἐκατονταετηρέειδος προγενέστερον) ἦτον, ὡς ἴδομεν ἀνωτέρω (σελ. κγ.) τὸ ἀντίγραφον τοῦ Πλάτωνος· ἀλλ' αὐτὸ ἐπέλασεν ἀπὸ τῶν δυστυχῶν Γραικῶν εἰς τῶν ἰσθαιμόνων Ἀγγλων τὰς χεῖρας.

συγγραφέως· οἱ δεῦτεροι καταπίνουσι χωρὶς ὑπόψιν, ὡς Ἑλληνικόν, ὅ, τι εἶναι χαραγμένον μετὰ γράμματα Ἑλληνικά. Κρίσεως καὶ προσοχῆς βέβαια μεγάλης ἔχει χρεῖαν ὅστις ἀγαπᾷ τὴν ἀποφύγη καὶ τὴν ὑπερήφανον τόλμην τῶν πρώτων, καὶ τὴν ἀνδραποδώδη τῶν δευτέρων εὐλάβειαν, καὶ τὴν πατήσῃ τὴν μέσῃ ὁδῶν, εἰς τὴν ὁποίαν μόνη εἶναι κτισμένος τῆς ἀρετῆς παντός πράγματος ὁ Θρόνος (α). Ἐὰν εὐτύχῃσῃ δὲν λέγω τὴν πατήσω, ἀλλὰ μόνον τὴν πλησιάσω, ἀφίνω τὴν κρίσιν εἰς τοὺς πολλὰ ὀλίγους φιλοσόφους καὶ φιλόλογους κριτὰς, μόνων τῶν ὁποίων καὶ τὴν ἔγκρισιν ἐπιθυμῶ, καὶ τὴν κατάκρισιν φοβοῦμαι.

Εἰς πολλὰ τοῦ ἀντιγράφου μου μέρη εὐρίσκονται εἰς τὸ πλάγιον τῶν σελίδων καὶ ὀλίγα τινὰ σχόλια, μέρος ἀπὸ τὴν αὐτὴν τοῦ γράψαντος τὸ κείμενον, καὶ μέρος ἀπὸ πολὺ μεταγενεστέρων ἄλλῃν χεῖρα· καὶ ὅστις ἔγραψε τὸν Πίνακα τῶν λόγων (καὶ αὐτὸς μεταγενέστερος τοῦ πρώτου γραφέως) δὲν ἠμέλησε τὴν σημείωσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ Πίνακος, ὡς περὶ πολλὰ ἀξιολόγου πράγματος, τὴν φράσιν ταύτην, «Ἄπαντα μετὰ σχολίων». Πόσα καὶ ποῖα εἶναι τὰ σχόλια (β) τοῦ Ἰσοκράτους ταῦτα, τὰ βλέπει εἰς τὴν ἐκδοσίν μου ὁ ἀναγνώστης. Ἡ ζήτησις εἶναι ἂν ἔπρεπε τὴν ἐκδώσω τοιαῦτα σχόλια, τὰ ὁποῖα μῆτε δυσνόητον κανένα τόπον ἐξηγοῦσι, μῆτε διορθῶναι κανέν ἀμάρτημα γραφικὸν τοῦ κειμένου. Ἄν δὲν τὰ ἐδημοσίευσαι, ἐκινδύνευα τὴν κατηγορηθῆναι ἀπὸ τοῦσδε ὅσοι δὲν τὰ ἐγνώριζαν, καὶ τὴν δώσω ἴσως ἀφορμὴν εἰς κανένα τὴν κάμῃ σπουδαστικὰ γίαν ἐκδοσίν τοῦ Ἰσοκράτους, διὰ τὴν μᾶς σοφίση μετὰ τὰ ἄσφα ταῦτα σχόλια. Ἡ αὐτὴ αἰτία μετὰ ἠνάγκασε τὴν φυλάξω καὶ τὴν νόθον ἐπιστολήν, καθὼς ἔκαμαν καὶ πρὸ ἐμοῦ ἄλλοι πολλοὶ ἐκδοταί· μὴ ὅλον ὅτι ὁ χαρακτήρ αὐτῆς διαφέρει ἀπὸ τοῦ Ἰσοκράτους τὸν χαρακτῆρα, ὅσον διαφέρουσιν οἱ νάνοι ἀπὸ τοῦσδε γίγαντας. Πιθανώτατοι εἶναι ὅσοι τὴν νομίζουσι γέννημα Θεοφυλάκτου τοῦ Σιμοκάτου, ὅστις ἤκμασε κατὰ τὴν ἐβδόμην ἑκατονταετηρίδα, ἦγον εἰς χρόνου περίοδον, ὅταν τοιαῦτα ἐπιστολαὶ καὶ τοιαῦτα σχόλια ἔπρεπε τὴν γράφονται.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔπεσε λόγος περὶ σχολίων, δὲν εἶναι ἀνάρμοστον τὴν δώσω

(α) «Ὅσπερ γὰρ τὸ μεταγράψαι τὰς παλαιὰς ῥήσεις προπετὲς, οὕτω καὶ φυλάττονται, ὡς γέγραπται, βραχέως τισὶν ἢ προσθέσειν ἢ ὑπαλλάξαι, διαλύσθαι τὰς ἀπορίας, ἀγαθῶν ἐξηγητῶν ἔστιν ἔργον». Γαλκν. βιβλ. γ περὶ δυσπνείας, Τομ. Γ, σελ. 188.

(β) Κλήμης τις ἱστορικός, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σουΐδα (λεξ. Κλήμης), ἔγραψε «Περὶ τῶν Ἰσοκράτεικῶν σχημάτων». Ἄλλὰ τὸ σύνταγμα τοῦ Κλήμεντος τούτου δὲν ἔχει τίποτε κοινὸν μετὰ τὰ σχόλια τοῦ ἀντιγράφου μου.

εἰς τοὺς βυζαντινοὺς νέους σημεῖα νὰ διακρίνῃσι τὰ ἄλλα τῶν παλαιῶν σχόλια, ἀπὸ τὰς σημειώσεις, ἢ ψυχαγωγίας, τῶν ἀμαθῶν, τὰς ὁποίας, διότι εὐρίσκονται γραμμῆναι εἰς πολλὰ ἀντίγραφα, μὲ τὸ ὄνομα τῶν σχολίων τιμῶσιν ὅσοι δὲν εἶναι καλοὶ νὰ διακρίνωσι τὸν χρυσὸν ἀπὸ τὸν μόλιβον.

Ἀπὸ τοὺς σωζομένους σχολιαστὰς τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν εἶναι ὅσοι ἀξιῶσιν τίποτε.

Α. Ὅσα σχόλια, παραδείγματος χάριν, εὐρίσκει τις εἰς κἀνὸν ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἀντίγραφα, σπανίως εἶναι ἐνὸς μόνου ἐξηγητοῦ. Ἔς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐγράφησαν ἀπὸ τόσας χεῖρας, εἰς ὅσους ἀντιγραφῆας ἢ κητόρας ἐπέρασε κατὰ διαδοχὴν τὸ βιβλίον. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς αὐτὰ τὰ καλά σχόλια εὐρίσκειται πολλάκις πλησίον σοφῆς ἐξηγήσεως ἄλλη γειτονεύουσα ἀμαθεσάτη, ἢ καὶ παντάπασιν ἀνόητος.

Β. Ὅσον εἶναι πλησιέστερος τῶν χρόνων ὁ σχολιαστὴς, εἰς τοὺς ὁποίους ἤκμαζεν ὁ σχολιαζόμενος ποιητὴς, ἢ συγγραφεὺς, τόσον εἶναι καλῆτερος, καὶ τόσον πλέον ἀξιόπιστος. Τοῦτο μὴτ' ἀμφισβόλιαν δέχεται, μῆτε ἐξηγησῶν χρειάζεται· δὲν εἶναι ὅμως μῆτε τοῦτο χωρὶς ἐξαίρεσιν.

Γ. Καλὰ σχόλια εἶναι ἐκεῖνα μάλιστα, ὅσα περιέχουν ἱστορίας ἢ μυθολογίας παλαιάς. Τοιαῦτα εἶναι πολλὰ τῶν σχολίων εἰς τὸν Εἰνῶδρον, εἰς τὸν Εὐριπίδην, εἰς τὸν Σοφοκλῆα, εἰς τὸν Ἀριστοφάνην, εἰς τὸν Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον, καὶ ἄλλους.

Δ. Οἱ σχολιασταὶ φέρουσι πολλάκις μαρτυρίας ἄλλων (ποιητῶν τὸ περισσότερον), τῶν ὁποίων τὰ βιβλία ἀφάνισεν ὁ χρόνος. Ὅσον περισσότερα τοιαῦτα σπαράγματα, καὶ λείψανα βιβλίων ἀφανισμένων περιέχουσι, τόσον εἶναι ἀξιολογώτερα τὰ σχόλια. Τοιαῦτα εἶναι τὰ μνημονευθέντα, εἰς τὸν τρίτον ἀριθμὸν, σχόλια· καὶ τοιαῦτα, φεῦ! εἶναι τὰ σχόλια τοῦ Πλάτωνος, τὰ ὁποῖα τόσον ἐπαινοῦν προξενούσιν εἰς τοὺς Ἄγγλους, ὅσον ὄνειδος εἰς τοὺς γυμνῶσαντας τὴν Ἑλλάδα ἀπ' αὐτὰ Γραικοὺς. Τῶν παλαιῶν τὰ βιβλία ὁμοιάζουσι τοὺς πολυτίμους μεγάλους ἀδάμαντας, τῶν ὁποίων καὶ τὰ πλέον μικρὰ θραύσματα συναθροίζονται μὲ μεγάλῃ ἐπιμέλειαν, διὰ νὰ κατασκευασθῶσι κἂν ἐξ αὐτῶν δακτυλίδια μικρότερα. Τοιαύτας συναθροίσεις ἔκαμαν οἱ νεώτεροι τῆς Εὐρώπης κριτικοὶ πολλῶν τραγικῶν καὶ κωμικῶν ποιητῶν· καὶ τοιαύτας ἐμπορεῖ τις ἀκόμη νὰ κάμῃ ἀπὸ πολλοὺς σχολιαστὰς ἀνεκδότους. Εἰς μόνος στίχος ποιητοῦ, πολλάκις οὐδ' ὀλόκληρος (α), ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν σημαίνει τίποτε· καὶ ἡ σπουδὴ τοῦ νὰ

(α) Τοιοῦτου εἶναι τὸ κολοβὸν ἱαμβεῖον τοῦ Μενάνδρου, τὸ μόνον σχῆδόν ὀπωτόητα· ἀξιόλογον εἰς τὰ σχόλια τοῦ Ἰσοκράτους· ἐπειδὴ μᾶς διδάσκει τοῦλάχιστον, ὅτι ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ Μενάνδρου ἤρχισεν ἡ κατάχρησις τῆς σημασίας τοῦ, Κἂν.

φυλαχθῆ ἤθελε φανῆ γελοία, εἰς ἐκείνους μάλιστα, ὅσοι κοιμῶνται ἀμέριμνοι εἰς τὰ καλὰ τῶν γραμματικά. Ἄλλ' ὅμως ἀπὸ τὴν συναθροισιν, καί, νὰ εἶπω οὕτως, συγκόλλησιν τοιούτων πολλῶν ἀποσπασμάτων γεννᾶται πολ- λάκις μέρος παλαιᾶς μυθολογίας, ἢ ἱστορίας ἡθῶν, ἐθῶν, νόμων, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ τὰ λεξικά τῆς γλώσσης μὲ νέας λέξεις πλουτίζονται, καί, τὸ πλέον ἀξιόλογον, ἐξηγῶνται ποιητῶν καὶ συγγραφέων σωζομένων τόποι δυσνόητοι, καὶ σαρκηζέται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλλη- νικοῦ γένους. Τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχουσι, καὶ παρομοίαν χρεῖαν ἀναπλη- ροῦσι, καὶ αἱ παλαιαὶ τῶν νομισμάτων ἢ τῶν λίθων ἐπιγραφαί, περὶ τῶν ὁποίων εἶπα ὅτι μὴτ' ἀπὸ αὐτὰς δὲν πρέπει νὰ ὑποφέρωμεν νὰ μᾶς τερπύω- σιν οἱ ἀλλογενεῖς. Χρέος μου ἦτο νὰ εἶπω, εἰς κατήχησιν τῶν φιλομούσων νέων, περιστότερα, καὶ περὶ τῶν παλαιῶν σχολίων, καὶ ἀπλῶς περὶ τῆς κριτικῆς ἐπιστήμης τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. ἀλλὰ τὸ στενὸν τοῦ καιροῦ μὲ ἀναγκάζει νὰ μεταβῶ εἰς τὰς σημειώσεις μου.

Εἰς τὴν Προκήρυξιν τῆς Ἑλληνικῆς ταύτης βιβλιοθήκης (α) ἔλεγα ὅτι παρὰ τὰς ἀναγκαιὰς σημειώσεις τῶν διαφόρων γραφῶν ἄλλας ὁ καιρὸς νὰ κάμω εἰς τοὺς ἐκδιδόμενους συγγραφεῖς δὲν μ' ἐσυγχῶρει· καὶ ἔλεγα τὴν ἀλήθειαν. Μὴ ὅλον τοῦτο εἰς τὴν Ἰσοκράτην ἔγραψα σημειώσεις, καὶ σημειώσεις ἀφ' ὅ,τι ἐνόμιζα (ἴσως καὶ ἀφ' ὅ, τι ἔπρεπε) πλέον μακράς. Τῆς γνώμης ἢ μεταβολῆ μου προήλθεν ἀπὸ τοῦτο, ὅτι, ἐπειδὴ πρῶτος ἀπὸ τοὺς παραδιδόμενους εἰς τὰ σχολεῖα συγγραφεὺς εἶναι ὁ Ἰσοκράτης, ὠφέλιμον ἔκρινα νὰ σημειώσω πολλὰ πράγματα ἀναγκαῖα εἰς τοὺς νέους, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶσι μίαν φορὰν διὰ πάντα ἀπὸ τὴν ἀνδραστάτην, καὶ πολλάκις ἀτυγῆ, καθημερινὴν ἔρευναν τῆς συντάξεως τῶν μερῶν τοῦ λόγου, τῆς φύσεως τῶν μέσων βημάτων, καὶ ἄλλων τοιούτων. Τοῦτο εἶναι τὸ αἷτιον τοῦ νὰ κάμω σημειώσεις εἰς τὸν Ἰσοκράτην.

Ἄλλὰ τοῦτο μὲ ἠνάγκασε νὰ τὰς κάμω καὶ μακράς. Ἀφ' οὗ μίαν φορὰν ἐμπλέχην εἰς τῆς Γραμματικῆς τὰς ἀκάνθας, ἠνάγκασθην νὰ προσθέσω καὶ ἄλλου εἶδους σημειώσεις, καὶ διὰ νὰ παρηγορήσω ὀλίγον τὴν ὀδυνη- ρὰν τῶν πρώτων ἀηθῶν, καὶ διὰ νὰ συνεθίσω τοὺς νέους νὰ ἀναγινώσκωσι τοὺς συγγραφεῖς, ὅχι μὲ τὸν Λάσκοarin ἢ τὸν Θεόδωρον εἰς τὰς χεῖρας (ἀναγκαιούς μόνον διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν γλῶσσαν), ἀλλὰ παραβάλλ- λοντες αὐτοὺς μὲ ἄλλους συγγραφεῖς, καὶ ἀπανθίζοντας ἀπὸ ταύτην τὴν παράθεσιν τὴν φιλοσοφικὴν ἱστορίαν τῶν παλαιῶν πολιτειῶν, ἐθῶν, ἡθῶν,

νόμων, τῆς προκοπῆς καὶ τῆς πτώσεως τῶν ἐθνῶν, καὶ τῶν αἰτιῶν αὐτῶν, διὰ τὰ ἔχουσι καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν διχωγὴν νὰ ρυθμίζωσι, καὶ τοὺς συμπόλιτας των, ὅταν ἢ χρεῖα τὸ καλέσῃ, νὰ συμβουλευώσι, καὶ ὅσα τῆς πατρίδος αὐτῶν τὴν ἀναγέννησιν ἐμποδίζουσιν, ἡμέραν ἐξ ἡμερας νὰ ἐκβάλλωσιν ἀπὸ τῆν μέσσην, εἰς ὀλίγα λόγια, καὶ αὐτοὶ νὰ μάθωσι, καὶ τοὺς ἄλλους νὰ διδάξωσι, ποῖον εἶναι τὸ ἀληθινὸν τέλος, διὰ τὸ ὅποιον παιδευόμεθα τῶν προγόνων ἡμῶν τὴν γλῶσσαν, καὶ τίς, τὴν ὅποιαν ἐξ αὐτῆς πρέπει νὰ προσμένωμεν ὠφέλειαν (α).

Ἔμεινε πλέον νὰ λαλήσω περὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Ἰσοκράτους, τὴν ὅποιαν βλέπει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ πρώτου τόμου τῆς παρούσης ἐκδόσεως. Τῶν παλαιῶν τῆς Ἑλλάδος ἐνδόξων ἀνδρῶν περιφέρονται τὴν σήμερον εἰς τὰ βιβλία εἰκόνες πολλὰ χαλκογραφημέναι· ἀλλ' ἐκεῖναι μόναι ἀπ' αὐτὰς εἶναι γνήσiai, ὅσαι ἐχαλκογραφήθησαν ἀπὸ παλαιῶν ἀνδριάντας, ἢ λίθους γλυμμένους, ὅταν ἔζων ἀκόμη τὰ εἰκονιζόμενα πρόσωπα, ἢ ἀντιμίμους ἀναγλυφῶν (β) καὶ ἀνδριάντων ἄλλων, οἱ ὅποιοι ἔγιναν ἐπὶ ζωῆς των· καὶ αἱ τοιαῦται δὲν εἶναι πολλαί. Ὅσαι ὅμως σώζονται ποιητῶν, ἢ συγγραφέων, ἀποδεδειγμέναι γνήσiai, ἀπεράσιμα νὰ τὰς βάλλω εἰς τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης τοὺς τόμους, διὰ τὰ ἔχουσι πρὸ ὀφθαλμῶν οἱ νέοι τὰς ἀγαπητὰς μορφὰς τῶν ὅσοι ἐδόξασαν τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοὺς κόπους των· καὶ ἡ χάρις αὐτὴ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τοὺς φιλογενεῖς Ζωσιμάδας, οἱ ὅποιοι συγκατένευσαν προθύμως καὶ εἰς ταύτην τὴν περισσὴν δαπάνην, διὰ τὴν ὠφέλειαν καὶ ὄξυν τοῦ γένους.

Χρεωστῶ ταύτης τῆς εἰκόνης τοῦ Ἰσοκράτους τὴν γνώρισιν εἰς τὸν ὀνομαστὸν Ἀρχαιολόγον Βισκόντιον. Ἐχαλκογραφήθη τὴν πρώτην φορὰν ἀπὸ

(α) Ἐλεγί τις (Σουίδ. λεξ. Σιδηριανός) περὶ τοῦ περιφήμου Σιδηριανοῦ. « Ἐμοὶ δὲ ἐξηγήτο λόγους Ἰσοκρατεῖους τοὺς μίζους καὶ πολιτικοτέρους, οὐ τὸν τεχνικόν τε καὶ σοριστικόν, ἀλλὰ τὸν ἔμμερον καὶ φιλόσορον τρόπον· ὅτε καὶ εἶδον ἀνθρώπον εὖρον· « τε καὶ ἄμφιλαφὴ τὴν διάνοιαν πρὸς τὰς πολιτικὰς ἐξηγήσεις, ἔτι δὲ καὶ κριτὴν ἀρετοῦ· « ὅσα τῶν λεγομένων· Ἄμποτε ὅλα τῶν Γραικῶν τὰ σχολεῖα νὰ ἐγμίζοντο ἀπὸ τοιούτους ἐξηγητὰς διδασκάλους, ὡς ἦτον ὁ Σιδηριανός! καὶ τότε ὄχι μόνον τὰ καλὰ γραμματικὰ, ἀλλ' ὅλα ὅσα ὀνομάζονται καὶ εἶναι ἀληθῶς καλὰ ἤθελον ρέυσαι ποταμῶδες ἀπὸ τὰ σχολεῖα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν διψῶντες νὰ θεραπεύωσι, καὶ τὸν πολυχρόνιον τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς ῥῆπον νὰ πλύνωσι.

(β) Ἀναγλυφαί, ἢ Ἀνάγλυφα εἰκονίσματα, εἶναι τὰ λεγόμενα ἀπὸ τοὺς Γάλλους ouvrages de relief. Οἱ Βελγικτοὶ συγγραφεῖς τὰ ὀνόμαζαν καὶ Ἀναπεμπτάς εἰκόνας (πρὸς διακρίσιν τῶν ζωγραφητῶν, τὰς ὅποιαις ὀνόμαζαν Λειογραφίας). Τοιαῦται εἶναι αἱ μορφαὶ ἀνθρώπων, ζώων, ἢ ἄλλων τῆς φύσεως πραγμάτων, γλυμμέναι εἰς λίθους μεγάλους, ἢ εἰς δακτυλιδίων λιθάρια.

Προτομήν σωζομένην εἰς τὴν Ῥώμην, εἰς τὸ Ἀγροκήπιον (α) τοῦ Πρίγκιπος Ἀλβάνου, καὶ κατασκευασμένην, ὡς εἶναι πιθανόν, μεταξύ τῆς ἐβδόμης καὶ ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, ὀλίγους χρόνους πρὸ τῆς πρώτης, ἢ καὶ περὶ αὐτὰς τὰς ἀρχὰς τῆς πρώτης ἀπὸ Χριστοῦ ἤγουν εἰς χρόνου μέρος, ὅταν καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ πρῶτότυποι ἀνδριάντες τῆς Ἑλλάδος ἐσώζοντο (β), καὶ τεχνῖται εὐρίσκοντο ἀκόμη Ἕλληνας καλλοὶ ἀπαράλλακτως νὰ τοὺς μιμηθῶσιν (γ). Ἀπὸ τὴν Ἕλληνα τεχνῖτην, ὅτι δὲν εἶναι ὑποδεέστερος καὶ ὁ Γαλάτης χαλκογράφος, τὸ μαρτυροῦν ἡ ἐπιδειξίτης, ἡ χάρις, καὶ ἡ ἀπαράλλακτως μίμησις τῆς χαλκογραφίας του.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς καλῆς τοῦ καλοῦ γέροντος Ἰσοκράτους εἰκόνας. Δὲν εἶναι ὅμως ὀλιγωτέρας παρατηρήσεως ἀξίον καὶ ἡ ἐπιγραφή αὐτῆς, Εἰσοκράτης, ἡ ὁποία ἀνχμφιδῶως μέλλει νὰ ἐκπλήξῃ τοὺς φιλομούσους, συνειδημένους νὰ γράψωσι, καὶ νὰ βλέπωσι γραμμικὸν τῶνομα τοῦ Ῥήτορος, Εἰσοκράτης. Ἡλλοὶ ἐξ αὐτῶν θέλουσιν βέβαια νομίσει, ἢ ὅτι ὁ ἀνδριαντοποιὸς Ἕλλην τὸσον ἦτον ἀγράμματος, ὥστε νὰ μὴ γνωρίζῃ τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰσοκράτους, ἢ ὅτι ἐξ ἀπροσεξίας (ἡ ὁποία ὅμως συμβαίνει πλέον εἰς τοῦ καλάμου τὴν γρήγορον κίνησιν παρὰ εἰς τὴν ἀργοπόρον σκάζιν τοῦ γλυφείου) ἐγλύψε τὴν δίφθογγον ΕΙ ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ στοιχείου Ι, καὶ συμπεράνει ἀπὸ ταύτην τὴν εἰτ' ἀγραμματοειδίαν, εἰτ' ἀπροσεξίαν, ὅτι εἰς ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, ἡ δίφθογγος αὕτη ἐπροσέρετο ὡς τὸ Ἰῶτα, καὶ τέλος πάντων ἀπορήσει, διὰ τί μὲ τὴν τρυφήν, σιμὰ τῶν ἄλλων πολλῶν ὄνειδῶν, μᾶς κατηγοροῦσι τινὲς τῶν ἀλλογενῶν Ἑυρωπαίων, ὅτι ἐφθείραμεν καὶ αὐτὴν τῆς προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης τὴν προφορὰν.

Εὐλογος καὶ ἡ ἀπορία, εὐλογον ὁποσδήποτε εἶναι καὶ τὸ συμπέρασμα δὲν εἶναι ὅμως χρεῖα τὴν ἐκείνου τοῦ καιροῦ προφορὰν νὰ τὴν συμπεράνω-

(α) Τὴν κοινῶς λεγόμενον Ἐξῶχον (Ἰδ. τὰς σημ. εἰς τὸν Πλάτωνα. σελ. 28). Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Στράβωνος αἱ τοιαῦται ἐξοχαί ὠνομαζόντο Ἀγροκήπια.

(β) Τοῦ Ἰσοκράτους χαλκοῦ ἀνδριᾶς ἐσώζετο ἀκόμη εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τοῦ καιροῦ τοῦ Παυσανίου, ὅστις ἤκμασε πρὸς τὰ τέλη τῆς δευτέρας ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος.

(γ) Λέγει ὁ Πλάτων (Βιβλ. ΑΕ, κερ. ἡ, Τομ. β, σελ. 649), ὅτι εἰς τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν Ὀλυμπιάδα ἀρχιστε νὰ μαραινεται ἡ τέχνη τῆς ἀνδριαντοποιητικῆς, ἦγουν εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνην περίοδον τοῦ χρόνου (ἡ ἑκατοστὴ εἰκοστὴ Ὀλυμπιάς συμπίπτει μὲ τοὺς χρόνους τοῦ Ἐπικούρου, τοῦ Μενάνδρου καὶ τοῦ Δημοτρίου τοῦ Φαληρέως), εἰς τὴν ὁποίαν Ὀλυπ' ἀνωτέρω (σελ. 16. 17.) ὅτι ἀρχιστε νὰ φθείραται ἡ Γραμματικὴ καὶ ἡ Ῥητορικὴ τῆς γλώσσης· ἀλλ' ὅτι εἰς τὴν ἑκατοστὴν πεντακοστὴν πέμπτῃν Ὀλυμπιάδα (ἦγουν 150 ἔτη πρὸ Χριστοῦ) ἀνεθαίψε πάλιν ἡ τέχνη, καὶ ἐκράτησεν ἀκόμη πολλοὺς χρόνους.

μεν ἀπὸ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν, ἣτις ἔχει ἴσως (καθὼς θέλομεν ἰδεῖ μετ' ὀλίγον) ἄλλην αἰτίαν. Σῶζονται πολλόταται ἐπιγραφαὶ ἄλλαι παλαιαί, τῶν ὁποίων ἡ κακὴ γραφὴ ἀποδείχνει, ὅτι τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἢ προφορὰ εἶναι ἢ αὐτὴ καὶ ἡ προφορὰ, ἣτις ἦσαν εἰς χρῆσιν κατὰ τοὺς Καισαρικοὺς, καὶ ἴσως ἀνωτέρω κατ' αὐτοὺς τοὺς Πτολεμαϊκοὺς χρόνους, ἤγουν κατ' ἐκείνην ὄλην τὴν περίοδον τοῦ χρόνου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐζῆσαν καθεξῆς ὁ Πολύβιος, ὁ Ἀλικαρνασσεὺς Διονύσιος, ὁ Σικελιώτης Διόδωρος, ὁ Στράβων, καὶ ἂν ἔλθωμεν κατωτέρω μέχρι τῆς δευτέρας ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, δίων ὁ Χρυσόστομος, ὁ Πλούταρχος, ὁ Ἀρρίανος, ὁ Παισανίας, ὁ Λουκιανός, ὁ Γαληνός, Σέξτος ὁ Ἐμπειρικός, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀξιόλογοι συγγραφεῖς. Ἐὰν ἦναι βάρβαρος ἢ σημερινὴ ἡμῶν προφορὰ, εἰν' ἐκεῖνοι, ὅχι ἡμεῖς, οἱ αἴτιοι τῆς βαρβαρώσεως ἔμποροῦμεν νὰ ἀποκριθῶμεν πρὸς τοὺς κατηγοροῦν, καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσωμεν νὰ ὑποφέρωσι μὲ μακροθυμίαν νὰ προσφέρωμεν καὶ ἡμεῖς, ὡς ἐπρόφεραν ἐκεῖνοι.

Στηρίζεται μάλιστα ἡ κατηγορία εἰς τὸν Ἰωτακισμόν, ἤγουν τὴν ἐξανάγκης συμβαίνουσαν τοῦ αὐτοῦ ἤχου τοῦ Ἰωτα συγνὴν ἐπανάληψιν, ὅποταν καὶ αἱ δίφθογγοι ΕΙ καὶ ΟΙ προφέρονται ὡς αὐτό. Ἀμφιβολία δὲν εἶναι ὅτι ἡ συγνὴ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἐπανάληψις, καθὼς καὶ πρότερον (σελ. 17.) εἶπα, εἶναι φυσικὰ ἀνδής· ἀλλ' ὅχι διὰ τοῦτο πρέπει τις πάντοτε νὰ τὴν ἀποφεύγῃ με περιεργίαν δεισιδαίμονα, ὅταν μάλιστα δὲν ἦναι σύμφωνα τὰ ἐπαναλαμβανόμενα στοιχεῖα. Παραδείγματός χάριν εἰς τὸν στίχον τοῦτον τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. Ε, 222),

Οἷοι Τρῳαῖοι, ἵπποι ἐπιστάμενοι πεδίῳ,

εὐρίσκεται ἐξάκις ἡ δίφθογγος ΟΙ· μῦθον τοῦτο δὲν βλέπω διὰ ποῖαν αἰτίαν προφερόμενος κατὰ τὴν προφορὰν τῶν Γραικῶν,

Ἡ Τρῳαῖ ἵπποι, ἐπιστάμενι πεδίῳ,

ἤθελεν εἶσθαι εἰς τὴν ἀκοὴν ἀηδέστερος παρὰ προφερόμενος, ὡς τὸν προφέρουσι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀλλογενεῖς Εὐρωπαίους,

Ἰοῖοι Τρῳαῖοι ἵπποι ἐπιστάμενοι πεδίῳ.

Σέξτος ὁ Ἐμπειρικός ὀνομάζει καθαρὰ τὰς δίφθογγους ταύτας, στοιχεῖα, ἤγουν τὰς στοχάζεται ὡς ἀπλᾶ γράμματα εἰς τὴν προφορὰν (α)· καὶ ἂν

(α) Ὁ Σέξτος ἤμας κατὰ τὸ 190 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ Ἰδοῦ τί λέγει (Πρὸς Γραμματικ

τοῦτο δὲν ἀποδείχνη ὅτι εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Σέξτου ἡ προφορά δὲν ἦτο φθαρμένη, ἱκανὸν εἶναι νὰ δεῖξῃ ὅτι εἰς τοὺς χρόνους τοῦ δὲν ὑποπτεύετο κἀνίς, ὅτι οἱ ὀλίγοι ἐκατονταετηρίδας προγενέστεροι εἶχαν προφορὰν διάφορον. Μὴτ' ἐξέυρω; μῆτε νὰ μάθω μὲ μέλει πῶς ἐπρόφερεν ὁ Ἰσοκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Δημοσθένης, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἤκαμαν εἰς αὐτὴν τῆς γλώσσης τὴν ἀκμὴν· καὶ, ὅταν ὑπερασπίζω τὴν σημερινὴν προφορὰν, δὲν δυσουρίζομαι ὅτι προφέρομαι ἀπαρλλάκτως ὡς ἐκαῖνοι, ἐπειδὴ πιθανὸν εἶναι νὰ ἐσυνέβῃ καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὅ, τι συμβαίνει καὶ εἰς τὰς σημερινὰς γλώσσας, ὅ, τι συμβαίνει εἰς ὅλα τῶν ἀνθρώπων τὰ ἔργα καὶ ποιήματα. Τοῦτο μόνον ἀδιστακτικῶς πιστεύω, ὅτι ἂν ἡ προφορά τῆς γλώσσης ἠλλοιώθη, νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς φύσιν ἄλλος δὲν εἶναι καλὸς, παρὰ μόνον οἱ ὅποιοι τὴν ἐθέλουσι καὶ τὴν ἐγράφουσι ὡς μητρικὴν αὐτῶν γλώσσαν. Ἔως νὰ ἀναβιώσασιν ἐκαῖνοι, καὶ εἰς ἡμᾶς συγχωρημένον εἶναι νὰ τὴν προφέρωμεν ὡς τὴν ἐπρόφερν' ὁ βλάβηρος Σέξτος, ὁ ἀγράμματος Πλούταρχος, ὁ ἀμαθέστατος Γαληνός, καὶ οἱ ἄλλοι γενεῆς Ἑλληνιστῶν φιλοσοφώτερον ἤθελαν πράξει, ἂν ἐπεμπον καὶ τὴν προφορὰν τοῦ Ἐράστρου ὅπου ἐπεμψάν πολλὰς ἄλλας προλήψεις, τῶρα μάλιστα εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, ὅποταν μὲ τὴν ὁμοφωνίαν τῆς προφορᾶς, καὶ τὴν ἀδιάκοπον παραθεσιν τῆς παλαιᾶς μὲ τὴν νέαν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων, καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἀκμῆ δεύρας ἡμῶν παρατηρήσεις, καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τῆς σοφῆς αὐτῶν σημειώσεως ἠθέλαμεν μεγάλως ὠφελῆσθαι εἰς τὴν κατανόησιν τῶν ἀρχαίων ποιητῶν καὶ συγγραφέων. Πολλὰ ἄλλα ἐμπόρουσι νὰ προσέσωσιν περὶ τῆς προφορᾶς, ἂν δὲν ἦτον ἐξῆς τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ τό-

κερ. ε, § 117, σελ. 241', « Ἐπὶ οὖν ὁ τοῦ ΑΙ καὶ ΕΙ φθόγγος ἀπλοῦς ἐστὶ καὶ μονοει-
 « δής, ἐστὶ καὶ ταῦτα στοιχεῖα. Τεκμήριον δὲ τῆς ἀπλότητος καὶ μονοειδέας τὸ λαμβά-
 « σόμενον. Ὁ μὲν γὰρ σύνθετος φθόγγος οὐχ οἷος ἀπ' ἀρχῆς προσπίπτει τῇ αἰσθήσει,
 « τοιοῦτος ἄχρι τήλους παραμένει πέφυκεν, ἀλλὰ κατὰ παρατάσιν ἑτεροιοῦται· ὁ δὲ
 « ἀπλοῦς καὶ οὕτως τοῦ στοιχείου λόγον ἔχων, τούναντίον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τήλους ἁμ-
 « ταλόδης ἐστίν· οἷον τοῦ μὲν ΡΑ φθόγγου ἐν παρατάσει προφερομένου, ὅθεν ὡς αὐχ
 « ὡσαύτως αὐτοῦ κατὰ τὴν πρώτην πρόπτωσιν (γρ. πρόσπωσιν) ἀντιλήφεται ἡ αἰσθήσις
 « καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν. Ἀλλὰ κατ' ἀρχῆς μὲν ὑπὸ τῆς τοῦ Ρ ἐκφωνήσεως κενηθήσεται·
 « μεταθίς δὲ, ἐξακουσθήσεται αὐτῆς, εὐκρινεσθε τῆς τοῦ Α θυνάμεως ποιήσεται τὴν
 « ἀντιλήψιν· ὅθεν οὐκ ἂν εἴη στοιχείου τὸ ΡΑ, καὶ πάν τὸ ἰσοῖός αὐτῷ. Εἰ δὲ τόντοῦ
 « ΑΙ φθόγγου λέγοιεν, οὐδὲν ἐστὶ τοιοῦτου· ἀλλ' οἷον ἀπ' ἀρχῆς· ἐξακουσεται τῆς φωνῆς
 « ἰδίωμα, τοιοῦτου καὶ ἐπὶ τῆσι· ὥστε στοιχείου ἐστὶ τὸ ΑΙ. Τοῦτου δὲ οὕτως ἔχου-
 « τος, ἐπεὶ καὶ ὁ τοῦ ΕΙ φθόγγος, καὶ ὁ τοῦ ΟΥ, (ἴσ. ΟΙ), μονοειδής, καὶ ἀσύμθετος, καὶ
 « ἀμετάβολος, ἐξ ἀρχῆς ἄχρι τήλους λαμβάνεται, ἐστὶ καὶ οὗτος στοιχεῖον».

που ἡ παρέκδοσις αὐτῆ· ὄθεν ἐπιστρέφω εἰς τὸ, διὰ τὸ ὁποῖον ἠναγκά-
στην νὰ τὴν κάμω, ὄνομα τοῦ Εἰσοκράτους.

Ἄν καὶ ἀπὸ πολλὰς ἐσφαλμένως, καθὼς εἶπα, γραμμένας ἀρχαίας ἐπι-
γραφὰς συμπεραίνεται μάλιστα ἡ παλαιότης τῆς σημερινῆς ἡμῶν προ-
φορᾶς, μὲ ταῦτα, ὅμως τὰς ἀνορθογραφίας δὲν εἶναι νομίζω δίκαιον νὰ
συγκαταριθμηθῇ ἡ ἐπιγραφή τῆς εἰκότος, Εἰσοκράτης. Κάνεις δὲν ἀμ-
φιβάλλει ὅτι τὸνομα εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὰς δύο ταύτας λέξεις, Ἴσος, καὶ
Κράτος. Ἀλλὰ τὸ Ἴσος τοῦτο εἰς τὸν Ὀμηρον γράφεται, Εἶσος. Ἄλλη ἴσως
λέξις, ἤθελε τις μὲ μεγάλην αὐστηρότητα ἀντιλογῆσαι, δὲν εὐρίσκεται
τόσον συχνὰ εἰς τὰ ποιήματα τοῦ Ὀμήρου, ὅσον αὐτῆ, καὶ ὅμως πάντοῦ
γράφεται, Ἴσος, Ἴση, Ἴσον· ποῦ λοιπὸν εὐρηκας εὐ τὸ Εἶσος, Εἶση, Εἶσον;
Παρὰ τὸν Ὀμηρον, ἀξιοπιστότερον ἄλλον τῆς γραφῆς ταύτης μάρτυρα νὰ
φέρω δὲν ἔχω, ὅστις μεταχειρίζεται τὸ διαλελυμένον, Εἶση,

Πρόσθε δὲ οἱ ὄρου τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' Εἶσιν (Ἰλιάδ. Ε, 300),

καὶ πάλιν,

. . . . . Οὐδέ τι θυμὸς ἐδείξτο δαιτᾶς Εἶσης (Ἰλιάδ. Α, 468),

καὶ πάλιν,

Ἵστραχος, οἴεται, σπαυρή ἐπὶ νῶτον Εἶσα (Ἰλιάδ. Β, 765).

ὡς μεταχειρίζεται καὶ πολλὰς ἄλλας ὁμοίας διαλύσεις, ὅποια παραδείγ-
ματος χάριν, εἶναι τὸ Παῖς,

Τῶν ἔρχ' Ἀγκαιόιο Παῖσ κρείων Ἀγκλήνωρ (Ἰλιάδ. Β, 609).

Καθὼς λοιπὸν ἀπὸ τὸ διαλελυμένον Παῖς συμπεραίνεται, ὅτι εἰς τοῦτον τὸν
στίχον,

Εἰς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου Παῖσ ἀγκυλομήτην (Ἰλιάδ. Β, 205),

τὸ ἀδιάλυτον πρέπει νὰ γράφεται, ὡς καὶ γράφεται, Παῖς, καὶ ὄχι, Πίς.
κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ εἰς τὸν στίχον τοῦτον,

Ἴση μοῖρα μένουσι, καὶ εἰ μάλ' αἱ τις πολέμησσι (Ἰλιάδ. Ι, 318),

γίνεται φανερόν, ὅτι τὸ ἀδιάλυτον ἐγράφετο παλαιὰ Εἶση δισυλλάβως,
ἐπειδὴ τὸ διαλελυμένον του γράφεται τρισυλλάβως Εἶση. Τὸ αὐτὸ νοεῖ-
ται καὶ δι' ὅλους τοὺς Ὀμηρικοὺς ἄλλους στίχους, ὅπου εὐρίσκται τὸ δι-
σύλλαβον Ἴσος, Ἴση, Ἴσον, ὅτι ἐγράφοντο Εἶσος, Εἶση, Εἶσον, καὶ εἰς τοῦ
Ὀμήρου τοὺς χρόνους, καὶ πολὺν καιρὸν μετέπειτα· ἀλλ' εἰς μόνου τοῦ
Ὀμήρου τὰ ποιήματα. Διότι εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς ἡ ὀρθή του γραφή

είναι διά μόνου τοῦ I· καὶ αὕτη τῆς γραφῆς ἡ διαφορὰ ἐξηγεῖ· διὰ τί εἰς τούτους ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ Ἰσος εἶναι βραχεῖα καὶ εἰς τὸν Ὀμηρον παντοτε μακρὰ, διὰ τί ἄλλοι τὴν περισπῶσι, καὶ ἄλλοι τὴν οὔνουσι, καὶ διὰ τί ὁ Πρισκιανὸς λέγει, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Λατίνοι, ὁσάκις ἤθελαν νὰ φανερώσωσιν ὅτι τὸ I εἶναι μακρὸν ἔγραψαν, κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων εἰς τόπον ἐκείνου τὴν EI δίφθογγον (α).

Πράγμα τόσον ἀπλὸν, τόσον εὐκόλον νὰ παρατηρηθῇ, κἀνεὶς δὲν ἤθελε πιστεύσει, ὅτι ὁ πολυμαθέστατος τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιεπίσκοπος Εὐσταθίος μῆτε κἀν τὸ ὑποπεύθη, ἐάν καὶ αὐτοὶ οἱ πολλὰς ἑκονταετηρίδας ἀρχαιότεροι τοῦ Εὐσταθίου Γραμματικοὶ δὲν ἔκαμναν περὶ πολλοτάτων ἄλλων Ὀμηρικῶν λέξεων καὶ φράσεων, ἢ οὐδεμίαν, ἢ τοιαύτας ἐξηγήσεις, ὅπως ἐντρέπεται σήμερον νὰ κάμῃ καὶ ὁ πλέον ἀπειρος τῶν τοιούτων Ἑλληνοστῆς. Καὶ ὅμως ἐκείνοι ἤμαζαν εἰς χρόνους, ὅτε καὶ τοῦ Ὀμήρου τὰ ἀντίγραφα ἴσαν πολυἀριθμὰ, καὶ ἡ μνήμη τῶν παλαιωτάτων Ὀμηρικῶν ἐκδόσεων ὄχι τόσον πάλαιά, καὶ ἡ Ἑλλὰς ἦτον ἀκόμη πλουτισμένη ἀπὸ πολλοῦ σοφοῦ ἀνδρός, τῶν ὁποίων ἡ πρός ἀλλήλους κοινωνία ἐδύνατο πολλὰς ἀπορίας νὰ λύσῃ. Εἰς ἀπὸ τούτων ἦτον ὁ, δὲν ἐξεύρω διὰ ποίαν αἰτίαν, πολλὰ θαυμάσθεις εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ζηνόδοτος. Ὁ σοφὸς οὗτος ἐξηγητὴς ἐραντάσθη, ὅτι εἰς τὸν Ὀμηρον τὸ Εἶση ἐσήμαινε τὸ Ἀγαθὴ. Ταύτην τὴν ἐξηγήσιν ἀναφέρει ὁ Εὐσταθίος, ἀλλὰ μὲν μόνην φορὰν (β), νοήσας, ὡς φαίνεται, τὸ ἀπίθανον αὐτῆς. Εἰς ἄλλα πολλὰ μέρη ἐξηγεῖ τὸ Ὀμηρικὸν Εἶση, ὡς ἔπρεπε νὰ ἐξηγηθῇ, Ἰση, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ, νομίζει πλεοναστικὸν τὸ E· καὶ τούτων πάλιν τὸν πλεονασμὸν ποτὲ μὲν τὸν ὀνομάζει Ἰωνικόν, ποτὲ δὲ Ἀστικόν. Ἄλλοτε πάλιν παράγει τὸ Εἶση ἀπὸ τὸ Εἶω, ἢ Ἰω τὸ πορεύομαι (γ).

Τόσος εἶναι ὁ δισταγμὸς, τότε ἡ ζήτησις καὶ ἡ ἀπορία, ἀπὸ τοῦ πρώτου Πτολεμαίου τοῦς χρόνους, τοῦς ὁποίους ἔζησεν ὁ ἐξηγητὴς τοῦ Ὀμήρου Ζηνόδοτος, ἕως τὴν σήμερον, περὶ πράγματος τόσον μικροῦ. Ἐάν τὸ Εἶση ἐσήμαινε τὸ Ἀγαθὴ, ἡ παραγωγὴ του ἔπρεπε νὰ ἦναι ἀπὸ τὸ Εὐς· τοῦ ὁποίου τὸ θηλυκὸν ὅμως εἶναι ἑεῖα, ἢ ἑεῖη, καὶ ὄχι Εἶση. Ἐάν πάλιν τὸ Εἶση δὲν διαφέρῃ ἀπὸ τὸ Ἰση πλὴν εἰς τὸν πλεονασμὸν τοῦ E, τί μᾶς ἐμ-

(α) I quoque apud antiquos post e ponebatur, et ei diphthongum faciebat, quam pro omni i longa scribebant more antiquo Graecorum. Priscian. L. I, pag. 561.

(β) Εἰς τὴν Διὰδ. τοῦ Ὀμήρ. σελ. 1401. Τὴν ἀναφέρει καὶ ὁ Ἀθήναιος, Α, σελ. 12.

(γ) Εὐσταθ. εἰς τὴν Διὰδ. σελ. 137, 161, 1224 καὶ 1454.

ποδιζει πλέον να φαντασθῶμεν ὅτι καὶ τὸ Α εἰς τὸ Πάϊς εἶναι πλεοναστικόν;

Πόσον πλέον σύμφωνον μὲ τὴν ἀναλογίαν εἶναι, ὅτι καθὼς τὸ Πάϊς ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ αὐτὸ τὸ μονοσύλλαβον Παις διαλελυμένον εἰς δύο συλλαβάς, ἀπαράλλακτα καὶ τὸ Εἶση ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ τὸ δυσύλλαβον Εἶση, διαλελυμένον εἰς τρεῖς. Καὶ τοῦτο κάμνει πιθανόν τὸν Ἐτυμολόγον, ὅστις παράγει (α) τὸ Ἴσος ἀπὸ τὸν Εἶσω μέλλοντα τοῦ Εἶδω ῥήματος, τοῦ σημερινότος τὸ Ὁμοιω̄.

(α) Ἴτος ὁ ὅμοιος, ἐξἴσου. Πιθὰ τὸ Εἶδω, τὸ ὁμοιω̄, ὁ μέλλων εἶτω ῥηματικόν ὄνομα Ἴσος, κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ε. Εὐρηται τὸ ἰ μακρὸν καὶ βραχὺ παρὰ μὲν τῷ ποιητῇ αἰεὶ μακρὸν . . . παρὰ δὲ τοῖς τραγικοῖς καὶ κωμικοῖς συστέλλεται αἰεὶ τὸ ἰ κ. τ. λ. » Ἐτυμολογ. σελ. 477. Πιθανώτερον ὅμως ἤθελεν ἴτως τις τὸ ἐτυμολογήσει ἀπὸ τὸ ἀριθμητικόν Εἶς. Ἡ διαφορὰ τοῦ πνευματισμοῦ εἶναι τῶν Αἰολίων, οἱ ὁποῖοι μὴ γνωρίζοντες τὸ θασὺ πνεῦμα, καὶ αὐτὸ τὸ ἀριθμητικόν ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ τὸ γράψωσι ψιλῶς, Εἶς. Πρὸ τοῦ Ὁμήρου ἡ κοινὴ τῆς Ἑλλάδος γλῶσσα ἦτον ἡ Αἰολικὴ. Αὕτη προχωρήσασα εἰς τὸ τελειότερον, ὠνομάσθη Ἰωνικὴ, ἥτις ἐφύλαξε πάλιν εἰς πολλὰ τὸν ψιλὸν πνευματισμόν. Τῆς Ἰωνικῆς ἡ τελείωσις ἐγέννησεν ἔπειτα τὴν Ἀττικὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξεναντίας ἤρρετο πολὺ ὁ θασὺς πνευματισμός· μὲ ὅλον τοῦτο ἐφύλαξε καὶ αὐτὴ λείψανα τῆς ἀρχαίας ψιλώσεως, ὅχι μόνον εἰς ἀκαθάρτους λέξεις εἰς ὅλους γνωστὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ παρῆνενα ταῦτα σύνθετα, Ἀντίλης, Ἀπληλιώτης, Λευκιππος· Εἶς τὰς διαφόρους ταῦτα περιόδους καὶ μεταβολὰς τῆς γλώσσης, ὅταν ἡ Ἰωνικὴ ἐνίκησε νὰ ἦναι τῶν παιδευμένων ἡ γλῶσσα, ἡ Αἰολικὴ, ἥτις εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Δωρικὴν, ὠνομάσθη κοινὴ, ἤγουν γλῶσσα τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ὅσους δὲν ἔμελλε μῆτε νὰ μιλήσῃ μῆτε νὰ γράψωσι Ἰωνικῶς. Ὅταν πάλιν τῶν Ἀττικῶν ἡ γλῶσσα ἔλαβε τὰ πρωτίαι, ἤγουν ἔγνε γλῶσσα τῶν ἐνδοξῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, τότε ἡ Ἰωνικὴ καὶ Αἰολικὴ ὠνομάσθησαν δύο τῆς γλώσσης διαλέκτοι, μὲ ταύτην ὅμως τὴν διαφορὰν, ὅτι κοινοτέρα πάλιν τρόπον τινὰ ἔμεινεν ἡ Αἰολικὴ, ἐπειδὴ τὴν ἔλαβον ὅχι μόνον οἱ κυρίως Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἴωνων καὶ τῶν Ἀθηναίων αἱ ἀποικίαι, ὅσαι δηλαδὴ ἐχωρίσθησαν ἀπ' αὐτοὺς πρὶν ἀρχῆν γεννηθῆσαι ἡ Ἰωνικὴ καὶ ἡ Ἀττικὴ διαλέκτοι. Τοῦτο ἐξηγεῖ διὰ τί εἰς τὸν Ὁμηρον εὐρίσκονται πολλοὶ Αἰολισμοί· ἤγουν ἔγραψεν εἰς ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον ὁ ποιητής, ὅταν ὁ Αἰολισμός μετέβαινεν εἰς τῆς γλώσσης τὴν φύτεν καὶ κατέστασεν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ὠνομάσθη Ἰωνισμός. Τοῦτο μὲ νοήσαντες οἱ Γραμματικοὶ ἐφαντάσθησαν ὅτι ἔγραψεν εἰς διαφόρους διαλέκτους. Τοῦτο μὲ νοήσαντες, ἐπλάσαν Κοινὴν πέμπτην διαλέκτου πρώτου, ἔπειτα πάλιν τὴν ἐσύγχωσαν μὲ τὴν Αἰολικὴν, φαντασθέντες ὅτι εἰς τὴν κοινὴν ἔγραψε ὁ Πινδαρος (Πρόδρ. Ἑλλ. Βιβλ. σελ. 146-147)· ἤγουν βλέποντες οἱ πλάσται τῆς πέμπτης διαλέκτου, ὅτι ἡ λαομένη κοινὴς εἰς τοὺς χρόνους αὐτῶν γλῶσσα ὠροῖαζε πολὺ μὲ τὴν λαομένην κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Πινδαρου, ἐξερώνησαν χωρὶς πάλιν συλλογισμόν, ὅτι καὶ ὁ Πινδαρος εἰς ταύτην ἔγραψε, μὲ ὅλον ὅτι ἀπὸ τοῦ Πινδαρου τοὺς χρόνους εἰς τότε ἦσαν ἔτη πεντακάσια τὸ μεταξὺ. Τοῦτο τέλος πάντων ἐξηγεῖ, διὰ τί ἡ κοινὴ λαομένη τὴν σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσα ἐφύλαξε πολλοὺς αἰολισμούς. Ἡ πρώτη τελείωσις τῆς Αἰολικῆς κοινῆς γλώσσης τοῦ γένους ἦτον ὁ Ἰωνισμός, ἀλλὰ διὰ μόνας τὰς Ἰωνικὰς πόλεις

Εἶσατο δὲ φθογῆν ὑπὸ Πριάμοιο Πολίτη (Ψαδ. Β, 791).

Καὶ σημειῶσαι πάλιν, ὅτι τοῦ Εἶδω τὸ συνώνυμον Εἶσκω, συχνὰ καὶ αὐτὸ κατὰ διαλύσιν γραφόμενον ἀπὸ τὸν Ποιητῆν, Εἶσκω, εὐρίσκεται ἀδυάλυτον εἰς τοῦτον τὸν στίχον,

Πάντων Ἀργείων φωνὴν ἼΣΚΟΥΣ' ἀλόχεισι (Ὀδυσσ. Δ, 279),

εἰς τὸν ὁποῖον πολλὰ ἀντίγραφα ἐφύλαξαν τὴν παλαιὰν γραφὴν ΕἶΣΚΟΥΣ', μ' ὄλον ὅτι εἰς τὸ Ἴσκω καὶ μόνη ἡ θέσις ἀρκεῖ νὰ δεῖξη τὴν μακρότητα τῆς πρώτης συλλαβῆς.

Ταύτην τὴν ποσότητα τῆς συλλαβῆς θέλοντες νὰ διακρίνωσιν οἱ Ἀττικοὶ, ἤρκεσθησαν εἰς μόνου τοῦ τόνου τὴν διάκρισιν, γράφοντες εἰς μὲν τοῦ Ομήρου τὰ ποιήματα Ἴσος, ἀφοῦ ἐξήλειψιν τὸ ἀρχικὸν Ε, εἰς δὲ τὰ ἰδικά των, Ἴσος, ἐπειδὴ ἐβράχυναν τὴν πρώτην συλλαβὴν. Ἀλλὰ τὴν καινοτομίαν τῆς ὀρθογραφίας εἰς τὰς γλώσσας, ὡς εἶναι εὐκόλον νὰ τὸ ἀποδειξῆ τις ἀπὸ πολλὰ σημειωθῶν γλωσσῶν παραδείγματα, διὰ τοῦτο μάλιστα, ὅτι εἶναι καινοτομία, μὴτε ὄλον τὸ ἔθνος πάρυτα τὴν δέχεται, καὶ πολλοὶ ἀπὸ μόνην τὴν τύραννον ἐξίν τῆς παλαιᾶς ὀρθογραφίας κινουσι τὸν κάλαμον, χωρὶς καὶ νὰ ὑποπευθῶνται ὅτι παραβαίνουσι τοὺς νέους κανόνας. Ἐπειτα, ἂν οἱ ποιηταὶ τῶν Ἀθηνῶν ἐπρόφερον τὸ Ἴσος ὡς πῶδα Πυρρίχιον (α), πιθανὸν εἶναι ὅτι οἱ λογογράφοι καὶ μάλιστα οἱ Ῥήτορες, τὸ ἐπρόφερον καὶ τὸ ἔγραφον πολλάκις ὡς Τροχάϊον, Ἴσος, καὶ ἀκόμη πιθανώτερον, Εἶσος (β). Καὶ διὰ ταύτην τὴν εἴτε ἐξίν, εἴτε διάκρισιν τῆς ποσότητος καὶ

ἡ δευτέρα ὁ Ἀττικισμὸς, ἀλλὰ καὶ οὗτος διὰ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς λογίους ἀνδρας τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὅσοι διὰ τὴν ἀνεπίρρηκτον τῆς Ἀττικῆς σοφίας δόξαν ἐσπουδάζον νὰ ἀπτικίζωσι, καθὼς σήμερον οἱ πεπαιδευμένοι τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς Γαλλίας, καὶ τὸ πλεον παράξενον, πολλοὶ καὶ τῶν ἀλλογενῶν, λαλοῦν καὶ γράφουσι εἰς τῶν Παρισίαν, καὶ ὄχι τῆς πατρίδος των τὴν διαλεκτὸν. Ἀφ' οὗ ὁ Ἀττικισμὸς μὲ ὄλην ἐντάμη τὴν Ἑλληνικὴν δόξαν ἑκαυτε, εἴλαβε φυσικὰ τὸν τόπον του ἢ παλαιότερα τῆς Ἑλλάδος γλώσσα, ὁ Αἰολισμὸς· ἀλλὰ καὶ οὗτος καὶν πολλὰ διαφέρει ἀπὸ τὸν Αἰολισμὸν τῆς Σαπρούς ἢ τοῦ Πειθαίου. Εἰς τὴν φυσικὴν ταύτην εἰτίαν πρόσθεσι καὶ πολιτικὴν ἄλλην τὴν ἐξῆς. Τὰ ἔθνη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σπουδάζουσι νὰ μιμῶνται τῆς κοινῆς αὐτῶν μητροπόλεως τὴν διαλεκτὸν. Μετὰ τὴν μετατόπισιν τῆς Ῥωμαικῆς Αυτοκρατορίας κοινὴ μητρόπολις τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους κατεστάθη τὸ Βυζάντιον, ἀποικία, καθὼς εἶναι γνωστόν, τῶν Μεγαρέων, εἰς τὴν ὁποῖαν φυσικὰ ἐβύλαττεν ἡ γλώσσα πολλὰ τῆς Διορισῆς καὶ Αἰολικῆς διαλέκτου ἰδιώματα.

(α) Ἦθον ἐπρόφερον τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ βραχυπαραλήκτου καὶ παροξυτονου Ἴσος, ὡς προφέρουσι οἱ Γαλιῶται τὴν πρώτην τῆς λέξεως image.

(β) Ἐπρόφερον ὁμοίᾳ τοῦ μακροπαραλήκτου καὶ προπερισπωμένου, καὶ τοῦ Ἴσος

προφορᾶς τῆς συλλαβῆς, ἀκολούθουν ἀκόμη τὴν παλαιὰν ὀρθογραφίαν καὶ πολλοὶ ἀνδριαντοποιοὶ, ἐκ τῶν ὁποίων, χωρὶς νὰ βλάβῃ τις τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, δύναται νὰ ὑποθέσῃ καὶ τοὺς εἰκονίσαντας τὸν Ἰσοκράτην τεχνίτας.

Τοῦ Ἰσοκράτους εἰκόνες εἰς τὰς Ἀθήνας, ἂν πιστεύσωμεν τὸν Ψευδο-πλούταρχον, εἶραίνοντο πέντε· ἀπὸ τῆς ὁποίας ἡ μία ζωγραφικὴ ἦτον εἰς τὸ Πομπεῖον. Ἀπὸ τὰς λοιπὰς τέσσαρας, μία εὕρισκτο εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰσοκράτους, ἄλλη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν (εἰς αὐτὸν πιθανῶς τῆς Ἀθηνᾶς τὸν ναόν), τρίτη εἰς τὸ Ἐλευσίσιον (α), καὶ τετάρτη εἰς τὸ Ὀλύμπιον (β), τὴν ὁποίαν καὶ μόνην ἀναφέρει, ὡς σωζομένην, ὁ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα ζήσας μάρτυς αὐτόπτης Παυσανίας. Κατὰ μίμησιν λοιπὸν τούτων τῶν εἰκόνων, ἡ καὶ μόνος τῆς τελευταίας (ἣτις πιθανῶς ἦτον ἡ πλέον ὀνομαστὴ) ἔκκαμαν οἱ μεταγενέστεροι τεχνῖται καὶ ἀνδριάντας καὶ προτομὰς τοῦ Ῥήτορος, φυλάξαντες καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα, ὡς τὸ εὐρήκασι γραμμένον Εἰσοκράτης.

Φθάσας εἰς τὸ τέλος τῶν προλεγομένων τούτων, ἐσυλλογίσθη μὴποτε κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας, ἢ δὲν ἐκατάλαθεν, ἢ νὰ καταλάβῃ δὲν ἠθέλησεν, ὅ, τι πολλάκις εἶπα περὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος· ὅθεν ἀρμόζει νὰ ἐξηγηθῶ σαφέστερα περὶ τούτου, διὰ νὰ κλείσω τὴν θύραν καὶ εἰς τὴν πλέον ἀνάισχυντον συκοφαντίαν, ἣτις, μαθημένη νὰ συρταί χαμπερῶς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅ, τι βλέπει ὀρθὸν τὸ τρέμει ὡς στῆλν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι γερραγμένη ἡ κατχθία της.

Τρόπον μεταβολῆς τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκται

καὶ τοῦ Εἴτος, τὴν πρώτην συλλαβὴν, ὡς προφέρουσι οἱ Γαλάται τὴν πρώτην τοῦ Ile. Καὶ τοῦτο μάλιστα ἀποδείχαι ὅ, τι λέγω περὶ τῶν καινοτομιῶν τῆς ὀρθογραφίας. Τὸ Ile ἐγράφτο παλαιὰ Isle· καὶ μ' ἄλλο ὅτι δὲν εἶναι ἄλλοις ὁ καιρὸς, ἢ σὺ ἡ Γαλιτικὴ Ἀκαδημία εἰς τὸ λεξικόν της ἐνομοθέτησε τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ σ, καὶ τὴν εἰς τόπον αὐτοῦ, διὰ τὴν μακρότητα τῆς συλλαβῆς, γραφομένην περισπωμένην, Ile, εὕρισκονται ὅμως ἀκόμη Γαλάται γράφοντες κατὰ τὴν παλαιὰν ὀρθογραφίαν isle.

(α) Ὁ Ψευδοπλούταρχος λέγει « Ἐν Ἐλευσίει· ἀλλ' εἶναι πιθανὸς σφάλμα γραμμικόν, ἀντὶ τοῦ « Ἐν Ἐλευσίει ». Ἡ Ἐλευσίς, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀπέχει τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν τέσσαρας σκεδὸν λέγμυς Γαλιτικῶς· τὸ Ἐλευσίειον, ἱερὸν οὕτως ὀνομαζόμενον, ἦτον εἰς αὐτὰς τὰς Ἀθήνας.

(β) Ἄλλο σφάλμα γραμμικόν εἰς τὸν Φιλόστρατον εἶναι τὸ « Ἐ Ὀλύμπει », τὸ ὁποῖον ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ διορθωθῇ « Ἐν Ὀλυμπίω », ἢ « Ἐν Ὀλυμπίῳ », ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τῶν Ψευδοπλούταρχου καὶ ἀπὸ τῶν Παυσανίας. Τὸ Ὀλύμπιον εἰς τὰς Ἀθήνας ἦτο ναὸς, οὕτως ὀνομασθεὶς ἀπὸ τῶν εἰς τὸν ὁποῖον ἀπερίθωτο Ὀλύμπιον Δία.

κατάστασιν τὴν σήμερον μὴ ἔστοχάζεσθαι ποτὲ (α), μὴτε στοχάζομαι δυνατὸν ἄλλον παρὰ τὴν παιδείαν. Αὕτῃ ἄρχισι, δὲν εἶναι ἀμφιβολία, σχεδὸν εἶναι χρόνοι τριάκοντα, νὰ γίνεταί κοινότερα· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξαπλωθῇ περισσότερον. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν βιβλίων εἶναι μέσον ἰσχυρώτατον τῆς ἐξαπλώσεως ταύτης. Βιβλία μεταφράσθησαν ἀξιόλογα πολλὰ, καὶ μεταφράζονται καθημέραν, ἀπὸ τὰς ἀλλογενεῖς γλώσσας· καὶ τῆς τυπογραφίης τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν, ἀφοῦ ἐδάμασε πολλῶν Ἑυρωπαϊκῶν ἐθνῶν τὴν πεπαλαιωμένην προγονικὴν βαρβαρότητα, οἱ ἀπόγονοι τοῦ σοφωτέρου παλαιοῦ γένους Γραικοὶ δὲν ἀπελιθώθησαν τόσον, ὥστε νὰ τὴν ἀποδειξῶσιν εἰς μόνους αὐτοὺς ἀνίσχυρον. Εἰς τὰ σχολεῖα, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς αὐξάνεταί καθημέραν, πρέπει νὰ διορθωθῇ ἡ μέθοδος καὶ νὰ συντηθῇ ὁ χρόνος τῆς παραδόσεως τῆς προγονικῆς γλώσσης, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναγκαῖον εἶναι νὰ προσκαλληθῇ ἡ παράδοσις τῆς Λατινικῆς, τοῦλάχιστον εἰς τὰς ἐπισχημότερας πόλεις. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἀρκοῦσι· πρέπει νὰ ἐντρέπεται ἀπὸ ταύτας τὰς πόλεις, ἧτις δὲν ἔχει βιβλιοθηκὴν ἱκανὴν διὰ τὰς χρεῖας τοῦ σχολείου τῆς, ἧτις παρὰ τὸ σχολεῖον τῶν Ἑλληνικῶν μνημείων δὲν ἐφρόντισεν ἀκόμη νὰ καταστήσῃ καὶ γυμνάσιον τῶν ἐπιτηρῶν, ὅσαι παραδίδονται τὴν σήμερον εἰς τῶν φωτισμένων ἐθνῶν τὰς ἀκαδημίας. Ἐξω τούτου τοῦ μέσου τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος, ἂν ἦναι κἀνὲν ἄλλο (καὶ τί ἄλλο ἐμπορεῖ νὰ νομισθῆ τις πλανώμενος παρὰ τὸ μέσον τῆς βίας;) τὸ στοχάζομαι καὶ ἄδικον καὶ ἀνόητον.

Ἄδικον, ὅτι εἶναι ἐναντίον καὶ τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Φιλοσοφίας, αἱ ὁποῖαι συμφώνως παραγγέλλουσι τὸ «Μὴ κακὸν ἀντὶ κακοῦ», καὶ ὅτι συγγέει τὸν ἔνοχον μὲ τὸν ἀθῶον. Ἀνόητον, ὅτι μὲ πρόφασιν ἐκδικήσεως πολλαπλασιάζει καὶ δικαιώνει τὰς ἀντεκδικήσεις, καὶ ἀποκλείει διὰ πάντα τὴν εἰσοδὸν εἰς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἡσυχίαν, χωρὶς τῶν ὁποίων ὁ ἀνθρώπινος βίος γίνεταί καθημερινὴ κόλασις, καὶ αἱ πόλεις μεταβάλλονται εἰς κατοικητήρια πονηρῶν δαιμόνων συνεριζομένων τίς τίνα νὰ κακοποιήσῃ περισσότερον. Ἄδικον καὶ ἀνόητον ὁμοῦ, ὅτι ὁ ἐκδικούμενος δὲν βάλλει τὴν ἰδίαν του μόνην ζωὴν εἰς κίνδυνον, ἀλλὰ, δι' ὀλίγης ὥρας ἡδονῆν ἐκδικήσεως, πραγματεύεται ἀσυλλόγιστα τῶν φίλων, τῶν συγγενῶν, τοῦ γένους ὅλου, τὸν τραγικὸν ὄλεθρον.

(α) Παρακαλῶ τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐνθυμηθῇ ὅσα εἶπα καὶ εἰς τὰς σημειώσεις, καὶ εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς μεταφράσεως τοῦ Βεκκαρίου, τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἡλιοδώρου, καὶ τοῦ Προδρόμου τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης.

Τί τῆς κακίστης δαιμόνων ἐρίσται
 Φιλοτιμίας, παί; μὴ σὺ γ' ἴ ἀδικος ἢ θεός.
 Πολλοὺς δ' εἰς οἴκους, καὶ πόλεις εὐδοίμονας,
 Εἰσῆλθε κάξ' ἄλλ' ἐπ' ὀλίθρον τῶν χρομένων (α).

Ταῦτα ἔλεγεν ἡ ταλαίπωρος Ἰοκάστη πρὸς τὸν υἱὸν τῆς, ζητοῦσα νὰ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τὴν ἐκδίκησιν καὶ ταῦτα πρέπει νὰ λέγῃ σήμερον εἰς τὸ γένος ὅστις ἀγαπᾷ καὶ φροντίζει τὴν εὐτυχίαν τοῦ γένους. Θέλεις νὰ μὴν ἀδικῆσαι; Παιδεύου, σοφίζου, καὶ μὴ δίδῃς προσοχὴν εἰς τοὺς ὅσοι ζητοῦν νὰ σὲ μακρύνωσιν ἀπὸ σοφίαν, καὶ τῶν ὁποίων τοῦ ζήλου τὸ τέλος γίνεται μάλιστα φανερόν ἀπὸ τὴν ἀκριβῆ ἀναλογίαν τὴν ὁποίαν φυλάττουσιν εἰς τὰς κατὰ τῶν φωτισμένων ἐθνῶν λαιδορίας μὲ τὸ μέτρον τῆς σοφίας ἐκάστου ἔθνους. Ἡ παιδεία σου, ὦ πολυπαθέστατον γένος, θέλει ἡμερώσει καὶ αὐτὰ τὰ θηρία, καὶ μεταβάλλει τὸ κατὰ σοῦ μῖτος εἰς ἀγάπην καὶ τιμὴν. Παρὰ τῆς παιδείας τὴν αὐξήσιν τρόπον ἄλλον θεραπείας εἰς τὰς πολυχρονίους σου πληγὰς μὴν ἐλπίσης νὰ εὕρῃς, καὶ ἂν ἀγγελὸς ἐξ οὐρανοῦ σὲ συμβουλεύσῃ νὰ μείνῃς ἀπαιδευτον.

Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ περὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος γνώμη μου, τὴν ὁποίαν ὡς ἀπαραίτητόν μου χρέος, ὅσάκις ἡ χρεία τὸ καλέσει, δὲν θέλω παύσει νὰ φωνάζω πρὸς τοὺς φίλους τῆς Ἑλλάδος. Πρὸς δὲ τοὺς, ὅσοι σπουδάζουσι ν' ἀπομακρύνουσι τὸ γένος ἀπὸ τὰς ἐπιστήμας μὲ πρόφασιν ὅτι αἱ ἐπιστῆμαι μακρύνουσι ἀπὸ τὴν Θρησκείαν, λέγω, ὅτι ἂν ἦναι δυνατόν τοιοῦτον ἀποτέλεσμα νὰ γεννηθῇ ποτ' ἀπ' αὐτὰς, διὰ τοῦτο περισσότερο πρέπει νὰ φοβῆται ὅστις ἔχει νοῦν ὅσα κακὰ εἶναι καλὴ νὰ γεννησῇ ἡ ἀπαιδευσία. Καὶ τοῦτο μόνον τελευταῖον λέγω μὴτ' ὄρεξιν μῆτε καιρὸν ἔχω νὰ πολεμῶ τοὺς ὑπερασπιστὰς καὶ συνηγόρους τῆς βαρβαρότητος. Καὶ ὅσα εἶπα πρὸς αὐτοὺς, μετὰ χαρᾶς ἤθελα τὰ σιωπήσει, εἰάν ὁ κατὰ τῆς παιδείας πόλεμος αὐτῶν δὲν ἄνοιγε καὶ πάλιν τὰ μόλις κλεισθέντα στόματα τῶν κατηγόρων τοῦ γένους.

(α) Εὐριπίδ. Φοίνισσ. 534-537.

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ.

Πρὸς τὸν Κυρίαρχον τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος
Λαόν.

Ἐξαιρῶν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν πραγματευτῶν ἀποτεινόμεαι πρὸς Σέ, Μεγαλοπράγμων τῆς πατρίδος Λαέ! τοὺς ἐξαιρῶ, διότι τὰ ἴδιον πάντα ἐν γένει συμφέρον ἐφρόντισαν καὶ ποτὲ τὸ κοινόν!!!

Τὰ δεινὰ Σου νὰ μετριάσῃ ἐπιθυμῶν ὁ χρηστοθέστατος Σωκράτης ἀφιέρωσεν ὅλην σου τὴν ζωὴν πρὸς φωτισμὸν τῶν προπατόρων σου: τὰ σφάλματά σου νὰ βάλῃ ὑπ' ὄψιν σου γυμνά καὶ νὰ Σέ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν Σοριστῶν καὶ ἀπαταιώων ὁ Ἰσοκράτης ἔγραψεν εἰκοσιοκτὼ Λόγους, πρὸς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, τοὺς ὁποίους, ἀσχημίσας ὁ χρόνος, ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν καλλονὴν ὁ Σαρὸς Κοραῆς, κατὰ τὰ 1807, ἐκδόσας εἰς δύο τόμους: μὲ σχολία πολλῶν Σοφῶν καὶ μὲ ἐρμηνείας ἰδίας καὶ ξένας.

Ἡ τοιαύτη ἐκδόσις τῶν Ἀπάντων τοῦ Ἰσοκράτους ἀπὸ τὸν Κοραῆ ἐξαντλήθη: ὅθεν ἀπὸ δραχμὰς 24 πωλεῖται πολὺ περισσότερον, ὡσάκις ἀπικνεῖται. Τῆς τοιαύτης ἐκδόσεως πρωταίτιοι ἐχρημάτισαν οἱ φιλογενέστατοι Ζωσιμάδες, προκαταβαλόντες τὴν δαπάνην τοῦ τύπου.

Ἄφοῦ οἱ ἀληθινοὶ οὗτοι εὐεργέται τοῦ γένους Ζωσιμάδες δὲν φαίνονται πλέον καὶ ὁ Κοραῆς ὑψώθη ἀπὸ τὴν Γῆν εἰς τὸν Παράδεισον! ποῖος ἔπρεπε νὰ χειραγωγῆσῃ τὰ τέκνα μας μὲ τὴν τελειοτέραν Γραμματικὴν τῆς Ἑλληνικῆς, μὲ τὴν θαυμασιωτέραν Ἱστορικὴν, μὲ τὴν ἀκριβεστέραν Ἠθικὴν καὶ μὲ τὸ ὑψηλότερον καὶ ἐνταυτῷ ἀφελέστερον ὕψος τῆς προγονικῆς γλώσσης; Αὐτὰ τὰ ἅπαντα τοῦ Ἰσοκράτους!

Τὴν μετατύπωσιν τῆς ἐκδόσεως ταύτης τοῦ Κοραῆ ἀποφασίσας νὰ δημοσιεύσω ἐκ δευτέρου μὲ ἴδια ἐξόδα, ἔπειτα ἀπὸ τόσας καταδρομὰς, χάριν τῆς σπουδῆς τῶν τέκνων μας, μὲ θάρρος ἐπρόσθεσα Ἀναλύσεις εἰς ἕκαστον Λόγον, διὰ νὰ μὴν φανῶ ἀπλοῦς μετατυπωτής. Τὸ κοινὸν ἐλπίζω

νά κρίνη ἂν αἱ τοιαῦτά μου Ἀναλύσεις προσθέτουν τί καλὸν εἰς τὰ πολλὰ τοῦ προγόνου μας παραγγέλματα.

Μεῖ ἴδια, εἶπον, χρήματα, ἀφοῦ κνεῖς ὡς τὴν ὄραν ἀπὸ τοὺς Κηφηνικούς μας πλουσίους καὶ ἀπὸ τοὺς ψευτεμπόρους μας δὲν ἐφάνη νὰ συνδράμη πρὶν τοῦ τύπου.

Πιθανὸν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ εὐρεθῇ καμμία γενναία ψυχὴ νὰ συμμερισθῇ, οὐχὶ τοὺς πόνους μας, ἀλλὰ τὴν φιλότιμον ἡμῶν δαπάνην! Ἐπιφυλαττόμενοι νὰ δημοσιεύσωμεν εἰλικρινῶς τὰ ὀνόματα, οὐχὶ τῶν καθ' ἑξῆς Στάσιμων ὑποκριτῶν, φιλοτιμουμένων νὰ τὰ ἴδωσι τυπωμένα εἰς τὸ τέλος τῶν βιβλίων, χωρὶς νὰ τὰ προπληρώσουν, ἢ καὶ νὰ δώσουν τὸ ἀντίτιμον καὶ μετὰ τὴν παραλαβὴν, ἀλλ' ἐκείνων, εἰ ὅποιοι θὰ λάβουν μετὰ τὴν ἔκδοσιν ὑπὲρ τὰ πενήτηντα τοῦλάχιστον σώματα καὶ νὰ τὰ διανέμουν δωρεὰν εἰς πένητας σπουδαίους: μηδὲ καὶ ν' ἀκούσωμεν θέλοντες τοὺς μικρολόγους εἰς τὴν ἔκδοσιν τούτου συγγράμματος, ἀναφερόμεθα πρὸς Σέ, Κυρίαρχε τῆς Ἑλλάδος Δαε, ἐν τῷ πρώτῳ τούτῳ τόμῳ, πρὸς τὸν ὅποιον εὐχόμεθα Πρόδοσιν εἰς τὴν ἠθικὴν, εἰς τὴν Ἐλευθερίαν καὶ εἰς τὸν πλοῦτον! Τίποτε δὲν εὐχόμεθα εἰς τοὺς ψευτεμπόρους τῆς Μασσαλίας, τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Δύρας, μὲ πολλὰ μικρὰν ἐξάρεσιν! μικροστάτην!

Ε. Γ. Καλὸν ἦτο νὰ εἶχαμεν πᾶν ὅ,τι οἱ πρόγονοὶ ἡμῶν ἔγραψαν: ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ χρόνος διὰ τῆς τυπογραφίας τὴν ἑλλείψιν ἐσθεῖρε τὰ πλείοτερα, ἀνάγκη νὰ προβλέψωμεν πολλαπλασιάζοντες ὅσα ἔμειναν: ἡ τοιαύτη ἀνάγκη εἶναι τόσον αἰσθαντικωτέρα τὴν σήμερον, ὅταν ἡ ἐποχὴ, ἡ βιομηχανία, ἡ ἀνεξαρτησία καὶ ἡ Ἀὐτονομία ἐπιβάλλουν εἰς ὅλους μας νὰ πληροφορηθῶμεν γεωμετρικῶς ποῖον καὶ πόσον καλὸν εὐρίσκεται εἰς τὰ Συγγράμματα τῶν παλαιῶν, διὰ νὰ τὸ προσλάβωμεν, τὸ δὲ ἐπίλοιπον νὰ ζητήσωμεν εἰς ἐκεῖνα τῶν νεωτέρων. Ὁ καιρὸς, καθ' ὃν φαντασιωδῶς ἔζων οἱ ἄνθρωποι παρῆλθε: πᾶν ὅ,τι ἠθικεύει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν εὐζωεῖ, εἰς ἐκεῖνο νὰ καταβάλλῃ ὅλην τοῦ τὴν προσοχὴν.

Τὰ ἅπαντα τοῦ Ἰσοκράτους, πιστεύομεν, ὅτι περιέχων πολλὰ χρήσιμα εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀναγκαῖα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινωνίαν, ἀνάγκην μεγίστην ἔχουσαν ἐμπρόσθως ἨΘΙΚῆΣ.

Τὸ χρήσιμον τῶν συγγραμμάτων τούτων εἶναι ἐτι μᾶλλον προφανέστερον, διότι ἔχομεν ὅλην καὶ ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν σειρὰν τῆς διδασκαλίας του: ἐτι μᾶλλον ὅτι ἐπαυξάνονται ἀπὸ τόσων σοφῶν σχολιαστῶν συμβουλίας: ἐτι μᾶλλον ὅτι ἐδιορθώθησαν καὶ ἐρμηνεύθησαν ἀπὸ τὸν Σοφὸν μας Κοραῆν: ἐτι μᾶλλον ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐπροσθέσαμεν εἰς τ' ἅπαντα τοῦ Σοφοῦ

Ἰσοκράτους Ἀναλύσεις Προσδευτικάς, ὅχι κατὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν ἀναρμόστους εἰς τὸν δέκατον ἔννατον αἰῶνα καὶ εἰς τὴν ἑνδοξὸν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἐποχὴν!

Τὴν ὠφέλειαν τῶν Ἀπάντων τοῦ Ἰσοκράτους δὲν δύνανται νὰ αἰσθανθῶν, εἰμὶ ὅσοι εὐτύχησαν ὀργανισμοῦ ἐγκεφαλικοῦ καλοῦ, χρηστῆς ἀνατροφῆς καὶ περιστάσεων πολιτικῶν τοιούτων, αἵτινες ὡς γῆ διψῶσα ἀναδέχονται τὰς ἐν αὐτοῖς γονίμους ἰδέας. Ὅσον ἀπλοῦς καὶ ἀφελῆς φαίνεται εἰς τὸ ὕφος τοῦ Λόγου ὁ Μέγας οὗτος Πολιτικός τῶν προγόνων μας ἀνὴρ, ἄλλο τόσον ἀπαιτεῖ Νεῦν ἐπιτήδειον, οὐχὶ τῶν λέξεων τὰ σημαίνόμενα νὰ ἐννοήσῃ, ἀλλ' ὡς ἐξ ὄνουχος νὰ ἴδῃ εἰς τοῦ κοινωνικοῦ βίου τὴν πρακτικὴν ζῶην τὸ ἀπειρον τῶν λογικῶν θησαυρῶν.

Ἴδε πρῶτον ὁ Ἰσοκράτης τὸν Νεῦν ὅλων τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἐγνώρισε πᾶν ὅ, τι τῆς ἐπ' αὐτὸν νεολαίας ἡ ψυχὴ ἐπεθύμει καὶ ἔμαθε γεωμετρικῶς εἰς ἑκατὸν χρόνων τῆς ζωῆς του διάστημα, οὐχὶ νὰ μαυρίζῃ χαρτίον μηδὲ βράκῃ νὰ κατασπληώνῃ, ἀλλὰ νὰ δημιουργῇ ἄνδρας εἰς τὰς κοινωνίας! Οἱ Πλάτωνες, οἱ Δημοσθένεις, οἱ Ἀριστοτέλεις, οἱ Θεόπομποι καὶ ἅπανα ἡ λαμπρὰ τῆς Ἑλλάδος ἐποχὴ ὑπῆρξαν μαθηταὶ τῆς σχολῆς του. Ὁ Σωκράτης ἐξ ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Ἰσοκράτης: ὁ μὲν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν πολιτικῶν καὶ ἠθικῶν κανόνων καὶ ὁ ἄλλος διὰ τῆς πείρας καὶ θεωρίας ἐσχημάτισαν τὸ μέγα ἐκεῖνο ἔθνος, τὸ ὁποῖον ὀνομάσθη Ἑλληνικόν, ἐξ οὗ, καὶ χάριν σχεδὸν τοῦ ὁποῖου, κατέχομεν καὶ ἡμεῖς οἱ νεώτεροι Ἕλληνας Πολιτικὴν ὑπαρξίν.

Τῶν ἀληθειῶν τούτων τὴν ἀνάπτυξιν ἀλλοῦ μέλλοντες νὰ ἐπεξεργασθῇ, παρακινουμένους τοὺς ὁμογενεῖς νὰ σπουδάζουν ἡμέραν καὶ νύκτα, τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸν Πλάτωνα καὶ Ξενοφῶντα, μαθητὰς καὶ βιογράφους τοῦ Σωκράτους καὶ τὰ Ἀπαντα τοῦ Ἰσοκράτους! Διεξοδικὴ πείρα μᾶς ὑπαγόρευσε τοιαύτην γνώμην καὶ ἐγγυούμεθα ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἠθικὴν καὶ ἀληθινὴν Πρόσδον σπανίαν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τούτων.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου τόμου ἔχοντες νὰ ἐπιφέρωμεν, ἀντὶ νὰ προτάξωμεν Προλεγόμενα, ὡς εἰς μέρος ἀρμοδιώτερον, περιοριζόμεθα σήμερον ἕως ἐδῶ, μολονότι καὶ οἱ δύο τόμοι διανέμονται διὰ μιᾶς.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ.

ἘΝ πολλοῖς μὲν, ὦ Δημόνικε, πολὺ διεστῶσας ἐβήσομεν τὰς τε τῶν Σπουδαίων γνώμας, καὶ τὰς τῶν Φαύλων διανοίας: πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασι ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις. Οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους, παρόντας μόνον τιμῶσι: οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσι. Καὶ τὰς μὲν τῶν Φαύλων Συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσε: τὰς δὲ τῶν Σπουδαίων Φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξελείψειεν. Ἰγούμενος οὖν πρέπει τοὺς δόξης ὀρεγομένους, καὶ παιδείας ἀντιποιουμένους, τῶν σπουδαίων, ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων εἶναι μιμητὰς, ἀπέσταλκά Σοι τὸν δὲ τὸν λόγον δῶρον, τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἰπτόνικον συνηθείας. Πρέπει γὰρ τοὺς παῖδας, ὥσπερ τῆς οὐσίας, οὕτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν.

β'. Ὅρῳ δὲ καὶ τὴν τύχην ἡμῖν συλλαμβάνουσαν, καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συναγωνιζόμενον: σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ: καὶ σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφούντας ἐπανορθῶ. Ὅσοι μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους τοὺς προτρεπτικούς λόγους συγγράφουσι, καλὸν μὲν ἔργον ἐπιχειροῦσι ποιεῖν, οὐ μὴν περὶ γε τὸ κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρέβουσι: ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις εἰσηγοῦνται, μὴ δι' ὧν τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀσκήσουσι, ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἤθη σπουδαῖοι πεφυκέναι δόξουσι, τοσοῦτε μᾶλλον ἐκείνων τοὺς ἀκούοντας ὠφελοῦσι, ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λόγον μόνον παρακαλοῦσι, οἱ δὲ καὶ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπανορθοῦσι. Διόπερ ἡμεῖς, οὐ παράκλησιν εὐρόντες, ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες, μέλλομέν Σοι συμβουλεύειν, ὧν χρὴ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι, καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι, καὶ ποίοις τισὶν ἀνθρώποις ὀμιλεῖν, καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. Ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν: ἧς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον, οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστι. Κάλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος ἀνάλωσεν, ἢ νόσος ἐμάρανε. Πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστίν, ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥαθυμίᾳ παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν. Ἰώμη δὲ, μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἀνευ δὲ ταύτης, πλείω τοὺς ἔχοντας ἐβλάψε: καὶ τὰ

μὲν σώματα τῷ ἀσκούοντι ἐκίσμησι, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότῃσιν. Ἢ δὲ τῆς ἀρετῆς κτήσις, οἷς ἂν ἀκιδόδηλος ἐν ταῖς διανοίαις συναυξηθῆ, μόνη μὲν συγγρασάκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δὲ εὐγενείας ἐστὶ: τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα, δυνατὰ καθιστάσκει, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερά, θαρσαλέως ὑπομένουσα: καὶ τὸν μὲν ὄκνον, φόγον, τὸν δὲ πόνον, ἔπαινον ἠγουμένη. Ῥάδιον δὲ τοῦτο καταμαθεῖν ἐστὶν ἕκ τε τῶν Ἡρακλέους ἀθλῶν, καὶ τῶν Θησεύς ἔργων: οἷς ἢ τῶν τρόπων ἀρετὴ τηλικούτου εὐδοξίας χαρακτηῖρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν, ὥστε μὴδὲ τὸν ἅπαντα χρόνον δύνασθαι λήθην ἐμποιῆσαι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων.

γ'. Οὐ μὴν ἀλλὰ, καὶ τὰς τοῦ πατρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθεῖς, οἰκίῳν καὶ καλὸν ἔξει παράδειγμα τῶν ὑπ' ἐμοῦ Σοι λεγομένων. Οὐ γὰρ ὀλιγορῶν τῆς ἀρετῆς, οὐδὲ βραχυμῶν διατέλεσε τὸν βίον: ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα τοῖς πόνοις ἐγύμναζε, τῇ δὲ ψυχῇ τὰς κινδύνους ὑπέμενε. Οὐδὲ τὸν πλοῦτον παρακαίρεις ἔγχεα: ἀλλ' ἐπέλασε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητὸς, ἐπιμελείτο δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθάνατος. Οὐδὲ ταπεινῶς δίκαιε τὸν ἑαυτοῦ βίον: ἀλλὰ φιλόκαλός τε ἦν, καὶ μεγαλοπρεπῆς, καὶ τοῖς φίλοις κοινός, καὶ μᾶλλον ἐλάμναζε τοὺς περὶ αὐτὸν σπουδάζοντας, ἢ τοὺς τῷ γένει προσήκοντας. Ἠγεῖτο γὰρ εἶναι πρὸς ἑταιρίαν πολλῆ κρείττω φύσιν νόμου, καὶ τρόπον γένους, καὶ προαίρεσις ἀνάγκης. Ἐπιλίπει δ' ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πάντας τὰς ἐκείνου πράξεις καταριθμησάμεθα. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν ἐν ἑτέροις καιροῖς δηλώσομεν: δῆγμα δὲ τῆς Ἰππονίκου φύσεως νῦν ἐξενήνοχουμεν, πρὸς ὃ δεῖ Σε ζῆν, ὥσπερ πρὸς παράδειγμα, νόμον δὲ τὸν ἐκείνου τρόπον ἠγησάμενον, μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτὴν τῆς πατρῴας ἀρετῆς γενόμενον. Αἰσχροὺν γὰρ τοῦ μὲν γραφοῦς ἀπεικάζειν τὰ καλὰ τῶν ζώων, τοὺς δὲ παιδας μὴ μιμεῖσθαι τοὺς σκοποδαίους τῶν γονέων. Ἠγοῦ δὲ μὴδενὶ τῶν ἀθλητῶν οὕτω προσήκειν ἐπὶ τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἰσχεῖν, ὡς Σοι σκοπεῖν, ὅπως ἐράμιλλος γενήσῃ τοῖς τοῦ πατρὸς ἐπιτηδεύμασιν. Οὕτω δὲ τὴν γνώμην ἀδύνατον διατεθῆναι, τὸν μὴ πολλῶν καὶ καλῶν ἀκουσμάτων πεπληρωμένον. Τὰ μὲν γὰρ σώματα τοῖς συμμέτροις πόνοις, ἢ δὲ ψυχῇ τοῖς σπουδαίοις λόγοις αὔξασθαι πέφυκε. Διόπερ ἐγὼ Σοι πειράσομαι συντόμως ὑποθέσθαι, δι' ὧν ἂν Μοι δακοῖς ἐπιτηδευμάτων πλείωον πρὸς ἀρετὴν ἐπιδοῦναι, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδοκιμῆσαι.

δ'. Πρῶτον μὲν οὖν εὐσέβει τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, μὴ μόνον θεῶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένειν: ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῆς τῶν χρημάτων εὐπορίας σημαῖον, τοῦτο δὲ τῆς τῶν τρόπων καλοκαγαθίας τεκμήριον. Τίμα τὸ δαιμόνιον αἰεὶ μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως: οὕτω γὰρ δόσεις ἅμα τε τοῖς θεοῖς θύειν, καὶ τοῖς νόμοις ἐμμένειν. Τοιαῦτος γίγνεται περὶ τοὺς γονεῖς,

οἷος ἂν εἶχαι περί σκυτῶν γενέσθαι τοὺς σκυτοῦ παιδας. Ἄσκει τῶν
περί τὸ σῶμα γυμνασίων, μὴ τὰ πρὸς τὴν ρώμην, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν
ὕγιαν συμφέροντα. Τούτου δ' ἂν ἐπιτυχάνοις, εἰ λήγῃς τῶν πόνων, ἐπι-
πονεῖν δυνάμενος. Μήτε γέλωτα προπετῆ εὐργε, μήτε λόγον μετὰ θράσους
ἀποδέχου: τὸ μὲν γὰρ ἀνόητον, τὸ δὲ μαυικόν. Ἄ ποιεῖν αἰσχρὸν, ταῦτα
νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν. Ἰδίῃζε σαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν, ἀλλὰ
σύννον: δι' ἐκεῖνο μὲν γὰρ αὐθάδης, διὰ δὲ τούτο φρόνιμος εἶναι δόξεις.
Ἠγοῦ μάλιστα σκυτῶν πρόπειν, Κόσμον, Δίσχύνην, Δικαιοσύνην, Σωφροσύ-
νην: τούτοις γὰρ ἄπκσι δοκεῖ κρατεῖσθαι τὸ τῶν νεωτέρων ἦθος. Μηδέποτε
μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἐλπίζε λήσσειν: καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λάθης, σαυ-
τῷ γε συνειδήσεις. Τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ: τοὺς δὲ γονεῖς τίμα: τοὺς δὲ
φίλους αἰσχύνου: τοῖς δὲ νόμοις πείθου. Τὰς ἡδονὰς θήσεις τὰς μετὰ δόξης
τέρψης γὰρ σὺν τῷ καλῷ μὲν ἔστιν, ἄλλω δὲ στυγερὸν κίνησται. Εὐκλειῶ τὰς
διαβολὰς, κἀν ψευδεῖς ὧσιν: εἰ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀληθεῖαν ἀγνοοῦσι, πρὸς
δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν. Ἀπαντα δοκεῖ ποιεῖν, ὡς μηδὲνα λήσων: καὶ
γὰρ ἂν παραυτίκα κρύψῃς, ἴσπερον ὀφθήσῃ. Μάλιστα δ' ἂν εὐδοκίμοις, εἰ
φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττειν, ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμῆς. Ἐάν
ῆς φιλομαθῆς, ἔσῃ πολυμαθῆς. Ἄ μὲν ἐπίστασαι, ἀκρίβησται ταῖς μελέ-
ταις: ἃ δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλαμβάνει ταῖς ἐπιστήμασι, ὁμοίως γὰρ
αἰσχρὸν, ἀκούσαντα χρῆσιμον λόγον μὴ μαυθάνειν, καὶ διδάσκοντι τι ἀγα-
θὸν παρὰ τῶν φίλων μὴ λαμβάνειν. Κατανάλισκε τὴν ἐν τῷ βίῳ σχολὴν
εἰς τὴν τῶν λόγων φιλομαθίαν: οὕτω γὰρ τὰ τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς εὐρημένα
συμβήσεται σοι ῥαδίως μαυθάνειν. Ἠγοῦ τῶν ἀκουσμάτων πολλὰ πολλῶν
εἶναι χρημάτων κρείττω: τὰ μὲν γὰρ ταχέως ἀπολείπει, τὰ δὲ πάντα τὸν
χρόνον παραμένει: Σοφία γὰρ μόνον τῶν κακῶν ἀθάνατον. Μὴ κατό-
κνει μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρῆσιμον ἐπαγγελ-
λομένους: αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπόρους τῆλαιαυτα πολὺν διαπραξάν,
ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν, τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ
τὰς κατὰ γῆν πορείας ὑπομένειν ἐπὶ τῷ βελτίῳ καταστῆσαι τὴν ἑαυτῶν
διάνοιαν. Τῷ μὲν τρόπῳ γίγνου φιλοπροσήγορος, τῷ δὲ λόγῳ εὐπροσήγο-
ρος. Ἔστι δὲ φιλοπροσηγορίας μὲν τὸ προσφωνεῖν τοὺς ἀπαντῶντας, εὐπρο-
σηγορίας δὲ τὸ τοῖς λόγοις αὐτοῖς οἰκείως ἐντυχάνειν. Ἰδέως μὲν ἔχει πρὸς
ἅπαντας, χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις: οὕτω γὰρ τοῖς μὲν οὐκ ἀπεχθῆς ἔσῃ,
τοῖς δὲ φίλος γενήσῃ. Τὰς ἐντεύξεις μὴ ποιῶ πυκνάς τοῖς αὐτοῖς, μηδὲ
μακρὰς περὶ τῶν αὐτῶν: πλησμονὴ γὰρ ἀπάντων. Γύμναζε σαυτὸν
πόνῳ ἐκουσίῳ, ὅπως ἂν δύναιο καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν. Ὅσων
κρατεῖσθαι τὴν ψυχὴν αἰσχρὸν, τούτων ἐγγράτειαν ἄσκει πάντων, κέρδους,

ὀργῆς, ἡδονῆς, λύπης. Ἔσθ' ἂν τοιοῦτος, ἂν κέρδη μὲν εἶναι νομίζῃς, δι' ὧν εὐδοκιμήσεις, ἀλλὰ μὴ δι' ὧν εὐπορήσεις: τῇ δὲ ὀργῇ, ἂν παραπλησίως ἔχῃς πρὸς τοὺς ἀμαρτάνοντας, ὥσπερ ἂν πρὸς σαυτὸν ἀμαρτάνοντα καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ἀξιώσεις: ἐν δὲ τοῖς τερπνοῖς, ἂν αἰσχρὸν ὑπολάβῃς, τῶν μὲν οἰκετῶν ἄρχειν, ταῖς δ' ἡδοναῖς δουλεύειν: ἐν δὲ τοῖς λυπηροῖς, ἂν τὰς τῶν ἄλλων ἀτυχίας ἐπιθλέπῃς, καὶ σαυτὸν ὡς ἄνθρωπος ὧν ὑπομιμνήσκῃς. Μᾶλλον τήρει τὰς τῶν λόγων, ἢ τὰς τῶν χρημάτων παρακαταθήκας: δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τρόπον ὄρκου πιστότερον φαίνεσθαι παρεχομένους. Προσῆκειν ἡγοῦ τοῖς πειρωτοῖς ἀπίστεῖν, ὥσπερ τοῖς χρηστοῖς πιστεῦειν. Περὶ τῶν ἀπορρήτων μηδενὶ λέγε, πλην ἐὰν ὁμοίως συμπερῆ τὰς πράξεις σιωπᾶσθαι σοὶ τε τῷ λέγοντι, κακείνοις τοῖς ἀκούουσιν. Ὄρκον ἑπακτὸν προσδέχου διὰ δύο προφάσεις, ἢ σαυτὸν αἰτίας αἰσχρᾶς ἀπολύων, ἢ φίλους ἐκ μεγάλων κινδύνων διασώζων. Ἐνεκα δὲ χρημάτων μηδένα θεῶν ὁμοσῆς, μηδ' ἂν εὐορκεῖν μέλλεις: θόξεις γὰρ τοῖς μὲν ἐπιορκεῖν, τοῖς δὲ φιλοχρημάτως ἔχειν. Μηδένα φίλον ποιῶ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς, πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις: ἐλπίζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενήσεσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνουσ' ἔγεγονε. Βραδέως μὲν φίλος γίγνου, γενόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν: ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν, μηδένα φίλον ἔχειν, καὶ πολλοὺς ἑταίρους μεταλλάττειν. Μήτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων, μήτε ἀπειρος εἶναι τῶν ἑταίρων θέλα. Τοῦτο δὲ ποιήσεις, ἂν, μὴ δεόμενός σου, δεῖσθαι προσποιῆ, περὶ τε τῶν φητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀνακοινοῖ: μὴ τυχῶν μὲν γὰρ, οὐδὲν βλάβῃς, τυχῶν δὲ, μᾶλλον τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπιστήσῃ. Δοκιμάζε τοὺς φίλους ἐκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας, καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας: τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ δοκιμαζόμεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκωμεν. Οὕτω δ' ἄριστα χρῆσθαι τοῖς φίλοις, ἂν μὴ περιμένῃς τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῆς. Ὅμοίως αἰσχρὸν νόμιζε, τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιαῖς, καὶ τῶν φίλων ἠττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις. Ἀποδέχου τῶν ἑταίρων μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦντας: πολλοὶ γὰρ ἀτυχοῦσι μὲν τοῖς φίλοις συνάχθονται, καλῶς δὲ πράττουσι φθονοῦσι. Τῶν ἀπόντων φίλων μέμνησο πρὸς τοὺς παρόντας, ἵνα δοκῇς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγορεῖν. Εἶναι βούλου τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής. Ἔστι δὲ φιλοκάλου μὲν τὸ μεγαλοπρεπὲς, καλλωπιστοῦ δὲ τὸ περιεργον. Ἀγάπα τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν μὴ τὴν ὑπερβάλλουσαν κτῆσιν, ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπόλαυσιν. Καταφρόνει τῶν περὶ τὸν πλοῦτον σπουδαζόντων, χρῆσθαι δὲ τοῖς ὑπάρχουσι μὴ δυναμένον: παραπλήσιον γὰρ οἱ τοιοῦτοι πάσχουσιν, ὥσπερ

ἂν εἴ τις ἔπικον κτήσαιτο καλὸν, κακῶς ἰσπεύειν ἐπιστάμενος. Πειρῶ τὸν
 πλοῦτον χρήματα καὶ κτήματα κατασκευάζειν: ἔστι δὲ χρήματα μὲν, τοῖς
 ἀπολαύειν ἐπισταμένοις, κτήματα δὲ, τοῖς κτᾶσθαι δυναμένοις. Τίμα τὴν
 ὑπάρχουσαν οὐσίαν δυοῖν ἔνεκα, τοῦ τε ζημίαν μεγαλήν ἐκτίσαι δύνα-
 σθαι, καὶ τοῦ φίλῳ σπουδαίῳ δυστυχοῦντι βοηθεῖσαι: πρὸς δὲ τὸν ἄλλον
 βίον, μηδὲν ὑπερβαλλόντως, ἀλλὰ μετρίως αὐτὴν ἀγάπα. Στέργε μὲν τὰ
 παρόντα, ζήτει δὲ τὰ βελτίω. Μηδενὶ συμφορὰν οὐκιδίσχει: κοινὴ γὰρ ἡ
 τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον. Τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποιεῖ: καλὸς γὰρ θησαυρὸς
 παρ' ἀνδρὶ σπουδαίῳ χάρις ὀφειλομένη. Τοὺς κακοὺς δ' εὖ ποιῶν, ὅμοια
 πείσῃ τοῖς τὰς ἀλλοτριᾶς κύνας σιτίζουσιν. Εκκεῖνά τε γὰρ τοὺς διδόντας,
 ὥσπερ τοὺς τυχόντας, ὕλακτοῦσιν: οἳ τε κακοὶ τοὺς ὠφελοῦντας, ὥσπερ
 τοὺς βλάπτοντας ἀδικοῦσι. Μῖσει τοὺς κολακεύοντας, ὥσπερ τοὺς ἐξαπα-
 τῶντας: ἀμφοτέροι γὰρ πιστευθέντες τοὺς πειθεύοντας ἀδικοῦσιν. Ἐὰν ἀπο-
 δέχη τῶν φίλων τοὺς πρὸς τὸ φαυλότατόν Σοι χαριζομένους, οὐχ εἴσεις ἐν τῷ
 βίῳ τοὺς πρὸς τὸ βέλτιστον ἀπεχθανομένους. Γίγνου πρὸς τοὺς πλησιαζόν-
 τας ὁμιλητικὸς, ἀλλὰ μὴ σεμνός. Τὸν μὲν γὰρ τῶν ὑπεροπτικῶν ὄγκον
 μόλις ἂν οἱ δοῦλοι κερτερήσειαν: τὸν δὲ τῶν ὁμιλητικῶν τρόπον ἅπαντες
 ἠδέως ὑποφέρουσιν. Ὁμιλητικὸς δ' ἔση, μὴ δύσερις ὢν, μηδὲ δυσάρεστος,
 μηδὲ πρὸς πάντα φιλόνηκος, μηδὲ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς
 τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν: ἀλλὰ θυμου-
 μένοις μὲν αὐτοῖς εἰκῶν, πεπικυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων, μηδὲ περὶ
 τὰ γελοῖα σπουδαζῶν, μηδὲ περὶ τὰ σπουδαῖα τοῖς γελοίοις χαίρων (τὸ γὰρ
 ἄκαίρον πανταχοῦ λυπηρόν): μηδὲ τὰς χάριτας ἀγορεύων χαριζόμενος,
 ὅπερ πάσχουσιν οἱ πολλοὶ, ποιῶντες μὲν εὖ, ἀκτῶς δὲ τοῖς φίλοις ὑπουρ-
 γούντες: μηδὲ φιλαίτιος ὢν, βαρὺ γὰρ: μηδὲ φιλεπιτιμητῆς, παροξυντικὸν
 γάρ. Μάλιστα μὲν εὐλαθεῖ τὰ: ἐν τοῖς κόποις συνουσίας: ἂν δὲ ποτέ Σοι
 συμπέση καιρὸς, ἐξανίστασθαι πρὸ μέθης. Ὄταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπὸ οἴνου δια-
 φθαρῆ, ταῦτά πάσχει τοῖς ἄρμασι τοῖς τοὺς ἠνιόχους ἀποβάλλουσιν. Εκκεῖ-
 νὰ τε γὰρ ἀτάκτως φέρεται, διαμαρτόντα τῶν εὐθουούτων: ἢ τε ψυχὴ
 πολλὰ σφάλλεται, διαφθαρείσκει τῆς διανοίας. Ἀθάνατα μὲν φρόνει τῷ
 μεγαλόψυχος εἶναι: θνητὰ δὲ τῷ συμμέτρως τῶν ὑπαρχόντων ἀπολαύειν.
 Ἠγοῦ τὴν παιδείαν τοσοῦτῳ μείζον ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀπαιδευσίας, ὅσῳ τὰ
 μὲν ἄλλα μοχθηρὰ πάντες κερδαίνοντες πράττουσιν, αὕτη δὲ μόνη καὶ προ-
 σεζημίωσε τοὺς ἔχοντας: πολλὰκις γὰρ, ὃν τοῖς λόγοις ἐλύπησαν, τούτῳ
 τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν. Οὐς ἂν βούλη ποιήσασθαι φίλους, ἀγαθόν
 τι λέγε περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπαγγελοῦντας: ἀρχὴ μὲν γὰρ φιλίας,
 ἔπαινος, ἔχθρας δὲ, ψόγος. Βουλευόμενος, παραδείγματα ποιῶν τὰ παρε-

κληρότα των μελλόντων: τὸ γὰρ ἀρκνὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει
 τὴν διάγνωσιν. Βουλευτὸ μὲν βραδέως ἐπιτελεῖ δὲ ταχέως τὰ δόξαντα.
 Ἡγοῦ κράτιστον εἶναι παρὰ μὲν τῶν θεῶν εὐτυχίαν, παρὰ δὲ ἡμῶν αὐτῶν
 εὐβουλίαν. Περί ὧν ἂν αἰσχύνη παρήρησιόσασθαι, βούλει δὲ τισὶ τῶν φίλων
 ἀνακρινώσασθαι, χρῶ τοῖς λόγοις, ὡς περὶ ἀλλοτρίου τοῦ πρῶτηματος: οὕτω
 γὰρ τὴν ἐκείνων τε γνώμην αἰσθήσῃ, καὶ σεαυτὸν οὐ καταφανῆ ποιήσεις.
 ὅταν δὲ ὑπὲρ τῶν σεαυτοῦ μέλλῃς τινὶ συμβουλευέσθαι, σκόπει πρῶτον,
 πῶς τὰ ἐαυτοῦ διέψικσεν: ὁ γὰρ κακῶς διανοκθεῖς περὶ τῶν ἰδίων, οὐδέ-
 ποτε καλῶς βουλευέσεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων. Ὅστι δ' ἂν μάλιστα βουλευέ-
 σθαι παρεξουσίης, εἰ τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς ἀβουλίης ἐπιβλέψῃς: καὶ
 γὰρ τῆς ὑγιείης πλείστην ἐπιμελείαν ἔχουσι, ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς
 ἀβρωστίας ἀναμνησθῶμεν. Μιμῶ τὰ τῶν βασιλέων ἔθῃ, καὶ δίκως τὰ
 ἐκείνων ἐπιτηδεύματα: δόξεις γὰρ αὐταῖς ἀποδέχεσθαι, καὶ ζηλοῦν: ὅσπερ
 σοὶ συμβήσεται παρὰ τῷ πλήθει μάλλον εὐδοκίμειν, καὶ τὴν παρ' ἐκεί-
 νων εὐνοίαν βεβαιώτεραν ἔχειν. Πείθου μὲν καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν
 βασιλέων κειμένους: ἰσχυρότατον μὲντοι νόμον ἡγοῦ τὸν ἐκείνων τρόπον.
 Ἔσπερ γὰρ τῶν ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενων, τὸ πλῆθος δεῖ θεραπεύειν,
 οὕτω καὶ τὸν ἐν μοναρχίᾳ κατοικοῦντα, τὴν βασιλεία προσήκει θαυμάζειν.
 Εἰς ἀρχὴν κατασταθείς, μηδενὶ χρῶ πανκρῆ πρὸς τὰς διοικήσεις: ὧν γὰρ
 ἂν ἐκεῖνος ἀμάστη, σοὶ τὰς αἰτίας ἀναθήσουσι. Ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν
 ἀπαλλάττου, μὴ πλουσιώτερος, ἀλλ' ἐνδοξότερον πολλῶν γὰρ χρημάτων
 κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλῆθους ἔπαυος. Μηδενὶ πανκρῆ πράγματι μήτε
 παρίστασθαι, μήτε συναγγερεῖ: δόξεις γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν, οὐ
 περ ἂν τοῖς ἄλλοις πράττουσι βουλήσῃ. Παρασκευάζε σεαυτὸν πλεονεκτεῖν
 μὲν δύνασθαι, ἀνίχου δὲ τὸ ἴσων ἔχειν: ἵνα δοκῆς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύ-
 νης, μὴ δὲ ἀσθένειαν, ἀλλὰ δὲ ἐπισίκειαν. Μᾶλλον ἀποδέχου δικαίαν πεινίαν,
 ἢ πλοῦτον ἀδικον: τοσούτῳ γὰρ κρείττων δικαιοσύνη χρημάτων, ὅση τὰ
 μὲν ζῶντας μόνον ὀφελεῖ, ἡ δὲ καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει: κα-
 κείνων μὲν καὶ τοῖς φαύλοις μέτεστι, ταύτης δὲ τοῖς μογθηροῖς ἀδύνατον
 μεταλαβεῖν. Μηδένα ζηλοῦ τῶν ἀξ' ἀδικίας κερδαίνοντων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπο-
 δέχου τοῖς μετὰ δικαιοσύνης ζημιωθέντας: οἱ γὰρ δικαίαι τῶν ἀδίκων,
 εἰ μηδὲν ἄλλο πλεονεκτεῖσιν, ἀλλ' οὖν ἐλπίζου γε σπουδαίαις ὑπερέχουσι.
 Πάντων μὲν ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὴν βίον, μάλιστα δὲ τὴν σεαυτοῦ φρόνησιν
 ἀσκεῖ: μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώπου σώματι. Πειρῶ
 τὸ μὲν σῶμα εἶναι φιλόπονος, τὴν δὲ ψυχὴν φιλόσοφος: ἵνα τῷ μὲν ἐπι-
 τελεῖν δύνη τὰ δόξαντα, τῇ δὲ προορᾶν ἐπίστη τὰ συμφέροντα. Πᾶν ὅ,τι
 κεν μέλλῃς λέγειν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ: πολλοῖς γὰρ ἡ γλώττια

προτρέχει τῆς διανοίας. Δύο ποιοὶ καιροὺς τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν εἶδα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀνγκυαῖν εἰπεῖν. Ἐν τούτοις γὰρ μόναις ὁ λόγος τῆς σιγῆς κρείττων· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀμεινὸν σιγᾶν, ἢ λέγειν. Νομίζε μὴδὲν εἶναι τῶν ἀνδρειπίνων βέλαιον· οὕτω γὰρ οὐτ' οὕτως ἴση περιχαρῆς, οὕτε δυστουχῶν περιλυπος. Χαίρει μὲν ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι τῶν ἀγαθῶν, καὶ λυποῦ μετρίως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν κακῶν· γίγνου δὲ τοῖς ἄλλοις μὴδ' ἐν ἑτέροις ὧν κατάδηλος. Ἄτοπον γὰρ, τὴν μὲν οὐσίαν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀποκρύπτειν, τὴν δὲ διάνοιαν φανεράν ἔχοντα περιπατεῖν. Μᾶλλον εὐλαβοῦ φόγον ἢ κίνδυνον· δεῖ γὰρ εἶναι φοβεράν τοῖς μὲν φαύλοις τὴν τοῦ βίου τελευτήν, τοῖς δὲ σπουδαίαις τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν. Μάλιστα μὲν πειρῶ ζῆν κατὰ τὴν ἀσφάλειαν· ἐὰν δὲ ποτὲ Σοὶ συμβῆ κινδυνεύειν, ζῆται τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν μετὰ καλῆς δόξης, ἀλλὰ μὴ μετ' αἰσχροῦς σφίμης. Τὸ μὲν γὰρ τελευτήσαι πάντων ἢ πεπρωμένῃ κατέκειναι· τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν ἴδιον τοῖς σπουδαίαις ἢ φύσις ἀπένευκε.

ε. Καὶ μὴ θαυμάσῃς, εἰ πᾶσι τῶν εἰρημένων οὐ πρέπει Σοὶ πρὸς τὴν νῦν προῦσαν ἡλικίαν. Οὐδὲ γὰρ ἔρεθ τούτου διέλαθεν· ἀλλὰ προειλόμην διὰ τῆς αὐτῆς πραγματείας, ἅμα τοῦ τε παρόντος βίου συμβουλίαν ἐξενεγκεῖν, καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου προεργεῖν κατὰ τὴν εἰρήνην. Τὴν μὲν γὰρ τούτων χρεῖαν βραδίως εἰλήσεις, τὸν δὲ συμβουλευόντα μετ' εὐνοίας χλεπεῖς εὐρήσεις. Ὅπως οὖν ταχέως μὴ παρ' ἑτέρου ζητῆς, ἀλλ' ἐκτελεῖν, ὡσπερ ἐκ ταμείου, προεργεῖς, οἷόντι δεῖν μὴδὲν παραλιπεῖν, ὃν ἂν ἔχω Σοὶ συμβουλεύειν. Πολλὴν δ' ἂν τοῖς θεαῖς χάριν σχοῖν, εἰ μὴ διακάρτοιμι τῆς δόξης, ἧς ἔχων περὶ Σοῦ τυγχάνω. Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείστους εὐρήσομεν, ὡσπερ τῶν σιτίων τοῖς ἡδιστοῖς μάλιστα, ἢ τοῖς ὑγιεινοτάτοις χαίροντας, οὕτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμαρτάνουσι πλησιάζοντας, ἀλλ' οὐ τοῖς νομιστοῦσι. Σὲ δὲ νομίζω τοῦναντίον τούτων ἐγνωσκῆναι, τεκμηρίω χρωόμενος τῇ περὶ τὴν ἄλλην Σοῦ παιδείαν φιλοπονίᾳ· τὸν γὰρ αὐτῷ τὰ βέλτιστα πράττειν ἐπιτάττοντα, τοῦτον εἰδὼς καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν παρακαλοῦντας ἀποδέχεσθαι. Μάλιστα δ' ἂν παροξυνθείης ὀρεσθῆναι τῶν καλῶν ἔργων, εἰ καταμάθοις, ὅτι καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς ἐκ τούτων μάλιστα γνησίας ἔχομεν. Ἐν μὲν γὰρ τῷ βελυμεῖν, καὶ τὰς πλησμονὰς ἀγαπᾶν, εὐθὺς αἱ λύπαι ταῖς ἡδοναῖς παραπεπάγασι· τὸ δὲ περὶ τὴν ἀρετὴν φιλοπονεῖν, καὶ σωφρόνως τὸν ἑαυτοῦ βίον οἰκονομεῖν, αἰεὶ τὰς τέρψεις εἰλικρινεῖς καὶ βεβαιωτέρας ἀποδίδωσι. Κάκει μὲν πρῶτον ἡσθόντες, ὕστερον ἐλυπηθημεν· ἐνταῦθα δὲ, μετὰ τὰς λύπας, τὰς ἡδονὰς ἔχομεν. Ἐν ἅπασι δὲ τοῖς ἔργοις, οὐχ οὕτω τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν, ὡς τῆς τελευτῆς αἰσθήσειν λαμβάνομεν· τὰ γὰρ πλείστα τῶν περὶ τὸν βίον,

οὐ δὲ αὐτὰ τὰ πράγματα ποιούμεν, ἀλλὰ τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκα δια-
πονούμεν.

ς'. Ἐνθυμοῦ δὲ, ὅτι τοῖς μὲν Φαύλοις ἐνδέχεται τὰ τυχόντα πράττειν
(εὐθὺς γὰρ τοῦ βίου τοιαύτην πεποίηται τὴν ὑπόθεσιν): τοῖς δὲ Σπουδαίοις
οὐχ οἷόν τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν, ἢ πολλοὺς ἔχειν τοὺς ἐπιπλήττοντας. Πάν-
τες γὰρ μισοῦσιν οὐχ οὕτω τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ὡς τοὺς ἐπιεικεῖς μὲν
φάσκοντας εἶναι, μηδὲν δὲ τῶν τυχόντων διαφέροντας: εἰκότως. Ὅπου
γὰρ τοὺς τῷ λόγῳ μόνῳ ψευδομένους ἀποδοκιμάζομεν, ἤπου τοὺς τῷ βίῳ
παντὶ ἐλαττωμένους, οὐ Φαύλους εἶναι φήσομεν. Δικαίως δ' ἂν τοὺς τοιού-
τους ὑπολάβοιμεν, μὴ μόνον εἰς ἑαυτοὺς ἀμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης
εἶναι προδότας: ἡ μὲν γὰρ αὐτοῖς χρήματα καὶ δόξαν καὶ φίλους ἐνεχειρί-
σεν, οἱ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἀναξίους τῆς ὑπαρχούσης εὐδαιμονίας κατέστησαν.
Εἰ δὲ δεῖ, θνητὸν ὄντα, τῆς τῶν θεῶν στοχάσασθαι διανοίας, ἡγοῦμαι κά-
κείνους ἐπὶ τοῖς οἰκειοτάτοις μάλιστα δηλῶσαι, πῶς ἔχουσι πρὸς τοὺς
Φαύλους καὶ τοὺς Σπουδαίους τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς γὰρ Ἡρακλέα καὶ Τάν-
ταλον γεννήσας (ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι, καὶ πάντες πιεθεύουσι), τὸν μὲν διὰ
τὴν Ἄρετὴν ἀθάνατον ἐποίησε, τὸν δὲ διὰ τὴν Κακίαν ταῖς μεγίσταις τι-
μωραῖς ἐκάλασεν. Οἷς χρὴ παραδείγμασι χρωμένους ὀρέγεσθαι τῆς καλο-
καγαθίας, καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑπ' ἡμῶν εἰρημένοις ἐμμένειν, ἀλλὰ καὶ τῶν
ποιητῶν τὰ βέλτιστα μανθάνειν, καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν, εἴ τι χρήσιμον
εἰρήκασι, ἀναγιγνώσκειν. Ὡσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὀρῶμεν ἐφ' ἅπαντα
μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσιν, ἀφ' ἑκάστου δὲ τὰ χρήσιμα λαμβάνου-
σιν, οὕτω χρὴ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους, μηδεὶς μὲν ἀπείρως ἔχειν,
πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν. Μόλις γὰρ ἂν τις ἐκ ταύτης τῆς
ἐπιμελείας τὰς τῆς φύσεως ἀμαρτίας ἐπικρατήσῃεν.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΤΟΥ Η. ΣΟΦΙΑΝΟΠΗΛΟΥ.

Εἶτε τοῦ Ῥήτορος Ἰσοκράτους, εἶτε ἄλλου τινοῦ γέννημα ὑποθεθῆ ὅτι ὑπάρχει ὁ πρὸς
Δημόκριτον οὗτος Λόγος, δυνάμεθα νὰ πληροφορηθῶμεν ὅτι εὐαγγελικώτερον σύγγραμμα
δὲν ἐφάνη πρὶν Χριστοῦ παρ' αὐτόν. Ὅστις παρατήρησῃ κροστικῶς ὅλας τοῦ ἱεροῦ
Χρυσόθμου τὰς ὁμιλίας, εὐρίσκει ἀνεπτυγμένας εἰς μυρίους τρόπους ἐν αὐταῖς τὰς ἠθι-
κὰς τοῦ Λόγου τούτου ἰδέας. Οἱ ἔχοντες ἐξηγωμένους τοὺς κροτάφους, ἢ μὲνιγγας, κλεί-
νουν, οὐχὶ μόνον εἰς τὸν φυσικόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἠθικόν ἐργασμὸν· οἱ τοιοῦτοι, ὅχι
μόνον δὲν προτρέφουσι εἰς τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας τὴν παραμικρὰν ὕλην συνδρομὴν, ἀλλὰ
φείδονται νὰ τοῖς μεταδώσουσι καὶ τὰς προχείρους τῆς ψυχῆς αὐλοῦσι ἰδέας. Τὰς μικρὰς
ἀποθίκας τῶν γεννημάτων καθέλει ὁ ἐγνωστὴς πλούσιος, διὰ νὰ οἰκοδομήσῃ μείζονας, ὡς
μὴ δυνάμενας πλέον νὰ χωρέσουσι τὸν πληθυσμὸν τῶν καρπῶν, ἐνθ' ὑστεροῦνται οἱ γεί-
τονες καὶ ταλαιώνονται τῆς πείνας οἱ ὀμόφυλοι αὐτοῦ. Τὸ πάθος τῆς περιφιλαντίας κατέ-

χει εἰς τοιοῦτον τρόπον καὶ πολλοὺς τῶν σπουδαιῶν, ὥστε γίνονται ἀκουσίως πως κατ' ἐπάγγελμα κρυφίνοι· καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς σχετικούς των· καὶ εἰς τοῦτο οὐδούνηται πρωτίστως ἐκ τοῦ ἐγνώστικου ἐγκεφαλικοῦ ὄργανου.

Ἄν καὶ ἀλλοθεν νὰ κηρύξομεν γησιώτατον Πατέρα τοῦ πρὸς Δημόνικον Λόγου τοῦ Ἰσοκράτην δὲν δυναμέθα, ἢ πρὸς τὸ συμβουλευεῖν τὴν Νεολαίαν ἀκράτητος ὁμοῦ ὁρμῇ ἐν τῷ Λόγῳ τούτῳ ἀποδεικνύει φρενολογικῶς, ὅτι εὐθεὶς ἄλλος, παρὰ τοῦ Ἀπεριφύλακτου τούτου ἀνδρα, ἔσχυσε νὰ διαδώσῃ τόσας συμβουλὰς ὑπὲρ τῆς τελειοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Διδασκαλοὶ τῆς προγονικῆς παιδείας καὶ σπουδασταὶ τῶν Ἑλλήνων! μηδὲ Τέχναι, μηδ' Ἐπισημίαι ν' ἀποκαταστῶσιν ἔθνος μέγα, τὸ τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος, θύναται, ἕκτος τῆς Ἐπιστήμης τῶν Ἐπιστημῶν! Αὐτὴ εἶναι ἡ Ἠθικὴ, ἥγονν ἡ ἀπταιστος ἐνὸς ἑκάστου διαγωγὴ εἰς τὴν κοινωνίαν, δι' ἧς, χωρὶς τις ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, τιμῇ τοὺς γονεῖς, βοηθεῖ τὸν πλησίον καὶ προβλέπει ἀφθονα τῆς ζωῆς τὰ φυσικὰ καὶ διανοητικὰ ἀγαθὰ, ἐργαζόμενος παντοίας δυνάμειν.

Ὁ πρὸς Δημόνικον τοῦ Ἰσοκράτους Λόγος εἶναι ὁδηγὸς πρὸς τὴν Ἠθικὴν Ἐπιστήμην· ὑπάρχει αὐτόχρημα καθρέπτης καὶ προστάτης τῆς Νεολαίας. Ἡ Νεολαία εἶναι ἡ βίσις τῶν κοινωνιῶν· πρὸς αὐτὴν λαλοῦν μ' ἀφέλειαν ὁ Ῥήτωρ Ἰσοκράτης ἐγγράφως ἀποστεινεται, ἐνῶ, ταυτόχρονως ὁ Σωκράτης διὰ στόματος τοὺς νέους περὶ αὐτὸν προσκαλοῦν, ἐδημιούργει τὴν Πρόσοδον τοῦ ἔθνους του.

B.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΕΙΝ, ἢ ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.

Οἱ μὲν εἰωθότες, ὦ Νικόκλεις, ὑμῖν τοῖς βασιλευσὶν ἐσθλῆτας ἄγειν, ἢ χρυσὸν εἰργασμένον, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων κτημάτων, ὧν αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς εἰσιν, ὑμεῖς δὲ πλουτεῖτε, λίαν ἐδοξεν εἶναί μοι καταφανεῖς, οὐ δόσιν, ἀλλ' ἐμπορίαν ποιούμενοι, καὶ πολὺ τεχνικώτερον αὐτὰ πωλοῦντες τῶν ὁμολογούντων καπηλεύειν. Ἐγὼ δ' ἠγησάμην ἂν ταύτην καλλίστην γενέσθαι δωρεάν, καὶ χρησιμωτάτην, καὶ μάλιστα πρέπουσαν, ἔμοιτε δοῦναι, καὶ Σοὶ λαβεῖν, εἰ δυναθῆναι ὀρίσαι, ποίων ἐπιτηδευμάτων ὀρεγόμενος, καὶ τίνων ἔργων ἀπεχόμενος, ἀριστ' ἂν καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν βασιλείαν διοικήσης. Τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας ἔστι πολλά τὰ παιδεύοντα, καὶ μάλιστα μὲν τὸ μὴ τρυφᾶν, ἀλλ' ἀναγκάζεσθαι περὶ τοῦ βίου καθ' ἑκάστην ἀγωνίζεσθαι τὴν ἡμέραν· ἔπειθ' οἱ νόμοι, καθ' οὓς ἕκαστοι πολιτευόμενοι τυγχάνουσι· ἔτι

δ' ἡ παρρησία, καὶ τὸ φανερῶς εἰσίνει τοῖς τε φίλοις ἐπιπληῖται, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι ταῖς ἀλλήλων ἀμαρτίαις: πρὸς δὲ τούτοις, τινὲς καὶ τῶν ποιητῶν τῶν προγεγενημένων ὑποθήκει, ὡς γὰρ ζῆν, καταλειπίσασιν, ὥστ' εἰς ἀπάντων τούτων εἰκὸς αὐτοῖς βελτίους γίνεσθαι. Τοῖς δὲ τυράννοις οὐδὲν ὑπάρχει τοιοῦτον: ἀλλ' οὐδὲ μᾶλλον εἶδει τῶν ἄλλων παιδεύεσθαι, ἐπειδὴν εἰς τὴν ἀρχὴν κατασταθῶσι, ἀνοσιβήτηται δικτελοῦσιν. Οἱ μὲν γὰρ πλείους τῶν ἀνθρώπων αὐταῖς οὐ πλησιάζουσιν: οἱ δὲ συνόντες, πρὸς χάριν ὁμιλοῦσι. Καὶ γὰρ τοὶ κύριοι γιγνόμενοι καὶ χρημάτων πλείστων, καὶ πραγμάτων μεγίστων, διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς, πεποιθήσαντες ὥστε πολλὰς ἀμαρτοβατεῖν, πότερον ἐστὶν ἄξιον ἐλθεῖναι, τὸν βίον τὸν τοῖς ἰδιωτευόντων μὲν, ἐπιεικῶς δὲ πραττόντων, ἢ τὸν τῶν τυραννευόντων. Ὅταν μὲν γὰρ ἀποβλέψωσιν εἰς τὰς τιμὰς, καὶ τοὺς πλοῦτους, καὶ τὰς δυναστείας, ἐπιθέουσι ἀπάντας νομίζουσι τοῖς ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντας: ἐπειδὴν δὲ ἐνθυμηθῶσι τοὺς φόβους, καὶ τοὺς κινδύνους, καὶ διεξιώντες εὐφρασι, τοὺς μὲν ὑπ' ὧν ἥκιστα ἐγγὺν διεσθαιμένους, τοὺς δὲ εἰς τοὺς οἰκειοτάτους ἐξαμαρτῶν ἠναγκασμένους, τοῖς δὲ ἀμφοτέρω τεύχεσιν ἀσθενηκότα, πάλιν ὁπωσούν ζῆν ἠροῦνται: λυστελεῖν μᾶλλον, ἢ μετὰ τοιούτων συμφορῶν ἀπάσης τῆς ἰσῆς βραχυτέροιον. Τούτοις δὲ τῆς κνωμαλίας καὶ τῆς ταραχῆς αἰτιῶν ἐστίν, ὅτι τὴν βραχυτέραν, ὡς περὶ ἐρωσάντην, παντὶς ἀνδρὸς εἶναι νομίζουσιν, ὃ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων μεγίστον ἐστὶ, καὶ πλείστης προνοίας δεόμενον.

β'. Καὶ ἐκάστην μὲν οὖν πράξιν, εἰ ὧν ἂν τις μάλιστα δύναίτο κατὰ τῶν δυνάμεων διοικεῖν, καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀποφύλαττεν, τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγειν, τῶν αἰετῶν δὲ ἔργων ἐστὶν ἀσφάλειαν: καθόλου δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ὧν γὰρ στοχάζεσθαι, καὶ περὶ ἃ δεῖ διατρίβειν, ἐγὼ πειράσομαι διελεῖν. Εἰ μὲν οὖν ἐσται τὸ δῶρον, ἐξεργασθῆν, ἄξιον τῆς ὑποθέσεως, χαλεπὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς συνιδεῖν: πολλὰ γὰρ καὶ τῶν ἐμμέτρων ποιημάτων, καὶ τῶν καταλογάδην συγγραμμάτων, ἐστὶ μὲν ἐν ταῖς διανοαῖς ὄντα τῶν συντεθέντων, μεγάλας τὰς προσδοκίας παρέσχον: ἐπιτελεσθέντα δὲ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδειχθέντα, παλὺ καταδεστέραν τὴν ὁδὸν τῆς ἐλπίδος ἔλαβον. Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τό γε ἐγγεῖρημα καλῶς ἔχει, τὸ ζητεῖν τὰ παραλειμμένα, καὶ νομοθετεῖν ταῖς μοναρχίαις. Οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἰδιώτας παιδεύοντες, ἐκείνους μόνους ὠφελοῦσιν: εἰ δὲ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλοῦθους ἐπ' ἀρετὴν προτρέψειεν, ἀμφοτέρους ἂν ὠφελήσειεν, καὶ τοὺς τὰς δυναστείας ἔχοντας, καὶ τοὺς ὑπ' αὐταῖς ὄντας: τοῖς μὲν γὰρ ἂν τὰς ἀρχὰς ἀσφαλεστέρας, τοῖς δὲ τὰς πολιτείας προσητέρας ποιήσειεν.

τὸ πρῶτον κεφάλαιον ἀνακεφαλαιώσασκεν ὅτι τὸν βίον τὸν τοῖς ἰδιωτευόντων μὲν, ἐπιεικῶς δὲ πραττόντων, ἢ τὸν τῶν τυραννευόντων.

γ'. Πρῶτον μὲν οὖν σκεπτόμεν, τί τῶν βασιλευσάντων ἔργον ἐστὶν ἔτε γὰρ τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν δύναμιν ὅλων τοῦ πράγματος καλῶς περιλάβωμεν, ἐνταῦθα ἀποδιδέοντες, ἀμεινον καὶ περὶ τῶν ἄλλων μετῶν ἐπιθυμεῖν. Οἴμαι δὲ πάντας ἂν ὁμολογήσῃσι, προσήκειν αὐτοῖς πόλιν τε δυστυχούσαν παύσαι, καὶ καλῶς πράττουσαν διαφυλάττειν, καὶ μεγάλην ἐκ μικρᾶς ποιῆσαι· τὰ γὰρ ἄλλα τὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν συμπίπτουσα, τοῦτων εἰσεπρακτέον ἐστί. Καὶ μὴν ἐκεῖνο γε φανερόν, ὅτι δεῖ τοῦς ταῦτα δυναστεύοντας, καὶ περὶ τηλικούτων βουλευσομένους, μὴ ῥαθυμεῖν, μηδ' ἀμελεῖν, ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως φρονιμώτερον διακρίσονται τῶν ἄλλων. Δείδειται γάρ, ὅτι τοιαύτας ἔξουσι τὰς βασιλείας, οἷας περ ἂν τὰς αὐτῶν γνώμας παρασκευάσωσιν. ὥστε οὐδενὶ τῶν ἀλλήλων οὕτω προσήκει τὸ σώμα γυμνάζειν, ὡς τοῖς βασιλευσὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἐαυτῶν· ἀπκοι γὰρ αἱ πενηγύρεις, οὐδὲν μέρος τιδέουσι τούτων τῶν ἄλλων, ὑπερὸν ἑκατὸς καθ' ἑκάστην ἀγωνίζουσα τὴν ἡμέραν.

δ'. Ἐν ἐνθυμούμενον χρὴ προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως ὅταν περ ταῖς τιμαῖς τῶν ἄλλων προσέχει, τοσούτον καὶ ταῖς ἀρεταῖς αὐτῶν διδοίησι. Καὶ μὴ νόμιζε τὴν ἐπιμελίαν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις πράγμασιν χρησίμην εἶναι, πρὸς δὲ τὸ βελτίους ἑαυτῶν καὶ φρονιμωτέρους γίγνεσθαι μηδεμίαν ἔχειν δύναμιν· μηδὲ κατὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων τασάτην δυστυχίαν, ὡς περὶ μὲν τὰ θηρία τέχνης εὐρήκαμεν, αἱ αὐτῶν τὰς ψυχὰς ἡμερούμεν, καὶ πλείονος ἀξίως παιδοῦμεν, ἡμᾶς δ' αὐτοῦς οὐδὲν ἂν πρὸς ἀρετὴν ἀφελήσκαμεν· ἀλλ', ὡς καὶ τῆς παιδείας καὶ τῆς ἐπιμελείας δυναμένης τὴν ἡμετέραν φύσιν εὐεργετεῖν, οὕτω διακρίσῃ τὴν γνώμην καὶ τῶν τε παρόντων τοῖς φρονιμωτάτοις πλησιάζει, καὶ τῶν ἀπόντων οὐς ἢ δύνῃ μεταπερατοῦ· καὶ μήτε τῶν ποιητῶν τῶν εὐδοκίμουτων, μήτε τῶν σοφιστῶν μηδεὶός, οἷου δεῖν ἀπείρωσι ἔχειν· ἀλλὰ τῶν μὲν ἀροκτῆς γίγνου, τῶν δὲ μαθητῆς· καὶ παρακεύαζε σαυτὸν, τῶν μὲν ἐλασσόνων κριτὴν, τῶν δὲ μειζόνων ἀνταγωνιστὴν· διὰ γὰρ τούτων τῶν γυμνασίων, τάχιστ' ἂν γένοιτο τοιοῦτος, εἶον ὑπεδέμεθα δεῖν εἶναι τὸν ὀρθῶς βασιλεύοντα, καὶ τὴν πόλιν ὡς χρὴ διοικήσοντα. Μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακληθείης, εἰ δεινὸν ἠγήσαιο τοῦς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν, καὶ τοῦς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν· ὅσα γὰρ ἂν ἐβλῶμενεστέρας τὴν τῶν ἄλλων ἀνοίαν ἀτιμάσης, τοσούτω μᾶλλον τὴν σαυτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις. Ἀρχεσθαι μὲν οὖν ἐντεῦθεν χρὴ τοῦς μέλλοντάς τι ποιήσειν τῶν δεόντων.

ε'. Πρὸς δὲ τοῦτοις φιλόφρονον εἶναι· δεῖ καὶ φιλόπολιν· οὔτε γὰρ ἴππων, οὔτε κυνῶν, οὔτε ἀνδρῶν, οὔτε ἄλλου πράγματος οὐδεὶός οἷον τε καλῶς ἄρχειν, ἢ μὴ τις χεῖροη τούτοις, ὧν αὐτῶν δεῖ ποιῆσαι τὴν ἐπιμέ-

λειαν. Μιλέτω σοι τοῦ πλήθους, καὶ περὶ παντός ποιῶ καθ' ἑκαστὸν αὐτοῖς ἄρχειν, γινώσκων, ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχικῶν, καὶ τῶν ἄλλων πολιτειῶν, αὗτοι πλείστον χρόνον διαμένουσιν, αἵτινες· ἂν ἄριστα τὸ πλῆθος θεραπεύσωσι. Καλῶς δὲ δημαγωγῆσαι, ἐὰν μήτε τὸν ὄλον ὑβρίζειν ἔξῃ, μήτε ὑβριζόμενον περιορῆσιν, ἀλλὰ σκοπῆς, ὅπως οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἔξουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδικηθήσονται ταῦτα γὰρ στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα χρηστῆς πολιτείας ἐστί.

Γ'. Τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων κίνει καὶ μετατίθει τὰ μὴ καλῶς καλεστώτα· καὶ μάλιστα μὲν εὐρετὶς γίγνου τῶν βελτίστων, εἰ δὲ μὴ, μιμοῦ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις καλῶς ἔχοντα. Ζήτει νόμους τὸ μὲν σύμπαν δικαίους καὶ συμφέροντας, καὶ σφίσι αὐτοῖς ὁμολογουμένους· πρὸς δὲ τοῦτοις, οἵτινες τὰς μὲν ἀμφισβητήσας ὡς ἐλαχίστας, τὰς δὲ διαλύσεις ὡς οἷόν τε ταχίστας τοῖς πολίταις ποιήσας· ταῦτα γὰρ ἅπαντα προσεῖναι δεῖ τοῖς καλῶς κειμένοις νόμοις. Τὰς μὲν γὰρ ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας, τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγῃσι, πρὸς δὲ τὰς, προθύμως ἔχωσι. Τὰς κρίσεις ποιῶ, περὶ ὧν ἂν πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσι, μὴ πρὸς χάριν, μηδὲ ἐναντίας ἀλλήλων, ἀλλ' αἰεὶ τὰ τὰ περὶ γε τῶν αὐτῶν γίνωσκει· καὶ γὰρ πρέπει καὶ συμφέρει τὴν τῶν βασιλέων γνώμην ἀμετακινήτως ἔχειν περὶ τῶν δικαίων, ὥσπερ τοὺς νόμους τοὺς καλῶς κειμένους. Διοίκει τὴν πόλιν ὁμοίως, ὥσπερ τὸν πατρῶον οἶκον, ταῖς μὲν κατασκευαῖς λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς, ταῖς δὲ πράξεις ἀκριβῶς, ἵν' εὐδοκίμῃς ἅμα καὶ διοικῆς. Τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐνδεικνύσο ἐν μηδεμίᾳ τῶν πολυτελειῶν τῶν εὐθύς ἀφανιζομένων, ἀλλ' ἐν τε τοῖς προειρημένοις, καὶ τῷ κάλλει τῶν κτημάτων, καὶ ταῖς τῶν φίλων εὐεργεσίαις· τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἀνάλωμάτων αὐτῷ τε σοὶ προκρινεῖ, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις πλείονας ἄξια τῶν δεδραπνημένων καταλείψει. Τὰ περὶ τοὺς θεοὺς ποιεῖ μὲν, ὡς οἱ πρόγονοι κατέδειξαν· ἡγοῦ δὲ τοῦτο εἶναι θῦμα κάλλιστον, καὶ θεραπείαν μεγίστην, ἐὰν ὡς βέλτιστον καὶ δικαιοτάτον σεαυτὸν παρέχης· μᾶλλον γὰρ ἐλπίς τοὺς τοιοῦτους, ἢ τοὺς ἱερεῖα πολλὰ καταβάλλοντας, πράξειν τί παρὰ τῶν θεῶν ἀγαθόν.

Ζ'. Τίμα ταῖς μὲν ἀρχαῖς τῶν τιμῶν τοὺς οἰκιστάτους, ταῖς δὲ ἀληθεστάταις τοὺς εὐνουστάτους. Φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τοῦ σώματος εἶναι τὴν τε τῶν φίλων ἀρετὴν, καὶ τὴν τῶν πολιτῶν εὐνοίαν, καὶ τὴν σεαυτοῦ φρόνησιν· διὰ γὰρ τούτων καὶ κτᾶσθαι καὶ διασώζειν τὰς τυραννίδας μάλιστα· ἂν τις δύναιτο. Κηδου τῶν οἴκων τῶν ἰδιωτῶν, καὶ νόμιζε τοὺς δαπανωμένους, ἀπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκειν, καὶ τοὺς ἐργαζομένους, τὰ σὰ πλείω ποιᾶν· ἅπαντα γὰρ τὰ τῶν οἰκούτων τὴν πόλιν, οἰκεῖα τῶν καλῶς

βασιλευόντων ἐστὶ. Διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τὴν ἀλήθειαν οὕτω φαίνου προτιμῶν, ὥστε πιστοτέρους εἶναι τοὺς σοὺς λόγους μᾶλλον ἢ τοὺς τῶν ἄλλων δοκούς. Ἄπασι μὲν τοῖς ξένοις ἀσφαλῆ τὴν πόλιν παρέχε, καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον· περὶ πλείστου δὲ ποιῶ τῶν ἀφικνουμένων μὴ τοὺς σοὶ δωρεὰς ἄγοντας, ἀλλὰ τοὺς παρὰ σοῦ λαμβάνειν ἀξιούοντας· τιμῶν γὰρ τοὺς τοιούτους, μᾶλλον παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμήσεις. Τοὺς φόβους ἐξαιροῦ τῶν πολιτῶν, καὶ μὴ βούλου περιδεῆς εἶναι τοῖς μηδὲν ἀδικούσιν· ὅπως γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους πρὸς σεαυτὸν διαβῆς, οὕτω καὶ σύ πρὸς ἐκείνους ἐξεις. Ποῖαι μὲν μηδὲν μετ' ὀργῆς, δόκει δὲ τοῖς ἄλλοις ὅταν σοι καιρὸς ᾖ· καὶ θεινὸς μὲν φαίνου τῷ μηδὲν σε λανθάνειν τῶν γιγνομένων, πρῶτος δὲ τῷ τὰς τιμωρίας ἐλάττους ποιεῖσθαι τῶν ἀμαρτανομένων. Ἀρχικός εἶναι βούλου μὴ χυλεπότῃ, μηδὲ τῷ σφόδρα κολάζειν, ἀλλὰ τῷ πάντας ἠττάσθαι τῆς Σῆς διανοίας, καὶ νομίζειν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας ἀμεινόν σε βουλεύεσθαι. Πολεμικός γίγνου ταῖς ἐπιστήμας καὶ ταῖς παρασκευαῖς, εἰρηνικός δὲ τῷ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτεῖν. Οὕτως ὁμιλεῖ τῶν πόλεων πρὸς τὰς ἡττους, ὥσπερ ἂν τὰς κρείττους πρὸς σεαυτὸν ἀξιόσεως. Φιλονεῖται μὴ περὶ ἀπάντων, ἀλλὰ περὶ ὧν ἂν κρατήσαντί σοι μέλλη συνοίσειν. Φαύλους ἡγοῦ μὴ τοὺς συμπερόντως ἠττωμένους, ἀλλὰ τοὺς μετὰ βλάβης περιγιγνομένους. Μεγαλόφρονας εἶναι νόμιζε, μὴ τοὺς μετὰ περιβαλλομένους, ὧν οἱοί τε εἰσι κατασχεῖν, ἀλλὰ τοὺς μετρίων μὲν ἐπιειμένους, ἐξεργάζεσθαι δὲ δυναμένους, οἷς ἂν ἐπιχειρῶσι. Ζήλου μὴ τοὺς μεγίστην ἀρχὴν κησαμένους, ἀλλὰ τοὺς ἀριστα τῇ παρούσῃ χρῆσαμένους· καὶ νόμιζε τελέως εὐδαιμονήσειν, οὐκ ἔάν ἀπάντων ἀνθρώπων μετὰ φόβων καὶ κινδύνων ἀρχῆς, ἀλλ' ἔάν, τοιούτος ὧν οἶον χρῆ, καὶ πράττων ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι, μετρίων ἐπιθυμῆς, καὶ μηδενὸς τούτων ἀπορῆς.

ἡ. Φίλους κτῶ μὴ πάντας τοὺς βουλομένους, ἀλλὰ τοὺς τῆς Σῆς φύσεως ἀξίους ὄντας· μηδὲ μετ' ὧν ἡδιστα συνδιατρίψεις, ἀλλὰ μετ' ὧν ἀριστα τὴν πόλιν διοικήσεις. Ἀκριβεῖς ποιῶ τὰς δοκιμασίας τῶν συνόντων, εἰδὼς ὅτι πάντες οἱ μὴ σοι πλησιάζοντες, ὅμοιον σε τοῖς χρωμένοις εἶναι νομοῦσι. Τοιούτους ἐφίστη τοῖς πράγμασι τοῖς μὴ διὰ σοῦ γιγνομένοις, ὡς αὐτὸς τὰς αἰτίας ἔχων, ὧν ἂν ἐκεῖνοι πράξωσι. Πιστοὺς ἡγοῦ μὴ τοὺς πᾶν ὅ,τι ἂν λέγῃς, ἢ ποιῆς, ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀμαρτανομένοις ἐπιτιμῶντας. Δίδου παρρησίαν τοῖς εὐφρονοῦσιν, ἵνα, περὶ ὧν ἂν ἀμφιγνοῆς, ἔχῃς τοὺς συνδοκιμάσσοντας. Δώρα καὶ τοὺς τέχνη κολακεύοντας, καὶ τοὺς μετ' εὐνοίας θεραπεύοντας· ἵνα μὴ πλέον οἱ πονηροὶ τῶν χρηστῶν ἔχωσιν. Ἄκουε τοὺς λόγους τοὺς περὶ ἀλλήλων, καὶ πειρῶν γνωρίζειν ἅμα τοὺς λέγοντας ὁποῖοί τινες εἰσὶ, καὶ περὶ ὧν ἂν λέγωσι. Ταῖς αὐταῖς κολάζε ζη-

μίαις τῆς ψευδῆς διαβάλλοντας, αἱς περ ἂν τοὺς ἐξαρτάνοντας. Ἄργε σκευτοῦ μηδὲν ἦττον ἢ καὶ τῶν ἄλλων: καὶ τοῦτο ἡγεῖ βασιλικώτατον, εἰάν μηδεμίᾳ δουλεύῃς τῶν ἡδονῶν, ἀλλὰ κρατῆς τῶν ἐπιθυμιῶν μᾶλλον, ἢ τῶν πολιτῶν. Μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῆ προσδέξου, μηδ' ἀλογίστως, ἀλλ' ἐπ' ἐκείναις ταῖς διατριβαῖς θλίψε σιαυτὸν χεῖρην, ἐξ ὧν αὐτὸς τε ἐπιδώσεις, καὶ τοῖς ἄλλοις βελτίων εἶναι δόξεις.

θ'. Μὴ φαίνου φιλοτιμούμενος ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις, ἃ καὶ τοῖς κακοῖς διαπράξασθαι δυνατόν ἐστιν, ἀλλ' ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονῶν, ἧς οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστι. Νόμιζε τῶν τιμῶν ἀληθεστάτως εἶναι, μὴ τὰς ἐν τῷ φανερῷ μετὰ δόους γιγνομένης, ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ παρ' αὐτοῖς ὄντες, μᾶλλον σου τὴν γνώμην, ἢ τὴν τύχην θαυμάζωσιν. Λάμβανε μὲν, εἰάν ἐπὶ τῷ σοι συμβῇ τῶν φαύλων χεῖρην, ἐνδείκνυστο δὲ περὶ τὰ μέγιστα σπουδάζων. Μὴ τοὺς μὲν ἄλλους ἀξίου κοσμίως ζῆν, τοὺς δὲ βασιλέας ἀτάκτως: ἀλλὰ τὴν σεαυτοῦ σεμνοσύνην παράδειγμα τοῖς ἄλλοις καθίστα, γινώσκων ὅτι τὸ τῆς πόλεως ὅλης ἦθος ὁμοιοῦται τοῖς ἀρχουσι. Σημαῖον ἔστω σοι τοῦ καλῶς βασιλεύειν, εἰάν τοὺς ἀρχομένους ὄρας εὐπορωτέρους καὶ σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν σὴν ἐπιμέλειαν. Περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλῆν, ἢ πλουτὸν μέγαν, τοῖς παισὶ καταλιπεῖν: ὁ μὲν γὰρ θνητός, ἡ δὲ ἀθάνατος: καὶ δόξα μὲν χρήματα κτητὰ, δόξα δὲ χρημάτων οὐκ ὄνητή: καὶ τί μὲν καὶ τοῖς φαύλοις ἐνίοτε παραχθῆναι, τὴν δὲ οὐχ εἰὼν τε ἀλλ' ἢ τοὺς διενεγκόντας κηθήσασθαι. Τρύφα μὲν ἐν ταῖς ἐσθῆσι, καὶ τοῖς περὶ τὸ σῶμα νόστοις, καρτέροι δὲ ὡς χεῖ τοὺς βασιλέας ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν: ἵνα σὺ μὲν ὄρωσιντες, διὰ τὴν ὄψιν, ἀξίου Σε τῆς ἀρχῆς εἶναι νομίζωσιν, οἱ δὲ συνόντες, διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ῥέωμην, τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔχωσιν. Ἐπισκόπει τοὺς λόγους αἱ τοὺς σεαυτοῦ, καὶ τὰς πράξεις, ἐν ᾧ ἐλαχίστοις τοῖς ἀμαρτήμασι περιπίπτῃς. Κράτιστον μὲν τῆς ἀκμῆς τῶν καιρῶν τυγχάνειν: ἐπειδὴ δὲ δυσκαταμαθήτως ἔχουσιν, ἐλλείπειν αἰροῦ καὶ μὴ πλεονάζειν: αἱ γὰρ μετριότητες μᾶλλον ἐν ταῖς ἐνδείαις ἢ ταῖς ὑπερβολαῖς ἰσχύουσιν.

ι'. Ἄστειος εἶναι πειρῶ καὶ σεμνός: τὸ μὲν γὰρ τῇ τυραννίδι πρέπει, τὸ δὲ πρὸς τὰς συνουσίας ἀρμόττει. Καλεπώτατον δὲ τοῦτο πάντων ἐστὶ πραγμάτων: εὐρήσεις γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τοὺς μὲν σεμννομένους ψυχρούς ὄντας, τοὺς δὲ βουλομένους ἀστείους εἶναι ταπεινούς φαινομένους. Δεῖ δὲ χρῆσθαι μὲν ἀμφοτέραις ταῖς ιδέαις ταύταις, τὴν δὲ συμφορὰν τὴν ἐκατέραις προσούσαν διαφεύγειν. Ὅτι ἂν ἀκριβῶς εἶδεναι βούλη, ὧν ἐπίσασθαι προσήκει τοῖς βασιλέας, ἐμπειρίᾳ μέτιθι, καὶ φιλοσοφίᾳ: τὸ μὲν γὰρ φιλοσοφεῖν τὰς ὁδοὺς σοι δείξει, τὸ δὲ ἐκ αὐτῶν τῶν ἔργων γυμνάσσει,

δύνασθαι Σε χρῆσθαι τοῖς πράγμασι ποιῆσαι. Θεώρει τὰ γινόμενα, καὶ τὰ συμπίπτοντα, καὶ τοῖς ἰδιώταις, καὶ τοῖς τυράννοις: ἔάν γάρ τὰ παρεληλυθότα μνημονεύῃς, ἀμεινον καὶ περὶ τῶν μελλόντων βουλευσῇ. Δεινὸν ἔργον τῶν μὲν ἰδιωτῶν εὐέλπειν τινὰς ἀποθνήσκειν, ἵνα τελευτήσαντες ἐπαινεθῶσι, τοὺς δὲ βασιλέας μὴ τολμᾶν χρῆσθαι τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις, ἐξ ὧν ζῶντες εὐδοκμητοὶ σ.ν. Βούλου τὰς εἰκόνας τῆς ἀρετῆς ὑπόμνημα μᾶλλον, ἢ τοῦ σώματος, καταλιπεῖν. Μάλιστα μὲν περὶ τὴν ἀσφάλειαν σεαυτοῦ, καὶ τῆ πόλει διαφυλάττειν: ἂν δὲ ἀναγκασθῆς κινδυνεύειν, αἰετὸ καλῶς τεθνᾶναι μᾶλλον, ἢ ζῆν αἰσχροῦς. Ἐν ἅπασι τοῖς ἔργοις μέμνησο τῆς βασιλείας, καὶ φρόντιζε ὅπως μηδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύτης ποιήσεις.

α'. Μὴ περιόησθαι τὴν σεαυτοῦ φύσιν ἅμα πᾶσαν διαλιθεῖσαν: ἀλλ' ἐπειδὴ θνητοῦ μὲν σώματος εὐτυχίαι, ἀθανάτου δὲ ψυχῆς, περὶ τῆς ψυχῆς ἀθάνατον μνήμην καταλιπεῖν. Μελέτα περὶ καλῶν ἐπιτηδεύματων λέγειν, ἵνα συνεβιασθῆς ὅμοια τοῖς εἰρημένοις φρονεῖν. Ἄττι ἂν σοι ἡγορημένον φαίνεται βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτίλει. Ἐν τῆς ὁδοῦς ζηλοῖς, μίμου τὰς πράξεις. Ἄ τοῖς πικρῶς τοῖς ἑαυτοῦ ἂν συμβουλεύσεις, τούτοις αὐτῆς ἐμμένειν ἀξίου. χρῶ τοῖς εἰρημένοις, ἢ ζῆτε βελτίω τούτων. Χαροῦς νόμιζε μὴ τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς εὐ περὶ μεγίστων λέγοντας: μηδὲ τοὺς τοῖς μὲν ἄλλοις εὐδαιμονίαν ὑπισχνουμένους, αὐτοὺς δὲ ἐν πολλαῖς ἀπορίαις ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μέτρια μὲν περὶ αὐτῶν λέγοντας, διμυλεῖν δὲ καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς ἀνθρώποις δυναμένους, καὶ μὴ διαταραττόμενους ἐν ταῖς τοῦ βίου μεταβολαῖς, ἀλλὰ καλῶς καὶ μετρίως καὶ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐτυχίας εἶρειν ἐπισταμένους.

β'. Καὶ μὴ θαυμάζῃς, εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων ἔστιν, ἃ καὶ σὺ γινώσκεις: οὐδὲ γὰρ ἔμε τοῦτο διελαθεν, ἀλλ' ἠπιστάμην, ὅτι ποσούτων ὄντων τὸ πλεῖθος καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων, οἱ μὲν τι τούτων εἰρήκασιν, εἰ δὲ ἀκηκόασιν, οἱ δὲ ἐτέρους ποιῶντας ἐωράκασιν, ἕνια δὲ αὐτοὶ τυγχάνουσιν ἐπιτηδεύοντες. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις χρὴ τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδεύματων ζητεῖν τὰς καινότητας, ἐν οἷς οὔτε παράδοξον, οὔτε ἀπιστον, οὔτ' ἔξω τῶν νομιζομένων οὐδὲν ἔστιν εὐραῖν: ἀλλ' ἠγαῖσθαι τοῦτον εἶναι χαρίεστατον, ὅς ἂν τῶν διεσπαρμένων ἐν ταῖς τῶν ἄλλων δικαιοῖαις ἀθροῖσαι τὰ πλεῖστα δυνατῆ, καὶ φράσαι κάλλιστα περὶ αὐτῶν. Ἐπεὶ κάκεινό μοι πρόδηλον ἦν, ὅτι τὰ συμβουλευόμενα, καὶ τῶν ποιημάτων καὶ τῶν συγγραμμάτων, χρησιμώτατα μὲν ἅπαντες νομιζουσιν, οὐ μὴν ἠδιστα γὰρ αὐτῶν ἀκούουσιν, ἀλλὰ ταῦτό πεπόνθασιν, ὅπερ πρὸς τοὺς νουθετοῦντας: καὶ γὰρ ἐκείνους ἐπαινοῦσι μὲν ἅπαντας, πλεισιάζουσιν δὲ οὐ βούλονται: ἀλλὰ μᾶλλον αἰροῦνται συνεῖναι τοῖς ἑξαμαρτάνουσιν, ἀλλ' οἱ τοῖς ἀποτρέψουσιν. Σημειῶν δ' ἂν

τις ποιήσασιν, τὴν Πισιδίου καὶ Θεόγνιδος καὶ Φωκυλίδου ποιήσιν: καὶ γὰρ τούτους φασὶ μὲν ἀρίστους συμβούλους γεγενῆσθαι τῷ βίῳ τῶ τῶν ἀνθρώπων, ταῦτα δὲ λέγοντες, αἰροῦνται συνδιατρίβειν ταῖς ἀλλήλων ἀνοίαις μᾶλλον, ἢ ταῖς ἐκείνων ὑποθήκαις. ἔτι δ' εἴ τις ἐκλέξειε καὶ τῶν προεχόντων ποιητῶν τὰς καλουμένας γνῶμας, ἐφ' αἷς ἐκεῖνοι μάλιστα ἐσπούδασαν, ὁμοίως ἂν καὶ πρὸς ταύτας διατεθεῖεν: ἥδιον γὰρ ἂν κωμωδίας τῆς φασυλοτάτης, ἢ τῶν οὕτω τεχνικῶς πεποιημένων ἀκούσαιεν.

ιγ'. Καὶ ἴτι δεῖ καθ' ἕνα λέγοντα διατρίβειν; ὅπως γὰρ εἰ ἐθέλοιμεν σκοπεῖν τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων, εὐρήσομεν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν οὔτε τῶν σιτίων χαίροντας τοῖς ὑγεινοτάτοις, οὔτε τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς καλλίστοις, οὔτε τῶν πραγμάτων τοῖς βελτίστοις, οὔτε τῶν μαθημάτων τοῖς ὠφελιμωτάτοις, ἀλλὰ παντάπασιν ἐναντίας τῷ συμφέροντι τὰς ἡδονὰς ἔχοντας καὶ δοκοῦντας καρτερικοὺς εἶναι, καὶ φιλοπόνους, τοὺς τῶν δεόντων τι ποιοῦντας. ἴστω ἴπως ἂν τις τοῖς τοιούτοις ἢ παραινῶν, ἢ διδάσκων, ἢ χρησιμὸν τι λέγων ἀρέσειεν; οἱ, πρὸς τοῖς εἰρημένους λόγοις, φηνοῦσι μὲν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἀπλοῦς δὲ ἡγοῦνται τοὺς νοῦν οὐκ ἔχοντας: οὕτω δὲ τὰς ἀληθείας τῶν πραγμάτων φεύγουσιν, ὥστε οὐδὲ τὰ σφέτερό αὐτῶν ἴσασιν, ἀλλὰ λυποῦνται μὲν περὶ τῶν ἰδίων λογιζόμενοι, χαίρουσι δὲ περὶ τῶν ἀλλοτρίων διαλεγόμενοι, βούλονται δ' ἂν τῷ σώματι κακοπαθῆσαι μᾶλλον, ἢ τῇ ψυχῇ πονῆσαι, καὶ σκέψασθαι περὶ τινος τῶν ἀναγκαίων. Εὐροὶ δ' ἂν τις αὐτοὺς ἐν μὲν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνουσίαις λοιδοροῦντας, ἢ λοιδορουμένους: ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις οὐ βουλευομένους, ἀλλ' εὐχομένους. Λέγω δὲ ταῦτα οὐ κατὰ πάντων, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς εἰρημένους ὄντων. Ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν, ὅτι δεῖ τοὺς βουλομένους ἢ ποιεῖν ἢ γράφειν τι κεχαρισμένον τοῖς πολλοῖς, μὴ τοὺς ὠφελιμωτάτους τῶν λόγων ζητεῖν, ἀλλὰ τοὺς μυθωδεστάτους: ἀκούοντες μὲν γὰρ τῶν τοιούτων χαίρουσι, θεωροῦντες δὲ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἀμίλλας ψυχαγωγοῦνται. Διὸ καὶ τὴν Ὀμήρου ποιήσιν, καὶ τοὺς πρώτους εὐρόντας τραγωδίαν, ἄξιον θαυμάζειν, ὅτι κατιδόντες τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων, ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις κατεχρήσαντο πρὸς τὴν ποιήσιν. Ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πολέμους τῶν ἡμιθέων ἐμυθολόγησεν, εἰ δὲ τοὺς μύθους εἰς ἀγῶνας καὶ πράξεις κατέστησεν: ὥστε μὴ μόνον ἀκουστοὺς ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ θεατοὺς γεγενῆσθαι. Τοιούτων οὖν παραδειγμάτων ὑπαρχόντων, δέδεικται τοῖς ἐπιθυμοῦσι τοὺς ἀκρωμένους ψυχαγωγεῖν, ὅτι τοῦ μὲν νοθετεῖν καὶ συμβουλεύειν ἀφεκτέον, ἐκεῖνα δὲ γραπτέον καὶ λεκτέον οἷς ὀρώσι τοὺς ὄχλους χαίροντας.

ιδ'. Ταῦτα δὲ διήλθον, ἡγούμενός Σε δεῖν, οὐχ ἓνα τῶν πολλῶν, ἀλλὰ πολλῶν ὄντα Τύραννον, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς ἄλλοις, μηδὲ τὰ

επιδείκναι τῶν πραγμάτων, μηδὲ τοὺς εὖ φρονούντας τῶν ἀνθρώπων, ταῖς ἡδοναῖς ἀνακρίνειν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πράξεων τῶν χρησίμων αὐτοὺς δοκιμάζειν: ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ περὶ τῶν γυμνασίων τῶν τῆς ψυχῆς ἀμφισβητούσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρέφοντες, καὶ φασὶν οἱ μὲν διὰ τῶν ἐριστικῶν λόγων, οἱ δὲ διὰ τῶν πολιτικῶν, οἱ δὲ δι' ἄλλων τινῶν φρονιμωτέρους εἶναι τοὺς αὐτοῖς πλησιάζοντας. ἐκείνο δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν, ὅτι δεῖ τὸν καλῶς πεπαιδευμένον, ἐξ ἐκάστου τούτων ἐλέσθαι [τὰ χρήσιμα]. Χρὴ τοίνυν τὸν δυνάμενον βουλευέσθαι, ἀφέμενον τῶν ἀμφισβητούμενων, ἐπὶ τὸ ὁμολογούμενον ἐλθόντα, λαμβάνειν αὐτῶν τὸν ἐλεγχον, καὶ μάλιστα μὲν ἐπὶ τῶν καιρῶν θεωρεῖν τοὺς συμβουλευόντας: εἰ δὲ μὴ, τοὺς καθόλου περὶ τῶν πραγμάτων λέγοντας, καὶ τοὺς μηδὲν γινώσκοντας τῶν δεόντων ἀποδοκιμάζειν: δῆλον γάρ, ὡς ὁ μηδὲν εἶναι αὐτῷ χρήσιμος, οὐδ' ἂν ἄλλον φρόνιμον ποιήσειεν. Τοὺς δὲ νοῦν ἔχοντας, καὶ δυναμένους ὄραν πλέον τι τῶν ἄλλων, περὶ πολλοῦ ποιῶ, καὶ θεράπευε, γινώσκων, ὅτι σύμβουλος ἀγαθὸς χρησιμώτατον καὶ τυραννικώτατον ἀπάντων κτημάτων ἐστίν. Ἰγού δὲ τούτους Σοὶ μεγίστην ποιήσειεν τὴν βασιλείαν, οἵτινες ἂν τὴν διάνοιαν τὴν σὴν πλεῖστα ὠφελῆσαι δυνηθῶσιν.

ἰε'. Ἐγὼ μὲν οὖν ἅ τε γινώσκω παρένεσα, καὶ τιμῶ Σὲ τούτοις, οἷς τυγχάνω δυνάμενος. Βούλου δὲ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅπερ εἶπον ἀρχόμενος τοῦ λόγου, μὴ τὰς εἰθισμένους ἄγειν Σοὶ δωρεὰς, ἅς ὑμεῖς πολὺ πλείονος ἀγοράζετε παρὰ τῶν δίδοντων, ἢ τῶν πωλούντων, ἀλλὰ τοιαύτας, αἷς ἐὰν σφόδρα χρῆση, καὶ μηδεμίαν ἡμέραν διαλίπης, οὐ κατατρέψης, ἀλλὰ μείζους καὶ πλείονος ἀξίας αὐτὰς ποιήσεις.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚῆ ΤΟΥ Π. ΣΟΦΙΑΝΟΠΩΛΑΟΥ.

Ἄναγκη φυσικὴ νὰ ἀντιπροσωπεύεται πᾶσα κοινωνία εἰς τὸν πολιτικὸν βίον. Πολιτεῖς αἱ ἀνάγκαι αὐτῆς, διὸ καὶ ἀδυνατοῦν τὰ μέλη τῆς νὰ τὴν παρεργηθῶσιν, χωρὶς κανόνας. Τῶν κανόνων τούτων ἐλέγχονται φύλακες, εἰς μὲν τὰς Ὀχλοκρατίας, Δημοκρατοῖς, εἰς δὲ τὰς Δημοκρατίας, Πρόεδροι· Πολῖται-Βασιλεῖς, εἰς τὰς Συνταγματικὰς Συντροφίας καὶ Αὐτοκράτορες εἰς τὰς Τυραννίας. Αὐτοὶ εἶναι οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν ὕλικῶν ἐν γένει ἐργασιῶν εἰς τὰς παρούσας κοινωνίας.

Ὁ Νοῦς ἀκόμη οὐκ ἐκάνεισεν, ὡς τὸ σῶμα, τὴν πολιτικὴν του ἱεραρχίαν, διότι βεβαιότεραι ὑπάρχουν τούτου αἱ αἰσθήσεις, παρὰ αἱ σιωπᾶσαι τῆς διανοίας. Μηδὲ Πρόεδρον, μηδ' Αὐτοκράτορα, μηδὲ Βασιλέα ἀκομῆ ἐκλεξάν εἰ Ἄνοες Σοφεῖ, ἐνῶ καὶ αὐτὰ τὰ ἄλογα τῶν ζώων ἔχουν ὡς τὴν σήμερον τὸν Διμοβόρρον τους Λέοντα, Δυναστὴν τῆς ἀδυναμίας του! Μολοντοῦτο ἡ Ἱστορία πληροφορεῖ ὅτι ἀπὸ τὰ σπλάγγνα τοῦ Λαοῦ, ὡς παρὰ τοῦ Γαλαξίου, ἐξέρχονται Αὐτοκράτορες φωτεινοὶ ἐκ διαλειμάτων καὶ μεγαλοπρεπῆ κοινωνικὰ ἄστρα, τῶν ὁποίων ἡ λάμψις ἀμαυρῶνται, ὡς εἶναι ἀκόλουθον, ἀπαντας

τούς ὠκεῖους Ἀυτοπρωτόπους τῶν κοινοικῶν, Δημαγωγούς, Προϊδρύου, Βασιλεῖς· καὶ Ἀυτοκράτορας.

Ἐνθ' ἐν τῇ Ἑλλάδι παντοκράτορι ὁ Περικλῆς, ὁ Φίλιππος, ὁ Διονύσιος, ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Ἀλκιβιάδης· κ.λ.π., ἐνθ' οὗτοι ὑποκίνοῦν τοὺς ὄχλους εἰς τὰς πρὸς ἀλλήλους ἐπιθέσεις καὶ λεηλασίας, ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἰσοκράτης· καὶ οἱ παρόμοιοι, ἀπὸ τῶν Περσῶν ὑπερονοούμενοι Διευθυνταὶ Ἀπὸλυτοὶ καὶ Παντοκράτορες ἀνεύθιμοι τοῦ Λογικοῦ, λαλοῦν καὶ γράφουσι πρὸς τοὺς ὄχλους, πρὸς τοὺς Λαοὺς καὶ πρὸς τοὺς Ἀυτοπρωτόπους αὐτῶν μὴ παρόρσιον τοιαύτην πολλήν, ὥστε κινδυνεύουσι καὶ τὴν ξυῶν, ὑπὲρ τοῦ Κοινού.

Ὁ Ἰσοκράτης, ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς Ὀχλοκρατίας τῶν Ἀθηναίων εἰς ὅλον τῆς Γῆς τὴν ἐπιφάνειαν ἐξαπλώνων τὰ ὄμματα, βλέπει ὅτι εἰς τὸν Βασιλεῦν τῆς Κύπρου, ὁ Νικοκλῆς, εἶναι ἀπειθεύς, περικυκλοῦται ἀπὸ διεφθαρμένων, πλησιάζεται ἀπὸ Κερκεῶν καὶ σύρεται ἐκ τῆς μάτης ἀπὸ ἀνδράσιν τὸν γράφει ἅ. νὰ ποιῆται τῶν ἐπικρατοῦσάντων δυστυχίαν εἰς τὰς ὅποιαις βραβεύεται πόλις· β. νὰ διεφθαλῆ εἰς τοὺς βασιλευμένους ὅ,τι καλὸν ἐβρασαν νὰ ἀποκτήσῃ οἶκον, ὡς Ἐρχικεῖον, Σύνταγμα, Ναυτικὸν, Ἐμπορικὸν κ.λ.π. καὶ γ. ἀπὸ Μικρῶν, νὰ ἀποκαταστήσῃ Μίτρα, τὸ ἔθνος, τὸ ὅποιον τὸν ἐλιείξῃ Ἀυτοπρωτόπῳ τῶν.

Εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ ἀναγκάσῃ Ἡρώδην Λαῶν τὸν λόγον τοῦτον, χωρὶς νὰ ἐνθουσιασθῆ, διὰ νὰ εὐτυχῆται τὸν ὅποιον κυβερνᾷ κότμου. Νὰ ὑπερέχῃ, τὸν λόγον, ὅλους τοὺς ἄλλους εἰς τὰς ἀρετάς, ὡς χροῖσιν τὰς ὑψηλοτέραις τιμαῖς· νὰ ᾔσται φρονιμώτερος ἀπ' ὅλους τοὺς ὑπερέχουσας καὶ πλείον σοφός· νὰ συνανκασθῆσκει τοὺς φρονιμωτέρους τῶν πολιτῶν καὶ νὰ προσκαλῆ· ἐξῶθεν ὅσους τούτων δύναται· νὰ ᾔσται φιλόφρων, τὸν πορκαγγέλη, καὶ νὰ μὴ κρατῆ· διὰ μίαν οἶγκ πέντε χρόνους εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ θροῦ σου· ν' ἀλλάξῃ τοὺς κακοὺς καὶ ἀνομιλίους νόμους καὶ νὰ θανατίζεσται ἀπὸ ἄλλα ἔθνη τελειωτέρους· καὶ ἀντιτάσῃ τῶν νόμων νὰ μὴ βιάζουσι τοὺς πολίτας νὰ κληθῶνται χρόνους εἰς τὰ δικαστήρια· ὅ,τι καλὸν θέλῃς διὰ τὴν οἰκίαν σου, πρόσθετε καὶ διὰ πάντων μίαν τῶν πολιτῶν· τίμα τοὺς Καίρας, τοὺς Βάμβας, τοὺς Γενναίους, τοὺς Σφραίνεις, τοὺς Ἡμπεύκας, τοὺς Ἀριστοτέλους, τοὺς Συναρῶντας μὴ τὰς τιμὰς, καὶ οὐχὶ τοὺς Ἀνότους, τοὺς Δολοβέλλας καὶ Βιμπέρους· φροντίξῃ νὰ μὴ ἐξοπίσειν οἱ πολῖται τὰ χρήματα εἰς Τουαλίτας, εἰς Χορούς καὶ εἰς Θιάτρα· ποτὲ ψέμα εἰς κανένα νὰ μὴ λέγῃ, ἀλλὰ διὰ πάντος τοῦ χρόνου τὴν ἀληθειαν ποτὲ μὴ φουβρίζῃ με τοὺς Πολιτικούς, Γλάρους, Ἀξιώτας· μήτε μὴ Γλαυκίνας καὶ Νισαλρόδας, τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀρετὴν· ἐχε εἴλους τοὺς γνωρίζοντας νὰ Σι συμβουλεύου πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ Λαοῦ· πιστοὺς τοῦ θρόνου σου νόμιζε, οὐχὶ τοὺς ἐπαινοῦντας ὅ,τι καὶ ἂν κάμῃς, ἀλλὰ τοὺς ἐλέγχοντας τὰ σφάλματά σου κ.τ.λ.

Ἀποῦ ἐγεννήθη ὁ κόσμος μέχρι τῆς σήμερον, κἀνείς τόσα κατὰ πράγματα, χάριν τῶν Λαῶν καὶ ἐπ' ἀγαθῶ τῶν Βασιλέων, δὲν ἐσυμβούλευσεν, ὅσα ὁ Αἰγιόγατος Ἰσοκράτης!

Διδασκαλοὶ καὶ μαθηταὶ τῆς Ἑλλάδος! ἐκταθήτατε μυριάκις τὸν πρὸς Νικοκλίαν τοῦτον Θεῖον Λόγον, ὡς τὸ Πατέρ ἦναι καὶ τὸ Πιστεύειν, διέτε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, κερύττει καὶ τὴν Ἀθηναισίαν τῆς ψυχῆς· καὶ ὅτι τότε βραβεύει τις καλῶς, ὅταν ἀποκατασταίῃ πλουσιώτερον καὶ σοφώτερον τὸν Λαὸν παρῶ, τι τὸν εὐρήκει· καὶ ὅτι ὁ Βασιλεὺς πρέπει πρῶτον αὐτός νὰ φυλάττῃ ὅσα διδασκῇ εἰς τὰ παιδία του καὶ εἰς τοὺς ἰδιώτας.

Καυχῶνται οἱ νεώτεροι διὰ τὴν ἐπίνοιαν τῶν Συνταγμάτων, δι' ὧν ἄλυσοδασαν τοὺς Ἡγμένους· τῶν εἰς τὸ παχύνειν τῆς Δικαιοσύνης· ἀλλὰ τοῦ Ἰσοκράτους ὁ περὶ Βασιλείας Λόγος οὗτος εἶναι ἀποθήκη προτεθέντων, ἐόντων καὶ ἐσομένων καλῶν Πολιτευμάτων.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΝΙΚΟΚΛΗΣ

Η ΣΥΜΒΟΛΑΕΥΤΙΚΟΣ.

Εἰσὶ τινες οἱ δυσκόλως ἔχουσι πρὸς τοὺς λόγους, καὶ διαμέμφονται τοῖς φιλοσοφοῦντας, καὶ φασὶν αὐτοὺς οὐκ ἀρετῆς, ἀλλὰ Πλεονεξίας ἐνεκα ποιεῖσθαι τὰς τοιαύτας διατριβάς. Ἰδέως ἂν οὖν πυθόμεν τῶν οὕτω διακειμένων, διὰ τί τοὺς μὲν εὖ λέγειν ἐπιθυμῶντας ψέγουσι, τοὺς δ' ὀρθῶς πράττειν βουλομένους ἐπαινέουσιν. Εἰ γὰρ αἱ πλεονεξίαὶ λυποῦσιν αὐτούς, πλείους καὶ μείζους ἐκ τῶν ἔργων, ἢ τῶν λόγων εὐρήσομεν γιγνομένας. Ἐπειτα κακῆνον ἄτοπον, εἰ λέλυθεν αὐτοὺς, ὅτι τὰ περὶ τοὺς θεοὺς εὐσεβοῦμεν, καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκηθῶμεν, καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν, οὐχ ἵνα τῶν ἄλλων ἕλαττον ἔχομεν, ἀλλ' ὅπως ἂν ὡς μετὰ πλείστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν. Ἔστι οὖν κατηγορητὸν τούτων τῶν πραγμάτων ἔστιν, διὸν ἂν τις μετ' ἀρετῆς πλεονεκτῆσαιεν, ἀλλὰ τῶν ἀνθρώπων, τῶν περὶ τὰς πράξεις ἐξαμαρτανόντων, ἢ τοῖς λόγοις ἐξαπατώντων, καὶ μὴ δικαίως χρωμένων αὐτοῖς.

β'. Θαυμάζω δὲ τῶν ταύτην τὴν γνώμην ἐχόντων, ὅπως οὐ καὶ τὸν πλοῦτον, καὶ τὴν βόμην, καὶ τὴν ἀνδρίαν, κακῶς λέγουσιν. Εἴπερ γὰρ διὰ τοὺς ἐξαμαρτανόντας, καὶ τοὺς ψευδομένους, πρὸς τοὺς λόγους χαλεπῶς ἔχουσι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς αὐτοὺς ἐπιτιμᾶν: φανήσονται γὰρ τινες καὶ τῶν ταῦτα κεκτημένων ἐξαμαρτανόντες, καὶ πολλοὺς διὰ τούτων κακῶς ποιῶντες. Ἀλλὰ γὰρ οὐ δίκαιον, οὔτε, εἴ τινες τοὺς ἀπαντῶντας τύπτωεν, τῆς βόμης κατηγορεῖν, οὔτε, διὰ τοὺς ἀποκτινύοντας οὐς οὐ δεῖ, τὴν ἀνδρίαν λοιδορεῖν, οὐδ' ὅλως τὴν τῶν ἀνθρώπων πονηρίαν ἐπὶ τὰ πράγματα μεταφέρειν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ψέγειν, ὅσοι τοῖς ἀγαθοῖς κακῶς χρῶνται, καὶ τοῖς ὠφελῆν δυναμένοις, τούτοις βλάπτειν τῶς συμπολιτευομένους ἐπιχειροῦσι. Νῦν δ' ἀμελήσαντες τοῦτον τὸν τρόπον περὶ ἐκάστου διορίζεσθαι, πρὸς ἅπαντας τοὺς λόγους δυσκόλως διάκεινται, καὶ τοσοῦτον διημαρτήκασιν, ὥστε οὐκ αἰσθάνονται τοιοῦτω πράγματι δυσμενῶς ἔχοντες, ὃ πάντων τῶν ὄντων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείστων ἀγαθῶν αἰτίον ἔστι.

γ'. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις, οἷς ἔχομεν, οὐδὲν τῶν ἄλλων ζώων διαφέρομεν;

ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει, καὶ τῇ βίῳ, καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις καταδεδέστεροι τυγχάνομεν ὄντες. Ἐγγενομένου δὲ ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλήλους, καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ ὧν ἂν βουληθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάχθην, ἀλλὰ καὶ συνελθόντες πόλεις ὠκίσασμεν, καὶ νόμους ἐθέμεθα, καὶ τέχνας εὖρομεν, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν μεμπηχανημένα Λόγος ἡμῖν ἐστὶν ὁ συγκατασκευάσας. Οὗτος γὰρ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ περὶ τῶν ἀδίκων, καὶ τῶν αἰσχρῶν καὶ τῶν καλῶν, ἐνομοθέτησεν: ὧν μὴ διατρυχθέντων, οὐκ ἂν οἴοι τε ἦμεν οἰκεῖν μετ' ἀλλήλων. Τούτῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγγομεν, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. Διὰ τούτου τοὺς τε ἀνοήτους παιδεύομεν, καὶ τοὺς φρονίμους δοκιμάζομεν. Τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ, τοῦ φρονεῖν εὖ μέγιστον σημεῖον ποιούμεθα. Καὶ λόγος ἀληθῆς, καὶ νόμιμος, καὶ δίκαιος, ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλὸν ἐστίν. Μετὰ τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητήσιμων ἀγωνιζόμεθα, καὶ περὶ τῶν ἀγνωσμένων σκοπούμεθα: ταῖς γὰρ πίστεσιν, αἷς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθομεν, ταῖς αὐταῖς ταύταις καὶ περὶ τῶν ἄλλων βουλευόμενοι χρώμεθα. Καὶ ῥητορικοὺς μὲν καλοῦμεν, τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν δυναμένους, εὐβούλους δὲ νομίζομεν, οἵτινες ἂν αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς ἀρίστα περὶ τῶν πραγμάτων διαλεχθῶσιν. Εἰ δὲ δεῖ συλληθῆναι περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττομένων εὐρήσομεν ἄλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν διανοημάτων ἅπαντων ἡγεμόνα τὸν Λόγον ὄντα, καὶ μάλιστα χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλείστον νοῦν ἔχοντας. Ἴστε τοὺς τολμῶντας βλασφημεῖν περὶ τῶν παιδευόντων καὶ φιλοσοφούντων, ὁμοίως ἄξιον μισεῖν, ὡσπερ τοὺς εἰς τὰ τῶν θεῶν ἔδη ἐξαμαρτάνοντας. Ἐγὼ δ' ἀποδέχομαι μὲν πάντας τοὺς λόγους, τοὺς καὶ κατὰ μικρὸν ἡμᾶς ὠφελεῖν δυναμένους: οὐ μὴν ἀλλὰ καλλίστους ἡγοῦμαι, καὶ βασιλικωτάτους, καὶ μάλιστα πρέποντας ἔμοι, τοὺς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν πολιτειῶν παραινούντας, καὶ τούτων αὐτῶν ὅσοι διδάσκουσι τοὺς τε δυναστεύοντας, ὡς δεῖ τῷ πλήθει χρῆσθαι, καὶ τοὺς ἰδιώτας, ὡς χρὴ πρὸς τοὺς ἄρχοντας διακείσθαι. Καὶ γὰρ διὰ τούτων ὄρω τὰς πόλεις εὐδαιμονεστάτας καὶ μεγίστας γιγνομένας.

δ. Τὸν μὲν οὖν ἕτερον λόγον, ὡς χρὴ τυραννεῖν, Ἰσοκράτους ἠκούσατε: τὸν δὲ ἐχόμενον, ἃ δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀρχομένους, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν, οὐχ ὡς ἐκείνον υπερβαλούμενος, ἀλλ' ὡς προσήκόν μοι περὶ τούτων μάλιστα διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ μὲν γὰρ, ἐμοῦ μὴ δηλώσαντος, ἃ βούλομαι πειεῖν ὑμᾶς, διαμαρτάνοιτε τῆς ἐμῆς γνώμης, οὐκ ἂν εἰκότως ὑμῖν ὀργιζοίμην: εἰ δὲ, προσιπόντος ἔμοῦ, μηδὲν γίγνοιτο τούτων, δικαίως ἂν ἤδη τοῖς μὴ πειθομένοις μεμφοίμην. Ἰγοῦμαι δ' οὕτως ἂν μάλιστα παρακαλέσαι, καὶ

προτρέψαι πρὸς τὸ μνημονεύειν ὑμᾶς τὰ ρηθέντα, καὶ πειθαρχεῖν αὐτοῖς, οὐκ εἰ περὶ τὸ συμβουλεύειν μόνον γανοίμην, καὶ ταῦτ' ἀπειρημένος ἀπαλλοχεῖν, ἀλλ' εἰ προσεπιδείξομαι, πρῶτον μὲν τὴν πολιτείαν τὴν παρούσαν, ἣς ἀξίον ἔστιν ἀγαπᾶν, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀνάγκην, οὐδ' ὅτι πάντα τὴν χρόνον μετὰ ταύτης οἰκοῦμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ βελτίστη τῶν ἄλλων πολιτειῶν ἔστιν. Ἐπειθ' ὡς ἐγὼ ταύτην ἔχω τὴν ἀρχὴν οὐ παρανόμως, οὐδ' ἄλλοτρίαν, ἀλλ' ὅτιως καὶ δικαίως, καὶ διὰ τοὺς ἐξ ἀρχῆς προγόνους, καὶ διὰ τὴν πατέρα, καὶ δι' ἑμαυτόν. Τούτων γὰρ προαποδειχθέντων, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ αὐτὸς αὐτοῦ καταχινώσεται τὴν μεγίστην ζημίαν, ἐὰν μὴ πειθαρχῇ τοῖς ὑπ' ἑμοῦ συμβουλευθεῖσι καὶ προσταχθεῖσι.

Ἔ. Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν (ἐντεῦθεν γὰρ ὑποτιθέμενος ἡρξάμενος), οἴμαι πᾶσι δοκεῖν δεινότατον μὲν εἶναι τὸ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς, δικαιοτάτον δὲ, τὸ διωρίσθαι περὶ τούτων, καὶ μὴ τῶς ἀνομοίους τῶν ὁμοίων τυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ πράττειν καὶ τιμᾶσθαι κατὰ τὴν ἀξίαν ἐκάστους. Αἱ μὲν τοίνυν ὀλιγαρχίαι, καὶ δημοκρατίαι τὰς ἰσότητος τοῖς μετέχουσι τῶν πολιτειῶν ζητοῦσι· καὶ τοῦτο εὐδοκίμει παρ' αὐταῖς, ἐὰν μηδὲν ἕτερος ἑτέρου δύναται πλέον ἔχειν· ὁ τοῖς πονηροῖς συμφέρον ἔστιν. Αἱ δὲ μοναρχίαι πλεῖστον μὲν νέμονται τῷ βελτίω, δεύτερον δὲ τῷ μετ' ἐκείνον, τρίτον δὲ καὶ τέταρτον τοῖς ἄλλοις κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Καὶ ταῦτα εἰ μὴ πενταχοῦ καθέστηκεν, ἀλλὰ τό γε βούλημα τῆς πολιτείας τοιοῦτόν ἐστιν. Καὶ μὲν δὴ διορᾶν καὶ τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰς πράξεις, ἅπαντες ἂν τὰς τυραννίδας μᾶλλον ὁμολογήσαιεν. Καίτι τίς οὐκ ἂν εὖξαιτο τῶν εὖ φρονούντων, τοιαύτης πολιτείας μετέχειν, ἐν ἣ μὴ διαλήσει χρηστός ὢν, μᾶλλον, ἢ φέρεσθαι μετὰ τοῦ πλήθους, μὴ γινωσκόμενος ὁποῖός τις ἔστιν; Ἀλλὰ μὴν καὶ προσητέραν τοσοῦτω δικαίως ἂν αὐτὴν κρίναιμεν, ὅσῳ περ ῥᾶν ἔστιν ἐνός ἀνδρὸς γνώμη προσέχειν τὸν νοῦν μᾶλλον, ἢ πολλαῖς διανοίαις καὶ παντοδαπαῖς ζητεῖν ἀρέσκειν. Ὅτι μὲν οὖν ἡδίων ἔστι, καὶ προτιέρα, καὶ δικαιοτέρα, διὰ πλειόνων μὲν ἂν τις ἀποδείξειεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων συνιδεῖν ῥᾶδιόν ἐστι. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ὅσον αἱ μοναρχίαι καὶ πρὸς τὸ βουλευσασθαι, καὶ πρὸς τὸ πράξαι τι τῶν δεόντων διαφέρουσιν, οὕτως ἂν κάλλιστα θεωρήσαιμεν, εἰ τὰς μεγίστας τῶν πράξεων παρ' ἀλλήλας τιθέντες, ἐξετάξοιεν ἐπιχειρήσαιμεν αὐτάς. Οἱ μὲν τοίνυν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς τὰς ἀρχὰς εἰσιόντες, πρότερον ἰδιώται γίνονται, πρὶν αἰσθῆσθαι τι τῶν τῆς πόλεως, καὶ λαβεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν. Οἱ δ' αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπιστατοῦντες, ἦν καὶ τὴν φύσιν καταδεστέραν ἔχωσιν, ἀλλ' οὖν ταῖς γε ἐμπειρίαις πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσιν. Ἐπειθ' οἱ μὲν πολλῶν καταμελοῦσιν, εἰς ἀλλήλους ἀποδρόνοντες, οἱ δ' οὐδενὸς ὀλιγορῶ-

σιν, εἰδότες, ὅτι δεῖ πάντα δι' αὐτῶν γίνεσθαι. Πρὸς δὲ τούτοις, οἱ μὲν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις, καὶ ταῖς δημοκρατίαις, διὰ τὰς πρὸς ὅρας αὐτοῦ φιλοτιμίαις, λυμαινόμενοι τοῖς κοινοῖς: οἱ δ' ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντες, οὐκ ἔχοντες ὅτω φρονήσουσιν, περὶ ἀπάντων, ὡς οὐκ ἔστι, τὰ βέλτεστα πράττουσιν. Ἐπειδ' οἱ μὲν ὑστεροῦσι τῶν πραγμάτων: τὸν μὲν γὰρ πλεῖστον χρόνον ἐπὶ ταῖς ἰδίαις διατριβούσιν, ἔπειδ' αὖτ' εἰς τὰ συνέδρια συνέλθουσιν, πλεοναίαι: ἂν τις αὐτοῖς εὖρει διαφερομένους, ἢ κοινῇ βουλευομένους. Οἱ δ', οὔτε συνεδρίων, οὔτε χρόνων αὐτοῖς αποδοθειγμένων, ἀλλὰ καὶ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὄντες, οὐκ ἀπολείπονται τῶν καιρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐν τῷ δέντι πράττουσιν. Ἐτι δ' οἱ μὲν πρὸς ἀλλήλους δυσμενῶς ἔχουσι, καὶ βούλουσι' ἂν καὶ τοὺς πρὸ αὐτῶν ἀρχοντας, καὶ τοὺς ἐφ' ἑαυτοῖς, ὡς κἀκίστα διοικῆσαι τὴν πόλιν, ἐν ὧς μεγίστην δόξαν αὐτοὶ λαμβάνουσιν: οἱ δὲ, διὰ παντός τοῦ βίου κἀμοὶ τῶν πραγμάτων ὄντες, εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καὶ τὰς εὐνοίας ἡμοῖφις ἔχουσι. Τὸ δὲ μέγιστον πάντων, τοῖς γὰρ κοινοῖς, οἱ μὲν ὡς ἰδίαις, οἱ δὲ ὡς κἀλλυτρίαις προσέχουσι τὸν νότον καὶ συμβούλοις χρώμενοι περὶ αὐτῶν, οἱ μὲν τῶν ἀσῶν τοῖς τολμηροτάτοις, οἱ δ', ἐξ ἀπάντων ἐπιλεξάμενοι, τοῖς φρονιμωτάτοις: καὶ τιμῶσιν οἱ μὲν τοὺς ἐν τοῖς ὄχλοις εἰπεῖν δυναμένους, οἱ δὲ τοὺς χρῆσθαι τοῖς πράγμασιν ἐπιστημένους.

Σ'. Οὐ μόνον δ' ἐν τοῖς ἐγκυκλίαις, καὶ ταῖς κατ' ἡμέραν ἐκάστην γιγνομένοις, αἱ μοναρχίαι διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ πλεονεξίαις ἀπάσας περιελήφασιν. Καὶ γὰρ παρασκευάσασθαι δυνάμεις, καὶ χρήσασθαι ταύταις, ὥστε καὶ λαθεῖν καὶ ὀρθῆναι, καὶ τοὺς μὲν πείσαι, τοὺς δὲ βιάσασθαι, παρὰ δὲ τῶν, ἐκπρίσθαι, τῶς δὲ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις προσαγαγέσθαι, μᾶλλον αἱ τυραννίδες τῶν ἄλλων πολιτειῶν οἰκίτ' εἰσὶ. Καὶ ταῦτα ἐκ τῶν ἔργων ἂν τις οὐχ ἤττον, ἢ τῶν λόγων πιστεύσειεν. Τοῦτο μὲν γὰρ, τὴν τῶν Περσῶν δύναμιν ἅπαντες ἴσμεν τληικαύτην τὸ μέγεθος γεγεννημένην, οὐ διὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν φρόνησιν, ἀλλ' ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων τὴν βασιλείαν τιμῶσι: τοῦτο δὲ Διονύσιον τὸν Τυράννον, ὅς, παραλαβὼν τὴν μὲν ἄλλην Σικελίαν ἀνάστατον γεγεννημένην, τὴν δ' αὐτοῦ πατρίδα πολιτοποιήσας, οὐ μόνον αὐτὴν τῶν περὶ τὸν κινδύνων ἀπήλλαξεν, ἀλλὰ καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεον ἐποίησεν: ἔτι δὲ Καρχηδονίους, καὶ Λακωνικοὺς, τοὺς ἀριστὰ τῶν Ἑλλήνων πολιτευομένους, οἱκοὶ μὲν ὀλιγαρχομένους, παρὰ δὲ τὴν πόλεμον βασιλευμένους. ἔχει δ' ἂν τις ἐπιδείξει καὶ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, τὴν μάλιστα τὰς τυραννίδας μισοῦσαν, ἄτην μὲν πολλοὺς ἐκπέμψη στρατηγούς, ἀτυχοῦσαν, ὅταν δὲ δι' ἐνός ποιηταὶ φῶς κινδύνου, κατὰ ροῦτα. Καίτοι: ἴπως ἂν τις σφρίσσειρον ἐπιδείξειεν, ἢ

διὰ τούτων τῶν παραδειγμάτων, πλείστου τὰς μοναρχίας ἀξίας οὔσας; φαίνονται γὰρ οἱ τε διὰ τέλους τυραννόμενοι, ἡμεγίστας δυνάμεις ἔχοντες; οἱ τε καλῶς ὀλιγαρχούμενοι, περὶ ἃ μάλιστα σπουδάζουσιν, οἱ μὲν ἐν κλίματι στρατηγόν, οἱ δὲ βασιλεῖα τῶν στρατοπέδων κύριον καθιστάντες; οἱ τε μιτουήτες τὰς τυραννίδας, ὅποταν πολλοὺς ἀρχοντας ἐκπέμψωσιν, οὐδὲν τῶν δεόντων πράττοντες. Εἰ δὲ δεῖται καὶ τῶν ἀρχαίων εἰπεῖν, λέγεται καὶ τὸς θεοὺς ὑπὸ τοῦ Διὸς βασιλεύεσθαι. Περὶ ὧν, εἰ μὲν ὁ λόγος ἀληθής; ἐστὶ, δῆλον ὅτι κἀκεῖνοι ταύτην τὴν κατάστασιν προκρίνουσιν; εἰ δὲ τὸ μὲν σαφὲς μηδεὶς οἶδεν, αὐτοὶ δὲ εὐκάζοντες οὕτω περὶ αὐτῶν ὑπεκλήφαμεν, σημεῖον, ὅτι πάντες τὴν μοναρχίαν προτιμῶμεν. Οὐ γὰρ ἂν ποτε αὐτῇ χρῆσθαι τοὺς θεοὺς ἔφαμεν, εἰ μὴ πολὺ τῶν ἄλλων προσέγειν αὐτὴν ἐνομιζόμεν. Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ὅσων ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἅπαντα μὲν οὐδ' εὐραῖν οὐτ' εἰπεῖν δυνατόν ἐστιν; οὐ μὴν ἀλλὰ πρὸς γε τὸ παρὸν ἐξαρκούμενος καὶ νῦν εἰρηται περὶ αὐτῶν.

Ζ'. Ὡς δὲ προσκρίντως ἡμεῖς τὴν ἀρχὴν ἔχομεν, πόλῳ τούτου συντομώτερον, καὶ μᾶλλον ὁμιλοῦμενος, ὁ λόγος ἐστίν. Ἔτις γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι Τεύκρος μὲν ὁ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχηγός, παραλαβὼν τοὺς τῶν ἄλλων πολιτῶν προγόνους, πλείστας δαύρα, καὶ πόλιν αὐτοῖς ἔκτισε, καὶ τὴν χώραν διένειμεν; Ἰὸ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας, ἀποστάντων ἐταίρων τὴν ἀρχὴν, πάλιν ἀνέλαβεν, ὑποστὰς τοὺς μεγίστους κινδύνους, καὶ τοσοῦτον μετέστησεν, ὥστε μηκέτι Φοίνικας, Σαλαμινίους τυραννεῖν, ἀλλ', ὡνπερ ἦν τὴν ἀρχὴν, τούτους καὶ νῦν ἔχειν τὴν βασιλείαν;

Ἡ. Λοιπὸν οὖν ἐστὶν ὧν προεβέβηκεν, περὶ ἑαυτοῦ διελθεῖν, ἵνα ἐπίστασθε ὅτι τιοῦτός ἐστιν ἡμῶν ὁ βασιλεὺς, ὅς, ἢ μῶλον διὰ τῶν προγόνους, ἀλλὰ καὶ δι' ἑαυτὸν, δικαίως ἂν καὶ μείζονος, ἢ τελικωτῆς ἀρχῆς, ἀξιοθεῖη. Οἶμαι γὰρ ἔγωγε πάντας ἂν ὁμολογήσαι πλείστου τῶν ἀρετῶν ἀξίας εἶναι τὴν τε Σωφροσύνην, καὶ τὴν Δικαιοσύνην. Οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς τὸ καθ' αὐτὰς ὠφελοῦσιν, ἀλλ', εἰ ἐθέλωμεν σκοπεῖν καὶ τὰς φύσεις, καὶ τὰς δυνάμεις, καὶ τὰς χρήσεις τῶν πραγμάτων, εὐρήσομεν τὰς μὲν μετεχούσας μηδαμῶς τούτων τῶν ἰδεῶν, μεγάλων κακῶν αἰτίας οὔσας, τὰς δὲ μετὰ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης γιγνομένας, πολλὰ τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων ὠφελοῦσας. Εἰ δὲ δή τινες τῶν προγεγενημένων ἐπὶ ταύταις ταῖς ἀρεταῖς εὐδοκίμησαν, ἡγοῦμαι κάμοι προσήκειν τῆς αὐτῆς δόξης ἐκείνοις τυγχάνειν.

Θ'. Τὴν μὲν οὖν Δικαιοσύνην ἐκείθεν ἂν μάλιστα κατίδοιτε. Παραλαβὼν γὰρ, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν καθιστάμεν, τὰ μὲν βασιλεία χρημάτων κενὰ, καὶ πάντα καταναλωμένα, τὰ πράγματα δὲ ταραχῆς μεστὰ, καὶ πολλῆς ἐπιμελείας δεόμενα, καὶ φυλακῆς καὶ δαπάνης, εἰδώς δ' ἑτέρους ἐν ταῦς

τοιούτοις καιροῖς ἐκ παντὸς τρόπου τὰ σφέτερο' αὐτῶν διορθουμένους, καὶ πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν πράττειν ἀναγκαζομένους, ὅμως οὐδ' ὑφ' ἐνὸς τούτων διεθάρην: ἀλλ' οὕτως ὅσως καὶ καλῶς ἐπεμελήθη τῶν πραγμάτων, ὥστε μηδὲν ἐλλείπειν, ἐξ ὧν οἶόν τε ἦν αὐξήθηαι καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν. Πρὸς τε γὰρ τοὺς πολίτας, μετὰ τσοαύτης πραότητος προσηνέχθη, ὥστε μήτε φυγᾶς, μήτε θανάτου, μήτε χρημάτων ἀποβολᾶς, μήτ' ἄλλην μηδεμίαν τοιαύτην συμφορὰν ἐπὶ τῆς ἐμῆς γεγενῆσθαι βασιλείας. Ἀθάτου δ' ἡμῖν τῆς Ἑλλάδος οὐσας, διὰ τὸν πόλεμον τὸν γεγενημένον, καὶ πανταχοῦ αὐλουμένων ἡμῶν, τὰ πλείστα τούτων διέλυσα, τοῖς μὲν ἅπαντα ἀπατίων, τοῖς δὲ μέγιστον δ' ἀναβαλέσθαι δεόμενος, πρὸς δὲ τοὺς, ὅπως ἠδυνάμην περὶ τῶν ἐγγλημάτων διαλλαττόμενος. Ἔτι δὲ καὶ τῶν τὴν νῆσον οἰκούντων δυσκόλως πρὸς ἡμᾶς διακειμένων, καὶ βασιλείας, τῇ μὲν λόγῳ διηλλαγμένου, τῇ δ' ἀληθείᾳ τραχέως ἔχοντος, ἀμρότερα ταῦτα κατεπραύνα, τῇ μὲν προθύμως ὑπηρετῶν, πρὸς δὲ τοὺς, δίκαιον ἑμαυτὸν παρέχων. Τοσούτου γὰρ δέω τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὥστ' ἕτεροι μὲν, ἦν καὶ μακρῶ μείζω τῶν ὁμοίων δύναμιν ἔχωσιν, ἀποτέμνονται τῆς γῆς, καὶ πλεονεκτεῖν ζητοῦσιν: ἐγὼ δ' οὐδὲ τὴν διδομένην μοι χώραν ἠξίωσα λαβεῖν, ἀλλ' αἰροῦμαι μετὰ δικαιοσύνης τὴν ἑμαυτοῦ μόνον ἔχειν μᾶλλον, ἢ μετὰ κακίας πολλαπλασίαν τῆς ὑπαρχούσης κτήσασθαι. Καὶ δεῖ τίτι καθ' ἐν ἑαστον λέγοντα διατριβεῖν, ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα δηλώσαι περὶ ἑμαυτοῦ; φανήσομαι γὰρ μηδένα μὲν πώποτ' ἀδικήσας, πλείους δὲ καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὖ πεποιηκώς, καὶ μείζους δωρεᾶς ἑκατέροις δεδωκώς, ἢ σύμπαντες οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντες. Καίτοι χρητὸς τῶν μέγα φρονούντας ἐπὶ δικαιοσύνη, καὶ προσποιουμένους χρημάτων εἶναι κρείττους, τοιαύτας ὑπερβολὰς ἔχειν εἰπεῖν περὶ αὐτῶν.

ί. Καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ Σωφροσύνης ἐτι μείζω τούτων ἔχω διελεθῆναι. Εἶδος γὰρ ἅπαντας ἀνθρώπους περὶ πλείστου ποιουμένους τοὺς παῖδας τοὺς ἐαυτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ μάλιστα ὀργίζομένους τοῖς εἰς ταῦτα ἐξαμαρτάνουσι, καὶ τὴν ὕβριν τὴν περὶ ταῦτα μεγίστων κακῶν αἰτίαν γινομένην, καὶ πολλοὺς ἤδη τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν δυναστευόντων διὰ ταύτην ἀπολυμένους, οὕτως ἔφυγον τὰς αἰτίας ταύτας, ὥστε, ἐξ οὗ τὴν βασιλείαν ἔλαβον, ὠδενὶ φανήσομαι σώματι πεπλησιακῶς, πλὴν τῆς ἑμαυτοῦ γυναικὸς, οὐκ ἀγνοῶν, ὡς κἀκεῖνοι παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκίμοῦσιν, ὅσοι περὶ μὲν τὰ τῶν πολιτῶν δίκαιοι τυγχάνουσιν ὄντες, ἄλλοθεν δὲ ποθεν ἑαυτοῖς ἐπορίσαντο τὰς ἡδονὰς, ἀλλὰ βουλόμενος ἅμα μὲν ἑμαυτὸν ὡς παρῶν τάτω ποιῆσαι τῶν τοιούτων ὑποψιῶν, ἅμα δὲ παράδειγμα κατασεῖσαι τὸν

τρόπον τὸν ἑκαυτοῦ τοῖς ἄλλοις πολίταις γιγνώσκων, ὅτι φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι τὸν βίον διάγειν, ἐν οἷς ἂν τοὺς ἀρχοντας τοὺς ἑαυτῶν ὁρῶσι διατρέβοντες. Ἐπειτα καὶ προσήκειν ἡγησάμενη τοσοῦτοι τοὺς βασιλέας βελτίους εἶναι τῶν ιδιωτῶν, ὅσῳπερ καὶ τὰς τιμὰς μείζους αὐτῶν ἔχουσι, καὶ δεινὰ ποιεῖν, ὅσοι τοὺς μὲν ἄλλους κοσμίως ζῆν ἀναγκάζουσιν, αὐτοὶ δ' αὐτοὺς μὴ σωφρονεστέρους τῶν ἀρχομένων περιγῶσι. Πρὸς δὲ τούτοις, τῶν μὲν ἄλλων πράξεων ἐώρων ἐγκρατεῖς καὶ τοὺς πολλοὺς γιγνομένους, τῶν δ' ἐπιθυμιῶν τῶν περὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τοὺς βελτίστους ἠττωμένους. Ἡβουλήθηκ' οὖν ἐν τούτοις ἑκαυτὸν ἐπιδειξάμενος καρτερεῖν δυνάμενον, ἐν οἷς ἔμελλον οὐ μόνον τῶν πολλῶν διόισειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονούντων. Ἐτι δὲ καὶ τῶν τοιούτων πολλὴν κακίαν κατεγίνωσκον, ὅσοι γυναῖκας λαθόντες, καὶ κοινωνίαν ποιησάμενοι παντὸς τοῦ βίου, μὴ στερῶσιν οἷς ἐπραξάν, ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἡδοναῖς λυποῦσι ταῦτα, ὅπως αὐτοὶ μηδὲν ἀξιοῦσι λυπεῖσθαι· καὶ περὶ μὲν ἄλλας κοινωνίας τινὰς, ἐπιεικεῖς σφᾶς αὐτοὺς παρέχουσιν, ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς γυναῖκας ἐξῆμαρτάνουσιν, ἀς ἔδει τοσοῦτω μᾶλλον διαφυλάττειν, ὅσῳπερ οἰκειότερα καὶ μείζους οὔσαι τυγχάνουσι τῶν ἄλλων· εἶτα καὶ λανθάνουσιν ἔνθεν ἐν αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις στάσεις καὶ διαφορὰς ἑαυτοῖς ἐγκαταλείποντες. Καίτοι χρὴ τοὺς ὁρῶν βασιλεύοντας, μὴ μόνον τὰς πόλεις ἐν ὁμοσίᾳ πειρασθαι διάγειν, ὧν ἂν ἀρχῶσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους καὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἂν κατοικῶσιν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα, σωφροσύνης ἔργα καὶ δικαιοσύνης ἐστίν. Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔσχον, οὐδὲ περὶ τῆς παιδοποιίας τοῖς πλείστοις τῶν βασιλέων, οὐδ' ὤφθηεν δεῖν τοὺς μὲν ἐκ ταπεινοτέρας ποιήσασθαι τῶν παιδῶν, τοὺς δ' ἐκ σεμνοτέρας, οὐδὲ τοὺς μὲν, Νόθους αὐτῶν, τοὺς δὲ, Γνησίους καταλιπεῖν· ἀλλὰ πάντας ἔχειν τὴν αὐτὴν φύσιν, καὶ πρὸς πατρός καὶ πρὸς μητρός ἀνενεγκεῖν, τῶν μὲν θνητῶν εἰς Εὐαγόραν τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, τῶν δ' ἡμιθέων εἰς Λιακίδα, τῶν δὲ θεῶν εἰς Δίη, καὶ μηδένα τῶν ἐξ ἐμοῦ γενομένων ἀποστερηθῆναι ταύτης τῆς εὐγενείας.

ιά. Πολλῶν δὲ Με προτρεπόντων ἐμμένειν τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις, οὐχ ἥκιστα Με κάκεῖνο παρεκάλεσεν, ὅτι τῆς μὲν Ἀνδρίας καὶ τῆς Δεινότητος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν εὐδοκιμούντων, ἐώρων καὶ τῶν κακῶν ἀνδρῶν πολλοὺς μετέχοντας, τὴν δὲ σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην ἰδία κτήματα τῶν καλῶν κάγαθῶν ὄντα. Κάλλιστον οὖν ὑπέλαβον, εἴ τις δύναιτο ταύταις ταῖς ἀρεταῖς προσέχειν τὸν νοῦν, τῶν ἄλλων ἀφέμενος, ὧν μηδὲν μέρος τοῖς πανηροῖς μέτεστιν, ἀλλὰ καὶ γνήσιόταται καὶ βεβαιόταται, καὶ μεγίστων ἐπαίων ἀξίαι τυγχάνουσι οὔσαι. Τούτων ἕνεκα, ταῦτα διανοηθεῖς, περιετ

τώτερον τῶν ἄλλων ἤσκησα τὴν Σωφροσύνην, καὶ τὴν Δικαιοσύνην, καὶ ταύ-
 τας προεβόλημι τῶν ἡδονῶν, οὐ τὰς ἐπὶ ταῖς ἐργοῖς μηδεμίαν τιμὴν ἐποίη-
 σα, ἀλλὰ τὰς ἐπὶ ταῖς δόξαις ταῖς δι' ἀνδραγαθίαν γιγνομέναις. Χρὴ δὲ
 διακρίσειν τὰς ἀρετὰς, οὐκ ἐν ταῖς αὐταῖς ἰδέαις ἀπόσας, ἀλλὰ τὴν μὲν
 δικαιοσύνην ἐν ταῖς ἀπορίαις, τὴν δὲ σωφροσύνην ἐν ταῖς δυσκοταίαις, τὴν
 δὲ καρτερίαν ἐν ταῖς τῶν νεωτέρων ἡλικίαις. Ἐγὼ τοίνυν ἐν ἅπασι τῆς
 καιρῶς τούτοις φανήσομαι πεῖραν τῆς ἐμαυτοῦ φύσεως διδωσκίς. Ἐνδεῆς
 μὲν γὰρ χρημάτων καταλειφθεὶς, οὕτω δίκαιον ἐμαυτὸν παρέσθην, ὥστε
 μηδὲνα λυπήσκει τῶν πολιτῶν λαθῶν δὲ ἐξουσίαν, ὥστε ποιεῖν ὅτι ἂν βού-
 λωμαι, σωφρονέστερος τῶν ἰδιωτῶν ἐγενόμην. Τούτων δ' ἀμωτέρων ἐκρη-
 τισα, ταύτην ἔχων τὴν ἡλικίαν, ἐν ἣ τούς πλείστους ἂν εὐροίμεν μαλίστα
 περὶ τὰς πράξεις ἐξουκρίανοντας. Καὶ ταῦτα ἐν ἑτέροις μὲν ἴσως ὄκνου
 εἰπεῖν, οὐχ ὡς οὐ φιλοτιμούμενος ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἀλλ' ὡς οὐκ ἂν
 πιστευθεὶς ἐκ τῶν λεγομένων. Ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ μοι μαρτυρὲς ἔστε πάντων
 τῶν εἰρημένων. Ἄξιον μὲν οὖν καὶ τοὺς φύσει κοσμίους ὄντας ἐπαινεῖν καὶ
 καυμάζειν, εἰ δὲ μᾶλλον τοὺς καὶ μετὰ λογισμῶν τοιούτους ὄντας. Οἱ μὲν
 γὰρ τύχη, καὶ μὴ γνώμῃ σωφρονούντες, τυχὸν ἂν καὶ μεταπειθεῖεν· εἰ δὲ
 πρὸς τῇ περικλίαι, καὶ διεγνωχότες ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀρετὴ,
 ὄγλον ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν ταύτῃ τῇ τάξει διακμενοῦσι. Διὰ τοῦτο δὲ πλείους
 ἐπειρησάμην τοὺς λόγους καὶ περὶ ἑμαυτοῦ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν προ-
 ερημένων, ἵνα μηδεμίαν ὑπολίπω πρόρασιν, ὡς οἱ θεοὶ ποιεῖν ὑμᾶς ἐκόντας,
 καὶ προθύμως, ἅτ' ἂν ἐγὼ προστάξω, καὶ συμβουλεύσω.

16. Φημί δὲ (δεῖν) πράττειν ἕκαστον ὑμῶν, ἐφ' οἷς ἐφίστηκον, ἐπιμελῶς
 καὶ δικαίως· καθ' ὅπτερον γὰρ ἂν ἑλλίπητέ τι τούτων, ἀνάγκη ταύτη κα-
 κῶς ἔχειν τὰς πράξεις. Μηδενὸς οὖν ὀλιγορεῖτε, μηδὲ καταφρονεῖτε τῶν
 προστεταγμένων, ὑπολαμβάνοντες, ὡς οὐ παρὰ ταῦτ' ἐστίν· ἀλλ', ὡς παρ'
 ἕκαστον τῶν μερῶν ἢ καλῶς ἢ κακῶς ἕξον τὸ σύμπαν, οὕτω σπουδάζετε
 περὶ αὐτῶν. Κήδεσθαι μηδὲν ἤττον τῶν ἐμῶν, ἢ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν, καὶ
 μὴ νομίζετε μικρὸν ἀγαθὸν εἶναι τὰς τιμὰς, ἃς ἔχουσιν οἱ καλῶς τῶν ἡμε-
 τέρων ἐπιστατοῦντες. Ἀπέχεσθε τῶν ἀλλοτρίων ἰν' ἀσφαλέςτερον τοὺς οἴκους
 τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν κικτῆσθε. Τοιούτους εἶναι χρὴ περὶ τοὺς ἄλλους ὑμᾶς
 οἰόνπερ ἐμὲ περὶ ὑμᾶς ἀξιοῦτε γίνεσθαι. Μὴ σπεύδετε πλουτεῖν μᾶλλον, ἢ
 χρηστοὶ δοκεῖν εἶναι, γιγνώσκοντες, ὅτι καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Βαρβά-
 ρων οἱ μεγίστας ἐπ' ἀρετῇ δόξας ἔχοντες, πλείστων ἀγαθῶν δεσπόται καθί-
 στανται. Τοὺς χρηματισμοὺς τοὺς παρὰ τὸ δίκαιον γιγνομένους ἠγεῖσθε μὴ
 πλοῦτον, ἀλλὰ κίνδυνον ποιήσειν. Μὴ τὸ μὲν λαβεῖν κέρδος εἶναι νομίζετε·
 τὸ δὲ ἀναλωσάκι ζημίαν· οὐδέτερον γὰρ τούτων αἰεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν

ἀλλ' ὀπότερον ἂν ἐν καιρῷ καὶ μετ' ἀρετῆς γίγνηται, τοῦτ' ὠφελήσει τοὺς πτωχόντας. Μηδὲ πρὸς ἐν χαλεπῶς ἔχετε τῶν ὑπ' ἐμοῦ προσταττομένων: ὅσοι γὰρ ἂν ὑμῶν περὶ πλείστα τῶν ἐμῶν γρησίμους αὐτοῖς παράσχουσιν, ὡςτε πλείστα τοὺς οἴκους τοὺς ἐαυτῶν ὠφελήσουσιν. Ὅ,τι ἂν ὑμῶν ἕκαστος αὐτὸς αὐτῷ τύχῃ συνειδῶς, ἠγείσθω μηδὲ κίε λήσῃσι: ἀλλὰ κἂν τὸ σῶμα τοῦμόν μὴ παρῆ, τὴν γε διάνοιαν τὴν ἐμὴν οἰδέσθω τοῖς γιγνομένοις παρεστάναι. Ταύτην γὰρ τὴν γνώμην ἔχοντες, σαφρονέστερον ἂν βουλευσασθε περὶ αὐτῶν. Μηδὲν ἀποκρύπτουσα, μηδ' ὦν κίεκτησθε, μηδ' ὦν μέλλετε πράττειν, εἰδότες, ὅτι περὶ τὰ κεκρυμμένα τῶν πραγμάτων, ἀναγκαῖόν ἐστι πολλοὺς φίλους γίνεσθαι. Μὴ τεχνικῶς ζητεῖτε πολιτεύεσθαι, μηδ' ἀφανῶς, ἀλλ' οὕτως ἀπλῶς καὶ φανερώς, ὥστε, μηδ' ἂν τις βούληται, ῥῆδιον εἶναι ὑμᾶς διαβάλλειν. Δοκιμαζέτα τὰς πράξεις, καὶ νομίζετε πικρῶς μὲν, ὅς ἂν πράττοντες ἐμὲ βούλησθε λανθάνειν, γρησάτας δὲ, περὶ ὧν ἂν ἐγὼ μέλλω πυθόμενος βελτίους ὑμᾶς νομῆν. Μὴ κατασιωπᾶτε, ἐάν τινος ὄρατε περὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν πανήρως ὄντας, ἀλλ' ἐξελέγχεσθε, καὶ νομίζετε τῆς αὐτῆς εἶναι ζημίας ἀξίους τοὺς συγκρούοντας τοῖς ἐξαμαρτάνουσιν. Εὐτοχεῖς νομίζετε μὴ πλὴς λανθάνοντας, ἐάν τι κακὸν ποιήσῃσι, ἀλλὰ τοὺς μηδὲν ἐξαμαρτάνοντας τοῖς μὲν γὰρ εἰκὸς τοιαῦτα παθεῖν οἷάπερ αὐτοὶ ποιῶσι, τοὺς δὲ χάριν ἀπολαβεῖν, ἧς ἀξίαι τυγχάνουσιν ὄντες. Ἐπαιρίας μὴ ποιῆτε, μήτε συνόδους, ἄνευ τῆς ἐμῆς γνώμης: αἱ γὰρ τοιαῦται συστάσεις, ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πολιτείαις πλεονεκτοῦσιν, ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις κινδυνεύουσιν. Μὴ μόνον ἀπέχεσθε τῶν ἀμαρτημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτηδεύμάτων τῶν τοιούτων, ἐν οἷς ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑποψίαν γίνεσθαι.

γ'. Τὴν ἐμὴν φιλίαν ἀσφαλεστάτην καὶ βεβαιοστάτην εἶναι νομίζετε, καὶ διαφυλάττετε τὴν παροῦσαν κατὰστασιν, καὶ μηδεμιᾶς ἐπιθυμεῖτε μεταβολῆς, εἰδότες, ὅτι διὰ τὰς τοιαύτας παραχᾶς ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι, καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους ἀναστάτους γίνεσθαι. Μὴ μόνον τὰς φύσεις αἰτίας νομίζετε τοῦ χαλεπῶς ἢ πρᾶξος εἶναι τοὺς τυράννους, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τῶν πολιτῶν: πολλοὶ γὰρ ἤδη, διὰ τὴν τῶν ἀρχομένων κακίαν, τραχύτερον ἢ κατὰ τὴν ἐαυτῶν γνώμην, ἀρχεῖν ἠναγκάσθησαν. Θαρσύνετε μὴ διὰ τὴν ἐμὴν μᾶλλον πραότητα, ἢ διὰ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ἀρετήν. Τὴν ἐμὴν ἀσφάλειαν ἄδειαν ἐαυτοῖς εἶναι νομίζετε: καλῶς γὰρ τῶν περὶ ἐμὲ καθεστῶτων, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ περὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἔξει. Ταπεινοὺς μὲν εἶναι χρὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν, ἐμμένοντας τοῖς ἔθεσι, καὶ διαφυλάττοντας τοὺς νόμους τοὺς βασιλικούς, λαμπροὺς δ' ἐν ταῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως λειτουργίαις, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπ' ἐμοῦ προσταττομένοις. Προτρέπετε τοὺς νεωτέρους ἐπ' ἀρετήν, μὴ μόνον παραινούντες,

ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς πράξεις ὑποδεικνύντες αὐτοῖς, ὁποίους εἶναι χρὴ τοὺς ἀνδρας τοὺς ἀγαθοὺς. Διδάσκετε τοὺς παῖδας τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν βασιλεύεσθαι, καὶ περὶ τὴν παιδείου τὴν τοιαύτην ἐβίζετε αὐτοὺς ὡς μάλιστα διακρίβειν: ἐὰν γὰρ ἀρχεσθαι μάθωσι, πολλῶ μᾶλλον ἀρχεῖν δυνήσονται, καὶ πιστοὶ μὲν ὄντες, καὶ δίκαιοι, μεθέξουσι τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν, κακοὶ δὲ γενόμενοι, κινδυνεύουσι περὶ τῶν ὑπαρχόντων. Μέγιστον ἡγεῖσθε τοῖς παισὶ καὶ βεβαιότατον πλεῖστον παραδώσειν, ἐὰν αὐτοῖς δύνῃσθε τὴν ἡμέτεραν εὐνοίαν καταλιπεῖν. Ἀθλιωτάτους ἡγεῖσθε καὶ δυστυχεστάτους, ὅσοι περὶ τοὺς πιστεύσαντας ἀπιστοὶ γέγονασιν: ἀνάγκη γὰρ τοὺς τοιοῦτους ἀθύμους ἔχοντας, καὶ φοβουμένους ἅπαντας, καὶ μηδὲν μᾶλλον πιστεύοντας τοῖς φίλοις ἢ τοῖς ἐχθροῖς, τὸν ἐπιλοιπὸν χρόνον διάγειν. Ζηλοῦτε μὴ τοὺς πλεῖστα κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς μηδὲν κακὸν σφίσι αὐτοῖς συνειδόμενοι: μετὰ γὰρ τοιαύτης ψυχῆς ἤλιον ἂν τις τὸν βίον δύναίτο διάγειν. Μὴ τὴν κακίαν δύνασθαι μὲν πλεον τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν νομίζετε, τὸ δ' ὄνομα δυσχερέστερον ἔχειν: ἀλλ' οἷον περ ὀνομάτων ἕκαστα τῶν πραγμάτων τετύχηκε, τοιαύτας ἡγεῖσθε καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῶν εἶναι. Μὴ φθονεῖτε τοῖς παρ' ἑμοὶ πρωτεύουσιν, ἀλλ' ἀμιλλᾶσθε, καὶ πειράσθε, χρηστοὺς ὑμᾶς αὐτοὺς παρέχοντες, ἐξισοῦσθαι τοῖς προέχουσι. Φιλεῖν οἴεσθε δεῖν, καὶ τιμᾶν, οὗσπερ ἂν καὶ ὁ βασιλεὺς, ἵνα καὶ παρ' ἑμοῦ τυγχάνητε τῶν αὐτῶν τούτων. Οἷάπερ παρόντος ἑμοῦ λέγετε, τοιαῦτα καὶ ἀπόντος φρονεῖτε. Τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς ἡμᾶς, ἐν τοῖς ἔργοις ἐνδείκνυσθε μᾶλλον, ἢ τοῖς λόγοις. Ἀπάσχοντες ὑφ' ἐτέρων ὀργίζεσθε, ταῦτα τοὺς ἄλλους μὴ ποιεῖτε. Περὶ ὧν ἂν ἐν τοῖς λόγοις κατηγορεῖτε, μηδὲν τούτων ἐν τοῖς ἔργοις ἐπιτηδεύετε. Τοιαῦτα προσδοκᾶτε πράξειν, οἷα ἂν περὶ ἡμῶν διανοήσθε. Μὴ μόνον ἐπαινεῖτε τοὺς ἀγαθοὺς, ἀλλὰ καὶ μιμεῖσθε. Τοὺς λόγους τοὺς ἑμοὺς, νόμους εἶναι νομίζετε, καὶ πειράσθε τούτοις ἐμμένειν, εἰδότες, ὅτι τοῖς μάλιστα ποιῶσιν ὑμῶν ἂ βούλομαι, τούτοις ἐξέσται ζῆν ὡς αὐτοὶ βούλονται,

ιδ'. Κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημένων, οἷουσπερ ἂν τοὺς ὑφ' ὑμῶν ἀρχομένους οἴησθε δεῖν περὶ ὑμᾶς εἶναι, τοιοῦτους χρὴ περὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν ὑμᾶς γίγνεσθαι. Καὶ ταῦτ' ἐὰν ποιῆτε, ἵτι δαί περὶ τῶν συμβησομένων μακρολογεῖν: ἦν γὰρ ἐγὼ τε παρέχω τοιοῦτον ἑμαυτὸν, οἷον περ ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, καὶ τὰ παρ' ὑμῶν ὁμοίως ὑπηρετῆται, ταχέως ὄψεσθε καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἐπιδεδωκότα, καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν πύξημένην, καὶ τὴν πόλιν εὐδαίμονα γεγενημένην. Ἄξιον μὲν οὖν, τηλικούτων ἀγαθῶν ἕνεκα μηδὲν ἐλλείπειν, ἀλλὰ καὶ πόρους καὶ κινδύνους οὐστίνασθαι ὑπενεγκεῖν: ὑμῖν δ' ἐξέσται μηδὲν ταλαιπωρηθεῖσιν, ἀλλὰ πιστοῖς μόνον καὶ δικαίοις οἷσιν, ἅπαντα ταῦτα διαπράξασθαι.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΤΟΥ Η. ΣΟΦΙΑΝΟΠΩΛΟΥ.

Παραδοξότερον ἄνδρα εἰς τὴν Δημοκρατικὴν, ἢ μᾶλλον Ὀχλοκρατικὴν, ἐποχὴν τοῦ Σοκράτους ἄλλον δὲν βλέπει τις, ὅσον τὸν Ἰσοκράτην! « Πᾶς μὲ Ἕλλησιν, Βασιλεὺς· καὶ πᾶς μὲ Δημοκρατικός, Τύραννος, ἐκέρυττον οἱ Σοφοὶ τὸν Ἀθῶν· αἰὶτ' ὁ Ῥήτωρ αὐτός, καταπατῶν τὰς προλήψεις, ὑπερπρῶτὰ τὰ στενὰ ὄρια τῶν ὁμοειδῶν, καὶ, παυτοῦ τὰ ἔλη ἐπανορθῶν, διδάσκει καὶ αὐτοῦ τοῦ Τυράννου; καὶ Βασιλεῖς τὸν τρόπον τοῦ φέρεσθαι πρὸς τοὺς Λαοὺς, διὰ τὰ εὐδαιμονήτους.

Τόσων τῶν ἀρχαίων ἐκείνων Βασιλέων ἐχομαίσις τὸ πρὸς τὸν Ἰσοκράτην αὐτῶν σέβας, ὥστε, τὸν Συμβουλευτικὸν τοῦτον Λόγον, συγκλήσις ὁ Ἡγεμῶν Νικοκλῆς, τὸν Λαὸν τῆς Κύπρου, ἀνέγνωσεν εἰς ἐπίκουρον πάντων, ὅπου τοὺς συμβουλίαις ὡς ἐπιταί.

« Σᾶς ἀνέγνωσα, φίλοι πολῖται, τὸν πρὸς Ἐμὲ προηγετημένον τοῦ Ἰσοκράτους Λόγον περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ διοικῶ· εἰς δὲ τὸν παρόντα θέλω σᾶς ἀνκρίσει τί πρέπει νὰ πράττουν οἱ ἀρχόμενοι, καὶ πολλὰ ἄλλα περὶ βασιλείας. Νὰ ἀγαπᾶτε τοὺς νόμους τοῦ βασιλείου, ὄχι μόνον ὡς ἀναγκάσιους, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι καλλίστοι καὶ ὠφελιμώτατοι. Ἡ βασιλεία μου δὲν εἶναι παύσιμος, ἐπειδὴ τὴν ἐκλερονόμησα ἀπὸ τῶν πάππου καὶ πατέρα μου, ὅσιους καὶ δίκαιους ὄντας, ὡς εἶμαι κ' ἐγώ. Εἰς πᾶσιν κυβερνησῶν ὁρῶν πρέπει νὰ διακρίνωμαι οἱ καταχθόνιοι Γάμοι ἀπὸ τοὺς χρηστῶς Λαγίται, καὶ νὰ τιμῶνται κατ' ἄξιον οἱ Καθηροὶ, Κορκαῖες καὶ Πικῶνες. Εἰς τὰς Ὀχλοκρατίας ὅλοι ἄναι ἔσσι, Δημόσια παμπόνηροι, φιλοτύρηννοι Ἱππάρχοι, προδόται τῶν ἐν Προνεία, Δημοσθηνεῖς, Μαυρομιχάλοι καὶ Κωλέτται, προστάται τῆς Ἀνεξαρτησίας, ὡς καὶ οἱ Σοκράται, φίλοι τῆς Ἀρετῆς, τὸ ὅποιον συμφέρι εἰς τοὺς πονηροὺς φῶσι, τέχνη καὶ ἀπάτη Ταρτούρους, ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς περὶ τὸν Ἀσύνηκτον Καποδίστριαν μαχαιράδας, Κολοκοτρώνεις.

« Ἐγὼ εἶμαι Καλὸς Βασιλεὺς, Ὅσιος καὶ Δίκαιος, διότι, εὐρών ἀδῶν τὸ εθνικὸν Ταμίον καὶ πτωχοὺς ὅλους τοὺς κατοίκους, ὅταν ἀνέβην εἰς τὸν θρόνον, ἰδοῦ σήμερον ἐγέμισα ἀπὸ εὐδαιμονίαν καὶ πλοῦτον τοὺς πολῖτας, καὶ τὰ δημόσια εἰσοδήματα ὑπερηύξισταν, χωρὶς κανεὶς νὰ γογγῆσῃ ἐφέρθηκα μὲ τοιοῦτον τρόπον πρὸς ὅλους πρῶν, ὥστε κανεὶς δὲν ἐξωρίσθη, μηδ' ἐφυλακίσθη, μηδ' ἐγκλιτηνίσθη, μηδ' ἐηρητεύθη, μὲτ' εἰς ἄλληλιν μηδεμίαν συμφορὰν ὑπέπεσαν ἐπὶ τῆς βασιλείας μου. Καὶ διὰ τὰ μὴ πολυλογῶ, συμπόλιται, σᾶς λέγω ὅτι δὲν ἀδίκησα ποτέ μου κανεὶς, ἀλλ' εὐφρόγησα πολλοὺς τῶν πολιτῶν καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ὄστας εἰς αὐτοὺς περισσοτέρως δωρεὰς μόνος ἐγώ, παρ' ὅσας ὅλοι ὁμοῦ οἱ πρὸ ἐμοῦ Βασιλεῖς. Κάνενός γυναῖκα μηδὲ κοράσιον ποτέ ἐκύτταξα ἄλλ' ἐμίσησα μάλιστα ὅσους ἐλύπησαν τὰς συζύγους των, πλεσιαίξοντας ξένας. »

Ἐπρελιμωτέρων σπουδῶν παρὰ τοὺς δύο τούτους τοῦ ἐν Δημοκρατίᾳ ζήσαντος Ἰσοκράτους Λόγους εἰς τὴν νεωτέρων καὶ βασιλευμένην Ἑλλάδα, ἄλλην δὲν βλέπομεν. Ὁ Δημοκρατικώτατος οὗτος ἄνθρωπος, τοῦ Ὀχλου τὰς ἀδυναμίας γνωρίζων, ὑποσφίρει τὴν βασιλείαν, ἀλλ' ἔχουσιν τοιοῦτον Ἡγεμόνα, ὡς τὸν υἱὸν τοῦ μεγάλου Εὐαγόρα. Οἱ Βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὰ δικαιωσίσουν εἰς τὸν θρόνον τῆς πατρίδος, ἀνάγκη, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς Λόγους τούτους τοῦ Ἰσοκράτους, νὰ ἐνώσουν τὴν Δημοκρατίαν μὲ τὴν Βασιλείαν καὶ νὰ συγκηράσουν αὐτὰ τὰ δύο κοινωρικὰ στοιχεῖα εἰς ἓν, διὰ τὰ ἀνεγείρουν ἐν τῇ Μεσογείῳ τὸν Μέγαν τῆς Συνταγματικῆς ἀρχῆς Πυρσὸν μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ἐν τῇ μέσῳ Ἀθῶν καὶ τῆς Σπάρτης. Ἡ Νεολαία τῆς Ἑλλάδος, ὡς Διδάσκαλος καὶ Καθηγητῆς, μέλλει νὰ μορφώσῃ τὰ πάντα. Εἰς αὐτὴν λοιπὸν καὶ τὸν Συμβουλευτικὸν τοῦτον συστήνουτες, πληροφοροῦμεν ὅτι ὁ ἄξιος νὰ καλῆται Βασιλεὺς Ἑλλήνων, Νικοκλῆς, ἰδωρῆσατο ἑκατὸν ζῆκος χιλιάδας δραχμῶν πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοιοῦτων συμβουλῶν, Ἰσοκράτην.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ.

ΠΟΛΛΑΚΙΣ ἰθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεις συναγαγόντων, καὶ τοὺς γυμνασικοῦ ἀγῶνα καταστησάντων, ὅτι τὰς μὲν τῶν σωμάτων εὐεξίας οὕτω μεγάλων δωρεῶν ἠξίωσαν, τοῖς δὲ ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἰδίᾳ πονήσασαι, καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς οὕτω παρασκευάσασιν, ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν δύνασθαι, τούτοις οὐδεμίαν τιμὴν ἀπένευμαν, ὣν εἰκὸς ἦν αὐτοὺς μᾶλλον ποιήσασθαι πρόνοιαν. Τῶν μὲν γὰρ ἀθλητῶν, δις τοσαύτην βέβαιον λαβόντων, οὐδὲν ἂν πλέον γένοιτο τοῖς ἄλλοις: ἐνὸς δὲ ἀνδρὸς εὖ φρονήσαντος, ἅπαντες ἂν ἀπολαύσειαν οἱ βουλούμενοι κοινωνεῖν τῆς ἐκείνου διανοίας. Οὐ μὲν ἐπὶ τούτοις ἀθυρήσας, εἰλόμην ἐχθυμεῖν, ἀλλ' ἱκανὸν νομίσας ἄθλον ἕσασθαι Μὴ τὴν δόξαν, τὴν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου γενησομένην, ἤκω συμβουλεύσων περὶ τοῦ Πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ τῆς Οἰμονίας τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦ: οὐκ ἄγνοῶν, ὅτι πολλοὶ τῶν προσποικηταμένων εἶναι Σοφιστῶν ἐπὶ τούτῳ τὸν λόγον ὤρμησαν: ἀλλ' ἅμα μὲν ἐλπίζων, τοσαύτων αὐτῶν διοίσειν, ὥστε τοῖς ἄλλοις μηδὲν πώποτε δοκεῖν εἰρησθαι περὶ αὐτῶν, ἅμα δὲ προκρίνας τούτους καλλίστους εἶναι τῶν λόγων, οἷτινες περὶ μεγίστων τυγχάνουσι ὄντες, καὶ τοὺς τε λέγοντες μάλιστα ἐπιδεικνύουσι, καὶ τοὺς ἀκούοντας πλεῖστα ὠφελοῦσιν, ὣν εἷς οὗτός ἐστιν. Ἐπειτα οὐδ' οἱ καιροὶ ποῦ παρεληλύθασιν, ὥστ' ἤδη μάτῃν εἶναι τὸ μεμνήσθαι περὶ αὐτῶν. Τότε γὰρ χρὴ παύεσθαι λέγοντα, ὅταν ἢ τὰ πράγματα λάβῃ τέλος, καὶ μηκέτι δεῖ βουλευέσθαι περὶ αὐτῶν, ἢ τὸν λόγον ἰδῇ τις ἔχοντα κέρα, ὥστε μηδεμίαν λειπεῖσθαι τοῖς ἄλλοις ὑπερβολὴν. Ἔως δ' ἂν τὰ μὲν ὁμοίως, ὥσπερ πρότερον, φέρηται, τὰ δ' εἰρημμένα φούλως ἔχοντα τυγχάνῃ, ἴπως οὐ χρὴ σκοπεῖν καὶ φιλοσοφεῖν τούτῳ τὸν λόγον, ὅς, ἦν κατορθωθῆ, καὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἀλλήλους, καὶ τῆς ταραχῆς τῆς παρούσης, καὶ τῶν μεγίστων κακῶν ἡμᾶς ἀπαλλάξει; Πρὸς δὲ τούτοις, εἰ μὲν μηδαμῶς ἄλλως οἶόντ' ἦν δηλοῦν τὰς αὐτὰς πράξεις, ἀλλ' ἢ διὰ μιᾶς ἰδέας, εἶγεν ἂν τις ὑπολαβεῖν, ὡς περίεργόν ἐστι, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις λέγοντα, πάλιν ἐνοχλεῖν τοῖς ἀκούουσιν: ἐπειδὴ δ' οἱ λόγοι τοιαύτην ἔχουσι τὴν φύσιν, ὥσθ' οἶόντ' εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν πολλαχῶς ἐξηγήσασθαι, καὶ τὰ τε μεγάλα ταπεινά ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς μέγθος προσθεῖναι, καὶ τὰ παλαιὰ καινῶς διεξελθεῖν, καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γεγε-

κημένων αρχίως εἰπεῖν, οὐκ ἔτι φρακτέον ταῦτ' ἐστὶ, περὶ ὧν ἄλλοι πρό-
περον εἰρήκασι, ἀλλ' ἄμεινον ἐκείνων εἰπεῖν πειρατέον. Αἱ μὲν γὰρ πρά-
ξεις αἱ προγεγενημέναι κοινὰ πᾶσιν ἡμῖν κατελήφθησαν: τὸ δὲ ἐν κοινῷ
ταύταις καταχρησασθαι, καὶ τὰ προσήκοντα περὶ ἐκαστης ἐνθυμηθῆναι,
καὶ ταῖς ὀνόμασι εὖ διαθέσθαι, τῶν εὖ φρονούντων ἰδίον ἐστίν. Ἡγοῦμαι
δὲ οὕτως ἂν μεγίστην ἐπίδοσιν λαμβάνειν, καὶ τὰς ἄλλας τέχνας, καὶ τὴν
περὶ τὰς λόγους φιλοσοφίαν, εἴ τις τιμῆς καὶ θαυμάζει μὴ τὰς πρώτους
τῶν λόγων ἀρχομένους, ἀλλὰ τοὺς ἀρίστα αὐτῶν ἐκαστον ἐξεργαζομένους:
μηδὲ τοὺς περὶ τούτων ζητοῦντάς τι λέγειν, περὶ ὧν μηδαὶς πρότερον εἴ-
ρηκεν, ἀλλὰ τοὺς οὕτως ἐπισταμένους εἰπεῖν, ὡς οὐδαὶς ἂν ἄλλος δύναιτο.

β'. Καίτοι τινὲς ἐπιτιμῶσι τῶν λόγων τοῖς ὑπὲρ τοὺς ἰδιώτας ἔργουσι,
καὶ λίαν ἀπηκριβωμένοι: καὶ τοσοῦτοι δικμαρτήκασι, ὥστε τοὺς πρὸς
ὑπερβολὴν πεπονημένους πρὸς τοὺς ἀγίους τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβουλευσάντων
σκοποῦσιν, ὡσπερ ὁμοίως ἀμροτέρους δένδρον ἔχειν, ἀλλ' οὐ τοὺς μὲν ἀσφαλῶς,
τοὺς δὲ ἐπιδεικτικῶς: ἢ σπᾶς μὲν διορῶντας τὰς μετριότητάς, τὴν δὲ ἀκρι-
βῶς ἐπιστάμενον λέγειν, ἀπλῶς οὐκ ἂν μὴ θανάμενον εἰπεῖν. Οὗτοι μὲν
ὄν οὐ λελήθασιν, ὅτι ταῦτους ἐπαινοῦσιν, ὧν ἔργου αὐτῷ τυγχάνουσιν
όντες: Ἐμοὶ δὲ οὐδὲν πρὸς τοὺς τοιοῦτους ἐστίν, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους, τοὺς
οὐδὲν ἀποδεξομένους εἰκῆ τῶν λεγομένων, ἀλλὰ δυσχερανεύντας, καὶ ζητή-
σοντας ἰδεῖν τι τοιοῦτον ἐν ταῖς ἐμοῖς λόγοις, ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐχ εὖ-
ρήσουσι. Πρὸς οὓς ἔτι μικρὸν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ θρασυάμενος, ἤδη περὶ τοῦ
πράγματος ποιήσομαι τοὺς λόγους. Τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐν ταῖς προομιῖαις
ὄρω καταπραΰνοντας τοὺς ἀκροατάς, καὶ προσκλιζόμενους ὑπὲρ τῶν με-
λόντων βελήσασθαι, καὶ λέγοντας, τοὺς μὲν, ὡς εἰς ὑπογίου γεγονεν αὐτοῖς
ἡ παρασκευῆ, τοὺς δὲ, ὡς χλεπόν ἐστιν ἴσους τῷ μεγέθει λόγους τῶν
ἔργων ἐξευρεῖν. Ἐγὼ δ', ἢν μὴ καὶ τοῦ πράγματος ἀξίως εἴπω, καὶ τῆς
δόξης τῆς ἑμαυτοῦ, καὶ τοῦ χρόνου, μὴ μόνον τοῦ περὶ τὸν λόγον ἡμῖν
διατριφθέντος, ἀλλὰ καὶ σύμπαντος οὐ βεβίωκα, παρακλεῖομαι μηδεμίαν
Μοι συγγνώμην ἔχειν, ἀλλὰ καταγελαῖν καὶ καταπρονεῖν: οὐδὲν γὰρ ὅτι
τῶν τοιούτων οὐκ ἀξίος εἰμι πάσχειν, εἴπερ, μηδὲν τῶν ἄλλων διαφέρων,
οὕτω μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιῶμαι. Περὶ μὲν ὄν τῶν ἰδίων, ταῦτά μοι
προεῖρησθω. Περὶ δὲ τῶν κοινῶν, ὅσοι μὲν εὐθὺς ἐπελθόντες διδάσκουσιν,
ὡς χρῆ, διακλασμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας, ἐπὶ τὸν βᾶρβαρον
τραπέσθαι, καὶ διεξέρχονται τὰς τε συμφοράς τὰς ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς
ἀλλήλους ἡμῖν γεγενημένας, καὶ τὰς ὠφελείας τὰς ἐκ τῆς στρατείας τῆς
ἐπ' ἐκείνους ἐσομένας, ἀληθῆ μὲν λέγουσιν, οὐ μὴν ἐντεῦθεν γε ποιοῦνται τὴν
ἀρχήν, ὅθεν ἂν μάλιστα συστήσῃ ταῦτα δυνθεῖεν. Τῶν γὰρ Ἑλλήνων οὐ

μὲν ὑφ' ἡμῖν, οἱ δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἰσὶν: αἱ γὰρ πολιτεῖαι, δι' ὧν οἰκοῦσι τὰς πόλεις, οὕτω τοὺς πλείστους αὐτῶν διειλήφασιν. Ὅστις οὖν οἶεται τοὺς ἄλλους κοινῇ τι πράξειν ἀγαθόν, πρὶν ἂν τοὺς προσετώτας αὐτῶν διαλλάξῃ, λίαν ἀπλῶς ἔχει, καὶ πόρρω τῶν πραγμάτων ἐστίν. Ἄλλὰ δεῖ τοὺς μὴ μόνον ἐπιδειξίν ποιουμένους, ἀλλὰ καὶ διαπράξασθαι τι βουλομένους, ἐκείνους τοὺς λόγους ζητεῖν, οἵτινες τὰς πόλεις ταύτας πείσουσιν ἰσομιρῆσαι πρὸς ἀλλήλας, καὶ τὰς ὀλιγαρχίας διελέσθαι, καὶ τὰς πλεονεξίας, ἃς νῦν παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπιθυμοῦσιν αὐταῖς γίγνεσθαι, ταύτας παρὰ τῶν βαρβάρων ποιήσασθαι.

γ'. Τὴν μὲν οὖν ἡμετέραν πόλιν, ῥάδιον ἐπὶ ταῦτα προσαγαγεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ νῦν μὲν εἰ δυσπείσιτος ἔχουσι: παρειλήφασιν γὰρ ψευδῆ λόγον, ὡς ἐστὶν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι πάτριον: ἢν δ' ἐπιδείξῃ τις αὐτοῖς ταύτην τὴν τιμὴν ἡμετέραν οὔσαν μᾶλλον ἢ ἐκείνων, τάχ' ἂν ἐάσαντες τὸ διακριθῆσθαι περὶ τούτων, ἐπὶ τὸ συμφέρον ἔλθοιεν. Ἐχρῆν μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐντεύθεν ἀρχεσθαι, καὶ μὴ πρότερον περὶ τῶν ὁμολογουμένων συμβουλεύειν, πρὶν περὶ τῶν ἀμφισβητούμενων ἡμᾶς ἀπαλλάξαι. Ἐμοὶ δὲ οὖν ἀμφοτέρων ἕνεκα προσήκει περὶ ταῦτα ποιήσασθαι τὴν πλείστην διατριβὴν, μάλιστα μὲν, ἵνα προὔργου τι γένηται, καὶ πικρῶν τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς φιλονεικίας κοινῇ τοῖς βαρβάροις πολευήσωμεν: εἰ δὲ τοῦτό ἐστιν ἀδύνατον, ἵνα δηλώσω τοὺς ἐμποδῶν ὄντας τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονίᾳ, καὶ πᾶσι γένηται φανερόν, ὅτι καὶ πρότερον ἢ πόλις ἡμῶν δικαίως τῆς θαλάττης ἤρξε, καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμφισβητεῖ περὶ τῆς ἡγεμονίας. Τοῦτο μὲν γὰρ, εἰ δεῖ τούτους ἐφ' ἐκάστη τιμᾷσθαι τῶν ἔργων, τοὺς ἐμπειροτάτους ὄντας, καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχοντας, ἀναμφισβητήτως ἡμῖν προσήκει τὴν ἡγεμονίαν ἀπολαβεῖν, ἢν πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες: οὐδεὶς γὰρ ἂν ἑτέραν πόλιν ἐπιδείξειε τοσοῦτον ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ γῆν ὑπερέχουσαν, ὅσον τὴν ἡμετέραν ἐν τοῖς κινδύνοις τοῖς κατὰ θάλατταν διαφέρουσαν. Τοῦτο δὲ, εἴ τινες ταύτην μὲν μὴ νομίζουσι δικαίαν εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ πολλὰς τὰς μεταβολὰς γίγνεσθαι (τὰς γὰρ δυναστείας οὐδέποτε τοῖς αὐτοῖς παραμένειν), ἀξιοῦσι δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν, ὥσπερ ἄλλο τι γέρας, ἢ τοὺς πρώτους τυχόντας ταύτης τῆς τιμῆς, ἢ τοὺς πλείστων ἀγαθῶν αἰτίους τοῖς Ἕλλησιν ὄντας, ἡγοῦμαι καὶ τούτους γ' εἶναι μεθ' ἡμῶν: ὅσα γὰρ ἂν τις πορρωτέρω σκοπῇ περὶ τούτων ἀμφοτέρων, τοσοῦτῳ πλείον ἀπολείψομεν τοὺς ἀμφισβητούντας περὶ αὐτῶν.

δ'. Ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τὴν πόλιν ἡμῶν ἀρχαιοτάτην εἶναι, καὶ μεγίστην, καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομαστοτάτην. Οὕτω δὲ καλλίστης ὑποθέσεως οὕσης, ἐπὶ τοῖς ἐχομένοις τούτων εἰ μᾶλλον ἡμᾶς προσήκει τι-

μᾶσθαι. Ταύτην γὰρ οἰκοῦμεν, οὐχ ἑτέρους ἐκβαλόντες, οὐδὲ ἐρήμην καταλαβόντες, οὐδὲ ἐκ πολλῶν ἐθνῶν μιγάδες συλλεγόντες, ἀλλ' οὕτω καλῶς καὶ γνησίως γεγόναμεν, ὥστ' ἐξ ἧς περ ἔφυμεν, ταύτην ἔχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελούμεν, αὐτόχθονες ὄντες, καὶ τοῖς ὀνόμασι τοῖς αὐτοῖς, οἷς περ τοὺς οἰκειοτάτους, τὴν πόλιν ἔχοντες προσεπειν: μόνοις γὰρ ἡμῖν τῶν Ἑλλήνων τὴν αὐτὴν τροφὴν καὶ Πατρίδα καὶ Μητέρα καλέσαι προσήκει. Καίτοι χρὴ τοὺς εὐλόγως μέγα φρονούντας, καὶ περὶ τῆς ἡγεμονίας δικαίως ἀμυψισθητοῦντας, καὶ τῶν πατρίων πολλάκις μεμνημένους, τοιαύτην τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους ἔχοντας φαίνεσθαι.

ε. Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ὑπάρξαντα, καὶ παρὰ τῆς τύχης θεωρήντα, τηλικαῦτα ἡμῖν τὸ μέγεθος ἐστίν: ὅσων δὲ τοῖς ἄλλοις ἀγαθῶν αἰτίαι γεγόναμεν, οὕτως ἂν κάλλιστα ἐξετάσοιμεν, εἰ τὸν τε χρόνον ἀπ' ἀρχῆς, καὶ τὰς πράξεις τὰς τῆς πόλεως, ἐφεξῆς διελοιομεν: εὐρήσομεν γὰρ αὐτὴν οὐ μόνον τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κινδύνων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς, ἐν ἣ κατοικοῦμεν, καὶ μετ' ἧς πολιτευόμεθα, καὶ δι' ἣν ζῆν δυναμέμεθα, σχεδὸν ἀπάσης αἰτίας οὖσαν. Ἀνάγκη δὲ προκαρεῖσθαι τῶν εὐεργεσιῶν μὴ τὰς διὰ μικρότητα διαλαβούσας, καὶ κατάσιωπηθείσας, ἀλλὰ τὰς διὰ τὸ μέγεθος ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, καὶ πάλαι καὶ νῦν, καὶ πανταχοῦ, καὶ λεγομένας καὶ μνημονευόμενας.

ς. Πρῶτον μὲν οὖν, οὐ πρῶτον ἢ φύσις ἡμῶν ἐδέχθη, διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἐπορίσθη: καὶ γὰρ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, ὁμοίως αὐτὸν καὶ νῦν ῥηθῆναι προσήκει. Δημήτρος γὰρ ἀφικνουμένης εἰς τὴν χώραν ἡμῶν, ὅτε ἐπλανήθη, τῆς Κόρης ἀρπασθείσης, καὶ πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους εὐμενῶς διατεθείσης ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐχ οἶόντ' ἄλλοις ἢ τοῖς μεμνημένοις ἀκούειν, καὶ δούσης δωρεὰς διττὰς, αἵ περ μέγισται τυγχάνουσι οὔσαι, τοὺς τε καρποὺς, οἱ τοῦ μὴ θηριωδῶς ζῆν ἡμᾶς αἰτίαι γεγόνασι, καὶ τὴν τελετὴν, ἧς οἱ μετέχοντες περὶ τε τῆς τοῦ βίου τελευτῆς, καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος, ἠδίου τὰς ἐλπίδας ἔχουσι, οὕτως ἢ πόλις ἡμῶν, οὐ μόνον θεοφιλῶς, ἀλλὰ καὶ φιλανθρώπως ἔσχεν, ὥστε κυρία γενομένη τοιαύτων ἀγαθῶν, οὐκ ἐρβόνησε τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὧν ἔλαβεν ἅπασι μετέδωκε. Καὶ τὰ μὲν ἔτι καὶ νῦν καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν δείκνυμεν: τῶν δὲ συλλήβδην τὰς ἐργασίας, καὶ τὰς χρείας, καὶ τὰς ὠφελείας, τὰς δι' αὐτῶν γιγνομένας, ἐδιδάξαμεν. Καὶ τούτοις ἀπιστεῖν, μικρὸν ἡμῶν ἔτι προστιθέντων, οὐδεὶς ἂν ἀξιώσειεν.

ζ. Πρῶτον μὲν γὰρ, ἐξ ὧν ἂν τις καταφρονήσειε τῶν λεγομένων, ὡς ἀρχαίων ὄντων, ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων εἰκότως ἂν καὶ τὰς πράξεις γεγενῆθαι νομίαι: διὰ γὰρ τὸ πολλοὺς εἰρηκέναι, καὶ πάντας ἀνηκοέναι, προ-

σῆκει μὴ καινὰ μὲν, πικρὰ δὲ δοκεῖν εἶναι τὰ λεγόμενα περὶ αὐτῶν. Ἐπειτα οὐ μόνον ἐνταῦθα καταφυγεῖν ἔχομεν, ὅτι τὸν λόγον καὶ τὴν φήμην ἐκ πολλῶν παρελήφκαμεν, ἀλλὰ καὶ σημείοις μείζουσι ἢ τούτοις ἐστὶν ἡ μὲν χρῆσασθαι περὶ αὐτῶν. Αἱ μὲν γὰρ πλείεσται τῶν πόλεων, ὑπομνήματα τῆς παλκιάς εὐεργεσίας, ἀπαρχὰς τοῦ σίτου καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὡς ἡμᾶς ἀποπέμπουσι: ταῖς δὲ ἐκλείπουσαις, πολλάκις ἡ Πυθία προσέταξεν ἀποφέρειν τὰ μέρη τῶν καρπῶν, καὶ ποιεῖν πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πάτρια. Καίτοι ἰσπερὶ τίνων χρὴ μάλιστα πιστεύειν, ἢ περὶ ὧν ὁ, τε Θεὸς ἀναιρεῖ, καὶ πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων συνδοκεῖ, καὶ τὰ τε πάλαι ῥηθέντα τοῖς παροῦσιν ἔργοις συμμετρεῖ, καὶ τὰ νῦν γιγνόμενα τοῖς ὑπ' ἐκείνων εἰρημέναις ὁμολογεῖ; ἢ Χωρὶς δὲ τούτων, ἐν, ἅπαντα ταῦτα ἐάσαντες, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς σκοπούμεν, εὐρήσομεν, ὅτι τὸν βίον οἱ πρῶτοι φανέντες ἐπὶ Γῆς, οὐκ εὐθύς οὕτως ὡς περ νῦν ἔχοντα κατέλαβον, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν αὐτοῖς συναπορίσαντο. Ἰτίνας οὖν χρὴ μᾶλλον νομίζειν, ἢ θεωρεῖν παρὰ τῶν θεῶν λαθεῖν, ἢ ζητούντας αὐτοὺς ἐντυχεῖν; τοὺς ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένους, καὶ πρώτους γενομένους, καὶ πρὸς τὰς τέχνας εὐρεστάτους ὄντας, καὶ πρὸς τὰ τῶν θεῶν εὐσεβέστατα διακοσμημένους; Καὶ μὴ ὅστις προσήκει τιμῆς τυγχάνειν τοὺς τληικώτων ἀγαθῶν αἰτίους, περιέργον διδάσκειν: οὐδαὶς γὰρ ἂν δύναιτο θεωρεῖν τῶσαύτην τὸ μέγεθος εὐρεῖν, ἥτις ἴση τοῖς πεπραγμένοις ἐσται. Περὶ μὲν οὖν τοῦ μεγίστου τῶν εὐεργετημάτων, καὶ πρώτου γενομένου, καὶ πᾶσι κοινοτάτου, ταῦτ' ἔχομεν εἰπεῖν.

θ'. Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ὁρῶσα τοὺς μὲν Βαρβάρους τὴν πλείεστην τῆς χώρας κατέχοντας, τοὺς δὲ Ἕλληνας εἰς μικρὸν τόπον κατακεκλεισμένους, καὶ διὰ σπανιότητα τῆς γῆς ἐπιβουλεύοντάς τε σφίσι αὐτοῖς, καὶ στρατείας ἐπ' ἀλλήλους ποιουμένους, καὶ τοὺς μὲν δι' ἐνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν, τοὺς δὲ διὰ τὸν πόλεμον ἀπολλυμένους, οὐδὲ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα περιεῖδεν: ἀλλ' ἡγεμόνας εἰς τὰς πόλεις ἐξέπεμψεν, οἱ παραλαβόντες τοὺς μάλιστα βίου δεομένους, στρατηγοὶ καταστάντες αὐτῶν, καὶ πολέμῳ κρατήσαντες τοὺς Βαρβάρους, πολλάς μὲν ἐφ' ἑκάτερα τῆς Ἠπείρου πόλεις ἔκτισαν, πάσας δὲ τὰς νήσους κατέκτισαν, ἀμφοτέρους δὲ, καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας, καὶ τοὺς ὑπομείναντας, ἔσωσαν: τοῖς μὲν γὰρ ἰκανὴν τὴν οἴκου χώραν κατέλιπον, τοῖς δὲ πλείω τῆς ὑπαρχούσης ἐπόρισάν: ἅπαντα γὰρ περιεβάλλοντο τὸν τόπον, ὃν νῦν τυγχάνομεν κατέχοντες. Ὡστε καὶ τοῖς ὑπερον βουλευθεῖσιν ἀποικίσαι τινας, καὶ μιμήσασθαι τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν, πολλὴν ῥασιάνην ἐποίησαν: οὐ γὰρ αὐτοὺς εἶδει κτωμένους χώραν διακινδυνεύειν, ἀλλ' εἰς τὴν ὑφ' ἡμῶν ἀφορισθεῖσαν εἰς ταύτην οἰκεῖν ἰόντας. Καίτοι ἰτίς ἂν ταύτης ἡγεμονίαν ἐπιδειξείεν ἢ πατριωτέραν τῆς πρότερον

γενομένης, πρὶν πλείστας οἰκισθῆναι τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἢ μάλλον συμφέρουσαν τῆς τοῦς μὲν Βαρβάρους ἀναστάτους ποικιλίας, τοῦς δὲ Ἕλληνας ἐπὶ τοσαύτην εὐπορίαν προαγαγούσης;

ι. Οὐ τοίνυν ἐπειδὴ τὰ μέγιστα συνδιέπραξε, τῶν ἄλλων ὀλιγώρησεν; ἀλλ' ἀρχὴν μὲν ταύτην ἐποιήσατο τῶν εὐεργεσιῶν, τροφὴν τοῖς δεομένοις εὐρεῖν, ἦν περὶ χρῆ τὴς μείλλοντας καὶ περὶ τῶν ἄλλων κελῶς διοικήσιν. Ἦγουμένη δὲ τὸν βίον τὸν ἐπὶ τούτοις μόνον οὕτω τοῦ ζῆν ἐπιθυρεῖν ἀξίως ἔχειν, οὕτως ἐπεμελήθη καὶ τῶν λοιπῶν, ὥστε τῶν παρόντων τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθῶν, ὅσα μὴ παρὰ τῶν θεῶν ἔχομεν, ἀλλὰ δι' ἀλλήλους ἡμῖν γέγονε, μηδὲν μὲν ἄνευ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας εἶναι, τὰ δὲ πλείστα διὰ ταύτην γεγενῆσθαι. Παραλαβούσα γὰρ τοῦς Ἕλληνας ἀνόμως ζῶντας, καὶ σποράδην οἰκῶντας, καὶ τοῦς μὲν ὑπὸ δυναστειῶν ὑβρίζομένους, τοῦς δὲ δι' ἀναρχίαν ἀπολλυμένους, καὶ τούτων τῶν κακῶν αὐτοῦς ἀπήλλαξε, τῶν μὲν κυρία γενομένη, τοῖς δ' αὐτὴν παροδειγμα ποιήσασα; πρώτη γὰρ καὶ νόμους ἔθετο, καὶ πολιτείαν κατεστήσατο. Δῆλον δὲ ἐκείθεν: οἱ γὰρ ἐν ἀρχῇ περὶ τῶν φονικῶν ἐγκαλέσαντες, καὶ βουληθέντες μετὰ λόγου, καὶ μὴ μετὰ βίας, διαλύσασθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους, ἐν τοῖς νόμοις τοῖς ἡμετέροις τὰς κρίσεις ἐποιήσαντο περὶ τούτων. Καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν τεχνῶν τὰς τε πρὸς τὰ ἀναγκαῖα τοῦ βίου χρησίμους, καὶ τὰς πρὸς ἡδονὴν μεμυχανημένας, τὰς μὲν εὐρούσα, τὰς δὲ δοκιμάσασα, χρῆσθαι τοῖς λοιποῖς παρέδωκε.

ια. Τὴν τοίνυν ἄλλην διοίκησιν οὕτω φιλοζῆτως κατεσκευάσατο, καὶ πρὸς ἅπαντας οἰκείως, ὥστε καὶ τοῖς χρημάτων δεομένοις, καὶ τοῖς ἀπολαῦσαι τῶν ὑπαρχόντων ἐπιθυμοῦσιν, ἀμφοτέροις ἀμρόττειν, καὶ μήτε τοῖς εὐδαιμονοῦσιν, μήτε τοῖς δυστυχοῦσιν ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἀχρήστως ἔχειν, ἀλλ' ἑκατέροις αὐτῶν εἶναι παρ' ἡμῖν, τοῖς μὲν ἡδίστας διατριβάς, τοῖς δὲ ἀσφαλίστάτην καταφυγὴν. Ἔτι δὲ τὴν χώραν οὐκ αὐτάρκη κεκτημένων ἑκάστων, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐλλείπουσαν, τὰ δὲ πλείω τῶν ἰκανῶν φέρουσαν, καὶ πολλῆς ἀπορίας οὔσης, τὰ μὲν ὅπου χρῆ διαθέσθαι, τὰ δὲ ὅπου εἰσχαγέσθαι, καὶ ταύταις ταῖς συμφυραῖς ἐπήμυεν. Ἐμπόριον γὰρ ἐν μέσῳ τῆς Ἑλλάδος τὸν Παιρικῆ κατεστήσατο, τοσαύτην ὑπερβολὴν ἔχον, ὥστε ἂ παρὰ τῶν ἄλλων ἐν παρ' ἑκάστων χαλεπὸν ἐστὶ λαθεῖν, ταῦθ' ἅπαντα παρ' αὐτῆς ῥάδιον εἶναι πορίσασθαι.

ιβ'. Τῶν τοίνυν τὰς πανηγύρεις κατεστήσαντων, δικαίως ἐπαινουμένων, ὅτι τοιοῦτον ἔθος ἡμῖν παρέδωσαν, ὥστε σπεισαμένους πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὰς ἔχθρας τὰς ἐνεστηκυίας διαλυσαμένους, συνελθεῖν εἰς ταῦτόν, μετὰ δὲ τοῦτο εὐχὰς καὶ θυσίας κοινὰς ποιησαμένους, ἀναμνησθῆναι μὲν τῆς συγγενείας τῆς πρὸς ἀλλήλους ὑπαρχούσης, εὐμενεστέρως δ' εἰς τὸ λειπὸν

χρόνον διατεθῆναι πρὸς ἢ ἂς αὐτοῖς, καὶ τὰς τε παλαιὰς ξενίας ἀνακνώσασθαι, καὶ κινὰς ἄλλας ποιήσασθαι, καὶ μῆτε τοῖς ἰδιώταις, μῆτε τοῖς διενεγκοῦσι τὴν φύσιν, ἀργὸν εἶναι τὴν δικτριβὴν, ἀλλὰ, ἀθροισθέντων τῶν Ἑλλήνων εἰς ἓν, ἐγγενέσθαι τοῖς μὲν ἐπιδείξασθαι τὰς ἑαυτῶν εὐτυχίας, τοῖς δὲ θεάσασθαι τούτους πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένους, καὶ μηδ' ἐτέρους ἀθύμως διάγειν, ἀλλ' ἑκατέρους ἔχειν ἐφ' οἷς φιλοτιμηθῶσιν, οἱ μὲν, ὅταν ἴδωσι τοὺς ἀθλητὰς ἑαυτῶν ἕνεκα ποιοῦντας, οἱ δὲ, ὅταν ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι πάντες ἐπὶ τὴν σφετέρην θεωρίαν ἤκουσι: τοσοῦτων τοίνυν ἀγαθῶν διὰ τὰς Συνόδους ἡμῖν γιγνομένων, οὐδ' ἐν τούτοις ἡ πόλις ἡμῶν ἀπελείφθη. Καὶ γὰρ θεάματα πλεῖστα καὶ κάλλιστα κέκτηται, τὰ μὲν ταῖς δαπάναις ὑπερβάλλοντα, τὰ δὲ κατὰ τὰς τέχνας εὐδοκιμοῦντα, τὰ δὲ ἀμφοτέροις τούτοις διαφέροντα. Καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀφικνουμένων ὡς ἡμᾶς τοσοῦτόν ἐστιν, ὥστε, εἴ τι ἐν τῷ πλησιάζειν ἀλλήλοις ἀγαθόν ἐστι, καὶ τοῦτο ὑπ' αὐτῆς περιελήφθη. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ φιλίας εὐρεῖν πιστοτάτας, καὶ συνουσίας ἐντυχεῖν παντοδαπαῖς, μάλιστα παρ' ἡμῶν ἐστίν. ἔτι δὲ ἀγωνίας ἰδεῖν μὴ μόνον τάχους καὶ ἰσχύος, ἀλλὰ καὶ λόγων καὶ γνώμης, καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀπάντων, καὶ τούτων ἅλλα μέγιστα. Πρὸς γὰρ οἷς αὐτὴ τίθισι καὶ τοὺς ἄλλους διδόναι συναναπειθεῖ: τὰ γὰρ ὑφ' ἡμῶν κριθέντα τοσαύτην λαμβάνει δόξαν, ὥστε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαπᾶσθαι. Χωρὶς δὲ τούτων, αἱ μὲν ἄλλαι πανηγύρεις διὰ πολλοῦ χρόνου συλλεγεῖσθαι, ταχέως διελύθησαν: ἡ δὲ Ἡμετέρα πόλις ἅπαντα τὸν αἰῶνα τοῖς ἀφικνουμένοις πανηγυρίς ἐστίν.

ιγ'. Φιλοσοφίαν τοίνυν, ἢ πάντα ταῦτα συνεξεῖρε καὶ συγκατεσκεύασε, καὶ πρὸς τὰς πράξεις ἡμᾶς ἐπαιδεύσει, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπράνε, καὶ τῶν συμφορῶν τὰς τε δι' ἀμαθίαν, καὶ τὰς ἐξ ἀνάγκης γιγνομένας διεῖλε, καὶ τὰς μὲν φυλάξασθαι, τὰς δὲ καλῶς ἐνεγκεῖν ἐδίδαξεν, ἡ πόλις ἡμῶν κατέδειξε, καὶ λόγους ἐτίμησεν, ὧν πάντες μὲν ἐπιθυμοῦσι, τοῖς δὲ ἐπισημαμένοις φανοῦσι: συνειδυῖα μὲν, ὅτι τοῦτο μόνον ἐξ ἀπάντων τῶν ζῶων ἴδιον ἐφρομεν ἔχοντες, καὶ ὅτι, τούτω πλεονεκτήσαντες, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν αὐτῶν διηνεγάκαμεν, ὁρῶσα δὲ περὶ μὲν τὰς ἄλλας πράξεις οὕτω παραχῶδεις οὖσας τὰς τύχας, ὥστε πολλάκις ἐν αὐταῖς καὶ τοὺς φρονίμους ἀτυχεῖν, καὶ τοὺς ἀνοήτους κατορθοῦν, τῶν δὲ λόγων τῶν καλῶς καὶ τεχνικῶς ἐχόντων, οὐ μετὸν τοῖς φαύλοις, ἀλλὰ ψυχῆς εὖ φρονούσης ἔργον ὄντας, καὶ τοὺς τε σοφοὺς καὶ τοὺς ἀμαθεῖς δοκοῦντας εἶναι, ταύτη πλεῖστον ἀλλήλων διαφέροντας, ἔτι δὲ τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐλευθέρως τεθραμμένους, ἐκ μὲν ἀνδρίας καὶ πλοῦτου καὶ τῶν τοιούτων ἀγαθῶν οὐ γινωσκομένους, ἐκ δὲ τῶν λεγομένων μάλιστα καταφκνεῖς γιγνομένους, καὶ τοῦτο σύμβολον

τῆς παιδείσεως ἡμῶν ἐκάστου πιστότατον ἀποδειγμένον, καὶ τοὺς τῷ λόγῳ κελῶς χρωμένους, οὐ μόνον ἐν ταῖς αὐτῶν δυναμένους, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐντίμους ὄντας. Τοσοῦτον δ' ἀπολέλοιπεν ἡ πόλις ἡμῶν περὶ τοῦ φρονεῖν καὶ λέγειν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὥσθ' οἱ ταύτης μαθηταὶ τῶν ἄλλων διδάσκαλοι γεγόνκασι, καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα πεποίηκε μηκέτι τοῦ γένους, ἀλλὰ τῆς δικαιοῦς δοκεῖν τεκμηρίον εἶναι, καὶ μᾶλλον Ἑλλήνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδείσεως τῆς ἡμετέρας, ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετασχόντας.

ιδ'. Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ τὰ μέρη διατρίβειν, ὑπὲρ ὅλων τῶν πραγμάτων ὑποθέμενος ἔρεῖν, μηδὲ ἐκ τούτων ἐγκωμιάζω τὴν πόλιν, ἀπορῶν τὰ πρὸς τὸν πόλεμον αὐτὴν ἐπικινεῖν, ταῦτα μὲν εἰρήσθω μοι πρὸς τοὺς ἐπὶ τοῖς τοιούτοις φιλοτιμουμένους. Ἠγαῦμαι δὲ τοὺς προγόνους ἡμῶν, οὐχ ἥττον ἐκ τῶν κινδύνων τῶν πρὸς τὸν πόλεμον, τιμᾶσθαι προσήκειν, ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν. Οὐ γὰρ μικροῦς, οὐδὲ ὀλίγους, οὐδὲ ἀφανεῖς ἀγῶνας ὑπέμειναν, ἀλλὰ πολλοὺς καὶ δεινοὺς καὶ μεγάλους, τοὺς μὲν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν χώρας, τοὺς δὲ ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας: ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διετέλεσαν κοινῆν τὴν πόλιν παρέχοντες, καὶ τοῖς ἀδικουμένοις ἀεὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπαμύνουσαν. Διὸ δὴ καὶ κατηγοροῦσιν τινες ἡμῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς βουλευομένων, ὅτι τοὺς ἀσθενεστεροὺς εἰθίσαμεθα θεραπεύειν, ὥσπερ οὐ μετὰ τῶν ἐπικινεῖν βουλομένων ἡμᾶς τοὺς λόγους ὄντας τοὺς τοιούτους. Οὐ γὰρ ἀγνοοῦντες, ὅσον διακρέουσιν αἱ μείζους τῶν συμμαχιῶν πρὸς τὴν ἀσφάλειαν οὕτως ἐβουλεύσαμεθα περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ, πολὺ τῶν ἄλλων ἀκρίβεστερον εἰδότες τὰ συμβαίνοντα ἐκ τῶν τοιούτων, ὅμως ἠραῦσαμεθα τοῖς ἀσθενεστεροῖς, καὶ παρὰ τὸ συμφέρον, βοηθεῖν μᾶλλον, ἢ τοῖς κρείττοσι, τοῦ λυσιτελεῦντος ἕνεκα, συνδικεῖν.

ιε'. Γνοίη δ' ἂν τις καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν βῶμην τῆς πόλεως ἐκ τῶν ἱκετιῶν, ἃς ἤδη τινὲς ἡμῶν ἐποίησαντο. Τὰς μὲν οὖν ἡ νεωστὶ γεγενημένας, ἢ περὶ μικρῶν ἐλθούσας, περὶ αὐτῶν. Πολὺ δὲ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν (ἐκείθεν γὰρ δίκαιον τὰς πίστει λαμβάνειν τοὺς περὶ τῶν πατρῴων ἀμφισθητοῦντας) ἦλθον οἱ θ' Ἡρακλέους παῖδες, καὶ μικρὸν πρὸ τούτων Ἄδραστος ὁ Ταλαοῦ, βασιλεὺς ὢν Ἄργους: οὗτος μὲν ἐκ τῆς στρατείας δεδυστυχικῶς τῆς ἐπὶ Θήβας, καὶ τοὺς ὑπὸ τῆ Καδμείᾳ τελευτήσαντας αὐτὸς μὲν οὐ δυνάμενος ἀνελεῖσθαι, τὴν δὲ πόλιν ἡμῶν ἀξίων βοηθεῖν ταῖς κοιναῖς τύχαις, καὶ μὴ περιορᾶν τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις ἀποθνήσκοντας ἀτόφους γιγνομένους, μηδὲ παλαιὸν ἔθος καὶ πάτριον νόμον καταλυόμενον: οἱ δὲ παῖδες Ἡρακλέους, φεύγοντες τὴν Εὐρυσθέως ἔχθραν, καὶ τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ὑπερορῶντες, ὡς οὐκ ἂν δυναμένας βοηθῆσαι ταῖς ἑαυτῶν συμφοραῖς, τὴν δ' ἡμετέραν

ἐκνήην νομιζόντες εἶναι μόνον ἀποδοῦναι χάριν, ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ αὐτῶν ἀπαντας ἀνθρώπους εὐηργέτησεν. Ἐκ δὲ τούτων βράδιον κατιδεῖν, ὅτι καὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ πόλις ἡμῶν ἡγεμονικῶς εἶχε, καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμνησθεῖται περὶ τῆς ἡγεμονικῆς. Ἦτινες γὰρ ἂν ἱεστεύειν τολμήσαιεν, ἢ τοὺς ἥττους αὐτῶν, ἢ τοὺς ὑπ' ἑτέροις ὄντας, παραλιπόντες τοὺς μείζω δύνανται ἔχοντας, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμάτων οὐκ ἰδίων, ἀλλὰ κοινῶν, καὶ περὶ ὧν οὐδένας ἄλλους εἰκὸς ἦν ἐπιμελεθῆναι, πλὴν τῶν προστάται τῶν Ἑλλήνων ἀξιούτων; Ἐπειτα, οὐδὲ ψευθέντες φαίνονται τῶν ἐλπίδων, δι' ἃς κατέφυγον ἐπὶ τοῖς προγόνους ἡμῶν. Ἀνελόμενοι γὰρ τὸν πόλεμον, ὑπὲρ μὲν πῶν τελευτήσαντων πρὸς Θηβαίους, ὑπὲρ δὲ τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους πρὸς πῆν Εὐρυσθέως δύναμιν, τοὺς μὲν ἐπιστρατεύσαντες ἠνάγκασαν ἀποδοῦναι βλάβη τοῖς νεκροῖς τοῖς προσάκουσι, Πελοποννησίων δὲ τοὺς μετ' Εὐρυσθέως εἰς τὴν χώραν ἡμῶν εἰσβάλλοντες, ἐπεξελεύοντες ἐνίκησαν μαχόμενοι, κἀκεῖναι τῆς ὕβρεως ἔπικυον. Οὐκ ἀμνηστέοι δὲ καὶ διὰ τὰς ἄλλας πράξεις, ἐκ πούτων τῶν ἔργων ἔτι μᾶλλον εὐδοκίμησαν. Οὐ γὰρ παρά μικρὸν ἐποίησαν, ἀλλὰ τοσοῦτον τὰς τύχαις ἐκατέρων μετέλλαξαν, ὥστ' ὁ μὲν ἱεστεύειν ἡμᾶς ἀξιώσας, βίη τῶν ἔχθρων κρατήσας, ἀπανθ' ὕτων ἐδεσθη διαπραξάμενος ἀπῆλθεν. Εὐρυσθεὺς δὲ βιάσασθαι προσδοκῆσας, αὐτὸς ἀιχμηλωτός γεγὼνός, ἰκέτης ἠναγκάσθη καταστῆναι, καὶ τῷ μὲν ὑπερενεγκόντι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὃς ἐκ Διὸς μὲν ἦν γεγὼνός, ἔτι δὲ θνητὸς ὢν Θεοῦ βώμην εἶχε, τούτῳ μὲν ἐπιτάττων καὶ λυμινόμενος ἀπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν, ἐπειδὴ δὲ εἰς ἡμᾶς ἐξήμαρτεν, εἰς τοσαύτην κατέστη μεταβολὴν, ὥστε, ἐπὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐκείνου γενομένοις, ἐπινοεῖσθαι τὸν βίον ἐτελεύτησε.

17'. Πολλῶν δὲ ὑπαρχουσῶν ευεργεσιῶν ἡμῖν εἰς τὴν πόλιν τῶν Λακεδαιμονίων, περὶ ταύτης μόνης μοι συμβέβηκεν εἰπεῖν. Ἀφορμὴν γὰρ λαβόντες τὴν δι' ἡμῶν αὐτοῖς γενομένην σωτηρίαν οἱ πρόγονοι μὲν τῶν νῦν ἐν Λακεδαίμονι βασιλευσάντων, ἔχοντο δ' Ἡρακλέους, κατῆλθον μὲν εἰς Πελοπόννησον, κατέσχον δ' Ἄργος, καὶ Λακεδαίμονα, καὶ Μεσσήνην, οἰκισταὶ δὲ Σπάρτης ἐγένοντο, καὶ τῶν παρόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν ἀπάντων ἀρχηγοὶ κατέστησαν. Ἐν ἔργῳ ἐκείνους μνησθέντες, μηδέποτε εἰς τὴν χώραν ταύτην ἐμβαλεῖν, εἴ τις ὀρμηθέντες αὐτῶν οἱ πρόγονοι εἰς τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατέστησαν, μηδ' εἰς κινδύνους καθιστάται τὴν πόλιν, τὴν ὑπὲρ τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους προκινδυνεύσασαν, μηδὲ τοῖς μὲν ἀπ' ἐκείνου γενομένοις διδόναι τὴν βασιλείαν, τὴν δὲ τῷ γένει τῆς σωτηρίας αἰτίαν οὖσαν, δουλεύειν ἑαυτοῖς ἀξιῶν. Εἰ δὲ δεῖ τὰς χάριτας καὶ τὰς ἐπιεικείας ἀνελόντας ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν πάλιν ἐπανελθεῖν, καὶ τὸν ἀκριβέστατον τῶν λόγων εἰπεῖν, οὐδέ που πάτριόν ἐστι ἡγεῖσθαι τοὺς Ἐπῆλυδας τῶν Αὐτοχθόνων, οὐδὲ τοὺς εὐπαθόν-

τας τῶν εὐ ποιησάντων, οὐδὲ τοὺς ἰκέτας γενομένους τῶν ὑποβαζομένων.

ιζ'. Ἐτι δὲ συντομωτέρως ἔχω δηλώσει περὶ αὐτῶν. Τῶν μὲν γὰρ Ἑλλήνων πόλεων, χωρὶς τῆς Ἡμετέρας, Ἄργος, καὶ Θῆβαι, καὶ Λακεδαιμόν, καὶ τότε ἦσαν μέγιστα, καὶ νῦν ἐπιδικτελοῦσι. Φαίνονται δ' ἡμῶν οἱ πρόγονοι τοσοῦτον ἀπάντων διανεγρόντες, ὑπὲρ μὲν Ἀργείων δυστυχησάντων, Θηβαίους, ὅτε μέγιστον ἐφρόνησαν, ἐπιτάττοντες, ὑπὲρ δὲ τῶν παιδῶν τῶν Ἡρακλέους, Ἀργείους καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους μάχη νικήσαντες, ἐκ δὲ τοῦ πρὸς Εὐρυθέα κινδύνου τοὺς οἰκιστὰς τῆς Σπάρτης, καὶ τοὺς Ἡγεμόνας τῶν Λακεδαιμονίων, δικασώσαντες, ὥστε περὶ μὲν τῆς ἐν ταῖς Ἑλληνσι Δυναστείας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις σφρόστερον ἐπιδειξάι δυναθείη.

ιη'. Δοκεῖ δὲ Μοι καὶ περὶ τῶν πρὸς τοὺς Βαβυλῶνους τῆ πόλει πεπραγμένων προσήκειν εἰπεῖν, ἄλλως τε, καὶ ἐπειδὴ τῶν λόγων κατεστησάμην περὶ τῆς Ἡγεμονίας τῆς ἐπ' ἐκείνους. Ἄπαντες μὲν οὖν ἐξαρτιμῶν τοὺς κινδύνους λίαν ἂν μακρολογήην: ἐπὶ δὲ τῶν μεγίστων στάς, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅν περ ὀλίγω πρότερον διήλθον, πειράσσομαι καὶ περὶ τούτων διελεθεῖν. Ἐτι γὰρ ἀρχικώτατα μὲν τῶν ἐθνῶν, καὶ μεγίστα δυναστείας ἔχοντα, Σκύθαι καὶ Θραῖκες καὶ Πέρσαι. Τυγχάνουσι δ' οὗτοι μὲν ἅπαντες, ἡμῖν ἐπιβουλεύσαντες, ἡ δὲ Ἡμετέρα πόλις, πρὸς ἅπαντας τούτους διακινδυνεύσασα. Καίτοι ἴτι λοιπὸν ἔσαι τοῖς ἀντιλέγουσιν, ἢ ἐπιδειχθῶσι τῶν μὲν Ἑλλήνων οἱ μὴ δυνάμενοι τυγχάνειν τῶν δικαίων, ἡμᾶς ἰκετεύειν ἀξιούντες, τῶν δὲ Βαβυλῶν οἱ βουλόμενοι καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας, ἐφ' ἡμᾶς πρώτους ἰόντες;

ιθ'. Ἐπιφανέστατος μὲν οὖν τῶν πολέμων ὁ Περσικὸς γέγονεν. Οὐ μὲν ἐλάττω τούτων τοκμήρια τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων ἐστὶ ταῖς περὶ τῶν πετρῶν ἀμφισθητοῦσιν. Ἐτι γὰρ ταπεινῆς οὐσίας τῆς Ἑλλάδος, ἦλθον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν Θραῖκες μὲν μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος, Σκύθαι δὲ μετὰ Ἀμαζόνων τῶν Ἄρως θυγατέρων, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἀλλὰ καθ' ὃν ἑκάτεροι τῆς Εὐρώπης ἐπῆρχον, μισοῦντες μὲν ἅπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων γένος, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐγκλήματα ποιησάμενοι, νομιζόντες ἐκ τούτου τοῦ τρόπου πρὸς μίαν μὲν πόλιν κινδυνεύσειν, ἀπασῶν δὲ ἅμα κρατήσειν. Οὐ μὲν κατώρθωσαν, ἀλλὰ πρὸς μόνους τοὺς προγόνους τοὺς Ἡμετέρους συμβαλόντες, ὁμοίως διεθάρησαν, ὥσπερ ἂν εἰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν. Δῆλον δὲ τὸ μέγεθος τῶν κακῶν τῶν γενομένων ἐκείνοις: οὐ γὰρ ἂν ποθ' οἱ λόγοι περὶ αὐτῶν τοσοῦτον χρόνον διέμειναν, εἰμὴ καὶ τὰ πραχθέντα πολὺ τῶν ἄλλων διήνεγκε. Λέγεται δ' οὖν περὶ μὲν Ἀμαζόνων, ὡς τῶν μὲν ἐλθουσῶν οὐδεμίᾳ πάλιν ἀπῆλθεν, αἱ δ' ὑπολειφθεῖσαι

διὰ τὴν ἐνθάδε συμφορὰν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξεβλήθησαν: περὶ δὲ Θρακῶν, ὅτι, τὸν ἄλλον χρόνον ὁμοῦ προσοικουότες ἡμῖν, διὰ τὴν τότε γεγενημένην στρατιάν τούτου διέλιπον, ὥστε ἐν τῷ μεταξύ τῆς χώρας ἔλην πολλὰ, καὶ γένη παντοδαπὰ, καὶ πόλις: μεγάλας κατοικισθῆναι.

κ'. Καλὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα, καὶ πρέποντα τοῖς περὶ τῆς Ἡγεμονίας ἀμφοισθητοῦσι: ἀδελφὰ δὲ τῶν εἰρημένων, καὶ τοιαῦτα, οἷάπερ εἰκὸς τοῖς ἐκ τοιούτων γεγονότας, οἱ πρὸς Δαρκεῖον καὶ Ξέρξην πολεμήσαντες ἐπραξαν. Μεγίστου γὰρ ἐκείνου πολέμου συστάντος, καὶ πλείστων κινδύνων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον συμπεσόντων, καὶ τῶν μὲν πολεμίων ἀνυποστάτων οἰόμενων εἶναι διὰ τὸ πλῆθος, τῶν δὲ συμμάχων ἀνυπέροβητον ἡγουμένων ἔχειν τὴν ἀρετὴν, ἀμροτέρων κρατήσαντες, ὡς ἐκατέρων προσῆκε, καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς κινδύνους διενεγκόντες, εὐθὺς μὲν τῶν ἀριστείων κηϊώθησαν: οὐ πολλῷ δ' ὕστερον τῆς θαλάττης τὴν Ἀρχὴν ἔλαβον, δόντων μὲν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, οὐκ ἀμφοισθητοῦντων δὲ τῶν νῦν ἡμᾶς ἀφαιρεῖσθαι ζητούντων.

κβ'. Καὶ μηδεὶς οἰσθήτω με ἀγνοεῖν, ὅτι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ τούτους τοὺς καιροὺς πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίοι τοῖς Ἕλλησι κατίστησαν: ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐπικινεῖν ἔχω τὴν πόλιν τὴν Ἡμετέραν, ὅτι τοιούτων ἀνταγωνιστῶν τυχεύουσα, τούτου αὐτῶν διήνεγκε. Βούλομαι δὲ ὀλίγω μακρότερα περὶ ταῖν πόλεων ταύτων εἰπεῖν, καὶ μὴ ταχὺ λίαν παραδραμεῖν, ἵν' ἀμροτέρων ἡμῖν ὑπομνήματα γένηται, τῆς τε τῶν προγόνων ἀρετῆς, καὶ τῆς πρὸς τοὺς βρβαρούς Ἑχθρας. Καίτοι με οὐ λελήθεν, ὅτι χαλεπὸν ἐστίν, ὕστατον ἐπελθόντα, λέγειν περὶ πραγμάτων πάλαι προκατειλημμένων, καὶ περὶ ὧν οἱ μάλιστα δυναθέντες τῶν πολιτῶν εἰπεῖν ἐπὶ τοῖς δημοσίᾳ θαπτομένοις πολλάκις εἰρήκασιν: ἀνάγκη γὰρ τὰ μὲν μέγιστα τούτων ἤδη κατακεχρησθῆναι, μικρὰ δὲ τινα παραλεληθῆναι. Ὅμως δὲ ἐκ τῶν ὑπολοίπων, ἐπειδὴ συμφέρει τοῖς πράγμασιν, οὐκ ὀκνητέον μνησθῆναι περὶ αὐτῶν.

κβ'. Πλείστων μὲν οὖν ἀγαθῶν αἰτίους, καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἀξίους ἡγοῦμαι γεγενῆσθαι τοὺς τοῖς σώμασιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος προκινδυνεύσαντας. Οὐ μὴν οὐδὲ τῶν πρὸ τοῦ πολέμου τούτου γεγενημένων, καὶ δυναστευσάντων ἐν ἐκατέρᾳ ταῖν πόλεσιν, δίκαιον ἀμνημονεῖν. Ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν οἱ προακήσαντες τοὺς ἐπιγυγνομένους, καὶ τὰ πλῆθη προτρέψαντες ἐπ' ἀρετὴν, καὶ χαλεποὺς ἀνταγωνιστὰς τοῖς βρβαροῖς ποιήσαντες. Οὐ γὰρ ὀλιγώρου τῶν κοινῶν, οὐδ' ἀπέλαυον μὲν ὡς ἰδίων, ἡμέλου δὲ ὡς ἀλλοτρίων, ἀλλ' ἐκλήοντο μὲν ὡς οἰκείων, ἀπέειχοντο δὲ, ὥσπερ χρὴ τῶν μηδὲν προσηκόντων: οὐ δὲ πρὸς ἀργύριον τὴν εὐδαιμονίαν ἔκρινον, ἀλλ' οὗτος ἐδόκει πλοῦτον ἀσφαλέστατον κεκτησθαι, καὶ κάλλιστον, ὅστις τυγχάνοι τοιαῦτα πράττων,

εἰς ὧν αὐτὸς τε μέλλοι μάλιστα εὐδοκιμήσειν, καὶ τοῖς πιασι μείστην δόξαν καταλείψειν. Οὐδὲ γὰρ τὰς θρασυτητας τὰς ἀλλήλων ἐξήλουν, οὐδὲ τὰς τόλμας τὰς καθ' ἑαυτῶν ἤσκειν: ἀλλὰ δεινότερον μὲν ἐνόμιζεν εἶναι, τὸ κακῶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀκούειν, ἢ καλῶς ὑπὲρ τῆς Πατρίδος ἀποθανεῖν: μᾶλλον δὲ ἠσχύοντο ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀμαρτίμασιν, ἢ νῦν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις τοῖς σφετέροις αὐτῶν. Τούτων δ' ἦν αἴτιον, ὅτι τοὺς νόμους ἐσκόπουν ὅπως ἀκριβῶς καὶ καλῶς ἐξοῦσιν, οὐχ οὕτω τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, ὡς τοὺς περὶ τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων. Ἠπίσταντο γὰρ, ὅτι τοῖς καλοῖς κάγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν δεήσει πολλῶν γραμμάτων, ἀλλὰ ἀπ' ὀλίγων συνθημάτων βραδίως καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν ὁμονοήσουσιν. Οὕτω δὲ πολιτικῶς εἶχον, ὥστε καὶ τὰς στάσεις ἐποιούντο πρὸς ἀλλήλους, οὐχ ὀπότεροι τοὺς ἐτέρους ἀπολέσαντες, τῶν λοιπῶν ἄρξουσιν, ἀλλ' ὀπότεροι ὀρθήσανται τὴν πόλιν ἀγαθόν τι ποιήσαντες: καὶ τὰς ἐταιρίας συνῆγον, οὐχ ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ πλῆθους ὠφελείᾳ. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὰ τῶν ἄλλων διώκουσιν, θεραπεύοντες, ἀλλ' οὐχ ὑβρίζοντες τοὺς Ἕλληνας: καὶ στρατηγεῖν οἰόμενοι δεῖν, ἀλλὰ μὴ τυραννεῖν αὐτῶν: καὶ μᾶλλον ἐπιθυμοῦντες ἠγεμόνες ἢ Δεσπόται προσαγορεύεσθαι: καὶ Σωτῆρες, ἀλλὰ μὴ Λυμεῶνες, ἀποκαλεῖσθαι: τῷ ποιεῖν εὖ προσαγόμενοι τὰς πόλεις, ἀλλ' οὐ βία καταστροφόμενοι: πιστοτέροις μὲν τοῖς λόγοις, ἢ νῦν τοῖς ὄρκοις, χρώμενοι, ταῖς δὲ συνθήκαις, ὡσπερ ἀνάγκαις ἐμμένειν ἀξιῶντες: οὐχ οὕτως ἐπὶ ταῖς δυναστείαις μέγα φρονούντες, ὡς ἐπὶ τῷ σωφρονῶς ζῆν φιλοτιμούμενοι: τὴν αὐτὴν ἀξιῶντες γνώμην ἔχειν πρὸς τοὺς ἥττους, ἢ περὶ τοὺς κρείττους πρὸς στραῶς αὐτούς: ἰδία μὲν ἄσθη τὰς ἑαυτῶν πόλεις ἠγούμενοι, κοινὴν δὲ πατρίδα τὴν Ἑλλάδα νομίζοντες εἶναι.

κγ'. Τοιαύταις δὲ διανοαῖς χρώμενοι, καὶ τοὺς νεωτέρους ἐν τοιοῦτοις ἤθεσι παιδεύοντες, οὕτως ἄνδρας ἀγαθοὺς ἀπέδειξαν τοὺς πολεμήσαντας πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας, ὥστε μηδένα πώποτε δυνηθῆναι περὶ αὐτῶν, μήτε τῶν ποιητῶν, μήτε τῶν σοφιστῶν, ἀξίως τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων εἰπεῖν. Καὶ πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συγγνώμην: ὁμοίως γὰρ ἐστὶ χαλεπὸν ἐπαινεῖν τοὺς ὑπερβεηκότας τὰς τῶν ἄλλων ἀρετάς, ὡσπερ τοὺς μηδὲν ἀγαθὸν πεποιηκότας: τοῖς μὲν γὰρ οὐχ ὑπερβίβεις πράξεις, πρὸς δὲ τοὺς, οὐκ εἰσὶν ἀρμόττοντες λόγοι. Ἰπῶς γὰρ ἂν γένοιτο σύμμετροι τοιοῦτοις ἀνδράσιν, οἱ τοσοῦτον τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένων διήνεγκαν, ὅσον οἱ μὲν, ἐπὶ μίαν πόλιν στρατεύσαντες, ἔτη δέκα διέτριψαν, οἱ δὲ τὴν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἀσίας δύναμιν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καταπολέμησαν, οὐ μόνον δὲ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας διέσωσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν ἠλευθέρωσαν: Ἰπῶν δ' ἂν ἔργων, ἢ πόνων, ἢ κινδύνων ἀπέστησαν, ὥστε ζῶντες εὐδοκι-

μείν, οὔτινες ὑπὲρ τῆς δόξης, ἢς ἐμελλον τελευτήσαντες ἔξειν, οὕτως ἐτοίμως ἤθελον ἀποθνήσκειν; Οἶμαι δὲ καὶ τὸν πόλεμον τοῦτον θεῶν τινα συναγαγεῖν, ἀγασθέντα τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, ἵνα μὴ τοιοῦτοι γενόμενοι τὴν φύσιν δικλάθουεν, μηδ' ἀκλειῶς τὸν βίον τελευτήσαιεν, ἀλλὰ τῶν αὐτῶν τοῖς ἐκ τῶν θεῶν γεγυνοῖσι, καὶ καλουμένοις ἡμιθεύσι, ἀξιώθειεν. Καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τὰ μὲν σώματα ταῖς τῆς φύσεως ἀνάγκαις ἀπέδωσαν, τῆς δ' Ἀρετῆς ἀθάνατον τὴν μνήμην κατέλιπον.

κδ'. Αἰεὶ μὲν σὺν οἱ Ἡμέτεροι πρόγονοι, καὶ Λακεδαιμόνιοι, φιλοτίμως πρὸς ἀλλήλους εἶχον: οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ καλλίστων ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἐφιλονείκησαν, οὐκ ἐβλήθη, ἀλλ' ἀνταγωνιστάς; σφῶς αὐτοὺς εἶναι νομίζοντες, οὐδὲ ἐπὶ δουλείᾳ τῆ τῶν Ἑλλήνων τὸν Βασιβαρον θεραπύοντες, ἀλλὰ ἅμα μὲν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας ὁμοιοῦντες, ὁπότεροι δὲ ταύτης αἴτιοι γενήσονται, περὶ τούτου ποιούμενοι τὴν ἀμίλλαν. Ἐπεδειξάντο δὲ τὰς αὐτῶν ἀρετάς, πρῶτον μὲν ἐν τοῖς ὑπὸ Ἀκρείου πεμφθεισῖν. Ἀποθάντων γὰρ αὐτῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν, οἱ μὲν οὐ περιέμειναν τοὺς συμμάχους, ἀλλὰ, τὸν κοινὸν πόλεμον ἴδιον κίνδυνον ποιησάμενοι, πρὸς τοὺς ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καταφρονήσαντας ἀπήντων, τὴν οἰκείαν δύναμιν ἔχοντες, ὀλίγοι πρὸς πολλὰς μυριάδας, ὥσπερ ἐν ἀλλοτριαῖς ψυχαῖς μέλλοντες κινδυνεύσειν. οἱ δὲ οὐκ ἐβήθησαν τυθόμενοι τὴν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον, καὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντες, ἦχον ἡμῖν ἀμυνοῦντες, τοσαύτην ποιησάμενοι σπουδὴν, ὅσην περὶ ἂν τῆς ἐκυτῶν χώρας πορθουμένης. Σημεῖον δὲ τοῦ τάχους καὶ τῆς ἀμίλλης: τοὺς μὲν γὰρ Ἡμετέρους προγόνους φασὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πυθέσθαι τε τὴν ἀπόβασιν τὴν τῶν Βαρβάρων, καὶ βοηθήσαντας ἐπὶ τοὺς ὄρους τῆς χώρας, καὶ μάχῃ νικήσαντας, τρόπαιον στήσαι τῶν πολεμίων: τοὺς δὲ ἐν τρισὶν ἡμέραις, καὶ τοσαύταις νυξί, διακόσια καὶ χίλια στάδια διελθεῖν, στρατοπέδῳ πορευομένους. Οὕτω σφόδρα ἠπεύχθησαν, οἱ μὲν μετασχεῖν τῶν κινδύνων, οἱ δὲ φθῆναι συμβαλόντες, πρὶν ἔλθειν τοὺς βοηθήσαντας.

κε'. Μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης τῆς ὕστερον στρατείας, ἣν αὐτὸς Ξέρξης ἤγαγεν, ἐκλιπὼν μὲν τὰ βασιλεία, στρατηγὸς δὲ καταστῆναι τολμήσας, ἅπαντας δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας συναγαείρας, περὶ οὗ τίς οὐχ, ὑπερβολὰς προθυμηθεὶς εἰπεῖν, ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἴρηκεν; ὅς εἰς τοσούτων ἦλθεν ὑπερηφανίας, ὥστε, μικρὸν μὲν ἠγησάμενος ἔργον εἶναι τὴν Ἑλλάδα χειρώσασθαι, βουλευθεὶς δὲ τοιοῦτο μνημεῖον καταλιπεῖν, ὃ μὴ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐστίν, οὐ πρότερον ἐπαύσατο, πρὶν ἐξευρεῖ καὶ συνηνάγκασεν, ὃ πάντες θρυλλοῦσιν, ὥστε τῷ στρατοπέδῳ πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς Ἡπείρου, κειῖναι δὲ διὰ τῆς θαλάττης, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον ζευξας, τὸν δὲ Ἄθω

διορυξας: πρὸς δὴ τὴν οὕτω μέγα φρονήσαντα, καὶ τελικυῖα διαπραξάμενον, καὶ τοσούτων Δεσπότην γενόμενον, ἀπάντων, διεξιόμενον τὸν κίνδυνον, Λακεδαιμόνιοι μὲν εἰς Θερμοπύλας, πρὸς τὸ πεζόν, χιλίους αὐτῶν ἐπιπέζαντες, καὶ τῶν συμμάχων ὀλίγους παραλαβόντες, ὡς ἐν τοῖς στενοῖς κωλύσοντες αὐτοὺς περαιτέρω προελθεῖν: οἱ δὲ Ἡμέτεροι πατέρες ἐπὶ Ἀρτεμίσιον, ἐζήκοντα τριῖρες πληρώσαντες πρὸς ἅπαν τὸ τῶν πολεμίων ναυτικόν. Ταῦτα δὲ ποιεῖν ἐτόλμων, οὐχ οὕτω τῶν πολεμίων καταφρονούντες, ὡς πρὸς ἄλληλους ἀγωνιζόμενοι Λακεδαιμόνιοι μὲν ζητούντες τὴν πόλιν τῆς ἐν Μιχαλιῶνι μάχης, καὶ ζητούντες ἑαυτοὺς ἐξίσου καταστήσαι, καὶ δεδιότες μὴ δις ἐρεξῆς ἡ πόλις ἡμῶν αἰτία γένηται τοῖς Ἕλλησι τῆς σωτηρίας: οἱ δὲ ἡμέτεροι πρόγονοι, μάλιστα μὲν βυβλούμενοι διακυφάξαι τὴν παρούσαν θύζαν, καὶ πᾶσι ποιῆσαι φανερόν, ὅτι καὶ πρότερον δὲ Ἀρετὴν, ἀλλ' ὡς διὰ τὴν τύχην ἐνίκησαν: ἔπειτα δὲ καὶ προσαναγέσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τὸ διαναμαχεῖν, ἐπιδειξάντες αὐτοῖς, ὁμοίως ἐν τοῖς ναυτικοῖς κινδύνοις, ὥσπερ ἐν τοῖς πεζοῖς, τὴν Ἀρετὴν τοῦ πλήθους περιγινομένην.

καὶ ἴσκι δὲ τὰς τύχας παρασχόντες, οὐχ ὁμοίαις ἐχρήσαντο ταῖς τύχαις. Ἀλλ' οἱ μὲν διεφθάρσαν, καὶ, ταῖς ψυχαῖς νικῶντες, τοῖς σώμασιν ἀπέειπον, (ὃ γὰρ δὴ τοῦτό γε θεοὶς εἰπεῖν, ὡς ἠτετήθησαν, οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν φυγεῖν ἠξίωσεν): οἱ δὲ ἡμέτεροι τὰς μὲν πρόπλους ἐνίκησαν, ἐπειδὴ δὲ ἤκουσαν τῆς παρόδου τοῦ πολεμίου κρατούντος, αἰατὰς καταπλεύσαντες (καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν διοικήσαντες), οὕτως ἐβουλεύσαντο περὶ τῶν λοιπῶν, ὥστε, πολλῶν καὶ κλλῶν αὐτοῖς προσεργασμένων, ἐν τοῖς τελευταίοις τῶν κινδύνων ἐπὶ πλέον διενεγκεῖν. Ἀθήμως γὰρ ἀπάντων τῶν συμμάχων διακειμένων, καὶ Πελοποννησίων μὲν διατειχίζοντων τὸν Ἰσθμὸν, καὶ ζητούντων ἰδίαν αὐτοῖς σωτηρίαν, τῶν δὲ ἄλλων πόλεων ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γεγεννημένων, καὶ συστρατευομένων ἐκείνοις, πλὴν εἴ τις διὰ σμικρότητα παρημελήθη, προσπλευσῶν δὲ τριηρῶν διακοσίων καὶ χιλίων, καὶ τῆς πεζῆς στρατιᾶς ἀναριθμήτου μελλούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβάλλειν, οὐδεμιᾶς σωτηρίας αὐτοῖς ὑπολειπομένης, ἀλλ' ἔρημοι συμμάχων γεγεννημένοι, καὶ τῶν ἐλπίδων ἀπασῶν διημαρτηκότες, ἐξὸν αὐτοῖς, μὴ μόνον τοὺς παρόντας κινδύνους διαφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἐξαιρέτους λαθεῖν, ἅς αὐτοῖς εἰδίδου βασιλεὺς, ἡγούμενος, εἰ τὸ τῆς πόλεως προσλάβοι ναυτικόν, παραχρῆμα καὶ Πελοποννήσου κρατήσειν, οὐχ ὑπέμειναν τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς, οὐδὲ ὀργισθέντες τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι προὔδοθησαν, ἀσμένως ἐπὶ τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς τοὺς Βαρβάρους ὤρμησαν, ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολεμεῖν παρεσκευάζοντο, τοῖς δ' ἄλλοις τὴν δουλείαν αἰρουμένοις συγγνώμην εἶχον. Ἠγούντο γὰρ ταῖς μὲν ταπειναῖς τῶν πόλεων προσήκειν ἐξ ἅπαντος τρόπον

ζητεῖν τὴν σωτήριον ταῖς δὲ προεστάναι τῆς Ἑλλάδος ἀξιούσαις οὐχ οἷόν τ' εἶναι διαφεύγειν τοὺς κινδύνους, ἀλλ' ὥσπερ τῶν ἀνδρῶν τοῖς καλοῖς κάγαλοῖς κίρτεώτερον ἐστὶ καλῶς ἀποθανεῖν ἢ ζῆν αἰσχρῶς, οὕτω καὶ τῶν πόλεων ταῖς ὑπερεχούσαις λυσιστελεῖν ἐξ ἀνθρώπων σφραμισθῆναι μᾶλλον, ἢ ὀρθῆναι γενομένας. Δῆλον δ' ὅτι ταῦτα διανοήθησαν: ἐπειδὴ γὰρ οὐχ οἷόν τ' ἦσαν πρὸς ἀμφοτέρους ἅμα παρατάζεσθαι τὰς δυνάμεις, παραλαβόντες ἅπαντα τὸν ὄχλον τὸν ἐκ τῆς πόλεως, εἰς τὴν ἐχθρότητον νῆτον ἐξέπλευσαν, ἐν ἑνὲ μέρει πρὸς ἑκατέραν τὴν δύναμιν, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀμφοτέρους ἅμα κινδυνεύουσι.

κζ'. Καίτοι: πῶς ἂν ἐκείνων ἄνδρες ἀμείνους, ἢ μᾶλλον φιλέλληνας, ὄντες ἐπιδειχθεῖεν, οἵτινες ἐτόλμησαν ἐπιδεῖν, ὥστε μὴ τοῖς λοιποῖς αἴτιοι γενέσθαι τῆς δουλείας, ἐρήμην μὲν τὴν πόλιν γιγνομένην, τὴν δὲ χώραν πορθαυμένην, ἰσρὰ δὲ συλωμένα, καὶ νεῶς ἐμπιπραμένους, ἅπαντα δὲ τὸν πόλεμον περὶ πατρίδα τὴν ἐκυτῶν γιγνόμενον; Καὶ οὐδὲ ταῦτα ἀπέγρησεν αὐτοῖς, ἀλλὰ πρὸς χιλίας καὶ διακοσίας τριήρεις μόνον διαναυμαχεῖν ἐτόλμησαν. Οὐ μὴν εἰάθησαν κατασχυνθέντες γὰρ Πελοποννήσιοι τὴν Ἄρστην αὐτῶν καὶ νομισάντες, προδιαρθραθέντων μὲν τῶν ἡμετέρων, οὐδ' αὐτοὶ σωθήσεσθαι, κατορθωσάντων δὲ, εἰς ἀτιμίαν τῆς αὐτῶν πόλεις καταστήσειν, ἠναγκάσθησαν μετασχεῖν τῶν κινδύνων. Καὶ τοὺς μὲν θορούβους τοὺς ἐν τῷ πρῶν κατὰ γινόμενους, καὶ τὰς κραυγὰς, καὶ τὰς παρακλεύσεις, ἃ κοινὰ πάντων εἰσι τῶν ναυμαχούντων, οὐχ ὁρῶ ὅτι δεῖ λέγοντα διατρίβειν: ἀ δὲ ἐστὶν ἴδια, καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια, καὶ τοῖς προσηρημένοις ὁμολογούμενα, ταῦτα δ' ἑμὸν ἔργον εἰπεῖν ἐστὶ. Τοσοῦτον γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν διέφερεν, ὅτ' ἦν ἀκίρτος, ὥστε ἀνάστατος γενομένη, πλείους μὲν συνεβάλετο τριήρεις εἰς τὸν κίνδυνον, τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἢ σύμπαντες οἱ συνναυμαχῆσαντες: οὐδεὶς δὲ πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἔχει δυσμενῶς, ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειε, διὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν ἡμᾶς τῷ πολέμῳ κρατῆσαι, ταύτης δὲ τὴν ἡμετέραν πόλιν αἰτίαν γενέσθαι.

κη'. Καίτοι μελλούσης στρατείας ἐπὶ τοὺς βρεθάρους ἔσεσθαι, τίνας γρὴ τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν; οὐ τοὺς ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ μάλιστα εὐδοκίμησαντας, καὶ πολλάκις μὲν ἴδια προκινδυνεύσαντας, ἐν δὲ τοῖς κοινῶν τῶν ἀγῶνων ἀριστείων ἀξιωθέντας; οὐ τοὺς τὴν ἑαυτῶν ἐκλιπόντας ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων σωτηρίας, καὶ τότε παλαιὸν οἰκιστὰς τῶν πλείστων πόλεων γενομένους, καὶ πάλιν αὐτὰς ἐκ τῶν μεγίστων συμφορῶν διασώσαντας; Πῶς δὲ οὐκ ἂν δεινὰ πάθοιμεν, εἰ, τῶν κακῶν πλείστον μέρος μετασχόντες, ἐν ταῖς τιμαῖς ἔλαττον ἔχειν ἀξιωθείμεν, καὶ, τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἁπάντων, νῦν ἑτέροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθῆμεν;

κθ'. Μέχρι μὲν οὖν τούτων οἶδ' ὅτι πάντες ἂν ὁμολογήσαιεν πλείστον ἀγαθῶν τὴν πόλιν ἡμῶν αἰτίαν γεγενῆσθαι, καὶ δικαίως ἂν αὐτῆς τὴν ἡγεμονίαν εἶναι. Μετὰ δὲ ταῦτα ἤδη τινὲς ἡμῶν κατηγοροῦσιν, ὡς, ἐπειδὴ τὴν Ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάβομεν, πολλῶν κακῶν αἰτίοι τοῖς Ἕλλησι κατέστημεν, καὶ τὸν τε Μηλίων ἀνδραποδισμόν, καὶ τὸν Σκιωναίων θλευθρον ἐν τούτοις τοῖς λόγοις ἡμῖν προσφέρουσιν. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι, πρῶτον μὲν οὐδὲν εἶναι τοῦτο σμῆδον, ὡς κακῶς ἤρχομεν, εἴ τινες τῶν πολεμησάντων ἡμῖν, σφόδρα φαίνονται κολασθέντες: ἀλλὰ πολὺ τόδε μείζον τεκμήριον, ὡς καλῶς διοικούμεν τὰ τῶν συμμάχων, ὅτι τῶν πόλεων, τῶν ὑρ' ἡμῖν οὖσῶν, οὐδεμία τοιαύταις συμφοραῖς περιέπεσεν. Ἔπειτα, εἰ μὲν ἄλλοι τινὲς τῶν αὐτῶν πραγμάτων πρῶτον ἐπεμελήθησαν, εὐκρίτως ἂν ἡμῖν ἐπιτιμῶμεν: εἰ δὲ μήποτε τοῦτο γέγονε, μήτ' οἷόν τέ ἐστι τοσούτων πόλεων τὸ πλῆθος κρατεῖν, ἢν μή τις κολάζῃ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ἵπως οὐ δίκαιόν ἐστιν ἡμᾶς ἐπαινεῖν, οἵτινες ἐλαχίστοις χλευσθέντες, πλείστον χρόνον τὴν Ἀρχὴν κατασχεῖν ἠδυνήθημεν;

λ'. Οἶμαι δὲ πᾶσι δοκεῖν, τούτους κρατίστους προστάτας γεγενῆσθαι τῶν Ἑλλήνων, ἐφ' ὧν οἱ πειθαρχήσαντες ἄριστά τυγχάνουσι πράξαντες. Ἐπιτοίνου τῆς ἡμετέρας ἡγεμονίας, εὐρήσομεν καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους πρὸς εὐδαιμονίαν πλείστον ἐπιδόντας, καὶ τὰς πόλεις μεγίστας γενομένας. Οὐ γὰρ ἐφθονοῦμεν τᾶς αὐξανομέναις αὐτῶν, οὐδὲ ταραχὰς ἐνεποιούμεν, πολιτείας ὑπεναντίας παρακαλισθέντες, ἔν' ἐν ἀλλήλοις μὲν στασιάζοιεν, ἡμᾶς δὲ ἀμρότεροι θεραπεύοιεν: ἀλλὰ, τὴν τῶν συμμάχων ὁμόνοιαν κοινὴν ὠφέλειαν νομίζοντες, τοῖς αὐτοῖς νόμοις ἀπάσας τὰς πόλεις διοικούμεν, συμμαχικῶς, ἀλλ' οὐ δεσποτικῶς, βουλευόμενοι περὶ αὐτῶν: ὅλων μὲν τῶν πραγμάτων ἐπιστατοῦντες, ἰδίᾳ δ' ἐκάστους ἐλευθέρους εἶναι: καὶ τῶ μὲν πλῆθει βοηθοῦντες, ταῖς δυναστείαις δὲ πολεμοῦντες, δεινὸν ἠγοῦμενοι τοὺς πολλοὺς ὑπὸ τοῖς ὀλίγοις εἶναι, καὶ τοὺς ταῖς οὐσίαις ἐνδεεστέρους, τὰ δὲ ἄλλα μηδὲν χεῖρους ὄντας, ἀπελαύνεσθαι τῶν ἀρχῶν: ἐτι δὲ κοινῆς τῆς πατρίδος οὐσης, τοὺς μὲν τυραννεῖν, τοὺς δὲ μετοικεῖν, καὶ φύσει πολίτας ὄντας, νόμῳ τῆς πολιτείας ἀποστερεῖσθαι. Τοιαῦτ' ἔχοντες ταῖς ὀλιγαρχίαις ἐπιτιμᾶν, καὶ πλείω τούτων, τὴν αὐτὴν πολιτείαν, ἦν περ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις κατεστήσαμεν: ἦν οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ διὰ μακροτέρων ἐπαινεῖν, ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα δηλώσαι περὶ αὐτῆς. Μετὰ γὰρ ταύτης οἰκοῦντες ἐβδομήκοντα ἔτη διετελέσαμεν, ἀπειροὶ μὲν τυραννίδων, ἐλευθέροι δὲ πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἀστασίασσι δὲ πρὸς σφεᾶς αὐτοὺς, εἰρήνην δὲ ἄγοντες πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους.

λά. Ὑπὲρ ὧν προσήκει τοὺς εὐ φρονοῦντας μεγάλην χάριν ἔχειν πρὸς μᾶλ-

λον, ἢ τὰς Κληρουχίας ἡμῖν ὀνειδίζειν, ἃς ἡμεῖς εἰς τὰς ἐγκυμονήσασα τῶν πόλεων, φυλακῆς ἐνεκα τῶν χωρίων, ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμψομεν. Σημεῖον δὲ τούτων: ἔχοντες γὰρ χώραν πρὸς μὲν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην, Ἀρχὴν δὲ μεγίστην, κεκτημένοι δὲ τριήρεις, διπλασίας μὲν ἢ σύμπαντες οἱ ἄλλοι, δυναμένας δὲ πρὸς δις τοσαύτας κινδυνεύειν, ὑποκειμένης δὲ τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τὴν Ἀττικὴν, ἢ καὶ πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης εὐφυῶς εἶχε, καὶ πρὸς τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἀπασῶν τῶν νήσων διέφερε, κρατούντες αὐτῆς μᾶλλον, ἢ τῆς Ἡμετέρας αὐτῶν, καὶ πρὸς τούτοις εἰδότες, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, καὶ τῶν Βαρβάρων τούτους μάλιστα εὐδοκῆσύντας, οἱ τοὺς ὁμόρους ἀναστάτους ποιήσαντες, ἄρῶν καὶ βάρῃν αὐτοῖς κατεστήσαντο τὸν βίον, ὅμως οὐδὲν τούτων ἡμᾶς ἐπῆρε περὶ τοῦ ἔχοντος τὴν νήσον ἐξαμαρτεῖν, ἀλλὰ μόνον δὴ τῶν μεγάλῃ δυνάμει ἔχόντων περιεϊδόμεν ἡμᾶς ἀποσιώτερον ζῶντας, τῶν δουλεύειν αἰτίαν ἔχόντων. Καίτοι βουλομένοι πλεονεξτεῖν, οὐκ ἂν ἄηπου τῆς μὲν Σικωναίων γῆς ἐπεθυμήσαμεν, ἢν Πλαταιῶν τοῖς ὡς ἡμᾶς καταφυγοῦσι φαινόμεθα παραδόντες, τοσαύτην δὲ χώραν παρελίπομεν, ἢ πάντας ἂν ἡμᾶς εὐπόρωτέρους ἐποίησε.

λβ'. Ταιούτων τοίνυν ἡμῶν γεγενημένων, καὶ τοσαύτην πίστιν δεδωκότων ὑπὲρ τοῦ μὴ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν τολμῶσι κατηγορεῖν εἰ τῶν δεκαδραχμῶν κοινωνήσαντες, καὶ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας λυμηνόμενοι, καὶ μικρὰς μὲν ποιήσαντες δοκεῖν εἶναι τὰς τῶν προγεγενημένων ἀδικίας, οὐδεμίαν δὲ ἀπολιπόντες ὑπερβολὴν τοῖς αὐθις βουλομένοις γενέσθαι πονηροῖς, ἀλλὰ φάσκοντες μὲν λακωνίζειν, τᾶναντία δ' ἐκείνοις ἐπιτηδεύοντες, καὶ τὰς μὲν Μηλίων οὐδυσόμενοι συμφοράς, περὶ δὲ τοὺς ἑαυτῶν πολίτας ἀνήκεστα τολμήσαντες ἐξαμαρτεῖν. Ἰσότην γὰρ αὐτοὺς ἀδικημα διέφυγεν; ἢ ἰσὶ τῶν αἰσχρῶν καὶ δεινῶν οὐ διεξῆλθον; οἱ τοὺς μὲν ἀνομοωτάτους, πιστοτάτους ἐνόμιζον, τοὺς δὲ προδότας ὥσπερ εὐεργέτας ἐθεράπευσον, ἤροῦντο δὲ τῶν Εἰλώτων ἐνίοις δουλεύειν, ὥς εἰς τὰς ἑαυτῶν πατρίδας ὑβρίζειν, μᾶλλον δὲ ἐτίμων τοὺς αὐτόχειρας *καὶ φονέας* τῶν πολιτῶν, ἢ τοὺς γονέας τοὺς ἑαυτῶν, εἰς τοῦτο δ' ὁμότητος ἅπαντας ἡμᾶς κατέστησαν, ὥστε πρὸ τοῦ μὲν, διὰ τὴν παρούσαν εὐδαιμονίαν, καὶ ταῖς μικραῖς ἀτυχίαις πολλοὺς ἕκαστος ἡμῶν εἶχε τοὺς συμπαθήσοντας, ἐπὶ δὲ τῆς τούτων ἀρχῆς, διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκείων κακῶν, ἐπαυσάμεθα ἀλλήλους ἐλεοῦντες. Οὐδενὶ γὰρ τοσαύτην σχολὴν παρελίπον, ὥστ' ἐτέρῳ συναχθεσθῆναι. Ἰτίνας γὰρ οὐκ ἐρίοντο; ἢ τίς οὕτω πόρρω τῶν πολιτικῶν ἦν πραγμάτων, ὅστις οὐκ ἐγγὺς ἠναγκάσθη γενέσθαι τῶν συμφορῶν, εἰς ἃς αἱ ταιαῦται φύσεις ἡμᾶς κατέστησαν; Εἶτα οὐκ αἰσχύνονται τὰς μὲν ἑαυτῶν πόλεις οὕτως

άνόμως διαθέντες, τῆς δ' Ἡμετέρας ἀδίκως καταγοροῦντες: ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ περὶ τῶν δικῶν καὶ τῶν γραφῶν, τῶν ποτὲ παρ' ἡμῖν γενομένων, λέγειν τολμῶσιν, αὐτοὶ πλείους ἐν τρισὶ μῆσιν ἀκρίτους ἀποκτείναντες, ὧν ἡ πόλις ἐπὶ τῆς Ἀρχῆς ἀπάσης ἔκρινε. Φυγὰς δὲ, καὶ στάσεις, καὶ νόμων συγχύσεις, καὶ πολιτειῶν μεταβολὰς, ἔτι δὲ παιδῶν ὕβρεις, καὶ γυναικῶν αἰσχίνας, καὶ χρημάτων ἀρπαγὰς, ἴτις ἂν δύναίτο διαξελθεῖν; Πλὴν τοσούτον εἰπεῖν ἔχω κατὰ πάντων, ὅτι τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν θεινὰ βραδίως ἂν τις ἐνὶ ψυχρίσματι διέλυσαι: τὰς δὲ στραγὰς καὶ τὰς ἀνομίας, τὰς ἐπὶ τούτων γενομένας, οὐδεὶς ἂν ἴσασθαι δύναίτο.

λγ'. Καὶ μὴν οὐδὲ τὴν παρούσαν εἰρήνην, οὐδὲ τὴν Αὐτονομίαν, τὴν ἐν ταῖς πολιτείαις μὲν οὐκ ἐνόησαν, ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἀναγεγραμμένην, ἄξιον ἐλέσθαι μᾶλλον, ἢ τὴν Ἀρχὴν τὴν Ἡμετέραν. Ἰτίς γὰρ ἂν τοιαύτης καταστάσεως ἐπιθυμήσειεν; ἐν ἣ καταποντιστὰί μὲν τὴν θάλατταν κατέχουσι, πειτασταὶ δὲ τὰς πόλεις καταλαμβάνουσι, ἀντὶ δὲ τοῦ πρὸς ἑτέρους περὶ τῆς χώρας πολεμεῖν, ἐντὸς τείχους πρὸς ἀλλήλους οἱ πολῖται μάχονται, πλείους δὲ πόλεις αἰγμάλωτοι γηγόνισιν, ἢ πρὶν τὴν εἰρήνην ἡμᾶς ποιήσασθαι, διὰ δὲ τὴν πυκνότητά τῶν μεταβολῶν, αὐθυμότερον διάγουσιν οἱ τὰς πόλεις οἰκοῦντες τῶν ταῖς φυγαῖς ἐζημιωμένων: οἱ μὲν γὰρ τὸ μέλλον δεδίασιν, οἱ δὲ αἰεὶ κατιέναι προσδοκῶσι. Τοσούτον δ' ἀπέχουσι τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Αὐτονομίας, ὥστε αἰ μὲν ὑπὸ Τυράννοις εἰσὶ, τὰς δὲ Ἀρμυσαὶ κατέχουσι, ἔναι δὲ ἀνάσταται γηγόνισι, τῶν δὲ οἱ Βάρβαροι Δεσπόται καθεστήκασι: οὓς ἡμεῖς διαβῆναι τολμήσαντας εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ μείζον ἢ προσῆκεν αὐτοῖς φρονήσαντας, οὕτω διέθεμεν, ὥστε μὴ μόνον παύσασθαι στρατείας ἐφ' ἡμᾶς ποιουμένους, ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτῶν χώραν ἀνέχεσθαι πορθουμένην, καὶ διακοσίαις καὶ χιλίαις ναυσὶ περιπλέοντας εἰς τοσαύτην ταπεινότητα κατεστήσαμεν, ὥστε μακρὸν πλοῖον ἐντὸς Φασήλιδος μὴ καθέλκειν, ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ τοὺς καιροὺς περιμένειν, ἀλλὰ μὴ τῆ παρούσῃ δυνάμει πιθεύειν. Καὶ ταῦθ', ὅτι διὰ τὴν τῶν προγόνων τῶν Ἡμετέρων Ἀρετὴν οὕτως εἶχον, αἰ τῆς πόλεως συμφορὰ σαφῶς ἐπέδειξαν: ἅμα γὰρ ἡμεῖς τε τῆς Ἀρχῆς ἀπεστεροῦμεθα, καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἀρχὴ τῶν κακῶν ἐγίγνετο. Μετὰ γάρ τήν ἐν Ἑλλησπόντῳ γενομένην ἀτυχίαν, ἑτέρων Ἡγεμόνων καταστάντων, ἐνίκησαν μὲν οἱ βάρβαροι ναυμαχοῦντες, ἤρξαν δὲ τῆς θαλάττης, κατέσχον δὲ τὰς πλείστας τῶν νήσων, ἀπέβησαν δὲ εἰς τὴν Λακωνικὴν, Κύθηρα δὲ κατὰ κράτος εἶλον, ἅπασαν δὲ τὴν Πελοπόννησον κακῶς ποιοῦντες περιέπλευσαν.

λδ'. Μάλιστα δ' ἂν τις συνίδοι τὸ μέγεθος τῆς μεταβολῆς, εἴπερ ἀναγνοίῃ τὰς συνθήκας, τὰς τε ἐφ' ἡμῶν γενομένας, καὶ τὰς νῦν ἀναγεγραμμέ-

νας. Τότε μὲν γὰρ ἡμεῖς φανησόμεθα τὴν ἀρχὴν τὴν βασιλείας ὀρίζοντες, καὶ τῶν φόρων ἰνίους τάττοντες, καὶ κωλύοντες αὐτὸν τῇ θαλάττῃ χρῆσθαι· νῦν δὲ ἐκεῖνός ἐστιν ὁ διοικῶν τὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ προστάτων, ἃ χρὴ ποιεῖν ἐκάστους, καὶ μόνον οὐκ ἐπιστάθμους ἐν ταῖς πόλεσι καθιστάς. Πλὴν γὰρ τούτου, τί τῶν ἄλλων ὑπόλοιπόν ἐστιν; Ὁὐ καὶ τοῦ πολέμου κύριος ἐγένετο, καὶ τὴν εἰρήνην ἐπρυτάνευσε, καὶ τῶν παρόντων πρῆγματων ἐπιστάτης καθίστηκεν; Ὁὐχ ὡς ἐκεῖνον πλέομεν, ὥσπερ πρὸς δεσπότην, ἀλλήλων κατηγορήσαντες; Ὁὐ βασιλέα τὸν Μέγα αὐτὸν προσαγορεύομεν, ὥσπερ αἰγυμάλωτοι γεγονότες; Ὁὐκ ἐν τοῖς πολέμοις τοῖς πρὸς ἀλλήλους ἐν ἐκείνῳ τὰς ἐλπίδας ἔχομεν τῆς σωτηρίας, ὅς ἀμφοτέρους ἡμᾶς ἡδέως ἂν ἀπολέσειεν; Ἐν ἄξιον ἐνθυμηθέντας, ἀγανακτῆσαι μὲν ἐπὶ τοῖς παροῦσι, ποθῆσαι δὲ τὴν Ἡγεμονίαν τὴν Ἡμετέραν, μέμψασθαι δὲ Λακεδαιμονίους, ὅτι τὴν μὲν ἀρχὴν εἰς τὸν πόλεμον κατέστησαν, ὡς ἐλευθερώσαντες τοὺς Ἕλληνας, ἐπὶ τελευταίῃ δὲ οὕτω πολλοὺς αὐτῶν ἐκλότους τοῖς βαρβάροις ἐποίησαν, καὶ τῆς μὲν Ἡμετέρας πόλεως τοὺς Ἴωνας ἀπέστησαν, ἐξ ἧς ἀπέκησαν, καὶ διὴν πολλὰκις ἐσθίθησαν, τοῖς δὲ βαρβάροις αὐτοὺς ἐξέδοσαν, ὧν ἀκόντων τὴν χώραν ἔχουσι, καὶ πρὸς οὓς οὐδὲ πάποτε ἐπαύσαντο πολεμοῦντες. Καὶ τότε μὲν ἠγανάκτου, ὅτ' ἡμεῖς νομίμως ἐπάρχειν τινῶν ἡξιοῦμεν· νῦν δὲ εἰς τοσαύτην δουλείαν καθιστώτων, οὐδὲν φροντίζουσιν αὐτῶν, οἷς οὐκ ἐξαρκεῖ δασμολογεῖσθαι, καὶ τὰς ἀκροπόλεις ὄραν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν καταχομένας, ἀλλὰ, πρὸς ταῖς κοιναῖς συμφοραῖς, καὶ τοῖς σώμασι δεινότερα πάσχουσι τῶν παρ' ἡμῶν Ἀργυρωνήτων· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὕτως αἰκίζεται τοὺς Οἰκέτας, ὡς ἐκεῖνοι τοὺς Ἕλευθέρους κολάζουσι. Μέγιστον δὲ τῶν κακῶν, ὅταν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς δουλείας ἀναγκάζονται συστρατεύεσθαι, καὶ πολεμεῖν τοῖς ἐλευθεροῦν ἀξιοῦσι, καὶ τοιοῦτους κινδύνους ὑπομένειν, ἐν οἷς ἠττηθέντες μὲν παραγρῆμα διαφθαρήσονται, κατορθώσαντες δὲ μᾶλλον εἰς τὴν ἐπίλοιπον χρόνον δουλεύουσιν.

λέ. Ἐν ἴτινας ἄλλους αἰτίους χρὴ νομίζειν, ἢ Λακεδαιμονίους; οἱ, τοσαύτην ἰσχὺν ἔχοντες, περιορῶσι τοὺς μὲν ἐαυτῶν συμμάχους γενομένους οὕτω δεινὰ πάσχοντας, τὸν δὲ Βάρβαρον τῇ τῶν Ἑλλήνων βῶμῃ τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτοῦ κατασκευαζόμενον. Καὶ πρότερον μὲν τοὺς Τυράννους ἐξέβαλλον, τῷ δὲ πλήθει τὰς βοηθείας ἐποιούντο, νῦν δὲ εἰς τοσοῦτον μεταβελήκασιν, ὥστε ταῖς μὲν Πολιτεῖαις πολεμοῦσι, τὰς δὲ Μοναρχίας συγκαθιστάσι, τὴν δὲ Μαντινέων πόλιν εἰρήνης ἤδη γεγενημένης ἀνάστατον ἐποίησαν, τὴν δὲ Θηβαίων Καδμείαν κατέλαβον, καὶ νῦν Ὀλυνθίοις καὶ Φλιασίοις πολεμοῦσιν, Ἀμύντα δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ, καὶ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ, καὶ τῷ Βαρβάρῳ, τῆς Ἀσίας κρατοῦντι, συμπράτ-

ποιουν, ὅπως μεγίστην ἀρχὴν ἔξουσιν. Καίτοι πῶς οὐκ ἔτιπον, τῶς προσ-
 στώτας τῶν Ἑλλήνων, ἕνα μὲν ἄνδρα τοσοῦτον ἀνθρώπων καθιστάσαι
 Δεσπότην, ὃν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἐξαιρεῖν ῥῆδιόν ἐστι: τὰς δὲ μεγίστας τῶν
 πόλεων μαδὲ αὐτὰς ἐκυτῶν ἔξω εἶναι κυρίως, ἀλλ' ἀναγκάζειν δουλεύειν,
 ἢ ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιβαλλεῖν. Ὁ δὲ πάντων δαινότατος, ὅταν
 τις ἦη τοῦς τὴν Ἠγεμονίαν ἔχειν ἀξιοῦντας ἐπὶ μὲν τοῦς Ἕλληνας μόνον
 οὐκὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν στρατιωμένοις, πρὸς δὲ τοῦς Βαρβάρους εἰς
 ἅπαντα τὸν χρόνον συμμαχίαν παποικμένους.

λδ'. Καὶ μηδὲς ὑπολάβῃ γε δυσκόλως ἔχειν, ὅτι τραχύτερον τοῦτων
 ἐμνήσθη, προειπὼν ὡς περὶ διαλλαγῶν ποιήσομαι τοῦς λόγους: οὐ γὰρ,
 ἕνα πρὸς τοῦς ἄλλους διαβάλλω τὴν πόλιν τὴν Ἀκκαδαίμωνίων, οὕτως εἰρηκκα
 περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἕνα αὐτοῦς ἐκείνου; πύσω, καθ' ὅσον ἂν λόγος δυνατὰς,
 τοιοῦτην γνώμην ἔχοντες. Ἔστι δὲ οὐκ οἷόν τε ἀποτρέπειν τῶν ἀμφοτε-
 ρῶν, οὐδ' ἐτέρων πράξεων πείθειν ἐπιδιδόντων, ἢν ἡμεῖς ἐξέσωμενος ἐπι-
 τιμῆς τῶς ἀμφοτέρωσι. Καθ' ὅσον κατηγορεῖν μὲν ἔχεται τοῦς ἐπὶ βλάβῃ
 λουδρῶντας, νοουτέτιν δὲ τοῦς ἐπ' ὠφελείᾳ ταῦτα πράττοντας: τὸν γὰρ
 αὐτὸν λόγον οὐκ ὁμοίως ὀποικισθῆναι δεῖ, μὴ μετὰ τῆς ἀληθῆς διανοίας
 λεγόμενον. Ἐπει καὶ τοῦτ' ἔχεται αὐτοῖς ἐπιτιμῶν, ὅτι τῆ μὲν αὐτῶν πόλει
 τῶς ὁμοίως εἰλωτέσιον ἀναγκάζουσι, τῶ δὲ κοινῶ τῶν συμμάχων αὐτῶν
 τοιοῦτον κατασκευάζουσι, ἐξ ὧν αὐτοῖς ἔται, τὰ πρὸς ἡμᾶς διακλισημένοις,
 ἅπαντας τοῦς Βαρβάρους περιόικουσι ὅλης τῆς Ἑλλάδος κτεκῆσθαι. Καίτοι
 χρὴ τοῦς φύσει, καὶ μὴ διὰ τύχην, μέγα φρονούντας, σοφώτοις ἐργοῖς
 ἐπιχειρεῖν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοῦς ἡσυχώτατος διασκελεσθῆναι: ὡς ἀξίον ἐστιν
 εἰσεῖν, ὄρωντας, τοῦς μὲν, διὰ σπανιότητά τῆς γῆς, τὰ ὄρη γεωργεῖν ἀνα-
 γκαζόμενους, τοῦς δὲ ἡπειρώτατος, διακρονοῖαν χώρας, τὴν μὲν πλείστην αὐτῆς
 ἀργὸν περιρῶντας, ἐξ ἧς δὲ καρποῦνται, τοσοῦτον πλοῦτον κεκτημένους.

λε'. Ἠγοῦμαι δ', εἴ τινες ἄλλοθὲν πῶθεν ἐπέλλόντες θεικτικὴ γένοιτο
 τῶν παρόντων πραγμάτων, πολλὴν ἂν αὐτοῦς κατακρονοῖαν μανίαν ἀμφο-
 τέρων ἡμῶν, οἵτινες οὕτω περὶ μικρῶν κινδυνεύουσι, ἐξῶν ἀθεῶς πολλὰ
 κεκτησθαι, καὶ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν χώραν διακρονοῖαν, ἀμελήσαντες
 τοῦ τὴν Ἀσίαν καρποῦσθαι. Καὶ τῶ μὲν οὐδὲν ἐστι προύργιστότερον, ἢ σκι-
 πειν, ἐξ ὧν οὐδέποτε παυσόμεθα πολεμοῦντες πρὸς ἀλλήλους: ἡμεῖς δὲ
 τοσοῦτου δέουσι συγκροῦσθαι τὶ τῶν ἐκείνου πραγμάτων, ἢ ποιεῖν στασιάζ-
 ζειν, ὥστε καὶ τὰς διὰ τύχας αὐτῶ γεγενημένας ταραχὰς διαλύειν ἐπιχει-
 ροῦμεν: οἵτινες καὶ τῶν στρατοπέδων τῶν περὶ Κύπρον ἔδωκεν αὐτῶν τῶ
 μὲν χρῆσθαι, τὸ δὲ πολιορκεῖν, ἀμφοτέρω αὐτοῖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ὄντων.
 Οἶτε γὰρ ἀρεστώτατος, πρὸς ἡμᾶς τε οἰκείως ἔχουσι, καὶ Ἀκκαδαίμωνίους

σφας αὐτῶν· ἰνδιδόασι· τῶν τε μετὰ Τιριβαΐου στρατευομένων, καὶ τοῦ πεζοῦ τὸ χρησιμώτατον, ἐκ τῶν δὲ τῶν τόπων ἤθροισται, καὶ τοῦ ναυτικοῦ τὸ πλεῖστον μέρος ἀπ' Ἰωνίας συμπέπλευκεν, οἱ πολὺ ἂν ἦδιον κοινῇ τὴν ἅσιν ἐπόρθουν, ἢ πρὸς ἀλλήλους ἕνεκα μικρῶν ἐκινδύνουν. Ἐν ἡμεῖς εὐδαμῖαν ποιούμεθα πρόνοιαν· ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν Κυκλαδῶν νήσων ἀμρισθητοῦμεν, τοσαύτας δὲ τὸ πλῆθος τριήρεις, καὶ τελικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις, οὕτως εἰκῆ τῷ Βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν. Τοιγαροῦν τὰ μὲν ἔχει, τὰ δὲ μέλλει, τοῖς δ' ἐπιβουλεύει, δικαίως ἀπάντων ἡμῶν καταπερρονηκώς. Διαπέπρακται γὰρ ὁ τῶν ἐκείνου προγόνων οὐδεὶς πόποτε· τὴν τε γὰρ Ἄσιν διωμολόγηται καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρὰ Λακεδαιμονίων Βασιλέως εἶναι, τὰς τε πόλεις τὰς Ἑλληνίδας οὕτω κυρίως παρείληφεν, ὥστε τὰς μὲν αὐτῶν κατασκάπτειν, ἐν δὲ ταῖς, ἀεροπόλεις τειχίζειν. Καὶ ταῦτα πάντα γέγονε διὰ τὴν Ἡμετέραν ἄνοιαν, ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ἐκείνου δύνειμιν.

λθ'. Καίτοι τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος τῶν Βασιλέως πραγμάτων, καὶ φασὶν αὐτὸν εἶναι δυσπολέμητον, διεξιόντες ὡς πολλὰς τὰς μεταβολὰς ἐν τοῖς Ἑλλήσι πεποιήται. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι μὲν ταῦτα τοῖς λέγοντας οὐκ ἀποτρέπειν, ἀλλ' ἐπισπεύδειν τὴν στρατείαν. Εἰ γὰρ, ἡμῶν ὀλιγοσύντων ἀπάντων, αὐτὸς ἐν ταραχαῖς ὢν, χαλεπὸς ἔσται προσπολεμῆν, ἢ που σφόδρα χρή δεδιέναι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὅταν τὰ μὲν τῶν Βαρβάρων καταστῆ, καὶ διὰ μιᾶς γένηται γνώμη, ἡμεῖς δὲ πρὸς ἀλλήλους ὡς περὶ νῦν πολεμικῶς ἔχωμεν. Οὐ μὴν, οὐδ' εἰ συναγαρεύουσι τοῖς ὑπ' Ἐμοῦ λεγομένοις, οὐδ' ὡς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου δυνάμεως γινώσκουσιν. Εἰ μὲν γὰρ ἀπέφανον αὐτὸν ἅμα ταῖν πόλεσιν ἀμφοτέρωθεν πρότερον ποτε περιγεγενημένον, εἰκότως ἂν ἡμᾶς καὶ νῦν ἐκφοβεῖν ἐπεχείρουν. Εἰ δὲ τοῦτο μὲν μηδέποτε γέγονεν, ἀντιπάλων δὲ ὄντων ἡμῶν καὶ Λακεδαιμονίων, προσθέμενος τοῖς ἑτέροις, ἐπικυδέστερα τὰ πράγματα τούτων ἐποίησεν, οὐδὲν ἔστι τοῦτο σημεῖον τῆς ἐκείνου βώμης. Ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις καιροῖς, πολλὰκις μικραὶ δυνάμεις μεγάλας ῥοπὰς ἐποίησαν· ἐπεὶ καὶ περὶ Χίων ἔχουσι ἂν τοῦτον τὸν λόγον εἰπεῖν, ὡς, ὅποτερῶς ἐκεῖνοι προσθέσθαι βουληθεῖεν, οὗτοι κατὰ θάλατταν κρείττους ἦσαν.

λθ'. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ τούτων δίκαιόν ἐστι σκοπεῖν τὴν Βασιλέως δύνειμιν, ἐξ ὧν μεθ' ἑκατέρων γέγονεν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς ὑπὲρ ἑαυτοῦ πεπολέμηκε. Καὶ πρῶτον μὲν, ἀποστάσης Αἰγύπτου, ἰτί διαπέπρακται πρὸς τοὺς ἔχοντας αὐτήν· οὐκ ἐκεῖνος μὲν ἐπὶ τὸν πόλεμον τοῦτον κατέπεμψε τοὺς εὐδοκιμωτάτους Περσῶν, Ἀροκόμαν, καὶ Τιβαρύστην, καὶ Φαρνάβηζον· οὗτοι δὲ τρία ἔτη μέναντες, καὶ πλείω κακὰ παθόντες, ἢ ποιήσαντες, τελευτῶντες οὕτως αἰσχροῦς ἀπῆλλάγησαν, ὥστε τοὺς ἀφαστώτας μηκέτι τὴν ἐλευθερίαν

ἀγαπᾶν, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὁμοίων ζητεῖν ἐπάργειν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπ' Εὐαγόραν στρατεύσας, ὅς ἄργει μὲν μιᾷ πόλεως τῶν ἐν Κύπρῳ, ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἐκδοτός ἐστίν, οἰκῶν δὲ νῆσον, κατὰ μὲν θαλακτῆαν προδεδυστύχηκεν, ὑπὲρ δὲ τῆς χώρας τρισηλίουσ εἶχε μόνον πελασταῖς, ἀλλ' ὄμως οὕτω ταπεινῆς δυνάμεως οὐ δύναται περιγενέσθαι Βασιλεὺς πολεμῶν. Ἀλλ' ἤδη μὲν εἴς ἔτη διατέτριφεν: εἰ δὲ δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγεννημένοις τεκμαίρεσθαι, πολὺ πλείων ἐλπίς ἐστίν, ἕτερον ἀποστήναι, πρὶν ἐκείνου ἐπιλορχηθῆναι. Τοιαῦται βραδυτῆτες ἐν ταῖς πράξεσι ταῖς Βασιλείως ἐνεσιειν. Ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τῷ περὶ Κνίδου, ἔχων μὲν τοὺς Λακκαδικονομίον συμμάχους εἵνους, διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν πολιτείων, χρώμενος δὲ ταῖς ὑπερβαίαις ταῖς παρ' ἡμῶν, στρατηγηθέντος δὲ αὐτῷ Κόνωνος, ὅς ἦν ἐπιπελοστακτος μὲν τῶν στρατηγῶν, πιστάκτος δὲ τοῖς Ἕλλησιν, ἐμπειρότατος δὲ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κινδύνων, ταυθέντων λαθῶν συνακρωμισθῆν, τρεῖς μὲν ἔτη περιεῖθε τὸ ναυτικὸν τὸ περὶ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ τριησῶν ἑκατὸν μόνον πολιορκούμενον, πεντεκκίδεκα δὲ μνηῶν τοὺς στρατιώτας τὸν μισθὸν ἀπεστέρησεν. Ὡστε τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνῳ, πολλάκις ἂν διαλύθησιν, διὰ δὲ τὸν ἐφεστώτα κίνδυνον, καὶ τὴν συμμαχίαν τὴν περὶ Κόρινθον σμειψάσαν, μόλις ποτὲ ναυμαχούντες ἐνίκησαν. Καὶ ταῦτ' ἐστὶ τὰ βασιλικώτατα καὶ σεμνότατα τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων, καὶ περὶ ὧν οὐδέποτε καύονται λέγοντες οἱ βουλούμενοι τὰ τῶν Βασιλέων μεγάλα ποιεῖν.

μ'. Ὡστ' οὐδεὶς ἂν ἔχοι τοῦτ' εἰπεῖν, ὡς οὐ δικαίως χρώμει τοῖς παρὰ δειγμάσιν, οὐδ' ὡς ἐπὶ μικραῖς διατρίβῃ, τὰς μεγίστας τῶν πράξεων παραλιπῶν: φείγων γὰρ ταύτην τὴν αἰτίαν, τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων διήλθεν, οὐκ ἀμνημονῶν οὐδὲ ἐκείνων, ὅτι Λακκαυλίδεσ μὲν γελίους ἔχων ὀπλίτας, τῆς Αἰολίδος ἐπῆρξε: Δράκων δὲ Ἀττικῆν καταλαβὼν, καὶ τρισηλίουσ πελασταῖς: συλλέξας, τὸ Μύσειον πεδίον ἀνάστατον ἐποίησε: Θίμβρων δὲ, ὀλίγω πλείους τούτων διαδιθῆσας, τὴν Λυδικὴν πᾶσαν ἐφόρησεν: Ἀγασίλαος δὲ, τῷ Κυρείῳ στρατοπέδῳ χρώμενος, μικροῦ δαῖν τῆς ἐντὸς Ἄλφειος χώρας ἀπάσης ἐκράτησε. Καὶ οὐδὲ τὴν στρατιάν, τὴν μετὰ Βασιλείως περιπολούσαν, οὐδὲ τὴν Περσῶν ἀνδρίαν ἄξιον φοβηθῆναι: καὶ γὰρ ἐκείνοι φανερώσ ἐπεδείχθησαν ὑπὸ τῶν Κύρω συναναβάντων οὐδὲν βελτίους ὄντες τῶν ἐπὶ θαλάττης. Τὰς μὲν γὰρ ἄλλας μάχας, ὅσας ἠτήθησαν, ἐῷ, καὶ τίθημι στασιαζεῖν αὐτοὺς, καὶ μὴ βούλεσθαι προθύμως πρὸς τὸν ἀδελφὸν τοῦ Βασιλέως διακινδυνεύειν: ἀλλ' ἐπειδὴ, Κύρου τελευτήσαντος, συνήλθον ἅπαντες οἱ τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντες, ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς οὕτως αἰσχυρῶς ἐπολέμησαν, ὥστε μηδένα λόγον ὑπολιπεῖν τοῖς εἰθισμένοις τὴν τῶν Περσῶν ἀνδρίαν ἐπικινεῖν. Ἀκρόντες γὰρ εἴξακισηλίουσ τῶν Ἑλλήνων, οὐκ ἐρισίνθη

μὲν ἐπιδημιάρχους, ἀλλ' οἳ διὰ πολλότητα ἐν ταῖς ἐλευθέραισι πόλεσιν οὐκ οὐδέ
 τ' ἴσαν ζῆν, ἀπειροὺς μὲν τῆς γῆρας ὄντας, ἐρήμους δὲ συμφορῶν γινεσκά-
 μένους, προδιδομένους δὲ ὑπὸ τῶν συναναθάντων, ἀπειροὺς κρινένους δὲ τοῦ
 στρατηγού, μετ' οὗ συνακολούθησαν, τοσοῦτ' ἤϊστοις αὐτῶν ἔσαν, ἐπὶ ὃ
 Βασιλεὺς ἀπέρχασκε τοῖς περὶ αὐτὸν καὶ κατακρονοῦσας τῆς περὶ αὐτὸν δυνά-
 μεις, τοῖς ἀρχόντες τοῖς τῶν ἰλιθίων ὑποστράτουσιν σύλλαβεῖν ἐπιτάξαι,
 ὡς, εἰ τούτοις παρανομήσεια, συνταροῦσιν τὸ στρατόπεδον, καὶ μᾶλλον εἴλατο
 περὶ τοῖς θεοῖς ἔξαρκοτεῖν, ἢ πρὸς ἐκείνους ἐκ τοῦ φανεροῦ διακρονοῦσασθαι.
 Διακροστέον δὲ τῆς ἐπιδημίας, καὶ τῶν στρατιωτῶν συμκρινέντων, καὶ
 καλῶς ἐνεργέντων τὴν συμφορῆν, ἀπειροῦσιν αὐτοῖς Τισικρήνην καὶ τοῖς
 ἰππέας συνέπεμψεν, ὅσ' ὄν ἐκείνοι παρὰ πᾶσαν ἐπιδημιολογίαν ἐτὴν ὁδὸν
 ὁμοίως διαπορευόμενοι, ὡς περ' ἂν εἰ πρότερον ἦσαν, μάλιστα δὲ ἐν φοβούμε-
 νοι τὴν ἀοικίαν τῆς γῆρας, μετ' ἴστων δὲ τῶν ἀγαθῶν νομιζόντες, εἰ τῶν
 πολεμίων ὡς πλείους ἐντόχων. Κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημίων: ἐκείνοι
 γὰρ, οὐκ ἐπὶ Μυσοῦν λαίαν εὐθύντες, οὐδὲ κίονα καταλαβόντες, ἀλλ' ἐπ'
 αὐτῶν τὸν Βασιλέα στρατευσάντες, ἀσφαλέστερον κατέβησαν τῶν περὶ φι-
 λίας αὐτῶν πρὸς αὐτόντων. ἔλατο καὶ διακοσῶν ἐν ἄλλοις τοῖς τόποις στρα-
 τῆς ἐπιδαδειχθαι τὴν αὐτῶν μαλακίαν. Καὶ γὰρ ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Ἀσίας,
 πολλὰς μάχης ἤττηται, καὶ διακροστέον εἰς τὴν ἰουδίαν δίκην εἶδον (οἱ
 μὲν γὰρ αὐτῶν κακῶς ἀπόλοντο, οἳ δὲ κίονα ἐπέδρασαν), καὶ τελευτῶν-
 τες ἐπ' αὐτοῖς τοῖς Βασιλεῦσι καταγέλαστοι γέγονον.

μὲν. Καὶ τούτων οὐδὲν ἀλόγως γέγονεν, ἀλλὰ πάντα εἰκότως ἀποβέ-
 θηκε: οὐδὲ γὰρ οἶόν τε τοῖς οὕτω τρεφόμενοις καὶ πολιτευόμενοις, οὔτε
 τῆς ἄλλης ἀρετῆς μετέγειν, οὔτε ἐν ταῖς μάχαις πρόπαν ἴσασθαι τῶν
 πολεμίων. Ἦπως γὰρ ἂν ἐν τοῖς ἐκείνων ἐπιτακείμασιν ἐγγενέσθαι δύναιτ'
 ἂν ἢ στρατηγὸς δεινός, ἢ στρατιώτης ἀγαθός, ὃν τὸ μὲν πλείστον ἐστὶν
 ὄχλος ἄτακτος, καὶ κινδύνων ἀπειροί, πρὸς μὲν τὸν πόλεμον ἐκλειυμένοις,
 πρὸς δὲ τὴν δουλείαν ἄμεινον τῶν παρ' ἡμῶν οἰκιστῶν πεπαιδευμένοις; οἳ δὲ
 ἐν ταῖς μεγίσταις δοξαις ὄντες αὐτῶν, ὀφθαλμῶν μὲν, οὐδὲ κοινῶς, οὐδὲ
 πολιτικῶς, οὐδὲ πᾶσιτ' ἐβίωσαν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον διάγουσιν εἰς μὲν
 τοῖς, ὑβρίζοντες, τοῖς δὲ δουλεύοντες, ὡς κείναι ἄθροισι μάλιστα τῆς φύσεως
 διεσθαρμένοι: καὶ τὰ μὲν σώματα διὰ τοὺς πλοῦτους τρυφῶντες, τὰς δὲ
 ψυχὰς διὰ τὰ μοναρχίας ταπεινὰς καὶ περιδείας ἔχοντες, ἐξεταζόμενοι
 δὲ πρὸς αὐτοῖς τοῖς βασιλεῦσι, καὶ προκλινοῦμενοι, καὶ πάντα τρέπον
 μικρὸν προ εἰν μελετῶντες: θνητὸν μὲν ἄδρα προσκυνῶντες, καὶ δαίμονα
 προσκρονοῦντες, τῶν δὲ θεῶν μᾶλλον ἢ τῶν ἀνθρώπων κατακρονοῦντες.
 Τοῖς ἀροῦν οἱ καταβαίνοντες αὐτῶν ἐπὶ θάλατταν, οὗς καλοῦσι Σατραπάς,

οὐ κακιστῶσι τὴν ἑαυτῶν παιδείαν, ἀλλ' ἐν τῷ ἔδει τῶν αὐτῶν διακρίνουσι, πρὸς μὲν τοὺς φίλους ἀπιστοῦσι, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς ἀνάνδρως ἔχοντες· καὶ τὰ μὲν ταπεινῶς, τὰ δ' ὑπερηφανῶς ζῶντες· τῶν μὲν συμμάχων καταφρονοῦντες, τοὺς δὲ πολέμιους θεραπεύοντες. Τὴν μὲν γάρ γε μετ' Ἀργεσιῶν στρατιάν, ὅτε μῆνας τρεῖς ἑαυτῶν δαπάνης διέδραβαν, τοὺς δὲ ὑπὲρ αὐτῶν κινδυνεύοντες, ἑτέροις τισούτιον χρόνον τὸν μισθὸν ἀπεστέροσαν· καὶ τῶς μὲν Κισθόνην καταλαβοῦσιν ἑακτὸν τέλει καταδίδουσαν, τοὺς δὲ μετ' ἑαυτῶν εἰς Κύπρον στρατεύουμένης, μᾶλλον ἢ τοὺς αἰχμηλάτους ὕβριζον. εἰς δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν, καὶ μὴ κατ' ἑκαστον, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν, τίς ἢ τῶν πολεμικῶν αὐτοῖς, οὐκ εὐλαμπιότατος ἀπέπλεον, ἢ τῶν ὑπ' ἑαυτοῖς γενομένων οὐκ ἀκισθῶς τὸν βῶσι ἐταυλότατον; τοῦ Κόσωνα μὲν, ὅς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας στρατηγῆται; τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν καταλίσαν, ἐπὶ Ἰωνάτῳ συλλαβεῖν ἐτόλμησαν; Ἰθιακῶν δὲ, ὅς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αὐτοῖς κατενεχυμάχησε, καὶ μεγίστην θοερὰν χεῖρα ἀνέκρουσε; πῶς γὰρ τὴν τούτων φιλίαν ἀγαπᾶν, ὃς τοὺς μὲν εὐεργέτας τιμωροῦνται, τοὺς δὲ κακῶς ποιοῦντας οὕτως ἐπιφανῶς κολακίζουσι; Ἡμερὶ τινος δ' ἤ κεν οὐκ ἐξικμαρτάουσι; Ἡπόταν δὲ χρόνον διαλελυμένησιν ὄμα' ἐπὶ Βασιλεύσας τοῖς Ἕλλησι; τί δ' οὐκ ἐχθρὸν αὐτοῖς ἔσται τῶν πρὸ ἡμῶν; οὐ καὶ τὰ τῶν θεῶν εἶδη, καὶ τοὺς νεῶς συλᾶν ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ καὶ κατακρίειν ἐτόλμησαν; Διὸ καὶ τοὺς Ἴωνες ἤθιον ἐπικινεῖν, ὅτι τῶν ἐμπροσθέντων ἱερῶν ἐπαράσσαντο εἴτι τινὲς οἰκοδομησάντων, ἢ πάλιν εἰς τὰ ἀρχαῖα καταστήσασιν βουληθεῖσιν οὐκ ἀποροῦντες ὅπου ἐπισταυλάουσι, ἀλλ' ἵνα ὑπόληπτα τοῖς ἐπιγεγενημένοις ἢ τῆς τῶν Βαρθάριον ἀθεθείης, καὶ μηδαίς πιστοῦσι τοῖς τοιαῦτα εἰς τὰ τῶν θεῶν εἶδη ἐξικμαρτοῖσι τελεμήσασιν, ἀλλὰ καὶ φυλάττωνται, καὶ δεδίωσιν, ὀρθῶντες αὐτοῖς, οὐ μόνον τοῖς σῶμασιν ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀναθήμασι, πολεμύσαντες.

μβ'. Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ τῶν πολιτῶν τῶν Ἡμετέρων πολλὰ τοιαῦτα διαλεθεῖν. Καὶ γὰρ οὗτοι πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους, ὅσοις πεπολεμησάντων, ἄρα διαλελλήττωνται καὶ τῆς ἐχθρας τῆς προγεγενημένης ἐπιλανθάνονται, τοῖς δ' Ἡπειρώταις, οὐδ' ὅταν εὐπάσχωσι, χάριν ἴσασιν; οὕτως αἰμῆκιστον πρὸς αὐτοὺς τὴν ὀργὴν ἔχουσι. Καὶ πολλῶν μὲν οἱ πατέρες ἡμῶν Μιθριταίου θάνατον κατέγνωσαν, ἐν δὲ τοῖς Συλλόγοις; εἴτι καὶ νῦν ἀρὰς ποιοῦνται, πρὶν ἄλλο τι χρηματίζεσθαι, εἴ τις ἐπικηρυκεύεται Πέρσαις τῶν πολιτῶν. Εὐμυλλπίδαι δὲ καὶ Κήρυκες ἐν τῇ τελευταίῃ τῶν μυστηρίων, διὰ τὸ τούτων μῖσος, καὶ τοῖς ἄλλοις Βαρθάριος εἰργεσθαι τῶν ἱερῶν, ὥσπερ τοῖς ἀνδροφόνους, προαγορεύουσι. Οὕτω δὲ φύσει πολεμικῶς πρὸς αὐτοὺς ἔχομεν, ὥστε καὶ τῶν μύθων ἡδιστα συνδιατρέβομεν τοῖς Τρωϊκῶς καὶ Περσικῶς, εἰ ὧν εἰς

πυνθάνεσθαι τὰς ἐκείνων συμφορὰς. Εὐροὶ δ' ἂν τις ἐκ μὲν τοῦ πολέμου τὸν πρὸς τοὺς Βαρβάρους, ὕμνους πέποιημένους, ἐκ δὲ τοῦ πρὸς Ἕλληνας, ὕμνους ἡμῖν γεγενημένους· καὶ τοὺς μὲν ἐν ταῖς ἐορταῖς ἀδομένους, τῶν δὲ ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς ἤκας μεμνημένους. Οἶμαι δὲ καὶ τὴν Ὀμήρου ποιῆσιν μείζω λαθεῖν δόξαν, ὅτι καλῶς τοὺς πολεμήσαντας τοῖς Βαρβάροις ἐνεκωμιάσει, καὶ διὰ τοῦτο βουλευθῆναι τοὺς προγόνους ἡμῶν ἐπιμιον αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν τέχνην, ἐν τε ταῖς μουσικαῖς ἀλλοῖς καὶ τῇ παιδεύσει τῶν νεωτέρων, ἵνα, πολλάκις ἀκούοντες τῶν ἱπῶν, ἐκμανθάνωμεν τὴν ἐχθρὰν τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑπάρχουσαν, καὶ ζηλοῦντες τὰς ἀρετὰς τῶν στρατευσαμένων ἐπὶ Τροίαν, τῶν αὐτῶν ἔργων ἐκείνοις ἐπιθυμῶμεν.

μγ'. Ὡστε μοι δοκεῖ πολλὰ λίαν εἶναι τὰ παρακελευόμενα πολεμεῖν αὐτοῖς, μάλιστα δ' ὁ παρῶν καιρὸς, ὃν οὐκ ἀρετέιοι· οὐ σαφέστερον οὐδέν· Καὶ γὰρ αἰσχρὸν, παρόντι μὲν μὴ χρῆσθαι, παρελθόντος δὲ αὐτοῦ μεμνησθαι. Ἦ γὰρ ἂν καὶ βουλευθῆσθαι ἡμῖν προσγενέσθαι, μέλλοντες Βασιλεῖ πολεμεῖν, ἐξ ὧν νῦν ὑπαρχόντων; Οὐκ Αἴγυπτος μὲν αὐτοῦ καὶ Κύπρος ἀφέστηκε; Ἡ Φοινίκη δὲ καὶ Συρία διὰ τὸν πόλεμον ἀνάστατοι γεγονασί; Τύρος δὲ, ἐφ' ἣν μέγα ἐφρόνησεν, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐκείνου κατεΐληπται; Τῶν δὲ ἐν Κιλικίᾳ πόλεων τὰς μὲν πλείστας οἱ μὲν ἡμῶν ὄντες ἔχουσι, τὰς δὲ οὐ χυλεπὸν ἔστι κτήσασθαι, Λυκίας δ' οὐδὲ εἰς πρόποτε Περσῶν ἐκράτησιν. Ἐκατόμνος δ' ὁ Καρίας ἐπίσταθμος, τῇ μὲν κληθεῖα πολλὴν ἦδη χροῖον ἀφέστηκεν; ὁμολογήσει δὲ ὅταν ἡμεῖς βουλήθωμεν. Ἀπὸ δὲ Κνιδου μέχρι Σινώπης, Ἕλληνας τὴν Ἀσίαν ποροικουσιν, οὓς οὐ δεῖ πείθειν, ἀλλὰ μὴ κωλύειν πολεμεῖν. Καὶ, τοσούτων ἐπιμητῆριον ὑπαρξάντων, καὶ τοσούτου πολέμου τὴν Ἀσίαν περιστάτης, ἔτι δεῖ τὰ συμβησόμενα λίαν ἀκριβῶς προαγορεύειν; Ὅπου γὰρ μικρῶν μερῶν ἦττος εἰσὶ, ἵπως ἂν διατεθεῖεν, εἰ πᾶσιν ἡμῖν πολεμεῖν ἀναγκασθεῖεν; ἔχει δὲ οὕτως. Ἐάν μὲν ὁ Βάρβαρος ἐρέωμενεστέρω· καστάσχη τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ θαλάττῃ, φρουρὰς μείζους ἐν αὐταῖς ἢ νῦν ἐγκαταστήσας, τὰχ' ἂν καὶ τῶν νήσων, αἱ εἰσι περὶ τὴν Ἠπειρον, εἶον Ῥόδου καὶ Σάμου καὶ Χίου, ἐπὶ τὰς ἐκείνου τύχας ἀποκλίναιεν; ἢν δ' ἡμεῖς αὐτὰς πρότεροι καταλάβωμεν, εἰκόσ, τοὺς τὴν Λυδίαν καὶ Φρυγίαν καὶ τὴν ἄλλην τὴν ὑπερκειμένην χώραν οἰκοῦντας, ἐπὶ τοῖς ἐντεῦθεν ὀρωμένοις εἶναι. Διὸ δεῖ σπεύδειν, καὶ μηδεμίαν ποιεῖσθαι διατριβὴν, ἵνα μὴ πάθωμεν, ὅπερ οἱ πατέρες ἡμῶν. Ἐκείνοι γὰρ ὑστερήσαντες τῶν Βαρβάρων, καὶ προέμενοι τινὰς τῶν συμμάχων, ἠνχηκάσθησαν ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς κινδυνεύειν, ἐξῆν αὐτοῖς, προτέροις διαδῶσιν εἰς τὴν Ἠπειρον, μετὰ πάσης τῆς τῶν Ἑλλήνων δυνάμεως, ἐν μέρει τῶν ἐθνῶν ἕκαστον χειρῶσασθαι. Δέδεικται γὰρ, ὅταν τις πολεμῇ πρὸς ἀνθρώπους ἐκ κολλῶν συλλε-

γριμένους τόπων, ὅτι δὲ μὴ περιμένειν, ὡς ἂν ἀθροισθῶσιν, ἀλλ' ὅτι διασπαρμένοις αὐτοῖς ἐπιχειρεῖν. Ἐκεῖνοι μὲν οὖν προεξαμαρτόντες, ἅπαντα τεύκτε ἐπληρωθῶσαντο, καταστάντες εἰς τοὺς μεγίστους ἀγῶνας. Ἡμεῖς δ', ἂν σωφρονώμεν, ἐξ ἀρχῆς φυλαξόμεθα, καὶ πειρασόμεθα φθῆναι περὶ τὴν Λυδίαν καὶ περὶ τὴν Ἰωνίαν στρατόπεδον ἐγκαταστήσαντες, εἰδότες, ὅτι καὶ Βασιλεὺς οὐκ ἐκόντων ἄρχει τῶν Ἰπαιρωτῶν, ἀλλὰ μεζῶ δύναμιν περὶ αὐτὴν, ἐκάστων αὐτῶν, ποιητέμενος: ἧς ἡμεῖς ὁπόταν κρείττω διαβιβάσωμεν (ὁ βουλευθέντες ῥαδίως ἂν ποιήσαιμεν), ἀσφαλῶς ἅπασαν τὴν Ἀσίαν καρποσώμεθα. Πολὺ δὲ κάλλιον, ἐκείνω περὶ τῆς βασιλείας πολεμεῖν, ἢ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ τῆς ἡγεμονικῆς ἀμφοισθητεῖν.

μδ'. Ἄξιον δὲ ἐπὶ τῆς νῦν ἡλικίας ποιήσασθαι τὴν στρατείαν, ἵν' οἱ τῶν συμφορῶν κοινωνήσκητες, οὗτοι καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύσωσιν, καὶ μὴ πάντα τὸν χρόνον δυστυχοῦντες διαγράψωσιν. Ἰκανὸς γὰρ ὁ παρεληλυθὸς χρόνος: ἐν ᾧ: τί τῶν δεινῶν οὐ γέγονε; Πολλῶν γὰρ μακρῶν τῆ φύσει τῆ τῶν ἀνθρώπων ὑπαρχόντων, αὐτοὶ πλείω τῶν ἀναγκαίων προσεξευρήκαμεν, πολέμους καὶ στάσεις ἡμῖν αὐτοῖς ἐμποιήσαντες, ὥστε τοὺς μὲν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀνόμως ἀπόλλυσθαι, τοὺς δὲ ἐπὶ ζήτησι μακρῶν παίδων καὶ γυναικῶν ἀλάσθαι, πολλοὺς δὲ δεῦδαίαν τῶν καθ' ἡμέραν, ἐπικουρεῖν ἀναγκαζομένους, ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν τοῖς φίλοις μαχόμενους ἀποθηήσκειν. Ἰπὲρ ὧν οὐδεὶς πώποτε ἤγχανέκτησε: ἀλλ' ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς, ταῖς ὑπὸ τῶν ποικιῶν συγκειμέναις, δακρύειν ἀξιοῦσιν, ἀληθινὰ δὲ πάθη πολλὰ καὶ δεινὰ γιγνόμενα διὰ τὸν πόλεμον ἐφορῶντες, τεσσέτου δέουσιν ἐλεᾶν, ὥστε καὶ μᾶλλον χιρῶσιν ἐπὶ τοῖς ἀλλήλων κἀκοῖς, ἢ τοῖς ἰδίοις αὐτῶν ἀγαθοῖς. Ἴσως δ' ἂν καὶ τῆς ἐμῆς εὐθυσίας πολλοὶ καταγελάσκειν, εἰ δυστυχίαν ἀνδρῶν ἐν τοιούτοις κειροῖς ὀδυροίμεν, ἐν οἷς Ἰταλίᾳ μὲν ἀνάστατος γέγονε, Σικελίᾳ δὲ καταδεδοῦλωται, τοσαῦται δὲ πόλεις τοῖς Βαρβάρους ἐλδέδονται, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη τῶν Ἑλλήνων ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ἐστί.

με. Θυμαζέω δὲ τῶν δυναστευόντων ἐν ταῖς πόλεσιν, εἰ προσήκειν αὐτοῖς ἡγῶνται μέγα φρονεῖν, μηδὲν πώποτε ὑπὲρ τληκούτων πραγμάτων μήτε εἰπεῖν, μήτε ἐνθυμηθῆναι δυναθέντες. Ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς, εἴπερ ἦσαν ἄξιοι τῆς παρούσης δόξης, ἅπαντων ἀφεμένους τῶν ἄλλων, περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς Βαρβάρους εἰσηγεῖσθαι καὶ συμβουλεύειν. Τυχὸν μὲν γὰρ ἂν τι διεπέραναν: εἰ δὲ καὶ προαπέπον, ἀλλ' οὖν τοὺς γε λόγους, ὡς περ χρησμούς, εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον κατέλιπον. Νῦν δὲ, εἰ μὲν ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις ὄντες, ἐπὶ μικροῖς σπουδάζουσιν, ἡμῖν δὲ, τοῖς τῶν πολιτικῶν ἐξεστηκόσι, περὶ τληκούτων πραγμάτων συμβουλεύειν καταλελοίπασιν. Οὐ μὴν ἀλλ', ὅτω μικροψυχότεροι τυγχάνουσιν ὄντες οἱ προε-

σώτες ἡμῶν, τούτων τῶν ἄλλου ἐρώμενους τῶν δὲ σκοπεῖν, ὅπως
καταλλαγόμεθα τῆς παρούσης ἐχθρας. Νῦν μὲν γὰρ μάστιν ποιούμεθα τὰς
περὶ τῆς εἰρήνης συνθήκας· οὐ γὰρ δικλωόμεθα τοὺς πολέμους, ἀλλ' ἀναγκα-
ζόμεθα, καὶ περιέσμεν τοὺς καιροὺς, ἐν οἷς ἀνήκαστόν τι κακὸν ἀλλήλους
εργάζεσθαι δυνασόμεθα.

μζ'. Δεῖ δὲ ταῦτάς τας ἐπιβουλάς ἐκ ποδῶν ποικισμένους, ἐκείνοις τοῖς
ἐργοῖς ἐπιχειρεῖν, εἴ ὡν τὰς τε πόλεις ἀσφαλίστερον οἰκίστομεν, καὶ πιστό-
τερον δικαιοσύμεια πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς. Ἐστὶ δὲ ἀπλοῦς καὶ βράδιος ὁ λόγος ὁ
περὶ τούτων. Οὗτε γὰρ εἰρήνην οἷόν τι ἐστὶ βεβαίαν ἀγαγεῖν, ἐὰν μὴ κοινῇ
τοῖς Βαρβάρου πολωνήσωμεν· οὐδ' ὀμινοῦσθαι τοὺς Ἕλληνας, πρὶν ἂν καὶ
τὰς εἰλικίαις ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ τοὺς κινδύνους πρὸς τοὺς αὐτοὺς ποιωσόμεθα.
Τούτων δὲ γεγόνωται, καὶ τῆς ἀπορίας τῆς περὶ τῶν βίων ἡμῶν ἀραιε-
θειας, ἢ καὶ τῆς Ἐπαιτίας διαλύει, καὶ τὰς συγγενείας εἰς ἔχθραν προάγει,
καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς πολέμους καὶ σπασίαις καλίστησιν, οὐκ ἐστὶν
ὅπως οὐχ ὀμινοῦσθαι, καὶ τὰς εὐνοίας ἀληθινὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχομεν.
Ἐν ἐνεκα περὶ πάντος πικητίον, ὅπως ὡς ταχίστα τὴν ἐνέουδε πόλεμον εἰς
τὴν Ἰπείρου ἀναστῆναι, ὡς μόνον γὰρ ἐν τούτῳ ἀγαθὸν ἀπολαύσασθαι ἐκ τῶν
κινδύνων τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, ἐκ τῆς Ἐπαιτίας, ταῖς ἐκ τούτων γεγε-
νημέναις, πρὸς τὸν Βαρβάρου καταχαρασθῆναι δοξάζειν ἡμῶν.

μς'. Ἀλλὰ γὰρ ἴσως διὰ τὰς συνθήκας αἰῶν ἐπισχέειν, ἀλλ' οὐκ ἐπιχειρή-
σαι καὶ βέλτερον προσέχειν τὴν στρατείαν· οἷός τις αἰ μὲν ἡλευθερωμένοι τῶν
πόλεων Βασίλειοι χεῖρον ἴσασιν, ὡς οἱ ἐλεύθων τυγχάνουσι τῆς Ἀυτονομίας ταύ-
της, αἱ δὲ ἐκδεδομένοι τῆς Βαρβαρῶν μάχης μὲν Ἀκεσθαμινίους ἐγκλη-
ροῦσιν, ἔπειτα δὲ καὶ ταῖς ἄλλοις ταῖς μετέχουσι τῆς εἰρήνης, ὡς ὑπὲρ
τούτων δουλεῖν ἠναγκασμένοι. Καίτοι ἴσως οὐ γὰρ διαλύειν ταύτας τὰς
ὁμολογίας, εἴ ὡν τοιαύτη δοξὰ γέγονεν, ὥστε ὁ μὲν Βαρβαρὸς κηδεταὶ τῆς
Ἑλλάδος, καὶ φύλαξ τῆς εἰρήνης ἐστίν, ἡμῶν δὲ τινὲς εἰσὶν οἱ λυμαινόμενοι
καὶ κακῶς ποιούντες αὐτήν· ὁ δὲ πάντων καταγελαστότατον, ὅτι τῶν γε-
γραμμένων ἐν ταῖς ὁμολογίαις τὰ χεῖριστα τυγχάνομεν διαφυλάττοντες· ἃ
μὲν γὰρ Ἀυτονόμους ἀφίσει τὰς τε νήσους καὶ τὰς πόλεις, τὰς ἐπι τῆς
Ἠρώρης, πάλκι λελυταί, καὶ μάστιν ἐν ταῖς στήλαις ἐστίν· ἃ δὲ αἰσχύνην
φέρει ἡμῶν, καὶ πολλοὺς τῶν συμμάχων ἐκδέδωκε, ταῦτα δὲ καὶ κατὰ χώ-
ραν μένει, καὶ πάντ' αὐτοὶ κύρια ποιούμεν· ἃ γὰρ ἀναιρεῖν, καὶ μηδεμίαν
εἶν ἡμέραν, νομίζοντας Προστάγματα καὶ μὴ Συνθήκας εἶναι. Τίς γὰρ οὐκ
οἶδεν, ὅτι συνθήκῃ μὲν εἰσὶν, αἵτινες ἂν ἴσως καὶ κοινῶς ἐν ἀμφοτέροις
ἔχωσι· προστάγματα δὲ, τὰ τοῦ ἐτέρου ἐλαττοῦντα παρὰ τὸ δίκαιον· Διὸ
καὶ τῶν πρεσβουσάντων ταύτην τὴν εἰρήνην, δικαίως ἂν κατηγοροῦμεν, ὅτι,

πεμφθέντες ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τῶν Βαρβάρων ἰππικῶν τε τὰς συ-
 θλάκας. Ἐργον γὰρ αὐτοῦς, εἴτ' ἰδοῦσι τὴν ἑαυτῶν ἴσιν ἑκαστοῦς, εἴτε καὶ
 τῶν θαλασσιῶν ἐπάρχων, εἴτε καὶ τούτων κρητῆν, ὅν ὑπὸ τῶν εἰ κλην
 ἐπιγυγνόμεν ἔχοντες, ἔστι τούτων ὀρισκόμενοι, καὶ κοινὴν τὸ δίκαιον ποι-
 σκόμενοι, οὕτω συγγράφεται περὶ αὐτῶν. Νῦν δὲ τῇ μὲν Ἡμετέρῃ πόλει,
 καὶ τῇ Ἀκαδικῶν ὡν εὐδαιμόν τιμὴν ἀπέπεισαν, τὸν δὲ Βάρβαρον ἀπόστο-
 τῆς Ἀσίας Δεσπότην κατέστησαν, ὡς ὑπὲρ ἐσείνων πολυπραγμάτων ἡρώδ, ἢ
 τῆς μὲν Ἱερῶν Ἀγγῆς πόλει καλοστοκαίῃς, ἡρώδ δὲ ἄρτι τὰς πόλεις
 κατεκράτησαν, ἀλλ' οὐδ' ἐσείνων μὲν νεοσσι [τύχην] τὴν τιμὴν ἔχοντων,
 ἡρώδ δὲ τὸν ἀπαντα χρόνον ἐν τοῖς Ἑλλήσι δυναστεύοντων.

μδ. Οἴμαι δ' ἐσείνων ἐπιόν μᾶλλον δηλώσειν τὴν τε περὶ ἡμᾶς ἀτιμίαν
 γίνεσθαι μέγαν, καὶ τὴν τῷ Βασιλεῶς πλεονεξίαν. Τῆς γὰρ Ἰῆς ἀπόστοι τῆς
 ὑπὸ τῷ κίσῳ κειμένης διγυ τερτημένης, καὶ τῆς μὲν Ἀσίας, τῆς δὲ Ἰού-
 ρόπτης καλομένης: τὴν ἡμισυαὶ ἐς τὸν συνδικτῶν εὐχόμεν, ὡσπερ πρὸς
 τὸ Δίκ τὴν γῆραν νεοσσοῦς; ἀλλ' οὐ πρὸς τοῖς ἀνθρώποις τὰς συνδικτῶν
 πηροῦσιν. Καὶ τούτῳ συνανάγκασεν ἡμᾶς, ἐν στήλας λέγονται ἀναγρά-
 φοντας, ἐν τοῖς κοινῶς τῶν Ἱερῶν ἀναθεῖναι, πολλὰ καλλίων τροπαιοῦ τῶν ἐν
 ταῖς μάχαις γιγνομένων. Τὰ μὲν γὰρ ὑπὲρ μικρῶν ἔργων καὶ μιᾶς τύχης
 ἔστιν αὐταὶ δὲ ὑπὲρ παντὸς τοῦ πολέμου, καὶ καθ' ὅλην τῆς Ἑλλάδος ἐστή-
 κασιν. Ὑπὲρ ὧν ἄξιον ὀφείζεσθαι, καὶ σκοπεῖν ὅπως τῶν στενηκόμεν δίκην
 ἰσθόσασθαι, καὶ τὰ μείλιτα διερωσόμεθα. Καὶ γὰρ εἰσχυρὸν, ἰδίᾳ μὲν τοῖς
 Βαρβάρους οἰκείας ἄξιον χρῆσθαι, δημοσίᾳ δὲ τισούτους τῶν συμπάχων
 περιορῶν αὐτοῖς δουλεύοντας; καὶ τοῖς μὲν περὶ τῶν Τρωϊκῶν γιγνομένων,
 μιᾶς γυναικὸς ἀρπασθείσας, οὕτως ἀπαντὰς συνωρῶσθαι τὰς ἀδικηθείσιν,
 ὥστε μὴ πρότερον παύσασθαι πολυμύοντας, πρὶν τὴν πόλιν ἀνάστατον
 ἐποίησαν τῷ πολυπραγμῶν ἐξακρητῆν: ἡμᾶς δὲ, ὅλης τῆς Ἑλλάδος ὑβρι-
 ζομένης, μηδεμίαν ποιήσασθαι κοινὴν τιμωρίαν, ἐξὸν ἡμῶν εὐχῆς ἄξια δικ-
 πράξασθαι. Μόνος γὰρ οὗτος ὁ πόλεμος κρείττων εἰρήνης ἔστι, καὶ θεωρεῖν
 μᾶλλον ἢ στρατεῖα προσοικῶς, ἀκροτέροις δὲ συμφέρων, καὶ τοῖς τὴν
 ἡσυχίαν ἄγειν βουλομένοις, καὶ τοῖς πολεμεῖν ἐπιθυμοῦσιν. Ἐξέσται γὰρ
 ἂν τοῖς μὲν ἀδίκως τὰ σφέτερα αὐτῶν κρηπυῶσθαι, τοῖς δὲ ἐκ τῶν ἄλλο-
 τῶν μεγάλως πλούτους καταστήσασθαι.

μδ. Πολλαχῆ δὲ ἂν τις συλλογιζόμενος εὔροι ταύτας τὰς πράξεις λυσι-
 τελοῦσας μάλιστα ἡμῶν. Φέρε γὰρ, ἰπρὸς τίνος χρὴ πολεμεῖν τοὺς μηδεμίαι
 πλεονεξίας ἐπιθυμοῦντας, ἀλλ' αὐτὸ τὸ δίκαιον σκοποῦντας; Ἰού πρὸς τοὺς
 καὶ πρότερον τὴν Ἑλλάδα κακῶς ποιήσαντας, καὶ νῦν ἐπιθυλοῦντας, καὶ
 πάντα τὸν χρόνον οὕτω δικαικίμενους πρὸς ἡμᾶς; Ἰταὶ δὲ εἰσθεῖν εἰκὸς ἐστ'

τοῦς μὴ παντῆρας ἀνάνδρους διακαιμένους, ἀλλὰ μετρίως τούτω τῷ πράγματι χρωμένους; Ἰού τοῖς μείζους μὲν τὰς δυναστείας ἢ κατὰ ἀνθρώπων περιβεβλημένοις, ἐλάττωτος δὲ ἀξίως τῶν παρ' ἡμῖν δυστυχούντων; Ἐπί τίνος δὲ μᾶλλον προσήκει στρατεύειν τοὺς ἄμα μὲν εὐσεβεῖν βουλευμένους, ἄμα δὲ τοῦ συμφέροντος προνοουμένους; Ἰούκ ἐπὶ τοὺς καὶ φύσει πολεμίους, καὶ πατρικοὺς ἐχθρούς, καὶ πλεῖστα μὲν ἀγαθὰ κεντημένους, ἥμισυ δὲ ὑπὲρ αὐτῶν ἐμύνασθαι δυναμένους; Οὐκοῦν ἐκεῖνοι πᾶσι τούτοις ἐνοχοὶ τυγχάνουσιν ὄντες.

ν'. Καὶ μὴν οὐδὲ τὰς πόλεις λυπήσομεν, στρατιώτας ἐξ αὐτῶν καταλέγοντες, ὃ νῦν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς ἀλλήλους ὀχληρότατον αὐταῖς ἐστὶ: πολὺ γὰρ ὄμμα σπανιωτέρας εἶσθαι τοὺς μένειν ἐθέλοντας, τῶν συνακολουθεῖν ἐπιθυμησόντων. Ἰτίς γὰρ οὕτως, ἢ νέος ἢ παλαιός, ῥάθυμός ἐστιν, ὅστις οὐ μετασχεῖν βουλήσεται ταύτης τῆς στρατιᾶς, τῆς ὑπ' Ἀθηναίων μὲν καὶ Λακεδαιμονίων στρατηγουμένης, ὑπὲρ δὲ τῆς τῶν συμμάχων ἐλευθερίας ἀθροισομένης, ὑπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης ἐκπεμπομένης, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν Βακτρῶν τιμωρίαν πορευομένης; Φήμην δὲ καὶ μνήμην καὶ δόξαν ἰπόσῃν τινὰ χρὴ νομίζειν ἢ ζῶντας εἶσιν, ἢ τελευτήσαντας καταλείπειν τοὺς ἐν τούτοις τοῖς ἔργοις ἀριστεύσαντας; Ὅπου γὰρ οἱ πρὸς Ἀλέξανδρον πολεμήσαντες, καὶ μὴν πόλιν ἐλόντες, τοιούτων ἐπαίνων ἠξιώθησαν, ἰποίων τινῶν χρὴ προσδοκᾶν ἐγκωμίων τεύξεσθαι τοὺς ὅλης Ἀσίας κρατήσαντας; Ἰτίς γὰρ ἢ τῶν ποιεῖν δυναμένων, ἢ τῶν λέγειν ἐπισταμένων, οὐ πονήσει καὶ φιλοσοφήσει, βουλόμενος ἄμα τε τῆς αὐτοῦ διανοίας καὶ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μνήμην εἰς ἅπαντα τοῦ χρόνου καταλιπεῖν;

να'. Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ τυγχάνω γνώμην ἔχων ἐν τε τῷ παρόντι καιρῷ, καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ λόγου. Τότε μὲν γὰρ ὦμην ἀξίως δυνήσοσθαι περὶ τῶν πραγμάτων εἰπεῖν: νῦν δὲ οὐκ ἐφικνόμεθα τοῦ μεγέθους αὐτῶν, ἀλλὰ πολλὰ με διαπέφευγεν ὧν διανοήθην. Αὐτοὺς οὖν χρὴ συνορᾶν, ὅσης ἂν εὐδαιμονίας τύχοιμεν, εἰ τὸν μὲν πόλεμον, τὸν νῦν ὄντα περὶ ἡμᾶς, πρὸς τοὺς Ἡπειρώτας ποιησάμεθα, τὴν δὲ εὐδαιμονίαν τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην διχομίσαιμεν: καὶ μὴ μόνον ἀκροατὰς γενομένους ἀπελθεῖν, ἀλλὰ τοὺς μὲν πράττειν δυναμένους, παρακαλοῦντας ἀλλήλους, πειρᾶσθαι διαλλάττειν τὴν τε πόλιν τὴν Ἡμετέραν, καὶ τὴν Λακεδαιμονίων: τοὺς δὲ τῶν λόγων ἀμφισβητούντας, πρὸς μὲν τὴν παρακαταθήκην, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὧν νῦν φλυαροῦσι, πύσασθαι γράφοντας, πρὸς δὲ τοῦτον τὸν λόγον ποιῆσθαι τὴν ἀμιλλαν, καὶ σκοπεῖν ὅπως ἄμεινον Ἐμοῦ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐροῦσιν, ἐνθυμουμένους, ὅτι τοῖς μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιουμένοις οὐ πρέπει περὶ μικρὰ διατρίβειν, οὐδὲ τοιαῦτα

λέγειν, εἰ ὧν ὁ βίος μηδὲν ἐπιδώσει τῶν πισθέντων, ἀλλ' ὧν ἐπιτελεσθέντων αὐτοῖ τε ἀπαλλαγῆσονται τῆς τοικύτης ἀπορίας, καὶ τοῖς ἄλλοις μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίαι δοξοῦσιν εἶναι.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΠΡΟΧΩΡΗΤΙΚῆ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ.

Ἄπ' ὅλα τῆς Γῆς, τὰ ἴθου, μεταξὺ τῶν παλαιῶν, εἰς ἐν μέσον, τὸ Ἑλληνικόν, φαίνεται δι' ἐπιλοτιμῆθαι ἢ φῆσαι, καὶ ἐμυστήρη Νοῦν ἄρθον καὶ Κρίνειν εἰς τυχῆ! Μολουτούτο, ἐκ τῶν ὑπέρτατων, ἴτωι, ὀδηγούμενοι, μελόπυην καρύττομεν, ὅτι, ἐνθ' ὕψηταιῶν εἰ πρόγονοῦμας εἰς παμπόλλα, ἔρπονται πόλλαι· εἰς τὰ Κοίρια.

Εἰτέθην εἰς ὅλας τὰς κοινονίας τῶν παλαιῶν τὸ κικατρειπτικώτατον τοῦ Πολέμου Στοιχείου, ὡς στοιχείον οὐσιώδες εἰς τὸν ἀνθρώπου τὴν εὐδαιμονίαν. Τὸν ὄρον τοῦτον τὸν παμπόνηρον τὸ ἀπατάλον τῆς φαντασίας θείληστρου αἰτῶν τὸν ἀνοήματον σκεῦμα καὶ σάρακα τῆς ἀνοητικότητος, ἔθροβον εἰς τὸν κόλπον τοῦ εἰ Μουσίης, ἀκίβωνόθησαν οἱ Δελιδ, ἐξέθανεν ὡς καὶ ἡ Παλαιὰ Γραφὴ καὶ τῶν ἐν ἡμίαι εἰς λεγόμεναι πολεμῆσαντας αὐτῆς Ἀγγέλιους καὶ ὑπετήρησαν οἱ Ἑκτὰ Σοφοί, Σόλωνες, Πλάσιπιδαι, Ἐπαμεινώνιδαι καὶ Πλούταρχοι, Πολυκράται, Τιμοκράται, κ. λ. π. ὁμοῦ μὲ τοῦ Ὀμηροῦ, Ὀμήρου, Ἐὐριπίδαι, Ἡροδότου, Θουκυδίδαι, Ἐπιφάνους καὶ Σωκράται.

Ὁ Μίγας, Ἐισοκράτης ἔλακτε τὸ περιττότερον τοῦ εὐαίμωνος τῆς Ἀπταλῆς Ἰαλίδου εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ Παιδαγωγικοῦ τοῦ Λόγου, ἐν διακτῆρατι δεκαπένητα χρόνον! Ἄριστοῦργημα ἐγκωμίου βρατορῆτι, ἐπιτέλει· γλαφυρότατος τεκμήριον καὶ τελειότης γλώσσας! ἀήλικτον ἐν ἐπὶ λόγῳ ὑπόμνημα τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατίας! Μολαταῦτα

• Εργασίαι, λέγει, καὶ Σὴ συμβουλεύτω, Συμπληρώσά μου Ἀθηναῖοι, καὶ ὁμοιοῦτετε πρὸς ἀλλήλους, διὰ καὶ πολεμῆτετε τοῖς Βαροῦροις. •

Ὁ μίγας καὶ διαπερατικὸς τῶν Ἑλλήνων Νοῦν, ὅν ἠμάρτετε καὶ διακτῆρη τοῦ κικατρῆτικῆς τῆς ἀνατροφῆς, καὶ καὶ ἀπεκλιθῆ τῆς προγονικῆς ἐπιταμιῆνης διδασκαλίας, ὅπτε καὶ ἐνοήθη τὴν τρομορῶν ἀντίρατιν, ὅτι, ὑπεκρύπτετο εἰς τὴν συμβουλήν ταύτην. Ὅστι, παρουσιάζεται ἀγγελοῦ ὁμοιοῦμας μεταξὺ ἀνθρώπων, ἀντιλέγει διδάσκων ἐνταυτῆ πολεμον. Ὁ Ἰσοκράτης, ἐνθ' εἰ ἐνός ἐν τῆ Παιδαγωγικῆ τοῦ Λόγου εὐρίσκει εἰς τὴν εὐρύειν τῆς ἀγαθῆς τοῦ ψυχῆς, καὶ εἰς τὴν βρατορῆτικὴν τοῦ ἔματιν τὰ πλείον παθίβια ἐπιχειρήματα, διὰ καὶ σβύση τὸν πρὸς ἀλλήλους τῶν Ἑλλήνων πόλεμον, ἀνάπτει εἰς ἄλλου τὰ παθῆ τῶν ἀραρκιῶν ὁμοιοῦμας τοῦ εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὅπτε ὁ παντοῦργῆ Φίλιππος συλλαμβάνει τὴν ἰδέαν, καὶ διελθῆ ἀπὸ τὴν Εὐρώπην εἰς τὴν Ἀσίαν, διὰ καὶ σιείρη καὶ ἐκεί Ἄλλα, τὴν ἐπιφάνειν τῆς Γῆς, ὡς ἔπραξεν ἐν Χαιρωνίῃ καὶ ἐν Διλοῖς, καὶ ὡς τὸ ἀπαράλλαιτον τῆ πρωτοτόπῳ αὐτοῦ ἀραμοῦμα, ὁ Ἀλέξανδρος, ἑτορῆθη ἐν Θίβαις καὶ ἀλλαχοῦ!

Ὁ Παιδαγωγικὸς τοῦ Ἰσοκράτους Λόγος, Διδάκτικος τῆς Νεωτέρως Ἑλλάδος, προσκαλεῖ ὅλην σας τὴν πρωτοχὴν καὶ κρίτει. Ἡ τελειοτέρα ζῶγραφία τῶν ἀριστοῦργημάτων, τῆς μεγαλοῦργικῆς, τῆς τέχνης, τῆς βιομηχανικῆς, τῆς ἡγεμονίας, τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἐξαισιῶν ἔργου τοῦ Μεγάλου Ἐθνους, ἐν αὐτῆ διακρίνονται! Εἶναι πῦρ κικατρῆτικόν. Ἦλιος πυρρόρος· εἶναι • Οἱ μὴ ἴθω τες τὸ πρότωπόν μου, καὶ ζήση! Εἶναι πόλεμος, μὲ εἰρήνην ἀναμιμνήμενος.

Καμικὴ ἀπάτη ὅν ὑπάρχει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ράτορός! Ἐγεννήθη ἐν Ὀχλοκρατίῃ ἑσπερῆαι ἀντιμαχομένη· ἐγραμῆτετε θεατῆς εἰς τὰς Σωκρατικῆς παλαιστρας, ὅπου ἔργ-

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΝ ΛΟΓΟΥ,

ΑΔΙΑΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΤΑΝΤΟΣ.

ΙΣΤΕΟΝ, ὅτι τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψε τὸ Φίλιππος, ὁ Ἰσοκράτης μετὰ τὴν εἴρην τὴν γενομένην ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Διόγωνα καὶ Δημοσθένε. Διὸ καὶ ἔχει κείνου γραφὴ αὐτῷ τῷ Φίλιππῳ, ὡς εἴη τοῦ γενομένου τῆς Ἀθηναίων πόλεως. Ἐ. πρῶτον δὲ τοῦ ἐνηγοριασθῆναι αὐτὸν, παρὰ τὴν ἀν-φ, διαλλοξατο τῆς ἑλληνικῆς πόλεως τῆς μεγάλης, πρὸς ἑαυτὰς στρατιώτους, πρῶτον κατὰ Περσῶν. Ἡρίκει γὰρ σοί, σοί, τούτω ποιῆσαι, Ἡρακλίδεσσι, καὶ τοιοῦτοι θυσιῶν. Καὶ ὁ μὲν Φίλιππος ἰδὼν τὸν λόγον, καὶ ἀναγνὼν, οὐκ ἐπίστατο τοῖς ἑλλησίων, οὐκ ἀπέβλεπε τῶν. Ὑστερον δὲ ὁ παῖς ὁ τοῦτον ἀλλεξάνδρος, ἀναγνὼν τὸν λόγον, καὶ ἐπιβλέπων, ἐστρατεύει κατὰ Ἀρμενίου τοῦ ὄρειου, καὶ ἑλληνίου Ἰλλυρῶν. Τὸ μὲν γὰρ κείνου θυσιῶν, Ἰλλυρῶν ἐστρατεύει κολοκισίοντες δ' αὐτὸν οἱ Πέρσαι, ἐπίστατο αὐτὸν ἀναγνὼν Ἀρμενίου, ὡς πρὸς τοὺς προγόνους.

Ἢ δὲ σάτις τοῦ λόγου προαγματικῆς συμβουλίας γάρ. Ἐγράφη δὲ ὁ Ἰσοκράτης τὸν λόγον, γίνων ὦν, μικρῶ πρὸς τῆς ἑαυτοῦ καὶ Φίλιππου τιμωρίας, ὡς φησὶ ὁ Ἰσοκράτης.

ἜΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Αἴτιου.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΛΑΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ.

Ἔτι, οὐκ ἂν ἀγαπήταί μεγάλῳ ἔχον ὄψιν, καὶ θυσιῶν, τινος ἡγορέως, ἂ πρὸς Φίλιππον αὐτῷ τὸν Μακεδόνα ἔγραπται, ἐν οἷς ἀξίαι στρατηγῶν ἀνδρῶν, καὶ τελειωτῶν ἐξουσίας κείνου, διαλλοξατο μὲν τὰς διαφερομένης πόλεις, ἀλλὰ μὴ συνηγορῶν πρὸς ἀλλήλους, τὴν δ' Ἑλλάδα μεγάλην ἐκ μικρῶν ποιεῖν, καὶ ὑπεροδόντα τῆς περὶ τὰ μικρὰ φιλοτιμίας, τοῖς τοιοῦτοις ἐπιχειρῶν ἔργοις, ἐξ ὧν κατορθώταί τε πάντων Ἠγεμόνων ἐπιφανέστατος ἔσται, καὶ ἀποτυχῶν, τὴν γὰρ εὐνοίαν τὴν παρὰ τῶν Ἑλλήνων κτήσεται ἕως οἱ τυχεύοντες πολλῶ μάλλον εἰσι ζηλωτότεροι τῶν μεγάλῳ πόλεις καὶ πολλὰς χώρας καταφερομένων. Ἐτε δὲ παρακαλεῖται μεμνηθῆναι τῶν Ἡρακλίδων τε προαισθῆναι, καὶ τῶν ἄλλων Ἠγεμόνων, ὅσοι μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐστράτευσαν. Καὶ φησὶ χάρις τοὺς ἑτέρον διαφέρουσας, προαισθῆναι μὲν τὰς μεγάλῳ ἔχουσας προξεί, ἐπιβλέπει δ' αὐτὰς μετ' ἀρετῆς ἐνθυμονομένων, ὅτι τὸ μὲν σώμα θνητὸν ἔχουσι, ἀθανάτοι δὲ γινόμεθα δι' ἀρετῆν, καὶ τοῖς μὲν πρὸς ἄλλοι τε τῶν ἀγαθῶν ἀπλήττως διακειμένοις ἀχθόμεθα, τοὺς δὲ τιμῆν μείζονα τῆς ὑπαρχούσης ἐπὶ κτωμέθους ἐπαινοδύμεθα.

καὶ ὅτι τῶν μὲν ἄλλων ἐρ' εἰς χεῖροντιν οἱ πολλοὶ, τοῦ τε πλουτέου καὶ ἀρχῆς καὶ δυναστείας, πολλὰκις τοῦ ἐχθροῦ συμβαίνει γίνεσθαι κυρίου, τῆς δ' ἀρετῆς καὶ τῆς περὶ τοῖς πλείστον εὐνοίας τοῦ οὐδαίου ἐκάστου κληρονομεῖν.

Πολλὴ γὰρ ἀνάγκη τοὺς ἀκρωτύκοντας ταῦτα θυνάξαι, προσημίτες τε μείζονες ἔπεισιμπλάσθαι, καὶ μᾶλλον ἐπιθυμεῖν τῆς ἀρετῆς.

ΠΡὸς Φίλιππον.

Μὴ θαυμάσῃς, ὦ Φίλιππε, δεῦτε τοῦ λόγου παιήσομαι τὴν ἀρχὴν, οὐ τοῦ πρὸς Σε βήθησομένου, καὶ νῦν δειχθήσεσθαι μέλλοντος, ἀλλὰ τοῦ περὶ Ἀμφιπόλεως γραφέντος. Περὶ οὗ μικρὰ βεβύλομαι προσιπεῖν, ἵνα δηλώσω καὶ Σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς οὐ δι' ἀνάγκην, οὐδὲ διαψευθεῖς ὑπὸ τῆς ἀβρωγίας τῆς νῦν μοι παρούσης, ὑπέθεμαι γράφειν τὸν πρὸς Σε λόγον· ἀλλ' εἰκότως, καὶ κατὰ μικρὸν ὑπαχθῆίς.

β'. Ὅρων γὰρ τὸν πόλεμον, τὸν ἐνσάντα Σοὶ τε καὶ τῇ πόλει περὶ Ἀμφιπόλεως, πολλῶν κικῶν αἰτίων γιγνόμενον, ἐπεχείρησα λέγειν περὶ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ τῆς χώρας, οὐδὲν τῶν αὐτῶν, οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν Σῶν ἐτάκτων λεγομένοις, οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν βητόρων τῶν περὶ ἡμῖν, ἀλλ' ὡς οἷόν τε πλείστον ἀρεστῶτα τῆς τούτων διανοίας. Οὗτοι μὲν γὰρ παρῶξουν ἐπὶ τὸν πόλεμον, συναγορεύοντες ταῖς ἐπιθυμίαις ὑμῶν· ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἀκριστοτημάτων οὐδὲν ἀπερηνάμην· ὃν δ' ὑπελάμβανον τῶν λόγων εἰρηνηκώτατον εἶναι, περὶ τούτου διέτριβον, λέγων, ὡς ἀμφοτέροι διχμηκράνετε τῶν πραγμάτων, καὶ Σὺ μὲν πολεμεῖς ὑπὲρ τῶν ἡμῖν συμφερόντων, ἡ δὲ πόλις ὑπὲρ τῆς Σῆς δυναστείας. Λυσιτελεῖν γὰρ Σοὶ μὲν ἡμᾶς ἔχειν τὴν χώραν ταύτην, τῇ δὲ πόλει, μηδ' ἐξ ἐνὸς τρόπου λαβεῖν αὐτήν. Καὶ περὶ τούτων οὕτως ἐδόκουν διεξιέναι τοῖς ἀκούουσιν, ὥστε μηδένα τὸν λόγον αὐτόν, μηδὲ τὴν λέξιν ἐπαινεῖν, ὡς ἀκριβῶς καὶ καθαρῶς ἔχουσιν, ὥσπερ εἰθῆσαι τινες ποιεῖν, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων θαυμάζειν· καὶ νομίζειν, οὐδαμῶς ἂν ἄλλως παύσασθαι τῆς φιλονεικίας ὑμᾶς ταύτης, πλὴν εἰ Σὺ μὲν πεισθεῖς πλείονος ἀξίαν ἔσσεσθαί Σοι τὴν τῆς πόλεως φιλίαν, ἢ τὰς προσόδους τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως γιγνομένας· ἡ δὲ πόλις δυνήσει καταμαθεῖν, ὡς χοῆ τὰς μὲν τοιαύτας φεύγειν ἀποικίας, αἰτινες τετράκις ἢ πεντάκις ἀπολωλέκασιν τοὺς ἐμπολιτευθέντας, ζητεῖν δ' ἐκείνου τοὺς τόπους, τοὺς πόρρω μὲν κειμένους τῶν ἀρχῶν δυναμένων, ἐγγὺς δὲ τῶν δουλείειν εἰθισμένων, εἰς οἷόν περ Λακεδαιμόνιοι Κυρηνάιους ἀπέκισαν. Πρὸς δὲ τούτοις, εἰ Σὺ μὲν γνοίης, ὅτι Σὺ μὲν λόγῳ παραδύς τὴν χώραν ἡμῖν ταύτην, αὐτὸς ἐργῶ

κρατήσεις αὐτῆς, καὶ προσέτι τὴν εὐνοίαν τὴν ἡμετέραν κτήσῃ· τοσοῦτος γὰρ ὁμήρους παρ' ἡμῶν λήψῃ τῆς φιλίας, ὅσους περ ἂν ἀποίκους εἰς τὴν Σπὴν δυναστείαν ἀποστείλωμεν· τὸ δὲ πλῆθος ἡμῶν εἴ τις διδάξειεν, ὡς, ἢ λάβωμεν Ἀμφίπολιν, ἀνγκισθροσόμεθα τὴν αὐτὴν εὐνοίαν ἔχειν τοῖς σοῖς πράγμασι, διὰ τοὺς ἐνταῦθα κατοικοῦντας ἡμῶν, οἷαν περ εἶχομεν Μηδόκῳ τῷ παλαιῷ, διὰ τοὺς ἐν Χερβονήσῳ γεωργούντας.

γ'. Τοιούτων δὲ ὄντων τῇ πόλει τῶν λεγομένων ἡμῖν, ἤλπισαν ὅσοι περ ἤκουσαν, διαδοθέντος τοῦ λόγου, διαλύσασθαι τὸν πόλεμον ἡμᾶς, καὶ γνωσιμαχῆσαντας βουλευσασθαι τι κοινὸν ἀγαθὸν περὶ ἡμῶν αὐτῶν. Εἰ μὲν οὖν ἐφρόνως, ἢ νουνεγόντως, ταῦτα ἐδόξαζον, δικαίως ἂν ἐκείνοι τὴν αἰτίαν ἔχοιεν. Ὄντος δ' οὖν Ἐμοῦ περὶ τὴν πραγματείαν ταύτην, ἐβόητε ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην, πρὶν ἐξεργασθῆναι τὸν λόγον, σωφρονούντις· ὅπως γὰρ εὖν πεπραχθεὶ κρείττον ἦν ὑμῖν, ἢ συνεχέσθαι τοῖς κακοῖς τοῖς διὰ τὸν πόλεμον γεγραμένοις.

δ'. Συνηθεῖς δὲ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης ψηφισθεῖσι, καὶ νομίσας οὐ μόνον ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ σοῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἅπασι, συνοίσειν, ἀποστῆσαι μὲν τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν τῶν ἐχομένων εὐχ εἶδῃ· τ' ἦν· ἄλλ' οὕτω διεκρίμην, ὥστ' εὐθὺς σκοπεῖσθαι, πῶς ἂν τὰ πεπραχμένα παραμείνειεν ἡμῖν, καὶ μὴ χρόνον ὀλίγον ἢ πόλις ἡμῶν διαλυπούσα, πάλιν ἑτέρων πολέμων ἐπιθυμήσει. Διεξιὼν δ' ἕκαστα τούτων πρὸς ἑμαυτὸν, εὗρισκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως αὐτὴν ἡσυχίαν ἄγουσαν, πλὴν εἰ δόξειε ταῖς πόλεσι ταῖς μεγίσταις, διαλυσκόμεναις τὰ πρὸς σφᾶς αὐτάς, εἰς τὴν Ἀσίαν τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν, καὶ τὰς πλεονεξίας, ἃς νῦν ἀξιοῦσι παρὰ τῶν Ἑλλήνων αὐταῖς γίνεσθαι, τχύτας εἰ παρὰ τῶν Βαρβάρων ποιήσασθαι βουλευθεῖεν· ἅπερ ἐν τῷ Πανηγυρικῷ λόγῳ τυγχάνω συμβεβουλευκυίας.

ε'. Ταῦτα δὲ διανοηθεῖς, καὶ νομίσας οὐδέποτε ἂν εὗρεθῆναι καλλίω ταύτης ὑπόθεσιν, οὐδὲ κοινωτέραν, οὐδὲ μᾶλλον ὑμῖν συμφέρουσαν, ἐπέρθην πάλιν συγγράψαι περὶ αὐτῆς, εὐκ ἄγνωσθαι οὐδὲν τῶν περὶ ἑμαυτὸν, ἀλλ' εἰδῶς μὲν τὸν λόγον τοῦτον οὐ τῆς ἐμῆς ἡλικίας δεόμενον, ἀλλ' ἀνδρὸς ἀνθρώσκον τὴν ἀκμὴν ἔχοντος, καὶ τὴν φύσιν πολὺ τῶν ἄλλων δικρέροντος· ὁρῶν δὲ, ὅτι χαλεπὸν ἐστὶ περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν δύο λόγους ἀνεκτῶς εἰπεῖν, ἄλλως τε καὶ ὁ πρότερος ἐκδοθεῖς οὕτως ἢ γεγραμμένος, ὥστε καὶ τοὺς βαρκαίνοντας ἡμᾶς μιμεῖσθαι, καὶ θαυμάζειν αὐτὸν μᾶλλον τῶν καθ' ὑπερβολὴν ἐπαινούντων. Ἄλλ' ὅμως ἐγὼ ἀπάσας ταύτας τὰς δυσχερεῖας ὑπερῶν, οὕτως ἐπὶ γῆρας γέγονα φιλότιμος, ὥστε βουλευθῆναι ἅμα τοῖς πρὸς Σὲ λεγομένοις, καὶ τοῖς μετ' Ἐμοῦ διατρίψασιν ὑποδαΐζας, καὶ ποιῆσαι σκενερὸν, ὅτι τὸ μὲν ταῖς πανηγύρεσιν ἐνοχλεῖν, καὶ

πρὸς ἀπάντας λέγειν τοὺς συντρέγοντας ἐν αὐταῖς, πρὸς οὐδένα λέγειν ἕστιν, ἀλλ' ἡμέτερος οἱ τοιοῦτοι τῶν λόγων ἄνθρωποι τυγχάνουσιν ὄντες τοῖς νόμοις καὶ ταῖς πολιτικαῖς, ταῖς ὑπὸ τῶν σοφιστῶν γεγραμμένοις. Αὐτὸ δὲ τὸς βουλομένους μὴ μάτην φλυαρεῖν, ἀλλὰ προὔργου τι ποιεῖν, καὶ τοῖς οἰκίαισιν ἀγαθὸν τι κινῶν εὐσεβεῖν, τὸς μὲν ἄλλους εἶναι παρηγορεῖν, αὐτὸς δ' ὡς εὐσφροδῶντι παρήσθησθαι τινα προστατῆται τῶν καὶ λέγειν καὶ πράττειν δυναμένων, καὶ δόξαν μεγάλην ἐχόντων, εἴπερ μέλλουσι προσέξειν τῶς αὐτοῖς τὸν νοῦν.

Γ'. Ἄπερ ἐγὼ γινώσκω, διαλεχθῆναι Σοὶ προσέλοιμην, οὐ τὰ πρός γὰρ ἐκλεξόμενος, καίτοι πρὸ πολλοῦ παλαιάκις ἂν σοι κεχαρισμένως εἰπαῖν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῖσιν τῆν θύρασκον ἔσχον. Ἀλλὰ τοὺς μὲν ἄλλους ἔδωρον τοὺς ἐν δόξῃ τοῦ ἀνδρῶν ὑπὸ πίστεσι καὶ νόμοις οἰκώτας, καὶ οὐδὲν αὐτοῖς εἶδόν ἄλλο πράττειν, ἢ τὸ προσταττέμενον, ἔτι δὲ πολὺ καταδεεστερώς ὄντος τῶν πραγμάτων τῶν βεβηλωμένων: Σοὶ δὲ μόνον πολλὴν ἐξουσίαν ὑπὸ τῆς τύχης δεδομένην, καὶ πρέσβειαι πέμπειν πρὸς οὓς ἂν βουληθῆς, καὶ ἀγγεῖλαι πρὸς ὧν ἂν βουληθῆς, καὶ λέγειν ὅτι ἂν ἤγῃ συμφέρον: πρὸς δὲ τούτοις, καὶ δύναιμι καὶ πλοῦτον κικτομένον, ὅσον οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων, ἃ μίαν τῶν ὄντων καὶ παῖδων καὶ θυγατέρων πείρατος ὧν εἶμαι καὶ τῶν βεβηλωμένων προσδεχέσθαι. Μῆλλω γὰρ Σοὶ συμβουλεύωμι προσέειναι τῆς τε τῶν Ἑλλήνων ὁμονοίας, καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς βασιλεύουσιν στρατείας. Ἔστι δὲ τὸ μὲν παῖδων στρατείαν, εἶδ' ἂν Σοὶ τιμὴν φέρειν: τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς βασιλεύουσιν, κοινὴ γὰρ ἡμεῶν. Ἢ μὲν ὅν περιβολὴ τοῦ λόγου παντὸς τοιαῦτα τίς ἐστιν.

Ζ'. Οὐκ ὀκνήσω δὲ πρὸς Σὲ καταπεῖν, ἐρ' οἷς ἐλύοισάν με τινες τῶν πλησιαζόντων: οἷμαι γὰρ ἐσεσθῆναι τι προὔργου. Δηλώσασκτος γὰρ μοι πρὸς αὐτούς, ὅτι μέλλω σοι λόγον πέμπειν, οὐκ ἐπίδειξιν παρησόμενον, οὐδ' ἐγκωμισσόμενον τοῖς πολέμοις τοῖς διὰ Σοῦ γεγενημένους (ἕτεροι γὰρ τοῦτο ποιήσασιν), ἀλλὰ πειρασόμενον Σε προτρέπειν ἐπὶ πράξεσι οἰκιοτέρας καὶ καλλίους, καὶ μᾶλλον συμφερούσας ὧν νῦν τυγχάνεις προηρημέοις, εὐτως ἐξεπλάγησάν, μὴ διὰ τὸ γῆρας ἐξέστηκα τοῦ φρονεῖν, ὥστ' ἐτόλμησάν ἐπιπληξάκι μοι, πρότερον οὐκ εἰωθότες τοῦτο ποιεῖν, λέγοντες ὡς ἀτόποις καὶ λίαν ἀνοήτοις ἐπιχειρῶν πράγμασιν, ὅστις Φιλίππῳ συμβουλεύσονται λόγον μέλλω πέμπειν: ὅς, εἰ καὶ πρότερον ἐνόμιζεν αὐτὸν εἶναι τινος πρὸς τὸ φρονεῖν καταδεεστερόν, νῦν διὰ τὸ μέγεθος τῶν συμβεβηκότων οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ αἴσται βέλτιον δύνασθαι βουλευέσθαι τῶν ἄλλων. Ἔπειτα καὶ Μακεδόνων ἔχει περὶ αὐτὸν τοὺς σπουδαιωτάτους, ὡς εἰκός, εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπαίρεις ἔχουσι, τότε συμφέρον ἐκείνῳ μᾶλλον ἢ Σὲ γινώσκειν. Ἔτι δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς ἂν ἴδοις ἐκεῖ κατοικοῦντας,

οὐκ ἀδόξους ἀνδρας, οὐδ' ἀνοήτους, ἀλλ' οἷς ἐκείνος ἀνκεινοίμενος, οὐκ ἐλάττω τὴν βραχίλαιαν πεποιήκεν, ἀλλ' εὐχῆς ἄξιον διεκπέπρακται. Ἐγὼ γὰρ ἐλλείλοιπεν; τοῦ Θεσσαλοῦ μὲν τοῦς πρότερον ἐπάρξαντα; Μακεδονίας, οὕτως οἰκείως πρὸς αὐτὸν δικαιοῦμαι πεποιήκεν, ὡσθ' ἐκάστους αὐτῶν μᾶλλον ἐκείνῳ πιστεύειν, ἢ τοῖς συμπολιτευομένοις; τῶν δὲ πόλεων τῶν περὶ τὸν τόπον ἐκείνον, τὰς μὲν ταῖς εὐεργεσίαις πρὸς τὴν αὐτοῦ συμμαχίαν προσήκται, τὰς δὲ σφόδρα λυπούσας ἀναστάτους πεποιήκε; Μάγνητας δὲ καὶ Παρβαρῶν καὶ Παίωνας κατέστραπται, καὶ πάντας ὑπηκόους αὐτοῦς εἰληρε; ἐπεὶ δὲ Ἰλλυριῶν πλήθους, πλὴν τῶν περὶ τὸν Ἄδριαν οἰκούντων, ἐγκρατῆς καὶ κύριος γέγονεν; Ἰσπάρης δὲ τῆς Θράκης, ὡς ἠδουλήθη Λεσπότας κατέστησε; Ἐπὶ δὲ τοιοῦτον καὶ τηλικαῦτα διαπεπραγμένον, οὐκ οἶσι πολλὴν μωρίαν καταγνώσεσθαι τοῦ πέμψαντος τὸ βιβλίον, καὶ πολλὴ διεψεύσθαι νομιεῖν, τῆς τε τῶν λόγων δικαίμεως, καὶ τῆς αὐτοῦ διανοίας;

γ. Ταῦτα ἀκούσας, ὡς μὲν τὸ πρῶτον ἐξεπλήχην, καὶ πάλιν, ὡς ἀνελαιῶν ἐμαυτὸν, ἀνταίπῳ πρὸς ἕκαστον τῶν ρηθέντων, παραλείψω, μὴ καὶ δόξω τισὶν ἀγαπᾶν, εἰ χρεῖν τῶς αὐτοῦς ἡμυνάμην. Λυπήσας δ' οὖν οὐ μετρίως (ὡς ἐμαυτὸν ἐπειθον) τοῦς ἐπιπλήξαι μοι τολαιήσαντας, τελευτῶν ὑπεσχόμην, μόνους αὐταῖς τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν λόγον δεῖξιν, καὶ ποιήσιν οὐδὲν ἄλλο περὶ αὐτοῦ πλὴν ὅ, τι ἂν ἐκείνοις δόξῃ. Τούτων ἀκούσαντες ἀπέηθον, οὐκ οἶδ' ὅπως τὴν διάνοικον ἔχοντες. Πλὴν οὐ πολλὰς ἡμέρας ὕστερον, ἐπιτελευθέντος τοῦ λόγου, καὶ δειχθέντος αὐτοῖς, τοσοῦτο μετέπεσον, ὡστ' ἠσχύοντο μὲν ἐφ' οἷς ἐθροκύνοντο, μετέμελε δὲ αὐτοῖς ἀπάντων τῶν εἰρημένων, ὡμολόγουν δὲ μηδεὶς πώποτε τοσοῦτου πράγματος διαμαρτεῖν; ἔσπευδον δὲ μᾶλλον εἰς τὸ πέμψθηνά μοι τοῦτον τὸν λόγον; εἰλεγον δ', ὡς ἐλπίζουσι, οὐ μόνον σὲ καὶ τὴν πόλιν εἶναι μοι χάριν ὑπὲρ τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ τοῦς Ἕλληνας ἅπαντας.

δ. Τούτου δ' ἕνεκά μοι ταῦτα διεῖλον, ἐν ἧν τί μοι φαίνεται τῶν ἐν ἀρχῇ λεγομένων, ἢ μὴ πιστὸν, ἢ μὴ δυνατόν, ἢ μὴ πρέπον μοι πράττειν, μὴ δυσχεράνας ἀποστῆς τῶν λοιπῶν, μηδὲ πάθης τὸ αὐτὸ τοῖς ἐπιτηδείοις ἔμοι, ἀλλ' ἐπιμείνης, ἡσυχάζουσιν ἔχων τὴν διάνοικον, ἕως ἂν διατέλους ἀκούσης ἀπάντων τῶν λεγομένων. Οἴμην γὰρ εἶρεν τι τῶν δεόντων, καὶ τῶν σοὶ συμφερόντων.

ε. Καίτοι μ' οὐ λείληθεν, ὅσον διαφέρουσι τῶν λόγων εἰς τὸ πείθειν οἱ λεγόμενοι τῶν ἀναγιγνωσκομένων, οὐδ' ὅτι πάντες ὑπελήφρασι, τοῦς μὲν περὶ σπουδαίων πραγμάτων καὶ κατεπευρόντων ρητορεύεσθαι, τοῦς δὲ πρὸς ἐπιδείξιν καὶ πρὸς ἐργολαβίαν γεγράφθαι. Καὶ ταῦτ' οὐ κακῶς ἐγνώκασι. Ἐπειδὴν γὰρ ὁ λόγος ἀποσπρηθῆ τῆς τε δόξης τοῦ λέγοντος, καὶ τῆς φωνῆς,

καὶ τῶν μεταβολῶν τῶν ἐν ταῖς ῥητορείαις γιγνομένων, ἐτι δὲ καὶ τῶν καιρῶν, καὶ τῆς σπουδῆς τῆς περὶ τὴν πράξιν, καὶ μηδὲν ἢ το συναγωνιζόμενον καὶ συμπεῖθον, ἀλλὰ τῶν μὲν προειρηθένων ἀπάντων ἔρημος γένεται καὶ γυμνός, ἀναγιγνώσκῃ δὲ τις αὐτὸν ἀπίθανως, καὶ μηδὲν ἕθος ἐνημαινόμενος, ἀλλ' ὥσπερ ἀπαριθμῶν, εἰκότως, οἶμαι, φαῦλος εἶναι δοκεῖ τοῖς ἀκούουσιν: ἄπερ καὶ τὸν νῦν ἐπιδεικνύμενον μάλιστα ἂν βλάβῃς, καὶ φαυλότερον φαίνεσθαι ποιήσεις. Οὐδὲ γὰρ ταῖς περὶ τὴν λέξιν εὐρυθμίαις καὶ ποιητικαῖς κοκοσμήκαμεν αὐτὸν, οἷς αὐτὸς τε νεώτερος ὢν ἐχρώμεην, καὶ τῷ ἄλλοις ὑπέδειξα, δι' ὧν τοὺς λόγους ἡδίους ἢ ἄμα καὶ πιστοτέρους ποιεῖν. Ὡς οὐδὲν ἐτι δύναμαι διὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' ἀπόχρη μοι τοσοῦτον, ἢν αὐτὰς τὰς πράξεις ἀπλῶς δυναθῶ διαλυθεῖν. Ἰγούμαι δὲ καὶ σοὶ προσήκειν, ἀπάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντι, ταύταις μόναις προσίγειν τὸν Νοῦν. Οὗτω δ' ἂν ἀκριβέστατα καὶ κέλιστα θεωρήσεις, εἴ τι τυγχάνομεν λέγοντες, ἢν τὰς μὲν δυσχερεῖς τὰς περὶ πῶς σοριστάς, καὶ τοὺς ἀναγιγνωσκόμενους τῶν λόγων ἀρίστῃ, ἀναλαμβάνων δὲ ἕκαστον αὐτῶν εἰς τὴν διάνοικον ἐξετάξῃς, μὴ πέρρωγον ποιοῦμενος, μηδὲ μετὰ ῥυθμικῆς, ἀλλὰ μετὰ λογισμῶν καὶ φιλοσοφικῆς, ἢ καὶ σὲ μετασχέμεναι φασίν. Μετὰ γὰρ τούτων σκοπούμενος μᾶλλον, ἢ μετὰ τῆς τῶν πολλῶν δούξης, ἄμεινον ἂν βουλεύσαιο περὶ αὐτῶν. Ἄ μὲν οὖν ἠβουλόμην σοὶ προειρηθῆσθαι, ταῦτά ἐστι.

14. Περὶ δ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἤδη ποιήτομαι τοὺς λόγους: φημί γὰρ χρῆναι σοὶ τῶν πρὸν ἰδίων μηδενὸς ἀμελεῖσαι, πειραθῆναι δὲ διαλλάξαι τὴν τε πόλιν τῶν Ἀργείων, καὶ τὴν Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν Θηβαίων, καὶ τὴν Ἡμετέραν. Ἦν γὰρ ταύτας συστήσαι δυναθῆς, οὐ χλεπῶς, οἶμαι, καὶ τὰς ἄλλας ὀμονοεῖν ποιήσεις. Ἄπασαι γὰρ εἰσιν ὑπὸ ταῖς εἰρημέαις, καὶ καταρεύουσιν, ὅταν φοβηθῶσιν, ἐφ' ἣν ἂν τούτων τύχῃσι, καὶ τὰς βοηθείαις ἐντεῦθεν λαμβάνουσιν. Ἦστε, ἂν τίτταρας μόνον πόλεις εὐφρονεῖν πείσης, καὶ τὰς ἄλλας πολλῶν κελῶν ἀπαλλάξῃς.

15. Γνοίξῃ δ' ἂν ὡς οὐδεμιᾶς σοὶ προσήκει τούτων ὀλιγορεῖν, ἢν ἀνεγκῆς αὐτῶν τὰς πράξεις ἐπὶ τοὺς σοὺς προγόνους. Εὐρήσεις γὰρ ἐν ἐκάστῃ πολλὴν φιλίαν πρὸς Ἰμάς, καὶ μεγάλας εὐεργεσίας ὑπαρχούσας: Ἄργος μὲν γὰρ ἐστὶ σοὶ πατρίς, ἢς δίκαιον τοσαύτην σοὶ ποιεῖσθαι πρόνοιαν, ὅσπιν περ τῶν γονέων τῶν Σαυτοῦ. Θηβαῖοι δὲ τὴν ἀρχηγὸν τοῦ γένους Ἰμῶν τιμῶσι, καὶ ταῖς προσόδοις καὶ ταῖς θυσίαις, μᾶλλον ἢ τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλους. Λακεδαιμόνιοι δὲ τῆς ἐπ' ἐκείνου γεγονόσι καὶ τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν Ἡγεμονίαν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον δεδώκασι. Τὴν δὲ πόλιν τὴν Ἡμετέραν φασίν, οἷς περὶ τῶν παλαιῶν πιστεύομεν, Ἡρακλεῖ μὲν αἰτίαν γενέσθαι τῆς Ἀθωνασίας (ὅν δὲ τρόπον, σοὶ μὲν αὐθις πωθέσθαι ῥάδιον, ἔμοι δὲ νῦν εἰπεῖν

οὐ καιρῶς), τοῖς δὲ παῖσι τοῖς ἐκείνου τῆς σωτηρίας. Μόνη γὰρ ἔπιστασα τοῖς μεγίστοις κινδύνους πρὸς τὴν Εὐρυθείᾳς δουλίᾳν, ἐκείνων τε τῆς ὕβρεως ἔπαυσε, καὶ τοῖς παῖδας τῶν φύβων τῶν αἰεὶ παραγινομένων αὐτοῖς ἀπῆλλαξεν. Ὑπὲρ ὧν οὐ μόνον τοὺς τότε σωθέντας δίκαιον ἦν ἡμῖν χάριν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς νῦν ὄντας· διὰ γὰρ ἡμᾶς καὶ ζῶσι, καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἀπολαύουσι. Μὴ γὰρ σωθέντων ἐκείνων, οὐδ' αἰ γενέσθαι τὸ παράπαν ὑπῆργεν αὐτοῖς.

ιγ'. Τοιούτων οὖν ἀπασῶν τῶν πόλεων γεγενημένων, εἶδει μὲν μηδέποτε σοὶ μηδὲ πρὸς μίαν αὐτῶν γενέσθαι διαφοράν. Ἀλλὰ γὰρ πάντες πλείω περὶ ἡμᾶς ἐξαμαρτάνειν, ἢ κατορθῶν. Ὡστε τὰ μὲν πρότερον γεγενημένα, κοινὰ θεῖναι δίκαιόν ἐστιν· εἰς δὲ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον φυλακτέον, ὅπως μηδὲν συμβῆσεται τοιοῦτο, καὶ σκεπτέον, τί ἂν ἀγαθὸν αὐτάς ἐργασάμενος, φανεῖς ἀξία καὶ Σεκυτοῦ καὶ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων πεποιθώς. Ἐχαις δὲ καιρὸν. Ἀποδιδόντα γὰρ Σε χάριν ὧν ὄφελεις, ὑπολήφονται, διὰ τὸ πᾶν τοῦ χρόνου τοῦ μεταξὺ, προὔπαρχειν τῶν εὐεργεσιῶν. Καλὸν δ' ἐστὶ δοκεῖν μὲν τὰς μεγίστας τῶν πόλεων εὐ ποιεῖν, μηδὲν δὲ ἔσθαι Σεκυτὸν ἢ ἐλείνας ὄφελειν. Χωρὶς δὲ τούτων, εἰ πρὸς τινὰς αὐτῶν ἀπῆδες τί σοὶ συμβέβηκεν, ἅπαντα ταῦτα διαλύσεις. Αἱ γὰρ ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς εὐεργεσίαι, λήθην ἐμποιοῦρουσι τῶν πρότερον ἡμῖν εἰς ἀλλήλους πεπλημμελημένων. Ἀλλὰ μὴ κακίον φανερόν, ὅτι πάντες ἀνθρώποι τοῦτον πλείστην μνείαν ἔχουσιν, ὧν ἂν ἐν ταῖς συμφοραῖς εὐ πάθωσιν. Ὁρᾷς δὲ, ὡς τεταλαιπώρονται διὰ τὸν πόλεμον, καὶ ὡς παραπλησίως ἔχουσι τοῖς ἰδίᾳ μαχομένοις. Καὶ γὰρ ἐκείνους, αὐξανομένης μὲν τῆς ὀργῆς, οὐδεὶς ἂν διαλλάξειεν· ἐπὶν δὲ κακῶς ἀλλήλους διαθῶσιν, οὐδενὸς διαλύοντος αὐτοὶ διέστησαν. Ὅπερ οἶμαι καὶ ταῦτας ποιήσεις, ἢν μὴ Σὺ πρότερον αὐτῶν ἐπιμεληθῆς.

ιδ'. Τάχ' οὖν ἂν τις ἐνστήναι τοῖς εἰρημένοις τολμήσειε, λέγων, ὡς ἐπιχειρῶ Σε πείθειν ἀδυνατοῖς ἐπιθέσθαι πράγμασιν. Οὐτε γὰρ Ἀργεῖους φίλους ἂν ποτε γενέσθαι Λακεδαιμονίους, οὔτ' ἂν Λακεδαιμονίους Θηβαίους, οὐδ' ὅλως τοὺς εἰθισμένους ἅπαντα τὸν χρόνον πλεονεκτεῖν, οὐδέ ποτ' ἂν ἰσομοιρῆσαι πρὸς ἀλλήλους.

ιε'. Ἐγὼ δὲ, ὅτε μὲν ἡ πόλις ἡμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐδυνάστευε, καὶ πάλιν ἡ Λακεδαιμονίων, οὐδὲν ἂν ἡγοῦμην περανθῆναι τούτων· ῥαδίως γὰρ ἑκατέραν ἐμποδῶν ἂν γενέσθαι τοῖς πραττομένοις. Νῦν δ' οὐχ ὁμοίως ἔγνωκα περὶ αὐτῶν. Οἶδα γὰρ ἀπάσας ὠμαλισμένας ὑπὸ τῶν συμφορῶν. Ὡστ' ἡγοῦμαι πολὺ μᾶλλον αὐτάς αἰρήσεσθαι τὰς ἐκ τῆς ὁμοιοῦς ὠφελείας, ἢ τὰς ἐκ τῶν τότε πραττομένων πλεονεξίας.

ις. Ἐπειτα τῶν μὲν ἄλλων ὁμολογῶ μηδένα ἂν δυνήθηαι διαλλάξαι τὰς πόλεις ταύτας, σοὶ δ' οὐδὲν τῶν τοιούτων ἐστὶ χαλεπόν. Ὁρῶ γάρ σε τῶν τοῖς ἄλλοις δοκοῦντων ἀνεπίστων εἶναι καὶ παραδόξων πολλὰ διαπεπραγμένον: ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον, εἰ καὶ ταῦτα μόνος ἂν συστήσαι δυνήθεις. Χρὴ δὲ τοὺς μέγα φρονούντας καὶ τοὺς διαφέροντας, μὴ τοιούτοις ἐπιχειρεῖν, ἃ καὶ τῶν τυχόντων ἂν τις καταπράξαιεν, ἀλλ' ἐκείνοις, οἷς μηδεὶς ἂν ἄλλος ἐπιχειρήσει, πλὴν τῶν ὁμοίαν σοὶ καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν ἔχόντων.

ιζ. Θαυμάζω δὲ τῶν ἡγουμένων ἀδύνατον εἶναιπραχθῆναι τι τούτων, εἰ μὴτ' αὐτοὶ τυγχάνουσιν εἰδότες, μὴθ' ἐτέρων ἀκκήσασιν, ὅτι πολλοὶ δὴ πόλεμοι καὶ δεινὰ γεγονάσιν, οὓς οἱ διακυσάμενοι, μεγάλων ἀγαθῶν ἀλλήλοισ ἀἷτιοι κατέστησαν. Τίς γάρ ἂν ὑπερβολὴ γένοιτο τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς Εἰρήνην τοῖς Ἕλλησι γενομένης; Οὐ τὴν φιλίαν ἅπαντες ἴσασι, Ἡμᾶς τε καὶ Λακεδαιμονίους μάλιστα ἀγαπήσαντας, ἢ τῶν συγκατασκευασάντων ἑκατέρωσ ἡμῶν τὴν Ἀρχήν. Καὶ τίτι δαί Με λέγειν τὰ παλαιὰ, καὶ τὰ πρὸς τοὺς Βασιλεῖς; ἀλλ' εἴ τις ἀθήσει καὶ σέψαιτο τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς, οὐδὲν ἂν μέρος οὐσαι φανείεν τῶν διὰ Θεβαίους καὶ Λακεδαιμονίους ἡμῖν γεγενημένων. Ἀλλ' οὐδὲν ἤττον Λακεδαιμονίωσ τε στρατευσάντων ἐπὶ Θεβαίους, καὶ βουλομένων λυμῆνασθαι τὴν Βοιωτίαν, καὶ διοικήσαι τὰς πόλεις, βοηθήσαντες ἡμεῖς, ἐμποδῶν ἐγεγόμεθα ταῖς ἐκείνων ἐπιθυμίαις. Καὶ πάλιν, μεταπεσοῦσ τῆς τύχης, καὶ Θεβαίων καὶ Πελοποννησίωσ ἀπάντων ἐπιχειρησάντων ἀνάστατον ποιῆσαι τὴν Σπάρτην, ἡμεῖς καὶ πρὸς ἐκείνοσ μόνοι τῶν Ἑλλήνων πολεσάμενοι συμμαχίην, αἷτιοι τῆς σωτηρίας αὐτοῖσ κατέστημεν. Πολλῆσ οὖν ἀνοίας ἂν εἶη μεστός, εἴ τις ὄρων τιλικύτας μεταβολὰς γεγενημένης, καὶ τὰς πόλεις μὴτ' ἔχθρας, μὴθ' ὄρκων, μὴτ' ἄλλου μηθενὸς φροντιζούσας, πλὴν ὅ,τι ἂν ὑπολάβωσιν ὠφέλιμον αὐταῖς εἶναι, τοῦτό τε μόνον στεργούσας, καὶ πᾶσαν τὴν σπουδὴν περὶ τοῦτο ποιουμένης, μὴ καὶ νῦν νομίζοι τὴν αὐτὴν γνώμην ἔξειν αὐτάς, ἄλλωσ τε καὶ σοῦ μὲν ἐπιστατοῦντος ταῖς διαλλαγαῖς, τοῦ δὲ συμφέροντος πείθοντος, τῶν δὲ παρόντων κακῶν ἀναγκαζόντων. Ἐγὼ μὲν γάρ οἶμαι τούτων συναγωνιζομένων, ἅπαντα γενήσεσθαι κατὰ τρόπον.

ιη. Ἠγοῦμαι δ' οὕτωσ ἂν σε μάλιστα καταμαθεῖν, εἴτε εἰρηνικῶσ εἴτε πολεμικῶσ αἰ πόλεις αὐταὶ πρὸς ἀλλήλασ ἔχουσιν, εἰ διεξέλθοιμεν μὴτε παντάπασιν ἀπλῶσ, μὴτε λίαν ἀκριβῶσ, ἀλλὰ τὰ μέγιστα τῶν παρόντων αὐταῖς.

ιθ. Καὶ πρῶτον μὲν σκεψώμεθα τὰ Λακεδαιμονίωσ: οὗτοὶ μὲν γάρ ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων, οὐ πολὺσ χρόνοσ ἐξ οὗ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ

θάλακταν, εἰς τοσαύτην μεταβολὴν ἦλθον, ἐπειδὴ τὴν μάχην ἠττήθησαν τὴν ἐν Λεύκτροις, ὥστε ἀπεστερήθησαν μὲν τῆς ἐν τοῖς Ἑλλήσοι δυναστείας, τοιοῦτους δ' ἄνδρας ἀπόλεσαν σφῶν αὐτῶν, οἱ προηρόντο τεθνάναι μακροῦ ἢ ζῆν ἠττηθέντες ὡν πρότερον ἐδέσποζον. Πρὸς δὲ τούτους, ἐπειδὴν Πελοποννησίους ἅπαντας τοὺς πρότερον μετ' αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἀκολουθοῦντας, τούτους μετὰ Θηβαίων εἰς τὴν αὐτῶν εἰσβάλλοντας, πρὸς οὓς ἠναγκάσθησαν κινδυνεύειν, οὐκ ἐν τῇ χώρᾳ περὶ τῶν καρπῶν, ἀλλ' ἐν μέσῃ τῇ πόλει πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἀρχαίοις περὶ παιδῶν καὶ γυναικῶν, τοιοῦτον κίνδυνον, ἢν μὴ κατορθώσαντες μὲν, εὐθὺς ἀπόλονται, νικήσαντες δὲ, οὐδὲν μᾶλλον ἀπηλλαγμένοι τῶν κακῶν εἰσίν, ἀλλὰ πολεμοῦνται μὲν ὑπὸ τῶν τὴν χώραν αὐτῶν περιουκούντων, ἀπιστοῦνται δὲ ὑπὸ πάντων Πελοποννησίων, μισοῦνται δὲ ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Ἑλλήνων, ἄγονται δὲ καὶ φέρονται τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν τῶν σφετέρων αὐτῶν, οὐδένα δὲ χρόνον διαλείπουσιν ἢ στρατεύοντες ἐπὶ ταῖς, ἢ μαχόμενοι πρὸς τινὰς, ἢ βραχύνοντες τοῖς ἀπολλυμένοις αὐτῶν. Τὸ δὲ μέγιστον τῶν κακῶν, δεδιότες γὰρ δικτελοῦσαι, μὴ Θηβαῖοι, δικτυσάμενοι τὰ πρὸς Φωκέας, πάλιν ἐπανελθόντες, μίξουσιν αὐτοὺς συμφοραῖς περιβάλλουσι τῶν πρότερον αὐτοῖς γενομένων. Καίτοι ἴσως οὐ γὰρ νομίζουσιν οὗτοι διακειμένοι, ἀσμένως ἂν ἴδειν ἐπιστατούμενα τῆς εἰρήνης ἀξιώχρωτον ἄνδρα, καὶ θυνάμενον διαλύσει τοὺς ἐνεστώτας αὐτοῖς πολέμους; καὶ Ἀργείους τοίνυν ἴδαις ἂν, τὰ μὲν παραπλησίως τοῖς εἰρησμένοις πράττοντας, τὰ δὲ χειρὸν τούτων ἔχοντας: πολεμοῦσι γὰρ ἐξ ὅσου περ τὴν πόλιν οἰκοῦσι πρὸς τοὺς ἄλλους, ὥσπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι, τοιοῦτον δὲ διακρίρουσιν, ὅταν ἐκεῖνοι μὲν τοὺς ἠττους αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τοὺς κρείττους; ὁ πάντες ἂν ὁμολογήσειαν μέγιστον εἶναι τῶν κακῶν. Οὕτω δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἀτυχοῦσιν, ὥστε ὀλίγου δεῖν καθ' ἕκαστον ἐνικητὸν τε μνησμένην καὶ προθυμῆν τὴν χώραν περιορῶσιν. Ὁ δὲ πάντων δεινότητων, ὅταν γὰρ οἱ πολέμιοι διακλίπωσι κακῶς αὐτοὺς ποιοῦντας, αὐτοὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους καὶ πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν ἀπολλύουσι: καὶ ταῦτα δρῶντες οὕτω χείρουσιν, ὡς οὐδένας ἄλλοι τοὺς πολεμίους ἀποκτείναντες. Αἴτιον δ' ἐστὶ τοῦ ταραχωδῶς αὐτοὺς οὕτω ζῆν, οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὁ πόλεμος: ἢν ἦν διαλύσης, οὐ μόνον αὐτοὺς τούτων ἀπαλλάξεις, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἄμεινον βουλεύεσθαι ποιήσεις.

καὶ. Ἀλλὰ μὴν τὰ περὶ Θηβαίους οὐδὲ Σὲ λέληθε. Καλλίστην γὰρ μάχην νικήσαντες, καὶ μεγίστην δόξαν ἐξ αὐτῆς λαβόντες, διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσασθαι ταῖς εὐτυχίαις, οὐδὲν βέλτιον πράττουσιν τῶν ἠττηθέντων καὶ δυστυχησάντων. Οὐ γὰρ ἐφθασαν τῶν ἐχθρῶν κρατήσαντες, καὶ πάντων

αυτὸν ἰσχυρῶς ἀνέχουσαν μὲν τὰς πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ, Θετταλίαν δὲ ἐτόλμων καταδουλοῦσθαι, Μεγαρεῦσι δὲ, ὁμόροι οὖσιν, ἠπειλοῦν, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν μέρος τι τῆς γῆρας ἀπεστέρουσαν, Εὐβοίαν δὲ ἐπόρθουσαν, εἰς Βυζάντιον δὲ τριήρεις ἐξέπεμπον, ὡς καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἀρξόντες. Τελευτῶντες δὲ πρὸς Φωκίας πόλεμον ἐξήνεγκαν, ὡς τῶν τε πόλεων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κρατήσαντες, τὴν τε τόπον ἅπαντα τὸν περιέχοντα κατασχίσαντες, τῶν τε χρημάτων τῶν ἐν Δελφοῖς περιγεννησόμενοι ταῖς ἐκ τῶν ἰδίων δαπάναις ἵδον οὐδὲν ἀποβέβηκεν. Ἀλλὰ ἀντὶ μὲν τοῦ λαβεῖν τὰς Φωκίων πόλεις, τὰς αὐτῶν ἀπολωλέκασιν· εἰσβάλλοντες δ' εἰς τὴν τῶν πολυεμίῶν, ἐλάττω κακὰ ποιῶσιν ἐκείνους ἢ πάσχωσι, πρὶν ἀπίεσαι εἰς τὴν αὐτῶν. Ἐν μὲν γὰρ τῇ Φωκίᾳ τῶν μισθοφόρων τινὰς ἀποκτείνουσιν, οἷς λυσिताεῖ τελένεσθαι μᾶλλον ἢ ζῆν, ἀνχωροῦντες δὲ, τοῖς ἐνδοξοτάτους, καὶ μάστιγα τολμῶντας ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποκτείνουσιν, ἀπολλύουσιν· εἰς τοῦτο δὲ τὰ πρόγματα αὐτῶν περιέστανκεν, ὥστ' ἐλπίσαντες ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ὑφ' αὐτοῖς ἔσεσθαι, νῦν ἐν σοὶ τὰς ἐλπίδας ἐγγύσι τῆς αὐτῶν σωτηρίας. Ἰστὶ οἶμαι καὶ ταῦτους ταχέως ποιήσειν ὅτι ἂν σὺ κελεύῃς.

κβ'. Λοιπὸν δ' ἂν ἦν ἡμῖν ἔτι περὶ τῆς πόλεως διαλεγεῖσθαι τῆς ἡμετέρας, εἰ μὴ, πρότερα τῶν ἄλλων εἰςφρονήσασθαι, τὴν εἰρήνην ἐποιήσατο. Νῦν δ' αὐτὴν οἶμαι καὶ συναγωνισθῆναι τοῖς ὑπὸ σοῦ πραττομένοις, ἄλλως τε κἂν δυνατῆ ἴσθαι, ὅτι ταῦτα διοικῶσις πρὸ τῆς ἐπὶ τὸν Βάρβαρον στρατείας.

κγ'. Εἰς μὲν οὖν οὐκ ἀδύνατόν ἐστι σοὶ συστήσαι τὰς πόλεις ταύτας, ἐκ τῶν εἰρημένων ἡγευοῦναι σοὶ γενήσεσθαι ὁραστῆν. Ἐπι τοίνυν ὡς καὶ βραδίως ταῦτα πράξεις, ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων οἶμαι γινώσκαι σε ποιήσειν. Ἦν γὰρ φανῶσιν ἑτεροὶ τινες τῶν πραγματονημένων, μὴ καλλίσι μὲν, μηδὲ ἁσιωτέροις, ὧν ἡμεῖς συμβεβουλεύκαμεν, ἐπιχειρήσαντες, μείζω δὲ καὶ σκολιώτερα τούτων ἐπιτελέσαντες, ἵτι λοιπὸν ἔσται τοῖς ἀντιλέγουσιν, ὡς οὐ ἕαττον σὺ ταῦτα πράξεις, ἢ ἐκεῖνοι τὰ χλιετώτερα;

κδ'. Σκέψαι δὲ πρῶτον τὰ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδην. Ἐκείνος γὰρ ἐκπεσὼν παρ' ἡμῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις ὄρων, τοὺς πρὸ αὐτοῦ ταύτῃ τῇ συμφορᾷ κεχρημένους, ἐπιταχότως διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχεν ἐκείνοις, ἀλλ' οἴηθαι πειρατέον εἶναι βίαν καταλθεῖν, προέβλετο πολέμειν πρὸς αὐτήν. Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν τῶν τότε γενομένων, οὔτε λέγειν ἂν τις ἐπιχωρήσειν, οὔτ' ἂν διελθεῖν ἀκριβῶς δύναίτο, πρὸς τε τὸ παρὸν ἴσως ἂν ἐνοχλήσειεν. Εἰς τοσαύτην δὲ ταραχὴν κατέστησεν οὐ μόνον τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ Ἀλκιβιαδονίους, καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας· ὥσ' ἡμᾶς μὲν παλαιὴν ἢ πάντες ἴσασιν, τοὺς δ' ἄλλους τηλεκούτους κακοῖς περιπεσεῖν, ὡς

μηδέπω νῦν ἐξιτῆλους εἶναι τὰς συμφορὰς τὰς δι' ἑκείνων τὸν πόλεμον ἐν ταῖς πόλεσι γεγενημένας, Λακεδαιμονίους δὲ τοὺς τότε δόξαντας εὐτυχεῖν εἰς τὰς νῦν εὐτυχίας δι' Ἀλκιβιάδην καθεστάναι· πιστεύοντες γὰρ ὑπ' αὐτοῦ τῆς κατὰ θαλάτταν δυνάμεως ἐπιθυμῆσαι, καὶ τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν ἀπόλεσεν. Ἐπὶ εἴ τις φαίη τότε τὴν Ἀρχὴν αὐτοῖς γενέσθαι τῶν παρόντων κακῶν, ὅτε τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης ἐλάμβανον, οὐκ ἂν ἐξελεγχθείη ψευδόμενος. Ἐκείνος μὲν οὖν τολικαύτων αἰτίος γενόμενος, κατέβηεν εἰς τὴν πόλιν, μεγάλας μὲν δόξας τυγῶν, οὐ μὴν ἐπαινουμένης ὑφ' ἀπάντων.

κί. Κόνων δ' οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕπερον ἀντίστροφα τούτων ἐπραξεν· ἀτυχῆσας γὰρ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ Ἑλλάσποντον, οὐ δι' αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοῦ συνάρχοντος, οἴκαδ' ἐμὲν ἀρκεῖσθαι κατασχόνθη, πλείους δ' εἰς Κύπρον, χρόνον μὲν τινα περὶ τὴν τῶν ἰδίων ἐπιθυμίαν διέτριβεν, κισσόμενος δὲ Ἀγροίκων εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ πολλῆς δυνάμεως διαβεδυκόμενος, καὶ πορθούντα τὴν γῆραν, οὕτω μέγα ἐφρίκησεν, ὥστε ἀρρητὴν οἰδαίμην ἄλλην ἔχων πλὴν τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν, ἤλασε Λακεδαιμονίους καταπολεμήσας, ἀρχοντας τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν· καὶ ταῦτα, πέμπων ὡς τοῦ Βασιλέως στρατηγός, ὑπισχεθεῖτο ποιήσας. Καὶ ἴτι δαί πλείω λέγειν· Συστάντος γὰρ αὐτοῦ ναυτικῶς περὶ Κνίδον, νικήσας τῇ ναυμαχίᾳ, Λακεδαιμονίους μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Ἀρχῆς, τοὺς δ' ἄλλους Ἑλλήνας κλυθέρωσεν. Οὐ μόνον δὲ τὰ τεῖχη τῆς πατρίδος ἀνέσθρωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν εἰς τὴν αὐτὴν δόξαν προήγαγεν, ἐξ ἧς περ ἐξέπεσεν. Καίτοι ἴτις ἂν προσεδοκίμει ὑπ' ἀνδρείας, οὕτω ταπεινῶς πράξαντος, ἀναστραφῆσθαι τὰ τῆς Ἑλλάδος πράγματα, καὶ τὰς μὲν ἀτιμώθησθαι, τὰς δὲ ἐπιπολέσασιν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων;

κς'. Διονύσιος τοίνυν (βούλομαι γὰρ ἐκ πολλῶν Σε πισθῆναι, βράδιαν εἶναι τὴν πράξιν, ἐφ' ἣν Σε τυγχάνω προκαλῶν), πολλοστός ὢν Συρακουσίων καὶ τῶ γένει καὶ τῇ δόξῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἐπιθυμήσας μοναρχίας ἀλόγως καὶ μηχανῶς, καὶ τυλημῆσας ἅπαντα πράττειν τὰ φέροντα πρὸς τὴν δυνάμειν ταύτην, κατέσχε μὲν Συρακούσας, ἀπάσας δὲ τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις, ὅσαι περ ἦσαν Ἑλληνίδες, κατασρέψατο, τολικαύτην δὲ δυνάμειν περιβάλατο καὶ πεζικὴν καὶ ναυτικὴν, ὅσων οὐδαίς ἀνὴρ τῶν πρὸ ἐκείνου γεγενημένων.

κζ'. Ἐπι τοίνυν Κύρος (ἵνα μνησθῶμεν καὶ τῶν Βαρβάρων), ἐκτεθεὶς μὲν ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς τὴν ὁδὸν, ἀναιρεθείς δὲ ὑπὸ Περσίδος γυναικὸς, εἰς τοσαύτην ἦλθε μεταβολὴν, ὥσθ' ἀπάσης τῆς Ἀσίας γενέσθαι Δεσπότης.

κη'. Ὅπου δὲ Ἀλκιβιάδης μὲν φυγὰς ὢν, Κόνων δὲ δεδυστυχηκώς, Διονύσιος δὲ οὐκ ἔνδοξος ὢν, Κύρος δ' οὕτως οἰκτράς αὐτῷ τῆς ἐξ ἀρχῆς γενέσεως ὑπαρχούσας, εἰς τοσοῦτο προῆλθεν, καὶ τοσαῦτα διεπράξαντο, ἵπως

οὐδέ γὰρ γὰρ προσδοκᾶν τὸν ἐκ τοιούτων μὲν γεγονότα, Μακεδονίας δὲ βασιλεύοντα, τοιούτων δὲ Κύριον ὄντα, βραδύως τὰ προειρημένα συστήσειν;

κθ'. Σκέψαι δὲ ὡς ἄξιόν ἐστι τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων μάλιστα ἐπιχειρεῖν, ἐν οἷς κατορθώσας μὲν, ἐφάμιλλον τὴν Σαυτοῦ δόξαν καταστήσει τοῖς πρωτεύουσι, διαμαρτεῖν δὲ τῆς προσδοκίας, ἀλλ' οὖν τὴν γε εὐνοίαν κτήσῃ τὴν παρὰ τῶν Ἑλλήνων, ἣν πολὺ κἀλλίον ἐστὶ λαβεῖν, ἢ πολλὰς πόλεις τῶν Ἑλληνίδων κατὰ κράτος εἰλεῖν. Τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τῶν ἔργων φρόνον ἔχει, καὶ δυσμένειαν, καὶ πολλὰς βλασφημίας, εἰς δ' ἡμεῖς συμβεβουλεύκαμεν, οὐδὲν πρόσεστι τούτων. Ἀλλ' εἴ τις θεῶν ἀφραδίῃ Σοι δοίῃ, μετὰ ποίας ἂν ἐπιμελείας καὶ δικριβῆς εὐζαίῳ τὸν βίον διάγειν, οὐδαμῖαν εἴλω ἂν, εἴπερ ἔμοι συμβούλω χορῶ, μᾶλλον ἢ ταύτην. Οὐ γὰρ μόνον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐση ζήλωτός, ἀλλὰ καὶ Σὺ Σαυτὸν μακαριεῖς. Ἴτις γὰρ ἂν ὑπερβολὴ γένοιτο τῆς τοιαύτης εὐδοκίμοιαι, ὅταν Ἡρέσθεις μὲν ἦκωσιν ἐκ τῶν μεγίστων πόλεων, εἰ μάλιστα εὐδοκίμουσιντες, εἰς τὴν Σκιδναχαστείαν, μετὰ δὲ τούτων βουλεύῃ παρὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, περὶ ἧς οὐδεὶς ἄλλος φανήσεται τοιαύτην πρόνοιαν πεποιμένους, αἰσθάνῃ δὲ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ὁρῶν οὖσαν, ἐφ' οἷς Σὺ τυγχάνεις ἠγροῦμενος; μηδεὶς δ' ὀλιγόφρων ἐγγὺ τῶν παρὰ Σοι βραβευομένων, ἀλλ' οἱ μὲν τυθάνονται περὶ αὐτῶν, ἐν οἷς εἰσὶν, οἱ δ' εὐχωντὶ Σε μὴ διαμαρτεῖν ὧν ἐπιθύμησας; οἱ δὲ δεδῶσσι, μὴ πρότερον τι πάθης, πρὶν τέλος ἐπιθέσθαι τοῖς πρακτομένοις; ἐφ' οἷς γιγνομένοις, ἵπως οὐκ ἂν εἰκότως μέγα φρονεῖς; ἵπως δὲ οὐχὶ περιχαρὲς ὦν τὸν βίον διατελοῖς, τλικοῦτων Σαυτὸν εὐθὺς πραγμάτων Ἐπιστάτην γεγενημένον; ἵτις δὲ οὐκ ἂν, τῶν καὶ μετρίως λογιζομένων, ταύτης ἂν Σοι μάλιστα παραινέσεις προκρίσεισθαι τὸν πράξων, ἢς ἀμρότερά Σοι φέρειν ἄμα δυναμένας, ὥσπερ καρπούς, ἠδονόγες τε ὑπερβαλλούσας, καὶ τιμὰς ἀνεξάλειπτους;

λ'. Ἀπέχρη δ' ἂν Μοι τὰ προειρημένα περὶ τούτων, εἰ μὴ παραλειποῦς ἦν τινα λόγον, οὐκ ἀμνημονήσας, ἀλλ' ὀνήσας εἰπεῖν, ὅν ἤδη μοι δοκῶ δηλώσειν. Οἶμαι γὰρ Σοι τε συμφέρειν ἀκοῦσαι περὶ αὐτῶν, ἔμοι τε προσήκειν μετὰ παρόρησίας, ὥσπερ εἰθισμαι, ποιῆσθαι τοὺς λόγους.

λβ'. Αἰσθάνομαι γὰρ Σε διαβαλλόμενον ὑπὸ τῶν Σοι μὲν φρονούντων, τὰς δὲ πόλεις τὰς αὐτῶν εἰθισμένων εἰς ταραχὰς καθιστάται, καὶ, τῆς εἰρήνης οὐσίας τοῖς ἄλλοις κοινῆς, τὸν πόλεμον αὐτῶν ἴδιον εἶναι νομιζόντων, οἱ πάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντες, περὶ τῆς Σῆς δυνάμεως λέγουσιν, ὡς οὐχ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐπὶ ταύτην αὐξάνεται, καὶ συχνὸν ἤδη χρόνον ἄπαισι ἡμῖν ἐπιβουλεύεις, καὶ λόγῳ μὲν μέλλεις Μεσσηνίους βοηθεῖν, ἐάν τὰ περὶ Φωκίας διοικήσῃς, ἔργῳ δ' ὑπὸ Σαυτῶ ποιῆσθαι Πελοπόννησον ἔκδοσι; ὑπάρχουσι δὲ Σοι Θετταλοὶ μὲν καὶ Θηβαῖοι, καὶ πάντες οἱ τῆς

Ἀφρικτυνίαις μετέχοντες, ἔτοιμοι συνακλουθεῖν: Ἀργεῖοι δὲ καὶ Μισσηνοὶ καὶ Μεγαλοπολιταί, καὶ τῶν ἄλλων πολλοὶ, συμπλευμεῖν, καὶ ποιῆν ἀναστάτας Λακεδαιμονίους: ἦν δὲ ταῦτα πράξει, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων βραδύως κρατήσεις. Ταῦτα φλυαροῦντες, καὶ φάσκοντες ἀκριβῶς εἰδέναι, καὶ ταχέως ἀπαντα τῷ λόγῳ καταστρεφόμενοι, πολλοὺς πείθουσι, καὶ μάλιστα τοὺς τῶν αὐτῶν κικῶν ἐπιθυμοῦντας, ὥνπερ οἱ λογοποιῶντες: ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς οὐδαμῶς λόγῳ χρωμένους ὑπὲρ τῶν κοινῶν, ἀλλὰ παντάπασι ἀνοήτως δικαιμένους, καὶ πολλὴν χῆρην ἔχοντας τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν φροβείσθαι καὶ δεδῖναι προσπειοῦμένοι: ἔτι δὲ τοὺς οὐκ ἀποδοκιμαζοντας τὸ δοκεῖν Σε ἐπιθυλοῦσαν τοῖς Ἑλλήσιν, ἀλλὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀξίαν ἐπιθυμίας εἶναι νομίζοντας: οἱ τοσοῦτον ἀρεστῶσι τοῦ Νοῦν ἔχειν, ὥστ' οὐκ ἴσασιν, ὅτι τοῖς αὐτοῖς ἂν τις λογιμοῦς χρωμένος, τοὺς μὲν βλάψῃ, τοὺς δ' ὠφελύσῃ. Οἷον καὶ νῦν, εἰ μὲν τις οὐκ ἴσῃ τὸν τῆς Ἀσίας Βασιλέα τοῖς Ἑλλήσιν ἐπιθυλοῦσιν, καὶ παρασκευάζεσθαι στρατεύειν ἐφ' ἡμᾶς, οὐδὲν ἂν λέγοι περὶ αὐτοῦ φιλέρον, ἀλλ' ἀνδραδέστερον αὐτὸν καὶ πλείονος ἀξίον δοκεῖν ἂν εἶναι πείθεσθαι: οἱ δὲ τῶν ἀφ' Ἡρακλέους τινὲς περὶ κέρων, ὅτι ἀπάσης κατέστη τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτης, ἐπιπέροι τὴν αἰτίαν ταύτην εἰς τὴν μεγίστην αἰσχύνην ἂν αὐτὸν καταστήσει. Ἔτις γὰρ οὐκ ἂν ἀγανακτήσει καὶ μισήσῃ, εἰ φαίνοιο ταῦτοις ἐπιθυλοῦσιν, ὑπὲρ ὧν ὁ πρόγονος αὐτοῦ προέλατο κινδυνεύειν, καὶ τὴν μὲν εὐνοίαν, ἣν ἐκείνος κατέλιπε τοῖς ἐξ αὐτοῦ γεγενημένοις, μὴ πειρωτὸ διχασθῆναι, ἀμελῶσας δὲ τούτων, ἐπονειδίστων ἐπιθυμῆναι καὶ πάντων πραγμάτων;

ββ'. Ἐν ἐνθυμούμενόν Σε χρὴ μὴ περιορᾶν τοιαύτην φήμην Σαυτῷ περιφρομένην, ἣν οἱ μὲν ἔχθροὶ περιβεῖναι Σοὶ ζητοῦσι, τῶν δὲ φίλων οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ἀντειπεῖν ὑπὲρ Σοῦ τολμήσει. Καίτοι περὶ τῶν Σοὶ συμφερόντων ἐν ταῖς τούτων ἀμφοτέρων γνώμαις, μάλιστα ἂν κατίδοις τὴν ἀλήθειαν.

γγ'. Ἰσως δ' ὑπολαμβάνεις μικροφυλίαν εἶναι τὸ τῶν βλασφημούντων καὶ φλυαρούντων, καὶ τῶν πειθόμενων τούτοις φροντίζειν, ἄλλως τε καὶ ὅταν μηδὲν Σαυτῷ συνειδῆς ἐξαμαρτάνων. Χρὴ δὲ μὴ καταφρονεῖν τοῦ πλήθους, μηδὲ παρὰ μικρὸν ἠγεῖσθαι τὸ παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν, ἀλλὰ τότε νομίζειν καλὴν ἔχειν καὶ μεγάλην τὴν δόξαν, καὶ πρέπουσαν καὶ Σοὶ καὶ τοῖς προγόνοις, καὶ τοῖς ὑφ' Ἰμῶν πεπραγμένοις, ὅταν οὕτω διαθῆς τοὺς Ἑλληνας, ὥσπερ ὄρας Λακεδαιμονίους τε πρὸς τοὺς ἑαυτῶν βασιλέας ἔχοντας, τοὺς τε ἐταίρους τοὺς Σοὺς πρὸς Σε δικαιμένους. Ἔστι δ' οὐ χαλεπὸν τυχεῖν τούτων, ἣν ἐβελήσης κοινὸς ἅπασι γενέσθαι, καὶ παύσῃ ταῖς μὲν τῶν πόλεων οἰκείως ἔχων, πρὸς δὲ τὰς, ἀλλοτρίως δικαιμένους: ἔτι δ' ἦν ταῖς

τοιαῦτα προκίρῃ πράττειν, εἰς ὧν τοῖς μὲν Ἕλλησιν ἔσθ' ἐπιστὸς, τοῖς δὲ Βαρβάρους φειδύσει.

λδ'. Καὶ μὴ θουμάσῃς (ἄπερ ἐπέστειλα καὶ πρὸς Διονύσιον τὸν τυραννίδα κτισσόμενον), εἰ μῆτε στρατιηγὸς ὢν, μῆτε ῥήτωρ, μῆτε ἄλλως Δυνάστης, θρασύτερόν Σοι διαίλεσθαι τῶν ἄλλων. Ἐγὼ γὰρ πρὸς μὲν τὸ πολιτεύεσθαι, πάντων ἀφυστάτος ἐγενόμην τῶν πολιτῶν· οὔτε γὰρ φρονῶν ἔσχον ἰκανῶν, οὔτε τόλμην δυναμένην ὄχλῳ χρῆσασθαι, καὶ μολύνεσθαι, καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς ἐπὶ τοῦ βήματος καλινδοουμένοις. Τοῦ δὲ φρονεῖν εἰ, καὶ πεπαιδευθῆναι καλῶς (εἰ καὶ τις ἀγροικότερον εἶναι φῆσει τὸ ῥῆέν), ἀμυσηθητῶ, καὶ θεῖον ἂν ἑμαυτὸν οὐκ ἐν τοῖς ἀπολειμμένοις, ἀλλ' ἐν τοῖς προέχουσι τῶν ἄλλων. Διόπερ ἐπιχειρῶ συμβουλεύειν τοῦτον τὸν τρόπον, ὅν ἐγὼ πέφυκα καὶ θύναμαι, καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, καὶ τῶν ἀνδρῶν τοῖς ἐνδοξοτάτοις.

λε'. Περὶ μὲν οὖν τῶν ἑμῶν, καὶ περὶ ὧν ἠγοῦμαι Σοι πρακτέον εἶναι πρὸς τοὺς Ἕλληνας, σχεδὸν ἀκήκοα· περὶ δὲ τῆς στρατείας τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν, ταῖς μὲν πόλεσιν, ἃς ἔφη Σε χρῆναι διακλάττειν, τότε Μοι δοκῶ συμβουλεύειν, ὡς χρῆ πολυμυῖν πρὸς τοὺς Βαρβάρους, ὅταν ἴδωμεν αὐτὰς ὁμονούσας. Πρὸς δὲ δὲ νῦν ποιήσεται τοὺς λόγους, οὐ τὴν αὐτὴν ἔχων διάνοιαν νῦν καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡλικίαν, ὅτε ἐγχερον τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Τότε μὲν γὰρ παρεκελευσθήν τοῖς ἀκουστέμοις καταγελαῖν μοι καὶ καταφρονεῖν, ἦν μὴ καὶ τῶν πραγμάτων, καὶ τῆς δόξης τῆς ἑμαυτοῦ, καὶ τοῦ χρόνου τοῦ περὶ τοὺς λόγους διατριβέντος, ἀξίως φείνωμαι διεξιῶν· νῦν δὲ φεβουῖμαι, μὴ πάντων τῶν προειρημένων πολὺ καταδείξεραι τύχῳ διαλεχθείς. Καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ λόγος ὁ Πανηγυρικός, ὁ τοὺς ἄλλους τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβοντας, εὐπορωτέρους ποιήσας, ἔμοι πολλὴν ἀπορίαν παρέσχεν. Οὔτε γὰρ ταῦτά βούλομαι λέγειν τοῖς ἐν ἐκείνῳ γεγραμμένοις, οὔτε θύναμαι καινὰ ζητεῖν. Οὐ μὲν ἀποστατέον γ' ἐστίν, ἀλλὰ λεκτέον περὶ ὧν ὑπέθεμην, ὅτι ἂν θ' ὑπεστί Μοι καὶ συμφέρει πρὸς τὸ πείσαι Σε ταῦτα πράττειν. Καὶ γὰρ ἦν ἐλλίπω τι, καὶ μὴ δυνηθῶ τὸν αὐτὸν τρόπον γράψαι τοῖς πρότερον ἐκδεδομένοις, ἀλλ' οὖν ὑπογράψαι γ' οἶμαι χαριέντως τοῖς ἐξεργάζεσθαι καὶ διαπονεῖν δυναμένοις.

λς'. Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου τοῦ σύμπαντος οἶμαι πεποιεῖσθαι ταύτην, ἣνπερ προσήκει τοὺς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν πείθοντας στρατεύειν. Δεῖ γὰρ μηδὲν πρότερον πράττειν, πρὶν ἂν λάθῃ τις τοὺς Ἕλληνας δευτῆρ ἄλλο, ἢ συναγωνιζομένους, ἢ πολλὴν εὐνοίαν ἔχοντας τοῖς πραττομένοις. Ἦν Ἀγησίλαος, ὁ δόξας εἶναι Λακεδαιμονίων φρονιμώτατος, ὠλιγόφρων, οὐ διὰ κακίαν, ἀλλὰ διὰ φιλοτιμίαν. ἔσχε γὰρ διττὰς ἐπιθυμίας, καλῶς

μὲν ἀμφοτέρω, οὐ συμφρονούσας δὲ ἀλλήλαις, οὐδ' ἄμα πράττεσθαι δυναμένας. Προσχεῖτο γὰρ βασιλεῖ τε πολεμεῖν, καὶ τοὺς ἑταίρους εἰς τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν κατέχειν, καὶ κυρίους ποιῆσαι τῶν πραγμάτων. Συνέβαινον οὖν, ἐκ μὲν τῆς πραγματείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἑταίρων, ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις εἶναι τοὺς Ἕλληνας· διὰ δὲ τὴν ταραχὴν τὴν ἐνθάδε γιγνομένην, μὴ σχολὴν ἄγειν, μηδὲ δύνασθαι πολεμεῖν τοῖς Βασιβάροις. Ἰστ' ἐκ τῶν ἀγνοηθέντων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ῥάδιον καταμαθεῖν, ὅτι δεῖ τὸν ὀρθῶς βουλευόμενον μὴ πρότερον ἐκφέρειν τὸν πρὸς Βασιλέα πόλεμον, πρὶν ἂν διαλλάξῃ τοὺς Ἕλληνας, καὶ πάσῃ τῆς μηχανῆς τῆς νῦν αὐτοῖς ἐνεγώσας ἄπερ καὶ σοὶ συμβουλεύουκότες τυγχάνομεν.

λζ'. Περὶ μὲν οὖν τούτων, οὐδεὶς ἂν ἀντιπεῖν τῶν εὖ φρονούντων τελευτήσῃεν· οἶμαι δὲ τῶν μὲν ἄλλων εἴ τισι δόξαιε περὶ τῆς στρατείας τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν συμβουλεύειν, ἐπὶ ταύτῃ ἂν ἐπιπεσοῖν τὴν πειράκην, λέγοντας, ὡς ὅσοι περ ἐπιχειροῦσαν πρὸς τὸν Βασιλέα πολεμεῖν, ἄπασιν συνέπεσον ἐξ ἀδόξων μὲν γενέσθαι λαμπροῖς, ἐκ πενήτων δὲ πλουσίοις, ἐκ ταπεινῶν δὲ πολλὰς χώρας καὶ πόλεων δεσπότας. Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκ τῶν τοιούτων μέλλω σε παρακαλεῖν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἠτυχημένοι δοξάντων· λέγω δὲ ἐκ τῶν μετὰ Κύρου καὶ Κλεάρχου στρατευσαμένων. Ἐκείνους γὰρ ὁμολογοῦσι νικῆσαι μὲν μαχομένους ἅπασαν τὴν Βασιλέως δύναμιν τοσοῦτον, ὅσον περ ἂν εἰ ταῖς γυναῖξιν αὐτῶν συνέβαλον· ἥδη δ' ἐγκρατεῖς δοκοῦντας εἶναι τῶν πραγμάτων, διὰ τὴν Κύρου προπίπτειν ἀτυχεῖν περιχαρῆ γὰρ αὐτῶν ὄντα, καὶ διώκοντα πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐν μέσσοις γενόμενον τοῖς πολεμίοις, ἀποθανεῖν. Ἀλλ' ὅμως τελικώτερος συμφοράς συμπεσοῦσας αὐτῷ, οὕτω σφόδρα κατεφρόνησεν ὁ Βασιλεὺς τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως, ὥστε προσκαλεσάμενος Κλεάρχον καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας εἰς λόγον ἐλθεῖν, καὶ τούτοις μὲν ὑποσχόμενος μεγάλας δωρεὰς δώσειν, τοῖς δὲ ἄλλοις στρατιώταις ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἀποδοῦ· ἀποπέμψειν· τοιαύταις ἐλπίσιν ὑπαγόμενος, καὶ πίστει δούς τῶν ἐκεῖ νομιζομένων τὰς μεγίστας, συλλαβὼν αὐτοὺς ἀπέκτεινεν, καὶ μᾶλλον εἴλετο περὶ τοὺς θεοὺς ἐξαμαρτεῖν, ἢ τοῖς στρατιώταις οὕτως ἐρήμοις οὔσι συμβαλεῖν.

λη'. Καίτοι ἴτις ἂν γένοιτο πειράκῃσι ταύτης καλλίων καὶ πιστοτέρας φαινόνται γὰρ κἀκεῖνοι κρατήσαντες ἂν τῶν Βασιλέως πραγμάτων, εἰ μὴ διὰ Κύρον. Σοὶ δὲ τὴν ἀτυχίαν τὴν τότε γενομένην οὐ χαλεπὸν φυλάξασθαι, τοῦ τε στρατοπέδου, τοῦ κρατήσαντος τὴν ἐκείνου δύναμιν, ῥάδιον πολὺ κρεῖττον περὶ κινδύνου κινδύνασθαι. Καίτοι, τούτων ἀμφοτέρων ὑπαρξάντων, ἵπῳ οὐ γὰρ θαρσύνειν ποιούμενον τὴν στρατείαν ταύτην;

λη'. Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ Με βούλεσθαι λαθεῖν, ὅτι τούτων ἐνὶ πέφρακα

τὸν αὐτὸν τρόπον, ὄνπερ πρότερον. Εἰ γὰρ ἐπὶ τὰς αὐτὰς δικνοίας εἰλόμην εἰλθεῖν, ποιεῖν γλιχόμενος τὰ δεδηλωμένα, καλῶς εἶχεν εἰπεῖν: καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐπίδειξιν ἐποιούμην, ἐπειρώμην, ἀν' ἅπαντα τὰ τοιαῦτα δικρυλάττειν, Σοὶ δὲ συμβουλεύων, μωρὸς ἂν εἴην, εἰ περὶ τὴν λέξιν πλείω χρόνον διέτριβον, ἢ περὶ τὰς πράξεις: ἔτι δ' εἰ τοὺς ἄλλους ὄρων τοὺς ἑμοῖς χρωμένους, αὐτὸς μόνος ἀπεγοίμην τῶν ὑπ' ἑμοῦ πρότερον εἰρημένων. Τοῖς μὲν οὖν οἰκείως τυχόν ἂν χρησαίμην, ἢν πῶ σφόδρα καταπαίγη καὶ πρέπον ἦ, τῶν δ' ἄλλοτρίων οὐδὲν ἂν προσδεξάμην, ὥσπερ οὐδ' ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ.

μ'. Ταῦτα μὲν οὕτως ἔξει. Δοκεῖ δέ μοι μετὰ ταῦτα περὶ τῆς παρασκευῆς διαλεκτέον εἶναι, τῆς τε Σοὶ γενησομένης, καὶ τοῖς ἐκείνοις ὑπαρχασας. Τὸ μὲν τοίνυν μέγιστον, Σὺ μὲν τοὺς Ἕλληνας εὖνους ἔξεις, ἢνπερ ἐθέλης ἐμμεῖναι τοῖς περὶ τούτων εἰρημένους, ἐκείνοι δὲ διὰ τὰς Λακεδαιμονίας τὰς ἐπὶ Λακεδαιμονίων, ὡς ἦν τε δυσμενεστάτους [εἶχον]. Ἦγοῦντο γὰρ Κύρου μὲν καὶ Κλέαρχου κατορθωσάντων, μᾶλλον ἔτι δουλεύσειν, Βασιλέως δὲ κρατήσαντος, ἀπ' ἀλλαγῆσθαι τῶν κακῶν τῶν παρόντων: ὅπερ καὶ συνέπεσεν αὐτοῖς. Καὶ μὴν καὶ στρατιώτας Σὺ μὲν ἐξ ἐτοίμου λήψη τοσούτους, ὅσους ἂν βουληθῆς: οὕτω γὰρ ἔχει τὰ τῆς Ἑλλάδος, ὥστε ἔξω εἶναι συστῆσαι Στρατόπεδον μείζον καὶ κρείττον ἐκ τῶν πλανωμένων, ἢ τῶν πολιτευομένων. Ἐν ἐκείνοις δὲ τοῖς χρόνοις οὐκ ἦν ξενικόν οὐδέν: ὥστε ἀνγκαζόμενοι ξενολογεῖν ἐκ τῶν πόλεων, πλείον ἀνήλισκον εἰς τὰς διδομένας τοῖς Ἕλλησι δωρεάς, ἢ τὸν εἰς τοὺς στρατιώτας μισθόν. Καὶ μὴν εἰ βουληθῆμεν ἐξετάσαι καὶ παραθελεῖν Σέ τε τὸν νῦν ἡγησόμενον τῆς στρατείας, καὶ βουλευσόμενον περὶ πάντων, καὶ Κλέαρχον τὸν ἐπιστατήσαντα τῶν τότε πραγμάτων, εὐρήσομεν ἐκείνον μὲν οὐδεμιᾶς πώποτε δυνάμειος πρότερον, οὔτε ναυτικῆς οὔτε πεζῆς, καταστανάντα Κύριον, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀτυχίας τῆς συμβάσης αὐτῷ περὶ τὴν Ἠπειρον ὀνομαστὸν γενόμενον: Σέ δὲ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος δικπεπραγμένον, περὶ ὧν εἰ μὲν πρὸς ἑτέρους τὸν λόγον ἐποιούμην, καλῶς εἶχε διαλεθεῖν, πρὸς Σέ δὲ διαλεγόμενος, εἰ πάσας τὰς πράξεις Σοὶ διεξοίην, δικαίως ἂν ἀνόητος καὶ περίεργος εἶναι δοκοίην.

μά. Ἄξιον δὲ μνησθῆναι καὶ τῶν βασιλέων, ἐφ' ὃν Σοὶ τε συμβουλεύομεν στρατεύειν, καὶ πρὸς ὃν Κλέαρχος ἐπολέμησεν, ἴν' ἐκαστέρου καὶ τὴν γνώμην καὶ τὴν δυνάμιν εἰδῆς. Ὁ μὲν τοίνυν τούτου πατὴρ τὴν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν, καὶ πάλιν τὴν τῶν Λακεδαιμονίων καταπολέμησεν, οὗτος δὲ οὐδενὸς πώποτε τῶν στρατευμάτων τῶν τὴν χώραν αὐτοῦ λυμαινομένων ἐπεκράτησεν. Ἐπειθ' ὁ μὲν τὴν Ἀσίαν πᾶσαν παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς

συνθήκαις ελαβεν, ὅτος δὲ τοσοῦτου δεῖ τῶν Ἑλλήνων ἀρχεῖν, ὥστ' οὐδὲ τῶν ἐκδοθεισῶν αὐτῷ (πόλεων) Κύριός ἐστιν. ἵππ' οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν ἀπορήσειε, πότερα γρῆ νομίζουσιν, τοῦτον αὐτῶν ἀρεστάνοι δι' ἀνανδρίαν, ἢ ἐκείνας ὑπερωρακέναι, καὶ καταπερρονηκέναι τῆς βραβερικῆς δυναστείας.

μβ'. Τὰ τοίνυν περὶ τὴν χώραν ὡς διακείται, ἴτις οὐκ ἂν ἀκούσας παρεξουσιάζει πολεμεῖν πρὸς αὐτόν; Αἴγυπτος μὲν γὰρ ἀφειστήκει καὶ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον· οὐ μὲν ἀλλ' ἐφοδοῦντο, μὴ ποτε Βασιλεὺς αὐτὸς ποιησάμενος στρατεῖαν, κρατήσῃε καὶ τῆς διὰ τὸν ποταμὸν δυσχωρίας, καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς ἀπάσης, νῦν δ' οὗτος ἀπῆλλαξεν αὐτοῦ τοῦ θεοῦ τούτου. Συναγκῶν γὰρ δύναμιν πλείστην, ὅσην οἷός τ' ἦν, καὶ στρατεύσας ἐπ' αὐτοῦ, ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν οὐ μόνον ἠττηθεὶς, ἀλλὰ καὶ καταγελασθεὶς, καὶ δόξας οὔτε βασιλεύειν οὔτε στρατηγεῖν ἀξίως εἶναι. Τὰ τοίνυν περὶ Κύπρον, καὶ Φοινίκην, καὶ Κιλικίαν, καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅθεν ἐχρῶντο τῷ ναυτικῷ, τότε μὲν ἦν μετὰ Βασιλέως, νῦν δὲ τὰ μὲν ἀεστέθη, τὰ δ' ἐν πολέμῳ καὶ κακοῖς τοσοῦτοις ἔστιν, ὥστ' ἐκεῖνο μὲν μηδὲν εἶναι τῶν ἔθνων τούτων χρήσιμον, Σοὶ δὲ, ἢ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν βουληθῆς, συμφόρως εἴξειν.

μγ'. Καὶ μὴν ἰδρίας γε τὸν εὐπορώτατον τῶν νῦν περὶ τὴν Ἰππειρον, προσήκει δυσμενέστερον εἶναι τοῖς Βασιλέως πράγμασι τῶν πολεμούντων· ἢ πάντων ἂν εἴη σχετικιώτατος, εἰ μὴ βουλοῖτο καταλειμῆσαι ταύτην τὴν ἀρχὴν, τὴν αἰκισαμένην μὲν τῶν ἀδελφῶν, πολεμήσασαν δὲ πρὸς αὐτόν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον ἐπιβουλεύουσαν, καὶ βουλευομένην τοῦ τε σώματος αὐτοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀπάντων γενέσθαι Κυρίαν. Ὑπὲρ ὧν δεδιώς, νῦν μὲν ἀναγκάζεται θεραπεύειν αὐτόν, καὶ χρήματ' ἀποδοῦναι κατ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀναπέμπειν· εἰ δὲ Σὺ διαδραῖνῃς εἰς τὴν Ἰππειρον, ἐκεῖνος τ' ἂν ἄσμενος ἴδοι, βοηθῶν ἤκειν αὐτῷ Σε νομίζων, τῶν τε ἄλλων στρατῶν πολλοὺς ἀποστήσει, ἢν ὑπόσχη τὴν Ἐλευθερίαν αὐτοῖς, καὶ τοῦνομα τοῦτο διασπείρῃς εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅπερ εἰς τοὺς Ἕλληνας εἰσπεσόν, καὶ τὴν Ἡμετέραν Ἀρχὴν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων κατέλυσεν.

μδ'. Ἐτι δ' ἂν πλείω λέγειν ἐπεχείρουν, ὃν τρόπον πολεμῶν, τάχιστ' ἂν περιγένοιτο τῆς τοῦ Βασιλέως δυνάμει· νῦν δὲ φοβοῦμαι, μὴ τινες ἐπιτιμῆσωσιν ἡμῖν, εἰ, μηδὲν πώποτε μεταχειρησάμενοι τῶν στρατηγικῶν, Σοὶ τολμῶμεν παραινεῖν τῷ πλείστα καὶ μέγιστα διαπεπραγμένῳ κατὰ πόλεμον. ἵστε περὶ μὲν τούτων οὐδὲν οἶμαι δεῖν πλείω λέγειν.

με'. Περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ἠγοῦμαι *ἀρκεῖν πρὸς παράδειγμα* τὸν τε πατέρα Σοι, καὶ τὸν κτησάμενον τὴν βασιλείαν, καὶ τὸν τοῦ γένους ἀρχηγόν, εἰ τῷ μὲν εἴη λέγειν, οἱ δὲ δύγκμιγ λάβοιεν, τῶν αὐτῶν ἂν τούτων γενέ-

σθαι συμβούλους, ὥνπερ ἐγώ. Χρῶμαι δὲ τεκμηρίοις, ἐξ ὧν διαπεπραγ-
 μένοι τυγχάνουσι: ὅ,τε γὰρ πατήρ Σου πρὸς τὰς πόλεις ταύτας, αἷς Σοὶ
 παραινῶ προσείχεν τὸν Νουόν, πρὸς ἀπάσας οἰκείως εἶχεν: ὅ,τε κησάμενος
 τὴν ἀρχήν, μείζον φρονήσας τὸν αὐτῷ πολιτῶν, καὶ μοναρχίας ἐπιθυ-
 μήσας, οὐχ ὁμοίως ἐβουλόσατο τῆς πρὸς τὰς τοιαύτας φιλοτιμίας ὠρμη-
 μένοις. Οἱ μὲν γὰρ, ἐν ταῖς ἐκυτῶν πόλεσι στάσεις καὶ σφαγὰς καὶ ταραχὰς
 ἐμποιοῦντες, ἐκτῶντο τὴν τιμὴν ταύτην, ὁ δὲ τὸν μὲν τόπον τὸν Ἑλληνικόν
 ὅλως εἶσσε, τὴν δ' ἐν Μακεδονίᾳ βασιλείαν κατασχεῖν ἐπιθύμησεν: ἠπί-
 στατο γὰρ τοὺς μὲν Ἕλληνας οὐκ εἰθισμένους ὑπομένειν τὰς μοναρχίας:
 τοὺς δ' ἄλλους οὐ δυνάμενους, ἀνευ τῆς τοιαύτης Δυναστείας, διοικεῖν τὸν
 βίον τὸν σφέτερον αὐτῶν. Καὶ γὰρ τοι συνεθεὶ διὰ το γινῶναι περὶ τούτων
 αὐτὸν ἰδίως, καὶ τὴν βασιλείαν γεγενῆσθαι πολὺ τῶν ἄλλων ἐξηλλαγμένην:
 μόνος γὰρ τῶν Ἑλλήνων, οὐχ ὁμοφύλου γένους ἀξιώσας ἄρχειν, μόνος καὶ
 διακυβεῖν ἠδυνάθη τοὺς κινδύνους τοὺς περὶ τὰς μοναρχίας γιγνομένους.
 Τοὺς μὲν γὰρ ἐν τῆς Ἑλλήσι τοιοῦτόν τι διαπεπραγμένους, εὖροιμεν ἂν
 οὐ μόνον αὐτοὺς διεσθαρμένους, ἀλλὰ καὶ τὰ γένος αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων
 κήφανισμένον, ἐκείνον δὲ, αὐτὸν τε ἐν εὐδαιμονίᾳ τὸν βίον διαγαγόντα,
 τῷ τε γένει καταλιπόντα τὰς αὐτὰς τιμὰς, ὥσπερ οὗτός εἶχε.

μς'. Περί τοίνυν Ἰρακλίου, οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ἀνδρείαν ὑμνοῦντες αὐτοῦ,
 καὶ τοὺς αὐτοὺς ἀπαριθροῦντες διατελευσῖ, περὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν τῆ
 ψυχῆ προσόντων ἀγαθῶν, οὐδεὶς οὔτε τῶν ποιητῶν, οὔτε τῶν λογοποιῶν,
 οὐδεμίαν φανήσεται μνεῖαν πεποιτημένος. Ἐγὼ δὲ ὄρω μὲν τόπον ἴδιον
 καὶ παντάπασιν ἀδιεργαστον, οὐ μικρὸν, οὐδὲ κενόν, ἀλλὰ πολλῶν μὲν
 ἐπαίνων καὶ καλῶν πράξεων ἡμέροντα, ποθοῦντα δὲ τὸν ἀξίως ἂν δυνηθέντα
 διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. Ἐφ' ὧν, εἰ μὲν νεώτερος ὢν ἐπέστην, ῥαδίως ἂν
 ἐπέδειξα τὸν πρόγονον Ἰμῶν, καὶ τῆ φρονήσει καὶ τῆ φιλοσοφίᾳ καὶ τῆ
 δικαιοσύνῃ, πλέον διενεγκόντα πάντων τῶν προγεγενημένων, ἢ τῆ βρώμῃ
 τῆ τοῦ σώματος: νῦν δ' ἐπελθὼν ἐπ' αὐτὸν, καὶ κατιδὼν τὸ πλῆθος τῶν
 ἐνόητων εἰπεῖν, τὴν τε δύναμιν τὴν παρούσαν Μοι κατεμεμφάμην, καὶ
 τὸν λόγον ἡσλόμην διπλασίῳ ἂν γενόμενον τοῦ νῦν ἀνοσιγινωσκομένου. Τῶν
 μὲν οὖν ἄλλων ἀφέξομαι πάντων διὰ τὰς αἰτίας ταύτας, μίαν δὲ πράξιν
 ἐκλεξάμενος ἔλαβον, ἥπερ ἦν προσήκουσα μὲν καὶ πρέπουσα τοῖς εἰρημέ-
 νοις, τὸν δὲ καιρὸν ἔχουσα μάλιστα σύμμετρον τοῖς νῦν λεγομένοις.

μζ'. Ἐκείνος γὰρ ὄρων τὴν Ἑλλάδα, πολέμων καὶ στάσεων καὶ πολλῶν
 ἄλλων κακῶν μεστήν οὔσαν, παύσας ταῦτα, καὶ διαλλάξας τὰς πόλεις
 πρὸς ἀλλήλας, ὑπέδειξε τοῖς ἐπιγιγνομένοις, μεθ' ὧν γρηὶ καὶ πρὸς οὐς δεῖ
 τοὺς πολέμους ἐκφέρειν. Μὴ γὰρ βραθυμήσας, ποικεάμενος δὲ στρατείαν

ἐπὶ Τροίαν, ἤπερ εἶχε μεγίστην τότε δύναμιν τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, τοσούτων διήνεγκε τῇ στρατηγίᾳ τῶν πρὸς τὴν αὐτὴν ταύτην ὕστερον πολυμυσιάντων, ὅσον οἱ μὲν μετὰ τῆς τῶν Ἑλλήνων δυνάμεως, ἐν ἔτεσι δέκα μόλις αὐτὴν ἐξεπιλιόρκησαν, ὁ δ' ἐν ἡμέραις ἐλάττωσιν ἢ τσακούταις, καὶ μετ' ὀλίγων στρατεύσει, ῥαδίως αὐτὴν κατὰ κράτος εἶλε. Καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν, τῶν ἐφ' ἑακτέρης τῆς Ἡπείρου τὴν περικλιαν κατοικοῦντων, ἅπαντας ἀπέκτεινεν: οὓς οὐδέποτε ἂν διέφθειρεν, εἰ μὴ καὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐκράτησε. Ταῦτα δὲ πράξεις, τὰς Στήλας τὰς Ἡρακλέους καλουμένας ἐποίησατο, τρόπαιον μὲν τῶν Βαρβάρων, μνημεῖον δὲ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων, ὄρους δὲ τῆς τῶν Ἑλλήνων γῆρας. Τοῦτου δ' ἕνεκά Σοι περὶ τούτων διηλλόν, ἵνα γνῶς, ὅτι Σε τυγχάνω τῷ λόγῳ παρακαλῶν ἐπὶ τοιαύταις πράξεσι, ἃς ἐπὶ τῶν ἔργων οἱ πρόγονοί Σοι φαίνονται κάλλιστα προαρινκνύτας.

μη'. Ἄπαντας μὲν οὖν χρόνους ἔχοντες, τὸ κράτιστον ὑποστισκόμενοι, πειρᾶσθαι γίνεσθαι τοιούτους, μάλιστα δὲ Σοι προσήκει. Τὸ γὰρ μηδὲ ἀλλοτρίοις χρῆσθαι παραδείγμασι, ἀλλ' οἰκίῳ ὑπάρχειν, ἴσως οὐκ εἰδὸς ὑπ' αὐτοῦ Σε παροξύνεσθαι, καὶ φιλονικεῖν, ὅπως τῷ προγόνῳ Σαυτὸν ὅμοιον παρασκευάσεις; Λίγω δ' οὐχ ὡς δυνατούμενον ἀπάσας Σε μιμήσασθαι τὰς Ἡρακλέους πράξεις (οὐδὲ γὰρ τῶν θεῶν ἐμοὶ δυνατέστιν ἂν), ἀλλὰ κατὰ γὰρ τὸ τῆς ψυχῆς ἥθος, καὶ τὴν φιλανθρωπίαν, καὶ τὴν εὐνοίαν, ἣν εἶχει εἰς τοὺς Ἕλληνας, δύναμις ἂν ὑποκοιθῆναι τοῖς ἐκείνου βουλευμάσι. Ἔστι δὲ Σοι πεισθέντι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, τυχεῖν δοῦναι, οἷος ἂν αὐτὸς βουλευθείη: ῥῆθον γὰρ ἐστὶν ἐκ τῶν παρόντων κτήσασθαι Σε τὴν καλλίστην, ἣπερ ἐξ ὧν παρέλαβες, ἐπὶ τὴν ὑπάρχουσαν προέλθειν. Σκέψαι δὲ, ὅτι Σε τυγχάνω παρακαλῶν, ἐξ ὧν ποιήσῃ τὰς στρατείας, οὐ μετὰ τῶν Βαρβάρων, ἐφ' οὓς οὐ δίκαιόν ἐστιν, ἀλλὰ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τούτους, πρὸς οὓς προσήκει τοὺς ἀφ' Ἡρακλέους γεγονότας πολεμεῖν.

μηβ'. Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ διὰ παντός Σε τοῦ λόγου πειρῶμαι προτρέπειν ἐπὶ τὰς εὐεργεσίας τῶν Ἑλλήνων, καὶ πραότητας, καὶ φιλανθρωπίας: ὁρῶ γὰρ τὰς μὲν χαλεπότητας λυπηρὰς οὖσας καὶ τοῖς ἔχουσι, καὶ τοῖς ἐντυχάνουσι: τὰς δὲ πραότητας οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ζώων, καὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων εὐδοκίμουσας, ἀλλὰ καὶ τῶν θεῶν τοὺς μὲν τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν αἰτίους ὄντας, Ὀλυμπίους προσαγορευομένους, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς καὶ ταῖς τιμωρίαις τεταγμένους; δυσχερεστέρως τὰς ἐπωνυμίας ἔχοντας: καὶ τῶν μὲν καὶ τοὺς ἰδιώτας, καὶ τὰς πόλεις, καὶ νεῶς καὶ βωμῶς ἰδρυμένους, τοὺς δὲ οὐτ' ἐν ταῖς εὐχαῖς οὐτ' ἐν ταῖς θυσίαις τιμωμένους; ἀλλ' ἀποκομπὰς αὐτῶν ἡμᾶς κοισυμένους. Ἐν ἐνθυμούμενον εὐίξιν

Σκαυτὸν χρῆ, καὶ μελετᾶν, ὅπως εἴη μᾶλλον ἢ νῦν τοιαύτην ἀπαντα, περὶ
 Σοῦ τὴν γνώμην εἶχουσι. Χρῆ δὲ τοὺς μίζονος δόξης τῶν ἄλλων ἐπιθυμου-
 ντας, περιβαλέσθαι μὲν τῇ διανοίᾳ τὰς πράξεις δυνατάς μὲν, εὐχῆ δ' ὁμοίως,
 ἐξεργάζεσθαι δὲ ζητεῖν αὐτάς, ὅπως ἂν οἱ καιροὶ παραδίδωσιν.

ν'. Ἐκ πολλῶν δ' ἂν κατανοήσεις, ὅτι δεῖ τοῦτον τὸν τρόπον πράττειν,
 μάλιστα δ' ἐκ τῶν Ἰάσονι συμβάντων. Ἐκείνος γάρ, οὐδὲν τοιοῦτον οἶον Σὺ
 καταργασάμενος, μεγίστης δόξης ἐτυχεν, οὐκ ἐξ ὧν ἔπραξεν, ἀλλ' ἐξ ὧν
 ἔφησεν. Ἐποιεῖτο γὰρ τοὺς λόγους, ὡς εἰς τὴν Ἥπειρον διαθεσόμενος,
 καὶ Βασιλεῖ πολεμῆσων. Ὅπου δ' Ἰάσων, λόγῳ μόνον χρησάμενος, οὕτως
 αὐτὸν ἠόησας, ἵσπασεν τινὰ χρῆ προσδοκᾶν περὶ Σοῦ γνώμην αὐτοῦς εἶξιν,
 ἣν ἔργῳ ταῦτα πράξης, καὶ μάλιστα μὲν πειροθῆς ὄλην τὴν βασιλείαν
 ἐλεῖν, εἰ δὲ μὴ, χώραν ὅτι πλείστην ἀφροίσασθαι, καὶ διαλαβεῖν τὴν
 Ἀσίαν, ἣν λέγουσι τινὲς ἀπὸ Κιλικίας μέχρι Σινώπης; πρὸς δὲ τούτοις
 κτίσαι πόλεις ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ κἀποικίαις τοὺς νῦν πλανωμένους
 δι' ἔνδεικν τῶν κατ' ἡμέραν, καὶ λυμνινομένους οἷς ἂν ἐντύχωσιν. Οὐδὲ
 εἰ μὴ πύσομεν ἀθροίζομένους, βίον ἱκανὸν αὐτοῖς πορίσαντες, λήσουσιν
 ἡμᾶς τοσοῦτοι γινόμενοι τὸ πλῆθος, ὥστε μηδὲν ἕττον αὐτοὺς εἶναι φο-
 βερῶς τοῖς Ἕλλησιν, ἢ τοῖς Βαρβάροις: ὧν οὐδεμίαν ποιούμεθα πρόνοιαν
 ἀλλ' ἀγνοοῦμεν κοινὸν ὄρθρον καὶ κίνδυνον ἀπαιεῖν ἡμῖν ἀσζιζόμενον. Ἔστιν
 οὖν ἀνδρὸς μέγα φρονούντος, καὶ φιλέλληνος, καὶ παρρωτέρου τῶν ἄλλων
 τῇ διανοίᾳ καθορώμενος, ἀποχρησάμενον τοῖς τοιοῦτοις πρὸς τοὺς Βαρβάρους,
 καὶ χώραν ἀποτεμόμενον τοσαύτην, ὅσων ὀλίγω πρότερον εἰρήκαμεν, ἀπαλ-
 λάξαι τε τοὺς ξενιτευομένους τῶν κακῶν, ὧν αὐτοὶ τ' ἔχουσι, καὶ τοῖς ἄλλοις
 παρέχουσι, καὶ πόλεις ἐξ αὐτῶν συστήσαι, καὶ ταύταις ἐχυρῶσαι τὴν Ἑλ-
 λάδα, καὶ προβαλέσθαι πρὸ πάντων ἡρώων. Ταῦτα γὰρ πράξας, οὐ μόνον
 ἐκείνους εὐδαίμονας ποιήσεις, ἀλλὰ καὶ πάντας ἡμᾶς εἰς ἀσφάλειαν κατα-
 στήσεις. Ἦν δ' οὖν τούτων διαμάρτης, ἀλλ' ἐκείνῳ γε βραδίως ποιήσεις, τὰς
 πόλεις τὰς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦσας ἐλευθερώσεις. Ὅ,τι δ' ἂν τούτων πρά-
 ξαι δυναθῆς, ἢ καὶ μόνον ἐπιχειρήσης, οὐκ εἰσ' ὅπως οὐ μᾶλλον τῶν ἄλλων
 εὐδοκιμήσεις: καὶ δικαίως, ἦνπερ ἐπὶ ταῦτα αὐτὸς τε ὀρμήσης, καὶ τοὺς
 Ἕλληνας προτρέψης.

να'. Ἐπεὶ νῦν γε τίς οὐκ ἂν εἰκότως τὰ συμβεβηκότα θαυμάσειε, καὶ
 καταφρονήσειεν ἡμῶν; ὅπου παρὰ μὲν τοῖς Βαρβάροις, οὓς ὑπειλήφαμεν
 μαλακοὺς εἶναι, καὶ πολέμων ἀπειροὺς καὶ διεφθαρμένους ὑπὸ τῆς τρυφῆς,
 ἄνδρες γεγονάσιν, οἱ τῆς Ἑλλάδος ἠξίωσαν ἄρχειν, τῶν δ' Ἑλλήνων οὐδεὶς
 τοσοῦτο πεφρόνηκεν, ὥστ' ἐπιχειρήσαι τῆς Ἀσίας ἡμᾶς ποιῆσαι Κυρίους:
 ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῶν ἀπολελειμμένοι τυγχάνομεν, ὥστ' ἐκείνοι μὲν οὐκ

ἤκανσαν οὐδὲ προὔπαρξαι τῆς ἐχθρᾶς τῆς πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἡμεῖς δὲ οὐδ' ὑπὲρ ὧν κκῶς ἐπάθομεν, ἀμύνασθαι τολμῶμεν αὐτούς: ἀλλ' ὀμολογούντων ἐκείνων ἐν ἅπασι τοῖς πολέμοις μήτε στρατιώτας ἔχειν, μήτε στρατηγούς, μήτ' ἄλλο μηδὲν τῶν εἰς τοὺς κινδύνους χρῆσιμων, ἀλλὰ ταῦτα πάντα παρ' ἡμῶν μεταπεμπομένων, εἰς τοῦτο ἤκομεν ἐπιθυμίας τοῦ κκῶς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιῆν, ὥστε, ἔξῃν ἡμῖν τάκεινων ἀδεῶς ἔχειν, πρὸς ἡμᾶς αὐτούς περὶ μικρῶν πολεμοῦμεν, καὶ τοὺς ἀρισταμένοὺς τῆς ἀρχῆς τῆς Βασιλέως συγκαταστρεφόμεθα, καὶ λελήθαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐνίοτε μετὰ τῶν πατρικῶν ἐχθρῶν τοὺς τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας ἀπολλύναι ζητούντας.

νβ'. Διὸ καὶ Σοὶ νομίζω συμφέρον, οὕτως ἀνάδρους δικαιμένων τῶν ἄλλων, προστῆναι τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἐκείνον. Προστίκει δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις τοῖς ἀρ' Ἡρακλέους πεφυκόσι, καὶ τῆς ἐν πολιτείᾳ καὶ νόμοις ἐνδεδεμένοις, ἐκείνην τὴν πόλιν στέργειν, ἐν ἣ ταχύνουσι κατοικοῦντες, Σὲ δ', ὡς περ ἄρετον γεννημένον, πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα πατρίδα νομίζειν, ὡς περ ὁ γεννήσας ἡμᾶς, καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ αὐτῆς, ὁμοίως, εἰς περὶ ὧν μάλιστα σπουδάζεις.

νγ'. Ἴσως δ' ἂν τινες ἐπιτιμήσασί μοι τολμήσειαν, τῶν οὐδὲν ἄλλο δυναμένων ἢ τούτῳ πειθῆναι, ὅτι Σὲ προειλόμην παρακαλεῖν ἐπὶ τῇ τῆν στρατείᾳ τὴν ἐπὶ τοὺς Βαρβάρους, καὶ τὴν ἐπιτρέψαι τὴν τῶν Ἑλλήνων, παραλιπὼν τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.

νδ'. Ἐγὼ δ', εἰ μὲν πρὸς ἄλλους τινὰς πρότερον ἐπεχείρουμι διαλέγεσθαι περὶ τούτων, ἢ πρὸς τὴν πατρίδα τὴν τῆς τοὺς Ἕλληνας ἐλευθερώσασαν, διὰ μὲν ἀπὸ τῶν Βαρβάρων, ἅπασ' δὲ ἀπὸ τῆς Λακεδαιμονίων ἀρχῆς, ὡς λόγους ἂν πλημμελεῖν: νῦν δ' ἐκείνην φανήσομαι πρότερον ἐπὶ ταῦτα προτρέπων, ὡς ἡδυνάμην μετὰ πλείστῃς σπουδῆς: αἰσθανόμενος δὲ ἕλαττον αὐτὴν φρονιζούσαν τῶν ὑπ' ἑμοῦ λεγομένων, ἢ τῶν ἐπὶ τοῦ βήλατος μαινομένων, ἐκείνην μὲν εἶσα, τῆς δὲ πραγματείας οὐκ ἀπέστην. Διὸ δικαίως ἂν με πάντες ἐπικριοῖεν, ὅτι τῇ δυνάμει ταύτῃ χρώμενος, ἦν ἔχων ταχύνω, διατετέλεκα πάντα τὸν χρόνον, πολεμῶν μὲν τοῖς Βαρβάροις, κατηγορῶν δὲ τῶν μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχόντων ἑμοί, προτρέπειν δ' ἐπιχειρῶν, οὗς ἂν ἐλπίζω μάλιστα δυνήσεσθαι τοὺς μὲν Ἕλληνας ἀγαθόν τι ποιῆσαι, τοὺς δὲ Βαρβάρους ἀφελῆσθαι τὴν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν. Διόπερ καὶ νῦν πρὸς Σὲ ποιῶμαι τοὺς λόγους, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι τοῖς μὲν ὑπ' ἑμοῦ λεγομένοις πολλοὶ φθνήσουσι, τοῖς δ' αὐτοῖς τεύτοισι ὑπὸ Σοῦ πρακτομένοις ἅπαντες σνησθήσονται. Τῶν μὲν γὰρ εἰρημένων οὐδεὶς κεραιώνηκε, τῶν δὲ ὀφελῶν τῶν κατεργασθησομένων, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ οἴχεται μεθέξειν.

νέ. Σκέψαι δ' ὡς αἰσχρὸν περιορᾶν τὴν Ἀσίαν ἄμεινον πράττουσαι τῆς Εὐρώπης, καὶ τοὺς Βαρθάρους εὐπορωτέρους ὄντας τῶν Ἑλλήνων: ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἀπὸ Κύρου τὴν ἀρχὴν ἔχοντας, ὃν ἡ μήτηρ εἰς τὴν ὕδὸν ἐβέβαλε, Βασιλεὺς Μεγάλους προσαγορευομένους, τοὺς δ' ἀπ' Ἡρακλείου περικτάτας, ὃν ὁ γεννήσας διὰ τὴν Ἀρετὴν εἰς θεοὺς ἀνήγαγε, ταπεινοτέρους ὀνόμασιν ἢ κείνοι προσαγορευομένους. Ἴν' οὐδὲν ἰατέον οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἀναστρεπτέον καὶ μεταστατέον ἅπαντα ταῦτ' ἐστίν.

νς'. Εὐ δ' ἔσθι μὴδὲν ἂν Με τούτων ἐπιχειρήσαντα πείθειν Σε, εἰ Δυναστείαν μόνον καὶ πλοῦτον ἐώρων ἐξ αὐτῶν γενησόμενον. Ἠγούμαι γὰρ τά γε τοιαῦτα καὶ νῦν Σοι πλείω τῶν ἰκανῶν ὑπάρχειν, καὶ πολλὴν ἀπληστίαν ἔχειν, ὅστις πραιοῖται κινδυνεύειν, ὥστ' ἢ ταῦτα λαβεῖν, ἢ στερεθῆναι τῆς ψυχῆς. Ἀλλὰ γὰρ σὺ πρὸς τὰς τούτων κτήσεις ἀπόβλεψας ποιούμαι τοὺς λόγους, ἀλλ' οὐδένοσ ἐκ τούτων μεγίστην Σε καὶ καλλίστην γενήσεσθαι δοῶμαι. Ἐνθυμοῦ δ' ὅτι τὸ μὲν σῶμα θνητὸν ἅπαντες ἔχομεν, κατὰ δὲ τὴν εὐδοξίαν καὶ τοὺς ἐπαίους, καὶ τὴν σῆμνη τὴν τῷ χρόνῳ συμπαροκοιουούσῃ, Ἀθανασίας μεταλαμβάνομεν, ἧς ἄξιον ὀρεγομένους, καθ' ὅσον οἰοῖ τ' ἔσμεν, ὀτιοῦν πάσχον. Ἰδοὺς δ' ἂν καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς ἐπιεικεστάτους, ὑπὲρ ἄλλου μὲν οὐθένος ἂν τὸ ζῆν ἀντικαταλλαχθένους, ὑπὲρ δὲ τοῦ τυχεῖν καλλῆ; δοῆς ἀποθνήσκον ἐν τοῖς πολέμοις ἐθέλοντας: ὅλωσ δὲ, τοὺς μὲν τιμῆς ἐπιθυμοῦντας αἰεὶ μειζόνος, ἧς ἔχουσιν, ὑπὸ πάντων ἐπαινουμένους, τοὺς δὲ πρὸς ἄλλο τι τῶν ἀνόσθως φιλομένων τοῖς πολλοῖς ὀλοσχερῶς δικαιωμένους, ἀκρατετέρους καὶ φαυλοτέρους εἶναι δοκοῦντας. Τὸ δὲ μέγιστον τῶν εἰρημένων, ὅτι συμβαίνει τοῦ μὲν πλοῦτου καὶ τῶν δυναστειῶν πολλάκις τοὺς ἐχθροὺς κυρίους γίνεσθαι, τῆς δ' εὐνοίας τῆς παρὰ τῶν πολιτῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν προσηρημένων, μηδένας ἄλλους καταλείπεσθαι κληρονόμους, πλὴν τοὺς ἐξ ἡμῶν γεγονότας. Ὡστ' ἡσχυνόμην ἂν, εἰ μὴ τούτων ἕνεκα συνεβούλευόν Σε, καὶ τὴν στρατείαν ποιῆσθαι ταύτην, καὶ πολεμεῖν καὶ κινδυνεύειν.

νζ'. Οὕτω δ' ἄριστα βουλεύσῃ περὶ τούτων, ἂν ὑπολάβῃς μὴ μόνον τὸν λόγον Σε τοῦτον παρακαλεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὺς προγόνους, καὶ τὴν τῶν πατέρων ἀνδρίαν, καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους γενομένους, καὶ δοῶντας ἡμιθέους εἶναι διὰ τὴν στρατείαν τὴν ἐπ' ἐκείνους, μάλιστα δὲ πάντων τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ Σὺ μὲν τυγχάνεις τοσαύτην δύναμιν κεκτημένος, ὅσπν οὐδεὶς τῶν τὴν Εὐρώπην οἰκησάντων: πρὸς ὃν δὲ πολεμήσεις, οὕτως ἐστὶ σφόδρα μεμισημένος, καὶ καταπερρονημένος ὑφ' ἀπάντων, ὡς οὐδεὶς πώποτε τῶν βασιλευσάντων.

νη'. Πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποησάμην οἷόν τ' εἶναι, ὅπως ἂν συνεργήσωμι

τούς λόγους πάντας, τούς ὑπ' ἑμοῦ περὶ τούτων εἰρηκώσους: μάλλον γὰρ ἂν ἀξιώχρεως ἔδοξεν οὕτως ἢ πραγματεία εἶναι τῆς ὑποθέσεως. Οὐ μὴν ἀλλὰ Σέ γε γρη σκοπεῖν ἐξ ἅπαντων τὰ συντείνοντα καὶ προτρέποντα πρὸς τὸν πόλεμον τούτων.

νβ'. Οὐκ ἀγνώθ' δ', ὅτι πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων τὴν Βασιλέως δύναμιν ἄμαχον εἶναι νομίζουσιν, ὃν ἄξιον θαυμάζειν, εἰ τὴν ὑπ' ἀνθρώπου Βασιλέως καὶ κακῶς τετραμμένον κατασταθεῖσαν καὶ συνταχθεῖσαν ἐπὶ Δουλίεω, ταύτην ὑπ' ἀνδρὸς Ἑλλήνος, καὶ περὶ τούς πολέμους πολλὴν ἐμπειρίαν ἔχοντος, μὴ νομίζουσιν ἂν ἐπ' Ἐλευθερίᾳ διαλυθῆναι: καὶ ταῦτα εἰδότες, ὅτι συστήσαι μὲν ἐστὶν ἅπαντα γλαπὸν, διαλυθαι δὲ ῥάδιον.

ζ'. Ἐνθυμοῦ δέ, ὅτι μάλιστα τούτους τιμῶσιν ἅπαντες καὶ θαυμάζουσιν, οἵτινες ἂν ἀμφοτέρω δύνωνται καὶ πολιτεύεσθαι καὶ στρατηγεῖν. Ὅταν οὖν ἄρξῃ τούς ἐν μιᾷ πόλει τοιαύτην ἔχοντες τὴν φύσιν, εἰδοκιμούμενος, ἴποιους τινὰς γρη προσδοκᾷ τούς ἐπαίνους ἔσεσθαι, τούς περὶ τοῦ ῥάδιου-συνέμου, ὅταν φαίη τῆς μὲν εὐεργεσίας ἐν ἅπκοι τοῖς Ἑλλήσι πεπολιτευμένους, ταῖς δὲ στρατηγίαις τοῖς Βασιλέως καταστραμμένους; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγαῦμαι ταῦτα πέρας ἔχειν: οὐδένα γὰρ Ἕλληνα ποτὲ δυνάσασθαι μείζω πράξει τούτων: οὔτε γὰρ ἐν τοῖς Ἑλλήσι γεννηθεῖσι τελικούτου ἔργον, ὅσον ἐστὶ τὸ πάντας ἡμᾶς ἐκ τούτων πολέμων ἐπὶ τὴν ὀλέονταν προαγαγεῖν, οὔτ' ἐν τοῖς Βασιλέως εἰκὸς ἐστὶν συστήσαι τελικούταν δύναμιν, ἣν τὴν νῦν ὑπάγουσαν καταλύσῃ. Ἴστε τῶν μὲν ἱππιγενομένων, οὐδ' ἦν τις τῶν ἄλλων διενέχη τὴν φύσιν, οὐδὲν ἔξει ποιῆσαι τοιούτων: ἀλλὰ μὴν τῶν προγεγεννημένων ἔργου πᾶραβάλλει τὰς πράξεις ταῖς ἤδη διὰ τοῦ καταπραγασμένοις, οὐκ αἰσχρῶς, ἀλλ' ἀκλήθηνως. Ὅστις γὰρ ἔλην τοσαῦτα τυγχάνεις καταστραμμένος, ὅσας οὐδεὶς πώποτε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πόλεις εἶλε, ἴπως οὐκ ἂν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἀντιπαραβάλλων, ῥάδιος ἂν ἐπέδειξα μείζω Σε κἀκείνων διαπεπραγμένον; ἀλλὰ γὰρ εἰλόμην ἀποσχέσθαι τῆς τοιαύτης ιδέας δι' ἀμφοτέρω, διὰ τε τοῖς οὐκ εὐκαίρως αὐτῇ χρωμένους, καὶ διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι ταπεινοτέρους ποιεῖν τῶν νῦν ὄντων τούς ἡμιθέους εἶναι νομιζομένους.

ζα'. Ἐνθυμοῦ δ', ἵνα τι καὶ τῶν ἀρχαίων εἴπωμεν, ὅτι τὸν Ταντάλου πλοῦτον, καὶ τὴν Πέλοπος Ἀρχὴν, καὶ τὴν Εὐρουσθέως δύναμιν, οὐδεὶς ἂν οὔτε λόγων εὐρετῆς, οὔτε ποιητῆς ἐπικινέσειεν: ἀλλὰ γε τὴν Ἡρακλέους ὑπερβολὴν, καὶ τὴν Θησέως ἀρετὴν, καὶ τούς ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένους, καὶ τούς ἐκείνοις ὁμοίους γενομένους, ἅπαντες ἂν εὐλογήσειαν. Καίτοι τοῖς ὀνομαστοτάτους καὶ ἀρίστοις αὐτῶν, ἴσμεν ἐν μικροῖς πολυχίσις καὶ νη-συδρίσις τὰς Ἀρχὰς κατασχόντας, ἀλλ' ὅμως ἰσότητον καὶ πᾶρα πᾶσιν

ὀνομαστὴν τὴν αὐτῶν δόξαν κατέλιπον: ἅπαντες γὰρ φιλοῦσιν οὐ τοὺς σφίσι
αὐτοῖς μεγίστην Δυναστείαν κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς τοῖς Ἕλλησι πλείστον
ἀγαθῶν αἰτίους γεγενημένους.

ξβ'. Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτων αὐτοὺς οὕτως τὴν γνώμην ταύτην ἔχοντας,
ἀλλ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως. Ἐπεὶ καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν οὐδεὶς ἂν ἐπαινέσειεν,
οὐδ' ὅτι τὴς θαλάττης ἤρξεν, οὐδ' ὅτι τοσοῦτο πλῆθος χρημάτων εἰσπρά-
ξασα τοὺς συμμάχους, εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήνεγκεν, ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὅτι
πολλῶν πόλεων ἐξουσίαν ἔλαβε, τὰς μὲν ἀναστάτους ποιεῖσαι, τὰς δὲ αὐ-
ξῆσαι, τὰς δὲ ὅπως ἤθουλήθη διοικῆσαι, (ταῦτα γὰρ ἅπαντα παρῆν αὐτῇ
πράττειν): ἀλλ' ἐκ τούτων μὲν πολλαὶ κατηγορίαι κατ' αὐτῆς γεγόνασιν:
ἐκ δὲ τοῖς ἐν Μαραθῶνι μάχῃς, καὶ Σαλαμῖνι νυμφαχίαις, καὶ μάλιστα ὅτι
τὴν αὐτῶν ἐξέλιπον ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας, ἅπαντες αὐτὴν
ἐγκωμιάζουσι. Τὴν δ' αὐτὴν γνώμην καὶ περὶ Λακεδαιμονίων ἔχουσι: καὶ
γὰρ ἐκείνων ἀγανταὶ μᾶλλον τὴν ἡτταν τὴν ἐν Θερμοπύλαις, ἢ τὰς ἄλλας
νίκας. Καὶ τὸ τρόπαιον τὸ μὲν κατ' ἐκείνων ὑπὸ τῶν Βαρβάρων σταθὲν
ἀγκυρῶσι, τὰ δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατὰ τῶν ἄλλων, οὐκ ἐπαινοῦσι, ἀλλ'
ἀνηδῶς ὀρώσιν: ἠγοῦνται γὰρ τὸ μὲν Ἀρετῆς εἶναι σημεῖον, τὰ δὲ πλεο-
νεξίας.

ξγ'. Ταῦτ' οὖν ἐξετάσας πάντῃ, καὶ διελλθὼν πρὸς αὐτὸν, ἦν μὲν τι τῶν
εἰρημένων ἢ μαλακώτερον καὶ καταδέεστερον, ἀποβλέπειν εἰς τὴν ἡλικίαν
δεῖ τὴν ἡμῶν, ἢ δικαίως ἂν ἅπαντες συγγνώμην ἔχουσι: ἦν δ' ἔμοιχα τοῖς
πρότερον διαδοδομένοις, νομίζειν αὐτὰ χρεῖα, μὴ τὸ γῆρας τούμῳ εὐρεῖν,
ἀλλὰ τὸ δαιμόνιον ὑποβαλεῖν οὐκ ἔμοῦ φροντίζον, ἀλλὰ τῆς Ἑλλάδος κη-
δόμενον, καὶ βουλούμενον ταύτην τῶν κακῶν ἀπαλλάξαι τῶν παρόντων,
καὶ Σοὶ δόξαν πολὺ μείζω τετραθῆναι τῆς νῦν ὑπαρχούσης. Οἶμαι δὲ Σε
οὐκ ἀγνοεῖν, ὅν τρόπον οἱ θεοὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων διοικοῦσιν. Οὐ γὰρ αὐ-
τόχειρες, οὔτε τῶν ἀγαθῶν, οὔτε τῶν κακῶν γίνονται τῶν συνόντων
αὐτοῖς: ἀλλ' ἐκάστοις τοιαύτην ἐννοίαν ἐμπαινοῦσιν, ὥστε δι' ἀλλήλων ἡμῶν
ἐκάτερα παραγίγνεσθαι τούτων. Οἶον ἴσως καὶ νῦν, τοὺς μὲν λόγους ἡμῶν
ἀπένειμαν, ἐπὶ δὲ τὰς πράξεις Σε πάττουσι, νομίζοντες τούτων μὲν Σε
κάλλιστ' ἂν ἐπιστατῆσαι, τὸν δὲ λόγον τὸν ἑμὸν, ἥκιστα ἂν ὀχληρὸν γε-
νέσθαι τοῖς ἀκούουσιν. Ἠγοῦμαι δὲ καὶ τὰ πεπραγμένα πρότερον οὐκ ἂν
ποτέ Σοὶ γενέσθαι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, εἰ μὴ τις θεῶν αὐτὰ συγκατῶρ-
θωσεν, οὐχ ἵνα τοῖς Βαρβάροις μόνον τοῖς ἐπὶ τῆς Εὐρώπης κατοικοῦσι
πολεμῶν διατελῆς, ἀλλ' ὅπως, ἐν τούτοις γυμνασθῆις, καὶ λαθῶν ἐμπειρίαν,
καὶ γνωσθῆις οἷος εἶ, τούτων ἐπιθυμήσης, ὧν τυγχάνω συμβεβουλευκῶς.

Δίσχυρὸν οὖν ἐστὶ κλιῶς τῆς τύχης ἠγουμενῆς ἀπολειφθῆναι, καὶ μὴ παρασχέιν αὐτόν, εἰς ἃ βούλεται Σε προαγαγεῖν.

Ξδ'. Νομίζω δὲ χρῆναί Σε πάντας μὲν τιμᾶν τοὺς περὶ τῶν Σοὶ πεπραγμένων ἀγαθῶν τι λέγοντας, κάλλιστα μὲν τοι νομίζουσιν ἐγκωμιάζειν ἐκείνους, τοὺς μειζόνων ἔργων καὶ τολικούτων τὴν Σὴν φύσιν ἀξιοῦντας, καὶ μὴ μόνον τοὺς ἐν τῷ παρόντι κεχρησμένους διειλεγμένους, ἀλλ' οἵτινες τοὺς ἐπιγυμναμένους οὕτω ποιήσουσι τὰς Σὲ πράξεις θαυμάζειν, ὡς οὐδενὸς ἄλλου τῶν προγεγενημένων. Πολλὰ δὲ βουλευόμενος τοιαῦτα λέγειν, οὐ δύναμαι· τὴν δ' αἰτίαν δὲ ἦν, πλεονάκεις τοῦ δένοντος εἶρηκα.

Ξε'. Λοιπὸν οὖν ἐστὶ τὰ προειρημένα συναγαγεῖν, ἵν' ὡς ἐν ἐλαχίστοις κατὰ τοὺς τὸ κεφάλαιον τῶν συμβεβουλευμένων. Φημί γὰρ χρῆναί Σε τοὺς μὲν Ἕλληνας εὐεργετεῖν, Μακεδόνων δὲ βραδύειν, τῶν δὲ Βαρβάρων ὡς πλείστον ἄρχειν. Ἦν γὰρ ταῦτα πράττεις, ἅπαντές Σε γὰρ ἔξουσιν· οἱ μὲν Ἕλληνες, ὑπὲρ ὧν ἂν εὖ πάσχωσι· Μακεδόνες δὲ, ἂν βασιλικῶς, ἀλλὰ μὴ τυραννικῶς αὐτῶν ἐπιστατῆς· τὸ δὲ τῶν ἄλλων γένος, ἂν διὰ Σε Βασιλικῆς Δεσποτείας ἀπαλλαγέντες, Ἑλληνικῆς ἐπιμελείας τύχωσι. Ταῦθ' ὅπως μὲν γέγραπται τοῖς καιροῖς καὶ ταῖς ἀκοιβεῖαις, παρ' ἡμῶν τῶν ἀκούοντων πυνθάνεσθαι δίκαιόν ἐστιν· ἥτι μόντοι βελτίω τούτων καὶ μᾶλλον ἀμύττοντα τοῖς ὑπάρχουσιν οὐδεὶς ἂν Σοὶ συμβουλεύσειεν, σαφῶς εἰδέναι νομίζω.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ, ΕΠΙΛΙΣΤΕΡΑ, ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΟΛΟΥ.

Ὅλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐν ταῖς κληρονομίαις ἀναπτύσσον κατ' ἰσότητα μὲ σπουδὴν τὰς σωματικὰς τῶν δυνάμεις, καὶ τοῦ Νοῦ ἀμειλιμένως ἐκείνας μόνον, μ' ὅσας τὸ κρομῖον νὰ ἐπιτυγχάνῃ δύναται τὸν σκοπὸν του. Ἄλλ' οἱ σπουδαῖοι, ἀκού εἰς ὅλους ὑποδείξουν - πῶς νὰ εὐδαιμονήσουν, μόνον οὗτοι μόνον κακοδαιμονοῦντες, ἐκτός τοῦ φρονίμου Ἰσοκράτους. Τὰ πάντα τοῖς πᾶσι γινόμενοι, διὰ νὰ κερδίουν οἱ πάντες τῆς Γῆς τὰ ἀγαθὰ, πένηται παραπονοῦμενοι κατὰ τῆς ἀγνωστονίας τῶν παρ' αὐτοῖς εὐεργετηθέντων ἐγκλίρας.

Παράδοξος Ἱστορία, μεγαλοπρεπὴς καὶ ἀξιοσημείωτος εἰς τὸν κόσμον, μὴ ὑπῆρξεν, ὅστε θίλει φανῆ παρὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων! Ἐν τῇ αὐτῇ ἐποχῇ, πόλις καὶ πολιτεία ἤ Δημοσθένης, ὁ ἀδυσώπητος τοῦ Μακεδόνος Φιλίππου Ἀνταγωνιστῆς, καὶ ὁ Διδασκαλὸς αὐτοῦ Ἰσοκράτης. Ὁ μὲν πνεῖ ἐκδικεῖεν καὶ μίτος κατὰ τῶν Βασιλέων, ὁ δὲ συμβουλεύει ὡς Ἄνακτα τὸν Δημοκρίτου, χειραγωγεῖ ὡς Φιλέλληνας τὸν Ἡγεμόνα Νικοκλῆ, τὴν Βιτόριαν καὶ τὸν Πολίτην - Βασιλέα, καὶ δικαιοῖται νὰ ἀνυψώσῃ ἀπὸ τὸν λάκκον τῆς κοπρίας τοῦ Μισέλληνα Φιλίππου, τὸν Μακεδόνα!

Ὁ Ὀμηρος ἀπειροῖται, διαρεῖν, τὴν Μοῦσαν του εἰς τὴν Μαχαίραν τοῦ Ἀχιλλῆος πρωτίστως· ὁ δὲ Δημοκρατικὸς Ἰσοκράτης, χωρὶς νὰ παραδειχθῇ τὸ « Εἰς Κοίρακος, εἰς Βασιλεύς » σπρώχνει εἰς τὸν πόλεμον τοὺς Ἡγεμόνας καὶ τοὺς Ἀκούς τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ φύσις καὶ ἡ πολιτεία ἐδωρήσαντο φρονῆν, τόλμαν καὶ μίτος ἐπιμόρου κατὰ τῶν Ἀσυντάκτων Ἡγεμόνων τῆς Μακεδονίας εἰς τὸν Δημοσθένη· ἐνθ' ὁ Ἰσχυρότερος, Ἄτολμος καὶ

Αμερικήνας, Ισοκράτης δακτύλιος κάπες περιστάσεις, διὰ τὰ τοῦ συμφοροῦτος μετὰ τῶν πρώτων Ἑλλήνων, Ἀθηναίων καὶ Ἀκαδημαϊκῶν! Ποῖος τῶν μεγαλοφυῶν τούτων δύο Πατέρων πατὴρ τῶν ἀγαθέστερων θράμων; Δύσκολος ἢ ἀπάντητος! Ἐνὸς τις βλέπει τὸ τραχηλιώτερον τοῦ Δημοσθένους τῆος, μακρῆζα τὴν εἰρηκὴν διαγωγὴν τοῦ Ἰσοκράτους, ὅστις ἔζησε καὶ ἀπέθανεν ἠριλῶν καὶ ἀνταρτελούμενος. Τοῦ πρώτου αἱ λαμπρῆ συμβουλαὶ πρὸς τὸν Πάτριον ἦσαν ἀστραφαί, αἱ δὲ τοῦ δευτέρου πρὸς τὴν Ἐλλάδα, γεωμετρικῆ πυραμίδος. Ὅταν πράχθαι νὰ συμπλέξῃς τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς πρὸς ἀλλήλους στραγὰς καὶ εἰς τὸ Ἀνεξάρτητον ἀπὸ τοῦ Ἀστυνότου, σπουδάξῃς τὸν Δημοσθένη· ὁτάκις ἔρω; νὰ ἐνόση; εἰς Κοινωνίαν ἐπιθυμῇς τοῦ Ἀθήναι; μετὰ τῶν Δούλων αὐτῶν, ὡς τὸ ἦρον Εὐαγγέλιον παραγγέλλει, μελίτα τὸν Εἰσοκράτην!

Ἀπὸ τῶν γεωμετρικῶν κλάκων τοῦ Δημοσθένους καὶ τῆν γλώτταν ἰχνογραφουῦται αἱ τρομερότεροι ἐκείνου τῶν χρόνων Ἠγαστικῆ ἐπιθυμικῆ καὶ σκευωρικῆ τῆς Ξυνοκρατίας κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ἐνὸ τὸ κενδύλιον τοῦ Ἰσοκράτους ἀνοίγει ἐνδοξὸν σταθμῶν, ἔπου τρέπει νὰ γυρονοῖται ἡ Πατρικὴ Βασιλεία καὶ ἡ Συνταγματικὴ Ἀρχή· συνδέει τὰς Κοινωνίας ὁ μὲν, εἰρηκῆς, καὶ τὰς διακίῃ; ὁ ἕτερος, πολέμικῆς, ἀνυβάνων τοὺς Ἀκοῦς εἰς τὴν Κυριαρχίαν.

Ὅστις τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, Φειδέτα; ἄνθρῃ νὰ συγχωροῦται εἰς ἐν χροτοῦν ἀγαλμα τοῦ; δύο τούτους Μεγάλου; πολιτικῆς ἀνθρωπότητας, ἄνθρῃ μᾶλλον παρὰ βέβαιος, ὅτι τὸ ἔξαρκισμον θῆ; ἀπὸκα ὁ Κοινοβουλευτικῆς Κολοσσῆς τῆς Ρόδου.

Τοῦ Δημοσθένους ἡ εἰρὴν παριστάνει τῆς Μερικῆ τῆν ἐποχῆν, τοῦ Μιλτιάδου Σοφρονοῦ καὶ τοῦ Ἀνακροστοπούλου μετὰ τῶν σπαδῶν αὐτῶν; ἡ δὲ Ξυνογραφία τοῦ Ἰσοκράτους ἀπικῆζῃ τῆν τῶν Βαυροδοκῶν Χριστο;ρικῶν. Τῆς Ὀχλοκρατικῆς Ἀυτονομίας Προσπάτης ὁ εἰς, καὶ τῆς Συνταγματικῆς Βασιλείας ὁ ἕτερος; Ἀνομιθῆ νὰ εἰπωμεν, ὅτι ὁ μὲν Δημοσθένης; ἔδῃ τῶν Μακεδόνων; νὰ ἐπιταχύνων τῆν ἀμείβῃ τους ἐν τῇ Ἑλλάδι, διὰ τὴν ἐδικῆν τῶν ἔθρων του καὶ τὰ; καθ' αὐτοῦ αὐτοῦ ἀπέλας; ὁ δὲ Ἰσοκράτης ἀνχιμτιζῶν φιλικῆς τῶν Φιλιππῶν, συνδέει τὰς Ἑλληνικὰς φυλὰς εἰς ἕνωσῃ, ὑπ' ἄφιν αὐτοῦ βαλλῶν τὰς ἀπείρους ἀρτίλας ὑπέρχτο ἡ κική τῶν Περτῶν ἐκστρατείαν.

Ἄν τις νὰ ὑποθέτῃ ὄνθρῃ τοῦτον πνευμα; εἰς τῶν πρῶν Φίλιππον τοῦτον Λόγον ἐν μέρους τοῦ Ἰσοκράτους, τότε συμμοικῆται γεωμετρικῆ; ὅτι ὁ πατὴρ τοιαύτος ἐπινοίας ὑπαρχῆ ὁ μεγαλύτερος καὶ ὄξυνοστερος πολιτικῆς ἐκείνου τῶν ἀρχαίων χρόνων!

Ἡ ἄλληλογραφία τῶν Ψυρολογωτάτων μετὰ τῶν Ἀπιατικῶν καὶ Χαριολικῶν ὑποδοικῆς μερῶνικῆ; ἡ δὲ τῶν ὄντως Ἀστρονῶτων Ἀριστοτελῶν καὶ Ἰσοκράτων πρὸς τοὺς Ἀντιπροσώτους τῶν Ἀκῶν πάτης ἐποχῆς; καλοῦς ἢ κικῶς, ἐπιτροχηζῆσι ὅτι νῆ δημιουργηθέντες ἀπὸ τῆν φύσιν νὰ εἰλατοῦν, αἱ ἀπὸ τῆν Εἰμαρμένην προσδιορισθέντες εἰς τὴν ὑποταχῆν, καὶ αἱ ἀπὸ τῆν ἀνατροπῆν συνεισθθέντες νὰ μικροφρονοῦν, ὅν ἐκτεθῆσαν διὰ τὴν ἀναδύχου ἄλλου; εἰς τὸν Ὀυρανόν! Ἄλλαις δέδοται, χρόνων δ' κικῶν νὰ ἐπιλαμβάνωνται πρὸς ἀνθρώπιν τῶν Κοινωνίῶν! Ἰσοκράται, Κοραεῖ; καὶ Καίραι ἐστάλησαν οὐρανῶθεν πρὸς ἀνάστασιν ἰδῶν ἀπὸ τῶν βόρβορον τῆς Ὀπισθοδρομῆταις!

Ἀπὸ τὰ Ἰωάννηνα εἰς τῆν Χαριώνικῆν τῆς Λειθαδίας μὲ τοὺς αὐτοῦ Καρσιτικῶν, Βάικους, Κλείτους, Ἐσπαρχίονους καὶ Δράκους, ὁ πάππος τοῦ Ἀπιατικῆ καὶ Μεχμητικῆ, Φίλιππος ὁ Μακεδόν, ἐταξείδου πυροπολῶν, θῶν καὶ ἀπολῶν τοὺς Ἑλληνικῶς Ἀκοῦς; ἅμα ὅμως ἀνέρωτε τὸν Λόγον τοῦ Μεγαλήτερου, Φροιμωτέρου καὶ Ἠθικωτέρου τῶν Ἀθηνῶν Πατέρων, ἀναπτερωθῆς τῶν Νοῦν, ὑψηλοφρονητέων ὄντως, ὡστὲ ἐξείκησεν ἀπὸ τῆν Εὐρώπην

εἰς τὴν Ἀσίαν, ἂν ὁ θάνατος δὲν ἀπέβλην ἐπ' ὀλίγη, ὅτι ὁ λόγος οὗτος ἐπέπευεν ἀκολούθως εἰς τὴν εὐρύχωρον κathedραν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ἡ Ἀσία ἀδικούσε τὴν Εὐρώπην ἀτακτοῦσαι χρόνους πολυμυθῶς. Οἱ χυανδροειδεῖς Ἀστυπρόσωποι τῶν Λαῶν, Περσίδες ἐκείνου τῶν ἀρχαίων χρόνων, Καίραιοι, Βασιλεῖς Ἀπολλοταὶ καὶ Τύρανοι Σαελίαι, Μακεδονίαις καὶ Σπάρτας, ἐτραχον περιγεγούμενοι ἀπὸ τὴν Τριπόλει εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἀπὸ τὸ Ἄργος εἰς τὰ Μίγαρα ἐκρίζουσαντες δεινδροφυτοῦς, καίοντες συγχομιδῶς καὶ κατιρηκόμεντες πόλεις.

Ἀλλὰ μόλις συνήραμεν ὁ Σοφὸς Ρουσσῶ, καὶ ἐλογνηγράψεν ὁ Ἰσοκράτης, ἀνεράνασαν οἱ Μεγάλοι Ναπολέοντες καὶ Ἀλέξανδροι! Χωαῖς Ρουσσῶ καὶ Ἰσοκράτη, μήτε ἀνδριάντες εἰς τοῦ Φιλίππου τὸν οἶον ἀνιγείροντο ἀρίμητοι ἀπὸ τὸν Πολύγνωτον, οὔτε Κολοσσικὰ ἀρχαῖα ἀγάλματα ἐν τῇ Πλατεῖᾳ Βασιλῆα, παρὰ τοῦ Κικέρου, εἰς τὸν Καθόμενον τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου, Ναπολέοντα, ἀνυφάνουτο! Μὴτ' ὁ Ἀλέξανδρος Μίγας, οὔτε ὁ Ναπολεὼν Μίγιστος! Μίγας ὁ διδάτκαλος Ρουσσῶ καὶ ὁ Ρήτωρ Ἰσοκράτης!

Ἐχετε λοιπὸν ὑγρῖον, Ἄχθῃ Λούρα; Ἀλέξανδροι καὶ Ναπολέοντες! Αἰμοβόρροι Τύρανοι! Φονεῖς τοῦ Κλείτου, τοῦ Ἐγγεν καὶ τοῦ Κολισθίου!

Ἄν εἰς τὸ ἀπειρον τοῦ μέλλοντος ὁ πρὸς Φιλίππου τοῦ Ἰσοκράτους οὗτος λόγος παραρρασθῇ ἀπὸ Ξινοφάντειον χεῖρα, καὶ μεθιρημηκεῖται ἀπὸ Νισιληρικῆν κεραιὴν εἰς τὸ ἡμέτερον τῆς Προόδου ἰδέσμα, τότε, Πόλιτες τῶν Ἑλλήνων Βασιλεῦς, συμπεριλαβὼν τὰ καρθια τῆς Νύδρας, τῶν Πετζῶν, τῶν Φαρῶν, τοῦ Αἰγαίου, τῶν Ἰουλιῶν καὶ πάσαν τῆς Μισσηγίου τὴν θαλάσσιον δύναμιν, χεῖρας δεκαοσίων πλοίων Στολον, πλείους μετὰ τῶν Σέρβων, Λακῶν, Μυσῶν, Στερισσιλιθιῶν, Πηλοπονναγίω, Θεσσακῶν, Ἠπείρωτων καὶ μετ' ἀπαξυπῶντων τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, πρὸς τὰ ἐρείπια τῆς Ἀρχαίας Τορῆδος καὶ περὶ τὰς ὄχθας τοῦ Σακμάδρου, θέσει ἀνιγείρει τὸ Βυζάντιον, ἀνακαινήσει τὰς Σάρδεις, διαβῆ τὸ Ἰόνιον καὶ ρθᾶσει εἰς τῆς Βαβυλωνίους τὰς παιδικὰς καὶ εἰς τοῦ Ἰερδάνου τὰ ρεῖθρα μετὰ τοῦ Νισιληρικῶν Λαοῦ, καθὼς καὶ εἰς τὰ ὄρη τοῦ Εὐφρατου, ἄπου ὁ Λόγος οὗτος τοῦ Ρήτορος ἀνάγαστε τὸν Μακεδόνα τῆς Ροῦμῆας Ἀλέξανδρον, διὰ τὰ ἐπονομασθῆ Μίγας!

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ.

ἸΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ἈΡΧΙΔΑΜΟΥ,

ΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΦΑΝΤΟΣ.

ΜΕΤΑ τὰ Λευκτρικὰ κατέτραχον τὴν Λακεδαίμονα Θεβαῖοι, καὶ πόλλαις αὐτὴν ἐκείκασαν, ὡς καὶ τὰς Λακεδαίμονίων γυναῖκας ἀπαντήσαι Λακεδαίμονίαις, συνεχῶς πύγουσι, καὶ εἰπεῖν, ἸΜὴ καὶ δευτέρου ἡμᾶς ἔχομεν ἐν τῇ γαστρὶ διεξασθαι; Καὶ οὕτω συτρακρήντες, ἐν Μαιτυνείᾳ ἐνάκασαν, τῶν Ἀθηναίων ἰππέων καλῶς παραταξαμένων. Μετὰ

τὰ ἐν Μαντειᾷ οὐκ ἐπαμύχαν Ἀκαδημαῖοι πρὸς Θεοβαίους, αἰτούσιν· αὐτοὺς τὴν ἐράνην οἱ δὲ ὑπέσχεοντο αὐτοῖς ἤτυχεσθαι, ἢ Μισσηνὴν ἀνοικίσαι, καὶ Αὐτόνομον εἶσασι. Ταῦτα οὐκ ἄλλω συμβουλευέντων Ἀκαδημαῖοις, ἀνοικίται. Ἀρχίδαμος ὁ νεώτερος συμβουλεύει Ἀκαδημαῖοις, μὴ ἀνοικίται. Κατ' ἔργεται δ' οὕτως ὁ μικρὸς Ἀρχίδαμος· Ζευξίδαμος, οὐ Ἀρχίδαμος, οὐ Ἀγαι, οὐ Ἀγχιλας, οὐ Ἀρχίδαμος. Καὶ οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι πύρρος Ἀρχίδαμος ἐν Ἀθήναις, του λόγου παρὰ Ἰσοκράτους ἐδίδετο· ἄλλοι δὲ φασί, γυμνασίαν εἶναι του λόγου Ἰσοκράτους, Τίνας ἂν εἴποι λόγου Ἀρχίδαμος, συμβουλευέντων Ἀκαδημαῖοις. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτως· Στάσις δὲ τῷ λόγῳ πραγματικῆ· κεφάλαιον δὲ το ξυμφέρον.

ἜΤΕΡΑ ὙΠΟΘΕΣΙΣ ἈΡΧΙΔΑΜΟΥ.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΔΑΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ.

Ἰτίς δ' ἂν μάλλον πείθει καὶ πόλεν καὶ ἀνδρᾶς· τοῦ βάρτορος· πολλαχῆ μὲν καὶ ἄλλῃ, μάλιστα δ' ἐν τῷ πρῶ· Ἀκαδημαῖοις· γραφέντι λόγῳ, ὅς ἐπιγράφεται μὲν Ἀρχίδαμος, ὑπόθεσις δὲ περιελάμβανεν τὴν περὶ του μὴ ποιεῖσθαι Μισσηνὴν Βοιωτικῆ, μηδὲ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον ὑπο τῶν ἐχθρῶν.

Ἠτύχετο γὰρ δὲ τοῖς Ἀκαδημαῖοις ἡτι περὶ Διόνυσου μάχης, καὶ πολλὰ μετ' ἐκείνων ἔπεισε· καὶ τὸ μὲν Θεοβαίους πρᾶγματα ἔπεισε τε, καὶ εἰς μέγθος Ἀρχῆς προεβλήθη, τὰ δὲ τῆς Σπικτοῦς ταπεινὰ, καὶ ἀνάξια τῆς ἀρχῆς· Ἠγεμονίας ἐβέβηκε. Ταυτάσθαι γούν, εἰνα τῆς τῆς εἰρήνης ἢ πόλεως, ἐβουλόμετο εἰ καὶ Μισσηνὴν ἀποστῆναι, ταύτην ἐπιτιθέμενον αὐτῇ Βοιωτικῶν τῶν ἀναγκῶν. Ὅσον οὐκ αὐτῆν ἀνάξια πράττειν μέλλουσαν τῶν προγόνων, τίνος του λόγου συνετάξατο Ἀρχίδαμος, νέμειν αὐτῆ, καὶ οὕτω βασιλεύουσι, ἐλπίδας δὲ πολλὰς ἔχοντι ταύτης τοῦτέστι τῆς τιμῆς.

Ἐν δὲ διεξέχεται πρῶτον μὲν, ὡς δεκάων· ἐκτέτακτο Μισσηνὴν Ἀκαδημαῖοις, παραδόντων τε αὐτῆν τῶν Κρισηνῶν παιδῶν, ὅτι ἐξέπεισαν ἐκ τῆς ἀρχῆς, καὶ του Θεοῦ προσταξάσθαι δεξέσθαι, καὶ τιμωρεῖν τοῖς ἀδικουμένοις, πρὸς δὲ τούτοις, ἐπικυρώσαντες μὲν τὴν κτῆσιν του πάλαιου, καταχον δὲ καὶ βίβαιον πεποιηκότας του χρόνου. Διδάσκει δ' ὡς οὐ Μισσηνὴν τοῖς οὐσίς οὐσιν, ἀλλὰ δουλοῖς καὶ Ἑλλῶσιν ὀρακτῆριον καὶ καταφυγῆν παρήξουσι τὴν πόλεν. Διεξέχεται τε τούτῳ κινδύνους τῶν προγόνων, οὓς ὑπέμειναν εἰνα τῆς Ἠγεμονίας, καὶ τῆς οὐσίς ὑπομεινῆσθαι τῆς παρὰ τοῖς Ἑλλῶσιν ὑπαρχούσας περὶ αὐτῶν. Παραίνει δὲ μὴ συγκραταπίπτειν ταῖς τύχαις, μηδ' ἀπομνησθῆναι τὰς μεταβολὰς, ἐβουλομένους, ὅτι πολλοὶ μὲν ἦσαν, μείζον δύναμιν ἔχοντες ἢ Θεοβαίους, ὑπο τῶν ἀσθενεῖρων ἐκρατήθησαν, πολλοὶ δ' εἰς πολιορκίαν καταλειπθέντες, καὶ θανάτω ἢ Ἀκαδημαῖοις πᾶσχοντες, διεβλήσαν του ἐπιστρατεύσαντάς. Καὶ παρὰδειγμα ποιεῖται τὴν Ἀθηναίων πόλεν, ἥτις ἐκ πολλῆς εὐδαιμονίας ἀνάστατος γενομένη, τούτῳ ἐσχάτους ὑπέστη κινδύνους, εἰνα μὴ τοῖς Βαρθάροις ποῖη τὸ προσταττόμενον. Παρακλειέται δὲ καὶ καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς πικροῦσι, καὶ θαρρεῖν περὶ τῶν μέλλοντων ἐπισταμένων, ὅτι τὰς τοιαύτας συμφοράς αἱ πόλεις ἐπανορθοῦνται πολιτείᾳ χρηστῇ, καὶ πολέμῳ ἐμπειρίας, ἐν οἷς προείχεν ἡ Σπάρτη τῶν ἄλλων πόλεων. Οἶσται δὲ δῖον, οὐ τούτῳ κακῶς πράττοντας, εἰρήνης ἐπιθυμεῖν, οἷς ἐκ τῆς καινοουργίας ἐπὶ τὸ κρείττον μεταβαλεῖν τὰ πρᾶγματα ἐλπίς, ἀλλὰ τούτῳ εὐτυχοῦντας· εἰ γὰρ τῷ κινδύνῳ τὴν τῶν παρόντων ἀγαθῶν εἶναι φυλακῆν.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς τούτοις διεξελθῶν, ὅσα καὶ κοινῆ καὶ ἰδίᾳ τοῖς ἐπιφανεστάτοις αὐτῶν ἐπράχθη κατὰ τούτῳ πολέμῳ· λαμπρὰ ἔργα, καὶ ὅσας αἰσχύνους ἀξία δράσουσι, καὶ εἰς διακλιθέσονται παρὰ τοῖς Ἑλλῶσιν ἐπιλογώσμενος, καὶ ὅτι πάντοθεν αὐτοῖς ἐπινοοῦσθαι

τις ἐστὶν τῶν ἀγῶν ποιούμενοι, καὶ παρὰ θεῶν, καὶ παρὰ συμμάχων, καὶ παρὰ παντὸς ἀνθρώπου, οἷς ἐπίρθανος ἡ Θετικὴν δύναμιν ἀξιοῦμαι: καὶ τὴν κατέχουσαν ἀσπίδα καὶ ταραχὴν τὰς πόλεις, ἐπιτροπεύοντων τῆς Ἑλλάδος Βοιωτῶν, ἐπιδεικνύμενοι τέλει τῶν, εἰ καὶ μηδὲν τούτων μέλλοι γίνεσθαι, μηδ' ὑπολείπειτό τις ἄλλη σωτηρία; ἔτις, ἐκλείπει κείνη τὴν πόλιν, διδάσκων αὐτοῦς ὡς χρὴ παύειν; μὴ καὶ γυναῖκας, καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον εἰς τὴν Σικελίαν ἐκπέμψαι, καὶ Ἰταλίαν, καὶ τὰλλα χωρία τὰ εἴσα, αὐτοὺς δὲ καταλαθόμενους; τόπον ὅστις ἀσχυρότατος ἔσται, καὶ πρὸς τὸν πόλεμον ἐπιτηδεύτατος, ἀγειν καὶ φέρειν τοὺς πόλεμους; καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Οὐδὲ μὲν γὰρ ἀξιώτατον δύναμιν ἐμῶτε χωρῶν ἀνδράσι, κρατίστους ῥῆς τὰ πολέμια τῶν Ἑλλήνων, ἀποσκευασμένοι δὲ πρὸς τὸ ζῆν διακειμένοι, θεαταῖα δ' ὄργην καὶ ἀπέρατην εὐπρίπτῃ τῆ; ἀνάγκῃ; ἔχουσι.

Ταῦτα γὰρ οὐ Λακεδαιμονίαι; μόνοι συμβουλεύειν φαίην ἂν αὐτὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ; πολλῶν κρείττον ἀπαντῶν φιλοσόφων, οἱ τέλους ποιοῦνται τοῦ βίου τῶν ἀρετῶν, καὶ το καλόν.

ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ.

ἸΣΩΣ τινὲς ὑμῶν θαυμάζουσιν, ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ἐμμεμενηκῶς τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις, ὡς οὐκ οἶδ' εἰ τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν, τσαυτήν πεποιήματι τὴν μεταβολήν, ὥστε περὶ ὧν ὀνομασίαν οἱ πρεσβύτεροι λέγειν, περὶ τούτων, νεώτερος ὢν, παρελήλυθα συμβουλεύσων. Ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν τις ἄλλος τῶν εἰδισμένων ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν, ἀξίως ἦν τῆς πόλεως εἰρηκῶς, ἡσύχιαν ἂν ἔχον; νῦν δὲ, ὅρων τοὺς μὲν συναγορεύοντας οἷς οἱ πολέμιοι προστάττουσι, τοὺς δ' οὐκ ἐβρωμένους ἐναντιούμενους, τοὺς δὲ ἰαντάπασιν ἀποσεσωπηκότες, ἀνέστην ἀποφραζόμενος ἃ γινώσκω περὶ τούτων; αἰσχρὸν νομίσας, εἰ τὴν ἰδίαν τάξιν τοῦ βίου διαφυλάττων, προήσομαι τὴν πόλιν ἀναξίως προφεισαμένην ἑαυτῆς.

Β'. Ἠγοῦμαι δὲ, εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων πρέπει τοὺς τηλικούτους, περὶ γε τοῦ πολεμεῖν, ἢ μὴ, προσήκειν μάλιστα τούτοις συμβουλεύειν, οἵπερ καὶ τῶν κινδύνων πλεῖστον μέρος μεθέξουσιν; ἄλλως τε δὴ καὶ τοῦ γινῶναι τι τῶν δεόντων, ἐν κοινῷ καθεστῶτος ἡμῖν. Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀποδεδειγμένον, ὥστε τοὺς μὲν πρεσβυτέρους περὶ ἀπάντων εἰδέναι τὸ βελτιστόν, τοὺς δὲ νεωτέρους περὶ μηδενὸς ὀρθῶς γινώσκειν, καλῶς ἂν εἶχεν ἀπειργεῖν ἡμᾶς τοῦ συμβουλεύειν; ἐπειδὴ δὲ οὐ τῷ πληθει τῶν ἐτῶν πρὸς τὸ φρονεῖν εὐ διαφέρομεν ἀλλήλων, ἀλλὰ τῇ φύσει καὶ ταῖς ἐπιμελείαις, ἵπως οὐκ ἀπ' ἀμφοτέρων χρὴ τῶν ἡλικιωῶν πείραν λαμβάνειν, ἢ ἐξ ἀπάντων ὑμῖν ἐξῆ τῶν ῥηθέντων ἐλέσθαι τὰ συμφορώτατα; Θαυμάζω δὲ, ὅσοι τριηρῶν μὲν ἡγεῖσθαι, καὶ στρατοπέδων ἄρχειν ἀξιοῦσιν ἡμᾶς, ὑπὲρ ὧν μὴ καλῶς βουλευσάμενοι, πολιτῆς ἂν συμφοραῖς καὶ μεγάλας τὴν πόλιν περιβάλομεν; εἴ τίς δ' ἃ γινώσκωμεν, περὶ ὧν ἡμεῖς μέλλετε κρίνειν, οὐκ οἶδ' ἂν δεῖν

ἡμᾶς, ἐν οἷς κατορθώσαντες μὲν, ἅπαντας ἂν ὠφελήσασκεν, δικαιοκράτες δὲ τῆς Ἡμετέρας γνώμης, αὐτοὶ μὲν ἴσως ἂν φραζόμενοι δόξαιεν εἶναι, τὸ δὲ κοινὸν οὐδὲν ἂν ζημιώσασκεν. Οὐ μὲν ὡς ἐπιθυμῶν τοῦ λέγειν, οὐδ' ὡς ἄλλως πως παρεσκευασμένος ζῆν ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον, οὕτως εἴρηκα περὶ τούτων: ἀλλὰ βουλόμενος ὑμᾶς προτρέψαι, μηδεμίαν ἀποδοκιμάζειν τῶν ἡλικιωῶν, ἀλλ' ἐν ἀπάσῃς ζητεῖν, εἴ τις δύναται περὶ τῶν παρόντων πραγμάτων εἰπεῖν ἀγαθόν τι.

γ'. εἰς εἰς οὗ τὴν πόλιν αἰκισόμεν, οὐδαίς οὔτε πόλεμος, οὔτε κίνδυνος περὶ τηλικούτων τὸ μέγεθος ἡμῖν γέγονε, περὶ ὧν βουλευσόμενος συνακλούδα. Ἡρότερον μὲν γὰρ ὑπὲρ τοῦ τῶν ἄλλων ἀρχεῖν ἡγωνίζεσθε, νυνὶ δὲ ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν αὐτοὶ τὸ προστακτόμενον: ὁ σημεῖον Ἐλευθερίας ἐστίν, ὑπὲρ ἧς οὐδὲν ὅ,τι τῶν δεινῶν οὐχ ὑπομενετέον, οὐ μόνον ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μηδὲ ἀνδραῖς δικαιοκράταις, ἀλλὰ καὶ κατὰ μικρὸν ἀρετῆς ἀντιποιουμένοις. Ἐγὼ μὲν οὖν εἰ δέη μέ τι τῶν ἰδίων εἰπεῖν) ἐλόιμην ἂν ἀποθανεῖν ἤδη, μὴ ποιήσας τὸ προστακτόμενον μᾶλλον, ἢ πολὺ πλείω χρόνον ζῆν τοῦ τεταχμένου, ποιήσας ἂ θεοὶ καὶ κελεύουσιν. Δίσχυνοίμην γὰρ ἂν, εἰ γεγονώς μὲν ἀπ' Ἡρακλέους, τοῦ δὲ πατρὸς βασιλεύοντος, αὐτὸς δ' ἐπίδοξος ὢν τυχεῖν τῆς τιμῆς ταύτης, περιδοκίμ, καὶ ὅσον ἐστίν ἐν Ἑμοῖ, τὴν χώραν, ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, κατέτην τοὺς οἰκέτας τοὺς Ἡμετέρους ἔχοντας: ἀξίω δὲ καὶ ὑμᾶς τὴν αὐτὴν ἔμοι γνώμην ἔχειν, ἐνθυμηθέντας, ὅτι μέχρι μὲν ταύτης τῆς ἡμέρας δεδυστοχηκέναι δοκοῦμεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Θεβαίους, καὶ ταῖς μὲν σώμασι κοκτιθῆναι διὰ τῶν οὐκ ὀρθῶς ἡγασσάμενων, τὰς δὲ ψυχὰς εἶτι καὶ νῦν ἀπτητήτους ἴσχειν. Εἰ δὲ, φρονηθέντες τοὺς ἐπιόντας κινδύνους, προσσόμεθ' αὖ τι τῶν Ἡμετέρων, βεβαιώσομεν τὰς Θεβαίων ἀλαζονείας, καὶ πολὺ σεμνότερον τρόπιον τοῦ περὶ Λεῦκτρα, καὶ φανερώτερον στήσομεν καθ' ἡμῶν αὐτῶν. Τὸ μὲν γὰρ ἀτυχίας, τὸ δὲ τῆς Ἡμετέρας διανοίας ἔσται γεγενημένον. Μηδαίς οὖν ὑμᾶς πείσῃ τοιαύταις αἰσχύναις τὴν πόλιν περιβαλεῖν.

δ'. Καίτοι λίχν προθύμως οἱ σύμμαχοι συμβεβουλεύεσθαι ὑμῖν, ὡς χρὴ Μεσσηνίην ἀφέντες, ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην. Οἷς ὑμεῖς δικαίως ἂν ὀργίζοισθε πολὺ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀποσταῖσι ὑμῶν. Ἐκείνοι μὲν γὰρ, ἀφέντες τῆς Ἡμετέρας φιλίας, τὰς αὐτῶν πόλεις ἀπώλεσαν, εἰς στάσεις καὶ σφαγὰς καὶ πολιτείας πονηρὰς ἐμβαλόντες: οὗτοι δὲ ὑμᾶς κακῶς ποιήσαντες ἤκουσι: τὴν γὰρ δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐν ἐπτακασίοις ἔτεσι κατέλιπον, ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πειθουσιν ὑμᾶς ἀποβαλεῖν: ἧς οὐτ' ἀπρεπεστέραν τῇ Λακεδαίμονι, οὔτε δεινότεραν οὐδέποτε ἂν εὐρεῖν ἠδυνήθησαν. Εἰς τοῦτο δ' ἤκουσι πλεονεξίας, καὶ τσαούτην

καταγνώσκασιν ἡμῶν ἀνδρείαν, ὥστε πᾶσις ἡμᾶς ἀξιώσαντες ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πολυμειν, ὑπὲρ Μεσσήνης οὐκ οἴονται δεῖν ἡμᾶς κινδυνεύειν· ἀλλ' ἐν αὐτοῖς τὴν σφετέρην αὐτῶν ἀσφαλίαν κερπύοντι, περιώνται διδάσκων ἡμᾶς, ὡς γὰρ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ἡμετέρας περὶχωρήσεται, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπαπειλοῦσιν, ὡς, εἰ μὴ ταῦτα συγχορήσομεν, ποικιλούμενοι τὴν εἰρήνην κατὰ σφᾶς αὐτούς. Ἐγὼ δὲ οὐ τοσούτων χαλεπώτερον ἠγούμαι τὸν κίνδυνον ἡμῖν εἶσεσθαι τὸν ἀνευ τούτων, ὅσον καλλίω καὶ λαμπρότερον, καὶ περὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομαστότερον. Τὸ γὰρ μὴ δι' ἐτέρων, ἀλλὰ δι' ἡμῶν αὐτῶν πειρᾶσθαι σώζεσθαι, καὶ περιγενέσθαι τῶν ἐχθρῶν, ὁμολογούμενον τοῖς ἄλλοις τῆς πόλεως ἔργον ἐστίν. Οὐδὲ πώποτε δὲ λόγως ἀγαπήσας, ἀλλ' αἰ νομίζων τὴν περὶ ταῦτα διακρίθοντα ἀρροτέρως εἶναι πρὸς τὰς πράξεις, νῦν οὐδὲν ἂν περὶ πλείονος ποιησάμεν, ἢ δυναθῆναι περὶ τῶν προκειμένων ὡς βούλομαι διαλεῖσθαι. Ἐν γὰρ τῷ παρόντι διὰ τούτων ἐλπίζω μεγίστων ἀγαθῶν αὐτῶν ἂν γενέσθαι τῇ πόλει.

Ἐ. Πρῶτον μὲν οὖν οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὑπομνήσαι, ὅν τρόπον ἐκτησάμεθα Μεσσήνην, καὶ διὰ τίς ἐν Πελοποννήσῳ κατοικήσατε, Δωριεῖς τὸ παλαιὸν ὄντες. Διὰ τοῦτο δὲ προλήψομαι πόρρωθεν, ἐν ἐπίστασθε, διότι ταύτην ὑμᾶς τὴν χώραν ἀποστερεῖν ἐπιχειροῦσιν, ἢν ὑμεῖς οὐδὲν ἤττον ἢ τὴν ἄλλην Λακεδαιμόνα κέρτισθε δικαίως.

ς'. Ἐπεὶ γὰρ Ἡρακλῆς μεταλλάξας τὸν βίον, θεὸς ἐκ θνητοῦ γενόμενος, κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ παῖδες αὐτοῦ διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἐν πολλοῖς πλάνοις καὶ κινδύνοις ἦσαν, τελευτήσαντος δ' Εὐρυσθέως, κατοίκησαν ἐν Δωριεῦσιν. Ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης γενεᾶς ἀρίκοντο εἰς Δελφούς, χρῆσασθαι τῷ μαντεῖῳ περὶ τινῶν βουληθέντες. Ὁ δὲ θεός, περὶ ὧν μὲν ἐπηρώτησαν οὐκ ἀνεῖλεν, ἐκέλευσε δ' ἐπὶ τὴν πατρίαν ἵεναι χώραν. Σκοπούμενοι δὲ τὴν μαντείαν, εὗρισκον, Ἄργος μὲν κατ' ἀρχιεταῖον αὐτῶν γινόμενον· Εὐρυσθέως γὰρ ἀποθανόντος, μόνον Περσείδων ἦσαν καταλειμμένοι· Λακεδαιμόνα δὲ καταδουλωθεῖσαν· ἐκβληθεὶς γὰρ Τυνδάρεως ἐκτῆς Ἀργείας, ἐπειδὴ Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης ἐξ ἀνθρώπων ἠρπύσθησαν, καταγαγόντος αὐτὸν Ἡρακλέους, δίδωσι τὴν χώραν, διὰ τε τὴν εὐεργεσίαν ταύτην, καὶ διὰ τὴν συγγένειαν τὴν πρὸς τοὺς παῖδας· Μεσσήνην δὲ δοριάλωτον ληφθεῖσαν· συληθεὶς γὰρ Ἡρακλῆς τὰς βοῦς, ἃς ἐκ τῆς Ἐρυθραίας ἐξήλασεν, ὑπὸ Νηλέως καὶ τῶν παίδων, πλὴν Νέστορος, λαθὼν αὐτὴν αἰχμάλωτον, τοὺς μὲν ἀδικήσαντας ἀπέκτεινε, Νέστορι δὲ παρακατατίθειαι τὴν πόλιν, νομίσας αὐτὸν εὖ φρονεῖν, ὅτι νεώτατος ὢν, οὐ συνεζήμαρτε τοῖς ἀδελφοῖς.

ζ'. Ὑπολαβόντας δὲ οὕτως ἔχειν τὴν μαντείαν, καὶ τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους παραλαβόντες, καὶ τὸ στρατόπεδον συστησάμενοι, τὴν μὲν ἰδίαν

χώραν εἰς τὸ κοινὸν τοῖς συνακλουθήσασιν ἔδωσαν, τὴν δὲ βασιλείαν ἐξῆς
 ρετον αὐτοὶ παρ' ἐκείνων ἔλαβον: ἐπὶ δὲ τούτοις πίστιν ἀλλήλοις δόντες,
 ἐποιούντο τὴν στρατείαν. Τοὺς μὲν οὖν κινδύνους τοὺς ἐν τῇ πορείᾳ γενο-
 μένους, καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὰς οὐδὲν πρὸς τὸ παρὸν φερούσας, ἰτί δεῖ
 λέγοντα δεκτρίβειν; πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἐν τοῖς τόποις τοῖς εἰρη-
 μένοις κατρκιόντας, τριχῆ διεΐλοντο τὰς βασιλείας. Ὑμεῖς μὲν οὖν μέχρι
 ταύτης τῆς ἡμέρας ἐμμένετε ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις, οὓς ἐποιήσα-
 σθε πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους. Διὸ καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον
 ἄρεινον τῶν ἄλλων ἐφέροσθε, καὶ τὸν ἐπιόντα προσδοκᾶν χρῆ, τοιούτους
 ὄντας, βέλτιον ἢ νῦν πράξειν. Μεσσηνιοὶ δ' εἰς τοῦτ' ἀσθεύεις ἦλθον, ὥσπ'
 ἐπιβουλεύσαντες ἀπέκτειναν Κροσσόντην, τὸν οἰκιστὴν μὲν τῆς πόλεως,
 κύριον δὲ τῆς χώρας, ἔκγονον δ' Ἡρακλέους, αὐτῶν δὲ γεγεννημένον ἦγε
 μόνα. Δικρυγόντες δὲ οἱ παῖδες αὐτοῦ τοὺς κινδύνους, ἰκέται κατέστησαν
 ταύτης τῆς πόλεως, ἀξιούντες βαθεῖν τῷ τεθνεῶτι, καὶ τὴν χώραν διδόν-
 τες ἡμῖν. Ἐπερόμενοι δὲ τὸν θεόν, κάκεινου προσταξάντος δεχέσθαι ταῦτα,
 καὶ τιμωρεῖν τὰς ἡδικημένους, ἐκπολιούρησαντες Μεσσηνίους, οὕτως ἐκτέ-
 σασθε τὴν χώραν.

η'. Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν ὑπαρξάντων, ἀκριβῶς μὲν οὐ διεῖλ-
 θον (ὁ γὰρ παρὸν καιρὸς οὐκ ἔα μυθολογεῖν, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον
 ἢ σαφέστερον διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν): οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων εἶμαι
 πᾶσιν εἶναι φανερόν, διότι τὴν ὁμολογουμένην ἡμετέραν εἶναι χώραν, οὐδὲν
 διαφερόντως κεκτημένοι τυγχάνομεν, ἢ τὴν ἀμφισβητούμενην. Ταύτην μὲν
 γὰρ οἰκοῦμεν, δόντων μὲν Ἡρακλειδῶν, ἀνελόντος δὲ τοῦ θεοῦ, πολέμῳ
 δὲ κρατήσαντες τοὺς ἔχοντας: ἐκείνην δὲ ἐλάβομεν παρὰ τῶν αὐτῶν κατὰ
 τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ταῖς μαντείαις χρησάμενοι ταῖς αὐταῖς. Εἰ μὲν
 οὖν οὕτως ἔχομεν, ὥστε μηδὲ περὶ ἐνὸς ἀντιλέγειν, μηδ' ἂν αὐτὴν τὴν
 Σπάρτην ἐκλείπειν ἡμῖν προσταττώσι, περιεργόν ἐστι περὶ Μεσσηνίας
 σπουδάζειν. Εἰ δὲ μηδεὶς ἂν ἡμῶν ἀξιώσειε ζῆν, ἀποστερούμενος τῆς πα-
 τριδος, προσήκει καὶ περὶ ἐκείνης ὑμᾶς τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν. Τὰ γὰρ
 αὐτὰ δικαιοῦρα καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν εἰπεῖν
 ἔχομεν.

θ'. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο ὑμᾶς λέλθην, ὅτι τὰς κτήσεις καὶ τὰς ἰδίας
 καὶ τὰς κοινὰς, ἣν ἐπιγένηται πολὺς χρόνος, κυρίας καὶ πατρῶας ἅπαντες
 εἶναι νομίζουσιν. Ἡμεῖς τοίνυν Μεσσηνὴν εἴλομεν, πρὶν ἢ Πέρσας λαβεῖν
 τὴν βασιλείαν, καὶ κρατῆσαι τῆς Ἠπείρου, καὶ πρὶν οἰκισθῆναι τινὰς τῶν
 πόλεων τῶν Ἑλληνίδων. Καὶ τούτων ὑπαρχόντων ἡμῖν, τῷ μὲν Βαρδάρῳ
 τὴν Ἀσίαν, ὥσπερ πατρῶν οὖσαν, ἀπεδίδοσαν, ὅς οὐπω διακόσια ἔτηκα-

κέσχε τὴν Ἀρχὴν, ἡμᾶς δὲ Μεσσήνης ἀποστεροῦσιν, οἱ πλείων ἢ διπλάσιον χρόνον ἢ τοσούτον τυγχάνονμεν ἔχοντες αὐτήν: καὶ Πλάταιν μὲν καὶ Ἰεσπιάς, ἔγθρῆς καὶ πρώην πεποιθήκασι ἀνκοστάτους, ταύτην δὲ διὰ τριακοσίων ἐτῶν κατοικίζουσιν, ἀμρότερα παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας πράττοντες. Καὶ εἰ μὲν τοὺς ὡς ἀληθῶς Μεσσηνίους κατήγον, ἠδίκουν μὲν ἂν, ὅμως δ' εὐλογώτερον ἂν εἰς ἡμᾶς ἐξήμαρτον: νῦν δὲ τοὺς Εἰλωτας ἐμόρους ἡμῖν παρακατοικίζουσιν. Ἔστω μὴ τοῦτ' εἶναι χαλεπώτατον, εἰ τῆς χώρας στερηθησόμεθα παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλ' εἰ τοὺς δούλους τοὺς Ἡμετέρους ἐποφόμεθα κυρίου αὐτῆς ὄντας.

ι. Ἐτι τοίνυν ἐκ τῶν ἐγομένων γνώσεσθε σαφέστερον, ὅτι καὶ νῦν δεινὰ πάσχονμεν, καὶ τότε δικαίως Μεσσήνην εἶχομεν. Πολλῶν γὰρ κινδύνων γεγεννημένων ἡμῖν, ἤδη πατὴ ποιῆσθαι τὴν εἰρήνην ἠναγκάσθημεν, πολὺ χεῖρον πράττοντες τῶν πολεμίων. Ἀλλ' ὅμως ἐν τούτοις καιροῖς γενομένων τῶν συνθηκῶν, ἐν αἷς ὡχ αἰὲν τὴν πλεονεκτεῖν, περὶ μὲν ἄλλων τινῶν ἀμφισβήτησις ἐγένετο, περὶ δὲ τῆς Μεσσήνης, οὐδ' ὁ Βασιλεὺς, οὐδ' ἡ τῶν Θηβαίων πόλις οὐδὲ πῶποθ' ἡμῖν ἐνεκάλεσαν, ὡς ἀδίκως κεκτημένοι αὐτήν. Καίτοι ἴπως ἂν περὶ τοῦ δικαίου κρίσιν ἀκριβοστέραν ταύτης εὔροιμεν, τῆς ὑπὸ μὲν τῶν ἔγθρῶν ἐγνωσμένης, ἐν δὲ ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις γεγεννημένης;

ια. Τὸ τοίνυν Μαντεῖον, ὃ πάντες ἂν ὁμολογήσαιεν ἀρχαιότατον εἶναι, καὶ κοινότατον, καὶ πιστότατον, οὐ μόνον ἔγνω τότε Ἡμετέραν εἶναι Μεσσήνην, ὅτε διδόντων ἡμῖν τῶν Κρεσσόντου παιδῶν, προσέταξε δεχέσθαι τὴν πόλιν, καὶ βοηθεῖν τοῖς ἠδικημένοις, ἀλλὰ καὶ τοῦ πολέμου μακροῦ γιγνομένου, πεμπάντων ἡμῶν ἀμφοτέρων εἰς Δελφοὺς, ἐκείνων μὲν σωτηρίαν αἰτούντων, ἡμῶν δὲ ἐπερωτώντων ὄτω τρόπῳ τάχιστα ἂν κρατήσαιμεν τῆς πόλεως, τοῖς μὲν οὐδὲν ἀνείλεν, ὡς οὐ δικαίαν ποιουμένοις τὴν αἴτησιν, ἡμῖν δὲ ἐδήλωσε καὶ θυσίας οἷας ἔδει ποιήσασθαι, καὶ βοήθειαν παρ' ὧν μεταπέμπεσθαι.

ιβ'. Καίτοι ἴπως ἂν μαρτυρίαν μείζω καὶ σαφεστέραν παράσχοιτό τις τούτων; Φαινόμεθα γὰρ πρώτον μὲν παρὰ τῶν κυρίων λαβόντες τὴν χώραν (οὐδὲν γὰρ κωλύει διὰ βραχέων πάλιν περὶ αὐτῶν ἐπανελθεῖν): ἔπειτα κατὰ πόλεμον αὐτὴν ἔχοντες, ὅνπερ τρόπον αἰ πλείεσται πῶν πόλεων περὶ ἐκείνους τοὺς χρόνους ὤκισθησαν: ἐτι δὲ τοὺς ἡσθηκάτας εἰς τοὺς παῖδας τοῦ Ἡρακλέους ἐκβεβλήκατες, οἱ δικαίως ἂν ἐξ ἀπάσης τῆς οἰκουμένης ὑπερωρίσθησαν: πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τῷ πλήθει τοῦ χρόνου, καὶ τῇ τῶν ἔγθρῶν κρίσει, καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ μαντείαις, προσηκόντως ἔχοντες αὐτήν. Ἐν ἑκάστῳ ἐστὶν ἰκανὸν διαλύσαι τοὺς λόγους πῶν κατηγορεῖν τολμῶ-

των, ὡς ἡ νῦν διὰ πλεονεξίαν οὐ ποιούμεθα τὴν εἰρήνην, ἢ τότε τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυμοῦντες ἐπολεμήσαμεν πρὸς Μεσσηνίους. Περὶ μὲν οὖν τῆς κτήσεως ἔνεστι μὲν εἰπεῖν ἴσως πλείω τούτων: οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταυθ' ἱκανῶς εἰρησθαι νομίζω.

ιγ'. Λέγουσι δὲ αἱ συμβουλευόντες ἡμῖν ποιῆσθαι τὴν εἰρήνην, ὡς χρὴ τοὺς εὖ φρονούντας μὴ τὴν αἴτην γνώμην ἔχειν περὶ τῶν πραγμάτων, εὐτυχοῦντάς τε καὶ δυστυχοῦντάς, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν εὖ βουλευέσθαι, καὶ ταῖς τύχαις ἐπακολουθεῖν, καὶ μὴ μείζονα φρονεῖν τῆς δυνάμεως, μηδὲ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς, ἀλλὰ τὸ συμφέρον ζητεῖν.

ιδ'. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὁμολογῶ τούτοις, ὅπως δὲ τοῦ δικαίου χρὴ ποιῆσθαι προϋργικώτερον τὸ συμφέρον, οὐδεὶς ἂν με λέγων πείσειεν. Ὅρῳ γὰρ καὶ τοὺς νόμους ἕνεκα τούτου κειμένους, καὶ τοὺς ἀνδρας τοὺς καλοὺς τε καὶ καλοῦς ἐπὶ τούτῳ φιλοτιμημένους, καὶ τὰς πόλεις τὰς εὐφιλοστόμους, πολυτεταμένους, περὶ τοῦτο μάλιστα σπουδαζούσας, καὶ τοὺς πολέμους τοὺς προγεγεννημένους οὐ κατὰ τὰς δυνάμεις, ἀλλὰ κατὰ τὸ δίκαιον, τέλος ἅπαντας εἰληρότας: ὅλως δὲ τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων διὰ μὲν κακίαν ἀπώλλυμενον, δι' ἀρετὴν δὲ σωζόμενον. Ἔιστ' οὐκ ἀθυμεῖν δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων κινδυνεύειν μέλλοντας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοὺς ὑβρίζοντας, καὶ τοὺς τὰς εὐτυχίας μὴ μετρίως φέρειν ἐπισταμένους. Ἐπειτα κακίῳ χρὴ σκοπεῖν: νυνὶ μὲν γὰρ περὶ τοῦ δικαίου πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχομεν, περὶ δὲ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγομεν. Δυστὴν δὲ προκειμένον ἀγαθεῖν, καὶ τοῦ μὲν ὄντος προδῆλου, τοῦ δὲ ἀγνοουμένου, ἵπως οὐκ ἂν ποιήσαίτε καταγέλαστον, εἰ τὸ μὲν ὁμολογούμενον ἀποδοκιμάσαίτε, τὸ δὲ ἀμφισβητούμενον ἐλέσθαι δόξειεν ὑμῖν, ἄλλως τε καὶ τῆς αἰρέσεως τοσοῦτον διαφερούσης; Ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἡμετέροις λόγοις ἔνεστι μηδὲν προέσθαι τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, μηδ' αἰσχύνῃ μηδεμιᾶ τὴν πόλιν περιβαλεῖν, ὑπὲρ δὲ τῶν δικαίων κινδυνεύοντας ἐλπίζειν ἀμεινον ἀγωνιεῖσθαι τῶν ἐχθρῶν, ἐν δὲ τοῖς τούτων, ἀφεστάναι μὲν ἤδη Μεσσηνίας, προεξαμαρτάνοντας δὲ τοῦτ' εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς, τυχόν καὶ τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὧν προσδοκᾶτε, διαμαρτάνειν. Καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτο φανερόν ἐστιν, ὡς, ἐὰν ποιήσωμαι τὰ κελυόμενα, βεβαίως ἤδη τὴν εἰρήνην ἔξομεν. Οἶμαι γὰρ οὐκ ἀγνοεῖν ὑμᾶς, ὅτι πάντες εἰθῶσαι πρὸς μὲν τοὺς ἀμνημονέους, περὶ τῶν δικαίων διαλέγεσθαι, τοῖς δὲ λίαν ἐτοίμως ποιοῦσι τὸ προσταττόμενον, αἰεὶ πλέον προσεπιτάττειν, ὧν ἂν ἐξ ἀρχῆς ἐπινοήσωσιν. Ἔιστε συμβαίνειν βελτίονος εἰρήνης τυγχάνειν τοὺς πολεμικῶς διακειμένους, τῶν βραδίως τὰς ὁμολογίας ποιοουμένων.

ιε'. Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ ταῦτα πολὺν χρόνον διατρίβειν, πάντων τῶν

τοιούτων ἀφίμενός, ἐπὶ τὸν ἀπλούστατον ἤδη τρέψαμι τῶν λόγων. Εἰ μὲν γὰρ μηδένες πώποτε τῶν δυστυχησάντων ἀνέλαβον ἐκιντοῦς, μηδ' ἐπεκράτησαν τῶν ἐχθρῶν, οὐδ' ἡμᾶς εἰκὸς ἐλπίζειν περιγενέσασθαι πολεμοῦντας· εἰ δὲ πολλάκις γέγονεν, ὥστε καὶ τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι, καὶ τοὺς πολιορκουντας ὑπὸ τῶν κατακεκλεισμένων διακρηθῆναι, ἴτι' θαυμαστὸν εἰ καὶ τὰ νῦν καθεστῶτα λήψεται τινα μεταστάσις;

ιγ'. Ἐπὶ μὲν οὖν τῆς ἡμετέρας πόλεως, οὐδὲν ἔχω τοιούτων εἰπεῖν· ἐν γὰρ τοῖς ἐπέκεινα χρόνοις, οὐδένας πώποτε κρείττους ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν εἰσβάλον. Ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων, πολλοὺς ἂν τις παραδείγμασι χρῆσασθαι, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς πόλεως τῆς Ἀθηναίων. Τούτους γὰρ εὐρήσμεν, ἐξ ὧν τοῖς ἄλλοις προσέτακτον, πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβληθέντας, ἐξ ὧν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας ἠμόνοτον, παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκίμησαντας. Τοὺς μὲν οὖν παλαιούς· εἰ διεξέλθοιμι κινδύνους, ὡς ἐποίησαντο πρὸς Ἀμαζόνιας, ἢ Θρακίας, ἢ Πελοποννησίους τοὺς μετ' Ἰκυσθέως εἰς τὴν χώραν αὐτῶν εἰσβαλόντας, ἴσως ἀρχαία καὶ παρρωτέρω τῶν νῦν παρόντων λέγειν ἂν δοκίμην· ἐν δὲ τῷ Περσικῷ πολέμῳ, ἴτις οὐκ οἶδεν, ἐξ οἷων συμφορῶν εἰς ὅσην εὐδαιμονίαν κατέστησαν; Μόνοι γὰρ τῶν ἐξῴ Πελοποννησοῦ καττοκούντων, ὀρῶντες τὴν τῶν Βαρβάρων δύναμιν ἀνυπόστατον οὖσαν, οὐκ ἤξίωσαν βουλεύεσθαι περὶ τῶν προσταττομένων αὐτοῖς, ἀλλ' εὐθὺς εἶλοντο περιθεῖν τὴν πόλιν ἀνάσταντο γιγνομένην μάλλον, ἢ δουλεύουσιν. Ἐκλιπόντες δὲ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν, καὶ πατρίδα μὲν τὴν Ἐλευθερίαν νομίσαντες, κοινωνήσαντες δὲ τῶν κινδύνων ἡμῶν, τοσαύτης μεταβολῆς ἔτυχον, ὥστε ὀλίγας ἡμέρας στατηθέντες τῶν ἐκιντῶν, πολὺν χρόνον Δεσπόται τῶν ἄλλων κατέστησαν.

ιδ'. Οὐ μόνον δ' ἂν τις ἐπὶ ταύτης τῆς πόλεως ἐπιδειξείη τὸ τολμᾶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθροὺς, ὡς πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίον ἐστίν, ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ Τυραννος, κατὰ κράτος εἰς πολιορκίαν ὑπὸ Καρχηδονίων, οὐδεμιᾶς αὐτῷ σωτηρίας ὑπολειπομένης, ἀλλὰ καὶ τῷ πολέμῳ κατεχόμενος, καὶ τῶν πολιτῶν πρὸς αὐτὸν δυσχερῶς διακειμένων, αὐτὸς μὲν ἐμέλλησεν ἐκπεῖν· τῶν δὲ χρωμένων τινὸς τολμήσαντος εἰπεῖν, ὡς καλόν ἐστιν ἐντάφιον ἢ τυραννίς, αἰσχυνθεὶς ἐφ' οἷς διενόηθη, καὶ πάλιν ἐπιχειρήσας πολεμεῖν, πολλάς μὲν μυριάδας Καρχηδονίων διέφθειρεν, ἐγκρατεστέραν δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν πολιτῶν κατέστησεν, πολὺ δὲ μείζω τὴν δύναμιν τὴν ἑαυτοῦ τῆς πρότερον ὑπαρχούσης ἐκτήσατο, τυραννῶν δὲ τὸν βίον διετέλεσε, καὶ τὸν υἱὸν ἐν ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ δυναστείαις, ἐν αἷσι περ αὐτὸς ἦν, κατέλιπε.

ιθ'. Παραπλήσια δὲ τούτοις Ἀμύντας ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς ἔπρα-

Ξεν. Ἰππηθεὶς γὰρ ὑπὸ τῶν Βαρβάρων τῶν προσοικούντων μάχη, καὶ πάσας Μακεδονίας ἀποστερηθεὶς, τὴ μὲν πρῶτον ἐκλιπεῖν τὴν χώραν διανοήθη, καὶ τὸ σῶμα διασώζειν, ἀκούσας δὲ τινος ἐπαινοῦντος τὸ πρὸς Διονύσιον βῆθ' ἐν, καὶ μεταγνοῦς ὡς περ ἐκεῖνος, χωρίον μικρὸν καταλαβὼν, καὶ βοήθειαν ἐνθένδε μεταπεμφθῆμενος, ἐντὸς μὲν τριῶν μηνῶν ἄπασαν κατέσχε Μακεδονίαν, τὸν δὲ ἐπίλοιπον χρόνον βασιλεύων, γῆρα τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

19'. Ἀπείποιμεν δ' ἂν ἀκούοντές τε καὶ λέγοντες, εἰ πάσας τὰς τοιαύτας πράξεις ἐξετάζοιμεν. Ἐπεὶ καὶ τῶν περὶ Θήβας πραχθέντων εἰ μνησθῆναι ἐπιθέμεθα, ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἂν λυπηθῆμεθα, περὶ δὲ τῶν μελλόντων βελτίους ἂν ἐλπίδας λάθοιμεν. Τολμησάντων γὰρ αὐτῶν ὑπομεῖναι τὰς εἰσβολὰς καὶ τὰς ἀπειλὰς τὰς ἡμετέρας, εἰς τοῦθ' ἡ τύχη τὰ πράγματα περιέστησεν αὐτῶν, ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον ὑπ' ἡμᾶς ὄντες, νῦν ἡμῖν προσταττεῖν ἀξιοῦσιν.

κ'. Ὅστις οὖν ὁρῶν τοιαύτας μεταβολὰς γεγενημένας, ἐρ' ἡμῶν οἴεται παύσεσθαι λίαν ἀνήγχοτός ἐστιν· ἀλλὰ δεῖ καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς παρούσι, καὶ θαρρῆναι ἐπὶ τῶν μελλόντων, ἐπιστακμένους εἶναι τὰς τοιαύτας συμφορὰς αἰ πόλεις ἐπανορθοῦνται πολιτεία χρηστῆ, καὶ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐμπειρίαις. Περίων οὐδεὶς τολμήσειεν ἂν εἰπεῖν, ὡς οὐ τὴν μὲν ἐμπειρίαν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχομεν, πολιτεῖαν δὲ, οἷαν χρὴ, παρὰ μόνους ἡμῖν εἶναι. Ἐν ὑπαρχόντων, οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἀμεινὸν πράξομεν τῶν μηδ' ἐτέρου τούτων πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιθμένων.

κα'. Κατηγοροῦσι δὲ τινες τοῦ πολέμου, καὶ διεξέρχονται τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ, τεκμηρίους ἄλλοις τε πολλοῖς χωρῶμενοι, καὶ μάλιστα τοῖς περὶ ἡμᾶς γεγενημέναις, καὶ θαυμάζουσιν, εἰ τινες οὕτω χαλεπῶ καὶ παραβόλῳ πράγματι πιστεύειν ἀξιοῦσιν.

κβ'. Ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν οἶδα διὰ τὸν πόλεμον μεγάλην εὐδαιμονίαν κτησαμένους, πολλοὺς δὲ τῆς ὑπαρχούσης στερηθέντας διὰ τὴν εἰρήνην· οὐδὲν γὰρ τῶν τοιούτων ἐστὶν ἀποτόμως οὔτε κακὸν οὔτ' ἀγαθόν, ἀλλ' ὅπως ἂν χρήσῃται τις καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκδίδειν ἐξ αὐτῶν. Χρὴ δὲ τοὺς μὲν εὖ πράττοντας εἰρήνης ἐπιθυμεῖν· ἐν γὰρ τῇ καταστάσει ταύτῃ πλείστον ἂν τις χρόνον τὰ παρόντα διαφυλάξει· τοὺς δὲ δυστυχοῦντας τῷ πολέμῳ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς πανουργίας θάττον ἂν μεταβολῆς τύχοιεν. Ἐν ἡμεῖς δέδοικα μὴ τάναντία πράττοντες φανῶμεν. Ὅτε μὲν γὰρ ἐξῆν ἡμῖν τρυφᾶν, πλείους τοὺς πολέμους ἐποιούμεθα τοῦ δέοντος, ἐπειδὴ δ' εἰς ἀνάγκην καθέσταμεν, ὥστε κινδυνεύειν, ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν, καὶ περὶ ἀσφαλείας βουλευόμεθα. Καίτοι γὰρ τοὺς βουλομένους ἐλευθέρους εἶναι, τὰς μὲν

ἔκ τῶν ἐπιταγμάτων συνθήκας φεύγειν, ὡς ἐγγύς δουλείας οὖσας, ποιέσθαι δὲ τὰς διαλλαγὰς, ὅταν ἢ περιγίνωνται τῶν ἐχθρῶν, ἢ τὴν αὐτῶν δύναμιν ἐξισώσῃσι τῆ τῶν πολεμίων: ὡς ποιούτην ἕκαστοι τὴν εἰρήνην ἐξουσίαν, οἷαν περ ἓν τοῦ πολέμου ποιήσονται τὴν διάλυσιν.

κγ'. Ἦν ἐνθυμούμενος, γρηὶ μὴ προπετῶς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐμβαλλεῖν εἰς αἰσχρὰν Ὁμολογίαν, μηδὲ ῥαθυμότερον ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἢ περὶ τῶν ἄλλων φανῆναι βουλευομένους. Ἀνακηθήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, δεῖ τὸν παρελθόντα χρόνον, εἰ πολιορκουμένη τινὶ τῶν πόλεων τῶν συμμαχίδων εἰς μόνος Λακεδαιμόνιος βοήθησιν, ὑπὸ πάντων ὠμολογεῖτο παρὰ τοῦτον γεγενῆσθαι τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς. Καὶ τοὺς μὲν πλείστους τῶν τοιούτων ἀνδρῶν, παρὰ τῶν πρεσβυτέρων ἂν τις ἀκούσειε, τοὺς δ' ὀνομαστάτους, ἔχω καὶ γὰρ διελθεῖν. Πεδάριτος μὲν γὰρ εἰς Χίον πλεύσας, τὴν πόλιν αὐτῶν διέσωσε. Βρασιδᾶς δὲ εἰς Ἀμφίπολιν εἰσελθὼν, ὀλίγους περὶ αὐτὸν τῶν πολιορκουμένων συνταξάμενος, πολλὰς ὄντας τοὺς πολιορκουήσας ἐνίκησε μαχόμενος. Γύλιππος δὲ Συρακουσίοις βοήθησας, οὐ μόνον ἐκείνους διέσωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν, τὴν κρατούσαν αὐτῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἅπασαν αἰχμαλωτῶν ἔλαβε. Καίτοι ἴπῳς οὐκ αἰσχρὴν, τότε μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἱκανὸν εἶναι τὰς ἀλλοτρίας πόλεις διαφυλάττειν, νυνὶ δὲ πάντας μηδὲ πειράσθαι τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διασώζειν; καὶ τὴν μὲν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην μεστὴν πεποιθηκέναι τροπαίων, ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολεμούντας, ὑπὲρ δὲ τῆς πατρίδος, οὕτω φαγερώς ὑβριζομένης, μηδεμίαν μάχην ἐξίαν λόγου φαίνεσθαι μεμαχημένους; ἀλλ' ἐτέρας μὲν πόλεις, ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας Ἀργῆς, τὰς ἐσχάτας ὑπομείναι πολιορκίας αὐτοὺς δὲ ἡμᾶς, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον ἀναγκασθῆναι ποιεῖν, μηδὲ μικρὰν οἴεσθαι δεῖν ὑπομείναι κκοπάθειαν; ἀλλὰ ζεύγη μὲν ἵππων ἀθηραγούτων ἐτι καὶ νῦν ὄρεσθαι τρέφοντας, ὥσπερ δὲ τοὺς εἰς τὰς δεῖνοτάτας ἀνάγκας ἀφιγμένους, καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς ὄντας, οὕτω ποιέσθαι τὴν εἰρήνην;

κδ'. Ὁ δὲ πάντων σχετιώτατος, εἰ φιλοπονώτατοι δοκῶντες εἶναι τῶν Ἑλλήνων, ῥαθυμότερον βουλευσόμεθα περὶ τούτων. Τίνα δὲ τῶν περισταμένων ἡμῖν ἐξ ἀνδρῶν τοιούτων ἀπειλῶν καὶ ποιέσθαι μείαν ἡμᾶς ἀξίον ἐστίν, οἵτινες γὰρ, ἅπαξ ἠττηθέντες αὐτοί, καὶ μιᾶς εἰσβολῆς γενομένης, οὕτως ἀνάδρωος ὠμολόγησαν ἅπαντα τὰ προσταττόμενα ποιήσιν, ἢ ἴπῳς ἂν οἱ τοιοῦτοι δυστυχοῦντες πολὺν χρόνον ἐπαρκέσειαν; τίς δ' οὐκ ἂν ἐπιτιμήσειεν ἡμῖν, εἰ, Μεσσηνίων ὑπὲρ τῆς χώρας ταύτης εἰκῶσιν ἔτη πολιορκηθέντων, ἡμεῖς οὕτω ταχέως κατὰ συνθήκας αὐτῆς ἀποσταίημεν, καὶ μηδὲ τῶν προγόνων μνησθῆίμεν, ἀλλ' ἦν ἐκεῖνοι μετὰ πολλῶν

πόνων καὶ κινδύνων ἐκτίσαντο, ταύτην ἡμεῖς ὑπὸ λόγων πεισθέντες ἀποβάλομεν;

κέ. Ἴν οὐδὲν εἶνοι φροντίσαντες, ἀλλὰ πάσας τὰς αἰσχύναις ὑπεριδόντες, συμβουλεύουσι ταῦτα, ἐξ ὧν εἰς ἀνεῖδη τὴν πόλιν καταστήσουσιν. Οὕτω δὲ προθύμως παρκαλοῦσιν ἡμᾶς πρὸς τὸ παραδοῦναι τὴν Μεσσήνην, ὥστε καὶ διεξελθεῖν ἐτόλμησαν τὴν τε τῆς πόλεως ἀσθένειαν, καὶ τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν, καὶ κελεύουσιν ἀποκρίνασθαι τοὺς ἐναντιούμενους αὐτοῖς, πῶθεν βοηθεῖαν προσδοκῶντες εἶναι, διακελευόμεθα πολεμεῖν ἡμῖν.

κς'. Ἐγὼ δὲ μεγίστην ἡγοῦμαι συμμαχίαν εἶναι καὶ βεβαιωτάτην, τὸ τὰ δίκαια πράττειν: εἰκόσ γὰρ καὶ τὴν τῶν θεῶν εὐνοίαν ἔσσεσθαι μετὰ τούτων, εἴπερ χρὴ περὶ τῶν μελλόντων τεκμαίρεσθαι τοῖς ἤδη γεγενημένοις. Πρὸς δὲ ταύτη, τὸ καλῶς πολιτεύεσθαι, καὶ σωφρόνως, καὶ μέχρι θανάτου μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις ἐθλεῖν, καὶ μηδὲν οὕτω δεινὸν νομίζειν, ὡς τὸ κακῶς ἀκοῖσιν ὑπὸ τῶν πολιτῶν: ὁ μᾶλλον ἡμῖν ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὑπάρχει. Μετ' ὧν ἂν ἐγὼ πολὺ ἤδιον πολεμοῖην, ἢ μετὰ πολλῶν μυριάδων: οἶδα γὰρ καὶ τοὺς προγόνους ἡρώων εἰς ταύτην τὴν χώραν ἀφικόμενους, οὐ τῆς πληθῆς τῶν ἄλλων περιγενομένους, ἀλλὰ ταῖς ἀρεταῖς ταῖς ὑπὲρ ἐμοῦ προσηρημέναις. ἴστανε οὐκ ἄξιον διὰ τοῦτο φοβεῖσθαι τοὺς πολεμίους, ὅτι πολλοὶ τυγχάνουσιν ὄντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπὶ ἐκείνοις θαρσύνειν, ὅταν ὀρώμεν ἡμᾶς μὲν αὐτοὺς οὕτως ἐνηνοχότας τὰς συμφορὰς, ὡς σὶ δύναις ἄλλοι πῶποτε, καὶ τοῖς νομιζομένοις, καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐμμένοντας, οἷς ἐξ ἀρχῆς κατεστησάμεθα, τοὺς δὲ τὰς εὐτυχίας φέρειν μὴ δυναμένους, ἀλλὰ διατεταραγμένους; καὶ τοῖς μὲν ἐκόντας συμμαχοῦς πῆλεις καταλαβάνοντας, τοὺς δὲ τάναντία τούτοις πραττοντας: ἄλλους δὲ περὶ χώρας τοῖς ὁμόροις ἀμφισβητούντας: τοὺς δὲ μᾶλλον ἀλλήλοις φθονοῦντας, ἢ πρὸς ἡμᾶς πολεμοῦντας. ἴστανε θαυμάζειν τῶν μείζω συμμαχίαν ζητούντων, ὧν οἱ πολέμιοι τυγχάνουσιν ἐξαμαρτάνοντες. Ταῦθ' ἡμῖν βοηθήσει.

κζ'. Εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν ἐξωθεν βοηθειῶν εἰπεῖν, πολλοὺς ἔσσεσθαι τοὺς βυλομένους ἡμῖν ἐπαμύνειν [ἐλπίς]. Ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτον μὲν Ἀθηναίους, εἰ καὶ μὴ πάντα μεθ' ἡμῶν εἰσὶν, ἀλλ' οὖν ὑπὲρ γε τῆς ἐκυτῶν σωτηρίας πάντα ποιήσονται: ἔπειτα τῶν ἄλλων πόλεων τινὰς ὁμοίως ἂν ὑπὲρ τῶν νῦν ἡμῖν συμπερόντων, ὡς περὶ τῶν ἐκυταῖς βουλευσομένων: ἔτι δὲ Διονύσιον τὸν Τύραννον, καὶ τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς κατὰ τὴν Ἰσίαν Δυνάστας, καθ' ὅσον ἂν ἕκαστοι δύνωνται, προθύμως ἂν ἡμῖν ἐπικουρήσονται: πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ταῖς εὐσείαις προέχοντας, καὶ ταῖς δοξαῖς πρωτεύοντας, καὶ τῶν

βελτίστων πραγμάτων ἐπιθυμοῦντας, εἰ καὶ μήπω συνεστήκασιν, ἀλλὰ ταῖς γε εὐνοίαις μεθ' ἡμῶν ὄντας, ἐν αἷς περὶ τῶν μελλόντων εἰκότως ἂν μεγάλας τὰς ἐλπίδας ἔχοιμεν.

κθ'. Οἶμαι δὲ καὶ τὸν Ὀχλον τὸν ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ τὸν Δῆμον ὄν οἰόμεθα, κἂν οὐ πρότερον, ἀλλὰ νῦν γε πολλὴν ποιήσεσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. Οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀποστάσι γέγονεν, ὣν προσεδύκασαν: ἀλλ' ἀντὶ μὲν τῆς Ἐλευθερίας, τὸναντίον αὐτοῖς ἀποβέβηκεν: ἀπολέσαντες γὰρ αὐτῶν τοὺς βελτίστους, ἐπὶ τοῖς χειρίστοις τῶν πολιτῶν γεγονασιν: ἀντὶ δὲ τῆς Ἀυτονομίας, εἰς πολλὰς καὶ δεινὰς ἄνομίας ἐμπαπτώκασιν. Εἰθισμένοι δὲ τὸν ἄλλον χρόνον μεθ' ἡμῶν ἐφ' ἐτέροις εἶναι, νῦν τοὺς ἄλλους ἐπ' αὐτοὺς ὀρώσι στρατευομένους: καὶ τὰς στίχαις, αἷς ἐπυθάνοντο πρότερον παρ' ἐτέροις οὖσας, νῦν παρ' αὐτοῖς ὀλίγου δεῖν κατ' ἑκάστην ἡμέραν γιγνομένης ὀρώσιν. Οὕτω δὲ δεδακασμένοιταῖς συμφοραῖς εἰσιν, ὥστε μηδὲ διαγιγῶναι δύνασθαι τοὺς κάκιστα πράττοντας αὐτῶν. Οὐδεμία γὰρ ἐστὶ τῶν πόλεων ἀκέραιος, ἧτις οὐχ ὁμόρους ἔχει τοὺς κακῶς ποιήσαντας: ὡς τετραῆσθαι μὲν τὰς χώρας, πεπορθῆσθαι δὲ τὰς πόλεις, ἀναστάτους δὲ γεγενῆσθαι τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους, ἀναστράφθαι δὲ τὰς πολιτείας, καὶ καταλεύσθαι τοὺς νόμους, μεθ' ὧν οἰκούντες εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἐτύγχανον ὄντες. Οὕτω δ' ἀπίστως πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν, ὥστε μᾶλλον τοὺς πολίτας ἢ τοὺς πολεμίους δεδίασιν: ἀντὶ δὲ τῆς ἐφ' ἡμῶν εὐπορίας, καὶ τῆς παρ' ἡμῶν εὐνοίας, εἰς τοσαύτην ἀμιξίαν ἐληλύθασιν, ὥσθ' οἱ μὲν κεκτημένοι τὰς οὐσίας, ἥδιον ἂν εἰς τὴν θάλατταν τὰ σφέτερον αὐτῶν βάλουεν, ἢ τοῖς δευμένοις ἐπαρκέσειαν: οἱ δὲ καταδέεστερον πράττοντες, οὐδ' ἂν εὐρεῖν δεξάντο μᾶλλον ἢ πᾶ τῶν ἐχόντων ἀφελῆσθαι καταλύσαντες δὲ τὰς οὐσίας, ἐπὶ τῶν βωμῶν σφάττουσιν ἀλλήλους: πλείους δὲ φεύγουσι νῦν ἐκ μιᾶς πόλεως, ἢ πρότερον ἐξ ἀπάσης τῆς Πελοποννήσου. Καὶ τοσοῦτων ἀπειρηθημένων κακῶν, πολὺ πλείω τὰ παραλειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν: οὐδὲν γὰρ ἔστι τῶν δεινῶν ἢ χυλεπῶν, οὐκ ἐνταῦθα συνδεδράμηκεν: ὧν οἱ μὲν ἤδη μεστοὶ τυγχάνουσιν ὄντες, οἱ δὲ ταχέως ἐμπλησθήσονται, καὶ ζητήσουσιν τινα τῶν παρόντων πραγμάτων εὐρεῖν ἀπαλλαγὴν. Μὴ γὰρ οἶσθαι αὐτοὺς μενεῖν ἐπὶ τούτοις: αἵτινες γὰρ εὐ πράττοντες ἀπέπειπον, ἵπως ἂν οὗτοι κακοπαθούντες πολὺν χρόνον καρτερήσειαν: ὡς, οὐ μόνον ἂν μαχόμενοι νικῶμεν, ἀλλὰ κἂν ἡσυχίαν ἔχοντες περιμένωμεν, ὄψασθε μεταβαλλομένους αὐτοὺς, καὶ τὴν ἡμετέραν συμμαχίαν σωτηρίαν αὐτοῖς εἶναι νομίζοντας. Τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχω ταυαύτας.

κθ'. Τοσοῦτον δὲ ἀπέχω τοῦ ποιεῖν τι τῶν προσαττομένων, ὥστ', εἰ

μηδὲν γίγναιτο τούτων, μηδὲ βοθηθεὶς μηδαμῶθεν τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἀδικοῦν ἡμᾶς, οἱ δὲ ὑπερορῶν, οὐδ' ἂν οὕτω μεταγνοίην, ἀλλὰ πάντας ἂν τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνους ὑπομείναιμι, πρὶν ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας ταύτας. Αἰσχυρθεῖην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἀμφοτέρων, εἴτε καταγνοίημεν τῶν προγόνων, ὡς ἀδίκως Μεσσηνίων ἀφείλοντο τὴν χώραν, εἴτε ἐκείνων ὀρθῶς κτησαμένων, ἡμεῖς παρὰ τὸ δίκαιον συγχωρήσαιμὲν τι περὶ αὐτῆς. Τούτων μὲν οὖν οὐθέτερον ποιητέον, σκεπτέον δ' ὅπως ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν πολεμήσομεν, καὶ μὴ τοὺς εἰθισμένους ἐγκωμιάζειν ἡμῶν τὴν πόλιν, ἐξελέγξομεν ψευδεῖς ὄντας· ἀλλὰ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς παρασχήσομεν, ὥς' ἐκείνους ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων δοκεῖν εἰρηκέναι περὶ ἡμῶν.

λ'. Οἶμαι μὲν οὖν μηδὲν δεινότερον συμβῆσθαι τῶν νῦν παρόντων· ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς τοιαῦτα βουλευέσθαι καὶ πράξειν, ἐξ ὧν ἐπανορθώσουσιν ἡμᾶς. Ἄν δ' ἄρα ψευδοῦμεν τῶν ἐλπίδων, καὶ πανταχόθεν ἐξαιρεγώμεθα, καὶ μηδὲ τὴν πόλιν ἐπιδυνώμεθα φυλάττειν, χαλεπὰ μὲν ἐστὶν ἂ μὲλλω λέγειν, ὅμως δ' οὐκ ὀκνήσω παρβρυσιάσασθαι περὶ αὐτῶν. Καὶ γὰρ ἐξαγγεληθῆναι τοῖς Ἑλλήσι καλλίω ταῦτ' ἐστὶ, καὶ μᾶλλον ἀρμόττοντα τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν ὧν ἐνίοι τινες ἡμῖν συμβουλεύουσι.

λβ'. Φημί γὰρ χρῆναι τοὺς μὲν γονεῖς τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν, καὶ τοὺς παῖδας, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν ὄχλον τὸν ἄλλον, ἐκ τῆς πόλεως ἐκπέμψαι, τοὺς μὲν εἰς Σικελίαν* καὶ Ἰταλίαν*, τοὺς δὲ εἰς Κυρήνην, τοὺς δ' εἰς τὴν Ἰππερον. Ἀσμένως δ' αὐτοὺς ἅπαντες οὗτοι δεῖξονται καὶ χώρα πολλῇ, καὶ ταῖς ἄλλαις περὶ τὸν βίον εὐπορίαις· οἱ μὲν χάριν ἀποδιδόντες ὧν εὐπεπόνθησιν ὑπ' ἡμῶν· οἱ δὲ κομίσασθαι προσδοκῶντες, ὧν ἂν προὔπαρχωσιν. Ὑπολειφθέντας δὲ τοὺς βουλομένους καὶ δυναμένους κινδυνεύειν, τῆς μὲν πόλεως ἀφίσσασθαι, καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων, πλὴν ὅσα ἂν δυνώμεθα ἀπενέγκασθαι μεθ' ἡμῶν αὐτῶν· καταλαθόντας δὲ χωρίον, ὅτι ἂν ὄχυρώτατον ἦ, καὶ πρὸς τὸν πόλεμον συμφορώτατον, ἄγειν καὶ φέρειν τοὺς πολεμίους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἕως ἂν παύσωνται τῶν ἡμετέρων ἀμφισβητήσας. Καὶ ταῦτα ἐὰν τολμήσωμεν, καὶ μὴ κατοκνήσωμεν, ὄψεσθε τοὺς νῦν ἐπιτάττοντας, ἱκετεύοντας, καὶ δεομένους ἡμῶν Μεσσηνῆν ἀπολαθεῖν, καὶ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην.

λβ'. Ἡοῖα γὰρ ἂν τῶν πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, τοιοῦτον πόλεμον ὑπομείνειεν, οἷον εἰκόσ' ἐστὶ γενέσθαι βουληθέντων ἡμῶν· ἴτινες δ' οὐκ ἂν ἐκπλαγείην, καὶ δαίσαίην στρατόπεδον συνιστάμενον, τοιαῦτα μὲν συμπεπραγμένον, δικαίως δὲ τοῖς αἰτίοις τούτων ὀργισμένον, ἀπονενοημένως δὲ πρὸς τὸ ζῆν διακείμενον; καὶ τῷ μὲν σχολῇ πρῶτον ἄγειν, καὶ μηδὲ περὶ ἐν

ἄλλο διατρέψειν, ἢ περὶ τὸν πόλεμον, τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασιν ὁμοιωμένον, ταῖς δὲ ἀρεταῖς καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασι τοιοῦτον, οἷον ἐξ ἀπάντων ἀνθρώπων οὐδεὶς ἂν συντάξειεν; ἔτι δὲ ἐν μηδεμίᾳ πόλει τεταγμένον, ἀλλὰ θυραυλεῖν, καὶ πλανάσθαι κατὰ τὴν χώραν δυνάμενον, καὶ βῆδιώς μὲν ὄμορον οἷς ἂν βούληται γιγνόμενον, τοὺς δὲ τόπους ἅπαντας τοὺς πρὸς τὸν πόλεμον συμπέροντας, πατριδᾶς εἶναι νομίζον; Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τῶν λόγων μόνων ῥηθέντων εἰς τοὺς Ἕλληνας, εἰς πολλὴν ταραχὴν καταστήσεσθαι τοὺς ἐχθρούς; ἔτι δὲ μᾶλλον ἦν καὶ τέλος ἐπιθεῖναι τούτοις ἀναγκασθῶμεν. Ἔτι γὰρ οἰηθῶμεν αὐτοὺς γνώμῃν ἔξειν, ὅταν αὐτοὶ μὲν κακῶς πάσχωσιν, ἡμᾶς δὲ ποιεῖν μὴ δύνωνται; καὶ τὰς μὲν πόλεις αὐτῶν ἰδῶσιν εἰς πολιορκίαν καθεστηκυίας, τὴν δ' Ἡμετέραν οὕτω παρεσκευασμένην, ὥστε μηκέτι τῇ συμφορᾷ ταύτῃ περιπέσειν; ἔτι δὲ τὴν τῶν σωματίων τροφὴν ἡμῖν μὲν βῆδιαν ἔκτε τῆς τῶν ὑπαρχόντων χρήσεως, καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου γιγνομένων, αὐτοῖς δὲ χαλεπὴν εἶναι*, διὰ τὸ μὴ ταῦτόν εἶναι, Στρατόπεδον τοιοῦτο διοικεῖν, καὶ τὴν ὄχλον τὸν ἐν ταῖς πόλεσι διατρέφειν; Ὁ δὲ πάντων ἐκείνους ἀλγεινότατον, ὅταν τοὺς μὲν Ἡμετέρους οἴκους, ἐν πολλαῖς εὐπορίαις πυνθάνωνται γεγενημένους, τοὺς δ' αὐτῶν ὀρώσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐνδεεῖς ὄντας τῶν ἀναγκαίων, καὶ μὴδ' ἐπικουρῆσαι δύνωνται τοῖς κακοῖς; ἀλλ' ἐργαζόμενοι μὲν τὴν χώραν, τὰ σπέρματα προσκολλύουσιν; ἀργὸν δὲ περιορῶντες, μηδένα χρόνον αὐταρκεῖν οἰοῦνται ὧσιν.

λγ'. Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀθροισθέντες, καὶ κοινὸν ποιησάμενοι Στρατόπεδον, παρακολουθήσευσιν ἡμῖν, καὶ κωλύσουσιν ἡμᾶς; κακῶς ποιεῖν αὐτοῖς. Καὶ ἔτι ἂν εὐξαιμέθα μᾶλλον, ἢ λαθεῖν πλησιάζοντας καὶ παραταπτομένους, καὶ περὶ τὰς αὐτὰς δυσχωρίας ἡμῖν ἀντιστρατοπεδεύοντες, ἀνθρώπους ἀτάκτους καὶ μιγάδας, καὶ πολλοὺς ἄρχουσι χρωμένους; οὐδὲ γὰρ ἂν πολλῆς πραγματείας δεηθῆίημεν, ἀλλὰ ταχέως μένοντας, ἀναγκάσαιμεν ἐν τοῖς Ἡμετέροις, ἀλλὰ μὴ ἐν τοῖς ἑαυτῶν ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους.

λδ'. Ἐπιλίποι δ' ἂν Με. τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ τὰς πλεονεξίας τὰς ἡμετέρας λέγειν ἐπιχειρήσαιμι. Ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων διενηνόχαμεν οὐ τῷ μεγέθει τῆς πόλεως, οὐδὲ τῷ πλήθει τῶν ἀνδρῶν, ἀλλ' ὅτι τὴν Πολιτείαν ὁμοίαν κατεστησάμεθα στρατοπέδῳ καλῶς διοικουμένῳ, καὶ πειθαρχεῖν ἐβέλονται τοῖς ἄρχουσι. Ἦν οὖν εἰλικρινὲς τοῦτο ποιησάμεθα, ὃ μιμησάμενοις ἡμῖν συνήνεγκεν, οὐκ ἄδηλον ὅτι τῶν πολεμίων ἐπικρατήσομεν.

λε'. Ἴσμεν δὲ καὶ τοὺς ἐπικρατεῖς ταύτης τῆς πόλεως γενομένους, ὅτι μικρὸν μὲν στρατόπεδον εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσῆλθον ἔχοντες, πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων ἐκράτησαν. Κκλὸν οὖν μιμησάσθαι τοὺς προγόνους, καὶ

πάλιν ἐπὶ τὴν Ἀρχὴν ἐπανελθόντας, ἐπειδὴ προσεπτάκαμεν, πειραθῆναι τὰς τιμὰς ἀναλαβεῖν, ἃς πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες. Πάντων δ' ἂν δεινότερον ποιήσαιμεν, εἰ συνειδότες Ἀθηναίους ἐκλιποῦσι τὴν χώραν ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Ἐλευθερίας, ἡμεῖς μὴδὲ ὑπὲρ τῆς Ἡμετέρας αὐτῶν σωτηρίας ἀρέσθαι πῆς πόλεως τολμήσαιμεν: ἀλλὰ, δέον ἡμᾶς παραδείγματα τοιούτων ἔργων καὶ ἄλλοις παρέχειν, μὴδὲ μιμεῖσθαι τὰς ἐνεῖων πράξεις ἐθελήσαιμεν. Ἔτι δὲ τούτου καταγλαστώτερον, εἰ Φωκαεῖς μὲν φεύγοντες τὴν Βασιλείωσ τοῦ μεγάλου Δεσποταίν, ἐκλιπόντες τὴν Ἀσίαν, εἰς Μικασσαλίαν ἀπέκησαν, ἡμεῖς δ' εἰς τοῦτο μικροφυγίας ἔλθοιμεν, ὥστε τὰ Προστάγματα τούτων ὑπομεῖναι, ὧν ἄρχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετελέσαμεν.

λς'. Χρὴ δὲ μὴδὲ περὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ταῖς ψυχαῖς διατρίβειν, ἐν ἧ δεήσει χωρίζειν τοὺς οἰκειοπάτους αὐτοὺς, ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλ' εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀγορᾶν ἐν οἷς περιγεγόμενοι τῶν ἐχθρῶν, τὴν μὲν πόλιν ἐπανορθώσωμεν, κυμαύμεθα δὲ τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν οἰκειούς, ἐπιδειξόμεθα δὲ πᾶσιν, ὅτι νῦν μὲν ἀδίκως δεδυστοχήκαμεν, τὸν δὲ παρεληλυθότα χρόνον δικαίως τῶν ἄλλων πλέον ἔχειν ἠξιοῦμεν. Ἔχει δὲ οὕτως. Ἐγὼ γὰρ τούτους εἰρήκα τοὺς λόφους, οὐχ ὡς δέον ἡμᾶς ἤδη ταῦτα πράττειν, οὐδ' ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐνούσης ἐν τῆς πράγμασι σωτηρίας, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμῶν προπαράσχευάσαι τὰς γνώμας, ὡς καὶ ταῦτας, καὶ πολὺ τούτων δεινότερας συμφορὰς ὑπομενετέον ἡμῖν, πρὶν περὶ Μεσσῆνης ποιήσασθαι συνθήκας, οἷας κελεύουσιν ἡμᾶς.

λς'. Οὐχ οὕτω δ' ἂν προθύμως ἐπὶ τὸν πόλεμον ὑμᾶς παρεκάλουν, εἰ μὴ τὴν εἰρήνην ἐώρων, ἐξ ὧν μὲν ἐγὼ λέγω καλὴν καὶ βεβαίαν γεννησομένην, ἐξ ὧν δ' ἔτι συμβουλευούσιν, αἰσχροὴν ἐσομένην, ἀλλ' οὐδὲ χρόνον οὐδένα παραμενοῦσαν. Ἐὰν γὰρ παρακατοικήσωμεν ταύτην αὐξηθεῖσαν, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι τὸν πάντα βίον ἐν ταραχαῖς καὶ κινδύνους διατελέσομεν ὄντες; ὥστε οἱ περὶ ἀσφαλείας διαλεγόμενοι, λελήθασιν αὐτοὺς τὴν μὲν εἰρήνην ὀλίγας ἡμέρας ἡμῖν ποιούντες, τὸν δὲ πόλεμον εἰς πάντα τὸν χρόνον κατασκευάζοντες.

λθ'. Ἠδέως δ' ἂν αὐτῶν πυθοίμην, ὑπὲρ τίνων οἴονται χρῆναι μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν; οὐχ ὅταν οἱ πολέμιοι προστάττωσι παρὰ τὸ δίκαιον, καὶ τῆς χώρας ἀποτέμνωται, καὶ τοὺς οἰκέτας ἐλευθερώσι; καὶ τοὺς μὲν εἰς ταύτην κατᾶγωσιν, ἢ ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλιπον, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν ὄντων ἀποστερωσιν, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ εἰς ὄνειδη καθιστώσιν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ὑπὲρ τούτων οὐ μόνον πόλεμον, ἀλλὰ καὶ φυγὰς καὶ θανάτους οἶμαι προσήκειν ἡμῖν ὑπομένειν. Πολὺ γὰρ κρεῖττον ἐν ταῖς

δόξαις, αἷς ἔχομεν, τελευτήσκει τὸν βίον μᾶλλον, ἢ ζῆν ἐν πάσαις ἀτιμίαις, ποιήσαντας ἢ προστάττουσιν ἡμῖν. Εἰ δὲ δεῖ μηδὲν ὑποσεilάμενον εἰπεῖν τὸ φαινόμενον, αἰρετώτερον ἡμῖν ἀναστάτους γενέσθαι μᾶλλον, ἢ καταγελάστους ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Τοὺς γὰρ ἐν ἀξιώμασι καὶ φρονήμασι τοιούτοις βεβιωκότας, δυσὶν δεῖ θάτερον, ἢ πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἢ παντάπασιν ἀνκίρεισθαι, μηδὲν ταπεινὸν διαπραξαμένους, ἀλλὰ καλὴν τοῦ βίου τὴν τελετὴν ποιησαμένους.

λδ'. Ἄ χρὴ λογιζομένους μὴ φιλοφυγεῖν, μηδ' ἐπικλουεῖν ταῖς τῶν συμμάχων γνώμασι, ὧν ἠγεῖσθαι πρότερον ἤξιοῦμεν: ἀλλ' αὐτοὺς σκεψάμενους, ἐλέσθαι μὴ ὁ τοῖτοις βῆστον, ἀλλ' ὁ πρέπον ἔσται τῇ Λακεδαιμονίᾳ, καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἡμῖν. Περὶ γὰρ τῶν αὐτῶν οὐχ ὁμοίως ἄπασι βουλευτέον, ἀλλ' ὡς ἂν ἐξ ἀρχῆς ἕκαστοι ποιήσωσιν τοῦ βίου τὴν ὑπόθεσιν. Ἐπιδαυρίοις μὲν οὖν καὶ Φιλισίοις καὶ Κορινθίοις οὐδεὶς ἂν ἐπιπλήξῃσιν, εἰ μηδεὶς ἄλλου φροντίζῃσιν, ἢ τοῦ διαγενέσθαι καὶ περιποιῆσαι σφῶς αὐτοὺς: Λακεδαιμονίους δ' οὐχ οὐδ' ἔστιν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ἀλλ' ἂν μὴ προσῆ τὸ καλῶς σώζεσθαι, θάνατον ἡμῖν αἰρετέον ἔστί. Τοῖς γὰρ περὶ ἀρετῆς ἀμφοτεροῦσιν, ὑπὲρ οὐδεὶς αὐτῶ σπουδαστέον, ὡς ὑπὲρ τοῦ μηδὲν αἰσχρῶν πράττοντας φανῆναι. Εἰσὶ δὲ τῶν πόλεων κακίαι καταρναεῖς, οὐχ ἥττον ἐν τοῖς τοιούτοις βουλευμασιν, ἢ ταῖς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύναις. Τῶν μὲν γὰρ ἐκαὶ γιννομένων τὸ πλείστον μέρος τῇ τύχῃ μέτεστι, τῶν δὲ ἐνθὺδε γνωσθέντων αὐτῆς τῆς διανοίας σημεῖόν ἐστιν. Εἰσὶ ὁμοίως ἡμῖν φιλονεικίτων ἔστιν ὑπὲρ τῶν ἐμάδα ὑπεριζομένων, ὡς ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς πολέμοις ἀγῶνων.

μ'. Θαυμάζω δὲ τῶν ὑπὲρ τῆς ἰδίας χώρας ἀποθνήσκειν ἐθελόντων, ὑπὲρ δὲ τῆς κοινῆς μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἐχόντων: ὑπὲρ ἧς ὁτιῶν πάσχειν ἄξιον, καὶ μὴ κατασχῆναι τὴν πόλιν, μηδὲ περιθεῖν αὐτὴν ἐκλείψουσαν τὴν τάξιν, εἰς ἣν οἱ πατέρες κατέστησαν αὐτήν. Παλλῶν δὲ πραγμάτων καὶ δεινῶν ἡμῖν ἐφεστώτων, ἃ δεῖ διαφυγεῖν, ἐκεῖνο μάλιστα φυλακτέον, ὅπως μηδὲν ἀνάδρως φανησόμεθα διαπραττόμενοι, μηδὲ συγχοροῦντες τοῖς πολεμίοις παρὰ τὸ δίκαιον. Αἰσχρὸν γὰρ τοὺς Ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων ἀξιοθέντας, ὀφθῆναι τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας, καὶ τοσοῦτον ἀπολειφθῆναι τῶν προγόνων, ὥστε τοὺς μὲν, ὑπὲρ τοῦ τοῖς ἄλλοις ἐπιπάττειν, ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἡμᾶς δὲ, ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον, μὴ τολμᾶν κινδυνεύειν.

μα'. Ἄξιον δὲ καὶ τὴν Ὀλυμπίαν καὶ τὰς ἄλλας αἰσχυνθῆναι πανηγύρεις, ἐν αἷς ἕκαστος ἡμῶν ζηλωτότερος ἦν, καὶ θαυμαστότερος, τῶν ἀθλητῶν τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι τὰς νίκας ἀναιρουμένων. Εἰς δὲ ἑτίνας ἂν τολμήσειεν

ἡμῶν οἷσθε ἐλθεῖν; ἀντί μὲν τοῦ τιμᾶσθαι καταφρονηθησομένους, ἀντί δὲ τοῦ περιστάτους ὑπὸ πάντων δι' Ἀρετὴν εἶναι, περιβλέπτους ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ κακίᾳ γεννησομένους: ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ὀφρομένους μὲν τοὺς οἰκέτας ἐκ τῆς χώρας, ἣν οἱ πατέρες ἡμῖν κατέλιπον, ἀπαρχῆς καὶ θυσιᾶς μείζους ἡμῶν ποιοῦμένους, ἀκουσομένους δ' αὐτῶν τοιαύταις βλασφημίαις χρωμένων, οἷσις περ εἰκὸς τοὺς χαλεπώτερον μὲν τῶν ἄλλων δεδουλευκότας, ἐξ ἴσου δὲ νῦν τὰς συνθήκας τοῖς Δεσπότηαις πεποιημένους: ἐφ' αἷς ἕκαστος ἡμῶν οὕτως ἀναγκασθήσειεν, ὡς οὐδεὶς ἀν' τῶν ζώντων διὰ λόγων δηλώσει. Ὑπερ ὧν χρὴ βουλευέσθαι, καὶ μὴ τότ' ἀγκυκτεῖν, ὅτ' οὐδὲν ἡμῖν ἔσται πλέον, ἀλλὰ νῦν σκοπεῖν, ὅπως μηδὲν συμβήσεται τοιοῦτο. Ἔς ἔστιν ἐν τῶν αἰσχυρῶν, πρότερον μὲν μηδὲ τῆς τῶν ἐλευθέρων ἰσηγορίας ἀνεχέσθαι, νῦν δὲ καὶ τὴν τῶν δούλων παρρησίαν ὑπομένοντας φρίεσθαι. Δόξομεν γὰρ τὸν παρελθόντα χρόνον ἀλαζονεύεσθαι, καὶ τὴν μὲν φύσιν ἄριστοι τοῖς ἄλλοις εἶναι, ταῖς δὲ αἰθελδεΐαις καὶ ταῖς σευνότησιν οὐκ ἀληθινῶς, ἀλλὰ πεπλασμέναις κεχρησθαι. Μηδὲν οὖν ἐνδῶμεν τοῖς εἰθισμένοις ἡμᾶς κακολογεῖν, ἀλλὰ τοὺς μὲν λόγους ἐξελέγξει πειραθῶμεν, ὅμοιοι γενόμενοι ταῖς τῶν προγόνων ἔργοις.

ββ'. Ἀναμνήσθητε δὲ τῶν προγόνων τῶν πρὸς τοὺς Ἀρκάδας ἠγωνισμένων, οὓς φασιν, ἐπὶ μιᾷ ἀσπίδι παρατάξικέτους, τρώπαιον στήται πολλῶν μυριάδων: καὶ τῶν τριακοσίων τῶν ἐν Θυρεαῖς ἄπαντας Ἀργείους μάχῃ νικησάντων: καὶ τῶν χιλίων τῶν εἰς Θερμοπύλας ἀπαντησάντων, αἱ πρὸς ἑβδομηκοντα μυριάδας τῶν Βαρβάρων συμβαλόντες, οὐκ ἔφυγον, οὐδ' ἠττήθησαν, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸν βίον ἐτελεύτησαν, οὐ ἐτάχθησαν, τοιούτους σφᾶς αὐτοὺς παρασχόντες, ὥσπερ τοὺς μετὰ τέχνης ἐγκωμιάζοντας, μὴ δύνασθαι τοὺς ἐπαίνους ἐξιῶσαι ταῖς ἰκεῖνων ἀρεταῖς. Ἀπάντων οὖν τούτων μνησθέντες, ἐρρωμένους ἀντιβώμεθα τοῦ πολεμεῖν, καὶ μὴ περιμεινώμεν, ὡς ἄλλων τινῶν τὰς παρούσας ἀτυχίας ἰσομένων, ἀλλ' ἐπειδὴ περ ἐφ' ἡμῶν γεγόνασιν, ἡμεῖς αὐτὰς διαλύσαι πειραθῶμεν. Χρὴ γὰρ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθοὺς ἐν ταῖς τοιοῦτοις καιροῖς φρίεσθαι διαφέροντας: αἱ μὲν γὰρ εὐτυχία καὶ τοῖς φαύλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς κακίας συγκρύπτουσιν, αἱ δὲ δυσπραξία ταχέως καταφανεῖς ποιῶσιν, οἷοί περ ἕκαστοι τυγχάνουσιν ὄντες: ἐν αἷς ἡμῖν ἐπιδεικτέον ἔστιν, ὅτι τῶν ἄλλων ἄμεινον τετραμμεθα καὶ πεπαυδέμεθα πρὸς Ἀρετὴν.

γγ'. Ἔστι δ' οὐδὲν ἀνέλπιστον, ἐκ τῶν νυνὶ πηρόντων συμβῆναι τι τῶν μὴ παρόντων ἡμῖν. Οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι πολλαὶ πράξεις ἤδη τοιαῦται γεγόνασιν, αἷ ἐν ἀρχῇ μὲν ἄπαντες ὑπέλαβον εἶναι συμφοράς, καὶ τοῖς παυδοῖσι συνηθῆσθαι, ὕστερον δὲ τὰς αὐτὰς ταύτας ἔγνωσαν

μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίας γεγενημένης. Καὶ τί δεῖ τὰ πρόβω λέγειν; ἀλλὰ νῦν τὰς πόλεις τὰς πρωτεύουσας, λέγω, δὲ, τὴν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων, εὖροι μὲν ἂν οὐκ ἐκ τῆς εἰρήνης μεγάλῃν ἐπίδοσιν λαμβανούσας, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐν τῷ πολέμῳ δυστυχήσασαι πάλιν ἀνέλκον αὐτάς: ἐκ δὲ τούτων τὴν μὲν Ἥγεμόνα καταστάσαν, τὴν δὲ ἐν τῷ παρόντι τηλικαύτην γεγενημένην, ὅσῃ οὐδεὶς ἔσεσθαι πώποτε προσεδόκησεν. Αἱ γὰρ ἐπιφάνεια καὶ λαμπρότητες οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγώνων γίνεσθαι φιλοῦσιν. ἐν ἡμᾶς ὀρέγεσθαι προσήκει, μῆτε τῶν σωμάτων, μῆτε τῆς ψυχῆς, μῆτε τῶν ἄλλων, ὧν ἔχομεν, μηδενὸς φειδομένους. Ἐὰν γὰρ κατορθώσωμεν, καὶ τὴν πόλιν εἰς ταῦτά, καταστῆσαι δυνηθῶμεν, ἐξ ὧνπερ ἐκπέπτωκε, καὶ τῶν πρόσγεγενημένων μᾶλλον ἐγκωμιασθησόμεθα, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις οὐδεμίαν ὑπερβολὴν ἀνδραγαθίας ὑπολείψομεν: ἀλλὰ καὶ τοὺς βουλομένους ἡμᾶς εὐλογεῖν, ἀπορεῖν ποιήσομεν, τί τῶν πεπραγμένων ἡμῖν ἀξίως ἔροῦσι. Δεῖ δὲ μηδὲ τοῦτο λανθάνειν ἡμᾶς, ὅτι πάντες τῷ συλλόγῳ τούτῳ, καὶ τοῖς γνωσθησομένοις ὑφ' ὑμῶν προσεῖξοσι τὸν Νοῦν. Ἵσπερ οὖν ἐν κοινῷ θεάτρῳ τῶν Ἑλλήνων, διδούς ἔλεγχον ἕκαστος ὑμῶν τῆς αὐτοῦ φύσεως, οὕτω διακείσθω τὴν γνώμην.

μηδ'. Ἔστι δ' ἀπλοῦν τὸ καλῶς βουλευσασθαι περὶ τούτων. Ἐὰν μὲν γὰρ ἐθέλωμεν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῶν δικαίων, οὐ μόνον εὐδοκιμήσομεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον ἀσφαλῶς ἡμῖν ἐξέσται ζῆν. Εἰ δὲ φοβηθησόμεθα τοὺς κινδύνους, εἰς πολλὰς ταραχὰς καταστήσομεν ἡμᾶς αὐτούς. Παρακάλεισαντες οὖν ἀλλήλους, ἀποδώμεν τὰ τροφεῖα τῇ πατρίδι, καὶ μὴ περιδῶμεν ὑβρισθεῖσαν τὴν Λακεδαιμόνα, καὶ καταφρονηθεῖσαν, μηδὲ ψευστῆσαι ποιήσωμεν τῶν ἐλπίδων τοὺς εἴηους ἡμῖν ὄντας, μηδὲ περὶ πλείονος ποιούμενοι τὸ ζῆν, προδόται φανῶμεν τοῦ κατὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμεῖν: ἐνθυμηθέντες, ὅτι κάλλιον ἔστιν ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἀντικαταλλάξασθαι, καὶ ψυχῆς, ἧς οὐκ εὐπορήσομεν ὀλίγων ἐτῶν, πρίασθαι τοιαύτην εὐκλειαν, ἢ πάντα τὸν αἰῶνα τοῖς ἐξ ἡμῶν γιγνομένοις παραμενεῖν. Πολὺ γὰρ μᾶλλον κρεῖττον μεγάλου καιροῦ τιμὴν ἀνταλλάξασθαι, ἢ μικροῦ χρόνου μεγάλαις αἰσχύναις ἡμᾶς αὐτοὺς περιβαλεῖν. Ἠγοῦμαι δ' ἂν ὑμᾶς οὕτω μάλιστα παροξυνθῆναι πρὸς τὸν πόλεμον, ἢ ταῖς διανοαῖς ὥσπερ παρεστῶτας ἴδοιτε τοὺς γονεάς καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους, τοὺς μὲν παρακλειουμένους μὴ κατασιχθῆναι τὸ τῆς Σπάρτης ὄνομα, μηδὲ τοὺς νόμους, ἐν οἷς ἐπαιδευθῆμεν, μηδὲ τὰς μάχας τὰς ἐφ' ἑαυτῶν γενομένας, τοὺς δὲ ἀπαιτοῦντας τὴν χώραν ἣν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, καὶ τὴν Δυναστείαν τὴν ἐν τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὴν Ἥγεμονίαν, ἣνπερ αὐτοὶ παρὰ τῶν πατέρων πα-

ρελάθμενοι πρὸς οὐδ' οὐκ ἂν ἐχοίμεν εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἀμρότεροι δίκαια τυγχάνουσι λέγοντες.

μέ. Οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ μακρολογεῖν, πλὴν τοσούτον, ὡς πολλῶν τῇ πόλει πολέμων καὶ κινδύνων γεγεννημένων, οὐδ' ἀποπέθ' εἰ πολέμῳ τρόπαιον ἡμῶν ἔστρεσαν, Ἠγυυμένου Βασιλέως ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἡμετέρας. Ἔστι δὲ νῦν ἐχόντων ἀνδρῶν, οἷς περ ἐν ταῖς μάχαις ἡγεμόσι χρώμενοι κατορθοῦσι, τούτοις καὶ περὶ τῶν μελλόντων κινδύνων συμβουλευούσι μᾶλλον, ἢ τοῖς ἄλλοις πείθεσθαι.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΒΑΣΙΛΙΚῆ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΟΛΟΥ.

Αἱ Κενωνίαι τὸ κατ' ἀρχὰς ὀλιγαρχοῦντο: τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ συζῆν μετέπεσαν εἰς τὰς Δεσποτίας, αἱ ὅποια μετεμορφώθησαν εἰς τὰς Δημοκρατίας. Ἐκ τῶν Δημοκρατιῶν ἐγεννήθησαν αἱ πατρικαὶ βασιλείαι, ὅθεν αἱ Συνταγματικαὶ Ἀρχαί.

Αἱ Ὀλιγαρχαί οὐκ εἶχον Νοῦν. Αἱ Δεσποτικαὶ ἐχρακατερίζοντο ἀπὸ τοῦ Πανουργοῦ. Τῶν Δημοκρατιῶν ὁ χρακατέρ ὑπερῆεν ἡ Ἀρετὴ, τῶν Πατρικῶν Ἠγεμονίῶν ἡ Καλοκάγαθία, καὶ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἀρχῶν ἡ Κυριαρχία τοῦ Χαρακῆ Λαοῦ δι' ἐπιλογῆς Ἀντιπροσώπων.

α. Ὁ Ὀλιγαρχατὴς Δημάδης εἶναι τόνον Ἄνοτος, ὥστε ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ Λαβωδίου ἐρχόμενος εἰς προσκύνησιν τοῦ ξένου Βασιλέως, τῶν Ἰωαννίνων, τοῦ Ἀλεξαστακοῦ Ἀντιγόνου καὶ Ἀντιπάτρου, βλάπτει πρῶτον τοῦ μίση τοῦ τῆν κερκλῆν ἀπὸ τῶν Τύραννων κοπτομένην ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα τῆν ἰδικίαν του κυλομένην εἰς τον βόρβορον.

β. Ὁ πανουργὸς τῆς Μακεδονίας Δεσπότης, ὁ Φίλιππος, ἔχει τόνον καλοποιῶν Μυκλόν, ὥστε τοῦ ἐκόπηται τόνον ὀρθαλμόν εἰς τῶν ἱστῶν αὐτοῦ Ὑπακόων ἐμπρότοις, πρὸς τόνον ὅποιον ἤνοιτο τὸ μυκτικόν, καὶ ὕστερον, ἄλλος, παρὰ τοῦ θείου υβρισθῆς, τόνον ἐφροιστεν.

γ. Ὁ Δημοκρατικωτάτος, Μίχης τῶνας, Θεμιστοκλῆς, τόνον βουτικῆν κίεταται φρόνησιν, ἀπὸ τῆν δάδα τῆς Ἀρετῆς φροταγνομῆσιν, ὥστε κκαταρῆσαι, διὰ καὶ σώτη τῆν κερκλῆν καὶ τὰ φίλτρα, εἰς τῆν μεγαλοφυκίαν του πῆλου ἀπτόνου αὐτοῦ ἐχθροῦ, τοῦ Σέρξη.

δ. Ὁ παμβασιλεύς καὶ καλοκάγαθος Δέικτος Ἐκτος Λοδοβίκος ἀπὸ τόνον φρενῶν ἐπροικῆζοτο ἀπλότατα, ὥστε, ἐν πῆλοις μισημθρία παραθοῆς εἰς χεῖρας τῶν ἀγκυποτοῦτῶν αὐτοῦ τέκων, Λαραγίτου καὶ Ὀρλεανς, ὠδηγῆθῆ εἰς τῆν κοπίδα τῆς Γαλοτίας.

ε. Ἐμνε Συνταγματικὸς Μονάρχης, Κάρλος ὁ Δέικτος, ἄλλὰ τόνον χροῶθῆ εἶχε τόνον Νοῦν, ὥστε, νικαθῆς ἀπὸ μίας φροκτας Παρισινῶν ἀρτοποιῶν, μακίλαροῖων, στοιχειοθετῶν, βακοφόρων καὶ Λογίων ὕστερηθῆ αὐτό: τε καὶ οἱ κληροῦμοι του διὰ παντός τόνον ἐνδοξότερον τῶν Ὀθῶνων, καὶ ἐιδιώχῆ κκαθῆ κκαῶς ἀπὸ τὰ Παρίτια.

Ἐξ ἀπάντων τούτων Ἀριστοτελικῶς τις καὶ συμπεράνη δύναται « ὅτι Ἠγεμόνες τῶν Λαῶν, παλαιῶν καὶ νεωτέρων, ἐχραμάτισαν Ἄνοοι! Τῆς πεικρῆς ταύτης ἀληθείας τῆν ἀπόδειξιν εὐρήσομεν ἐν τοῖς Ἀρχαίοις ὄλων τῶν ἀρχαίων καὶ νέων ἰθῶν ἐναποταμειυμένην.

Μέχρι Πλάτωνος μήτε Νοῦς, οὔτε Κρίσις ἀπαντάτο εἰς αὐτούς: διὸ ἐπροκήρυξεν εἰς τοὺς Λαοὺς ὁ Καρδιογνώστης τῶν Τυράνων οὗτος Φιλόσοφος, ὅτι τότε θά εὐδαμονῆται ἡ Γῆ « ὅταν, ἢ Φιλόσοφοι βασιλεύσουσι, ἢ Βασιλεῖς φιλοσοφῆσουσι.

Ἀπορίας ἄξιον ὅτι οἱ Ἀσκι παραδίδονται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν βυβατικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν, Ὑλικῶν καὶ Δικαιοδικῶν, Ἄνοκι Ἀντιπροσώπουσι! τὸ γὰρ τοὺς παραδίδονται ἐν ἀγνοίᾳ, ὅτι ὑπάρχει τόσον λυπηρὸν, ἀλλ' ἐν γνώσει, τοῦτο σάλια τὸν Νεῦν!

Ὁ Νικολῆς, Βασιλεὺς τῆς Κύπρου, μὴδὲ πέντε στίχων ὁμίλιαν δυνάμενος νὰ ἐναρθρώσῃ πρὸς ὁδηγίαν τοῦ ὀποίου δικαίᾳ Ἀσκῶν, ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἰσοκράτους, ὅστις, πέμπων εἰς αὐτὸν τοὺς περὶ Βασιλείας καὶ τὸν Συμβουλευτικῶν αὐτοῦ Λόγους, ἀναδεικνύει Σοβαρὸν τὸν Ἀνεπιστάμενον τοῦτον Βασιλεῖα.

Τὸ Βασιλόπουλον τῆς χρονοειδοῦς Σπάρτης, ὁ Ἀρχιδαμος, ἐπιθυμοῦν νὰ ἐλευθῆ τὴν εὐνοίαν τῶν Ἀσκῶν, πρὶν ἐπιχειρηθῆ νὰ τοὺς κυβερνήτῃ, προπτῆρει εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον Εἰσοκράτην καὶ παρακαλεῖ νὰ τοῦ συνδίσῃ Λόγον, δι' οὗ νὰ ὑπερασπισθῆ τῶν πολιτῶν τῆ δικαίαν κατὰ τῆς ξυνοκρατίας.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ Μακεδόνος Φιλίππου καὶ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους, Ἀλεξάνδρου, εἶναι τόσον Στενοί, ὥστε μὴδὲ βλέπουσι, μὴδὲ γνωρίζουσι τὰ ἄπειρα τῆς Ἀσίας πλοῦτα καὶ τὴν ὀποία τοὺς περιμένει δόξαν, ἂν, τεθέντες ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἑλλήνων, διαδύσωσι ἀπὸ τὴν πτωχὴν Δύσει εἰς τὴν πλουσίαν Ἀνατολήν, πρὶν ὁ Μῆγας τῆς Φιλοσοφίας Ἠγεμῶν, ὁ Εἰσοκράτης, γράβῃ τὸν πρὸς Φιλίππον αὐτοῦ Λόγον.

Ὁ Ναπολιόν, χωρὶς τὴν γλώσσαν τοῦ Ταλλυράνας, τοῦ Μουροῦ καὶ μυρίων ἄλλων, ἦτον ὡσεὶ σίδηρος ἄχων καὶ κίρκιλον ἀλλάζων!

Ἰ Τίνας ἐνεκεν λοιπόν, Χαμαλιῶν τῆς Κύπρου, τῆς Σπάρτης, τῆς Μακεδονίας, τῆς Γαλιίας καὶ τόσον ἄλλων ἔθνων Ἀσκι, ἵτινος ἐνεκεν, παραγκωνίζοντες τοὺς ὑψηλοὺς νὰ σᾶς κυβερνοῦν Φιλοσοφικοὺς Νομοί, Εἰσοκράτας, Πλάτωνας, Ταλλυράνας, Φελλῶνας καὶ Ἀριστοτέλους, ἐπικαλεσθε κατὰ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν Νικολῆτα, Ἀρχιδάμητα, Ἀλεξανδρεῖα καὶ Ναπολιόντα Εἰσοκράτητα; Ἐχστε λοιπόν ὑγιάν, κ' ἐσεῖς Ἄνοκι Ἀσκι, φονεῖς τῶν Προφητῶν, τῶν Φιλοσόφων, τοῦ Φωκίονος καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μας! Ἄρον, ἄρον, στυφύρωσον αὐτὸν, ἐφηνάζετε, χαμαλιθεῖς! Ἡμεῖς οὐκ ἐχομεν Βασιλεία τὴν Αὐτοσοφίαν, καὶ τὸν Θεοάνθρωπον τῆς Μαρίας υἱόν, ἀλλὰ τὸν Ἄνον Κάισαρα, ἐγόηστε, βασιλεῖοι! Ἀξέπεινοι ἔμεις καὶ μυρίων ἐγγυθμοσυνῶν ἄξιι οἱ ἀρχαῖοι Βασιλεῖς, ἐνὸ πάμπολλοι τῶν νεωτέρων, μήτε νὰ ἰχνογραφῆσωσι ἐπιστάμενοι τοὺς περὶ Φορολογίας τῶν Νόμους, ἀθθαδιάζουσι μονήρει νὰ διοικῶσι πολλῶν ἐκάτομμυρίων ψυχῶν! ἐνὸ ὁ Μακεδὼν Φίλιππος ἐξέλιξτο τὸν Φιλόσοφον Ἀριστοτέλη, διὰ νὰ τοῦ ἐκπαιδεύσῃ τὸν υἱόν, καὶ ὁ Νικολῆς καὶ Ἀρχιδαμος προσφεύγουσι εἰς τὸν ἀμίμητον τοῦ Ἰσοκράτους κλάμον, διὰ νὰ ὁδηγήσωσι τοὺς πολίτας εἰς τὴν Ἀρετὴν καὶ Εὐδαιμονίαν!

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΕΙΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ.

ἸΠΌΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ἈΡΕΙΟΠΑΓΙΤΙΚΟΥ,

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΔΑΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ.

ΤΙΣ τὸν Ἀρειοπαγίτικόν ἀναγκούς λόγον, οὐκ ἂν γένοιτο κοσμιώτερος; ἢ τίς; οὐκ ἂν θαυμάσει τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ῥήτορος; ὅς ἐτόλμησε διαλεχθῆναι περὶ Πολιτείας Ἀθηναίους, ἀξίων μεταθεῖσθαι μὲν τὴν τότε καθιστώσαν Δημοκρατίαν, ὡς μεγάλα βλάπτουσαν τὴν πόλιν: ὑπὲρ ἧς τῶν Δεμαγωγῶν οὐδείς ἐπεχείρει λέγειν, θεωρῶν εἰς τοσαύτην αὐτὴν προελθούσαν ἀκοσμίαν, ὥστε μὴδὲ τοὺς ἀρχοντας ἔτι τῶν ἰδιωτῶν κρατεῖν, ἀλλ' ἕκαστον ὃ, τι καὶ ἤδουῃν αὐτῷ γίγνατο καὶ ποιοῦντα καὶ λέγοντα, καὶ τὴν ἀκαιρον παρρησίαν δημοτικὴν ἐξουσίαν ὑπὸ πάντων νομιζομένην: ἀναστῆσαι δὲ τὴν ὑπὸ Σόλωνος καὶ Κλεισθέους κατασταθείσαν πολιτείαν. Ἡ δὲ τὴν προαίρεσιν καὶ τὰ ἔθη δεξιῶν, δεινότερον μὲν ἠρεῖσθαι φησι τοὺς τότε ἀνθρώπους: τὸ τοῖς προσθυτέροις ἀντιπεῖν, ἢ τὴν τάξιν λύειν: Δημοκρατίαν δὲ αὐτοὺς νομίζειν, οὐ τὴν ἀκοσμίαν, ἀλλὰ τὴν σωφροσύνην: τὸ δὲ Ἐλευθερον οὐκ ἐν τῷ καταφροσίνῃ τῶν ἀρχόντων, ἀλλ' ἐν τῷ τὰ κελεύόμενα ποιῆν τίθεσθαι ἐξουσίαν τε οὐδενὶ τῶν ἀκολάστον ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ τοῖς βέλτεροις ἀνατιθεῖναι τὰς ἀρχάς, τοιοῦτους εἶσθαι τοὺς ἄλλους ὑπολαμβάνοντας, οἳπερ ἂν ὄσιον οἱ τὴν πόλιν διοικοῦντες: ἀντὶ δὲ τοῦ τὰς ἰδίας οὐσίας ἐκ τῶν δημοσίων ἐπανορθοῦν, τοὺς ἰδίους κλυττοὺς εἰς τὰ κοινὰ καταχορηγῆσαι. Χωρὶς δὲ τούτων, πλείω τὴν ἐπιμελίαν ποιῆσθαι τοὺς πατέρας τῶν υἱῶν ἀνδρῶν γενομένων, ἢ παιδῶν οὕτων ἐποιοῦντο, ἐνθ' ἠμουμενούς, ὡς οὐκ ἐξ ἐκείνης τῆς παιδείας, ἀλλ' ἐκ ταύτης τῆς σωφροσύνης: μάλλον ὠφελείται τὸ κοινόν κρείττονα τε ὑπολαμβάνειν τὰ χρηστά ἐπιτηδεύματα τῆς ἀκρεβοῦς νομοθεσίας, σκοποῦντας, οὐχ ὅπως ταῖς τιμωρίαις τοὺς ἀμαρτάνοντας ἀνείρξουσιν, ἀλλ' ὡς μὴδὲν ἄξιον ζημίας ἕκαστον ἐπιτηδεύειν: καὶ τὴν μὲν πατρίδα δεῖν οἰομένους ἐν ἐξουσίᾳ διαγινεῖν μεγάλην, τοῖς δ' ἰδιωταῖς μὴδὲν ἐξῆναι ποιῆν ἔ, τι ἂν οἱ νόμοι κωλύσῃ: καρτερεῖν δὲ τὰ δεινὰ, καὶ μὴ ἐκπλήττεσθαι ταῖς συμφοραῖς.

ἈΡΕΙΟΠΑΓΙΤΙΚΌΣ.

ΠΟΛΛΟῦΣ ὑμῶν οἶμαι θαυμάζειν, ἤντινά ποτε γνώμην ἔχων, περὶ σωτηρίας τὴν Πρόσοδον ἐποιησάμην, ὥσπερ τῆς πόλεως ἐν κινδύνοις οὔσης, ἢ σφαλερῶς αὐτῇ τῶν πραγμάτων καθεστηκότων, ἀλλ' οὐ πλείους μὲν τριήρεις ἢ διακοσίας κεκτημένης: εἰρήνην δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν ἀγούσης, καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀρχούσης: ἔτι δὲ συμμαχούς ἐχούσης, πολλοὺς μὲν τοὺς ἐτοίμως ἡμῖν, ἦν τι δεῖν, βοηθήσοντας, πολὺ δὲ πλείους τοὺς τὰς συντάξεις ὑποτελοῦντας, καὶ τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας. Ἴν' ὑπαρχόντων,

ἡμᾶς μὲν ἂν τις φήσειεν εἰκὸς εἶναι θαρρῆν, ὡς πρόφω τῶν κινδύνων ὄντας, τοῖς δὲ ἐχθροῖς τοῖς ἡμετέροις προσήκειν δεδιέναι καὶ βουλευέσθαι περὶ σωτηρίας.

β'. Ἰμεῖς μὲν οὖν οἶδ' ὅτι τούτῳ χρώμενοι τῷ λογισμῷ, καὶ τῆς ἐμῆς προσόδου καταφρονεῖτε, καὶ πᾶσαν ἐλπίζετε τὴν Ἑλλάδα ταύτη τῇ δυνάμει κατασχῆσαι: ἐγὼ δὲ δι' αὐτὰ ταῦτα τυγχάνω δεδιώς. Ὁρῶ γὰρ τῶν πόλεων τὰς ἄριστα πράττειν οἰομένας, τὰ χείριστα βουλευομένας, καὶ τὰς μάλιστα θαρρῆσας, εἰς πλείστους κινδύνους καθισταμένας. Αἴτιον δὲ τούτων ἐστίν, ὅτι τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ συντέτακται καὶ συνακολουθεῖ τοῖς μὲν πλούτοις καὶ ταῖς δυναστείαις ἄνοια, καὶ μετὰ ταύτης ἄκολοσσι: ταῖς δὲ ἐνδείαις, καὶ ταῖς ταπεινότησι, σωφροσύνη καὶ μετριότης. Ὡστε χαλεπὸν εἶναι διαγνώσθαι, πότεραν ἂν τις δέξαιτο τῶν μερίδων τούτων τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλιπεῖν. Ἴδοιμεν γὰρ ἂν, ἐκ μὲν τῆς φαυλοτέρας εἶναι δοκούσης, ἐπὶ τὸ βέλτιον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς πράξεις ἐπιδιδούσας, ἐκ δὲ τῆς κρείττονος φαινομένης, ἐπὶ τὸ χεῖρον εἰθισμένας μεταπίπτειν. Καὶ τούτων ἐνεγκεῖν ἔχοι τις ἂν παραδείγματα, πλείστα μὲν ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν πραγμάτων (πυκνοτάτης γὰρ ταῦτα λαμβάνει τὰς μεταβολὰς), μείζω δὲ καὶ φανερώτερα τοῖς ἀκούουσιν, ἐκ τῶν ἡμῖν καὶ Λακεδαιμονίσι συμβάντων.

γ'. Ἡμεῖς τε γὰρ, ἀνκιστάτου μὲν τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Βαρβάρων γενομένης, διὰ τὸ δεδιέναι καὶ προσέχειν τὸν Νοῦν τοῖς πράγμασιν, ἐπρωτεύσαμεν τῶν Ἑλλήνων: ἐπειδὴ δ' ἀνοπέβλητον ὤφθημεν ἔχειν τὴν δύναμιν, παρὰ μικρὸν ἤλθομεν ἐξανδραποδισθῆναι. Λακεδαιμονιοὶ τε, τὸ μὲν παλαιὸν ἐκ φαύλων τε καὶ μικρῶν πόλεων ὀρμηθέντες, διὰ τὸ σωφρονῶς ζῆν, καὶ στρατιωτικῶς, κατέσχον Πελοπόννησον: μετὰ δὲ ταῦτα μείζονα φρονήσαντες τοῦ δέοντος, καὶ λαβόντες καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ θάλατταν Ἀρχὴν, εἰς τοὺς αὐτοὺς ἡμῖν κινδύνους κατέστησαν. Ὅστις οὖν εἰδὼς τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας, καὶ τηλικαύτας δυνάμεις, οὕτω ταχέως ἀναιρεθείσας, πιστεύει τοῖς παροῦσιν, ἀνόητός ἐστιν, ἄλλως τε καὶ τῆς μὲν πόλεως ἡμῶν πολὺ καταδεδέστερον νῦν πραττούσης, ἢ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, τοῦ δὲ μίσους τοῦ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῆς ἐχθρας τῆς πρὸς τὸν Βασιλέα, πάλιν ἀνακεκαινισμένης, ἢ τότε κατεπολέμησεν ἡμᾶς.

δ'. Ἀπορῶ δὲ πότερον ὑπολάβω μηδὲν μέλειν ὑμῖν τῶν κοινῶν πραγμάτων, ἢ φροντίζειν μὲν αὐτῶν, εἰς τοῦτο δ' ἀναισθησίας ἔχειν, ὥστε λανθάνειν ὑμᾶς, εἰς ὅσῃν ταραχὴν ἢ πόλιν ἡμῶν καθέστηκεν. Εἴοικα γὰρ οὕτω διακειμένοις ἀνθρώποις, οὔτινες ἀπάσας μὲν τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ Θράκης ἀπολωλεκότες, πλείω δ' ἢ χίλια τάλαντα μάτην εἰς τοὺς Ξένους ἀπανα-

λωκότες, πρὸς δὲ τοὺς Ἕλληνας δικθεβλημένοι, καὶ τῷ Βαρβάρῳ πολέμιοι γεγονότες, ἐτι δὲ τοὺς μὲν Θηβαίων φίλους σώζειν ἠναγκασμένοι, τοὺς δὲ ἡμετέρους αὐτῶν συμμάχους ἀπολωλεκότες, ἐπὶ τοσαύτας πράξειςιν εὐαγγελία μὲν δις ἤδη τεύκαμεν, ῥαθυμότερον δὲ περὶ αὐτῶν ἐκκλησιάζομεν, τῶν πάντα τὰ δέοντα πραττόντων. Καὶ ταῦτ' εἰκότως καὶ ποιοῦμεν, καὶ πάσχομεν· οὐδὲν γὰρ οἶόν τε γίγνεσθαι κατὰ τρόπον, τοῖς μὴ καλῶς περὶ τῆς διοικήσεως ὄλης βεβουλευμένοις, ἀλλ' ἐάν καὶ κατορθώσῃσι περὶ τινὰς πράξεις, ἢ διὰ τύχην, ἢ δι' ἀνδρὸς ἀρετὴν, μικρὸν διαλιπόντες, πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς ἀπορίας κατέστησαν. Καὶ ταῦτα γινώσκει τις ἂν ἐκ τῶν περὶ ἡμᾶς γενομένων.

Ἐ. Ἀπάσης γὰρ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν πόλιν ἡμῶν ὑποπεσοῦσης, καὶ μετὰ τὴν Κόνωνος ναυμαχίαν, καὶ μετὰ τὴν Τιμοθέου στρατηγίαν, οὐδένα χρόνον τὰς εὐτυχίας κατασχεῖν ἠδυνήθημεν, ἀλλὰ ταχέως διεσκαριφθᾶμεθα, καὶ διελύσαμεν αὐτάς. Πολιτείαν γὰρ τὴν ὀρθῶς ἂν τοῖς πράγμασι χρησομένην, οὐτ' ἔχομεν, οὔτε λαβεῖν ζητοῦμεν. Καίτοι τὰς εὐπραγίας ἀπαντες ἴσμεν καὶ παραγινομένας, καὶ παραμενούσας, οὐ τοῖς τείχῃ μέγιστα καὶ κάλλιστα περιβεβλημένοις, οὐδὲ τοῖς μετὰ πλείστων ἀνθρώπων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἠθροισμένοις, ἀλλὰ τοῖς ἄριστα καὶ σωφρονέστατα τὴν αὐτῶν διοικουσίαι. Ἔστι γὰρ ψυχὴ πόλεως οὐδὲν ἄλλο, ἢ πολιτεία, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν, ὅσην περ ἐν σώματι φρόνησις. Αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ βουλευομένη περὶ ἀπάντων, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμφοράς διαφεύγουσα. Ταύτη καὶ τοὺς νόμους, καὶ τοὺς ῥήτορας, καὶ τοὺς ἰδιώτας ἀναγκασιὸν ἐστὶν ὁμοιοῦσθαι, καὶ πράττειν οὕτως ἐκάστους, οἷαν περ ἂν αὐτὴν ἔχωσιν. Ἡς ἡμεῖς διεφθαρμένης οὐδὲν φροντίζομεν, οὐδὲ σκοποῦμεν ὅπως ἐπανορθώσομεν αὐτήν· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν δικαστηρίων, τῶν καθεστηκότων κατηγοροῦμεν, καὶ λέγομεν, ὡς οὐδέποτε ἐν Δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθημεν· ἐν δὲ τοῖς πράγμασι, καὶ ταῖς διανοίαις αἷς ἔχομεν, μᾶλλον αὐτὴν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταληφθείσης. Ὑπὲρ ἧς ἐγὼ καὶ τὸν Λόγον μέλλω ποιῆσθαι, καὶ τὴν Πρόσοδον ἀπεγραψάμην.

ς' Εὐρίσκιω γὰρ ταύτην ἂν μόνην γενομένην, καὶ τῶν μελλόντων κινδύνων ἀποτροπὴν, καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν, ἣν ἐβελήσωμεν ἐκείνην τὴν Δημοκρατίαν ἀναλαβεῖν, ἣν Σόλων μὲν ὁ Δημοτικώτατος γενόμενος, ἐνομοθέτησε, Κλεισθένης δὲ, ὁ τοὺς Τυράντους ἐκβαλὼν, καὶ τὸν Δῆμον καταγαγὼν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς κατέστησεν. Ἡς οὐκ ἂν εὐροίμεν οὔτε δημοτικωτέραν, οὔτε μᾶλλον τῇ πόλει συμφέρουσαν. Τεκμήριον δὲ μέγιστον· οἱ μὲν γὰρ ἐκείνη χρώμενοι, πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενοι, καὶ παρὰ πᾶσιν ἐνθρώποις εὐδοκίμησαντες, παρ' ἐκόντων τῶν Ἑλλήνων τὴν ἡγεμονίαν ἔλα-

θον: οί δὲ τῆς νῦν παρούσης ἐπιθυμήσαντες, ὑπὸ πάντων μισθθέντες, καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ παθόντες, μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς περιπεσεῖν. Καί τοι ἴπως γρη ταύτην τὴν πολιτείαν ἐπαινεῖν ἢ στέργειν, τὴν τοσούτων μὲν κακῶν πρότερον αἰτίαν γενομένην, νῦν δὲ καθ' ἕκαστον ἐνικυτὸν ἐπὶ τὸ χεῖρον αἰεὶ φερομένην; ἴπως δ' οὐ δεῖ δεδιέναι, μὴ, τοσαύτης ἐπιδόσεως γιγνομένης, τελευτῶντες εἰς τραχύτερα πράγματα τῶν τότε γενομένων ἐξοκειλωμεν;

ζ. Ἴνα δὲ μὴ συλλεθῆδην μόνον ἀκηκοότες, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδότες, ποιήσθε καὶ τὴν ἀρεσιν καὶ τὴν κρίσιν περὶ αὐτῶν, ὑμέτερον μὲν ἔργον ἐστὶ παρασχεῖν ὑμᾶς αὐτοὺς προσέχοντας τὸν νοῦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις: ἐγὼ δὲ, ὡς ἂν δύνωμαι συντομώτατα, πειράσομαι περὶ ἀμφοτέρων τούτων διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς.

η. Οἱ γὰρ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τὴν πόλιν διοικοῦντες, κατεστήσαντο πολιτείαν, οὐκ ὀνόματι μὲν τῷ κοινοτάτῳ καὶ προσητάτῳ προσαγορευομένην, ἐπὶ δὲ τῶν πράξεων οὐ τοιαύτην τοῖς ἐκταγγένοισι φηνομένην: οὐδ' τὸν τρόπον τούτον ἐπαίδευσεν τοὺς πολίτας, ὡσθ' ἠγεσθαι τῇ μὲν Ἀκλασίᾳ Δημοκρατίαν, τὴν δὲ Παρανομίαν Ἐλευθερίαν, τὴν δὲ Παρρησίαν Ἰσονομίαν, τὴν δὲ Ἐξουσίαν τοῦ πάντα ποιεῖν Εὐδαιμονίαν: ἀλλὰ καὶ μισούσα καὶ κολάζουσα τοὺς τοιούτους, βελτίους καὶ σωφρονεστέρους ἅπαντας τοὺς πολίτας ἐποίησε. Μέγιστον δὲ αὐτοῖς συνεβλήτο πρὸς τὸ καλῶς οἰκεῖν τὴν πόλιν, ὅτι, δυοῖν ἰσοτήτων νομιζομέναιν εἶναι, καὶ τῆς μὲν ταῦτ' ἄπασιν ἀπονεμούσης, τῆς δὲ πρὸς τὸ προσῆκον ἐκάστοις, οὐκ ἠγγύουσι τούτων τὴν χρησιμωτέραν: ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσαν τοὺς χρηστοὺς καὶ πονηροὺς ἀπειδοκίμαζον, ὡς οὐ δικαίαν εἶσαν: τὴν δὲ κατ' ἀξίαν ἕκαστον τιμῶσιν καὶ κολάζουσαν προηρόντο, καὶ διὰ ταύτης ἔβουον τὴν πόλιν, οὐκ ἐξ ἀπάντων τὰς ἀρχὰς κληροῦντες, ἀλλὰ τοὺς βελτίστους, καὶ τοὺς ἰκνωτάτους, ἐφ' ἕκαστον τῶν ἔργων προκρίνοντες. Τοιούτους γὰρ ἠλιπίζον ἔσεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους, οἳοὶ περ ἂν ᾧσιν οἱ τῶν πραγμάτων ἐπιστατοῦντες. Ἐπειτα καὶ δημοτικωτέρην ἐνόμιζον ταύτην εἶναι τὴν κατάστασιν, τῆς διὰ τοῦ λαγγάνειν γιγνομένης. Ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν τύχην βραβεύειν, καὶ πολλάκις λήψεσθαι τὰς ἀρχὰς τοὺς ὀλιγαρχίας ἐπιθυμοῦντας: ἐν δὲ τῷ προκρίνειν τοὺς ἐπιεικεστάτους, τὸν δῆμον ἔσεσθαι κύριον ἐλέσθαι τοὺς ἀγαπῶντας μάλιστα τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν.

θ. Αἴτιον δ' ἦν τοῦ ταῦτα τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν, καὶ μὴ περιμυχήτους εἶναι τὰς ἀρχὰς, ὅτι μεμελετηκότες ἦσαν ἐργάζεσθαι καὶ φείδεσθαι, καὶ μὴ τῶν μὲν οἰκείων ἀμελεῖν, τοῖς δ' ἄλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν: μηδ' ἐκ τῶν δημοσίων τὰ σφέτερά αὐτῶν διοικεῖν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκάστοις ὑπαρχόντων, ὁπό-

τε δείξει, καὶ τοῖς κοινῶς ἐπαρκεῖν, μηδ' ἀκριβέστερον εἰδέναι τὰς ἐκ τῶν ἀρχαίων προσόδους, ἢ τὰς ἐκ τῶν ἰδίων γιγνομένης αὐτοῖς. Οὕτω δὲ ἀπειχοντο τῶν τῆς πόλεως, ὥστε χαλεπώτερον ἦν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις εὐρεῖν τοὺς βουλομένους ἄρχειν, ἢ νῦν τοὺς μηδὲν δεομένους: οὐ γὰρ ἐμποροῖαν, ἀλλὰ λειτουργίαν ἐνόμιζον εἶναι τὴν τῶν κοινῶν ἐπιμέλειαν: οὐδ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐσκόπου, εἴ τι λῆμμα παραλελοίπασιν οἱ πρότερον ἄρχοντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, εἴ τινας πράγματος κατμελήκησι τῶν τέλος ἔχειν κατεπειγόντων. Ἔς δὲ συντόμως εἰπεῖν, ἐκείνοι διεγνωκότες ἦσαν, ὅτι δεῖ τὸν μὲν Δῆμον ὡσπερ Τύραννον καθιστάναι τὰς ἀρχάς, καὶ κολάζειν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, καὶ κρίνειν περὶ τῶν ἀμρισθητουμένων: τοὺς δὲ σχολῆν ἄγειν δυναμένους, καὶ βίον ἱκανὸν κεκτημένους, ἐπιμελεῖσθαι τῶν κοινῶν ὡσπερ [τῶν] οἰκισιότατων: καὶ δικαίους μὲν γενομένους ἐπαινεῖσθαι, καὶ στέργειν ταύτην τὴν τιμὴν, κακῶς δὲ δυνάσκοντας, μηδεμιᾶς συγγνώμης τυχεῖν, ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις ζημίαις περιπίπτειν. Καίτοι ἴπως ἂν τις ταύτης ἢ βεβαιωτέραν, ἢ δικαιωτέραν δημοκρατίαν εὐροί, τῆς τοῦ μὲν δυνατωτάτου ἐπὶ τὰς πράξεις καθιστάσης, αὐτῶν δὲ τούτων τὸν Δῆμον κύριον ποιούσης;

ί. Τὸ μὲν οὖν Σύνταγμα τῆς Πολιτείας τοιοῦτον ἦν αὐτοῖς. Ῥάδιον δ' ἐκ τούτων καταμανθάνειν, ὡς καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ἐκάστην ὀρθῶς καὶ νομίμως πράττοντες διετέλεσαν. Ἀνάγκη γὰρ τοὺς περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων καλὰς τὰς ὑποθέσεις πεποιημένους, καὶ κατὰ τὰ μέρη τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχειν ἐκείνοις.

ια. Καὶ πρῶτον μὲν τὰ περὶ τοὺς θεοὺς (ἐντέθειν γὰρ ἄρξασθαι δίκαιον εἶναι μοι δοκεῖ) οὐκ ἀνωμάλως, οὐδ' ἀτάκτως, οὐτ' ἐθεράπευον, οὐτ' ὀργιάζον: οὐδ', εἴποτε μὲν δόξειεν αὐτοῖς, τριακοσίαις βοῦς ἐπεμπον: ὅποτε δὲ τύχοιεν, τὰς πατρίους θυσίας ἐξέλειπον: οὐδὲ τὰς μὲν ἐπιθέτους ἐορτὰς αἷς ἐςιασίς τις προσεῖη, μεγαλοπρεπῶς ἤγον, ἐν δὲ τοῖς ἀγιωτάτοις τῶν ἱερῶν ἀπὸ μισθωμάτων ἔθυσον: ἀλλ' ἐκείνο μόνον ἐτήρουν, ὅπως μηδὲν μῆτε τῶν πατρίων καταλύσουσι, μῆτ' ἐξω τῶν νομιζομένων προσθήσουσιν. Οὐ γὰρ ἐν ταῖς πολυτελείαις ἐνόμιζον εἶναι τὴν εὐσέβειαν, ἀλλ' ἐν τῷ μηδὲν κινεῖν ὧν αὐτοῖς οἱ πρόγονοι παρέδωκαν. Τοιγάρτοι καὶ τὰ παρὰ τῶν θεῶν οὐκ ἐμπλήκτως, οὐδὲ παραχωδῶς αὐτοῖς συνέβαινε, ἀλλ' εὐκαίρως, καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς χώρας, καὶ πρὸς τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν.

ιβ'. Παραπλησίως δὲ τοῖς προειρημένοις καὶ τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς διόκου. Οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν κοινῶν ὁμονόουν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἰδίον βίον τὸσαύτην ἐποιοῦντο πρόνοιαν ἀλλήλων, ὅσην περὶ χρεῖ τούς εὐφρονοῦντας, καὶ κατρίδος κοινωοῦντας. Οἱ τε γὰρ παλιότεροι τῶν πολιτῶν

τις πλείον ἀπέχον τοῦ φθονεῖν τοῖς πλείω κεκτημένοις, ὥστε θλοῦως ἐκί-
 νησαντο τῶν οἰκων τῶν μεγαλύτεων, ὡς περ τῶν σφετέρων αὐτῶν, ἠγούμενοι τὴν
 ἐκείνων εὐδαιμονίαν αὐτοῖς εὐπορίαν ὑπάρχειν· οἱ τε τὰς οὐσίας ἔχοντες,
 οὐχ ὅπως ὑπερεῶρων τοὺς καταδεέστερον πράττωντες, ἀλλ' ὑπολαμβάνον-
 τες αἰσχύνῃν αὐτοῖς εἶναι τὴν τῶν πολιτῶν ἀπορίαν, ἐπὶ μὲν ταῖς ἐνδει-
 αῖς, τοῖς μὲν γεωργίας ἐπὶ μετοίαις μισθώουσι παραδιδόντες, τοὺς δὲ κατ'
 ἐμπορίαν ἐκπέμποντες, τοὺς δὲ εἰς τὰς ἄλλας ἐργασίας ἀσφραγὴν παρε-
 χοντες. Οὐδὲ γὰρ ἐδεδίδσαν, μὴ δυεῖν θάτερον πάθειεν, ἢ πάντων σερηθείην,
 ἢ, πολλὰ πράγματα σχόντες, μέρος τι κομίσαιεν τῶν πρόσθεν ὄντων·
 ἀλλ' ἐμῶως ἐυδάρδρον περὶ τῶν ἐξω διδομένων, ὡς περ περὶ τῶν ἐνδον
 ἀποκειμένων. Ἐῶρων γὰρ τοὺς περὶ τῶν τοιούτων κρίνοντας οὐ ταῖς ἐπιτι-
 καῖαις καταχωρούμενοι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις πειθόμενοι· οὐδ' ἐν τοῖς τῶν ἄλ-
 λων ἀγῶσιν αὐτοῖς ἀδικεῖν ἐξουσίαν παρακτενεύοντες, ἀλλὰ μᾶλλον ὀργι-
 ζομένους τοῖς ἀποστερούσιν αὐτῶν τῶν ἀδικουμένων, καὶ νομιζοντας, ὅτι
 τοὺς ἄπιστα τὰ συμβόλαια ποιούντας, μείζω βλαπτέσθαι τοὺς πένητας
 τῶν πολλὰ κεκτημένων· τοὺς μὲν γὰρ, ἢν κάσσανται προσπιπύμενοι,
 μικρῶν προσόδων ἀποστερησέσθαι· τοὺς δὲ, ἢν ἀπορήκωσι τῶν ἐπαρκούν-
 των εἰς τὴν ἐσχάτην ἐνδειαν, καταστήσεσ' αἱ. Καὶ γὰρ ταῖα διὰ ταύτων
 τὴν γνώμην οὔτε ἀπακρύπτου τὴν οὐσίαν, οὔτε ὄνει συμβελλεῖν οὐδεὶς,
 ἀλλ' ἴδιον ἐῶρων τοὺς δανειζομένους, ἢ τοὺς ἀποδιδόντας. Ἀμρότε, γὰρ
 αὐτοῖς συνέβαιεν, ἄπερ ἂν βουληθείεν ἄθρωποι Νόον ἔχοντες· ὅμα γὰρ
 τοὺς τε πολιτικὰς ὠφέλου καὶ τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐνεργὰ καθίστασταν. Κερα-
 λαῖον δὲ τοῦ καλῶς ἀλλήλοισ ὀμιλεῖν· αἱ μὲν γὰρ κτήσεις ἀσφραγεῖς ἦσαν,
 οἷς περ κατὰ τὸ δίκαιον ὑπῆρχον, αἱ δὲ χρήσεις ἐπίσης κοινὰί πᾶσι τοῖς
 δεομένοις τῶν πολιτῶν.

13'. Ἰσως ἂν οὖν τινες ἐπιτιμήσειεν τοῖς εἰρημένοις, ὅτι τὰς μὲν πράξεις
 ἐπαινω τὰς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις γεγενημένας, τὰς δὲ αἰτίας οὐ φράζω,
 δι' ἃς οὕτω καλῶς καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοῦς εἶχον, καὶ τὴν πλὴν δίκαιον.
 Ἐγὼ δὲ οἶμαι μὲν εἰρηκεῖναι τι καὶ τοιοῦτον· οὐ μὴν ἀλλ' ἔτι πλείω καὶ
 σαφέστερον πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν.

14'. Ἐκείνοι γὰρ οὐκ ἐν μὲν ταῖς παιδείαις πολλοῦς τοὺς ἐπιστατῶντας
 εἶχον, ἐπειδὴ δ' εἰς ἄνδρας δοκιμασθεῖεν, ἐξῆν αὐτοῖς ποιεῖν ὅ, τι βουλη-
 θεῖεν, ἀλλ' ἐν αὐταῖς ταῖς ἀκμαῖς πλείονος ἐπιμελείας ἐτύγχανον, ἢ παῖ-
 δες ὄντες. Οὕτω γὰρ οἱ πρόγονοι ἡμῶν περὶ τὴν σωφροσύνην ἐσπούδαζον,
 ὥστε τὴν ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλὴν ἐπέστησαν ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐλοσμίαις
 ἢς οὐχ οἶόν τ' ἦν μετασχεῖν, πλὴν τοῖς καλῶς γεγονόσι, καὶ πολλὴν ἀρετὴν

καὶ σωφροσύνην ἐν τῷ βίῳ ἐνδεδειγμένοις, ὥστε πάντων αὐτὴν εὐκότως διενεγκεῖν τῶν ἐν τοῖς Ἑλλήσι Συνεδρίων.

ιέ. Σημεῖοις δ' ἂν τις χρῆσαιτο, περὶ τῶν τότε καθεστώτων, καὶ τοῖς ἐν τῷ παρόντι γιγνομένοις: ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἀπάντων τῶν ἐπὶ τὴν αἴρεσιν καὶ τὴν δοκιμασίαν ταύτην καθευμένων, ἴδοιμεν ἂν τοῖς ἐν τοῖς ἄλλοις πράγμασιν οὐκ ἀνεκτοῦς ὄντας, ἐπειδὴν ἡ δ' εἰς Ἄρειον Πάγον ἀναβῶσιν, ὀκνοῦντας τῇ φύσει χρῆσθαι, καὶ μᾶλλον τοῖς ἐκεῖ νομίμοις ἢ ταῖς αὐτῶν κακίαις ἐμμένοντας. Τοσοῦτον ἐκεῖνοι φόβον τοῖς πονηροῖς ἐναπειργάσαντο, καὶ τοσοῦτον μνημεῖον ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης ἐγκατέλιπον.

ιγ'. Τὴν δὲ τοιαύτην, ὡς περ εἶπον, Κυρίαν ἐποίησαν ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐταξίας, οἱ τοὺς μὲν οἰομένους ἐνταῦθα βελτίστους ἀνδρας γίγνεσθαι, παροῖς οἱ νόμοι μετὰ πλείστης ἀκριβοῦς κείμενοι τυγχάνουσιν, ἀγνοεῖν ἐνόμιζον. Οὐδὲν γὰρ κωλύειν, ὁμοίους ἅπαντας εἶναι τοὺς Ἕλληνας, ἐνεκά γε τοῦ βῆδιον εἶναι τὰ γράμματα λαβεῖν παρ' ἄλλήλων. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ [τῶν] τοιούτων τὴν ἐπίδοσιν εἶναι τῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ἐκ τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων. Τοὺς γὰρ πολλοὺς τοῖς ἕθεσιν ἀποβυβαίνειν ὁμοίους ἀνάγκη, ἐν οἷς ἂν ἕκαστοι παιδευθῶσιν: ἐπεὶ τὰ γε πλήθη καὶ τὰς ἀκριβοῦς τῶν νόμων, σημεῖον εἶναι τοῦ κακῶς οἰκείσθαι τὴν πόλιν αὐτήν. Ἐμφοράγματα γὰρ αὐτοὺς ποιουμένους τῶν ἀμαρτημάτων, πολλοὺς τίθεσθαι τοὺς νόμους ἀναγκάζεσθαι. Δεῖν δὲ τοὺς εὖ πολιτευμένους, οὐ τὰς Στοὰς ἐμπιπλάναι Γραμμάτων, ἀλλ' ἐν ταῖς ψυχαῖς ἔχειν τὸ δίκαιον. Οὐ γὰρ τοῖς ψηφίσμασιν, ἀλλὰ τοῖς ἕθεσι, καλῶς οἰκείσθαι τὰς πόλεις. Καὶ τοὺς μὲν κακῶς τεθραμμένους, καὶ τοὺς ἀκριβοῦς τῶν νόμων ἀναγεγραμμένους τολμήσειν παραβαίνειν, τοὺς δ' ἀσφαλῶς πεπαιδευμένους, καὶ τοῖς κακῶς κειμένοις ἐθελήσειν ἐμμένειν. Ταῦτα δὲ διανοηθέντες, οὐ τοῦτο πρῶτον ἐσκόπου, δι' ὧν καλᾶσσοι τοὺς ἀκοσμοῦντας, ἀλλ' ἐξ ὧν κατασκευάσοι μηδὲν αὐτοὺς ἄξιον ζημίαις βουλήσεσθαι ἀμαρτάνειν. Ἠγοῦντο γὰρ, τοῦτο μὲν αὐτῶν ἔργον εἶναι, τὸ δὲ περὶ τὰς τιμωρίας σπουδαῖζειν, τοῖς ἐχθροῖς προσήκειν.

ιδ'. Ἀπάντων μὲν οὖν ἐφρόντιζον τῶν πολιτῶν, μάλιστα δὲ τῶν νεωτέρων. Ἐώρων γὰρ τοὺς τηλικούτους ταραχωδέστατα διακειμένους, καὶ πλείστων γέμοντας ἐπιθυμιῶν: καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν παιδευθῆναι μάλιστα δεομένας ἐν ἐπιθυμίαις καλῶν ἐπιτηδευμάτων, καὶ πόνοις ἡδονὰς ἔχουσιν: μόνους γὰρ ἂν ἐντούτοις ἐμμένειν τοὺς ἐλευθέρως τεθραμμένους, καὶ μεγαλοφρονεῖν εἰθισμένους. Ἄπαντας μὲν οὖν ἐπὶ τὰς αὐτὰς ἀγειν διατριβὰς οὐχ οἷόν τ' ἦν, ἀνωμάλως τὰ περὶ τὸν βίον ἔχοντας: ὡς δὲ πρὸς τὴν οὐσίαν

ἤρμοσταν, οὕτως ἐκάστοις προσέτακτον. Τοὺς μὲν γὰρ ὑποδέεστρον πράττοντας, ἐπὶ τὰς γεωργίας καὶ τὰς ἐμπορίας ἔτρεπον, εἰδότες, τὰς μὲν ἀπορίας διὰ τὰς ἀργίας γιγνομένας, τὰς δὲ κακουργίας διὰ τὰς ἀπορίας. Ἀνκιστρῶντες οὖν τὴν ἀρχὴν τῶν κακῶν, ἀπαλλάξαι ᾤοντο καὶ τῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων, τῶν μετ' ἐκείνων γιγνομένων. Τοὺς δὲ βίον ἱκανὸν κεντημένους, περὶ τῆς ἵππικῆς, καὶ τῆς **ψυγασίας**, καὶ τῆς κρησσίας, καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἠνάγκασαν διατρίβειν: ὄρωντες, ἐκ τούτων, τοὺς μὲν διαφέροντας γιγνομένους, τοὺς δὲ τῶν πλείστων κακῶν ἀπιστομένους.

ιγ'. Καὶ ταῦτ' οὖ, νομοθετήσαντες, τὸν λοιπὸν χρόνον ὀλιγόρουν: ἀλλὰ διελόμενοι τὴν μὲν πόλιν κατὰ κώμας, τὴν δὲ χώραν κατὰ δήμους, εἰδιόρουν τὸν βίον τὸν ἐκάστου, καὶ τοὺς ἀκοσμοῦντας εἰς τὴν βουλὴν ἤγον. Ἢ δὲ, τοὺς μὲν ἐνουβέτει, τοὺς δὲ ἠπαίλει, τοὺς δὲ ὡς προσήκειν ἐκόλαζεν: ἠπίσταντο γὰρ, ὅτι δύο τρόποι τυγχάνουσιν ἄντες, οἱ καὶ προτρέποντες ἐπὶ τὰς ἀδικίας, καὶ παύοντες τῶν πονηριῶν. Παρ' οὗ μὲν γὰρ μήτε φυλακῆ, μήτε ζημίας τῶν τουούτων καθέστηκε, μήτ' αἱ κρίσεις ἀκριβεῖς εἰσι, παρὰ τούτοις μὲν διαφθείρεσθαι καὶ τὰς ἐπιεικεῖς τῶν φύσεων: ὅπου δὲ μήτε λαθεῖν τοῖς ἀδικούσι βλάβη ἐστὶ, μήτε φανεροῖς γενομένοις συγγνώμης τυχεῖν, ἐνταῦθα δ' ἐξιτηλοῦς γίνεσθαι τὰς κακοθηρίας: ἀπεριέκεινοι γινώσκοντες, ἀμφοτέρως κατεῖχον τοὺς πολίτας, καὶ ταῖς τιμωρίαις καὶ ταῖς ἐπιμελείαις. Τοσούτου γὰρ ἐδέοντο λανθάνειν αὐτοὺς, οἱ κακῶν τι δεδρακότες, ὥστε καὶ τοὺς ἐπιδοξοῦς ἀμαρτήσεσθαι προσηθάνοντο. Τοιγαρὸν οὐκ ἐν τοῖς σκιραρίοις οἱ νεώτεροι διέτριβον, οὐδ' ἐν ταῖς αὐλητρίαις, οὐδ' ἐν τοῖς τοιούτοις Συλλόγοις, ἐν οἷς νῦν δεημερεύουσιν: ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἔμενον, ἐν οἷς ἐτάχθησαν, θαυμάζοντες καὶ ὀμιλοῦντες τοὺς ἐν τούτοις πρωτεύοντας. Οὕτω δὲ ἔρευρον τὴν ἀγορὰν, ὥστε εἰ καὶ ποτε διελθεῖν ἀναγκασθεῖεν, μετὰ πολλῆς αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης ἐφαίνοντο τοῦτο ποιοῦντες. Ἄντειπεῖν δὲ τοῖς πρεσβυτέροις, ἢ λουδορήσασθαι, δεινότερον ἐνόμιζον εἶναι, ἢ νῦν περὶ τοὺς γονέας ἐξαμαρτάνειν. Ἐν καπηλείῳ δὲ φάγειν ἢ πιεῖν, οὐδεὶς οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικῆς ἐτόλμησε: σεμνόνεσθαι δὲ ἐμελέτων, καὶ οὐ βωμολοχεύεσθαι: καὶ τοὺς εὐτραπέλους δὲ, καὶ σκόπτειν δυναμένους, οὓς νῦν εὐφροῖς προσαγορεύουσιν, ἐκείνοι δυστυχεῖς ἐνόμιζον.

ιδ'. Καὶ μηδεὶς οἴεσθω με δυσκόλως διακείσθαι πρὸς τοὺς ταῦτα ἔχοντας τὴν ἡλικίαν. Οὗτε γὰρ ἠγοῦμαι τούτους αἰτίους εἶναι τῶν γιγνομένων, σύνουδ' αὖτε τοῖς πλείστοις αὐτῶν ἡκιστα χαίρουσι ταύτῃ τῇ καταστάσει, δι' ἣν ἔξεστιν αὐτοῖς, ἐν ταῖς ἀκολασίαις ταύταις διατρίβειν: ὥστε οὐκ ἂν εἰκότως τούτοις ἐπιτημώμενοι: ἀλλὰ πολὺ ἂν δικαιότερον τοῖς ὀλίγοις πρὸ ἡμῶν τὴν πόλιν διοικήσασιν: ἐκείνοι γὰρ ἦσαν εἰ τὴν ἀρχὴν προτρέψαντες

ἐπὶ ταύτης τὰς ὀλιγοφρίας, *καί* καταλύσαντες τὴν τῆς Βουλῆς δύναμιν.

κ'. Πῶς ἐπιστατούσης, οὐ δικῶν, οὐδ' ἐγκλημάτων, οὐδὲ εἰσφορῶν, οὐδὲ πενίας, οὐδὲ πολέμων, ἢ πόλις ἔχημεν: ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλήλους ἡσυχίαν εἶχον, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας εἰρήνην ἤγον. Παρεῖχον γὰρ σφᾶς αὐτοὺς τοῖς μὲν Ἕλλησι πιστοὺς, τοῖς δὲ Βαρβάρους φοβερούς: τοὺς μὲν γὰρ σεσωκότες ἦσαν, παρὰ δὲ τῶν, δίκην τοιαύτην εὐκλείους, ὥστε ἀγαπᾶν ἐκείνους, εἰ μηδὲν ἔτι κακὸν πάσχοιεν. Τοιγάρτοι *διὰ ταῦτα* μετὰ τοιαύτης ἀσφαλείας διῆγον, ὥστε καλλίους εἶναι καὶ πολυτελεστοτέρας τὰς οἰκίσεις, καὶ τὰς ἐπισκευὰς, τὰς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, ἢ τὰς ἐντὸς τείχους, καὶ πολλοὺς τῶν πολιτῶν μηδ' εἰς τὰς ἐορτὰς εἰς ἄστυ καταβαίνειν, ἀλλὰ εἰσεῖσθαι μένειν ἐπὶ τοῖς ἰδίους ἀγαθοῖς μᾶλλον, ἢ τῶν κοινῶν ἀπολαύειν. Οὐδὲ γὰρ τὰ περὶ τὰς θεωρίας, ὧν ἕνεκ' ἂν τις ἦλθεν, ἀσελγῶς, οὐδ' ὑπερβράνως, ἀλλὰ νονεχόντως ἐπιούσιν. Οὐ γὰρ ἐκ τῶν πομπῶν, οὐδ' ἐκ τῶν περὶ τὰς χορογίας φιλονεικιῶν, οὐδ' ἐκ τῶν τοιαύτων ἀλαζονειῶν τὴν εὐδαιμονίαν ἐδοκίμαζον, ἀλλ' ἐκ τοῦ σωφρονῶς οἰεῖν, καὶ τοῦ βίου τοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν ἀπορεῖν τῶν ἐπιτηδῶν. Ἐξ ὧν περ γὰρ κρίνειν τοὺς ὡς ἀληθῶς εὐπράττοντας, καὶ μὴ φηρικῶς πολιτευομένους. Ἐπεὶ νῦν γε ἴσως οὐκ ἂν ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν εὐφρονούντων ἀλγῆσαιεν; ἔταν ἴδη τινὰς τῶν πολιτῶν, αὐτοὺς μὲν περὶ τῶν ἀναγκαίων, εἴθ' ἔξουσι εἶτε μὴ, πρὸ τῶν δικαστηρίων κληρουμένους, τῶν δ' ἄλλων, Ἕλλήνων τοὺς ἐλάυνειν τὰς κατὰ βουλομένους, τρέφειν ἀξιοῦντας, καὶ χορεύοντας μὲν ἐν χρυσοῖς ἱματίοις, χειμαζοντας δ' *ἐν τούτοις* ἐν εἰς οὐ βούλομαι λέγειν: καὶ τοιαύτας ἀλλὰς ἐναντιώσεις περὶ τὴν τοιαύτην διοίκησιν γιγνομένας, αἱ μεγάλην αἰσχρότητα περιποιῶσι τῇ πόλει.

κά. Ἦν οὐδὲν ἦν ἐπ' ἐκαίνης τῆς Βουλῆς. Ἀπῆλλαξε γὰρ τοὺς μὲν πένητας τῶν ἀποριῶν ταῖς ἐργασίαις, καὶ ταῖς παρὰ τῶν ἐχόντων ὠφελείαις: τοὺς δὲ νεωτέρους τῶν ἀκολασιῶν, τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις: τοὺς δὲ πολιτευομένους τῶν πλεονεξιῶν, ταῖς τιμωρίαις, καὶ τῷ μὴ λανθάνειν αὐτοὺς ἀδικούντας: τοὺς δὲ πρεσβυτέρους τῶν βραθυμιῶν, ταῖς τιμαῖς ταῖς πολιτικαῖς, καὶ ταῖς παρὰ τῶν νεωτέρων θεραπαίαις. Καίτοι: πῶς ἂν γένοιτο ταύτης πλείονος ἀξία πολιτεία, τῆς οὕτω καλῶς ἀπάντων τῶν πραγμάτων ἐπιμεληθείσης;

κβ'. Καὶ περὶ μὲν τῶν τότε καθεστῶτων, τὰ μὲν πλεῖστα διεληλύθαμεν: ὅσα δὲ παραλειποίμεν, ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι κάκεινα τὸν αὐτὸν τρόπον εἶχε τούτοις, βραδίον ἔστι καταμαθεῖν.

κγ'. Ἦδη δὲ τινες ἀκούσαντές μου ταῦτα ἐπεζιόντος, ἐπήνεσάν με ὡς οἷόν τε μάλιστα, καὶ τοὺς προγόνους ἐμακάρισαν, ὅτι τὸν τρόπον τούτων

τὴν πόλιν διόκουσι: οὐ μὴν ὑμᾶς ᾔοντο πεισθήσεσθαι χρῆσθαι τούτοις, ἀλλ' αἰρήσεσθαι, διὰ τὴν συνήθειαν, ἐν τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι κακοπαθεῖν μᾶλλον, ἢ μετὰ πολιτείας ἀκριβεστέρας ἄρκειν τὸν βίον διαίειν. Εἶναι δ' ἔφρασαν μοι καὶ κίνδυνον, μὴ τὰ βέλτιστα συμβουλεύων, Μισόδημος εἶναι δόξω, καὶ τὴν πόλιν ζητεῖν εἰς ὀλιγαρχίαν ἐμβαλεῖν.

κδ'. Ἐγὼ δ', εἰ μὲν περὶ πραγμάτων ἀγνοουμένων, καὶ καινῶν, τοὺς λόγους ἐπιούμην, καὶ περὶ τούτων ἐκέλευον ὑμᾶς ἐλέσθαι συνέδρους, ἢ συγγραφέας, δι' ὧν ὁ ἄθος καταλύθη τὸ πρότερον, εἰκότως ἂν ἔσχον τὴν αἰτίαν ταύτην: νῦν δὲ οὐδὲν εἴρηκα τοιοῦτο, ἀλλὰ διείλεγμα περὶ διοικήσεως, οὐκ ἀποκεκρυμμένης, ἀλλὰ φανεράς, ἣν ἅπαντες ἴστε καὶ πάτριον ἡμῖν οὔσαν, καὶ πλείστον ἀγαθῶν καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν αἰτίαν γεγενημένην, πρὸς δὲ τούτοις, ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν νομοθετηθεῖσαν, καὶ κατασταθεῖσαν, οὐς οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειε δημοτικωτάτους γεγενῆσθαι τῶν πολιτῶν. Ἔστε πάντων ἂν μοι συμβαίη δεινότερον, εἰ, τοιαύτην πολιτείαν εἰσηγούμενος, νεωτέρων δόξαιμι πραγμάτων ἐπιθυμεῖν. Ἐπειτα κίχθειν βράδιον τὴν διάνοιαν διαγρῶναι τὴν ἐμὴν: ἐν γὰρ τοῖς πλείστοις τῶν λόγων, τῶν εἰρημένων ὑπ' ἐμοῦ, φανήσομαι ταῖς μὲν ὀλιγαρχίαις καὶ πλεονεξίαις ἐπιτιμῶν, τὰς δὲ ἰσότητος καὶ τὰς δημοκρατίας ἐπαινῶν, οὐ πάσας, ἀλλὰ τὰς καλῶς καθεστηκυίας, οὐδ' ὡς ἐτύγχανον, ἀλλὰ δικαίως, καὶ νουεχόντως. Οἶδα γὰρ, τοὺς τε προγόνους τοὺς ἡμετέρους ταύτῃ τῇ καταστάσει πολὺ τῶν ἄλλων διενεχόντας, καὶ Λακεδαιμονίους διὰ τοῦτο κάλλιστα πολιτευομένους, ὅτι μάλιστα δημοκρατούμενοι τυγχάνουσιν. Ἐν γὰρ τῇ τῶν ἀρχῶν αἰρέσει, καὶ τῷ βίῳ τῷ καθ' ἡμέραν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν, ἴδοιμεν ἂν παρ' αὐτοῖς τὰς ἰσότητος καὶ τὰς ὁμοιότητος μᾶλλον, ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἰσχυρούσαι: οἷς αἱ μὲν ὀλιγαρχίαι πολεμοῦσιν, εἰ δὲ καλῶς δημοκρατούμενοι, χρώμενοι διατελοῦσι.

κε'. Τῶν τοίνυν ἄλλων πόλεων ταῖς ἐπιφανεστάταις καὶ μεγάλαις, ἣν ἐξετάζειν βουληθῶμεν, εὐρήσομεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον, ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφερούσας. Ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν, ἢ πάντες ἐπιτιμῶσιν, ἣν παραβάλωμεν ταύτην, μὴ πρὸς τὴν ὑπ' ἐμοῦ βηθεῖσαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Τριάκοντα κατασταθῆσαν, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν θεοποίητον εἶναι νομίσειεν.

κς'. Βούλομαι δ', εἰ καὶ τί με φήσουσιν ἔξω τῆς ὑποθέσεως λέγειν δηλώσει καὶ διελεῖν, ὅσον αὐτῇ τῆς τότε διέστηκεν: ἵνα μηδεὶς οἴηταί με, τὰ μὲν ἀμαρτήματα τοῦ δήμου λίαν ἀκριβῶς ἐξετάζειν, εἰ δὲ τι καλὸν ἢ

σεμνὸν δικαίωμα κταί, τὰτα παραλείπειν. Ἔσται δ' ὁ λόγος οὔτε μακρός, οὔτ' ἀνεφελής τοῖς ἀκούουσιν.

αζ'. Ἐπειδὴ γὰρ τὰς ναῦς τὰς περὶ τὸν Ἑλλάσποντον ἀπολέσαμεν, καὶ τὰς ἀτυχίας ἐκείναις ἢ πόλιν περιέπεσε, τίς οὐκ οἶδε τῶν προσούτερων, τοὺς μὲν δημοτικούς καλουμένους, ἐτοίμους ὄντας ὅτιοῦν πάσχειν, ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ προστατιτόμενον, καὶ δεινὸν ἠγοούμενους, εἴ τις ὄψεται τὴν πόλιν τὴν τῶν Ἑλλήνων Ἀρχαίαν, ὑφ' ἑτέροις οὖσαν, καὶ τούτους μὲν ἐκασπύδους γενομένους; τοὺς δὲ τῆς Ὀλιγαρχίας ἐπιθυμήσαντας, ἐτοίμως καὶ τὰ τείχη καθιροῦντας, καὶ τὴν δουλείαν ὑπομένοντας; καὶ τότε μὲν, ὅτε τὸ πλῆθος Κύριον ἦν τῶν πραγμάτων, ἡμᾶς τὰς τῶν ἄλλων ἀκροπόλεις φρουροῦντας; ἐπειδὴ δὲ οἱ Τριάκοντα παρέλαβον τὴν Πολιτείαν, τοὺς πολεμικούς τὴν Ἡμετέραν ἔχοντας; καὶ κατὰ μὲν ἐκείνον τὸν χρόνον Δεσπότης ἡμῶν ὄντας Λακεδαιμονίους; ἐπειδὴ δὲ οἱ φεύγοντες, καταθρόντες, πολεμῶν ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας ἐτόλμησαν, καὶ Κόνων ναυμαχῶν ἐνίκησε, πρόσθεις ἐλθόντας παρ' αὐτῶν, καὶ διδόντας τῇ πόλει τὴν Ἀρχὴν τῆς βαλκτικής; Καὶ μὲν οὖν, καὶ τὰδε τίς οὐ μνημονεύει τῶν ἡλικιωτῶν τῶν Ἑμῶν; τὴν μὲν Δημοκρατικὴν οὕτω κοσμήσαντες τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς, καὶ τοῖς ὀσίοις, ὅσπερ ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀφικνουμένους νομίζειν αὐτὴν ἀξίαν εἶναι μὴ μόνον τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων; τοὺς δὲ Τριάκοντα τῶν μὲν ἀμελήσαντας, τοῖς δὲ συλήσαντας, τοὺς δὲ νεωσοίκους ἐπὶ καθιρέσει, τριῶν ταλάντων ἀποδομένους, εἰς οὓς ἡ πόλις ἀνάλωσεν οὐκ ἐλάττω χιλίων ταλάντων; Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὴν προτότητα δικαίως ἄν τις ἐπαινέσει τὴν ἐκείνων μάλλον, ἢ τὴν τῆς Δημοκρατίας. Οἱ μὲν γὰρ, ψυχρίσματι παραλαβόντες τὴν πόλιν, πεντακοσίους μὲν καὶ χιλίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν, εἰς δὲ τὸν Πειραιᾶ φεύγειν πλείους ἢ πεντακισχιλίους ἠνάγκασαν; οἱ δὲ, κρατήσαντες, καὶ μεθ' ὅπλων κατιόντες, αὐτοὺς τοὺς αἰτιωτάτους τῶν κακῶν ἀνελόντες, οὕτω τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους καλῶς καὶ νομίμως διώκησαν, ὥστε μηδὲν ἐλαττον ἔχειν τοὺς ἐκβαλόντας τῶν καταθρόντων.

κη'. Ὁ δὲ πάντων κάλλιστον τεκμήριον καὶ μέγιστον τῆς ἐπιεικείας τοῦ Δήμου δανεισθέντων γὰρ τῶν ἐν ἄστει μεινάντων ἑκατὸν τάλαντα παρὰ Λακεδαιμονίων, εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν τὸν Πειραιᾶ κατεχόντων, ἐκκλησίας γενομένης περὶ ἀποδόσεως τῶν χρημάτων, καὶ λεγόντων πολλῶν, ὡς δίκαιον ἔστι διαλύειν τὰ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, μὴ τοὺς πολιορκουμένους, ἀλλὰ τοὺς δανεισθέντας, ἔδοξε τῷ Δήμῳ κοινὴν ποιήσασθαι τὴν ἀπόδοσιν. Καὶ γὰρ τοὶ διὰ ταύτην τὴν γνώμην εἰς τοιαύτην ἡμᾶς ὁμόνοιαν κατέστησαν, καὶ τοσοῦτον ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν ἐποίησαν, ὥστε Λακεδαιμονίους,

τοὺς ἐπὶ τῆς Ὀλιγαρχίας ὀλίγου δεῖν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἡμῖν προστά-
τοντας, εἰσεῖν ἐπὶ τῆς Δημοκρατίας ἰκετεύοντας, καὶ δεησομένους, μὴ
περιδεῖν σφᾶς αὐτοὺς ἀναστάτους ὑπὸ Θεβαίων γενομένους. Τὸ δ' οὖν
κεφάλαιον τῆς ἐκτέρων διανοίας, τοιοῦτον ἦν: οἱ μὲν γὰρ ἤξιον, τῶν μὲν
πολιτῶν ἄρχειν, τοῖς δὲ πολεμίοις δουλεύειν, οἱ δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἄρχειν,
τοῖς δὲ πολίταις ἴσον ἔχειν.

κβ'. Ταῦτα δὲ διεῖλον δυοῖν ἕνεκεν: πρῶτον μὲν ἑμαυτὸν ἐπιδείξαι βου-
λόμενος, οὐκ Ὀλιγαρχῶν, οὐδὲ πλεονεξιῶν, ἀλλὰ δικαίας καὶ κοσμίας ἐπι-
θυμοῦντα Πολιτείας: ἔπειτα, τὰς Δημοκρατίας τὰς τε κακῶς καθορηκυίας,
ἐλαττόνων συμφορῶν αἰτίας γιγνομένας, τὰς τε καλῶς πολιτευομένας, προ-
χοῦσας, τῆ δικαιοτέρας εἶναι, καὶ κοινοτέρας, καὶ τοῖς χρωμένους ἡδίστους.

κγ'. Τὰχ' οὖν ἂν τινες θαυμάσειαν, τί βουλόμενος, ἀντὶ τῆς Πολιτείας,
τῆς οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένης, ἕτερον ὑμᾶς πείθει μεταλαθεῖν,
καὶ τίνας ἕνεκα νῦν μὲν οὕτω καλῶς ἐγκακωμάκηται τὴν Δημοκρατίαν, ὅταν
δὲ τύχῃ, πάλιν μεταβαλὼν ἐπιτιμῶ, καὶ καταγορῶ τῶν καθεστρακῶτων.

κδ'. Ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς ὀλίγους μὲν κατορθῶντας, πολλὰ δὲ
ἐξαμαρτάνοντας, μέμφομαι, καὶ νομίζω φαυλοτέρους εἶναι τοῦ δέοντος: καὶ
πρὸς γε τούτοις, τοὺς γενομένους ἐκ καλῶν καγαθῶν ἀνδρῶν, καὶ μικρῶ
μὲν ὄντας ἐπιεικεστέρους τῶν ὑπερβαλλόντων τὰς ποικίλας, πολὺ δὲ
χειροῦς τῶν πατέρων, λειδορῶ, καὶ συμβουλευσάμ' ἂν αὐτοῖς πύσασθαι
τοιοῦτοις οὔσι. Τὴν αὐτὴν οὖν γνώμην ἔχων καὶ περὶ τῶν κοινῶν, ἡγοῦμαι
δεῖν ἡμᾶς μὴ μεγαλοφρονεῖν, μὴ δ' ἀγαπᾶν, εἰ κακοδαιμονησάντων καὶ
μανέντων ἀνθρώπων νομιμώτεροι γενόμεναι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀναγκατεῖν,
καὶ βικρέως φέρειν, εἰ χειροῦς τῶν προγόνων τυγχάνομεν ὄντες: πρὸς γὰρ τὴν
ἐκείνων ἄρετὴν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὴν τῶν Τριάκοντα Πονηρίαν, ἀμιλλητέον ἡμῖν
ἔστιν, ἄλλως τε καὶ προσήκον ἡμῖν βελτίστοις ἀπάντων ἀνθρώπων εἶναι.

κε'. Καὶ τοῦτον εἶρηκα τὴν λόγον, οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις ἤδη,
καὶ πρὸς πολλούς. Ἐπίσταμαι γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις, φύσεις ἐγγι-
γομένας καρπῶν καὶ δένδρων καὶ ζώων ἰδίας ἐν ἑκάστοις, καὶ πολὺ τῶν
ἄλλων διαφερούσας: τὴν δ' ἡμετέραν χώραν ἀνδρας καὶ τρέφειν καὶ φέρειν
δυναμένην, οὐ μόνον πρὸς τὰς τέχνας καὶ τὰς πράξεις εὐφροστατάτους, ἀλλὰ
καὶ πρὸς ἀνδρίαν καὶ πρὸς ἀρετὴν διαφέροντας. Τεκμαίρεσθαι δὲ δικαίον
ἔστι τοῖς τε παλαιοῖς ἀγῶσιν, οὓς ἐποίησαντο πρὸς Ἀμαζόνιας, καὶ Θρᾶκας,
καὶ Πελοποννησίους ἄπαντας, καὶ τοῖς κινδύνοις τοῖς περὶ τὰ Περσικὰ γε-
νομένοις, ἐν οἷς καὶ μόνοι καὶ μετὰ Πελοποννησίων, καὶ πεζομαχοῦντες,
καὶ ναυμαχοῦντες, νικήσαντες τοὺς Βαρβάρους, Ἀριστείων ἡξιώθησαν. Ὡν
οὐδὲν ἂν ἔπραξαν, εἰ μὴ πολὺ τὴν φύσιν διήνεγκαν.

λγ'. Καὶ μηδεὶς οἰσίου τὴν εὐλοσίαν ταύτην προσήκειν ἡμῖν τοῖς νῦν πολιτευομένοις, ἀλλὰ πολὺ τοῖναντίον. Εἰσὶ γὰρ οἱ τοιοῦτοι τῶν λόγων, ἔπαινοι μὲν τῶν ἀξίους σφᾶς αὐτοῖς τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς παρεχόντων, κατηγορία δὲ τῶν τὰς εὐγενείας τοῖς αὐτῶν βαθμοῖσι καὶ κακίαις κατασχυνόντων· ὅπερ ἡμεῖς ποιούμεν· εἰρήσεται γὰρ τάλιθές. Τοιαύτης φύσεως ὑπαρχούσας, οὐ διαφυλάξαμεν αὐτήν, ἀλλ' ἐμπειπτόκαμεν εἰς σῆνοισιν καὶ παραχρῆν, καὶ πονηρῶν πραγμάτων ἐπιθυμίαν. Ἀλλὰ γὰρ, ἢν ἐπακολουθῶν τοῖς νῦν οἰσιν ἐπιτιμήσω, καὶ κατηγορήσω τῶν ἐνεστώτων πραγμάτων, δίδουκα μὴ πόρρω λίαν τῆς ὑποθέσεως ἀποπλανηθῶ.

λδ'. Περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ πρότερον εἰρήκαμεν, καὶ πάλιν ἐροῦμεν, ἢν μὴ πείσωμεν ὑμᾶς πάσαισθαί τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντας. Περὶ δὲ ὧν ἐξ ἀρχῆς τὸν λόγον κατεστηκόμην, βραχίᾳ διαλεχθεῖς, παραχωρήσομαι τοῖς βουλευμένοις ἐπι συμβουλεύειν περὶ τούτων.

λε'. Ἡμεῖς γὰρ, ἢν μὲν οὕτως οὐκ ὀκνοῦμεν τὴν πόλιν, ὥσπερ νῦν οἰκοῦμεν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν βουλευσόμεθα, καὶ πλεμῆσομεν, καὶ βιωσόμεθα, καὶ σχολῆν ἅπαντα κακὰ παύσομεθα καὶ πράξομεν, ἄπερ ἐν τῷ παρόντι καὶ τοῖς παρελθούσι χρόνοις· ἢν δὲ μεταβαλοῦμεν τὴν πολιτείαν, δηλονότι κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, οἷάπερ ἢν τοῖς προκρίνοις τὰ πράγματα, τοιαῦτα ἔσται καὶ περὶ ἡμῶν· ἀνάγκη γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων, καὶ τὰς πράξεις ομοίας εἶναι, καὶ παραπλησίαις ἀποβαίνειν.

λς'. Αἰεὶ δὲ, τὰς μερίστας αὐτῶν κερ' ἀλλήλας φιλέοντας, βουλευσασθαί ποτέρας ἡμῖν αἰετόν ἐστι. Καὶ πρότερον συμβουλόμεθα τοὺς Ἕλληνας, καὶ τοὺς βαρβάρους, πῶς πρὸς ἐκείνην τὴν πολιτείαν δέικνεντο, καὶ πῶς νῦν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς· οὐ γὰρ ἑλάχιστον μέρος τὰ γένη ταῦτα συμβάλλεται πρὸς εὐδαιμονίαν, ὅταν ἔχη κατὰ τρόπον ἡμῖν.

λζ'. Οἱ μὲν τοίνυν Ἕλληνας οὕτως ἐπίστευον τῆς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον πολιτευομένοις, ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐκόντας ἐγγεῖρισθαι τῇ πόλει σφᾶς αὐτοῖς· οἱ δὲ Βάρβαροι τοσοῦτον ἀπειχον τοῦ πολυπραγμονεῖν περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ὥστε οὔτε μακροῖς πλοίοις ἐγγίστα Φασήλιδος ἕπλευον, οὔτε στρατοπέδοις ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ κατέβαινον, ἀλλὰ πολλὴν ἠσυχίαν ἔγον. Νῦν δὲ εἰς τοῦτο τὰ πράγματα κατέστηκεν, ὥστε οἱ μὲν μισοῦσαίτην πόλιν, οἱ δὲ καταφρονοῦσιν ἡμῶν. Καὶ περὶ μὲν τοῦ μίσους τῶν Ἑλλήνων, αὐτῶν ἀκνήστα τῶν στρατηγῶν· ὡς δὲ Βασιλεὺς ἔχει τὰ πρὸς ἡμᾶς, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν, ὧν ἐπεμψεν, ἐδήλωσεν.

λθ'. Ἐπι δὲ πρὸς τούτοις ὑπὸ μὲν ἐκείνης τῆς εὐταξίας οὕτως ἐπαιδεύθησαν οἱ πολῖται πρὸς ἀρετὴν, ὥστε σφᾶς μὲν αὐτοῖς μὴ κινεῖν τοὺς δὲ θῆς τὴν χώραν εἰσβάλλοντας ἅπαντας μαχόμενοι νικᾶν. Ἡμεῖς δὲ τοῦναντι

τίον ἀλλήλοις μὲν γὰρ κακὰ παρέχιν οὐδαμῖαν ἡμέραν παραλείπομεν· τῶν δὲ περὶ τὸν πόλεμον οὕτω κατημελήσαμεν, ὥστε οὐδ' εἰς ἕξεταισαι ἰέναι τυλιθόμεν, ἢ μὴ λαμβάνομεν ἀργύριον. Τὸ δὲ μέγιστον· τότε μὲν οὐδεὶς ἦν τῶν πολιτῶν ἐνδεὴς τῶν ἀναγκαίων, οὐδὲ προσαιτῶν τοὺς ἐντυγχίνοντας, τὴν πόλιν κατήσχυεν· νῦν δὲ πλείους εἰσὶν οἱ σπινθίζοντες τῶν ἐχόντων· οἷς ἄξιόν ἐστι πύλλην συγγνώμην ἔχειν, εἰ μηδὲν τῶν κοινῶν φροντίζουσιν, ἀλλὰ τοῦτο σκοποῦσιν, ὅπως αἰεὶ τὴν παρούσαν ἡμέραν δυνήσονται διαγαγεῖν.

λθ'. Ἠγούμενος μὲν οὖν ἐγὼ, ἦν μιμησώμεθα τοὺς προγόνους, καὶ τῶν κακῶν ἡμᾶς τούτων ἀπαλλαγῆσεσθαι, καὶ σωτήρας οὐ μόνον τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων γενήσεσθαι, τὴν τε Πρόσοδον ἐποιησάμεν, καὶ τοὺς λόγους εἴρηκα τούτους· ὑμεῖς δὲ, ταῦτα πάντα λογισάμενοι, χειροτονεῖτε ὅ, τι ἂν ὑμῖν δοκῇ μάλιστα συμφέρειν τῇ πόλει.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΒΑΣΙΛΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥ.

Καταζυλισμένοι οἱ κρατοῦντες, οἱ περὶ αὐτοὺς καὶ ὑπ' αὐτοὺς, ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοὺς ἀγνοοῦντες· ῥέχοντες ὑπὸ τῆν Μανθραγορικῆν σκιάν, ἥτις ἐγγύνηι εἰς τὰς εὐθείας τῶν ἀδικακῶν εὐδαιμονίαν διὰ τοῦ οἰματηροῦ τῶν πτωχῶν τῆς κοινωνίας μετὰν ἰσότητος, κερύττου· Τὰ πάντα, λίαν καλά!

Τὴν θανατηφόρον ταύτην ἀναληστικὴν ἀποδίχουται οἱ κίλας τῶν Δυναστῶν, ὑποθαλοῦν οἱ προδοταὶ τοῦ Δήμου, ὑποστηρίζουσι οἱ κατασκόποι τῶν ἐλευθερίων, ὡς ἐπὶ Καποδιστρίου, καὶ μ' ἐνθουσιασμῶν θερμαίνουσι οἱ Κερῆνες τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως εἰς τὰς παρακμαζούσας πολιτείας! ἀλλ' ὁ πιστὸς τῶν δυστυχῶν Λαῶν φύλαξ, ὁ ἀγρυπνος τῶν καταχρήσεων ἐτακτὴς καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὁ προστάτης Φιλόσοφος, ἀφοῦ μακροῦθεν δὲν δυναθῇ νὰ ἀναγκαιώσῃ τῆς κοινωνίας τὸν ἀνεμῆτον κίνδυνον, ἀπορατίζει νὰ βυθωνδυνεύσῃ καὶ τὴν ἰδίαν ζωὴν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κοινού!

Ὀλίγους τοιοῦτους θεοπίμπλους ἀνδρας κατέχει ἡ ἱστορία ὅλων τῶν ἔθνων, καὶ μεταξὺ τούτων διαπρέπουσιν ὁ Σωκράτης καὶ ὁ σύγχρονος αὐτοῦ Ἰσοκράτης, Ἀθηναῖοι καὶ οἱ δύο.

Τῆς ἠθικῆς τῆν διακροῦν παρακατῶν ὁ πρῶτος, ἐπαπαλοῦσας ὄλεθρον κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἀπερῶνει ὅλην του τὴν ζωὴν εἰς τὸ νὰ δημιουργήσῃ Νεολαίαν Ἐνάρτεον, ἀλλὰ πρὶν στεφανωθῆν οἱ ἀγνοοῦντες του, τὸν ἰθακῆωσαν οἱ Γλάροι καὶ οἱ Ἀξιῶται τῆς ἐποχῆς του.

Ὁ Εἰσοκράτης, τὸν παντελῆ ὄλεθρον προιδῶν τῆς πατρίδος του, εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν πολυπληθεῖς στόλοι, συμμαχίαι ἔθνων, Ἠγεμονία καὶ φόροι ὑπερῶν φυλῶν ὑπάρχουσι εἰς τὸ γένος του, ὁ Ἰσοκράτης, λέγουμεν, ἀτρόμητος ἐπὶ τοῦ βήματος ἀναβῆς, κηρύττει μὲ ἐπικείμενον τῆς ζωῆς κίνδυνον, ὅτι νὰ καταργηθῶν τὰ Ὀπισθοδρομικὰ καθεστῶτα, νὰ πέσουσι οἱ κακοὶ νόμοι τῆς πύλταιας, νὰ ἀλλαγῇ τὸ εἶδος τῆς κυβερνήσεως καὶ νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ ΣΥΝΤΑΓΜΑ τοῦ Σόλωνος, Νόμοι θεμελιώδεις τῶν πρώτων εὐτυχῶν χρόνων τοῦ ἔθνους!

Δύο εἶδη κρατοῦντων μεθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀγνοοῦντες τῆς ἐξουσίας· οἱ Ἀπόλυτοι καὶ Ἀσύνακτοι Δεσπότες, ὡς ὁ Τύραννος τῆς Συρακούσας Διονύσιος, ὁ Βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Φί-

λιπος· κ.λ.π. και ὁ χκαμπερίστατος Ὀχλος, καθὼς ἐκεῖνος τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ Ἰσοκράτους και Φυλακῆος. Τούτους δύο τούτους Τυράννους τῶν κοινοτικῶν, καταδιδώσκοντες φρονίμως εἰ Σοφοί, ἐκθίγονται εἰς τοὺς τρομεροτέρους κινδύνους, ἀλλ' ὁ Εἰσοκράτης ἀπέφυγε τὴν καταδίκην ταύτην, ὡς ἐκ θαύματος!

« Ἀθηναῖοι, λέγει, νὰ ἀλλάξετε τὴν παρούσαν Νομοθεσίαν τοῦ Ἀσυντάκτου Ὀχλου. Αὐτὸς ὁ Τυράννος Ὀχλος δεν βιάσει ὅτι οἱ Δασκῆται και Δυνατῆται κατατοῦν Ἄνοοι, ὡς ἐπίσης και οἱ ἀπ' αὐτοῦς πλουτιζόμενοι μέπουσιν εἰς τὴν Ἀκαλοσίαν· οἱ πτωχοὶ ἀπὸ αἰσθημα δικαιοσύνης, και οἱ ταπεινοὶ ἐκ μετριοφροσύνης, ὠρῶμενοι· καὶν καλὸν δεν γίνεται εἰς ἔθνος, μηδὲ παραμένει, ἔταν ἡ Νομοθεσίη του ἦται κολοβὴ και ἀτελής· εὐτυχίαν δεν ἀποκτῆ ἡ κινουσία μὲ φροφρία μέγιστα και μὲ παλάτια κάλλιστα· ψυχὴ ἔθνος ὑπάρχει τὸ Σύνταγμα, εἰς ὅλου· ἐξίτου μοιραζοῦν τ' ἀγαθὰ και περιορίζου και αὐτὸν τὸν ἀνώτατον Ἀρχηγόν· τοὺς διαβερμένους νόμους νὰ μὴ παραδέχεσθε, ἀλλ' νὰ ἀλλάξετε. Ἄν δεν ἀκαλοῦμεν, συμπολίται Ἀθηναῖοι, τοῦ Σόλωνος τὸ Σύνταγμα και τῆς Τροισένης, ὡς δημοτικώτατα, μὴ ἐλπίζετε εὐδαιμονίαν· τὸ Σύνταγμα τοῦτο καταπάτηται ὁ Τυράννος Πεισιπράτης, ἀλλ' ὁ Κλεισθένης, τοὺς Τυράννους ἀποβαλὼν, (ὡς ὁ Μαυρομιχάλης τοὺς Καποδιστρίους) ἀνέστησε τὴν σάφῆσιν Κυριαρχίαν τοῦ Λαοῦ, και εὐχὴ τὴν τοῦ Ἄνοο Ὀχλου σφαιρινὴν Δασποσίαν.

Δημοκρατία, θὰ εἴπῃ, Εὐδαιμονία ὅλου τοῦ Λαοῦ, και εὐχὴ Ἀκαλοσίαν· Ἐλευθερία σημαίνει παρρησίαν τοῦ λαοῦ, πράττειν και γράφειν τὰ ὠρῶμενα εἰς ὅλου, ἀλλ' ὄχι παρανομίαν. Δεν εἶναι εὐδαιμονία ὁ πράττων πᾶν ὅ, τι ἐπέθυμῃ, ἀλλ' ὁ πιθόμενος εἰς τῆς φρονήτης τοῦ κανόνος.

Ὅπου ὑπάρχουσι, λέγει ὁ Ἰσοκράτης, ὄχι νόμοι τυραννικοὶ τοῦ χκαμπερίστου Ὀχλου, μηδὲ Διατάγματα Περσικὰ, ἀλλὰ Πολιτεία Συνταγματικὴ, ἐκεῖ εἰς πινέρεςροι τῶν πολιτῶν τόσον ἀπέχου τοῦ φθονοῦ τοῦ πλουσίους, ὥστε στοχάζονται τοὺς οἰκοὺς τῶν Μεγάλων ὡς ἐδικούστων. Ἡ Βουλὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπερέχουσα ὅλων τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι Πολιτικῶν Συνεδρίων, ἔταν εἰς χρέος ἀκούη νὰ ἐπιστατῆ εἰς τὴν εὐνομίαν τῆς ἀμαρζούσης Νεολαίας. Δεν κατοικοῦνται καλῶς αἱ πόλεις, μηδ' εὐτυχοῦν μὲ Διατάγματα, ἀλλὰ διὰ τῶν καλῶν ἡθῶν. Οἱ κακῆθες τάλμῶν νὰ παραβῶνται και τοὺς καλητέρους νόμους. Οἱ μὴ ἐργαζόμενοι δυστυχοῦν, και ἡ πτωχίη γεννᾷ τοὺς κακούργους· κ.τ.λ.

Παράδοξος ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία! Ὁ Σωκράτης σέβεται ὡς και τὰς προλήψεις τοῦ Ὀχλου, γενόμενος τὰ πάντα τοῖς πᾶσι, θύων και πετεινῶν εἰς τὸν Θεὸν τοῦ Ἀπόλλωνα, ὅπως κερδίση τοὺς πάντας και φέρῃ εἰς τὴν ἠδὸν τῆς ἡλικῆς σωτηρίας. Τὴν πατρίδα και τοὺς νόμους αὐτῆς, καλοὺς ἡ ἀχρεῖους, σπῆόμενος, πίνει ἀδίκως τὸ Κώνειον, διὰ νὰ διδάξῃ τὴν ὑπακοὴν εἰς τὴν Νεολαίαν· ὁ δὲ Ἰσοκράτης, παρατηρῶν ὅτι οἱ Νόμοι τοῦ Δασποτικοῦ και Ἄνοο Ὀχλου, ὡς και τῶν Τυράννων Πεισιπράτων, ἔταν παραλογισμοὶ και ἀσύμφοροι εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνος, ὅποιοι ἐχρημάτισαν και οἱ τοῦ Γενεστῆ ἐπὶ τοῦ Ἀσυντάκτου Καποδιστρίου, συμβουλεύει καταργῆσαι τῆς καθεστῶσας νομοθεσίας και ἀναπέσειν τῆς παρελθούσης Κοινοβουλευτικῆς τοῦ Σόλωνος.

Τοῦ Σωκράτους ἡ προφορικὴ διαγωγή και τοῦ Εἰσοκράτους ὁ Ἀριστοκρατικὸς Λόγος πλησιάζουσι πολὺ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ῥουσσὸ και Βολταίρου ἐν μέρει. Νὰ εἰδῶνται ὅπως τῆς παλαιότητος τὰ νομοθετικὰ λείψανα συμβουλεύουσι ὁ Ῥουσσὸς, ἀνακοινῶναι νέαν Λογικὴν Ἠθικὴν και τὸ ἀμίμητον Πολιτικὸν του Συνάλλαγμα εἰς τὸν νεώτερον κόσμον, ἐνθὺ τῶν Ἰσοκράτην μιμούμενος ὁ Βολταίρος ἀπαιτεῖ ἀνακατάτωσιν εἰς ὅλα τὰ Στάσιμα και Ὀπισθοδρομικὰ τῶν παρελθόντων αἰώνων!

Οί σπουδάζοντες τοῦ προγράμμου ἡμῶν μὲ τοῦ Γαῖθ τὴν Γραμματικὴν, μὲ τοῦ Κορυδαλλῶν τὴν Λογικὴν καὶ μὲ τοῦ Σκάρου τὴν Ῥητορικὴν, ἐγένετο τοῦ Ἐπιτομολογιστάτου. Ἡμεῖς δὲ ψθάλοντες καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Οἰκουμενὸν, Ἀσικὴν καὶ Ἀθηνάϊον τοῦς Παρίους, τό, Ἐχετε ὑμῶν, προτιλοῦμεν τὴν προσηχὴν ὁδὸν τῆς Ἑλληνικῆς Νομοθεσίας εἰς τῶν ῤεζοσπαστῶν τῆς Ἀγγλίας, Ἀμερικῆς καὶ Γαλλίας τοῦς αἰθερίους Νόμους!!! Τὰ ἐπιβλαβῆ Καθεστῶτα ὅλων τῶν αἰῶνων καταργουμένη ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τοῦ Εἰσοκράτου!

Ε. Γ. Στάσιμος ἑπικράτης καὶ ἐπικίνδυνος ἔξι μεταξὺ τῶν παλαιῶν, ἥτις ἀναγκαστικὴ καὶ τῶν νεωτέρων τὴν Πρόθεσιν εἰς τὰ καλὰ « ὅτι οἱ νόμοι νὰ μόνον ἀμετάβλητοι, διὰ νὰ σέβωνται ἀπὸ τὰ πλῆθη. Τὸ ἀπατηλὸν τοῦτο Δόγμα ἐπέστρεψαν οἱ ὑψηλότεροι Νόμοι τῆς παλαιότητος καὶ ἐκαθαρίστε καὶ ὁ ἠθικώτατος Σοκράτης μὲ τὴν θυσίαν τῆς ἰδίας του ζωῆς, ἕως οὗ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ καὶ σύγχρονος Εἰσοκράτης κατέστρεψε πλεῖστος μὲν εἰς πολλὰς ἄλλας περιστάσεις, ἰδίως δὲ εἰς τὸν Ἀρειοπαγιτικὸν του Λόγον τοῦτον.

Κινδυνεύουσιν βλεῖσθαι τὴν πατρίδα πολυειδῶς: πτωχεύουσιν ἐσωτερικῶς: ἐπαπειλομένην ἐξωτερικῶς καὶ ἀπὸ τοῦς Βαρθάρου: τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως περιφρονουμένην, προβάλλει εἰς τὸ Πανελλήνιον « νὰ ἀναλάβουν τὴν Δημοκρατικὴν ἐπίστασιον νομοθεσίαν, τὴν ὁποῖαν συνέγραψεν ὁ Σόλων καὶ ἐλύτρωσεν ὁ Κλεισθένης ἀπὸ τῶς αἰλώσεως τῶν Πεισιπρατῶν. Ἀπαρτάλατος εἰς τοῦς ἡμετέρους χρόνους. Οἱ ἐν Ἐπιδαύρῳ τοῦ Νεοελληνικοῦ ἔθους Ἀντιπρόσωποι, οἱ ἐν Ἀστικῶν, Ἐρμιόνη, Ναυπλίῳ, Ἀργεῖ καὶ Τροιζίνι Παραστάται μὲ Πολίτευμα Σωτήριον προκίψαντες τὴν πατρίδα, ἰδοὺ τὸν Ἰωάννην Καποδίστριαν νὰ κλημῆται τῆς Ἑθνετικῆς Βουλῆς ἐν Αἰγίνῃ, ὡς ὁ Πεισίπρατος τὸν Δῆμον ἐν Ἀθήναις, καὶ νὰ σκοτωθῶσι οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἀπὸ τοῦς περὶ τὸν Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογίτηνα, ὡς ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦς Μικρομυχαλῶν, Κωνσταντίνου καὶ Γεώργιου. Ὁ θάνατος ἐνός τῶν υἱῶν τοῦ Πεισιπράτου ἀνεκάλυψε τὸ τὸν Σόλωνος Σύνταγμα εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ τοῦ Κυβερνήτου ὁ ρουνοῦ ἀνέστησε τῆς Τροιζίνος τὸ Πολίτευμα ἐν Πρωσίᾳ. Αἱ τραγικαὶ αὐταὶ σκηναί, παλαιὰς καὶ νεωτέρας Ἑλλάδος, ὑπάρχουσι Φριχτῶς σχολαστὰ ἐπιφανῆ εἰς τὰς ζωῆς καὶ ἐπερχομένης γενεῆς.

Η.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Ἡ ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΥ,

ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

ΠΕΜΦΘΕΙΣ ὁ Χάρης καταβουλώσασθαι τὴν Ἀμφίπολιν, Ἀυτονομουμένην κατ'ἑξῆς τὸν χρόνον, καὶ καθ'ἑαυτὴν γενομένην, ὡς τῶν Λακεδαιμονίων μὲν κακῶς δι'ακιμῶν μετὰ

τά Λευκτρικά, (καὶ) τῶν Ἀθηναίων ὄψιν οὕτων, οὕτως, νομιζῶν εὐχερῶς αὐτῶν ὅτι
 δὴ ποτε λαβεῖν, καὶ μᾶλλον βουλομένους τὴν ἀρχαίαν δύναμιν περιποιῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις,
 ἐπιχειρήσει Χίους καὶ Ῥοδίους καὶ τοῖς λοιποῖς συμμάχοις. Εἶτα ἐκείνοι ἀντίστησαν, καὶ
 ἤστῃθη ὁ Χάρος οὕτως, ὥστε λοιπὸν αὐτὸν ἀπορεῖν, τί δεῖ ποιεῖσθαι. Καὶ γὰρ, εἰ ἀνεχώ-
 ρησεν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀμφίπολιν, αὐτῷ ἂν ἀκινούμενοι ἤρχοντο εἰς τὴν Ἀτ-
 τικῆν. Ταῦτα δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες, ἤτησαν σπονδὰς, καὶ εὐθύς οἱ Χίοι καὶ Ῥοδῖοι
 σὺν (τοῖς) ἄλλοις συνέθεντο. Καὶ οὕτως ἔγεν ὁ Συμμαχικός πόλεμος. Νῦν οὖν πρόκειται
 ἐκκλησία περὶ τοῦ καταθῆσθαι τὸν πόλεμον, καὶ ἀνίσταται ὁ Ἰσοκράτης συμβουλεύσων,
 ὡς δεῖ μὴ πολυπραγματεῖν, ἀλλ' ἠσυχάζειν.

Καὶ μερίζει τὸν λόγον εἰς δύο: ἐν μὲν, τὸ καὶ τοὺς Χίους καὶ τοὺς ἄλλους εἶσθαι
 Ἀυτονόμους: ἐν δὲ, τὸ εἶσθαι τὴν Ἡγεμονίαν τὴν κατὰ θάλατταν. Κατὰ τοῦτο δὲ τὸ
 μέρος λέγεται Ἀριστείδης ἐπαρῆναι τὸν ἀντιρρήτικόν τῆς εἰρήνης. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθε-
 σις αὕτη: κεφάλαιον δὲ τοῦ λόγου, τὸ συμφέρον. Ἡ δὲ στάσις, πραγματικῶς συμβου-
 λή γὰρ περὶ τῆς εἰρήνης.

Ἐάν τις ποτε ἀναγκασθῆς κοινῶν προοίμιον εἰπεῖν, τὴν κατασκευὴν αὐτῷ ἰδίῳ πρόσθε, ὡς
 ἐν ταύτῃ τῷ περὶ εἰρήνης Ἰσοκράτους ἡ κατασκευὴ ἰδίᾳ προστεθῆ, ὅπου φησί περὶ με-
 γάλων ἦκουσι: περὶ γὰρ πολέμου καὶ εἰρήνης. Καλλίστων δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸ τῆς μεθόδου,
 εἰ μεθοδεύομεν αὐτὰ, ἐπισημαζόμενοι, εἰ καὶ πᾶν εἰσθῆ: ὁ λόγος εἰσθ.

ἌΛΛΗ ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟῦ ΑἴΤΟΥ

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΔΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ.

Ἱτί: ἂν μᾶλλον ἐπὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εὐδαιμονίαν προτρέψαιτο, καὶ ἕκαστόν τε
 ἄνθρωποι ἰδίᾳ καὶ κοινῇ τὰς πόλεις ὅλας, τοῦ περὶ τῆς εἰρήνης λόγου. Ἐν γὰρ δὴ τούτῳ
 πείθει τοὺς Ἀθηναίους, τῶν μὲν ἀλλοτρίων μὴ ἐπιθυμεῖν, ἐπὶ δὲ τοῖς παροῦσι στέργειν:
 καὶ τῶν μὲν μικρῶν πόλεων ὡσπερ αἰ κτημάτων φείδασθαι, τοὺς δὲ συμμάχους εὐνοίᾳ
 τε καὶ εὐεργεσίαις περὶσπᾶσαι κατέχευεν, ἀλλὰ μὴ ταῖς ἀνάγκαις, μηδὲ ταῖς βίαις: τῶν δὲ
 προγόνων μισεῖσθαι μὴ τοὺς πρὸ τῶν Δικελικῶν γενομένους, οἱ μικροῦ ἐδέξαντο ἀπολύσει
 τὴν πόλιν, ἀλλὰ τοὺς πρὸ τῶν Περσικῶν, οἱ κάλοισιν ἀποκρούσαντες διετέλεσαν. Ἐπι-
 δεῖκνυται τε ὡς οὐχ αἱ πολλὰ τριήρεις, οὐδ' οἱ μετὰ βία ἀρχόμενοι Ἕλληνες, μεγάλην
 ποιοῦσι τὴν πόλιν, ἀλλ' αἱ δικαίαι τε προαιρέσεις, καὶ τὸ τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν. Πα-
 ρακαλεῖ τε τὴν τῶν Ἑλλήνων εὐνοίαν, οἰκίαν ποιεῖν τῇ πόλει, μεγίστην ἠγούμενος πρὸς
 εὐδαιμονίαν, καὶ πόλεμικὸς μὲν εἶναι ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς μελέταις, εἰρημικὸς
 δὲ τῷ μηδεὶα μηδὲν ἀδικεῖν: διδάσκων, ὡς οὔτε πρὸς πλοῦτον, οὔτε πρὸς δόξαν, οὐδ'
 ὅλας πρὸς εὐδαιμονίαν, οὐδὲν ἂν συμβαλοῖτο τελευτικῶν δύναμιν, ὅσην ἀρετὴν καὶ τὰ μέγα
 καύτης: καὶ τοῖς μὴ ταῦτ' ὑπελαρῶσεν ἐπιτιμῶν, οἱ τὴν μὲν ἀδικίαν κερδαλίαν ἠγούσαντι,
 καὶ πρὸς τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν συμφέρουσαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην ἀλυσιτελεῖν, καὶ
 μᾶλλον ἑτέροις ἢ τοῖς ἔχουσιν ὠφέλιμον. Τούτων γὰρ οὐκ οἷδ' εἰ τις ἂν βελτίους, ἢ ἀλη-
 θεστέρους, ἢ μᾶλλον πρέποντας φιλοσοφίᾳ, δύνατο λόγους εἰπεῖν.

ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΣ.

ΑΠΑΝΤΕΣ μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε ταῦτα μέγιστα φάσκειν εἶναι, καὶ μάλιστα σπουδῆς ἄξια τῇ πόλει, περὶ ὧν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβουλεύσειν. Οὐ μὴν ἄλλ' εἰ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πραγμάτων ἤρμοξε τοιαῦτα προσιπεῖν, δοκεῖ μοι πρέπειν καὶ περὶ τῶν νυνὶ παρόντων *πραγμάτων* ἐνταῦθεν ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν. Ἦκομεν γὰρ ἐκκλησιάσονται περὶ τοῦ Πολέμου καὶ Εἰρήνης, ἃ μεγίστην ἔχει δύναμιν ἐν τῷ βίῳ τῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ περὶ ὧν ἀνάγκη τοὺς ὀρθῶς βουλευμένους, ἀμεινόντων ἄλλων πράττειν. Τὸ μὲν οὖν μέγεθος, ὑπὲρ ὧν συνεληλύθαμεν, τετρακλιτόν ἐστιν.

β'. Ὁρῶ δ' ὑμᾶς οὐκ ἐξίσου τῶν λεγόντων τὴν ἀκρόασις ποιουμένους, ἀλλὰ τοῖς μὲν προτέχοντας τὸν νοῦν, τῶν δὲ οὐδὲ τὴν φωνὴν ἀνεχομένους. Καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν ποιεῖτε. Καὶ γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον εἰώθατε πάντας τοὺς ἄλλους ἐκβάλλειν, πλὴν τοὺς συναγορεύοντας ταῖς ὑμετέραις ἐπιθυμίαις. Ὁ καὶ δικαίως ἂν τις ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, ὅτι, συνειδότες πολλοὺς καὶ μεγάλους οἴκους ὑπὸ τῶν κολακευόντων ἀναστάτους γεγεννημένους, καὶ μισοῦντες ἐπὶ τῶν ἰδίων τοὺς ταῦτ' ἔχοντας τὴν τέχνην, ἐπὶ τῶν κοινῶν οὐχ ὁμοίως διαίκεισθε πρὸς αὐτοὺς, ἀλλὰ κατηγοροῦντες τῶν προσιμενῶν, καὶ χειρόντων τοῖς τοιοῦτοις, αὐτοὶ φανίσεσθε μᾶλλον τούτοις πιεσύνοντες, ἢ τοῖς ἄλλοις πολίταις. Καὶ γὰρ τοι πεποιθήκατε τοὺς ῥήτορας μελετᾶν καὶ φιλοσοφεῖν, οὐ τὰ μέλλοντα τῇ πόλει συνίσσειν, ἀλλ' ὅπως ἀρέσκοντας ὑμῖν λόγους ἐροῦσιν, ἐφ' οὓς καὶ νῦν τὸ πλῆθος αὐτῶν συνεβρόύηκεν. Ἄπασι γὰρ ἐστὶ φανερόν, ὅτι μᾶλλον ἠδέσθε τοῖς παρακαλοῦσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὸν Πόλεμον, ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης συμβουλεύουσιν. Οἱ μὲν γὰρ προσδοκίαν ἐμποιοῦσιν, ὡς καὶ τὰς κτήσεις τὰς ἐν ταῖς πόλεσι κομιούμεθα, καὶ τὴν δύναμιν ἀναληφόμεθα πάλιν, ἣν καὶ πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες· οἱ δ' οὐδὲν τοιοῦτο προτεινούςιν, ἀλλ' ὡς ἡσυχίαν ἔχειν δεῖ, καὶ μὴ μαγάλων ἐπιθυμεῖν παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ στέργειν τοῖς παρούσιν, ὃ χαλεπώτατον πάντων τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. Οὕτω γὰρ ἐξηκρήμεθα τῶν ἐλπίδων, καὶ πρὸς τὰς δοκούσας εἶναι πλεονεξίας ἀπλήστως ἔχομεν, ὥστ' οὐδ' οἱ κεκτημένοι τοὺς μεγίστους πλοῦτους, μένειν ἐπὶ τούτοις ἐθέλουσιν, ἀλλ' αἰεὶ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενοι, καὶ περὶ τῶν ὑπαρχόντων κινδυνεύουσιν· ὅπερ ἄξιόν ἐστι δεδιέναι, μὴ καὶ νῦν ἡμεῖς ἐνοχοὶ γενώμεθα ταῦταις ταῖς ἀνοίαις. Λίαν γὰρ τινὲς μοι δοκοῦσιν ὠρμηῆσθαι πρὸς τὸν Πόλεμον, ὥσπερ οὐ τῶν τυχόντων

συμβουλευότων, ἀλλ' ὡς τῶν θεῶν ἀκκησιότες, ὅτι καὶ κατορθώσομεν ἅπαντα, καὶ ῥαδίως τῶν ἐχθρῶν ἐπικρατήσομεν.

γ'. Χρὴ δὲ τοὺς Νοῦν ἔχοντας περὶ μὲν ὧν ἴσασι, μὴ βουλευέσθαι (περιεργον γὰρ), ἀλλὰ πράττειν ὡς ἐγνώκασι: περὶ ὧν δ' ἂν βουλευόνται, μὴ νομίζειν εἰδέναι τὸ συμβησόμενον, ἀλλ' ὡς δόξῃ μὲν χρωμένους, ὅ, τι ἂν τύχῃ δὲ γενησόμενον, οὕτω διανοεῖσθαι περὶ αὐτῶν. Ἴν ὑμεῖς οὐδέτερον τυγχάνετε ποιοῦντες, ἀλλ' ὡς οἷόν τε ταραχωδέστατα διακείσθαι. Συνεληλύθατε μὲν γὰρ, ὡς δίδον ὑμᾶς, ἐξ ἀπάντων τῶν ῥηθέντων, ἐκλεξέσθαι τὸ βέλτιστον, ὥσπερ δ' ἤδη σαφῶς εἰδότες ὁ πρακτέον ἐστίν, οὐκ ἐθέλετε ἀκούειν, πλὴν τῶν πρὸς ἡδονὴν δημηγορούντων. Καίτοι προσήκειν ὑμᾶς, εἴπερ ἠβούλεσθε ζητεῖν τὸ τῇ πόλει συμφέρον, μᾶλλον τοῖς ἐναντιουμένοις ταῖς ὑμετέραις γνώμαις προσέχειν τὸν νοῦν, ἢ τοῖς καταχαριζομένοις: εἰδότες, ὅτι τὸν ἐνθάδε παριόντων, οἱ μὲν ἂ βούλεσθε λέγοντες, ῥαδίως ἐξ απατῶν δύνανται: τὸ γὰρ πρὸς χάριν ῥηθὲν ἐπισκοτεῖ τῷ καθορᾶν ὑμᾶς τὸ βέλτιστον: ὑπὸ δὲ τῶν μὴ πρὸς ἡδονὴν συμβουλευόντων, οὐδὲν ἂν πάθοιτε τοιούτων. Οὐ γὰρ ἐστίν ὅπως ἂν μεταπεισῶν δυνηθεῖεν ὑμᾶς, μὴ φανερὸν τὸ συμφέρον ποιήσαντες. Χωρὶς δὲ τούτων, ἴπως ἂν ἄνθρωποι καλῶς δυνηθεῖεν, ἢ κρῖναι περὶ τῶν γεγενημένων, ἢ βουλευέσασθαι περὶ τῶν μελλόντων, εἰ μὴ τοὺς μὲν λόγους τοὺς τῶν ἐναντιουμένων παρ' ἀλλήλους ἐξετάζοιεν, αὐτοὶ δὲ αὐτοῦς κοινοῦς ἀμφοτέροις ἀκρατᾶς παρέχοιεν;

δ'. Θαυμάζω δὲ τῶν πρεσβυτέρων, εἰ μηκέτι μνημονεύουσι, καὶ τῶν νεωτέρων, εἰ μηδενὸς ἀκκηθῶσιν, ὅτι διὰ μὲν τοὺς παλαινοῦντας ἀντέχεσθαι τῆς Εἰρήνης οὐδὲν πώποτε κακὸν ἐπάθομεν, διὰ δὲ τοὺς ῥαδίως τὸν Πόλεμον ἀναιρουμένους, πολλὰς ἤδη καὶ μεγάλας συμφοραῖς περιπέσομεν. Ἴν ἡμεῖς οὐδεμίαν ποιοῦμεθα μνησίαν, ἀλλ' ἐτοίμως ἔχομεν, μηδὲν εἰς τοῦμπροσθεν ἡμῖν αὐτοῖς πράττοντες τριήρεις πληροῦν, καὶ χρημάτων εἰσφοράς ποιέσθαι, καὶ βοηθεῖν, καὶ πολεμεῖν οἷς ἂν τύχωμεν, ὥσπερ ἐν ἀλλοτρίᾳ τῇ πόλει κινδυνεύοντες. Τούτων δ' αἰτίον ἐστίν, ὅτι προσήκον ὑμᾶς ὁμοίως ὑπὲρ τῶν κοινῶν, ὥσπερ ὑπὲρ τῶν ἰδίων σπουδάξειν, ὑμεῖς * δὲ * οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχετε περὶ αὐτῶν: ἀλλ' ὅταν μὲν ὑπὲρ τῶν ἰδίων βουλευήσθε, ζητεῖτε συμβούλους τοὺς ἄμεινον φρονούντας ὑμῶν αὐτῶν, ὅταν δὲ ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως ἐκκλησιάζητε τοῖς μὲν τοιούτοις ἀπιεῖτε, καὶ φθονεῖτε, τοὺς δὲ πονηροτάτους * τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων ἐπαινεῖτε, καὶ νομίζετε δημοτικωτέρους εἶναι τοὺς μεθύοντας τῶν νηφόντων, καὶ τοὺς νοῦν οὐκ ἔχοντας τῶν εὖ φρονούντων, καὶ τοὺς τὰ τῆς πόλεως διανεμομένους, τῶν ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ὑμῖν λειτουργούντων. Ἦς' ἄξιον θαυ-

μάζειν, εἴ τις ἐλπίζει τὴν πόλιν, τοιούτοις συμβούλοις χρωμένον, ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδώσειν.

ε. Ἐγὼ δ' οἶδα μὲν, ὅτι πρόσαντές ἐστιν ἐναντιῦσθαι ταῖς ὑμετέραις διανοαῖς, καὶ ὅτι, Δημοκρατίας οὔσης, οὐκ ἔστι παρρησία, πλὴν ἐνθάδε μὲν τοῖς ἀφρονεστάτοις, καὶ μηδὲν ὑμῶν φροντίζουσιν, ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ, τοῖς κωμωδουδιδασκάλοις. Ὁ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον, ὅτι τοῖς μὲν ἐκφέρουσιν εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τὰ τῆς πόλεως ἀμαρτήματα, τσαύτην ἔχετε χάριν, ὅσην οὐδὲ τοῖς εὖ ποιῶσι, πρὸς δὲ τοὺς ἐπιπληκτῆντας καὶ νομιζομένους ὑμᾶς οὕτω διατίθεσθε δυσκόλως, ὥσπερ πρὸς τοὺς κακόν τι τὴν πόλιν ἐργαζομένους. Ὅμως δὲ, καὶ τούτων ὑπαρχόντων, οὐκ ἂν ἀποσταίην ὧν διανοήθην. Παρελήλυθα γάρ, σὺ χαριούμενος ὑμῖν, οὐδὲ χειροτονίαν μνηστεύσων, ἀλλ' ἀπορανούμενος ἂ τυγγάνω γιγνώσκων, πρῶτον μὲν, περὶ ὧν οἱ Πρυτάνεις προτιθέσιν, ἔπειτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων. Οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἔσται, τῶν νῦν περὶ τῆς Εἰρήνης γνωσθέντων, ἢν μὴ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ὁρθῶς βουλευσόμεθα.

ς. Φημί δ' οὖν χρῆσαι ποιεῖσθαι τὴν Εἰρήνην, μὴ μόνον πρὸς Χίους καὶ Ῥοδίους, καὶ Βυζαντίους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους καὶ χρῆσθαι ταῖς Συνθήκαις, μὴ ταῦταις αἷς νῦν τινες γεγράφασιν, ἀλλὰ ταῖς γενομέναις μὲν πρὸς Βασιλέα καὶ Λακεδαιμονίους, προτιτατούσαις δὲ τοὺς Ἕλληνας Ἀυτόνομους εἶναι, καὶ τὰς φρουράς ἐκ τῶν ἄλλοτρίων πόλεων ἐξιέναι, καὶ τὴν αὐτῶν ἔχειν ἐλάχιστους. Τούτων γὰρ οὔτε δικαιότερας εὐρήσομεν οὔτε μᾶλλον τῇ πόλει συμφερούσας.

ζ. Ἦν μὲν οὖν ἐνταῦθα ἀταλίπω τὸν λόγον, οἶδ' ὅτι δόξω τὴν πόλιν ἐλαττοῦν, εἰ Θηβαῖοι μὲν ἐξουσι Θεσπιῶς καὶ Πλαταιας, καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, ἃς παρὰ τοὺς ἄρκους κατειλήφασιν, ἡμεῖς δὲ ἔξιμεν, μηδεμιᾶς ἀνάγκης οὔσης, ἐξ ὧν τυγχάνομεν ἔχοντες. Ἦν δὲ διὰ τέλους ἀκούσητέμου προσέχοντες τὸν νοῦν, οἴμην πάντας ἂν ὑμᾶς καταγνώσεσθαι πολλὴν ἄνοιαν καὶ μαίαν τῶν τὴν ἀδικίαν πλεονεξίαν εἶναι νομιζόντων, καὶ τῶν τὰς ἄλλοτρίας πόλεις κατεχόντων βίβη, καὶ μὴ λογιζομένων τὰς συμφοράς, τὰς ἐκ τῶν τοιούτων ἔργων γιγνομένας. Ταῦτα μὲν οὖν διὰ παντὸς τοῦ λόγου πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς.

η. Περὶ δὲ τῆς Εἰρήνης πρῶτον διαλεχθῶμεν, καὶ σκεψόμεθα τί ἂν ἐν τῷ παρόντι γενέσθαι βουλευθείημεν ἡμῖν. Ἦν γὰρ καλῶς ταῦτα ὀρίσωμεθα, καὶ νομιζόντως, πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ἀποβλέποντες, ἀμεινον βουλευσόμεθα καὶ περὶ τῶν ἄλλων.

θ. Ἄρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ τὴν τε πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῦμεν καὶ τὰ πρὸς τὸν βίον εὐπορώτεροι γιγνοίμεθα, καὶ τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς

μόνοισιμεν, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν εὐδοκίμοισιμεν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι, τούτων ὑπαρξάντων, τελείως τὴν πόλιν πάλιν εὐδαιμονήσειν. Ὁ μὲν τοίνυν Πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς τῶν Εἰρημένων ἀπεστέρηκε; καὶ γὰρ τοὶ πενεστέρους πεποίηκε, καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασε καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβηκε, καὶ πάντα τρόπον τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. Ἦν δὲ τὴν Εἰρήνην ποιησώμεθα, καὶ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς παράσχωμεν, οἷους αἰ κοινὰ συνθήκαι προστάττουσι, μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν, ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταρχῆς, εἰς ἣν νῦν πρὸς ἀλλήλους καθέσταμεν; καθ' ἑκάστην δὲ τὴν ἡμέραν εἰς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν, ἀναπεπαυμένοι μὲν τῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν τριηραρχιῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὸν πόλεμον λειτουργιῶν, ἀδεῶς δὲ γεωργοῦντες, καὶ τὴν θάλατταν πλέοντες, καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦντες, αἰ νῦν διὰ τὸν Πόλεμον ἐκλειοίπασιν. Ὀψόμεθα δὲ τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους λαμβάνουσαν, μεστὴν δὲ γενομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων, ὧν νῦν ἔρημος καθέστηκε. Τὸ δὲ μέγιστον, συμμάχους ἔξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους; οὐδ' ἐν μὲν ταῖς ἀσφαλείαις διὰ τὴν δύναμιν ἡμᾶς ὑποδεξομένους, ἐν δὲ τοῖς κινδύνοις ἀποσπασομένους, ἀλλ' οὕτω διακειμένους, ὥσπερ χρὴ τοὺς ἀληθῶς συμμάχους καὶ φίλους ὄντας. Πρὸς δὲ τούτοις, ἃ νῦν ἀπολαβεῖν οὐ δύναμεθα διὰ Πόλεμου καὶ πολλῆς δαπάνης, ταῦτα διὰ προσθείας βραδίως κομιούμεθα. Μὴ γὰρ οἴεσθε, μήτε Κερσοβλέπτην ὑπὲρ Χερβρόνησου, μήτε Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἡμῖν πολεμήσειν, ὅταν ἴδωσιν ἡμᾶς μηδενὸς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιμενούς. Νῦν μὲν γὰρ εἰκότως φοβούνται γείτονα ποιήσασθαι τὴν πόλιν ταῖς αὐτῶν δυναστείαις; ὄρωσι γὰρ ἡμᾶς οὐ φέργοντας οἷς ἂν ἔχωμεν, ἀλλ' αἰ τοῦ πλείονος ὀρεγομένους. Ἦν δὲ μεταβαλώμεθα τὸν τρόπον, καὶ δόξαν βελτίω λάθωμεν, οὐ μόνον ἀποστήσονται τῆς ἡμετέρας, ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτῶν προσδώσουσι. Λυσιτελήσει γὰρ αὐτοῖς, θεραπεύουσι τὴν δύναμιν τὴν τῆς πόλεως; ἀσφαλῶς ἔχειν τὰς αὐτῶν βασιλείας. Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς Θράκης ἡμῖν ἐξέσται τοσαύτην ἀποτεμέσθαι χώραν, ὥστε μὴ μόνον αὐτοὺς ἄφθονον ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς δεομένοις τῶν Ἑλλήνων, καὶ δι' ἀπορίαν πλανωμένοις, ἱκανὸν δύνασθαι βίον παρασχεῖν. Ὄπου γὰρ Ἀθηνόδωρος καὶ Καλλίστρατος, ὁ μὲν ἰδιώτης ὧν ὁ δὲ φυγὰς, οἰκίσαι πόλεις οἷοί τε γεγόνασιν, ἤπου, βουλευθέντες ἡμεῖς, πολλοὺς ἂν τόπους τοιούτους δυναθῆϊμεν κατασχεῖν. Χρὴ δὲ τοὺς πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἀξιοῦντας, τοιούτων ἔργων ἠγεμόνας γίγνεσθαι πολὺ μᾶλλον, ἢ Πόλεμου καὶ στρατοπέδου ξενικοῦ, ὧν νῦν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες τυγχάνομεν.

Ι. Περὶ μὲν οὖν ὧν οἱ πρέσβεις ἐπαγγέλλονται, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ, καὶ

πολλά ἂν ἴσως τις προσθεῖη τούτοις. Ἠγήθημι δὲ διὰ ὑμᾶς, οὐ μόνον ψευδισμένους τὴν Εἰρήνην, ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ βουλευσαμένους, ὅπως ἄξομεν αὐτὴν, καὶ μὴ ποιήσομεν ἕτερο εἰκόθεν, ὀλίγον χρόνον διαλιπόντες πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς καταστακόμεθα ταραχῆς, μὴδ' ἀναβολῆν, ἀλλ' ἀπαλλαγὴν εὐρήσομεν τῶν κακῶν τῶν παρόντων. Οὐδὲν δὲ τούτων ὁμῶς ἔστι γενέσθαι πρότερον, πρὶν ἂν ποιήτετε τὴν μὲν Ἠγεσίαν ὠφελιμωτέραν καὶ καρδαιωτέραν εἶναι τῆς Ἠγεροπρωτοσύνης, τὴν δὲ Δικαιοσύνην, τῆς Ἀδικίας, τὴν δὲ τῶν ἰδίων ἐπιπέλειαν, τῆς τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυμίας· περὶ ὧν οὐδεὶς πάποτε τῶν βασιλέων εἰπεῖν ἐν ὑμῖν, ἐτόλμησεν. Ἐγὼ δὲ περὶ αὐτῶν τούτων τοῖς πλείστοις τῶν λόγων μέλλω ποιηθῆναι πρὸς ὑμᾶς ὡς ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τοῖσις ἐνόησαν, ἀλλ' οὐκ ἐν εἰς τυγχάνομεν πράττοντες. Ἀνάγκη δὲ τὴν ἐξω τῶν εὐρισμένων ἐπιχειροῦντα δημηγορεῖν, καὶ τὰς ὑμετέρας γυναικας μεταστῆσαι βουλόμενοι, πολλῶν πραγμάτων ἀνασθεῖν, καὶ οἰκίσταροτερον τοῖς λόγοις ποιήσασθαι· καὶ τὰ μὲν ἀγορεύσει, τῶν δὲ καταγορεύσει, τὰ δ' ἐποιήσεται, περὶ δὲ τῶν, συμβουλευσάτω μῆλις γὰρ ἅντις ὑμᾶς ἐξ ἁπάντων τούτων ἐπὶ τὸ βέλτιον φρονήσαι διανοεῖσθαι προαγαγεῖν.

α'. Ἔχει γὰρ οὕτως· Ἐφοὶ δουλοῦσι ἅπαντας μὲν ἐπιθυμεῖν τοῦ συμφέροντος, καὶ τοῦ πλεόν ἔχειν τῶν ἄλλων, οὐκ εἰδέναι δὲ τὰς πράξεις τὰς ἐπὶ ταῦτα φερούσας, ἀλλὰ τὰς δοῦκας διαφερεῖν ἀλλήλων· οἳ μὲν γὰρ ἔχουσιν ἐπιεικεῖς, καὶ στοχάζεσθαι τοῦ θεόντος δυναμέναι, αἳ δ', ὡς ἴδον τε πλείστον τοῦ συμφέροντος διακροτανοῦσας. Ὅπως καὶ τῆ πόλει συμβέβηκεν. Ἡμεῖς γὰρ οἰόμεθα μὲν, ἂν τὴν θάλακταν πλέσωμεν πολλὰς τοιήσοι, καὶ βιαζόμεθα τὰς πόλεις συντάξαι· διδοῦναι, καὶ συνέδρους ἐνθάδε πέμπειν, διαπράξασθαι τι τῶν θεόντων· πλείστον δὲ διεψεύσαμεθα τῆς ἀληθείας· ἐν μὲν γὰρ ἠλπίζομεν οὐδὲν ἀπιβέβηκεν, ἐχθροὶ δ' ἤρην ἐξ αὐτῶν καὶ πόλεμοι καὶ δαπάναι πολλὰ γεγονάσιν. Εἰκότως· καὶ γὰρ τὸ πρότερον ἐκ μὲν τῆς τοιαύτης πολυπραγμοσύνης εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους κατέστημεν· ἐκ δὲ τοῦ δικαίαν τὴν πόλιν παρέχειν, καὶ βοθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις, καὶ μὴ τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυμεῖν, παρ' ἐκόντων τῶν Ἑλλήνων τὴν Ἠγερομίαν εὐάζομεν· ὧν νῦν ἀλογίστως, καὶ λίαν εἰκὴ πολλὴν ἤδη χρόνον καταφρονουόμεν.

β'. Εἰς τοῦτο γὰρ τινες ἀνοίξας ἐληλύθασιν, ὥσθ' ὑπειλήφασιν τὴν μὲν ἀδικίαν ἐπονειδίστων μὲν εἶναι, καρδαλίαν δὲ, καὶ πρὸς τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν συμφέρουσαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην εὐδόκιμον μὲν, ἀλυσιτελεῖ δὲ, καὶ μάλλον δυναμένην τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν, ἢ τοὺς ἔχοντας αὐτὴν· κακῶς εἰδότες, ὡς οὔτε πρὸς χρηματισμὸν, οὔτε πρὸς δόξαν, οὔτε πρὸς ἄθεα πράττειν, οὐθ' ὅλως πρὸς εὐδαιμονίαν, οὐδὲν ἂν συμβάλουτο τετρακκῆν δύναμιν,

δραν περ ἀρετῆ, καὶ τὰ μέρη τάτης. Τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ, τούτοις κτώμεθα καὶ τὰς ὠφελείας, ὧν δεόμενοι τυγχάνομεν: ὡςθ' οἱ τοῖς ἑαυτῶν δικνοῖς ὀλιγοῦντες, λελήθασι σφᾶς αὐτοὺς ἅμα τοῦ τε φρονεῖν ἄμεινον, καὶ τοῦ βέλτιον τῶν ἄλλων πράττειν ὀλιγοῦντες. Θαυμάζω δ' εἴ τις οἴεται τοὺς τὴν εὐσεβεῖαν καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκούοντας, καὶ καρτερεῖν καὶ μένειν ἐπὶ τούτοις ἐθέλοντας, ἐλαττοῦ ἕξειν τῶν πονηρῶν, ἀλλ' οὐχ ἠγουμένους, καὶ παρὰ θεῶς, καὶ παρὰ ἀνθρώποις πλέον οἴσασθαι τῶν ἄλλων. Ἐγὼ μὲν γὰρ πέπεισμαι τούτους μόνους, ὧν δεῖ πλεονεκεῖν, τοὺς δ' ἄλλους, ὧν οὐ βέλτιον ἐστίν. Ὀρῶμεν γὰρ τοὺς μὲν τὴν ἀδικίαν προτιμώντας, καὶ τὸ λαβεῖν τι τῶν ἀλλοτριῶν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι νομίζοντας, ὅμοια πάσχοντας τοῖς δελεαζομένους τῶν ζῶων, καὶ κατ' ἀρχᾶς μὲν ἀπλάκοντες ὧν ἂν λάθωσι, ὀλίγω δ' ὕστερον ἐν τοῖς μεγίστοις κακῶς ὄντας: τοὺς δὲ μετ' εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης ζῶντας, ἐν τε τοῖς παροῦσι χρόνοις ἀσφαλῶς θιάγοντας, καὶ περὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἡδίστους τὰς ἐλπίδας ἔχοντας. Καὶ ταῦτ', εἰ μὴ κατὰ πάντων οὕτως εἰθισται συμβαίνειν, ἀλλὰ τὰ γε ὡς ἐπὶ τὰ πολὺ τούτων γίνεταί τὸν τρόπον. Χρὴ δὲ τοὺς εὐφρονοῦντας, ἐπειδὴ τὸ μέλλον αἰετὶ συνοίσειν οὐ καθορῶμεν τὸ πολυτάκως ὠφελῶν τούτο φαίνεσθαι προαιρουμένους. Πάντων δὲ ἀλογώτατον πεπύθεσθαι, ὅσοι κάλλιον μὲν Ἐπιτήδεσμα νομίζουσιν εἶναι καὶ θεωριέστερον τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας, χειρὸν δ' οἴονται βιώσεσθαι τοὺς ταύτῃ χρωμένους τῶν τὴν πονηρίαν προαιρουμένων.

γ'. Πβουλήμην δ' ἂν, ὡς περ πρῶτον ἐστὶν ἐπικινῆσαι τὴν ἀρετὴν, οὕτω καὶ βῆθιον εἶναι πείσει τοὺς ἀκούοντας ἀσκεῖν αὐτήν: νῦν δὲ δέδοικα μὴ μάτην τὰ τοιαῦτα λέγω. Διεβλήμεθα γὰρ πολὺν ἤδη χρόνον ὑπὸ ἀνθρώπων, οὐδὲν ἄλλ' ἢ φενακίζειν δυναμένων, οἱ τοσούτον τοῦ πλήθους καταπερρονήκασιν, ὡςθ' ὅταν βουληθῶσι πόλεμον πρὸς τινὰς ἐξευγεῖν, αὐτοὶ χροῖματα λαμβάνοντες λέγειν πολυῶσιν, ὡς χρὴ τοὺς προγόνους μίμεισθαι, καὶ μὴ περιορᾶν ἡμᾶς αὐτοὺς καταχλωμένους, μηδὲ τὴν θαλατταν πλέοντας τοὺς μὴ τὰς συντάξεις ἐθέλοντας ἡμῖν ὑποτελεῖν.

δ'. Ἰδέωσι ἂν οὖν αὐτῶν πυθοίμην, ἱτίσιν ἡμᾶς τῶν προγεγενημένων ὁμοίως κελούσοι γίνεσθαι; πότερον τοῖς περὶ τὰ Περσικὰ γενομένοις, ἢ τοῖς πρὸ τοῦ πολέμου τοῦ Δακελικοῦ τὴν πόλιν διαίκησασιν; Εἰ μὲν γὰρ τούτοις, οὐδὲν ἄλλ' ἢ συμβουλεύσοισιν ἡμῖν πάλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύειν: εἰ δὲ τοῖς ἐν Μαραθῶνι νικήσασιν, καὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν γεγενημένοις, ἵπως οὐχ ἀπάντων ἀναισχυντότατοι τυγχάνουσιν ὄντες, εἰ τοὺς τότε πολιτευομένους ἐπικινῶντες, τήναντία πράττειν ἐκείνοις παύσοισιν ἡμᾶς, καὶ τοιαῦτ' ἐξαιμικράνειν, περὶ ὧν καὶ ἀπορῶ τί ποιήσω: πότερα χρήσω-

καὶ ταῖς ἀληθείαις, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἢ κατασκευάσω, δείξαι τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν;

ιδ'. Δικαίη μὲν γὰρ μοι βίβλιον εἶναι διαλεγθῆναι περὶ αὐτῶν: ἔρω δὲ ὑμᾶς χαλεπότερον διατιθεμένους πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας, ἢ πρὸς τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν γεγενημένους. Οὐ μὲν ἄλλ' αἰσχυρῶταίη ἂν, εἰ φανείην μᾶλλον φροντίζων τῆς ἑαυτοῦ δόξης, ἢ τῆς κοινῆς σωτηρίας. Εὐδὸν ἂν ἔργον ἔσθι, καὶ τῶν ἄλλων τῶν κηδομένων τῆς πόλεως, προαιρεῖσθαι τῶν λόγων μὴ τοὺς ἡδίστους, ἀλλὰ τοὺς ὠφελιμωτάτους: ὑμᾶς δὲ γὰρ πρῶτον μὲν τοῦτο γινώσκων, ὅτι τῶν περὶ τὸ σῶμα νοσημάτων πολλὰί θεραπεύαι καὶ παντοδαπαὶ τοῖς ἰατροῖς εὑρησκται, ταῖς δὲ ψυχαῖς ταῖς νοσοῦσαι, καὶ γενοῖσθαι παντῶν ἐπιθυμιῶν, οὐδὲν ἔστιν ἄλλο φάρμακον πλὴν λόγου ὁ πολυῶν τοῖς ἀμικρανομένοις ἐπιπλάττειν: ἐπειθ' ὅτι καταγέλαστόν ἐστι, τὰς μὲν κἀνάσεις καὶ τὰς τομὰς τῶν ἰατρῶν ὑπομῆναι ἵνα πλείονον ἀγχιθόων ἀπαλλαγῶμεν, τοὺς δὲ λόγους ἀποδραμεῖν, πρὶν εἰδῆναι σαφῶς, εἰ τοιαύτην ἔχουσι τὴν δύναμιν, ὥτ' ὠφελῆσαι τοὺς ἀκούντας.

ις'. Τοῦτου δ' ἕνεκα ταῦτα προεῖπον, ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν οὐδὲν ὑποστειλάμενος, ἀλλὰ παντάπασιν ἀναιμῶς μετὰ πειθεῖται τοὺς λόγους πρὸς ὑμᾶς. Ἦίς γὰρ ἂν, ἄλλοθεν ἐπελθὼν, καὶ μήπω συνδεδουλωμένος ἦμῖν, ἀλλ' ἐξείρητος ἐπιστάς τοῖς γιγνομένοις, οὐκ ἂν κρινέσθην καὶ παρρησιάζην ἡμᾶς νομίσαιεν; οἱ φιλοτιμούμεθα μὲν ἐπὶ τοῖς τῶν προηγουμένων ἔργοις, καὶ τὴν πόλιν ἐκ τῶν τότε πραχθέντων ἐγκωμιάζειν ἔχμεν, οὐδὲν δὲ τῶν αὐτῶν ἐκείνοις πράττομεν, ἀλλ' ἅπαν τοῦναντίον. Οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τοῖς Βαρβάρους πολεμοῦντας διστελεσαν, ἡμεῖς δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας τὸν βίον πορίζομένους, ἐκαίθην ἀναστήσαντας, ἐπὶ τοῖς Ἑλληνας ἀγάγομεν. Κἀκεῖνοι μὲν ἐλευθερωσάς τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας, καὶ βοηθοῦντας αὐταῖς, τῆς ἡγεμονίας ἠζιώθησαν, ἡμεῖς δὲ καταδουλούμενοι, καὶ τάναντία τοῖς τότε πράττοντες, ἀγανακτοῦμεν, εἰ μὴ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις τιμὴν ἔχομεν: οἱ τοσοῦτον ἀπολελείμεθα καὶ τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς διανοαῖς τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γενομένων, ὅσον οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας, τὴν τε πατρίδα τὴν αὐτῶν ἐκλιπεῖν ἐτόλμησαν, καὶ μαχόμενοι καὶ ναυμαχοῦντες τοὺς Βαρβάρους ἐνίκησαν, ἡμεῖς δὲ οὐδ' ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν πλεονεξίας κινδυνεύειν ἀξιῶμεν, ἀλλ' ἄρχων μὲν ἀπάντων ζητοῦμεν, στρατεύεσθαι δ' οὐκ ἐθέλομεν: καὶ πόλεμον μὲν μικροῦ δαῖν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἀναιρούμεθα, πρὸς δὲ τοῦτον οὐχ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀσκοῦμεν, ἀλλὰ ἀνθρώπους αἰρούμεθα τοὺς μὲν ἀπόλιδας, τοὺς δ' αὐτομόλους, τοὺς δὲ ἐκ τῶν ἄλλων κακουργιῶν σινεβρυκτότας, οἷς ὁπόταν τις πλείω μισθὸν διδῆθ', μετ' ἐκείνου ἐφ' ἡμᾶς ἀκλυσηθήσουσιν. Ἀλλ' ὅμως

οὕτως αὐτοὺς ἀγαπῶμεν, ὥσ' ὑπὲρ μὲν τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων, εἰ περὶ τινος ἐξικασθῆται, οὐκ ἂν ἐπιλήσκωμεν δικὰς ὑποσχεῖν, ὑπὲρ δὲ τῆς ἐκείνων ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ πλεονεξίας, μελλόντων τῶν ἐγκλημάτων ἐφ' ἡμῶς ἕξειν, ὡς ἔπος ἀγανακτῶμεν, ἀλλὰ καὶ χεῖρομεν, ὅταν ἀκούσωμεν αὐτοῦ τοιοῦτό τι διαπραττομένους. Εἰς τοῦτο δὲ μαορίας ἐκλήθυκαμεν, ὥσ' αὐτὰ μὲν ἐνδεεῖς ἐσμέν τῶν κατ' ἡμέραν, ξενοτροφεῖν δὲ ἐπιχειρήκαμεν, καὶ τοὺς συμμάχους τοῦς ἡμετέρους αὐτῶν λομκινόμεθα, καὶ διαπραλοῦμεν, ἵνα τῆς ἀπάντων κοινῆς ἐχθροῦς τὸν μισθὸν ἐκπορίζωμεν. Τοσοῦτο δὲ χεῖρους ἐσμέν τῶν προγόνων, οὐ μόνον τῶν εὐδοκιμησάντων, ἀλλὰ καὶ τῶν μισθάντων, ὅταν ἐκεῖνοι μὲν, εἰ πολεμῶν πρὸς τινὰς ψηφίσαντο, μετῆς οὐσας ἀργυρίου καὶ χρυσίου τῆς ἀκοσπόλεως, ὅπως ὑπὲρ τῶν δοξάντων τοῖς αὐτῶν σώμασιν ὄντο δεῖν κινδυνεύειν: ἡμεῖς δ' εἰς τοσούτην ἀπορίην ἐληλυθότες, καὶ τοσοῦτον ἀπὸ πλῆθος ὄντες, ὥσπερ Βασιλεὺς ὁ Μέγας, μισθωτῶς χρῶμεθα τοῖς στρατοπέδοις. Καὶ τότε μὲν, εἰ τριήρεις πληροῖεν, τοὺς μὲν ξένους καὶ τοὺς δούλους ναύτας εἰσεδίδραζον, τοὺς δὲ πολίτας μετ' ὅπλων ἐξέπεμπον, νῦν δὲ τοῖς μὲν ξένοις ὀπλίταις χρῶμεθα τοὺς δὲ πολίτας ἐλαύνειν ἀναγκάζομεν, ὥσ' ὑπότιν ἀποδεικνύσιν εἰς τὴν τῶν πολεμίων, οἱ μὲν Ἄρχαι τῶν Ἑλλήνων ἀζιούντες, ὑπερέσιον ἔχοντες ἐκδείκνυσιν, εἰ δὲ τοιοῦται τὰς φύσεις, αὐτοὺς ἐλίγω πρότερον δι' ἄλλον, μετ' ὅπλων κινδυνεύουσιν.

17. Ἀλλὰ γὰρ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἂν τις εἶδῶν κελῶς διοικούμενα, καὶ περὶ τῶν ἄλλων καθήκοντα: ἀλλ' οὐκ ἂν ἐπ' αὐτοῖς τοιοῦτος μέλις ἀγανακτήσειεν; Οἷτινες Ἀυτοῦθονες μὲν εἶναι φασίεν, καὶ τὴν πόλιν ταύτην προτέραν οἰκισθῆναι τῶν ἄλλων, προσήκον δὲ ἡμᾶς ἅπασιν εἶναι παράδειγμα τοῦ καλῶς καὶ ταπεινῶς πολιτεύεσθαι, χεῖρον καὶ ταρχαυδέστερον τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διοικοῦμεν, τῶν ἄρτι τὰς πόλεις οἰκίζόντων καὶ σεμνονόμεθα μὲν καὶ μέγα φρονούμεν ἐπὶ τῷ βέλτιον γεγονέναι τῶν ἄλλων, ἔξην δὲ μεταδίδωμεν τῆς βουλομένους ταύτης τῆς εὐγενείας, ἢ Τριβαλλοὶ καὶ Λευκανοὶ τῆς αὐτῶν δυσγενείας. Πλείστους δὲ τιθέμενοι νόμους, αὐτοὶ ὀλίγον αὐτῶν φροντίζομεν (ἐν γὰρ ἀκούσαντες, γνώσεθε καὶ περὶ τῶν ἄλλων), ὥστε, θανάτου τῆς ζωῆς ἐπικαιμέντε, ἢν τις ἀλφὸς δεκάξων, τοὺς τοῦτο φανερώτατα ποιούντες, στρατηγούς χεῖροτονοῦμεν, καὶ τὸν πλείστους διαρθεῖραι τῶν πολιτῶν δυνηθέντα, τοῦτον ἐπὶ τὰ μέγιστα τῶν πραγμάτων καθίσταμεν: σπουδαζόντες δὲ περὶ τὴν πολιτείαν οὐκ ἔττον, ἢ περὶ τὴν σωτήριαν ὅλης τῆς πόλεως, καὶ τὴν δημοκρατικὴν εἰδότες ἐν μὲν ταῖς ἡσυχίαις καὶ ταῖς ἀσφαλείαις αὐξανομένην καὶ δικαίουςαν, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις δις ἤδη καταλυθεῖσαν, πρὸς μὲν

τοῖς τῆς εἰρήνης ἐπιθυμοῦντας, ὡς πρὸς ὀλιγαρχικοῦς ὄντας, δυσκόλως ἔχουμεν, τῶς δὲ τὸν πόλεμον ἐκποιούντας, ὡς τῆς δημοκρατίας κηδομένους, εὐνοῦς εἶναι νομίζομεν: ἐμπειρότατοι δὲ λόγων καὶ πραγμάτων ὄντες, οὕτως ἀλογίστως ἔχουμεν, ὥστε περὶ τῶν αὐτῶν τῆς αὐτῆς ἡμέρας οὐ ταῦτ' ἀγνώσκομεν, ἀλλ' ὦν μὲν, πρὶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι, κατηγοροῦμεν, ταῦτα συνελόντες χειροτονούμεν, οὐ πολὺν δὲ χρόνον διαλείποντες, τοῖς ἐνίαθ' ψηφισθεῖσιν, ἐπειδὴν ἀπίωμεν, πάλιν ἐπιτιμῶμεν: προσπιπόμενοι δὲ σφωτάτοι τῶν Ἑλλήνων εἶναι, τοιοῦτως συμβούλους χρῶμεθα, ὦν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν καταφρονήσειεν, καὶ τοὺς αὐτοὺς τούτους κυρίους τῶν κοινῶν ἀπάντων καθίσταμεν, οἷς οὐδεὶς ἂν τῶν ἰδίων οὐδὲν ἐπιτρέψει. Τὸ δὲ πάντων σχετικιώτατον: οὗ γὰρ ὁμολογήσκιμεν ἂν πονηροτάτους εἶναι τῶν πολιτῶν, τούτους πιστιωτάτους φύλακας ἡρώμεθα τῆς πολιτείας εἶναι καὶ τοὺς μὲν μετοίκους τοιοῦτους εἶναι νομίζομεν, οἷους περ ἂν τοὺς προστάτας νέμεσαι, αὐτοὶ δ' οὐκ οἴομεθα τὴν αὐτὴν λήψεσθαι ὁδὸν τοῖς προστάταις ἡμῶν. Τοιοῦτον δὲ διακρίνομεν τῶν προγόνων, ὅταν ἐκεῖνοι μὲν τοὺς αὐτοὺς προστάτας τῆς πόλεως ἐποιούντο, καὶ στρατηγούς ἤρουντο, νομίζοντες τὸν ἐπὶ τῷ βήματι τὰ βέλτιστα συμβουλευσάσθαι δυναμένον, τὸν αὐτὸν ταῦτον ἄριστ' ἂν βουλεύσασθαι καὶ καθ' αὐτὸν γινόμενον. Ἡμεῖς δὲ τούναντιον τούτων ποιούμεν: οἷς μὲν γὰρ περὶ τῶν μεγίστων συμβούλους χρῶμεθα, τούτους μὲν οὐκ ἀξιοῦμεν στρατηγούς χειροτονεῖν, ὡς νοῦν οὐκ ἔχοντας, οἷς δ' οὐδεὶς ἂν οὔτε περὶ τῶν ἰδίων, οὔτε περὶ τῶν κοινῶν συμβουλεύσκιτο, τούτους δ' αὐτοκράτορας ἐκπέμπωμεν, ὡς ἐκεῖ σφωτέροισι ἰσομένους, καὶ βῆρον βουλευσομένους περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων καὶ πολιτικῶν, ἢ περὶ τῶν ἐνθάδε προτιθεμένων. Λέγω δὲ ταῦτα οὐ κατὰ πάντων, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς λεγομένοις ὄντων. Ἐπιλίπει δ' ἂν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ πάσας τὰς πλημμυλείας, τὰς ἐν ταῖς πύγμασι γεινημένας, ἐξετάζειν ἐπιχειροίην.

μή. Τόχ' οὖν ἂν τις τῶν σφόδρα τοῖς λεγομένοις ἐνόχων ὄντων, ἀρχαὶ κτήσας, ἐρωτήσται, ἴπως οὖν, εἴπερ οὕτω κακῶς βουλευόμεθα, σωζόμεθα, καὶ δύναμιν οὐδεμιᾶς πόλεως ἐλάττω κειτημένοι τυγχάνομεν; Ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα ἂν ἀποκριαίμην, ὅτι τοὺς ἀντιπάλους ἔχομεν οὐδὲν βέλτιον ἡμῶν φρονούντας. Εἰ γὰρ μετὰ τὴν μάχην, ἣν ἐνίκησαν Ἡθηβαῖοι Λακεδαιμονίους, ἐκεῖνοι μὲν ἐλευθερώσαντες τὴν Πελοπόννησον, καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας αὐτονόμους ποιήσαντες, ἡσυχίαν εἶχον, ἡμεῖς δὲ τοιαῦτα ἐξημαρτάνομεν, οὗτ' ἂν οὕτως εἶχε ποιήσασθαι ταύτην τὴν ἐρώτησιν, ἡμεῖς τ' ἂν ἔγνωμεν, ὅσω κρείττον' ἐστὶ τὸ σωφρονεῖν τοῦ πολυπραγμοῦ. Νῦν δ' ἐνταῦ-

τα περισσότερα τὰ πράγματα, ὅτι θεθεῖται μὲν ἡμᾶς σώζουσιν, ἡμεῖς δὲ σωθῆναι, καὶ σωθῆναι ἐκεῖνοι μὲν ἡμῖν ποιοῦσιν, ἡμεῖς δ' ἐκεῖνους. ἴσ', εἰ νόον εἶχομεν, ἀλλήλους ἂν εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀγγύρουν παρείχομεν: ὁπότεροι γὰρ ἂν πλεονακίαι συλλεγῶσιν, οἷτοι τοὺς ἐναντίους ἄμεινον πράττειν πικροῖσι. Χρὴ δὲ τοῦς καὶ μικρὰ λογιῶσθαι δυναμένους, οὐκ ἐν τοῖς τῶν ἐχθρῶν ἀμαρτήμασι τὰς ἐλπίδας ἔχειν τῆς σωτηρίας, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτῶν πράγμασι καὶ ταῖς αὐτῶν διανοίαις: τὸ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἐκείνων ἀμαρτίαν συμβαίνειν ἡμῖν ἀγαθόν, τυχόν ἂν παύσκιτο, καὶ λαθεῖ μεταβολὴν, τὸ δὲ δι' ἡμᾶς αὐτοὺς γιγνόμενον, βεβαίως ἂν ἔχοι, καὶ μᾶλλον παραμείνειεν ἡμῖν.

ἴ'. Πρὸς μὲν οὖν τοὺς εἰκὴ τὰς ὑπολήψεις ποιουμένους, ὡ χλευσὸν ἀντιπαῖδιν. ἰί. δὲ δὴ τίς μοι παραστάς τῶν ἐπιεικέστερον διακειμένων ἀληθῆ μὲν λέγειν με προσομολογήσει, καὶ προσηκόντως ἐπιτιμῆν τοῖς γιγνομένοις, δίκαιον δ' εἶναι φαίη, τοῖς ἐπ' εὐνοίαις νοθευόμενοις μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν πεπραγμένων, ἀλλὰ καὶ συμβουλεύειν, ποῖον ἀπεχθόμενοι, καὶ τίνων ὄρεσθόμενοι, παύσκιμεθ' ἂν ταύτην ἔχοντες τὴν γνώμην, καὶ τοιαῦτα ἐξημαρτάνοντες, οὗτος ὁ λόγος ἄπορρῖν ἂν με ποιήσειεν ἀποκρίσεις, οὐκ ἀληθεύς, εὐδὲ συμβουλεύσας, ἀλλὰ ἀρεσκύσας ὑμῖν. Οὐ μὲν ἄλλ', ἐπειδὴ περ ἀποκακωθέντων ὡς μαρτυροῦμαι λέγειν, οὐκ ἀποκνηστὸν ἀποφθνήσθαι καὶ περὶ τούτων.

κ'. Ἄ μὲν οὖν ὑπάρχειν δεῖ τοῖς μελλουσιν εὐδαιμονήσειν, τὴν τ' εὐσεβειαν, καὶ τὴν σωφροσύνην, καὶ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ὀλίγω πρότερον εἰρῆκαμεν. ἴς. δ' ἂν τάχιστα πρὸς τὸ τοιοῦτοι γενέσθαι παιδεύσθαιμεν, ἀληθῆς μὲν ἐστὶ τὸ βέλτερόν, ἴσως δ' ἂν ἀκούσασιν ὑμῖν θεῖον εἶναι δόξαιεν, καὶ παρὰ πολὺ τῆς τῶν ἄλλων ἐξηλαγμένων διανοίας.

κβ'. Ἐγὼ γὰρ ἠγνοῦμαι καὶ τὴν πόλιν ἡμᾶς ἄμεινον οἰκῆσειν, καὶ βελτίους αὐτοὺς εἶσεσθαι, καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς πράξεις ἐπιδώσειν, ἣν παυσώμεθα τῆς Ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν ἐπιθυμοῦντες: αὕτη γὰρ ἐστὶν, ἣ καὶ νῦν εἰς ταραχὴν ἡμᾶς καθιστάσα, καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσασα, μεθ' ἧς οἱ πρόγονοι ζῶντες, εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, καὶ σχεδὸν ἀπάντων τῶν κακῶν αἰτία, ὧν αὐτοὶ τε ἔχομεν, καὶ τοῖς ἄλλοις παρείχομεν. Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι χλευσὸν ἐστὶ δυναστείας, ὑπὸ πάντων ἐρωμένης, καὶ περιμαχῆται γεγεννημένης, κατηγοροῦντα, δοκεῖν ἀνεκτὸν τι λέγειν: ὅμως δὲ, ἐπειδὴ περ ὑπεμείνατε καὶ τοὺς ἄλλους λόγους, ἀληθεῖς μὲν ὄντας, φιλαπεχθήμενας δὲ, καὶ τούτων ὑμᾶς ἀνέχεσθαι δεῖομαι, καὶ μὴ καταγνώναί μου τισαύτην μανίαν, ὡς ἄρα ἐγὼ προειλόμην διαλεγθῆναι πρὸς ὑμᾶς περὶ πραγμάτων οὕτω παραδίδων, εἰ μὴ τι λέγειν ἀληθῆς

εἶλον περὶ αὐτῶν. Νῦν δ' αἶμαι φανερόν ποιῆσαι ἄπειν, ὡς οὔτε δικαίως Ἀρχῆς ἐπιθυμοῦμεν, οὔτε γενέσθαι δυνατός, οὔτε συμφερούσης ἡμῶν.

ββ'. Ὅτι μὲν οὖν οὐ δικαίως, παρ' ὑμῶν μαθὼν, ὑμᾶς ἔχει διδάσκειν. Ὅτι γὰρ Λακεδαιμόνιοι ταύτην εἶχον τὴν δύναμιν, ἰσίοις λόγους οὐκ ἀναλώσαμεν, κατηγοροῦντες μὲν τῆς ἐκείνων Ἀρχῆς, διεξιόντες δὲ, ὡς δίκαιόν ἐστιν αὐτονομίως εἶναι τοὺς Ἕλληνας; Ἰτίνας δὲ τῶν πόλεων τῶν Ἑλληνίδων οὐ παρεκαλίσαμεν ἐπὶ τὴν συμμαχίαν, τὴν ὑπὲρ τούτων συστάσαν; πόσας δὲ πρεσβείας ὡς βασιλέα τὸν Μέγαν [οὐκ] ἀπεστείλαμεν, διδασκούσας αὐτόν, ὡς οὔτε δίκαιόν ἐστιν, οὔτε συμφερόν, μίαν πόλιν κυρίαν εἶναι τῶν Ἑλλήνων; Οὐ πρότερον δὲ πολεμοῦντες ἐπαυσάμεθα, καὶ κινδυνεύοντες καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, πρὶν ἠλέησαν Λακεδαιμόνιοι ποιήσασθαι τὰς συνθήκας τὰς περὶ τῆς αὐτονομίας. Ὅτι μὲν οὖν οὐ δίκαιόν ἐστι τοὺς κρείττους τῶν ἡττόνων Ἀρχαί, ἐν ἐκείνοις τε τοῖς χρόνοις ἐτυγχάνομεν ἐγνωκότας, καὶ νῦν ἐπὶ τῆς πολιτείας τῆς παρ' ἡμῶν καθεστῶσης.

γγ'. Ὡς δ' οὐδ' ἂν δυσηθέμεν τὴν Ἀρχὴν ταύτην κακὰ στήσασθαι, ταχέως αἶμαι δηλώσειν. Ἦν γὰρ μετὰ μυρίων ταλάντων οὐχ' εἰς τὴν ἡμῶν διαφυλάξαι, ἰσῶς ἂν τάχιστα ἐκ τῆς παρουσίας ἀπορίας κτήσασθαι δυναίεμεν; ἄλλως τε καὶ χρώμενοι τοῖς ἡέσι, οὐχ' εἰς ἐλάττωσιν, ἀλλ' εἰς ἀπώλεσάμεν αὐτήν.

κδ'. Ὡς τοίνυν οὐδὲ δεδομένην δεξασθαι τῆ πόλει συμφέροι, δοκεῖτέ μοι τάχιστ' ἂν ἐκείθεν καταμαθεῖν. Μᾶλλον δὲ καὶ περὶ τούτων βουλομαι μικρὰ προειπεῖν: δέδοικα γάρ, μὴ διὰ τὸ πολλῶς ἐπιτιμᾶν, δοῦναι τισὶ προαιρεῖσθαι τῆς πόλεως κατηγορεῖν.

κε'. Ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν πρὸς ἄλλους τινὰς ἤθως ἐπαυέμερον διεξιῖναι περὶ τῶν πραγμάτων, εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν ταύτην, νῦν δὲ πρὸς ὑμᾶς ποιούμεναι τοὺς λόγους, οὐ δικῶλλον πρὸς ἑτέροις ἐπιθυρῶν, ἀλλ' αὐτοὺς ὑμᾶς βουλόμενος παῦσαι τῶν τοιούτων ἔργων, καὶ τὴν Εἰρήνην, περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστὶ, βεβόκως καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἄλλους ἀγαγεῖν. Ἀνάγκη δὲ τοὺς νοουστούντας καὶ τοὺς κατηγοροῦντας, τοῖς μὲν λόγοις χρῆσθαι παραπλησίως, τὰς δὲ διανοίας ἔχειν ἀλλήλοισι ὡς εἰόν τὴν ἐναντιωτάτας. Ὡστε περὶ τῶν ταυτὰ λεγόντων, οὐ προσήκει τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν: ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπὶ βλάβῃ λοιδοροῦντας μισεῖν, ὡς κακόνους ὄντας τῆ πόλει, τοὺς δὲ ἐπ' ὠφελείῃ νοουστούντας ἐπικινεῖν, καὶ βελτίστους τῶν πολιτῶν νομίζειν, καὶ τούτων αὐτῶν μάλιστα τὸν ἐναργέστατα δυνάμενον δηλώσαι τὰς τε πονηρὰς τῶν πράξεων, καὶ τὰς συμφερούσας τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας. Οὕτω γὰρ ἂν τάχιστα ποιήσειεν ἡμᾶς, μισήσαντας ἢ δεῖ, βελτιόνων ἐπιθυμῆσαι πραγμάτων. Ἵπὲρ μὲν οὖν τῆς τῶν

λόγων προχίτητος, καὶ τῶν εἰρημίων καὶ τῶν βελήσεσθαι μελλόντων, καὶ ἔχει λαγεύειν πρὸς ὑμᾶς. Ὅθεν δ' ἀπαύκων, πάλιν ποιήσομαι τὴν ἀρχήν.

κβ'. Ἐφασκον γὰρ ἐκείθεν «μάλιστα» ἂν ὑμᾶς καταμαθεῖν, ὡς οὐ συμφέρει λαθεῖν τὴν κατὰ θαλάσσιαν Ἀρχήν, εἰ σκέψασθε, τίνα τρόπον ἡ πόλις εὐνοεῖτο, πρὶν τὴν δύναμιν ταύτην κτήσασθαι, καὶ πῶς, ἐπειδὴ κατίσχυεν αὐτή. Ἦν γὰρ ταῦτα παρ' ἄλληλα τῇ διανοίᾳ θεωρήσατε, γνώσεσθε πόσων κακῶν αἰτία τῇ πόλει γέγονεν.

κγ'. Ἡ μὲν τοῦτον Πολιτείαν, τοσοῦτο βελτίον ἦν καὶ κρείττων ἢ τότε τῆς ὕστερον καταστάσεως, ὅση παρ' Ἀριστείδης καὶ Θεμιστοκλέως καὶ Μιλτιάδης ἄνδρες ἀμείνους ἦσαν ὑπερβόλου καὶ Κλεοφώντος, καὶ τῶν νῦν ἡμιχοροούντων. Τὴν δὲ Λήϊον εὐρήσατε τὸν τότε πολιτευόμενον, οὐκ ἀρχίας οὐδ' ἀπορίας, οὐδ' ἀκρίβειον κινῶν ὄντα μιστῶν, ἀλλὰ νικῶν μὲν δυνάμενον ἐν ταῖς μάχαις πάντας τοὺς εἰρητῆρας χώσαν εἰσβάλλοντας, ἀριστεῖον δ' ἀξιούμενον ἐν ταῖς ὑπερτῆς Ἑλλάδος κινδύνοις, οὗτοι δὲ πιστεύοντες, ὥστε τὰς πλεονεξίας αὐτῶ τῶν πόλεων ἐκύσσετο ἐγγχειρίζειν σφᾶς αὐτάς. Ταύτων δ' ὑπαρχόντων, ἀντὶ μὲν τῆς Πολιτείας τῆς παρὰ πάνσιν εὐδοκίμουσας, ἐπὶ ταύτων αὐλοκίαν ἢ δούλειαν ἡμᾶς αὐτῆ προήγαγεν, ἦν αὐτεῖς ἂν ἀνθρώπων ἐποιήσασιεν: ἀντὶ δὲ τοῦ νικῶν τῆς ἐπιστρατεύοντος, οὕτω τῶς πολίτας ἐπαίδουσαν, ὥστε μισοῦσιν τῶν τεύχων τολμᾶν ἐπιζητεῖν τοὺς πολεμικούς: ἀντὶ δὲ τῆς εὐνοίας τῆς παρὰ πᾶσι συμμάχων αὐτοῖς ὑπαρχούσας, καὶ τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἰς τοσοῦτο μισοῦς κατέστησεν, ὥστε παρὰ μικρὸν εὐλοεῖν ἐξανδραποδισθῆναι τὴν πόλιν εἰ μὴ Λακεδαιμονίων, τῶν ἐξ' ἀρχῆς πολέμουστων, εὐνουστέρων ἐτύχημεν, ἢ τῶν πρότερον κρῖν συμμάχων ὄντων. Οἷς οὐκ ἂν δικαίως ἐγκαλοῦμεν, ὅτι χαλεπῶς πρὸς ἡμᾶς διατίθησαν: οὐ γὰρ ὑπαρχόντες, ἀλλ' ἀμυνόμενοι καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ παθόντες, τοιαύτην γνώμην ἔσχον περὶ ἡμᾶς.

κδ'. Τίς γὰρ ἂν ὑπέμεινε τὴν ἀσέλγησιν τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων, οἱ συνάγοντες ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἀρχηγάτους, καὶ τοὺς ἀπάσιων τῶν πονηριῶν μετέχοντας, πληροῦντες τούτων τῆς τριήρεις, ἀπκρήσαντο τοῖς Ἕλλησι: καὶ τοὺς μὲν βελτίστους τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἐξεβάλλον, τοὺς δὲ πονηροτάτους τῶν Ἑλλήνων τάκτειναι διένεμον; Ἀλλὰ γὰρ εἰ τολμᾶσιν περὶ τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις γενομένων ἀκριβῶς διελεῖν, ὑμᾶς μὲν ἴσως ἂν ποιήσασιν βέλτιον βουλευσασθαι περὶ τῶν ἄλλων, αὐτὸς δ' ἂν διαβληθῆναι. Εἰκόθετε γὰρ μισεῖν, οὐχ οὕτω τοὺς αἰτίους τῶν ἀμαρτημάτων, ὡς τοὺς καταγοροῦντας αὐτῶν. Τοιαύτην οὖν ὑμῶν γνώμην ἔχόντων δέδοικα μὴ, πειρώμενος ὑμᾶς εὐεργετεῖν, αὐτὸς ἀπολαύσω τι φλαυ-

ρην. Οὐ μὲν ἀποστήσομαι παντάπασιν ὧν διενεχθῆναι, ἀλλὰ τὰ μὲν πικρότακτα, καὶ μάλιστα ἂν ὑμᾶς λυπήσονται, περὶ αὐτῶν, μνησθήσομαι δὲ τούτων μόνων, ἐξ ὧν γνώσεσθε τὴν ἀνοιαν τῶν τότε πολιτευομένων.

κ'. Οὕτω γὰρ ἀκριβῶς εὗρισκον ἐξ ὧν ἄνθρωποι μάλιστα ἂν μισθῶσιν, ὥστε ἐψηφίσαντο τὸ περιγιγνόμενον ἐκ τῶν φέρων ἀργύριον, διελόντες κατὰ Τάλαντον, εἰς τὴν ὀργήτραν τοῖς Διονυσίοις εἰσφέρειν, ἐπειδὴν πληρεῖς ἦ τὸ θεῖτρον. Καὶ τοῦτ' ἐποίουν, καὶ παρεισήγον τοὺς πλείους τῶν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότων, ἀμφοτέροις ἐπιδεικνύοντες, τοῖς μὲν συμμάχους τὰς τιμὰς τῆς οὐσίας αὐτῶν, ὑπὸ μισθωτῶν εἰσφερομένας, τοῖς δ' ἄλλοις Ἕλλησι τὸ πλῆθος τῶν ὄφρακων, καὶ τὰς συμφοράς, τὰς διὰ τὴν πλεονεξίαν ταύτην γιγνομένας. Καὶ ταῦτα δρῶντες, αὐτοὶ τε τὴν πόλιν εὐδαιμονίζον, καὶ πολλοὶ τῶν νοῦν οὐκ ἐχόντων ἐμακάριζον αὐτήν: τῶν μὲν συμβήσεσθαι διὰ ταῦτα μελλόντων, οὐδεμίαν πιναύμενοι πρόνοιαν, τὸν δὲ πλούτου θαυμάζοντες καὶ ζηλοῦντες, ὅς ἀδίκως εἰς τὴν πόλιν εἰσελήθον, καὶ τὸν δικαίως ὑπάρξαντα διὰ τυχῶν ἔμελλε προσταπολεῖν. Εἰς τοῦτο γὰρ κατέστησαν τῶν μὲν οἰκείων ἀμελείας, τῶν δ' ἄλλοτριῶν ἐπιθυμίας, ὥστε Λακκεδαίμονίων ἐμβεβληκότων εἰς τὴν χώραν, καὶ τοῦ τείχους ἦδη τοῦ ἀκελεῖσθαι ἐστικτότος, εἰς Σικελίαν τριήρεις ἐπέληρον, καὶ οὐκ ἠσχύνοντο τὴν μὲν πατρίδα τεμνομένην καὶ προβουμένην περιουρῶντες, ἐπὶ δὲ τοὺς οὐδὲν πώποτε εἰς ἡμᾶς ἐσχμαρτόντας, στρατικῶς ἐκπέμποντες. Ἄλλ' εἰς τοῦτο ἀφροσύνης ἦλθον, ὥστε τῶν προαγείων τῶν οἰκείων οὐ κρατοῦντες, Ἰταλίας καὶ Σικελίας καὶ Καρχηδῶνος ἄρξαιν προσεδόκησαν. Τοσούτων δὲ διήνεγκαν ἀνία πάντων ἀνθρώπων, ὥστε τοὺς μὲν ἄλλους αἰ συμφοραὶ συστέλλουσι, καὶ ποιδοὶ σωφρονεστέροις, ἐκείνοι δ' οὐδ' ὑπὸ τούτων ἐπαιδεύθησαν, καὶ τοὶ πλείοσι καὶ μείζοσι κκαῶς περιέπεσον ἐπὶ τῆς ἄρχῆς ταύτης, τῶν ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ τῇ πόλει γεγενημένων. Εἰς Αἴγυπτον μὲν γε διακοσμία πλεύσασαι τριήρεις, αὐτοῖς πληρώμασι διεσθάρησαν: περὶ δὲ Κύπρον, πενήτηκοντα καὶ ἑκατὸν: ἐν δὲ τῷ Πόντῳ, μυρίουσ ὀπίτας αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων ἀπόλεσαν: ἐν Σικελίᾳ δὲ, τέτταρας μυριάδας, καὶ τριήρεις τετταράκοντα καὶ διακοσίας: τὸ δὲ τελευταῖον ἐν Ἑλλησπόντῳ διακοσίας. Τὰς δὲ κατὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα καὶ πλείους τούτων ἀπολλυμένας, καὶ τοὺς κατὰ χιλίους καὶ δισχιλίους ἀποθνήσκοντας, ἵ τίς ἂν ἀξιαριθμήσει; πλὴν ἐνῆν τούτων ἔγκυγλίους, ταφὰς ποιῆσθαι καθ' ἕκαστον ἑνιαυτὸν, εἰς ἃς πολλοὶ καὶ τῶν ἀστυγειτόνων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐφοίτων, οὐ συμπενήθσοντες τοὺς τεθνεῶτας, ἀλλ' ἐφασθησόμενοι ταῖς ἡμετέραις συμφοραῖς. Τελευτήσαντες δ' ἔλαθον σφᾶς αὐτοὺς, τοὺς μὲν τάφους τοὺς δημοσίους, τῶν πολιτῶν ἐμπλήσαντες, τὰς δὲ Φρατρίδας καὶ τὰ γραμματεῖα τὰ

Ληξιαρχικά, τῶν οὐδὲν τῇ πόλει προσκόντων. Γνοίη δ' ἂν τις ἐκείθεν μά-
λιστα τὸ πλῆθος τῶν ἀπολαμένων. Τὰ γὰρ γένη τῶν ἀνδρῶν τῶν ὀνομα-
στοτάτων, καὶ τοὺς οἴκους τοὺς μεγίστους, οἱ καὶ τὰς τυραννικὰς στάσεις
καὶ τὸν Περσικὸν πόλεμον διέφυγον, εὐρήσομεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἥς ἐπιθυ-
μοῦμεν, ἀναστάτους γεγεννημένους. ὥστ', εἴ τις σκοπεῖσθαι βούλοιο περὶ
τῶν ἄλλων, ὡσπερ πρὸς παράδειγμα τοῦτ' ἀναφέρων, φανείημεν ἂν μικροῦ
δεῖν ἀντηλλαγμένοι.

λ'. Καίτοι χροὴ πόλιν μὲν εὐδαιμονίζεις, μὴ τὴν ἐξ ἀπάντων ἀνθρώπων
εἰκὴ πολλοὺς πολίτας ἀφροΐζουσιν, ἀλλὰ τὴν τὸ γένος τῶν ἐξ ἀρχῆς τὴν
πόλιν οἰκησάντων μᾶλλον τῶν ἄλλων διασώζουσιν: ἀνδρας δὲ ζῆλοῦν, μὴ
τοὺς τὰς τυραννίδας κατέχοντας, μηδὲ τοὺς μείζω δυναστείαν τοῦ δικαίου
κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς ἀξίους μὲν ὄντας τῆς μεγίστης τιμῆς, στέργοντας
δὲ ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τοῦ πλῆθους διδομέναις δωρεαῖς. Ταύτης γὰρ ἐξουσίαν
οὐδεὶς, οὔτ' ἀνὴρ, οὔτε πόλις, λαβεῖν ἂν δύναίτο σπουδαιοτέραν, οὐδὲ
ἀσφαλεστέραν, οὐδὲ πλείονος ἀξίαν: ἦνπερ οἱ περὶ τὰ Περσικὰ γενόμενοι
σχόντες, οὐχ ὁμοίως τοῖς λησταῖς ἐδίωξαν, τότε μὲν πλείω τῶν ἰκανῶν
ἔχοντες, τότε δ' ἐν σιτοθείαις καὶ πολιορκίαις καὶ τοῖς μεγίστοις κακοῖς
καθεστῶτες: ἀλλὰ περὶ μὲν τὴν τροφὴν τὴν καθ' ἡμέραν, οὔτ' ἐν ἐνδείαις,
οὔτ' ἐν ὑπερβολαῖς ὄντες: ἐπὶ δὲ τῇ τῆς πολιτείας δικαιοσύνῃ, καὶ ταῖς
ἀρεταῖς ταῖς ἐκυτῶν φιλοτιμούμενοι, καὶ τὸν βίον ἥδιον τῶν ἄλλων διά-
γοντες. Ἦν ἀμελήσαντες οἱ γενόμενοι μετ' ἐκείνους, οὐκ ἄρχειν, ἀλλὰ
τυραννεῖν ἐπέχειρησαν: ἢ δοκεῖ μὲν τὴν αὐτὴν ἔχειν δύναμιν, πλείστον
δ' ἀλλήλων κεχώρισται. Τῶν μὲν γὰρ ἀρχόντων ἔργον ἐστὶ, τοὺς ἀρχομέ-
νους ταῖς ἐκυτῶν ἐπιμελείαις ποιεῖν εὐδαιμονεστέρους: τοῖς δὲ Τυράννοις
ἔθος καθέστηκε, τοῖς τῶν ἄλλων πόνοις καὶ κακοῖς, αὐτοῖς ἡδονὰς παρ-
σκευάζειν. Ἀνάγκη δὲ τοὺς τοιοῦτους ἔργοις ἐπιχειροῦντας, τυραννικαῖς
καὶ ταῖς συμφοραῖς περιπίπτειν, καὶ τοιαῦτα πάσχειν, οἷάπερ ἂν καὶ τοὺς
ἄλλους δράσωσιν. Ἄ καὶ τῇ πόλει συνέπεσεν: ἀντὶ μὲν γὰρ τοῦ φρουρεῖν
τὰς τῶν ἄλλων ἀκροπόλεις, τῆς αὐτῶν ἐπεῖθον τοὺς πολεμίους κυρίους
γενομένους: ἀντὶ δὲ τοῦ παιδὰς ὀμήρους λαμβάνειν, ἀποσπῶντας ἀπὸ
πατέρων καὶ μητέρων, πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἠναγκάσθησαν τοὺς αὐτῶν ἐν
πολιορκίᾳ χεῖρον παιδεύειν καὶ τρέφειν, ἢ προσῆκεν αὐτοῖς: ἀντὶ δὲ τοῦ
γεωργεῖν τὰς χώρας τὰς ἀλλοτρίας, πολλῶν ἐτῶν οὐδ' εἰδεῖν αὐτοῖς ἐξε-
γένετο τὴν αὐτῶν.

λβ'. ὥστ', εἴ τις ἡμᾶς ἐρωτήσῃ, εἰ δεξάμεθα, τοσοῦτον χρόνον ἄρ-
ξαντες, τοιαῦτα πάσχουσιν τὴν πόλιν ἐπιθεῖν, τίς ἂν ὁμολογήσειε, πλὴν
εἰ μὴ τις παντάπασιν ἀπονενοημένος ἐστὶ, καὶ μὴτ' ἰερῶν, μήτε γονέων,

μήτε παιδῶν, μήτ' ἄλλου μηδενὸς φρονιζοί, πλὴν τοῦ χρόνου μόνου τοῦ κατ' ἐαυτόν; Ἴν' οὐκ ἄξιον τὴν διάνοιαν ζηλοῦν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν πολλῶν πρόνοιαν ἀπάντων τῶν τοιούτων πεποιθημένων, καὶ μηδὲν ἤττον ὑπὲρ τῆς κοινῆς δοῦξαι ἢ τῆς ἰδίας φιλοτιμουμένων, καὶ προαιρουμένων μέτριον βίον μετὰ δικαιοσύνης μᾶλλον, ἢ πλούτον μέγαν μετὰ ἀδικίας. Καὶ γὰρ οἱ πρόγονοι, τοιούτους αὐτοὺς παρασχόντες, τὴν τε πόλιν εὐδαιμονεστάτην τοῖς ἐπιγενομένοις παρέδωκαν, καὶ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἀθνατον τὴν μνήμην κατέλιπον. Ἐξ ὧν ἀμρότερα βράδιόν ἐστι καταμαθεῖν, καὶ τὴν χάραν ἡμῶν, ὅτι δύναται τρέφειν αἰθέρας ἀμείνους τῶν ἄλλων, καὶ τὴν καλουμένην μὲν Ἀρχὴν, οὖσαν δὲ συμφορὰν, ὅτι πέφυκε γείρους ἅπαντας ποιεῖν τοὺς χρωμένους αὐτῇ.

λβ'. Μεγιστον δὲ τεκμήριον: οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν Λακεδαιμονίων πόλιν διέφθειρον οὕτως, ὥστε τοῖς εὐβισμένοις ἐπαινεῖν τὰς ἐκείνων ἀρετὰς, οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν εἰπεῖν τοῦτον τὸν λόγον, ὡς ἡμεῖς μὲν, διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι, κακῶς ἐχρησάμεθα τοῖς πράγμασι, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ταύτην τὴν δύναμιν εἰ παρέλαβον, εὐδαιμόνας ἂν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐποίησαν: πολλὴν γὰρ ὕπνον ἐν ἐκείνοις ἐπαδειξάτο τὴν φύσιν τὴν αὐτῆς. Τὴν γὰρ πολιτείαν, ἣν ἐπτακισίαις ἔτεσιν οὐδαίς οἶδεν οὐδ' ὑπὸ κινδύνων, οὐδ' ὑπὸ συμφορῶν κινήθεισαν, ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ σαλευθῆναι καὶ λυθῆναι παρὰ μικρὸν ἐποίησαν: ἀντὶ γὰρ τῶν καβεστώτων παρ' αὐτοῖς ἐπιτηδεύατων, τοὺς μὲν ἰδιώτας ἀνέπλησεν ἀδικίας, βραθυμίας, ἀνομιᾶς, φιλαργυρίας, τὸ δὲ κοινὸν τῆς πόλεως, ὑπεροφίας μὲν τῶν συμμάχων, ἐπιθυμίας δὲ τῶν ἄλλοτριῶν, ὀλιγωρίας δὲ τῶν ὄρκιων καὶ τῶν συνθηκῶν. Τοσούτων γὰρ ὑπερεδύλοντο τοὺς ἡμετέρους τοῖς εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀμαρτήμασι, ὅσον πρὸς τοῖς πρότερον ὑπάρχουσι σφαγὰς καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ἐποίησαντο: ἐξ ὧν αἰμνήστους τὰς ἐχθρας πρὸς ἀλλήλους ἔχουσιν. Οὕτω δὲ φιλοπολέμως καὶ φιλοκινδύνως διετέθησαν, τὸν ἄλλον χρόνον πρὸς τὰ τοιαῦτα περιυλαγμένως μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχοντες, ὥστε οὐδὲ τῶν συμμάχων, οὐδὲ τῶν εὐεργετῶν ἀπέσχοντο τῶν σφετέρων αὐτῶν: ἀλλὰ Βασιλέως μὲν αὐτοῖς εἰς τὸν πρὸς ἡμᾶς πόλεμον πλεόν ἢ πεντακισχίλια τάλαντα παρασχόντος, Χίων δὲ προθυμώτατα πάντων τῶν συμμάχων συγκινδυνευσάντων τῷ ναυτικῷ, Θεβαίων δὲ μεγίστην δύναμιν εἰς τὸ πεζὸν συμβαλομένων, οὐκ ἔβησαν τὴν Ἀρχὴν κατασχόντες, καὶ Θεβαίους μὲν εὐθύς ἐπεβούλευσαν, ἐπὶ δὲ τὸν βασιλέα Κλέαρχον καὶ στρατιᾶν ἐξέπεμψαν, Χίων δὲ τοὺς πρώτους μὲν τῶν πολιτῶν ἐφυγάδευσαν, τὰς δὲ τριήρεις ἐκ τῶν νεωρίων ἐξεγκύσαντες ἀπάσας ᾤχοντο λαβόντες.

λγ'. Οὐκ ἤρκεσε δὲ αὐτοῖς ταῦτα ἐξαμαρτεῖν, ἀλλὰ περὶ τοὺς αὐτοὺς

χρόνους ἐπάρθουν μὲν τὴν Ἰπείρην, ὕβριζον δὲ τὰς νήσους, ἀνήρουν δὲ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ πολιτείας, καὶ τυραννίδας καθίστασαν, ἐλυμαίνοντο δὲ τὴν Πελοπόννησον, καὶ μετῆι πολέμων καὶ στάσεων ἐποίησαν. Ἐπι ποίαν γὰρ τῶν πύλων οὐκ ἐστράτευσαν; ἢ ἐπεὶ τινὰς αὐτῶν οὐκ ἐξήμαρτον; οὐκ Ἠλείων μὲν μέρος τι τῆς χώρας ἀφείλοντο; τὴν δὲ γῆν τῶν Κορινθίων ἔτεμον; Μαντινέας δὲ διόρισαν; Φλικισίους δὲ ἐξεπολιόρισαν; εἰς δὲ τὴν Ἀργείων ἐνεβάλον; οὐδὲν δὲ ἐπαύοντο, τοὺς μὲν ἄλλους κακῶς ποιῶντες, αὐτοῖς δὲ τὴν ἡσυχίαν τὴν ἐν Λαυκτρῶν παρασκευάζοντες; Ἦν φασί τινες αἰτίαν γενέσθαι τῆ ἀπέρτη τῶν κακῶν, οὐκ ἀληθῆ λέγοντες: οὐ γὰρ διὰ ταύτην ὑπὸ τῶν συμμάχων ἐμισήθησαν, ἀλλὰ διὰ τὰς ὕβρεις τὰς ἐν ταῖς ἐμπροσθεν χρόνοις καὶ ταύτην ἠτιθήσαν, καὶ περὶ τῆς αὐτῶν ἐκινδύνουσαν. Χρὴ δὲ τὰς αἰτίας ἐπιφέρειν, οὐ τοῖς κακοῖς τοῖς ἐπὶ τῆ τελευταῖᾳ γενομένοις, ἀλλὰ τοῖς πρώτοις τῶν ἀμαρτημάτων, ἐξ ὧν ἐπὶ τὴν τελευταῖαν ταύτην κατηνέχθησαν. Ἐπεὶ ἴσως οὐκ ἀντί; ἀληθέστερα τυγχάνοι λέγων, εἰ φασὶ τότε τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς γεγενῆσθαι τῶν συμφορῶν, ὅτε τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάμβανον, ἐκτῶν δὲ τε δύνειμιν οὐδὲν ὁμοίον τῆ πρότερον ὑπερχούσῃ; διὰ μὲν γὰρ τὴν τῆς κατὰ γῆν ἡγεμονίας εὐταξίαν, καὶ τὴν καρτερίαν τὴν ἐν αὐτῇ μελετωμένην, βραδίως τῆς κατὰ θαλάτταν ἀρχῆς ἐπεκράτησαν: διὰ δὲ τὴν ἀκυλοσίαν, τὴν ὑπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς γεγενημένην, ταχέως κακίαις τῆς ἡγεμονίας ἐστερήθησαν. Οὐ γὰρ εἴτε τοὺς νόμους ἐρύλαττον, οὐς παρὰ τῶν προγόνων παρελάβον, οὐδ' ἐν ταῖς ἡβασιν ἐνέμενον, οὓς πρότερον εἶχον, ἀλλ', ὑπολαμβάνοντες, ἐξείναι ποιεῖν αὐτοῖς ὅ, τι ἂν βουληθῶσιν, εἰς πολλὴν ταραχὴν κατέστησαν. Οὐ γὰρ ἦδεσαν τὴν ἐξουσίαν, ἧς πάντες εὐχάνται τυχεῖν, ὡς δύσχωρτός ἐστιν, οὐδ' ὡς παραφρονεῖν ποιεῖ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτήν, οὐδ' ὅτι τὴν φύσιν ὁμοίαν ἔχει ταῖς ἐταίραις, ταῖς ἑρᾶν μὲν ἑαυτῶν ποιούσαις, τοὺς δὲ χρωμένους ἀπολλυούσαις.

λδ'. Καίτοι φανερῶς ἐπιδέδεικται ταύτην ἔχουσα τὴν δύναμιν. Τοὺς γὰρ ἐν πλείσταις ἐξουσίαις γεγενημένους, ἴδιοι τις ἂν ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεπωκότας, ἀρξάμενος ἀφ' ἡμῶν καὶ Λακεδαιμονίων. Αὐταὶ γὰρ αἱ πόλεις, καὶ πολιτευόμεναι πρότερον σωφρονέστατα, καὶ δόξαν ἔχουσαι καλλίστην, ἐπειδὴ ταύτης ἔτυχον, καὶ τὴν ἀρχὴν ἔλαβον, οὐδὲν ἀλλήλων διήνεγκαν, ἀλλ', ὡσπερ προσήκει τοῖς ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς αὐτῆς νόσου διαφθειρομένοις, καὶ ταῖς πράξεσι ταῖς αὐταῖς ἐπεχείρησαν, καὶ τοῖς αὐτοῖς ἀμαρτήμασι παραπλησίως ἐχρήσαντο, καὶ τὸ τελευταῖον ὁμοίαις ταῖς συμφοραῖς περιέπεσον. Ἡμεῖς τε γὰρ, μισθθέντες ὑπὸ τῶν συμμάχων, καὶ περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύσαντες, ὑπὸ Λακεδαιμονίων

ἐσώθημεν, ἐκείνοι τε, πάντων αὐτοὺς ἀπολέσκει βουληθέντων, ἐρ' ἡμᾶς καταφυγόντες, δι' ἡμῶν τῆς σωτηρίας ἔτυχον. Καίτοι ἴπως γὰρ τὴν τοιαύτην Ἀρχὴν ἐπικινεῖν, τὴν τῆς τελευτᾶς οὕτω πονηρὰς ἔχουσιν; πῶς δ' οὐ μισεῖν καὶ φεύγειν τὴν οὕτω θεινὴν καὶ πολλὰ ποιεῖν ἀμφοτέρως τὰς πόλεις ἐπύρασιν, καὶ παθεῖν ἀνεγκάσασιν;

ἀέ. Οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, εἰ τὸν ἄλλον χρόνον ἐλάνθανεν ἅπαντας, τοσούτων οὖσα κακῶν αἰτίαι τοῖς ἔχουσιν οὕτην, οὐδ' εἰ περιμάχτος ἦν ὑφ' ἡμῶν καὶ Λακεδαιμονίων; εἰρήστετε γὰρ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων περὶ τῆς αἰρέσεως τῶν πραγμάτων ἀμαρτάνοντας, καὶ πλείους μὲν ἐπιθυμίας ἔχοντας τῶν κακῶν ἢ τῶν ἀγαθῶν, ἀμεινον δὲ βουλευομένους ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἢ σφῶν αὐτῶν. Καὶ ταῦτ' ἴδοι τις ἂν ἐπὶ τῶν μεγίστων; ἴτι γὰρ οὐχ οὕτω γέγονεν; οὐχ ἡμεῖς μὲν τοιαῦτα προσηρήμεθα πράττειν, ἐξ ὧν Λακεδαιμόνιοι τῶν Ἑλλήνων Δεσπότηαι κατέστησαν, ἐκείνοι δ' οὕτω κακῶς προὔστησαν τῶν πραγμάτων, ὥστ' ἡμᾶς οὐ πολλῶς ἔδειξεν ὕστερον πάλιν ἐπιπυλάσαι, καὶ Κυρίως γενέσθαι τῆς ἐκείνων σωτηρίας; οὐχ ἢ μὲν τῶν ἀπτικιζόντων πολυπραγμοσύνη, λακωνίζειν τὰς πόλεις ἐπέησεν, ἢ δὲ τῶν λακωνιζόντων ὕβρις, ἀπτικίζειν τὰς αὐτὰς ταύτας ἀνάγκασεν; οὐ διὰ μὲν τὴν τῶν δημιουργημάτων πονηρίαν, αὐτοὺς ὁ Δῆμος ἐπεθύμησε τῆς ὀλιγαρχίας, τῆς ἐπὶ τῶν Τετρακκυσίων καταστησάσης; διὰ δὲ τὴν ἐπὶ τῶν Τριάκοντα μανίαν, πάντες δημοτικώτεροι γέγοναμεν; τῶν φυλῶν καταλαθόντων; Ἄλλὰ γὰρ ἐπὶ τῶν ἐλαττόνων, καὶ τοῦ βίου τοῦ καθ' ἡμέραν, ἐπιδείξειεν ἂν τις πολλοὺς χαιρόντας μὲν καὶ τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, τοῖς καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν βλάπτουσιν, ἐπίπικονα δὲ καὶ χυλεπὴ νομιζόντας, ἀφ' ὧν ἀμφοτέρω ταῦτ' ἂν ὠφελοῦντο, καὶ καρτερικῶς εἶναι δοκοῦντας τοὺς ἐν τούτοις ἐμμένοντας. Εἴ τινας οὖν ἐν οἷς αἰεὶ ζῶσι, καὶ περὶ ὧν αὐτοῖς μᾶλλον μέλει, τὰ γείρω φαίνονται προαιρούμενοι, ἴτι θαυμαστόν εἰ περὶ τῆς Ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν ἀγνοοῦσι, καὶ μάχονται πρὸς ἀλλήλους, περὶ ἧς μηδεὶς πώποτε λογισμὸς αὐτοῖς εἰσῆλθεν;

ἀς. Ὁρᾶτε δὲ καὶ τὰς μοναρχίας τὰς ἐν ταῖς πόλεσι καθισταμένας, ὅσους ἔχουσι τοὺς ἐπιθυμητὰς, καὶ τοὺς ἐτόιμους ὄντας ὅτισιν πάσχειν, ὥστε κατασχεῖν αὐτάς: αἷς ἴτι τῶν θεινῶν ἢ, τί τῶν χυλεπῶν οὐ πρόσεστιν; Οὐκ εὐθὺς ἐπειδὴν λάθωσι τὰς ἀναστασίας, ἐν τοσούτοις κακοῖς εἰσὶν ἐμπεπλεγμένοι, ὥστ' ἀναγκάζεσθαι πολεμεῖν μὲν ἅπασιν τοῖς πολίταις, μισεῖν δὲ τούτους, ὑφ' ὧν οὐδὲν κακὸν πεπόνθασι, ἀπιστεῖν δὲ καὶ τοῖς φίλοις, καὶ τοῖς ἐταίροις τοῖς ἑαυτῶν, παρακατακτιθεσθαι δὲ τὴν τῶν σωμάτων σωτηρίαν μισοφόροις ἀνθρώποις, οὓς οὐδὲ πώποτε εἶδον, καὶ μηδὲν ἦττον φοβεῖσθαι τοὺς φιλάττοντας, ἢ τοὺς ἐπιβουλεύοντας, οὕτω δ' ὑπόπτως πρὸς

ἀπαντας ἔχειν, ὥστε μηδὲ τοῖς οἰκειοτάτοις θαρρῆν πλῆσιαζοντας; Εἰκότως συνίσαι γὰρ τοὺς πρὸ αὐτῶν τετυραννηκότας, τοὺς μὲν ὑπὸ γονέων ἀνηγκνήμενους, τοὺς δὲ ὑπὸ παίδων, τοὺς δ' ὑπ' ἀδελφῶν, τοὺς δ' ὑπὸ γυναικῶν, ἐτι δὲ τὸ γένος αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἡρατισμένον: ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τοσαύτης τῆ πλῆθος συμφορᾶς ἔχοντες σφᾶς αὐτοὺς ὑποβάλλουσιν. Ὅπου δ' οἱ πρωτεύοντες, καὶ δόξας μεγίστας ἔχοντες, τοσοῦτων κακῶν ἐρῶσι, τί δεῖ τοὺς ἄλλους θαυμάζειν, εἰ τοιούτων ἔργων ἐπιθυμοῦσιν;

Λζ'. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ, ὅτι τὸν μὲν περὶ τῶν Τυράννων λόγον ἀποδέγεσθε, τὸν δὲ περὶ τῆς Ἀρχῆς δυσκόλως ἀκούετε: πεπόνθατε γὰρ ἅπαν αἰσχιστον: ἅ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄρατε, ταῦτ' ἐφ' ὑμῶν ἀγνοεῖτε αὐτῶν. Καίτοι τῶν φρονίμως διακειμένων οὐκ ἐλαττοῖ τοῦτο σημεῖον ἔστιν, ἢν τὰς αὐτὰς πράξεις ἐπὶ πάντων ὁμοίως φρίνωνται γνωρίζοντες: ὦν ὑμῖν οὐδὲν πρόποτ ἐμέλησεν: ἀλλὰ τὰς μὲν τυραννίδας ἠγεῖσθε χαλεπὰς εἶναι καὶ βλαβεράς, οὐ μόνον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἑαυτοῖς αὐτὰς, τὴν δ' Ἀρχὴν τὴν κατὰ θάλατταν μεγίστην ἀγαθῶν αἰτίαν, τὴν οὐδὲν οὐτ' ἐν τοῖς πάθεσιν, οὐτ' ἐν ταῖς πράξεσι τῶν μοναρχιῶν διαφέρουσαν. Καὶ τὰ μὲν τῶν Θηβαίων πράγματα νομίζετε πονηρῶς ἔχειν, ὅτι τοὺς περιούτους ἀδικοῦσιν, αὐτοὶ δ' οὐδὲν βέλτιον τοὺς συμμάχους διοικούντες, ἢ ἐκεῖνοι τὴν Βοιωτίαν, ἠγεῖσθε πάντα τὰ δέοντα πράττειν.

Λη'. Ἦν οὖν ἐμοὶ πείθεσθε, παυσάμενοι τοῦ παντάπῃσιν εἰκῆ βουλευέσθαι, προσέξετε τὸν νοῦν ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει, καὶ φιλοσοφήσετε καὶ σκέψασθε, τί τὸ ποιῆσαν ἔστι τὰ πόλεις ταῦτα, λέγω δὲ τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων, ἐκ ταπεινῶν μὲν πραγμάτων ἑκατέραν ὀρμηθεῖσαν, Ἀρξαι τῶν Ἑλλήνων, ἐπεὶ δὲ ἀνυπέβλητον τὴν δύναμιν ἔλαβον, περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεῦσαι: καὶ διὰ τίνας αἰτίας Θετταλοὶ μὲν, μεγίστους πλοῦτους παραλαβόντες, καὶ δύναμιν μεγίστην καὶ πλείστην ἔχοντες, εἰς ἀπορίαν καθεστήκασι. Μεγαρεῖς δὲ, μικρῶν αὐτοῖς καὶ φαύλων τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρχόντων, καὶ γῆν μὲν οὐκ ἔχοντες, οὐδὲ λιμένας, οὐδ' ἀργυρεῖα, πέτρας δὲ γεωργούντες, μεγίστους τῶν Ἑλλήνων οἴκους κέκτηνται: κἀκείνων μὲν τὰς ἀκροπόλεις ἄλλοι τινὲς αἰεὶ κατέχουσιν, ὄντων αὐτοῖς πλέον ἢ τρισχιλίων ἰππέων, καὶ πελταστῶν ἀναριθμητῶν, οὗτοι δὲ μικρὰν δύναμιν ἔχοντες, τὴν αὐτῶν ὅπως βούλονται διοικοῦσι: καὶ πρὸς τούτοις, οἱ μὲν σφίσι αὐτοῖς αἰεὶ πολεμοῦσιν, οὗτοι δὲ, μεταξὺ Πελοποννησίων καὶ Θηβαίων καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως οἰκοῦντες, τὴν εἰρήνην ἄγοντες διατελοῦσιν: Ἦν γὰρ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα διεξίητε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, εὐρήσετε τὴν μὲν ἀκολασίαν καὶ τὴν ὕβριν τῶν κακῶν αἰτίαν γιγνομένην, τὴν δὲ σωφροσύνην, τῶν ἀγαθῶν: ἢν ὑμεῖς ἐπὶ μὲν τῶν ἰδίων ἐπαινεῖτε, καὶ νομίζετε τοὺς

ταύτη χρωμένους ασφαλέστατα ζῆν, καὶ βελτίστους εἶναι τῶν πολιτῶν: τὸ δὲ κοινὸν ὑμῶν οὐκ οἶσθε δεῖν τοιοῦτο παρασκευάζειν. Καίτοι προσήκει τὰς ἀρετὰς ἀσκεῖν, καὶ τὰς κακίας φεύγειν, κατὰ πολὺ μᾶλλον ταῖς πόλεσιν, ἢ τοῖς ἰδιώταις. Ἄνῆρ μὲν γὰρ ἀσεβῆς καὶ πονηρὸς τυχὸν ἂν φθάσει τελευτῆσαι πρὶν δοῦναι δίκην τῶν ἡμαρτημένων: αἱ δὲ πόλεις, διὰ τὴν ἀθανασίαν, ὑπομένουσι καὶ τὰς παρὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας.

λθ'. Ἰν ἐνθυμουμένους, χρὴ μὴ προσέχειν τὸν νῦν τοῖς ἐν τῷ παρόντι μὲν χριζομένοις, τοῦ δὲ μέλλοντος χρόνου μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιουμένοις, μηδὲ τοῖς φιλεῖν μὲν τὸν ἄριστον φάσκουσιν, ὅλην δὲ τὴν πόλιν λυμαινομένοις: ὡς καὶ πρότερον, ἐπειδὴ παρέλαβον εἰ τοιοῦτοι τὴν ἐπὶ τοῦ βήματος δυναστείαν, εἰς τοσαύτην ἄνοιαν προήγαγον τὴν πόλιν, ὥστε παθεῖν αὐτὴν, οἷά περ ὀλίγω πρότερον ὑμῖν διηγησάμεν. Ὁ καὶ πάντων μάλιστα ἂν τις θαυμάσειεν, ὅτι προχειρίζεσθε Δημαγωγούς, οὐ τοὺς τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας τοῖς μεγάλῃ τὴν πόλιν ποιήσασιν, ἀλλὰ τοὺς ὄμοια καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας τοῖς ἀπολέσασιν αὐτήν: καὶ ταῦτα εἰδότες, οὐ μόνον τῷ ποιῆσαι τὴν πόλιν εὐδαίμονα, τοὺς χρῆστους τῶν πονηρῶν διαφέροντας, ἀλλὰ καὶ τὴν Δημοκρατίαν ἐπὶ μὲν ἐκείνων πολλοῖς ἔτεσιν οὔτε κινήσειαν, οὔτε μεταστάσιν, ἐπὶ δὲ τούτων, ἐν ὀλίγω χρόνῳ δις ἢ τρις καταλυθεῖσιν: καὶ τὰς φυγὰς τὰς ἐπὶ τῶν Τυράννων, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν Τριάκοντα γεγενημένας, οὐ διὰ τοὺς συμφοράντας καταλυθείσας, ἀλλὰ διὰ τοὺς μισούντας τοὺς τοιοῦτους, καὶ μεγίστην ἐπ' ἀρετῇ δόξαν ἔχοντας.

μ'. Ἄλλ' ὅμως, τηλικούτων ἡμῖν ὑπομνημάτων καταλειμμένων, εἴ ὢν ἐφ' ἑκατέρων αὐτῶν ἡ πόλις ἐπράττειν, αὐτῷ χαίρομεν ταῖς τῶν ῥητόρων πονηρίαις, ὥσθ' ὄρωντες διὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰς παραχὰς, ἃς αὐτοὶ πεποιθήκασι, τῶν μὲν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς ἐκ τῶν πατρώων ἐκπεπτωκότας, τούτους δὲ ἐκ πονήτων πλουσίους γεγεννημένους, οὐκ ἀγανακτοῦμεν, οὐδὲ φθονοῦμεν ταῖς εὐπραγίαις αὐτῶν, ἀλλ' ὑπομένομεν τὴν [μὲν] πόλιν διὰ βολὰς ἔχουσαν, ὡς λυμαινέται καὶ δασμολογεῖ τοὺς Ἕλληνας, τούτους δὲ τὰς ἐπικρατίας λαμβάνοντας: καὶ τὸν μὲν ἄριστον, ὃν φασιν οὗτοι δεῖν τῶν ἄλλων ἄρχειν, χαίροντα τῶν ταῖς ὀλιγαρχίαις δουλευόντων, οἷς δ' οὐδὲν ὑπῆρχεν ἀγαθόν, τούτους διὰ τὴν ἄνοιαν τὴν ἡμετέραν ἐκ ταπεινῶν εὐδαίμονας γεγεννημένους. Καίτοι Περικλῆς, ὁ πρὸ τῶν τοιούτων δημαγωγὸς καταστάς, παραλαβὼν τὴν πόλιν, γαίρω μὲν φρονούσας ἢ πρὶν κατασεῖν τὴν Ἀρχήν, ἔτι δὲ ἀνεκτῶς πολιτευομένην, οὐκ ἐπὶ τὸν ἴδιον χρηματισμὸν ὥρμησεν, ἀλλὰ τὸν μὲν οἶκον ἐλάττω τὸν ἑαυτοῦ κατέλιπεν, ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς παρέλαβεν, εἰς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἀνήνεχεν ὀκτακισ-

γυλιὰ τάλακτα, χωρὶς τῶν ἱερῶν. Οὗτοι δὲ τοσοῦτον ἐκείνου διενκνήσκουσιν, ὥστε λέγειν μὲν τυλιμῶσιν, ὡς διὰ τὴν τῶν κοινῶν ἐπιμέλειαν οὐ δύνανται τοῖς αὐτῶν ἰδίῳι προσέχειν τὸν νοῦν, φαίνεται δὲ τὰ μὲν ἀμελούμενα τοσαύτην εὐλαχρίαν τὴν ἐπίδοσιν, ὅσην οὐδ' ἂν εὐχασθαι τοῖς βελῆς πρότερον ἠξίωσαν: τὸ δὲ πλῆθος ἡμῶν, οὐ κήδεσθαι φαίν, οὕτω διακείμενον, ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν ζῆν ἠδέως, μήτε βλάβουως, ἀλλ' ὀδυρμῶν μεστὴν εἶναι τὴν πόλιν. Οἱ μὲν γὰρ τὰς πενίας καὶ τὰς ἐνδείας ἀναγκάζονται διεξιέναι καὶ θρηνεῖν πρὸς σφᾶς αὐτούς: εἰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν προσταγαμάτων, καὶ λειτουργιῶν, καὶ τὰ περὶ τὰς εἰσφορὰς, καὶ τὰς ἀντιδόσεις: ἀτοικατὸς ἐμποικὴ λύπης, ὥστ' ἄλλων ζῆν τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους, ἢ τοὺς συνεχῶς πεινομένους.

μα. Θυμηλάζω δ' εἰ μὴ δύνασθε συνιδεῖν, ὅτι γένος οὐδὲν ἐστὶ κακονώτερον τῷ πλῆθει πονηρῶν βητόρων καὶ δημαγωγῶν. Πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κακοῖς, καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐκαστὴν ἀναγκάζων, οὗτοι μάλιστα βούλονται σπανίζειν ὕμῳ: ἔρῳσι γὰρ τὴν μὲν ἐκ τῶν ἰδίων δυναμένους τὰ σφέτερό αὐτῶν διοικεῖν, τὴν πόλεως ὄντας, καὶ τῶν τὰ βελτίιστα λεγόντων, τοὺς δ' ἀπὸ τῶν δικαστηρίων ζῶντας, καὶ τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ τῶν ἐντεῦθεν λημμάτων, ὑπ' αὐτοῖς, διὰ τὴν ἐνδειαν, ἠναγκασμένους εἶναι, καὶ πολλὴν χάρην ἔχοντας ταῖς εἰσαγγελίαις, καὶ ταῖς γραφαῖς, καὶ ταῖς ἄλλαις συκοφαντίαις, ταῖς δὲ αὐτῶν γιγνομέναις. Ἐν οὖν ταῖς ἀπορίαις, ἐν αἷς αὐτοὶ δυναστεύουσιν, ἐν ταύταις ἡδιστ' ἂν ἴδοιεν ἅπαντας ὄντας τοὺς πολίτας. Τελευτήριον δὲ μέγιστον: οὐ γὰρ τοῦτο σκοποῦσιν, ἐξ ὅτου τρόπου τοῖς δεομένοις τὸν βίον ἐκπορεύουσιν, ἀλλ' ὅπως καὶ τοὺς ἔχειν τι δοκοῦντας τοῖς ἀπόροις ἐξιῶσασαι.

μβ'. Ἰτίς οὖν ἀπαλλαγὴ γένοιτ' ἂν τῶν παρόντων κακῶν; Δειλεγμαι μὲν τὰ πλεῖστα περὶ αὐτῶν τούτων, οὐκ ἐρεξῆς, ἀλλ' ὡς ἕκαστον τῷ καιρῷ συνέπιπτε: μᾶλλον δ' ἂν ὑμῖν ἐγγένοιτο μνημονεύειν, εἰ συναγαγῶν τὰ μάλιστα κατεπέιγοντα, πάλιν ἐπανελθεῖν αὐτὰ πειραθείην.

μγ'. Ἐστὶ δ' ἐξ ὧν ἐπανορθώσασιμεν τὰ τῆς πόλεως, καὶ βελτίω ποιήσασιμεν, πρῶτον μὲν, ἣν Συμβούλους ποιῶμεθα τοιούτους περὶ τῶν κοινῶν, αἷους περ ἂν περὶ τῶν ἰδίων ἡμῖν εἶναι βουληθείημεν, καὶ παυσώμεθα δημοτικῶς μὲν νομίζοντες εἶναι τοὺς συκοφάντας, ὀλιγαρχικῶς δὲ τοὺς καλοὺς καγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν: γινόντες, ὅτι φύσει μὲν οὐδεὶς οὐδέτερον τούτων ἐστίν, ἐν ἧ δ' ἂν ἕκαστοι τιμῶνται, ταύτην βούλονται καθεστάναι τὴν Πολιτείαν.

μδ'. Δεύτερον, ἣν ἐβελήσωμεν χρῆσθαι τοῖς συμμάχοις ὁμοίως ὥσπερ τοῖς φίλοις, καὶ μὴ λόγῳ μὲν *αὐτούς* Λύτινόμους ἀφιῶμεν, ἔργῳ δὲ τοῖς

στρατηγῶς αὐτοῦς, ὅ, τι ἂν βούλωνται ποιεῖν, ἰδίῳ ὄντων, μηδὲ δεσποτικῶς, ἀλλὰ συμμαχικῶς αὐτῶν ἐπιστατῶμεν: ἐκείνο καταμαθόντες, ὅτι μίς μὲν ἐκάστης τῶν πόλεων κρείττους ἐσμέν, ἀπκῶν δ' ἤστων.

μδ. Τρίτων δέ, ἦν μηδὲν περὶ πλείονος ἠγάσθη, μετὰ γε τὴν περὶ τοῦ θεοῦ εὐσεβείαν, τοῦ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εἰδοκιμεῖν: τοῖς γὰρ οὕτω δικαιομένους ἐκόντες καὶ τὰς ἠγεμονίας, καὶ σφᾶς αὐτοῦς, ἐνθιδύσκειν.

μς'. Ἦν οὖν ἐμμεῖναι τε τοῖς εἰρημένους, καὶ πρὸς τούτοις ὑμᾶς αὐτοῦς παρᾶσχητε, πολεμικούς μὲν ὄντας ταῖς μελέταις καὶ ταῖς παρασκευαίς, εἰρητικούς δὲ τῷ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον πράττειν, οὐ μόνον εἰδικείμενα ποιήσετε τούτην τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. Οὐδὲ γὰρ ἄλλη τῶν πόλεων οὐδεμίᾳ τυλμήσει περὶ αὐτοῦς ἐξαμαρτάνειν, ἀλλ' ὀνήσουςι, καὶ πολλὴν ἡσυχίαν ἔξουσιν, ὅταν ἴδωσιν ἐρεδμαύσαν τὴν ἡμετέραν πόλιν, καὶ παρεσκευασμένην τοῖς ἀδικουμένοις βοθηεῖν. Οὐ μὲν ἄλλ', ὁπότερον ἂν ποιῶσιν, τόγ' ἡμέτερον καλῶς εἴξει, καὶ συμπερόντως. Ἦν τε γὰρ δόξῃ τῶν πόλεων ταῖς προσχούσαις ἀπέχουσαι τούτων τῶν ἀδικημάτων, ἡμεῖς τούτων τῶν ἀγαθῶν τὴν αἰτίαν ἔχομεν: ἦν τε ἐπιχειροῦσιν ἀδικεῖν, ἐφ' ἡμᾶς ἅπαντας εἰδεδυότες καὶ κακῶς πάσχοντες καταφρονῶνται, πολλὰς ἡμερίας καὶ θεήσεις ποιούμενοι, καὶ διδόντες οὐ μόνον τὴν ἠγεμονίαν, ἀλλὰ καὶ σφᾶς αὐτοῦς. Ἦν τε οὐκ ἀπορήσομεν κειθῶν κωλύσομεν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ἀλλὰ πολλοὺς ἔχομεν τοὺς ἐτήσιως συναγωνιζομένους ἡμῖν. Ἦν τε ποία γὰρ πόλις, ἢ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμήσει μετασχεῖν τῆς φιλίας καὶ τῆς συμμαχίας τῆς ἡμετέρας, ὅταν ὀρῶσι τοὺς αὐτοῦς ἀμειότερα, καὶ δικαιωτάτους ὄντας, καὶ μεγίστην δύναμιν κειταμένους, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σωζειν καὶ βουλομένους καὶ θυναμένους, αὐτοῦς δὲ μηδεμιᾶς βοθηεῖας δεομένους; Ἦν τε πόσον δ' οὐ γρη προσδοκᾶν ἐπίδοσιν πᾶ τῆς πόλεως λήψεσθαι, τοιαύτης εὐνοίας παρὰ τῶν ἄλλων ὑπαρξάσας; πόσον δὲ πλιθον εἰσρούσεσθαι εἰς τὴν πόλιν, δι' ἡμῶν ἀπάσας τῆς Ἑλλάδος σωζομένους; τίνας δ' οὐκ ἐπαινέσεσθαι τοὺς τοσούτων καὶ τιλικούτων ἀγαθῶν αἰτίους γεγενημένους; Ἀλλὰ γὰρ οὐ δύναμαι διὰ τὴν ἡλικίαν ἅπαντα τῷ λόγῳ περιλαβεῖν, ἃ τυγχάνω τῇ διανοίᾳ καθορῶν: πλὴν ὅτι καλὸν ἐστίν, ἐν ταῖς τῶν ἄλλων ἀδικαίαις, καὶ μακίαις, πρώτους εὐ φρονήσαντας, προσπῆναι τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, καὶ σωτῆρας ἀλλὰ μὴ λυμεῶνας αὐτῶν κληθῆναι, καὶ περιθλέπτους ἐπ' ἀρετῇ γενομένους, τὴν δόξαν τῶν προγόνων ἀναλαβεῖν.

μς'. Κεφάλαιον δὲ πάντων ἐκείνο ἔχω λέγειν, εἰς ὃ πάντα τὰ προσηρμένα συντείνει, καὶ πρὸς ὃ γρη βλέποντας τὰς πράξεις τὰς τῆς πόλεως δοκιμαζέειν. Δεῖ γὰρ ἡμᾶς, εἰπερ βουλόμεθα διαλύσεσθαι μὲν πᾶς διαβολᾶς, ἀλλ' ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι, παύσεσθαι δὲ τῶν πολέμων τῶν μάτην γενο-

μένον, κτίσασθαι δὲ τὴν Ἡγεμονίαν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, μισῆσαι μὲν ἀπάσας τὰς τυραννικὰς ἀρχάς, καὶ τὰς δυναστείας, ἀναλογιζομένους τὰς συμφορὰς τὰς ἐπ' αὐτῶν γενησομένας, ζηλωσαι δὲ καὶ μιμῆσασθαι τὴν Λακκεδαιμονίων βασιλείαν. Ἐκείνοις γὰρ ἀδικεῖν μὲν ἤττον ἐξέστιν, ἢ τοῖς ἰδιώταις: τοσοῦτω δὲ μακαριστότεροι τυγχάνουσιν ὄντες τῶν βίᾳ τὰς τυραννίδας κατεχόντων, ὅσον οἱ μὲν τοὺς τοιαύτους ἀποκτείναντες τὰς μεγίστας θωρεῖς παρὰ τῶν συμπολιτευομένων λαμβάνουσιν: ὑπὲρ ἐκείνων δὲ οἱ μὴ τολμῶντες ἐν ταῖς μάχαις ἀποθνήσκουσιν, ἀτιμότεροι γίνονται τῶν τὰς τάξεις λειπόντων, καὶ τὰς ἀσπίδας ἀποβαλλόντων. Ἄξιον οὖν δρέγεσθαι τῆς τοιαύτης Ἡγεμονίας. Ἐνέσι δ' ἐν τοῖς τοιοῦτοις πράγμασιν ἡμᾶς τυχεῖν παρὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς τοιαύτης τιμῆς, ἢνπερ ἐκείνοι παρὰ τῶν πολιτῶν ἔχουσιν, ἢν ὑπολάβωσι τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν, μὴ δουλείας, ἀλλὰ σωτηρίας αὐτοῖς αἰτίαν γενέσεσθαι.

μή. Πολλῶν δὲ καὶ παντοδαπῶν λόγων ἐνότων περὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἐμοὶ μὲν ἀρσώτερα συμβουλεύει πύρασθαι λέγοντι, καὶ τὸ μήκος τοῦ λόγου, καὶ τὸ πλήθος τῶν ἐμῶν ἐτῶν. Τοῖς δὲ νεωτέροις, καὶ μᾶλλον ἀκμάζουσιν ἢ ἐγὼ, παραινῶ καὶ πρᾶκτελεύομαι τοιαῦτα λέγειν καὶ γράφειν, ἐξ ὧν τὰς μεγίστας τῶν πόλεων, καὶ τὰς εὐθισμένους ταῖς ἄλλαις κακὰ παρέχειν, προτρέψουσιν ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην: ὡς ἐν ταῖς τῆς Ἑλλάδος εὐπραγίαις συμβαίνει καὶ τὰ τῶν φιλοσόφων πράγματα πολλῶ βελτίω γίνεσθαι.

ANALYSIS TOY ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΕΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΗΣ ἹΠΡΟΟΔΟΥ, ΤΟΝ ΙΑΤΡΟΝ Π. ΣΟΦΙΑΝΟΠΩΛΟΝ.

Σύνθεσις (composition) καὶ Ἀποσύνθεσις (décomposition).

Σύνθεσις καὶ Ἀποσύνθεσις ὑπάρχουσι δύο θεμελιώδεις νόμοι τῆς φύσεως εἰς τῶν σωμάτων τὴν συγκροτήσιν καὶ διάλυσιν. Τὰ στοιχίωδη μέρη, αἱ πρώται τῆς ὕλης μονάδες, σχήματος καὶ μεγέθους ὁποιοῦδήποτε, συνερχόμενα ἀποτελοῦν τὰ σώματα: ὁ δὲ τούτων χωρισμός τὰ διαλύει εἰς τὰ ἐξ ὧν συντέθησαν. Κοινωνικὴ λοιπὸν ἡ πρώτη ἐργασία, ὡς συνδέουσα τὰς μονάδας, τὰ άτομα τῆς ὕλης εἰς ἓν, καὶ Ἀντικειμενικὴ ἡ Ἀποσύνθεσις, ὡς μονόουσα τὰ ζελοῦσιν συντετριμμένα τῶν σωμάτων στοιχεῖα!

Εἰρήνη.

Ἡ σύγκρισις αὕτη ὑπάρχει προσφυστάτη εἰς τῶν λογικῶν ζῶων τὰς κοινωνίας. Ἡ Εἰρήνη ἐνώνει τὸν ἄνδρα μὲ τὴν γυναῖκα εἰς ἓν σῶμα: συντηρεῖ τοὺς γονεῖς μετὰ τῶν τέκνων: ἐρησυχάζει τὰς πόλεις: συσφίγγει τὰ βιομηχανικὰ ἔργα: συμπελόνει τοὺς λαούς: συγκλιθεῖ εἰς ἓν τὰ πνεύματα: σχετίζει τὰ ἀπομακρυσμένα: προσεγγίζει τὰ θιεστὰ καὶ φέρει τὴν Σύμπνοικον, ψυχὴν τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν!

Πόλεμος.

Ἐνὸς βασιλέως παντὸς τῆς Θείας Βουλῆς ἡ ἡμέρα καὶ ἀγαθοποιός γαίη μετὰ τῶν ἀνθρώπων, αἱ καταχθόνιαι δυνάμεις ἀνεγείρουσιν τὸν Πόλεμον. Ὁ πατὴρ καὶ Πρωτογενεὶς χροιάζεται ἀπὸ τοῦ Ἀδισταλῆου: ὁ ἀδελφὸς Κύρος ἀπομακρύνεται τοῦ Ἀρταξέρξου: ἡ μήτηρ τοῦ Λαγρού ἀρτεύεται τοῦ βασιλοπαίδος αὐτῆς: αἱ Ἀθῆναι σχίζονται εἰς τρεῖς φατρίες: ἡ Ρώμη μοιραζομένη εἰς Αὐγουστιανούς, Πομπηκιανούς καὶ : οἱ ὀμόβουλοι Σπαρτιάται τοξοῦσιν τοὺς Θηβαίους: ὁ Καῖσαρ πολιορκεῖ τὴν πατρίδα του: ὁ Οὐλίανος σταίνει παγίδας κατὰ τοῦ ἐξαδέλφου Διάκτου Ἐκτου Λοδοβίκου: ὁ Ἀλεξάνδρος μετὰ τὴν Ὀλυμπιάδα βλέπουν εἰς τὸ Διάδημα συμβίου καὶ πατρός: ὁ Πισίστρατος ἐπιβουλεύεται τοὺς Συνταγματικούς: Νόμους τοῦ Σόλωνος: οἱ Ἕλληνας Μακεδόνες φθονοῦσι τὰς Αὐτονομίας Δημοκρατίας τῶν ὁμογενῶν τους: ὁ Φίλιππος ἀγαπᾷ τὸν Καρόλου τὸ Διάδημα: ὁ Καποδίστριας μισεῖ τὴν Κοινοβουλευτικὴν τῶν Νεωτέρων Ἑλλήνων Πολιτικὴν: ὁ Μιχουέλης ὑποδίδει τῆς Πορτογαλλίας τὸ Σύνταγμα: ὁ Δονακόρολος ἐπιβουλεύεται τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῆς ἀνιψιάς Ἰσαβέλλας τὸν Συνταγματικὸν Θρόνον: οἱ Ἀντιβασιλεῖς Ἀρκοσπέργεις ὑποσκιάζουσιν τὴν Βουλὴν τῶν Νεωτέρων Ἑλλήνων καὶ ὁ Πόλεμος πυροποιεῖ τὴν Ἰουδαίαν, ἔχουσιν τὴν Ἀσίαν, καταστρέφει τὴν Μακεδονίαν, ἐκτραγχυλεῖ τὴν ἀσχυρίαν Ἑλλάδα, ἀρκαίζει τὴν Μακεδονίαν, ἀπαλλοῖ τὴν Αὐτοκρατορικὴν τῆς Ρώμης, κρημνίζει τὸν Ναπολέοντα, φονεῖ τὸν Πισίστρατον, μακρολόπει τὸν Ἀρταξέρξην, Ἐκλιτικίζει τὸν Διάκτον Ἐκτον Λοδοβίκον, φονεῖ τὸν Καποδίστριαν, δάκει τὸν Μιχουέλην, κρημνίζει τὸν Δονακόρολον, γινεῖ τὴν Ἰουδαϊκὴν Ἐπίστασιν καὶ πύρρον τὴν Ἀσίαν, Ἐυρώπη, Ἀμερικὴν καὶ Ἀφρικὴν ἀπὸ ἀνθρώπινα αἵματά!!!

Ὁ Μέγας Ἰσοκράτης, τῆς Εἰρήνης: τ' ἀγαθὴ ἐν τῇ γλυκυστάτῃ αὐτοῦ ψυχῇ σπουδάζει, ἀθλητεύει τοῦ Δημοσθένους τὸν Πόλεμον. Περὶ Πόλεμου καὶ Εἰρήνης ἐκκλησιαζόμενος βλέπων τοὺς ὁμογενεῖς τοῦ ἔγραψε τὸν Συμμαχικὸν τοῦ τούτου Λόγον, ὅτι, ἐν σπουδασθῆ με πνεῦμα ἀπὸ προλήψεως ἀπληγυμένον, θέλει τρεῖς καρπούς ἐπορεύσει εἰς τὴν Νεωτέρων Ἑλλάδα.

Ὅσοι οἱ Γραμματικοὶ τῆς ἐποχῆς μας ἔκριναν Ἀλλοτρίον καὶ Ἀτυχεύον τὴν Πρόσδον, ὡς ἀκαμυγούσαν εἰς τὰς κρίσεις: καὶ κριτικῶς αὐτῆς συζητήσεις ἀντικείμενα πολυειδῆ καὶ πανπληθῆ. Ἀπο τὴν προστακτικὴν τοῦ Λόγου τούτου ἀκρυσσιν καθῆς δύναται τὰ γρηοῖσθ πόσον διαφέρουν οἱ ἀτυχεῖ Σοφισταὶ ἀπὸ τοῦ Λόγου, καὶ οἱ Σπυροκίραιοι τοῦ Πλατωνικῶν! Νοῦς ὄρα, εἶπεν ὁ Λογιώτατος τῶν προγόνων μας, καὶ Νοῦς ἄκουε! Ὁ Μέγας Νοῦς, καὶ οἱ Μεγαλοὶ Ἄνδρες διὲν ἀπαντῶνται εἰμὴ εἰς τὰς μεγάλας Κεφαλὰς: καὶ εἰς τὰ Σοφὰ Ἔθνη! Μολοντὴ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήτορος ὑπάρχει Πόλεμος καὶ Εἰρήνη, πλὴν εἶναι ἄπειρα τὰ Κοινωνικά, Πολιτικά, Ἠθικά καὶ Ἐπιστημονικά προβλήματα, ὅσα μ' ἐπιτυχίαν καὶ κρίσει βαθεῖαν ἀκρυσσῶ ἐν τῇ Πραγματικῇ ταύτῃ ὁ Δαιμόνιος: οὕτω: καὶ Χρηστέτατος ἀνὴρ, ὁ Εἰσοκράτης!

Τῆ 26 Ὀκτωβρίου, πέμπτον ἔτος τῆς Βασιλείας τῆς Προσόδου, ἐν Ἀθήναις.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΕΥΑΓΟΡΟΥ ΕΓΚΩΜΙΟΝ,
ἢ ΕΥΑΓΟΡΑΣ.

ὍΡΙΩΝ, ὦ Νικόκλεις, τιμῶντά Σε τὸν τάφον τοῦ πατρὸς, οὐ μόνον τῷ πλήθει καὶ τῷ κάλλει τῶν ἐπιφερομένων, ἀλλὰ καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ καὶ γυμνικοῖς ἀγῶσιν, ἐπι πρὸς τούτοις ἵππων τε καὶ τριηρῶν ἀμίλλαις, καὶ λείποντα οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ὑπερβολὴν, ἠγησάμην Εὐαγόραν, εἴ τις ἐστὶν αἴσθησις τοῖς τετελευτηκόσιν περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, εὐμενῶς μὲν ἀποδέχσθαι καὶ ταῦτα, καὶ χαίρειν ὀρώντα τὴν τε περὶ αὐτὸν ἐπιμέλειαν, καὶ τὴν Σὴν μεγαλοπρέπειαν, πολὺ δ' ἂν ἐτι πλείω χάριν ἔχειν, ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, εἴ τις δυνηθεῖα περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων ἀξίως διεληθεῖ τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων: εὐρήσομεν γὰρ τοὺς φιλοτίμους καὶ μεγαλοψύχους τῶν ἀνδρῶν, οὐ μόνον ἀντὶ τῶν τοιούτων ἐπαινεῖσθαι βουλομένους, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀποθηλάσκειν εὐκλεῶς αἰρουμένους, καὶ μᾶλλον περὶ τῆς δόξης ἢ τοῦ βίου σπουδαζόντας, καὶ πάντα ποιούντας, ὅπως ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην καταλείψουσιν. Αἱ μὲν οὖν δαπάναι τῶν μὲν τοιούτων οὐδὲν ἐξεργάζονται, τοῦ δὲ πλοῦτου σημεῖον εἰσίν: αἱ δὲ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ἄλλας ἀγωνίας ὄντες, αἱ μὲν τὰς δυνάμεις τὰς αὐτῶν, οἱ δὲ τὰς τέχνας ἐπιδειξάμενοι, σφᾶς αὐτοὺς ἐντιμότερους κατέστησαν: ὁ δὲ λόγος, εἰ καλῶς διελθοὶ τὰς ἐκείνου πράξεις, αἰέμησον ἂν τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου παρα πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσειεν.

β'. Ἐχρῆν μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπαινεῖν τοὺς ἐφ' ἑαυτῶν ἀνδρας ἀγαθοὺς γεγεννημένους: ἵνα οἱ τε δυνάμενοι τὰ τῶν ἄλλων ἔργα κοσμεῖν, ἐν εἰδόσι ποιούμενοι τοὺς λόγους, ταῖς ἀληθείαις ἐχρῶντο περὶ αὐτῶν, αἱ τε νεώτεροι φιλοτιμότεροι: διεκείντο πρὸς τὴν ἀρετὴν, εἰδότες, ὅτι τούτων εὐλογηθήσονται μᾶλλον, ὢν ἂν ἀμείνους σφᾶς αὐτοὺς παράσχωσι. Νῦν δὲ τίς οὐκ ἂν ἀθυρήσειεν, ὅταν ὄρῃ τοὺς μὲν περὶ τὰ Τρωϊκά, καὶ τοὺς ἐπέκεινα γενομένους, ὑμνουμένους, καὶ τραγωδομένους, ἑαυτὸν δὲ προειδῆ, μηδ' ἂν ὑπερβαλεῖται τὰς ἐκείνων ἀρετὰς, μηδέποτε τοιούτων ἐπαίνων ἀξιοθησόμενος; Τούτων δ' αἴτιος ὁ φθόνος, ὃ τοῦτο μόνον πρόσσεστιν ἀγαθόν, ὅτι μάλιστα κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἐστίν. Οὕτω γὰρ τινες δυσκόλως περὶ-

κασιν, ὥσθ' ἧδιον εὐλογοιμένων ἀκούειν, οὐς οὐκ ἴσασιν εἰ γεγονῶσιν, ἢ τι τούτων, ὑφ' ὧν εὖ πεπονθότες αὐτοὶ τυγχάνουσιν, ἀποδέχασθαι. Οὐ μὴν δουλευτέον τοὺς γενοῦν ἔχοντας τοῖς οὕτω κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τοιούτων ἀμελητέον, τοὺς δὲ ἄλλους ἐθιστέον ἀκούειν, περὶ ὧν καὶ λέγειν δικαιοτέρον ἐστίν, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὰς ἐπιδόσεις ὀρώμεν γιγνομένας, καὶ τῶν τεχνῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐ διὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς καθεστώσιν, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐπανορθοῦντας, καὶ τολμῶντας αἰεὶ τι κινεῖν τῶν μὴ καλῶς ἔχόντων.

γ'. Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι χαλεπὸν ἐστὶν θ' μέλλω ποιεῖν, ἀνδρὸς ἀρετὴν διὰ λόγων ἐγκωμιάζειν. Σημεῖον δὲ μέγιστον: περὶ μὲν γὰρ ἄλλων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν λέγειν τολμῶσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ἔντες: περὶ δὲ τῶν τοιούτων οὐδεὶς πώποτε αὐτῶν συγγράφειν ἐπεχείρησε. Καὶ πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συγγνώμην: τοῖς μὲν γὰρ ποιητικῆς πολλοὶ δέδονται κόσμοι: καὶ γὰρ πλησιάζοντας ταῖς ἀνθρώποις τοὺς θεοὺς οἶον ταῦτα εἶσι ποιῆσαι, καὶ διαλεγομένους, καὶ συναγωνιζομένους, οἷς ἂν βουληθῶσι, καὶ περὶ τούτων δηλῶσαι, μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν ξένης, τὰ δὲ καινοῖς, τὰ δὲ μεταφοραῖς, καὶ μηδὲν παραλιπέιν, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς εἶδεσι διαποικίλαι τὴν ποίησιν: τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους οὐδὲν ἔξῃστι τῶν τοιούτων: ἀλλ' ἀποτόμως καὶ τῶν ὀνομάτων ταῖς Πολιτικαῖς, καὶ τῶν ἐνθυμημάτων τοῖς περὶ αὐτὰς τὰς πράξεις ἀναγκαῖόν ἐστι χρῆσθαι. Πρὸς δὲ τούτοις εἰ μὲν μετὰ μέτρων καὶ ῥυθμῶν ἅπαντα ποιούσιν: οἱ δὲ οὐδενὸς τούτων κοινωνοῦσιν, ἃ τοσαύτην ἔχει χάριν, ὥστ', ἂν καὶ τῇ λέξει καὶ ταῖς ἐνθυμημασιν ἔγῃ κακῶς, ὅμως ταῖς γε εὐρυθμίαις καὶ ταῖς συμμετρίαις ψυχῶν τοὺς ἀκούοντας. Καταμάχοι δ' ἂν τις ἐκείθεν τὴν δύναμιν αὐτῶν: ἦν γὰρ τις τῶν ποιημάτων τῶν εὐδοκίμουσιν τὰ μὲν ὀνόματ' αὐτῶν καὶ τὰς διανοίας καταλίπη, τὸ δὲ μέτρον δικλῆσθ', φανερόστοι πολὺ καταδεέστερα τῆς δόξης, ἢς νῦν ἔχομεν περὶ αὐτῶν. Ὅμως δὲ, καίπερ τοσοῦτον πλεονεκτούσης τῆς ποιήσεως, οὐκ ὀκνητέον, ἀλλ' ἀποπειρατέον ἐστὶ τῶν λόγων, εἰ καὶ οὗτοι δυνήσονται τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας εὖ λέγειν μηδὲν χεῖρον τῶν ἐν ταῖς ᾠδαῖς καὶ τοῖς μέτροις ἐγκωμιαζόντων.

δ'. Πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς φύσεως τῆς Εὐαγόρου, καὶ τίνων ἦν ἀπόγονος, εἰ καὶ πολλοὶ προεπίστανται, δοκεῖ μοι πρέπειν καὶ ἐμὲ τῶν ἄλλων ἕνεκα διελεῖν περὶ αὐτῶν, ἵνα πάντες εἰδῶσιν, ὅτι, καλλίστων αὐτῷ καὶ μεγίστων παραδειγμάτων καταλειφθέντων, οὐδὲν καταδεέστερον ἑαυτὸν ἐκείνων παρέσχεν. Ὁμολογεῖται μὲν γὰρ, τοὺς ἀπὸ Διὸς εὐγενεστάτους τῶν ἡμιθέων εἶναι: τούτων δὲ αὐτῶν οὐκ ἐστὶν ὅστις οὐκ ἂν Αἰακίδας προκρίνειεν. Ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις γένεσιν εὐρήσομεν τοὺς μὲν ὑπερβάλλον-

τας, τοὺς δὲ καταδεδαστέρους ὄντας: οὗτοι δὲ ἅπαντες ὀνομαστότατοι τῶν κατ' ἐκείτους γεγονῶσι.

ε. Τοῦτο μὲν γὰρ Αἰκάδης ὁ Διὸς μὲν ἕκγονος, τοῦ δὲ γένους τοῦ Τευκρινῶν πρόγονος, τοσοῦτον διήνεγκεν, ὥστε, γενομένων αὐγμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησι, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων διασφραγίστων, ἐπειδὴ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ὑπερέβαλεν, ἦλθον οἱ προσετώτες τῶν πόλεων, ἱκετεύοντες αὐτὸν, νομίζοντες, διὰ τῆς εὐγενείας καὶ τῆς εὐσεβείας τῆς ἐκείνου, τάχιστα ἂν εὐρέσθαι παρὰ τῶν θεῶν τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν. Σωθέντες δὲ, καὶ τυχόντες ἀπάντων ὧν ἐδεήθησαν, ἱερὸν ἐν Αἰγίῳ καταστήσαντο κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, οὐπὲρ ἐκεῖνος ἐποίησατο τὴν εὐχὴν. Καὶ κατ' ἐκείνον μὲν τὸν χρόνον, ἕως ἦν μετ' ἀνθρώπων, μετὰ καλλίστης δόξης ὦν διετέλεσεν: ἐπειδὴ δὲ μετέλλαξε τὸν βίον, λέγεται παρὰ Πλούτῳ καὶ Κόρη τιμὰς μεγίστας ἔχων παρεδρεῦν ἐκείνῳ.

ς. Τοῦτου δὲ παῖδες ἦσαν Τελαμῶν καὶ Πηλεΐς: ὧν ὁ μὲν ἕτερος, μετ' Ἡρακλέους ἐπὶ Ἀχαιμέδοντα στρατευσάμενος, τῶν ἀριστεῖων ἔτυχε, Πηλεΐς δὲ, ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Κενταύρους ἀριστεύσας, καὶ κατὰ πολλοὺς ἄλλους κινδύνους εὐδοκιμήσας, Θέτιδι τῇ Νηρέως θυγατρὶ τῶν ἀθανάτων συνήκησε: καὶ μόνου τούτου φασὶ τῶν προγεννημένων, ὑπὸ θεῶν ἐν τοῖς γάμοις ἴμεναι ἀσθῆναι.

ζ. Τοῦτον δ' ἑκατέρων, Τελαμῶνος μὲν Λίως καὶ Τεῦκρος ἐγεννήθη, Πηλεΐως δὲ Ἀχιλλεύς, οἱ μέγιστον καὶ σαφέστατον ἔλεγον ἔδωκαν τῆς αὐτῶν ἀρετῆς: οὐ γὰρ ἐν ταῖς αὐτῶν πόλεσιν ἐπρώτευσαν μόνον, οὐδὲ ἐν τοῖς τόποις, ἐν οἷς κατοικοῦν, ἀλλὰ στρατείας τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ τοὺς Βαρβάρους γεννημένης, καὶ πολλῶν μὲν ἐκκτέρωθεν ἀθροισθέντων, οὐδενὸς δὲ τῶν ὀνομαστῶν ἀπολειφθέντος, ἐν τούτοις τοῖς κινδύνοις Ἀχιλλεύς μὲν ἀπάντων διήνεγκεν, Λίως δὲ μετ' ἐκείνον ἤριστευσε: Τεῦκρος δὲ τῆς τε τούτων συγγενείας ἀξίος καὶ τῶν ἄλλων οὐδενὸς χείρων γενόμενος, ἐπειδὴ Τροίαν συνεξέειλεν, ἀφικόμενος εἰς Κύπρον, Σαλαμῖνά τε κατέκτισεν, ὁμώνυμον ποιήσας τῆς πρότερον αὐτῷ πατρίδος οὔτης, καὶ τὸ γένος τὸ νῦν βασιλευδὸν κατέλιπε.

η. Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς Εὐαγόρα παρὰ τῶν προγόνων ὑπάρξαντα, τηλικαῦτα τὸ μέγεθός ἐστι. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον τῆς πόλεως οἰκισθείσης, κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ γεγονότες ἀπὸ Τεῦκρου τὴν βασιλείαν εἶχον: χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀφικόμενος ἐκ Φοινίκης ἀνὴρ φυγὰς, καὶ πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλευδόντος τότε, καὶ δυναστείας μεγάλας λαθὼν, οὐ χάριν ἔσχε τούτων, ἀλλὰ κακὸς μὲν γενόμενος περὶ τὸν ὑποδεχάμενον, θεινὸς δὲ πρὸς τὸ πλεονεκτῆσαι, τὸν μὲν εὐεργέτην ἐξέβαλεν, αὐτὸς δὲ τὴν βασιλείαν κατέσχευεν.

Ἀπιστῶν δὲ τοῖς πατριωμένοις, καὶ βουλόμινος ἀσφαλῶς κατακτῆσαι, τὰ περὶ αὐτὸν, τὴν τε πόλιν ἐξεθροβάρωσε, καὶ τὴν νῆσον ὅλην βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ καταδούλωσεν.

β'. Ὅτω δὲ τῶν πραγμάτων καθεστῶτων, Εὐαγόρας γίνεταί: περὶ οὗ τὰς μὲν φήμας καὶ τὰς μαντείας καὶ τὰς ὄψεις, τὰς ἐν τοῖς ὑπνοῖς γενομένας, ἐξ ἑν μείζων ἂν φανείη γεγονώς ἢ κατὰ ἄνθρωπον, αἰρούμαι καταλιπεῖν: οὐκ ἀπιστῶν τοῖς λεγομένοις, ἀλλ' ἵνα πᾶσι ποιήσω φανερόν, ὅτι τοσούτου δέω πλάσθμενος εἰπαῖν τι περὶ τῶν ἐκείνω πατριωμένων, ὥστε καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀρήξει τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν ὀλίγοι τινὲς ἐπίστανται, καὶ μὴ πάντες οἱ πολῖται συνίσκωσιν. Ἄρξομαι δὲ ἐκ τῶν ὁμολογουμένων λέγειν περὶ αὐτοῦ.

ι. Παις μὲν γὰρ ὧν ἔσχε κάλλος καὶ ῥόσην καὶ σωροσύνην, ἄπερ τῶν ἀγχιῶν προπεθιδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστὶ. Καὶ τούτων ἂν τις μέρτυρας ποιήσεται, τῆς μὲν σωροσύνης τοῦ συμπακιδυθέντα τῶν πολιτῶν: τοῦ δὲ κάλλους, ἄπαντας τοῦ ἰδόντας: τῆς δὲ ῥόσης τῶν ἀγχιῶν, ἐν οἷς ἐκεῖνος τῶν ἡλικιωτῶν ἐκρατίστευσε. Ἄνδρὶ δὲ γενομένῳ, ταῦτά τε πάντα συννηζήθη, καὶ πρὸς τούτοις ἀνδρεία προσεγένετο, καὶ σφίρα, καὶ δικαιοσύνη: καὶ ταῦτα οὐ μίσησεν, οὐδὲ ὥσπερ ἐν ἑτέροις τισὶν, ἀλλ' ἕκαστον αὐτῶν πρὸς ὑπερβολήν. Τοσούτου γὰρ καὶ ταῖς τοῦ σώματος καὶ ταῖς τῆς ψυχῆς ἀρεταῖς διήνεγκεν, ὥστε, ὅποτε μὲν αὐτὸν ὄρων οἱ τότε βασιλεύοντες, ἐκπλήττεσθαι καὶ φεθεῖσθαι περὶ τῆς Ἀρχῆς, ἡγουμένους ὡχρῶν τ' εἶναι τὸν τοιοῦτον τὴν φύσιν ἐν ἰδιώτῳ μέρει διαγαγεῖν: ὅποτε δὲ εἰς τοὺς τρόπους ἀποβλέψκειν οὗτω σφόδρα πιστεύειν, ὥστε, καὶ εἴ τις ἄλλος τολμῶη περὶ αὐτοῦ: ἐξαμικρᾶνεῖν, νομίζων Εὐαγόρακιν αὐτοῖς ἔσεσθαι βελήθον.

ια. Καὶ τοσούτου τῆς δόξης παραλλακτοσύνης, οὐδετέρου τούτων ἐψεύσθησαν: οὔτε γὰρ ἰδιώτης ὧν διατέλεσεν, οὔτε περὶ ἐκείνους ἐξήμαρτεν, ἀλλὰ τοσούτην ὁ δαίμων ἔσχεν αὐτοῦ πρόνοιαν, ὅπως καλῶς λήψεται τὴν βασιλείαν, ὥσθ', ὅσα μὲν ἀναγκασίον ἦν παρασκευασθῆναι δι' ἀσθεΐας, ταῦτα μὲν ἕτερος ἔπραξεν, ἐξ ὧν δὲ οἶόν τ' ἦν ὁσίως καὶ δικαίως λαβεῖν τὴν Ἀρχήν, Εὐαγόρακιν διεπύλαξεν. Εἰς γὰρ τῶν δυναστευόντων ἐπιβουλεύσας, τὸν τε Τύραννον ἀπέκτεινε, καὶ συλλαβεῖν Εὐαγόρακιν ἐπεχειρήσεν, ἡγούμενος οὐ δυνασθεῖσθαι κατασχεῖν τὴν Ἀρχήν, εἰ μὴ κἀκείνον ἐκ ποδῶν ποιήσει. Διαφυγὼν δὲ τὸν κίνδυνον, καὶ σωθεὶς εἰς Σόλους τῆς Κιλικίας, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε τοῖς ταῖς τοιαύταις συμφοραῖς περιπίπτουσιν: οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, κἂν ἐκ τυραννίδος ἐκπέσωσι, διὰ τὰς παρούσας τύχας, ταπεινοτέρως τὰς ψυχὰς ἔχουσιν: ἐκεῖνος δὲ εἰς τοσούτο μεγαλοπροσύνως ἦλθεν, ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον ἰδιώτης ὧν, ἐπειδὴ φυγεῖν ἠναγκάσθη, τυ-

φρονεῖν ὡς εἰ δεῖν. Καὶ τοὺς μὲν πλείους τοὺς φυλαδικούς, καὶ τὸ δὲ ἑτέρον ζῆτεῖν τὴν καθοδὸν, καὶ θραπτεύειν τοὺς οὐτὸ γέροντες, ὑπερέδει: λαβὼν δὲ τὰ κτήνη τὴν ἀροατὴν, ἥνπερ γὰρ τοὺς εὐσεβεῖν βουλομένους, ἀκρίβως εἶχε καὶ μὴ προτέρους ὑπάρχειν, καὶ προσελάμενος, ἢ κατορθώσας τυραννεῖν, ἢ δειμακρῶν ἀποβῆναι, παρακαλέσας ἀνθρώπους, ὡς οἱ πλείστοις γένοιτο, περὶ περὶ πάντων, μετὰ τούτων περὶ κατασκευάζετο ποιεῖσθαι τὴν καθοδὸν. Ὅτι καὶ μακρῶς ἂν τις τὴν φύσιν τὴν ἐκείνου, καὶ τὴν δόξαν, ἢ ἔχει πρὸς τοὺς ἄλλους, θεωρήσει: μᾶλλον τε γὰρ πλείν μετὰ τοσούτων ἐπὶ τελευτήσῃ πρᾶξιν τὸ μέγεθος, καὶ πάντων τῶν δεινῶν πλείον ὄντων, οὐτ' ἐκείνος ἠδύμωσεν, οὕτε τῶν παρακληθέντων οὐδέ εἰ ἀποστῆναι τῶν κινδύνων ἤξωσεν: ἀλλ' οἱ μὲν, ὡσπερ θεῶ συνακολουθήσαντες, ἅπαντες ἐνέμειναν τοῖς ὠφελουμένους: ὁ δὲ, ὡσπερ εἰ στρατόπεδον ἔχων κραίτιον τῶν ἀντιπάλων, ἢ προσηλῶς τὸ συμβεβημένον, οὕτω διεκίετο τὴν γνώμην.

ιβ'. Ἄλλον δὲ ἐκ τῶν ἔργων: ἀποβάς γὰρ εἰς τὴν νῆσον, οὐκ ἠγάσαστο δεῖν γοῶν ἐχθρῶν καταλάβειν, καὶ τὸ σῶμα ἐπ' ἀσφαλείᾳ καταστήσας, περιβαλεῖν, εἴ τινας αὐτῷ τῶν πολιτῶν βοηθήσοισιν: ἀλλ' εὐθύς, ὡσπερ εἶχε, τὰς τῆς νεότητος, διεκίετο τοῦ τεύχους πολιδῶ, καὶ τὰ κτήνη τοὺς μετ' ἐκείνου διαγαγῶν, προσέβαλε πρὸς τὸ βασιλεῖον. Καὶ τοὺς μὲν θορούβους τοὺς ἐν ταῖς τούτοις καιροῖς συμβαίνοντες, καὶ τοὺς φόβους τοὺς τῶν ἄλλων, καὶ τὰς παρακαλέσεις τὰς ἐκείνου, ἐπὶ δεῖν λέγοντα διακρίβειν: Γενομένων δ' αὐτῷ τῶν μὲν πρὸς τὸν Τύραννον, ἀνταγωνιστῶν, τῶν δὲ ἄλλων πολιτῶν, θεατῶν (δειδιότες γὰρ τῷ μὲν τὴν Ἀρχὴν, τοῦ δὲ τὴν ἀρετὴν, ἡσυχίαν ἔχον), οὐ πρότερον ἐπικύσαστο μαχόμενοι καὶ μόνος πρὸς πολλούς, καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐχθρούς, πρὶν ἔλθω τὸ βασιλεῖον, καὶ τοὺς ἐχθρούς ἐπιχωρήσαστο, καὶ τοῖς φίλοις ἐβοήθησεν, ἐπὶ δὲ τῷ γένει τὰς τιμὰς τὰς πατρίους ἐκομίσαστο, καὶ Τύραννον αὐτὸν τῆς πόλεως κατέστησεν.

ιγ'. Ἠγουμαι μὲν οὖν, εἰ καὶ μηδενὸς ἄλλου μνησθεῖν, ἀλλ' ἐνταῦθα καταλείπειμι τὸν λόγον, ὅτι οὐδὲν ἐκ τούτων εἶναι γινώσκει τὴν τε ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου, καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐκείνου πεπραγμένων. Οὐ μὲν ἀλλ' ἐπὶ γε σαφέστερον περὶ ἀμροτέρων τούτων ἐκ τῶν ἐχομένων οἶμαι δηλώσειν.

ιδ'. Τοσούτων γὰρ Τυράνων ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ γεγενημένων, οὐδεὶς φανήσεται τὴν τιμὴν ταύτην, κάλλιον ἐκείνου κτησάμενος. Εἰ μὲν οὖν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν τὰς πράξεις τὰς Εὐαγόρου παραβάλοιμεν, οὐτ' ἂν ὁ λόγος ἴσως τοῖς ἀκούουσιν ἀρίσειεν, οὐτ' ἂν ὁ χρόνος τοῖς λεγομένοις ἀρκέσειεν: ἐάν δὲ προσελάμενοι τοὺς εὐδοκιμητοῦτους, „περὶ“ τούτων σκοπῶμεν, οὐδὲν μὲν χαῖρον λίσσομεν, πολὺ δὲ συντομώτερον διηλεχθησόμεθα περὶ αὐτῶν.

ιε'. Τῶν μὲν οὖν τὰς πατρικὰς βασιλείας παραλαβόντων, ἴτις οὐκ ἂν

τοῦ Εὐαγόρου κινδύνους προκαίνειν; Οὐδαίς γὰρ ἔστιν οὕτω ῥαθυμος, ὅτις ἂν διεζήκῃτο παρὰ τῶν προγόνων τὴν Ἀρχὴν ταύτην παραλαβεῖν μᾶλλον, ἢ κτησάμενος ὁσίως, ὥσπερ ἐκεῖνος, τοῖς παισὶ τοῖς ἑαυτοῦ καταλιπεῖν.

ιγ'. Καὶ μὴν τῶν γε παλαιῶν καθόδων αὐταὶ μάλιστα εὐδοκίμοισιν, ὡς παρὰ τῶν ποιητῶν ἀκούομεν: οὗτοι γὰρ οὐ μόνον τῶν προγεγενημένων τὰς καλλίστας ἡμῖν ἀπαγγέλλουσιν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν κινῆς συντιθέσκειν. Ἄλλ' ὅμως οὐδαίς αὐτῶν μεμυθολόγηκεν, ὅστις οὕτω δεινούς καὶ φοβερούς ποιησάμενος κινδύνους, εἰς τὴν ἑαυτοῦ κατήλθεν: ἀλλ' οἱ μὲν πλείστοι πεποιήνται διὰ τύχην λαβόντες τὰς βασιλείας, οἱ δὲ μετὰ δόλου καὶ τέχνης περιγενόμενοι τῶν ἐχθρῶν.

ιδ'. Ἀλλὰ μὴν τῶν γε ἔπειτα γεγενημένων, ἴσως δὲ καὶ τῶν ἀπάντων, Κύρον τὸν Μήδων μὲν ἀρελούμενον τὴν Ἀρχὴν, Πέρσαις δὲ κτησάμενον, οἱ πλείστοι καὶ μάλιστα θαυμάζουσιν; ἀλλ' ὁ μὲν τῶν Περσῶν στρατοπέδῳ τὸ Μήδων ἐνίκησεν, ὁ πολλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Βακτριῶν ῥαδίως ἂν ποιήσκειν: ὁ δὲ διὰ τῆς ψυχῆς τῆς ἑαυτοῦ καὶ τοῦ σώματος τὰ πλείστα φαίνεται τῶν προειρημένων διαπραξάμενος. Ἐπειτα ἐκ μὲν τῆς Κύρου στρατείης οὕτω δῆλον, ὅτι καὶ τοῦ Εὐαγόρου κινδύνους ἂν ὑπέμεινεν: ἐκ δὲ τῶν τούτῳ πεπραγμένων ἅπασι φανερόν, ὅτι ῥαδίως ἂν κἀκείνους τοῖς ἔργοις ἐπεχειρήσει. Πρὸς δὲ τούτοις, τῶ μὲν ὁσίως καὶ δικαίως πέπρακται ἅπαντα: τῶ δὲ οὐκ εὐσεβῶς ἕνικα συμβέβηκεν. Οἱ μὲν γὰρ τοῦς ἐχθρούς ἀπόλεσε, Κύρος δὲ τὸν πατέρα τῆς μητρὸς ἀπέκτεινεν. Ὅστ', εἴ τις βούλοιτο μὴ τὸ μέγεθος τῶν συμβάντων, ἀλλὰ τὴν ἀρετὴν ἐκατέρου κρίνειν, δικαίως ἂν Εὐαγόραν καὶ τούτου μᾶλλον ἐπαινέσειεν. Εἰ δὲ δεῖ συντόμως, καὶ μηδὲν ὑποστειλόμενον, μηδὲ δεισαντὰ τὸν φθόνον, ἀλλὰ παρρησιαχρῆσάμενον εἰπεῖν, οὐδαίς οὔτε θνητός, οὔτε ἡμίμβος, οὔτε θάνατος εὐρεθήσεται κάλλιον, οὐδὲ λαμπρότερον, οὐδὲ εὐσεβέστερον λαβὼν ἐκεῖνου τὴν βασιλείαν. Καὶ τούτοις ἐκείνως μάλιστα ἂν τις πιστεύσειεν, εἰ, μὴ σφόδρα τοῖς νῦν λεγομένοις ἀπιστήσας, ἐξετάξῃ ἐπιχειρήσειεν, ὅπως ἕκαστος ἐτυράνησεν. Φανήσομαι γὰρ, οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου μεγάλα λέγειν προθυμούμενος, ἀλλὰ, διὰ τὴν τοῦ πράγματος ἀλήθειαν, οὕτω περὶ αὐτοῦ θρασέως εἰρηκῶς.

ιε'. Εἰ μὲν οὖν ἐπὶ μικροῖς δίκησεγκε, τοιούτων ἂν καὶ τῶν λόγων αὐτὸν προσήκον ἦν ἀξιούσθαι: νῦν δὲ πάντες ἂν ὁμολογήσειεν, τυραννίδα καὶ τῶν θείων ἀγαθῶν, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων, μέγιστον καὶ σεμνότατον καὶ περιμαχητότατον εἶναι. Τὸν δὴ τὸ κάλλιστον τῶν ὄντων κάλλιστα κτησάμενον, τίς ἂν *ἢ ῥήτωρ,* ἢ ποιητὴς, ἢ λόγων εὐρετὴς, ἀξίως τῶν πεπραγμένων ἐπαινέσειεν;

ιθ'. Οὐ τοίνυν, ἐν τούτοις ὑπερβαλόμενος, ἐν τοῖς ἄλλοις εὐρεθήσεται

καταδείκτερος γεγονώς. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν, εὐφρέστατος ὢν τὴν γνώμην, καὶ πλείστα κατορθοῦν δυνάμενος, ὅμως οὐκ ᾔφηθ' ὀλιγοφρεῖν, οὐδ' αὐτοσχεδιᾶζειν περὶ τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐν τῷ ζητεῖν, καὶ φροντίζειν, καὶ βουλευέσθαι, τὸν πλείστον χρόνον διέτριβεν: ἠγούμενος μὲν, εἰ καλῶς τὴν ἑαυτοῦ φρόνησιν παρασκευάσειε, καλῶς αὐτῷ καὶ τὴν βασιλείαν ἔξει: θαυμάζων δέ, ὅσοι, τῆς μὲν ψυχῆς ἕνεκα, τῶν ἄλλων ποιοῦνται τὴν ἐπιμελείαν, αὐτῆς δὲ μηδὲν τυγχάνουσι φροντίζοντες. Ἔπειτα καὶ περὶ τῶν πραγμάτων τὴν αὐτὴν διάνοιαν εἶχεν: ὅσων γὰρ τοὺς ἄριστα τῶν ὄντων ἐπιμελουμένους, εὐλαχίστα λυπομένους, καὶ τὰς ἀληθινὰς τῶν βραθυμιῶν οὐκ ἐν ταῖς ἀργίαις, ἀλλ' ἐν ταῖς εὐπραγίαις καὶ ταῖς κερτερίαις ἐνούσας, οὐδὲν ἀνεξέταστον παρελείπειν, ἀλλ' οὕτως ἀκριβῶς καὶ τὰς πράξεις ἦδει, καὶ τῶν πολιτῶν ἕκαστον ἐγίνωσκεν, ὥστε μήτε τοὺς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ φθάνειν, μήτε τοὺς ἐπιεικῆς ὄντας λανθάνειν, ἀλλὰ πάντας τυγχάνειν τῶν προσκόντων: οὐ γὰρ ἐξ ὧν ἑτέρων ἤκουεν, οὕτε ἐκόλαζεν, οὕτε ἐτίμα τοὺς πλιτῆτας, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς συνήδει, τὰ κρίσεις ἐποίητο περὶ αὐτῶν. Ἐν ταῖς τοιούταις δὲ ἐπιμελείαις ἑαυτὸν καταστήσας, οὐδὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἕκαστην προσπιπτόντων, οὐδὲ περὶ ἐν πεπλανημένους εἶχεν: ἀλλ' οὕτω θεοριθῶς καὶ φιλανθρωπῶς διόφκει τὴν πόλιν, ὥστε τοὺς ἀφικνουμένους μὴ μᾶλλον Εὐαγόρα τῆς Ἀργῆς ζήλοῦν, ἢ τοὺς ἀρχομένους τῆς ὑπ' ἐκείνῳ βασιλείας: ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διετέλεσεν οὐδένα μὲν ἀδικῶν, τοὺς δὲ χρηστοὺς τιμῶν, καὶ σφόδρα μὲν ἁπάντων ἀρχων, νομίμως δὲ τοὺς ἐξἠμαρτάνοντας καλᾶζων: οὐδὲν μὲν συμβούλων δεόμενος, ὅμως δὲ τοῖς φίλοις συμβουλευόμενος: πολλὰ μὲν τῶν χρωμένων ἠττώμενος, ἅπαντα δὲ τῶν ἐγθρῶν περιγιγνόμενος: σεμνὸς ὢν οὐ ταῖς τοῦ προσώπου συναγωγαῖς, ἀλλὰ ταῖς τοῦ βίου κατασκευαῖς: οὐδὲ πρὸς ἐν ἀτάκτως, οὐδὲ ἀνωμάλως διακείμενος, ἀλλ' ὁμοίως τὰς ἐν τοῖς λόγοις ὁυλογίας, ὥσπερ τὰς ἐν τοῖς ὅρκοις, διαφυλάττων: μέγα φρονῶν οὐκ ἐπὶ τοῖς διὰ τύχην, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς δι' αὐτὸν γιγνομένοις ἀγαθοῖς: τοὺς μὲν φίλους ταῖς εὐεργεσίαις ὑφ' αὐτῷ ποιούμενος, τοὺς δ' ἄλλους τῇ μεγαλοψυχίᾳ καταδουλούμενος: φοβερὸς ὢν οὐ τῷ πολλοῖς χλευπαίνειν, ἀλλὰ τῷ πολὺ τὴν φύσιν τῶν ἄλλων ὑπερβάλλειν: ἠγούμενος τῶν ἡδονῶν, ἀλλ' οὐκ ἀγόμενος ὑπ' αὐτῶν: ὀλίγοις πόνοις πολλὰς βραστῶνας κτώμενος, ἀλλ' οὐ διὰ μικρὰς βραθυμίας μεγάλους πόνους ὑπολειπόμενος: ὅλως δὲ οὐδὲν παραλείπων, ὢν προσεῖναι τοῖς βασιλευσὶ πρέπει, ἀλλ' ἐξ ἑκάστης πολιτείας ἐκλεγόμενος τὸ βέλτιστον: καὶ δημοτικὸς μὲν ὢν, τῇ τοῦ πλήθους θεραπείᾳ, πολιτικὸς δὲ, τῇ τῆς πόλεως διοικήσει, στρατηγικὸς δὲ, τῇ πρὸς κινδύνους εὐβουλία, τυραννικὸς δὲ, τῷ πᾶσι τούτοις διαφέρειν. Καὶ ταῦθ' ὄτι

προσῆν Εὐαγόρῃ, καὶ πλείω τούτων, εἰς αὐτῶν τῶν ἔργων βράδιον καταμαθεῖν.

κ'. Περὶ λαβῶν γὰρ τὴν πόλιν ἐκβεβαρβρωμένην, καὶ διὰ τὴν τῶν Φοινίκων ἀρχὴν οὕτε τοὺς Ἕλληνας προσδεχόμενῃν, οὕτε τέχνας ἐπιτα-
μένην, οὕτε ἐμπορίῳ χρωμένῃν, οὕτε λιμένας κεκτημένην, ταῦτά τε πάν-
τα διώρθωσε, καὶ πρὸς τούτοις καὶ χώραν πολλὴν προσεκτήσατο, καὶ
τείχη προσπεριβάλετο, καὶ τριήρεις ἐναυπηγήσατο, καὶ ταῖς ἄλλαις πε-
ρασκευαῖς οὕτως κῦξσε τὴν πόλιν, ὥστε μηδεμιᾶς τῶν Ἑλληνίδων πό-
λεων ἀπολειπεῖσθαι· καὶ δύνάμιν τσαύτην ἐνεποίησεν, ὥσε φοβεῖσθαι πολ-
λοὺς τῶν πρότερον κατχρουνόντων αὐτῆς. Καίτοι τηλικούτας ἐπιδόσεις
τῆς πόλεως λαμβάνειν, οὐχ οἷόν τ' ἔστιν ἂν μή τις αὐτὰς δικαίῃ τοιούτοις ἔθε-
σιν, οἷος Εὐαγόρης μὲν εἶχεν, ἐγὼ δὲ ὀλίγῳ πρότερον ἐπειράθην δελεῖν
εἶπε' οὐ δέδοικα, μὴ φανῶ μείζω λέγων τῶν ἐκείνῳ προσόντων, ἀλλὰ μὴ
πολύ λίαν ἀπολειπεῖν τῶν πεπραγμένων αὐτῷ. Ἰτίς γὰρ ἂν ἐρίκοιτο τοιαύ-
της φύσεως, ὅς οὐ μόνον τὴν αὐτοῦ πόλιν πλείονος ἀξίαν ἐποίησεν, ἀλλὰ
καὶ τὸν περιέχοντα τόπον, τὴν νῆσον, ἐπὶ πρώτῃ καὶ μετρίῳτι προή-
γαγε; Πρὶν μὲν γὰρ λαβεῖν Εὐαγόραν τὴν Ἀρχὴν, οὕτως ἀπροσσίτως καὶ
χλεπῶς εἶχον, ὥστε καὶ τῶν ἀρχόντων τούτου; ἐνόμιζον εἶναι βελτίστους,
οἱ τινες ἂν ὠμότατα πρὸς τοὺς Ἕλληνας διακείμενοι τυγχάνοιεν. Νῦν δὲ
τοσοῦτον μεταπεπτώκασιν, ὥστ' ἀμιλλᾶσθαι μὲν, οἷτινες αὐτῶν δόξουσι
φιλέλληνες μᾶλλον εἶναι, παιδοποιεῖσθαι δὲ τοὺς πλείστους αὐτῶν, γυναῖ-
κας λαμβάνοντας παρ' ἡμῶν, χαίρειν δὲ καὶ τοῖς κτήμασι καὶ τοῖς ἐπι-
τηδεύμασι τοῖς Ἑλληνικοῖς μᾶλλον, ἢ τοῖς παρὰ σοῖσιν αὐτοῖς, πλείους δὲ
καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν, καὶ τῶν περὶ τὴν ἄλλην παιδείαν, ἐν τούτοις
τοῖς τόποις διατρέθειν, ἢ παρ' οἷς πρότερον εἰωθότες ἦσαν. Καὶ τούτων
ἀπάντων οὐδεὶς, ὅστις οὐκ ἂν Εὐαγόραν αἴτιον εἶναι προσομολογήσειεν.

κβ'. Μάλιστα δὲ τεκμήριον καὶ τοῦ τρόπου, καὶ τῆς οὐσιότητος τῆς
ἐκείνου: τῶν γὰρ Ἑλλήνων πολλοὶ καὶ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ, τὰς ἑαυτῶν πα-
ριδας ἀπολιπόντες, ἦλθον εἰς Κύπρον οἰκήσαντες, ἡγούμενοι κοινοτέραν
εἶναι καὶ νομιμωτέραν τὴν Εὐαγόρου βασιλείαν τῶν οἰκοι πολιτειῶν. Ἰδν-
τους μὲν ἄλλους ὀνομαστί διελεῖν, πολὺ ἂν ἔργον εἴη: Κόνωνα δὲ, τὸν διὰ
πλείστας ἀρετὰς πρωτεύσαντα τῶν Ἑλλήνων, ἰτίς οὐκ εἶδεν ὅτι, δυστυ-
χησάσης τῆς πόλεως, εἰς ἀπάντων ἐκλεξάμενος, ὡς Εὐαγόραν ἦλθε; νομί-
σας καὶ τῷ σώματι βεβαιοτάτην εἶναι τὴν παρ' ἐκείνον καταφυγὴν, καὶ τῇ
πόλει τάχιστα ἂν αὐτὸν γενέσθαι βοηθόν. Πολλὰ δὲ πρότερον ἤδη κατωρ-
θωκῶς, οὐδὲ περὶ ἐνὸς πρόποτε πράγματος ἔδοξεν ἄμεινον ἢ περὶ τούτων
βεβουλευσθαι: συνέθη γὰρ αὐτῷ, διὰ τὴν ἀφίξιν τὴν εἰς Κύπρον, καὶ
ποιῆσαι καὶ παθεῖν πλείστα ἀγαθὰ. Πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ ἔφθησαν ἀλλή-

λοις πλεισιόξαντες, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσαντο σφᾶς αὐτοὺς, ἢ τοὺς πρότερον εὐκείους ὄντας. Ἐπειτα περὶ τε τῶν ἄλλων ὁμιλοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσαν, καὶ περὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον. Ὁρῶντες γὰρ αὐτὴν ὑπὸ Λακεδαιμονίων οὔσαν, καὶ μεγάλη μεταβολῇ κεκρημένην, λυπηρῶς καὶ βαρέως ἔφερον, ἀμφοτέρωι προσήκοντα ποιῶντες: τῷ μὲν γὰρ ἦν φύσει πατρίς, τὸν δὲ διὰ πολλὰς καὶ μεγάλας εὐεργεσίας νόμῳ πολιτικῶν ἐπεποιήσαντο. Σκοπούμενους δὲ αὐτοῖς, ὅπως τῶν συμφορῶν αὐτὴν ἀπαλλάξουσιν, ταχὺ τὸν καιρὸν Λακεδαιμόνιοι παρεσκεύασαν: ἄρχοντες γὰρ τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰς τοῦτ' ἀπληστίως ἦλθον, ὥστε καὶ τὴν Ἀσίαν κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρησαν. Λαθόντες δὲ ἐκείνοι τῶν τὸν καιρὸν, καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν βασιλέως ἀπορῶντων, ὅτι χεῖρωνται ταῖς παρούσαι, ἐδίδασκον αὐτοὺς μὴ κατὰ γῆν ἀλλὰ κατὰ θάλατταν τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους ποιεῖσθαι νομίζοντες, εἰ μὲν περὶ στρατοπέδον καταστήσαιντο, καὶ τούτῳ περιγένοιτο, τὰ περὶ τὴν ἡπειρὸν μόνην καλῶς ἐξέειν: εἰ δὲ κατὰ θάλατταν κρατήσαιν, πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα τῆς νίκης ταύτης μελέξιν. Ὅπερ συνέβη: πεισθέντων γὰρ ταῦτα τῶν στρατηγῶν, καὶ ναυτικοῦ συλλεγόντος, Λακεδαιμόνιοι μὲν καταναυμαχῆθησαν, καὶ τῆς Ἀργῆς ἀπεστερήθησαν, εἰ δὲ Ἕλληνας ἠλευθερώθησαν, ἡ δὲ πόλις ἡμῶν τῆς τε παλαιᾶς δοξῆς μέρος τι παλιν ἀπέλαβε, καὶ τῶν συμμάχων ἡγεμῶν κατέστη. Καὶ ταῦτ' ἐπράχθη, Κόνωνος μὲν στρατηγούοντος, Εὐαγόρου δὲ αὐτὸν τε παρασχόντος, καὶ τῆς δυνάμεως τὴν πλείστην παρασκευάσαντος. Ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς μὲν αὐτοὺς ἐπιμήσαμεν ταῖς μεγίσταις τιμαῖς, καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἐστήσαμεν, ὡς περὶ τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα τοῦ Σωτήρος, πλησίον ἐκείνου τε καὶ σφῶν αὐτῶν, ἀμφοτέρων ὑπόμνημα, καὶ τοῦ μεγέθους τῆς εὐεργεσίας, καὶ τῆς φιλίας τῆς πρὸς ἀλλήλους.

χβ'. Βασιλεὺς δὲ οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε περὶ αὐτῶν: ἀλλ' ὅσῳ μείζω καὶ πλείονος ἄξια κατειργάσαντο, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἔδειξεν αὐτούς. Περὶ μὲν οὖν Κόνωνος ἄλλος ἡμῖν ἔσται λόγος. Ὅτι δὲ πρὸς Εὐαγόραν οὕτως ἔσχεν, οὐδ' αὐτὸς λαθεῖν ἐζήτησε. Φαίνεται γὰρ μᾶλλον μὲν σπουδάσας περὶ τὸν ἐν Κύπρῳ πόλεμον, ἢ περὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, μείζω δὲ καὶ χαλεπώτερον ἐκείνον ἀνταγωνιστὴν νομίσας, ἢ Κύρον τὸν περὶ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντα. Καὶ τούτου μέγιστον τεκμήριον: τοῦ μὲν γὰρ ἀκούων τὰς παρασκευάς, τοσοῦτον κατεφρόνησεν, ὥστε, διὰ τὸ μὴ φροντίζειν, μικροῦ δεῖν ἔλαθεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ βασιλείον ἐπιστάς: πρὸς δὲ τούτον οὕτως ἐκ πολλοῦ περιδεῶς ἔσχεν, ὥστε, μεταξὺ πάσχων εὖ, πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν ἐπεχείρησε, δίκαια μὲν οὐ ποιῶν, οὐ μὴν παντάπασιν ἀλόγως

φουλευσάμενος. Ἠπίστατο μὲν γὰρ πολλοὺς καὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν Βαρβάρων, ἐκ ταπεινῶν καὶ φαύλων πραγμάτων, μεγάλας δυναστείας κατεργασαμένους: ἠεθάνετο δὲ τὴν Εὐαγόρου μεγαλοψυχίαν, καὶ τὰς ἐπιδόσεις αὐτῷ καὶ τὰς δόξας τῶν πραγμάτων, οὐ κατὰ μικρὸν γιγνομένας, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν ἀνυπέβληκτον ἔχοντα, καὶ τὴν τύχην αὐτῷ συναγωνιζομένην. ἴσπερ, οὐχ ὑπὲρ τῶν γεγεννημένων ὀριζόμενος, ἀλλὰ περὶ τῶν μελλόντων φοβούμενος, οὐδὲ περὶ Κύπρου μόνον δεδιώς, ἀλλὰ πολὺ περὶ μειζόνων, ἐποίησατο τὸν πόλεμον πρὸς αὐτόν: οὕτω δ' οὖν ἔσφηκται, ὥστε εἰς τὴν κρατείαν ταύτην πλέον ἢ πεντακισμῦρια τάλαντα κατανόησεν.

κγ'. Ἄλλ' ὅμως Εὐαγόρας, πάσαις ἀπολειμμένος ταῖς δυνάμεσιν, ἀντιτάξας τὴν ἑαυτοῦ γνώμην πρὸς τὰς οὕτως ὑπερμεγέθει παρασκευάς, ἐπέδειξεν αὐτὸν ἐν τούτοις πολὺ θαυμαστότερον, ἢ τοῖς ἄλλοις τοῖς προειρημένοις. Ὅτε μὲν γὰρ αὐτὸν εἶων εἰρήνην ἄγειν, τὴν ἑαυτοῦ μόνην πόλιν εἶχειν: ἐπειδὴ δὲ ἠναγκάσθη πολεμεῖν, τοιοῦτος ἦν, καὶ τοιοῦτον εἶχε Πρωταγόραν τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ συναγωνιστήν, ὥστε μικρῶ μὲν ἔδεχετο Κύπρον ἅπασαν κατασχεῖν, Φοινίκην δὲ ἐπόρθησε, Τύρον δὲ κατὰ κράτος εἴλε, Κιλικίαν δὲ βασιλεύσας ἀπέρρησε, τοσοῦτους δὲ τῶν πολεμιῶν ἀπόλεσεν ὥστε πολλοὺς τῶν Περσῶν, πενθοῦντας τὰς ἑαυτῶν συμφοράς, μεμνησθαι τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου: τελευτῶν δ' οὕτως ἐνεπλήσεν αὐτοὺς τοῦ πολεμεῖν, ὥστε, εἰθισμένων τὸν ἄλλον χρόνον τῶν βασιλέων μὴ διαλλάττεσθαι τοῖς ἀποστάσι, πρὶν κύριοι γένοιτο τῶν σωμαίων, ἄσμενοι τὴν εἰρήνην ἐποίησαντο, λύσαντες μὲν τὸν νόμον τοῦτον, οὐδὲν δὲ νικήσαντες τῆς Εὐαγόρου τυραννίδος. Καὶ Λακεδαιμονίων μὲν, τῶν καὶ δόξαν καὶ δύναμιν μεγίστην ἔχόντων κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν, ἐντὸς τριῶν ἀφείλετο τὴν Ἀρχήν: Εὐαγόρα δὲ πολεμήσας ἔτη δέκα, τῶν αὐτῶν κύριον κατέλιπε, ὥνπερ ἦν καὶ πρὶν εἰς τὸν πόλεμον εἰσελθεῖν. Ὁ δὲ πάντων θαυμαστότατον, τὴν γὰρ πόλιν, ἣν Εὐαγόρας, ἐτέρου τυραννεύοντος μετὰ πενήκοντα ἀνδρῶν εἴλε, ταύτην βασιλεύς ὁ μέγας, τοσαύτην δύναμιν ἔχων, οὐχ οἷός τ' ἐγένετο χειρώσασθαι.

κδ'. Καίτοι πῶς ἂν τις τὴν ἀνδρείαν, ἢ τὴν φρόνησιν, ἢ συμπάσας τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου, φανερώτερον ἐπιδείξειεν, ἢ διὰ τοιούτων ἔργων καὶ κινδύνων; Οὐ γὰρ μόνον φανεῖται τοῖς ἄλλοις πολέμοις, ἀλλὰ καὶ τὸν τῶν ἡρώων ὑπερβαλόμενος, τὸν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἡμνούμενον. Οἱ μὲν γὰρ μετὰ πάσης Ἑλλάδος Τροίαν μόνην εἴλον. ὁ δὲ, μίαν πόλιν ἔχων, πρὸς ἅπασαν τὴν Ἀσίαν ἐπολέμησεν: ὡς, εἰ τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ἐγκωμιάζειν αὐτὸν ἠθουλήθησαν, ὅσοιπερ ἐκείνους, πολὺ μείζω ἂν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ἔλαθε.

κέ. Ἰτίνα γὰρ ἂν εὐρήσομεν τῶν τότε γενομένων, εἰ τοὺς μύθους νῦν ἀφέντες, τὴν ἀλήθειαν σκοποῦμεν, τοιαῦτα διαπεπραγμένον, ἢ τίνα τοσοῦτων μεταβολῶν ἐν τοῖς πράγμασιν αἴτιον γεγενημένον; ὅς ἑαυτὸν μὲν ἐξ ἰδιώτου Τύρραννον κατίστησε, τὸ δὲ γένος, ἀπεληλαμένον ἅπαν τῆς πολιτείας, εἰς τὰς προσκούσας τιμὰς πάλιν ἐπανήγαγε, τοὺς δὲ πολίτας ἐκ Βαρβάρων μὲν Ἕλληνας ἐποίησεν, ἐξ ἀνάνδρων δὲ πολεμικούς, ἐξ ἀδόξων δὲ ὀνομαστούς, τὸν δὲ τόπον, ἀμικτον ὅλον παραλαβὼν, καὶ παντῆπασιν ἐξηγριωμένον, ἡμερώτερον καὶ προῖότερον κατέστησεν: ἐτι δὲ πρὸς τούτοις, εἰς ἔχθραν μὲν βασιλεῖ κατστάς, οὕτως αὐτὸν ἡμίνατο καλῶς, ὥστε αἰείμηστον γενέσθαι τὸν πόλεμον τὸν περὶ Κύπρον: ὅτε δ' ἦν αὐτῷ σύμμαχος, τοσοῦτῳ χρησιμώτερον ἑαυτὸν παρέσχε τῶν ἄλλων, ὥστε ὁμολογουμένως μεγίστην αὐτῷ συμβαλέσθαι δύναμιν εἰς τὴν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κνίδον. Ἦς γενομένης, βασιλεὺς μὲν ἀπάσης τῆς Ἀσίας κύριος κατέστη: Λακεδαιμόνιοι δ', ἀντὶ τοῦ τὴν Ἠπειρον πορθεῖν, περὶ τῆς ἑαυτῶν κινδυνεύειν ἠναγκάσθησαν: οἱ δ' Ἕλληνες ἀντὶ δουλείας Ἀυτονομίαν ἔσχον: Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἐπέδωσαν, ὥστε τοὺς πρότερον αὐτῶν ἄρχοντας, ἐλθεῖν ὡς αὐτοὺς τὴν Ἀρχὴν παραδώσαντας.

κς'. Ἰστ' εἴ τις ἔροιστό με τί νομίζω μέγιστον εἶναι τῶν Εὐαγόρα πεπραγμένων, πότερον τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς παρασκευὰς τὰς πρὸς Λακεδαιμονίους, δι' ὧν τὰ προειρημένα γέγονεν, ἢ τὸν τελευταῖον πόλεμον, ἢ τὴν κατάληψιν τῆς βασιλείας, ἢ τὴν ὅλην τῶν πραγμάτων διοίκησιν, εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἂν κατασταίην. Τοῦτο γὰρ μοι δοκεῖ μέγιστον εἶναι, καὶ θαυμαστότατον, καθ' ὃ, τι ἂν αὐτῶν ἐπιστήσω τὴν γνώμην.

κζ'. Ἰστ' εἰ τινες τῶν προγεγενημένων δι' ἀρετὴν ἀθάνατοι γεγονάσιν, οἷμαι κάκεινον ἠξιώσθαι ταύτης τῆς δωρεᾶς, σμειοῖς χρώμενος, ὅτι καὶ πὸν ἐνθάδε βίον εὐτυχέστερον καὶ θεοφιλέστερον ἐκείνων διαθεβίωκε. Τῶν μὲν γὰρ ἡμιθέων τοὺς πλείστους καὶ ὀνομαστοτάτους εὐρήσομεν ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσόντας: Εὐαγόρας δὲ οὐ μόνον θαυμαστότατος ἐξ ἀρχῆς ὧν διετέλεσεν, ἀλλὰ καὶ μακαριστότατος.

κη. Ἰτί γὰρ ἀπέλιπεν εὐδαιμονίας; ὅς τοιοῦτων μὲν προγόνων ἔτυχεν, οἷων οὐδεὶς ἄλλος, πλὴν εἴ τις ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνῳ γέγονε: τοσοῦτον δὲ καὶ τῷ σώματι τῶν ἄλλων καὶ τῇ γνώμῃ διήνεγκεν, ὥστε μὴ μόνον Σαλαμῖνος, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀσίας ἀπάσης ἄξιός ἐστιν τυραννεῖν: κάλλιστα δὲ κτησάμενος τὴν βασιλείαν, ἐν ταύτῃ τὸν βίον διετέλεσε: θνητὸς δὲ γενόμενος, ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτοῦ μνημὴν κατέλιπε: τοσοῦτον δὲ ἐβίω χρόνον, ὥστε μήτε τοῦ γήρωος ἄμοιρος γενέσθαι, μήτε τῶν νοσημάτων μετῆσχειν τῶν διὰ ταύτην τὴν ἡλικίαν γιγνομένων: πρὸς δὲ τούτοις, ὃ

δοκεῖ σπανιώτατον εἶναι καὶ γαλεπώτατον, εὐπαιδίας τυχεῖν ἅμα καὶ πολυπαιδίας, οὐδὲ τούτων διήμαρτεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῷ συνέπεσε: καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι τῶν ἐξ αὐτοῦ γενομένων οὐδένα κατέλιπεν ἰδιωτικῶς ὀνόμασι προσαγορευόμενον, ἀλλὰ τὸν μὲν Βασιλέα καλούμενον, τοὺς δὲ Ἄνακτας, τὰς δὲ Ἀνάσσας. ἴσῳ, εἴ τινες τῶν ποιητῶν περὶ τίνος τῶν προγεγεννημένων ὑπερβολαῖς κέχρηται, λέγοντες, ὡς ἦν θεὸς ἐν ἀνθρώποις, ἢ δαίμων, ἀλλ' οὐ θνητός, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα περὶ τῆν ἐκείνου ῥηθῆναι φύσιν μάλιστα ἂν ἀρμόσει.

κθ'. Τῶν μὲν οὖν εἰς Εὐαγγόραν πολλὰ μὲν οἴομαι παραλιπεῖν: ὑστερίζω γὰρ τῆς ἀκμῆς τῆς ἑαυτοῦ, μεθ' ἧς ἀκριβέστερον καὶ φιλοπονώτερον ἐξεργασάμην ἂν τὸν ἔπαινον τοῦτον: οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νῦν, ὅσον ἦν κατὰ τὴν ἑμὴν δύναμιν, οὐκ ἀνεγκωμιάστος ἔστιν.

λ'. Ἐγὼ δ', ὦ Νικόκλεις, ἠγοῦμαι καλὰ μὲν εἶναι μνημεῖα, καὶ τὰς τῶν σωμάτων εἰκόνας: πολὺ μὲντι πλείονος ἀξίας τὰς τῶν πράξεων καὶ τῆς διανοίας, ἃς ἐν τοῖς λόγοις ἂν τις μόνον τοῖς τεχνικῶς ἔχουσι θεωρήσει. Προκρίνω δὲ ταύτας, πρῶτον μὲν εἰδώς, τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν, οὐχ οὕτως ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ σώματος σεμνονομένους, ὡς ἐπὶ τοῖς ἔργοις καὶ τῇ μνήμῃ φιλοτιμουμένους: ἔπειθ' ὅτι τοὺς μὲν τύπους ἀναγκάων παρὰ τούτοις εἶναι μόνον, παρ' οἷς ἂν στηθῶσι: τοὺς δὲ λόγους ἐξεναχθῆναι οἷόν τ' ἔστιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ διαδοθέντας ἐν ταῖς τῶν εὐφρονούντων διατριβαῖς ἀγαπᾶσθαι, παρ' οἷς κρεῖττον ἔστιν, ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν εὐδοκιμεῖν: πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι τοὺς μὲν πεπλασμένους καὶ τοῖς γεγραμμένοις οὐδεὶς ἂν τὴν τοῦ σώματος φύσιν ἠμοιώσει, τοὺς δὲ τρόπους τοὺς τῶν ἄλλων, καὶ τὰς διανοίας, τὰς ἐν τοῖς λεγομένοις ἐνούσας, ἐκ τούτων ῥηθῆναι οἷον ἐστὶ μιμῆσθαι τοῖς μὴ ῥηθῆναι αἰρουμένοις, ἀλλὰ χρηστοῖς εἶναι βουλομένοις.

λα'. Ἴν' ἔνεκα καὶ μᾶλλον ἐπεχείρησα γράφειν τοῦτον τὸν λόγον, ἠγοῦμενος καὶ σοὶ, καὶ τοῖς σοῖς παισὶ, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀπ' Εὐαγγόρου γεγενῆσι, πολὺ καλλίστην ἂν γενέσθαι ταύτην παράκλησιν, εἴ τις ἀθροίσας τὰς ἀρετὰς τὰς ἐκείνου, καὶ τῷ λόγῳ κοσμήσας, παραδοίῃ θεωρεῖν ὑμῖν, καὶ συνδιατρίβειν αὐταῖς. Τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους προτρέπομεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἐτέρους ἐπαινοῦντες, ἵνα, ζηλοῦντες ἐκ τούτων τοὺς εὐλογομένους, τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτηδευμάτων ἐπιθυμῶσιν: ἐγὼ δὲ Σὲ καὶ τοὺς σοὺς, οὐκ ἀλλοτρίοις παραδείγμασι χρώμενος, ἀλλ' οἰκειοῖς, παρακαλῶ καὶ συμβουλεύω προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως καὶ λέγειν καὶ πράττειν μηδενὸς ἧττον δυνήσῃ τῶν Ἑλλήνων.

λβ'. Καὶ μὴ νόμιζέ με καταγιγνώσκειν, ὡς νῦν ἀμελεῖς, ὅτι πολλάκις

σοι διεκελεύομαι περί τῶν αὐτῶν. Οὐ γὰρ οὔτε ἐμὲ λελήθεν, οὔτε τοὺς ἄλλους, οἳ καὶ μόνος καὶ πρῶτος τῶν ἐν τυραννίδι καὶ πλούτῳ καὶ τρυφαίῳ ὄντων, φιλοσοφεῖν καὶ φιλοπονεῖν ἐπεχείρησας, οὐδ' ὅτι πολλοὺς τῶν βασιλέων ποιήσεις, ζηλώσαντας τὴν σὴν παιδείου, τούτων τῶν διατριβῶν ἐπιθυμεῖν, ἀφεμένους ἐφ' οἷς νῦν λίαν χαίρουσιν. Ἄλλ' ἕμῳς ἐγὼ ταῦτα εἰδώς, οὐδὲν ἤτιον καὶ ποιῶ καὶ ποιήσω ταῦτόν, ὅπερ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀγῶσιν οἷσθαται· καὶ γὰρ ἐκεῖνα παρακελεύονται τῶν ὀρμαίων, οὐ τοῖς ἀπολείεμενοις, ἀλλὰ τοῖς περὶ τῆς νίκης ἀγωνιζομένοις.

λγ'. Ἐμὸν μὲν σὺν ἐστὶ, καὶ τῶν ἄλλων φίλων, τοιαῦτα καὶ λέγειν καὶ γράφειν, ἐξ ὧν μέλλομέν σε παραξύνειν ὀρέγεσθαι τούτων, ὥνπερ καὶ νῦν τυγχάνεις ἐπιθυμῶν· σοὶ δὲ προσήκει μηδὲν ἐλλείπειν· ἀλλ' ὡς περ ἐν τῷ παρόντι καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἐπιμελεῖσθαι, καὶ τὴν ψυχὴν ἀσκεῖν, ὅπως ἄξιος ἔσῃ καὶ τῶ πατρὸς· καὶ τῶν ἄλλων προγόνων· ὡς ἅπασι μὲν προσήκει· περὶ πολλοῦ παιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δ' ἡμῖν, τοῖς πλείστον κυρίως οἷσι. Χρὴ δὲ οὐκ ἀγαπᾶν, εἰ τῶν παρόντων τυγχάνεις ὡν ἤδη κρείττων, ἀλλ' ἀναγκαστεῖν, εἰ, τοιοῦτος μὲν αὐτὸς ὡν τὴν φύσιν, γεγονώς· δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ἀπὸ Διός, τὸ δ' ὑπογεωώτατον ἐξ ἀνδρός τοιοῦτου τὴν ἀρετὴν, εἰ μὴ πολὺ διοῖσιν καὶ τῶν ἄλλων, καὶ τῶν ἐν ταῖς αὐταῖς σοὶ τιμαῖς ὄντων. Ἔστι δ' ἐπὶ σοὶ μὴ διακμερτεῖν τούτων· ἐὰν γὰρ ἐμμένῃς τῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ τοσοῦτον ἐπιθῆθῃς, ὅσον περ νῦν, ταχέως γενήσῃ τοιοῦτος, οἷόν σε προσήκει.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΕΓΚΩΜΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ Π. ΣΟΦΙΑΝΟΠΛΟΤ.

Αἱ προφορικὴ παραδόσεις ὑπέρχουσιν ἡ πρώτη Φιλοσοφία καὶ ἡ γονιμώτερα Ποίησις τῶν ἀκατεργάστων κοινωνιῶν. Ὅσον αὐταὶ προβαίνουν, σοφία καὶ ἠλικία, τέσου εἶναι διαβαίνουν ἀπὸ τὸ σοβαρὸν εἰς τὸ μυθώδες· καὶ ἀπὸ τὸ μεγάλοπρεπὲς· εἰς τὴν κολακίαν, ἔως οὐ ἐπιβῆθ' ἠδὲκ ἀναμάρτυροις διὰ τὰς καθαρῆσι.

Αἱ ἀναμνήσεις τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ Θησίου· καὶ τῶν Γολιάθ ἦσαν ἀναμνήσεις ἄλλων ἐναρέτων ὑπὲρ τῆς σωτηρίας καὶ βελτιώσεως τῶν Λαῶν· ἀμα ἕμῳ· ἡ αὐστηρὰ τῆς Ἀρετῆς τήρησις παρεθάρσα, ἐπαρρησιασθῆ ἐν τῷ μίσῳ ἡ Κακία, ἦτις, τὰς ἀφίλεις παραδόσεις νοθεύσασα, ἐπὶ κλητούργησι τὴν Μυθολογίαν κ' ἔδωκε χώραν εἰς τῶν γρασκῶν τὰ παραμύθια καὶ τῶν Ψευδολογιωτάτων τὰ ἐγκώμια.

Ἀγνοοῦντες οἱ σπουδαῖοι τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν των, μεθ' εἰς κατώστασιν δυτες νὰ ἐξοργήσουσιν αὐτοὶ εἰς ἑαυτοῦς· πόσον διαφέρει ὁ ἀκαλλίεργητος Νοῦς τοῦ ἀναπτυγμένου, μεθ' ὁ βιομηχανοῦ τοῦ ἀδιομηχανοῦ ἀνθρώπου, ἐπάλλησαν, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶν, Νοῦν καὶ γραφικὸν κάλαμον εἰς τοὺς Τυράντους καὶ Μαχαίραδας πάσις ἐποχῆς.

Πρῶτος, ὅστις ἤρρησεν τὸν ὕψιστον αὐτοῦ προορισμὸν κ' ἐπάλλησε ΔΩΠΕΑΝ τὸ Λογικὸν εἰς τὴν Ἀλογίαν καὶ τὴν Ἀρετὴν εἰς τὴν Κακίαν ἐχρημάτισεν ὁ Μεγαλοεργὸς μὲς Ὀμηροῦ.

Τὸν Ὀμήρου ἢ Ὀφρῶνος ποίησι: κἀτὰ ἡ Γυγασταὶκὰ Ἰλιά: καὶ ἡ Οὐρανουκαθίκατος Ὀδύσσεια, ἀντίκεινται ὡς τύπος ταπεινώσεως τῆς Παιδείας: εἰς τὴν Ἀπαιδεύσιν: τῆς Σοφίας: εἰς τὴν Ἀκαθίκα: τῆς Ἐπιστήμης: εἰς τὴν Ἀσιπαιδαγωγίαν: τῆς Ἐλευθερίας: εἰς τὴν Δουλείαν: τῆς Δημοκρατίας: εἰς τὴν Τυραννίαν καὶ τοῦ Συντάγματος: τῆς Τροϊζήσεως: εἰς τὸ Ἀσύστατον τῆς Προνοίας: καὶ εἰς τὸ Δουλοτροπία: τῆς Νευσίτης. Ὁ Ὀμηρος εἶναι ὁ ἀπλοῦστατος τῶν Κολάκων καὶ ὁ πλέον εὐλόγητος τῶν Λογικωτάτων.

Συγγράμην, Μέγιστε τῶν ὕψιστων νόων, παλαιῶ καὶ νεωτέρου κόσμου! Μολὶ: καὶ μετὰ βίαι: ἀπὸ τότῃ: χιλιῶδες Λαμναῖον στίχων: τῆς Ἐποποιίας σου κατεδήχθης ὁ ἀριερώτης: ἕκ καὶ μόνος εἰς τὸν μωρότατον τῆς Γῆς: Ῥήτορα, τὸν Νήσορα τοῦ Νιοκάστρου τῆς Πελοποννήσου, « Τὸ καὶ ἀπὸ στόματός, μέλιτος γλυκύν ὄναι αὐτῆς ἐνὶ ἐπρόστρατος: πάντα χιλιῶδες: εἰς τὸν Ἀσύστατον Ἀγαμέμνονα τοῦ Ἄργους, τρεῖς: εἰς τὸν ἀνόητον Πηγεμόνα Μινεῖλου τῆς Σπάρτης, δεκατρεῖς: εἰς τὴν μοιχαλίδα αὐτοῦ Ἐλένην, εἴκοσι χιλιῶδες: εἰς τὸν αἰμοσταγῆ Ἀχιλλεῖα, ἑνείκῃ: εἰς τοὺς ἰσοδουλοῦντα Δουλοῦσι: ἐπιβούλους τοῦ Ἥλιου, δύο χιλιῶδες: εἰς τὸν Ἑκτορα, πεντακοσίου: στίχων: εἰς τὴν σώφρονα Πηλεΐδα, πενήκοντα μόνους: εἰς τὴν Τηλεμάχων ἀνώτατην, τριακόντα χιλιῶδες: εἰς τὸ Πικτυοργόν τοῦ Ὀδυσσεύς, πέντε στίχων: εἰς τὸν καλὸν ποιήμα τῶν, ὀλίγους: εἰς τὴν φιλίαν τοῦ Πατρόκαλου, πολλοὺς: εἰς τὸν Τυραννικῆ Καλχκῆτα, καὶ ἑπτὰ: εἰς τὸν ἀτυχεῖ Θεορίτην, τὸν Φουρολογωτάτων!!!

Εἰς Κοίρανος! πᾶσι Ὀμηροῖ ἐρώουσι, εἰς Βασιλεῖ: Ναι, ἀκούσι Κολάκων, καὶ! Σὺ εἶ ὁ θεμιουργός τῆς Τυραννίας! σὺ ὁ καταποντιστής τῶν ἔθνων! σὺ διετήρησι: τρεῖς: χιλιῶδες χρόνους τοὺς Ἀπολότους! σὺ, ὄχι διὰ προσωρικῆς παραδόσεως, ἀλλὰ δι' ἰσχυροῦ ἀμνήτου ποίησιν, ἐπεκύρωσις ὅτι ἕνας μόνος Δεσπότης Τάκτορας Δουλοῦσι: πρέπει νὰ διοικῆ αὐτεξουσίως: δεκακτὴ μιλιοῦντα Γαίλων! μόνος ὁ Δοριεὺς: καὶ ὁ Πέρσης: νὰ διοίξουν: πνεῦντα ἑκατομμύρια Περσῶν! Εἰς Κοίρανος, ὁ Φελέππος, « Μακεδονία, δύο Δεσπότης ἐν Σπάρτῃ, Εἰς Τιμοκράτης: ἐν Κορίνθῳ, καταπόνοχος ὁ Πολυκράτης: ἐν Σαμῶ, καὶ ἐπὶ τέλους ἰκαθέρωσις, Ὀμηροῖ, τὸ Ἐργάμιον: εἰς τὸν μαχητικὸν Δίατα, εἰς τὸν αἰμοβόρον Ἑκτορα, εἰς τὴν μοιχαλίδα Ἐλένην, εἰς, εἰς, εἰς!!!

Ἐχε λοιπὸν ὕμνιον, Θεσπίσις τῶν ποικίλῃ! Πᾶσι τῆς Ποίησεως, ἀρχαῖ τῆς Ἐθνικῆς σοφίας καὶ αἰφρατῆς λαμπρά: τῆς μεγαλῆτερος τῶν ἔθνων φιλίας! Μόνος εἰς τὸ σκοτός τῶν ἀπείρων ἐκείνων αἰώνων ἔλαμψε: ὡς πυρρός, ὑπὲρ τὸν Ἥλιον, ἀσβεστος! καὶ ὅσο μέγας εἰς τὴν σοφίαν καὶ ποίησιν, ἄλλο τόσον μεγαλῆτερος: εἰς τὸν ἱκανὸν τῶν μοιχαλιῶν καὶ τῶν Ἀσυτάτων!

Μολουτοῦτο! ὁ Ἰσοκράτης, κατὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι νὰ ἀπεικονθῆ μὴ δυναθῆς τὸ ὕψος Σου, ἐνεκωμίαις τὸν Τυραννὸν τῆς Σαλαμίνος: Εὐαγόρον παρεργῶν μας:

α. Μὲ τὴν ἐντελεστέρην τῆς Ἑλληνικῆς γραμματικῆς: ἐκθεσιν: β. μὲ τὴν τελειοτέρην τῆς ῥητορίας: παρῶσιν: γ. μὲ τὴν χρηστοτέρην τῆς ἠθικῆς διδασκαλίαν: δ. μὲ τὴν σταλῆτευσιν τῆς Τυραννίας: καὶ μὲ τὴν ἔως τοῦ Οὐρανοῦ ἀνύψωσιν τῆς Ἀρετῆς!

Τοῦ Εὐαγόρου τὸ Ἐργάμιον εἶναι τύπος καὶ ὑπογραμμός, ὅπου ἡ Ἀρετὴ ἀντιγίρει πύργον κατὰ τῆς Κακίας, καὶ ὅπου ὁ σοφὸς ἐπιβάλλει εἰς τὸν Ἀρχηγὸν ἐνὸς ἔθνους τὰς Ἀρχάς, καθ' ἃς νὰ εὐδαιμονίση πρέπει τοῦς Ἀξοῦς!

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΒΟΥΣΙΡΙΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΣΙΡΙΔΟΣ

ΑΣΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΥΑΝΤΟΣ.

ΤΟΥΤΟΝ τὸν λόγον γράφει πρὸς Πολυκράτη τινὰ Σοφιστὴν, ἐξ ἀνάγκης ἐλθόντα ἐπὶ τὸ σοφιστεῦσιν διὰ πέναια: Ἀθηναίων μὲν τῷ γένει, σοφιστεύοντα δὲ νῦν ἐν Κύπρῳ. Γράφει δὲ αὐτῷ ὡς φίλος, ἐπακουροῦμενος αὐτὸν ἀθαν, ὡς σφαλέντα ἐν τούτοις τοῖς λόγοις, οἷς ἔγραψεν, ἐν τῷ ἐγκωμίῳ τοῦ Βουσίριδος, καὶ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ Σωκράτους. Αὐτός γάρ ἐστιν, ὁ παρασχὼν τὸν λόγον τῆς κατηγορίας Σωκράτους τοῖς περὶ Ἄνυτον καὶ Μέλιτον, ἵνα καταγραφῆί: ἀποθάνῃ. Καταγράφου δὲ αὐτοῦ, ὡς ὅτι Κανὴ Δαιμόνια εἰσφέρει τοῖς Ἀθηναίοις, λόγων διὲν σέθεν ἄνεκ καὶ κύνος καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ διὰ τοῦτο διαφθεῖραι τοὺς νέους τοῦ μυθώσαντα. Ἐξήτησαν δὲ τινες, διὰ ποίου αἰτίαν μὴ φανερῶς τὸν κατ' αὐτοῦ λόγον εἰσέθεν, εἴη φησίδεται τοῦ διδασκάλου; καὶ λέγομεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τῶν Σωκράτους καταφρονησάμενοι. Δοκίμ' οὖν διὰ τούτου ὡς περ εἰλέχθη αὐτοῖς, ὡς κακῶς καταφρονησάμενοι. Καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ μετέγνωσαν ὕστερον, ὅτι ἀπεθῶς ἔπραξαν, καταφρονησάμενοι Σωκράτους. Εἴτα καὶ σωφρονοσθέντες διὰ τοῦ λοιμοῦ τοῦ ἐμμετασχηφάντος αὐτοῖς, διὰ τοῦ Σωκράτους θάνατον. Ἀπέθανε δὲ ἐπὶ Λάχης ἀρχοῦτος. Ὁθεν λοιπὸν ἐπέλασαν μηδένα δημοσίᾳ, οἷον ἐν κοινῷ θεάτρῳ, λέγειν περὶ Σωκράτους. Ἄρθει λέγεται τι τοιοῦτον, ὡς ὅτι, Εὐριπίδου βουλομένου εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ, καὶ δεδιότος, ἀναπλάσασθαι Παλαμῆδην, ἵνα διὰ τούτου σχοίη καιρὸν τοῦ αἰνέξασθαι εἰς τὸν Σωκράτην, καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους; «Ἐκάνετε, ἐκάνετε τῶν Ἑλλήνων τὸν ἀριστον,» ὁ εἶπεν, ἐφρονεῦσατε. Καὶ νῆστην τὸ θεῖατρον ἅπαν ἐδάκρυσε, διότι περὶ Σωκράτους κήριττο. Γράφει οὖν αὐτῷ τὸν λόγον τούτου, ὡς περ εἶπομεν, ἐπιλαμθανόμενος αὐτοῦ. Εἰ δὲ τις ζητήσει τὴν αἰτίαν, διὰ τί μὴ καὶ τὴν ἄλλον λόγον εἰπεῖν εἰς τὸν Σωκράτην, λέγομεν, ὡς ἤδη περὶ τούτου προειρήκαμεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι, ἵνα γὰρ καταφρονησάμενοι.

Ἡ δ' ὑπόθεσις τοῦ Βουσίριδος τοιαῦτα. Βούσιρις τῆς Λιβύης καὶ Ποσειδάωνος ἐγένετο παῖς: οὗτος τεχθεὶς ἐν Λιβύῃ τῇ χώρᾳ, ὑπεριδὼν τῆς ἐκεί οἰκίτης, εἶδετο τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ κτίζει πόλιν ὀμώνυμον αὐτῷ Βούσιριν, ἧτις καὶ νῦν οὗτος κέλεται. Αἰτίαν δ' ἔσχεν ὡς ξενόλατῆς, καὶ ὡς θύου τοῦ ξένου. Ὁ οὖν Πολυκράτης, αἶτε δὲ καὶ σοφιστὴς καὶ λογιγράφος, κήθειτε καὶ ἀπολογίαν γράφει ὑπὲρ τοῦ Βουσίριδος, καὶ ὑπὲρ τούτων ὄν ἐνεκαλεῖτο: εἰς ἧν αὐτοῦ ὁ Ἰσοκράτης ἐπιλαμθανεται, καὶ ὑποτίθεται αὐτός, πῶς εἶδει αὐτὸν γράφει τὸ ἐγκωμίον. Διὸ καὶ ὁ λόγος οὗτος τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων ἐστὶ.

ΒΟΥΣΙΡΙΣ.

ΤΗΝ μὲν ἐπιεικίζειν τὴν σὴν, ὦ Πολύκρατες, καὶ τὴν τοῦ βίου μεταβολὴν, παρ' ἄλλων πυνθανόμενος οἶδα: τῶν δὲ λόγων τινὰς, ὧν γέγραφας, αὐτός

ἀνεγνωκώς, ἤδιστα μὲν ἂν σοι περὶ ὅλης ἐπιφρόνισκάμην τῆς παιδείσεως, περὶ ἣν ἠνάγκασαι διατρίβειν. Ἠγοῦμαι γὰρ τοῖς μὲν ἀναξίως δυστοχεύειν, ἐκ δὲ φιλοσοφίας χρηματίζεσθαι ζητούσιν, ἅπαντας τοὺς πλείω πεπραγματοποιημένους, καὶ μᾶλλον ἀπηρεθωμένους, προτῆκειν ἐβελοντάς τοῦτον εἰσφέρειν τὸν ἔρανον. Ἐπειδὴ δ' οὕτω περιτετυγχάμεν ἀλλήλους, περὶ μὲν τῶν ἄλλων, ὅποταν εἰς ταῦτον συνέλθωμεν, τόβ' ἡμῖν ἐξίσταται διὰ πλειόνων ποιήσασθαι τὴν συνουσίαν: ἀ δ' ἐν τῷ παρόντι δυνακίμην ἂν εὐεργετήσαι Σε, ταῦτα δ' ὤθηθαι δεῖν σοὶ μὲν ἐπιστεῖλαι, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ὡς οἶόν τε μάλιστα ἀποκρύψασθαι. Γινώσκω μὲν οὖν, ὅτι τοῖς πλείστοις τῶν νοουητουμένων ἐμφυτὸν ἐστὶ, μὴ πρὸς τὰς ὠφελείας ἀποθλίπειν, ἀλλὰ τοσοῦτω χαλεπώτερον ἀκούειν τῶν λεγομένων, ὅσω περ ἂν τις ἀκριβέστερον αὐτῶν ἐξετάζη τὰς ἀμαρτίας: ὅμως δ' οὐκ ἀνηττίον ὑπομένειν τὴν ἀπέχθειν ταύτην τοῖς εὐνοικῶς πρὸς τινὰς ἔχουσι, ἀλλὰ πειρατίον μεθιτάνει τὴν δόξαν τῶν οὕτω πρὸς τοὺς συμβουλευόντας διακειμένων.

β'. Αἰσθάνομενος οὖν οὐχ ἥκιστα σε μεγαλαυχούμενον ἐπὶ τε τῇ Βουσίριδος Ἀπολογία, καὶ τῇ Σωκράτους Κατηγορίᾳ, πειράσομαι σοὶ ποιῆσαι καταφανές, ὅτι τοῦ δέοντος πολὺ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς λόγοις διήμαρτες. Ἀπάντων γὰρ εἰδόντων, ὅτι δεῖ τοὺς μὲν εὐλογεῖν τινὰς βουλομένους πλείω τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν αὐτοῖς *τὰ* προσόντα ἀποφαίνειν, τοὺς δὲ κατηγοροῦντας τάναντία τούτων ποιεῖν, τοσοῦτου δέεις οὕτω κεχεῖσθαι τοῖς λόγοις, ὥστε ὑπὲρ μὲν Βουσίριδος ἀπολογήσασθαι φάσκων, οὐχ ὅπως τῆς ὑπαρχούσης αὐτὸν διαβολῆς ἀπῆλλαξας, ἀλλὰ καὶ τελικιούτην αὐτῷ τὸ μέγεθος παρανομίαν προσήψας, ἥς οὐκ ἐσθ' ὅπως ἂν τις θεινοτέρην ἐξευρεῖν δυναθείη. Τῶν γὰρ ἄλλων τῶν ἐπιχειρησάντων ἐκείνου λοιδορεῖν, τοσοῦτο μόνον περὶ αὐτοῦ βλασημοῦντων, ὡς εἶθε τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους, σὺ καὶ κατεσθίειν αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους ἠτιάσας: Σωκράτους δὲ κατηγορεῖν ἐγγειρήσας, ὥσπερ ἐγκωμιάσαι βουλόμενος. Ἀλικιδιδήν ἐδωκας αὐτῷ μαθητὴν, ὃν ὑπ' ἐκείνου μὲν οὐδαίς ἤθετο παιδευόμενον, ὅτι δὲ πολὺ διήνεγκε τῶν ἄλλων, ἅπαντας ἂν ὁμολογήσειαν. Τοιγαροῦν, εἰ γένοιτο ἐξουσία τοῖς τετελευτηκόσι βουλεύεσθαι περὶ τῶν εἰρημένων, ὁ μὲν χάριν ἂν εἶδείη σοι, ὁ δὲ, εἰ καὶ περὶ τοὺς ἄλλους πράξάτατος ἦν, ἀλλ' οὖν ἐπὶ γε τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις οὕτως ἀγανακτήσειεν, ὥστε μηδεμιᾶς ἂν ἀποσχέσθαι τιμωρίας. Καίτοι: ἴπως οὐκ αἰσχύνεσθαι μᾶλλον, ἢ σεμνύνεσθαι προσήκει, τὸν παρὰ τοῖς λοιδορουμένοις ὑπ' αὐτοῦ μᾶλλον ἀγαπώμενον, ἢ παρὰ τοῖς ἐγκωμιαζομένοις;

γ'. Οὕτω δὲ ἡμέλησας, εἰ μηδὲν ὁμολογούμενον ἔρεις, ὥστ' ἔφη μὲν αὐτὸν τὴν Αἰόλου καὶ τὴν Ὀρφείως ζηλώσαι θεῶν, ἀποφαίνεις δ' αὐτὸν

οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτηδεύσαντα. ἰσότηρον γὰρ τοῖς περὶ Αἰῶλον λεγομένοις αὐτὸν παραβάλωμεν; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τῶν ξένων τοὺς ἐπὶ τὴν χώραν ἐκπίπτοντας, εἰς τὰς αὐτῶν πατρίδας ἀπέστειλεν: ὁ δ' εἰ γὰρ τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις πιστεύειν, τοὺς ξένους θύσας καθήθειν. Ἄλλὰ τοῖς ὀρφεῶς ἔργοις ὁμοιωσώμεν; ἀλλ' ὁ μὲν ἐξ ἄθου τοὺς τεθνεώτας ἀνήγειν, ὁ δὲ πρὸ μοίρας τοὺς ζῶντας ἀπώλλειν. Ἔσθ' ἠδέως ἂν εἰδείην ὅ, τι ποτ' αὐ ἐποίησεν, εἰ καταφρονῶν κῦθων ἐτύγχεν, ὅς, θαυμάζων τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκείνων, ἅπαντα φαίνεται τάναντία διαπραττόμενος. Ὁ δὲ πάντων ἀτοπώτατος, ὅτι, περὶ τὰς γενεαλογίας ἐσπουδακῶς, ἐτόλμησας εἰπεῖν, ὡς τούτους ἐξήλωσεν, ὧν οὐδ' οἱ πατέρες πῶ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γεγονότες ἦσαν.

δ'. Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ προχειρότατον ποιῆν, ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν εἰρηκμένων, μηδὲν ἐπιδεικνύς τῶν ἑαυτοῦ, πειράσομαι σοι διὰ βραχέων δηλωῶσαι τὰ περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, καίπερ οὐ σπουδαίαν οὖσαν, οὐδὲ πεινρῶς λόγους ἔχουσαν, ὡς δεῖ καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιῆσασθαι.

ε'. Περὶ μὲν οὖν τῆς Βουσίριδος εὐγενείας, τίς οὐκ ἂν δυναθείη βραδίως εἰπεῖν; ὁς πατὴρ μὲν ἦν Ποσειδῶνος, μητὴρ δὲ Λιβύης τῆς Ἐπίχρου τοῦ Διός: ἦν φασὶ, πρώτην γυναῖκα βασιλεύσασαν, ὁμώνυμον αὐτῇ τὴν χώραν καταστῆσαι. Τυχῶν δὲ τοιούτων προγόνων, οὐκ ἐπὶ τούτοις μέγα ἐφρόνησεν, ἀλλ' ὥφθει δαῖν καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς αὐτοῦ μνημεῖον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν.

ς'. Τὴν μὲν οὖν μητρίαν ἀρχὴν ὑπερῆδεν, ἐλάττω νομίσας ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν εἶναι. Πλείστους δὲ καταστρεψάμενος, καὶ μεγίστην δύναμιν κτησάμενος, ἐν Αἰγύπτῳ κατεστήσατο τὴν βασιλείαν, οὐκ ἐκ τῶν παρόντων μόνον, ἀλλ' ἐξ ἀπόντων προκρίνας τὴν ἐκεῖ πολὺ διαφέρειν οἰκησιν. Ἐώρα γὰρ τοὺς μὲν ἄλλους τόπους οὐκ εὐκαίρως, οὐδ' εὐαρμόστως, πρὸς τὴν τοῦ σύμπαντος κόσμου φύσιν ἔχοντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ὑπ' ὄμβρων κατακλυζομένους, τοὺς δὲ ὑπὸ καυμάτων διασφειρομένους, ταύτην δὲ τὴν χώραν, ἐν καλλίστῳ μὲν τοῦ κόσμου κειμένην, πλεῖστα δὲ καὶ παντοδαπὰ τὰ γὰρ φέρειν δυναμένην, ἀθανάτῳ δὲ τείχει τῷ Νεῖλῳ τεταχισμένην, ὅς οὐ μόνον φυλακὴν, ἀλλὰ καὶ τροφὴν ἱκανὴν αὐτῇ παρέχειν πέφυκεν: ἀνάλωτος μὲν ὧν καὶ δυσμάχητος τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, εὐαγωγός δὲ καὶ πρὸς πολλὰ χρήσιμος τοῖς ἐντὸς αὐτοῦ κατοικοῦσι. Πρὸς γὰρ τοῖς εἰρημένοισι, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, πρὸς τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν ἰσόθειον πεποίηκε. τῶν γὰρ ὄμβρων καὶ τῶν αὐχμῶν τοῖς μὲν ἄλλοις ὁ Ζεὺς ταμίης ἐστίν, ἐκείνων δ' ἕκαστος ἀμφοτέρων τούτων αὐτὸς αὐτῷ κύριος καθέστηκεν.

Εἰς τοσαύτην δ' ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας ἤκουσιν, ὥστε τῇ μὲν ἀρετῇ καὶ τῇ φύσει τῆς χώρας, καὶ τῷ πλῆθει τῶν παιδίων, ἤπειρον καρποῦνται, τῇ δὲ τῶν ὄντων διαθέσει, καὶ τῇ τῶν ελλειπόντων κομιδῇ, διὰ τὴν τοῦ πατρὸς δύναμιν, νῆσον οἰκοῦσι. Κύκλω γὰρ αὐτὴν περιέχων, καὶ πᾶσαν διαβρέων, πολλὴν αὐτοῖς εὐπορίαν ἀμφοτέρων τούτων πεποίηκεν. Ἡρξάτο μὲν οὖν ἐντεύλειν, ὅθεν περ χρὴ τοὺς εἰ φρονούντας, ἅμα τόπον ὡς καλλίστον καταλαβεῖν, καὶ τὴν τροφὴν ἱκανὴν τῆς περὶ αὐτὸν ἐξευρεῖν.

Ζ'. Μετὰ δὲ ταῦτα, διελόμενος χωρὶς ἐκάστους, τοὺς μὲν ἐπὶ ταῖς ἰερωσύναις κατέστησε, τοὺς δὲ ἐπὶ τὰς τέχνας ἔτρεψε, τοὺς δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον μελετᾶν ἠνάγκασεν: ἠγούμενος, τὰ μὲν ἀναγκαῖα, καὶ τὰς περιουσίας, ἔκ τε τῆς χώρας καὶ τῶν τεχνῶν δεῖν ὑπάρχειν, τούτων δ' εἶναι φυλακὴν ἀσφαλεστάτην, τὴν τε περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμελεῖαν, καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς εὐσεβεῖαν.

Ἡ. Ἄπαντας δὲ τοὺς ἀριθμοὺς περιλαβὼν, ἐξ ὧν ἄριστ' ἂν τις τὰ κοινὰ διοικήσειεν, αἰ τοῖς αὐτοῖς τὰς αὐτὰς πράξεις μεταχειρίζεσθαι προσέταξεν, εἰδὼς τοὺς μὲν μεταβάλλομένους τὰς ἐργασίας, πρὸς οὐδὲν τῶν ἔργων ἀκριβῶς ἔχοντας, τοὺς δὲ ἐπὶ ταῖς αὐταῖς πράξεσι συνεχῶς ἐπιμένοντας, εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστον ἀποτελοῦντας. Ταῦτα οὖν καὶ πρὸς τὰς τέχνας εὐρήσομεν αὐτοὺς πλεῖον διαφέροντας τῶν περὶ τὰς αὐτὰς ἐπιστήμας, ἢ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς τῶν ἰδιωτῶν: καὶ περὶ τὴν Σύνταξιν, δι' ἧς τὴν τε βασιλείαν, καὶ τὴν ἄλλην πολιτείαν διαφυλάττουσιν, οὕτω καλῶς ἔχοντας, ὥστε καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς ὑπὲρ τῶν τούτων λέγειν ἐπιχειροῦντας, καὶ μάλιστα εὐδοκίμοῦντας, τὴν ἐν Αἰγύπτῳ προακρεῖσθαι Πολιτείαν: καὶ Λακεδαιμονίους, μέρος τι τῶν ἐκεῖθεν μιμουμένους, ἀρεστά διοικεῖν τὴν αὐτῶν πόλιν. Καὶ γὰρ τὸ μηδένα τῶν μαγίστων ἀνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν, καὶ τὰ συσσίτια, καὶ τὴν τῶν σωμάτων ἀσκήσιν, ἐπι δὲ τὸ μηδένα, τῶν ἀναγκάων ἀποροῦντα, τῶν κοινῶν προσταγμάτων ἀμελεῖν, μὴ δ' ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις διατρέβειν, ἀλλὰ τοῖς ὅλοις καὶ ταῖς στρατείαις προσέχειν τὸν νοῦν, ἐκεῖθεν ἅπαντα ταῦτ' εὐλόγησαι. Τοσαύτην δὲ χεῖρον τούτοις κίχρηται τῆς ἐπιτηδεύμασιν, ὅσον οὕτω μὲν, ἅπαντες στρατιῶται καταστάντες, βίᾳ τὰ τῶν ἄλλων λαμβάνειν ἀξιοῦσιν: ἐκεῖνοι δ' οὕτως οἰκοῦσιν, ὥσπερ χρὴ τοὺς μήτε τῶν ἰδίων ἀμελοῦντας, μήτε τοῖς ἄλλοτριῶς ἐπιβουλεύοντας. Γνοίη δ' ἂν τις ἐνθύνδε τὸ διάφορον ἐκατέρως τῆς Πολιτείας. Εἰ μὲν γὰρ ἅπαντες μιμησάμεθα τὴν Λακεδαιμονίων Ἀργίαν καὶ Πλεονεξίαν, εὐθὺς ἂν ἀπολοίμεθα, καὶ διὰ τὴν ἐνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν, καὶ διὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦς: εἰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίων χρησθαι νομίμοις βουλευθῆμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐργάζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ τούτων

σώζειν δοξάζειν, ἕκαστοι, τὴν αὐτῶν ἔχοντες, εὐδαιμόνως ἂν τὴν βίον διατελοῦμεν.

Ὅ. Καί μὲν δὴ, καὶ τῆς περὶ τὴν φρόνησιν ἐπιμελείας, εἰκότως ἂν τις ἐκείνων αἴτιον εἶναι νομίσαιεν. Τοῖς γὰρ ἱερεῦσι παρεσκευάσεν, εὐπορίαν μὲν ταῖς ἐκ τῶν ἱερῶν προσόδαις, σωφροσύνην δὲ ταῖς ἀγνεύαις ταῖς ὑπὸ τῶν νόμων προστεταχμέναις, σχολὴν δὲ ταῖς τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀτελείαις. Μεθ' ὧν ἐκείνοι βιοτεύοντες, τοῖς μὲν σώμασιν ἰατρικὴν εἰσπύρον ἐπικουρίαν, οὐ διακεκινδυνευμένοις φαρμάκοις χραιόμενν, ἀλλὰ τοιαύτοις, ἃ τὴν μὲν ἀσφάλειαν ἔχει ὁμοίαν τῇ τροφῇ τῇ καθ' ἡμέραν, τὰς δὲ ὠφελείας τελευκρύτας, ὥστε ἐκείνους ὁμολογουμένως ὑγιεινοτάτους καὶ μακροβιωτάτους εἶναι: ταῖς δὲ ψυχαῖς φιλοσοφίας ἀσκήσιν κατέδειξαν, ἣ καὶ νομιθετήσιν, καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων δύναται ζητῆσαι. Καὶ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ἐπὶ τὰ βέλτερα ἐταξέ, τοὺς δὲ νεωτέρους, ἀμελήσαντας τῶν ἡδονῶν, ἐν Ἀστρονομίᾳ καὶ λογισμοῖς καὶ γεωμετρίᾳ διατρίβειν ἐπεισεν: ὧν τὰς δυνάμεις, οἱ μὲν ὡς πρὸς ἕτερα χροσάσιμους ἐπαινοῦσιν, οἱ δὲ ὡς πλεῖστον πρὸς ἀρετὴν συμβαλλομένης ἀποφαίνων ἐπιχειροῦσι.

Ἰ. Μάλιστα δ' ἐπαινέειν καὶ θαυμάζειν τὴν εὐσέθειαν αὐτῶν ἄξιον, καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς ἕρκειαν. Ὅσοι μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοῦς οὕτω κατασχημάτισαν, ὥστ' ἢ κατὰ φιλοσοφίαν, ἢ κατ' ἄλλην τινα ἀρετὴν ὑπολαμβάνεσθαι μείζονος, ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, οὗτοι μὲν, βλάπτουσι τοὺς ἐξαπατηθέντας: ὅσοι δὲ τῶν θείων πραγμάτων οὕτω προέστησαν, ὥστε καὶ τὰς ἐπιμελείας, καὶ τὰς τιμωρίας, εἶναι δοκιμὴν ἀκριβεστέρας τῶν συμβαινόντων, οἱ δὲ τοιοῦτοι πλεῖστα τῶν τῶν ἀνθρώπων βίον ὠφελοῦσι. Καὶ γὰρ τὴν ἀρχὴν οἱ τὸν ρῖθον ἡμῖν ἐργασάμενοι τούτων, αἴτιοι γέγονασιν τοῦ μὴ παντάπασι θηριωδῶς δικαιοῦσθαι πρὸς ἀλλήλους. Ἐκείνοι τοίνυν οὕτως ἀγίως καὶ σεμνῶς περὶ ταῦτα ἔχουσιν, ὥστε καὶ τοὺς ἔρκους πιστοτέρους εἶναι τοὺς ἐν τοῖς ἐκείνων ἱεροῖς, ἢ τοὺς παρ' ἄλλοις καθεστηκότας: καὶ τῶν ἀμαρτημάτων ἕκαστον οἰεσθαι παραχρῆμα δῶσειν δίκην, ἀλλ' οὐ διαλήσειν τὸν παρόντα χρόνον, οὐδὲ εἰς τοὺς παῖδας ἀναδληθήσεσθαι τὰς τιμωρίας. Καὶ τούτ' εἰκότως δοξάζουσι: πολλὰς γὰρ αὐτοῖς καὶ παντοδαπὰς ἀσκήσεις τῆς θεοῦτητος ἐκείνος κατέστησεν, ὅστις καὶ τῶν ζῶων τῶν παρ' ἡμῖν καταρρονοούμενων ἐστὶν ἃ σίβεσθαι καὶ τιμᾶν ἐνομοθέτησεν, οὐκ ἀγνοῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐθίζειν οἴόμενος δεῖν τὸν ὄχλον ἅπασιν ἐμμένειν τοῖς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων παραγγελομένοις, ἅμα δὲ βουλόμενος παῖραν λαμβάνειν ἐν τοῖς φανεροῖς, ἦν τινα περὶ τῶν ἀρανῶν διάνοιαν ἔχουσιν. Ἐνόμιζε γὰρ, τοὺς μὲν τούτων ὀλιγορῶντας, τυχόν ἂν καὶ τῶν μειζόνων καταρρονήσειν, τοὺς δ' ἐπὶ πάντων

ἑμοίως ἐμμένοντας τῇ τάξει, βεβαίως ἔσεσθαι τὴν αὐτῶν εὐσέβειαν ἐπιθεδαυμένους.

ια. Ἐχοι δ' ἂν τις, μὴ σπεύδειν ὠρμηκένος, πολλὰ καὶ μεγάλα περὶ τῆς ὁσιότητος αὐτῶν διελεῖν, ἢν οὔτε μόνος, οὔτε πρῶτος ἐγὼ τυγχάνω καθωρακῶς, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν προγεγενημένων, ὧν καὶ Πυθιγόρας ὁ Σάμιος εἰς ἔστιν: δε ἀρικόμενος εἰς Αἴγυπτον, καὶ μαθητῆς ἐκείνων γενόμενος, τὴν τε ἄλλην φιλοσοφίαν πρῶτος εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκόμισε, καὶ τὰ περὶ τὰς θυσίας τε καὶ τὰς ἀγιστείας τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιφανέστερον τῶν ἄλλων ἐσπούδασεν: ἠγούμενος, εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ διὰ ταῦτα πλέον γίγνεται παρὰ τῶν θεῶν, ἀλλὰ παρὰ γε τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τούτων μάλιστα εὐδοκιμήσειν. Ὅπερ αὐτῷ καὶ συνέβη: τοσοῦτον γὰρ εὐδοξία τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν, ὥστε καὶ τοὺς νεωτέρους ἅπαντας ἐπιθυμοῦν αὐτοῦ μαθητὰς εἶναι, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἧδιον ἔσθαι τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν, ἐκείνῳ συγγιγνομένους, ἢ τῶν οἰκείων ἐπιμελουμένους. Καὶ τούτοις οὐχ οἷόν τε ἀπιστεῖν: ἔτι γὰρ καὶ νῦν τοὺς προσποιουμένους ἐκείνου μαθητὰς εἶναι, μᾶλλον σιγῶντας θαυμάζομεν, ἢ τοὺς ἐπὶ τῷ λέγειν μεγίστην δόξαν ἔχοντας.

ιβ'. Ἴσως ἂν οὖν τοῖς εἰρημένοις ἀπαντήσῃς, ὅτι τὴν μὲν χώραν καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὴν εὐσέθειαν, ἔτι δὲ καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐπικινῶ τῶν Αἰγυπτίων: ὧς δὲ τούτων αἴτιος ἦν, ὃν ὑπέθεμαι, οὐδεμίαν ἔχω λέγειν ἀπόδειξιν.

ιγ'. Ἐγὼ δ', εἰ μὲν ἄλλος τις μοι τὸν τρόπον τούτον ἐπέπληκτεν, ἠγούμην ἂν αὐτὸν πεπαιδευμένως ἐπιτιμᾶν: σοὶ δ' οὐ προσήκει ταύτην ποιῆσαι τὴν ἐπίληψιν. Βουληθεὶς γὰρ Βούσιρον εὐλογεῖν, προεἶλου λέγειν, ὧς τὸν τε Νεῖλον περὶ τὴν χώραν περιέβηξες, καὶ τῶν ξένων τοὺς εἰσαφικνουμένους κατήσθην: ὧς δὲ ταῦτ' ἐποίησεν, οὐδεμίαν πίστιν εἴρηκας. Καίτοι ἴπως οὐ καταγέλαστόν ἐστι, ταῦτα παρὰ τῶν ἄλλων ἀπειπεῖν, οἷ: αὐτὸς μὲν κατὰ μικρὸν κεχρημένος τυγχάνεις; ἀλλὰ τοσοῦτο πλέον ἡμῶν ἀπέχεις τοῦ πιστὰ λέγειν, ὅσον ἐγὼ μὲν οὐθένος αὐτὸν αἰτιῶμαι τῶν ἀδυνάτων, ἀλλὰ νόμων καὶ Πολιτείας, αἵπερ εἰσὶ πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῶν καλῶν κἀγαθῶν: σὺ δὲ τοιούτων δημιουργὸν ἀποφαίνεις, ὧν οὐδέτερον οὐδεὶς ἂν ἀνθρώπων ποιήσειεν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς τῶν θηρίων ὠμότητος, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως ἔργον ἐστίν. Ἐπειτ' εἰ καὶ τυγχάνομεν ἀμφοτέροι τὰ ψευδῆ λέγοντες, ὅλλ' οὖν ἐγὼ μὲν τούτοις κέχρημαι τοῖς λόγοις, οἷς περ γὰρ τοὺς ἐπικινῶντας, σὺ δ' οἷ προσήκει τοὺς λοιδοροῦντας: ὥστ' οὐ μόνον τῆς ἀληθείας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδέας ὅλης, δι' ἧς εὐλογεῖν δεῖ, φαίνῃ διημαρτηκῶς.

κδ'. Χωρίς δὲ τούτων, εἰ δεῖ τῶν ὄντων ἀπαλλαγέντα τον ἴσον λόγον ἐξετάζειν, οὐδεὶς ἂν αὐτῷ δικαίως ἀπιστήσῃεν. Εἰ μὲν γὰρ ἄλλος τις ἦν φανερός ὁ ταῦτα πράξας, ἂ ἐγὼ φημί γεγενῆσθαι δι' ἐκείνου, ὁμολογῶ λίαν εἶναι τολμηρός, εἰ περὶ ὧν ἄπαντα; ἐπίστανται περὶ τούτων μετ' ἐπιβάν ἐπιχειρῶ. Νῦν δ', ἐν κοινῷ τῶν πραγμάτων ὄντων, καὶ δοξάζωσι διόν περὶ αὐτῶν, ἵσταν ἂν τις τῶν ἐκεῖ καθεστῶτων, ἐκ τῶν εὐκρίτων σκοπούμενος, αἰτιώτερον εἶναι νομίσῃεν, ἢ τὴν ἐκ Προσιδῶνος μὲν γεγονότα, πρὸς δὲ μητρὶς ἀπὸ Διὸς ὄντα, μαγίστην δὲ δύναμιν τῶν καθ' αὐτὸν κτησάμενον, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὀνομαστότατον γεγενῆμένον; ὡ γὰρ δὴ που τοὺς ἄπαι τοῦτοις ἀπολειμμένους προσήκει μάλλιν, ἢ ἐκείνον, τελειούτων ἀρχῶν εὐρετὴν, γεγενησθαι.

κε'. Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς χρόνοι; βραχίως ἂν τις τοὺς λόγους τοῦ τῶν λοιδορούντων ἐκείνου, ψευθεὶς ὄντας ἐπιδειξείεν; οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς Βουσίριδος ξινοκτονίας κατηγοροῦσι, καὶ ρακίον αὐτὸν ὑφ' Ἡρακλέους ἀποθνεῖν ὁμολογεῖται, οὐ παρὰ πάντων τῶν λογοποιῶν, Περσέως τοῦ Διὸς καὶ Διῶν; Ἡρακλῆς μὲν εἶναι τέτακτον γενναῖς νεώτερον, Βούσirin δὲ πλέον ἢ δικαιοσύνης ἔσται πρεσβύτερον. Καίτοι τὸν βουλούμενον διαλύσασθαι τῆς ὑπὲρ ἐκείνου διαβολῆς, πῶς οὐκ ἀτοπὸν ἔσται ταύτην τὴν πίστιν παραλιπεῖν, τὴν ὅπως ἐναρχῆ, καὶ τελειούτην δύναμιν ἔχουσαν;

κς'. Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν σοι τῆς ἀληθείας ἐμίλησεν, ἀλλὰ τὰς τῶν ποικιῶν βλασφημίας ἐπικυλιώσας, οἱ θεοῖοτερα μὲν πατριώτης καὶ πεπονθῆτας ἀποφαίνουσι τοὺς ἐκ τῶν ἀλανάτων γεγονότας, ἢ τοὺς ἐκ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀνοσιωτάτων, τιοῦτας δὲ λόγους περὶ αὐτῶν τῶν θεῶν εἰρήκασιν, οὐς οὐδεὶς ἂν περὶ τῶν ἐχθρῶν πολυμήσειεν εἰπεῖν: οὐ γὰρ μόνον κλοπᾶς καὶ μοιχείας καὶ παρὰ ἀνθρώποις θητείας αὐτοῖς ὀνειδίσκν, ἀλλὰ καὶ παίδων βρώσεις, καὶ πατέρων ἐκτομάς, καὶ μητέρων συνουσίας, καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας ἐλογοποίησεν κατὰ τούτων. Ὑπὲρ ὧν τὴν μὲν ἀξίαν δίκην οὐκ ἔδωσκν, οὐ μὲν ἀτιμώρητοί γε διέφυγον: ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν πλανῆται, καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς κατέστησκν, οἱ δ' ἐτυρλώθησκν, ἄλλοι δὲ φεύγοντες τὴν πατρίδα, καὶ τοῖς οἰκείαις πολεμοῦντες, ἄπαντα τὸν χρόνον διετέλεσκν, Ὀρρεὺς δὲ, ὁ μάλιστα τῶν τοιούτων λόγων ἀψάμενος, διασπαθθεὶς τὸν βίον ἐτελεύτησεν. Ἔστ', ἂν σωφρονῶμεν, οὐ μιμησόμεθα τοὺς λόγους τοὺς ἐκείνων, οὐδὲ περὶ μὲν τῆς ἀλλήλων κατηγορίας νομοθετήσομεν, τῆς δ' εἰς τοὺς θεοὺς παρρησίας ὀλιγορήσομεν: ἀλλὰ φυλαξόμεθα, καὶ νομιούμεν ὁμοίως τοὺς τε λέγοντας τὰ τοιαῦτα πλημμελεῖν, καὶ τοὺς πιεθύνοντας αὐτοῖς.

κε'. Ἐγὼ μὲν οὖν, οὐχ ὅπως τοὺς θεοὺς, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς ἐξ' ἐκείνων γε-

γινώσκας, οὐδεμίαν ἠγοῦμαι κακίας μετασχεῖν, ἀλλ' αὐτούς τε τὰς πάσας ἔχοντας ἀρετὰς φῆναι, καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων ἡγεμόνας καὶ διδασκάλους γενέσθαι. Καὶ γὰρ ἄλογον, εἰ τῆς μὲν ἡμετέρας εὐπαιδίας εἰς τοὺς θεοὺς τὴν αἰτίαν ἀναφέρομεν, τῆς δὲ σφετέρως αὐτῶν μηδὲν αὐτοὺς φροντίζειν νομίζομεν: ἀλλ' εἰ μὲν ἡμῶν τις τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως καταστατὴν κύριος, οὐ δ' ἂν τοὺς οἰκέτας ἐάσειεν εἶναι πονηροί: ἐκείνων δὲ οὐ καταργησώσκοιμεν, εἰ τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας περιδοίεν, οὕτως ἀσεβεῖς καὶ παρανόμους ὄντας: καὶ σὺ μὲν οἶει καὶ τοὺς μηδὲν προσήκοντας, ἂν σοι πλησιάσωσι, βελτίστους ποιήσῃς, τοὺς δὲ θεοὺς οὐδεμίαν ἠγῆ τῆς τῶν παιδῶν ἀρετῆς ἔχειν ἐπιμελεῖσθαι. Καίτοι κατὰ τὸν σὸν λόγον δυσὶν τοῖν αἰσχίστοις οὐ διαμικρτάνουσιν: εἰ μὲν γὰρ μηδὲ βούλονται χρηστούς αὐτοὺς εἶναι, χείρους εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνειαν: εἰ δὲ βούλονται μὲν, ἀποροῦσι δὲ ἅπως ποιήσωσιν, ἐλάττω τῶν σοριστῶν τὴν δύναμιν ἔχουσι.

ιγ'. Πολλῶν δ' ἐνόητων εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἄν τις καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογίαὶν μακύνειεν, οὐχ ἠγοῦμαι δεῖν μακρολογεῖν: οὐ γὰρ ἐπίδειξιν τοῖς ἄλλοις ποιούμενος, ἀλλ' ὑποδειξὴν σοὶ βουλόμενος, ὡς χρὴ τούτων ἑκάτερον ποιεῖν, διελέγμαι περὶ αὐτῶν. Ἐπεὶ τὸν γε λόγον, ὃν συνέγραψας, οὐκ ἀπολογίαὶν ὑπὲρ Βουσίριδος, ἀλλ' ὁμολογίαν τῶν ἐγκαλουμένων δικαίως ἂν τις εἶναι νομίσαιεν: οὐ γὰρ ἀπολύεις αὐτὸν τῶν ἀμικρτιῶν, ἀλλὰ ἀποφαίνεις, ὡς καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ταῦτά πεποιήκασι, βραχυμοτάτην τοῖς ἀμικρτάνουσιν εὐρίσκων καταφυγὴν. Εἰ γὰρ τῶν μὲν ἀδικημάτων οὐ βραδίον εὐρεῖν, ὃ μήπω τυγχάνει γεγενημένον, τοὺς δ' ἐφ' ἑκάστοις αὐτῶν ἀλισκομένους, μηδὲν ἠγοίμεθα δεῖν ποιεῖν, ὅταν ἕτεροι ταῦτά φαινῶνται διαπεπραγμένοι, ἵπως οὐκ ἂν καὶ τὰς ἀπολογίας ἅπασι βραδίας ποιήσαιμεν, καὶ τοῖς βουλομένοις εἶναι πονηροί: πολλὴν ἐξουσίαν κατασκευάσαιμεν;

ιδ'. Μάλιστα δ' ἂν κατίδοις τὴν εὐθήϊαν τῶν εἰρημένων, ἐπὶ σαυτοῦ θεωρήσας: ἐνθυμήθητι γὰρ, εἰ, μεγάλων καὶ δεινῶν αἰτιῶν περὶ σὲ γεγενημένων, τοῦτόν τις σοι τὸν τρόπον συνείποι, πῶς ἂν διατεθείης: ἐγὼ μὲν οἶδ' ὅτι πολὺ μᾶλλον αὐτὸν μισήσεις, ἢ τοὺς κατηγοροῦντας. Καίτοι ἵπως οὐκ αἰσχρὸν, τοιαύτας ὑπὲρ τῶν ἄλλων ποιῆσθαι τὰς ἀπολογίας, ἐφ' αἷς ὑπὲρ σαυτοῦ λεγομέναις μάλιστα ἂν ὀργισθείης;

κ'. Σκέψαι δὲ κάκεινο, καὶ διέλθε πρὸς αὐτόν. Εἴ τις τῶν σοὶ συνόντων ἐπαρθείη ποιεῖν, ἃ σὺ τυγχάνεις εὐλογῶν, ἵπως οὐκ ἂν ἀθλιώτατος εἴη καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν πώποτε γεγενημένων; Ἄρ' οὖν γρη τοιοῦτους λόγους συγγράφειν, αἷς τοῦτο προσέσται μέγιστον ἀγαθόν, ἢν μηδένα πείσαι τῶν ἀκαουσάντων δυνηθῶσιν;

κβ'. Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἂν εἴποις, ὡς οὐδὲ σὲ τοῦτο παρέλαθην, ἀλλ' ἤθεω-
λήθης τοῖς φιλοσόφοις παράδειγμα καταλιπεῖν; ὡς χρὴ περὶ τῶν αἰσχροῶν
αἰτιῶν καὶ δυσχερῶν πραγμάτων ποιῆσθαι τὰς ἀπολογίας. Ἀλλ' εἰ καὶ
πρότερον ἠγνοεῖς, εἰμαί σοι νῦν γεγονῆσθαι φανερόν, ὅτι πολὺ θάπτον ἂν
τις σωθεῖν, μηδὲν φθειρῆσθαι, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπολογησάμενος.
Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι τῆς φιλοσοφίας ἐπικλήρωσ διακειμένης,
καὶ φθινομένης, διὰ τοὺς τοιοῦτους τῶν λόγων ἔτι μᾶλλον αὐτὴν μισήσουσιν.

κβ'. Ἦν οὖν μοι πείθῃ, μάλιστα μὲν οὐ ποιήσεις τοῦ λοιποῦ πονηρὰς
ὑποθέσεις, εἰ δὲ μὴ, τοιαῦτα ζητήσεις λέγειν, ἐξ ὧν μὴτ' αὐτὸς χειρῶν εἶναι
δόξεις, μήτε τοὺς μιμουμένους λυμανῆ, μήτε τὴν περὶ τοὺς λόγους παί-
δουσιν διαβαλεῖς.

κγ'. Καὶ μὴ θαύμαζε, εἰ, νεώτερος ὢν, καὶ μηδὲν σοι προσήκων, οὕτω
προχείρως ἐπιχειρῶ σε κωθετεῖν: ἠγοῦμαι γὰρ, οὐ τῶν πρεσβυτάτων, οὐδὲ
τῶν οἰκειοτάτων, ἀλλὰ τῶν πλεῖστα εἰδύτων, καὶ βουλομένων ὠφελεῖν,
ἔργον εἶναι περὶ τῶν τοιούτων συμβουλεύειν.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΣΙΡΕΙΟΥ ΕΓΚΩΜΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ Π. ΣΟΦΙΑΝΟΠΩΛΟΝ.

(Καθ' ὑπαγόρευσιν.)

Εἰς τὴν Ἀνάλυσιν τοῦ Εὐαγόρου, ἀπλώσαμεν παρόρμητικῶν χειρῶν κατὰ τοῦ Ἀντι-
κοινωνικοῦ Δόγματος τοῦ μεγαλήτερου τῆς Γῆς Ποιητοῦ, τοῦ Οὐαίου, ὅτι συγκατένευσεν,
ὁ Ὀλύμπιος οὗτος θεὸς νὰ ἀναγνωρίσῃ ἕνα Κοίρανον, ἕνα Βασίλεα, ὁλοκαθ' ἠγεμόνα
Ἀσύντακτον, ἕνα κατατάξῃ τὴν δυσχερῆ ἀνθρωπότητα, χωρὶς Ἀντιπροσώπων σύμπραξιν.
Ἐν τῷ μέτῳ τοιαύτης πολιτικῆς μίθης ἐνεθυμῆθ' ὁ Μέγας Ποιητὴς, μόνον τὸν μεγαλήτε-
ρον τῶν πρὸ αὐτοῦ Ῥήτορα, τὸν Νίστορα, ὑπεράνω τῶν Δικημάτων, ἀπαράλλακτα ὡς ὁ
Ἰσοκράτης καὶ Εὐριπίδης τὸν Σωκράτη. Τοῦ Βουσίρειος ὁ σκοπὸς ἀποδίδει τοῦ μεγα-
λήτερου ἠθικοῦ Φιλοσόφου τὴν Ἀνιμωσιν καὶ τὸν ἔλεγχον ἐναντίον ἐνὸς Παύλουρογράφου,
τοῦ Πολυκράτους, ὅστις ἀπο βόρρον Ἀλόγων ἐκπαθήσας εἰσῆλθεν ἀγεωμέτρως εἰς
τὰ μυστήρια τῆς Ἀθανασίας.

Ὅλαι αἱ ἐποχαὶ περιέχουν ἄχρη καὶ πίτυρα, εἴτε Πρόδον καὶ Ὀπισθοδρομήσιν,
καθὼς καὶ ὅλαι αἱ βιομηχανίαι ἐργατικῆς Μελίσσας καὶ Κερῆας: ἀποδείξει: ὅτι ἐπὶ μα-
ταίῳ ἀγωνίζονται οἱ ἑκτοῦς μόνον τελείως φροντίζοντες νὰ βλέπουσιν καὶ οἱ χαίροντες ἐν
τῷ μέτῳ του Χαμαλικοῦ ὄχλου ὡς ὑπερτερουῦτες αὐτόν. Ὅταν ἡ παιδεία περικυκλοῦται
ἀπὸ ἀμαθείας καὶ βαναύσεως, ὡς περιμένη τύχην Σίτου ἀπὸ ἀνάθιας καὶ τριβόλους πηκτο-
μένου.

Ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους παρὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ γειτόνων, συγγενῶν καὶ ὁμοφύλων
σκευωρηθείς ἐν ταῖς φρεσιν αἰετῶν καὶ πανευγενεῖς Ἀθηναῖς ἀποδεικνύει ὅτι, ἐν ὅσῳ οἱ πεπαι-
δευμένοι εἶναι ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν καὶ μὲ περιωρισμένα: ἰδέας καὶ γνώσεις ἠθικῆς, ὁ δὲ
λαὸς εἰς χυδῆν κατάστασιν, Κοῦφος, Ἀβιομήχανος, Ἀσύντακτος, καὶ Πένος, ὡς περιμέ-
νον τύχην Ἀρνίου ἐν μέτῳ λύκων διατωμένου.

Ενας ψευδολογώτατος πατζκουρογράφος, ως ὁ Παλιολόγος καὶ Φραντζῆς τῶν ἡμερῶν μας, ἀπὸ τοῦ ὄχλου τῆν ἑλευθερὴν καταστατὴν ἀναστῆς ἐπὶ τῶν ἀνακτορίων τῆς Ἀνάσσης Ἀθηνᾶς, συνέλαβεν ἰδίᾳ ἕνα συγγράφη Ἀπολογικὴν καὶ Κατηγορικὴν Σωκράτους, ἦγον Ἐγκώμιον καὶ λόγον σοφιστικῶν.

Ὁ Ράτωρ Ἰσοκράτης, εὐαπλαγχχνίᾳ κινούμενος, ἔβλησε νὰ ἐπανορθώσῃ τὸν περὶ τῆν Κύπρον πλανώμενον τότε Σοφιστῆν τοῦτον πῆκπον ὡς τύπου καὶ ὑπογραμμῶν τοιαύτης ἐγκωμιστικῆς Ἐπιστήμης τοῦ παρόντα Λόγου. Σχολαίον διδασκτικώτερον παρ' αὐτὸν δὲν ὑπάρχει διὰ τῆν κωτερίαν Ἑλλάδα! Μολοῦσι δημοκρατοῦνται κ' Ἀθῆναι, δὲν ἀποκατῆ ὁ θινόντερος τῶν Ρατῶρων καὶ Ἰθικώτερος τῶν Φιλοσόφων Ἰσοκράτης νὰ προστατικῆσθῃ κερδῶστικῶν τῆν ἀρετῆν καὶ νὰ σταλεῖται τῆν κακίαν τῶν συκοφαντῶν καὶ φουῶν.

Μεταξὺ τῶν ἐγκλημάτων τῆς καθυστάσεως, εἰς ὅσα ἡ παλαιαία τῶν ἀνθρώπων ἐπρωῖξε, δὲν ὑπάρχουσι τὰ φρικωδέστερα: τὸ Κῶσιον τοῦ Σωκράτους, θνατοῦ, καὶ ἡ Χολὴ μετὰ τοῦ ἔξου; τοῦ Ἰσοῦ, Ἀθανάτου. Καὶ μολοῦστικῶν, ὁ μὲν Πέτρος ἀνεῖται τὸν Διδάσκτικον, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ὁ Ἰσοκράτης μολοῦστικῶν ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ συγγράμμου, ἡμέτερος; καὶ συμπολίτεῦ αὐτοῦ Σωκράτους, τρέμων τῆν δεσποτικῶν τῆς ἀμαθίας; Πικραδοῦς τῶν ἰθῶν ἡ Ἰστορικῶν διδασκτικῶν καὶ πειρίσογος! Ν' ἀρεῖται ὁ Πέτρος τὸν διδάσκτικον εἶναι ὀπισθοῦν εὐλογημένον, διότι ὁ κίνδυνος ἐκείνο ἀκδη κατίνουσι τῆς ἔξουσι; ἀλλ' ὅταν τις φρασεῖσθῇ ὅτι καὶ μετὰ παρήλευτεν χρόνον ὁ Ἰσοκράτης δὲν ἀποτολμᾷ κ' εὐθείαν νὰ συγγράψῃ περὶ τοῦ οἴλου τοῦ Σωκράτους, δεινοτέρῶν κατῆστικῶν παρὰ τῶν Ἀπολίτων Κοινωνιῶν καὶ τῶν Ἀνῶν χυδαίων δὲν δύναται νὰ εὐρῇ. Γράφει Παναθένικῶν ὁ Ἰσοκράτης, συνάθει Ἐγκώμιον Ρητορικῶν διὰ τῆν Ἑλίην, τὸν Εὐαγόρων καὶ τὸν Βούστριον, ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τοῦ Σωκράτη μολοῦστικῶν καὶ μετὰ βίας ὁ τρυφικώτατος Εὐριπίδης ἀνεγκωμιστικῶν διαπερῆ ὡς ἡ ἀστραπὴ ἀπὸ τῆν ἄψην τῶν ἀνῶν Ἀθηναίων τὸ « Ἐκάνετι, ἔκάνετι τῶν Ἑλλῶρων τὸν ἀρεστον! » Ἐνῶσθῃ εἰς τοιαύτην καταστατικῶν εὐρίσκουσι οἱ Λαοὶ, μὴ ἐπίστουσι οἱ Φιλόσοφοι νὰ ἴδουσι ἐπιτερωκώμενος; τοῦ; πόνο; τῶν μὲ τῆν βελτίωστικῶν τῶν Κοινωνιῶν! Ὅπου στωρῶν ῥάθδο; Τυράννων μακτιζῆ καὶ ψευδολογικώτατος Γλάρων οἰνοχολοῦστικῶν ὄχλους κερῶν, σωτῆρια δὲν ὑπάρχει.

Ὁ ὑπικῶν πλῆν εἰς Κορινθου, εἶπον οἱ παλαιοὶ! Δὲν εἶναι ἰθῶν, δὲν εἶναι δεδομένον ἀπὸ τῶν Οὐρανοῦ εἰς τὸν τοχόντικῶν νὰ πλησιάζῃ τῶν περιθῶν τῆς Ἀθηνᾶς! Ἡ σοφία καὶ τὰ γράμματα εἶναι προνοητικῶν διὰ τὰς μεγάλας Κεφαλῆς, ἐνῶ οἱ Μικροκέφαλοι καὶ στενωκέφαλοι ἐγεννήθησαν διὰ νὰ δουλεύουσι: ὅταν ποτὲ δούλοι ἐλευθῆρων γενέων δὲν ἐδημιούρησαν; Καθῶς ἐπίσης Ἐλευθερία, Ἀυτονομία καὶ Δημοκρατικῶν συνταγματικῶν Νόμοι δὲν ἀνερῆσαν; μολοῦστικῶν δικατροῦνται, εἶμῃ ὅπου ὑπάρχει Ἰθικῶν θεωρία καὶ πράξις, καὶ ὅπου ὁ Λαὸς ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆν χραλικῶν τάξιν .

Τὸ Ἐγκώμιον τοῦ Εὐαγόρου ἐχρῶστικῶν εἰς τῆν μεμνηρικῶν τῶν Σωκράτους ἀρετῶν καὶ τῆν σχολῶν τοῦ Ἰσοκράτους, ἀλλ', ὡς πολλῶν εἶπομεν, ἀνάγκη τις πρώτον ἑκυτόν νὰ σέβεται, κ' ἐπειτα ὄλον τὸν λοιπὸν κόσμον . Ἄν οἱ σοφοὶ ἦναι τῶν κοινωνιῶν ἡ ψυχῆ, εἶπεται ὅτι αὐτοὶ νὰ προτιμῶνται παρ' ὄλα τ' ἄλλα τῆς κοινωνίας; μέλη πρέπει .

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Α.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ ΦΙΛΙΠΠΩ ΤΩ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΪ ΧΑΪΡΕΙΝ.

Εἰ μὲν νεώτερος ἦν, οὐκ ἂν ἐπιστολὴν ἔπεμπον, ἀλλ' αὐτὸς ἂν σοὶ πλεῖστας ἐνταῦθα διελέχθην. Ἐπειδὴ δὲ οὐ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὄντες τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς καιρὸς, καὶ ὁ τῶν πραγμάτων, συμβέβηκεν, ἀλλ' ἐγὼ μὲν προαπέβην, τὰ δὲ πράττεσθαι νῦν ἀκμὴν εἴληφεν, ὡς οἷόν τε ἔστιν ἐκ τῶν παρόντων, οὕτω σοὶ πειράσσομαι δηλώσαι περὶ αὐτῶν.

Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι τοῖς συμβουλευέσειν ἐπιχειροῦσι πολὺ διαφέρει, μὴ διὰ γραμμάτων ποιῆσθαι τὴν συνουσίαν, ἀλλ' αὐτοὺς πλησιάσαντας: οὐ μόνον ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ῥᾶον ἂν τις παρὼν πρὸς παρόντας φράσαιεν, ἢ δι' ἐπιστολῆς δηλώσαιεν: οὐδ' ὅτι πάντες τοῖς λεγομένοις μᾶλλον ἢ τοῖς γεγραμμένοις πιστεύουσι, καὶ τῶν μὲν ὡς εἰσηγημάτων, τῶν δ' ὡς ποιημάτων, ποιῶντας τὴν ἀκρόασιν: ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις ἐν μὲν ταῖς συνουσίαις, ἢ ἀγνοῖται τι τῶν λεγομένων, ἢ μὴ πιστευθῆ παρὼν ὁ τὸν λόγον διεξίδων, ἀμφοτέροις τοῦτοις ἐπήμυνεν: ἐν δὲ τοῖς ἐπιστελλομένοις, ἂν τι συμβῆ τοιούτων, οὐκ ἔστιν ὁ διορθώσων: ἀπόντος γὰρ τοῦ γραψάντος, ἔρημα τοῦ βοηθήσοντος ἔστιν. Οὐ μὲν ἀλλ', ἐπειδὴ σὺ μέλλεις αὐτῶν ἔσεσθαι κριτὴς, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω φανήσεσθαι λέγοντας ἡμᾶς τι τῶν δεόντων: ἠγοῦμαι γὰρ ἀπάσας ἀφελόντα σε τὰς δυσχερεῖας τὰς προειρημένας αὐταῖς ταῖς πράξεσι προσέξειν τὸν νῦν.

Καίτοι τινὲς ἤδη με τῶν σοὶ πλησιασάντων ἐκφοβεῖν ἐπεχείρησαν, λέγοντες, ὡς σὺ τοὺς μὲν κολακεύοντας τιμᾶς, τῶν δὲ συμβουλευόντων κατακρονεῖς. Ἐγὼ δ', εἰ μὲν ἀπεδεχόμενι τοὺς λόγους τοὺς ἐκείνων, πολλὴν ἂν ἡσυχίαν εἶχον: νῦν δ' οὐδεὶς ἂν με πείσαιεν, ὡς οἷόν τ' ἐστὶ τοσοῦτον καὶ ταῖς πράξεσι καὶ τῇ γνώμῃ διενεγκεῖν, ἐὰν μὴ τις τῶν μὲν μαθητῆς, τῶν δ' ἀκροατῆς, τῶν δ' εὐευγέτης γένηται, καὶ πανταχόθεν προσαγάγηται, καὶ συλλέξηται, δι' ὧν οἷόν τ' ἔστιν ἀσχῆσαι τὴν αὐτοῦ διάνοιαν. Ἐπήρθην μὲν οὖν ἐπιστέλλειν σοὶ διὰ ταῦτα.

Λέγειν δὲ μέλλον περὶ πραγμάτων [πολλῶν] καὶ μεγάλων, καὶ περὶ ὧν οὐδενὶ τῶν ὄντων ἀκοῦσαι μᾶλλον ἢ σοὶ προσήκει, νομίζω δεῖν με προθύ-

μως οὕτω σε παρακαλεῖν, ἵνα γένη συγγράμματος ἀκροατής. Οὐ γὰρ οὗτ' ἐγὼ τυγχάνω φιλοτίμως διακειμένος, οὔτε σὺ λανθάνεις ἡμᾶς πλήρης ὧν τῶν τοιούτων. Πρὸς δὲ τούτοις κἀκείνο πᾶσι φανερόν, ὅτι τοῖς μὲν ἐπιδείξεως δεομένοις αἱ πανηγύρεις ἀρμόττουσιν: ἐκάστη γὰρ ἂν τις ἐν πλείστοις τὴν αὐτοῦ δύναμιν διασπείρει: τοῖς δὲ δικπραΐσχαί τι βουλομένοις, πρὸς τοῦτον διαλεκτέον, ὅστις τάχιστα μέλλει τὰς πράξεις ἐπιτελεῖν, τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου δηλωθείσας. Εἰ μὲν οὖν μιᾶ τινι πόλει εἰσηγούμην, πρὸς τοὺς ἐκείνης πρωεστῶτας τοῦ; λόγους ἂν ἐποιούμην: ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας παρεσκευάσμαι συμβουλευεῖν, ἑπρὸς τίν' ἂν δικαιότερον διαλεγθῆην, ἢ πρὸς τὸν πρωτεύοντα τοῦ γένους, καὶ μεγίστην ἔχοντα δύναμιν;

Καὶ μὴν οὗδ' ἀκέρως φανησόμεθα μεμνημένοι περὶ τούτων. Ὅτι μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀρχὴν εἶχον, οὐ βῆδρον ἦν ἐπιμεληθῆναί σοι τῶν περὶ τὸν τόπον τὸν ἡμετέρων, οὔδ' ἐπὶ τούτοις ἐναντία πράττειν. Ἀλλὰ νῦν Λακεδαιμόνιοι μὲν οὕτω πράττουσιν, ὥστ' ἀγαπᾶν, ἦν τὴν χώραν τὴν αὐτῶν ἔχωσιν: ἡ δ' ἡμετέρα πόλις ἡδέως ἂν αὐτὴν σοι παρασχοί συνγωνισομένην, ἦν τι πράττης ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγαθόν. Ἡὼς οὖν ἂν παραπέσοι καλλίων καιρὸς τοῦ νῦν σοι παρόντος;

Καὶ μὴ θυμάσης, εἰ, μήτε δημογορῶν, μήτε στρατηγῶν, μήτ' ἄλλως δυνάστης ὧν, οὕτως ἐμβριθῆς αἰροῦμαι πράγμα, καὶ δυσὶν ἐπιχειρῶ τοῖν μεγίστοις, ὑπὲρ τε τῆς Ἑλλάδος λέγειν, καὶ σοὶ συμβουλεύειν. Ἐγὼ γὰρ τοῦ μὲν πράττειν τι τῶν κοινῶν εὐθύς ἐξέστην (δι' ἧς δὲ προφάσεις, πολὺ ἂν εἴη ἔργον λέγειν), τῆς δὲ παιδείσεως τῆς τῶν μὲν μικρῶν καταφρονούσης, τῶν δὲ μεγάλων ἐφικνεῖσθαι πειρωμένης, οὐκ ἂν φανείην ἄπειρος γεγεννημένος. ἴσθ' οὐδὲν ἄτοπον, εἴ τι τῶν συμπερόντων ἰδεῖν μᾶλλον δυναθεῖν, τῶν εἰκῆ μὲν πολιτευομένων, μεγάλην δὲ δόξαν ἐσχηκότων. Δηλώσομεν δ' οὐκ εἰς ἀναβολὰς, εἴ τινας ἀξιοὶ τυγχάνομεν ὄντες, ἀλλ' ἐκ τῶν βῆθησθαι μελλόντων.

B.

ἸΣΟΚΡΑΤΗΣ ΦΙΛΙΠΠῶ ΧΑΪΡΕΙΝ.

Οἶδα μὲν, ὅτι πάντες εἰώθασι πλείω χάριν ἔχειν τοῖς ἐπαινοῦσιν, ἢ τοῖς συμβουλεύουσιν: ἄλλως τε καὶ ἂν μὴ κελευσθεῖς τις ἐπιχειρῆ τοῦτο ποιεῖν. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν μὴ καὶ πρότερον ἐτύχχανόν σοι παρηνακῶς, μετὰ πολλῆς εὐνοίας, ἐξ' ὧν ἐδόκεις μοι μάλιστα τὰ πρόποντα σαυτῷ πράττειν, ἴσως οὐδ' ἂν νῦν ἐπεχειροῦν ἀποφαίνεσθαι περὶ τῶν σοὶ συμβεβηκότων. Ἐπαδὴ

δὲ προεὐλόγηται φροντίζειν τῶν Σῶν πραγμάτων, καὶ τῆς πόλεως ἕνεκα τῆς ἐμπαυτοῦ, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, αἰσχυνομένην ἂν, εἰ περὶ μὲν τῶν ἥττων ἀναγκαίων φανοίμην σοὶ συμβουλευτικῶς, ὑπὲρ δὲ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων μηδένα λόγον ποιόμην: καὶ ταῦτ' εἰδὼς ἐκεῖνα μὲν ὑπὲρ δόξης ὄντα, ταῦτ' δ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας: ἧς ὀλιγωρεῖν ἅπασιν ἐδοξας τοῖς ἀκούσασιν τὰς περὶ σοῦ βλῆσεις βλασφημίας.

Οὐδεὶς γὰρ ἔστιν, ὅστις οὐ κατέγνω προπετέστερόν σε κινδυνεύειν, ἢ βασιλικώτερον, καὶ μᾶλλον σοὶ μέλειν τῶν περὶ τὴν ἀνδρίαν ἐπαίνων, ἢ τῶν ὄλων πραγμάτων. Ἔστι δ' ὁμοίως αἰσχρὸν, περιστάντων τε τῶν πολεμίων, μὴ διαφέροντα γενέσθαι τῶν ἄλλων, μηδεμιᾶς τε συμπεσοῦσας ἀνάγκης, αὐτὸν ἐμβάλλειν εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας, ἐν οἷς κατορθώσας μὲν οὐδὲν ἂν ἦσθα μέγα διαπεπραγμένος, τελευτήσας δὲ τὸν βίον, ἅπασαν τὴν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν συναυεῖς. Χρὴ δὲ μὴ καλὰς ἀπάσας ὑπολαμβάνειν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις τελευτάς: ἀλλὰ τὰ μὲν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, καὶ τῶν γονέων, καὶ τῶν παίδων, ἐπαίνων ἀξίας, τὰς δὲ ταῦτά τε πάντα βλαπτούσας, καὶ τὰς πράξεις τὰς πρότερον κατορθωμένας καταρτυπούσας, αἰσχυρὰ νομίζειν, καὶ φεύγειν, ὡς αἰτίους ἀδοξίας γυνομένης.

Ἦγοῦμαι δὲ σοὶ συμβεῖναι μὲν εἶσθαι τὰς πόλεις, ὃν τρόπον διοικοῦσι τὰ περὶ τοὺς πολέμους. Ἄπασαι γὰρ, ὅταν στρατόπεδον ἐπέμπωσιν, εἰώθασιν τὸ κοινὸν καὶ τὸ συμβουλευόμενον ὑπὲρ τῶν ἐνεστώτων εἰς ἀσφάλειαν καθιστάναι. Διὸ δὴ καὶ συμβαίνει μηδὲ, μιᾶς ἀτυχίας συμπεσοῦσας, ἀνηρῆσθαι καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλὰ πολλὰς ὑποφέρειν δύνασθαι συμφορὰς, καὶ πάλιν ἐκ τούτων ἀναλαμβάνειν. Ὁ καὶ σὲ δεῖ σκοπεῖν, καὶ μηδὲν μείζον ἀγαθὸν τῆς σωτηρίας ὑπολαμβάνειν, ἵνα καὶ τὰς νίκας τὰς συμβαινούσας κατὰ τρόπον διοικῆς. Ἰδοὺς δ' ἂν καὶ Λακεδαιμονίους περὶ τῆς τῶν βασιλέων σωτηρίας πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιουμένους, καὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους τῶν πολιτῶν φύλακας αὐτῶν καθιστάντας: οἷς αἰσχρόν ἐστίν ἐκεῖνους τελευτήσαντας περιδεῖν, ἢ τὰς ἀσπίδας ἀποβαλεῖν. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνά σε λήληθεν, ἃ Ξέρξης τε, τῷ καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας βουληθέντι, καὶ Κύρω [τῷ] τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντι συνέπεσεν: ὁ μὲν γὰρ τηλικαύταις ἥτταις καὶ συμφοραῖς περιπεσὼν, ἡλικίας οὐδεὶς ἄλλοις οἶδε γυνομένης, διὰ τὸ περιποιῆσαι τὴν αὐτοῦ ψυχὴν, τὴν τε βασιλείαν κατέσχε, καὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἑαυτοῦ παρέδωκε, καὶ τὴν Ἀσίαν αὐτῷ διώκησεν, ὥστε μηδὲν ἥττον αὐτὴν εἶναι φοβεράν τοῖς Ἕλλησιν, ἢ πρότερον: Κύρος δὲ, νικήσας ἅπασαν τὴν βασιλείως δύναμιν, καὶ κρατήσας τῶν πραγμάτων, διὰ τὴν αὐτοῦ προπέτειαν, οὐ μόνον αὐτὸν ἀπεξέρρησε τηλικαύτης δυναστείας, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνακολουθοῦντας εἰς τὰς ἐσχάτας

συμφοράς κατέστησεν. Ἐχοιμι δ' ἂν παμπληθεῖς εἰπεῖν, εἰ μεγάλων στρατοπέδων ἡγεμόνες γενόμενοι, διὰ τὸ προδιασθαρῆσαι, πολλὰς μυριάδας αὐτοῖς συναπώλεσαν.

Ἰν ἐνθυμούμενον, χρὴ μὴ τιμᾶν τὴν ἀνδρίαν τὴν μετ' ἀνοίας καὶ φιλοτιμίας ἀκαίρου γιγνομένην: μηδὲ, πολλῶν κινδύνων ὑπαρχόντων ταῖς μοναρχίαις, ἑτέρους ἀδόξους καὶ στρατιωτικούς αὐτῷ προσεξευρίσκειν: μηδ' ἀμιλλᾶσθαι τοῖς ἢ βίου δυστυχῶς ἀπαλλαγῆναι βουλομένοις, ἢ μισθοφορὰς ἕνεκα μείζονος εἰκῆ τοὺς κινδύνους προαιρουμένοις: μηδ' ἐπιθυμῆν τοιαύτης δόξης, ἧς πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ τῶν Βαρβάρων τυγχάνουσιν, ἀλλὰ τῆς τηλικαύτης τὸ μέγεθος, ἣν μόνος ἂν Σὺ τῶν νῦν ὄντων κτήσασθαι δυνηθείης: μηδ' ἀγαπᾶν λίαν τὰς τοιαύτας ἀρετὰς, ὧν καὶ τοῖς φαύλοις μέτεστιν, ἀλλ' ἐκείνας ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς κοινωνήσῃ: μηδὲ ποιῆσθαι πολέμους ἀδόξους καὶ γαλεπούς, ἐξῶν ἐντίμους καὶ ἡδίους: μηδὲ ἐξ ὧν τοὺς μὲν οἰκειστάτους εἰς λύπας καὶ φροντίδας καταστήσεις, τοὺς δ' ἐχθροὺς ἐν ἐλπίσι μεγάλας, οἷας καὶ νῦν αὐτοῖς παρέσχε: ἀλλὰ τῶν μὲν Βαρβάρων, πρὸς οὓς νῦν πολεμεῖς, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαρκέσειν Σοὶ κρατεῖν, ὅσον ἐν ἀσφαλείᾳ καταστῆσαι τὴν σαυτοῦ χώραν: τὸν δὲ νῦν Μέγαν προσαγορευόμενον, καταλύειν ἐπιχειρήσεις, ἵνα τὴν τε σαυτοῦ δόξαν μείζω ποιήσης, καὶ τοῖς Ἑλλήσιν ἐπιδείξῃς πρὸς οὓς χρὴ πολεμεῖν.

Πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην ἐπιστεῖλαι Σοὶ ταῦτα πρὸ τῆς στρατείας, ἵν', εἰ μὲν ἐπέισθης, μὴ τηλικούτω κινδύνῳ περιέπεσες, εἰ δ' ἠπειθήσας, μὴ ἐγὼ συμβουλεύειν ἐδόκουν ταῦτά τοις ἤδη διὰ τὸ πάθος ὑπὸ πάντων ἐγνωσμένοις, ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς ἐμαρτύρει τοὺς λόγους ὀρθῶς ἔχειν τοὺς ὑπ' ἐμοῦ περὶ αὐτῶν εἰρημένους.

Πολλὰ δ' ἔχω εἰπεῖν, διὰ τὴν τοῦ πράγματος φύσιν, παύσομαι λέγων. Οἶμαι γὰρ καὶ Σὲ, καὶ τῶν ἐταίρων τοὺς σπουδαιοτάτους, βράδιως, ὅπως ἂν βούλησθε, τοῖς εἰρημένοις προσθήσειν. Πρὸς δὲ τούτοις φοβῶμαι τὴν ἀκρίθειαν: καὶ γὰρ νῦν κατὰ μικρὸν προῖων ἔλαθον ἐμαυτὸν οὐκ εἰς ἐπιστολῆς συμμετρίαν, ἀλλ' εἰς λόγου μῆκος ἐξοκειλάς.

Οὐ μὴν ἀλλὰ, καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, οὐ παραλειπτέον ἐστὶ τάγε περὶ τῆς πόλεως, ἀλλὰ πειρατέον παρακαλέσαι Σε πρὸς τὴν οἰκειότητα, καὶ χρῆσιν αὐτῆς. Οἶμαι γὰρ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἀπαγγέλλοντας, καὶ λέγοντας οὐ μόνον τὰ δυσχερέστατα τῶν περὶ Σοῦ παρ' ἡμῖν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν προστιθέντας, οἷς οὐκ εἰκὸς προσέχειν Σε τὸν νοῦν. Καὶ γὰρ ἄτοπον ἂν ποιήσης, εἰ τὸν μὲν Δῆμον τὸν ἡμέτερον φέγοις, ὅτι βράδιως πείθεται: τοῖς διαβάλλουσιν, αὐτὸς δὲ φαίνοιο πιστεύων τοῖς τὴν τέχνην ταύτην ἔχουσι, καὶ μὴ γιγνώσκουσι, ὡς ὅσῳ περ' ἂν τὴν πόλιν εὐα-

γωγοτέραν ὑπὸ τῶν τυχόντων ὄσων ἀποραίνονται, τοσούτῳ μᾶλλον Σοὶ συμπερόντως ἔχουσιν αὐτὴν ἀπιδεικνύουσιν. Εἰ γὰρ οἱ μηδὲν ἀγαθὸν οἰοῖ τ' ὄντες ποιῆσαι διαπραττόνται τοῖς λόγοις ἃ ἂν βουλευθῶσιν, ἤπου Σέ γε προσήκει, τὸν πλεῖστον ἂν ἔργῳ δυνάμενον εὐεργετῆσαι, μηδενὸς ἀτυχεῖν παρ' ἡμῶν.

Ἠγοῦμαι δὲ δεῖν πρὸς μὲν τοὺς πικρῶς τῆς πόλεως κατηγοροῦντας ἐκείνους ἀντιτάττειν τοὺς πάντα γε ταύτης εἶναι λέγοντας, καὶ τοὺς μήτε μείζον, μήτ' ἔλαττον αὐτὴν ἠδικηκέναι φάσκοντας. Ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἂν εἴποιμι τοιοῦτον: αἰσχυνθεῖν γὰρ ἂν, εἰ τῶν μὲν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι νομιζόντων, αὐτὸς τολμῶν λέγειν, ὡς οὐδὲν πώποτε πεπλημελέηκαμεν. Οὐ μὲν ἄλλ' ἐκεῖνο [γ'] ἔχω περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ὅτι χρησιμωτέραν οὐκ ἂν εὖροις ταύτης, οὔτε τοῖς Ἕλλησιν, οὔτε τοῖς πράγμασιν: ᾧ μάλιστα προσεκτέον τὴν νοῦν ἐστίν. Οὐ μόνον γὰρ ἂν συναγωνιζομένη γίγνεται ἂν αἰτία Σοὶ πολλῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ φιλικῶς ἔχει μόνον δοκοῦσα. Τοὺς τε γὰρ ὑπὸ Σοὶ νῦν ὄντας ἔραον ἂν κατέχεις, εἰ μηδεμίαν ἔχουσιν ἀποστραφήν, τῶν τε Βαρβάρων, ὡς βουλευθείης, θάπτον ἂν καταστρέψαιο. Καίτοι ἴπως οὐ χρὴ προθύμως ὀρέγεσθαι τῆς τοιαύτης εὐνοίας, δι' ἧς οὐ μόνον τὴν ὑπάρχουσαν ἰσχυρὰ ἀσφαλῶς καθέξεις, ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἑτέραν ἀκινδύνως προσκτήσῃ; θαυμάζω δ' ὅσοι τῶν τὰς δυνάμεις ἐχόντων, τὰ μὲν τῶν ξενιτευσμένων στρατόπεδα μισθοῦνται, καὶ χρήματα πολλὰ δαπανῶνται, συνειδότες, ὅτι πλείους ἠδίκηκε τῶν πιστευσάντων αὐτοῖς ἢ σέσωκε, τὴν δὲ πόλιν, τὴν τηλικαύτην δύναμιν κεκτημένην, μὴ πειρῶνται θεραπεύειν, ἢ καὶ πόλιν μίαν ἐκάστην, καὶ σύμπασαν τὴν Ἑλλάδα, πολλάκις ἤδη σέσωκεν. Ἐνθουμῷ δ' ὅτι πολλοῖς καλῶς βεβουλεύσθαι δοκεῖς, ὅτι δικαίως κέχρησαι Θετταλοῖς καὶ συμπερόντως ἐκείνοις, ἀνδράσιν οὐκ εὐμεταχειρίστοις, ἀλλὰ μεγαλοψύχοις, καὶ στάσεως μεστοῖς. Χρὴ τοίνυν καὶ περὶ ἡμᾶς πειρᾶσθαι γίγνεσθαι τοιοῦτον, ἐπιστάμενον ὅτι τὴν μὲν χώραν Θετταλοὶ, τὴν δὲ δύναμιν ἡμεῖς ὁμορὸν Σοὶ τυγχάνομεν ἔχοντες: ἦν ἐκ παντὸς τρόπου ζῆτει προσάγεσθαι. Πολὺ γὰρ καλλίον ἐστὶ τὰς εὐνοίας τὰς τῶν πόλεων αἰρεῖν, ἢ τὰ τεῖχη. Τὰ μὲν γὰρ οὐ μόνον ἔχει φθόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν τοιούτων τὴν αἰτίαν τοῖς στρατοπέδοις ἀνατιθέασιν: ἦν δὲ τὰς οἰκείουτας καὶ τὰς εὐνοίας κτήσασθαι δυνατῆς, ἅπαντες τὴν Σὴν διάνοιαν ἐπαινέουσι.

Δικαίως δ' ἂν μοι πιστεύοις, οἷς εἴρηκα περὶ τῆς πόλεως: φανήσομαι γὰρ οὔτε κολακεύειν αὐτὴν ἐν τοῖς λόγοις εἰδισμένος, ἀλλὰ πλεῖστα πάντων ἐπιτετιμηκῶς, οὐτ' αὖ παρὰ τοῖς πολλοῖς, καὶ τοῖς εἰκῆ δοκιμάζουσι φερόμενος, ἀλλ' ἀγνοούμενος ὑπ' αὐτῶν, καὶ φθονούμενος, ὥσπερ Σὺ. Πλὴν

εὐτο διαφέρουσα, ὅτι πρὸς Σε μὲν διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, καὶ τὴν δύναμιν, οὕτως ἔχουσι, πρὸς ἐμέ δὲ, διότι προσποιῶμαι τὸ βέλτιον αὐτῶν φρονεῖν, καὶ πλείους ὀρωσὶ μοι διαλέγεσθαι βουλομένους, ἢ σφίσι αὐτοῖς. Ἰβουλόμεν δ' ἂν ἡμῖν ὁμογενομένως βέλτιον εἶναι τὴν δόξαν, ἢ ἔχομεν παρ' αὐτοῖς, διαφεύγων. Νῦν δὲ Σὺ μὲν οὐ χαλεπῶς, ἂν βουλευθῆς, αὐτὴν διαλύσεις, ἐμοὶ δὲ ἀνάγκη καὶ διὰ τὸ γῆρας, καὶ δι' ἄλλα πολλὰ στέργειν ταῖς προῦσιν. Ἢγ' οὐκ εἰδ' ὅτι πλείω δεῖ λέγειν, πλὴν τοσοῦτον, ὅτι καλὸν ἐστὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, τὴν ὑπάρχουσαν ὑμῖν, παρακατατίθεσθαι τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονίᾳ, καὶ εὐνοίᾳ.

Γ.

ἸΣΟΚΡΑΤΗΣ ΦΙΛΙΠΠΩ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ἐγὼ διελέχθην μὲν καὶ πρὸς Ἀντίπατρον, περὶ τε τῶν τῇ πόλει συμφερόντων καὶ σοί, ἐξαρκούντως, ὡς ἐμαυτὸν ἔπειθον: ἠβουλήθη δὲ γράψαι καὶ πρὸς σέ, περὶ ὧν μοι δοκεῖ πρακτέον εἶναι μετὰ τὴν εἰρήνην, παραπλήσια τοῖς ἐν τῷ λόγῳ γεγραμμένοις, πολλὸ δ' ἐκείνων συντομώτερα.

Κατ' ἐκείνον μὲν γὰρ τὸν χρόνον συνεβούλευον, ὡς χρὴ διαλλάξαντά σε τὴν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν, καὶ τὴν Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν Θεβαίων, καὶ τὴν Ἀργείων, εἰς ὁμόνοιαν καταστῆσαι τοὺς Ἕλληνας, ἠγοούμενος, ἐὰν τὰς προεχούσας πόλεις πείσης οὕτω φρονεῖν, ταχέως καὶ τὰς ἄλλας ἐπακολουθήσειν. Τότε μὲν οὖν ἄλλος ἦν καιρὸς: νῦν δὲ συμβέβηκεν μηκέτι δεῖν πείθειν. Διὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γεγενημένον, ἠναγκασμένοι πάντες εἰσὶν εὐφρονεῖν, καὶ τούτων ἐπιθυμεῖν, ὧν ἐπινοοῦσὶ σε βούλεσθαι πράττειν καὶ λέγειν, ὡς δεῖ πικρασμένους τῆς μανίας, καὶ τῆς πλεονεξίας, ἢ ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, εἰς τὴν Ἀσίαν τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν.

Πρὸς δὲ τούτοις κάκεινο πολλοὶ παρ' ἐμοῦ πυνθάνονται, πότερον ἐγὼ σοὶ παρήγησα ποιῆσαι τὴν στρατείαν ἐπὶ τοὺς Βαρβάρους, ἢ σοῦ διανοηθέντος συνεῖπον. Ἐγὼ δὲ οὐκ εἰδέναι μὲν φημι τὸ σαφές (οὐ γὰρ συγγεγενῆσθαι σοὶ πρότερον), οὐ μὴν ἄλλ' οἶεσθαι, σὲ μὲν ἐγνωσκέναι περὶ τούτων, ἐμέ δὲ συνειρηκέναι ταῖς σαῖς ἐπιθυμίαις. Ταῦτα δ' ἀκούοντες, ἐδέοντό μου παρακλιθέσθαι σοί, καὶ προτρέπειν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τούτων μένειν, ὡς οὐδέποτε ἂν γενομένων οὔτε καλλιόνων ἔργων, οὔτε ὠφελιμωτέρων τοῖς Ἕλλησιν, οὔτε ἐν καιρῷ μᾶλλον πραχθησομένων.

Εἰ μὲν οὖν εἴχον τὴν αὐτὴν δύναμιν, ἦνπερ πρότερον, καὶ μὴ παντά-

πασιν ἦν ἀπειρηκώς, οὐκ ἀνδὶ ἐπιστολῆς διελεγόμεν, ἀλλὰ παρῶν νῦν αὐτὸς παρῶζονον ἄν σε, καὶ παρεκάλουν, ἐπὶ τὰς πράξεις ταύτας. Νῦν δ' ὡς δύναμαι, παρακελεύομαι σοὶ μὴ καταμελῆσαι τούτων, πρὶν ἂν τέλος ἐπιθῆς αὐτοῖς. Ἔστι δὲ πρὸς μὲν ἄλλοτι τῶν ὄντων ἀπλήστως ἔχειν, οὐ καλὸν (αἱ γὰρ μετριότητες παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμοῦσι), δόξης δὲ μεγάλης καὶ καλῆς ἐπιθυμεῖν, καὶ μηδέποτε ἐμπίπλασθαι, προσήκει τοῖς πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκοῦσιν: ὅπερ σοὶ συμβέβηκεν. Ἠγοῦ δὲ τόθ' ἔξειν αὐτὴν ἀνυπέβλητον, καὶ τῶν σοὶ πεπραγμένων ἀξίαν, ὅταν τοὺς μὲν Βαρβάρους ἀναγκάσῃς εἰλωταῦσιν τοῖς Ἕλλησι, πλὴν τῶν σοὶ συναγωνιζομένων, τὸν δὲ βασιλέα, τὸν νῦν Μέγαν προσαγορευόμενον, ποιήσῃς τοῦτο πράττειν, ὃ ἂν σὺ προστάτης. Ταῦτα δὲ κατεργάσασθαι πολὺ βῆρόν ἐστιν ἐκ τῶν νῦν παρόντων, ἢ προελθεῖν ἐπὶ τὴν δύναμιν, καὶ τὴν δόξαν, ἣ νῦν ἔχεις, παρὰ τῆς βασιλείας τῆς ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ὑπαρξάσης: οὐδὲν γὰρ ἔσται λοιπὸν ἔτι, πλὴν θεῶν γενέσθαι. Χάρων δ' ἔχω τῷ γήραϊ ταύτην μόνην, ὅτι προήγαγεν εἰς τοῦτό μου τὸν βίον, ὥσθ', ἂ νέος ὢν διενουόμεν, καὶ γράφειν ἐπεχείρουον ἐντε τῷ Πανηγυρικῷ λόγῳ, καὶ τῷ πρὸς σὲ πεμφθέντι, τούτων ἤδη τὰ μὲν νῦν γιγνόμενά διὰ τῶν σῶν ἐροῦσθαι πράξεων, τὰ δ' ἐλπίζω γενέσεσθαι.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ ΦΙΛΙΠΠῶ ΧΑΪΡΕΙΝ.

ἘΓΩ, κίπερ ἐπικινδύνου παρὸ ἡμῶν ὄντος εἰς Μακεδονίαν πέμπειν ἐπιστολήν, οὐ μόνον νῦν, ὅτε πολεμοῦμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς εἰρήνης οὔσης, ὅμως γράψαι πρὸς σὲ εἰλόμην περὶ Διοδότου: δίκαιον εἶναι νομίζων, πάντας μὲν περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τοὺς ἑαυτοῦ πεπλησιακότας, καὶ γεγεννημένους ἀξίους ἡμῶν, οὐχ ἥκιστα δὲ τούτων, καὶ διὰ τὴν εὐνοίαν τὴν εἰς ἡμᾶς, καὶ τὴν ἄλλην ἐπιείκειαν. Μάλιστα μὲν οὖν ἠβουλόμην ἂν αὐτὸν συσταθῆναι σοὶ δι' ἡμῶν: ἐπειδὴ δὲ δι' ἐτέρων ἐντετύχηκέ σοι, λοιπὸν ἔστί μοι μαρτυρῆσαι περὶ αὐτοῦ, καὶ βεβαιῶσαι τὴν γεγεννημένη αὐτῷ πρὸς σὲ γνώσιν. Ἐμοὶ γὰρ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν συγγενομένων ἀνδρῶν, καὶ δόξας ἐνίων μεγάλας ἐχόντων, τῶν μὲν ἄλλων ἀπάντων, οἱ μὲν τινες περὶ τὸν λόγον, οἱ δὲ περὶ τὸ διανοθῆναι καὶ πράξει δεινοὶ γεγονάσιν, οἱ δ' ἐπὶ μὲν τοῦ βίου σώφρονες, καὶ χαρίεντες, πρὸς δὲ τὰς ἄλλας χρεῖσαι καὶ διαγωγὰς ἀφροῖς παντάπασιν: οὗτος δὲ οὕτως εὐάρμοστον τὴν

φύσιν ἔσχεν, ὥστε ἐν ἅπασιν τοῖς εἰρημένις τελειότατος εἶναι. Καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἐτόλμων λέγειν εἰ μὴ τὴν ἀκριβεστάτην πείραν αὐτός τε εἶχον αὐτοῦ, καὶ σὲ λήψασθαι προσεδόκων, τὰ μὲν αὐτὸν χρώμενον αὐτῷ, τὰ δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐμπείρων αὐτοῦ πυνθανόμενον. Ἐν οὐδεὶς, ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν, εἰ μὴ λίαν εἶη φανερός, καὶ εἰπεῖν καὶ βουλεύσασθαι οὐδανὸς ἤττον αὐτὸν δύνασθαι, καὶ δικαιοτάτον καὶ σωφρονέστατον εἶναι, καὶ χρημάτων ἐγκρατέστατον, εἶτι δὲ καὶ σύμβιον [ἀπάντων ἤδιον, καὶ λιγυρώτατον: πρὸς δὲ τούτοις πλείστην ἔχειν παρρησίαν, οὐκ ἦν οὐ προσῆκεν, ἀλλὰ τὴν εἰκότως ἂν μέγιστον γιγνομένην σημεῖον τῆς εὐνοίας τῆς πρὸς τοὺς φίλους. Ἦν, τῶν δυναστῶν οἱ μὲν ἀξιοχρεῶν τὸν ὄγκον τὸν τῆς ψυχῆς ἔχοντες τιμῶσιν, ὡς χρησίμην οὖσαν, οἱ δὲ ἀσθενέστεροι τὰς φύσεις ὄντες, ἢ κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐξουσίας, δυσχεραίνουσι, ὡς ὧν οὐ προαιροῦνται τι ποιεῖν βιάζομένην αὐτούς: οὐκ εἰδότες, ὡς οἱ μάλιστα περὶ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγειν τολμῶντες, οὐτὸν πλείστην ἐξουσίαν αὐτοῖς τοῦ πράττειν ἂ βούλωνται παρασκευάζουσι. Εἰκὸς μὲν γὰρ διὰ τοὺς αἰεὶ πρὸς ἠδονὴν λέγειν προαιρουμένους, οὐκ ὅπως τὰς μοναρχικὰς δύνασθαι ποιεῖν διακίμεναι, αἱ πολλοὺς τοὺς ἀναγκάστως ἐφέλκονται κινδύνους, ἀλλ' οὐδὲ τὰς πολιτείας, αἱ μετὰ πλείονος ἀσφαλείας εἰσὶ: διὰ δὲ τοὺς ἐπὶ τῷ βελτίστῳ παρρησιαζόμενους, πολλὰ σώζειν δύνασθαι καὶ τῶν ἐπιδόξων διαφθορήσεσθαι πραγμάτων. Ἦν ἔνεκα προσῆκει μὲν παρὰ πᾶσι τοῖς μνηρχοῖς πλέον φέρεσθαι τοὺς τὴν ἀλήθειαν ἀποφαινομένους, τῶν ἅπαντα μὲν πρὸς χάριν, μηδὲν δὲ ἄξιον χάριτος λεγόντων: συνέχευ δὲ ἕλαττον ἔχειν αὐτοὺς παρ' ἐνόμιον αὐτῶν: καὶ ἀισθόμενοι παθεῖν συνέχευ παρὰ τισι τῶν κατὰ τὴν ἰσὶν δυναστευόντων. Οἷς πολλὰ ἢ μὲν ἢ χροσίμος γενόμενος οὐ μόνον τῷ συμβουλευεῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ πράττειν, καὶ κινδυνεύειν, διὰ τὸ παρρησιαζέσθαι πρὸς αὐτούς, περὶ ὧν ἐκείνοις συνέφερα, καὶ τῶν οἴκοι τιμῶν ἀπεστερήθη, καὶ πολλῶν ἄλλων ἐλπίδων: καὶ μείζον ἰσχυραν αἰ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων καλακίαι τῶν εὐεργεσιῶν τῶν τούτου. Δι' ἃ δὴ καὶ, πρὸς ὑμᾶς αἰεὶ προσιέναι διανοούμενος, ἀκηρῆς εἶχεν, οὐκ ὡς ἅπαντας ὁμοίους εἶναι νομίζων τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν ὄντας, ἀλλὰ διὰ τὰς παρ' ἐκείνων γεγεννημένας δυσχερείας, καὶ πρὸς τὰς παρ' ὑμῶν ἐλπίδας οὐ προθυμότερος ἦν: παραπλήσιον, ἔμοι γε δοκεῖ, πεπονηθὼς τῶν πεπλαυκότων τισιν, οἱ, πρῶτον ὅταν χρήσονται χειμῶσιν, οὐκέτι θαρρῶντες ἐσθβαίνουσιν εἰς τὴν θάλατταν, καίπερ εἰδότες, ὅτι καὶ καλοῦ πλοῦ πολλὰκις ἐπιτυχεῖν ἔστιν. Οὐ μὲν ἀλλ' ἐπειδὴ συνέστηκέ σοι, καλῶς ποιεῖ. Λογίζομαι γὰρ αὐτῷ συνοίσειν, μάλιστα μὲν τῇ φιλανθρωπίᾳ τῇ σῇ λογίζόμενος, ἢ ἔχειν ὑπείληψαι παρὰ τοῖς ἔξωθεν ἀνθρώποις: ἔπειτα νομίζων οὐκ ἀγνοεῖν ὑμᾶς, ὅτι

πάντων ἐστὶν ἤδιστον, καὶ λυσιτελέστατον, τὸ πιστοῦς ἅμα καὶ χρησίμουσφι φίλους κτᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις, καὶ τοὺς τοιοῦτους εὖ ποιεῖν, ὑπερ ὧν πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων χεῖρον ὑμῖν ἐξουσιν. Ἄπαντες γὰρ οἱ χεῖροντες τοῖς σπουδαίοις τῶν ἀνθρώπων καλῶς ὀμιλοῦντας ὁμοίως ἐπαινοῦσι, καὶ τιμῶσιν, ὥσπερ αὐτοὶ τῶν ὠφελειῶν ἀπολαύοντες.

Ἀλλὰ γὰρ Διόδοτον αὐτὸν οἰμᾶί σε μάλιστα προτρέψεσθαι πρὸς τὸ φροντίζειν ἐκτουτοῦ. Συνέπειθον δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῶν ὑμετέρων ἀντέχουσαι πραγμάτων, καὶ παραδόθ' ὑμῖν ἑαυτὸν ὥσπερ μαθητὴν, εἰς τοῦμαπρὸσθεν πειραθῆναι, προσελθεῖν. Ὁ δὲ, ταῦτά μου λέγοντος, ἐπιθυμεῖν μὲν ἔρασκε τῆς ὑμετέρας φιλικίας· οὐ μὴν ἀλλὰ παραπλήσιόν τι πεπονθέναι πρὸς αὐτὴν, καὶ πρὸς τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας. Ἐκείνους [τε] γὰρ νικᾶν μὲν ἀνβούλεσθαι, καταβῆναι δ' εἰς αὐτούς οὐκ ἀντολμησαι, διὰ τὸ μὴ μετεσχηκάναι βρώμης ἀξίας τῶν στεφάνων· τῶν τε παρ' ὑμῶν τιμῶν εὐχασθαι μὲν ἀντυχεῖν, οὐκ ἐφίξασθαι δ' αὐτῶν προσδοκᾶν. Τὴν τε γὰρ ἀπειρίαν τὴν αὐτοῦ καταπεπλήχθαι καὶ τὴν λαμπρότητα τὴν ὑμετέραν, ἐτι δὲ καὶ τὸ σωματίον, οὐκ εὐκρινὲς ὄν, ἀλλ' ἔχον πρόφασιν, ἣν νομίζειν ἐμποδεῖν αὐτὸν πρὸς τὰ πολλὰ τῶν πραγμάτων.

Οὗτος μὲν ἄν, ὅ, τι ἀνδοκῆ αὐτῷ συμφέρειν, τοῦτο πράξει· σὺ δὲ, ἐάν τε ἡπερὶ ὑμᾶς, ἐάν τ' ἡσυχίαν ἔχων διαιτρίβῃ περὶ τούτους τοὺς τόπους, ἐπιμελοῦ καὶ τῶν ἄλλων μὲν ἀπάντων, ὧν τυγχάνει δεόμενος, μάλιστα δὲ τῆς ἀσπραξίας, καὶ τῆς τούτου καὶ τῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, νομίσας ὥσπερ παρακαταθήκην ἔχειν τούτων παρὰ τε τοῦ γήρωσ ἡμῶν, ὁ προσσηκόντως ἀνπολλῆσ τυγχάνου προνοίας, καὶ τῆς δόξης τῆς ὑπερεχούσης, εἴτινος ἀρα σπουδῆσ ἐστὶν ἀξία, καὶ [τῆσ] εὐνοίας τῆσ περὶ ὑμᾶς, ἣν ἔχων ἀπαντα τὸν χρόνον διατελέτεσκα. Καὶ μὴ θαυμάσης, μήτ' εἰ μακροτέρων γέγραφα τῆσ ἐπιστολῆν, μήτ' εἰ τι περιεργότερον, ἢ πρεσβυτικώτερον, εἰρήκαμεν ἐν αὐτῇ. Πάντων γὰρ τῶν ἄλλων ἀμελήσας, ἐνὸσ μόνου ἐφρόντισκα, τοῦ φανῆναι σπουδᾶζων ὑπερ ἀνδρῶν φίλων καὶ προσφιλεσάτων μοι γεγεννημένων.

E

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡῸ ΧΑΪΡΕΙΝ.

ΠΡὸς τὸν πατέρα σου γράφων ἐπιστολῆν, ἄτοπὸν ὦμην ποιήσσειν, εἰ περὶ τὸν αὐτὸν ὄντα σε τόπον ἐκείνω μήτε προσερῶ, μήτε ἀσπᾶσμοι, μήτε γράψω τι τοιοῦτον, ὁ ποσῆται τοὺς ἀγνοοῦντας μὴ νομίζειν ἤδη με

παραφρονεῖν διὰ τὸ γῆρας, μηδὲ παντάπασι ληρεῖν, ἀλλ' ἔτι τὸ καταλειμ-
 μένον μοι μέρος *καὶ λοιπὸν ὄν* οὐκ ἀνάξιον εἶναι τῆς δυνάμεως, ἣν ἔσχον
 νεώτερος ὢν.

Ἀκούω δὲ σε πάντων λεγόντων, ὡς φιλόφρωνος εἶ, καὶ φιλαθήναιος,
 καὶ φιλόσοφος, οὐκ ἀφρόνως ποιῶν, ἀλλὰ νουνεχόντως. Τῶν τε γὰρ πολι-
 τῶν ἀποδέχεσθαι σε τῶν ἡμετέρων οὐ τοὺς ἡμεληκότας αὐτῶν: καὶ πονη-
 ρῶν πραγμάτων ἐπιθυμοῦντας, ἀλλ' οἷς συνδιατριβῶν οὐκ ἂν λυπηθείης,
 συμβάλλων τε καὶ κοινωνῶν πραγμάτων οὐδὲν ἂν βλαθείης, οὐδ'
 ἀδικηθείης, οἷοις περὶ χρεὴ πλησιάζειν τοὺς εὖ φρονούντας: τῶν τε φιλο-
 σοφῶν οὐκ ἀποδοκιμάζειν μὲν οὐδὲ τὴν περὶ τὰς ἐριδας, ἀλλὰ νομίζειν
 εἶναι πλεονεκτικὴν ἐν ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς: οὐ μὲν ἀρμόττειν οὔτε τοῖς
 τοῦ πλήθους προσεστώσιν, οὔτε τοῖς τὰς μοναρχίας ἔχουσιν. Οὐ γὰρ συμφέ-
 ρειν, οὐδὲ πρέπειν τοῖς μείζον τῶν ἄλλων φρονούσιν, οὔτ' αὐτοῖς ἐρίζειν
 πρὸς τοὺς συμπολιτευομένους, οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπιτρέπειν πρὸς αὐτοὺς
 ἀντιλέγειν. Ταύτην μὲν οὐκ ἀγαπᾶν σε τὴν διατριβὴν, προαιρεῖσθαι
 δὲ τὴν παιδείαν ἡν περὶ τοὺς λόγους, οἷς χρώμεθα περὶ τὰς πράξεις τὰς
 προσπιπτούσας καθ' ἑκάστην *τὴν* ἡμέραν, καὶ μεθ' ὧν βουλευόμεθα
 περὶ τῶν κοινῶν: δι' ἣν νῦν τε δοκεῖς περὶ τῶν μελλόντων ἐπιεικῶς τοῖς
 ἀρχομένοις προστάττειν, καὶ οὐκ ἀνοήτως, ἃ δεῖ ποιεῖν ἑκάστους, περὶ τε
 τῶν καλῶν καὶ δικαίων, καὶ τῶν τούτοις ἐναντιῶν ὀρθῶς κρίνειν: πρὸς
 δὲ τούτοις τιμᾶν καὶ κολάζειν, ὡς προσήκόν ἐστιν, ἑκατέρους. Σωφρονεῖς
 ὢν ταῦτα μελετῶν: ἐλπίδα γὰρ τῷ τε πατρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχεις, ὡς,
 ἂν πρεσβύτερος γενόμενος ἐμμείνῃς τούτοις, τοσοῦτον προσέξεις τῇ φρονή-
 σει τῶν ἄλλων, ὅσον περὶ ὁ πατήρ σου διενήνοχεν ἀπάντων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΛΟΓΟΥΣ.

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ.

Ὁ μὲν λόγος ἐπιγράφεται, Πρὸς Δημόνικον παραινέσεις: καθ' ἑτέρους δὲ (Ἀρποκ. λέξ. Ἐπακτός, καὶ Πρίτκ. Βιβλ. III), πλεθοντικῶς, Παραινέσεις. Τίς δ' ἦν ὁ Δημόνικος οὗτος, οὐ πάνυ τι ὄφλου. Κωνσταντῖνος γὰρ τῷ Πορφυρογεννήτῳ, Κύπρου Βασιλεῖα γεγονέναι λέγοντι, οὐ πιστεύει: καὶ ἥμισυ πάντων τῶν μετὰ πολλῆς, οὐκ φιλεῖ, τῆς ἀκρισίας, οὐ μόνον Σαλκυίνος τῆς ἐν Κύπρῳ βασιλευσάει, ἀλλὰ καὶ Εὐαγόρου υἱὸν γεγονέναι τὸν Δημόνικον, διαβεβαιουμένη Τζέτζη (παρὰ Μεύρσ. Κύπρ. κερ. ιβ),

Θανάτος: Εὐαγόρου δὲ, γράφει πρὸς παῖδα τούτου,

Ὡ κλήσις ἦν Δημόνικος, πολλὰς τὰς παραινέσεις.

Λείπεται δὲ ἕτερον τούτου εἶναι τὸν Δημόνικον: ἐπεὶ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ Ἰπποκράτου καὶ οὐκ Εὐαγόρου υἱός: ὡς φαίνεται: καὶ τοσούτου δεῖστας αὐτὸς βασιλευσάει, ὥστε καὶ ἐπὶ τὸ πείσασθαι τοὺς βασιλευσάειν ὑπὸ Ἰσοκράτου: προτρέπεται. Ἠπόρηται δὲ καὶ περὶ Ἰσοκράτ. οὐκ, εἰ ὁ περίπυστος Ἀθηναῖον ῥήτωρ Ἰσοκράτης, ὁ τῶν λοιπῶν λόγων πατήρ, καὶ ταύτην συνέγραψε τὴν πρὸς Δημόνικον παραινέσιν: πρὸς γὰρ τοῦδε νοθείας αὐτὴν γραφομένης οὐ μοι δοκεῖ ἀμφισβητητέον εἶναι, οὐ μόνον δὲ ἐνίας ἐν αὐτῇ φερομένης ὑποθέσας, βασιλευσάει μάλλον ἢ δεσποτικῶς πόλιος ῥήτορι οἰκείας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἰδέαν ὄφλου τοῦ λόγου. Εἰ γὰρ ἐξέλοις τὰ φίλα Ἰσοκράτει ἀντίθετα (καὶ ταῦτα μέντοι μακρῶ κατακορρίπτερον ἐν τῷδε, ἢ τοῖς ἄλλοις τοῦ ῥήτορος λόγοις σεσωρευμένα), ἀφίσταται δηλονότι τῆς Ἰσοκρατείου ἰδέας, ἢ τῆς πρὸς Δημόνικον παραινέσεως ἰδέας. Ἀλλ' ἠπόρηται τίνας τῶν λοιπῶν δύο ὁμωνύμων ἐστὶν ἡ παραινέσις: δύο γὰρ παρὰ τὸν ἡμέτερον Ἰσοκράτει γεγονέναι τινὲς ὑπελάσσει, τὸν μὲν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἡμετέρου Ἰσοκράτους μαθητὴν, τὸν ἕξ Ἀπολλωνίας τῆς ἐν Πόντῳ Ἰσοκράτην, ἕτερον δὲ, οὐ μνημονεύει Διονυσίος ὁ Ἀλικαρναττεύς, ὡς ἐφ' ἑαυτοῦ γεγονότος. Καὶ ὁ μὲν Ἀρποκρατ. (λέξ. Ἐπακτός) πατέρα τοῦ πρὸς Δημόνικον λόγου τὸν Ἀπολλωνιάτην Ἰσοκράτην γεγονέναι λέγει: ὃ συναδῖν εἶσι καὶ Σουίδας, ἐν τοῖς τεχνικῶτα σωζομένοις περὶ τοῦ Ἀπολλωνιάτου λόγοις καταλέγων τὸν Προτρεπτικόν, ὃς οὐκ ἂν ἄλλος εἴη, ἢ αὐτὸς οὗτος ὁ πρὸς Δημόνικον παραινέτικός. Καὶ ταῦτα μὲν οἱ παιδόμενοι Ἀρποκρατίωνι. Ἔτεροι δὲ πατέρα τοῦ λόγου πιστεύουσι τὸν ἐπὶ Διονυσίου γενόμενον Ἰσοκράτην, ἐκ τῶν περὶ αὐτοῦ εἰρημένων τῷ Διονυσίῳ (Τέχν. κερ. ε) τὰς ἀφορμὰς λαβόντες, • Ἰσοκράτης μὲν ὁ σός ἘΤΑΙΡΟΣ καὶ ἐμός, ὃ Ἐχέφατες, εἶπερ ἄλλο τι, • φησὶ χαρῶναι προσεῖναι τοῖς σπουδαίοις ἀνθρώποις, ἐν τῇ Παραινέσει τῇ πρὸς τὸν Ἰπποκράτην, καὶ τὴν φιλοπροσχωρίαν: ὅπερ ἐστὶ τὸ προσφωνεῖν τοὺς ἀπαντῶντας, ὡς αὐτὸς

φασί. Οὐ πάνυ γε μὴν ἐρῶσθαι τῶν τοῖς εἰρημίαις τῷ Διονυσίῳ πεποιθῶτων τὴν γνώμην, ἤμιν τε δοκεῖ, καὶ ἕτεροι προῆμῶν ἀπερήκνυτο: τὸ γὰρ Ἐταῖρος ὄνομα, οὐδὲν κωλύει καὶ τροπικῶς, ὡς καὶ τὸ Φίλος, ἐκδιέξασθαι, ὡς ἂν εἰ εἴεγε, Ῥήτωρ, ὡπερ ὡς ἑταῖρος συνδιατρίβωμεν σὺ τε κἀγώ, ὦ Ἐχέκρατες, τοῦτέστι οὐ θαμινὰ τοῦ λόγου διεξιμεν. Καὶ εἰ τοιοῦτον ἔχοι τὸν νοῦν τὰ λεγόμενα, φανήσεται Διονύσιος οὐ τρίτον Ἰσοκράτην, ἐφ' αὐτοῦ γηγοῖσα, καταριθμήσας μᾶλλον, ἢ τὴν πρὸς Δημόνικον παραίνεσιν τοῦ μεγάλου Ἰσοκράτους, καὶ οὐ τοῦ Ἀπολλωνιάτου, ἠγροσάμενος εἶναι.

ΣΕΛ. 1, Τὰς τε τῶν σπουδαίων γνώμας, καὶ τὰς τῶν φαύλων διανοίας.) Γνώμη μὲν ἐστίν, ὡς καὶ τοῦνομα θηλοῖ, ἡ βεβαία γνώσις καὶ ἐπιστήμη τῶν πραγμάτων, ἡ δεόντως ἀντίκειται ἡ διάνοια, οὐδὲν ἄλλ' οὔσα, ἢ ὁ ἐντός τῆς ψυχῆς αὐτῆς πρὸς αὐτὴν διαλογὸς ἀνευ φωνῆς γηγόμενος, καθά φησι Πλάτων (Σοφιστ. σελ. 263), κινουμένη νόσις, καθ' ἑτέρου (Πλουτ. Πότερ. τῶν ζῶων φρονιμώτ. § 3). Τοιγαροῦν εἰκότως τῶν μὲν φαύλων τὸ ποικίλον καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἔχον τὸν νοῦν Διόνωιαν ἐκάλεσεν Ἰσοκρ. τῶν δὲ σπουδαίων τὰς ἐμβριθεῖς τε καὶ σταθερὰς νοήσεις, τῇ τῆς Γνώμης ὀνόματι προσεγγόρευσε. Ἀηλοῦται δὲ σαφέστερον καὶ ἐν ἄλλοις (Νικολῆ εἰ) ἡ διάφορος δύναμις τῶν λέξεων, «Ῥῆζὼν ἐστὶν ἑνὸς « ἀνδρὸς ΓΝΩΜΗ, προσέχειν τὸν νοῦν μᾶλλον, ἢ πάλαις ΔΙΑΝΟΙΑΙΣ καὶ παντοδαπαῖς « ζετέειν ἀρέσκειν». — Τοῦς δόξης ὁμογενομένους, καὶ παιδείας ἀντιποιοούμενους.) Ὅρεγμα μίτον ῥῆμα πρὸς γενικὴν ἑλλειπτοπροθέτως φερόμενον: ἀναλύεται γὰρ εἰς τὸ, Ὅρεγμαι τὰς ἑμαυτοῦ χεῖρας ἐνεκα δόξης, καθά καὶ ἡ συνθήκη, φυλαξάσα καὶ τὸ ῥῆμα καὶ τὴν μεσότητά, λέγει, Ὅρεγμαι δόξαν, κατ' αἰτιατικὴν ἑλλειπτικὴν τῆς, Διὰ, ἢ τῆς Πρὸς: οἶον ἐστὶ καὶ πρὸς Εὐριπίδην (Ὀρέξ. 303) Σίτων τ' ὄρεξαι, τοῦτέστι, Ὅρεξον σεαυτὴν, ἢ τὰς σεαυτῆς χεῖρας, πρὸς αἶτον. Τοιοῦτον ἐστὶ καὶ τὸ συνώνυμον, Ἀντιποιοῦμαι: τὸ γὰρ ἐντέλις, Ἀντ' ἑτέρου ποῖω ἑμαυτῶν: αὐτὰρ τις ἀντιποιοῖται, ἐκείνου οἰοεὶ ἑτέρου ἀφαιρούμενος ἑαυτῷ περιποιοῖται. Διὰ καὶ τοῦτο διακρίνειν οἱ τεχνικοί φασί (Σχολ. Ἐνετ. εἰς τὴν Ἰλιάδ. Ρ, 373) τὸ Ἀντιποιοῖσθαι τοῦ Μεταποιοῖσθαι, ὅτι Ἀντιποιοῖται μὲν, ὁ λέγων, «Ἐμὸν ἐστὶ», Μεταποιοῖται δὲ ὁ φασκων, «Καὶ ἐμὸν ἐστὶ»: δύναται γὰρ τὸ Μεταποιοῖσθαι, τὸ Μεθ' ἑτέρου ἑαυτῷ περιποιοῖσθαι. — Ἀπίσταλῆσαι.) Ἐν τινι τῶν τοῦ Αὐγέρου ἀντιγράφων φέρεται Ἀπίσταλῆσαι σοι. — Τῆς πρὸς ὑμᾶς.) Οὕτω τὰ πλείω τῶν Αὐγ. ἀντιγράφων. ἀντὶ τῆς πρωτοπροσώπου ἀντωνυμίας, Ἡμᾶς: ἐστε δὲ ἀνθ' ἑνικοῦ τοῦ, Πρὸς σέ, καθά ἐχρήσατο καὶ ἐν τῷ Πρὸς Φίλιππον λόγῳ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ. — Φιλίας.) Ἐν τισι τῶν Αὐγέρου ἀντιγράφων, Εὐνοίας. Σημειώστε δὲ καὶ τὸ Φιλίας ἐπὶ πλείον ὄν τοῦ ἐπαγομένου Συνθήκας: ἅπαντες γὰρ οἱ Φίλοι καὶ Συνθήκας ἀλλήλοις εἰσὶν οὐ γε μὴν καὶ ἀνάκαλιν. Καὶ φίλον μὲν οὐχ οἶον τ' εἶναι ἀλλ' ἢ τὸν σπουδαῖον τῷ σπουδαίῳ: Συνθήκας δ' ἂν εἴη καὶ ὁ φαύλος τῷ φαύλῳ, καὶ ποτε, δι' ἀνάγκης τινός, καὶ αὐτός ὁ σπουδαῖος τῷ φαύλῳ. — Τὴν τύχην ἡμῶν συλλαμβανούσαν.) Συλλαμβάνω κυρίως σημαίνει τὸ, Σὺν ἑτέρῳ λαμβάνω τι, μεταφορικῶς δὲ, καὶ τὸ, Βοηθῶ τινι, διὰ τὸ πολλάκις συμβαῖνον τοῖς βοηθοῦσιν, οἶον ὅταν ἄχθος τι συγμινῆσαι ἢ καὶ συνάρασθαι διῆς ἑτέρῳ. Τῆς αὐτῆς μεταφορᾶς ἔχεται καὶ τὸ ἐν τῇ συνθήκῃ, Μεταπίανω: ἐστὶ γὰρ, Μεθ' ἑτέρου πᾶνω. Τοῦτο δὲ παρὰ τὸ Πιάζω, ὁ τοῖς μὲν ἀρχαίοις οὐδὲν διέφερε τοῦ Πιάζω, ἔργον Ολίθω (Ἐτυμολ. σελ. 671); παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις, καὶ μάλιστα τοῖς τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Νέας Διαθήκας συγγραφεῦσι, μετέπεσεν εἰς τὴν ἐφ' ἧς: καὶ μέχρι δεῦρο τέτακται σημασίαν. — Καὶ σὺ μὲν ἀκαμῶ φιλοσοφεῖς.) Ἐν τισι τῶν Αὐγ. ἀντιγράφων φέρεται, Καὶ σοὶ μὲν ἀκαμῶ φιλοσοφεῖν, τοῦτέστι, καὶ σοὶ μὲν, νῆν ὄντι, καιρός ἐστὶ τοῦ φιλοσοφεῖν, ἢ ἐν ἀκαμῶ τυγχάνεις ὡν τοῦ φιλοσοφεῖν. Καὶ αὐτὸ μὲν οὐκ ἀπίθανος ἡ γραφή: εἰκόσ μόντα

μᾶλλον, Ἀκμήν, ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ Ἐτι, γιγρᾶφθαι κατ' αἰτιατικὴν ἐπιβερματικὴν, περὶ ἧς ἐπιθεὶ τὸν Φρούνηον (σελ 48), τὸν Σουίδα (λέξ. Ἀκμή), καὶ ἅ διὰ μακρῶν ἀλλαχού (Προδρ. Ἐλ. Βιβλ. σελ. μὴ) ἰσημιώσαμην περὶ τοῦ ἐν τῇ συναθείᾳ Ἀκμῆ, ἢ Ἀκμή. — Καλὸν μὲν ἔργον ἐπιχειροῦσι ποιεῖν.) Προσέθηκα ἐξ ἀντιγράφου τοῦ Αὐγ. τὸ, Ποιεῖν, ἀναγκαῖον ὄν εἰς ἀπαρτισμὸν τοῦ λόγου. — Οὐ μὴν περὶ γε τὸ Κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διακριθῶσιν.) Ἐν τινι τῶν Αὐγ. ἀντιγράφ. Καλλιστον, ἀντὶ τοῦ, Κράτιστον. Σημειώσαι δὲ, ὅτι ἐν ταύτῃ τε καὶ ἀλλαχού πολλαχού Φιλοσοφίαν λέγει ἅπαντα ἀπλῶς τὴν ἀνθρωπίνην παιδείαν, καὶ Φιλοσοφείν, τὸ περὶ ταύτην σπουδάζειν. — Καλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος ἀνάλωσεν ... ἐπισκόπησεν.) Ἀνάλωσεν, Ἐμάρακον, Ἐπλήρησεν, Ἐπισκόπησεν, ἀντὶ τοῦ, Ἀνάλωσκει, Μαραίνει, ἢ τοῦ Φιλῆ ἀνάλωσκει, μαραίνειν, κ.τ.λ. πολλάκις γὰρ οὐ τὸ γένόμενον, ἀλλὰ τὸ γιγνόμενον, ἢ φιλοῦν γίγνεσθαι, δηλοῦσιν οἱ Ἀδριστοι, οἷόν ἐστι καὶ τὸ μικρῶ πρόσθεν εἰρημένον. « Καὶ τὰς μὲν τῶν παύλων συνθέσις ὀλίγος χρόνος διέλυσε. » Ἀντὶ δε τοῦ κατ' Ἀττικῶς ἀναυξήτου Ἀνάλωσεν, τινὰ τῶν ἀντιγράφ. φέρουσιν, Ἀνῆλωσεν, ἕτερον δὲ, ὡν ἐστὶ καὶ τὸ ἔμῳ, Ἡνάλωσεν. — Πλείω τοῦς ἔχοντα ἐβλάψεν.) Ἐν τισι τῶν τοῦ Αὐγ. Πλείω τοῦς ἔχοντα ἐλυμήναται· καὶ προειλόμην ἂν τῆσδε τὴν γραφὴν, εἰ μὴ πέρα τοῦ δέοντος τοῖς ὁμοιοτελεῦτοις ἤδειν χαίροντας ἀμφοτέρους τοῖς Ἰσοκράταις. — Ταῖς δε τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπισκόπησεν.) Τοῦς Ἀθλητὰς αἰνιττεται, οὕτω κληθέντας παρὰ τὸν Ἄθλον, τὸν σημαίνοντα τὸν πόνον, παρ' ὃν καὶ ὁ Ἄθλιος, τουτέστιν ὁ πόνοις καὶ κόποις συνεχόμενος, καὶ ταλαιπώρου βίον διάγων. Οὗτοι γὰρ δεκαμερούστες ἐν ταῖς παλαισταῖς, καὶ ὑπὸ παιδοτρίβαις γυμναζόμενοι, καὶ πολλοῖς τοῖς κρίμασι πρὸς ἀνάγκην τρεφόμενοι, ῥώμην μὲν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐνεισογάζοντο τῷ σώματι, τὰς δὲ ψυχὰς ἀμελιτέρας, ὡς τὸ εἶκος, εἶχον. Διὸ καὶ ὁ Κυνικός Διογένης, ἐρωτηθεὶς, διὰ τί οἱ Ἀθληταὶ ἀναίσθητοί εἰσιν, εὐστοχώτατα ἀπεκρίνατο, « Ὅτι κρίμασι νοεῖσις καὶ βουαῖσις ἀνακοδομήνται. »

ΣΕΛ. 2. Ἐν ταῖς διανοαῖσις.) Παρέλιπε τὴν πρόθεσιν ὁ Ἀγγίος· λείπουσαν καὶ ἐν ἑξῆσι οἷς τῶν ἀντιγράφ. ὦν καὶ τὸ ἔμῳ· Ἄμεινον δὲ τὸ προθετικόν, ἵνα ἀμέσως πρὸς τὸ, Οἷς, συνάπτηται τὸ, Συμφερόν, καὶ ὡς ἐν Εὐκαγόρα, « Ἀνδρὶ δε γενομένῳ ταυτὰ τε πάντα συνεψέθη. — Καθιστάται.) Προειλόμην ταύτην ἐκ τίνος τῶν Αὐγ. ἀντιγράφ. τὴν γραφὴν τοῦ παρ' ἅπασι Καθιστάται, διὰ τὸ καὶ ἐν ἄλλοις οὐκ ἄλλοις χωρίοις κατὰ τὸν τύπον τῶν εἰς μὲ χρῆσθαι τῷ ῥήματι τὸν ῥήτορα. — Οἷς. . . χαρακτῆρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν.) ἠΐμειν εἶναι ἢν (Ἡρακλέους δηλονότι καὶ Θεσείως) τοῖς ἔργοις, ἵνα τῷ, Ἐργοις, συνάπτετο τὸ, Ἐπέβαλεν. Διὸ καὶ ὁ πρό ἡμῶν οὐκ ἄλλοις ὑπείληπτον ἐξαλειπτέον εἶναι τὸ, Τοῖς ἔργοις. Ἀλλ' ἴσως σύνεκδοχικῶς ἐληφτέον, ἵνα ἢ ὁ νοῦς, Οἷς (Ἡρακλεῖ δηλονότι καὶ Θεσεῖ) ἢ τῶν τρόπων ἀρετῆ τελικοῦτον εὐδοξίας χαρακτῆρα κατὰ τὰ ἔργα ἐπέβαλε. Σημειώσαι δὲ ὅτι ἐπέμεινε τῇ τροπῇ τοῦ μικρῶ πρόσθεν, Ἀκιδθῆλος, ἐπαγαγὼν τὸ, Χαρακτῆρα· ἀμφο γὰρ ταῦτα ἐπὶ νομίσματος κυριαλεντεῖται. — Οὐ γὰρ διεγυρῶν.) Ἐξ ἀντιγράφων ἄλλων τε καὶ τοῦ ἔμου τὸ, Οὐ γὰρ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Οὐδε γὰρ. — Τοῦς κινδύνους ὑπέμεινεν.) Ἀντὶ τοῦ Ὑπέμεινεν, ἐν τινι τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Ὑφίστατο, καθὰ καὶ ἀλλαχού εἶρηκεν, « Ὑποστάς τοὺς μεγίστους κινδύνους. » Κἀν ταῦθα μὲν τὸ, Ὑφίστατο, ποσοῦτω γ' ἄμεινόν ἐστι τοῦ Ὑπέμεινεν, ὅσω καὶ τὸν κόρον ἐκπεύγει τοῦ ὁμοιοτελεῦτον· ἀλλ' ἐπεὶ χαίρει τοῖς ὁμοιοτελεῦτοις, ὡς ἐβθην εἰπών, Ἰσοκράτης, ἢ ὅστις θάποτ' ὦν τυγχάνει ὁ τοῦ Πρὸς Δημόδικον λόγου πατήρ, οὐ πάνυ τε ῥᾶδιον συνιδεῖν, ῥᾶτερον, διορθούμενος αὐτός· ἐκυτόν ἔγραψεν, Ὑφίστατο, ἀντὶ τοῦ, Ὑπέμεινεν, ἢ τοῦτο, καταπερόμμενος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν φύσιν, ἀντιπέβαλε τῷ, Ὑφίστατο. — Πάρακαίρω.) Ἐν ἄλλοις, Ἀκαίρωις, ἐστὶ δ' ἐν οἷς, Παρὰ καιρῶν, γράφεται. Ὅπως ποτε δ' ἂν ἔχρ' τὰ τῆς γραφῆς, σημαίνει

ἐπὶ τῶν μὴ ἐν δέντρῳ κερῶν γνησιώμενον τάξασα τοῦνομα. — Ἄλλ' ἀπέλασε . . . ὡς θάνατος.)
 Τοῦτο τοῦ ῥήτορος τὸ χωρίον εἰς Ἡρωικαγεῖον ἐνταίνας· μίτρον ὁ Ἀσμανός; (Ἄνακστ. Βρυγ.,
 Τομ. Β, σελ. 314) εἶπας; ἐξήρασαν,

ὡς τοῦνομα τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλασε:

ὡς δὲ βιωσόμενος φείδες σῶν κταίνων:

ὅπου τις προσέγραψε διαστρέψας ἐν τινι τῶν τοῦ Αὐγ. ἀντιγράφων. — Φιλολογὸς τα.) Αἰεῖται ὁ
 σύνδεσμος ἐν τῷ ἐμφ. ἀντιγρ. — Τοῦ; περὶ αὐτόν.) Πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν, φέρεται ἐν τισὶ τῶν
 Αὐγ. ἀντιγράφων. — Πρὸς ὁ δαὶ σε ζῆν.) Ἀναφέρεται πρὸς τὸ, Δαίτμα: εἰ δὲ, Πρὸς ὁ, γραφίς,
 καθὰ φέρεται ἐν τινι τῶν ἀντιγράφων. Αὐτῆρ. ἔσται, Πρὸς τὸν Ἰππώνικον. Καὶ τὸ, Δαίτ σε ζῆν, ἐξ
 ἑτέρου ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Δαίτ ζῆν σε, διὰ τὸ εὐφρονέστερον προσιωμένῳ τῷ Αὐτῆρ. ἠκολού-
 θησα. — Μικτήν δὲ καὶ ζηλοτήν.) Διαφέρει ὁ Ζῆλος τῆς Μιμνήσεως, ὡς εἶδος γένους: ἔστι
 γὰρ ὁ ζῆλος μιμητικὸς καλοῦ τινος ὄντος, ἢ γούν δοκούντος, δι' ἐπιθυμίας καὶ ζήσεως γνησιμῆς, ἢ
 θύλαϊ καὶ τοῦνομα, συνηρημένον παρὰ τὸ Ζῆλος, καθὰ καὶ τὸ Δῆλος παρὰ τὸ Δείλος. —
 Γραφίς.) ἔρη καὶ κατωτέρω, Γοναῖς, ἀντὶ τῶν διαλελυμένων Γραφίς, καὶ Γοναῖς, εἰς χαί-
 ρουσι εἰ Ἄττικαί, καὶ λέχρηται ἀλλαχῶ Ἰσοκράτους ἢ καὶ τις ἄ. χρῆσται τοικαυτίρ, καθὰ καὶ
 ἄλλαις οὐκ ὀλίγαις, τοῦ μὴ εἶναι τοῦ Ἀθηναίου Ἰσοκράτους, ἀλλὰ τοῦ Ἀπολλωνιάτου, τὴν Πρὸς
 Δημοσικὸν παραίνοσι. Προσθήθι τούτοις καὶ τὸ ἀπροσδιόριστον τῆ, παραλαβῆς: οὐδὲν γὰρ
 μάλλον αἰσχρὸν τῇ γραφῇ, ἢ γραφίς, τὴν αἰσχρῶσι πύθικον, ἢ τὸν καλλίστον ἵππον εἰκονίζειν,
 εἶν γράφῃ καλῶς, τοῦτῃστιν εἶν οὕτω μιμητικῆ, ὡς ἀπατῆν τοὺς ὄροντας. Ἄλλα πολλὰ μάλλον
 αἰσχρὸν τοῦ ἀγαθοῦ γραφίς, μὴ τὰς ἀγαθὰς πράξεις, καὶ τὰ ἐνδοξα προσώπα ἀφαιρεῖσθαι (μά-
 λον τῶν ἀδοξῶν γράφειν: ὁ καὶ περὶ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν (τῆς ποιήσεως, οὐδὲν ἕτερον εἶπας
 ἢ ζωγραφία; καλοῦσα;) ἐσημειώσατο Ἀριστοτέλης (Ποιητικ. κερ. δ'), λέγων, ὅτι κἀκείνων « εἰ
 « μὲν σημαντότεροι τὰς καλὰς ἐπιμαίνοντο πράξεις, καὶ τὰς τῶν τοῦτοῦτον, εἰ δὲ εὐτελέστεροι τὰς
 « τῶν φαύλων, πρώτον ψόγουσιν ποιοῦντας, ὥσπερ ἕτεροι ὄμουσιν: καὶ ἐχθροῖμα. » — Ἠγοῦ δέ.) Ἐν
 τινι τῶν τοῦ Αὐγ. ἀντιγράφων. Ἠγοῦμα δὲ. — Πηληγεῖομα.) Τὸν δευτερευμένον, ἀπὸ μα-
 ταφορᾶς τῶν πληρουμένων ἀγγείων: ὅθεν καὶ τὸ ἱξίτικα γίγνεσθαι τῆς μνήμης τὰ χρῆστά διδά-
 γματα, κομψῶς ὁ Πλάτων (Κρίτων. 49) ἐκλύσει παρακαλεῖ, « ἢ πᾶσαι ἡμῖν ἐκείναι εἰ πρόσθεν
 « ἐμολογίαι . . . ἐκεχυμένα εἰσί. » — Μετὰ τῆς πόλεως.) Ἐν αἰς ἡμέραις ἡ πόλις εἶδασι τιμῶν
 τὸ δαμνίον ἐστραῖς καὶ θυσίαις. — Περὶ τοῦ γοναῖς.) Ἐν τινι τῶν τοῦ Αὐγ. Πρὸς τοὺς σαυτοῦ
 γοναῖς. Κἀνωτῆρα δὲ συνηρημένως ἀντὶ τοῦ Ἀττικῶ, Γοναῖς.

ΣΕΑ. 3. Τοῦς σαυτοῦ.) Ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ Αὐγ. ἀντιγράφου. Τοῦς σοῦς: παρὰ δὲ τῷ Στοβαῖο
 (σελ. 456), Τοῦς ἐαυτοῦ. — Ἐπιτυχάνοις, εἰ λήγαις.) Ἐν τισὶ τῶν τοῦ Αὐγ. Ἐπιτυχίαις, ἀντὶ
 τοῦ, Ἐπιτυχάνοις, καὶ ἐν ἑτέρῳ, Ἀλήγαις, ἀντὶ τοῦ Ἀλήγαις. — Μήτε λόγον μετὰ θράσεως ἀπο-
 δέγου.) Μήτε θρασεῖς ἐτασῶσάν σου εἰ λόγι. — Κότμον.) Κοσμιότητα καὶ εὐταξίαν. — Τούτοις
 γὰρ ἄπασι δοκί κρατεῖσθαι τὸ τῶν νεωτέρων ἦθος.) Τοῖς τίεσασσι τούτοις, τῷ κόσμῳ, τῇ αἰ-
 σχήνῃ, τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ σωφροσύνῃ κατέχεσθαι καὶ μένουν ἐντὸς τοῦ καλοῦ τὸ ἦθος τῶν
 νέων, νομίζεται. Ἐξηγησάμεθα δὲ τὸ, Κρατεῖσθαι, διὰ τοῦ, Κατέχεσθαι, ὅπου ἐχρήσαστο ἐν
 τῷ Ἀρεισπαγματῆ, περὶ τῶν νέων κακῶν τὸν λόγον ποιοῦμενος, « ἡμπετότεροις ΚΑΤΕΪΧΟΝ τοὺς
 πολίτας, καὶ ταῖς τιμοῖραις, καὶ ταῖς ἐπιμαλείαις . . . τοιγαροῦν οὐκ ἐν τοῖς σικραφίαις εἰ
 « νεωτέρῳ διετέριβον . . . ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπιταδεύμασι ΕΜΕΝΟΝ, ἐν εἰς ἐτάχθησαν. » Καὶ ἐπὶ
 τῷ τέλει δὲ τοῦ παρόντος λόγου (σελ. 8). Ἐπικρατέσειν, εἶπεν ἀντὶ τοῦ, Κατάσει. Οὐδάρ.
 δὲ, ἐπὶ τοῦ ἐμπεριέχεσθαι καὶ ἐμπεριλαμβάνεσθαι τετάρτῃ ὑπετίχθη τὸ Κρατεῖσθαι, ἵνα ἦ, Ἐν
 τούτοις τοῖς τίεσασσι περιέχεται ἡτῶν νεωτέρων κακία, ὅπου ἐφάρειν πως καὶ ὁ Ἀλέγαις, οὐκ
 ὄρθως, ἐμοὶ δοκῆν. — Ἄν τοὺς ἄλλους λαθῶς.) Ἄντὶ τοῦ, Ἀθῶς, γράφεται, Ἀθῆρα, παρὰ τῷ Στοβ.
 (σελ. 192). — Τοῦς μὲν θεοῦς.) Ἐν ἄλλ. Τῶν μὲν θεῶν: εἰκό: γε μὲν τὴν γραφὴν ταύτην, καθὰ
 καὶ ἕτεροι πρὸ ἡμῶν ἔκριναν, Χριστιανοῦ ἀναγνώσκου διόρθωσιν εἶναι. — Γοναῖς.) Οἱ δ' Ἄτ-

τικοί, Γοῦλας, ἀουκαίρτες: περί εὖ ἐπιθι τὰ μικρῶ πρόσθεν εἰρημένα μοι. — Καί γάρ ἄν.] Ἐν ἄλλ. Κἄν γάρ. — Ταῦτα μὴ πράττων, ἃ τοῖς ἄλλοις ἄν πράττουσιν ἐπιτιμώμενος.] Ὁ πρὸ ἡμῶν ἐκδότης γράφει, «Ταῦτα μὴ πράττων, ἃ τοῖς ἄλλοις, ἄν πράττουσιν, ἐπιτιμώμενος ἐξ ἀντιγράφου ἀναλιξάμενος. Ἐν τῷ ἑμῷ φέρεται, Ταῦτα μὴ πράττων, ἃ τοῖς ἄλλοις, ἄν πράττουσιν, ἐπιτιμώμενος. — Διαφύλαττε.] Ἐν ἄλλ. Ταῦτα διαφύλαττε: καθά και ἀνωτέρω εἰρῆκιν, «Ἄ ποιῶν αἰσχρὸν, ταῦτα κ.τ.λ.» — Μανθάνειν . . . λαμβάνειν.] Ἐν ἄλλ. Μαθεῖν . . . λαβεῖν. — Παραμένει.] Ἐν ἄλλ. Παραμεινέ. — Μόνον τῶν κτημάτων.] Ἐξ ἀντιγράφ. τὸ, Μόνον, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλ. Μόνη. — Μὴ κατόκει μακρὰν ἔδον κ.τ.λ.] Αἰνίττεσθαι τὸ τῷ Θεόγγυθος (στ. 71) εἰκεν ὁ Ῥάτωρ,

Ἄλλὰ μετ' ἐσθλὸν ἰὼν βουλεύεο, πολλὰ μογήσας,
Καὶ μακρὴν ποσσίν, Κύρν', ἔδον ἐκτελέσας.

Μὴ ποιῶ πικρὰς.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Μὴ πικρὰς ποιῶ. — Ὅπως ἄν δύναιο.] Δύνη, ἀντὶ τοῦ, Δύναμι, ἐν ἑτέροις. — Ἄσκει πάντων.] Ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Ἡγεῖσθαι πάντων: παρὰ δὲ τῷ Στ. (σελ. 66), Ἄσκει, μόνον, ἄνω τοῦ, Πάντων. Εἰσι δὲ καὶ ἄλλαι τινεὶ γραφικαὶ διαφοραὶ παρὰ τῷ αὐτῷ κείμενῳ τοῦ χωρίου, οὐκ ἀξίαι λόγου.

ΣΕΛ. 4, Ἐσθ' δὲ τειχῆς, ἄν κέρδη . . . τῆ δὲ ὄργῃ παραπλοκίως κ.τ.λ.] Διερθεύσι τινεσ, οὐδὲν δίδον, εὐθὺς αὐτὰ: Ἐσθ' δὲ ἐν τῷ κέρδει τειχῆς, ἄν κέρδη . . . ἐν δὲ τῇ ὄργῃ, ἄν παραπλοκίως κ.τ.λ. — Λυπηροίς.] Ἐν ἄλλ. Πενηροίς: καὶ ἔστιν οὐκ ἀδόκιμος ἡ γραφή, εἰ ἐλαμβάνεαι ἐπὶ τοῦ, Ἐπιπόνους. — Παρὶ τῶν ἀποφρήτων κ.τ.λ.] Ἐν ἄλλ. Παρὶ δὲ τῶν ἀποφρήτων. ἢ γρῶμα γὰ ἐκ τῶν Θεόγγυθος. (στ. 73).

Πρῆξιν μὲθ' εὐλοσιν ἡμῶς ἀνακείνοι πάσι:
Παῦροι τει πολλῶν πιστὸν ἔχουσι νόον.

Ὀρκον ἐπακτὸν κ.τ.λ.] Ἐπακτὸς ὄρκος (οἰκοὶν Ἀρπυκράτ.), ὃν αὐτὸς τ εἰκὼν αὐτῷ ἐπάγεται, «τουτέστι αἰρείεται. Αἰσῆς ἐν τῷ πρὸς Χακρίστρατον, καὶ Ἰσκαράτης: Ἀπ' Ἀλλωνήκτας ἐν ταῖς «π. ὁ: Δημόκωνος παραινέσειον κ.τ.λ.» καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἀρπυκράτ. εὐ πάντο τε σαφὲς ἐξηγούμενος τὸν Ἐπακτὸν ὄρκον. Ὁ δὲ Σουδ. προσέθηκε καὶ ταύτην ἐτίτραν ἐξ ἄλλου, «Ἄλλοι δὲ τούναντιον, «ὁ ἀλλοχρῶν ἐπιφερόμενος, ἀλλ' οὐκ αὐθαίρετος, ἢ συναδῆ καὶ ὁ Πούχιος (λεξ. Ἐπακτὸς), καὶ ὁ Ζηνοῖος; (Παροιμ. Γ, π'), καὶ ἄλλοι. — Διὰ δύο προφάσεις.) Δύο, ἐξ ἀντιγράφ. ἀντὶ τ. ὁ Δύο. Εἰκοι μῦθοι ἀμείνων ἢ διὰ τοῦ μεγάλου ὡ γραφῆ ἐν οἷς πρὸς οἰπιατικὴν ἢ βρομοστατικὴν νόμματος φέρεται δυνάει: ἢ δὲ διὰ τοῦ μικροῦ, ὅταν πρὸς πλεθυντικά. Ἡ δὲ διαφορὰ, ὡς ἐσημειώσατο καὶ ὁ πρὸ ἡμῶν ἐκ τῆς ἀρχαίας γραφῆς ἀνεφάν, τῆς πρὸ τῆς εὐρέσεως δηλονότι τοῦ ὡ στοιχείου. — Μεγάλων.] Αἰτίαι το, Μεγάλων, ἐν ἄλλοις. — Μυθῆνα θεῶν.] Ἐν ἄλλοις, Μυθῆνα θεῶν, ἦπτεν κερφῆς. — Τοῖς πρῶτερον φίλοις.] Πρῶτοις, ἀντὶ τοῦ, Πρῶτοις, εὐ κερφῆς: ἐν ἑτέροις. — Γενήσονται.] Ἐξ ἑτέρου διερθεύσεως, ἀντὶ τοῦ, Γενήσθαι. — Γενόμενος.] Καὶ τοῦτο ἐξ ἑτέρου διερθεύσεως, ἀντὶ τοῦ, Γενόμενος. — Μυθῆνα φίλον ἔχειν, καὶ πολλοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν.] Σημειώσασαι τὴν διαφορὰν τοῦ ἑταίρου πρὸς τὸν φίλον, τὴν αὐτὴν εἶσαν καὶ τοῦ Συνήθου: πρὸς τὸν φίλον, περὶ ἧς ἐν ταῖς πρόσθεν (σελ. 3) εἰρήχημεν. — Τῶν φίλων.] Τῶν ἡδὴ σαφῆς φίλος ἔλεγον παρεσχημένον. — Τῶν ἐταίρων.] Τῶν συνήθων, πρὶν ἂν αὐτ. οἱ φίλους ποιήσῃ. — Ἄν, μὴ δεόμενός του, δεῖσθαι προσποιῆ, περὶ τῶν ῥητῶν, ὡς ἀποφρήτων, ἀνακείνοι.] Οὕτω δὲν ἔργων διερθεύσασαι τὸ παρ' ἄπασαι γραφόμενον καὶ στιχόμενον, ἂν μὴ δεόμενος, τὸ δεῖσθαι προσποιῆ. Περὶ τῶν ῥητῶν ὡς ἀποφρήτων ἀνακείνο. Μόνος δ' ὁ Αὐγῆρος ἔγραφε, Ἄν, μὴ δεόμενος, τὸ δεῖσθαι προσποιῆ, περὶ δὲ τῶν ῥητῶν ὡς ἀποφρήτων ἀνακείνοῃ (γρ. Ἀνακείνοῃ), ταῦτων ἀποχωρῶσα ἠχησάμενος τὴν διόρθωσιν. Ὁ νεῦ, Τοῦτο δὲ ποιήσας, τουτέστι πειράσας τῶν ῥητῶν, ποθέτω μὲν, ἰὼν, μὴ δεόμενός τινος πράγματος παρ' αὐτῶν, προσποιήσασαι δεῖσθαι: ἐπι-

τα, ἂν ἀνακινῶν αὐτοὺς· περὶ τῶν ἐξήκωσις ῥηθῆναι δυναμίων, ὡς περὶ ἀπεφρίτων. Ἦν μὲν γὰρ μὴ τόχης παρ' αὐτὸν εὖ ἐθεήθης πράγματι, ἢ τῆς περὶ ἂν ἀνακινῶσω πίστει, εὐδὲν βλασθήτη, κ. τ. λ. Προσώμιον δὲ τὸ Ἄνακινεῖ (παρὰ τὸ μίσειν, ἀνακινῶμαι) οὐ μόνον διὰ τὸ ἐν πλείονι γρήσται εἶναι τὸ μίσειν παρὰ τοῖς δοκίμοις, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ τοῦ λόγου πατήρ ἐρεῖ ἐν τοῖς ἐξῆς, Βούλη δέ τισι τῶν φίλων ἀνακινῶσασθαι. — Δοκιμαζόμεν. . . διατηγνώσκωμεν.] Ἐν ἄλλοις, Βασανίζ. μιν. . . ἐπιγινώσκωμεν. — Οὕτω δ' ἄριστα.] Ἐξ ἀντιγράφ. καθά καὶ ὁ πρὸ ἡμεῶ, ἀντὶ τοῦ, Οὕτω δ' ἂν ἄριστα. Ἐν ἄλλ. Οὕτως ἄριστα. — Αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοήθης.] Ἐκ τοῦ ἡμεῶ, ἀντὶ τῷ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Αὐτεπάγγελτος ἐν τοῖς καιροῖς αὐτοῖς βοήθης. Καιροῦς δὲ λέγει τὰς τῶν συμφερόντων περιστάσεις. — Ὀμοίως.] Ἐν τισι τῶν τοῦ Αὐγ. ἀντιγράφ. μετὰ συνδέσμου, Ὀμοίως δέ. — Πολλοὶ γὰρ ἀτυχοῦσι μὲν.] Οὕτως Αὐγ. ἔξ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ, Πολλοὶ μὲν γὰρ ἀτυχοῦσι.

ΣΕΑ. 5. Ἔστι δέ.] Ἐξ ἀντιγρ. εἰ πρὸ ἡμεῶ, ἀντὶ τοῦ, Ἔστι γάρ. — Ἔστι δὲ χρήματα μὲν, τοῖς ἀπολαβεῖν ἐπισταμένους, κτήματα δὲ, τοῖς κτῆσθαι δυναμένοις.] Οὕτω καλῶς περὶ τὸν ἐξιδῶκεν ὁ Αὐγ. ἔξ ἀντιγρ. ἔξ ἀναλαβόμενος, Κτῆσθαι, ἀντὶ τοῦ πολλά παρασχόντος τοῖς ὑποκατωκτισταῖς πράγματα ἀδιανοήτου, Χρῆσθαι. Καὶ ἐκπέφρασαι μὲν ἡ παραίνεσις οριστικώτερον καὶ περιεργότερον τοῦ προσκίοντος· εἰ δὲ νεῦς, εὐκ ἂν ἄλλος εἴη, ἢ Παιρῶ τὰ κτήματα πολεῖν χρήματα, τοῦτ' ἴσθι χρήσιμα· παρὰ τὸ Χρῆσθαι γὰρ τὰ Χρήματα, ὡσπερ παρὰ τὸ Κτῆσθαι τὰ Κτήματα, ὧν ἡ περιουσία Πλοῦτος καλεῖται. Καὶ τὸ ἀπολαβεῖν τῶν κτημάτων εὐδὲν ἔστιν ἔτιον ἢ ελευθερίας χρῆσθαι αὐτοῖς. Οὐκ ἄχαρον δὲ παραβεῖναι καὶ τὰ περὶ πλείονος περιουσιόφροντα τῷ Σταγαιρίῳ (Ρητορικ. Α. 6), « Πλείονος δὲ μέρη νομίσματα, πλῆθος γῆς, χωρίων κτισσις· ἔτι δὲ ἐπιπλέον κτισσις καὶ βροκχημάτων καὶ ἀνδραποδῶν πλῆθος καὶ μεγάλα καὶ καλλὴ διαφερόντων. Ταῦτα δὲ πάντα καὶ ἀσφαλῆ καὶ ελευθέρια, καὶ χρήσιμα. Ἔστι δὲ χρήσιμα μὲν μᾶλλον τὰ κάρπιμα, ελευθέρια δὲ τὰ πρὸς ἀπολαυσιν, Κάρπιμα δὲ λίγω, ἀφ' ὧν αἱ πρόσδοσις ἀπολαυστικὰ, δὲ, ἀφ' ὧν μηδὲν παρὰ τὴν χρῆσιν γίγνεται, εἰ, τι καὶ ἄξιον. Ὅρος δὲ ἀσφαλείας μὲν τὸ ἐνταῦθα καὶ οὕτω κεκτῆσθαι, ὡστ' ἐφ' αὐτῷ εἶναι τὴν χρῆσιν. . . Ἐως δὲ τὸ πλεοντεῖν ἔστιν ἐν τῷ χρῆσθαι μᾶλλον, ἢ ἐν τῷ κεκτῆσθαι. » — Ἐπίσθισι δύνασθαι.] Προσέθηκα τὸ, Δύνασθαι, ἔξ ἀντιγρ. τοῦ Αὐγ. — Αὐτόν.] Ἐν ἄλλοις, Αὐτόν. — Τὰ βελτίω.] Ἐν ἄλλοις, Τὰ βελτίωτα. — Μηδὲν συμφερόντων ὀνειδίσας.] Ἀντὶ τοῦ, Ὀνειδίσαις, ἐν τισι τῶν ἀντιγρ. τοῦ Αὐγ. φέρεται, Ὀνειδίσαις καὶ ἴσως αὐτὰ ἔστιν ἡ γνωστὴ γραφή. Οὐδὲν γὰρ κωλύει, καὶ, Ὀνειδίσαις, λέγειν παρὰ τὸ, Ὀνειδίξην, καθά καὶ, Γαμίσαις, παρὰ τὸ Γαμίζην, καὶ Σπερίσαις, παρὰ τὸ Σπερίζην. — Τὸς κκεῖνος δ' εὖ ποίων.] Προσέθηκα τὸν σύνδεσμον, ἔξ ἀντιγράφου τοῦ Αὐγ. ἐν ᾧ φέρεται ἀνάρθρωτος, Κκεῖνος δ' εὖ ποίων. — Τυχόντας.] Ὁ Βουδαῖος διώρθωσεν, Τύπτοντας. Ἄλλ' οὐ γὰρ ἠὲ μετακινεῖν τὴν γραφήν· εἰ γὰρ κίνης, εὐκ ἐπὶ μόνον τοῦ τυπτοντας ἑρμῶσιν, ἀλλὰ « Πριν μαθήσασθαι εἰ φίλος, ἂν μόνον ψεφίσσῃ, ὑλακτοῦσιν » ὡς φησὶν εἰ φιλόσοφος (ἠθ. Νικομ. Ζ, ζ'). — Πιστεύοντας.] Ἐν τισι τῶν τοῦ Αὐγ. ἀντιγρ. Πιστεύοντας. — Ἐάν' ἀπεδέχῃ κ. τ. λ.] Ὁ νεῦς ἑκἀνεκίνοῦς τῶν φίλων φίλος, εἰ χαρίζεται αἰ πρὸς το φαυλότατον, ἤγουν ἐπὶ τῇ σῇ μεγίστῃ βλάβῃ, εὐκ ἔχει· φίλος, εἰ τινες ἂν ἀπεχθάνοντο σοὶ πρὸς τὸ βέλτιστον, τοῦτ' ἴσθι ἐπὶ τῇ σῇ ὠφελείᾳ. — Σαμῶς.] Ἡ λέξις τῶν μίσεων. Ἐνταῦθα μὲν γὰρ ἐπὶ κακοῦ, τὸν ἀντικειμένον τῷ ὀμολητικῷ, τοῦτ' ἴσθι τὸν ὑπερήφανον, σημαίνει, καθά καὶ παρ' Εὐριπίδῃ (Ἰππολ. 94),

. . . . Τίς δ' οὐ σημαῖς ἄχθινός βροτῶν
Ἐν δ' εὐπροσχηγόρισιν ἔστι τις χάρις.

ἀλλὰ καὶ δὲ (Πρόξ. Νικ. σελ. 13) ἐπὶ καλοῦ τέταχθι τὴν λέξιν, τὸν σύννευον τε καὶ σφῆρανα καὶ διὰ τοῦτο σθεσασμῷ ἄξιον, δηλώσαι βουλόμενος. Τῶν δύο τούτων σημασιῶν, μόνην ἢ τελευταίαν εἶδεν ἡ συνθήκη. — Τὴν μὲν γὰρ τῶν ὑπεροπτικῶν . . . τὸν δὲ τῶν ἑμλιπτικῶν κ. τ. λ.] Ἐν ἄλλοις, Τὸν μὲν γὰρ τῶν ὑπεροπτικῶν . . . τῶν δὲ τῶν ἑμλιπτικῶν. — Πρὸς πάντα.] Ἔστιν ἐν αἷς τῶν ἀντιγρ. φέρεται, Πρὸς πάντα· ἐν ἑτέροις δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἀρθρου, Πρὸς τοὺς πάντα.—

[Τραχίως.] Τραχίως, δαῖν γραφῆν ὑπελάμβανεν ὁ Βουδαΐς. — Μὴδὲ περὶ τὰ γελῖα σπουδαίων.] Ἄντι τοῦ, Περὶ τὰ γελῖα, ἐν τοῖς τῶν ἀντιγράφων. φέρεται, Παρὰ τὰ γελῖα, τῆς, Παρὰ, χρόνον διαλύσει; ἐνταῦθα: καὶ εἰ ἀποδέχσο τὴν γραφὴν, γράφει καὶ ἐν τοῖς ἐχθρομένοις, Παρὰ τὰ σπουδαῖα, καθὰ καὶ φέρεται ἐν τῷ τοῦ Ἀλαγγίου ἀντιγράφῳ. — Ἀχαρίστως.] Ἐν τῶν ἀντιγρ. φέρεται, Ἀχαρίστως: ἄριστον δὲ τὸ κατ' ἐπιφῆμα, ὡς διὰ καὶ τὸ ἐπαχθῆσαν, Ἀχθῶς. — Πάσχωσιν.] Ἐν ἄλλ. Πάσχωσιν. — Πάσχοντες μὲν εὐ.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ Βουδαΐου προσέθηκεν ὁ Οὐδῶρις, τοῦ, Εὐ. Ἐστὶ δὲ ταῦτον τῷ Εὐπασχόντες, ἤτοι εὐεργατοῦντες. Ἡ δὲ γράμη ματααντίχεται ἔστιν ἐκ τῶν Εὐριπίδου (παρὰ Λαοκῶργ. κατὰ Λεοκράτ. § 24).

Τὰς χάριτας ὅστις εὐγενῶς χαρίζεται,
ἤδιστον ἐν βροτοῖσιν: εἰ δὲ δρῶσι μὲν,
Χρόνον δὲ δρῶσι πολλῶ, δυσγενέστεροι.

[Ἐξανίστασο πρὸ μῆθης.] Καὶ ταῦτε ἐκ τοῦ Θεόγνιδος (477).

Ἄλλ' ἢ, πρὶν μῆθην, ὑπανίστασο (ἴσ. Ἀπανίστασο) . . .
Ἡ, παρῶν μὴ πίνε.

[Διαμαρτόντα τῶν εὐθουμένων.] Ἐκ τοῦ Ἀαγγιανῶ ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λαοῖσι, Διαμαρτόντα τῶν εὐθουμένων. Τὸ δὲ εὐθουμένων φέρεται καὶ ἐν τῷ ἱμῶ. — Μεγαλόφυχος.] Ἐλευθέριος. Δυνατὲ γὰρ καὶ ταῦτο τοῦνομα, εἴη, καθὰ φησὶν Ἀριστοτέλης (Ἠθ. Νικομ. Δ, σ), ὁ μεγαλόφυχος «ὄσις: εὐ ποιεῖν, εὐεργετούμενος δὲ αἰσχύνεται. . . καὶ ἀνευεργητικὸς πλείονων.» Μεγαλόφυχος δ' ὀνομαζέται κατ' εὐφρασίαν καὶ τοῖς ἡλίθιοις, καὶ Μεγαλοφύχῃαν τὴν ἡλιθιότητα (Πλάτων Β, Ἀλκιβιάδ. σελ. 140 καὶ 150). — Ἐλπίσθη. . . ἔδωκεν.] Πρὸς τὸ, ἔχοντας: ἐν τῇ δὲ τῶν ἀντιγράφων. Ἐλπίσθη. . . ἔδωκεν, πρὸς τὸ Ἀπαγωγία. ἄριστον δὲ τὸ πρότερον. — Περὶ αὐτῶν.] Τινὰ τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Περὶ αὐτῶν πρότερον. — Ἀπαγγελοῦντας.] Ἐκ διορθώσεως ἑτέρον, ἀντὶ τοῦ Ἀπαγγελλόντας.

ΣΕΑ. 6. Τραχίως.] Ἐν ἄλλ. Πάσχωσιν. — Παρὰ μὲν τῶν θεῶν.] Ἐξ ἀντιγρ. ἀντὶ τοῦ, Παρὰ μὲν θεῶν. — Συμβουλεύεσθαι.] Ἐν τῶν ἀντιγρ. φέρεται, Βουλεύεσθαι, ἔτινα δὲ, Συμβούλω χρῆσθαι. — Σκόπει πρῶτον πῶς τὰ ἑαυτοῦ δικάσῃ.] Ἐν ἑτέροις γραφῆται, Σκόπει πρῶτον (ἄλλ. Πρῶτερον) πῶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ δικάσῃ. — Ὁ γὰρ κακῶς δικάσῃ: κ.τ.λ.] Τούτω καὶ εἰ Πάριον χρῆσθαι τεμαχίως, διπλάζων στασιάζοντες τοῖς Μυλησίοις: διεξιθόντες γὰρ τὴν χώραν αὐτῶν, ὅν εἶρον τοῦ ἀγροῦ: εὐ ἐξήραχθαι τοῖς τοῖς, καὶ τῆς πόλεως τὴν δίκασθαι ἐπέτρεψαν (Ἠροδ. Ε, κθ.). — Περὶ τῶν ἰδίων.] Ἐν ἄλλ. ὑπὲρ τῶν ἰδίων: ἔστι δ' ἂν τῶν ἀντιγρ. φέρεται, Περὶ τῶν οὐκίων. — Μάλιστα βουλεύεσθαι.] Ἐν ἄλλ. Καλλίστα βουλεύεσθαι. — Πάθω μὲν καὶ τοῖς νόμοις.] Λείπει ἐν ἄλλ. ὁ, Καί: καὶ λείπειν οὐδὲν λυμάνεται τῶν λεγομένων τῶν νομῶν. — Ἄμαρτη.] Ἐκ τοῦ Στοβ. (σελ. 308) ἡ γραφὴ, ἀντὶ τοῦ, Ἄμαρτες: ἐν ἄλλ. δὲ φέρεται, Διαμάρτη. — Δυνασθαι.] Ἐξ ἀντιγρ. ἀντὶ τοῦ, Δυναμένον. — Ἰνα δασῆς γ' ἂν. — Μάλιστα ἀποδέχομαι δικαίαν πανίαν κ.τ.λ.] Ἐκ τοῦ Θεόγνιδος (147).

Βούλο δ' εὐσεβέων ὀλίγοις σὺν χρήμασι οἰκῆν,
Ἡ πλουτεῖν, ἀδίκως χρήματα πασάμενος.
Ἐν δὲ δικαιοσύνη συλλέξῃ πᾶσ' ἀρετῆ' ὅτι.

[Κακίων μὲν καὶ τοῖς φαύλοις μέτεστι.] Προσέθηκε τὸν δεύτερον, Καί, ταῦτο μὲν, ἐξ ὧν ἰσοκρήτης ἐρεῖ κατωτέρω (Πρὸς Νικοκλ.), «Καὶ τὰ μὲν Καί τοῖς φαύλοις ἀνίστα παραγίγνεται, τούτω δὲ, ἐκ τῶν Θεόγνιδος (151),

Χρήματα μὲν δαίμων **ΚΑΙ** παγκάκω ἀνδρὶ δίδωσιν :
 Ἡ δ' ἀρετὴ ὀλίγοις ἀνδράσι, Κύρ', ἔσται.

Καὶ γὰρ ἐκ τούτων ἔσκε καὶ ταύτην ἠρανοῦσθαι τὴν γνώμην ὁ ῥήτωρ. Ἔστι δὲ πιστώσασθαι τὴν ἡμετέραν διόρθωσιν καὶ ἐκ τοῦ εἰς Δημοσθένην ἀναφερομένου Ἐρωτικοῦ (σελ. 1413 ἑδ. Ρεϊσκ.) Ταύτης.] Τῆς δόξης διπλοῦσι τῆς ὑπο τῆς δικαιοσύνης παρασκευαζομένης. — Μὴδὲν ἄλλο.] Ἐν ἄλλ. φέρεται, Μὴδὲν ἄλλο. — Τὸ μὲν σῶμα. . . τὴν δὲ ψυχὴν.] Ἐν ἄλλ. τῷ μὲν σῶματι . . τῆ δὲ ψυχῇ.

ΣΕΛ. 7. Τῆς διανοίας.] Σημειῶσαι καὶ πάλιν τὴν διάνοιαν ἀντικειμένην τῇ Γνώμῃ: καὶ γὰρ τὰ προσιτώσας καὶ ἀπερισκέπτως λεγόμενα, διανοίας, εὐ γνώμης, εἰκότως ἀν λέγοντο γεννήματα. Σιγῆς.] Παρὰ δὲ τῆς Στοβ. (σελ. 215) γράφεται, Σιωπῆς. Ἰμάνων δὲ τὸ πρῶτον: Σιωπῆ μὲν γὰρ εἶσιν ἐπίσχεσις λόγου, ἐν ἤρατό τι λέγειν, Σιγῆ δὲ, τάρχεσις λόγου, ἐν ἔμειλλε λέγειν. Καὶ σιωπῆ μὲν ὁ παυόμενος τοῦ λέγειν: σιγῆ δὲ ὁ μὴδ' ἀρχὴν φηγοῦσάμενος. — Μὴδ' ἐν ἑτέρωσι.] Ὁ πρὸ ἡμῶν. Ἐν μωδτέροις, ἔξ ἀντιγρ. Χαίρουσι μείνου εἰ ἄττοιαι ταῖς τοιαύταις τμήσεσιν: εἶδὼν ἔστι καὶ τὸ παρὰ τῷ Δημοσθένει (σελ. 1236) Μὴδὲ μὴ ἑτέρων, ἀντί τοῦ, Μετὰ μωδτέρων. Οὕτω γὰρ καὶ τῷ. Οὐδὲν, καὶ τῷ, Μὴδὲν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρενυθέσασιν, εὐ προσιτώσας, τὰς προσιτώσας, Μὴδ' ἐν ἐνί, Οὐδὲ καδ' ἐν κ.τ.λ. λέγοντες, ἀντί τοῦ, Ἐν Μὴδὲν, Κατ' οὐδὲν κ.τ.λ. Καὶ τὸ, ὡς, δὲ ἐν ταῖς ἐπιτάσεσιν ὑπερβιάζουσιν, ὡς μετὰ πλείστον, λέγοντες (Νικολ.) ἀντί τοῦ, Μεθ' ὡς πλείστον. Τῷ δὲ ἰσοικματικῷ, ἰσοκῶτως, παρενυθέσας τὴν σύνδεσμον, ὡς δ' αὐτως, λέγοντες ἀντί τοῦ ἰσοκῶτως δέ.— [Ἴδεν τοῖς σπουδαίοις ἡ φύσις ἀπένειμα.] Κακῶς παρὰ τῷ Στοβ' (σελ. 365) γράφεται, Τῶν σπουδαίων, ἀντί τοῦ, Τοῖς σπουδαίοις: ἡμάρταναι δ' ἰσοκῶτως ἐν τισι τῶν ἀντιγρ. καὶ ἡ τῶν τριῶν τελευταίων λέξιων. Ἡ φύσις ἀπένειμα, παράληψις. — Συμβουλίαν.] Σημειῶσαι τὸ σπάνιον, Συμβουλίαν, ἀντί τοῦ Συμβουλίαν. — Ὡσπερ ἐκ ταμίου προφέρει:] Ἰσως γραπτέον κατὰ μέσον διάθεσιν, Προφέρει: ἡ γὰρ μεταφορὰ, ἢ παραβολή, ἀπὸ τῶν ἰδιωδιμων, εἰ τις προκρίεται καὶ προφέρειται, ἦγον ἐξάγει ἰδίας ἐνεκα χρήσεως. — Τοῖς ἐσθίοι:] Ἐν ἄλλ. Τῷ ἐσθί.— Ἡς ἔχων.] Ἐξ ἀντιγρ. ἀντί τοῦ, Ἡν ἔχων: ἐρεῖ δὲ κἀν τοῖς ἐξῆς, καδ' ὅμοιον σχῆμα συντάξεως, «Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλας, ὅς ἔχον.» — Φιλοπονή.] Ἐν ἄλλ. Φιλοσοφίη: καὶ ἴσως ἄμεινον: Φιλοσοφία γὰρ παρὰ τῷ Ἰσοκράτει, εὐ μόνον ἅπανα ἡ ἐργακίως παιδεία, ὡς ἔσθην εἶπεν (σελ. 3), ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ αὐτὴν διατριβή, καδὲ καὶ τῷ Φιλοσοφῆν πολλῶσις ἐπὶ τοῦ περὶ αὐτὴν καταγίνεσθαι, ἐσθ' ὅτε δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦς αἰερί τι πνευθεῖται, ὡς φησὶν Ἀρκεκρατ. (λεξ Φιλοσοφῆν). — Τὰς ἡδονὰς τὰς ἐκ τούτων μάλιστα γινώσκεις ἔχον.»] Λείπει τὸ δεύτερον ἄρθρον, καὶ τὸ, Μάλιστα, παρὰ τῷ Στοβ. (σελ. 67). Τὸ δὲ, Γνωσκίας, ἐξ εἰκασίας ἐτέρων παρελήφθη, ἀντί τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς, Γνωσκίως: ἐπει καὶ προῖον, Τίρψεις εἰλικρινεῖς καὶ βεβαιωτέρας, ἐρεῖ.— Αἱ λύπαι ταῖς ἡδοναῖς παραπεπύγασι.] Γειτνιαζουσι καὶ πλησίον ἀλλήλαις κίνται: καὶ, καθῆπερ εἶλες Σωκράτης (παρὰ τῷ Πλάτ. Φαῖδ. σελ. 60), εἰν τις διώκη τὴν ἡδονὴν καὶ λαμβάνη, σχεδόν τι ἀναγκάζεται καὶ τὴν λύπην λαμβάνειν, ὡσπερ ἐκ μιᾶς κορυφῆς ἡμμένης δύο εἴσας. Τοῦτο το χωρίον καὶ Σέξτος ὁ Ἐμπειρικός (Πυρρών. ὑποτυπ. Γ, κδ.) αὐταῖς σχεδὸν λέξει προένηκε, «Πᾶση γὰρ ἡδονῇ παραπέπτην ἀλγηδῶν.» — Φιλοπονήν.] Παρὰ δὲ τῷ Στοβ. (σελ. 67) γράφεται, Αἰὶ πονήν.

ΣΕΛ. 8. Ὅτι τοῖς μὲν κ.τ.λ.] Ὅτι, ἐξ ἀντιγράφ. ἀντί τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Διότι.— Εὐθύς.] Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς σημαίνει ἐνταῦθα τὸ, Εὐθύς. Ἐπιθὴ τὸν Σχολιαστὴν τοῦ Ἀριστοφάνους (Νερ. 1043). — Ἡ πολλοὺς ἔχων τοὺς ἐπιπλήττοντας.] Ὁ Διαλεκτικὸς ἐνταῦθα σημαίνει τὸ, Εἰ δὲ, ὃ προσυπακουστέον τὸ, Ἄμελλῶσσι, καὶ τὸ, Ἀνάγκη, τὸ μὲν διὰ τὸ προηγησάμενον, Ἄμελλῶν, τὸ δὲ, Ἀνάγκη ἐξ ἀναλόγου ὡς ἀντικείμενον τῷ, Οὐχ εἶδὼν τε. Ὁ νοῦς, Οὐ δυνατόν τῆς ἀρετῆς ἀμελλῶν τοῖς σπουδαίοις: εἰ δ' ἀμελλῶσσι, ἀνάγκη ὑπὸ πολλῶν αὐτοῦ ἐπιπλήττεσθαι. Καὶ τοῦτο μὲν σημαίνει ὁ, Ἡ, ὅπταν ἀποφατικῇ ἐπάγεται προτάσει: εἰ δὲ καταφασικῇ ἢ προηγουμένη πρότασις, ἀναλείπεται πνευματικῆς εἰς τὸ, Εἰ δὲ μὴ. Παράδειγμα τούτου ἔστω τῷ ἐκ τῆς Ἰλιάδ. (Ζ, 264),

Τιθῆναι, ὡς Πρῶν, ἢ καίτινα Βαλλερφόντων:

δύναται γὰρ ἐνταῦθα ὁ Διασκευτικὸς τὸ, Εἰ δὲ μὴ βούλει τιθῆναι. Ἐφύλαξε δὲ καὶ ἡ συνῆθεος ἐπ' ἀμφοτέρων τὴν χρῆσιν ταύτην τοῦ, Ἡ, οἶον, εἰ τις φράσει, «Κάμε καθὼς σὶ λέγω, ἢ θέλει: τὸ μετανοήσαι,» καὶ «ἢ τὸ κάμε, ἢ θέλει τὸ μετανοήσαι:» ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ πρώτου, τὸ, Ἄ, δὲν τὸ κάμε, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου, τῷ, Ἄν τὸ κάμε, ἰσχυριζομαι ὁ Διασκευτικὸς:— Ἡπου.] Πόσῳ μᾶλλον. Ἐν τινι τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Ἡπου γα, μετὰ τοῦ μετακτικῶ: οὐδ' οὔτω κακῶς ἀμφοτέρως γὰρ λέγεται. Οἱ δὲ πρὸ ἤμων κακῶς ἔγραψαν, Ἡπου, παρεξήτωνως.— Καὶ φλους.] Λείπουναι αἱ δύο λέξεις αὐταὶ ἐν τινι τῶν ἀντιγράφων.— Οὐκιστάτοις.] Ἐν τῷ τοῦ Ἀαγγίου ἀντιγρ. Συγγενιστάτοις.— Ἀνθρώπων.] Ἐν τινι τῶν τοῦ Αὐγ. ἀντιγρ. Ἀνθρώπων.— Τὸν μίν.] Τὸν Ἡρακλῆα.— Τὸν δέ.] Τὸν Τάνταλον: περὶ οὗ ἐπιθ: τὰ σημειωθέντα μοι εἰς τὸν Νικόλαον τὸν Λαμακεκηνὸν (Πρόδρ. Ἑλλ. Βιβλιωθ. σελ. 379).— Οἱ: χρῆ.] Δεῖ, ἀντὶ τοῦ, Χρῆ, ἐν τινι τῶν Αὐγ. ἀντιγρ.— Καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν.] Τῶν μὴ ἐμμέτρως, ἀλλὰ καταλογάδην γραφάντων, ἀντιδισταλμῶς: πρὸ: τοῦς ποιητάς: καὶ τούτους γὰρ σοφιστὰς καταχρηστικῶς ἐκάλεον (Σχολ. Ἀριστοφ. Νεφ. 330).— Ἄφ' ἐκάστου.] Ἐν τοῖς Αὐγ. ἀντιγρ. Ἄφ' ἐκάστων.— Τὰ χρῆσιμα.] Ἐν τοῖς αὐτοῖς, Τὰ βιβλιόστα.— Ἐπικρατῆσιεν.] Ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀπρεβίτως, Κρατῆσιεν. Τετακτικαὶ δὲ ἴδια τὸ Ἐπικρατῆν, ἐπὶ τοῦ, Κωλύει, ἢ Σωζέειν: ὅθεν ἀπηνίγκαστο καὶ τὴν σύνταξιν, πρὸς γενικὴν κατὰ πλείονα χρῆσιν συναπτόμενον.

ΠΡὸς ΝΙΚΟΚΛΕΑ,
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΕΙΝ.

Ἐπιγράφεται μὲν ὁ λόγος, παρ' ἅπασιν, «Πρὸς Νικοκλέα, περὶ τοῦ βασιλεύειν, ἢ περὶ «βασιλείας»: συντομωτέρως δ' ἐν τῷ ἑμῷ ἀντιγράφῳ, «Πρὸς Νικοκλέα, περὶ βασιλείας». Νικοκλῆς δὲ, Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ ἑτυράντιδος, παρὰ τοῦ πατρὸς Εὐαγόρου τὴν τυραννίδα διαδεξάμενος, ὡς γούν ἐστι καταμαθεῖν ἐκ τῆ τοῦ παρόντος λόγου, καὶ ἑτέρου τοῦ μετὰ τοῦτον, ἐπιγραφομένου, Νικοκλῆς. Ἡ γὰρ τῶν Κυπρίων βασιλείων ἱστορία πολλὰς ἔχει τὰς ἀμφοσθητικὰς τε καὶ ἀπορίας: Νικοκλέα γὰρ ὀνομάζει ὁ Διόδωρος καὶ τὸν εὐνοῦχον, ὅφ' οὗ Εὐαγόρος ἐδελονόηθη: ὁ δὲ Πελοδούκας, καὶ τοῦτον τὸν ἡμέτερον Νικοκλέα, πρὸς ἐν ὁ Ἰσκρατῆς λόγος, οὐκ Εὐαγόρου, ἀλλὰ Γεμάργου, γεγενῆσθαι λέγει (Μεῦρο. Κύπρ. Β, 17).

ΣΕΑ. 9. Κτημάτων.] Ταῦτην προσέλιτο Αὐγῆτος τὴν γραφὴν, καὶ μετ' αὐτὸν Λάγγις, εἰς ἑπτὰ ἀντιγράφων, εἰς συνᾶναι καὶ τὰ τοῦ Ἄγγιου ἐκδότου ἀντιγράφα, καὶ τὸ ἑμὸν, ἀντὶ τῆς παρὰ τοῖς λοιποῖς, Χρημάτων.— Ἠγχαῖμην.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Ἠγχαῖμην: ὁ γὰρ ἰπαχόμενος, Ἄν, οὐ πρὸς τὸ, Ἠγχαῖμην, ἢ, Ἠγχαῖμην, ἀλλὰ πρὸς τὸ, Γενέσθαι.

ΣΕΑ. 10. Ἄλλ' ὅς μᾶλλον εἶδει τῶν ἄλλων παιδεύεσθαι.] Ἐν τῷ ἑμῷ, ἢ συνᾶναι καὶ τὸ τοῦ Ἄγγιου ἐκδότου, παραλλακτικῶς τῆ ταξεί, Ἄλλ' ὅς εἶδει παιδεύεσθαι μᾶλλον τῶν ἄλλων.— Γυγόμενοι.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ ἀντιγρ. ὅ συνᾶναι καὶ τὸ τοῦ Ἄγγιου, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν ἡμαρτημένου, Γεγόμενοι.— Τὸν τῶν ἰκτωυούτων.] Τῶν μὴ ἐν ἀρχαίς ὄντων.— Ἐπισικῶς δὲ πραπτόντων.] Τῶν μέσῳ τῆ τύχῃ χρωμένων, τῶν μῆτε πάνω πικτωυούτων, μίτ' αὖ ἄγαν πενομένων.— Ἄπαντας.] Ἐν τῷ ἑμῷ ἀντιγράφῳ, Ἄπαντες.— Ἐνθυμῶσι.] Κυρίως, Ἐν θυμῷ, τουτέστιν ἐν νῷ, βάλλονται, καὶ λογίζονται. Ἡ δὲ συνῆθεα καταχρησάτο τῷ, Ἐνθυμῶμαι, ἐπὶ τοῦ, Μνημονεύου: ἐπεὶ καὶ τὸ Μνημονεύειν, ἐν νῷ βάλλεσθαι, ἐστὶ. Διὸ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Ἀρχαίοις οὕτως ἐστὶν ὅτε εὐρκατα τὸ Ἐνθυμῶσθαι, ὡς οἶόν τ' εἶναι καὶ διὰ τοῦ, Λογίζεσθαι: καὶ διὰ τοῦ, Μνημονεύειν,

ἐκπαρῆσθαι. Ἐπιτὴ τὰς εἰς τὸν Θεουκιδίδην (Ζ, τή), σημειώσεις τῶν Κριτικῶν, καὶ τὸν Ἰσοκράτη τοῦ Στεφάνου (Τόμ. Α, σελ. 1063).— Τῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς παραχῆς] Τῆς ἐν τοῖς βασιλείοις συμβαινούσης, καθάπερ ὀρθῶς ἐξηγήσατο ὁ πρὸ ἡμῶν.— Ὅτι τὴν βασιλείαν, ὡς περ ἱεροσύνην . . . νομιζούσιν.] Ὅτι εἰσὶν οἱ βασιλεῖς οὐδὲν ἥττον τὴν βασιλείαν, ἢ τὴν ἱεροσύνην, παντὶ προσήκοντι ἀνδρὶ· ἔπιρ οὐχ οὕτως ἔχει. Καίπερ γὰρ γέρα τινὰ καὶ τιμὰς ἐξαιρούτους ἔχοντες, οἱ ἱερεῖς, ὡς περ οἱ βασιλεῖς, οὐ τοσούτως δέονται τῆς τῶν πραγμάτων ἐμπειρίας, ὅσως χρῆξουσιν οἱ καλῶς βασιλεύοντες.— Ὁ πάντων τῶν ἀνθρώπων.] Παρίληφα τὸ, Πάντων, ἐξ ἀντιγράφου.— Ἰδιαιστὴς] Οὕτως ἐξ ἀντιγρ. δύο ὁ Αὐγ. αἷς συνῆδει καὶ ἕτερα δύο τοῦ Ἁγίλου ἐκδότου. Ταύτην τὴν γραφὴν παρελόμενον καὶ τῷ Ἀγίλιῳ ἀντὶ τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις, Ἰδιαιστὴς, μεταβάλλων ἕτερον (Ἐν τοῖς Προλεγ. τῆς αὐτοῦ ἐκδ. σελ. 25), εὐ προσκλόντως, ἐμὲ δοκεῖν.— Ἐξ ἄν.] Πολλῶν χρῆται τῷ, Ἐξ ἄν, καὶ τῷ, Δι ἄν, ἀντὶ τοῦ, Ὅπως, μετὰ τὰ φήματα, Συμβουλεύειν, Σωπεῖν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς πρὸ τοῦ γινώσκειται ὅτι: δύναται γὰρ ταῦτα, Ἐξ ἄν τρόπων, καὶ Δι ἄν τρόπων, εἰς ἃ φύσει ἀναλλοίται τὸ ὅπως ἐπιφύημα.— Κατὰ τρόπον.] Ἑλληπτικῶς, ἀντὶ τοῦ. Κατὰ τὸν δέοντα, ἢ προσήκοντα, τρόπον, καὶ, ὡς ἐν τῇ συνήθειᾳ φαμῖν, καθὼς πρέπει.— Καθελου δὲ, τῶν ἐπιτελευμάτων . . . ἐγὼ περᾶσαι διελθῆν.] Πολλὰ πράγματα παρίσχει τῆς ὑπομνηματισταῖς τὸ προκείμενον χωρίον, ὡς καὶ ὑπονοῆσαι τινὰς μήποτε γραφικὴν τι παρεπίθου ἀμάρτυμα. Ἔτεροι δὲ τὴν γενικὴν, Ἐπιτελευμάτων, κητικῶς ἀναφέρουσι πρὸς τὸ καθέλου, κακῶς ὑπελάθωμεν. Οὐδὲν γὰρ ἔστιν ἕτερον τῆς δοκίμης ἀσφαλείας αἰτίον πλὴν ὁ ὑπερβῆσθαι, δι ἂν προσετιθῆ ἐκ τοῦ περιόντος καὶ τὸ ἄρθρον, Τῶν. Ἐχει δὲ τὸ ἐξῆς (ἀντιφρασεύμενος ἐκκλησιαστικῶς τὸ, καθέλου, πρὸς τὸ προηγούμενον, καθ' ἑκάστην πρᾶξιν) οὕτως. «Ἐγὼ δὲ περᾶσαι διελθῆν καθέλου «ὄν ἐπιτελευμάτων χρὴ στοχάζεσθαι, καὶ περὶ ἃ δεῖ διατρίβειν»: καθ' ὃν ὑπερβῆσθαι εἴρηκε, καὶ ἀλλοχου (Παναθηναϊκ.) προσβῆς κἀκεῖ τὸ ἄρθρον, «Το μὲν οὖν σύνταγμα τῆς πολιτείας, καὶ τὸν χρόνον, ὅταν αὐτῇ χρομένη διτελέσθαι, ἐξαρκούντως δεδύλωται,» εὐ τὸ ἐξῆς, Ἐξαρκούντως δεδύλωται τὸ σύνταγμα τῆς πολιτείας, καὶ ὅσον χρόνον αὐτῇ χρομένη διτελέσθαι. Ἴνα δὲ μηδεὶς ἐπιδοτάξιν ἔχει περὶ τοῦ τοιαύτου ὑπερβῆσθαι, οὐκ ἄκαιρον καὶ τὸν Ἀττικῶντων Ἀριστοφάνην ἐπαγαγίσθαι μάρτυρα (Σφ. 601),

Σίψαι δ' ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν οἷον ἀποκλείεις καὶ κατερύκεις.

Κάνταθα γὰρ καὶ τὸ ἄρθρον πλεονάζει, καὶ ἡ τῶν ἀνομάτων τάξις συγχίχεται: τὸ γὰρ ἀκολουθεῖν ἦν, Σίψαι ἀφ' οἷον ἀγαθῶν ἀποκλείεις καὶ κατερύκεις.— Ἐπιδοχθέντα.] Ἐξ ἀντιγράφου τοῦ Αὐγ. ἢ συνῆδει καὶ τοῦ μὲν, καὶ τὸ τοῦ Ἁγίλου, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Ἰπιδοχθέντα.— Ἐάν γὰρ τὸ κεφάλαιον . . . περιλάθωμεν κ. τ. λ.] Διαφορῶς ἐξηγνέεται τὸ χωρίον τοῦτ' εἰς ἀντιγράφου: εἰ μὲν γὰρ, «Ἐάν γὰρ τὸ κεφάλαιον . . . παραλάθωμεν,» εἰς συνῆδει τὸ ἑμὸν ἀντίγραφον, καὶ εἰ ἐκδότου, πλὴν Ἀγίλιου, οἱ δὲ τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν, εἰς τὸ, Περιλάθωμεν, ἢ τὸ, Συμπεριλάθωμεν, μετέθεσαν, εἰσι δ' οἱ καὶ τὸ πρὸ τούτου, Καλῶς, παρίληπον, ἄλλοι δὲ μείζον τῇ παραλλαγῇ ἔγραψαν, «Ἐάν γὰρ ἐν κεφαλαίοις τὴν δύναμιν ὄλου τοῦ πράγματος καλῶς παραλάθωμεν ἢ, «Ἐάν γὰρ ἐν κεφαλαίοις περιλάθωμεν ἔλην τὴν δύναμιν τοῦ πράγματος καλῶς». Καὶ τοῦ μὲν, Ἐν κεφαλαίοις, προσέλομην γράφειν, Τὸ κεφάλαιον, διότι καὶ ἀλλοχου οὕτως ἐχρήσατο τῇ λέξει: τοῦ δὲ, Παραλάθωμεν, το, Περιλάθωμεν, ἔπιρ εἰσιν, Ὀρισώμεθα, διὰ τὸ ἐν τῷ Συμμαχικῷ παράλληλον χωρίον.

ΣΕΛ. 11. καθ' ἑκάστην ἡμέραν.] Ἐν τῷ ἑμῷ ἀνεσχημένως, καθ' ἡμέραν ἐκάστην.— Τηλικούτων.] Ἐξ ἀντιγρ. (ἢ συμφωνεῖ καὶ τὸ τοῦ Ἀγίλου) ὀρθῶς προσέλιτο ὁ πρὸ ἡμοῦ, τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς, τούτων.— Μη ῥαθυμεῖν, μηδ' ἀμελεῖν.] Προσέθηκα τῆς δύο λέξεως, Μηδ' ἀμελεῖν, παραλαθῶν ἐκ τινος τῶν Αὐγ. ἀντιγρ. ἢ συνῆδει καὶ τὸ τοῦ Ἀγίλου. Οὐ γὰρ πλεονάζουσιν, ὡς ἂν τις ὑπολάβοι. Ῥαθυμεῖν μὲν γὰρ εἰσι, τὸ τοῖς πόνοους φύγειν, διὰ φύχης ἐκώσιν. Ἀμελεῖν δὲ τινος ἐνδέχεται καὶ αὐτὸν τὸν φιλοπόνον, ἢ ἑτέροις προσέροχ τὸν νότον ἢ καὶ ἄλλως καταφρονοῦντα τοῦ πράγματος.— Διακείσονται] Ὅστε ε ὀρθῶς ἔγραψεν ὁ πρὸ ἡμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Διακεί-

σονται: οὐ γὰρ ἀποταλαστικὸν ἐνταῦθα τὸ ὄπως, ἀλλὰ τροπικόν, ὥσπερ ἀνὴ Δίεγο, Σκοπεῖν τίνα τρόπον δικαιοῦνται.— Οὐδέν.] Οὕτω τὸ, τε τοῦ Ἀγίλου ἐκδότου ἀντίγρ. καὶ τὸ τοῦ Αὐγ. παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς ἅπασι φέρεται, Οὐδέν: ἔπερ, εἰ γὰρ πιστεύειν Φρονίμως (σελ. 76), οὐκ ἔστι τῶν Ἀττικῶν. Ἀμωμόνιος δὲ (σελ. 105) καὶ διαφέρειν τῷ σημασιολογίῳ τοῦ Οὐδέν τοῦ Οὐδέν ἰσχυρίζεται, ἢ συναδίνει εἰκόσει καὶ ἕτεροι: (παρὰ τῷ Εὐσ. Ὀδύσ. στ. 129). Ὁ δὲ τοῦς τοῦ χωρίου ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ Παναθηναϊκοῦ λαλήθηος. Ἐπασσι, φασίν, αἱ πανηγύρεις οὐδὲν μέρος τιθίσαι τούτων τῶν ἄλλων, ὑπὲρ εἶν ἡμεῖς εἰ καλῶς καὶ δικαίως βασιλευόντες ἀγωνίζεσθαι: τουτίστιν, ἐκείναι τοὺς μὲν ἀθλητὰς μαγάλων δωριῶν ἤξισσαν, καίπερ οὐδὲν ἕτερον σκοποῦντας ἢ ὅπως εὐεκτήσους τοῖς σώμασι: τοῖς δ' ὑπὲρ τῶν κοινῶν πνεύσαι, καὶ τὰς αὐτῶν ψυχὰς οὕτω παρασκευάσασιν, ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν δύνασθαι, οὐδεμίαν τιμὴν ἀπέπειμαν.— Ἰπὲρ ὧν.] Ἐν τῷ ἀντίγρ. τοῦ Ἀγίλου ἐκδότου, τῷ τοῦ Αὐγ. καὶ τῷ ἐμῷ, Περὶ ὧν.— Ἰν ἐνθυμούμενον.] Μετὰ γυνικῆς ἐνταῦθα, κατὰ καὶ παρὰ τῷ Ξενωφῶντι, τὸ Ἐνθυμούμαι: ἀλλαχθὺ δ' αἰτιατικῆ συνάπτει. Ἡ δὲ παρ' ἡμῖν συνθήκη ἐπὶ μὲν πράγματος, πρὸς αἰτιατικῆν, εἶον, Ἐνθυμούμαι τὰ λόγια σου, ἐπὶ δὲ προσώπου, τὸ συναμφοτέρων, εἶον Σὶ ἐνθυμούμαι, καὶ, Σοὺ ἐνθυμούμαι.— Ἄλλ' ὡς καὶ τῆς παιδείσεως.] Ἐκ διορθώσεως Οὐδολφ. ἦν παρελήφθησι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, πλὴν Λαγίλου, ἔς προείλετο τὴν ἀρχαίαν γραφὴν (ἦν ἔλαμ καὶ τὸ ἐμὸν ἀντίγραφον), ἄλλως τε καὶ τῆς παιδείσεως.— Φύσιν.] Ἐξ ἀντίγρ. τῶν πρὸ ἐμοῦ, οἷς ἠκολούθησε καὶ ὁ Αἰλίος, ἀντὶ τοῦ, Ψυχῆν. Ὁ τοῦς τοῦ ἐλου χωρίου, ὅθωι δικαιοῦσα τὴν γυνίκα ΠΕΡΙ τῆς παιδείσεως καὶ τῆς ἐπιμελείας, ὡς δυναμῶν ἀμφοτέρων εὐαργετῆν τὴν ἡμετέραν φύσιν: ὅπου ὄρα μοι καὶ πάλιν τὰς δοκούσας ἀπολύτους γυνικὰς, οὐδὲν οὐσας ἕτερον ἢ προδίδας ἑλλητικὰς.— Καὶ τῶν ἀπόντων.] Παρ' ἅπασι γράφεται, Καὶ τῶν ἄλλων, πλὴν ἐνὶ τῶν τοῦ Αὐγ. ἀντίγρ. ἐν ᾧ φέρεται, Καὶ τῶν ἀπόντων (μετὰ φίλου τοῦ πνεύματος). Ἐκ ταύτης οὖν τῆς ἡμαρτημένως γραφῆς οὐ χαλεπῶς ἐθάρσα τὸ, Ἀπόντων. Μαρτυρεῖ δὲ μοι τῇ διορθώσει, ὁ Ἰσοκράτους χαρακτήρ, πέρα τοῦ δέοντος τοῖς ἀντιθέτοις χαίρων: μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ξενωφῶν (Ἄπουν, Γ, 6', 10, 11) τοῖς καλῶς ἀρχόντας καὶ βασιλευόντας φάσκων, « Ἄν μὲν αὐτοὶ ἡγῶνται ἐπίστασθαι, ἐπιμελίσθαι: « εἰ δὲ μὴ, τοῖς ἐπισταμένοις οὐ μόνον ΠΑΡΟΥΣΙ πειθεμένους, ἀλλὰ καὶ ΑΠΟΝΤΑΣ μεταπειθεόμενους, ὅπως ἐκείνοις πειθόμενοι τὰ δέοντα πράττουσιν.— Τῶν μὲν ἀκρατῆς γίγνου, τῶν δὲ μαθητῆς.] Ἀνάφερα τὸ, Τῶν μὲν, πρὸς τοὺς Σοφιστὰς, τὸ δὲ, Τῶν δὲ, πρὸς τοὺς Ποικτὰς, κατὰ σχῆμα τὸ λεγόμενον χιαστὸν: εἴρηται γὰρ καὶ ἐν τοῖς πρώτοις (Πρὸς Δημόκ. σελ. 8). « Τῶν ποικτῶν τὰ βέλτεστα μαθάνειν. » Ποικτὰς δὲ λέγει Ἡσίοδος, Θέσπιον καὶ Φωκυλίδην, ὡς προῖσαι γενήσεται ἄλλον, ἢ, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως μόνον μαθεῖν ἦν τὰ χρήσιμα: Σοφιστῶν δὲ οὐ μόνον τοὺς προγεγονότας ἀναγνώσκοντα, ἀλλὰ καὶ τῶν κατ' Ἰσοκράτην γεγονότων (ἦσαν δὲ οὐκ ὀλίγοι) ἀκροώμενον, εἶον τ' ἦν ὠφελεῖσθαι.— Φρονιμωτέρους.] Ἐ τῷ ἐμῷ φέρεται, Φρονίμοις.— Ἄνοιαν.] Ἀντὶ τούτου ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀντιδύσεως ἐγγράφου, Ἄνοιαν.

ΣΕΛ. 12. Τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν ἐπιταδευμάτων.] ὡς διαφόρον γραφὴν τοῦ, Ἐπιταδευμάτων, ἐπιμειώσατο ὁ Αὐγ. τὸ, Ἐπιταγμάτων, ἐξ ἀντίγρ. εἰδὸς μόνου μάλλον πρὸς τὸ, Προσταγμάτων, ἀναφέρεισθαι τὴν γραφὴν. Ἐν δὲ τῷ τοῦ Ἀγίλου ἐκδότου ἀντίγρ. φέρεται, Τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσταγμάτων. Ἐπιταδεύματα δὲ λέγει τὰ ἐξ ἔθους γινόμενα ἐν τῇ πόλει, καὶ μὴ κατὰ νόμον ἐγγράφον, ἢ πρόσαγμα τῶν κρατούντων.— Τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη καρδαλέας, τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους.] Ἐργασίας λέγει τὰς περὶ τὴν γεωργίαν, ἐμπορίαν, καὶ τὰς τέχνας, ἀσχολίας, ἢ ἄλλων ἐκ τοῦ Ἀρειοπαγνιτικοῦ. Πραγματείας δ' ἐνταῦθα, οὐχ, ὡς ἡ συνθήκη, τὰς ἐμπορίας ἐκλεπτεῖον: ἀλλὰ τὰς κωκυλλοῦσας καὶ πολυπραγμοσύνας. Ἐσχημώσατο δὲ τοῦτο καὶ ὁ Σουΐδας, λέγων, « Πραγματεία, οὐχ ὡς ἐν τῇ συνθήκῃ ἐπὶ τῆς πραγματείας, « οὕτω καὶ ὑπὸ τῶν ῥητόρων τίταται ἐπὶ τῶν ἐργασίας τινὰς μεταχειριζομένων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν « πράγματα συνίστασθαι ἐπιχειρούντων, ὡς Δειναρχος ἐν τῇ κατὰ Μεναιχμοῦ. Ἄϊ γὰρ ἀπὸ τῶν « κοινῶν ἔχθραι καὶ πραγματείαί αἰτία τῶν ἰδίων διαφορῶν καθιστάσασιν.— Ἀμετακινήτως.] Ἐν τῷ τοῦ Ἀγίλου ἐκδότου ἀντίγρ. καὶ ἐν ἐνὶ τῶν τοῦ Αὐγ. οἷς συνάδει καὶ τὸ ἐμὸν, Ἀκινήτως.— Ταῖς μὲν κατασκευαῖς.] Κατασκευὰς ἄθε οὐ μόνον τὰς δημοσίας εἰσδεομάς, εἶον, ναυὰς, ἀγο-

πας, λαίνας, κ.τ. τῆ τοιαύτη, ἀλλὰ χρησιώτερον ἄκουσα, ὅτι δὲ τῆ καλοῦς εὐδοκίμωνος
 εὐλοία, ὡς ἱεροῦστο ἢ Λαγῆος — Τῆς δὲ πράξιον ἐκρίβως] Εὐδοκίμωνος Πράξιον, πῶς
 κατὰ τὰς προσόδους τῆς πόλεως. Σχηματίζονται δὲ καὶ τὸ Ἀκριδῶς, ἀντιδικησάμενος πρὸς τὸν
 Λαμπρῶς, ὡς σημαίνει τὸ, Φειδῶντος. Ἐπιπέδον ὀρθοῦμαι ἢ συνήθειαν, Ἀκρῶν, λέ-
 γεται (ἀλλὰ ἔρασα καὶ τὴν κ' ἴσον) τὴν πέρα τοῦ μητρικοῦ φειδῶντος, καὶ Ἀκριδῶν, τὴν περὶ
 τὰς δαπάνας ἀνελευθέρικον· ἐν ἧς σημασίας σφίδεται καὶ Παιδοπύργος (Παιδα. §. 36)
 ἔταξε τὴν λέξιν, — Χαλιπῶς ἔφερε τὴν τοῦ πατρὸς [Παιδοπύργος Παιδοπύργος ἢ υἱός] ἀκρῶν,
 — γίγνηται καὶ κατὰ μικρὸν αὐτῷ χωρηγόντος. — Παρμαίνῃ] Οἷτος κατὰ μέλλοντα ἔρθετος ὁ
 Στήρ, καὶ ὁ Αὐγ. ἐκ διεφθόσιος Οὐδαρ. ἀντὶ τοῦ παρὰ τῆς λοιπῆς, Παρμαίνῃ. — Παιδῶν]
 Ἐκ τοῦ Λαγῆος, ὃ συνήθει καὶ τοῦ Ἀγίλου, ἐκδοτῶ ἀντιγράφου· παρὰ δὲ τῆς λοιπῆς,
 Παιδῶν. — Πῶς δὲ τοῦτο εἶπαι] Λέπει, τὸ, εἶπαι, ἐν δυνάμει ἀντιγρ. τῶν τοῦ Ἀγίλου καὶ τοῦ
 Αὐγῆρου. — Ἐπίσις] Ἐν τῶν τοῦ Ἀγίλου, Ἐπίσις ἰστί. — Κατ' ἐλάττωσιν] Ἐλαττωσίν, ὡς
 σφίδοντας (Παιδ. λέξ. Καταβάλλῃ) — Πράξιον] Λαδῶν (Παιδ. λέξ. Πράξιον). — Τίμα τὸς
 μὲν ἀρχαίς τῶν τιμῶν τῆς εὐκλειστῆτος, τῆς δὲ ἀνελευθέρικῆτος ἀνελευθέρικῆτος. Ἀσ-
 ρῆς τὸ χωρίον. Τα μὲν πλείστα τῶν ἀντιγρ., καὶ αἱ ἐκδοταὶ ἀπῶν, φέρουσιν ἢ ἑξίδη-
 κῆ γραφῆν. Ἐν δὲ τῆς τοῦ Ἀγί. ἐκδοτῆ καὶ τοῦ Αὐγ. ἀντιγράφου, μὴ μὲν ἴσι γραφῆν
 μικρὸν ταύτης παραλλάττουσα (Φίλων, γὰρ ἔπει, ἀντὶ τοῦ, ἑμῶν) ἐπὶ τῶν δὲ μέλλον ἑξ-
 κλασμένην, Τίμα τῆς μὲν ἀρχαίς τῶν τιμῶν τῆς εὐκλειστῆτος, τῆς δὲ ἀνελευθέρικῆτος
 τῆς εὐκλειστῆτος. Ἔστι καὶ τρίτη ἀρχὴ παρὰ τῶν Αὐγῆρου, Ἀρχαίς, ἀντὶ τοῦ Ἀρχαίς.
 Ὁ Οὐδαρ διεφθῶν ὡς τὸν γραφῆτος, Ἀριστοκῆς, ἢ Ἀρχακῆτος, ἀντὶ τοῦ Ἀρχαίς· ὁ
 δὲ Λαγῆος (ἢ καμῖ πάλαι πῶς παρεστῆθαι, Ἀρχαίς, ἰσοκῶν ἀρχαί, τιμαί, ἀντιδικησά-
 μένος πρὸς τὰς ἀνελευθέρικῆτος, ἢ ἀνελευθέρικῆτος ἐνικῶ γινόμεναι καὶ ἐπιπέδον τῆς εὐκλειστῆτος
 καὶ σφίδοντας τοῦ βασιλευσίντος, ἀντ' ἑαυτοῦ, ἢ τὰ μὲν, τιμαί ἄξιαι. Ἐπιπέδον μόνον τὴν
 ἀρχαίαν γραφῆν ὑπάρχει, Τῆς ἀρχαίς τῶν τιμῶν, τιμαίς, Τῆς τιμαίς, εἰς ἀρχαίς
 καὶ δυναστῆτος συνήθει, τίμα τῆς προσηκουσῆτος πῶς ἡμῶν μέλλουσι, τῆς δὲ ἀνελευθέρικῆτος
 τιμαίς, εἰσίντες τὸ ἐπὶ συμβολίσιον παρακλήσιν τῶν, τῶν ὀστερανῶν, ἢ διεφθῶν τιμῶν,
 τῶν καλοῦς παραφραζόμενος ἐνικῶ, καὶ τὰ τοιαῦτα, τῆς εὐκλειστῆτος. — Ἐκδοτῶ τῶν εἰσῶν
 τῶν ἰδιοῦτων κ.τ.λ.] Ἐν ἀλλ. γραφῆται τοῦτο τὸ χωρίον ὡς, — Ἐκδοτῶ τῶν πολιτικῶν εἰσῶν
 ἢ τῶν εἰσῶν ἰδίων (ἀλλ. τῶν εἰσῶν τῶν ἰδίων), καὶ νόμιζε τῆς δαπανῶντος (ἀλλ.
 « Δαπανομῆτος) ἀπὸ τῶν ἰδίων τῶν εἰσῶν ἀναλίσκειν, καὶ νόμιζε τῆς ἐργαζομῆτος (ἀλλ. τῆς δ'
 « ἐργαζομῆτος) πλείον πῶς τὰ σά. — Ἔστι δ' ἐν εἰς τῶν ἀντιγρ., καὶ ἀντὶ τοῦ, Ἰδιοῦτων,
 φέρεται Ἰδίων. Εἰσῶν δὲ τῶν γνησίαν Ἰσοκράτους γραφῆν, τοιαῦτων ὑπάρχει πάσαι. — Ἐκ-
 « δοτῶ τῶν πολιτικῶν εἰσῶν εἰς ἑπὶ τῶν ἰδίων, καὶ νόμιζε τῆς δαπανομῆτος εἰς ἐπὶ
 « τῶν εἰσῶν ἀναλίσκειν, τῆς δ' ἐργαζομῆτος πλείον πῶς τὰ σά. Οἷσιος ὡς πολιτικῆτος
 δαλοῦσι λέγει τῆς τῶν πολιτικῶν.

ΣΕΑ. 13. Πιστιπύργος εἶναι μέλλον.] Προσέθηκε τὸ, Μέλλον, ἔξ ἀντιγράφου τῶν πρὸ
 ἐμοῦ, διὰ τὸ φίλων Ἰσοκράτην πλειονάζειν τῶ ἐπιπέδον τῶτος ἐπὶ τῶν συζητιοῦτων. —
 Δωρεῆς ἀγοντας.] Ἐξ ἀντιγρ. τῶν πρὸ ἐμοῦ παρελήφα τὸ, Ἀγοντας, ἀντὶ τοῦ παρὰ τῆς
 λοιπῆς, Εἰσάγοντας. Ἐπὶ δὲ καὶ πρῶτον ἐν τῶ τέλει τοῦ παρόντος λόγου (σελ.), « Τὸς
 « εἰσάγοντας ἀγῶν σὺ δωρεῆς » καθάπερ κατ' ἀρχαίς τοῦ λόγου (σελ.), « Ἐκδοτῶς
 « ἀγῶν κ.τ.λ. » εἴρηκε. — Ἀλλὰ τῆς παρὰ σὺ λαμβάνειν ἀξιοῦντος.] Τῆς σφίδους λέγει
 εἶπαι γὰρ εἶπαι ὡς ἐπὶ τὸ πάλιν εἰ χρῆζοντες τῆς παρὰ τῶν βασιλευσίντος φιλανθίας. Καὶ λαμ-
 βάνει μὲν εἶπαι καλοῦσι εἶπαι, ἀξίως τυγχάνουσιν ὄντες· εἰ δὲ παρὰ μὴ δίδωσιν αἰτιότις,
 καὶ παρὰ μὴ μεταπεπρατομένους φαιτῶντες ἀγῶν εἶπαι γὰρ δωρεῆς τὸ,

Ὅς δὲ πρὸς τῶν ἰδιοῦτων ἐπιπέδονται,
 Κείνου ἔτι δωρεῆς, κἄν ἐπιπέδοντος μόνου.

Περιδείξ] Τὸ, Φοβερός, ἐνταῦθα σημαίνει: ἀλλοιῶ δὲ (Πανηγυρικ. σελ.) ἐπὶ τοῦ ἄλλου φοβουμένου τίττει τὴν λέξιν.— Ὅταν σοι καιρὸς ᾖ.] Ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων. λείπει ἢ ἀνοημοσύνη: ἐν δὲ τισι τῶν τοῦ Αὐγ. φέρεται, Ὅταν σοι καιρὸς ᾖ ἐργασθῆναι.— Καὶ διαινεὺς μὲν.] Προσέθηκα τὸν πρῶτον σύνδεσμον, ἐκ τοῦ Στεβ. (σελ. 3α9) παραλαβόν. Τὸ δὲ, Διαινεὺς, ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ Φοβερός, ὡς δὴλον ἐκ τοῦ ἀντικειμένου Πρῶτος.— Τὸς ματρίων μὲν.] Ἐν τῷ τοῦ Ἀγίου ἐκδοτοῦ ἀντιγράφῳ, Τὸς τῶν καλῶν μὲν, ὅπου ἦν μὲν καὶ ἐν τῷ ἐμοῦ, διορθώθη δι' ἀποδοχῆν εἰς τὸ, Τὸς ματρίων μὲν.— Μὴ ὦν ἄριστα τῶν πολλῶν δικαιοσύνης.] Μετέθηκεν ἐνταῦθα (ἐξόμνημα τοῦ δικαιοσύνης) ὁ Αὐγ. τὴν μετ' ὀλίγα (σελ.), βεβαιωμένην παραίνεσιν, « Μυθεμαίαν συνουσίαν . . . βελτίων εἶναι δοξαί: » ἐρῶδες μὲν τῇ τάξει, εὐκαίτοις δὲ τῇ προέσει τοῦ ἤτιοτος, εὐ πάνυ τι φροντισκόντος τάξειος ἐν ταῖς ταῖς υποθετικαῖς.— Χρομένους εἶναι.] Προσέθηκα τὸ ἀπαρέματον, ἐκ τισσῶρων τῶν πρὸ ἐμοῦ ἀντιγράφων συνάδει καὶ πίμπτον τὸ ἑμὸν.— ὡς αὐτός.] Ἐν τῷ τοῦ Ἀγίου, ὡς αὐτός σου.— Πάν.] Παρὰ τῷ Στεβ. (σελ. 3α7), ἅπαν.— Συνδοκιμασόντας.] Ὁ δὲ Στοβαῖος, Ἐπιδοκιμαζόντας.— Καὶ τοὺς μετ' εὐνοίας θεραπεύοντας.] Λείπει ταῦτα ἐν τῷ ἐμοῦ ἀντιγρ. καὶ ἐν δυσὶν ἑτέροις τοῖς τοῦ Ἀγίου.— Πάσι.] Στεβ. Πάσιον.— Τὸς λέγοντας.] Ἰμμενοντὸ ἐν τῷ τοῦ Ἀγίου ἀντιγράφῳ, Τὸς τὴν λέγοντας.— Ὅποις τις εἶσι.] Εἴληπα ἐκ τοῦ Στεβ. τὴν γραφὴν, ἀντὶ τῆς ἀπῆσιν, Ὅποις καὶ τις εἶσι.

ΣΕΑ. 14. Αἰς περ' αὐν.] Αἰεῖται ἐ, ἄν, ἐκ τοῦ Στεβ. καὶ ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγρ.— Ἐάν.] Παρὰ τῷ Στεβ. Ἐάν περ.— Ἐπ' ἀρετῇ μίγα φρονέον.] Ἀπὸ κοινῶς τὸ, φαίνεται. Ἐν τισι δὲ τῶν ἀντιγράφων. Ἐπ' ἀρετῇ μίγα φρονεῖ: ἐν ἑτέροις δὲ, Εὐσ μίγα φρονεῖ ἐπ' ἀρετῇ.— Ἐνδεικνυσο δέ.] Ἐν ἐνὶ τῶν τοῦ Ἀγίου ἀντιγρ. Ἐνδεικνυσο δὲ αἰ: ἦν γραφὴν (πικανθεις, οἶμαι) ὁ Αὐγῆρος εἰς τὰ ἐξόμνημα προσέγραψε, Τὸς δὲ αἰ βασιλέας, φάσκων φέρεσθαι ἐν τῷ αὐτοῦ ἀντιγρ. ἀντὶ τοῦ, Τὸς δὲ βασιλέας.— Δόξῃ μὲν χρηματὰ κεντὰ, δοῖα δὲ κ.τ.λ.] Ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων, μετὰ τοῦ ἀφῆρου, τῇ δόξῃ, καὶ, ἠ δόξα: παρὰ δὲ τῷ Στεβ. (σελ. 3α8) Δόξῃ, ἀντὶ τοῦ πρώτου.— Ἐνίσι.] Προσέθηκα τὸ ἐπιθήρημα ἐξ ἀντιγρ. τοῦ τοῦ Ἀγίου καὶ τοῦ Αὐγῆρου. Ὅστις γὰρ καὶ ἀλλοιῶς. (Ἐλίν. ἐγνομ. σελ.) ὁ ἄριστος, « Καὶ μεγάλας μὲν ἀρχὰς καὶ δυνατείας » καὶ φαλοῖς ἀνθρώποις ΠΟΤΕ παραγενήσασθαι.— Ἐν ταῖς ἐσθῆσι.] Προσέθηκα τὴν προέσειν ἐκ δύο ἀντιγράφων, τοῦ Αὐγ. εἰς συνάδει τὰ τοῦ Ἀγίου, καὶ τοῦ ἐμοῦ.— Τυχάνειν.] Ἐν ἄλλοις, Ἐπιτυχάνειν.— Μερῶ, καὶ μὴ πλεονάζειν.] Ὁ Στοβαῖος (σελ. 3α8), Αἰρεῖ μᾶλλον ἢ πλεονάζειν.— Ὑπερβολαῖς.] Ὁ Στοβαῖος Ὑπεροχλαῖς.— ὡς ἐπὶ τὸ πάλυ.] Ἐξ ἀντιγρ: εἰς συνάδει καὶ τὸ ἑμὸν, ἀντὶ τοῦ, ὡς ἐπὶ πάλυ.— Ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις.] Τευτίστι, τῇ τε ἀσπειρίτητι καὶ τῇ σμάνθητι. Σημειῶσαι δὲ καὶ τὸ, Ἰδέαις, ἀντὶ τοῦ, Εἰδέσις, ἢ Τρόποις, ἐνταῦθα τε καὶ κατωτέρω (σελ.).— Ἐκατέραις.] Ἐν τῷ τοῦ Ἀγίου ἀντιγράφῳ, μετὰ προέσειος, Ἐν ἑκατέραις.— Ἀκριβῶς εἰδέσθαι.] Διὰ μίγα λέξεως ὁ Στοβαῖος (σελ. 3α8), Ἀκριβῶσι.— Βούλη.] Οὕτως ἔγραψε ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπασιν, Βούλη, ἀνθ' οὗ παρὰ τῷ Στεβ. φέρεται, Βουλῆς.— Τὰς ἰδέους σοι δείξαι.] Ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων, Διδάξαι, ἀντὶ τοῦ δείξαι: καὶ ἰσως ἦν, Τὰς ἰδέους σοι διδάξαι.

ΣΕΑ. 15. Δύνασθαι σοι χρῆσθαι τοῖς πράγμασι ποιήσαι.] Παρὰ τῷ Στοβαῖῳ γράφεται, Ἄμεινόν σοι χρῆσθαι τοῖς πράγμασι ποιήσαι.— Ἦν δέ.] Τὸ ἑμὸν, καὶ τὸ τοῦ Ἀγίου Ἐάν δέ.— Θναπ. ὁ μὲν.] Προσέτιθη ὑπὸ τῶν πρὸ ἐμοῦ ὁ σύνδεσμος ἐξ ἀντιγρ.— Ἄτ' ἄν, σοι.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγρ. καὶ τῶν τοῦ Ἀγίου ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπασιν, Ἄ δ' ἄν σοι.— Τὰς πράξεις.] Ὁ πρὸ ἐμοῦ, Καὶ τὰς πράξεις, ἐξ ἀντιγράφων, ἢ συνάδει καὶ τὸ τοῦ Ἀγίου.— Τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐτυχίας.] Φέρεται ὡς διάφορος γραφὴ τοῦ, Εὐτυχίας, τὸ, Δυστυχίας: προσέκει: δὲ μᾶλλον τῷ, Συμφορὰς.— Τεσῶτων ὄντων τὸ πλῆθος. . . ἐπιτηδεύοντες.] Τὸ ἐξῆς, Καὶ ἰδιώται καὶ ἀρχόντες, εἰ μὲν εἰρήκασι, εἰ δὲ ἀκακόκασι, εἰ δ' ἐυράκασι ἐτίρους παιδύτας, εἰ δ' εἰ καὶ αὐτοὶ τυχάνουσι ἐπιτηδεύοντες: τι τούτων τῶν εἰρημίων ὑπ' ἐμοῦ (ἢ καὶ τῶν βελῆται δυναμένων) τεσῶτων ὄντων τὸ πλῆθος.— Ἄλλ' ἠγείσθαι.] Ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων, Ἄλλὰ χρὴ ἠγείσθαι. Τῷ δὲ ἐξόμνημα, Τούτων, ἐπιτηδεύονται ἐν

ἔπειτα ἀντιγράφω, λόγον: ἄριστον δὲ ἀντὶφάνει πρὸς τὴν λέγοντα τὸ, Τούτων χαριστέον. — Μῦλλον . . . ἀλλ' οὐ.] Ἀντὶ τοῦ, Μῦλλον ἢ: εἰ δὲ προϋτίτακτο ἄριστος τοῦ Μῦλλον, ἄρει καὶ μόνον τὸ Ἄλλω, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὸν Ἡρόδοτον (II, σελ. 374) ἰδιώξαν.

ΣΕΑ. 16. Αἰροῦνται συνδιατρίβειν ταῖς ἀλλήλων ἀνάγκαις μύλλον.] Περικλεῖοντιν ἀκρίβειν τοῖς ἀνάγκαις λόγους ἀλλήλων: τούτο γὰρ δύναται τὸ Συνδιατρίβειν ἐνταῦθα, ἢ δῆλον ἐξ ὧν ἀλλαγῆ (Παναγορικ. σελ.) εἶρηται, «Τῶν μύλων ἦδιστα συνδιατρίβουσι τοῖς Τρακίαις» Ἐπιθὴ καὶ τὸν Εὐαγόρ. (ἀφ. σελ.) — Καὶ δοκῶντας καρτερικούς εἶναι, καὶ φιλοπόνοους, τοῖς τῶν δεινῶν τι πειθόντας.] Παρ' ἅπασι γράφεται κικῶς, Καὶ δοκῶντας καρτερικούς εἶναι, καὶ φιλοπόνοους, τοῖς τῶν δεινῶν τι μὴ πειθόντας, μετὰ τοῦ ἀπαγορευτικῆς μερικοῦ, ἔπειρ ἡμεῖς ἐξέσωσαμεν τοῦ χωρίου. Ὁ νοῦς, καὶ νομιζόντας (τούτο γὰρ ἐνταῦθα σημαίνει τὸ δοκῶντας: εἶναι καρτερικούς, τούτῳσι πόνοιον υπομενετικούς, ἕνεκα τοῦ καλοῦ, καὶ φιλομάχους, τοῖς πράττιντας τι τῶν ἀναγκαίων, ἂν οὐδὲ τοῖς φαυλοτάτους εἰς ἀμείλιον. Ἔστι γὰρ Καρτερία, κατὰ Πλάτονα, ὑπομονὴ πόνων ἕνεκα τοῦ καλοῦ, καὶ Φιλοπονία, καρτερία ἐκρούσις. Φέρε δὲ τούτο καὶ διὰ παραδείγματος ἐπὶ πλείον διασαφίσωμαι. Πενή τις περὶ τὴν γῆν, γεωργίᾳ ἀ-ἄρ, σκάπτων, ἄρων, σπείρων, καὶ πάντα πειθὸν ἂν δαί τῇ γῆ πρὸς τὸ καρπὸς ἐπιγυκαίν: τούτων τὰ δεινὰ ποιῆν ἔρομεν, ἀλλ' οὐ καρτερικὸν εὐδοκίᾳ ἂν διὰ τούτο καλλίσωμαι: οὐ γὰρ τὸ καλὸν, ἀλλὰ τὸ ἀναγκαῖον ἕνεκα πονῶ: πεινῶσι γὰρ, εἰ μὴ πονῶσι. Ἐστὶς τις ἀποδύματι τῆς πατρίδος κατ' ἑμπερίαν, καὶ τοῖς ἀναγκάσις τοῖς πλείουσι πόνους ὑπεμῖναι: οὐδ' ἂν τούτων, κἂν ἔχον ἔχον καρτερικὸν ὑπομένωσι. Ἄνθρωπος μὲντι Σπαρτιάτης, τρυφῆ διεφθικῶς, φιλοπόνοους, καὶ πέρα τοῦ προσκόοντος καρτερικός ἀμφοτέρους ἡγήσεται: καὶ τὸν μὲν σκάπτοντα, ὡς ἱερῆκε Τιμόσιος (παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 513 καὶ 519), καὶ μόνον ἰδῶν, ἢ ἀκούσας, αὐτὸς φέσει ῥῆγμα λαθεῖν, ἢ τὴν πλευρὰν πεπονθῆναι, τοῦ δὲ τῆς πατρίδος ἀποδύμεντος καταγέλασται, ἐπὶ τῇ καταγεγηροκίαι ἐν τῇ πατρίδι αὐτὸς σημινομένης. Ταῦτον εἶναι δεινὸν τὸν νοῦν τοῦ χωρίου ὑπετόπασε καὶ ὁ Δακτύλιος ἐξ ἑτέρου παρομοίᾳ χωρίου (σελ.), ἀλλ' οὐκ ἐπαρῆκε μετακινήσαι τὴν παρ' ἅπασι φερομένην γραφήν. Ἰσῖον δὲ, ἐτι τῇ καρτερικῇ συνέπαισι καὶ τι περὶ τὴν τρυφὴν καὶ τὴν ἄλλοι τοῦ σώματος ἐπιμίλειαν ἡτόν τε καὶ ἀφαιρῶς: ἴδεν ἱσὶ διεφθῶν καὶ τὸν Σάτυρον (παρὰ τοῦ Ἀθην. σελ. 534) ἐν οἷς περὶ Ἀλκιβιάδου φησίν, «Ἐν Ἰωνίᾳ μὲν ὄν, α' Ἰωνῶν ἐφάνετο τρυφερότερος. . . ἐν Σπάρτῃ δὲ καρτερίαν καὶ ἌΣΦΑ'ΑΕΙΑΝ ἐπιτιδεύων, » ἕνεκα τοῖς Ἀκίνας, » γράφοντας, ἌΦΕ'ΑΕΙΑΝ. — Ἀπλῶς δὲ ἠροῦνται τὸς νοῦν οὐκ ἔχοντας.] Ἐπὶ καλοῦ ἐνταῦθα τὸ Ἀπλῶς, ἀντὶ τοῦ Χρηστέως Σύντομος γὰρ, ὡς φησὶν Ἄριστος. (Ρατρ. Α, θ') ταῦτα ἄλλοις, ἴδεν ὁ εὐλαθεῖς τῇ δουρῇ, ἢ χυρῆς τῇ κλιθεῖ (ὅπερ ἐστίν, ὁ ἀπλῶς τῇ νοῦν οὐκ ἔχοντες), ἢ σημαῖς τῇ αὐθάδει, ὁ ἀνδρείος τῇ θρασεῖ, ὁ εὐλευθεῖς τῇ ἀσώτῃ, καὶ τάλια κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον — Περὶ τινος τῶν ἀναγκάων.] Ἐν τισὶ τῶν τοῦ Ἀγίου καὶ τοῦ Αἰγ. ἀντιγραφαίται το Τινος — Λοιδουρόντας, ἢ Λοιδουρούμενους.] Τὸ, Λοιδουρούμενους, ἱσὶ κακολεγομένους: ὡς ἄλλων, ἰάν ἀντιδικαστέας πρὸς το Λοιδουρόντας κατὰ παθετικὴν ἐλλαθεῖ διαθεσιν, ὡς ἐν τοῖς Φιλῆμοις τοιοῦτα,

Ὁ Λοιδουρῶν γὰρ, ἂν ὁ Λοιδουρούμενος
Μὴ προσποιῆται, Λοιδουρεῖται Λοιδουρῶν.

Ἐὶ δὲ μέσον νοεῖται τὸ, Λοιδουρούμενους, καθὰ καὶ νοεῖται ὡς ἐπὶ τὸ ποῦ, ἔστι ὁ νοῦς, κακολεγοῦντας ἀλλήλους, ὡς τὸ, Λοιδουρῶντας, κακολεγοῦντας ἄλλους. — Θεωροῦντας δὲ τοῖς ἀγῶνας καὶ τὰς ἀμίλλας ψυχαγωγούνται.] Ἀντὶ τοῦ, Ψυχαγωγούνται, παρ' ἅπασι γράφεται, ἄχθονται, ἔπειρ ὁ Αἰγῆρος διορθώσας μεταποίησεν εἰς τὸ Ἀγαζόνται. Ἐν δὲ τῇ ἰμῶ ἀντιγράφῳ, ἐν μὲν τῇ κειμένῳ φέρεται, ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις, ἄχθονται: προσεγγράφεται δ' ἔξωθεν το, Ψυχαγωγούνται. Τούτο δὲ, εἰ μὲν ὡς ἐξήγησεν ὁ γράψας προσεγγράφει (οὐδὲ γὰρ τ' αὐτοῖς τὸ δῆλον τούτο), ἐπὶ τὸ ψυχαγωγείσθαι οὐκ ἐστὶν ἀχρῆσαι, ὑπονοεῖται παρέχει, μήποτε ἢ ὄρχαία γραφὴ ὑπῆρχεν, ἄχθονται, ὁ καταλλῆλος ἐξηγῆται διὰ τοῦ, Ψυχαγωγούνται, ἔπειρ ἱσὶ, καλοῦται.

δύο γὰρ καὶ ἀποτομήσιν δὲ τῆς τριτάτης γραφῆς καὶ Η-δύο (Πλάτ. Γ, σθ' β.δ.) λέγονται
 « Ἀκρόφις τε Ὀμόφις, ἢ καὶ δὴ τοῦ τινος τὸν τραχηλίου ἔχει, μίση μάλιστα τινος τὸν ἄκρον ἐν
 ἀπὸθεύοντος, καὶ μακρὸν οὖτος ἀποτομήσιν ἐν ταῖς ἀκροῖς, ἢ καὶ ἄλλον τ' ἐκ καὶ κοπιῶν
 « μέγας, τίσι' ἐτι ΝΑ', ΟΜΕΝ, καὶ ἘΝΙΟΝΤΕΣ ἦμαρ: οὐτοῖς ἘΠΟ' ΜΕΘΑ, συμπλοκῆντις
 « τε, καὶ σπουδάζοντες ἐπαυτοῖς ἐν ἑξ ἀγροῦ, ποικίλων, ἢ ἄ- ἦμος ἐπὶ καλῶς εἶτος δι' ἄρ. » Το
 γὰρ ἐνδόντα ταυτὶν ἔπειτα ἐπὶ ἐξ ἄρ. ἢ ἀγροῦ, αἰ, τριτάτη, καλεῖσθαι τε καὶ φυλάττειν
 « θα, καθά φησιν ὁ Λεωκίανος (Ἐρμολογ. β. γα) περὶ αὐτῶν τούτων τῶν ποικίλων τῶν ἄρ. ἐν
 πικρῶντες, « Ἀναπλαττοῦν οὗτε γινόμενα πόνετι, οὗτε γινόμενα δυνάμενα: καὶ ἦμος ὁ
 « πολεβόσις σφαιροῦσιν αὐτοῖς, καὶ καλεῖνται ἔρῶντες, ἢ ἀκρίντας τὰ τοιαῦτα. — Ἐίς μάλιστα
 μέγαν τε, Ψυχαγωγῶνται, διόρθωσιν ἑνάς τεῦ ἡμαρτηρίου, ἄλκωνται: οὐ μόνον ἐπὶ καὶ
 « ρίων χρησται τῆ λαῖα ὄρῳτω, « Διδεῖνται πῶς ἐπὶ αὐτοῖς τῆς ἀκροῦς μίσης Ψυχαγωγῶν
 « ἀλλ' ἐπὶ καὶ οὐκίον πάτω τὸ γῆμα ἐπὶ τῶν τοιαύτων, τῶν τραχηλίων ὄρῳ, αἰ φυλαττοῖν
 τριτάτην ἄρην τῶν ἀκροῦτων τε καὶ θεωμένων τῆς φυλάττειν δυνάμιν ἔρῳσι. Αὐτὸ καὶ Τριτάτης
 ὁ Κερμαδοποιεῖς (παρ' Ἀθην. σελ. καβ) περὶ αὐτῶν λέγει,

Ὁ γὰρ καὶ τῶν ἰδίων λάθη λαθῶν,
 Πρὸς ἀκρόφις τε ΨΥΧΑΓΩΓΗΘΕΙΣ πάθος,
 Μεθ' ἄρῶν ἀκροῖς ἀποτομήσιν ἀκροῖς.
 Τῶν γὰρ ΤΗΑΦΙΟΝΤΕΣ, αἰ βούλει, σὺ γὰρ,
 Ἐξ ἀκροῖς πάντες κ. τ. λ.

Τῶς πρότερος ὄρῳτος τραχηλίου] Οἱ τῶς ὄρῳτος τε τοῦ Ἀφίσις τοῦ ὄρῳ ἀκροῦσιν, Πρώτους
 αἰ, Πρώτους, ὅς αὐτοῖς ἄρῳ ἐν ἑνάς τῆς πρὸ οὐτοῦ καὶ τῆς μετ' αὐτοῦ. Πρώτος γὰρ ὄρῳ
 « σαι, ὁ πρὸ τῶν ἄρῳ ὄρῳσιν Πρώτους δεκαθῶνται, ὁ τῶν ὄρῳ ἑκαστοῦ ὄρῳσιν τὸ πρότερον
 ὄρῳσιν — Ἀκροῖς] Πρὸς τῆς Ἀκροῖς: αἰ δὲ πρότερος τῶν πρὸ ἑνάς τῆς ἄρῳσιν, Ἀκρο
 « ρας, τότε καὶ τὸ ὄρῳσιν, Θεάτω, ἢ πρὸς εἰς τὸ Θεάτω, ἢ πρὸς τῆς Πρῶτος, ἄκρο σφαι
 « ρίωντες.

ΣΕΛ. 17. Τῶς ὄρῳτος ἀκροῖς] Τριτάτη, Μῆτε τὰ πρότερον σφαιροῖς, μῆτε τοῖς
 ἀκροῖς ὄρῳσιν ὄρῳσιν, ἐκ τῆς προσηγομένης ἡμῶν ἑξ ὄρῳ ἄρῳ, ἀλλ' ἐξ ὄρῳ ἡμῶν
 ὄρῳσιν. Ἐν πολλῶν τῶν ἀντιγράφων εἴρεται, Κρόν, ἀντὶ τοῦ, Ἀκροῖς — Ἄλλος τε
 καὶ ἐπειδὴ περὶ τῶν κατ' αἰ.] Πρῶτος τῶν, καὶ, ἐν καὶ ὁ Ἀφίσις προσηγοῖν παρῶν: τότε
 γὰρ βούλει ἢ τῶν δεκαθῶν γρῳσι, καὶ ὁ ὄρῳσιν αἰ. Τὸ γὰρ, Ἄλλος τε, ἐν ταῖς τριτάταις,
 ὄρῳσιν εἰς τὸ, ἀπὸ τῆς ἄλλο, ἑξ ἀκροῖς ἐπὶ τῶν τῶν, καὶ — Οἱ περὶ τῶν ὄρῳσιν
 διατρεῖντες] Ἐν τῶν τῶν ἀντιγράφων, Οἱ περὶ ὄρῳσιν ὄρῳσιν — Αὐτοῖς.] Τῶς περὶ τῶν
 ὄρῳσιν διατρεῖντες. Τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων. Αὐτῆ, τριτάτη, τῆς ὄρῳσιν. — Ὅτι δὲ τῶν
 καλῶς πεπαιδευμένων ἐξ ἑκάστου τούτων εἶσθαι τὰ γρῳσιμα. Χρῆ τῶν τῶν δυνάμιν βου
 « λείσθαι, ἀφίσις τῶν ἀκροῖς ἀποτομήσιν κ. τ. λ.] Ὅσοι διετρεῖν δὲν ἔγνων τῶν παρ' ἄρῳσιν
 ἡμαρτηρίου γρῳσιμα, « Ὅτι δὲ τῶν καλῶς πεπαιδευμένων, ἐξ ἑκάστου τούτων ΓΕΝΕ' ΘΩΑΙ
 « ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ' ἔΣΘΑΙ ΔΥΝΑΜΕΝΟΝ, ΧΡΗ ΤΟΙ' ἄρῳσιν ἈΦΕ' ΜΕΝΟΝ τῶν ἀκροῖς ἀποτομή
 « σιν κ. τ. λ. ἢ ἢ ἐν τῶν ἄρῳ ἀντιγράφων τούτω μόνον διαφέρει ἐπὶ, Γίνεσθαι, ἀντὶ τοῦ, Γενέσθαι,
 ἔχει. Ἐν δὲ ταῖς πρὸ ἑμῶν παλίων ἢ διαφωνία: ἐξ ὄρῳ ἑκατάμην, τῶν ἄρῳ ἡμαρτηρίου
 τούτων ἐν τοῖς τῶν Ἀφίσις φερμένῳ γρῳσιμα, « Ὅτι δὲ τῶν καλῶς πεπαιδευμένων, ἐξ ἑκάστου
 « τούτων ΓΕΝΕ' ΘΩΑΙ. Χρῆ τῶν τῶν δυνάμιν βουλεύεσθαι, ἀφίσις τῶν ἀκροῖς ἀποτομή
 « σιν κ. τ. λ.» εἴρηξαι τὸ, Γενέσθαι, εἰς τὸ ἔΛΕΞΘΑΙ, ὃ προσηγοῖν τὸ, Τα γρῳσιμα, ταυθῶν
 « τῶν ἀπαιτοῦσιν τῶν λέγων, εἰς ἀκροῖς τῶν συντομῶν. Ὅτι δὲ οὐκ ἀπίθως ἢ ἀπὸθεύσιν,
 ἔχει: καὶ ἐκ παρακλήσιν ἄλλων χωρίων σφαιροῖς, οἶν (σελ. 8) — Χρῆ καὶ τῶς πρῶτος
 « ὄρῳσιν μάλιστα μὲν ἀπείρος ἔχειν, πανταχῶν δὲ τὰ γρῳσιμα σφαιροῖς: (σελ.),
 « ἢ ἐξ ἀπάντων ὄρῳ ἐξ τῶν βιβλίων εἶσθαι τὰ συμπερόματα: (σελ.), Ἐξ ἀπάντων

τὸν βιβλίον ἐκίθησθαι τὸ βιβλίον. Τούτων οὐκ ἔδωκεν, ὁ κείν. Οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρέχεις περὶ μὲν τὸν γραμμασίων τὰ ψυχῆς, ἔχον περὶ τὴν πραγμασίαν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ μάλα κατὰ νουτέρας, παιδαίαι τε καὶ ἐπιμελείας εὐχόμενοι, ἀλλ' εἰ μὴ αὐτῶν, τοῖς ἑρσι κὼς λόγους διδάσκον δὲν εἶναι ὡς γρασμοὶ εἰς φρόνησιν, ἑταροὶ δὲ τοὺς πολιτικοὺς τοῦτο κατὰ ἰσχυρίζονται, ἄλλοι δ' ἐπ' αὐτοῖς λόγους προτρέπουσι τοὺς νέους· τοῦτο δὲ πόντος ἐκλογέουσι, ἐπεὶ διὰ τὴν καλῶς παιδαγωγίαν, εἰ ἐκέρου τούτων, τῶν τ' ἑρσι καὶ καὶ τῶν πολιτικῶν, καὶ τῶν λοιπῶν εἰσὸνδύσει λόγῳ, εἰσθαι τὰ χρήσιμα. Οὔτω τινον ἔχοντων φροῦνας τῶν φιλοσόφων, καὶ τὸν βουλεύεσθαι δυνάμενον, ἀφῆρμον τὸν ἀμασώτατον, τοῖσιν ἐκίον περὶ δὲν εὐχόμενοι εἰ φρόσφοι, καὶ εἰδόντα ἐπ' αὐτοῖς περὶ εὐλογέουσι (ἦν δὲ τοῦτο τοῖς ἐκέρου δὲν εἰσθαι τὰ χρήσιμα). οὕτω τὸν εὐχον καὶ τὸν εἰδίον τῶν φιλοσόφων λαμβάνειν· καὶ τὸν πολλὰ τὰ χρήσιμα διδάσκοντα ἀσπάζεσθαι καὶ προαιρέσει τοῦ μόνου, ἢ βροχὴ πάντα, χρήσιμον ἔχοντα διδάσκον. — Εἰ δὲ καὶ, τοὺς κ' αὐτοῦ περὶ τῶν πραγμάτων ἔχοντας. — Ἐκίον τῶν τοῦ Αἰγῆς ἀντιγρ. ἢ γραφῆ· ἑταροὶ δὲ ἀνω πρῶσις, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐμῷ· ἐστὶ δ' ἐν εἰς φέρται, διὰ δὲ τοῖς ἐμῷ καθόλου τῶν πραγμάτων λέγοντας· ἐν ἄλλοις δὲ καὶ, τὸς καὶ κ' (ὡς ἐν ἡ καθόλου) κ. τ. τὸ ἐμῷ ἀντιγραφοῖν διακίρει τὸ, κα' ὁ σο, εἰς τὸ, καβ' ἔσο. Τούτων δ' ἀπάσας τοὺς διακίρει τῆς γραφῆς ἐγάνωνται ἢ κακῶς παραλελυθεῖσα πρῶσις. — Τυραννικῶν.] Μάλας τυράννο, ἔχον βουλεύει, πρῶσι. — Τυράννο τούτους] Δουλεύει σα τούτους — ἄρχοντος τοῦ λόγου.] Ἐξ ἀντιγρ. τοῦ Αἰγ. ἢ παρὰ καὶ τὸ τοῦ Αἰγ. σο· παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς, ἄρχοντος, ἢ ἄρχοντος. — Μάλας καὶ πλείους ἀξίως αὐτοῖς ποιήσεις.] Ἐν τῶν ἀρχοντοῖς ἐκίον, Μάλας καὶ πλείους ἀξίως οὐκ αὐτοῖς ποιήσεις. Ἐν εἰς τῶν ἀντιγραφοῖν κίον τὸ, εὐχον, ὁ περιλήπεται καὶ τῶν, ὡς περιλήπεται· ἐν ἑτέρους δὲ καὶ τὸ, Μάλας, ἐν τῇ γραφῇ κατεκλήθησαν ὁ πρῶσις· ἐν ἄλλοις δὲ καὶ τὸ, Αἰγῆς.

ΝΙΚΟΚΛΗΣ,

ἢ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ.

ΠΑΡΑ τῷ Στεβαίῳ (σὺλ. 129) ἐπιγράφεται ἡ πραγμασίαν λόγους, ΝΙΚΟΚΛΗΣ, ἢ ΚΥΠΡΙΟΣ. Ἰσοκράτης μὲν γὰρ εἶναι ὁ γράψας, αὐτὸς δὲ ὁ Νικοκλῆς ἀπῆρται αὐτὸν τοῖς ὡρῆσιν τῶν Κυπρίων. Ἔσκε δὲ οὗτος εἶναι ὁ λόγος, ἢ ὁ ἐπιγραφόμενος Εὐαγόρας, ἢ καὶ ἀμφοτέρω, ἢ εἰς εἰς ταλάντους ἰδωρῶσιν τὸν Ἰσοκράτην ὁ Νικοκλῆς, ὡς φησι Πλούταρχος. Ἐν τῷ δὲ τῶν ἀντιγραφοῖν, ἐν εἰς καὶ τὸ ἐμῷ, ἀντ. τοῦ, Συμβουλευτικῶς, φέρται κακῶς, Συμβουλικῶς.

ΣΕΛ. 19. Ἔγγραφοι] Ἐκ πολλῶν ἀντιγρ. εὐλόγως παρελήφα τούτων τῶν γραφῶν ὁ Αἰγῆς, ἀντὶ τοῦ, Φείγουσι — Βουλεύμενος] Ἐκ τοῦ Οὐδῶρ. ἀπαντες εἰ μετ' αὐτῶν, πῶν Αἰγῆς, ἀντὶ τοῦ, Βουλεύμενος. — ὡς μετὰ πλείων.] Τυράννο Ἀττικῶν, ἀντὶ τοῦ, Μετ' ὡς πλείων. Δι' ὧν] Ἐν τῶν τῶν ἀντιγρ. Μετ' ὧν, ἐν ἑτέρους δὲ, κατὰ καὶ ἐν τῷ ἐμῷ, ἀπρόβητος, ἔν. — ὅπως] Ὁ Αἰγ. εἰ ἀντιγρ. Πῶς, ἢ περὶ κελούθη καὶ Αἰγῆς· συντάξει μῆτι καὶ ἀλλοχῶ τὸ, ὅπως, ὁ ῥῆτορ μετὰ τοῦ, Θεμακῶ — Ἐξαρτάνοντας.] Ἐξ ἀντιγράφ. ἀντὶ τοῦ παρ' ἀπασιν, Ἐξαρτάνοντας. — Οὕτω, εἰ τινος] Ἐξ ἀντιγρ. ὁ Αἰγῆς, ἀντὶ τοῦ, Οὐδ' εἰ τινος. — Τύπτοι] Ἐν Αἰγ. Τύπτοις. — Ἀπικτινόντας εἰς εὐ δὲ] Τὸ μὲν, Ἀπικτινόντας, παρ' ἀπασιν, πῶν Αἰγῆς, εἰς πρῶσι τοῦ ἐν Αἰγῆς τῶν ἀντιγραφοῖς φερόμενον, Ἀπικτινόντας, τὸ δὲ, ὄς εὐ δὲ, εἰ ἀντιγρ. προσέθηκα, ὡσπερ καὶ ὁ Αἰγῆς. — Τῶν ὄντων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων φῆσι.] Ἐν τῶν τῶν ἀντιγρ. Τῶν ὄντων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων ζῶη καὶ φύσει.

ΣΕΛ. 20. Ῥαίσματα.] Ἐν τῷ τ.δ ἄλλου ἐκδόσει, καὶ ἐν τῷ ἐμῷ, Ῥαίσματα.— Ἄλλους.] Ὁ Αὐγέρου, Πολλοὺς, γράει, αὐτὸς, ὡς ἴσκει, διορθώσας, διὰ τὸ ἐπαχθένον, τῷ πλήθει.— Καὶ περὶ τῶν ἄλλων.] Ἐν ἑτέρῳ τινι τῶν ἀντιγρ. τοῦ Ἀγγίλου ἐκδότου λείπουσιν αἱ τέσσαρες αὐτὰ λέξεις· καὶ ἴσως ἄμικτον τὸ διαγράψαι αὐτάς· οὐδὲν γὰρ λυμάννεται ἢ τοιαῦτα παράλειψις τῶν λεγομένων τῶν κων. ἐς ἔσιν, Αἱς πύσαι παύσαι τὸς ἄλλους, δεμηγερεύοντες ἐν τῷ πλήθει, ταῖς αὐταῖς ταύταις χροῖαίσι, Βουλαιφάνου. Οἱ δὲ πρὸ ἐμοῦ, πλὴν τοῦ Ἀαζήτου, Ἐγραψαν, Καὶ περὶ τῶν ἰδίων, ἐκ διορθώσεως Οὐλφ. Τοῦ μίντος Βουλαιφάνου τὸ μόνον ἐπὶ τῶν ἰδίων χροῖα, ἀλλ' ἐφ' ἀπάντων ἀπαξιαπλῶς τῶν πραγμάτων.— Ἄλλὰ καλλίστες.] Ὅπως τὸ ἐμὸν, ἀντὶ τοῦ περὶ ἄπασι, Ἄλλὰ καὶ καλλίστες.— Πρὸς τοὺς ἀρχόντας.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐλφ, παρελείπειν ὁ πρὸ ἐμοῦ τὸ ἄρθρον, ὅπου σοῦζται ἐν τῷ ἐμῷ ἀντιγρ.— Καὶ γὰρ διὰ τούτων κ.τ.λ.] Ἐν ταῖς πλείσταις τῶν ἀρχαίων ἐκδόσεων, ἐν τῷ ἐμῷ ἀντιγράφῳ, καὶ ἐν τῷ τοῦ Ἀγγίλου ἐκδότου, λείπει ἢ πρὸς τὸς· καὶ οὐδὲν λυμάννεται τῶν λεγομένων τῶν κων ἢ ἑλεψίς, εἴπερ οὕτως ἀναλόγως τὸ ἀπρόσβητον, Καὶ γὰρ ὅσοι αὐταίμωνιστάτας καὶ μαγίστες γηγομένους τὰς πόλεις τούτων τῶν ἀνθρώπων, παρ' οἷς οἱ τι δυναστεύοντες, ὡς δαί, τῷ πλήθει χρῶνται, καὶ οἱ ἰδιώται, ὡς χρῆ, πρὸς τοὺς ἀρχόντας διακινῶνται.— Ἔς χρῆ τυραννεῖν. . . ἀ δαί πεινῶν.] Προσπακουερίων ἔξωθεν τῶ, Ἔς, καὶ τῶ, Ἄ, τὰ Διδάσκοντα, Παραινούντα, ὑποτιθέμενον, ἢ ἑτέρον τι τοιοῦτον.— Διαμαρτυρεῖται.] Ἐν τισι τῶν ἀντιγρ. Διαμαρτυρεῖται, κατὰ χρόνον ἄφορισον· ὅπου ἴσως ἄμικτον.— Μυθὸν γίγνεται τούτων.] Ἦν ἂν ἐγὼ προείποιμι, δικλονότι. Παρὰ δὲ τὸ, Τούτων, ἐν ἀντιγρ. ἀντὶ τῷ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Τούτων.

ΣΕΛ. 21. Ἀπαρθήσας.] Ἀπλοῦς διηγουμένης, καθὰ καὶ τὸ συνώνυμον Ἀναμετρήσας, καὶ αὐτὸ δὴ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ Λαγαριάσας, περὶ ὧν ἐπιθὶ τὰς εἰς τὸν Ἡλιῶδ. σημειώσα (σελ. 39).— Προσπιδοειξάμι.] Ἰσως, Προσπιδειξάμι, διὰ τὸ ἐπαχθένον μετ' ὀλίγα, Προσπιδειχθέντων, ἢ γουῦν, Προσπιδειξάμι.— Ὅτι καὶ βελτίον τῶν ἄλλων πολιτῶν ἐσὶν.] Λίπει τὸ, ἄλλων, ἐν τινι τῶν ἀντιγρ.— καὶ παρελείπειν ἂν αὐτὸ, εἰρηλὶ διὰ τοὺς φράσσοντας· καὶ ὑπερθετικῶς· ἀντὶ συγκριτικῶν χρῆσθαι τοὺς ἄπικτους ἐσὶν εἰτι.— Οὐκ ἐσὶν ἐξὸς οὐκ . . . προσπυθίσει.] Ἐν τιστῶν ἀντιγράφων φέρεται, Τίς οὐκ . . . προσπυθίσει· ἑρωτηματικῶς· καὶ ἐσὶν ἢ τοιαῦτα γραφῆ ἠθικωτέρα.— Δικαίον.] Λίπει παρὰ τῷ Στοβ. (σελ. 246) ἢ λέξει αὐτῶ.— Διορθῶσαι.] Ταύτην εὐλοχὰ τὴν γραφὴν ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ἀγγίλω ἐκδοτῆ ἀντιγράφου ἐν ἑτέρῳ δὲ τῶν τοῦ Αὐγ. Διορθῶσαι. Παρὰ τοῖς ἄλλοις ἄπασι, Διορθώσασθαι, ὅπου ἔστρεψεν εἰς τὸ, Διορθῶσθαι, ὁ Αἰγ.— Ἐκάστοις.] Λίπει καὶ τοῦτο παρὰ τῷ Στοβαίου.— Ἐάν μινδὲν ἕτερος.] Ἐξ ἀντιγρ. παρελείπειν ὁ Αὐγ. τὴν γραφὴν, οὕτως ἔχουσαν καὶ παρὰ τῷ Στοβ. (σελ. 322). Οἱ λοιποὶ, Ἐάν μινδότερος.— Δεύτερον δὲ τῷ . . . τοῖς ἄλλοις.] Ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Δεύτερον τῷ μετ' ἐκείνου, τρίτῳ δὲ καὶ τετάρτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις. Καὶ ἐσὶν οὐκ ἀπίθανος ἡ γραφῆ, εἰ ἐξηγοῖο, Νίμωσι τὰ δεύτερα τῷ μετὰ τὸν βέλτερον, τῷ δὲ τρίτῳ καὶ τῷ τετάρτῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις (ἦγουν πέμπτῳ, ἕκτῳ καὶ καθιζῆς) νίμωσι κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Παρὰ δὲ τῷ Στοβ. (σελ. 322) γράφεται, Δευτέρῳ δὲ τῷ μετ' ἐκείνου, τρίτῳ δὲ καὶ τετάρτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις.— Καὶ μὲν δὴ διορθῶν.] Αἱ ἐκδόσεις, Καὶ μὲν, εἰ δαὶ διορθῶν, ὡς φέρεται καὶ παρὰ Στοβ. (σελ. 322) καὶ ἐν τοῖς ἀντιγρ. πλὴν ὀλίγων, οἷς ἀκαλουθῶσας· Ἐγραψεν ὁ Αἰγίλιος, Καὶ μὲν δὴ διορθῶν. Ταύτην τὴν γραφὴν προειδόμενὸν κἀγὼ, μόνον μεταβαλλὸν τὸν, Μην, εἰς τὸν, Μίν, ὡς οὐκ αἰκίωτερον τῷ προειρημένῳ χωρίῳ· σημειῖται γὰρ τὸ, Καὶ μὲν δὴ, τὸ Καὶ πρὸς τοῦτοις. Ἄλλον δὲ καὶ ἐκ τοῦ μετ' ὀλίγα ἐπιλογικῶς· ἐπαγομένω, Καίτοι, τὴν αὐτὴν ἔχοντες τάξιν καὶ συνάρτησιν, ἦν καὶ ἐν τῷ Βουσίριδι (εἰ, σελ.), «Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς χρόνοις . . . καίτοι τὸν βουλομένον κ.τ.λ.»— Εὐζήσται.] Ἐν τισι τῶν ἀντιγρῶν. Διζήσται· καὶ ἴσως οὐ κακῶς· πολλὴ γὰρ τὸ, Διζήσται παρὰ τῷ ῥήτορι, ἐπὶ τοῦ, Αἰρεῖσθαι.— Διαλέσται.] Ἐκ τοῦ Στοβ. (σελ. 322), καὶ ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγράφ. ἡ γραφῆ ἀντὶ τοῦ, Διαλέσται.— Πραξιτέρων τοσοῦτον δικαίως ἂν.] Ἐκ τοῦ ἀντιγρ. καὶ τοῦ Στοβ. (σελ. 322), ὡς καὶ ὁ πρὸ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ Πραξιτέρων τοσοῦτον, καὶ δικαιοτέρων δικαίως ἂν.— Κρίναμιεν.] Ἐκ τοῦ Στοβ. (σελ. 322), ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπασι τοῖς ἄλλοις, Κρίναμιεν.— Καὶ δικαιοτέρα.] Λίπει ταῦτα ἐκ τινῶν ἀντιγρῶν. οἷς συνῶδι καὶ τὸ ἐμὸν.— Βουλαιφάσθαι.] Ἐν τῷ ἐμῷ, Βουλαιφάσθαι.— Καὶ πρὸς τὸ

πράξαι τι.] Ἐν ἄλλ. και πράξει τι. — Κόλλικε.] Ἰσως, Μάλιε. — Παρ' ἀλλήλας.] Οὕτω διατηρούμενος τὸ ἴδιον ἀντὶ τοῦ, Παράλληλος. — Ἦν και . . . ἔχουσιν.] Ἐν ἄλλ. Εἰ και . . . ἔχουσιν. — Ἐπειθ' οἱ μὲν.] Ἐκ τοῦ Στεβ. (σελ. 3α2), διὰ τὸ εὐφρονότερον, ἀντὶ τοῦ, Ἐπειτα οἱ μὲν.

ΣΕΑ. 22. Φιλότητις.] Ὁ Στεβ. (σελ. 323), Φιλωνικίας.] Ἐπειθ' οἱ μὲν ὑπερούσι.] Κάνταυθα ἢ θλίψις ἐκ τοῦ Στεβ. Ἀντὶ δὲ τοῦ, ὕπερουσι, ἐν τοῖς τῶν ἀντιγρ. φέρεται, ὕπεριζουσι, ἧ και ἀλλαγῶ ἐχρήσατο Ἰσοκράτης, ὡς προέουσι γινώσκεται δὴλον. Εἰσὶ γὰρ τινε τῶν ἔργατων, α τὴν τε διὰ τοῦ ὦ (ἐκ τοῦ εἰώ) και τὴν διὰ τοῦ ἰῶ κατάληξιν ἔχει. Τούτων δὲ τοῖς μὲν ἀδιαφόρως ἐχρῶντο οἱ ἄττικοι, ἐτι δ' ὦν τὴν ἑτέραν προείλοντο κατάληξιν, τῆς ἑτέρας ἑτέρα τινὶ διαλέκτῳ ἀπονεμηθείσης. Ταυτῶν ἐστι παρ' Ὀμήρω τὸ, Πολεμῶ, ἀντὶ τοῦ, Πολεμῖο, και ἐμπαιὸν παρ' Ἡρόδοτῳ τὸ, Σακείο, και Τειχίω, ἀντὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄττικοῖς, Πολεμῖο, Σακκίῳ, Τειχίῳ, και ἄλλα πολλά. Ἰστέον δὲ ὅτι και ἡ συνθήκη εὐκ ὀλίγα τῶν διαφερομένων τούτων ἐφύλαξεν: εἰν, Εσυχολῶ και Εσυχολίῳ, Εστιμῶ και Εστιμίῳ, Εσφονῶ και Εσφονίῳ, Εσχειῶ και Εσχειλίῳ, Παφανῶ και Παφανίῳ, Πολεμῶ και Πολεμίῳ, Σφαλῶ και Σφαλίῳ (ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς πάσαι Ἀσφαλίῳ), Τυρανῶ και Τυρανίῳ, κ.τ.λ. — Τὸν μὲν γὰρ πλείον χρόνον.] Ἐν ἄλλ. ὅτι τὸν πλείον μὲν χρόνον. — Ἀποδεδειγμένον.] Διερισμένον. — Και τὰς ἡμέρας και τὰς νύκτας.] Καθ' ὑπερβολὴν εἰρημένον ἀντὶ τοῦ, Συνεχῶς: καθά και ἐν τῇ συνθήκῃ φασμέν. — Ἐν τῷ δίδοντι.] Ἑλλειπτικῶς τοῦ, Καίρω, ἢ Χρόνον. — Τὸς ἐφ' ἐαυτοῖς.] Τὸς διαδεχομένους αὐτοῖς ἀρχοντας. Παρὰ τῷ Στεβ. (σελ. 323), γράφεται, Τὸν ἐφ' αὐτοῖς. — Λαμβάνουσιν.] Ἐν ἄλλ. Λάθουσιν. — Εἰς ἅπαντα.] Ἐξ ἀντιγράφου τε και τοῦ Στεβ. ἀντὶ τοῦ, Εἰς πάντα, διὰ τὸ εὐφρονότερον. — Και τὰς εὐνοίας ἡμῶς ἔχουσι. Τὸ δὲ μίχρον πάντων.] Ἐν τινὶ τῶν ἀντιγρ. και παρὰ τῷ Στεβ. (σελ. 323), φέρεται, «Και τὰς εὐνοίας ἔχουσι. Τὸ δε μίχρον, ἀνευ τοῦ, Ὀμοίως (ὡπερ ἴσως τραπίον εἰς τὸ, Ὀμοίως), και τοῦ, Πάντων: και ἔτιον αὐτὴ ἵναί ἢ γνησία γραφῆ. Τὸ δὲ, Εὐνοίας, εἰς τὸ, Ἐνοίας, μετατρέπιν, καθά παρήκει ὁ Οὐκρ. κολύσι, ἢ πρὸς τὸ ἀνωτέρω, Δυσμενῶς ἔχουσι, ἀντιθεσίς. — Τὸς γὰρ κοινίς.] Τινὰ τῶν ἀντιγράφων, ὅτι τοῖς κοινίς. — Ἐκλεξάμενοι τοῖς φρονιματώτεσι.] Ἐξ ἀντιγρ. τῶν πρὸ ἡμεῶ και τοῦ Λαγίτου, ἀντὶ τοῦ, Ἐκλεξάμενοι τοῖς φρονιματώτεσι. — Ἐγκυκλίῳ.] Ἐγκυκλίαι λέγει τὰ καθ' ἡμέραν ἐκ περιτροπῆς, και εἰσὶν κατὰ κύκλον, πραττόμενα. Διὸ και Ησούχις ἐξηγητῶντες λέγει « Ἐγκυκλια — (γρ. Ἐγκύκλια), τὰ ἐγκυκλιόμενα τῷ βίῳ και συνήθῳ. Ἄ γὰρ ἐκάστης ἡμέρας πράττομεν εὐδὲν ἄλλ' ἴσιν ἢ ἀνακούστικος τῶν τῇ προτεραιῃ προχθέντων. — Καθ' ἡμέραν ἐκάστην.] Ἡ γραφὴ ἐκ τοῦ Στεβ. (σελ. 323), ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Καθ' ἡμέραν, ἀν' οὗ ἐν τοῖς τῶν ἀντιγράφων φέρεται, Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην, καθά και ἐν τῷ Εὐαγόρῃ (σελ.). — Χρῆσθαι.] Ἐξ ἀντιγράφου ὁ πρὸ ἡμεῶ, και τοῦ Στεβ. ἀντὶ τοῦ, Χρῆσθαι. — Λαθεῖν και ὀφθῆναι.] Ἰσως ἀντὶ τοῦ, ὀφθῆναι, γραπτῆν, Φθῆναι. Συνήθε δὲ και ἀλλαγῶ (Εὐαγόρ. 18', σελ.) τὰ δύο ταῦτα ἀπαρμήματα. — Προσαγαγίσθαι.] Παρείληφα τὴν γραφὴν ἐκ τοῦ Στεβ. ἀντὶ τοῦ, Προσαγεσθαι. Τῶν λόγων.] Παρὰ τῷ Στεβ. Τῶ λόγῳ. — Ὅς, παραλαθῶν.] Ἐξ ἀντιγρ. ὁ Λαγ. ὅτι παραλαθῶν: ὡπερ ἄμεινον ἴσως. — Παρὰ δὲ τὴν πόλεμον.] Ἐν καιρῷ πολέμου. Ὁ πρὸ ἡμεῶ, Περι (ὡπερ εἰρηται και ἐν τῷ ἀντιγράφῳ τοῦ Ἀγίτου ἐκδότου), ἀντὶ τοῦ, Παρὰ.

ΣΕΑ. 23. Τυραννοῦμενοι.] Ἐν τοῖς τῶν ἀντιγράφων Τυραννοῦμενοι: εὐδὲ τεῦτο κωκῶς. — Ταύτην τὴν κατάστασιν.] Τεῦτο τῆς πολιτείας τὸ εἶδος: ὡπερ ἀλλαγῶ (σελ.) Σύνγραμμα τῆς πολιτείας ὀνομάζει, καθά και οἱ εὐνομούμενοι τῶν Εὐρωπαϊῶν Constitution καλεῖσι τὴν καθ' ἑαυτοῖς ἑκαστὴ πολιτείαν. — Οὐ γὰρ ἀν. . . ἐνομιζόμεν.] Ὁ λέγει περὶ τῆς παρὰ τοῖς θεοῖς βασιλείας μετήνεγκεν ὁ Σταγίριτας εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ φιλοσοφίαν (Πολιτικ. Α, β'), ἐν οἷς φησι, «Και τοῖς θεοῖς διὰ τοῦτο: πάντες φασὶ βασιλεύεσθαι, ὅτι και αὐτοί, οἱ μὲν ἐτι και τῦν, «οἱ δὲ τὸ ἀρχαῖον ἰθασιλεύοντο: ὡπερ δὲ και τὰ εἶδη ἑαυτοῖς ἀφομοιοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, εὐτω «και τοῖς βίους τῶν θεῶν.» — Ἄλλα και δι' ἑαυτῶν, δικαίως ἀν και μείζονος ἢ παλαιότες ἀρχῆς, ἀξιοθεῖν.] Ὁ Οὐόλιφος και οἱ μετ' αὐτῶν γράφουσιν, Ἄλλα και δι' ἑμαυτῶν, δικαίως ἀν και μείζονος TIMHΣ ἢ ΤΒΑΙΚΑΥΤΗΣ ΑΞΙΟΘΕΙ'ΗΝ, πλὴν τοῦ Λαγίτου, ἐς ἔγραψεν, Ἄλλα και δι' αὐτῶν, δικαίως ἀν και μείζονος τιμῆς ἢ παλαιότες ἀρχῆς ἀξιοθεῖν. Ταύτην δὲ τὴν γραφὴν

φάν φέρει καὶ τὸ τοῦ Ἀγγέλου ἀντίγραφον, εἰ τὸ τοῦ Αὐγ. καὶ τὸ ἐμὸν τούτω διαφέρουσι, εἰ το μὴν ἔμμετον, κατὰ χώραν ἔσει, τὸ δὲ, Ἀρχῆς, μόνον προσθήσασιν. Ἐκ τῶν διαφόρων αὐτῶν τούτων γραφῶν διασκεύασα τὸ χωρὸς, πρῶτος τὸ ἔμμετον, εἰς τὸ, Ἐκμετῶν, καὶ τὸ, Ἀξιοθεῖται, εἰς τὸ, Ἀξιοθεῖται, (παρὰ ἴσωντας τὰς διεθροῖσι ταύτας καὶ Οὐλοφ. διὰ τὴν προκηροσάμενον τριτεπρωσώπων, Ἐξίν), πρὸς δὲ καὶ τὸν δύο συνωνύμων προσθήσασιν τὸ, Ἀρχῆς. — Ἐθελωμιν.] Εἰς τούτω ἔστρεψα τὸ παρ' ἄσας, Ἐθελωμιν. Ἐθίλω, γὰρ οἱ Ἀττικαί, καὶ εὐ. Ἐθίλω, φησὶσι λέγειν — Τῶν πραγματίων.] Ὁ μὴν Αὐγ. ἔγραψε τῶν ἀρετῶν ἰδίᾳ Αὐγ. ἢ ταύτων παρανοί τῶν διεθροῖσι ἀποδοχέσθαι, ἢ γούν γράφειν, Τῶν πράξιων. Ὅτι μὴν ἡ ὀλι συνέπια ἔχει τὴ ἀσάφει καὶ ὑπόσθληρον, οὐδ' αὐτὸς ἀν ἀποφῆσαιμι; ὑπολομῶσασιν γι μὴν σχῆμαίνοι τὸ λεγόμενον. Σύνεισι, τὴν ἐπαγεσγῶν τὸ ὀλιμῶν, Τὰ; μὴν, πρὸς τὸ εὐθέτερον, Πραγματίων, ὀλιμῶν οὐμῶν δηλονότι τοῦ, Πράξιαι, συγίνου; ὀνοματος τοῦ, Πράγματα. — Τὰ; μὴν μεταχούσασ; μαδαμῶς.] Ἐν ὄλλ. Τὰ; μὴν μὴ μεταχούσασ; ἰδίᾳ πρὸ ἔμου, Τὰ; μὴν μὴ μεταχούσασ;. — Καταναλωμῶν.] Ἐξ ἀντιγρ. εἰς συναδαί καὶ τὸ ἐμὸν, ἀντι τοῦ, Καταναλωμῶν

ΣΕΑ. 24. Οὐδ' ὕρ' ἐνός.] Ἀττικῶν τμήσαι, ἀντι τοῦ, Ἰπ' οὐδανός. — Πανταχού.] Ἐν τῶ ἐμῶ ἀντιγράφῳ, καθά καὶ ἔν ποι τῶν πρὸ ἔμου, Πανταχού. — Συλλομῶν.] Σημῶσαι τὴ, Συλλομῶν, παρὰ τὸ, Συλλῶ, εἰ ἐν πλείσιον γρήσι τὸ, Συλλῶ. Καὶ ἴσως κίνεσθαι γραπτῶν, Συλλομῶν; τούτω γὰρ καὶ μόνον τὸ χωρῶν ἴσως κίνεσθαι; φέρει ἐν τῶ Θεσσαλῶ δὲ Στίφηνος παραδειγμα τοῦ διὰ τοῦ εἰῶ σχηματισμοῦ (ὡς εἴρηται μῆνοι καὶ ἐν ἀρχαίσι ἐπιγραφῶσι), τοῦ ῥῆτορος ἀλλαγῶ τῶ Συλλῶ χρησάμενον. Ἀναδιχέσθαι.] Παρατάσασ; ἐκ τοῦ ἐμῶ ἀντιγράφου τὴν ἀόριστον ἀντι τοῦ ἀνεσῶτες, Ἀναδιχέσθαι — Βασιλέως.] Ὁ δὲ Οὐλοφ. καὶ οἱ ἕστω ἀπολομῶσασ; πάντας, πλὴν Λαγ. ἐκάρθρας, τοῦ βασιλέως. — Ἀμφοτέρω.] Καὶ τοὺς τῶν ὄλων οὐκ οὐκοντας καὶ τὴν βασιλία. Σημῶσαι τὴν ἀναφορῶν τοῦ εὐθέτερου πρὸς τὰ ἀρετικῶ. — Ἦν καὶ μικρῶ μῆνοι τῶν ἔμρων δύναμι ἐμῶν, κ.τ.λ.] Ὅστω φερεται παρ' ἄσων ἡ γραφῆ τοῖς προ ἔμου; ἐν δὲ τῶ ἐμῶ ἀντιγράφῳ ἀντι τοῦ, Μικρῶ, γράφεται, καίπερ ἀμυδρῶ; πλὴν, Μικρῶ. Καὶ μεταμῶσαι μὴ νῦν μὴ παρελθούσι τῶν γραφῶν ταύτων; οὗτος γὰρ μῆνοι; ἀν λῆγοις πλεοναστικῶν, ἐξ ἀποτίμῶνται τῆς γῆς τῶν ἐμῶν, καίπερ ἔχων μακρῶ μῆνοι δύναμι ἐκίνων. — Καθ' ἐκαστον.] Ὅστω; ὁ Αὐγῆς ἐξ ἀντιγρ. εἰς συναδαί καὶ τὸ ἐμὸν, ἀντι τοῦ, Καθ' ἐκαστον. — Ἀπολλομῶν.] Ἄμμενον γράφειν, Ἀπολλομῶν, καθά παρῆναι ὁ Οὐλοφ. — Ἦ; κάλεινοι.] Ἐν ποι τῶν ἀντιγρ. ἐν εἰς καὶ τὸ ἐμὸν, Ὅτι κάλεινοι.

ΣΕΑ. 25. Τῶν πολλῶν.] Ἐξ ἀντιγρ. τοῦ Αὐγ. ἐξ εὐ παρελθῶν καὶ ὁ Αὐγῆς, ἀντι τοῦ παρὰ τοῖς λαοῖσι, Τῶν ἄλλων. — Στέργασιν. . . λυπῶσι . . . παρέχουσιν, ἐξκαρτάνουσιν.] Ὅστω τὸ ἐμὸν ἀντιγράφον, καθά καὶ ἐν ταῖς πρὸ τοῦ Οὐλοφ. ἐκδοσῶν, ἐξ ὧν ἀπεκατέσασ; καὶ ὁ Αὐγῆς τῶν ἀρχαῖων γραφῶν, ἀντι τοῦ, Στέργασιν . . . λυπῶσι . . . παρέχουσιν, ἐξκαρτάνουσιν. — Διάγειν.] Σημῶσαι τὸ, Διάγειν, ἐπὶ τοῦ, Διοικεῖν, ἢ, Κυβερνῶν. — Τῶν αὐτῶν φύσιν.] Ὁ Οὐλοφ. παρῆναι γράφειν, τῶν αὐτῶν φύσιν. Ἐστὶ γι μὴν καὶ κατὰ χώραν ἔδοντα τῶν γραφῶν, οὗτος ἐρμηνεύσαι, Ἄλλὰ πῆντας ἔχων ἀναφέρειν τὸ γένος ὁμοῖος, πρὸς τὴ πατρὸς καὶ μητρὸς, εἰς Ἐθαγῶραν μὴν τὸν ἐμὸν πατέρα, ἐκ τῶν ὀνιπῶν, εἰς Αἰακίδας δὲ, ἐκ τῶν ἡμέλιων, εἰ; Διάδῆ, ἐκ τῶν βιῶν. Φύσιν γὰρ ἐνταῦθα τὸ γένος (Ἠσύχ. λέξ. Φύσιν), καθά, καὶ ἡ Φύσας, ὁ γενήσασ; λέγεται, καὶ Φύς, ὁ γεννηθείς. Ἐπιθὶ καὶ τὰ; εἰς τὸν Ἠλιῶδ. σημῶσι. (σὺλ. γα καὶ 109). — Δεινότητος.] Φρονήσασ; περὶ γὰρ τῶν τεσσάρων γενικῶν ἀρετῶν ὁ λόγος ἐνταῦθα. Ἐπει οὖν ἐρμηνεύσασ; ἄνδρίας, Σωφροσύνης, καὶ δικαιοσύνης, λείπεται τῶν Δεινότητι ἐπὶ τῆς φρονήσασ; ἐκδοχέσθαι, πλεῖστον ἐνταῦθα νοομῶν, ἵνα καὶ τῶν εἰς πανουργίαν ἐπιφροσῶ τοῦ νόις οὐδῶτα περιέχῃ. — Τῶν ἄλλων ἀφῆμῶν.] Τῶν παρ' ἄσων γραφῶν, Τῶν ἄλλων ἀφῆμῶν, ἐρμηνεύσασ;. Εἰ τις δύναιτο ταύτας μόναις ταῖς ἀρεταῖς, τῆ σωφροσύνη δεινότητι καὶ τῆ δικαιοσύνη, ὧν οὐ μετίχουσιν οἱ πονηροί, προσέχων τὸν νόον, χωρῶσ; αὐτὰ; τῶν λοιπῶν, τῆς τε ἀνδρίας καὶ τῆς δεινότητος. Ταῦτα μὴν οἱ πρὸ ἔμου, τῆ μὴν διανοία οὐ μεμπτῶ; τῆ γι μὴν λέξι οὐ πῶν τι χρῆσῶ. Εἰ γὰρ ἦν ὄρον ἐνταῦθα τὸ, Ἀφῆμῶν, οὐ πρὸς τῶν δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἀφῆμῶν ἀναφέρῶσθαι, ἀλλὰ πρὸς τὸ, Νεῦν, ἔν' ἢ, Εἰ τις δύναιτο ἀποσπαστικῶν λοιπῶν τὸν νόον, προσέχων

ταύτας μόναις ταῖς ἀρεταῖς, κῶ. Ἄλλ' οὐδὲ τοῦτο πάνυ τι ἐκείσθαι τῇ Ἰσκρατίῳ τοῦ λόγου ὀδύ. Δὲ θαρρήτως ἐτραψά τὸ ἀφελόμενος εἰ τὸ ἀφείμενος, ὅπερ ἐστὶ πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἐκ τῆς πρὸς Ἀρχιδάμην ἐπιστολ. (σελ.) τοῦ ρήτορος: παραπλοσίως γὰρ καὶ αἰρετικῶς, « Ἐγὼ μὲν γὰρ φημι χρῆναι σε πάντων ἈΦΕΜΕΝΟΝ ΤΩΝ ΛΑΛΩΝ, δυνὸν ΤΟΥΤΟΙΝ ΠΡΟΣΕΧΕΙΝ ΤΟΝ ΝΟΥΝ. » Παραπλοσίως δὲ καὶ ἡ συνήθεια ἐπὶ παραπλοσίως προτροπῆς τῷ μίση ἀφίεσθαι, ἢ τῷ ἐνεργητικῷ ἀφίμεναι, χρῆται, εἶον, Λίγω ἐστὶ πρέπει ν' ἀφίσης (ἢ ν' ἀφίθῃς ἀπ') δια τὰλλα, καὶ νὰ προσέγχει εἰς τὰ δύο ταῦτα— Καὶ μαγίσων.] Οὕτως ὁ Λαγίος ἐξ ἀντιγρ. εἰς συναδαι καὶ τὸ ἴμην, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλ' διὰ τεσσάρων λέξιων, Καὶ μαγίσαι, καὶ μαγίσων.— Τούτων ἔνικα, ταῦτα διανοθεῖς.] Διαγρηπτόν τῶν δύο θάτερον, ἢ τὸ, Τούτων ἔνικα, ἢ τὸ, Ταῦτα διανοθεῖς. Ὁ δὲ Λαγ. συμπλεκτικῶς εἰναί φησιν ἀμφοτέρω εἰς ἐν τὸ, Τούτων ἔνικα, καὶ ταῦτα διανοθεῖς.

ΣΕΑ. 26. Τὰς ἐπὶ ταῖς δόξαις ταῖς δι' ἀνδραγαθίαν γηγορούμεναις.] Ὁ Οὐλό. καὶ εἰ μετ' αὐτὸν πλὴν Λαγ. διώρθωσαν οὐ δέοντως, Γηγορούμεναις, ἀντὶ τοῦ, Γηγορούμεναις: ἐ δὲ Λαγ. τὸ τρίτον τῶν ἄρθρων ὀδολισίον εἶναι ὑπέλαθεν, οὐδὲ τοῦτ' εἶμαι δέοντως. Τὸ ἐξῆς, καὶ ἡ διάνοια τοῦ χωρίου, Προσεύμεν οὐκ ἐκείνας τὰς ἰδένας, αἵπερ οὐδεμίαν τιμὴν τῷ ἡδεμένῳ παρέχουσι μετ' ἂ ἐτραξεν ἔργα, ἀλλὰ τὰς ἰδένας τὰς ἐπινοήμας ταῖς δόξαις ταῖς γηγορούμεναις δι' ἀνδραγαθίαν, ἤγουν τὰς ἰδένας, ἃς ἤδεταί τις ἐπινοούμενος δι' ἀνδραγαθίαν.— Ἰδέαις.] Ἡ, Καίριος, ἢ δῆλον ἐκ τῶν ἐπινοούμενων, ἔ, ὡς ἂν φαίη ἡ συνήθεια, ὑποθέσθαι: πολυστήμαντος γὰρ ἡ λέξις, Ἰδέαι. Διὸ καὶ ὑποθέσις, ἐξήκειται ὁ Σουίδα, τὸ, Ἰδέαις, ὀρθῶς μὲν, εἰ τις προσαρμόζῃ τὴν ἑλληνικὴν, τοιαῦτα τῶν χωρίων, εἶον ἐστὶ τὸ προεξιμένον: ἀκριτέως δὲ πάνυ, διὰ τὸ παρατεθειμένον ὑπὸ τοῦ Σουίδα μαρτύριον, « Πολλὰ ἰδέαι κακῶν » ἐν ᾧ τὸ, Ἰδέαι, ἐστὶ συνωνυμῶν τοῦ, Εἶδος.— Καὶ ταῦτα ἐν ἑτέροις.] Ἐξ ἀντιγρ. ἔς συναδαι καὶ τὸ ἴμην, ἀντὶ τοῦ, Καὶ πάντα ταῦτα ἐν ἑτέροις. Ἐν ἄλλ. δὲ φέρεται, Καὶ τοῦτ' ἐν ἑτέροις, ἢ, Καὶ τοῦτ' ἑτέροις.— Διαμεινέουσι.] Ἐκ διαρθρώσεως Οὐλό. ἀντὶ τοῦ Διαμεινέουσι.— [Φημί δὲ δύν.] Προσεύθεκα τὸ ἀπαρτιμ. παρανοήσαντος τοῦτο καὶ Οὐλορίου.— [ὑπολαβάνοντες, ὡς οὐ παρὰ τοῦτ' ἐστὶν: ἀλλ', ὡς.] Ὁ κωδ. Μιχαῆλς τῶν ὑπ' ἐμοῦ προσετατομένων καταγράφονται, νομίζοντες, ὅτι οὐ διὰ ταῦτα, τοιαῦτα διὰ τὴν ἐπιμέλειαν, ἢ τὴν καταφρόνησιν αὐτῶν, καλῶς ἢ κακῶς ἔξει τὸ σύμπασι, ἀλλὰ σπουδαζοῦσι περὶ αὐτῶν, νομίζοντες ὅτι καλῶς ἢ κακῶς ἔξει τὸ σύμπασι, καὶ δι' ἕκαστον τῶν μερῶν, τοιαῦτα, καὶ δι' ἑνὸς μόνου ἐπιμέλειαν, ἢ καταφρόνησιν, τῶν ὑπ' ἐμοῦ προσετατομένων.— Κηδεσθε.] Ἐκ διαρθρώσεως τοῦ Λαγ. ἔξῃληψα τὸν πρὸ τοῦ, Κηδεσθε, συνδεσμεν, Καί.

ΣΕΑ. 27. Μηδὲ πρὸς ἐν.] Ἀττικῶς τολοίς, ἀντὶ τοῦ, Πρὸς μηδὲν.— Ἀλλὰ κἂν τὸ σῆμα.] Ἐξ ἀντιγρ. εἰς συναδαι καὶ τὸ ἴμην, ἀντὶ τοῦ, Ἄλλ' ἕκαστον.— Εὐτυχίς.] Οὕτως ὁ Λαγ. ἐξ ἀντιγρ. ᾧ συναδαι καὶ τὸ ἴμην: εἰ δὲ λαοὶ μετὰ συνδίστασιν, Εὐτυχίς δὲ.— Μὴ μόνον τὰς φύσεις αἰτίας νομίζετε.] Παρὰ δὲ τῷ Στοβ. (σελ. 323), Μὴ μόνον δὲ τὰς φύσεις αἰτίας νομίζετε, κακῶς παραλειθθέντος τοῦ Αἰτίας, ἢ εἰς τὸ Αὐτὰς τραπίντες.— Τὸν τρόπον τῶν πολιτῶν.] Ὁ δὲ Στοβ. Τὸν τρόπον τῶν τῶν πολιτῶν.— Τὴν τῶν ἀρχομένων κακίαν.] Παρὰ τῷ Στοβ. Τὴν κακίαν τὴν τῶν ἀρχομένων.— Ἀρχεῖν.] Παραλείψθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ γραψάντος τὰ τοῦ Στοβαίου.— Καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπ' ἐμοῦ προσετατομένοις.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ, ᾧ συναδαι καὶ τὸ τοῦ Ἀγίου ἐξῃληψα. Ἐν τινι δὲ τῶν Λαγ. παραλείψθη κακῶς τὸ δευτερον ἄρθρον.

ΣΕΑ. 28. Περὶ τὴν παιδείαν τὴν τοιαύτην.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγρ. ᾧ συναδαι καὶ τινι τῶν πρὸ ἐμοῦ, ἐξ ὧν παρεύλησε καὶ Λαγίος, ἀντὶ τοῦ, Περὶ τὴν παιδείαν τῆς τοιαύτης ἀρετῆς.— Μετὰ γὰρ τοιαύτης ψυχῆς ἥδιον ἂν τις τὸν βίον δύνατο διαίχαι.] Παρὰ τῷ Στοβ. (σελ. 192), Μετὰ γὰρ τοιαύτης τύχης ἥδιον ἂν τις τὸν βίον δύνατο διαίχαι.— Μὴ τὴν κακίαν . . . νομίζετε.] Παρὰ τῷ Στοβ. (σελ. 4), Μὴ τὴν κακίαν εἶσθε μάλλον τῆς ἀρετῆς ὀφραῖν.— Παρ' ἐμοῦ.] Ἐκ τοῦ Στοβαίου (σελ. 224), ἀντὶ τοῦ, Παρ' ἐμοῦ.— Καὶ περᾶσθε.] Παραλείπει ταῦτα ὁ Στοβ.— Παρίοντες.] Ἐκ τοῦ Στοβ. ἀντὶ τοῦ, Παρίοντες. Τὸ δὲ ἐξῃλημον, Ἐξισουθαί, γράφει ἐκείνος «Καὶ ἐξισουθαί».— Ταῦτα τοὺς ἄλλους μὴ ποιεῖτε.] Ἐκ διαρθρώσεως τοῦ Οὐλορίου γέγραφα, Τοὺς ἄλλους, ἀντὶ τοῦ, Τοῖς ἄλλοις. Ἐπιθὲ τὰ εἰς τὸν Πηλοδ. (σελ. 56).— Περὶ ὧν

ἀν'] Ὁ Οὐδύριος γραπτίον εἶναι φησιν, ὡς περ ἀν. Ἄλλ' οὐ χρὴ μετακινεῖν τὴν γραφήν. Οὕτω γάρ Ἰσοκράτης (Παναγγορ. σελ. 3p) καὶ Μεικίσθαι περὶ αὐτῶν, εἰρηκεν, ὡς ἐνταῦθα, Περὶ ἑῶν ἀν καταγρηῆται. Ἐν γὰρ τοῖς τοιοῦτοις ὑποκειμένον ἀνάλωσις γίνεσθαι τοῦ ῥήματος εἰς τὸ σύριζον ἕνεκα, ὡς' εἶναι τὸ Καταγρηῆσθαι περὶ τινος, (προσώπου, ἢ πράγματος) ταύτων τῷ Καταγρηῆσαν ποιῶμαι περὶ τινος, καὶ τὸ Μιμνήσκαι περὶ τινος, τῷ Μνεῖσαν ποιῶμαι περὶ τινος.— Διανοήσθαι.] Ἐτεροι δὲ Διανοήσθαι, εὐκ ἔφθασ.— Οἴησθαι.] Ἐτρηφα τὸ, Οἴησθε, εἰς τὸ, Οἴησθε, διὰ τὸν προτεταγμένον, ἄν.— Καὶ τὰ παρ' ὁμῶν ὁμοίως ὑπερρετῆται.] Ἐν τινι τῶν ἀντιγ. φέρεται, Καὶ ἑμεῖς τὰ παρ' ὁμῶν ὁμοίως ὑπερρετῆται.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ.

Οὔτος ἔστιν ὁ περιβόητος Παναγυρικὸς λόγος, ὡς μὲν τινες, δέκα, ὡς δὲ ἕτεροι, πεντακαίδεκα γραφαῖς ἔστιν Ἰσοκράτης. Καὶ ἡ μὲν ἐπιγραφή τοῦ γένους τῶν ἐπιδεικτικῶν αὐτῶν εἶναι δεκά. Ἀθηναῖος γὰρ ἰσχυρίζεται, καὶ πολλοὶ ἔστιν ἐν τοῖς τούτων ἑσπερίοις, πολλὴ προέχον Λακεδαιμονίων προσημασμένης ἐπιδείξει τοὺς αὐτοῦ πολίτας ὁ φιλόπατρις ῥήτωρ. Ἐγκατέμειξε δὲ τῷ λόγῳ εὐκ εἰρήνην καὶ τὸ συμβουλευτικόν· περαινῆ γὰρ αὐτοῖς τε καὶ τοῖς Ἕλλησιν ὅπασιν, διαλυσαμένους τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον, καὶ παυσαμένους τῆς ἀκαίρου φιλονεικίας, κοινῇ κρατεῦσθαι ἐπὶ τῷ βάρβαρον. Διὸ καὶ ὁ Κικέρων Παρανετικῶν αὐτὸν θεωρεῖ. Καὶ φησὶν Αἰλιανὸς, ὅτι τούτου τοῦ λόγου εἰς Μακεδονίαν ἐλθούσα ἡ φράσις, πρῶτον μὲν Φίλιππον ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἀνίστασθαι ἐκείνου δὲ τελευταίως, πρὶν ἢ πέρας ἐπιτεῖλαι τοῖς βεβουλευμένοις, τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον. Αἰτιῶνται δ' Ἰσοκράτην πολλὰ μετανεγκεῖν εἰς τὸν Παναγυρικὸν ἐκ τῶν Γοργίῳ τε καὶ Αἰσία περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν σπουδασιότατον. Καὶ τοῦ μὲν τῷ Αἰσίᾳ γραφέντος Ἐπιταφίου λόγου εὐρισκόσθαι τινεὶ καὶ ἐν τῷ Παναγυρικῷ Ἰσοκράτους εὐκ ἔστιν ἀρνήσασθαι τοῦ δὲ παρ' αὐτῷ Αἰσίου γεγραμμένου Ολυμπιακοῦ λόγου μικρὸν κέρμα περιλειπίται τιμωχίον, παρὰ Διονυσίου τοῦ Λακωνικοῦ συζόμενον, ὡς εὐκ εἶδη ἔ' εἶναι ἐξ ἐκείνου τὸν Ἰσοκράτην εὐθύνει. Τὸν δὲ παραπλήσιος ἐπιγραφόμενον, καὶ μικρῶν συζόμενον Ολυμπιακῶν Γοργίου, εἰς οὗτοι γεγράσθαι, ὡς περ καὶ τὸ συζόμενον αὐτοῦ τῆς Ἑλένης ἐγκώμιον, τωτέστιν εἰς ὄγκον ποιῆσαι μᾶλλον ἢ περὶ λόγῳ πρῶτοντα ἐξηράμενον, ὡς φησὶν ὁ δαιμόνιος τῶν τοιοῦτων ἐπιγράμτων Ἀριστοτέλης. Πρὸς τοῦτο τοίνυν τὸ τῆς Ἑλένης ἐγκώμιον ἀντιπαραβάλλον ἔπειρ κατὰ ζῆλον Γοργίου Ἰσοκράτης ἀντίγραψεν Ἑλένης ἐγκώμιον, καί περ οὐδὲ τοῦτο σφρισετικῆς περιεργίας ἀππλλαγμένον παντάπασι, εὐκ ἔστιν ἔστιν ἂν τῶν καὶ κατὰ μικρὸν κριτικῆς, ἐπιστήμης μεταλεχθέντων τοῦ Γοργιακοῦ μικρῶν προέχον εὐκ ὁμολογήσειεν. Ἐστὶ δὲ τὸ τοιοῦτον, παρὰ γε τοῖς εὐ φρονέουσιν, οὐ τᾶλλοτριον σφρατίζεσθαι, ἀλλὰ τὰ τοῖς ἄλλοις ἄλλοτῶς ἢ καὶ κακῶς γραφέντα δικαιοκρεῖται ἐπὶ τὸ βελτίον τε καὶ τελειώτερον. Λέγει δὲ τοῦτο περὶ Γοργίου μόνου· ἐκάσθαι γὰρ ὁ Αἰσίας ἐν τῇ παρήντι, ἄλλως τε καὶ τῶν δοκιμασιότατων ὑπάρχον ῥητόρων, εἴ τινα τῶν ἐκείνου μετανόσχον εἰς τὸν Παναγυρικὸν Ἰσοκράτης, καὶ μὴ πολλῶ μᾶλλον κατὰ συνέμπτωσησιν, περὶ τῶν αὐτῶν ἐκείνου λέγων, τοῖς αὐτοῖς ἐνθυμῆμασιν ἀναγκάσθαι χρῆσασθαι. « Οὐδὲν γὰρ κωλύει (φησὶν ὁ Φώτιος, Ἰσοκράτους ὑπερκελευόμενος), παραπλήσιον ἀνακεκτόμενον πραγμάτων, ταῖς ἑμαῖς ἑξαργασίας χρῆσθαι καὶ τοῖς ἐνθυμῆμασιν, εὐκ ὑπεραλλόμενον τὰ ἄλλοτριον, ἀλλὰ τῆς τῶν πραγμάτων ἀναδρασάνουστς φύσεως τοιαῦτα, εἰα καὶ τοῖς προλαβοῦσι προβαλεμένη ἐπιδεικνύται. » Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐπιγραφῆς τε καὶ ὑποθέσεως τοῦ Παναγυρικοῦ· ὅρα δ' ἐν αὐτῶν μετασθῆναι τὸν λόγον.

ΣΤΑ. 30. Πολλὰς ἐθαύμασα.] Μνημονεύει τῆς ἀρχῆς ταύτης τοῦ προομίου Ἀριστοτέλης Ρητορ. Γ', ε', γ, καὶ, ε', α) παρ' ἧ καὶ, Ἀγόντων, κακῶς ἐγράφετο ἀπὸ τοῦ, Συναγαγόντων,

ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐδόξετο. — Ὅρι τὸς μὲν τῶν σωμάτων εὐθείας... ὀπίσκειαν.] Καὶ τούτου τοῦ χωρίου μνημονεύει ὁ Σταχυρίτης (Ρυτορ. Γ, α', α) εἰς αὐταῖς λέξεσι, ἀλλὰ μόνον φυλάξας τὴν ἰσωνίαν, «ὅτι τὰς μὲν τῶν σωμάτων ἀρετὰς διακρίσει ἰσότησιν, τοὺς δ' εὐ φρονεῖσιν «εὐθεῖν ἔδωκεν ἐπίσταν». Παραβάλλει δὲ τὴν Ἰσοκράτην, προσημαζόμενον ἐν τῇ Πανηγυρ. ἀπὸ τοῦ φέγειν τῶν πρὸς πάντητος συναγαγόντων, τῇ Γεργίῳ, εἰς ἰσωνίαν τῶν αὐτῶν τούτων προσημαζόμενον ἐν τῇ ἑπιγραφομένῳ Ὀλυμπιακῷ λόγῳ. — Οὐδὲν ἂν πλεονεκτήσει τοῖς ἄλλοις.] Ὁ μὲν οὖν, Οὐδὲν ἂν ἄνδρες, ἢ κέρδεις γίνοντο τοῖς ἄλλοις: τῆς δὲ λέξεως τὸ πλεῖον ἔστιν, Οὐδὲν ἂν πλεονεκτήσει τοῖς ἄλλοις ἢν πρότερον εἶχον. Συστηματώσει δὲ ταῦτα εὐδιὰ τοῖς εὐδοκίαις, ἀλλὰ διὰ τοῖς γλαυκόμενοι εἶναι. — [Ἰκανὸν νομίσας ἄλλο.] Οὐδέτερος ἐνταῦθα τὸ ἄλλο: περὶ εὐ τὰδε ὁ Ἀμμόνιος, «ἄλλος καὶ ἄλλο διαφέρει». Ἀρσινικός μὲν γὰρ τὸν ἀγῶνα «θῆλαι: οὐδέτερος δὲ, τὸ ἐπαθῆλον. — Πολλοὶ τῶν προσημαζόμενων εἶναι σφιστῶν ἐπὶ τούτων τὸν λόγον ἔφησαν.]] Τῷ Γεργίῳ καθάπτεται, τὸν Ὀλυμπιακὸν αὐτοῦ λόγον αἰνιτικόμενος, ἢ ἄλλο ἐξ ὧν ἔφην παραθέμενος ἐκ τοῦ Ἀριστοῦ. Σφιστῆς δ' ἐκάλεον, παρὰ τὸ Σφίσειν, τοῖς διδάσκουσιν τὰν τῶν λόγων ἐπισημῶν. — Προκρίνας... τῶν λόγων.] Τὸ, Προκρίνας, ἀπὸ τοῦ ἀπίου, Κρίνας, κατὰ καὶ παρ' ἄλλοις τῶν δικίμων: εὐχ' ἀπλῶς δὲ, ἀλλ' ἐπὶ συγκρίσεως ἢ ὑπερβόσεως. Ἦ καὶ δὴ ἔστιν ὅτι εὐ πλεονεκτήσει ἢ πρόθεσις, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο τι φέρεται προσημαζόμενον ἔξωθεν: ποῦ γὰρ τὸ τῆς ἀλλοίφους σχῆμα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. Ἦσιν οὖν τὸ πλεῖον, τούτους τῶν λόγων κρίνας εἶναι καλλίστους πρὸ τῶν ἄλλων. — Φιλοσοφεῖν.] Τὸ μελετῆν καὶ σπουδάζειν ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἀλλοιῶν πολλοὶς, σημαίνει τὸ φιλοσοφεῖν παρὰ τῷ Ῥυτορῷ. Εἰκότως: ἐπεὶ εὐδὲν ἂν γενέσκει ἔδωκετο κατὰ τὸν τρόπον, μὴ ὑφ' ἡγεμονίας καὶ δαδουχέουσι φιλοσοφίας. — Διὰ μὲν ἰδέας.] Δι' ἄλλοις μόνου τρόπου. — Καινός.] Ἦς εὐθείαι ἕτερες πρότερον Ἀρσοκρατ. δὲ (μὲν. Καινός) ἐξήρτηται, «Ἦς τοῖς νεωτέροις ἀρμόσταν πράγμασιν. — Διεξελθεῖν.] Παρὰ τῷ Ἀρσοκρατίῳ κατὰ τὸν Ἀσθίνῳ γραφεται, Διεθεῖν. — Γεννημένον.] Παρὰ τῷ Ἀρσοκρατίῳ, Γεννημένον.

ΣΕΑ. 31. Ἀρχαίως.] Ἦς εἶπον οἱ πρότεροι εἰκότως: τούτου γὰρ ἐνταῦθα ὀπίσκει τὸ, Ἀρχαίως, καὶ εὐ τὸ, Ἀρχαίως, τούτῳ τῷ Ἀρχαίως ὀνόμασιν, ὡς ἐκδιέξασθαι τινος ἡσθίν ὁ Ἀρσοκρ. (μὲν. Ἀρχαίως). Κακία γὰρ μάλλον ἂν ἢ ἀρετὴ λόγου εἴη ὁ ἀρχαίως. — Καταχρησάσθαι.] Ἀρχαίως χρῆσασθαι. — Τοῖς ὀνόμασιν εὐ διαβίβασθαι.] Καλῶς διατάξαι κατὰ τὰ ὀνόματα: ὀνόματα δ' ἐνταῦθα εὐ γραμματικῶς ἐκδικεῖν τὸ πρῶτον τοῦ λόγου μέρος, ἀλλὰ τὰς λέξεις ἀπλῶς. — Ἠγεῖσθαι δ' εὐτως ἂν μεγίστην ἐπίδοσιν λαμβάνειν.] Ἠγεῖσθαι, ἢ, Ἄν, ἐν τῷ, Ἄνασθαι λαμβάνειν. Ἦν τῶν δὲ τῶν ἄνασθ. φέρεται, Ἠγεῖσθαι δ' εὐ μεγίστην κ. τ. λ. — Ἐξερραζόμενος.] Τε εὐδὲν, ὡς μὴ δύναιτο λαμβάνειν τῶν ὅσα χρὴ τὸν λόγον εἶναι. — Τοῖς ὑπὲρ τοῖς ἰδιώταις ἔχουσι.] Τοῖς εὐδὲν ὑπὲρ τῶν ἰδιωτικῶν, τοῖς μὴ ἰδιωτικῶς ἔχουσι: καθὰ λέγεται, Καλῶς ἢ κακῶς ἔχειν. Οὐ γὰρ εἰσι κατὰ τῶν τῶν λέγομενον, ἀπὸ τοῦ, τοῖς ὑπερέχουσι τοῖς ἰδιώταις, ὡς τινες ὑπέλαθον. — Πρὸς τοῖς ἀγῶνας... σκεπτοῖσιν, ὡς περ' ἐμοῖς.] Ὁ νοῦς, Παραβάλλουσι τοῖς ἐπιδεικτικῶς λόγους πρὸς τοῖς δικαιοῦς, τοῖς γραφομένους περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, ἄγῶνα περὶ ὧν καλῶς πρὸς πολλὴν ἰδίαν διακρίσεται, ὡς περ' ἂν εἰ εἶδει ἐμοῖς εἶναι ἀμεινότερος, καὶ μὴ τοῖς μὲν περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων οὕτως προσέχει γρηγοροῦσιν, ὡς μὴ σφραγίσθαι ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου, τοῖς δὲ ἐπιδεικτικῶς, κομψότερον καὶ βραχυμεινότερον πεπραγματεῖσθαι. Τίνας δὲ τούτους λέγει τοῖς ἐπιδεικτικῶς λόγους, αὐτὸς ἐξηγεῖται σφιστῶν ἐν τῇ ὀρχῇ τοῦ Παναθηναϊκοῦ, καὶ ἐν τῇ περὶ τῶν Ἀντιδίκων (σελ.). — Ἦ σφῆς μὲν διορθῶντας.] Ἦ ὡς περ' ἂν εἰ οἱ μὲν τοῖς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων γράφοντες λόγους διορθῶν εἶχον τὸ μέτρον ἐν τοῖς λόγοις, ὁ δὲ ἀκριβέστερον καὶ ἐπιδεικτικώτερον λέγειν εἶδος, μὴ καὶ ἀπλοῦς τοῖς λέγειν εἶδος τ' ἔν. — Οὐκ ἂν μὴ δυνάμενον εἰπεῖν.] Ἦσιν ἄν ἢ ἀρνησις, ἢ γῆν ἢ ἀπαγορεύσις. — Οὐκ ἄξιός εἰμι πάσχειν.] Ἦσιν διορθῶσιν Οὐλοφίον, ἀπὸ τοῦ, Οὐκ ἄξιός εἰμι μὴ πάσχειν. — Τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχεται.] Τοῖς πρὸς ἀλλήλους πόλεμος τε καὶ τὰς διαφορὰς. — Ἐπὶ τὸν βάρβαρον.] Ἐπὶ τῶν Ἡερσῶν βασιλέα. — Σφιστῶν ταῦτα.] Εἰς ἐν συναγαγεῖν καὶ ἐμνησθαι σφιστῶν τοῖς Ἕλλησιν: πρὸς αἰνιτικῶς γὰρ ἀναφέρεται τὰ, ταῦτα,

καίπερ ἐν ἐσθιόντων. Τῆς τοιαύτης δ' ἑπαλλαγῆς καὶ ἐν τοῖς πρῶτον (σελ.) ἕτερον ἰσχυροσχημα παραδειγμα.

ΣΕΑ. 3α. 'Τφ' ἤμιν] 'Ἐκ διαρθρώσεως Αἰγ. ἀντί τοῦ, 'Ἐφ' ἤμιν. — 'Υπὸ Λακιδαιμονίως] 'Ἐν τῷ ἐμῷ ἀντιγράφῳ φέρεται, 'Υπὸ Λακιδαιμονίων, κακῶς — Διελήρασι.] Διακρίνουσι καὶ διακροῦσι τοὺς Ἕλληνας. — Ἀπλῶς.] 'Ανοσῶς. — Τὰς πλειονίξας] Τὰ κέρδη, ἃ παρ' ἀλλήλων οἱ Ἕλληνας ἐπιθυμοῦσιν ἔχειν, ταῦτα παρὰ τῶν βαρβάρων λαμβάνειν. Σημαιοῦσαι δὲ τῶν Ταίτας, πλειονίξων, μετὰ τὸ, Τὰς, πρὸς τὰ σαφήναια καὶ ἐμφασιὶν πλειονα: ἀλλοτε δὲ προηγουμένη ἢ ἀντωνυμία τοῦ ἄρθρου, οἶον (σελ.) «Εἰ δὲ αὐτοὺς ἐρ' ἑκάστῳ τιμᾶσθαι τῶν ἔργων, ἢ τοὺς ἐμπεροτάτους ὄντας. Καὶ ἢ συνήθη δὲ ἐφύλαξε τὸ σχῆμα, λέγουσα, «ΤΟΤΟ διὰ ΤΟ ἤκουσα, ἦ, Διὰ ΤΟ ἤκουσα ΤΟΤΟ». — Πρὶν περὶ τῶν ἀμφοδοτημένων ἡμᾶς ἀπαλλάξαι.] Ἐν, Περὶ, ἀδελφίᾳ τῶν γραφάντων εἰσεφῆσαι εἰς τὸ χωρίον ἠπολαβόντες διαγράψαι αὐτὴν παρανοοῦσι τινες. 'Ἄλλ' ἴσως εἰς σύνθεσιν αὐτὴν μεταβολίαν, ἐν ᾗ, Πρὶν περ τῶν ἀμφοδοτημένων ἡμᾶς ἀπαλλάξαι. Συνκαταστῆσαι δὲ τῶ, Πρὶν, τῶν, Πέρ, ἐς: πειρώσασθαι ἕα τι τῷ ὄμῳ (Πλάτ. Ο, 588),

Φεύγει πρὶν περ ἕμιλον ἀλλοσθήμεναι ἀνδρῶν,

καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν. ἴσως δὲ καὶ ἀντί τοῦ, 'Ἀπαλλάξαι, ἐγὼ γράπτο πάλαι, ἀπαλλάξαι. 'Ἄλλὰ, τοῦτων καίπερ πιθανῶς εἰσκαμίνων, ἐνδέχεται καὶ αὐτὴν τὸν Ἰσοκράτη κακῶς ἐκράσαι τὸ λεγόμενον ἀντί τοῦ ἀπλοῦς, «Πρὶν ἐκείνων, περὶ ὧν ἀμφοδοτημένοι, ἡμᾶς ἀπαλλάξαι. — Ἐκ προῆρου τι γίνεται.] Οὕτως ἐξηγεῖται τὸ χωρίον τοῦτο ἐ- Σουδ. «Προῆρου: πρὸ ἔργου, ἢ συμφέρον, πάλιν, Ἰσοκράτης φησὶν, Ἐκ προῆρου τι γίνεται: ἀντί τοῦ, Πάσιον. Εἰ δὲ ἀκριβοῦς χρῆσις ἐξηγήσεως, κῆρ μαι τὸ, Προῆρου, ἐπὶ τοῦ Ἀναγκαιῶν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πρὸ ἔργου τινὸς θραύσαντων τελεῖσθαι, ὧν ἀντιπῶν ἐστιν ἐπιχωρησάμεν αὐτῷ τῷ ἔργῳ: καθὰ τὸ Πάσιον, τὸ παρὰ τὸ ἔργον καὶ οἶον ἐν παροῦθι γινόμενον σχηματῶν, καὶ τὸ Πάσιον, τὸ περὶ τὸ ἔργον οὐκ ἀναγκαιῶς τελούμενον. «Ἐστὶν οὖν ἐπιτοῦα τὸ μὲν ἔργον αὐτὸ ἢ ἐπὶ τὸν βαρβάρων πρακτῆα τῶν Ἑλλήνων: τοῦτο δὲ γενέσθαι οὐκ οἶον τε, μὴ ἐπινοήσαντων αὐτῶν πρότερον: ἢ ἀρὰ τῶν Ἑλλήνων ἕμεναι τῶν προῆρου τι, ἔχον ἀναγκαιῶς τυχεῖν οὐσα. — Ἀμφοδοτῆται περὶ τῆς ἡγεμονίας.] Σημειῶ τὸ πλῆρες, ὅπως ἂν, καὶ ὅταν ἐπιτυχῆς τῶ, Ἀμφοδοτῆται τῆς ἡγεμονίας, μὴ γενεσθαι τοῦ σχηματῶς, ἀλλ' ἐκ ἐπιτικῆν προθέσεως καλῶς τὸ, ἡγεμονίας — Νομίζουσι.] Εἰς τοῦτο ἐστὶν τὸ, Νομίζουσι. — Περὶ τῶν χρόνων, τωτίσιν, ὅπως ἂν τις τὰ ἀρχαιότερα τῶν περὶ τῆς πόλεως ἰσχυρομένῳ ἀποπῆ. — Ἀρχαιοτάτην εἶναι καὶ μαγίστην.] Πάσιον τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἀρχαιοτάτην μὲν, ἐς πρότερον τῶν ἄλλων εὐσεβίστην ἢ ἀυτοχθόνων τῶν Ἀθηναίων (Σουμαχ. σελ. 13α), μαγίστην δὲ (Ἑλέν. ἐγγραμ. Μέρ. Β, σελ. 51), ἐπὶ διακρίσειν ἑαδίαν ἢ ἐν πάσῃ περιμέτρῳ τῶν Ἀθηνῶν (Δίων. Χρυσῆς. Λογ. σ') ὅπερ ἐστὶν ὁμοῦ πρὸς τῶν Γαλατικῶν.

ΣΕΑ. 33. Οἴσιπερ.] 'Ἐκ διαρθρώσεως Οὐλοῦριον, ἀντί τοῦ, Οἴσιπερ. — Πάτριον.] Καὶ τοῦτο ἐκ ἐκείνου, ἀντί τοῦ Πατρίων, ἢ διαρθρῶσιν καὶ ὁ Μόρος ἀπεδέξατο. 'Ἐπιθετὰ εἰς τὸν Πλάτ. (σελ. 9α) σημειωθέντα περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν λέξεων. — Κάλισσα.] ἴσως γρ. Μάλισσα: συνεχόμενον γὰρ πολλάκις αἱ δύο λέξεις αὗται. — Κατασκευῆς] Νομοθεσίας, ἀπὸ μεταφορᾶς ὧν αἱ τέχνη κατασκευάζουσι: τεχνικῶν τι γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ τῆς πολιτείας Σύνταγμα. ἐκ μερῶν συγκαίμενον ἀλλήλους συμπεροσμένον. — Δί ἢν ζῆν δυνάμει.] Οὐκ ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς βεῖον ἐπιτοῦα τὸ ζῆν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ, ὅσπερ ἀνθρώπου εἰδὸς, ζῆν, τωτίσιν μὴ θηριωδῶς: καθὰ καὶ ἐν τῇ συνθεσίᾳ φαίνει, ἀνθρώπου δηλώσαι βουλομένου αὐθάδη τε καὶ ἰδιότροπον, Δὲν ἔμπορεὶ κἀνὴς νὰ ζῆσθ' μ' αὐτῶν. — Αἰτίαν οὐσαν.] Πρὸς τὸ Κατασκευῆς, αἰτίας συνκατῆ τε, Αἰτίαν, πρὸς δὲ τὸ, Τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κινδύνων, προσυπακούειν ἔξωθεν τὸ, Τέχνης, Ἐμπερῆς, ἢ τι ἕτερον τοιοῦτον: εἴ γὰρ πόλεμον, ἀλλὰ τοῦ καλῶς καὶ τεχνικῶς γίνεσθαι τοὺς πολέμους, αἰτία ἢ τῶν Ἀθηναίων πόλις. — Καὶ πάλαι καὶ νῦν καὶ πανταχῶ καὶ λεγομένης καὶ μνημο-

νευμάδας.] Σχηματίσαι τὸ τοῦ λόγου διάγραμμα, ὡς πομπικόν, καὶ πανηγύρι μάλιστα πρέπει: κατεσκευάσαι δὲ τοῦτο ἰ φιλοπατρὶς ῥήτωρ ἀπὸ τοῦ πολυσυνδεδεῖτο. Ἀσιακὴν ἐνταῦθα προφανῶς μιμησάμενος. Οὕτω γὰρ καίτινες ἐξήνεγκε (Ἐπιτομ. σελ. 107, ἐνδ' Ῥήσορ.), τὴν Ἀθηναίων ἀρετὴν ἐξαίρων τῷ λόγῳ, «Καὶ μέθοι, καὶ μεθ' ἑτέρων, καὶ περὶ μαχρόντες, καὶ ναυμαχρόντες, «καὶ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, κ.τ.λ.» — Πρῶτον μὲν] Ἡ ἀπόδοσις διὰ μακρῶν, ἐν τοῖς ἑξῆς «Περὶ δὲ τοῖς αὐτοῦ χρόνοις» — Εἰ ἀυθόθης κ.τ.λ.] Γελῶν τοῦτο: ἀλλὰ πολλῆς ἀξίον συγκρίμας, ὡς πατριδὸς ἔρωτα δεῖνόν ὑπεμφαίνον. Παραπλήσιόν τι καὶ Λυκούργος (κατὰ Λεωκρ. §. 23) εἶπε, κατ' Ἰσοκράτους μίμησιν, «Εἰ γὰρ καὶ αὐθόθιστόν ἐστιν, ἀλλ' ἄρμῶσι (ἰα. ἀρμῶν) καὶ ὕμνῳ ἄπασι τοῖς νεωτέροις ἀκούσθαι. — Ἀρμονουμένους] Ἰσοῦς γραπτῶν, Ἀρμονομένων. — Καὶ τὴν τελευταίην.] Τὰ κατ' Ἐλευσίνα μυστήρια λέγει — Περὶ τε τῆς τοῦ βίου τελειότητος.] Ὁ Κωκέρων (Περὶ Νόμ. Β, 13) ἐξέφραξε τὸν χωρίον τοῦτο, Neque solum cum laetitia vivendi rationem accipimus, sed etiam cum spe meliore moriendi, ὡσπερ ἂν εἰ ἐγγράμματοι, Περὶ τε τοῦ βίου καὶ τῆς τελειότητος κ.τ.λ. Ὁ δὲ Κωκικός περὶ τῆς ἐν Μακάρων νήσιος εὐδακμονίας αὐτοῦς παράγει τοὺς μιμητικίμους λόγοντας (Βατρ. 454),

Μόνους γὰρ ἡμῖν ἦξις

Καὶ φέγιος ἱερὸν ἔσθ

Ὅσοι μιμησάμεθα.

Καὶ τὰ μὲν.] Τὰ μυστήρια — Τῶν δὲ φιλοπόδων τὰς ἐργασίας καὶ τὰς χρείας.] Ἐξ ἑτέρων διαρῶν, τὸ, Ἐργασίας, ἀντὶ τοῦ Ἐθραγείας. Ὁ νόθος, Τῶν δὲ καρπῶν τὰς ἐργασίας, καὶ τὰς χρείας, καὶ τὰς ἀφελείας ἕσθ πάσης ἡμῖς εἰ Ἀθηναῖσι τοῖς λοιποῖς ἐπιδαξάντων Ἕλληνας.

ΣΕΛ. 34. Ἐκλιπούσας.] Ὁρθῶς ἔχει τὸ κατὰ παράτασιν, διὰ τὸ ἐπιπροσέρονον, Πηλλῆνας: διὸ ἐν τρεπτέῳ αὐτοῖς τὸ ἀερισθῆναι, Ἐκλιπούσας, ὡς ἀποσπῆναι. — Πηλλῆνας ἢ Πυθία προσέτιθεν ἀποφέρειν τὰ μέρη τῶν καρπῶν.] Τῆς Προκροσίου οὕτω καλεσμένης θεοσίας, ἣν ὑπὲρ ἀπάντων Ἑλλήνων ἔθυσαν Ἀθηναῖοι, τοῖς λέγειν. Αἰμιό γὰρ, φασί, καταρχόντος τὴν ἀεικμήν ἄπασαν, χροσίου, τίνα ἂν τρόπον παύσαιο τὸ δεῖναι, ἀνάγειν δὲ Πύθιος, εἰ προκροσία ὑπὲρ ἀπάντων Ἑλλήνων ἔθυσαν Ἀθηναῖοι. Θεσάντων οὖν τῶν Ἀθηναίων, τὸ δεῖναι ἐπαύσαιο: καὶ οὕτως ὡσπερ χροσίου εἰ πανταχόθεν τοῖς Ἀθηναῖοις ἐξέπρωτον τῶν καρπῶν ἀπάντων τὰς ἀπαρχὰς (Σχολ. Ἀριστοτ. Ἰστορ. 725, Σουῖδ. λέξ. Ἰδαρίας, Εἰρησιῶν, καὶ Προκροσίου). Ἐκαλεῖτο δὲ Προκροσία οὐδαμῶς, καὶ Προκροσία ὀνόματι ἡ θεοσία, διὰ τὸ πρὸ τοῦ ἀρότου τελεῖσθαι. — Ὁμολογουμένους.] Ὅσα ἀλλήτως ἢ Ὅσα γραπτῶν εἶναι φασί, Ὁμολογουμένους, κατ' ἐπίρρημα. — Περιεργῶν.] Περιεργῶν, ὡς ἀναγκαῖον. Βίθ τοῦτο χρῆναι τρέπειν ὑπὸ λαδὸν τὸ παρ' ἄπασι, Πάριργον. Εἶρκει δὲ καὶ ἀνωτέρω (σελ. 30), «Περιεργῶν ἐστιν. . . πάλιν «ἐνεργῶν τοῖς ἀκούουσιν.» Ἐπιθ. τὰ ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ. 204) σημειωθῆναι μοι περὶ τῆς διαφοράς τῶν λέξεων. — Δωριῶν τσαούτων.] Ἐκ διορθώσεως Ὀδῶρ. ἀντὶ τοῦ, Δωρεῶν τσαούτων. — Ἐσθ.] Καὶ τοῦτο ἐξ ἐκείνου ἀντὶ τοῦ, Ἐσθ. — Πηλλῆνας.] Φέρεται ἐν τινι τῶν ἀντιγ. Χώρας. — Ἐφ' ἑκάτερα τῆς ἡπείρου.] Ἐπὶ τὰ πρὸς τὸ Ἴόνιον, καὶ τὰ πρὸς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος μέρη τῆς ἡπείρου, τοῦτ' ἐστὶ τῆς Εὐρώπης, ἔρμηνευσαν τῶν ὑπομνηματιστῶν εἰ νεωτάτοι, τούτω χροσίου ἐκακέρως, ὅ φασί, ὅ φασί, ὅ φασί, «Περὶ δὲ τοῖς αὐτοῦ χρόνοις» τοῦτ' ἐστὶ, περὶ οὗς εὐρήθησαν εἰ καρποῖ. Ταῦτα γὰρ πρὸ τῶν Τρωικῶν γέγονε: αἱ δ' εἰς Ἀσίαν Ἀθηναίων ἀποικίαι μετὰ τὰ Τρωϊκά φαινόνται καλεῖσθαι. «Ἐσθαι δὲ, τὸ, Ἐφ' ἑκάτερα τῆς ἡπείρου, ἐπὶ τῆς Ἀσίας τε καὶ τῆς Εὐρώπης ἐξεδίδαξαντο, κακῶς μὲν τῇ λέξει (ὡφέλιον γὰρ διορθῶν τὸ χωρίον, γράφοντες Ἐφ' ἑκατέρω τῆς ἡπείρου), ἀμεινὸν δ' ἴσως τῶν ἑτέρων, τῇ διαοίῳ. Ἐνδῆχεται γὰρ τὸν Ἰσοκράτην, τῇ φράσει, Περὶ τοῖς αὐτοῦ χρόνοις, εὐχ οὕτως ἀποτόμιμα χρῆσασθαι, ἀλλ' ὡσπερ ἂν εἰ ἐλεγε, Περὶ τοῖς αὐτοῦ παλαιῶς χρόνοις: ἐνδῆχεται δὲ καὶ μνήμης ἀμαρτίᾳ συγγίαι τῶν ἀποικιῶν ἑκατέρων τῶν χρόνων, ἢ καὶ πανηγυρικώτερον ἐξαίρειν βουλομένου τὰς τῆς πατριδὸς εὐεργείας, καταμαλῆσαι τὸ ἀκριβοῦς. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁμοίᾳ γραπτῶν εἰναι δὲ τε καὶ

ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ (Μέρ. Β, σελ. 7). Ἐρ' ἑκάτερος τῆς ἡμέρας, καθὼς ἐρέται ἀλλοχρῶ (σελ. 27) τοῦ αὐτοῦ Παναθηναίου, καὶ οὗ, ὡς διερθεὶν ποσῆνας Ἀδύ. (τῆς αὐτῆς ὡν ἴμαι δόξας περὶ τοῦ τοῦ τ.β. χαρίου). Ἐρ' ἑκάτερα τῆς ἡμέρας. — Τὰς νόσους.] Τῆς καλουμένης κωλάδας — Ἀμοστέριος δὲ... ἐπίρριπεν.] Φέρει τούτων παράδειγμα τὴν ῥῆσιν καὶ Ἀριστοβίου (Ῥήτορ. Γ, 1, 7) μικρὴν ἐξ ἀλλήλων, μόνιμα δὲ ἀνετόπιπλάνη. « Ἀμοστέριος δ' ἄνισται, καὶ τοὺς ὑπο-
« μείνοντας καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας ταῖς μὲν γὰρ πλείω τῆ· εἰς αὐτὴν προσεπίκτισται, ταῖς δὲ
« ἰκανὴν τὴν εἶσαι καταίπτεται.

ΣΕΑ. 35. Τινὰ;] Ἐν τινὶ τῶν ἀντιγράφων, Τισί. — Ἐρ' ἡμῶν.] Οἷτω καὶ τὸ ἴδιον ἀντιγρ. καθὰ καὶ πολλοὶ τῶν πρό ἡμῶν, ἀπὸ τοῦ, Ἄρ' ἡμῶν — Εἰς ταῦτόν.] Σημαίνει καὶ πάλιν τὸν πλεονασμὸν τῆς δικητικῆς, περὶ ἧς καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ.) εἰρήσθηεν. — Τροφὴν τοῖς δικαστικῶν εὐραῖν.] Οὐκ ἐρ' ὡς εἰς τῆς, Εὐραῖα, παρ' ἡμᾶς τινος τρέψην τὸ ἀπαρτί. Εὐραῖν, ὑπολαβόντες ἀνεκάρτερον εἶναι περὶ τὰ προηγούμενα. Ἐρὶ γὰρ τῆς, « Ἀρ' ἡμῶν ταῦτα ἐκείνα, εὐραῖν — ταῦτά τῆ, Ἀρ' ἡμῶν ἐπιπέσκει τὸ εὐραῖν, ταυτίσιν, Ἠρ' ἄρα ἀπὸ τοῦ εὐραῖν. Χαίρει δὲ ὁ Ῥήτορ τῷ σχήματι τούτῳ, εἰς ἧς καὶ τὸ (Εὐαγ. σελ.) « Λαβὼν δὲ ταῦτα τὴν ἀφορμὴν, ὥστε χρὴ τοὺς εὐραῖν βουλευμένους, ἀμώσθηαι, καὶ τὸ (Βουσιρ. σελ.) Ἠρ' ἄρα μὲν εὐν ἐπιπέσκει, εἰς περὶ χρὴ τοῖς εὐραῖν ἀμώσθηαι, εἰς ἄλλο τὸν ὡς κάλλιστον κατα' αὐτῶν καὶ τὴν τροφὴν ἰκανὴν ταῖς περὶ αὐτῶν εὐραῖν. — Ἐν περὶ χρὴ.] Ἀπὸ κοινῶν τῶν, Ἀρ' ἡμῶν ποιῆσαι ταυτίσιν, « Ἠν περὶ εὐραῖν εὐραῖν ποιῆσαι τὴν ἀμώσθηαι καὶ περὶ τῶν λοιπῶν κάλλος δικαστικῶν. — Τὸν ἐπὶ τοῖς μόνον.] Τῶν μόνον εὐραῖν πρὸς τῆς ἀναγκαίας εὐραῖν καὶ τροφῆς βίον. — Δι' ἀλλήλων.] Καταστρέφει τούτῳ τῆς Οὐλομικῆς διερθεῖσιν, δι' ἀλλήλων, ἄλλως τι καὶ διὰ τὸ ἔχοντα, διὰ ταῦτα. — Ἐν ταῖς ἑαυτῶν.] Οἷτω λέγεται κατ' ἐλασίαν τοῖς Ἀττικαῖς ἀντὶ τοῦ, Ἐν ταῖς ἑαυτῶν πατρίσι, καθὰ καὶ πρῶτον (σελ.) εἶπει, « Ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἀνόμως ἀπαλλοθῆαι — ὅ καὶ ἄλλοι, ὅτι τὸ ἐν τινὶ τῶν ἀντιγράφων φερόμενον, Ἐν πατρίσι ταῖς ἑαυτῶν, ἐπιπέσκει, εὐραῖν ἀπαρτίσιν. — Διατίθει.] Σημαίνει τὸ, Διατίθεισιν, καὶ τὸ Πηπράσκει, καθὰ καὶ ἡ Ἀθήνησιν τῆς λέξεως χρῆσται ἀλλοχρῶ Βουσιρ. σελ.) τὴν Πρῶσιν, ὡς ἐξηγήσεται ὁ Ἀριστοβίου (Μέτ. Διάσεις. — Σημαίνει τὸν πρὸς ἀλλήλων.] Διὰ σπουδῶν καὶ ὑποσὶν εὐραῖν πρὸς ἀλλήλων πειρασματικῶν. Αἶμα δὲ τῆς καλουμένης Ὀλυμπιακῆς ἐκχαίρει, ἧς καὶ Ὀλυμπιακῆς σπουδῆς ἀισχυρῶς ὀνομάζει (περὶ παραπροσθ. σελ. 197). Ἐπιπέσκει Φαίγεται τὸν Τραυλιανὸν (Περὶ τῶν Ὀλυμπιῶν), καὶ τὰ σημασθηῖσιν μοι εἰς Ἡρακλειδῶν τὸν Ποντικὸν (Πρὸς, Ἑλλεν. Βιβλιῶ. σελ. 351).

ΣΕΑ. 36. Ἐγίνεσθαι.] Εἰς ποστὸ δὲν ἔγινον τρέψην τὸ παρ' ἀπασιν ἀπλοῦν, Γενίθειαι. Αἴτιον δὲ τοῦ παραλειπεῖσθαι τὴν πρόβιν τοῖς γραμματικῶν τὸ προηγούμενον, Ἐν. — Τὰς ἑαυτῶν εὐραῖν.] Τὸν πλείοντα διελόντα, τῆς ῥῆσιν, καὶ τὸν περιπέσκει, καθὰ πρῶτον εἰρήσθηαι, καὶ ἀλλοχρῶ (Περὶ τοῦ τ.β. Μέρ. Β, σελ. 77) διατρίβειν εἰρηκῶς τούτων γὰρ ἦσαν οἱ ἐπιπέσκει. ἄλλοι.] Ἐν τινὶ τῶν ἀντιγρ. φέρεται, Ραθύμως. — Ἀλλήλους.] Οἷτω καὶ τὸ ἴδιον ἀντιγρ. ὡς διερθεὶ ὁ Ὁδοῦ. ἀντὶ τοῦ, Ἀλλήλους. — Μὴ μόνον.] Ἀδελφίαν τῶν γραμμάτων εἶμαι παρεσθῆναι ὁ, Καὶ, ἐν τῷ παρὰ τοῖς ἄλλ. Καὶ μὴ μόνον. — Παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐγαπᾶσθαι.] Σημαίνει τὴν πρόβιν, διὰ τὸ, Ἦσαν ἀνθρώποις, ἔπει, εἰ ἀπρόβιτος εἰρήσθηαι, εἰς ἂν ἐκείνησαν Γραμματικῶν παιδῶν Ἀττικῶν ποθητικῶν προσεχωρεῖσθαι. — Τὰς τι δὲ ἀμαθίαν, καὶ τὸς εἰς ἀνάγκης γιγνομένης.] Συναφῆσαι εἰς ἀνάγκης εἰς γῆς σισμαί, ἔδειπεν ἐπιπέσκει ἀβρῆαι, τοῦ περιέχοντος ἀνωμαλίαν ἀνθρώπων, ἔδει, καὶ φυτὰ λυμινόμενα, καὶ τὰ τοιαῦτα· συναφῆσαι δὲ ἀμαθίαν, ποθητικῶν πῶλον σπᾶν τῶν σθεσίων ὄργων, λυμῶς ἐκ τοῦ μὴ φυλάττεσθαι τὴν μετὰ τῶν νεοῦτων ἀνάγκησιν, ἦ λυμῶς διὰ τὸ μὴ ἐν δύνει γενίθειαι τὴν συναφῆσαι τὴ καὶ φυλακῆν τῶν καρπῶν, καὶ εἰδος ἀπᾶν' ἔδει ἢ τῶν δικηκόντων τὰς πόλεις κακῶν καὶ ἀγνοῖα προσεχωρεῖσθαι καὶ προσθῆσαι τοῖς ἀναγκαίους μὴ ἀναγκαῖα κακῶν. — Ἡ πόλις ἡμῶν κατῆδει.] Προσθῆσαι, εἰς ἀπαρτίσιν τῆς περιόδου, εἰς ἀντιγρ. Κατῆδει, ἄλλως τε καὶ εἰληκῶς εἶσαν τὴν λέξιν τῷ Ῥήτορι (Πρὸς Νικ. σελ. 12, Βουσιρ. 166, Παναθ. Βα καὶ 31). Οἱ δὲ τὴν προσθῆσαι ἀποδοκιμαζόντες εἶπω συναφῆσαι τὸν λόγον, « Ἡ πόλις τούτων ἡμῶν φιλοσφίξην (ἢ

« πάντα ταῦτα συνεξέειρα . . . καὶ . . . ἐδίδαξην) καὶ λόγους ἐτίμασκον ὡς κοινῶς ἐν βῆμα τῷ. Ἐτίμασκον, πρὸς ἀμρότερον τῷ, τε, Φιλοσοφίαν, καὶ τῷ, Λόγους, συνάπτουσαι, ἕπαι ἀπαδαί τῆς φίλης Ἰσοκράτει σαφηνείας.

ΣΕΛ. 37. Τούτων δ' ἀπολείπειν.] Προσέθηκε τὸν σύνδεσμον ἐξ Αὐγ. διορθώσεως.— Περὶ τοῦ φρονεῖν καὶ λέγειν.] Κινηθὲς τοῦτο ἀντὶ τοῦ μᾶλλον ἐν χρήσει, τῷ φρονεῖν καὶ λέγειν, κατὰ δικτακὴν (ὡς ἐν τῷ Παναθ. σελ.) τοῖς μὲν Γραμματικῶς Συνεκλογικῶν καλουμένων, ὡσπερ δ' ἑλλειπτικῶν τῆς, Ἐν, προθέσεως, ὡς ἐν τῷ, « Τὸν ἐ- ἄπειτα τούτους ἀπολειπόμενον» (Παναθ. σελ. 10) ἀποχρώντως δηλοῦται. Οὐκ ἀπίθανος Οὐδέριος εἰκάξει ἡραπίτιον εἶναι ἔδα, Περὶ τῷ φρονεῖν καὶ λέγειν.— Ἠγούμαι δέ.] Ἀπὸ τῶνδε μίγρι- τοῦ κῆ κεφαλαίου (σελ.) ταῦτά εἰσι τὰ λεγόμενα τοῖς ἐν τῷ Περὶ ἀντιδόσεως, ἀλλὰ διαφόρως τὰ πολλὰ γεγραμμένα, εἴτε διὰ τῆς ἀντιγράφουτας, εἴθ', ὁ καὶ μᾶλλον εἰκός, αὐτοῦ Ἰσοκράτους μεταβαλλόντος τὰ πλεῖστα. Τὰς γραφικὰς τῶν διαφορῶν ταύτας διὰ τῶν γραμμάτων Ἄντ. (ἃ σημαίνει τὸν Περὶ Ἀντιδόσεως), ὅπου ἂν ᾖ χρεία, καθέξει καὶ ἡμεῖς δηλώσομεν.— Τῶν προγόνους.] Ἄντ. Τοῖ; προγόνους.— Πρὸς τὸν πόλεμον.] Ἄντ. Περὶ τὸν πόλεμον.— Αὐτῶν.] Ἄντ. Ἐαυτῶν.— Ἐπαμείνωνσαν.] Ἄντ. Ἐπαμείνοντες: πρὸς τὸ, Πρόγονοι.— Ὅσπερ οὐ μετὰ τῶν ἑπαινεῖν βουλευμένων ἡμᾶς τοὺς λόγους ὄντας τοὺς τοιοούτους.] Ὅσπερ ἂν εἰ οἱ ταυτοὶ λόγοι, ἄγρον αἱ ταυταὶ κατηγορίαι, οὐ συναγρόμεν μᾶλλον, ἢ ἀντέλεγον, τοῖς ἑπαινεῖν ἡμᾶς βουλευμένοις.— Ἐβουλεύσαμάθα.] Ἄντ. Ἐβουλεύσαθα.— Ῥώμην.] Ἐκ τούτων ἔγραψεν ὁ Λάκτιος καὶ τὸ ἐν Ἄντ. Ἰνάμην, εἰς τὸ Ῥώμην. Διδουρυγκαθὸς τῆς ἐπὶ Θηβαῖς.] Ἄντ. Τῆς ἐπὶ Θηβαῖς Λαδουρυγκαθός.— Ἰπὸ τῆ Καδμείῃ.] Καθὰ καὶ ἐν Ἄντ. ἐν ἄλλοις δὲ γράμμασι κενός, Ἐπὶ τῆ Καδμείῃ: ἐν δ' Ἑλλήνσι ἰσχυροῖσι κατ' αἰτιατικὴν εἴρηκιν, Ἰπὸ τὴν Καδμείαν. Ἐκαλείτο δὲ οὕτως ἡ τῶν Θηβαίων ἀστυπόλις.— Ἀνελίσθη.] Κυρίως ἐνταῦθα, τὸ χαρμῶν ἀναλαβεῖν, ὡς καὶ τὸ ἐν τῇ συνθεσί, Σκῆκον, εἴην ἂν φαίμεν ἔρηκνυεῖν βουλόμενοι τὸδε τὸ χωρίον, Μη δυνάμενος νὰ σκεῖσθαι τὰ λείψανα τῶν ἀποθανόντων. Μετ' ὀλίγα δὲ καὶ μεταφορικῶς ἐρεῖ Ἀνελόμενοι πόλεμον, ἢν μεταφορῶν ἴσως καὶ ἡ συνθεσία, Ἐσκέωσκον πόλεμον, λέγουσα. Τούτο δὲ τὸ Σκῆκον (καὶ οὐ Σκῆκον, οὕτε Σκῆκον, ὡς γράφεται παρὰ τοῖς Λεξικογράφοις), ἐρεῖ παρὰ τὸ Σκῆκον, οὐ τὸ παρὰ τῶν Σκῆκων (τὸ ἐν τῇ συνθεσίᾳ καλούμενον, Ἀντιζύγιον) μόνον εἴρηται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ τὰ σύνθετα Ἀντισκῆκον, Ἀνασκῆκον καὶ Διασκῆκον. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον σημαίνει τὸ τῆς συνθεσίας ἀντιζύγιον, τούτεστι Βάρος βάρει ἐξισῶ, ἢ Βάρος ἀνίσκω καὶ εἰς ὕψος αἴρω ἑτέρου Βάρους προσαναγῆ τῷ καλούμενον σκεῖματος. Ταυτὸν δὲ τὸ δηλοῦν βούλεται κατ' τὸ Ἀνασκῆκον, μεταφορικῶς δὲ καὶ τὸ ἀπλῶς εἰς ὕψος αἴρω καὶ ἀνεγείρω. Τὸ δὲ Διασκῆκον, τὸ ψαλλῆσθαι καὶ διασκεῖσθαι τῇ χειρὶ τὴν ἑλκὴν εἰρηγίται Σουῖδ.— Τὴν δὲ πόλιν ἡμῶν.] Ἄντ. Τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν.— Τύχαις.] Ἄντ. Ἀτυχίαις.— Περιερχῶν.] Προσέθηκεν ἐκ τῆ ἀντιγ. (εἰς συνάθει καὶ τὸ ἴδιον) καὶ ἐκ τοῦ περὶ Ἄντ. τὸ Περιερχῶν, τοῦ παρὰ τοῖς ἑσπείοις, Περιερχῶν.— Οἱ δὲ παῖδες Ἡρακλείδους.— Ἄντ. Οἱ δ' Ἡρακλείδους παῖδες.— Ἐαυτῶν Ἄντ. Αὐτῶν.

ΣΕΛ. 38. Ἰκανῶν νομιζόντες εἶναι.] Ὅρα ὅπως κομψῶς καὶ τῇ λέξει καὶ τῇ δικτακῇ ἐπαίρει τὸ τῆς πατρίδος ἀξίωμα: συμπάσης γὰρ τῆς Ἑλλάδος ἀνταξίαν εἶναι τὴν Ἀθηναίων πόλιν εἰκός, εἴη μόνῃ ἑξαρκεῖ ὑπὲρ τῶν εἰς σύμπασαν εὐεργετημάτων χάριν ἀποδοῦναι.— Ἄπαντας.] Ἄντ. Πάντας.— Ἐκ δὴ τούτων.] Ὡς καὶ ἐν Ἄντ. Ἐπίται: δὲ τῶν ἀντ.γ. Ἐκ δὲ τούτων.— Καί νυν οὐκ ἀδίκως ἀμειβομένη περὶ τῆς Ἡγεμονίας.] Αἰπίοντα ταῦτα ἐν Ἄντ. προσετέθησαν αἰ τούδε τοῦ λόγου.— Τίνας.] Ἄντ. Τίς.— Τολμηκόσιν.] Ἄντ. Τολμηκοῖσιν.— Παρὰ κλιπόντας.] Ἄντ. Παρὰ κλιπῶν.— Πᾶν τῶν . . . ἀξιοῦντων.] Ὁ Αὐγ. ἔγραφε πᾶν τῶν . . . ἀξιοῦντων, ἐκ τοῦ περὶ Ἄντ. ἐνθάδε μετενεγκῶν.— Ἐπίται οὐδὲ φευσθέντας.] Ἄντ. Ἐπίται οὐ διαφυσθέντας.— Τὸν πόλεμον.] Ἄντ. λείπει τὸ ἀφρον.— Πρὸς Θεβαίους.] Ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τῷ Ἑλλήνσι ἰσχυμ. (σελ.) πόλεμον τῶν Ἀθηναίων λαθεῖν παρὰ τῶν Θεβαίων φησὶ τοὺς νεκρούς, καθὰ καὶ Εὐριπίδης ἐποίησεν ἐν Ἰκάτιοι, καὶ Ἀσιαὶς ἰσχύρκει ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ. Παισακίας δὲ (Α, 10') τούτο μὲν ὑπὸ ἑθναίων οὕτω λέγεσθαι ἰσχύρκει, Θεβαίους δ' οὐ φάσκαι συνάθει μάχη, ἀλλ' ἐκόντας τῶν νεκρῶν τὴν ἀνείρεσιν ἀξιῶντι συχωρῆσαι: Θεσί: ἢ καὶ αὐτὸς Ἰσοκράτης ἄλλαχθὺ (Παναθ.

σιλ.), αντιγράφων εἰς ἐνταῦθα εἴρηκε, συναινέει.— Καὶ διὰ τὰς ἄλλας.] Ἄντ. λείπει ὁ σύνδεσ. Ἐὐδοκίμωσαν.] Ἄντ. Ἡυδοκίμωσαν.— Οὐ γὰρ παρὰ μικρὸν ἐπέειπεν.] Πλειονάζειν ὑπελήφασαι τινες τὴν πρόθεσιν· οὐ μὲν τοι γε πλειονάζει. Τὸ γὰρ Παρὰ μικρὸν τί ποιεῖν, Μικρῷ δεῖν ποιεῖν τί ἐστίν, τούτῳ οὐ τελείως καὶ ἀπρητισμένως τι ποιεῖν, ἀλλὰ καταλείπειν μικρὸν αὐτοῦ μέρος ἀποιεῖν. Ἔβω παρὰδειγμα τοῦ λεγόμενου ἐξ αὐτοῦ Ἰσοκράτους (Σοφ. 186') τοῦτο, « Τὴν γὰρ πολιτείαν . . . λυθῆναι παρὰ μικρὸν ἐποίησαν », ὅπερ οὐ σημαίνει τὸ, Ἔβωσι τὴν πολιτείαν, ἀλλὰ τὸ, ἐπὶ τοσοῦτον ἐχάλασι τοὺς δεσμούς αὐτῆς, ὡς ἐγγὺς τοῦ λυθῆναι παντάπασι γενέσθαι. Τὸν αὐτὸν οὖν τρόπον καὶ τὸ προκείμενον ἐρμηνεύοντες χωρίων φαμί, Οὐ παρὰ μικρὸν ἔβωσι ποιεῖσαι ὁ ἐπέειπεν· ἐστὶ δὲ τοῦτο τὸ μεταλλάξει τὰς τύχας ἑκατέρων, ὡς ἂν εἰ ἀπλοῦστερον εἴλεγον, Οὐ παρὰ μικρὸν, ἀλλὰ παρὰ τοσοῦτον, τούτῳ οὐτο τελείως, μεταλλάξαν ἑκατέρων τὰς τύχας, ὡς. — Τὰς τύχας ἑκατέρων.] Ἄντ. Ἐκατέρων τὰς τύχας.— Κρατήσας.] Ἄντ. λείπει.— Διήσασθαι.] Ἐκ διεφύσεως τοῦ Μόρου, ἀντὶ τοῦ Βιάσασθαι.— Γεγονός.] Ἄντ. Γεγόμενος.— Ἐπὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἑαίνου.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγράφου τὸ δευτέρου ἄρθρον, ὁ παρὴλθε καὶ Ἀγῆ, ἐξ ἀρχικότερων ἐκδόσεων· φέρεται δὲ καὶ ἐν τῷ ἀντιγ. τοῦ Ἀγ. ἐκδοτοῦ, καὶ ἐν τῷ περὶ Ἄντ.— Ἐβεργεσιῶν ἡμῶν.] Ἄντ. Ἡμῶν εὐεργεσιῶν.— Μισοσίαν.] Διὰ δύο σ· γραπτέων, ὡς φέρεται ἐν ἀρχαίοις νομίμασι· τὰ δὲ ἀντιγράφα ἄλλοτε ἄλλως.— Διούτις ἀγαθῶν ἀπάντων.] Ἄντ. Ἀγαθῶν ἀπάντων αὐτοῖς.— Ἐυθαλαῖν.] Ἄντ. Εἰσοθαλαῖν.— Ὀρμηθέντες αὐτὰν ἀπρόσφοι εἰς τεσσάρων ὑδαμιονικητικῶσαν.] Ἄντ. Ὀρμηθέντες τεσσάρων εὐδαμιονικῶσαν ἐκτῆσαντο, διὰ τεσσάρων ἰόνων λῆξεων.— Γενομένους.] Ἄντ. Γεγονόσι.— Ἐκυτοῖς.] Ἄντ. Ἄυτοῖς.— Τὰς χάριτας καὶ τὰς ἐπιεικίας.] Διὰ τοῦ, Τὰς χάριτας καὶ τὰς κάλουςας, τοῦτο ἂν ἐκφράσειν ἡ συνθεσι.— Ἀνεύοντα.] Οὐκ ἀπιθαῖναι εἰκά· εἰ ὁ Μόρος γεγράφθαι πάλαι ἐνικός, Ἀνεύοντα, εἰμι δηλαδὴ τὸν Ἰσοκράτην. Εἴρηκε γὰρ καὶ ἀλλαχῶ, Εἰ δὲ δεῖ . . . παρρησίᾳ χρῆσθαι μὲν εἰπὴν (Εὐαγ. 17), καὶ, Εἰ δεῖ τῶν σῶν ἀπαλλαγίνα . . . ἐξεταῖον (Βούσιρ. 18').— Τὸν ἀκριβέστατον τῶν λόγων.] Ἄμεινον τοῦτο τοῦ ἐν τῷ Ἄντ. Τὸν ἀκριβέστατον λόγον.

ΣΕΑ. 39. Συνομοστέροις.] Ἄντ. Συνομοστέρον.— Περὶ αὐτῶν.] Λείπουσιν ἐν τῷ Ὀδοφ. ἀντιγράφῳ.— Ὑπὲρ μὲν Ἀργείων . . . ὡς.] Ἐν ἅπασι τοῖς ἀντιγ. ὡδὲ τε καὶ ἐν τῷ περὶ Ἄντ. φέρεται, « Ὀψ' ὑπὲρ μὲν Ἀργείων . . . ὡς. » Ὡς οὖν προφανῶς πλειονάζοντες βατέρου τῶν δύο, Ὡς, ἐξέλιξα τὸ πρῶτον, δεξάν τοῦτο, τῷ τε Μόρῳ καὶ τῷ Ἀγῆ. Τὸ γὰρ ἐξῆς ποιητοῦ ἐστὶν ἐρμηνεύμενον, φαίνονται αἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, ἐκ τε τοῦ Θεβαίους πελαγησῶσι ὑπὲρ Ἀργείων, καὶ τοῦ Ἀργείους τε καὶ τοῦ ἄλλους Πελοποννησίου νικῆσαι μαχημένοι ὑπὲρ τῶν Ἡρακλείους παιδῶν, οὗ δὲ καὶ τοῦ διασώσαι τοὺς οἰκίας τῆς Σπάρτης· ἐξ Εὐροσθίως, τοσοῦτον τῶν ἄλλων διανεγόντας, ὡς οὐκ εἶδα ὅπως ἂν τις σαρξερὸν ἐπιδείξειν προσήκειν τοῖς ἡμέτεροις πρόγονοις τὴν ἐν τοῖς Ἑλλήσι δυνασίαν.— Τοὺς ἄλλους Πελοποννησίου.] Ἄντ. Τοὺς ἄλλους τῶν Πελοποννησίων.— Τῆς Σπάρτης.] Ἄντ. λείπεται.— Καὶ περὶ τῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους.] Ἐν ἅπασι τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται, « Καὶ περὶ τῶν προτέρων τῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους » ἐν δὲ τῷ περὶ Ἄντ. λείπουσιν αἱ δύο λῆξεις, Τῶν προτέρων. Διὸ κἀνταῦθα περιγραφτικῶς εἶναι ὀρθῶς ἔκρινεν ὁ Μόρος, διὰ μακρῶν τοῦτο κατασκευάσας.— Ἄλλως τε καὶ ἐπειδῆ.] Ἐνταῦθα τε καὶ ἐν Ἄντ. παρ' ἅπασι φέρεται, Ἄλλως τε ἐπειδῆ καί. Τοῦτο δὲ οὐκ ὀρθῶς ἔχον ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων ἐστὶ πεισώσασθαι.— Ἐπὶ δὲ τῶν μεγίστων σῆς, τὸν αὐτὸν τρόπον . . . καὶ περὶ τούτων διεθεῖν.] Λείπει ἐν τε ταῖς ἐκδόσαι (πλὴν τῆς τοῦ Ἀγ.) καὶ τοῖς ἀντιγράφοις ἅπανι ἐνταῦθα ἡ μετοχὴ, Στάς· ὁ δ' Ἀγῆ. ἐκ τοῦ περὶ Ἄντ. αὐτὴν παραλαθεῖν φάσκει, ἐπιλαθεμένος διορίσασθαι, οὗτις οὐκ ἐκ τῶν ἔδη τύποις ἐκδομένων, ἀλλ' ἐκ τῶν χειρὶ γεγραμμένων τύπων τῶν περὶ Ἀντιδόσεως λόγων εἴλερε τὴν γραφήν. Τὸ γὰρ ἐμὸν ἀντιγ. συνῆδον ἐνταῦθα τοῖς ἄλ. ἐν τῷ περὶ Ἀντιδό. προφανῶς φέρεται, Ἐπὶ δὲ τῶν μεγίστων σῆς. Δυναταὶ δὲ τοῦτο, Ἐπὶ τὰ μέγιστα ἐπιστάς, τούτῳ, προσχόν τὸν νοῦν τοῖς μεγίστοις ἔργοις, ὅπερ ἄλλαχῶ (Εὐαγῶρ. σιλ.) Ἐπιστάς τὴν γνώμην, ἔρχαν· ἢ καὶ ἡμῶν· ἐπὶ τοῖς μεγίστοις, καὶ τούτοις ἐνδιατρίψας. Ἡ τούτων ταῦτα ἀποδεικτικῶν τῶν γραφῶν καίτερ

ἔσαν οὐ λήθαυ δὴ τῶν τῶν συμφερόντων ἐπαποθέσθαι, ἢ τρέποντας τὴν ἑπί, εἰς τὴν, Περὶ ἀναγκασθέν, Περὶ δὲ τῶν μεγίστων τῶν αὐτῶν τρόπον... καὶ περὶ τούτων διαλιθεῖν. Μὲτ' ἐπιθυμίας τὴν ἐπιθυμίαν τῆς προθέσεως κλεινῶσαι γὰρ ὁ ῥήτωρ ταῖς προθέσεις φιλεῖ, ἐν ταῖς μακραῖς μάλιστα τῶν περιούσιον, σαφανεῖας φρονεῖσκον. Αὐτίκα ἐν τῷ Ἐθαίφρῳ (σελ. 149) « Πρῶτον μὲν σὺν ΠΕΡΙ τῆς φύσεως τῆς Ἐθαίφρου, καὶ τίνοις ἦν ἀπόφρονος, εἰ καὶ πολλοὶ προσιπύονται, δοκεῖ μοι πρέπειν καὶ ἐμαυτῶν ἄλλων ἐνεκα διαλιθεῖν ΠΕΡΙ αὐτῶν.» — Ἀρχικώτατο] Ἀρχὴ καὶ ἡγεμονία μεγίστη διαπρέψαντα. Ἐν δὲ τῷ Ἄντ. γράφεται οὐκ ὀρθῶς, Ἀρχικώτατο. Ἡ δὲ ἡμετέρα πόλις.] Ἄντ. Ἡ δὲ πόλις.— Καταδουλοῦσθαι.] Ἄντ. Καταδουλοῦσθαι.— Τούτων.] Ἄντ. λείπει.— Θρῆσκας μὲν.] Ἄντ. λείπει ὁ σύνθε.— Ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐγκαλέματα ποιησάμενοι.] Ὁ μὲν Εὐμόλιος τῆς Ἀθηναίων πόλεως ἀμειψιστῶν ἔγραψε: Σάββα δὲ, διὰ τὴν Ἀντιώπην, καθὰ φησὶ ἐν τῷ Παναθ. (σελ. 31).— Ἰσοπάρ ἂν εἰς πρὸς ἀπαντα.] Ὁμοῖον τούτο καὶ τῆς αὐτῆς μαγολογῆσόντος ἔχοντων τῷ πρὸ μικροῦ (σελ. 38) εἰρηκίτης, « Ἰκανὴν νεμίμιοντες εἶναι μόνον ἀποδοῦναι χάριν.» Ἄλλὰ τοιοῦτος ὁ φιλόπατρις Ἰσοκράτης, ὅπου τὰ τῶν Ἀθηναίων συμφερόντων βούλεται.— Περὶ μὲν Ἀμαζόνων.] Ἄντ. λείπει ὁ σύνθεσιν.— Αἱ δ' ὑπολειφθεῖσαι.] Αἱ αἰεὶ μαινάσαι, καὶ μὴ μετασχέουσαι τῆς στρατίας.

ΣΕΛ. 40. Διὰ τὴν τότε γενημένην στρατείαν.] Λείπεται ταῦτα ἐν τῷ περὶ Ἄντ.— Τούτων διελπιον.] Τούτων ἡμῶν ἐχωρίσθησαν, καὶ μακρὰν τῆς Ἀττικῆς ἀφωρίσθησαν.— Καὶ γίνῃ παντοδαπά.] Ἄντ. Καὶ παντοδαπά, ἀνευ τοῦ ἴνθι.— Οἶα περ εἰός.] Ὁ Ἀγίτιος γράφει, Οἶα περ εἰός ποιεῖν, οὐ διόντως: ὑπονοεῖται γὰρ ἡ τοῦτο, ἢ τὸ συνένονμον Πράττειν, ἐκ τοῦ ἐχονίου, ἔπραξαν.— Οἱ πρὸς Δαρεῖον καὶ Σέρξην πολεμήσαντες ἔπραξαν.] Ἄντι τοῦ ἀντωνομικῆ, Ἄ, προσιπύον τὸ, Οἱ, ἀφρον, ἐκ τοῦ περὶ Ἄντ: ὅπου μόνον κακῶς γράφεται ὄξεια τῶ τάσει, Οἱ. Συνάπτεται γὰρ πρὸς τὸ, Πολεμήσαντες: καὶ εἶναι ὁ νόμος, Καλὰ μὲν καὶ τὰ ὑπὸ τῶν πάλοι Ἀθηναίων πρὸς Θρῆσκας καὶ Σάββας πράχονται ἀδελφὰ δὲ, ἤγουν εἰμια, τοῖς εἰρημίοις, καὶ τοιαῦτα, εἰς εἰός πράττειν τοὺς ἐξ ἐκείνων (τῶν πρὸς Θρῆσκας καὶ Σάββας πολεμήσαντων διελόντι) γενοῦντας, ἔπραξαν καὶ οἱ πρὸς Δαρεῖον καὶ Σέρξην πολεμήσαντες.— Ἐκείνου.] Ἄντ. λείπει.— Κατὰ τὴν αὐτόν.] Ἄντ. Εἰς τὴν αὐτόν.— Οἰομένους εἶναι.] Ἄντ. ὄντων, διὰ μιάς λέξεως.— Ἠγούμενον ἔχον.] Ἄντ. ἔχον ἡγούμενον.— Ὡς ἐκατέρων προσήκει.] Ὡς ἐχρὸν κρατῆσαι ἐκατέρων, τῶν μὲν πολεμίων διελόντι, τοῖς ἄλλοις, τῶν συμμαχῶν δὲ, τῷ ὑπερβαλέσθαι τὴν ἐκείνων ἀρετὴν, καὶ τῶν ἀρεσιῶν ἀξιοῦσθαι. Ἐκείνη δὲ τὸ, Ἐκατέρων, ἐκ τοῦ περὶ τῆς Ἄντ. ἀντι τοῦ κακῶς ὄξεια γραφομένου, Ἐκατέρων, ὄξεια ἄλλως ἢ καὶ ἐκ τοῦ εἰς Ἀκροσθίνην ἀναφερομένου Ἐρωτικῶ (σελ. 1409), γραφομένου δὲ, ὡς εἰσώτος ὑπελιφασί τινος, Ἀνδρῶν τῶ Ἰσοκράτους μαθητῆ, εἰς, πρὸς οὐκ ὀλίγους τοῖς ἄλλοις, καὶ τούτο ἐμμάχου τοῦ διδασκαλοῦ τὸ ἐνθόημα.— Εὐδὸς μὲν... ἔλαβον.] Κέρχεται τούτω τῷ χωρίῳ παραδείγματι Ἄριστος. ἐν τῷ Ἰστορικῷ (Γ, 6).— Τῆς θαλάττης τὴν ἀρχὴν ἔλαβον.] Ἄντ. Τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παράλαβον.— Τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.] Λείπει τὸ, ἄλλων, ἐν τινι τῶν ἀντιγ. Αἶτιον δὲ τῆς γραφικῆς ταύτης πλάνης ἡ ὅπως οὖν ἐμειψίας τῆς λέξεως πρὸς τὸ, Ἑλλήνων, περὶ ἧς ἐπιθὴ τὰ ἀλλαχού (Προδρ. Ἑλλ. Βιβλ. σελ. 373) σημειωθέντα μαι.— Περὶ τούτους τοὺς καιροὺς.] Ἄντ. Περὶ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς τούτους.— Τὴν ἡμετέραν.] Ἄντ. λείπεται. Ὅτι τούτων ἀναγκασθῶν.] Καλὴ καὶ ἐντεχνος ἡ πρῆξις: ἐπὶ μάλλον αἴξιν τὴν ἀρετὴν τοῦ κρατῆστος, ἀπὸ τοῦ τῶν κακρκατῆστων ἐπαίνου. Ἐχρησάτο δὲ καὶ ἐν τῷ Ἑλλένος ἔγκωμ. (ν). Ὀλίγω.] Ἄντ. Μικροῦ.— Ἡμῶν ὑπομνήματα.] Ἄντ. Ἡμῶν ὑπομνήματα.— Οὐ λέλασθαι.] Περὶ λήθη ἐκ τῆς Ἄντ. ἀντι τοῦ, Οὐδὲ λήλασθαι.— Ἰσχυρον.] Ἄντ. Ἰσχυρον.— Ἀνάγκη γὰρ τὰ μὲν μέγιστα τούτων ἦδη κατακχεῖσθαι.] Ἄντ. Ἀνάγκη γὰρ εἰς τὰ μὲν μέγιστα αὐτῶν κατακχεῖσθαι. Ἐπιταίνει ἡ πρόθεσις, ἀντι τοῦ, Ἄγαν κερῆσθαι: καὶ ἐπιθεὶ οὐδαμῶς ἐπιανύεται τὸ ἄγαν, μετανίχθη καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ κακῶς χρῆσθαι, τὸ κατακχεῖσθαι. Σημειοῦσι δὲ ὅτι καὶ παθητικῶς ὄξεια τὸ κατακχεῖσθαι, κατὰ σπάνιον τινα χρῆσιν, μέσον ἢ φύσει τῶν καλομένων ἄφροτικῶν.— Μικρὰ δὲ τινά.] Ἄντ. λείπει τὸ, τινά.— Περὶ αὐτῶν.] Λείπει ἡ πρόθεσις ἐν τισι τῶν ἐξώσεων.— Πλείστον μὲν ὄν ἀγαθῶν αἰτίους, καὶ μεγίστων ἐπαινῶν αἴτιους.] Καθίπ-

ταται τῆς ὑπεράγαν γλαφυρότατος Ἰσοκράτους ὁ Ἀλικαρνεσσῆς Διονύσιος, τούτο παρατιθέμενος τὸ χωρίον, ἐν ᾧ, ὡς φησιν, «Ὁ μόνον τῷ κώλῳ τὸ κῶλον ἴσται, ἀλλὰ καὶ τὰ ὄνόματα τοῖς ὀνόμασι, τῷ μὲν ΠΑΕΙΣΤΩΝ τὸ ΜΕΓΙΣΤΩΝ, τῷ δ' ἈΓΑΘΩΝ τὸ ἘΠΑΙΝΩΝ, τῷ δ' ἈΪΤΙΟΥΣ τὸ ΔΕΙΟΥΣ.— Τοῖς οὐμασιν.» Ἄντ. Τοῖς αὐτῶν οὐμασιν.— Προκινδυνεύσαντας.] Προπολεμήσαντας. Ἐπιθὶ τὸς εἰς τὸν Ἡλιόθερον σκηνιάσεις (σελ. 165).— Γεγενημένων.] Ἄντ. Γενομένων.— Δυναστευόντων.] Ἐν τισὶ τῶν ἀρχαίων ἐκδόσεων, Δυναστευόντων.— Ἐν ἑκατέρῃ.] Παραίληφα, κατὰ καί τινος τῶν πρὸ ἐμοῦ, τὴν πρόθεσιν ἐκ τῆς Ἄντ.— Προκακίσαντες.] Ἄντ. Προκακιδύσαντες — Προτρίψαντες ἐπ' ἀρετῇ.] Οὕτω τινὲς τῶν πρὸ ἐμοῦ, ἐκ διερωθῶ. Οὐδέριον, τῶν ἄλλων κατὰ δικταὴν ἐξενεγκόντων, Προτρίψαντες ἐπ' ἀρετῇ, οὐκ ὀρθῶς. Οὐ γὰρ μόνον ἐν τῷ περὶ Ἄντ. ἀλλὰ καὶ ἀλλαγῶ πλειστάκις ὁ ῥήτωρ χρησάμενος τῷ ῥήματι, Προτρίψην ἐπὶ τι, ἢ πρὸς τι, λέγει, οὐ μὲν οὖν, Ἐπὶ τινι, ἢ πρὸς τινι.— Οὐδ' ἀπέλασον μὲν ὡς ἴδιον. . . προσκόντων.] Καὶ τούτων τὸ περιέργως γλαφυρὸν ἀποδοκιμαζέει εὐστός ὁ Διονύσιος. Τυχάνει.] Ἐκ τῆς Ἄντ. ἡ γραφή, ἀντὶ τοῦ Τυχάνει.

ΣΕΑ. 41. Οὐδὲ γάρ.] Ἄντ. Οὐ γάρ.— Τὰς θρασυτάτας τὰς ἀλλήλων.] Προσέθηκα τὸ δεύτερον ἀφρονὲς Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρ. ὡς φίλης οὐσίας Ἰσοκράτης τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἀφρονῶν.— Διυνότερον μὲν.] Προσέθηκα τὸν σύνδ. ἐκ τῆς Ἄντ. καὶ Διυν. τοῦ Ἀλικαρ.— Τὸ κακῶς.] Ἄντ. διχα τοῦ ἀφρονῶ.— Ἀποθάνειν.] Ἄντ. Ἀπεθνήσκαι.— Πολλῶν γραμμάτων.] Ἄντ. Πραγματῶν πολλῶν, οὐκ ὀρθῶς. Γράμματα γὰρ οὐδε, ὡς καὶ ἐν τῷ Ἀριστοπαγ (16), τοὺς νόμους λέγει. Πολλὰ δὲ ἡ χρῆσις καὶ παρὰ Πλάτωνι· αὐτίκα ἐν τῷ Πολιτικῷ (σελ. 293), «Ἄν τε κατὰ τὰ γράμματα, ἂν τε ἄνευ γραμμάτων» φησὶ, τούτῃ, «ἂν τε κατὰ νόμους, ἂν τε ἄνευ νόμων» ὡς αὐτὸς αὐτῆς ἑαυτῶν ἐξηγουμένος λέγει. Τούτο δὲ ἀντιδιακριτικῶς πρὸς τὰ ἔθνη ἐδεικνύειν· νόμοι γὰρ τινὲς εἰσι κακίστα, ἀγαθὰ μὲντοι, ἢ καὶ διὰ τὸ σήλαις ἐγγραφοῖν, τούτῃ ἐγχαράττειν τοὺς νόμους, εὐστός καὶ Γράμματα ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰ ἀρχαῖοι· ἢ καὶ διότι εὐρείοις τοῖς γράμμασι πρῶτος εἰς τὴν τῶν νόμων γραφὴν ἐχρησάτο.— Ὀφθῆσονται.] Οὕτως ἐγγράφω καὶ ἐν τῇ Ἄντ. καὶ μὲν διερωθῆκα ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγράφου, τρίψας, εἰς τὸ φθῆσονται, ἐνταῦθα δ' ἐπαλάθην παραλαβῆν τὴν γραφήν.— Ὀρκίς.] Ἄντ. Ἐργίς, οὐκ ὀρθῶς.— Ἐν τοιούτοις.] Οὕτως ἐν ἐνίκοις τῶν ἀντιγ. ἐν εἰς καὶ τὸ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρ' αἰ. ἀπροβήτως γραφομένου τοιούτοις· ἐν δὲ Ἄντ. καὶ ἐσθρῶς, Ἐν τοῖς τοιούτοις.— Μῆτε τῶν ποιητῶν, μῆτε τῶν σοφιστῶν.] Λίπει κακῶς πρὸς πρῶτον τῶν ἀφρονῶν ἐν τισὶ τῶν ἐκδόσεων. Σοφιστῆς δ' ἐνταῦθα ἐδέχθη πάντας τοὺς κατὰ λόγον φρόνητας, ἀντιδιακριτικῶς πρὸς τοὺς ποιητάς.— Ἐσίουσι.] Ἄντ. Λίπει.— Ὑπερβολικῶς.] Ἄντ. Ὑπερβολικῶς.— Τεσσῶν.] Ἄντ. Τεσσῶν μὲν. Ἐμμιμῶσατο δὲ τοῦ Ἰσοκράτους τὸ χωρίον ἀμυστήτως, ἢ ὅτις ποτ' ἐστὶ ὁ τὸν εἰς ἀμυστήσαντα, ὡς ἀναφερόμενον Ἐπιτάφιον γράψας (σελ. 134)· Τεσσῶν γὰρ ἀμεινούς τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατεύσαντων νομίζοντ' ἂν εὐστός, ἔσονται μὲν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ὄντες ἀρεταί, δέκ' ἔτη τῆς ἡσίας ἐν χωρίον πολιπραγνῆτες, μόλις εἰλον· οὗτοι δὲ τὸν ἐκ πάσης τῆς ἡπείρου σόλον ἔδόντα « μόνου, τάλλα πάντα κατεγραμμένον, οὐ μόνον ἠμόναντο, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαν, ὑπὲρ ὧν τῶν « ἄλλους ἔδωκαν, ἐπὶ ΠΗΛΩΝ.» = Ἐπὶ μίαν πόλιν.] Οὕτως Οὐδέρ. καὶ εἰ μετ' αὐτὸν συνάπτοντες πρὸς τὸ, Στρατεύσαντες, πλὴν Μόρου τε καὶ Λαγίτου, παρ' οἷς, Παρὶ μίαν πόλιν, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐμοῦ ἀντιγρ. καὶ ἐν τῇ Ἄντ. Ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ὀρθῶς ἔχει ἡ Παρὶ διὰ τὴν παράλειψιν τοῦ Στρατεύσαντες, ἐνταῦθα δὲ πρῶτον ἡ, Ἐπὶ.— Στρατεύσαντες.] Ἄντ. λίπει.— Σύμψασαν.] Ἄντ. Πᾶσαν.

ΣΕΑ. 42. Τούτων.] Ἄντ. Λίπει.— Τέλεισταςιν.] Ἄντ. Τέλεισταιν.— Κατέλιπον.] Ἄντ. Πατήσανται.— Φιλοτίμως πρὸς ἀλλήλους ἔχον.] Ἄντ. Πρὸς ἀλλήλους φιλοτίμως ἔσχον.— Ἀλλὰ καὶ περὶ.] Ἄντ. Ἀλλὰ περὶ — Ἀλλὰ ἅμα μὲν περὶ τῆς.] Ἄντ. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς.— Ἀρετῆς.] Ἄντ. Εὐφρητικῆς.— Κίνδυνον.] Ἄντ. λίπει.— Κινδυνύσαν.] Ἄντ. ἐγράφετο πρὸ ἡμῶν· Κινδυνύσαντι.— Πάντων τῶν ἄλλων ἀμαρτάντας.] Οὐ μὲν οὖν τῆς γε περὶ τὰ παρ' αὐτοῖς νομιζόμενα βουλομαινεῖας ἢ γὰρ ἐνάτην ἰσχυμένου μαντις, ὡς φησιν Ἡρόδοτος (5, 68' καὶ 69') ἡνίκα ἡ τῶν Ἀθηναίων, ὡς τῆς ἀγ' ἔθε τοῖς Σπαρτιάταις· οὗτοι δὲ, ὅσπερ Ἰουδαῖοι ἐσθλοποιῶντες, οὐκ ἐφα-

σαν λάβειν τὸν πρὸ' αὐτοῖς νόμον, τὸν εἶναι πρὸ τῆς παντοῦθεν καθύποντα. Μετὰ δὲ τὴν παντοῦ-
 λικὴν ἐξελθόντας, ὄσσοι καὶ τῆ: συμβολῆς ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν παραγένοντα. — 'Εαυτῶν.] 'Αντ.
 Ἀφῶν.— Ἀμίλλης.] 'Αντ. Ἀμίλλης αὐτῶν.— Τὴν τὸν βαρβάρων.] 'Αντ. λείπει τὸ πρῶτον
 τῶν ἄφρων.— Διακρίσι καὶ χιλιαστάδια.] Πεντήκοντα σχεδὸν λαύγας γαλιτικὰς.— Φθῆναι.]
 Ταύτην προεβόλουν τὴν γραφὴν ἐκ τῆς 'Αντ. τῆς παρ' ἅπασαι φερραίνης, Ὀφθῆναι.— Τὰ βασι-
 λικα.] Καθὰ φεμέν καὶ ἐν τῇ συνθήκῃ. Προσποικουσίον δὲ, τὸ, Οὐκίματα, ἦ, Δόματα. Ἰσαύ-
 τως καὶ Ἡρόδοτος (Α, 14) « Τὰ βασιλικά » εἶρκει, τὸν βασιλέως οἶκον δηλοῦσαι βουλόμενος.
 Ἰσικράτης δὲ καὶ τὸ ἐνικόν, Βασιλείων, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐνοίας τέτοχεν ἐν τῷ Εὐαγόρῃ (σελ. 7).
 Ταῦτα δὲ παρ' ἡμῶν οὐκ αἶτι τὸν βασιλικὸν οἶκον, ἀλλ' αὐτὴν τὴν βασιλικὴν σημαίνει, καθὰ καὶ
 παρὰ τοῖς Ἑβδμήκοντα (Γ, Βασίλ. 10', 8).— Προβουλεύεις.] 'Αντ. Βουλεύεις.— Μνημαίων.]
 Ὄπιρ ἢ συνθήκῃ λέγει, Μνημαίων, ἐν ταύτῃ δηλονότι τῇ φράσει, « Εἰς μνημαίων αἰώνιον ».
 Τὸ γὰρ, Μνημαίων, παρ' αὐτῇ, τὸν τάφον δηλοῖ, ἧς ἐνοίας παρὰ μὲν τοῖς ἀρχαίοις ἢ χρεῖας
 ἠγροῦνται, πλὴν εἰ μὴ περὶ Θεουκιδῆ (Α, 14 καὶ Ε, 14): παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις,
 ἀπὸ τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνων ἀρξάμενον, συνεχέστερον εἴρηται τὸ Μνημαίων ἀντὶ τοῦ Τάφου.—
 Φόσιαις ἐσίν.] 'Αντ. Φόσιαις ἔργον ἐσίν.— Τὸν μὲν Ἑλλήσποντον Ζεῦξας, τὸν δὲ Ἴθω διευρῆξας.]
 Τὸ μὲν, Ζεῦξας, πρὸς τὸ, Παῖθουσι διὰ τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ, Διευρῆξας, πρὸς τὸ, Πλεῖουσι διὰ τῆς
 κείρου, κατὰ σχῆμα τὸ καλούμενον Χιρσόν. Μνημονοῦσι καὶ τούτου τοῦ χωρίου Ἀριστοτέλης
 ('Ρατορ. Γ, 6'). Ἡ δὲ ἱστορία τῆς τε τοῦ Ἑλλήσποντου Ζεῦξως, καὶ τῆς διευρυτῆς τοῦ Ἴθω, παρ'
 Ἡρόδοτο (Ζ, κγ', καὶ λγ').

ΣΕΛ. 43. Οὕτω μέγα φρονίσαντα.] 'Αντ. Οὕτω φρονίσαντα.— Καὶ τούτων.] Ὁ Στρά-
 τον καὶ ἑταροῖ τινες, Τούτων δὲ.— Ἐξήκοντα τριήρεις πικρώσαντες.] Οὐκ ἔρρωται τὸ χωρίον.
 Ἰσοκρ. γραφεῖν, Ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἐκ' ὀπισθοῦ ἔγγ. συμβαίνειν τὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῖς τῷ
 Ἡρόδοτο ἱστορημέναις: ἐκείνος γὰρ ἐπτά πρὸς τοῖς αἰκοῖ καὶ ἑκατὸν παραστήθη ναῦς τοῖς
 Ἀθηναίοις φρεῖ (Η, 14) τὴν πρῶταν: μετὰ δὲ, τρεῖς καὶ πενήκοντα (Η, 15') προσειπέμψαι,
 ὡς γεῖσθαι τὰς πάσας Ἀττικὰς τριήρεις ὀγδοήκοντα πρὸς τοῖς ἑκατόν.— Ἀγωνίζομενοι.]
 'Αντ. Φελοτιμούμενοι.— Ἐαυτοῦς ἐξίσου καταστῆσαι.] 'Αντ. Αὐτοῦς ἐξίσουσαι.— Πρόγονοι.]
 'Αντ. Πατέρες.— Πρότερον.] 'Αντ. Πρότερον ἢ πόλις ἡμῶν.— Διὰ τὴν τάχην.] 'Αντ. λείπει τὸ
 ἄφρων.— Ἐνίκησαν.] 'Αντ. Ἐνίκησιν.— Προσπαγήσθαι.] 'Αντ. Προπαγήσθαι βουλόμενοι.—
 Ἐπὶ τὸ διαναυμαχεῖν.] Προεβόλουν μετὰ τοῦ Ἀδύφρου ταύτην τὴν ἐξ' Ἀντ. γραφὴν τῆς ἑτέρας.
 Ἐπὶ τῷ διαναυμαχεῖν.— Ἐν τοῖς περὶ.] Προεβόλουν τὸ ἄφρων ἐκ τῆς Ἀντ.— Ὀμοίαις.]
 Ὀμοίως, γράφεται παρ' ἅπασι: τὸ δ' ἡμῶν ἀντίγραφον ἐνταῦθα μὲν, Ὀμοίως, ἐν δὲ τῇ Ἀντ.
 Ὀμοίαις. Ταύτην οὖν τὴν γραφὴν, οὗ χαλεπὴν εἰκάσαι, προεβόλουν, προεβόλουντες ἂν καὶ εἰ
 μὴδὲν τῶν ἀντιγρ. ὁμολογεῖ μου τῇ διεθείσαι: αὐτὸ γὰρ καὶ, « Ἐξουσίας ὁμοίαις κερταμένας »
 καὶ, « Παρὰ πλείους ἀτυχίας χρησασμένους » εἶρκει ἐν τῷ Παναθῆν. (σελ. 7 καὶ 9) ὁ Ἰσικρά-
 τες.— Τὰς μὲν πρόπλους.] Τὰς πρὸ τῶν ἄλλων πλεούσας, ἑλλειπτικῶς τοῦ Ναῦς Θεουκιδῆ
 δὲ (σ, μς) « Πρὶναι πλεῖ » ἀνελλιπῶς εἶπε.— Τῆς παροῦτος τοῦς πολεμίους ἀρατοῦντες.] Ἀντ.
 Τοῦς πολεμίους τῆς παροῦτος κρατήσαντας.— Καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν διοικήσαντες.] Μὴ ἐξ
 αὐτῶν λέξαι, οὐχ εὐρίσκονται ἐν τοῖς ἀντιγρ. προσετέθησαν ὑπὸ Ὀδωλρ. Ἀντὶ δὲ τούτων ἐν τῇ
 Ἀντ. γράφεται, Καὶ κατασκευάσαντες τὰ περὶ τὴν πόλιν.— Ἐπὶ πλείον διονεχθεῖν.] Ἀντ.
 Ἐπὶ πλείον διονεχθῆναι.— Σωφρατισμένων.] Ἀντ. Σωφρατισσασμένων.— Εἰ τις . . . παρημαχθεῖν.]
 Ἀντ. Εἰ τις αὐτῶν . . . παρημαχθῆσαν.— Τριηρῶν διακρίσεων καὶ χιλίων.] Καθὰ Λυσίας
 ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ, παρέλιπε τὰς ἐπτά, ἃς Ἡρόδοτος (Ζ, πβ') προσέθησε ταύταις: οὐδὲ γὰρ
 ὤφειλεν ἐξ ἀνάγκης τὴν ἱσοκράτη ἀκριβεῖαν, πανηγυρίζων, φυλάττειν, ἀλλως τε καὶ εἶδη καὶ τοῖς
 μὴ πανηγυρίζουσι τῆς ἀκριβεῖας ἀγαθοῦ ἐν τοῖς διακρίσει τῶν ἀριθμῶν.— Εἰσβάλλειν.] Ἀντ.
 Ἐμβαλεῖν.— Ὑπολαίπομενος.] Ἀντ. Ὑποφαινεμένος.— Τιμὰς . . . ἃς αὐτοῖς εἰδίδου βασι-
 λεύς.] Μνήμης ἀμαρτίχῃ συνέχεν ὁ Ἡρόδοτος τοῦς χρόνους: καὶ γὰρ ὁ Ἐρῆς ὑπέσχετο, ταῦτα
 μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῶν μάχην Μαρδόκειος δι' Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀρμέντου Ἀθηναίοις ἀπήγγειλεν:
 ἢ δὴλον ἐκ τῶν ἑξαμῶν, « Ἡγούμενος εἰ τὸ τῆς πόλεως προσέλαβει ναυτικὴν κ.τ.λ » παραβλῶ-

βίντων τοῖς ἱερουβείτων Ἡροδότην (Η, ρδς) «Τουτῶν δὲ προσγενημένων, κατέλαβεν ἰσπετίος
« τῆς θαλάσσης κρατήσων, καὶ εἰς Ἀγμοσίνης φασὶν ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου δευτέρῳ (σελ. 45).
Οὐχ ὑπέμειναν τὸς παρ' ἐκείνου θωροίς.] Καὶ τὸν, καὶ μεγαλοφροσύνικ· Ἑλληνικὸς εἶεν τὸ,
Ἐπέμειναν, ἀπὸ τῶν ὕβριων ἐπὶ τὸς τιμὰς τι καὶ θωροίς μετανεχθῆν. Ἀ γὰρ παρὰ τῶν τυ-
ράκων θωροί, οὐδὲν εἰσὶν ἴσπερον ἢ ὕβρις τοῖς ἐλευθέροις εἶναι βουλευμένοις — Οὐδὲ ἱερουβεί-
της.] Ἄντ Οὐδ' ἐργαζόμενοι. — Ἐξ ἅπαντος τρόπου.] Μὲτ' αἰσχύνικ, δαλονότι, καὶ ἄνευ
αἰσχύνικ. Ἐν τῇ Ἄντ. γράφεται, Ἐκ παντός τρόπου.

ΣΕΑ. 44. Δούλων ἐρῆναι γενομένων.] Ἄντ. Δούλων ἐρῆναι γενομένων. — Ἐπειδὴ γάρ]
Λαίπτι· ὁ δεύτερος τῶν συνδέσ. Ἐν πσι τῶν ἀντιγ. ἐν εἰς καὶ τὸ ἐμόν. — Εἰς τὴν ἐχρημῆν νῆ-
σον.] Τὴν Σαλαμίνα, λέγει. Οἱ μάντι πλείους εἰς Τροίηνα ἐξήλυθον, καὶ εἰς Αἴγιον ἄλλοι,
καθ' Ἡρόδ. (Η, μά). — Ἄμα κινδυνύουσαι.] Ἄντ. Ἄμα τὰς δυνάμεις παρακινδυνύουσαι. —
Ἐπόλεσκον.] Ἄντ. Ἐπόλεσκον. — Τῶι λοιπῶι.] Ἄντ. Τῶις ἔλλοισιν. — Συλλήματα.] Ἄντ. Σισυ-
λημῆνα. — Ἄπαντα δὲ τὸν πόλεμον.] Ἐν τῇ Στιφάνου ἐκδόσει οὐκ ἐρῆως, Ἄπαντα δὲ καὶ τὸν
πόλεμον. — Πατρίδα τὴν ἑαυτῶν.] Ἄντ. Τὴν πατρίδα τὴν αὐτῶν — Χιλίης καὶ διακοσίας.]
Ἄντ. Διακοσίας καὶ χιλίης. — Οὐ μὴν εἰάθασκον.] Ἄντ. Οὐ μὴν εἰάθασκον γα. — Καὶ τοὺς μὴν
θεοῦβους . . διατρίβειν.] Ὅμοια τοῖς ἐν τῷ Ἐυαγγεῖ (σελ. 15α) λεγθεῖσιν. Ἐπιπέλατοι δὲ
τινες τὸν Ἰσραὴλ ἐνταῦθα Αὐτίου καθάπτουσαι: ἐκείνη γάρ ἐστιν ὁ πέρα τοῦ ματρίου ἐν τῷ
Ἐπιταφίῳ διατρίβει περὶ τὴν ἑκκράσιν τῆς ναυμαχίας ταύτης. — Εἰσὶ.] Ἄντ. Ἐσί. — Οὐχ
ἐρῶ ἔτι δαί.] Διουκίσκω τὴν γραφὴν ἐκ τοῦ τῆς κελυθῆς τοῦ ἐμοῦ ἀντιγράφου, Οὐχ ἔτι δαί, καὶ
ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἄντ. Οὐκ εἶδ' ὅτι δαί — Προεργαμένικ.] Ἄντ. Προεργαμένικ. — Εἰπεῖν ἐσί.] Ἄντ.
Ἐσίην εἰπεῖν. — Πόλεμος μὴν συνδράστον.] Ὀδυσσεῖον εἶναι τὸν ΜΕΝ, εἰσὶν οἱ τῶν πρὸ ἡμῶν
παρήσαν, διὰ τὸ δεκοθὸν ἀνακαταπέδοτον. Ἐσί γα μὴ ἀνακαταπέδοτον πρὸς τὸ, Οὐδαίς δὲ πρὸς
ἡμῶν, ἀπὸ κοινῆς λαβάνοντες τὸ ἴσπε, ἐν ἧ. Τροῦτον ἢ πόλεος ἡμῶν διέφερον, ὥστε οὐκ ἔστιν ἐς
οὐκ ἂν ἐμολογήσειεν αἰτίαν αὐτὴν γενέσθαι τῆς ναυμαχίας, δι' ἣν ἐκρατίσθησαν τῶν βαρδάρων·
χωρὶς εἰ μὴ τις εἰς τὸ, ΜΟΝΗ τριπτόν εἶναι τὸν, ΜΕΝ, ὑπολαβοῖ, ἵνα συνάπτεται μὴν πρὸς
τὸ, Πόλεος, ἀντιδιατίθεται δὲ πρὸς τὸ, Σὺμπαντες: οὕτω γὰρ καὶ Ἡρόδ. (Η, μδ') περὶ αὐτῶν
τούτων τῶν ἄπικῶν νῆων τὸν λόγον ποιούμενος, « Ἀθηναῖοι μὴν πρὸς ΠΑΝΤΑΣ τοὺς ἄλλους,
« παραχρήματα νῆας ἐγδύοντο καὶ ἑκατὸν ΜΟΥΝΟΙ». — Συναυμαχίσσαντες.] Δι' ἣν αἰτίαν ἐν
τῷ Παναθην. (εἴ) ἐρεψα τὸ, Κινδυνύουσαντες, εἰς τὸ, Σαγκινδυνύουσαντες, ὑπαγορεύοντες τούτο
καὶ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγράφου, διὰ τὴν αὐτὴν κἀνταῦθα οὐκ ὀκνήσασα τρέψαι τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις
Ναυμαχίσσαντες, εἰς τὸ Συναυμαχίσσαντες, καὶ ἄνευ τῆς παρὰ τῶν ἀντιγρ. ἐπικυρίας. Μί-
τιθι οὖν τὰ ἐκεί λεγθεύμενα, ἵνα μὴ δις ταῦτά λέγειν ἀναγκάζομαι. — Τῷ πολέμῳ.] Ἄντ.
Τῶν πολεμῶν. — Τὴν ἡμετέραν πόλιν αἰτίαν γενέσθαι.] Ἄντ. Τὴν πόλιν αἰτίαν γενεῖσθαι.
Ἐαυτῶν.] Ἄντ. Αὐτῶν. — Γενομένων.] Ἄντ. Γεγεννημένων.

ΣΕΑ. 45. Μέχρι μὴν οὖν . . τὴν ἡγεμόνικαν εἶναι.] Ἐξήλλοικται ταῦτα μικρὸν ἐν τῇ Ἄντ.
« Περὶ μὴν οὖν τῆς ἡγεμονίας, ὡς δικαίως ἂν εἴη τῆς πόλεως ῥάδιον ἐκ τῶν εἰρημῶν καταμα-
θεῖν. — Μήλιον.] Τῶν εἰκονῶν τὴν νῆσον Μήλιον, ἢ καὶ μέχρι δεῦρο τῷ αὐτῷ κληθεῖται ὀνό-
ματι. — Τὸν Σικωνάικον.] Ὅστις ἐν τῷ ἐμοῦ ἀντιγρ. ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπασι, Τῶν Σικωνάικον. Ἡ
δὲ Σικωνία, πόλις Ὀρχαίης, ἧς ὁ πολέτης, Σικωνεὺς, καὶ Σικωνάικος: κληθεῖται δὲ ταῦν Νία Κα-
σάνδρεια, ὡς φασὶν ὁ Γαλατικὸς Γεωγράφος Λαμβάλλικ. — Προφίρουσι.] Ὀνειδίζουσι, κατὰ τὸ
(ἸΔ. Γ. 64.)

Μὴ μοι δεῦρ' ἐρατὰ πρόφερε . .

Ἐρ' ἡμῖν.] Εἰς τοῦτο ἐρεψα τὸ, Ἐρ' ἡμῖν — Ἐνποιουμέν.] Ἐκ διερωσῶ. τοῦ Οὐέλφου, ἀντὶ
τοῦ ἄπλου, Ἐποιούμεν: δῆλον δὲ καὶ ἐξ ὧν ἀλλαγῷ (σελ. 85) εἶρηκαν, « Ἐν ταῖς ἑαυτῶν πό-
« λεισι σῆμας καὶ σφαγὰς καὶ ταραχὰς ἐμποιοῦντες. — Διοποτικῶς βουλευόμενοι.] Αὐτογνω-
μόνικ, ὡς δεσποτικῶς βουλευόμενοι περὶ δούλων. Σημαῖο δὲ τὸ, Διοποτικῶς, ἐνταῦθα, ταῦτον
δυναμένον τῷ Τυραννικῶς, καθὰ καὶ παρὰ τοῖς Γαλατικῶν ἐλαμβάνεται αὐτὸ τούτο τὸ ἐπίρ-

ρήμα, μεταποιεῖν εἰς τὸ Despotiquement. — Τῇ μὲν πλῆθει.] Τῇ δημοκρατίᾳ: τοῦτο γὰρ σημαίνει πολλάκις παρὰ τοῖς ῥήτορσι ἢ λέξις. — Μετακίβν.] ὡς μετακίβναι ζῆν ἐν ταῖς ἑαυτῶν πατρίδι, τοῦτέστιν μὴ μετέχειν τῆς πολιτείας. — Ἐδδομήκοντα ἔτη.] Οὐδὲν περὶ τῆς Ἀθηναίων ἀρχῆς ὑπελάφειν ὁ Μόρος εἶνα τὸν λόγον ἐνταῦθα τῷ ῥήτορι, περὶ ᾗς (ὡς ὑπέλαβον ἕτεροι) ἀνωτέρω μὲν ἀδιορίστως εἶρηκε, *Παῖσιον χρόνον τὴν ἀρχὴν κατασχῆν τῶνδ' ἄνθρωπον: ἐνταῦθα δὲ, ἐμοιγῶν τῷ Ἀσσίᾳ (Ἐπιταφ. σελ. 113), ἐδδομήκοντα φρεῖ ταῦτα ἐπὶ διαμείναι, ἐν τῷ Παναθ. (σελ. 9) πάντα καὶ ἐξήκοντα φρέσαι. Διαπεφύονται γὰρ μάλιστα τὰ περὶ τοῦ χρόνου τῆς Ἀθηναίων ἀρχῆς. Καὶ γὰρ καὶ Δημοσθένης ἐπὶ μὲν (Ὀλυθ. Γ, σελ. 25) πάντα καὶ τεσσαράκοντα, ἐπὶ δὲ (κατὰ Φιλίππ. Γ, σελ. 68), ἐδδομήκοντα καὶ τρία ἔτη προσῆναι τοῖς Ἀθηναίοις τὸν Ἑλλήνων λέγει: Λυκοῦργος δὲ (κατὰ Λισικρ. § 17), ἐνενήκοντα (πλὴν εἰ μὴ γραφικῶς ἡμάρτηται ὁ ἀριθμὸς, ὡς τινες ὑπελάφισαι): Ἀνδοκίδης δὲ (περὶ τῆς πρὸς Λακεδ. εἰρ. σελ. 107), πάντα καὶ ἑξήκοντα: Διονύσιος δὲ ὁ Ἄλικαρν. (Ῥωμ. Ἀρχ. Α, γ') δυσὶν δέοντα ἐδδομήκοντα.

ΣΕΛ. 46. Κληρουχίας.] Ἀσκημένω χρητῆι τῷ Κληρουχίας, ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου, Κληρουχίας, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, Μοναρχίας εἶρηκεν ἀντὶ τοῦ Μονάρχου. Ἐκκλόντο δὲ Κληρουχοί, ἢ φρεῖν Ἄρποκρατίων, τοῦτ' ἐπὶ χωρίῳ Ἰσοκράτους ἐξηγητούμενος, *Ὅθεν Ἀθηναῖοι ἐπιμπεον ἐπὶ τὰς πόλεις, ὡς ἐλάμβανον, κλήρους ἐκείρους διανεμούντας. Παρ' ᾧ, ἀντὶ τοῦ, διανεμούντας, γραπτίον ἴσως, διανεμούντες: εἰ γὰρ καὶ Κληρουχοὶ ἐσθ' ὅτε ἐλέγοντο οἱ κλήρου μερίζοντες τὴν γῆν, κυριώτερον ὅμως τοῦτο ἐκαλοῦντο αὐτοὶ οἱ τοῖς κλήρου, ἦγον τὰς μερίδας, τῆς πολέμου ἢ ἄλλως κρατηθείσης γῆς λαμβάνοντες ἄποικου, εἰσὶν κληρουχοὶ γινόμενοι τῶν ἀπελαθέντων, ἢ φρονεθέντων κατοίκων. — Εἰς τὰς ἐρημοποιήσας τῶν πόλεων.] Καὶ μὲν ἢ τὴν Μήλιν καὶ ἢ Σκίον, πρὸ τοῦ κληρουχθῆναι, ὑπὸ τῶν σὺν πολιτῶν, Ἰσάρατες, ὑπὲρ ὧν ἀπολογγ, ἠρήμυντο. Ἰποικιμένους.] Παρακινούμενος, γαιτιώσας, εὐχ, ὡς παρὰ τοῖς μεταγαλιεῖροις, ἀντὶ τοῦ Ἰπικίου εὐσας. — Μάλιν' εὐδοκιμοῦντας.] Ἐκ δύο ἀντιγ. καὶ τρίτου τοῦ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Κάλλιν' εὐδοκιμοῦντας. — Τῶν δουλεύειν αἰτίαν ἔχόντων.] Τῶν ἀξίον ὄντων δουλεύειν, διὰ τὸ ἀφείσαναι τῶν Ἀθηναίων: λέγει δὲ τοῖς Εὐδοσίαις (Διοδώρ. Σικιλ. ἸΒ, ζ'). — Δεκαδαρχίῳ.] Τοῖς δίκαι ἀνδραὶ λέγει, ὡς ἐν ἐκάστῳ τῶν ὑπ' αὐτοῖς πόλεων καθίσταται ἰσθῆσαν οἱ Δεκαδαρχίῳ, τὰς δημοκρατίας καταλύοντες (Διοδώρ. Σικιλ. ΙΔ, ιγ', καὶ Ἄρποκρατ. λεξ. Δεκαδαρχία). Μνημονεῖται τούτων ὁ Ῥήτωρ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς (σελ. 76 καὶ Μέρ. Β, 11). Τὸ δὲ ὄνομα εὑρεται παρὰ τοῖς Ῥήτορσι καὶ τετρασουλάθως, Δεκαρχία, καὶ πεντασουλάθως, Δεκαδαρχία. — Τοῖς αὖθις βουλευμένοις γενέσθαι πονηροῖς.] Διορθῶσα τρέψας τὸ, Γαγενῶσθαι, εἰς τὸ, Γενίῶσθαι: πλὴν εἰ μὴ τις προαιρεῖτο γράφειν, Τοῖς αὖθις βουλευμένοις γε γενέσθαι πονηροῖς. — Ἀνομιωτάτους.] Δύο τῶν πρὸ ἐμοῦ παραβληθέντα ἀντιγράφα φέρει τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προείλατο καὶ ὁ Λαγίσιος: ἐν δὲ τῷ ἐμῷ γράφεται μὲν, Ἀνομιωτάτους, προσγράφεται δ' ἐξῶθεν τὸ, Ἀνοκτοτάτους, ὁ φέρεται ἐν ἀπάσαις ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσι. Μήποτε δὲ γραπτίον φρεῖν ὁ Μόρος, Ἀνοκτοτάτους, τοῦτέστιν, Ἀνομοιωτάτους. — Ἡροῦντο.] Τὸ ἐμὸν ἀντίγ. φρεῖν, Ἡροῦντο, ματ' ἐπιγεγραμμένης διορθώσεως τῆς Ἡροῦντο. Ταῦτα δὲ τὴν γραφὴν, πολλοῖς τῶν ἐκδοτῶν ἐγχεθεῖσαν, εὐραῖν ἐξ καὶ ἐν ἄλλοις ποῖν ἀντιγράφοις. — Τοῖς αὐτοχίμας καὶ φονείας τῶν πολιτῶν.] Ὁρθῶς εἰσάει τις γραπτίον εἶναι, Τοῖς αὐτοχίμας τῶν πολιτῶν: ἢ κατὰ πεισθεῖς ἀφείσαντο διείληφα τὰς δύο λέξεις *Καὶ φονείας* ὡς οὐδὲν εὐσας ἄλλο, ἢ ἐπιζήγησον τοῦ Αὐτοχίμας, ἢ δῆλον καὶ ἐξ αὐτοῦ Ἰσοκράτους, ἐπὶ τοῦ Φονείας, ἀλλαχοῦ (Μέρ. Β, σελ. 67) χρῆσταιμένου τῇ λέξει. Αὐτοχίμας γὰρ, καθ' Ἡσύχιον, ἐλέγοντο οἱ ταῖς ἰδίαις χερσὶ φρονεόντας. Λαμβάνεται δ' ἡ λέξις καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς ὅτιον ἐργαζομένου ταῖς ἰδίαις χερσίν, ὡς αὖθις αὐτὸς Ἰσοκράτης (σελ. 84) μαρτυρεῖ. — Τίνας γὰρ οὐκ ἀφείσαντο:] Ποῖον γὰρ ἀνομιώματι οὐκ ἐπεχείρησαν, ἢ, ὡς πρὸ μικροῦ εἶρηκε, Ποῖον γὰρ αὐτοῖς ἀδικίμα διεφύγε: — Οὕτω πόρρω.] Ἐγράφεται, Οὕτω τσοῦτον πόρρω. Αἰτήραφα τὸ, Τσοῦτον, ὡς προδύλων ἡμαρτημένον: ὁ καὶ ἕτεροι πρὸ ἡμῶν συνῆκαν μὲν, οὐ μὴν ἐτόλμησαν ἐξαλείφαι. Λέγει δὲ καὶ ἀλλαχοῦ (Μέρ. Β, σελ. 12). *Οὕτως ἦν πόρρω αὐτοῦ».

ΣΕΛ. 47. Καὶ περὶ τῶν δικῶν.] Προσέθηκα ἐξ ἀντιγρ. (καὶ καὶ πρὸ ἐμοῦ ἕτεροι) τὰ πρό-
θετον, λαίψουσιν ἐν τῇ Σπυριανῇ καὶ ἄλλαις πολλαῖς ἐκδόσεσιν, καὶ ἐν τοῖς πλείοσι τῶν ἀντιγρ.
ἐν εἰς ἐστὶ καὶ τὸ ἐμὸν. — Ἐν τρισὶ μισθῶν.] Τοῦς τριάνοντα τυράννοισι λέγει, περὶ ὧν καὶ
ἀλλαγῆ εἴρηκε (σελ. 118), ἐστὶ γούτος καὶ πεντακισίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκταναν.
Πεντῶν δὲ (Ἑλληνικ. Β, δ', 21) «Ὀλίγου δαῖν (φροσὶ) πλείους ἀπεκτόνησαν Ἀθηναίων ἐν ἐπι-
μισθῶν, ἢ πάντες Πελοποννησίαι, δάκα ἐστὶ πολέμουστας — τὸν χρόνον ἔλεον, ἐν ἧρξαν εἰ Τριάνοντα,
λέγων. Μετῆνεγκαι δὲ ταῦτα μιμισάμενοις ὁ Δημοσθένης ἐν τοῖς Φιλίππειοις. (Κατὰ Φιλίππ.
Γ, σελ. 117. Ῥεῖσαι.) — Ἐπὶ τῆ; ἀρχῆς ἀπάσας.] Ἐν δλοῖς ἐξδομηκόντα ἔτισιν, ἐν οἷς τῶν Ἑλ-
λίκων ἤρξει. — Γυναικῶν αἰσχρῶς.] Ἐπιθετὰ σημειωθέντα μοι ἀλλαγῆ (Προ. Ἑλλ. Β-Θ, σελ.
366) περὶ τῆς λήξεως, καὶ σημεῖωσται ἐστὶ ἐπὶ μὲν γυναικῶν τῷ, αἰσχρῶς, ἐπὶ παίδων δὲ τῷ
ἴθρως, ἐγγήσατο: ὁ δὲ Λουκιανὸς (Κατάπλ. τῷ Τυρ. § 26) «Παρθένους διαφύριρον, καὶ
«ἐφῆλους καταποθύνον» εἴρηκε. — Καταποθησαί.] Παιρτάει. — Παιρτασί.] Στρατιώται οὗτω
καλούμενοι ἀρ' ἧς ἔφερον Πόλιτι: ἦν δ' αὐτῆ μικρὸν ἀσπιδίσκιον τετράγωνον — Ἀρμεσί.]
«Οἱ ὑπὸ Λακεδαιμονίων εἰς τὰς ἑθνικῶς πόλεις ἄρχοντες ἐκπεμπόμενοι» ὡς φησὶν Ἀρκεκρατ.
Προσῆκιν.] ἴς ὁ Λάγρ. ἐκ διεκρίσε. Οὐδέριον, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Προσῆκιν. Εἴρηκε δὲ
καὶ ἀλλαγῆ (σελ. 138), Χαίρον... ἢ προσῆκιν αὐτοῖς — Ἀνέχουσαι πορθευόμεναι.] Σημεῖω-
σαι τὸ κατὸν τῆς συντάξεως ὁ καὶ ἀλλαγῆ (Μέτ. Β, σελ. 71) ὁ ῥήτωρ ἐγγήσατο: τὸ γὰρ
πλήρες ἦν ἀν, Ἀνέχουσαι πορθευόμεναι ἐρώνας, Τελευταῖος: καὶ τὸ παρὰ τῷ Κομμαῶ (Ππ. 763),

Ἐπὶ ταῖσι πέτραις οὐ φροντίζει σκληρῶς σε καθήμενον οὕτως

προσπακουσεία γὰρ κίνταυθα ἢ ματοχῆ, ἐν ᾧ. Οὐ φροντίζει ἐρῶν σε καθήμενον οὕτω σκληρῶς
ἐπὶ ταῖς πέτραις. — Φασαλλίδος.] Τῆ; Λυκίας ἢ Φάσλις, ταυῦν, Φιδόνα, καλουμένη: καὶ
προπαροῦνται, καθ' Ἡρωιδανικ. Στράβων δὲ, Στίφιος ὁ Βυζάντιος, καὶ ἄλλοι, ἐξουτόως,
Φασαλλίς, Φασαλλίδος.

ΣΕΛ. 48. Ἐπιστάμους.] Τοῦς Σατράπαις οὕτως ἐκάλεον, ὡς φησὶν Ἀρκεκρατίων. — Τὴν
εἰρήνην ἐπρυτανίονα, καὶ τῶν παρόντων πραγμάτων ἐπιστάτης καθίσταται.] Τὴν εἰρήνην διώκει
καὶ ἐπιστάτης τοῖς ὄν παπραγμῶσι. Σημεῖωσαι δὲ τὸ ἦδὺ τῆς μεταφορᾶς ἀπὸ τῶν Ἀθηναῖς
πεντήκοντα Πρυτανίον, εἰ διοίκων ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ταττόμενα: τούτων δ' εἰς, ὁ
λαχῶν, Ἐπιστάτης ἐκαλεῖται (Ἀρκεκρατ. λέξ. Ἐπιστάτης, Πρυτανιούοντα, καὶ Πρυτανίους). Καὶ
τοῖς ψηφίσμασι τῆς βουλῆς ἀπεγράφειν ἔθος ἦν τῷ, τε τῆς Πρυτανιούουσις φυλῆς ὄνομα, καὶ
τὸ τοῦ Ἐπιστάτου, ἢ ἄλλων πολλαχῶθεν μὲν καὶ ἄλλοθεν, καὶ ἐξ ὧν παραφθῆσας ὁ σαώπτας
Λουκιανὸς (Θεῶν Ἐκκλ. § 14) εἰς τὴν τῶν θεῶν Ἐκκλησίαν μετένεργεν, «Ἐκκλησίας ἐνόμου»
«ἀγομῆνης, ἐξδομη ἱερμαῖου, ὁ Ζεὺς ΕΠΡΥΤΑΝΕΥΕ, καὶ προῦδρου Προσιδῶν, ΕΠΕΣΤ' ΑΤΕΙ
«Ἀπόλλων, κ.τ.λ.» — Οὐχ ὡς ἐκίονεν πλείομα.] Ὁμοῖα ταῦτα τοῖς ἀλλαγῆ (Μέτ. Β, σελ. 26)
εἰρημῶσι τῷ ῥήτορι. — Ὅς ἀμφοτέρους ἡμᾶς.] Ἐκ διορθ. Οὐδέρ. τὸ, Ὅς, ἀντὶ τοῦ φερομένου
ἐν τοῖς ἀντιγρ. καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖαις ἐκδόσεσιν, Ὅς. — Μήγρον δὲ τῶν κακῶν.] Καὶ αἰσχρῶν
ἄμα, ὅταν τοῖς ἀληθῶς ἐλευθερῶν ἀξιοῦσιν πολέμουσιν ὑπὲρ τῶν δεσποτῶν εἰ δούλοι. — Τῷ δὲ
πλήθει.] Ὅρα καὶ πάλιν, ὁ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν εἰρήκαμεν, τὸ, Πλήθος, ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ
Δημοκρατία, ἦν καὶ Πολιτεῖαν εἰ Ἀττικῆ ῥήτορας καλεῖται πολλαῖς. — Τὴν δὲ Μαντινίων
πόλιν.] Μνημονεύει τῶν Μαντινίων καὶ ἐν τῷ Συμμαχικῷ (σελ. 140). Ἐπιθετὰ καὶ τῶν Ἀρπο-
κρατίωνα (λέξ. Μαντινίων δικικισμός). Ταυῦν κομῶδριον ταπεινὸν καταλείπειται ἐπὶ τοῖς
ἐρεσιῶσι τῆς Μαντινίας, Μάντα, καλούμενον, ὡς φησὶν ὁ τὴν τοῦ Ἀναχάρσιδος Παρηγήσειον
συντάξας Βαρθολομαῖος. — Τὴν δὲ Θεβαίων Καδμῖαν.] Ἐν ἄλλ. Καὶ τὴν Θεβαίων Καδμῖαν.
ἦν δ' ἡ Καδμῖα, ἢ Καδμῖα (ὡς ἔβρον εἰπὼν), ἀκρόπολις τῶν Θεβῶν. — Ὀλύμπους.] Ἀντὶ τῆς
παλαιᾶς Ὀλύμπου ἐστὶ ταυῦν καλουμένη, Ἀγιος Μάμας, κόμην. — Φλιασίους.] Μνημονεύει καὶ
ἀλλαγῆ (σελ. 103, καὶ 140) τῶν Φλιασίων, ὧν ἡ πόλις Φλιούς, παρὰ τὸ Φλαῖν, εἰ ἔστιν εὐκαρ-
πεῖν. ὡς φησὶν ὁ Βυζάντιος Στέφανος, ταυῦν, χυδαῖσθῆντος τοῦ ὀνόματος, Σταφλίκα, καλεῖται:

ἐν δὲ τούτῳ οὐδὲν ἕτερον, ἢ, Εἰς τὰ Φώλικα, ἢ Εἰς τὴν Φώλικα, τούτῳ Εἰς τὸν Φωλιότα, τῆς προθέσεως Τουρκικῶς τῆ κυρίῃ συγκραθεῖσθαι ἀνάγκη: καθά και παρὰ τὸ, Εἰς τὴν Κῶ, ἐπέκει-
σαν τὴν, Στακίῃ, και παρὰ τὸ, Εἰς τὴν Σμάρνην, τὴν Εἰσμάρ, και παρὰ τὸ, Εἰς τὴν Πόλιον,
τὴν Σταμπὶλ (τὴν Κωνσταντινούπολιον οὕτω καλοῦντες), και παρὰ τὸ, Εἰς τὴν Νίκαιαν, τὴν
Εἰσνίκ, και παρὰ τὸ, Εἰς τὴν Νικαμάθειαν, τὴν Εἰσμάτ.

ΣΕΑ. 49. Ἡ ταῖς μαγίξαις συμφοραῖς περιβάλλειν] Εἰ δὲ μὴ βούλοιντο δουλεύειν, τοῖς
μαγίξαις κακοῖς, οἰνοῖ ἀφαιροῦσιν ἀφύκτοις, περικαλοῦν. Σμαρῖσαι πρῶτον τὴν σημασίαν τοῦ
δικαιωτικῆς, παρὶ ἧς και ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ.) ἐμνημόνευσα, ἔπειτα και τῆς μεταφο-
ρᾶς τοῦ, Περιβάλλειν, τὴν δύναμιν.— Ὁ δὲ πάντων δεινότερον, ὅταν τις ἴδῃ τοῦς
τὸν ἡγεμονίαν κ. τ. λ.] Ἐλλειπτικῆ φράσις, φίλη τοῖς Ἄττικαῖς, ἢν ἄλλοτε ἄλλως ἀναπλη-
ροῦν ἔξεριν: ὅταν μὲν γὰρ ἐπαγομένον ἔχη τὸ Ὅταν (ὃ ἐστὶν ὅτι ἂν), προσυπακοῦσιν τὸ,
Τότε συμβαίνει, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, πρὸς ὃ ἔχει ἀνταποδίδεσθαι τὸ, Ὅταν: οἷον ἐπὶ τὸ πα-
ρόντες, εἴη ἂν τὸ πλήρες, Τούτῳ δὲ, ὃ πάντων ἐστὶ δεινότερον, τότε συμβαίνει, ὅταν τις ἴδῃ,
καθὰ και ἀλλαγῶ (σελ.) εἴρικαν, «Ὁ δὲ πάντων δεινότερον, ὅταν τις . . . ἀξίῳ κατα-
γορεῖν». (σελ.). «Ὁ δὲ πάντων ἐστὶν ἀλγυνότερον, ὅταν τις ἴδῃ». Εἰ δὲ ἐπαγομένον
ἔχει τὸν συναπτικόν, Εἰ, προσυπακοῦσιν δαί τὸ, Τούτῳ ἂν εἴη, ἢ ἄλλο τι ἰσοδύναμον, κατ' ἐγγύτην
τὴν καλομένην Εὐατικῆν: οἷον (σελ.), «Ὁ δὲ πάντων ἀλογότερον, τοῦτο ἂν εἴη, εἰ. Ἦν δ' ἐπά-
γεται ὃ, ὅτι, σύνδ. ἢ ὃ, Γὰρ (ὃ τὸν ἀφηρηματικόν, εὐ-τὸν αἰτιολογικόν, ὅτι σημαίνει) ἀνα-
πληρωθέν τὴν ἔλλειψιν διὰ τοῦ, Τούτῳ ἐστὶ. Ἐστὶ δὲ και τούτου μακροτέρῃ παραθέσει ἐξ Ἴσο-
κράτους (σελ.), «Ὁ δὲ πάντων καταγελαστότατον, ἐστὶ . . . ἀπερὲσθαι εἰς μὴ λουσι τὴν
δικαιοσύνην παραδύσειν» και ἀλλαγῶ (σελ.), «Ὁ δὲ πάντων δεινότερον, διεγροῦντος ΓΑΡ
Μενεζέου τὸν παῖδα» Και ταῦτα μὲν διὰ τοῖς πρωτοτύποις, ὡν χάριν και τὸν λόγον πέρα
τοῦ ματρὶος ἐμνήμυνα, ἵνα μὴ πεισθῆεν τοῖς ὑπεκλήροις ἐπὶ τοῦ προκειμένου χειρίῳ τοῦ Ἰσοκράτους
γραπτῶν εἶναι, ὅτι ἂν τις ἴδῃ τοῦς τὴν ἡγεμονίαν.— Εἰλωτεύειν] «Δουλεύειν (ἐξήγγηται ὁ Ἄρ-
« ποικρ.) Εἰλωτες γὰρ εἰ μὴ γόνου δούλοι Ἀκαδαμονίων, ἀλλ' εἰ πρῶτος χειροθέντες τῶν Ἐλεσ
τὴν πόλιον οἰκοῦντων.— Ἐξ ὧν αὐτοῖς ἔσαι.] Προσέδομον οὕτω τάξει τὰς λέξεις διὰ τὸ εὐφρονό-
τηρον, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπασιν, Ἐξ ὧν ἔσαι αὐτοῖς. Τὸ δὲ Ἐξ ὧν, οὔτε εἰς τὸ, Ἐξ ὧν, μεταπο-
ντίον, ὡς, ὑπεκλήροις ὁ Δευτέρως (Παριμαρίων σελ. 92. ἐκδ. 1657), οὔτε εἰς τὸ μαθητικόν, Ἐξ ὧν,
διαγραφέντος δὴλονότι τὸ, ἔσαι, ὡς εἰκάσθη ὁ Λαγίσις, και ὡς ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ πρώτου
γραψάντος, ἐν τῷ ἐμῷ ἀντιγράφῳ, διαρθρωθῆν ὑπ' ὀφθαλμικῆς χειρὸς εἰς τὸ Ἐξ ὧν ἔσαι. Φιλῆ
γὰρ ὁ ῥήτωρ τῆ, Ἐξ ὧν, και τῆ, Δι ὧν, ἐπιρρηματικῶς χρῆσθαι, και οὐ μόνον πληθυντικῶς,
ἀλλὰ και ἐνικῶς ἐπιφέρειν, καθὰ και μικρὸν προέδοσι γενέσθαι δῆλον. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου
οὐδ' ἕνικον ἂν εἰκότως νομιζοιτο τὸ προεγροῦμενον: τὸ γὰρ, Οὐδὲν τοιοῦτον, ταῦτον ἐστὶ τῷ, Οὐδὲν
τῶν τοιοῦτων, πρὸς ὃ καταλλήλως ἐφέρεται τὸ, Ἐξ ὧν.— Περιόικους] Τούτῳ δούλους, ἐφ'
ἧς σημασίας ἐξελάμβανον τὴν λέξιν οἱ Ἀκαδαμονίῳι, οὕτω καλοῦντες τοῖς παρὶ τὴν Ἀκαδαί-
μονα κατοῖκους, τοῖς μὴ συμμετέχοντες αὐτοῖς τῆς πολιτείας. Εἶεν δ' ἂν Περιόικαι και οἱ Εἰλω-
τες, ἐπὶ, ὡς φησὶν Ἄριστοτὶλ. (Πολιτικ. Β, ἦ), εἰ παρὰ Ἀκαδαμονίῳις Εἰλωτες ἀνάλογον εἶχον
πρὸς τοῖς παρὰ Κρητοῖ Περιόικους.— Ἠπειρώτας.] Τούτῳ Ἀσικῶς. Σύνθεσις γὰρ, ὡς φησὶν
Ἄριστοτ. (λέξ. Ἠπειρον), ἐστὶ τῷ Ἰσοκράτῃ, τὸν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν γῆν Ἠπειρον καλεῖν.
Και τῷ μὲν.] Τῷ Περσῶν βασιλεῖ.— Προεργαίτερον.] Πλείονος φροντίδος και ἐπιμελείας ἀξίον.
Σκοπεῖν, ἐξ ὧν οὐδέποτε πεισώμεθα.] Και τοῦτο ἔλαψαι, Σκοπεῖν ταῦτα, ἢ, τὰ ταῦτα, ἐξ ὧν
και λαμβάνειν, διὰ τὸ εἶδος τούτου τῆς Ἐλλείψεως, τὸ, Ἐξ ὧν, ἐπιρρηματικῶν σημασίαν τοῦ
Ὅπόθεν, ἢ, Ὅπως, καθὰ και τὸ, Δι ὧν. Εὐκατάφορος δὲ ὁ ῥήτωρ ἐπὶ τὰ ταῦτα, τοτὶ μὲν
ὀλλυπῶς, τοτὶ δὲ, και ἐντελής, χροῖμασι τῆ φράσις. Αὐτίκα ἐν τῷ Ἀριστοπαγματικῷ (ἴς) «Ὁ
«ΤΟΥΤΟ πρῶτον ἰσοκράτου, Δι ὧν καλέσονται τοῖς ἀποτροπῶντας, ἀλλ' ἘΞ ὧν κατασκευά-
σασιν. Ὅπου ἔρα και ἕτερον σχῆμα λόγου τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ ἀρθροῦ (παρὶ ἧς και μικρὸν ἀνω-
τέρως ἐμνήσθημεν), Τούτο, ἀντὶ τὸ, Ταῦτα.— Συγγροῦσιν.] Συγγροῦσιν και συγγραφεῖσιν: ὅταν

καὶ Σύγγραμμα παρ' Ἰουλίῳ, ἢ σωματικῆς λοιπᾶς, ταυτέστιν ἢ ἐκ διαφόρων ὄψων συγκαταβλήτων ἀλλήλοις καὶ μισθέντων συγκαμμένα, ἢν αἰ μὲν Ἴσπανοὶ Olla podrida, αἰ δὲ Γάλλοι Pot-pourri καλοῦσι. — Οἱ τε γὰρ ἀφρώτες.] Εὐαγέρως τε καὶ εἰ Σαλαμίνας, αἰ πολυεργούμεναι: Ἕλληνας γὰρ ἦσαν.

ΣΕΑ. 50. Τῶν μετὰ Τιριβάζου κρατευομένων . . . συμπίπλευκεν.] Τὸ ἐξῆς, Καὶ τὸ χραιμάτατον τοῦ πιζῶ τῶν κρατευομένων μετὰ Τιριβάζου (τοῦ Περσικοῦ Σατραπέου) συνήρωςκα ἐκ τῶνδε τῶν τόπων (Κύπρου τε θηλοντί: καὶ τῶν περὶ Κύπρον τόπων, μάλιστα δὲ τῆς κατάναντι Κόρινθακῆ: παραλίας, Δωρικῆς ἀποικίας τὸ πάλαι καταχρήμενῆς), καὶ τὸ πλείονος μέρος τοῦ ναυτικοῦ ἀπ' Ἰωνίας (ταυτέστι τῆς Ἀσιανῆς Ἑλλάδος) συμπίπλευκε. Χρῆσιμοι γὰρ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῶν ὄντων οὐκ ἄνω, ἦσαν τοῖς Πέρσαις οἱ Ἴωνες, διὰ τὴν τῶν τῶν κατὰ θάλατταν ἐμπειρίαν, οὐδὲν ἦττον ἢ ταῦν τοῖς Τούρκοις πολλοὶ τῶν ναυσιῶτων Ἑλλήνων. Ὅτι δὲ τὸ, Ἐκ τῶνδε τῶν τόπων, ἐπὶ τῶν περὶ Κύπρον τόπων, καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς Ἰωνίας: οὗτ' ἐπὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἐλαττωμένον, ὡς ἐξεδίξαντο τινεῖς τῶν πρό ἡμῶν, δῆλον ἐξ αὐτῆς τῆς χρήσεως Ἰσοκράτους, παρ' ᾧ τὸ, Ὅδε, καὶ τὸ, Οὗτος ἐνίστοι οὐ δευτικῶς πρὸς τὰ σύνεγγυς: καὶ πρὸ μικροῦ λαλαγημένα, ἀλλὰ μᾶλλον ἀναφορικῶς συνάπτεσθαι οἷόν ἐστι καὶ τὸ ἐν τῇ πρὸς Φίλιππον Ἐπιστολῇ (σελ. 179), οὐδ' ἐκεῖνο εὐλόγη πράγματα παρασχόν Οὐλοφίῳ, «Ἐάν τε ἦ περὶ ὑμᾶς, ἐάν τε ἡσυχίαν ἔχων διατριβῇ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ»: δι' ἀμφοτέρων γὰρ καίει τοῦ τε, Περὶ ὑμᾶς, καὶ τοῦ, Περὶ τούτους τοὺς τόπους, ἢ Μακεδονία θηλεῖται. — Τοιγαροῦν τὰ μὲν ἔχει . . . διὰ τὴν ἐκείνου δυνάμιν.] Παράθεσ τούτους τὰ τοῦ Δημοσθένους (Γ, Κατὰ Φίλιπ. σελ. 117—118). — Καίτοι τινεῖς θαυμάζουσι κ.τ.λ.] Ἐπιβῆ τὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ δευτέρου Ὀλυθιακοῦ (σελ. 18-19) τοῦ Δημοσθένους. — Πολλὰς τὰς μεταβολὰς ποιοῦνται.] Ἰσως γραπτῶν, Πειοῦνται: οὐ γὰρ ἀπύλλακα ὑποφίως ὡδε τὸ κατὰ μέσον διαχέσιν, Πειοῦνται. Ποιῖ γὰρ τις μεταβολὴν, ἐτέρους μεταβάλλον, οἷον καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ Περσῶν βασιλεὺς, οὐ τὰ ἴδια αὐτοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα μεταθελοῦνται λέγεται: Παιῖτας δὲ μεταβολὴν, αὐτὸς τις μεταβάλλομενος, καὶ ἕτερα τῶν πρότερον λέγων, ἢ πράττων. Οὐκ ἄκκιρον δὲ, διὰ τοὺς μαθητιῶντας τῶν νέων, καὶ μάτην τὴ ταυτὰ ἐν ταῖς φερομέναις Γραμματικαῖς τέχναις ζητοῦντας, καὶ παρθεῖν ἐτέρου χωρίου τοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Ἀρχιδάμου (σελ. 89) σαφηνίσαι τὸ λεγόμενον, «Τὸν ἄλλον χρόνον ἐμμεμακῶς τοῖς τῆς πόλεως νόμοις . . . τῶσαυτὴν ΠΕΠΟΙΗΜΑΙ τὴν μεταβολὴν»: ἐνταῦθα γὰρ ἐξ ἀνάγκης τῶ μίσθω, Πειοῦμαι, καὶ οὐ τῶ ἐνεργητικῶ, Πειοῦκα, ἐχρησάτο ὁ Ἀρχιδάμος, «ἐπιβῆ αὐτὸς ἑαυτὸν (καὶ οὐχ ἕτερον) μεταθελοῦν, ὑπεριδὼν τὰ τῆς πόλεως νόμους, οἷς τῶς ἐνέμενε, καὶ ἐπὶ τὸ λέγειν ἐρημθεῖς, οὐκ ἐξὲν λέγειν τοῖς νεωτέροις. — Στρατεῖαν.] Ἐξ ἐτέρου διερῶ. ὁ πρὸ ἡμῶν τὸ, Στρατεῖαν, ἀντὶ τοῦ, Στρατιῶν. — Χαλεπὸς ἔστι προσπολεμῆν.] Καὶ τοῦτο ἐξ ἐτέρου ὁ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς ἀπασι, Χαλεπὸς ἔστι πρὸς τὸ πολεμῆν. — Περὶ τῆς ἐκείνου δυνάμεως.] Ἐν τῶ ἡμῶ ἀντιγράφῳ φέρεται, Τῆς περὶ ἐκείνου δυνάμεως, ἐξ ἀμείνουτος ἴσως ἐτέρας γραφῆς, Περὶ τῆς περὶ ἐκείνου δυνάμεως. Ἐρεῖ δὲ καὶ προτέρων (σελ. 52 καὶ 55), Καταφρονήσας τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως, καὶ, Μειζὼ δύναν μιν περὶ αὐτὸν παισάμενος. — Εἰ μὲν γὰρ ἀπέβαινον . . . κρείττους ἦσαν.] Παράθεσ τούτους τὰ ἐκ τοῦ Δημοσθένους (B, Ὀλυθ. σελ. 22, καὶ πρὸς Φίλιπ. ἐπιστ. σελ. 154). — Ἐπικυδιέσρα.] Ἐνδοξότερα, ἐπικρατέστερα, ὡς ἐξηγεῖται Ἠσχύος. — Ροπᾶς.] Κλίσεις: ἀπὸ μεταφορᾶ: τοῦ ζυγοῦ, οὐ θατέρω τῶν μερῶν καὶ μικρὸν τι προσεβὴν τὴν ἰσορροπίαν διακρίσει. — Οὐκ ἐκείνος . . . ζητεῖν ἐπάρχων.] Ὅλον τοῦτο τὸ χωρίον περιγραφῶτον εἶναι ὑπείκαφεν ὁ Μόρος, ὡς ἀντιφάσκον τῇ χρονολογίᾳ: τὰς αἰτίας δὲ ὁ βουλούμενος παρ' ἐκείνω ζητεῖτο. — Ἀκροκόμιν.] Ἀθροκόμιν τοῦτον ἐνομάζει Ἀρποκρατίων. Ἦν δὲ σατραπῆς Ἀρταξερξῆος τοῦ Μνήμονος, καθὰ καὶ ὁ Τίταουστῆς καὶ ὁ Φαρνάβαζος.

ΣΕΑ. 51. Οἰκῶν δὲ νῆσον.] Οὗτως ἀνάρθως τὸ ἔμῳ ἀντίγραφο παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς ἀπασιν, Οἰκῶν δὲ τὴν νῆσον. Ὁ νεῦς, Καίπερ οἰκῶν νῆσων, ἐν ἣ εὐπετῶς ἂν κατακλιεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Περσῶν ναυτικοῦ, καθὼς ἐξεδίξαντο ὁ Οὐλόφιος: ἕτεροι δὲ ἄλλως ἐξηγήσαντο τὸ χωρίον. Συνθήκας δὲ λέγει τὰς ἐπ' Ἀνταλκίδου γινόμενάς, ἐν αἷς ἐγγέγραπτο, «Ἀρταξερξῆος βασιλεὺς νομίζει

δικαίον τὰς μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις· ἕκαστὸν αἰκῆ, καὶ τῶν νήσων Κληρονομίαις καὶ Κόθρον· (Ξενοφ. Ἠλ. Ε, α, 34).— Εἶπε.] 'Ἐχει, γέγραπεν ὁ πρὸ ἡμεῶν, ἐκ διορθώσε. τοῦ Οὐλοφίου.— Ἐξ ἔπι.] Ἐγγράφη ἄρα, ἢ γρῶν ἐγγράφατο, ὁ Πανηγυρικός, τῷ ἔκτω εἶσι τοῦ πρὸς Ἐθαγόραν πολέμου τῶν Περσῶν.— Εἰ δὲ δαί τὰ μιλόντα τοῖς γεγενημέναις τεκμαίρεσθαι.] Ἄντι τοῦ, Γεγενημένους, παρὰ Κλήμαντι τῷ Ἀλεξανδρῆι (Στρωμ. ς', σελ. 6α5) γράφεται, Προγεγενημένους. Ὁμήθ' ὁ Κλήμας Ἀνδοκίδην παρ' Ἰσοκράτους μιμησάμενον, εἰπεῖν ἐν ὄρχῃ τῷ περὶ εἰρήνης λόγῳ, « Χρὴ γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τεκμηρίους χρῆσθαι τοῖς πρότερον γενομένοις περὶ τῶν μελλόντων εἶσθαι· οὐκ ὀρθῶς, ὁ μόνον τοῖς χρόνοις, ἐπιτ' ἀρχαιότερος Ἀνδοκίδης Ἰσοκράτους, ὡς' εἰκόσ μελλόν Ἰσοκράτην ἐξ Ἀνδοκίδου παρεληφθέναι, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐταῦται κινεαὶ γινώμηναι καὶ ἐνομοὶ πάντων, ὡς εἰπεῖν, ἀνθρώπων οὐδὲν ἄλλων μιμήσεις λέγειν' ἂν, ἢ, εἰ τις καὶ παρομιάν, ἑτέρου προειπόντως, ἐπιλέγειν αὐτὸς ἀναγκάσεται. Τεκμηρίον δὲ, ὅτι καὶ Σοφοκλεῖς, ἀρχαιότερος ὢν καὶ αὐτοῦ Ἀνδοκίδου, τῇ αὐτῇ σχεδὸν ἐχρήσατο γινώμη (Οἰδ. Τυρ. 915),

..... οὐδ' ὅποι' ἀντή

"Ἐνους, τὰ κινὰ τοῖς πάσαι τεκμαίρεται.

πραδυτήτας.] Οὔτω καὶ τὸ ἐμὸν ἀντίγρ. Ἄττικῇ περισπᾶσι, καθὰ καὶ εἰ πρὸ ἡμεῶν, πλὴν Μέρου τε καὶ Αλαγίτου, παρ' οἷς γράφεται προπαραδουτήτως, Βουδουτήτας — Κνίδον.] Ἐκ διορθώσεως Οὐλοφίου, ἢ ἀποδιῆξαντο καὶ πολλοὶ τῶν πρὸ ἡμεῶν, τὰ β' μέχρι τοῦδε παραβληθέντα ἀντίγρ. φέρουσι, Ῥόδον, ὅπερ αἰκίον ἦν ἴσως ἔην κατὰ χώραν· οὐ γὰρ τιλικουτόν τὸ μεταξὺ Κνίδου τε καὶ Ῥόδου διάστημα, ὡς τὸν περὶ Κνίδον πόλεμον, μὴ καὶ περὶ Ῥόδον λέγεσθαι καλῶς ἔχειν.— Ὑπεροσίαις.] Ὑπερίαις, ὃ σημαίνει κυρίως Κοιπλάταις· ἀφ' ἡγεμῆν ἐντὶ συγκεκριμένου, καθάπερ ἐχρήσατο καὶ Θεουκλ. καὶ Διονυσί.— Κόνωνος.] Ἐκ διορθ. Οὐλοφ. ἀντὶ τοῦ, Κίμωνος. Κόνων γάρ ἦν, καὶ οὐ Κίμων, ὃ στρατηγῆσας τὸν πόλεμον τοῦτον.— Θίμερον.] Οὔτως ὁ Στίφανος· καὶ ἄλλοι τινες τῶν ἰσοδοτῶν (καθὰ γράφεται καὶ παρὰ τῷ Ξενοφῶντι τοῦτον) παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς, ὡς καὶ ἐν τῷ ἡμῶν ἀντίγρ. Θίμερον.— Τῷ Κυρεῖον στρατοπέδῳ.] Οὔτω γράφην προήχθη, ἀντὶ τοῦ, Τῷ Κύρου στρατοπέδῳ, τὸ μὲν, διότι, τοῦ Ἀρκακίου. (ἀξὶ Κυρεῖον) διακρίθη παραδοδικῶς, ὅτι Ἰσοκράτης ἐν τῷ Πανηγυρ. ἐχρήσατο τῇ λέξει, Κυρεῖον, ἐπὶ κτητικῆ· ἐνοσίαις, τὸ τοῦ Κύρου στρατοπέδου οὕτως ὀνομάζων, εὐδαμοῦ τοῦ λόγου τούτου εὐρήσεις τὴν λέξιν, εἰ τοῦτο τὸ χωρίον ἐξέλειος· τὸ δὲ ὅτι καὶ Ξενοφῶν πολλαχῶ μὲν καὶ ἀλλαχῶ, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷ περὶ Κύρου Ἀναβά. (Α, ε, 1) ἐχρήσατο τῇ λέξει. Καὶ ὁ μὲν Μέρως παρῆναι μόνον, τῷ Κυρεῖον, γράφην, ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ τοῦ Ἰσοκράτους· ἑλλειπτικῶς δηλαδὴ τοῦ, Στρατοπέδου· ὁ δὲ Αλαγ. τῷ Κυρεῖον στρατοπέδῳ, γέγραπην. Ἡμεῖς δὲ μόνον τῆς δευτέρας λέξεως τὴν μεταθετὴν ἀποχωρῶσαν φήθημεν, ἐπὶ πολλάκις τὸ στρατοπέδον συνωνύμως ἐκλαμβάνεται τῷ Στρατοπέδῳ παρὰ τοῖς δοκίμοις τῶν ῥητόρων, καὶ μάλα καὶ τῷ Ἰσοκράτῃ.— Τίθημι.] Ὑποθίτω, λέγει τοῦτο ἢ συνήθεια, παρὰ τὸ ἀπλοῦν, Θίτω, ὃ παρὰ τὸ ἀρχαῖον Θίω· παρ' ὃ καὶ αὐτὸ παρῆχθαι τὸ Τίθημι, διότι καὶ ὁ μελλὼν Θίσω. Ἡμεῖς δὲ τοιαύτην τινὰ ἐκκλισιμῆσασμεν προσέθηκν τοῦ τ, οἷον καὶ εἰ τὸ, Ἄνωτα, ποιήσαντες παρὰ τὸ, Ἄνω. — Ὑπολιπεῖν.] Εἰς τοῦτο δαῖν τρέπειν ἔγνων τὸ παρ' ἀπασι κατ' ἐνεσῶτα, Ὑπολιπεῖν.— Λαδόντας.] Ἰσον δύναται ἐνταῦθα τῷ ἐντυγχόντες, ἢ ἀντιπαθίζμενα· ἐντέγνωσ τε καὶ ῥητορικῶς ἄμα. Τὸ γὰρ τοσαύτης μυριάδας Περσῶν οὕτως ἐλίγους Ἕλλησιν εἰς χεῖρας εἶθαι, ταῦτόν ἂν δέχαιτο τῷ λαθεῖν αὐτοῦς ἢ ἂνευ πολέμου, εἰ καὶ μικρόν τι τῆς ἑλληνικῆς ἀρετῆς ἐνῆν αὐτῶν τοῖς ψυχαῖς.— Ἐξεκλισιμῆσις.] Καὶ μὴν ὁ Ξενοφῶν (Κύρ. Ἀναβ. Ε, γ', 4) ἡμεῖς τι μυρίους μὲν λέγει τοὺς Κύρου συναναβάντας τῶν Ἑλλήνων, κατακλισιμῆσις δὲ πρὸς τοῖς ἐξακοσίαις τοὺς ἀνασθενήτας εἰς τὴν Ἑλλάδα.— Οὐκ ἀριστῶνδην μὲν.] Περιττὸς ἔ, Μέν, ἴσως τῶν γραφάντων ἀμαρτία.

ΣΕΑ. 52. Προδοιδόμενους.] Ταῦτην προσλόμην τὴν γραφὴν ἐξ ἀντιγρ. ἐν οἷς καὶ τοῦμόν, ἀντὶ τοῦ, Προδιδόμενους.— Μεθ' οὗ συνακωλύθησαν.] Πολλάκις Ἰσοκράτης, καθὰ καὶ ἕτεροι τῶν δοκίμων ῥητόρων, τὸ, Ἀκωλύθη, οὐ πρὸς δικτικῆν, ἀλλὰ πρὸς γενικὴν διὰ μῆσας προθέσεως

συνάπτει. Σημειώσθη δὲ τοῦτο διὰ τοὺς Γραμματικούς: καὶ γὰρ Φρόνιχος (σελ. 154) καθά-
 ριταικῶς Ἀρσίου, εἰπόντος, «Τὸν παιδα τὸν ἀκολουθοῦντα μετ' αὐτοῦ: ἔχρην γὰρ, κατὰ γε Φρό-
 νιχον, εἶπαι, «Τὸν ὀκολουθοῦντα αὐτῷ». Πότιρον οὖν, ὃ φίλα μιρακώλεια, ἔσει περὶ τὴν
 Ἑλλάδα ποιήσῃ φωνῆν, Ἀρσίαν τε καὶ Ἰσκαράτην ἀμαρτάνειν ὑπολαμπτεῖν, ἢ Φρόνιχον: ἐγὼ
 μὲν εἶμαι Φρόνιχον, εἰ μὴ μαίνομαι γε.— Κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημίων, ἐκίνοι γὰρ κ. τ. λ.]
 Κατ' ἑλιψὴν ἔμοιρον τῆ περὶ ἧς ἐν τοῖς πρόσθεν ἐμνησάμην, ἀντὶ τοῦ, Κεφάλαιον δὲ τοῦτο
 ἐστὶ τῶν εἰρημίων, ἐπὶ ἐκίνοι κ.τ.λ. ὃ δὲ νοῦς, ἵνα δὲ συνελθὼν εἰς ἐν τὰ εἰρημῖνα καὶ εἶεν ἐν
 κεφαλαίῳ συναριθμῶσας εἶποι, ἐκίνοι κ.τ.λ.— Ἐπὶ Μουσῶν λείαν.] Ἐξ ἡμετέρως διορθώσεως,
 ἀντὶ τῆς διαφόρου ἀμαρτημένης, καὶ ἄλλως ὑπ' ἄλλων θεωρηθείσης γραφῆς. Αἱ μὲν γὰρ
 ἀρχαῖαι ἐκδόσεις συμφώνως τοῖς πλείστοις τῶν ἀντιγ. φέρουσιν, ἢ διερρημένως, ΕΠΙ ΜΕΛΕΙΑΝ-
 ἢ ἡνωμένως ΕΜΙΜΕΛΙΑΝ, εἰσὶ δ' αἱ καὶ, ΕΠ' ΑΜΕΛΙΑΝ: ἐν δὲ τῷ ἐμῷ ἀντιγράφῳ,
 ἐφέρετο μὲν προδήλως, Ἐπιμῆλιαν, ἔπειτα δὲ τις, ἀποθέσας τὴν μίσην συλλοθῆν, ἔγραψεν
 εἰς τὸ, ΕΠΙ ΑΕΙΑΝ. Τῶν ὑπομνηματιστῶν δὲ ὁ μὲν τις διορθῶν γραφῶν βαρβάρως, ΕΠΙ ΓΕ
 ΛΕΙΑΝ, Οὐδὲρ. δὲ, οὐδὲν μᾶλλον Ἑλληνικῶς, ΕΠΙ ΜΕΝ ΑΕΙΑΝ: οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ὁ Μῆν
 ἢ ὁ Γε σύνδεσ. εἰκίεις τῷ προκειμένῳ χωρίῳ. Ταύτην ὁμοίαν τὴν τοῦ Οὐδέρ. διορθῶσιν ἀπαδέ-
 ξαντο οἱ πρό ἐμοῦ πλὴν Στεφάνου, ἐς ἐφύλαξε τὸ Ἐπιμῆλιαν, καὶ Λυγῆρου, προλομένου γρα-
 φῆν, Ἐπὶ λείαν. Ἡμεῖς δὲ, χαίρειν ἰάσκατες τὰς διαφορὰς ταύτας γραφῆς τε καὶ διορθώσεως,
 γραπτῶν ὑπελάθεσθαι εἶναι, ΕΠΙ ΜΥΣΩΝ ΑΕΙΑΝ: ἐστὶ γὰρ ὁ νοῦς τοῦ χωρίου περιφανῶς
 εὔτος, Ἐκίνοι γὰρ εἰ συναναδόντες τῶ Κῦρῳ Ἕλληνας, οὐκ ἔθόντες ἐπὶ Μουσῶν ληρσίαν, ὡς
 φησὶν ἢ παραμῖαι, τυτσίην ἐπ' εὐκαταφρονήτους τινάς, καὶ ὑπὸ τοῦ τυχόντος ἐτίον πάσχειν
 ἐπίμους, εἰσὶ περ ἦσαν οἱ Μυσοί, οὐδὲ κέμην καταλαθόντες, ἀλλ' ἐπ' αὐτὸν τὸν βασιλεῖα τὸν
 προσαγορευόμενον Μῆγαν, καὶ πλείστον ἀνθρώπων τε καὶ πόλεων δεσποζόντα, κρατεῦσαντας,
 ἀσφαλέστερον ἀνεχώρησαν. Ἐστὶ δὲ τὸ, Μουσῶν λεία, παραμῖαι ἐπὶ τὸν εὐχερῶς διαρπαζομένῳ
 τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα, ὡς φησὶ ἄξιμον (παρὰ Ἀρπιοκρατ. λέξ. Μουσῶν λείαν) ἀπὸ τῶν καταδρα-
 μῶντων ἀσυχητόνων τε καὶ ληρῶν τὴν Μυσίαν κατὰ τὴν τοῦ Τηλέρου τοῦ βασιλέως ἀποδημίαν.
 Μνημονεύει δὲ τῆς παραμῖαι καὶ Δημοσθένης (περὶ Στεφ. σελ. 248) ἐν εἰς φησὶν ἐπὶ χρῆ
 ἀντιτάττεσθαι τῷ Μακιδόνι καὶ μὴ περιεργῶν Μουσῶν λείαν ὑπ' αὐτοῦ γινομένην τὴν Ἑλλάδα,
 τυτσίην μὴ ἀνάδραως, ὡπερ Μυσοῦς, ἀνέχεσθαι τοῖς Ἕλληνας ἀδικουμένους ὑπὸ Φιλίππου.
 Ἐξηγεῖται δὲ πῶς κατ' Ἀρσίου. αὐτὴν (Ῥατορ. Α, 16) «Καὶ τοῖς ὑπὸ πολλῶν ἀδικηθέντας καὶ
 «μὴ ἐπαξιθόντας, ὡς ἔντας, κατὰ τὴν παραμῖαν, τούτους, Μουσῶν λείαν». Μυσοῦς δὲ νοη-
 τῶν τοῖς περὶ τὸν Ὀλυμπον πρὸς τῆ Φρυγίαν τε καὶ Βιθυνίαν, ὅτε κληθέντας ἀπὸ τοῦ δίνδρου
 τῆς Ὀξύης, ἦν Μουσῶν ἄνωμαζον οἱ Ἀρσίοι: πηλλῆ δὲ Ὀξύα κατὰ τὸν Ὀλυμπον (Στραβ. ΙΒ,
 σελ. 572, καὶ Στεφ. περὶ Πολ. λέξ. Μυσία), ἢ μέγχε δειρὸ παρ' ἡμῶν μὲν, Ὀξύα, τῷ Ἑλληνικῷ
 καλεῖται ὀνόματι, παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις, Μυσοῦς, τῆ Ἀσδικῆ κλήσει. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ
 τῶν εὐχερῶς ἀδικουμένων Μουσῶν, μακρότερα τοῦ προσήκοντος, ἵνα μὴ καὶ τις τῶν ἀγαν
 εὐλαστομένων τὰς διορθώσεως, δυσχεράνας τὴν μεταβολὴν τοῦ χωρίου, Μουσῶν λείαν ποιησῆθαι
 με φησὶ τοῖς Ἰσκαράτους λόγους: μεταθεῶμεν δὲ ἐπὶ τὰ ἔξῃ.— Αὐτῶν.] Οὕτω φέρεται ἐν
 ἀπαι τοῖς ἀντιγ. ἐν εἰς καὶ τὸ μόνον: Οὐδέρῳ δὲ διορθώσαντες, παρεῖληφεν ὁ Στέφανος, καὶ
 ἔπειτα πλείστοι τῶν ἐκδοτῶν, τὸ, Αὐτοῦ, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ προηγησάμενον. Βασιλεῖα. Ἐστὶ
 μέντοι καὶ τὸ, Αὐτοῦ, κατὰ χώραν ἔδοντας, ἢ πρὸς τὴν Πέρσας ἀναφέρον, ἢ καὶ κατ' ἐμφαν-
 ῶν πρὸς τὸ, Προσβιούτων, συναπτῶν κατὰ τοιοῦτά τινα νοῦν, Καίπερ ἐπ' αὐτὸν τὸν βασιλεῖα
 κρατεῦσαντας, ἐπανέβητον ἀσφαλέστερον εἰ τῶν τυχόντων, ἀλλὰ καὶ ΑΥΤΩΝ τῶν προσβιούτων
 περὶ φίλιας, εἰς εὐχ εἶναι οὐδ' ἑτίον ἐνεχλῆν.— Ἦν τὸ μὲν πλείστον ἔστιν ὄχλος ἀτακτος . . .
 τῶν δὲ θεῶν μᾶλλον ἢ τῶν ἀνθρώπων καταφρονούντες.] Θαυμασῖα καὶ σχεδὸν ἐμφυτος εἰκὼν
 ταπεινῷ καὶ ἀνδραπεδέδους ἦθος: τοιοῦτοι γὰρ ἀπαντες εἰ θαυμάζοντες καὶ κολακίζοντες
 τοῖς τυράννοις, ἀνδράποδα μᾶλλον ἢ ἄνδρες, προφανῶς τὰ σήματα τῆς δουλείας ἐπιδεικνύ-
 μων, εἰς μὲν τοῖς ἄλλοις ὑβρίζοντες, πρὸς δὲ τοῖς μέγα φρονούντας οὐδὲ ἀνίστασι τὰς ἐψαι-
 νολμῶντες.— Ὁμοίως.] Ἐν τῇ αὐτῇ τῆς ψυχῆς καταστάσει: τοῦτο γὰρ ἐνταῦθα δύναται το

«Ὁμιλῶς εἰδέναι», ἢ δῦλον καὶ ἐκ τῶν εἰδῶν. — Τὰ μὲν τυραννίως, τὰ δ' ὑπερβαρῶς ζῶντες. Ἄπαντα γὰρ ἀνόμαλα καὶ ἀμετρα τὰ τῶν δούλων, εἰπάδεις, φρόεις, χιτραί, λύπαι, μαγαφροσύνην, μικροφροσύνην, ἀλλήλους διωδεχόμεναι, καὶ κομίζουσαι τὰς ἀνδραποδοσίας αὐτῶν ψυχάς. — Κανῶς.] Ἐξ Ἰσού τοῖς ἄλλοις. — Πελοπιῶς.] Ὡσπερ γὰρ τὸν ἐν Πελοπιῇ, τοῦτ' ἐστὶν ἰσονομίαν, καὶ μὴ τυραννίαν, βιούοντα. — Ἐξουζόμενοι δὲ πρὸς οὐτοὺς τοῖς βασιλείωσι.] Οὐκ ἔρθεῖς ὁ Σουδ. (Α, σελ. 768) εἰσηγήσατο τὸ χωρίον τοῦτο διὰ τοῦ, «ἀριθμίζουσι ἐν τοῖς βασιλείωσι σημαίνει γὰρ μᾶλλον τὸ ἀνυπερβαρῶς καὶ ἐπιβαρῶντες, ἢ, ὡς φησὶν Ἀρκεκρατ. (λίξ. Ἐξουζόμενοι) τὸ, ἐραμενοι. — Προκυλιουόμενοι.] Ἐνωρηγὸς ἢ μεταφορὰ, καὶ προσκύουσαι μάλιστα τῶν ἀνδραποδῶν βίαι· ἔρπει γὰρ βιάμεν οὐκ ἔμαθον, οὐδὲ μαθήσονται ποτε. — Καὶ πάντα τρόπον μικρὸν φρονεῖν μελετῶντες.] Σημαίωσαι, ὅτι οὐκ εἶπε, Μικρὸν φρονεῖντες, ἀλλὰ, Μικρὸν φρονεῖν μελετῶντες, ἐπεὶ οὐδὲ ὁ Σταγυρητικὸς φιλόσοφος, ἀνάξιον ἤγησατο σημαίωστος τὸ χωρίον. Ἐστὶ γὰρ ὑπερβαρῶς μᾶλλον τὸ μικρὸν φρονεῖν μαθήσοντας, τοῦτο καὶ ἡμίρην ἀκούοντες, καὶ ἐν τούτῳ ἠυμνοῦμενοι. «Μελετῶ (καὶ) ἡσύχιον», ἀσκεῖ, ἐπιμαλεῖται, ἠυμνοῦσεται. Μελετῶ «γὰρ, ἀσκήσις», καὶ, «Μελετητήριον... σχολεῖον». Ἵπποκρίτου δὲ παρῆμι ἢ τῆς λέξεως σημαίωσι, μάλιστα ἢ περὶ τοῦ προκαμίνου χωρίου κρίσις τοῦ Ἀριστοτέλους (Ἰταρικῆ, Γ, 1) ἀδελφῶν τῶν γραφάντων ἡμᾶρτηται, «Πάντα τρόπον μικρὸν φρονεῖν μελετῶντες· τὸ γὰρ Μελετῶν» ἸΥΕΙΝ τί ἐστι· εἰ γὰρ καὶ ἄλλῳσ τῶ, Μελετῶν μικρὸν φρονεῖν, πλείον τί βούλεται λέγειν τοῦ ἀπλοῦ, Μικρὸν φρονεῖν, ἀλλ' οὐ περὶ ἀξιώσεως ἢ ὁ λόγος τῆς φιλοσοφίας, πολλῶν δὲ μᾶλλον περὶ οὐ ἐκείνου λέγει, τοῦ Πρὸ ὀμμάτων ποιῶν διὰ τῶν μεταφορῶν. Μάλιστα οὐ ἀγρᾶφεν Ἀριστοτέλης, «... Τὸ γὰρ Μελετῶν ἸΣΚΕΙΝ τί ἐστι. — Καὶ δαιμόνα προσηγορεύοντες.] Θεοὺς γὰρ ἐκάλουν τοὺς βασιλεῖς οὐτῶν εἰ Πέρσαι. Διὸ καὶ Αἰσχύλος χωρὶν παραίτη τῶν ἐν τοῖς βασιλείωσι προκυλιουόμενων τούτων καλῶσεν λέγοντα πρὸς τὴν γυναικὰ Δαρειῶν, μητέρα δὲ Πέρσου (Περσ. 155),

Θεῦ μιν εὐνάταιρα Περσῶν, Θεοῦ δὲ καὶ μήτρα ἔβρις.

ΣΕΑ. 53. Ἐτέρου τοσούτου χρόνου.] Τούτ' ἐστὶ, μικρὸν ἑκακίδεκα ἀνωτέρω δὲ (σε. 51) Πεντεκαίδεκα μνηῶν, εἰρηκα. — Κισθῆν.] Ὁ Ἄρκεκρατ. Ὅρος Θράκιαν, εἰδέκαζε τὴν παρ' Ἰσοκράτει ταύτην Κισθῆν. ἢ ἐ μὲν Σουδ. Κισθῆν γράφει, ὁ δὲ Ἠσύχ. Κισθῆν, ἔρσι καὶ πόλιν Θράκιαν· λέγων. Στράβ. δὲ (σελ. 606) πόλιν Λαλιδῶν κατέναντι Ἀσσοῦ, οὐ μακρὴν ἀπέχουσαν Ἀδριατικῆς, Κισθῆν καλεῖ, ἔς καὶ ὁ Βυζάντιος Στεφανῆς (λίξ. Πῶσση) υπομνησάει. Ἄδελ· ὑποτέρην τούτων λέγει ἐνταῦθα ὁ Ἰσοκράτης· «πλὴν εἰ καὶ τις διαπίπτουσι τρίτην ἄλλη· Κισθῆν, νῆσον καὶ πόλιν ἐμῶντομον τὴν πρὸ τῆς Ἀσκίας, ὑπάρξει, ἢν ἡ συνάθεια ταυῶν Καλλιῶν καλεῖ, παρὰ τῶν Ἰταλῶν (Castel rosso) λαβοῦσα τούνομα. Ἀλλὰ ταύτην ὁ Καλλῶν, ὁ Δαμιῶν, καὶ ἕτεροι Γεωγράφοι, εἰς ἡμαρτημένους γραφῆς ἔλαβον τῆς παρὰ τῷ Στράβωνι (σελ. 606), ὡς εἰδῆσι τισι τῶν κριτικῶν. — Ἐπὶ τὸ πολὺ.] Παραίληφα τὸ ἀβρον εἰς ἀνηγρ. εἰς συνάθεια καὶ τὸ ἐμῶν. — Ἐπὶ θανάτῳ.] Ἐκ διεσφῶν. τοῦ Οὐελφίου, χαίρειν εἶσας τὸ παρὰ τοῖς· λοιπῆς τοῦ ἑλληνικῶν, Ἐπὶ θανάτῳ. Οὐδὲν γὰρ ἔστιν ἕτερον τὸ Συλλαβεῖν ἐπὶ θανάτῳ, ἢ, Συλλαβεῖν ἐφ' ὃ θνακῶσθαι. Ὡσπερ οὐν ἀδοκίμων τὸ φρονεῖν, Ἐφ' ὃ θνακῶσθαι, παραπλοῖως μάλιστα τῆ τῶν δοκίμων χρῆσι τὸ, Ἐπὶ θανάτῳ· ἄλλως τε καὶ Ἰσοκράτους· ὅπου εἰρηκότες ἀλλαχθῶ (Ἐλ. ἔγκ. 15) «Οὐδὲν δὲ εὐθυμότερον ζῶντας τῶν ἘΠΙ ΘΑΝΑΤῳ συναλημμένων» — Ποῖον δὲ χρόνον διαλαλοῦσιν οὐκ ἐπιβουλεύοντες· τοῖς Ἕλλησι.] Περιττῆ ἐνταῦθα ἡ ἀρνησις εἴτε τῶν γραφάντων ἀδελφῶν εἰς τὸ χωρίον εἰσφράσσα, εἴτε καὶ τοῦ Ρήτορος παρενεχθέντος ὑπὸ τῆ· κατὰ τῶν βαρβαρῶν ὀρηγῆς· ἐν γὰρ ταῖς τοιαύταις ἐρωτήσεσιν (αἱ πολὺ ἔχουσι τὸ κινῶντες καὶ ἐναγῶνισον) τότε χωρῶν ἔχει ἡ ἀρνησις, ἐταν ἡ ὑπονοουμένη ἀπόκρισις ἢ καταφατικῆ· ταύτης δ' ἀποφατικῆς οὐσης, εἰς ἀνάγκης ἀνευ ἀρνήσεως γίνεται ἡ ἐρώτησις. Οὐκ ἀσκηρῶ δὲ καὶ παραδείγματ' τὸ λεγόμενον περῶσαι, εἰς αὐτῷ τούτου τοῦ Πανηγ. λαβόντας, οὐκ ἀλλαχθῶν· εἰς, «Τίς ὄΥΚ εὐδαιμονήσας ἐπίλθεν;» ἢ ὀρηνηκῶς, διὰ τὴν ὑπο· οὐ μάλιστα καταφατικῆν ἀπόκρισιν, Ἐάντις

αὐθαρμείωντες ἀπέθανον. « Περὶ τίνος δι' ἡμῶν ΟΥΤΚ ἐξομαρτάνουσι ; » διὰ τὴν ἀπόκρισιν, Περὶ πάντας ἐξομαρτάνουσι. « Τι δ' ΟΥΤΚ ἔχθρον αὐτοῖς ἐστίν ; » διὰ τὴν ἀπόκρισιν, Πάντα ἔχθρα αὐτοῖς ἐστίν. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἐναντίου, « Πῶς χρὴ τὴν τοῦτον φίλιαν ἀγαπᾶν ; » ἀνευ ἀρνήσεως, δια τὴν ὑπερκευμένη μετ' ὀρνήσεως ἀπόκρισιν, Οὐδαμῶς χρὴ τὴν τοῦτον φίλιαν ἀγαπᾶν : εἰ γὰρ κλύδατο ὑποκρίναι καταρατικὴν ἀπόκρισιν, « Χρὴ τὴν τοῦτον φίλιαν ἀγαπᾶν » ἄρα μετ' ἀρνήσεως ἐρωτῆσαι « Πῶς ΟΥ χρὴ τὴν τοῦτον φίλιαν ἀγαπᾶν ; » ἰσοβάτως τοῖνον καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῆς ἀπαρίσεως εὐσεῖς ἀρνητικῆς, Οὐδένα χρόνον διαλαλοῦσιν ἐπιβουλιόντας, ἠρεῖαν ἢ ἐρώτησις εἶναι, « Τίνα δὲ χρόνον διαλαλοῦσιν ἐπιβουλιόντας ; » Οὐδαμῶς δι' ἀποδοκιμαζῶν καὶ αὐτὸς τὴν ἀρ-πιν, τοικύτην ἐπιπέσει θερασκίαν τῆς φράσεως ἀναλύων εἰς τὸ, Τίνα δὲ χρόνον διαλαλοῦσιν, καθ' ἑνὸς ἐπιβουλιώσαν. — Τὰ τῶν θεῶν εἶδη] Τὰ ἀγάλματα, περικροῦντες ἀνεπίνοι τὸν χρυσοῦν κίσμεν. Ἄλλων δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ Περὶ τῆς ἀντιθ. « Φουδιαν τὸν τὸ τῆς Ἀθηναίων ἐργασάμενον » σημαίνει δ' ἄλλως ἢ λέξις καὶ αὐτὰ τὰ ἱερά, τοῦτ' ἐστὶ τὸς καὶ τοῖς θεῶν : θεῶν καὶ, ἑδεις, καθ' ἡσύχιον εἰ ἱερεῖς, παρὰ τὴν, ἑδεις, εὐθείαν. — Ἰωνας] διερχόμενος περὶ τοῦ ὀνόματος : οὐ γὰρ τοῦς Ἰωνας, ἀλλ' ἀπλῶς τοῦς Ἑλλήνας ὁμοίως τὸν ὄνομα τοῦτον παραδεδόκασι δ, τε Λυκίωργος (Κατὰ Λαοκρ. ὤ) καὶ Διοδ. ὁ Σικελ. ΙΑ, κ'). « Ἄλλοι δὲ πιθανώτερον ὑποειρήσασιν τὸ ἐν τοῖς Ἰωσι συμβῆαι εἰς ἀπαντας ἀνεπαρῆσθαι τοῦς Ἑλλήνας ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. Ἄξιον δὲ καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτὴν ἀναγράφαι. ἔχει δὲ οὕτως. « Οὐ ποτὶςμαί περὶ « πλείονες τὸ ζῆν τοῦς ἐλευθέρους, οὐδὲ καταλείψαι τοῦς ἡγεμόνας, εὐτε ζώντας, εὐτε ἀπο- « θανόντας, ἀλλὰ τοῦς ἐν τῆραχχ τελευτήσαντας τῶν συμμαχῶν ἀπαντας θαῖφοι : καὶ κρατῆσας « τῆ πολέμου τοῦς βαρβάρους, τῶν μὲν μαχεσάμενον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πόλεον εὐδαίμων ἀνά- « ρτατον ποιήσω, τὰς δὲ τὰ τοῦ βαρβαρίου προσιόμενας ἀπάσαι δεκαπέσω : ΚΑΙ ΤῶΝ ἸΕΡῶΝ « ΤῶΝ ΕΚΜΠΡΗΣΘΕΝΤῶΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΑΘΕΝΤῶΝ ΥΠὸ ΤῶΝ ΒΑΡΒΑΡῶΝ ΟΥΔΕΝ « ΑΝΟΙΚΟΜΩΘΗΣΙ ΠΑΝΤΑΧΑΣΙΝ, ΑΛΛ' ὙΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟῖΣ ΕΠΗΓΙΝΟΜΕΝΟῖΣ ΕΙΣΩΣ « ΚΑΤΑΛΕΠΗΣΘΑΙ ΤΗΣ ΤῶΝ ΒΑΡΒΑΡῶΝ ΑΣΕΒΕΙΑΣ ». — Εἰ τις τίνος.] Ἐξ ἑτέρων διερω- « τῶς (Σχη. εἰς τὸν Ἠρόδοτ. Ε. ρβ'), ἦν περιέληρα καὶ ὁ Αἰγύ. ἀντι τοῦ, Εἰ τίνος. — Ὅμοιον.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγ. ἀντι τοῦ, ὄθεν. — Τοῖς δ' ἡπειρώταις] Τοῖς Περσῶν. — Χρηματίζων.] Περὶ τῶν κεινῶν διαλέγεσθαι (ἔπιθε τὰς εἰς τὸν Ἠλιόδ. σχη. Β, σελ. 347). — Εἰ τις ἐπιχρηματεύεται Πέρσους] Εἰ τις περὶ φίλιας καὶ διαλλαγῶν κήρυκας πέμπει πρὸς τὰς Πέρσους, καθὰ ἐξαγορεύει ὁ Ἄρποκρατ. (λεξ. Ἐπιχρηματεῖα). Δοδακαλικὸν δὲ τὸ χωρίον : ἐκ τούτου γὰρ μαθεῖν ἔστιν ἐπε τοῦς περὶ τῶν κοινῶν συλλόγους ἄρας τὰς κατὰ τῶν Περσῶν προσοφελίζονται δεῖν ὄφθησαν. Διὸ καὶ ὁ χαριστικὸς ἡρσιφάνης τὰ ἐν τοῖς ἀστρον. συλλόγους γινόμενα εἰς τὸν κατ' Εὐριπίδου γυναικίον συλλογον παραδέσσει μετῆνεργε (Θετμοφ. 335),

Εἰ τις ἐπιβουλεύει τι τῷ δήμῳ κακῶν
 Τῶ τῶν γυναικῶν, ἢ ἰσικρηματεύεται
 Εὐριπίδῃ, Μελίτις τ', ἐπὶ βλάβῃ τῆν.

Γαλιῶν δ' ἂν ἐπιχρηματεύεται τὸ διαμαίνει τὰς ἐν τοῖς συλλόγους ἄρας τούτας ἀρχὴ τῶν Ἰσοκράτους χρόνον, ὅπως Ἀθηναῖοι συνεμάχων τοῖς Πέρσους κατὰ Λακιοδαιμονίον, εἰ μὴ καὶ ἐφ' ἡμῶν πολλά τοιαῦτα παρὰ πολλοῖς πάλαι καταλειόμενα ἰθὺν ὑπομνήματα καὶ σημεῖα ἐπέλετο μάταια — Εὐμολιπίδαι δὲ καὶ Κήρυκας] Περὶ τούτων ἐπιθε τὸν Ἠσύχ. (λεξ. Εὐμολιπίδαι) καὶ τὸν Ἄρποκρατ. (λεξ. Κήρυκας).

ΣΒΑ. 54. Ἐν τε τοῖς τῆς μουσικῆς ἀθλοῖς.] Γραπτῶν εἶναι ἠγήσατο ὁ Μόρως, Ἐν τε τοῖς μουσικῆς ἀθλοῖς, ἀνευ τοῦ θαλακκοῦ ἄρθρου : ἐγὼ γὰρ μέντοι, εἰ διερωτῆσεως χρῆζειν ἠγούμεν τὸ χωρίον, ἔγραψον ἂν, Ἐν τε τοῖς μουσικῆς ἀθλοῖς. Ἀθλοῦ δὲ Μουσικῶς, ἢ Μουσικῆς, λέγεται τοῦς περὶ τὰς κομφῶδας, τραγωδίας, καὶ τὰς ἄλλας ἐλευθέρους τέχνας, ἀγῶνάς τε καὶ ἐπιπέσεις : « Μουσικῆν (φῆσιν ὁ Πύθιος), πάσαν τέχνην, εἰ ἄττικαί » — Ἐκατόμωτος.] Ἐν τῷ ἐμοῦ ἀντιγ. καὶ τῶν τῶν ἀργαίων ἐπέλετο. Ἐκατόμωτος, φησὶ καὶ διὰ τοῦ ὦ, παρὰ δὲ τῷ Ἄρποκρ.

(σελ. 142, 167, 194) Ἐκάτομος, καὶ Ἐκατόμος. — Ὁρμητρίων.] Πόλις, ἢ τόπος ὠχυρωμένως ἐστὶ τὸ Ὁρμητρίον, περιέχον ἀπαντα τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαῖα, θέν ὀρμητῶν κατὰ τὸν πολεμίων, καὶ εἰς ἐν ἀναχωρεῖν ἀσφαλῶς· ἔστιν, ὅτι δεῖται καλεῖται διὰ τοῦτο *Place d'armes* τῆ τῶν Γάλλων φωνῇ — [Ἐπὶ τοῖς ἐνταῦθα ἐρρωμένους εἶναι.] Ἐπὶ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν ἐρρωμένων ἐκ τῶν περὶ τὴν ἕπειρον νήσων, εἰς Ἄροδος, Σάμου, καὶ Χίου. — Προέμενοι.] Καταλιπόντες, τούτους μὴ βοηθήσαντες ἐν καιρῷ: ὅπερ ἂν ἐγένετο, εἰ πρότεροι διέβαινον εἰς τὴν Ἰόικον. — Ἐν μέτρῃ.] Ἐν μὲν ἕτερον, καὶ μὴ πᾶν ἅμα.

ΣΕΑ. 55. Ὅτι δεῖ μὴ περιμένειν.] Τούτῳ δὲ καὶ οἱ ἄριστοι Γάλλοι πεποιθήσαντες οὐ πολὺς χρόνος ἐξ εὐ. — Ὁ βουλευθέντες.] Ἐξ ἀντιγ. ἐν εἰς καὶ τούτων, ἀντί τοῦ, Ἦν βουλευθέντες: οὐ γὰρ πρὸς τὸ, ἀνομιμῶν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ὑπονοούμενον ἐκ τοῦ προηγουμένου ἐναρθρον ἀπαρέματον, Τὸ διαβουλεύεται, ἀναφέρεται. — Στρατείαν.] Ἐξ ἐτέρων διορθῶς. ἀντί τοῦ, Στρατείαν. — Πλείων.] Ἐκ διορθῶς. Οὐλοφίον, ἀντί τοῦ, Πλείων — Ἐπικουρεῖν.] Ἀπολύτως ἐνταῦθα, καὶ ὡσπερ ἀνὲν εὐδότερου, ἐκληπτόν, καθάπερ ἐξήλαθε καὶ Λάγ. τὸ, Ἐπικουρεῖν, ἀντί τοῦ, Ἐπίκουρον γινώσκειν, μισθὸν ἐτέρους στρατεύεσθαι, τοῖς μὴ προσέκειται δηλονότι: ὅπερ, *Etre à le solde d'une nation étrangère*, φράσις ἂν ἀνὴρ Γαλάτας. Τί δὲ διαφέρει Συμμάχου ὁ Ἐπίκουρος διδασκίται σε Ἀρμῶνας. — Ταῖς συμφοραῖς, ταῖς ὑπὸ τῶν ποικιῶν συγκινηθείαις.] Ταῖς τραγωδίαις. — Ἄλλ' οὐν τοῦς γε λόγους.] Ἐμμενίστατο Ἀρκεύργης (κατὰ Λεωκρ. § 21) τὸ χωρίον εἰπὼν, «Καὶ μοι δοκοῦσι τῶν ἀρχαίων τινὲς ποικιῶν, ὡσπερ χρηστέως γράψαντες τοῖς ἐπιγενομένοις τάδε τὰ ἰαχθεῖα καταλιπῶν.» — Τοῖς τῶν πολιτικῶν ἐξιστακοῖς.] Τοῖς ἀποστρατευμένοις τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ τὸν ἰδιωτικῶν βίον προελόμενοις.

ΣΕΑ. 56. Ἀπαλλαγόμεθα.] Οὕτως αἱ πλείους τῶν ἐκδῶς. ἀντί τοῦ Ἀπαλλαγώμεθα. Οὐ γὰρ διαλυόμεθα τῶς πόλεμος, ἀλλ' ἀναβαλλόμεθα.] Καὶ τούτου τοῦ χωρίου, ὡς καλοῦ, μέμνηται Ἄριστος. (Ῥητορ. Γ, 1.) — Ἐκ ποδῶν.] Οὕτως ὀρθῶς τὸ ἐμὲν ἀντιγ. καὶ οὐκ ἐπιφρηματικῶς, Ἐκποδῶν. — Πρὶν ἂν καὶ τὰς φίλους.] Πρὶν ἂν τοῖς αὐτοῖς ἀλλήλους ἠγησώμεθα φίλους καὶ πολέμιους. Σημειώσαι δὲ τὸ, Κινδύνους, προδηλωῶς ἀντί τοῦ, Πολέμους. — Ὅπως ὡς τάχιστα τὸν ἐνθῆνδρα ποίμειν εἰς τὴν ἕπειρον διοριεῦμεν.] Ἐπιλάβοι τις ἀντὶ τὸν Ἰουκράτην γι' γραφῆναι, ὅπως ὡς τάχιστα τὸν πόλεμον ἐνθῆνδρα εἰς τὴν κ.τ.λ. ἀλλ' ὅμως τὸ, Ἐνθῆνδρα, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἴσον δύναται τῷ, Ἐνταῦθα, εἶεν καὶ ἐν τοῖσδε τοῖς Εὐριπίδου (Βακχ. 48),

..... Εἰς δ' ἄλλων χθόνα,
Τῶνθῆνδρα θέμενος εὐ, μεταστῶ πύλα.

Τὸ δὲ, Διοριεῦμεν, ἐστὶν ἀφοριεῦμεν, καὶ μακρὰ ἀφ' ἡμῶν ποιήσομεν. — Ἦς μόνος γ' ἂν κ.τ.λ.] Κελῶς ποιεῖντες δ, τε Στέφανος καὶ ὁ Λόγγος παραλήψαντες τὴν Οὐλοφίον διορθῶν, ἀντί τοῦ, Ἦς μόνος δ' ἂν. Ὁ νεῦς, ἵνα τούτο γινῶν μόνον ἀπολαύσομεν ἀγαθὸν ἐκ τῶν πρὸς ἀλλήλους πολέμων, ἐάν ἡμῶν δεῖται ταῖς ἐξ αὐτῶν προσηνθεῖσαις ἡμῶν ἑμπερίας χρῆσασθαι πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα. Τὸ δὲ, Ἐκ τῶν κινδύνων, ἐντελῶς ἐνταῦθα εἰρηται, ἐν πλείονι χρόνῳ ἔντος τοῦ κατ' ἔλλειψιν, Ἀπολαύσει τινός. Ἐνθῆνδρα μῆνται, καὶ τῶν ἀντιγραφῶντων ἀδελφικῶς παρεσθῆναι τὴν πρῶτον, ὡς ὑπελάθειν ὁ Οὐλοφίον. — Στρατείαν.] Ἐξ ἐτέρ. διορθ. ἀντί τοῦ, Στρατείαν. — Ὁμολογίας.] Τὰς συνθήκας λέγει, καίπερ διαφεροῦσαν τῶν λέξεων: Ὁμολογίας μὲν γὰρ εἶναι, αἱ διὰ λόγων συμβάσεις: Συνθήκαι δὲ, αἱ ἐγγράφοι ὁμολογίας, ὡς οἱ Γαλάται *Traité de paix* καλοῦσι. Καθ' ἡμᾶς δὲ νῦν Ὁμολογία καλεῖται τὸ ὑπὸ τοῦ δανειζομένου τῷ δανειστῇ διδόμενον γραμματεῖον, ἐν ᾧ διορίζεται τὸ δανειζόμενον, ὁ τόκος ἐφ' ᾧ ἰδανείσθη, καὶ ἡ τῆς ἀποδόσεως προθεσμία. Καὶ ἐστὶ τούτου παρασχέσθαι παραδειγμα ἐκ τοῦ Δημοσθένους ἐν ἀρχῇ τοῦ κατὰ Λικουσοδώρου λόγου, «Λαθῶν γὰρ [ὁ δανειζόμενος] ἀργύριον φανερόν, καὶ ὁμολογούμενον, ἐν γραμματεῖδι ὡς ἰσχυροῦς ἰονεμένη, καὶ βιβλιδίῳ μικρῷ πάνυ, τὴν ΟΜΟΛΟΓΙΑΝ καταλίπειν τοῦ ποιήσαντα τὰ δίκαια. — Ὡς ὁ μὲν.] Τὸ, Ὡς, ἀντί τοῦ, Ἦς, πλεονάζοντος τοῦ συνδέει. Ἐνίοτε δὲ καὶ ὄλιν τῷ, Ὡς, πλεονάζει εἶεν ἐν τῷ Ἀρχιδάμῳ (σελ.

89), «Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀποδειχθῆναι ὅτι τοὺς μὲν προεσθιότερους περὶ ἀπάντων εἰδέναι τὸ «βέλτερον». — Ἄ δι' αἰσχρῶν φέρει... ταῦτα δὲ καὶ κατὰ χώραν μίμνει.] Προεσθίκα τὸν, Καί, ἐκ τοῦ ἑμοῦ ἀντιγράφου, ἀναφερόμενον πρὸς τὸν ἐπαγόμενον ἕτερον, Καί, ὡς αἰ εἶλεγεν, Ὁ μόνον ἐν ταῖς ἐρήμιας μίμνει (τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ κατὰ χώραν), ἀλλὰ καὶ ἐπικυροῦμεν ἡμῖς πάντα τῷ διαφυλάττειν αὐτά. Ὁρα δὲ μὴ περιττὸν νομίσας τὸν δευτέρου, Δὲ, τρέψας εἰς τὸν, Γί, καθὰ Λαγίως ἐπίσει, παρηνσκοντι πιουθεὶ τῷ Μόρφ. Ἰθὺς γὰρ ἐστὶ τοῖς ῥήτορις ἐπιαναλαμβάνειν αὐτὸν, ἔταν πολλὰ ἢ τὰ μεταξὺ, ἄλλως τε καὶ ἔταν ἀνταποδοσις ἀντωνομίας πρὸς ἀντωνομίαν ἢ ἄρθρον, ἢ ἐπιρροήματος πρὸς ἐπιρροήμα γίνεσθαι. Αὐτίκα ἐν ἀρχῇ τοῦ Ξουσιρίδου (σελ. 163) εὐρήσεις, «Ἄ Δ' ἐν τῷ περὶ δυναιμῶν ἀν' ἐναργετηθαί σε, ΤΑΥΤΑ Δ' ἐπίθην». Ταῦτο δὲ τοῦτο πάσχι καὶ ἐ, Μίν, σύνδεσμοι εἰν (σελ. 115), «Παρ' ΟἷΣ ΜΕΝ γὰρ μήτε «φυλακῆ, μήτε ζημία... παρὰ ΤΟΥΤΟΙΣ ΜΕΝ διαφθεῖρεσθαι καὶ τὰς ἐπεικείας τῶν φύσεων: «ὉΠΟΥ ΔΕ μήτε λαθεῖν τοῖς ἀδικουσι ῥάδιον ἐστὶ... ἘΝΤΑΥΘΑ Δ' ἐξήταλους γίνεσθαι τὰς «κακικθείας». — Πάντ' αὐτοὶ κύρια πιουθῆναι.] Ἐτραψά τὸ, Αὐτά, εἰς τὸ, Αὐτοί, οὕτως εἰκάσκατος τοῦ Μόρφου.

ΣΕΑ. 57. Ταύτην τὴν τιμὴν.] Προεσθίκα τὸν ἀντων. εἰς ἀπαρτισμὸν τοῦ λόγου, εἰ ἕτερου παραπλησίου χωρίου τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ περὶ δυναιμῶν λόγου (γ' σελ.). — Τῆς ὑπὸ τῷ κόσμῳ κειμένης.] Κόσμον ἐνταῦθα τοῦ Ὀυρανοῦ λέγει, ἐκ τῶν κατ' αὐτὸν φυσιολογησάντων λαθὼν τυθόμενα: ἢ ὅλον ἐκ τῶν Ξουσιρίδου ἀπομνημονεμάτων (Α, α, 11). Το δὲ, Κειμένης, φέρεται καὶ ἐν τῷ ἑμοῦ ἀντιγράφῳ: λείπει δὲ ἐν τῷ Ὀυρανοῦ καὶ ἄλλαις πῖσι ἐκδόσει. — Λίγα τετρακμίνης.] Τὴν γὰρ Αὐθὺν εἰ ἀρχαίαι, οὐ τρίτον μέρος τῆς οἰκουμένης ἐνόμιζον, ἀλλὰ τῆ Ἐθρῶπῳ προεσθιόμεν εἰς πλείους: εἰσι δ' εἰ καὶ τῆς Ἀσίας μέρος ὑπελάμβανον εἶναι. — Ὡσπερ πρὸς τὸν Δία τὴν χώραν γεμίσαντες.] Διγίνεσθαι τὸν περὶ Διὸς μῦθον: Ζεὺς γὰρ, καὶ Ἡσσιδῶν, καὶ Πλούτων, μετὰ τὸ κρατῆσαι τῶν τιτάνων, δικαιοκροῦνται περὶ τῆς ἀρχῆς: καὶ λαγαίνει Ζεὺς μὲν τὴν ἐν οὐρανῷ δυνασίαν, Ἡσσιδῶν δὲ, τὴν ἐν θαλάσῳ, Πλούτων δὲ, τὴν ἐν ἔθρῳ, καθὰ φησιν Ἀπολλῶδωρος. Τὴν δὲ γῆν συν τῷ Ὀλυμπε κοινῇ τοῖς τριῶν μίμνει παραδίδωκεν Ὀμπρος (Διάδ. Ο, 193). Εἰκὸς δὲ τὸν Ἰσοκράτην, ἔτα ταῦτα ἔλεγε, κάκεινον μνησθῆναι, ὄν ἐπὶ τοῖς Ἕλληνας μύλων κρατούμεθα ἔλεγεν ὁ Ξέρξης, «Γῆν τε τὴν Περσίδα ἀποδίδόμεν τῷ Διὶ αἰθέρι ἐμυρρίσασθαι καθὰ ἰσθρῶκεν Πρῶδ. (Ζ, η, 3). — Κοινῶς.] Τοῖς ἀπασί τοῖς Ἕλλησι κοινῶς, εἰν ἦν τὸ Ὀλυμπισί (Θουκιδ. Ε, μ'). — Πολὺ κάλλιον τρόποιον... ἐσθρῶκεσιν.] Ἐτραμῶσατο ἄρισ. (Ρατ Γ, ε) καὶ τοῦτο τὸ χωρίον, ὡς ἄριστάκα κατασκευασμένον. — Τὸν γεγενημένον.] Ὁ Οὐλφ. οὐ δεόντως διώρθωκε, γράφω, τῶν γε γεγενημένων: λείπει γὰρ ὁ σύνδ. ἐκ τῶν ἀντιγ. ἄλλων τε καὶ τοῦ ἑμοῦ. — Ἀψόμοιθα καὶ... διωρθώμοιθα.] Οὕτω καθ' ὀριστικὴν τὰ ἀντιγ. ἐν εἰς καὶ τοῦμόν: ὁ Στφρ. μετὰ τοῦ Οὐλφ. Ἀψόμοιθα, καὶ... διωρθώμοιθα. — Γενομένους.] Ὅτι τὸ ἐμὸν ἀντιγ. ὡς διώρθου πάλαι ὁ Οὐλφ. ἀντὶ τοῦ Γεγομένου. — Θεωρῆξ μάλλον ἢ κρατεῖξ.] Ἐτραψά τὸ, Στρατιῆ, εἰς τὸ, Στρατεῖαι: τὸ δὲ Θεωρῆξ ἐνταῦθα σημαίνει Πομπῆ, οἷας εἰώθεισαν πέμπειν εἰς τὰς πανηγύρεις. — Ἐξῆσαι γὰρ ἀν.] Τὸν δυνατικόν, ὁ Οὐλφ. εἰς τὸ, Αὐτῶν, τρέπειν παραινῶ: ἀγῶ δὲ καὶ διαγράφειν ἕλωρ οὐκ ἀνώνομαι, εἶμαι καὶ αὐθὲς ἐκδοῦναι Ἰσοκράτην ἐγγίνετο. — Πόλλαχῃ.] Οὕτω γράφειν προέθην, ἀνὶ τοῦ, Πόλλαχῃ, διὰ τὸ ἐπαγόμενον, Ἀσγίζόμενος. Εἰθ δ' ἀν τοῦτο, Κατὰ πολλὰς τρόπους διανοοῦμενος καὶ σκοπιῶν. Το μὲν γὰρ, Πόλλαχῃ, τοπικόν ἐστι μόνον: τὸ δὲ, Πόλλαχῃ, καὶ τοπικῶς, καὶ τροπικῶς ἔχει νοεῖσθαι. Ἰσθρῶν δὲ ἐστὶ καὶ Οὐλφῶς ἐν ταῖς σημειώσεσι, Πόλλαχῃ ἔγραψεν, οὐδὲν γε μὴν περὶ τούτου διορισάμενος, ὡς ἀθῆλον εἶναι, εἴτε προεσθιόμενος οὕτως ἔγραψεν, εἴτε ἀμαρτηθεῖσθαι τοῖς τυπαγραφοῖς τὴν γραφὴν περιέβλεψε.

ΣΕΑ. 58. Ἀλλὰ μετρίως τούτω τῷ πράγματι χρωμένους.] Ποῖο πράγματι; ἄλλοι γὰρ ἄλλως ἐξηγήσαντο τὸ χωρίον, εἰ μὲν, τοῖς μετρίως τῷ πολέμῳ χρωμένους, εἰ δὲ, τῇ ἀνδρείᾳ, εἰ πλείους δὲ, τῷ φθόνῳ, ἐκδιεξάμενοι. Ἐστὶ δ' οὐδὲ τούτων, ἀλλὰ, τοῖς μετρίως τῇ ἀνδρείᾳ χρωμένους, τουτέστι τοῖς μὲν παντάσῃσι ἀνάνδρους, μὴτ' αὐ καθ' ὑπερβολὴν θρασεῖς. Ὑπονοεῖται γὰρ τὸ, Ἀνδρία, ἐκ τοῦ προσηγαμένου, ἀνάνδρους, ἵναρ οὐδὲν ἐστὶν ἕτερον ἢ, Ἄνευ ἀνδρίας, εἰ γι πᾶν ἐπιρροήμα γνήσιον εἰς πρόθεσιν καὶ τὸ συσχετῶν ὄνομα πίφουκεν ἀναλύεσθαι. Ἐκδηῖ ἕτερον δὲ γνήσιον

τὸ λεγόμενον ἑτέρου χειρίου (σελ. 90) παραθεῖται, « Τίς μὲν ἀνάνδρους διακειμένους, ἀλλὰ καὶ κατὰ μικρὸν ἀρετῆς ἀντιποιουμένους ». Ἀρετὴν γὰρ ἐκεῖ καλεῖ τὴν ἀνδρίαν, ἀντί δὲ τοῦ, Μειρίας, τῷ Κατὰ μικρὸν ἐχρήσατο. — Περιδεχόμενοι.] Πρὸ ὁμμάτων ποιεῖ τὸ λεγόμενον ἢ μεταφορὰ: εὐχ ἀπλῶς κικτημένοι, ἀλλ' ὡς ἰσθῆτα ἡμισυαίμαίνους τὴν δυναστείαν, καὶ πανταχῶθεν ὑπ' αὐτῆς σκεπομένοις. Εἰσηγήσατο δὲ πρῶτος Ὅμηρος τὸ τοιοῦτον εἶδος τοῦ λόγου, Ἐπιειμένον ἀνακιδίην (Ἰλιάδ. Α, 149) ἐκφράσας τὸν ἀνακιδίστατον, τευτίτι τὸν οὐ μόνον τῷ προσώπῳ, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν ἄλλο τῷ σώματι ἐπιδεικνόμενον τὴν ἀναίδειαν, καὶ αἰονί περιβόλκων αὐτὴν φέροντα, καὶ Ἐπιειμένον ἀλλήν (Ἰλιάδ. Η, 164), τὸν ἀλχημώτατον. Συστημῶσθε δὲ τὰ τοιαῦτα διὰ τοὺς ἀπειροκάλως ἑλληνίζοντας: ἔπιερ γὰρ χρῆ (ὡσπερ εὖν καὶ χρῆ) τὰ τῶν ἀρχαίων μιμῆσθαι, μετανεκτίων τὰ παρ' ἐκείνους καλὰ εἰς τὴν ἐπιχωριζούσαν νῦν φωνὴν, καὶ καλλύνειν αὐτὴν καὶ ῥυθμίζειν ἐπὶ τὸ βέλτιον σπουδασίον. Τί γὰρ κοιλίαι λέγοντας ἢ γράφοντας, καὶ ἡμᾶς φῆσαι, « Ἐνδυμένους ἀναισχυντίαν, δύναμιν, ἀνδρίαν κ. τ. λ. = ἀλλως τε καὶ ὅτε ἀνάγκη τὸν λόγον διαῖραι ἐπὶ τὸ σημαντικόν τε καὶ ἐντονώτερον: Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ προσκοτικῶς μιμῆσθαι: τὸ δὲ, μηδενὸς ἐπιείγοντος, ἡμαρτημένους ἑλληνίζειν, ἀναισθητικῶν τὸν μιμῶμενον κατελέγγει. — Ἐπιθυμησάντων.] Ἐξ ἀντιγ. (οἷς συνάδει καὶ τούμῳ) οἱ πρὸ ἡμοῦ, ἀντί τοῦ, Ἐπιθυμησάντων. — Ἡ νῖος, ἢ Παλαιός.] Σημαίωσαι, τὸ Παλαιός, ἐφ' ἡλικίας ἀντί τοῦ, Πρεσβύτερος, ἢ Γέρον, κατὰ τὸ Ὀμηρικόν (Ἰλιάδ. Ε, 108).

Ἡ νῖος, ἢ παλαιός.

Ἡ δὲ πλείων χρῆσις ἐπὶ τοῦ, Ἀρχαίου, πράγματος ἢ προσώπου, ἢ ἐπὶ τοῦ τριβέντος τῷ χρόνῳ πράγματις, καθὰ καὶ ἐν τῇ συνθήπῃ φαίνεται. Οἱ παλαιῖ, τῖος μακρῶ πρὸ ἡμῶν γεγονότας, καὶ, Τὸν παλαιὸν καιρὸν, καὶ, Παλαιὸν φόρεμα (ὃ καὶ Καταλυμένον), τὸ τετριμμένον δηλονότι καὶ καταλειμμένον ὑπὸ τοῦ χρόνου. Καὶ ὡσπερ ὁ Ἀρχαίος ἰδύλου μεταφορικῶς καὶ τὸν εὐθῆ, ἢ ἀδελφρον, παραπλησίως καὶ ὁ Παλαιός τὸν συνώνυμος λεγόμενον ἄφρονα ἐσημαίνει ἔστιν ὅτι, ἀπὸ τοῦ παρεπομένου δηλονότι τῇ προσουτικῇ ἡλικίᾳ τῆς διανοίας ἀβρωστικῆτος. Διὸ καὶ Ἡσού, λέγει, « Παλαιός, ὃ τῆς φρεσίν ἐξεφθαρμένος ἦδη, ἄφρων, ὃ καὶ ἡλίθιος»: καὶ αὐτῆς, τῇ Λακωνικῶν διαλέκτῳ, « Παλαιός, μαρς», εὐ χρῆσις παρὰ Ἀριστοφάνει (Αἰσιστ. 988). Ἐκ δὲ τούτου τοῦ μεταφορικῶ, Παλαιός, ὅπερ ἰσθῆται, μονοφθογίζοντες καὶ προπαροξύνοντες, προέφερον, Πάλως, ὡς φωνῆν Εὐσθῆτος (Ἰλιάδ. Α, σελ. 28), παρέπλεσαν ἢ παρ' ἡμῶν συνάθεια τὸ, Παλαθός, ἢ, Παλαυός, καθὰ καὶ παρὰ τὸ Ἄττικόν, Κάω, τὸ Καῶς (Σημ. Ἡλιοδ. σελ. 23), παρεθέσει τοῦ Δίγαμμα, ὅπερ ἄλλοις ἄλλως προέφεροτο. Οὐ μόνον γὰρ τῷ υ, καὶ τῷ β, ἀλλ' ἐνίστι καὶ αὐτῷ τῷ γ, ἰσοδυναμεῖ, ἢ ἄλλῳ ἐκ τοῦ παρ' ἡμῶν, Κλαίω, καὶ Κλέγω, Ηταιῶς, καὶ Ητῆγω, καὶ τοῦ Καίω, ὅπερ οὐ μόνον Καῶς, παρὰ τὸ τῶν Ἄττικῶν, Κάω, ὡς ἔφαμεν, ἀλλὰ καὶ Κέγω, παρὰ τὸ Ὀμηρικόν Κείω, εὐ θηματικώτερον τὸ ἀχρησρον, Κέω, Πολλάκις δὲ καὶ διπλασιμὸν τὸ Δίγαμμα διπλῆ προφορᾷ, ὡς ἐστὶ τὸ Καῶγω (παρὰ τὸ, Κάω), τὸ Χαῶω καὶ Χαῶγω, ὅπερ οἱ παλαιοί, Χναῶς, ἔλεγον (παρὰ τὸ Χάω), καὶ πολλὰ τῶν εἰς ἔδω ῥημάτων ἀπὸ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἰς ἔδω (Προδ. Ἐλ. Βιβλ. σελ. 332, 357), εἰς, Στερέω καὶ Στερέγω, Τελεῶω καὶ Τελεῶγω, Τυρανέωω καὶ Τυρανέωγω κ. τ. λ. παρὰ τὸ, Στερέω, Τελεῶ, Τυρανέω. Ἐστὶ δὲ τοῦ τοιοῦτου διπλασιασμοῦ παράδειγμα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ, Φεῦγω: εἰς γὰρ οὐ μόνον τῇ σημασίᾳ, ὡσπερ καὶ ἐστὶ, ἀλλὰ καὶ τῇ θηματικῇ, ταῦτον εἶναι τῷ παρ' Ὀμήρῳ Φεῖω (ὅστις ὁ τὴν φυγὴν κυρίως σημαίνων Φεῖος), παρὰ τὸ Φεῖω, ὅπερ οἱ μεταγενεστέροι εἰς τὸ διὰ τοῦ διπλαῦ Δίγαμμα, Φεῦγω, μεταποίησαν. Ταῦτῶν εὖν ἐστὶ καὶ τῷ, Παλαίω, τὸ, Παλαυός, ἢ, Παλαθός: οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἢ γραφῆ, ἄλλως τε καὶ παρ' ἡμῶν, παρ' οἷς ἢ αὐ διφθογίως πρὸ τῶν φωνηέντων ἀπάντων, καὶ τῶν συμφώνων ἐνίων, τὸν αὐτὸν ἔχει φθόγιον τῇ αὐτῇ συλλαβῇ. Ἐστημῶσθε δὲ ταῦτα διὰ μακρῶν, ἰν' (ὃ πολλὰκις ἔρχεται) ἐπιδειχθῆ κέντεσθαι τὸ χρήσιμον τῆς παρ' ἡμῶν συνήθους φωνῆς, εἰς εὐχερεστῆραν σῆμασις τῆς ἀρχαίας, πρὸς δὲ καὶ διασώσασθαι τῶν εὐκ ἐλιγλάκις ἡμαρτημένων τοῖς ἀντιγράψαι τὰ

τῶν παλαιῶν. Αὐτίκα παρ' Ἑσυχίου ἐληλύθει κείμενον αὐτὸ τοῦτο τὸ ἡμίτερον, Παλαιός, οὐ μόνον διὰ τὴν διαφορὰν τοῦ Δίγαμμα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν κακὴν γραφὴν: φησὶ γὰρ ὁ Λεξικογράφος, « Σιαλοπάλλαχος, ὁ παραλλῆλος καὶ ἀνόπτος », ὃ τις τῶν κριτικῶν εἰς τὸ, Σιαλοπάλλακος, τρέπειν παρῆναι, παρὰ τὸ, Πάλληξ, ὑπολαβῶν συντεθείσθαι τοῦνομα, οὐκ ὀρθῶς. Ἄποψη γὰρ εἰς διόρθωσιν τοῦ χωρίου τὸ δι' ἑνὸς λ γράφειν. Σιαλοπάλλαχος, ἐν ᾗ παρὰ τὸ, Σιάλος, ᾗ, Σιάλλος, παρ' ὃ ἡ συνθήκη ἐξελεύσασα τὸ δεύτερον ροιχεῖον ἱποκίσει τὸν Σαλὸν (Γαλιαιεῖ Σοτ, Imbécille), καὶ τὸν Σαλιάρην (Γαλιαιεῖ Bavard), καὶ τὸ, Παλαιός, ὃ εἰ μὴν ἀρχαίως ἔλεγον, Παλαγός, ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ, Μωρὸς, ἡμεῖς δὲ, Παλαβός, ᾗ, Παλαυός. — Φήμεν δὲ καὶ μνήμην καὶ δοῶσαν κ. τ. λ.] Σημείωσαι, ὃ καὶ ὁ ἄριστος τῶν τοιούτων κριτῆς Ἀριστοτέλης (Ῥήτορ. Γ, ζ, §. 11) ἐσημείωσατο, καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ.) ἐδηλώσαμεν, τὸ πομπικὸν καὶ ἐναγωνίον τῆς λέξεως, τῇ τῶν συνδέσμων ἐπαλληλίᾳ ἄριστα τῷ Ῥήτορι κατασκευασθῆναι. — Πρὸς Ἀλέξανδρον.] Τὸν Πριάμου. — Τὸς ἑλικ Ἰσίας.] Τινὰ τῶν ἀντιγρ. Τὸς τῆς ἑλικ Ἰσίας: Οὐλόφου δὲ παραινὶ γράφειν, Τὸς ἑλικ τῆς Ἰσίας. — Τῶν ποιῶν δυναμῶν.] Τῶν ποικτῶν. — Τῶν λέγειν ἐπισημαίνων.] Τῶν λογογράφων. — Διακομισάμεν.] Περθῆσαντες μετακομίσασαμεν τὸν πλεῖστον τῆς Ἰσίας εἰς τὴν Εὐρώπην. Καὶ σημείωσαι ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ, Διακομιζῶ, ἢ συνθήκη ἐκτρίψασα εἰς τὸ, Διακομιζῶ, ἐπὶ τοῦ πολέμου, ἢ ἀλλωπεως, διαρπάζειν τὰλλότρια, τίταχε: ταύτης δὲ τῆς σημασίας τὴν χρῆσιν οὐδὲ οἱ Ἀρχαῖοι ὄλωσ ἠγνόκωσαν: τὸ γὰρ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφ. 1248),

Πολλά δὴ διεκμίσεις σὺ τε κάγω,

οὐδὲν ἕτερον σημαίνει: ἢ τὸ ἐν τῇ συνθήκᾳ, Πολλά ἐδιαγομίσασαμεν σοὶ κ' ἐγώ. Ἐχρήσαντο μὲντοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῇ συνωνύμῳ ῥήματι, Διαφορῶ, οἷον « Οἶκον διαφοροθῆντα » παρ' Ἡρόδοτῳ (Γ, γγ) τὸν διακομισθέντα, ἢ διαγομισθέντα, καὶ τῇ ὀνόματι Διαφορῆσι παρὰ Πλουτάρχῳ (Κερ. ελ. § 9) ἐπὶ τοῦ διακομισμοῦ, ἢ διαγομισμοῦ. Τοῦτο δὲ τὸ Διαγομιζέειν, εἰ οὐ πολλῶ ἡμῶν ἀρχαιότεροι καὶ, Κουβαλιῶ, ἔλεγον, ὥπερ ἡ νῦν συνθήκη ἐπὶ τῷ ἄλλῳ, Μιταφέρω, ἢ Μιτακομιζέει, κέχρηται. Τοῦ δὲ Κουβαλιῶ χρῆσις ἀρχαία εὐρηται ἐν τῷ συγγενεῖ καὶ συροίχῳ Κουβαλιῶ, ἢ Κουβαλιεύῳ. Αὐτίκα τὸ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει, Ἐκκουβαλιεύεται (Ἰππ. 270) ὃ σχολιαστῆς ἐξηγεσάμενος, λέγει, « Ἄπαξ, παραλογίζεται, λησιύει: Κόβαλοι γὰρ οἱ λησιῶ. — Τοῦτο δὲ τὸ, Κόβαλος, ἐγράφετο καὶ, Κίβαλος, ἐν ὃ μὴν Ἑσυχ. Διακονο, ἐξηγείται, ὥπερ ἡμεῖς, Κουβαλιπτήν, ἀν εἵπομεν νῦν, ὃ δὲ Σουίδας, Ἀρσίν: ἐπὶ καὶ τὸ Κουβαλιεύειν, ἢ Κουβαλιεύειν, ἐξηγήθη οὐ μόνον Ἀρσινεύειν (Κυρίλλ. Λεξικ. λεξ. Κουβαλιεύειν) ἀλλὰ καὶ, « Μιταφρέφειν (το. Μιταφρίφειν) τὰ ἀλλότρια μισθοῦ κατ' ἐλίγον », ὥπερ οὐδὲν ἐν ἕτερον ἢ τὸ παρ' ἡμῶν νῦν Κουβαλιῶ οὐ συνήκειν ὁ Κυρίλλος. Τῇ δὲ διπλῇ τοῦ Κόβαλος καὶ Κίβαλος γραφῇ καὶ τρίτῃ ἄλλῃ ἀν ἴσως προσαρθιμύσας τις τὴν Κόβαλος εἴτε κατὰ τὰς διαφορῶς διαλέκτους: διαφορῶς προενηχθέντος τὸ παλαιὸν τοῦ ὀνόματος, εἴτε καὶ τῇ πολλῶ χρόνῳ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀντιγρ. διαφορῶς ἀμαρτηθείσης τῆς γραφῆς: τὸ γὰρ παρ' Ἑσυχίου, Κυβηλιεῖας συνωνύμων ἐστὶ τοῦ, Κουβαλιεύς. — Πρὸς μὴν τὴν παρακαταθήκην.] Εὐσέχως, ἐμοὶ δοκεῖν ἐξηγήσατο ὁ Οὐλόφου τὸ ἀσαφές τοῦ χωρίου τούτου, λέγων ἐνταῦθα βούλεσθαι τὸν Ἰσοκράτην ἠγοῦμενος περὶ Ἀντισθένης, ἔς, καθά φησι Διογένης ὁ Ἀκιρτιος, ἐγράφη κατὰ τοῦ ἐπιγραφομένου Ἀμακτύρου λόγου τοῦ Ἰσοκράτους. Οὐτός δὲ ὁ Ἀμακτύρος (σελ. 402), οὕτω κληθεὶς διὰ τὸ κατ' Εὐθύνοιν τινὲς λελέχθαι παρακαταθήκην ἀνευ μαρτύρων εἰλημμένον χρησάντος, οὐδὲν θαυμαζόν, εἰ καὶ Περί παρακαταθήκης, δευτέρην ταύτην κληθῆν (καθὰ καὶ ἕτεροι οὐκ ὀλίγοι τῶν Ἰσοκρατείων λόγων), ἐκαλεῖτο τε καὶ ἐπεγράφετο. Οἱ γράψαντες οὖν πρὸς τὴν παρακαταθήκην οὐδένες ἀν εἴεν ἄλλοι πλὴν οἱ καθαψάμενοι τοῦ Περί παρακαταθήκης λόγου, τωτέστιν ὁ πρὸς Ἀμακτύρων Ἰσοκράτους γράψας Ἀντισθένης, καὶ ἕτεροι ἴσως σοφισταὶ καὶ ῥήτορες τῶν κατ' αὐτὸν ἀμακταίνων. — Πρὸς δὲ τοῦτον τὴν λόγον ποιηθῆναι τὴν ἀμιλλαν.] Πρὸς τὸν παρόντα πακηγυρικὸν λόγον δηλονότι, ἐφ' ᾧ μάλιστα μέγα ἐφροῖε ὁ Ἰσοκράτης. Ἀντιγράψε δὲ καὶ πρὸς τοῦτον τὸν

λόγον, καθά φησι Διογένης ὁ Ἀσέρτιος (ἐν βίῳ Ἀριστοτέλ.) Σκεπτόμενος τις ῥήτωρ, Ἀριστοτέλους καλούμενος.— Αὐτοὶ τε ἀπαλλαγῆσονται τῆς τοιαύτης ἀπορίας] ἴσως γρ. Τοιαύτης, ἀντί τοῦ, Τοιαύτης. Ἀπορίας δ' ἐπιτάχα λέγειν ἕται τῶν χρηματικῶν, τοῦτοι τὴν πονίαν: τοιαῦτοι γὰρ ἦσαν πολλοὶ τῶν σοφιστῶν, καθάπερ αὐτὸς ἐδήλωσεν ἀλλοτρεῦ (Μέρ. Β, σελ. 59) ἐπὶ τῶν, «Τοῦς τῶν σοφιστῶν διδάσκοντάς, καὶ τῶν ἰθαυματούχων παραδιδόντας, αὐτούς τε πολλῶν «δουλομένων, καὶ τοῦς μάλιστα μικρῶν κραττομένους».

Ἰ Ν Ο Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΟΥ ΠΡὸς Φίλιππον Δόγου,

ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

ΣΒΑ. 61. Καὶ τοιαύτου δυνατῆ.] Γραπτῶν ἕται. Καὶ οἷοι δυνατῶ, ἦ, Καὶ ἴσι οἷοι δυνατῶ.— Καὶ ἐπιβουλοῖς] Παραβάλλει εἰς παρὶ τοῦτου φησὶν ὁ Ἀθήκιος (Ποιε. ἱσ. 1Γ, εἰ).— Καὶ λεγομένου Ἰγχοῦ] ἴσως τραπῆρον εἰς τὸ, Τῶ, ἄβρον τὸν σφάδαμον. Ὁ δὲ λέγει περὶ τοῦ Ἰγχοῦ, οὐκ ἀλλοθίς: οὐ γὰρ ἴγχοις ὁ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἠττοθίς ἐκαλεῖτο, ἀλλὰ Κοδομάκος: βασιλεύσας δὲ ἐπωνομάθη Δαρείος, ὡς φησὶν Ἰουστῖος (βιβλ. 1, κεφ. γ').— Ἐπίκλιον.] Το ἐπιφρηματικὸν τοῦτο, Ἐπίκλιον, τὸτὲ μὲν κατὰ συγκριτὴν παρὰ τὴν παρ' Ὀμηροῦ αἰτιατικὴν, Ἐπιόκλιον, γενέσθαι φησὶν ὁ Εὐστάθιος (Ποιε. Η, 138),

... τὴν ἘΠΙ'ΚΛΗΣΙΝ Κορονάτην
Ἄνδρας ΚΙ'ΚΛΗΣΚΟΝ καλλίζονσι τε γυναῖκας:

τοτὲ δὲ παρὰ τὸ, Ἐπιόκλιον, ἐπιφρηματικὸν συγκριτὸν τὴν λέξιν οἶσται ἐν εἰς ἐραυνοῦσι τὸ (Ποιε. Χ, 29).

Ὅν τε κόν ἠρίονο: ἘΠΙ'ΚΛΗΣΙΝ ΚΑΛΕ'ΟΥΣΙ.

Καὶ δῆλον ἐκ τῆς ἀμφιλογίας ταύτης, ὅτι τῶν Γραμματικῶν ἡ μὲν ὄνομα ἐξεδίξαντο τὸ Ἐπίκλιον, οἷοι ὁ Ἰσάκιος, «Ἐπίκλιον (ὡς φέρεται ἐν τῷ ἑνατικῷ ἀντιγράφῳ, καὶ οὐκ Ἐπίκλιον), ἡ ἐπιεκαλοῖς, παρὰ Ἄττικοῖς, καὶ, «Ἐπίκλιον, ἐπωνομῖαν, καὶ ὁ Σουῖδας, «Ἐπίκλιον, ἐπωνομῖαν»: οἱ δὲ ἐπιφρηματικὸν εἶναι ὑπέλαθον, ἦ τοῦ ἐπιφρηματικῶν αἰτιατικῶν ὀνόματος ἀρχήρου ταῖς λοιπαῖς πτώσεσιν. Ὅπως ποτὲ δ' ἂν ἔχη ταῦτα τὰ παρὰ τοῖς Γραμματικῶσι ἀμφιλογούμενα, ἐκεῖνο προέβλεπον παρὰ τὴν ἀρχήρον ταύτην παρ' Ἰσάκιον εὐθείαν, Ἐπίκλιον, ὑποκορισμῶν οἱ Βυζαντινοὶ συγκριτῶσι ἐσχηματίσταν βάρβαρον τὸ, Ἐπίκλιον, καὶ ἕτερον, μεταβαλόντες καὶ τὴν προθεσιν, Παρκλιον, ἢ Παρκλιόκλιον (παρὰ τὸ Κυκλιόκλιον δηλονότι), ἐπεὶ καὶ τὸ, Ἐπωνομῖαν, καὶ Παρονόμῖαν ἐλάγητο, ὅπερ ἡ συνήθεια, Παρονόμῖον, καὶ Παρονόμιον, λέγει, Καὶ τὸ μὲν, Ἐπίκλιον, εὐρεται παρὰ τῷ Δουκαλίῳ (σελ. 422). Ὅτι δὲ καὶ τὸ Παρκλιον, ἢ Παρκλιόκλιον, ἦν ὅτι ἐν χρήσει ὑπῆρχεν, μαρτυρεῖ ἡ συνήθεια ἐντιθέην σχηματίσασθαι τὸ, Παρκλιόκλιον, καθά καὶ παρὰ τὴν Κνίδην, ἐσχημάτισε τὴν Τζουκίδαν: καὶ Τζουκίδαν, καὶ παρὰ τὴν Κνίδαν (συγκριτῶ τε καὶ ἀναδιπλασιασμῶ) τὴν Τζίκιναν, καὶ παρὰ τὸ ὑποκορισμῶν τοῦ, Κρίκος, Κρικίον, τὸ, Τζουκρίον, οἷοι Κικρίκινον, ὅ καὶ Ῥοδάνην καλοῦμεν.— Ὡς πρὸς τοῦς προγόνους] Ἐγράφετο κακῶς, ὡς πρὸς τοῦς πρώτους προγόνους. Διέγραφα εὖν, τὸ, Πρώτους: Κύρος γὰρ καὶ Καμβύσης λέγοντ' ἂν, Πρώτοι προγόνου, οὐ Δαρείος ὁ τρίτος μετ' αὐτοῦς βασιλεύσας. Τῷ δὲ, Προγόνους, προσπακουερίον τὸ, Ἀναφίροντας, ἢ τι ἕτερον τοιαύτων.

δι, εἰα φιλῆ, καὶ μὴ δευκὸς τὸ διὰ τί ἐδοκίμαί ἄθε ἢ τοιαύτη μεταφορᾷ. Ἐγὼ μὲν εὐ-
 εἶμαι δια τὸ ἐπαγομένον, πρὸς εὐδένει λέγειν ἔστιν: εὐ γὰρ εἶόν τε ἄμα τρέχειν καὶ ἀκούειν.
 Κίχραται δι καὶ ἡ παρ' ἡμῶν συνήθεια μεταφορικῶς, ἐρ' ἐπίρας ἐν ἰας, τῷ, Συντρέχω,
 ἀντὶ τοῦ Βοκθῶ, καὶ τῷ Συντρέχει ἀντὶ τοῦ, Βοκθῆται: ἐστὶ δὲ ταῦτο οἰονεὶ πρὸς τὴν κραυγὴν
 τοῦ δεινὰ πάσχοντος καὶ δεομένου ἐπικουρίας σὺν ἄλλοις τρέχειν. Καὶ αὐτὸ δι τὸ σοφίζεσθαι
 παρ' ἡμῶν ἀρχαίον Βοκθῆν, καὶ τὸ συνώνυμον Βοκθρομῆν, εὐδέν ἔστιν ἕτερον ἢ πρὸς τὴν
 βοὴν θεῖν ἢ δραμῆν. Καὶ διορθώσθε ἡμῖν ἐν παρέργῳ ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 141), ἐν εἰς
 φροῖν = Ἰσπερ καὶ βοκθῶ (Ἰσ. βοκθῆν) = λέγεται τὸ ἐπὶ βοῆν θεῖν: ΠΕΡΒΟΘ ΓΑΡ ὁ πι-
 « λημς, ἀπὸ τοῦ παρεπομένου κ. τ. λ. = γράφουσιν ΕΠΕΡ ΒΟΗ ΚΑΛΕΙΤΑΙ (ἢ ΚΥΡΙΩΣ).
 Αὐτὸς γὰρ ἀλλαγῶ (σελ. 158) εἶρηκε, «Βοῆ κυρίως ἢ μάχη: εὐδέν καὶ, βοὴ ἀγαθὸς Μανί-
 λας, καὶ βοκθῆν, τὸ εἰς βοῆν θεῖν». — Ταῖς πολιτείαις ταῖς ὑπὸ τῶν σοφιστῶν γιγραμ-
 μέναις.] Τὴν Πλάτωνι συγγραφεύσαν Πολιτείαν ἴσως αἰνύτταται. — Παναγυρίζειν.] Ἐν ταῖς
 πανηγύρεσι τὴν αὐτοῦ δύναμιν καὶ δυνάτατα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἐπιδείκνυσθαι: ὡς αὐτὸς
 φροῖν ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς Φίλιπ. ἐπιτολῇ (σελ.). — Εἴπερ μέλλουσι προσεῖθαι τινεὶ αὐτοῖς
 τὸν νοῦν.] Τὸ, Τινεὶ, ἀναγκασίον ἐν εἰς ἀπαρτισμὸν τοῦ λόγου, παρ' εὐδέναι κίτται, πλὴν
 ἐν τῷ ἐμῷ ἀντιγράφῳ. Οὐ τὰ πρὸς χάριν ἐκλεξάμενος.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐελφίου (ἴσως
 εἰς ἀναγκασίαις) προσετέθη τὸ ἀρθ. ὑπὸ τῶν πρὸ ἐμοῦ. — Οὐκ ἐπὶ τούτῳ τὴν διάνοιαν ἔσχω.]
 Προσέδοκον τὸ, Τούτῳ, ἐξ ἐκείσεως Οὐελφίου, τοῦ παρ' ἄποσι, Τούτῳ. — Αὐτοῖς ἐξόν.] Ἐν
 τῷ ἐμῷ ἀντιγράφῳ ἀνεραμμένως, ἐξὲν αὐτοῖς. — Καταδείξετέ μου ὄντας τῶν πραγμάτων
 τῶν βελτιστάτων.] Ἀδυνατωτέρως ἢ ὡς ἐπιτελέσαι ἄπερ μέλλω σοι λέγειν. — Πρὸς οὐς ἂν
 βουλήθε.] Οὗτω γραπτῶν, ἀντὶ τοῦ, Πρὸς οὐς ἂν βουλήθε, ἢ δῆλον καὶ ἐκ τῶν ἐπαγο-
 μένων ὑποκατακτικῶν, Δουκῆ, καὶ ἡγῆ. — Δύναμιν καὶ πλοῦτον. . . ἃ μόνῃ τῶν ὄντων καὶ πεί-
 θην καὶ βιάζεσθαι πέφυκεν.] Κατὰ χιασμὸν, τὸ μὲν, βιάζεσθαι, πρὸς τὴν Δύναμιν, τὸ δὲ, Πεί-
 θην, πρὸς τὸν Πλοῦτον. — [Ἰδία.] Οὗτω καὶ τὸ ἐμὸν ἀντίγραφον καθὼ καὶ ὁ Στέφ. καὶ ἄλλοι τῶν
 πρὸ ἐμοῦ. Ἐτεροὶ δὲ, Ἰδίων. — Ἡ μὲν εὐν περιβολὴ τοῦ λόγου.] Ἡ ὑπόθεσις, ἣν ὁ λόγος περι-
 ἔχει, καὶ εἰσινεὶ περιδύσεως περικλίται. Ἐνταῦθεν Ἰσ. ἐξηγητῶν καὶ τὸ τοῦ, Περιβάλλειν, συνώ-
 νυμον καὶ συγγενέ, Ἀμφεβάλλειν, εὐ τῷ παθητικῷ εὐ πάντα τε σαφῶς, εἰα τὰ κολλὰ φιλεῖ,
 Πινδ. ἐχρήσατο (Ὀλυμπ. Α, 13).

Ὅθεν ὁ πολύφατος
 ὕμνος ἀμφεβάλλεται

ἔπερ οὐκ ἄλλοιως ὁ σχολιαστής, « Γράφεται, περιβάλλεται, κατασκευάζεται » ἠρμάνουσι, τῆς
 μεταφορᾶς μινεῖσι εὐκ ἀπὸ τῶν σεράνων, ὡς ὑπέλαβον, ἀλλ' ἀπὸ τῶν τευχῶν λαμβάνουσιν: πε-
 ρεβάλλειν γὰρ τεῖχος τὴν πόλιν, φασὶν ἀντὶ τοῦ, Κατασκευάζειν τεῖχος περὶ τὴν πόλιν —
 Ἐγκωμιαζόμενον.] Ἐξ ἀντιγ. ἄλλοι τε καὶ τοῦ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Ἐγκωμιαζόμενος. — Ἐξῆπλα-
 γησαν, μὴ κ.τ.λ.] Δεινῶς ἐφοβήθησαν μὴ με τὸ γῆρας ἐξέσκει τοῦ νοῦ, καὶ λιχεῖν πεποιήκα. —
 Ὀσις.] Ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ, ὄς. — Πρὸς τὸ φρονεῖν καταδείξερον.] Κατὰ τὴν φρονεῖν ἐλατούμενικν.
 Σημείωσαι τὴν, Πρὸς, ἀντὶ τῆς, Κατὰ, πρὸς δὲ, καὶ τὸ πλῆρες τῆς συντάξεως, ἵνα μὴ σε
 θεωρηθῆ τὰ ἄλλοιποντα, εἶον ἂν εἶπ τὸ, Καταδείξερος τῷ φρονεῖν, ἢ τῷ φρονήσει: πρῆθεσις
 γὰρ κἂν τοῖς τοιαύτοις συνπακούεται ἢ, Ἐν.

ΣΕΑ. 65. Μάγνητας.] Τοὺς ταυὴν κατέχοντας τὴν καλουμένην Ζαγοράν καὶ τὴν Μακερνίζαν
 τῶν Θεσσαλῶν. — Πεφραδαίους.] Ἐδιφρογιογράφου τὴν δευτέραν ἀπ' ἀρχῆς, καθὰ γράφαται
 καὶ ἡ τρίτη, ἀντὶ τοῦ, παρ' ἄποσι, Πεφραδαίους. Πεφραδαίαι γὰρ καὶ παρὰ τῷ τὰ ἔθνα
 συγγραφεύσαντι, καὶ ἐν τῆς ἀρχαίαις νομίσμασι καλοῦνται. Στραῖθων τρισυλλάβως Πεφραδαίους
 ὀνομάζει ἐξ ὀμηρίου παραλαβόν, ἐς καὶ θάτερον τῶν δύο ρ μέτρον χάριν παρῆλπεν ἐν τῷ,
 Μενεπτόλεμοι Περαιβοί (Βοιωτ. 256). Εἶσαν δ' ἂν οὗτοι, εἰ νῦν τὰ περὶ τὴν Ἐλασσώνα
 καλυμένην πόλιν καὶ τὸν Τόρνεθον κατοικοῦντες. Εἰοί δὲ καὶ ἕτεροι Πεφραδαῖοί τῆς ἡπει-

ρου — Παιάνης] Τίς πρὸς τὰς πρῶτας τοῦ ἔθρου τοῦ νῦν καλουμένου Μαρτίου, ἰσιώδης — Ἰλιουρίων] Τῶν νῦν Δαδρακτῶν τε καὶ τῶν Ἰθωνῶν τῆς χώρας τὴν πλείονα κατείχον οὗτοι. — Πάλῳ διαφθεσθαι. . . . Δικαίως] Ἀγνοῦσι καὶ τὴν ἄνοιαν τῶν ἐκείνῳ λόγων, καὶ τὴν διάνοιαν τὸν τοῦ Φιλίππου. — Πάλῳ ἐπ.] Τῷ, ἢ, διαλεκτικῶς ἰσχυροῦμαι τὸ, Πάλῳ, ὄλε. — Πάλῳ] Ἐπιτόξα δι τὸν, ὄμοσ, ἢ, ἄλλα, σημαίνει τὸ, Πάλῳ. — Μισίππειον.] Μισιθάλοντο. Τοῦ δὲ ἔμῳ ἀντ' ἤραρον, εὐα ἰσθός, Κατίππειον — Τισσούτου] Παρ' ἄπασιν οὗτοι, πλὴν δύο τῶν πρὸ ἡμεῶ, οἱ παρεκέρσαι τὴν εὐα ἀπίθανον διαφθεσιν Ὀδοσίφου, Τισσούτου. — Ἐπιτοξῶν] Παρέστρουον, ἤπειρον, ἐμὲ διφανόντι· καὶ σημασιώτιον τὸ, Σπείδω, ἐπιτόξα μεταβατικῶς λαμβανόμενον, ὡς σπᾶσιον, ἐν πλείονι χρόνῳ τοιαύτη ὄντων τῶν συνθέτων, τοῦ τε Ἐπιτοξῶν, καὶ τοῦ ἀπὸ ἐπιτοξῆς Ἀπασπείδω. — Οἱ λεγόμενοι.] Οἱ ἐκ σφῆκας ἀπαγιάλλονται ἐπὶ πολλῶν ἀερτωμένων. — Τίς μιν.] Τίς λαγμένους. — Ρυτορτίσθαι.] Ρυτορικῶς ἀπαγιάλλομαι. — Τίς δι.] Τίς ἀναγνωσκόμενους — Ἐργλαδιαν.] Σημαίνει ἡ λέξις, λήθῃ ἐργου, ἐπερ ὁ τεχνίτης μισθὸν ἐργάζεσθαι ἀπαγιάλλεται τῷ δόντι· πορὰ δὲ τίς ῥήτορον ἐπὶ κακοῦ λαμβάνεται ἢ Ἐργλαδία καὶ ἢ Ἐργλαδίας (Σουίδης λέξ. Ἐργλαδίας) ἐστὶ γὰρ, ὡς ἂν τις εἴποι, καπλάκη περὶ τὸ κέρδος σπουδῆ.

ΣΕΚΑ. 66. ῥητορείαις.] ῥητορικῶς ἀπαγιάλλεις· ἐν ταύταις γὰρ ἄλλως ἄλλοτε σχηματίζῃ καὶ τὴν φωνὴν, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὸ ἔλεον σῆμα ὁ ἀπαγιάλλων. Τῶν καιρῶν.] Δύναμι γὰρ εὐκ εὐλίχον λαμβανόμενα λέξι καὶ ἔλεον ἐνδέσσει λέγονται· φέρει γὰρ, εἴ τις κατὰ Φιλίππου λόγους τοῦ ἀναγνωσκόμενου ἀναγνώσκων νῦν, εὐκ ἐμοίως διαφθεσὶς τίς ἀκούοντας, ὡσπερ διαφθεσὶν ὁ ἀναγνωσκὸς τότε τίς Ἀθηναίως ἐνεσφῶντων τῶν καιρῶν, ἐν εἰς ἐπιτοξῶν Φιλίππου, καὶ σπουδοῦν μάλιστα περὶ τὰ λεγόμενα πειθόντων αὐτούς — Μὴδῶν ἠδὲ ἐνεσφῶνόμενος.] Μὴδῶν δια φωνὴν τῆς ψυχῆς τοῦ λέγοντος ἐνδεικόμενος καὶ φανερὰν καθ' ἑαυτὸς τίς ἀκούσσει. — Ἰσπερ ἀπαρῶν.] Ἰσπερ ἀπὸ πληρῶν ἀριθμῶν, ἐξηγεῖται ὁ Ἀρπασ. εὐ πάλῳ πειθόμενος εἰς σφῆκας σημαίνει τὴν εἰς ἐργουμένους τὰ μὴ γράζοντα ἐξηγήσεως. Ὁ νοῦς, Ἐπειδὴν ἀναγνώσκῃ τις τὸν λόγον, καὶ καταλέγει τὴν λέξις ἐρεῖξῃ ὡσπερ ἀριθμῶς, μὴδῶν μεταβάλλῃ σχηματικῶς ἢ φωνῆς ἐνδεικόμενος πρὸς τὸν λέγοντα, εὐα μὴ τὸν λέγοντα, ἀνάγκη τὸν αὐτὸν λέγοντα εὐδὲν μᾶλλον ἐπιτόξαι εἶναι εἰς τὸ πείθειν ἢ τὸν ἀρῶνόμενος· ὁ γὰρ λέγον, Ἐν, δύο, τρία κ. τ. λ. εὐδὲν διατίθει τιν ἀκούοντα· εὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῷ διατίθει ἀριθμοῖ. Ὑποκίθη καὶ δὲ τινεσ καταπίσθαι ἐπιτόξα τοῦ Ἰσοκράτην τοῦ ἰδίου μαθητοῦ, Ἰσοκράτους τοῦ Ἀπολλωνιαίου τῶς ἐνομαζόμενος τῶς λόγους αὐτοῦ κατῶς ἀναγνωσκῶν (Ἐπιτοξῆς ῥητορ. Κριτικ. Ἐκ. Ρητορ. σελ. 41) — Ἐπιτοξῶν.] Ἐκ διαφθ. Ὀδοσίφ. ἢ γράφῃ, ἐν παρεκέρσαι καὶ ὁ πρὸ ἡμεῶ, ἀντὶ τοῦ, Ἐπὶ δεικνόμενον. — Πιστοτέρους.] Πιστωτέρους. — Καὶ κάλλιστα θεωρήσεις.] Ἰσ. γράπτειν. Μάλιστα· καὶ ἀλλαχθὲ γὰρ τὸ, Μάλιστα, συνάπτει τοῦ, συνονομαζῶν ῥήμασιν, εἶν. — Μάλιστα ἂν κατίδοιτα (Νικολ. ἔ.), Μάλιστα δ' ἂν τις συνίδοι = (Πανηγ. 28) κ. τ. λ. Τοῦ δὲ, Θεωρήσεις, ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγ. ἀντὶ τοῦ, Θεωρήσεις. — Ἦν τὰς μὴν δυσχεραίας κ. τ. λ.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγ. ὁ, Ἦν, ἀντὶ τοῦ, Εἰ. Ταῦτα δὲ σχεδὸν ὅδε λέγει, ἢ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς αὐτὸν ταῦτον τὸν Φιλίππον ἐπιτοξῆ. Ὁ νοῦς. Ἐάν μὴ προσέχων ταῖς δυσχεραίαις, αἱ παρέπονται τίς λόγους τῶν σοφιστῶν, πειθίσιν, εὐ μόνον ταῖς εὐρηματικῆς καὶ ποικιλίας, αἷς νῦν κερμαίν τοῖς λόγους διὰ τὸ γῆρας ἀδυνατώ, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ ταύτῃ, ἐπὶ εὐκ ἐμοίως πείθουσι οἱ ἀναγνωσκόμενοι τοῖς ἀπὸ σφῆκας διημερονομήσιν τῶν λόγων· εἶν, φημί, ταῦτα πάντα χαίρειν εἰσας, ταῖς διὰ τῶν λόγων διημερονομήσιν πράξεσιν ἐπιβάλλῃ τὴν διάνοιαν, καὶ ταύτας μόνας ἐξετάξῃ. — Ἐξετάξῃ.] Οὕτως οἱ πλείους ἀντὶ τοῦ παρὰ τῷ Στεφάνῳ, Ἐξετάσας, τὸ δ' ἔμῳ ἀντιγ. φέρει Ἐξετάξας, κατ' εὐκτικῶν ἐνεσφῶτα. — Ἠβουδῶν σοι πραιρεῖσθαι.] Λέπει ἐν τισιν ἢ ἀνωνομία· ἐν δὲ τῷ ἐμοῦ ἀντιγρ. πρωτοπροσέπος, Ἠβουδῶν μοι πραιρεῖσθαι, ἴσως ἄριστον. — Τῶν Ἀργείων.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τίς λασιός, Τῶν Ἀργείων. — Συστῆσαι.] Εἰς ἐμόσιν αἷσαι καὶ φιλῶσαι. — Ἄργος μὴ γὰρ κ. τ. λ.] Ἀργεῖος γὰρ ἦν ὁ πρῶτος Μακεδόνων βασιλεὺς, Κάρανος

εἰς τὸν Ἡρακλείδων. — Τὸν ἀρχαῖον τοῦ γένους.] Τὸν Ἡρακλῆα. — Προσθεῖς] Προσελεύσῃσιν, ἐνταῦθα, προσευχῆς.

ΣΕΑ. 67. Οὐδ' ἂν γενέσθαι.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγ. ὁ δυνάστης: παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς, Οὐδέ γενέσθαι. — Ἐχέεις δὲ κερῶν.] Ἐν δίδονται καὶ εὐκαίρως τεύτο ποικίαι. Ἐντεχνον δὲ πάντα τὸ τὸν ἀφαιλοντα χάριν προτρέψασθαι ἐπὶ τὴν ἀπόδωσιν, εὐ μόνον ἐκ τοῦ καθήκοντος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μεταξὺ χρόνον πόλεον γεγονότα, εὐεργεσίαν ὑπολήψεται ὁ εὐ ποιήσας τὴν ἀπόδωσιν. — Καλὸν δ' ἔστι δεκτὴν μὲν τὰς μαγίρας. . . ὀφθαλμοῖς.] Τεῦτο τὸ χωρίον εὐποῖ τις διαρθεῖον προύχθη ἐν τῷ ἐμοῦ ἀντιγράφῳ « Καὶ ἂν δ' ἔστι δεκτὴν μὲν τὸ τὰς μαγίρας τὸν πόλεον εὐ ποιῆτε, μηδὲν ἕτερον σεαυτῷ ἢ ἐκείνας συμφάρινα » — Ἡρακλεισμένης.] Ἐξισομίνιας, ἀπὸ μεταφορᾶς τὸν Ἡρακλῶν καὶ ἐπιπέδων χωρίων, ἀντιδικαλόμενος πρὸς τὰ ἄνισα καὶ ἀνώμαλα. Μνημονεύει δὲ καὶ τούτου τοῦ χωρίου Ἀριστοτέλης (Ῥητ. Γ. ια'), ὅς τις μίνται ἐσικαν, ἄνωμαλισμένης, ἀνεργωκίαι παρ' Ἰσοκράτει: πλὴν εἰμὴ τις ταῦτο δύνασθαι νομίζει τῷ Ὀμακίῳ τὸ ἄνωμακίῳ (περὶ εὐ ὑπόσταται καὶ τοῖς Λεξικογράφοις), ἢ γὰρ γραπτῶν αὐτοῦ παρ' Ἀριστοτέλει, Ἡρακλῆσθαι (καὶ οὐχ, ὡς ἐν τισι τὸν ἐαδῶσεων, Ἡρακλῆσθαι), ἀντὶ τοῦ, ἄνωμακίσθαι.

ΣΕΕ. 68. Δοκούντων ἀναπέψων.] Ἀνεργωκίαις ἐν τῷ ἐμοῦ, ἀναπέψων δεκούντων. — Πολλοὶ δὲ πόλιμοι καὶ δεινοί.] Οἷον διαρθεῖον τῷ ἐμοῦ ἀντιγράφῳ ἀντὶ τοῦ, Πολλοὶ δὲ καὶ δεινοὶ πόλιμοι. — Ἀγαθὸν ἀλλήλοισ αἰετῶν.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντιγρ., πολλῶν εὐφρονέστερον τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, ἀγαθὸν αἰετῶ ἀλλήλοισ. — Οὐδὲν ἂν μέρει.] Οὐδὲ τὸ πολλῶν μέρει παραβαλλόμενα πρὸς τὰς γενομένας ἡμῶν συμφορὰς ὑπὸ Θεβαίων καὶ Λακεδαιμονίων. — Διοικίαις.] Διοικητοῖσιν ἄλλοις ἄλλοις, καὶ χωρὶς ἀλλήλων διοίσει. Ἡ δὲ γραφή ἐκ διαρθεῖσως Οὐδερίου, ἦν καὶ τῶν πρὸ ἐμοῦ τῶν ἀπέβηκε, ἀντὶ τοῦ, Διοικῆσαι. — Μόναι.] Ἐκ διαρθεῖσως τοῦ Οὐδερίου, ἀντὶ τοῦ, Μόνως. — Αὐταίς.] Ταῖς πόλεσι.] Ἐν δὲ τῷ ἐμοῦ ἀντιγρ. φέρεται, Αὐταῖς, πρὸς τὸ νοσημένον ἄλλοις. Ταῖς αἰουσίαις ἢ συγκροτούσαι τὰς πόλεις. — Τεῦτο τὸ τε μόνον.] Οἷον γραπτῶν ὀφθαλμοῖς, ἀντὶ τοῦ, Τεῦτο δὲ μόνον. — Τὰ Λακεδαιμονίων.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ, καὶ ἐαδῶσεων ἄλλων οὐκ ὀλίγων, ἀντὶ τοῦ μετα ὀλίγου τοῦ ἄρθρου, Τὰ τῶν Λακεδαιμονίων. — Καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.] Προσθεῖνα τὸν πρῶτον, Καί, ἐξ ἄλλων τε ἀντιγράφ. καὶ τοῦ ἐμοῦ, ἐν ᾧ λοιπὴ ἡ δευτέρα τῶν προσθεῖσων.

ΣΕΑ. 69. Μαρ' αὐτῶν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἀκολουθούσας.] Σημειῶσαι καὶ πάλιν τὴν σύνταξιν τοῦ ἀκολουθῆσαι πρὸς τὸν Φρόνητον. — Εὐθὺς ἀπόλιντο.] Γραπτῶν ἔσικαν ἐρικτικῶς καὶ ἀορίστως, μετὰ τῆς προσθεῖσως τοῦ δυνάστη, Εὐθὺς ἀν ἀπόλιντο. — Ἀξίχρηστων ἀνδρα, καὶ δυναμένων διαλυθῆσαι.] Σημειῶσαι τὴν τροπὴν τοῦ, Ἀξίχρηστος, σαφηνίζομένου διὰ τοῦ, Διαλυθῆσαι σημαίει γὰρ κυρίως ὁ Ἀξίχρηστος, τὸν ἀξίον τοῦ χρέους, τούτῳ τὸν ἰκανὸν διαλυθῆσαι τὸ χρέος (ἐν εἰσις ἂν Γαλιτσιῖ Solvable), κατὰ μεταφορὰν δὲ καὶ τὸν ἀξιοπίστον, εἰς ἐστὶ τὸ, Μάρτυς ἀξίχρηστος, καὶ ἀπλῶς τὸν ἰκανὸν ὅστις ἀπεργάσασθαι, ὡς ἐνταῦθα. Παράβαλλε δὲ καὶ τὸ, Διαλυθῆσαι τοὺς πολέμους, πρὸς τὸ μικρὸν ἀνωτέρω εἰρημίων, Διαλυθῆσθαι τὰ πρὸς Φωκίαν Ἐκεί μὲν γὰρ εἰ Θεβαῖοι λέγονται ΔΙΑΛΥΕΣΘΑΙ τὰ πρὸς Φωκίαν, κατὰ μίσην διαθέσειν, διὰ τὴν αὐτοπαθῆσαι, ἢ ἀντιπαθῆσαι: αὐτὴ γὰρ ἦσαν οἱ πολέμουσιντες Φωκίαις, καὶ πολεμούμενοι ὑπὸ Φωκίων. Ἐνταῦθα δ' ὁ Φίλιππος ΔΙΑΛΥΕΙ τοὺς πολέμους τοῖς Ἕλλησιν, ἐνεργητικῶς: ὑποτίθεται γὰρ οὐκ αὐτὸς πολεμῶν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλους πολεμούσας εἰς εἰρήνην τε καὶ ὁμόνοιαν ἄγων. — Ἀργίους τοῖνον.] Σημειῶ (διὰ τὸ μήπω σεσημασθῆσαι τοῖς Μοριολόγοις) τὸν, Τοῖνον, ἀπεπιδιδόμενον τῷ ἀνωτέρω, Μέν. Τοιαῦτα γὰρ τίς ἐστιν ἡ συνέπεια τοῦ λόγου. « Καὶ πρῶτον ΜΕΝ σεφέωμεθα τὰ Λακεδαιμονίων (ἠ) — Ἀργίους ΤΟΙ'ΝΥΝ ἴδους ἂν (κ) — ἌΛΛΑ ΜΗΝ τὰ περὶ Θεβαίους (κβ) — Λεῖπὸν Δ' ἂν ἡμῶν κ.τ.λ. (κδ) ». Ξενοφῶν δ' ἔσχατον ἔταξε τὸν, Τοῖνον, ἐν παρακλίσει τινὶ μερισμῷ, εἶν, « Πρῶτον μὲν — Ἐπειτα — Καὶ μὲν — Τοῦ δὲ — Οὐ τοῖνον μόνον (Ἄπομ. Α, δ' 11-13) » ὅπου τὸ, Οὐ τοῖνον μόνον, οὐδὲν πλὴν σημαίνει τοῦ, Οὐ μόνον δέ. Τούτῳ δὲ μὴ ἐπιστάσας ὁ Ἑρνήσιος, τῶν γραφέντων ἀδελφῆς παρισθῆναι τὸν, Τοῖνον, εἰς τὸ τοῦ Ξενοφῶντος χωρίον ὑπέλαθε.

ΣΕΑ. 70. Ἐκίνοισι.] Οἱ Ἀλεξανδρινοί. — Οὔται.] Οἱ Ἀργεῖοι. — Περικρῶτιν.] Ἰπομίνουσιν ἔρποντες, ἀμύνεσθαι μὴ δυναμένοι. — Οἱ πολέμοιοι . . . τοῖς ἐνδοξοτάτοις.] Οὔτω σαφῶς τὸ ἔμῳ ἀντίγ. καθάπερ εἴκασι μὲν γραπτῶν εἶναι, ὄκνεσε δὲ γράψαι καὶ ὁ Οὐδολιος, ἀντὶ τῆς παρ' ἀπασι φερομένης γραφῆς. Οἱ πολέμοιοι . . . τοῖς ἐνδόξοις. — Ἀπολλύουσι.] Οὔτω καὶ μετ' ὀλίγα (σελ. 70) καὶ ἀλλοῦ, Ἀπολλύουσι, εἶπεν, ὁ τραπεῖται εἰς τὸ Ἀπολλύουσι, εἰ χρὴ πείθεσθαι τοῖς Ἀττικαῖσι. Εἰ δὲ βούλει τοῖς ἀντιγράφοις τε καὶ ταῖς ἐκδόσεσιν ἐπιστῆαι, ὄψεαι δι- φερομένους τοῖς ἐνερωτέτεσιν καὶ παρατακτικῶς τῶν βημάτων, Δεικνύω, Ὀλλύω, Ὀμνύω, Ῥα- γνύω, καὶ τῶν τοῦτοις παραπλησίω, καὶ νῦν μὲν κατὰ τὸν τύπον τῶν βαρυτόνων σχηματιζο- μένους, νῦν δὲ τοῖς εἰς μὴ βήμασιν ὁμοίως προφερομένους. Αὐτίκα παρὰ τῷ Ἰσοκράτει εὐρύ- σης, Δεικνύοντες, καὶ Δεικνύοντες, Δεικνύειν, καὶ Δεικνύομαι κ.τ.λ. Οὐ μόνον δὲ παρ' Ἰσοκράτει, ἀλλὰ καὶ παρ' ἀπασιν ἀπαξιαπῶς τοῖς Ἀττικαῖς συγγραφεῦσι, κατὰθλις ἢ τριακῆ διαφορά: ὥςτε δεῖν ἀνδρὸς οὐ κριτικῶ, ἀλλὰ μακτικῶ, τοῦ φράσσοντος πότιον τὴν τῶ ἀντιγραφεύτων ἀ- μαθίαν αἰτιατῶν τῆς περὶ ταῦτα ἀνωμαλίας, ἢ τοῖς συγγραφεῖς ἀλοτε ἄλλως ποικίλαι τὰ τοῦ σχηματισμοῦ ῥητίον, τῆ; περὶ τὴν σύνθεσιν εὐφρονίας τε καὶ εὐρυθμίας φρονιζοντας.— Εἰσ- βάλλοντες.] Ἐν παρατάσει, ἐκ τοῦ ἔμου ἀντίγ. ἀντὶ τοῦ ἀορίστου Εἰσβαλόντες: πολλάκις γὰρ οὐδ' ἀπᾶς εἰσέβαλον.— Ἐλάττω κακὰ ποιῶσιν ἐκίνοισι.] Ἐκ διερωθῆσεως τοῦ Οὐολφ. παρελιπεῖν ὁ Αὐγ. τὸ, Ἐκίνοισι: ὁ προσέθεκεν τοῦ, Ἐκίνοισι, διὰ τὴν πλείονα χρῆσιν τῶν δοκίμων Ἐπιθ' τὰ εἰς τὸν Ἠλιῶδ. σημειωθέντα (σελ. 56).— Ἠ; μὲν οὖν . . . ἔτι τοίνυν.] Σημειῶσαι καὶ πάλιν τὸν, Τοίνυν, ἀναπαιδιδόμενον τῷ, Μέν.— Σκολιώτερα.] Δυσκολώτερα, καὶ, ὅπερ ἐντοῖς ἐξῆς εἶρε, χαλεπώτερα.— Ἐκπίπτον.] Φύγας γενόμενος.

ΣΕΑ. 71. Τὴν ἄρχην αὐτοῖς γενέσθαι τὴν παρόντων κακῶν, ὅτε τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης ἐλάμβανον.] Μνησκονοεὶ τοῦ χωρίου, ὡς ἀρεῖται, ὁ Ἄριστος. ('Ρητ. Γ, ια). Ἐπαιεῖ γὰρ ἐνταῦθα παρὰ τὴν ὀνομασίαν: ἐν μὲν γὰρ τῷ πρώτῳ κλιῶ, ἡ Ἄρχη σημαίνει τὴν ἐναρξιν, ἐν δὲ τῷ ἐχομένῳ τὴν ἠγεμονίαν. Καὶ καλῶς ἂν εἶχεν, εἰ μὴ κατεκίχρητο τῇ παιδιᾷ ἐν πράγμασι σπου- δαίοις: οὐ γὰρ μόνον ἐνταῦθα ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πανηγ. (σελ. 47), καὶ ἐν τῷ Συμ. (σελ. 140) ἐχρήσατο τῇ παρὰ τὴν ὀνομασίαν ἀμφιβολίᾳ ταύτῃ, ἀγαπητῶς ὑπερβαλλόντως δεκλονδῆ οὐκ ἐντι τῶν καλλίστων ἐνρηματι. Οὐ καλὰ δὲ λέγω, ἕτα μὴ εἶεν τε εἰς ἑτέραν μεμερικνεύσατ γλῶσσαν. Φέρε γὰρ, εἰς αὐτὸ μεταπαράξιν βούλοιο εἰς τὴν τῶν Γαλατῶν φωνήν, πῶς ἂν ἄλλως ἐρμηνεύσειεν, ἢ διὰ παραπλοίας τινὸς παρεκκλιῶσε, ἢ παρονομασίαις, Que l'empire de la mer a empire leur condition, οὐ μόνον γελῶσις, ἀλλ' οὐδ' ἰκανῶς ἐρμηνεύσεως τὸν νοῦν τοῦ ῥήτορος: Διὸ καλῶς ποιῶν καὶ ὁ Ἰταλὸς μεταπαράξιν οὐ συνείπαζεν ἐνταῦθα τῷ Ἰσοκράτῃ, ἀλλ' ἀνεπιπιδεύσεως ἠρηγῆουσι, εἰπὼν, La rovina sua esser nata dal suo affettar l' imperio del mare. — Ἰπιοχνεῖτο.] Ἐκ τοῦ ἔμου ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ παρ' ἀπασιν, Ἰπιοχνεῖται.— Τί δαί πλείω λέγειν.] Τὸ ἔμῳ ἀντίγρ. ἐνάρθως, Τί δαί τὰ πλείω λέγειν.— Νυκίσεας.] Ἐν τι τῶν ἀντίγ. Καὶ νυκίσεας μετὰ συνδέσ. ἐν, γεγραμμένον καὶ ἐν τῷ ἔμῳ, ἀπέβησε τις ἕτερος διορθώματος.— Ἐξ ἧς περ ἔβησεσιν.] Λέγουσιν οἱ δοκίμοι οὐ μόνον, Ἐκπίπτειν ἐκ δόξης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πατριδῆς (σελ. 70), καὶ ἐκ πλοῦτου (σελ.) καὶ ἐκ κτημάτων (σελ.) καὶ ἐκ τῶν πατρῶων (σελ. 143), ὅπερ σημειωτέον διὰ τὴν παρ' ἡμῖν συνθήκην: οὐ γὰρ μόνον, Ἐξέβησε μὴ λέξει λέγομεν, ἀντὶ τοῦ πένες ἐκ πλου- σίου ἐγένετι, ἀλλὰ καὶ, Ἐπισπόμενον, καλοῦμεν, τὸν ἀποβαλόντα τὸν πλοῦτον.— Ἐπιπλόασιν.] Ἐξ ἀδόξων ἐνδόξους γενέσθαι. Ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἐπιπλούντων τῷ ὕδατι, ἀντιδιακα- μένως πρὸς τὰ ὑποβρύχια. Τοιοῦτόν τι βούλεται καὶ ἡ τῶν Γαλατῶν μεταφορὰ, Revenir sur l'eau. Τοῦτο δὲ ἐρεὶ κατὰ λέξιν τὸ « Πάλιν ἐπιπλόασιν, ὅπερ ἀλλοῦ (σελ. 141) ἐχρήσατο ὁ Ῥήτωρ.— Πολλοσός.] Ἐλάχιος. ἀδοξος: γραμματικῶς γὰρ ἦν, ὡς φησι Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Ἀπτίων.— Ἀνακρηθεῖς.] Ἀνακρηθεῖς καὶ τραφεῖς, ὡς ἐξηγῆται ὁ Ἄριστος.

ΣΕΑ. 72. Ἐλίην.] Ἐκ διερωθῆσεως Οὐολφίου, ἀντὶ τοῦ ἔχην.— Βουλεύη.] Οὐκ ὀρθῶς τὸ ἔμῳ, Βουλεύσθε.— Ὄρθην οὐσαν.] Ἐμφατικῆ ἢ μεταφορὰ, ἢ καὶ ἀλλοῦ (Μέρ. Β, σελ. 102) ἐχρήσατο: σημαίνει δὲ τὸ Ἐγρηγορεύσαν καὶ σφόδρα προσέχουσιν τὸν νοῦν.— Ἠγοῦ-

μενος.] Ἐν τῷ ἡμῶ ἀντιγράφῳ, Εἰρηγοῦμενος.— Βραβευσμένων, καὶ κυβερνευμένων πραγμάτων.— Ἐν οἷς εἰσίν.] Ποὶ προσήθσαν, ὅπως ἔχουσι προκοπῆς.— Μὴ πρότερον τι πάθης.] Μὴ πρότερον ἀποθάνης: περὶ οὗ ἐπιθετὰς εἰς τὸν Ἡμιόδ. σημειώσεως (σελ. 270).— Ἐρ' οἷς γιγνομένοις.] Ἐκ διορθ. Οὐολφ. προσήθσαν τὴν πρόθεσιν οἱ πρὸ ἡμοῦ.— Ἵπερ καρπούς.] Ἐν τῷ ἡμῶ φέρεται, Ἵπερ ἀρα καρπούς.— Ἀπέχρη.] Ἐκ διορθώσ. Οὐολφ. ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Ἀπόχρη.— Τὰ προειρημένα.] Ἐν τῷ ἡμῶ, Τὰ προειρημένα πάντως.— Οὐκ ἀμνημονήσας.] Ἐν τῷ ἡμῶ. Οὐκουν μὲν ἀμνημονήσας.— Καθισάναι.] Οὕτως ὁ Οὐόλφ. καὶ οἱ μετ' αὐτὸν, πλὴν Λαγίου, ἔς προείλετο τὸ ἐν τισι τῶν ἀρχαίων ἐκδόσεων καὶ ἐν ἀντιγράφοις φερόμενον ἡμαρτημένον, Καθισάναι. Καίπερ γὰρ οὐδενὶ διαφέρον ἄλλῳ, ἢ τῷ θεματικῷ σχηματισμῷ, τὸ Καθισάναι τοῦ Καθισάναι, ἢ χρῆσις ὁμοῦς τοῦ μὲν ἀμεταβάτως, καὶ συνωνύμως τῷ Καθισάθει, τὸ δὲ Καθισάναι κατ' ἐνεργητικὴν σημασίαν ἐξέλαθε.— Τῆς εἰρήνης ὅσως τοῖς ἄλλοις κοινῆς, τὸν πόλεμον αὐτῶν ἴδιον εἶναι νομιζόντων.] Τὸ, ἴδιον, ἐκ διορθ. Οὐόλφ. παρελλήφατον οἱ πρὸ ἡμοῦ, ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τε καὶ ἀρχαίαις ἐκδόσεσιν, Ἠδίω. Ἄλλ' οὐδὲ ταύτην ἰκανὴν εἶναι νομήσαντες ἴστροι τοῦ χωρίου διόρθωσιν, οὕτω γράφειν παρήσαν «τὴν τοῖς ἄλλοις κοινὴν εἰρήνην νομιζόντων τοῖς αὐτῶν ἰδίους πόλεμον», μάρτυρα παρεχόμενοι τὸν Ἄρισ. παρ' ᾧ (Ῥητ. Γ, ἰ) οὕτως ἀπαραλλάκτως φέρεται τὸ χωρίον Ἰσοκράτους τοῦτο. Καὶ ἔοικεν ὁμολογεῖν τῇ τοιαύτῃ διορθώσει καὶ ἡ Φίλιππος αὐτὸς (παρ' Ἰσοκράτους ἴσως μαθὼν) εἰρηκὴν ἐν τῇ πρὸς Ἀθηναίους; ἐπιστολῇ (παρὰ Δημοσθ. σελ. 94) τοὺς Ἀθηναίους ῥήτορας μεμφόμενος, «Φαοὶ γὰρ οἱ τοῖς πολιτείας τῆς παρ' ὑμῖν ἔμποροι, τὴν μὲν εἰρήνην πόλεμον αὐτοῖς εἶναι, τὸν δὲ πόλεμον, εἰρήνην».— Οὐχ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐπὶ ταύτην αὐξάνεται.] Καθάπτεται ἴσως καὶ Δημοσθένους: οὕτω γὰρ ἐκεῖνος (Δ. κατὰ Φίλιπ. σελ. 77) περὶ Φιλίππου, «Πάνθ' ἔσα ππραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται».— Καὶ λόγῳ μὲν ... δικαιοῦ.] Οὕτως οἱ πρὸ ἡμοῦ ἐκ διορθ. Οὐόλφου, ἀντὶ τοῦ, καὶ λόγῳ μίλλαις Μεσσηνίοις βοηθεῖν, ἐὰν τὰ περὶ Φωκίας ἔργῳ δικαιοῦσας, ὑπὸ σαυτῷ δὲ ποιῆσθαι (ἐν ἄλλ. Ποιήσειν) Μελοπόννησον διανοῦ.

ΣΕΛ. 73. Οἱ λογοποιούντες.] Οἱ ψευδεῖς λόγους συνθέντες: καὶ Λογοποιεῖα, ἡ σύνθεσις τῶν τοιούτων λόγων περὶ ἧς καὶ ὁ Θεόφρ. ἐν τοῖς χαρακτῆροι (σελ. 46—52 καὶ σημ. 206—212 ἡμ. Ἑλληνιστολογία. ἐκδ.).— Τὴν αἰτίαν.] Ἐν τῷ τοῦ Ἀγίου ἀντιγρ. καὶ τις τῶν ἀρχαίων ἐκδόσεων, φέρεται, Τὴν ἀρχήν: οὐ κακῶς. Εἶη γὰρ ἂν οὕτως, τὸ τῶν Ἑλλήνων ἀρχεῖν.— Φλαῦρον.] Οὕτως ὁ Λύγ. καὶ τὸ ἡμῶν ἀντὶ τοῦ, Φαῦλον. Τοῦτο μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ εὐτελοῦς εἴκοι τετάχθαι κατὰ πλείονα χρῆσιν: τὸ δὲ, Φλαῦρον, εἴτε παρὰ τὸ Φλύαρον, ὑπερβιβασμῷ τῶν ροιχείων, ὡς φησὶν Εὐστάθιος, εἴτε παρ' αὐτὸ τοῦτο τὸ Φαῦλον, ὑπερβιβασμῷ τε, καὶ προσθήκῃ τοῦ ρ, ὡς οἶται ὁ Ἑτυμολόγος, ἐπὶ τοῦ κακοῦ καὶ δυσρήμου μᾶλλον τίθεται, οἷόν ἐστι καὶ τὸ παρὰ τῷ Κομμικῷ (Νερ. 833),

..... Εὐστόμῃ,
Καὶ μηδὲν εἰπὴς φλαῦρον ἄνδρας δεξιούς
Καὶ νοῦν ἔχοντας. ....

Δοκεῖν ἂν εἶναι.] Προσέθηκα τὸν, Ἄν, ἐκ τοῦ ἡμοῦ ἀντιγράφου.— Ἦν ἐνθυμούμενός σε.] Ἐν τῷ ἡμῶ εἶπαι τὸ, Ἦν: εἰς τὴν χώραν δὲ τούτου ἐγγράφῃς, Ἄ, κατ' αἰτιατικὴν, οὐ δεόντως: τὸ γὰρ Ἐνθυμούμαι, ἀμφοτέραις ταῖς πτώσει συντάσσουσιν οἱ δόκιμοι. Ἔσως δὲ καὶ ἡ συνθεσις τὴν διπλὴν ταύτην σύνταξιν τοῦ Ἐνθυμούμαι (ἐπὶ τοῦ μνημονεύω) Σεῦ ἐνθυμούμαι, γὰρ φαμέν, καὶ, Σὺ ἐνθυμούμαι.— Σαυτῷ περιφουρομένην.] Ἀπαλείψας τις τὴν σύνθετον, Σαυτῷ, ἐν τῷ ἡμῶ, ἀντίθετε τὴν ἀπλήν, Σοί.— Οὐκ ἂν ἀντειπεῖν κ.τ.λ.] Σημειώσασθαι τὴν δοκοῦσαν τῆς συντάξεως ἀκαταλληλίαν: τὸ γὰρ, Ἀντειπεῖν, πρὸς τὸ, Ἦν, συντάξαι μεταθετικῶς, ὡς καὶ τὸ, Περιθεῖναι, οὐ καθάπερ ἐν τοῖς ἐξῆς (σελ. 75, 2^α) καταλλήλως εἰρηκί, «Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐδεὶς ἂν ἀντειπεῖν... τομψίσει». Καὶ ἐστὶ φάναι ὅτι τὸ, Ἀντειπεῖν, ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ ἀνελεῖν, ἢ

ἀνακινῶνται, τέτακται, καθὰ ἐγρήσατο καὶ Δημοσθένης (Προσμ. Δημοκ. σ'λ 1430), «Συνε-
 » πειν ἃ καλῶς λέγουσι, καὶ τούτωντιόν ἀντιπεῖν ἔσται μὴ δίκαια εἰςθεῖνο.— Ἄλλως τε καὶ
 ἔταν μὴδὲν σαυτῷ συνείδῃς.] Οὕτως διορθοῦν δεῖν ὑπέλαβον τὸ, Ἄλλως τε καὶ ἔταν μὴδὲν
 σαυτῷ συνείδῃς. Καὶ ὁ μὲν Οὐδέριος κατὰ χώραν ἔλασας τὴν, Καί, τὸ προδήλως ἡμαρτημένον,
 Συνείδῃς, ἔτριψεν εἰς τὸ, Συνείδῃς, ᾧ κατακολούθησε καὶ Λαγίος: ὁ δὲ Στέφ. ἐν μὲν τῇ Ἰσο-
 κράτους ἐκδόσει ἐφόλαξε τὸ, Συνείδῃς, ἐν τῷ Θεσσαυρῷ δὲ (Α, σελ. 1111) ἐγραψεν ἐρθώτερον,
 Συνείδῃς, καὶ τοῦτο ἐξ ἐτέρως εἰκασίας Οὐδέριου.— Παρὰ μικρὸν ἠγείσθησι.] Ἐν ταύταις ταῖς
 φράσεσι, Παρὰ μικρὸν, Παρ' ὀλίγον, καὶ ταῖς ὁμοίαις ὑπεκλήφασι τινες τὴν πρόθεσιν δηλοῦν
 τὸ, Πάνυ, ὡς εἶναι ταύτας τῷ Πάνυ μικρὸν, Πάνυ ὀλίγον, κ.τ.λ. Καὶ ἴσως ἐντεῦθεν ἡ συνθήκη
 ἐπιτακτικῶς κίχρηται τῇ, Παρὰ, ἐν πολλοῖς τῶν συνθέτων, οἷον Παραμικρὸς, Παραμγάλος,
 Παραπυχῆς, ἀντὶ τοῦ Ἐλάχιος, Μίγχιος, Πυχύτατος: ἔτι δ' ἃ τῶν τούτων συνθέτων καὶ
 ἀπεναντίας τῇ τῶν ἀρχαίων χρήσει ἐληκρώσατο σχημασίαν, οἷον ἔτι τὸ, Παραφρονίμος, ἡμῖν
 μὲν τὸν Φρονιμώτατον σημαίνει, παρὰ δὲ τῷ Σαφοκλεῖ (Οιδ. Τύρ. 691) συνώνυμον ἐν τῷ,
 Παραφρων.— Οὐ χαλεπὸν τυχεῖν τούτων.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐδ.: ἔ, τε Στέφ. καὶ ἄλλοι. Ἐν
 τοῖς πρὸ ἐμοῦ παραδεδειχμένοι ἀντιγ. φέρεται, Οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν τυχεῖν τούτων: ἐν δὲ τῷ ἐμῷ
 ἐπιγίγρεται τῷ, Εἰπεῖν, τὸ, Τυχεῖν, οὕτως, ὡς ἀδύλον εἶναι, εἴτε ὡς ἀναγκαῖον τῇ ἀπαρ-
 τήσει τοῦ λόγου προσέθηκεν ἡ τοῦτο γράψας, εἴτε διορθώσας τὸ, Εἰπεῖν, ὁ προφανῶς οὐδὲν
 ἔσεν ἄλλο, ἢ ἡμαρτημένη ἐπαναλήψις τῶν τελευταίων τεσσάρων γραμμάτων τοῦ, Χαλεπὸν.

ΣΕΑ. 74 Καὶ μὴ θαυμάσας (ἀπὸ ἐπίσεια κ.τ.λ.)] Ταῦτα σχεδὸν ἃ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ
 πρὸς αὐτὸν τούτων τὸν Φύλιπον ἐπίσεια. Ἐπίσεια δὲ καὶ ἐν τῇ ἐμῷ, οὐκ, Ἀπίσεια, ὡς παρὰ
 τισι φέρεται.— Ἐγὼ γὰρ πρὸς μὲν τὸ πολιτεύεσθαι κ.τ.λ.] Ταῦτά ταῦτα, καταμιμνήσκοντες
 τὴν ἑαυτοῦ ἀτολίαν, λέγει ἐν τῇ Πανάθει. καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς Μυτιληναίων ἀρχοντας
 ἐπίσεια.— Δυναμένην ἔγλω χρῆσασθαι.] Τούτῃσιν, ἐν συλλόγῳ πολλῶν ἀνθρώπων εἰπεῖν παρ-
 ῥησία. Τοῦτο δὲ καὶ ὁ παρ' Ἐφρ. Ἰππόλυτος ἐν τῷ ἑμνώνυμῳ δράματι (986) περὶ ἑαυτοῦ λέγει,

Ἐγὼ δ' ἀκομῆος εἰς ἔγλον δοῦναι λόγον

εἴτα, ἑαυτὸν παραμιμνήσκων (ὁ καὶ ὁ ἡμέτερος Ἰσοκράτης μετ' ὀλίγα ποιήσει), ἐπάγει,

..... Οἱ γὰρ ἐν σοφίᾳ
 Φαῦλοι, πρὸ ἔγλω μουσικώτεροι λέγειν.

Μολύνασθαι.] Πηλοτάζειν, ἀναεργεῖσθαι καὶ συνδιατριβεῖν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν χροματιζο-
 μένων τε καὶ σπλουμένων, καθὰ καὶ παρὰ Δημοσθένει (Α. κατὰ Ἄριστον. σελ. 782) τὸ Συν-
 διαπατίζεσθαι, καὶ παρ' Εὐριπ. τὸ συνώνυμον Χραίνειν (Ὀρέξ. 920),

Ὀλιγάκις ἄστ' ἀγορᾶς χραίνων κώλων:

ὑπερ καὶ μάλις' ἂν τις εἰς τὸν ἡμέτερον Ἰσοκράτην μετενέγκαι, καθὰ καὶ τὸ εἴξῃ ῥηθῖν
 ὑπὸ τοῦ τραγωδοῦ (Αὐτ. 923),

Ἀκίραιοι, ἀνεπίληπτον ἡσυχῶς βίον.

Παρὰ δὲ τὸ Μολύνασθαι, παίξας ὁ Κομικός συνέθετο τὸ, Μολυνπραγματιεῖσθαι, δικαστικὸν
 ῥήμα, σημαίνον, τὸ, Πράγμασι καὶ δίκαις συναναφέρεισθαι (Ἀχαρν. 879),

Εἰσελκίσας γὰρ μ' εἰς τὸ βουλευτήριον
 Διέβαλλε, καὶ ψευδῆ κατεγλώττιζέ μου,
 Κάκωκλωβύρει, κάπλων: ὡς' ὀλίγου πάνυ
 Ἀπωλόμην, μολυνπραγματιεῖσθαι.

ὅπου σημαίνοντο, ὅτι τὸ Κυκλιόθεν, ἔπλασαν ὁ χρηρίστος· Κομικός, οὐ μόνον παρὰ τὸν ἐν τῇ Ἀττικῇ χειμαῖρρον, τὴν καλούμενον Κυκλιόθεν, ὡς φησὶν ὁ γρῆλιας, ἀλλ' αἰνιχάμενος ἄρα καὶ τὴν ἀγοράν· δῆλον δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ, « Ἀγορᾶς χρῆσιν κώκων » ὁ φησὶ παρῆμνον ἐξ Εὐριπίδου.— Λουδορεῖσθαι τοῖς ἐπὶ τοῦ βήματος κλινομένοις. Οὗτοι πηλοτικῶς ἐκλαπτέον ἐνταῦθα τὸ Λουδορεῖσθαι, ὡς ὑπείληκρον ὁ Οὐδῶ. εὐτ' ἐνιργητικῶς, ὡς εἶπαι ὁ Λάγ. ἀλλὰ μίσις, ὅπερ ἐστὶ, Λουδορεῖν ἐν τῇ μίσει καὶ λουδορεῖσθαι, ἢ Λουδορεῖντα ἀντιλουδορεῖσθαι, καθάπερ ἐχρήσατο καὶ ὁ Κομικός (Ἰππ. 1400),

Μεθίωντε ταῖς πόρμαισι λουδορεῖσθαι.

Ἄπλον δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῆς ἰσορίας· ἐν τε γὰρ τοῖς δικαστηρίοις καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις οἱ Ἄπλοι ῥήτορες λουδορεῖσθαι (ὅπερ ἐστὶ λουδορεῖν ἀλλήλους) εἰώθεσαν, ἔφ' οἷς ἕτερος τὸν ἕτερον ἐξελέγγειν ἢ καὶ συκοφαντεῖν ἠδούλοτο. Ἔστωσι δὲ καὶ ἡ συνθήκη τὴν μεσοτάτη ἐπὶ τοῦ ἴδριζεσθαι βήματος, ἢ τὸ Λουδορεῖσθαι ἐρμηνεύει· τοῦτο μόνον διαφέρεισα τῆς ἀρχαίας φωνῆς, ὅτι ἐν ταύτῃ διχῶς ἦν εἰπῆν εἶον, Δημοσθένης ἐλουδορεῖτο Δίσχιν, καὶ Δημοσθένης καὶ Δίσχιν ἐλουδοροῦντο, παρ' ἡμῶν δὲ μοναχῶς, ὁ Δημοσθένης καὶ Δίσχιν ἐβρίζοντο· εὐδὲν γὰρ ἕτερον δαλοῦται ταῖς τρισι ταύταις φράσεσιν, ἢ Ἐλλανσι μὲν, Δημοσθένης καὶ Δίσχιν ἐλουδοροῦν ἀλλήλους, κοινῶς δὲ, Δημοσθένης καὶ Δίσχιν ἐβρίζον ἕνα τὸν ἄλλον.— Ἀγροικότερον.] Ἀλαζονικότερον, ὡς ῥηθῆς ἐξηγήσατο Οὐδῶφις. Οὕτω δὲ καὶ Σωκράτης ἰπολογοῦμενος, παρὰ Πλάτωνι (Ἀπολ. Σωκρ. §. 20) εἶρκεν, « Ἐμοὶ μὲν θανάτου μέλει, εἰ μὴ στροικότερον ἦν εἰπῆν, εὐδ' ὅτιεν » ὅπερ οὐ συνῆκον οἱ Ἀπτοῖσι ὑπεμνηματισταί. — Ἀμφοτεπῶ.] Οὕτω τῷ ἐμῖν ἀντίγραφον· τὴν γραφὴν παρείληκε καὶ ὁ Λάγ. ἐκ τῆς Ἀλδαίας ἐκδόσεως, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς, Ἀμφοτεπῶν.— Τότε μοι δακῶ συμβουλεύουσιν.] Εἰς τοῦτο θαρξέμεντος ἐστρεψα τὸν ἔθε σολοικον ἐνεσῶτα, Συμβουλεύουσιν. Εἶρκε δὲ καὶ ἀνωτέρω (σελ. 72, κ') τὸν αὐτὸν τρόπον, « Ὅν ἤδη μοι δακῶ δαλοῦσιν ». — Ὅταν ἴδωμεν αὐτάς θυνοούσας.] Λαίπει ἢ ἀνευνομία ἐν τῷ ἐμῶ. — Τότε μὲν γὰρ παρεκλυόμεν τοῖς ἀκουσομένοις κατὰ γλῶσσαν μου κ. τ.λ.] Ἐν τῷ Πανηγ. δαλονοτί (σελ. 31). — Οὐ μὲν ἀποσπῶν γ' ἐστὶν.] Λαίπει ὁ, Γε, ἐν τῷ ἐμῶ. — Ὁ, τι ἄν θ' ὑπερί μοι.] Ἡ γραφὴ ἐκ διορθώσεως τῆς ἐν τῷ ἐμῶ, ἐν ἢ ἦν πρότερον ἢ παρ' ἀπαι τὴν φερόμενη, Ὁ, τι ἄν ὑπερί μοι, ἀγαθὴ μὲν, οὐ μὲν ἀμείνων τοσαῦτα, ὡς καταγνοῖται νοεῖται τῆς διορθώσεως· ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἀντιγράφοις ἢ ἐπιδιορθῶντες, οὐ τὰ κομψότερα τοῖς ἀπλουτέροις, ἀλλὰ ταῦτα μᾶλλον ἐκείνοις ἀποποθέλλειν εἰώθεσι, κρίσεως σπάνει. Διὸ καὶ προαιρητῶν ὑπέλαβον εἶναι τὴν διορθωσιν τῆς κοινῆς γραφῆς, διὰ τὰς τὸ, Ὑπερί, ῥήματι, οὐ τῶν τετραμμένων τυγχάνον, καὶ τὸν εὐδὲν ἤτεον ἀπαικον συντάξιν πρὸς ἐρσικὸν ἐνεσῶτα τοῦ ἀριστολογικῶ, Ἄν. Καὶ τῆς μὲν τοιαύτης συντάξεως μακρῦρία ἐστὶ παρασχῆσθαι καὶ ἐκ τοῦ Ἀριστοφάνους, τό, τε (Ἀχαρν. 873),

. . . Ὅσ' ἐς' ἂν ἀγαθὰ Βοιωτοῖς ἀπλῶς,

καὶ τὸ (Ἄρν. 1069),

Ἐρπετά τε καὶ δάμαθ', ὅποσα περ ἂν
Ἔστιν . . . . .

τὸ δὲ Ὑπερίν (ἢ καὶ Θεωικῶδ. καὶ Δημοσθ. ἐχρήσαντο), εὐδὲν ἕτερον ἔθε σημαίνει ἢ τὸ, Περιερί, τοῦτῃσιν ὅπερ ἐστὶ μοι ὑπολοιπὸν ἐστὶ, μὴ λεγθῆν ἐν τῷ Πανηγυρικῶ, ἐς εὐπορωτέρας ποιήσεως τοῦ; ἄλλως, ἐμοὶ πολλὴν ἀπορίαν παρῆσχεκα· τοσαῦτα γὰρ ἐν ἐκείνῳ εἶρκεκα, ὡς μικρὸν εἶναι πᾶν τὸ περιληφθῆν, εἰ τι περ ἄρα καὶ περιλείπηται. Παράβας τὸ χωρίον τοῖς ἐν τῷ Πανηγυρικῶ (σελ. 40, κ').— Συμφερεῖ.] Οὕτω προδῆλως ἐν τῷ ἐμῶ, ἀντὶ τοῦ, Συμφεροι.— Κακίαν.] Κακίαν ἐνταῦθα μοι νοεῖ τὴν τοῦ νεῖς, τοῦτῃσιν τὴν ἀγνοίαν, τὴν ἀπειρίαν·

καθ' ἑσπερεύεται· ἔξ Ἰσοκράτους τοῖς τεχνικαῖς καὶ τὸ, Κακῶς εἰδότες, ἀντὶ τοῦ, Ἀγνοῦντες. Καὶ ἡ συνθήκη δὲ πολλῶς, Κακείφαλον, ἐνομαζέει τὸν ἄφρονα — Ἔσχε γὰρ διττός. . . συμβουλευτικῶς τεχνάμενον.] Τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς σχεδὸν ῥήματα καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀρχίδαμον ἐπιστολῇ (Μίρ. Β, σελ. 128).

ΣΕΑ. 75. Βουλευόμενον.] Ἰσως γραπτίον, Βουλευσόμενον.— Εἴ τιτι. Οὕτως ἄπαντες πλὴν τοῦ Στράβου, παρ' ἧ φέρεται, Εἴτι σοι, (τυπογράφων ἴσως ἀλλοίφα), καὶ ἑτέρας ἀρχίας ἐκδόσεως φεροῦσας, Εἴ τις. Ἐν τῷ ἐμῷ γράφεται, Εἴ τι, μετ' ἐπισημασίως, Εἴ τιτι. Συνίπασεν.] Συνίθα. — Πολλῶς χάρας καὶ πόλεων.] Ἐν τῷ ἐμῷ, ἀντὶ τοῦ, Πόλεων, φέρεται, Πόλεως, κακῶς. Οἶμαι δὲ τὴν ἀρχίαν γραφὴν ὑπάρχει, Πολλῶς χάρας καὶ πολλῶν πόλεων. — Ὑπαγόμενος.] Ἰσως γραπτίον, Ὑπαγαγόμενος, διὰ τοὺς λοιποὺς ἀορίστους· ἔστι δὲ, μετ' ἀπάτης πίσεως. — Τὸν ἐκείνο νομιζόμενον.] Οὕτω διερθεῖν ἔγνων δεῖν τὴν παρ' ἄπαντι γραφὴν, τὸν ἐκείνο νομιζόμενον, ἧς ὁ Οὐδάρ. καθιστορῶς τὸ ἀκούσον, παρῆνι γράφειν, τὸν παρ' ἐκείνο νομιζόμενον. Ἀλλοῦ δὲ καὶ τοῖς ὀπισθοῦν πεπαιρημένους τὸν ἀντιγράφον, ὡς ὁ γράψας, Ἐκείνω, ἐπλανήθη ὑπὸ τῆς ἐγομίνης πρώτης σφαλῆθης τοῦ, Νομιζόμενον. Ὁ νοῦς, τὸν ἐν Ἀσίᾳ (ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρω εἰρημίου « Τῆς κρατείας τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν »), τούτις παρὰ Πέρσας, εἰδομένων πίσεων. Οὕτω δὲ καὶ ἀλλοχρῶ (Ἄρειον. εἰ) Ἰσοκράτης εἰρηκεν « Ἰδομεν ἂν . . . ἐπιπᾶν εἰς Ἄρειον Πάγον ἀναβῶσιν, ἐκνοῦντας τῇ φύσει χρῆσθαι, καὶ μᾶλλον ΤΟΙΣ ΕΚΕΙ ΝΟΜΙΜΟΙΣ ἢ παῖς αὐτῶν κακίας ἐμμένοντας ». Τίνας δ' ἦσαν αἱ πίσεις αὗται αἱ παρὰ τοῖς Πέρσας, διδασκίται σὲ ὁ Σακελιώτης Διοδοτος (Ισ, μγ'), « Καὶ τὴν ΔΕ-ΕΙΔΙΑΝ ἘΑΝΚΕ τῷ φηταλίωσι· ἔστι δ' ἡ πίσις αὕτη βεβαιωτάτη παρὰ τοῖς Πέρσας. — Εἴ μὴ διὰ Κύρου.] Εἴ μὴ ὁ Κύρου θάνατος ἐμποδῶν αὐτοῖς ἐγένετο.

ΣΕΑ. 76. Εἴ γὰρ ἐπὶ τὰς αὐτὰς . . . καλῶς εἴχην εἰπῆν.] Ὁ νοῦς, Ἐπειδὴ ἠδουλίθην ταῖς αὐταῖς διανοαῖς, ὡς περὶ πρότερον (ἐν τῷ Πανηγ. δηλονότι), χρῆσασθαι, ἐπιθυμῶν τοῦ ποιεῖν σὲ τὰς δεδωλωμένας πράξεις, τούτις τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους κρατείαν, καλῶς εἶχε καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον εἰπῆν αὐτῶς, καὶ μὴ κινεῖς ἄλλους ἵπαιν. Οἱ πρὸ ἡμῶν ἄλλως ταῦτα ἐξηγήσαντο, διὰ τε τὸ καὶ ἐπιστάει τοῖς ἐμοῖς χάρας (σελ. . . καὶ Β, 122), καὶ διὰ τὸ ἀσκαρῖς, ἴσως δὲ καὶ ἡμαρτηρίων, τῆς λέξεως, ὡς αὐτίκα γνησῆσται δῆλον. — Ποιῖν γληχόμενος τὰ δεδωλωμένα.] Ἰσως ἐγγράπτω, Ποιῖν σὲ γληχόμενος τὰ δεδωλωμένα, τούτις, Γληχόμενος ταύτου, ἔλα ποιήσας τὰς δλωθείσας· ἐν τῷ Πανηγ. πράξεις· οὕτω γὰρ ἂν, τὸ, Ποιῖν. σὲ εἰς τὸ Ἰσοκράτους, ὡς ἐξηδίχοντο οἱ πρὸ ἡμῶν, ἀλλ' εἰς τὸ Φιλίππου πρόσωπον ἀναφέρουτο, καὶ ἔλα τὴν ἀσκαρῖαν (καὶ περὶ οὗδ' οὕτω τῆς φράσεως ἀκριβῶς ἐχούσης) ἐκ τῆς παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ (Αἴαντ. 122) τῆσδε παραπλοῦς συντάξεως,

Χαίρειν, Ἀθᾶνα, τᾶλλ' ἐγὼ σ' εἰφίμαι.

Καλῶς εἴχην εἰπῆν.] Δικαίως διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰς αὐτὰς διανοαῖς εἰρηκεν, ὡς φθὰς προσημειώσασα, καὶ οὐ, Δικαίως ἂν ἄλλως πως εἰρηκεν, ἢ, Δικαίως ἂν μοι ἀντελεγον (εὐτερίαν ἀνιδιόξην μοι τὴν αυτολογίαν) οἱ ἐμοὶ ἀντιλέγοντες, ὡς ἑταροὶ ἐξηγήσαντο. — Δικαίως εἰπῆν.] Φαίρειν δηλαδὴ τὸ τὰ αὐτὰ περὶ τὸν αὐτὸν λέγειν. — Πλαίω.] Ἀττικῶς ἐγράψα, ὡς τῆς Οὐδάρου διερθεσίως, Ποιῖνα, καὶ τῆς ἡμαρτηρίων τὸν ἀσκαρῖ. γραφῆς, Πλαίω. Ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρω τὸς ἐμοῖς χρομένους.] Καθάπτεται τὸν ἐκ τοῦ Πανηγ. πολλὰ σφαιριζόμενον σφαιροῦν. — Ἀσκαρῖαν.] ἔς καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς Ἰσῶνος παῖδας ἐπιστολῇ (Β, σελ. 121). Ὁ δὲ Στράβος, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Αὐγ. Ἀσκαρῖαν. — Γεννομένης.] Εἰς τὸν μέλλοντα πρέψαι δεῖν ἔγνων τὸν παρ' ἄπαντι ὄφροτον, Γεννομένης, ἔπερ καὶ ἐκ τὸν ἐπαγομένων ἑτέρων μελλόντων, ἔξως, καὶ, Ἀφῆ, ἔστι περὶ ὁδοῦ. Καὶ ὁ Ἰταλὸς δὲ μεταφραστὴς κατὰ μέλλοντα ἔρριπνευσεν, εἰπὼν, dell' apparato della guerra, che . . . da te far si deve. — Φαίρειν.] Κύρω τε καὶ Κλειόρχω. — Διὰ τῆς δεκαθαρσίας.] Περὶ ὧν εἰρηκεν καὶ ἀλλοχρῶ (σελ. 126 καὶ Μίρ Β, 11). Ἐν τῷ ἐμῷ φέρεται, Δικαίως. — Δωρομισίας.

αἴτιον.] Πραξίθεαι τὸ, ἔξην, εἰς ἀπαρτισμὸν τοῦ λόγου. — ἢ τὸν εἰς τοὺς.] Οὐδένως καὶ
σε ματ' αὐτὸν, πλὴν τοῦ Ἀγγρίου, γράφουσιν, ἢ εἰς τὸν εἰς τοὺς — Στρατιῆς.] Ἐν τῷ ἡμῶ,
Στρατιῆς, ἔπειθ ἄμινον ἴσως ἐντοθεῖται. — Πρὸς ἑτέρους.] Ἐν τῷ ἡμῶ φέρεται, Πρὸς ἑτέροις.

ΣΕΑ. 77. Τὸν ἐδοθεῖσιν αὐτῷ πόλιον.] Αἰτίαι καὶ ἐν τῷ ἡμῶ, καθάπερ καὶ ἐν τοῖς λοι-
ποῖς τοῦ ὑπὸ Οὐδελρίου προσαθῆν, Πόλιον, ἀναγκαῖον ὑπάρχειν εἰς τὸν τοῦ λόγου ἀπαρτισμὸν.
Ἐκείνος.] Ἐκ τοῦ ἡμεῦ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἄπασι ποικτικῷ καὶ Ἰωνικῷ, Κείνος-
τοῦτο τὸ Κείνος ἀντὶ τοῦ Ἐκείνος, ὃ Σείφ. ἐν τῷ Θεσμορῷ (Α, σελ. 1164 καὶ 1165) καὶ
παρὰ τοῖς περὶ γράφους ἰσ' ἔτι φησὶν εὐρίσκεισθαι, ἔτι μὲν, Κείνος, ἐπὶ δὲ ματὰ τῆς ἀπορρί-
φου, κείνος γραφόμενον: ἡμοὶ δὲ δοκεῖ διαρθωτάτα εἶναι τὰ τοιαῦτα ὡς ἀντιγραφίῳν ἀπαρ-
τίματα, εἰ μὴ αἱ, ἀλλ' αὖν ἰσάκις ἢ τρισυλλαβῶς γε γραφῆ σέβεται ἐν ἐνὶ τῷ ἀντιγράφῳ.
Νῦν δ' οὕτως ἀπῆλλαξεν . . . Συναγαγὼν γὰρ δύναμιν κ.τ.λ.] Ἐν τῷ τῶν τοῦ Ἀγγρίου
ἀντιγ. καὶ ἐν τῷ ἡμῶ, φέρεται, Νῦν δ' οὕτως ἀπῆλλαξεν . . . ὅσπερ συναγαγὼν δύναμιν: καὶ
ὑπονοεῖται παρῆχι ἢ τοιαύτη γραφῆ μάλιστα καὶ τὸ, Οὕτως, ἐγκράτε τοῦ πάλλαι, Οὕτως, ἢ
τοσαύτων οὕτως, ἵνα εἴη ἀνταποδιδούσθαι πρὸς τὸ, Ἄπει. — Σοὶ δὲ . . . συμμάχος ἔξην.]
Τὸ ἡμῶ φέρεται, « Σοὶ δὲ . . . συμμάχος ἔξην ἢ ἐκ διαρθώσεως. Ἄλλ' ὀφθαλμὸς ὁ διαρθώσεως
καὶ τὸ, ἔξην, τρέφει εἰς τὸ, ἔξην, ἢ γούν γραφῆν, Σοὶ δὲ . . . συμμάχος ἔξην. — Ἰδριέα.]
Διαντῆς ἦν οὕτως ἐν Κερῖν, οὗτος Ἐκατέρωθεν, ἀδικίας δὲ Μισοφίλου καὶ Ἀρτεμισίας, καθά-
περ ἄρπον. — Σχιλιώτατος.] Ἀνεπίστατος. Καὶ σημαίνεισθε τὸ σφόν τῆς μεταφράσεως
ταύτης τῆς παρὰ τοῖς Ἑλλασίον, ὅς μεγίστη ἀποκτῶν οὕτως δυσλόγως τῆς ἀρροσύνης. Σχι-
λιώτης γὰρ κυρίως ἐστὶ ὁ τῶν μὴν ἢ δυσλόγως. Μετακίθηθαι δὲ καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἐπι τῆν αὐτῶν
ἐννοιαν, οἷον ἐστὶ τὸ παρὰ τῷ Σφρον. (Αἰκντ. 1156).

Τοιαῦτ' ἀνολεθὼν ἀνδρ' ἐνοθεῖται κερῶν,

ὅπου ὁ Σχιλιώτης φησὶν, « Ἀνολεθὼν, ἀόστικη ἔλλοδος γὰρ κυρίως ἢ φρονεῖται », ὅρθως μὲν
ἐξηγηθόμενος τὸ, Ἀνολεθὼν, οὐκ ἔρθως δὲ, κυρίως τὴν ἔλλοδον ἐπι τῆς φρονεῖταις τοιαύτης, πλὴν
εἰ μὴ τὸ, Κυρίως, ἀντὶ τοῦ, Ἀλλῶθως, ἐξιδέχεται, ἀνεπίστατος τῶν ἐν τῷ σφόν τῆς παρῆχιον.
« Μίγας πλοῦτος εἶναι ἢ γυνάκιον. » — Μετακίθησθαι τῶν στρατηγικῶν.] Ἐν τῷ ἡμῶ φέρεται,
Μετακίθησθαι τῶν στρατηγικῶν ἐπαρτίσως ἄμινον. — Κατὰ πόλιον.] Ἐν τῷ ἡμῶ, Κατὰ τὸν
πόλιον. — Ἀρκῶν πρὸς παρὰ δίκην.] Αἰτίουσαι αἱ τρεῖς αἰτίαι λέξις ἐν τῷ ἡμῶ, πρὸς-
γράφουσαν ὑπὸ νεωτέρως χειρὸς: ἀπὸ αὐτῶν ἀναγκαῖως ἠγλασάμενος ἀστράταις: διέσειλα.

ΣΕΑ. 78. Εἰ τῷ μὲν εἴη λέγειν.] Πραξίθεαισιν δὲ πρὸ ἡμεῶ ἐκ διαρθώσεως τοῦ Οὐδελ. τὸν
γραφῆν, Εἰ τῷ μὲν εἴη βουλευμένῳ λέγειν, ἐν οὐδενὶ φερόμενον τῶν ἀντιγ. Ὁ νοῦς, Εἰ ὁ μὲν
ἀρχηγὸς τοῦ γένους τοῦτου, τοῦτέστιν ὁ Ἡρακλῆς, βούλειτο λέγειν, οἱ δ' ἑτέροις δίο, ἔχουσι,
ὁ πατὴρ σου ἄμινος, καὶ ὁ τῶν βουλιῶν κτεσάμενος Κάρων, ἐξουσίαν ἐλάμβανεν τοῦ
λαλοῦν. — Τοῦτων γενέσθαι συμβούλους.] Τὸ ἡμῶ, Τῶντων ἐπίσθαι αὐτοὺς συμβούλους. —
Τὸν μὲν τόπον τὸν Ἑλλησπόντιον ὡς εἶπαι.] Σημαίνεισθε τὸ, Τόπον, ὅδε καταχρηστικῶς ἐπι
τῆς γῆς ἢ χώρας. Ἐντοθεῖται δὲ βραχυτέρας ἢ συνήθους ἀπ' αὐτῶν τῆν τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνῳ.
Τίπον ἀνοθεῖται τὴν Πατρίδα, ὡς ἐν τοῖς ἔξην ἐροῦμαι. — Τῶν μὲν Ἑλλάνων: οὐκ αἰθαρί-
νους ὑπομείναι τῆς μοναρχίας.] Ἐδημοκρατοῦντο γὰρ αἱ πόλεις. — Γυνῶναι περὶ τούτου
αὐτὸν ἰδίως.] Τὸ μὲν Γυνῶναι, ἐπι τοῦ Κρίνου ἐντοθεῖται, τὸ δὲ, Ἰδίως, ἀντὶ τοῦ, Οὐχ ὡς εἰ
ἄλλοι. Τὸ, Αὐτῶν, ἐκ διαρθώσεως Οὐδελ. παρεκλήθησαν οἱ πρὸ ἡμεῶ: ἐν ἄπασι γὰρ τοῖς ἀντι-
γράφοις φέρεται, Γυνῶναι περὶ τούτων αὐτῶν ἰδίως. — Ἐξῆλλαγμαίνον.] Διακίθησαν. —
Διακίθησθαι.] Οὕτως φέρεται ἐν τῷ ἡμῶ, ὡς ὅρθως εἶπαι καὶ ὁ Οὐδελ, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπασι,
Διάκηναι. — Διπλασιῶν ἀπ' ἡμεῶν.] Αἰτίαι εἰ, Ἄν, ἐκ τοῦ ἡμεῦ ἀντιγράφου. Τὸ δὲ, Διπλα-
σιῶν, Ἄττικόν, ἀντὶ τοῦ, Διπλασιῶν, παρὰ τὴν εὐθείαν, Διπλασιῶν. τῷ τύπῳ μόνον δια-
κίθησαν τοῦ, Διπλασιῶν: περὶ τῆς διαφορῆς ἐπιτῆ τῆ ἀλλοτρίῳ (Προδ. Ἑλ. Βιβλ. σελ. 378)
σημασιώτατα μοι — Ἀρτίσθαι.] Ἐν τῷ τοῦ Ἀγγρίου ἀντιγ. φέρεται, Ἀτίσθαι Εἰσὶς εἰ καὶ

τὴν ἐν τῷ ἔμῳ ἱερῶν γραφῶν. ἐν ᾗ ἐπιγράφεται τὸ, Ἀφῆρασι, τοῖσδε ἐπαρξέαι· Ἐκαστῶν ἐλαθον.] Ηἰστέθεικε ταύτων τοῦ ἔμῳ τὴν γραφὴν τῆς παρ' ἄπαισι τοῖς λοιποῖς φερρασίαις, Ἐξ αὐτῶν ἐλαθον. — Καὶ πολλὰ ἄλλων.] Ἐκ τοῦ ἔμῳ, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπαισι, καὶ τῶν ἄλλων.

ΣΕΑ. 79. Ἐκαστῶν ἢ τοιαύταις.] Ἐκαστῶν δέκα ἡμερῶν. Μνημονεύει τοῦτου καὶ Σίνουκος, ὁ Ῥωμαῖος Τραγογράφης, ἐν Ἀγαμέμνῳ (865), πλὴν οὐκ ἐκίνας ἐν τοσαύταις (ἤγειρε δέκα) ἡμέραις λίγη ἐλαῖν Ἡρακλῆα τὴν Τροίαν, ἐν ἵσους ἔσταν ἐξ ἔσταν ἐπὶ ταύτην στρατεύοντις Te duce concidit totidem diebus Troja, quot annis. — Ἐν ἑκατέρῃ τῆς ἡπείρου.] Τῆς τῆ Ἀσικῆς καὶ τῆς Εὐρωπείας, ὡς ἐξηγήσατο ὁ Παριζίνσις (ἐν τῇ Αἰλίαν. Που. Ἱερ. Ε, γ'). — Κάλλιερα.] Γραπτῶν, Μάλισα. — Τὸ γὰρ μηδὲ ἄλλοις χρήσθαι παραδείγμασι, ἀλλ' οἰκίαις ὑπάρχειν, πῶς οὐκ εἰκὸς ὑπ' αὐτοῦ σε παρξένοισθαι.] Τὸ γὰρ μηδὲ, ἐκ δὴ τοῦ Αὐγ. ἀντιγ. καὶ τρίτου τοῦ ἔμῳ, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπαισι, τὸ γὰρ μηδὲν. Ἰσως δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ Οἰκίαις ἐγράφετο πάλαι, Οἰκίαι. Οἱ δὲ πρὸ ἔμῳ, πλὴν Λαγῆου, ἐγραψαν, ἐκ διεκρήσεως τοῦ Οὐέλφ. Τῷ γὰρ μηδὲν, οὐκ ἀναγκασίως ἐστὶ γὰρ τὸ σχῆμα ἀνακόλουθον, οὐκ πολλὰ τοιαῦτα παρὰ τοῖς Ῥήτορσι· ὅμοια γὰρ εἶπαι συνερτημένως, Τὸ γὰρ μηδὲ . . . πῶς οὐκ εἰκὸς σε παρξένοιεν ἢ καὶ ἄλλως, ὡς γὰρ μηδὲ ἄλλοις χρήσθαι παραδείγμασι, ἀλλ' οἰκίαις ὑπάρχει, πῶς οὐκ εἰκὸς ὑπ' αὐτοῦ σε παρξένοισθαι. — Σαυτὸν ὅμοιον.] Ἀνεστραμμένως ἐν τῷ ἔμῳ, ὅμοιον σαυτῶν. — Παρασκευασίαις.] Οὕτω καὶ τοῦμὲν, ἀντὶ τοῦ ἐν ἀρχαῖαις ἐκδόσει, Παρασκευασίαις. — Οὐδὲ γὰρ τῶν ὄντων ἐνισθῆναι ἀν.] Οἱ θεοὶ σου ἄρα, Ἰσικράτης, Ἡρακλῆος ἥττους ἐτόγγαλλον ὄντας. — Ῥῆον.] Κακῶς τὸ ἔμῳ ἀντὶ τοῦ συγκριτικοῦ θετικῶς, Ῥάδιον φέρει. Ἡ δὲ διάνοια ἢ ἀπὸ τῆς ἐν τῇ τρίτῃ πρὸς Φίλιππον ἐπιστολῆς (σελ. 178), καὶ ἡ Ἀριστοτέλης ἐγράφατο (Γ κατὰ Φίλιπ.) περὶ αὐτοῦ τοῦτου τοῦ Φιλίππου λέγων, «Πολλὸν παραδοξότερον ἢν τοσοῦτον αὐτὸν ἐξ ἐκίνου « γενέσθαι, ἢ ὄν, ὅν' οὕτω πολλὰ προελλερα, καὶ τὰ λοιπὰ ὑπ' αὐτῷ ποιήσασθαι». — Ὅτι σε ταχέως παρακαλῶν, ἐξ ὄντων ποιήσῃ τὰς στρατίας.] Τὸ σχῆμα ἑλλειψίς, Παρακαλῶν ἐπὶ ταῦτα, ἐξ ὄντων. Τῷ δὲ, Ἐξ ὄντων, καὶ, Δι' ὄντων, πολλῶν παρ' Ἰσικράτη ταύτων δύναται τῷ ἐπιρρηματι, Ὅπως. — Ἐπὶ τὰς εὐεργεσίας τῶν Ἑλλήνων κ.τ.λ.] Ἐπὶ τὴν εὐεργεσίαν τοῖς Ἑλλήνοις, καὶ πρῶτον εἶναι καὶ φιλοπόνησον πρὸς αὐτοὺς. — Καὶ τοὺς ἔχουσι καὶ τοὺς ἐντυγχάνουσι.] Καὶ τοὺς χαλεποὺς εἶσι, καὶ τοὺς πρὸς εὐς χαλεπῶς προσφέρουσι. — Δυσχερῆστέρως τὰς ἐπινομίας ἔχοντας.] « Οἱ δὲ θαύματος (οἱσὶ Πολυδύνας), οἱ μὲν λύοντες τὰς ἀράς, ἀλεξίκακτοι « λέγονται, ἀποπομπῆται, ἀποτροπῆται, λύσαι, φύξαι· οἱ δὲ κυροῦντες, ἀλιτήρῃσι, ἀλιτηριώδεις, « πριστρόπῆται, παλαμνῆται». Ἀποπομπῆται δὲ θεοὶ ἔσαν παρὰ τοῖς πάλαι οἱ Διόσκουροι, ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἡρακλῆς, Ζεὺς αὐτός. — Ἰδρυμένους.] Πρὸς ἀμφοτέρω, τὸ, τῆ Ἰθιώτας, καὶ τὸ, Πηλοῖς. Ἐν δὲ τῇ τοῦ Ἀλδέου καὶ τῇ τοῦ Στεφάνου ἐκδόσει φέρεται, Ἰδρυμένους. — Ἀποπομπῆς.] Ἀποτροπῆς, ὡς ἐξηγῆται ἐ Ἀρσεν. Εἰσι δ' αὐταὶ οὐ μόνον θυσίαι καὶ εὐχαὶ εἰς ἀποτροπῆν προστεκωμένω κακοῦ, ἐν τοῖς ἱεροῖς, τιλούμεναι, ἀλλὰ καὶ λόγοι τινὲς προφερόμενοι ἐν τοῖς εὐαῖν ἢ δοκῶσι δαιμόνις, εἰν πάλαι μὲν τὸ, Ἡρακλῆσι! Ἀπολλων ἀποτροπῆται! κ.τ.λ. παρ' ἡμῶν δὲ τὸ, Ἐξὼ καὶ ἀπόμακρῶν! καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΣΕΑ. 80. Περιβολίσει.] Ὑποθέσθαι· καθὰ καὶ Περιβολῆν τοῦ λόγου, ἀνωτέρω (σελ. 64) τὴν Ὑπόθεσιν εἴρηκαν. Ἐνδέχεται μέντοι γεγράφθαι τὴν ἀρχὴν, Περιβαλλέσθαι, ἢ μᾶλλον καθ' ἐνιστώτα, Περιβάλλεσθαι· ἐπι καὶ ὁ Ἱταλὸς μεταφραστὴς Propositi nell' animo ἠρμάνευσε. Ὅπως ἀν εἰ καιροὶ παραδιδῶσιν.] Σχετιῶ τὸ, Παραδιδῶσιν, ἐπὶ τοῦ, Ἐφῆσαι, συγχερῶσιν, ἢ μᾶλλον ἀμαπαθῆσαι ὡς τὸ, Ἐνδιδῶσιν, ἐλλειπτικῶς τοῦ, Ἐκαστοῦ καὶ διέρχου τὸν Θεουκιδίδην ἐν εἰς (B. 18') κακῶς ἐγράψαν οἱ ἀντιγραφεῖς, « Περιολῆς ἐ Πανθίππου ἤρθη λέγειν « καὶ ἐπειδὴ ΚΑΙΡΟΣ ἐλάμβανε, προσλήθων . . . ἔλαγε τοιαῦτα», ἀνυποβάλλων τὴν παρ' ἄλλοις ὀρθῶν γραφῶν, ΚΑΙΡΟΝ. Οὕτω γὰρ καὶ ἡ παρ' ἡμῶν συνθήκη, « Ἐλαθα, ἦ, Διὶ ἐλαθα « κάρην νὰ γράψω, νὰ λαλήσω κ.τ.λ. λέγει. — Ἐκ τῶν Ἰάσονι συμβάτων.] Περὶ τοῦ Ἰάσονος ἐπιπὶ τὸ ἔκτον τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Σε-εφῶντος. — Διαλαθεῖν τὴν Ἀσίαν, ἦν λέγουσι

τινες ἀπὸ ΚΩδικίας μέχρι Σινώπης] Ἦν ὁ Στράβων (Β, σελ. 126) οὕτω περιγράφει, « Χερ-
 « ῥόνκον μεγάλην, καὶ μέγαν ταύτης ἰσθμὸν, τὸν ἀπὸ τῆς πρὸς Ταρσοῦ θαλάσσης ἐπὶ πόλιν
 « Ἀμειόν, καὶ τὸ τῶν Ἀμαζῶνων πεδίων τὴν Θαιμίσκυραν. Ἡ γὰρ ἐντὸς τῆς γραμμῆς ταύτης
 « χάραξ μὲν: Καρίας καὶ Ἰωνίας, καὶ τῶν ἐντὸς Ἄλυος νημεριάνων ἰθὺν περιόλουτος ἄπασά
 « ἔστιν ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου, καὶ τῶν ἑκατέρωθεν λεχθέντων τῆς θαλάσσης μερῶν: καὶ δὴ καὶ κα-
 « λουμένη Ἀσίαν ταύτην ἰδίως καὶ ὀνομάζουσιν τῆ ὄλη. » Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Γεωγράφος: ἐκαλεῖτο
 δὲ καὶ Ἐντὸς Ἄλυος Ἀσία, (Παληγ. μ'), ὑπὸ δὲ τῶν νεωτέρων καὶ Ἑλλάσσαν Ἀσία, καὶ
 τελευταίον Ἀνατολή, ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν συγγραφέων (καθὰ μὲν καὶ δαῦρο καλεῖται), ὡς
 πρὸς τὴν κειμένην τῆς Κωνσταντινουπόλεως.— Εἰ μὴ παύσομαι.] Κακῶς γράφεται παρ' ἄπασιν
 (πλὴν ἐν τοῖς Σχολίοις τοῦ Οὐέλ.) διὰ τοῦ ὦ. Γραπτίον, Εἰ μὴ παύσομαι, ἢ γούν, τρίπον-
 τα, τὸν σύνδεσμον, Ἦν μὴ παύσομαι.— Πόρισαντες.] Εἰς τοῦτο ἔστρεψα τὸ παρ' ἄπασιν, Εἰ-
 σπορίσαντες, βίον γὰρ τιμὴν πορίζων, ἢ γούν, Ἐκπορίζων, οὐκ, Εἰσπορίζων, βούλεται τὸν δο-
 κίμων ἢ χρῆσις, ὡς ἔστι πρὸς ἄλλοις καὶ ἐξ ἑτέρων ἰσοκράτους χωρίων (Συμ. ις' καὶ μκ') καὶ
 ἐκ τοῦ Κομμαίου (Ἰππ. 11000),

Κριθὰς ποριῶ σοὶ καὶ βίον καθ' ἡμέραν.

Ἀποτειμόμενον.] Ἀπὸ τῆς Περσῶν βασιλείας ἀποχωρίζοντα. Ἐν δὲ τῷ ἐπιθ. φέρεται, Ἀπονει-
 μόμενον, ὡς ἐξ ἀρχαιότερας γραφῆς Ἀπονειμόμενον, τούτεστιν, Ἀπονειμαίνον.— Ἐπιτειμο-
 μένουσ.] Μισοφοροῦντας, ἐξήγηται ὁ Ἄρποκρατ. ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ πρὸς Φίλιπ-
 πον ἐπιστολῇ: Ἄμεινον δὲ, ἐνταῦθα γούν (ὡς φησὶν ὁ Λάγχιος), ἐκδέχασθαι, τοὺς ἐπὶ ξένους πλανωμένους.

ΣΕΑ. 81. Προῦπάραξαι.] Πλεονάζει ἢ, Πρὸ, ὡς ἐπισημαζήσατο καὶ τις μεταγενεστέρᾳ χειρὶ
 ἐν τῷ ἐπιθ.: καὶ καθ' αὐτὸ γὰρ τὸ, Ὑπάραξαι, ἐπὶ τὴν εὐεργεσίαν, καὶ τοῦ ἀνκνῆσιον, τὸ, Πρῶ-
 τον ἀρξαι, σημαίνει, οὗ τὸ ἀντικείμενον ἐπὶ καλοῦ μὲν ἐστὶ τὸ, Ἀντιποιεῖν, ἐπὶ δὲ κακοῦ,
 τὸ, Ἀμύνεσθαι. Ἐγρήσατο μὲν τοι καὶ ἀλλαγῶ ὁ Ῥήτωρ, καθὰ καὶ Δημῶσθ. τὸ μετὰ δι-
 πλῆς προβέβηκε.— Μήτ' ἄλλο μὴδίν.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Μὴδὲ ἄλλο
 μὴδίν.— Μετὰ τῶν πατριῶν ἔχθρῶν τοῦς τῆς αὐτῆς συγγενείας κ.τ.λ.] Μετὰ τῶν βικεβάρων
 διακλήθ' τοὺς Ἕλληνας, ὡς ἐπιγράφεται ἐν τῷ ἐπιθ.— Τοῦ πρὸς ἐκείνων.] Προσέθηκα τὸ
 ἄρθρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ, προσθεῖς ἂν καὶ ἄνω τῆς παρὰ τῶν ἀντιγράφων ἐπικοῦρίας. Λίγη δὲ
 τῶν Περσῶν βασιλεία.— Προσίλοι.] Ἐν τῷ ἐπιθ., καθὰ καὶ ἐν τισὶ τῶν ἐκδόσεων, φέρεται,
 Προσίλοι.— Ὅσπερ ἄριτον γεγεννημένον.] Ὅσπερ ἀπὸ τελευτημένου, καὶ ἀπορῶντα πατρι-
 δος ἰδίως. Μνημονεύει τῆς ἀσίας τῆσδε μεταφορᾶς καὶ Ἀριστοτὴλ. (Ῥητ. Γ, ια').— Ὅσπερ
 ὁ γεννήσας ὑμᾶς.] Ὁ πρόγονος ὑμῶν Ἡρακλῆς.— Ἡ τῶν ἐπὶ τοῦ βήματος μαινομένων.]
 Τῶν Ῥητόρων καὶ διαμαγωγῶν. Λέγουσι δ' ἐν τῷ ἐπιθ. αὶ ἐξ αὐτῶν λέξεις.— Τῶν μὴ τῶν
 αὐτῶν γυναικῶν ἔχόντων ἐμοῦ.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Τῶν μὴ τῶν αὐτῶν μαι γυναικῶν ἔχόν-
 των.— Ἐλπίζω.] Ἐν τῷ ἐπιθ., Ἐλπίσω.

ΣΕΑ. 82. Βασιλείας.] Ἐστρεψα τὸ παρ' ἄπασιν, Βασιλείας, εἰς τὸ Ἀττικόν, Βασιλείας.—
 Ἡ κείνοι.] Οὕτω καὶ τὸ ἐμὸν ἀντίγραφον διωλλάθως, Κείνοι, περὶ οὗ καὶ πάλιν διεσάχω τῆς
 ὀρθότητος.— Ἄλλ' ἀνακρεπτιῶν καὶ μετακρεπτιῶν.] Ἡ μὲν τῆς τῶν λέξεων ἐκ τοῦ ἐμοῦ:
 τὸ δὲ Μετακρεπτιῶν, γράφεται κἂν τοῦτω ὡς παρ' ἄπασιν, Μετακρεπτιῶν. Τοῦτο Οὐέλ. τρεπτιῶν
 εἶναι φησὶν εἰς τὸ, Μετακρεπτιῶν, ἢ Μετακρεπτιῶ, ὃ καὶ περιελάμβαν, ἑτέρων τῶν πρώτων
 ἀποδειξαμένων διόρθωσιν.— Ὀλοσχερῶς διακινήμενους.] Ἰσπανί ἔλαγε, Δι ὄλου προσκικαλι-
 μένους: τοῦτο γὰρ δύναται τὸ Ὀλοσχερῶς, οὐκ ἐκ τοῦ, Ὀλος, καὶ τοῦ, Χεῖρ, συγκαίμενον,
 ἀλλ' ἐκ τοῦ, Ὀλος, καὶ τοῦ, Σχερῶς, ὃ ἐστὶ συνεχῆς ἐχόμενος, παρὰ τὸ, Σχέω, καθὰ καὶ παρὰ
 τὸ, Κρατίω, τὸ Κρατερός.— Συνεβούλευόν σοι.] Οὕτω γράφειν προήχθη ἀντὶ τοῦ παρὰ
 τοῖς ἄλλοις, Συνεβούλευόν σοι: δοτικῆ γὰρ αἰεὶ τὸ Συμβουλεύω.— Οἷόν τ' εἶναι, ὅπως ἂν
 συναρκεῖσθε.] Ἐν τῷ ἐπιθ. τὸ, ὅπως ἂν, ὀφθαίτερον ὑπὸ διορθωτέας τινος προσθεῖν, ὑπο-
 γαίην παρέχει τὴν ἀρχαίαν γραφὴν ὑπάραξαι, Οἷόν τ' εἶναι συναρκεῖσθε με.

ΣΕΑ. 83. Οὐ μὲν ἀλλὰ σέ γε.] Ἐστρέφω τὸν, Τὴ, εἰς τὸν Γλ. εἰ πρὸ ἑμοῦ, πλὴν Ἀσχυρίτου, ἐκ διεκδίκου τοῦ Ἀθελρίου. — Καὶ προτρέποντα.] Ἐν τῷ ἑμῷ φέρεται, καὶ τὰ προτρέποντα, προσθέντες τοῦ ἄρθρου ἐκ διεκδίκου, εὐκ ἀναγκαίως εἶμαι. — Εἰ τὴν ὑπ' ἀνθρώπου βαρβάρου... ταύτην ὑπ' ἀνδρῶν Ἑλλήνων κ.τ.λ.] Συναμώσθων τὰ φύλαγά τῶν Ἑλλήνων μαίρακια, ὅτι τὸ μὲν βαρβάρου ἀνιέται ἀπλῶς τὸν ἀνθρώπον, ὡς μόλις καὶ τῆς ἀνθρώπου κλήσεως ἀξίον γε ὄντι, τὸ δὲ Ἕλλητι τὸν ἄνθρωπον. — Συνταγοῦσάν.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπαντι, Συναχθεῖσαν. — Οἴτινες ἂν ἀμείωτα.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, διὰ τὸ εὐφρονότερον, ἀντὶ τοῦ, Οἴτινες ἀμείωτα ἂν. — Ἐγὼ μὲν γὰρ ἤγνων ταῦτα πέραν ἔξω.] Οὐχ ἀπλῶς τὸ, Τέλος ἔξω, λέγει, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ πέραν, ἤγειν ἐπὶ τὸ ἄκρον καὶ τέλειον ἑλθεῖν οὕτω, ὡς ἀνυπερέβλητα εἶναι, ὡς μηδένα ἕτερον περαιτέρω δύνασθαι προελθεῖν. Ἐνταῦθεν ἐρηκθεῖσα καὶ ἡ συνῆθεα τὸν περαιτέρω τινὸς προαχθῆναι, κυρίως τε καὶ τροπικῶς διὰ τοῦ, Ἐκπαρῶν, εἰθεὶν ἐκφράζειν: κυρίως μὲν, ὡς ἐπεὶ φανερὸν, τὸν ἐξιπέρασεν εἰς τὸν ὄρθρον, τροπικῶς δὲ, τὸν ἐξιπέρασεν εἰς τὰ μαθητάκα. — Τῶν μὲν ἐπιτηγοῦμένων.] Παρεῖλαρα, καθὰ καὶ εἰ πρὸ ἑμοῦ (πλὴν Ἀσχυ.), τὴν τοῦ Οὐδαίου διεκδίκου, ἀντὶ τοῦ. Τῶν γὰρ μὲν ἐπιτηγοῦμένων: περιττὸν γὰρ τὸ χρονικὸν ἐπιτήραμα ὄνταθα (ἰδ. Ἀρχιδάμ. μγ.) — Τεούτο.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἐκ διεκδίκου, ἀντὶ τοῦ Τεούτο. — Παραβαλεῖν.] Ταύτην προελθὼν τὴν φρασίν, ἣν ἀπαδέεικο καὶ εἰ πρὸ ἑμοῦ, εἴ ἀντιγ. τῆ Οὐδαρίου παραδελθόντι, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπαντι: ἄλλως, ὑπερέβλην. — Οὐκ ἀσχυρῶς, ἀλλ' ἀνασχυνῶς.] Οὐ περὶον τοῦ ἀπὸ εἰρημίνου ἀντιγ. τῆ φρασῆ, Ἐχθρῶς, ἀντὶ τοῦ. Αἰσχρῶς. Πῶς γὰρ παρὰ τῆς ῥήσεως τοῦ Αἰσχρῶς, ἀντὶ τοῦ, Ψευδῶς, καὶ ἡ ἀνασχυντία ἀντὶ τοῦ Ψευδούς: οἷον τὸ παρὰ τὸ ἡμετέριον Ἰσικράτη (Τραπίζιτ. σ') «τὰ μὲν χρήματα πολλὰ εἶναι τὰ παρ' αὐτῶ κείμενα, καὶ αἴτις ἀνασχυντίας»: καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ ἀνασχυντεῖν ἐπὶ τοῦ Ψευδεσθαι ἐταξί (Πλατῶν. ζ'). Περὶ δὲ τῆς δοκουσῆς ἐπιτολογίας, εἰ τὸ, Αἰσχρῶς, ἐκδέχεται τις, Ψευδῶς, ἐπιθῆ: τὰ διὰ μακρῶν Γαλιτασί συνισθίντα μοι εἰς τὸ Ἰσικράτους Περὶ Ἀέρων, Ὑδάτων, Τόπων (B, σελ. 250-254). — Ἄλλὰ γε τὴν Ἡρακλείου.] Οὕτω διεκδίκου δὲν ἔγνωκα περιγράφας τὴν πρόβειον τὴν ἢ τῆ παρ' ἄπαντι φερομένη φρασῆ. Ἄλλὰ γε ματὰ τὴν Ἡρακλείου. Ἐνταυτοῖσι δὲ καὶ πρόβειος παρακλήσιος τῆς πρόβειος τάχως βαρβάρου πλεονασμῶ. Τὸ δὲ, Ἡρακλείου ὑπερέβλην, ταυτὸν ἂν εἴη τῶ, τὰ ἔργα, εἰς ἄπαντας Ἡρακλῆος ὑπερεβάλετο. — Καίτοι τοὺς ὀνομαστῆτας καὶ ὀρίστους αὐτῶν κ.τ.λ.] Παρεῖλαρα τὸ, Καίτοι (ἀντὶ τοῦ, Καί) ἐκ δύο τοῦ Αὐγ. ἀντιγ. καὶ τρίτου τοῦ ἑμοῦ: ἐστὶ γὰρ ἐναντιωματικῶν πρὸς τὸ προηγησάμενον, Ἄπαντες ἂν εὐλογησάν, καὶ δὴ καὶ τὸ ἐπαγόμενον, Ἄλλ' ὅμως κ.τ.λ. Ὁ νοῦς, Ἄπαντες ἂν ἐγκωμιάσειαν τὸν, Ἡρακλίαν, τὸν Οὐδαίαν, καὶ τοὺς ἐπὶ Τρίκων στρατευομένους, καίπερ εἰδότες ὅτι εἰ ὀνομαστῆτας καὶ ὀρίστους αὐτῶν, ταυτῆσι τὸν ἐπὶ Τρίκων στρατευομένους, μικρῶν πολυγώνων καὶ νησίδριον, ἔρχοντες ἦσαν, εἰς ἐγένετο ὁ ἐκ Σαλαμίνος Αἴας, καὶ ὁ ἐξ Ἰθάκης Ὀδυσσεύς. — Καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομαστῆται τὴν αὐτῶν δόξαν κατέλιπον.] Πλὴν τοῦ ἑμοῦ ἀντιγράφου (ἐν ᾧ λαίπει τὸ, Ὀνομαστῆται) παρ' οὐδαίαν κείται ἡ, Παρὰ, πρόθεσις, καίπερ ἀναγκαῖα εἶσα: διαφέρει γὰρ τοῦ, Καταλείπειν τισὶ δόξαν, τὸ, Καταλείπειν παρὰ τισὶ δόξαν, εἴγε τὸ μὲν, ἐπὶ τῶν ἐς κλήρον τοῖς διαδοχουμένοις καταλιπόντων τὴν δόξαν, πράττουσι καὶ αὐτοῖς ἀξία, ἢ γὰρ μὴ ἀνάξια, ἢς περιελθεῖν δόξης, τὸ δὲ, ἐπὶ τῶν παρὰ τισὶ μνημῶν ὧν ματὰ δόξης ἐπραξαν καταλιπόντων ἐρῶδες ἂν λέγοιτο.

ΣΕΑ. 84. Κεκτημένους.] Κτεταμένους, τὸ ἑμῶν. — Τεούτο πλῆθος χρημάτων.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Τεούτο πλῆθος τῶν χρημάτων. — Εἰς τὴν ἀερόπολιν ἀνένιγεν.] Παράθεσις ταύτης τὰ ἀλλὰχοῦ (Συμμάχ. μ) εἰρημίνου. — Ἐξέτασας.] Ἀνακλωσθῶς πρὸς τὸ ἐπαγόμενον, Δεῖ, ἀντὶ τοῦ, Ἐξέτασεντα. — Ἦν μὲν τι τῶν εἰρημίνων ᾗ.] Ἐστρέφω τὸ, Εἶπα, εἰς τὸ, Ἦ: χωρὶς εἰ μὴ τις εἴποιτο μᾶλλον, τὸν σύνθετον τρέψας, γράφειν, εἰ μὲν τι τῶν εἰρημίνων εἶπα. — Εἰς τὴν ἡλικίαν δεῖ τὴν ἑμῶν.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, διὰ τὸ εὐφρονότερον, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπαντι, Εἰς τὴν ἡλικίαν τὴν ἑμῶν δεῖ. — Οὐ γὰρ αὐτόχρημας οὕτω τῶν ἀγαθῶν κ.τ.λ.] Διέγραφα καὶ πάλιν τὴν πρόβειον ἐκ τῆς παρ' ἄπαντι φερομένης φρασῆς, ὅτι γὰρ αὐτόχρημας οὕτω ματὰ τῶν ἀγαθῶν. Ὁ νοῦς, εἰ θεοὶ οὐ ταῖς αὐτῶν ἰδίαις χειρὶ δόξασαν οὕτω τὰ γὰρ, οὕτω τὰ κακὰ, τὰ συνῆθεα τοῖς ἀνθρώποις.

ΣΕΑ. 85. Τὴν σὴν φύσιν.] Ἀίτια ἢ ἀνωμαλία ἐν τῷ ἴσῳ, καθὰ καὶ ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκδόσεσι. — Τὴν δ' αἰτίαν, δι' ἣν.] Τὸ γῆρας λέγει. — Ὡς ἐν ἰσχυρίσι.] Προσθίκα ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐέλφ. τὴν πρόθεσιν, λείπουσιν παρ' ἅπασιν. Ἐξὶ δὲ τὸ σχῆμα καθ' ὑπερθωσμένων, ἀντὶ τοῦ, Ἐν ὡς ἰσχυρίσι, ἴσον καὶ τὸ παρὰ τῷ αὐτῷ τούτῳ Ῥήτορι (Νικολ. α'), Ὡς μετὰ πλείρων, καὶ τὸ παρὰ τῷ Δημοσθένει (Περὶ γραμ. σελ. 180), Ὡς εἰς ἰσχυρίων. — Τοῖς καιροῖς καὶ ταῖς ἀκριθείαις.] Τῇ συμμετρῷ ἢ τῇ ἀμετρῷ, τούτιςιν, εἰ ὁ γράφων μοι οὗτος λόγος συμμετρῶς ἢ ὑπὲρ τὸ μέτρον γέγραπται. Καὶ ὅτι μὲν τὸν καιρὸν ἐπὶ τοῦ μέτρου, καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐπὶ τῆς ἀμετρίας, πολλαχοῦ τέταχεν ὁ Ῥήτωρ, οὐκ ἔστιν ὅστις ἠγνόηκε τῶν μὴ παρέρχων ἐπιβλήτων τοῦς λόγους αὐτοῦ: ὅτι δὲ καὶ ἡ ἀκρίβεια τὴν ἀμετρίαν ἐστὶ ὅτι σημαίνει παρ' αὐτῷ, δῆλον καὶ ἐκ τῆς δευτέρας πρὸς Φίλιππον ἐπιστολῆς ἐν ἧ' φησιν, « Πρὸς δὲ τούτοις φροσῦμαί τι τὴν ἀκριθείαν: καὶ γὰρ ὦν κατὰ μικρὸν προῖον ἔλαθον ἐμαυτὸν οὐκ εἰς ἐπιστολῆς συμμετρῶν, ἀλλ' « εἰς λόγους μῆκος ἐξοκέλας».

ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ἈΡΧΙΑΛΜΟΥ ἸΠΘΘΕΣΙΝ.

ΣΕΑ. 88. Ἦν Μεσσηνικὴ ἀνοικισίσι.] Ἐγράφατο, Εἰ, ἀντὶ τοῦ, Ἦν, καὶ, Μισσηνικῶν, δ' ἐνὸς α, οὐκ ἔρθως. — Στάσις δὲ τῷ λόγῳ πραγματικῇ.] Τί μὴ καλεῖται Στάσις, καὶ τί πραγματικῇ, παρὰ τοῖς τὰς Ῥητορικῆς τέχνας συγγραψάσιν, ἄλλως ἄλλων ἀποδοδασκῶν καὶ δογμασμένων τὰς λέξεις, οὐ μικρὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς οὐδὲν ὡς εἰπεῖν χρῆσιμον ἂν εἶπαι διελθεῖν: ἐκ μὲν γὰρ τῶν Ῥητορικῶν τούτων ὄρων τε καὶ κανόνων, οὐδεὶς πῶς Ῥητορικῶς ἀπέεα, οὐδ' ἀποπέσεται, κἂν εἰ τὸν ἅπαντα χρόνον τοῦ βίου κατατρίβειν ἀναγιγνώσκων τὸν Ἐρμογένειν καὶ τοῦς ἐξηγησάμενους τὰ Ἐρμογένους: εἰς αὐτοῦς δὲ τυχὸν ἀγαθῆς προσθήσεται ἂν τις τὴν περὶ τοῦς λόγους ἐμπειρίαν, εἰ μακρὰ χαιρὶν φράσας τοῖς ἐπαγγελλομένοις παραδόντων τὴν τῶν λόγων ἐπιστήμην, αὐτοῦς τοῦς λόγους τῶν δοκίμων Ῥητόρων ἀναγιγνώσκων μὴ κάμνει, καὶ προεῖχοι τὸν νοῦν τοῖς τεχνικῶς εἰρημόνοις, καὶ ἀποταμίωσάτο ταῦτα, ὅπως ἂν ἔχῃ, χρῆσθαι ἐν δίδουσι μαθητέων εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φωνὴν. Οὐ μὲν ἀλλὰ, διὰ τοῦς ἐπιστημένους περὶ τὰ τοιαῦτα, καλῶς ἂν ἔχοι ἐπὶ τοῦ παρόντος φράσαι, ὅτι τὴν Στάσιν τινὲς μὲν ἀπὸ τοῦ φασαῖεν τοῦς ἀγωνιζομένους ἐξηγήσαντο: ἕτεροι δὲ, ὁ καὶ μᾶλλον εἰκὸς, αὐτὸ τὸ περὶ οὗ ὁλόγος καὶ ἡ πῶσα ἀμφισβητήσις, ἐξεδέξαντο, διὰ τὸ περὶ αὐτὸ ἰσχυθῆαι τῶν ἀγωνιζομένων ἑκάτερον, δίκαιον εἶναι νομιζόντα. Εἴη δ' ἂν τοῦτο, ὅπερ οἱ Γαλάται, L'état de la question, καλεῖται. Πραγματικὴν δὲ τὴν εἴσιν ἰπνομαζέουσιν, ἤνικα περὶ τοῦ δαῖν πράττειν ἢ μὴ πράττειν τὶ ὁ ἀγὼν ἔστιν: οὐχ ὅτι καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις εἴσεσιν, ἢ φησὶν ὁ σχολιάσας τὴν Ἐρμογένειν, οὐκ ἔστι πράγματα, ἀλλ' ὅτι μόνη τῶν ἄλλων παρονοάζει τοῖς πράγμασιν, καὶ ὅτι μόνη τὸν μέλλοντα χρόνον ἐκλαρῶσατο, αἱ δὲ ἄλλαι τὸν παρεληλυθότα. Οἷον καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου λόγου, συμβουλεύει Λακεδαιμονίους Ἀργιδάμοις μὴ συγχωρῆσαι ἀνοικισθῆναι Μεσσηνίαν, ὡς οὐ συμφέρον αὐτοῖς: τοῦτο. — Κεφάλαιον δὲ τὸ συμμέρον.] Καὶ τὸ παρὰ τοῖς Ῥητορῶσι Κεφάλαιον ἄλλοι ἄλλως ἀποδοδῶσκει τῶν τὰς τέχνας γραψάντων: εἰ μὲν γὰρ ταῦτ' ὀνομασθῆναι τῇ εἴσει ὑπέλαθον: ἕτεροι δὲ Κεφάλαια καλεῖσι τοῦς κενῶς ἐκάστῳ γίνους τόπους καὶ εἰσὶν πηγὰς, εἰ ὦν ἔστιν ἀρῶσασθαι τὰ πρὸς τὸ γίνους συντείνοντα ἐπιχειρήματα καὶ τὰς πείρας. Αὐτίκα ἐν τῷ συμβουλευτικῷ γίνους, οὐ σκοπὸς τὸ πείσαι τι πράξει, ἢ ἀποτρέφειν ἀπ' αὐτοῦ, Κεφάλαια λέγοντ' ἂν, τὸ δίκαιον, τὸ συμφέρον, τὸ βῆδον, ἢ γούν τὸ δυνατόν, τὸ ἀναγκαῖον, καὶ τὰ ἐναντία τούτοις. — Οὐ τοῦς κακῶς πράττοντας εἰρήνης ἐπιθυμῶν.] Ἐκ διορθώσεως Ρητορικῆς, ἀντὶ τοῦ, Αὐτοῦς κακῶς πράττοντας, μὴ εἰρήνης ἐπιθυμῶν. — Ἐκ τῆς κενουρηγίας.] Τούτιςιν ἐκ τοῦ νεότεροις πράγμασιν ἐπιχειροῦν, καὶ κενὸν εἶναι: τὰ καθήκοντα: ἢ δῆλον ἐκ τῶν ὦν αὐτοῖς Ἰσοκράτης ἐρεῖ ἐν τῷ λόγῳ (σελ. 97), καὶ ὦν Ἀντιφῶν (σελ. 655) εἶρηκε, « Τοῖς γὰρ

« ατυχῶσι νεωτέρῳιν συμφέροι: ἐκ γὰρ τῶν μεταβολῶν ἐπίδοτος ἢ δυσπραγία μεταβάλλειν αὐτῶν ἐστὶ κ.τ.λ.» Τυπογράφου ἀδελφίκα γέγραπται παρὰ τῷ Στεφάνῳ, Κακουργίας, ἀντὶ τοῦ, Καινουργίας.— Ἐν γὰρ τῷ ἀκινδύνῳ.] Ἐν τῷ μὴ πολεμῶν: Κίνδυνος γὰρ ὁ πόλεμος παρὰ τοῖς φητόροι. Τὴν δὲ γραφὴν ἐκ διορθώσεως Λυγίτου παρελάκειν ὁ Ἀλέγιος ἀντὶ τοῦ, Ἐν γὰρ τῷ κινδύνῳ.

ἈΡΧΙΔΑΜΟΣ.

ΣΕΑ. 89. Τοῖς τῆς πόλεως νόμοις.] Ἦν ἦν καὶ τὸ νεώτερον τριάκοντα ἐτῶν μὴ καταβαίνων εἰς τὴν ἀγορὰν τὸ παράπαν, ἢ φησι Πλούταρχος (Λυκουργ. § 25): τούτῳ δ' ἀναγκάσις παρεπίπετο τὸ μὴ ἐκκλησιάζειν, μὴδὲ δημηγορεῖν, ἐξέσται τοῖς τελικούτοις.— Πεισίσμα τὴν μεταβολὴν.] Προσέθεκα τὸ ἄρθρον ἐκ τοῦ ἑμοῦ. Ὄλεν δὲ σχεδὸν ταύτην τοῦ λόγου τὴν πρώτην περιόδον μετέθηκεν εἰς τὸν κατὰ Τιμακράτους λόγον (σιλ. 442) ὁ Δημοσθένης, ὡς εἶδε τῷ Ὀλυμπιανῷ.— Ἀποφασίζοντας.] Προσιδόμεν ἐξ ἀντιγράφου τα τῶν ἄλλοις παραβληθέντων, καὶ διορθῶς. Οὐδὲν τὸ Ἀποφασίζοντας τοῦ, Ἀποφασίζοντας, ἀνθ' οὗ τὸ ἑμὸν φέρει, Ἀποφασίζοντας, οὐδὲν μᾶλλον ὀρθῶς τοῦ, Ἀποφασίζοντας.— Εἰ τὴν ἰδίαν τάξιν τοῦ βίου διαφυλάττων.] Ὁ νοῦς, Εἰ βουλόμενος φυλάττειν τὴν τάξιν τοῦ βίου τὴν ἰδίαν καὶ προσήκουσαν τῇ ἡμῶν ἡλικίᾳ, τούτεστιν (ἔπει ἀρχόμενος τοῦ λόγου εἰρήκειν), εἰ βουλόμενος ἐμμένειν τοῖς νόμοις τῆς πόλεως, τοῖς κωλύσει τοὺς νεωτέρους ἐκκλησιάζειν καὶ παρρησιάζεσθαι, ἕσσω τὴν πόλιν ἀναξίως ἐκυτῆς προνοήσασθαι.— Προνοησάμεν ἑαυτῆς.] Οὐτ' ἐπιτείνει, ὅσα γενικὴν ἐπέταρ, Τῆς ἀνάγκης, ὑπονοεῖ ἔλλειπυσαν παρέχει ἢ πρόθεσις, ὡς ὑπέλασεν ὁ Οὐδὲν. ἀλλὰ φέρεται πρὸς τὸ, ἑαυτῆς, ἵνα ἦ, κατὰ τὸ πλήρες, Φεισάμεν πρὸ ἑαυτῆς, οὐ μᾶλλον ἐν χρῆσει τὸ κατ' ἔλλειψιν, Φεισάμεν ἑαυτῆς, καθὰ καὶ πολλὰ ἕτερα τῶν εἰς γενικὴν φερομένων μέσων ἰσμάτων. Τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ, Προκρίθεσθαι τινας.— Τοὺς τελικούτους.] Τοὺς τὴν ἡμῶν ἡλικίαν ἔχοντας.— Ἡμῖν.] Ἐξ ἀντιγ. ἄλλων τε καὶ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τῷ Στεφάνῳ, Ἡμῖν.— Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀποδεδειγμένον, ὡς. . . εἰδέναι.] Σημείωσαι τὸν πλεονασμὸν τοῦ, ὧς: ἢ καὶ ἀντὶ τοῦ ἄρθρου, Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀποδεδειγμένον τὸ εἰδέναι τοὺς προσδοτούτους κ.τ.λ.— Πρὸς τὸ φρονεῖν οὐ διαφέρουσαν ἄλλῃλων.] Κατὰ τὸ πλήρες: ὃ καὶ δῆλον ἐστὶ τὸ, Οὐδὲν διαφέρει, ἔλλειπτικὸν ἐστὶ τῆς. Πρὸς, τῆς, Εἰς, ἢ τῆς. Κατὰ πρόθεσις, καθὰ καὶ τὸ. Οὐδὲν διαφέρει, τῆς, Ἐν, ἢ τῆς, Ἐπί.— Ταῖς ἐπιμελείαις.] Ταῖς τροφαῖς καὶ παιδείαις.— Ἐπ' ἀμοφροτέρων.] Ἵσως γραπτῶν, Ἀπ' ἀμοφροτέρων.— Συμφορώτατα.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἔπει οὕτω γραπτῶν εἶναι, ἀντὶ τοῦ Συμφορώτατα, τοῦ Οὐδὲν κραινάντος, ἀπεθῆξαντο καὶ τί μετ' αὐτόν.

ΣΕΑ. 90. Διαμαρτόντες δὲ τῆς θυμητέρας γνώμης.] Ἀποτυχόντες δὲ τῆς θυμητέρας κρίσεως, τούτεστιν, ἔάν τὰ ὑπ' ἑμοῦ λεχθῆσόμενα μὴ χρήσιμα κρῖνται μῆτε συμφέροντα. Ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐδὲν. παρελάκει τὸ, Ἡμητέρας ἀντὶ τοῦ, Ἡμητέρας.— Εἰ τις δύναται.] Ἐν τῷ ἑμῷ φέρεται, Ἦτις δύναται, νῦν μὲν ἔχουσα, Ἦτις ἡλικία δύναται, οὐκ ἁμείνων δὲ τῆς κοινῆς γραφῆς. Ὑπομενιτόν.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐδὲν. προσιδόμεν τὸ, Ὑπομενιτόν, τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ὑπομονιτόν, ἀνθ' οὗ ἐν τῷ ἑμῷ φέρεται, Ὑπομενιτόν, ἀναλογώτερον μὲν, ἐπεὶ παρὰ τὸ, Μιμήνεται, παρῆται, ὡς τὸ, Μιλιτέον (οὐ Μιλιτέον) παρὰ τὸ, Μεμιλιταί, οὐ γε μὴν ἴσως τῇ τῶν Ἀττικῶν χρῆσει κατάλληλον: καὶ γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τοῦ παρόντος λόγου (ισ') Ὑπομενιτόν, ἐρεῖ, συνῶδοντες καὶ τοῦ ἑμοῦ: καὶ Πλάτων δὲ, Μενιτέον, εἶπεν, οὐ, Μενιτέον, καὶ Ἀριστοφ. Μενιτοὶ θεοί, οὐ, Μενιτοί.— Τοῖς μὴδὲ ἀνάδρωσις.] Ἐοικέ τι δεύτερον ἐξεβήκειναι τοῦ χωρίου ἐπιθήκη: ὄφρα γὰρ εἶπεν, Τοῖς μὴ ταπεινῶς, μὴδὲ ἀνάδρωσις, ἢ ἕτερόν τι τοιοῦτον, διὰ διπλοῦ ἐπιθήματος: ἢ (ὃ καὶ μᾶλλον εἰδὸς) γραπτῶν, Τοῖς μὴ ἀνάδρωσις. Εἰ δαί με τι τῶν ἰδίων εἶπῶν.] Ἐγράφεται, Εἰ δαί μετὰ τοῦτο ἰδίων εἶπῶν, παρὰ τε τῷ Στεφάνῳ καὶ τῷ Οὐδὲν ἐξ ἀντιγ. δηλονότι. Καὶ ὁ μὲν Οὐδὲν. διορθοῦν ἐπεχείρει, Εἰ δαί με τι ἰδίων εἶπῶν, ἢ, Εἰ δαί μετὰ τοῦτο ἰδίων τι εἶπῶν: ὃ δὲ Αὐγ. διορθῶσας ἔγραψε. Εἰ δαί με τοῦτο

ἴδιον αἰπεύ, ἢ πρῶτα καὶ ὁ πρὸ ἡμεῶ ἐδόθη, ἕς διαρρώσεως οὐ πολὺ τι καθήριται καὶ τὸ Ἰταλὸς μεταφράζει, *Se nā ē lectio ratiōnis di me x est.* Ἡ ἡμετέρα γραφὴ εὐκρίτως ἔστιν ἐπὶ τῶν Ἀγγέλων παραβλαβέντων ἄντι. ἀνθ' ἧ: ἐν τῷ ἡμετέρῳ φέρεται, « Εἰ δὲ ματα » τοῦτον ἴδιον αἰπεύ • μετὰ προσηγορικῶς ἐξηγήσεως, πρὸς μὲν τὸ, τοῦτον, ἦγον τὸν λόγον • πρὸς δὲ τὸ, ἴδιον, « ἦγον ἑμὸν τι ». — Παισί.] Εἰς τὸ Ἀττικόν, Παισίον, ἐστρεφά τὸ παρ' ἄπαι, Παισίονα. — [Ταύτην.] Τῷ, ἔχην, ἀνθεπιθέλον (καθὰ καὶ ὁ πρὸ ἡμεῶ) τὸ, ἴσχη, ἔκ τε ἄλλων καὶ τοῦ ἡμεῶ, ὡς Ἀττικώτερον, εἰ γὰρ Μοῖροδι (σελ. 198) περὶ αὐτῶν. — Παισιρ.] Ἐκ δύο ἄντιγ. προτέρων (ὡς ἠκολούθησεν ὁ Λύγ.), καὶ τρίτου τοῦ ἡμεῶ, ἀντι τοῦ, Παισίαι. — Αἰσχόναις τὴν πάλιν περιβαλεῖν.] Ἔς τὸ, Ἀναδείκνυ ἐπιμαίεαι. — Οἱ Σίμμαχοι.] Ἐπιθετὴν τὴν Ξενοφ. (Ἐλ. Ζ, β', α, καὶ δ', 7-10). — Ταύτην.] Φέρεται καὶ ἕτερα γραφὴ, Αὐτῶν, κακῶς. ἔστι γὰρ πλιονομακί, ἢ γούνη ἐπιρριθιστικῶς ἀντι τοῦ, τῶν γὰρ δεῖξαν ταύτην, ἢν κ.τ.λ. παρὶ εὐδ' ἐν τοῖς ἰδίῃ: πλεονύτερον. — Ἐμας.] Ἐκ τοῦ ἡμεῶ, ἀντι τοῦ, ἡμας. — Ἦς οὐτ' ἀπρσιφίον κ.τ.λ.] Ἦς συμβουλιῶς ὑπονοεῖται δὲ ἀπὸ τῶν προσηγορικῶν, Συμβουλιούλαισι, καὶ Παιθουσι.

ΣΕΑ. 91. Ἐγὼ δὲ οὐ τοσοῦτον χαλιώτερον . . . ἔσον καλλίον κ.τ.λ.] Ἀντι τοῦ, ὄσον, παρ' ἄπαι γράφεται, ὡς καὶ ἐν τῷ ἡμεῶ, ὄσω: δι' ὅπου Ὁδολφ. καὶ τὸ, τοσοῦτον, εἰς τὸ, τοσοῦτω, ἐστρεφί, πισθάντων τῇ διαρρώσει καὶ τῶν μετ' αὐτῶν, πλὴν Στιφάνου. ἡμεῖς μόντοι, πᾶν τῶν κωνίων, τὸ, ὄσω, εἰς τὸ, ὄσον, μεταβαλεῖν δεῖν ἀνέβημι, δια τὸ, τοσοῦτον: ἀμφότερα γὰρ οὐ πρὸς τὰ συγκριτικὰ, ἔς πολλὰς συνάπτειται, τὴν ἀναφορὰν ἔχει (ὅπου αἰὲς: πλεονύτοι τὸν ὄδολ.) ἀλλὰ πρὸς τὸ, ἡγεῖμαι. Ὁ γούνη, οὐ τοσοῦτον ἡγούμαι τὸν πόλεμον τὸν ἀνεῖ τοῦ συμμάχων τούτων ἔπειτα δυσχερέστερον ἡμῖν, ὄσον αὐτὸν ἡγούμαι λιγυρότερον γενέσθαι: ἢ ἄλλως, οὐ τοσοῦτως δυσχερείας ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ ἀνεῖ συμμάχων φοβούμαι, ὅπου ἐπιπέθε δεῖξαν ἡμῖν ἐξ αὐτοῦ προσηγορικῶς. — Τοῖς ἄλλοις τῆς πόλεως ἰσχυροῖς.] Ὁ Ἀχγ. τοῖς ἄλλοις τοῖς τῆς πόλεως ἰσχυροῖς, ἐστρεφί ἐξ ἀρχαίας τινὸς ἐκδόσεως, ἢ συνάπτει τὸ, τοῦ Ἀχγ. ἐκδόσεως καὶ τὸ ἡμῶν. — Ἀργυτέροις εἶναι πρὸς τὰς πράξεις.] Ἡ παρ' ἄπαι λειπύουσα πρόθεσις εὐκρίτως ἔκ τῶ ἡμεῶ. — Ἰπομνησαι, ἐν τῷ ἡμεῶ.] Ἰπομνησαι, ἐν τῷ ἡμεῶ: ὡσαύτως γὰρ καὶ ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ (ἑ', καὶ ἑγ') ἀνεῖ πρόθεσις ἐξήνεγκαι. — Γενόμενος.] Ἐν τῷ ἡμεῶ, Γενόμενος. — Ἐν πολλοῖς πιάνοις καὶ κινδύνοις ἦσαν.] Τὰς δύο λέξεις, καὶ κινδύνοις, λιγυρότερος παρ' ἄπαι, παρτίληφα ἐκ τοῦ ἡμεῶ. Σημασιώδης δὲ καὶ τῇ Παισίονα, οὐσιαστικῶς ἀντι τοῦ, Παισίονα. — Περσιθεῶν.] Ἐκ διαρρώσεως τοῦ Ὁδολφ. ἀντι τοῦ Περσιθεῶν. — Ἐκδοθέντες γὰρ Τυνδαράως.] Ἐν τῷ ἡμεῶ, φέρεται, Ἐκδοθέντες γὰρ Τυνδαράως: γενικὴν δηλονότι νόμισαντες εἶναι τὴν γράψαντες τὸ, Τυνδαράως. — Ἐκ τῆ: Ἐρθεῖας.] Φέρεται ἐν τινὶ τῶν τοῦ Ὁδολφ. ἄντων. Ἐκ τῆς Οἰχαλίας: καὶ εἶπεν αὐτὴ ἡ γραφὴ παρ' ἰσοκράτους ἀμαρτηθῆναι ἀμαρτηθῶν. Ἡρακλῆς γὰρ οὐ μόνον ἐξ Ἐρθεῖας βεῦς ἀπάλασαι ἰσχύρηται, ἀλλὰ καὶ ἐξ Οἰχαλίας τῆς Μισσηνιακῆς, ὡς μὲν οἱ νεώτεροι (Ἀπολλοδώρ. Βιβλιοθ. Β, ε') βεῦς, ὡς δὲ Ὀμηροῦ (Ὀδυσ. Φ, αα-30) Ἴππους. — Καὶ τὸ στρατιώτηδον συστραφίμενοι.] Ἐξαιρητικῶς εἶπεν εἶναι τὸ ἄρθρον.

ΣΕΑ. 92. Προγόνους.] Τὸ ἡμῶν, καθὰ καὶ τινὰ τῶν τοῦ Λύγ. Γονεῖς — Αὐτῶν.] Ἐκ διαρρώσεως τοῦ Ὁδολφ. ἀντι τοῦ, Αὐτό: αὐτῶν γὰρ τῶν ἀποκτεινέντων αὐτὸν ἡγεμῶν ἐγγενητό ὁ Κρισφόντας. — Ἰθαλίην.] Ταύτην ἢ τοῦ ἡμεῶ ἀντιγράφου γραφὴ, οἷα καὶ παρ' ἄπαι φέρεται, πλὴν Ἀαγίτου, ἐς ἔγραψε, Τιμαρεῖν, ἐξ ἕτερον διαρρώσεως. — Τιμαρεῖν.] Οὕτως ἔχει τὸ ἡμῶν ἀντιγραφον, καθὰ φέρεται καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἄπαι, πλὴν τοῦ Ἀαγίτου, ἐς, ἐξ ἕτερον διαρρώσεως, μετένεγκεν ὅσα τὸ ἐν τῇ προτέρῃ περιδῶ, Βοηθεῖν. — ἡμῖν.] Ἐκ τοῦ Ὁδολφίου, ἀντι τοῦ ἡμῶν. — Ταύτην μὲν γὰρ.] Αἰπεύ τὸ, γὰρ, ἐν τῷ ἡμεῶ. — Ἐκίνην δέ.] Τὸ ἡμῶν, Ἐκίνην τι, μετ' ἐπισηγορικῶς ἐξηγήσεως τῆςδε, « ἦγον τὴν ἀμαρτηθῆναι Μισσηνῶν. — Περὶ Μισσηνῶν.] Ἐν τῷ ἡμεῶ, Ἰπὲρ Μισσηνῶν. — Ἐγόμεν.] Εἰς τοῦτο ἐστρεφά τὸ παρ' ἄπαι, Ἐγόμεν: οὐσιαστικῶς γὰρ ἐνταῦθα τὸ εὐκτικὸν ἀνεῖ τῷ δυνατικῷ, ἄν.

ΣΕΑ. 93. Πλείον ἢ διπλάσιον χρόνον ἢ τοσοῦτον.] Πλείον τετρακισίων ἔπειν. Τὸ γὰρ, το-

εσθον, ἀνεγίρεται πρὸς τὴν Δικασίαν τῶν δι' ἄλλο διαζευκτικῶν, ὁ μὲν πρῶτος πρὸς τὴν Πάλιν, ὁ δεύτερος δὲ, πρὸς τὴν Δημόσιον, διότι καὶ τοῦτο τῆ συντάξει ρηθεῖ τῶν συγκριτικῶν.— Διὰ τριακοντίων ἐστίν.] Τούτοις, μετὰ τριακοντία ἐστὶ Διαπεφόνηται δι' τὰ περὶ τοῦ χρόνου: Δυκεῖργος μὲν γὰρ (Κατὰ Λεωκρ.) πεντακοντίος ἐστὶν ἕξαρων ἀνοικισθῆναι Μεσοπένη, φησὶ, Δείναρχος δὲ (Κατὰ Δημοσθ.), τετρακοντίος, Πλούταρχος δὲ (ἀποφθ.) καὶ Αἰδ. (Ποικ. ἱσ. II, μβ') τριάκοντα καὶ δικασίαις.— Ἡμῶς.] Οὕτω τοῦμὲν ἀντιγράφον, ὡς ὁ Οὐδέφως, ἀντὶ τοῦ παρὰ τινι Ἰμῶς — Ἐξήμερον.] Ἰσως γραπτῶν, Ἐξήμερον.— Στερεθησάμεθα.] Στερεθῆμεθα φιλοῦσι λέγειν οἱ Ἄτικοι, καὶ ἴσως τοιαῦτα ἦν τὸ πάλαι ἡ γραφῆ.— Ἡματέρους.] Οὕτω καὶ τὸ ἐμὸν, εὐχ, Ἰματέρους, ὡς ὁ Στέφ. καὶ ὁ Λύγ.— Ὡς ἀδίκως.] Ἀσίται τὸ, ὡς ἐν τῷ ἐμῷ, προσθεῖν ἐκ διορθώσεως Οὐλοφίτου.— Ἠδικημένους.] Ἐκ τοῦ ἐμῷ, ἀντὶ τοῦ, ἄδικουμένους.— Παράχρησά τις τούτων.] Εἰς τοῦτο θαρρῶντως ἐτραψά τὸ παρ' ἄπαι σολοικον, Παράχρησά τις τούτων, ἀνθ' οὗ ἐν τῷ ἐμῷ φέρεται ἐκ διορθώσεως οὐκ ἀμείνωνος, Παράχρησά τοιούτων: κατὰ μίσην γὰρ διάθεσιν οἱ δόκιμοι Παρέχρησά μαρτυρας, λέγουσι, καὶ οὐ, Παρέχρησά, φησὶν περὶ ἐκτουτο μαρτυρησόντας τις παράχρησά τοις μαρτυρας. Ἄλλον οὖν ἐντοῦτον, ὅτι καὶ τὰ τυχόν ἀλλαχθεῖ που εὐρισκόμενα τῶν τοιούτων κατ' ἐνεργητικὴν διάθεσιν, τοῖς γραφικαῖς ἀμαρτήμασιν ἐγκαταλέγειν προσήκει.— Πάλιν περὶ αὐτῶν ἘΤΙ ΔΙΕΛΕΘΕΙΝ.] Γραπτῶν οἰκται: ἘΠΑΝΕΛΕΘΕΙΝ, διὰ μιᾶς λέξεως, τὰς τελευταίας δύο: οὕτω γὰρ καὶ ἀλλαχθεῖ ὁ Ρήτωρ (σελ. 144, μβ', καὶ Β, α, ζ') ἐχρήσατο τῷ Πάλιν ἐπανελθεῖν, καὶ Δημοσθ. (Κατὰ Νεαίρ. σελ. 135), περὶ οὗ ἴσθη καὶ τὸν Βουδαῖον (σελ. 109).— Διὰ δὲ αὐτῶν.] Ἀνατρέψαι, Ἀνασκευάσαι, ψευδεῖς ἀποδείξαι: ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν λυόντων τὰ δεδωμένα: αἱ γὰρ κατηγορίαι οἰονεῖ δεσμοὶ τινεῖς εἶναι τοῦ κατηγορουμένου, δεῖ διὰ τοῦτο καὶ ἀπολύεσθαι τῆς αἰτίας λέγεται, ἐταν ἡ κρίσις δικασθεῖ, ἢ ἄλλως πως, μὴ εἶναι τῆς κατηγορίας ἐνοχλοῦ ἀποδείχθῃ.

ΣΕΑ. 94. Οὐ ποιεῖσθαι.] Διόντως προσήκει τὴν ἀρετήν ὁ Οὐλοφ. λειποῦσαν ἐν τοῖς ἀντιγ. ἄπαι.— Ποιεῖσθαι προύργαιτερον.] Παρ' ἄπαι, Ποιεῖσθαι τι προύργαιτερον. Δι' ἄγραφα τὸ, Τί, οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ αὐτὸ τῆς ἐχομένης λέξεως τὸ πρῶτον ρηθεῖον, δις γραφθὲν ὑπὸ συζήσαντος ἀντιγράφου.— Οὐδέως ἀν' ἡμῶς λέγων κτλ.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐλοφ. κενεῖου παρελήθη πρῶτως Λύγ. ἀντὶ τοῦ, παρ' ἄπαι τοῖς πρῶτου (οἰσσεύσθαι καὶ τοῦμὲν) φερομένου, Οὐδέως ἀν' ἡμῶς.— Ἐνεκα τούτου.] Ἐνεκα τοῦ δικαίου.— Ἐπὶ τούτω.] Ἐπὶ τῷ δικαίῳ. Κιχῶς ἐν δυοῖ τῶν τοῦ Λύγ. ἀντιγράφων, καὶ τρίτου τοῦ ἐμῷ, φέρεται, Ἐπὶ εσθον: οὐ γὰρ Ἐπὶ τῷ, ἀλλ' Ἐπὶ τῷ φιλοτιμῶσθαι, φασὶν οἱ δόκιμοι.— Εἰ καὶ φιλοτιμῶσθαι.] Ἐν τῷ ἐμῷ φέρεται, ΕΥΦΙΛΟΤΙΜΟΣ, διχῶ συνδύμας, καὶ ἰπιθαιτικῶς ἢ ἰτέρα τῶν λέξεων, ὅπερ ὑπονοεῖν παρέχει μμποτα ἢ ἀρχαία γραφῆ ἢ ΕΥΦΙΛΟΤΙΜΩΣ διὰ μιᾶς λέξεως. Καὶ αὐτὰ μὲν εὐπεὶ καταχωρήθη ἐν τοῖς Λεξικοῖς ἢ λέξις: ἔστι γε μὴν αὐτὴν πηρῶσκαθα ἐκ τα τοῦ συρῶου, Εὐφιλότηματος, ὁ καταχώρισεν ἐν τῷ Ἑλληνογαερμανικῷ Λεξικῷ ὁ σοφὸς Σινδύρος, ἐξ Ἀριστοτέλους (Ἠθ. Νικομ. Α, εἰ) παραλαβὴν, καὶ ἐξ αὐτοῦ Ἀριστοτέλους (Αὐτ. Β. ζ' καὶ, Α, ι), δε φησιν, ὅτι ἀνωμόμου οὐσης τῆς μεταβῆ διαθέσεως τοῦ Φιλότηματος καὶ τοῦ Ἀφιλότηματος, ἀναγκαζόμεθα πολλάκις: καὶ ἐπὶ ταύτης τῆ τῆς Φιλότημας ἐνδρακτὶ χρῆσθαι: εἴη δ' ἐν αὐτῷ, ἢ ἀγαθὴ φιλοτιμία.— Ἄλλα κατὰ τὸ δίκαιον.] Οὕτως ὀρθῶς τὸ ἐμὸν, ἀντὶ τῆς παρ' ἄπαι φερομένης γραφῆς, Ἄλλα καὶ κατὰ τὸ δίκαιον: ἔς τὸ ἀτοπον ὑπενόησε καὶ ὁ Οὐλοφ.— Ἄλλα πολὺ μᾶλλον κτλ.] Ἐν τῷ ἐμῷ, ἐπιγράφεται τῷ συνδύμας, Ἄλλα, ἢ λέξις, Δεδιέναι, οὕτως, ὡς ἀδελον εἶναι, εἴτε μετὰ τὸ, Μᾶλλον, εἴτε μετὰ τὸ, Μίλλοντας, τοῦ προσημασμένου κώλου, ἠέσολετο τούτω τινεῖσι ὁ διορθώσας, καὶ εἴτε φιλότηται, εἴτε διαγράψαι ἡμελλὰ τὸ, Ἀθουμῆν: τρηθ' γὰρ ἐνδρακτὶ, ἰτέρα παρὰ τῶν πρὸ ἐμῷ φερομένων γραφῶν, ἐξενεργεῖν τὴν περίοδον, εἶον, Ὡς' οὐ δεῖ τοῦς ὑπὲρ τῶν δικαίων κινδυνεύειν μᾶλλοντας δεδιέναι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοῦς ὑβρίζοντας, ἢ (προς θέντας τὴν, Καί), ἔς' οὐκ ἀθουμῆν δεῖ τοῦς ὁ. τ. δ. κ. μίλλοντας, καὶ δεδιέναι, ἀλλὰ κ. τ. λ. ἢ ἔς' οὐκ ἀθουμῆν δεῖ τοῦς ὁ. τ. δ. κ. μίλλοντας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον δεδιέναι κτλ.— Πηρῶσκαθα.] Ἐν

τῷ ἰσῷ φέρεται, Πικύεται. — Ἀποδοκιμασίαι.] Ἐν τῷ ἰσῷ, Ἀποδοκιμασία. — Ἡμετέρων.] Ἐκ τοῦ ἰσῷ ἀντὶ τοῦ, Ἡμετέρων — Δικαίων.] Καὶ τὸ ἰσῷ, Δικαίων, ἠρακταμένως — Ἐπινοήσεων.] Εἰς τοῦτο τρέψαι δεῖν ἔργων τὸ παρ' αἰσίων, Ἐπινοήσεων. Εὐρύσσειαν δὲ καὶ ἐν τοῖς ἰσῷ (σελ. 177) ἠρακταμένως ταύτων τὴν λέξιν.

ΣΕΑ. 95. Κατακαλιμαίνων.] Οὕτω καὶ τὸ ἰσῷ μετὰ τῆς προθέσεως. — Μεταίσιον.] Ματαβολήν. — Ἐπὶ μὲν οὖν τῆς ἡμετέρας κτλ.] Παρὶ, ἀντὶ τῆς, Ἐπί, ἐκ διορθώσεως Οὐλορ. εἰ μὲν αὐτὸν, πλὴν Ααγῆου. — Κραίττους ἡμῶν.] Ἐκ διορθώσεως Οὐλορ. εἰ μὲν αὐτὸν, πλὴν Ααγῆου, ἐκ ἐφύλαξε τὴν ἐπίων ἀντιγ. γραφὴν, Κραίττους ἡμῶν, ἧς ἐπὶ χεῖρον φέρεται ἐν τῷ ἰσῷ, Κραίττο· ἡμῶν. — Τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν.] Ἀνισραμμένως ἐν τῷ ἰσῷ, Τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν. — Διονύσιος ὁ τύραννος.] Ἰσθρικός τοῦτο καὶ Αἰλ. (Παικ. Ἰσθρ. Δ. κ. τὸ μὲν, αὐτὰς ταῖς Ἰσρακράτους λέξει χρῆσάμενος, τὸ δὲ, ἐξ ἑτέρων παραίτησως, καὶ τὸν αὐτοῦ τρόπον συνωφύνας τὴν διήγησιν. — Ὑποκαλιμαίνω.] Ὑποκαλιμαίνω, εἰρηκὴν ὁ Αἰλικός. Ἐχρήσατο τῷ, Ὑποκαλιμαίνω, καὶ ἀλλάγῳ (σελ. 43) Ἰσθρ. εὐ διαφορῶς γράφῃ φέρεται (σελ.) τὸ, Ὑποκαλιμαίνω. — Τῶν δὲ χρομένων.] Τῶν ἐταίρων, ἢ φίλων ἰκαλιμαίνω δ' οὕτως Ἐλλοπίδης, καθὰ χρὴν ὁ Αἰλ. — Ἐγκρατεσίαν δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν πολιτῶν κατακρίσασατο.] Ἐγκρατεσίαν ἐγένετο τῶν πολιτῶν, τοῦτέστι ἀσφαλέσιον αὐτῶν ἐτυράννας.

ΣΕΑ. 96. Ὑπὸ τῶν Βαρβάρων.] Οἱ Ὀλλυροὶ ἦσαν οὗτοι, ὡς Ἰσθρὶ Αἰλ. ὁ Σικελιώτης ΠΕ. 97). — Βοήθειαν ἐνέδωκε μεταπεμφθέντες.] Τῷ, Ἐνδεδωκε, «Παρ' ἡμῶν τῶν Ακαδημαίων» ἐχρήσατο Οὐλορ. ὁ δὲ Αἰγ. «Ἐκ τῆς Ἑλλάδος». Μήποτε δὲ ἀντὶ τοῦ, Ἐκείθεν, ἐλλοπίδης, τοῦτέστι, Ἐξ ἐκείνου τοῦ μικροῦ χωρίου, ὃ καταλαβε, κατέλας πρὸς αὐτὸν, ἦσαν ἄλλοι πεισῆας, ἄλλοθεν βοήθειαν παρὰ τίνων δὲ οὐ λέγει, οὐδὲ λέγειν ἐπάνω γινεσθαι. Ἦσαν δὲ οἱ συλλαβόντες αὐτῷ εἰς τὴν τῆς ἀρχῆς ἀνάγκην, οἱ Θεσσαλοὶ (Αἰλ. Σικελ. 11, 14'). — Ἐντός μὲν.] Περὶ τὴν τὸν, Μὲν, ἐκ τοῦ ἰσῷ. — Παισιόσθαι.] Προσιόσθαι τὴν διορθώσιν Οὐλορ. τῆς παρ' ἀπασί φερομένης κακῆς γραφῆς, Παισιόσθαι. — Οὐδὲ ἂν τολμάσειαν ἀνταπεινῶν.] Προσιόσθαι τὸν, Ἄν, λαίοντα παρ' ἀπασί. Ἐνδεδίχεται μίντοι, καὶ οὕτω διορθῶν, Οὐδὲ ἂν τολμάσειαν ἂν εἰπεῖν. — Πολιτεῖαν.] Οὕτω τὸ ἰσῷ, καθὰ καὶ αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις: Οὐλορ. δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτὸν, Πολιτεῖαν, κατ' ὀνομαστικὴν, συμφώνως μὲν τοῖς τῶν Γραμματικῶν νομοθετήμασιν, ἀλλοτρίως δὲ τῆς Ἀττικῆς κομψείας. Σχῆμα γὰρ ἐστὶ λόγου ὁμοιότατον τῷ παρὰ τῷ Αἰσίο (Ὑπὸ τῶν Ἀριστοφ. χρομ. σελ. 649) τοῦδ', «Τὴν οὐσίαν, ἢν κατέλασε τῷ βίῳ, οὐ πλείονος ἀξία ἔστιν, ἢ τειτάρων καὶ δέκα ταλάντων». Κένταυθα γὰρ ἀκαταλόχως εἰρηται, Τὴν οὐσίαν, ἀντὶ τοῦ, ἢ οὐσία. Ἐρεῖ δὲ καὶ ἀλλάγῳ (B, σελ. 37) Ἰσρακράτης, «Ὅν δ' ἔξ ἀρχῆς μεταπεμφθέντα σύμβουλον, τῶν τῶν Ακαδημαίων ἐπανένειν». ἀπειρὴν ἔφασκον, κτλ.» ἀντὶ τοῦ, Ὁ Ακαδημαίων ἐπανένειν, ἐν ἔξ ἀρχῆς μεταπεμφθέντα σύμβουλον, ἀπειρὴν ἔφασκον. — Ἦν ὑπαρχόντων.] Ἐκ τοῦ ἰσῷ, ἀντὶ τῆς παρ' ἀπασί ἠρακταμένως γραφῆς, Ἦν ὑπαρχόντων. — Τὴν ἀπειρίαν.] Τὸ ἀδελὸν καὶ ἀβέβαιον. — Οὐδὲν γὰρ τῶν τοῦτέτων ἔστιν ἀποτόμωσ κτλ.] Ἡ γραφὴ, Τῶν τοῦτέτων, ἐκ τοῦ ἰσῷ (ἐν τῷ παραλειφθῆ κακῶς ὁ σύνδεσμος), ἀντὶ τοῦ παρ' ἀπασί φερομένου, Τῶν ὄντων. Ὅτι δὲ γινεσθαι, δῆλον μὲν καὶ ἐξ ὧν εἰρηκὴν ἀλλάγῳ (σελ. B, 35) τὴν αὐτὴν ταύτην γνώμην ἔκφρασε, «Χρὴ δὲ τοῖς ἑσθῆς δοκιμαζέιν προαιρουμένους περὶ τῶν τοῦτέτων κτλ.: « μάλιστα δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς γνώμης. Ἀληθῆς μὲν γὰρ τὸ φάναι, Οὐδὲν εἶναι τῶν τοῦτέτων (εἰς ὁ πόλεμος, καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα τῶν πραγμάτων δεικνόντι) ἀγαθὴν, ἢ κακὴν ἀποτόμωσ: τὸ δὲ λέγειν, Οὐδὲν εἶναι τῶν ὄντων ἀγαθόν, ἢ κακόν, πρὸς τῷ ψεῦδει καὶ δόγμα ἂν εἴη κακῆσιν ἐν τοῖς μάλισθα, καὶ πολιτεῖας ἀπάσης ὀνομασμένησ ἀλλότριον. Ἐχρήσατο τῷ γνώμῃ, μικρὴν μεταποιήσας, καὶ ὁ τὸν εἰς Δημοσθένει ἀναφερόμενον Ἐρωτικόν (σελ. 1402) γράψας: ἐξ οὗ, καθὰ καὶ ἐξ ἑτέρων οὐκ ὀλίγων μνημόσων, δῆλον ἐστὶ οὐ Δημοσ. ἔστιν ὁ τοῦ Ἐρωτικῷ λόγου πατήρ, ἀλλ' Ἀνδρότιων, ὁ μαθητευσῆς Ἰσρακράτη. Τὸ δὲ, Ἀποτόμωσ, ἔστιν, ἀκριβῶς, ἀπολύτως, τοῦτέστι, καθ' ἑαυτὸ καὶ μὴ πρὸς ἕτερα τῶν ἀναφορῶν ἔχον, ἀπὸ μεταφορῆς τῶν τετρακλιμένων, καὶ οὕτως ἀπ' ἀλλήλων διερρημένωσ τε καὶ διορισμένων, ἧς μὴ οἷα τ' εἶναι

συγγεθῆαι. Ταῦτα δὲ τὴν μεταγενέραν ἐμφροῖν καὶ τὸ τῶν Γαλατῶν Πρόσιον μῆτι, παρὰ τὸ
 τῆς τῶν Ῥωμαίων φωνῆς ἐπιθήμα πρόσιον, ἔπερ οὐδὲν ἕτερον κατὰ λέξιν ἢ τὸ, Ἀποτό-
 μως, σημαίνει. — Εὐ πρακτοῦντας.] Ἐν τῷ ἐμῷ φέρεται, Εὐπραχ. ὄντας. — Πανουργίας.] Ὁμοί-
 και κικού ἢ λέξις ἐπιπέθει σημαίνει γὰρ τὸ, ὅσπερ ἂν εἴποι τις, Πανουργία. Τίθε δὲ
 ἐστὶ τὸ, Πάντα λίθιν κινεῖν, ὡς ἡ παροιμία φασί. Διονύσιος δὲ ὁ Λικαρ. τούτων Ἰσχυράτους
 τὸν λόγον ἐπαίων, Καينوργίας, εἶπεν, ὅπερ, εἰ μὴ τῇ γραφῇ ἠμάρτανται, εἴη ἂν ταύτων
 τῆ, Καينوπραγίας, ἢ Νεωτεροποιίας. — Δίδοικα.] Περαιδωρα τὴν διόρθωσιν (καθὰ καὶ οἱ
 πρὸ ἐμοῦ δύο) τοῦ Ὁσολ. ἀντὶ τοῦ, Διδάσκω. — Ὅτι μὲν γάρ.] Προσίθετα τὸν πρῶτον
 τῶν συνδέτμεν ἐκ τοῦ ἐμοῦ: πρὸς ἐν ἀνταποδοθεῖται ὁ ἐχόμενος, Δί — Καθίσταμεν.] Ἀ-
 ρχαῖα ἰδιώσις, ἢ τοῦ Στεφάνου, καὶ τὰ ἀντιγ. (ἐν εἰς καὶ τὸ ἐμὸν), Καθίσταμεν, ὅπερ Ὁσολ-
 ριος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἐτραψαν εἰς τὸ Καθίσταμεν. Χαιρεῖν φράσωντας ἀμφοτέρωσιν ταῖς γρα-
 φαῖς, συντομοτέρη καὶ Ἀπτικωτέρη διορθώσει γυγράφαμεν, Καθίσταμεν. — Χρὴ τοὺς βου-
 λουμένους ἐλευθέρους εἶναι. . . ποιῆσθαι δὲ τὰς διαλλαγὰς κ.τ.λ.] Ἀδικοσκότος ἐν τῷ ἐμῷ φέ-
 ρεται, Φειδίσθη, ἀντὶ τοῦ, Ποιῆσθαι: καὶ εἰς τὸ, Φειδίσται, διάφορον εἶναι γραφῶν τοῦ
 προκηκοσμένου, Φειδῆν Μνημονεύει δὲ τὸ χειρὸς καὶ Ἀριστ. (Ῥητ. Γ. α', 17) διδά-
 σκων πῶς ἐκ τῶν ἐνδοκματῶν ἐστὶ πικρὴ γνώσις. — Τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων συνθήκας.]
 Σποδαῖς ὀνομάζει τὰς τιμῆτας Ἀδελφίδας (Περὶ τῆς πρὸς Λακεδ. εἰρήν. σελ. 24) ἀντιδι-
 στωμίας πρὸς τὸν εἰρήνην, « Εἰρήνην μὲν γὰρ ἐξ ἴσου ποιῶνται πρὸς ἀλλήλους, ἐμμελεῖ-
 » ταντες πρὸς ὧν ἂν διακρίνωσιν: σπονδὸς δὲ, ὅταν κρατήσωσι κατὰ τὸν πόλεμον, οἱ κραττοῦς
 « τοὺς ἄττ σιν ἐξ ἐπιταγμάτων. »

ΣΕΑ. 97. ὡς τοιαύτων.] Ὁσως ὁ Στέφ. καὶ ὁ Αὐγ. ἀντὶ τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις ἠμαρ-
 ταιμίας γραφῆς (ἢ συνάδει καὶ τὸ ἐμὸν), ὡς τοιαύτων. Τὸ γὰρ, ὡς, ἐπιπέθει ἰσοδυναμεῖ
 τῷ, Γάρ. — Ἡμεῖς.] Ἰσοπερ ὁ Στέφ. καὶ τὸ ἐμὸν, ἀντὶ τοῦ, Ὑμεῖς. — Παδάριτος.] Ταύτων
 ἕτεροι Πηδάριτος γράφουσι πρὸς τὸ ἐπιπέθει τὰς εἰς τὸν Ἀρκαλ. σημασίας τοῦ Ὁσολαίου
 (σελ. 69). Ἐστιν δὲ τῶν ἀντιγ. ἐν εἰς καὶ τὸ ἐμὸν, ἀντὶ τοῦ Πηδάριτος, ἢ Παδάριτος, φέρου-
 σιν οὐδὲν σιν νῆ, Ταύτως. — Αὐτῶν.] Τῶν Χίων ὀνομάζει, ὃ περιέχεται ἐν τῷ προκηκοσ-
 μένῳ ὀνοματι, Χίων. Ὁμοίον γὰρ τοῦτο τῷ ἐν τῷ περὶ πολιτείων Ἡρακλείδου (Προδρ. Ἑλλκν.
 Βιβλιοθ. σελ. 211) « Σίχων. . . ἰσάσσωσιν αὐτὸν Ἀγκαιῶς. — Ζεῦσιν μὲν ἵππων ἀδελφα-
 γούτων ἐστὶ καὶ νῦν ἐραῖσθαι τρέφοντες.] Διὸ, καθὰ φασὶ Ἐνοσῶν. (Ἑλ. ζ, δ', 10), καὶ
 ποικροτάτων ἦν τὸ Λακεδαιμονίων Ἴππικὸν κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον. — Ἐτραφον μὲν γὰρ
 « τοὺς ἵππους οἱ πλουσιώτατοι: ἐκεῖ δὲ φρουρὰ φραγθῆν, τότε ἦσαν ὁ συντεταγμένως λαθὼν
 « δ' ἂν τὸν ἵππον καὶ ὄπισ, ὅπει δεικν αὐτῶ, ἐκ τοῦ παρακρήμα ἂν ἐτρατίετο, τῶν δ' αὐ
 « στρατιωτῶν, οἱ τοὺς σῶμασιν ἀδυνατώτατοι καὶ ἠκιστ φιλότημο ἐπὶ τῶν ἵππων ἦσαν. —
 Τίνα δὲ τῶν περιερχομένων ἡμῶν ἐξ ἀνδρῶν τοιούτων ἀπειλῶν καὶ ποιῆσθαι μνείαν ἀξίον εἶναι,
 οἱ τινες ἀπαξ ἤττηθέντες. . . ἢ πῶς ἂν κτλ.] Ἐν τῷ ἐμῷ ὁσως ἐφέρετο τὴν ἀρχὴν τοῦτὶ τὸ
 χειρὸν, « ΤΙΝΑΣ ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΝ καὶ ποιῆσθαι μνείαν ὙΜΑΣ ἀξίον εἶναι, οἱ τινες ἀπαξ
 « ἤττηθέντες. . . ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ κτλ. » εἰτὰ τις διορθώσις ἐγράφη, ΤΙΝΑ ΔΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙ-
 « ΣΤΑΜΕΝΟΝ ΗΜΙΝ ΕΞ ΑΝΑΡΩΝ ΤΟΙΟΥΤΩΝ ΑΠΕΙΛΩΝ καὶ ποιῆσθαι μνείαν ΗΜΑΣ
 « ἀξίον εἶναι, οἱ τινες ἀπαξ ΑΥΤΟΙ ἤττηθέντες. . . ἢ ΓΑΡ ΗΜΑΣ ἂν κτλ. » Ὡ καὶ δῆλον,
 ἐπὶ καὶ τοὺς πάλαι καθάπερ τοὺς μεταγενεστίους, ἄπορον εἶδε τὸ λαγόμενον, καὶ ἄλλοις
 ἄλλοις διορθοῦν καὶ ἐξηγεῖται, ὡς ἕκαστος εἶδε κρίσιως καὶ συνήσει. Ὁ μὲν οὖν Ὁσολφ.
 τριχῇ τὸν νῦν ἐξεδίξατο τοῦ χειρὸν, Τίνα δὲ μνείαν καὶ ποιῆσθαι ἀξίον εἶναι τῶν ἀπειλῶν
 τῶν περιερχομένων ἡμῶν ἐξ ἀνδρῶν τοιούτων, ἀνακρίων τὸ, Ἀνδρῶν τοιούτων, εἰς τοὺς Θε-
 βάσιους, ἢ αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς ἐν τίλει, ἢ τοὺς Λακεδαιμονίων συμμάχους. Τὴν
 πελοποννησίαν ταύτην ἐξηγήσειν ἀπεδίξατο καὶ ὁ Αἰγύλιος, καὶ ἡμεῖς προσιτρέμεθα τὴν λαϊκῶν
 δύο, καὶ τῆς τοῦ Αὐγ. ταύτων ὑπολαβόντες εἶναι τῶν λαγόμενων τὸν νῦν, Τίνα δὲ καὶ ποιῆ-
 σθαι μνείαν ἀξίον εἶναι τοιούτων ἀπειλῶν ἐκ τῶν ἀνδρῶν τῶν περιερχομένων ἡμῶν, ποικροτέρην
 ἐκ τῶν ὀνόρων καὶ συμμάχων ἔθων. Τίνας δὲ λέγει ἀπειλῶν τῶν συμμάχων ἐπιπέθει, δι-

δασκίτω σε τὰ ἐν τοῖς πρόθεσι (σελ. 91) εἰρηκίνα, « Καὶ πρὸς τοὺς ἄλλοις ἐπακίλοισιν, « ὡς εἰ μὴ ταῦτα συγχωρήσομαι, ποικισάμενοι τῆ εἰρήνῃ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς. » Ἴρα δὲ καὶ τὰς διαφόρους γραφὰς τοῦ χωρίου ἐξετάσαι.— Τίνα.] Ἄμικνον τὸ, Τίνα, τοῦ ἐν ἄλλοις φερμένου. Τίνας; συνάπτεται γὰρ τῷ μυσίαν, εἴην, Τίνα μυσίαν, τούτῃσι, τίνα λόγον, ἢ τίνα φροντίδα γὰρ ποιῆσαι τὸν ἀπειλῶν.— Περὶςκίμενοι.]] Ἐν τινι τῶν τοῦ Λυγῆρου ἀντιγ. Περὶςκίμενων, κακῶς, ὡς ἐφέρετο καὶ ἐν τῷ ἑμῷ πρὸ τῆς διορθώσεως: Περὶςκίσθαι γὰρ τινι ἀπειλῶν, ὀρθῶς ἂν λέγοιτο, ὡς Περὶςκίσθαι κίνδυνον, αἰσχύνῃν κ.τ.λ. — Πησιθά μυσίαν.] Μιτακίλει μοι ἴδῃ μὴ προελουμένο τὸν γραφῆν τοῦ ἑμοῦ, Ποίησασθαι μυσίαν ἡμᾶς. Φέρεται δὲ τὸ, Ποίησασθαι, καὶ ἐν τῷ τοῦ Λύγ.— Ἄπαξ ἠτταθέντες.] Ἴσως κἀνταῦθα ὄφειλον προελθεῖν τὴν διορθώσιν τοῦ ἑμοῦ, Ἄπαξ αὐτοὶ ἠτταθέντες, ἢ γούν (διὰ τὸ εὐφραντέρον), Ἄπαξ ἠτταθέντες αὐτοί. Ἡ πῶς ἂν . . . ἐπακίσιαν.] Ἐσημνωσάμεθα μικρὸν ἀνοστήρον φέρεσθαι ἐν τῷ ἑμῷ, Ἡ γὰρ πῶς ἂν κ.τ.λ. εἰς ὀφειτέρας διορθώσεις προσθέντες τοῖ, Γάρ: τούτῳ δ' ὕπονοιον παρέχει, μήποτε ἐν ἀρχαιοτέραις ἀντιγ. ὁ μὲν, Γάρ, μετὰ τὸ, Οἱ τινες, εἰσθετο, τῆ εἰς συλαῖ τῶν πρὸ αὐτοῦ διακεκριμένων, ὁ δὲ, Ἡ, ἢ, Ἡ, ἔλειπον ὅλους, ταυτάτης εὐσεας τῆ τοῦ λόγου συναρτήσεως, « Οἱ τινες γάρ, ἄπαξ ἠτταθέντες αὐτοί, καὶ μῖς εἰσο- « λῆ; γενομένης, οὕτως ἀνάμειρος ὁμολόγησαν ἀπαντὰ τὰ πρὸςατόμενα ποιήσιν, πῶς ἂν « αἰ τιοῦται δυσχερῶντες πολὺν χρόνον ἐπακίσιαν; » Ὅμοιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτο τῷ μετ' ὀ- « λίγα (σελ. 100) ῥηθεσομένο, « ΟΥΤΙΝΕΣ ΓΑΡ εὐ-πράτοτες ἀπέπειον, ΠΩΣ ἌΝ ΟΥΤΟΙ « κακοπαθεύοντες πολὺν χρόνον καρτερήσαιον; » Καὶ σημείωσαι ὅτι καὶ τὸ, Ἐπακίσιαν, ὡς ἀμεταβάτως τι καὶ οὐδετέρας ἐταξὴν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ, Καρτερήσαιον, πρὸς δοτικὴν κατὰ πλείονα χρῆσιν φερόμενο, ἐπι τοῦ Βοηθεῖν, ἢ, Χορηγεῖν.— Ὑπὲρ τῆς χώρας.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ πρὸ ἀπασιν, Ἐπὶ τῆς χώρας,

ΣΕΛ. 98. Διεξέλθειν.] Οὕτω καὶ τοῦμῶν. Οὐλόφιος δὲ καὶ τινες ἴτεροι, Διελεῖν.— Με- τὰ τούτων.] Μετὰ τὸν τὰ δίκαια πραττότων.— Πρὸς δὲ ταῦτα.] Πρὸς τῇ ἐκ τῆς δικαιο-πραχίας: συμμάχῃ.— Ἐβίλιον.] Ἐτραψα τὸ παρ' ἅπασι, Θίλιον, εἰς τὸ Ἄττικόν Ἐβίλιον.— Ἀφικνουμένους.] Ἴσως, Ἀφικμένους.— Τοῖς νομίζεμένοις.] Τοῖς εἰσι καὶ νομίμοις τῆς πόλεως. Κακῶς ἐν τῷ ἑμῷ φέρεται, Τοῖς γενομένοις.— Καὶ τοὺς μὲν ἔχοντας συμμάχιας, πόλεις καταλαμβάνοντας. Οὐκ ἔρρωσθαι μὲν δοκεῖ τὸ χωρίον. Ἴσως ἐγγύγραπτο πάλαι, Καὶ τοὺς μὲν ἔχοντας συμμάχιας πόλεις καταλαμβάνοντας: ἀμικνον ὁμῶς ἐπίχιν τῶς, ἔως ἂν ὀρθώτερον, ἢ γούν πιθανώτερον τὸ αἰ δευτερὰ φροντίδες ὑποβάλωσι. Τὸ δὲ τῆ: γραφῆς ὑπο-πτον, καὶ εἰ τῆς ἔχουσας σημασίσεως αὐτίκα γενήσεται: ὅθλον.— Ἄλλους δὲ περὶ χώρας τοῖς ὁμοῖς ἀμφοισθητόντας, τοὺς δὲ μᾶλλον ἀλλήλοισι φθονούντας, ἢ πρὸς ἡμᾶς πολεμοῦν-ται.] Οὕτως ἀ-αμφοισθητότης φέρεται ἐν τῷ ἑμῷ, ἀνθ' ὧ αἰ μὲν ἀρχαῖαι ἐκδόσεις εἰς ἀντιγ. ἔφερον. « Ἄλλους δὲ περὶ χώρας τοῖς ὁμοῖς ἀμφοισθητόντας, ἢ πρὸς ἡμᾶς πολεμοῦντας » αἰ δὲ μεταγενέστεραι, « Ἄλλους δὲ περὶ χώρας τοῖς ὁμοῖς ἀμφοισθητόντας μᾶλλον, ἢ πρὸς « ἡμᾶς πολεμοῦντας » Οὐλόφιος τὸ, Μᾶλλον, παρενείραντος τῇ γραφῇ.— ἴσπει θαυμάζειν.] Ὑπονοουμένου ἑλλειπτικῶς τοῦ, Χρὴ με, ἢ Ἐπισί μοι, ἢ τινος ἰτέρου ταιούτου.— ἴν οἱ πολέμιοι.] Ἐν τῷ ἑμῷ ἐγραφεῖ τις διορθῶν, Εἰ ὧν οἱ πολέμιοι, ἀβλεψία προσθίς τὸν, Εἰ, ἀντὶ τοῦ, Ἡ, ὅπερ ὀρθῶν μὲν ἂν ἦν, οὐ μὴ ἀναγκαῖον.— Πολλοὺς εἶσεσαι τοὺς βουλευμένους ἡμῖν ἐπαμῶνιν ἐλπίς.] Ὁ Στέφ. καὶ ἄλλοι, « Ὑπολαμβάνω πολλοὺς εἶσεσαι τοὺς βουλευμέ- « νους ἡμῖν ἐπαμῶνιν » ἀκολουθήσαντες τῇ διορθώσει Οὐλόφιος. Πρὸς ὅμοιον μὲν τῇ προσθί- κῃ τοῦ, Ἐλπίς, διορθῶσαι, τὸ χωρίον. Τούτῳ γὰρ μᾶλλον εἰκός, ἢ τὸ, Ὑπολαμβάνω, ἐξερ- ρυκκίναται τοῦ χωρίου, διὰ τὴν πρὸς τὰ τέσσαρὰ πρώτα συζητῆα τοῦ, Ἐπ' ἔρχμαι, ἐμιοῦτητα, καὶ ὅτι ἐπὶ τῷ τῆσι τῷ κερκαλίω τούτου συμπεραίνων ὁ ῥήτωρ φησὶν, Εἰκότως ἂν μεγά- λας τὰς ἐλπίδας ἔχημεν.— Ἄλλ' ὧν ὑπὲρ γε.] Παρὰ τοῖς πρὸ ἑμοῦ δίχα ἐκθλίψεως, Ἄλ- λά ὧν ὑπὲρ γε, ἐν δὲ τῷ ἑμῷ, ἐκθλίψει τε τοῦ α, καὶ μεταθήσει τὸν συνδέσμων, Ἄλλ' ὧν γε ὑπὲρ.— Βουλευσομένης.] Ἐν τῷ ἑμῷ γράφεται, Συμβουλευσομένης.— Καὶ τιν Λιγυπτί- ων βασιλεῖα.] Τὸ παρ' ἅπασι, Τῶν, διορθῶσα τριψάς εἰς τὸ, Τῶν.

ΣΕΑ. 99. Οἶμαι δὲ καὶ τὸν ὄχλον. . . ἀλλὰ νῦν γε κ.τ.λ.] Καὶ τούτο τὸ χωρίον οὐκ ἐβ-
 ῆσται. Οὐ παραλλάσσου δὲ ἡ γραφὴ εὐθὺ ἐν τῷ ἔμῳ, πλὴν δεῖ ἀντὶ τοῦ Ἄλλα νῦν γε,
 γραφῆται, Ἄλλὰ γε νῦν. Καὶ εἰ μὲν τις, τὸ Οἶμαιθ, εἰς τὸ Δεδιτόμαιθ, τριπτόν εἶναι
 ἔπειτα φασί, ἢ γὰρ πρὸ τοῦ Οἶμαιθ, ἐξέρουκίνας τοῦ χωρίου ἕλον κόμμα τοιοῦτόν τι, Δυσ-
 κταλλάκτως ἔχον πρὸς ἡμᾶς: ὁ δὲ ἄγχις ἐδοτός προσπακουροῦν εἶναι φασὶ τὸ Ματὰ
 τῶν Θεοδαίων εἶναι, μετὰ τὸ, Οἶμαιθ, ἢ τοῦτο γε ἐπὶ τοῦ, Ὑπορρομαιθ, ἐκλεκτοῦ. Αὐχῆρος
 δὲ καὶ Ἀχῆρος, ἄρθος ἔχον τὸ χωρίον κοινῇ νομίσκωντες, διακρίσας ἐκάτερος ἐξηγίται, οὐ-
 δῖτερος ἔστι γε πρὸς λίγων. Ἰα γὰρ τάλια ἕατος, εὐθεμίας εὐθὺς τῶν ὑπονημασιῶν
 ἐπισηροῦν ἐλατῆσται τοῦ ἀπαντάτου, Πολλὰν ποιήσεται τὴν ἐπιμείλιαν: λείπει γὰρ τὸ τίος,
 ἢ δῆλον ἐς τὸν ἀλλάκω (σὺλ. 142) εἰρημίων «Τοῦ δὲ μέλλοντος χρόνου μηδεμίαν ἐπι-
 «μείλιαν ποιουμένης». Ἰσως δὲ καὶ τῆ ρίζῃ ἡμάρτεται τὸ χωρίον: εἰ γὰρ τις εὐτως γράφει,
 «Οἶμαι δὲ καὶ τὸν ὄχλον ΤΩΝ ἐν Πελοποννήσῳ ΔΗΜΟΝ: ἐν οἶμαιθ, κἄν οὐ πρότερον, ἀλλὰ
 «νῦν γε πολλὰν ποιήσεται ΤΟΥΤΟΥ τὴν ἐπιμείλιαν», τὸ πρῶτον κῶλον ἔστι συγκρημί-
 νων πρὸς τὰ τοῦ πρότερου κεραλαίου, ὡς εἶναι τὸν νοῦν, Οἶμαι δὲ μεθ' ἡμῶν εἶσεσθαι, ἢ παρὶ
 τῶν ἡμῶν συμπεριφέρων βουλεύσεσθαι, ἢ, προθύμως ἐπικυροῦσθαι ἡμῶν καὶ τὸ πλῆθος τῶν
 ἐν Πελοποννήσῳ δημοκρατιῶν: ὁ πᾶσις οἶμαιθ, εἰ καὶ μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν γε ἐπι-
 μείλιεσθαι ἡμῶν τούτῳ τῷ πράγματι. — Ἀποδείκνυται γὰρ αὐτῶν τοὺς βελτίστους κ.τ.λ.]
 Της τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων σχοιερσίνιτιται, καὶ μάλιστα τῆς τῶν Κορινθίων, ἐν ἢ πλείους
 τῶν Ἀκαιοῦσιντων ὁ δῆμος κατέσφαξε. — Οὐδεμία γὰρ ἐστὶ τῶν πόλεων ἀκέραιος, ἢ τις οὐχ
 ἡμέρους ἔχει τοὺς κακῶς ποιήσοντας.] Τούτο εὐτως ἐξηδῖξται ὁ Ἀατῖος μεταφραστὴς, ὡς ἀπὸ
 κενῶν λαμβάνεσθαι τὸ, Οὐδεμία, πρὸς τὸ, ἢ τις, Nulla enim urbs non afflicta est, nulla
 cui à vicinis pericula non imminet. ἢ δὲ τὸ Ἰταλοῦ Ἰερωνεία, Non è in tutto il Pelo-
 ponneso terra alcuna tanto intiera et sana che i suoi finitimi masnadieri non habbia,
 τοιαύτην ὑποτίθει τὴν διάνειαν, Οὕτως ἀκέραιος, ὡς οὐχ ἡμέρους: ἔχον τοὺς κακῶς ποιήσοντας
 τούτους, Οὐδεμία πόλις ἐστὶ κενὴν ἀπειρατος: εἰ δὲ καὶ ὑπελείπεται τις ἐπὶ ἀδλαθῆς, εὐτως
 ἔχει τύχης, ὡς, ἔγχις τῶν βλαψόντων κινεῖται, ἢ μήποτε πέπονθε, ἔσον οὐκ ἔδη πείσεσθαι
 προσδοκᾷ διηνά: Καὶ ἔσκειν αὐτὴ ἢ ἐξήγησις πιθανωτέρα: καὶ μᾶλλον ἀρμύζουσα τῷ σκοπῷ
 τοῦ ἤτορος. Εἰ δὲ τις καὶ τρίτην ἄλλην ἐξηγήσιν ζητοῖ, ἀναγινωσκίτω ἐρωτηματιζών,
 καὶ τὸ ἄρθρον εἰς ἀνδρισμον τρέπων, ἢ τις οὐχ ἡμέρους ἔχει τοὺς κακῶς ποιήσοντας: καὶ
 ἔστι ὁ νοῦς, Τίς γὰρ ἐστὶ τῶν πόλεων ἀκέραιος: ἢ τις οὐκ ἐκ γειτόνων ἔχει τοὺς κεραιόντας.
 Τὸ γὰρ, Οὐδεμία, ἀπερατικῶν ἰσοδυναμεί τῷ, Τίς, ἐρωτηματικῶ. Σημῖωσαι δὲ τὸ, Ἀκί-
 ραιος (πρὸς τὸ, Κιραίω) σωζόμενον μέχρι δαῦρο καὶ ἐν τῇ συνήσει, ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ,
 Ὀλόκληρος, ἢ δὲ καὶ συνκμῖνον ἐκ παραλλήλου εὑρηται παρὰ τῷ Λουκιανῷ (Ἀσκ. ἢ ἐν.
 § 33) «Ὀλόκληρος ἐστὶ καὶ ἀκέραιος νεκρός» ἢ αὐτὴ δὲ συνήθεια καὶ συνήθεια ἐσχηματίσται
 παρὰ τὸ, Ὀλος, καὶ τὸ, Ἀκέραιος, τὸ Ὀλόκληρος. — Εὐδαμονέστατος τῶν Ἑλλήνων ἐτύγχανον.]
 Ἐνταῦθα τῶν ἀντιγ. Εὐδαμονέστατος ἔσκει τῶν Ἑλλήνων ἐν δὲ τῷ ἔμῳ προσετίθη ὡς διόρ-
 θωσις μετὰ τῷ, Ἑλλήνων, τῷ, Ἐτύγχανον, οὐκ ἐν πρότερον. Γραπτιῶν, Εὐδαμονέστατος τῶν
 Ἑλλήνων ἔσκει, ἢ, Εὐδαμονέστατος τῶν Ἑλλήνων ἐτύγχανον ὄντες. — Ἐπὶ τῶν βωμῶν σφάττουσιν
 ἀλλήλους.] Τὰς σφαγὰς δῆλος ἐστὶ λίγων ἐνταῦθα τὰς ἐν Κορίνθῳ συμβάσας τῷ τρίτῳ τῆς ἴς
 Ὀλυμπ: περὶ ὧν ὁ Ζενοφ. (Ἠλ. Α, δ', 3) τὰς φασί, «Ὡς δὲ ἐγνωσθὲ τὸ πρᾶγμα, εὐθὺς ἐφρευγόν
 «εἰ βελτίστους, εἰ μὲν πρὸς τὰ ἀγάλματα τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ θεῶν, εἰ δ' ἐπὶ τοὺς βωμούς: ἔθθα δὲ
 «οἱ ἀνοσιώτατοι καὶ παντῆσαι μηδὲν νόμιμον φρονέοντες, ἔσφαττον καὶ πρὸς τοὺς ἱεροὺς ὡς
 «ἐνοῦς καὶ τῶν οὐ τυπομένων, νομίμων δ' ἔντων ἀνθρώπων, ἀδημονῆσαι τὰς ψυχὰς, ἰδόν-
 «τας τὴν ἀσιδεῖαν» — Πλείους δὲ φεύγουσι κ.τ.λ.] Πεντακοσίους φασὶ ὁ Σικελιώτης Διόδωρος
 (ΙΔ, πς') φυγαδευθῆναι πολίτας Κορίνθου, ἐν τῇ προειρημένῃ ῥάσει. — Οὐδὲν γὰρ εἰ, τι τῶν
 δεινῶν ἢ χαλιπῶν, οὐκ ἐνταῦθα συνεδράμηκεν.] Παρὰ τοῖς ἄλλοις, Οὐδὲν γὰρ εἰ, τι . . . ὁ
 οὐκ ἐνταῦθα συνεδράμηκεν. Διείρηται τὸ δεύτερον, Ὅ, λείπον καὶ ἐν τῷ ἔμῳ τὴν ἀρχὴν,
 προσεθῆναι δὲ ὕψιστον ὑπὸ κακῷ διορθωτῷ. Εἰ δὲ βούλει πάντως σώζειν αὐτό, τρέπει τανί-

καὺτα τὸ, Ὅ, τι, εἰς τὸ, Ἐστίν— Μένειν.] Ἐστρεψα εἰς τὸν μέλλοντα, τὸ παρ' ἄπαι κατ' ἐνεστώτα γραφόμενον, Μένειν.— Περιμένωμαι.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντὶ τοῦ, Περιμένωμαι.

ΣΕΑ. 100. Ἐπιρ ἀμφοτέρων.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπαι, Ἐπιρ ἀμφοτέρων.— Οὐδέτερον.] Οὕτω τὸ ἐμὸν. Ἐτεροι, Οὐδ' ἕτερον ἀμεινον ὁ Στέφ. καὶ ὁ Αὐγ. Οὐδέτερον.— Πολιμῆσομαι.] Ἐκ τε ἀρχαίων ἐδόξασαν τινῶν, καὶ τοῦ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Πολιμῆσομαι — Ἐξελίξωμαι.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ, πλὴν ὅτι ἐν ἐκείνῳ ὑποτακτικῶς, Ἐξελίξωμαι. Οἱ λοιποὶ ἀπροσέτως, Ἐλέγξωμαι — Ἡμῶς αὐτοὺς παρασχέσομαι.] Οὕτω τὸ ἐμὸν, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις δύο λέξεσι βραχυτέρου, Παρασχέσομαι (ἢ Παρασχέσομαι). Ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων.] Αἰτίγραφα, τὸ, Τι, ἐκ τοῦ παρ' ἄπαι φερομένου, Ἐλάττω τι τῶν ὑπαρχόντων.— Μᾶλλον . . . ὢν ἐνίοι τινες.] Παρὰ τοῖς πλείοσι μετὰ τοῦ διαζευκτικοῦ, Μᾶλλον . . . ἢ ὢν ἐνίοι τινες: ἐν δὲ τῷ ἐμῷ λείπουν τὴν ἀρχὴν ὁ διαζευκτικὸς, προστέθη ὀψιμίτερον ὅρ' ἰτέρας, εὐ τῆς τοῦ πρώτου γραφάντος, χειρὸς. Αὐτὸ καὶ ἐπὶ προσέδωκεν διαγράψαι αὐτὸν, ἐκ διδρῶσεως Οὐλοφίου, ὡς σολοικόν. Καὶ τοῦτο μὲν ἔρῳ δ' Οὐλοφίης: οὐκ ἔρῳ δὲ κατ' ἐστίν, Ἐνίοι (ὡς ταυτὴν ἐν τῷ, Τινεὶ) ἐξελίξωμαι παραναί. Ἐχρησάτο γὰρ καὶ ἄλλαχού (Β, σελ. 7) Ἰσοκράτης τῷ, Ἐνίοι τινες, καὶ Ἀπολλοῦ. (Β Κατὰ Ἄριστον, σελ. 807), καὶ πρὸ αὐτῶν Λυσίας, ἐν τῷ Κατὰ Φίλωνος λόγῳ (Τομ Β, σελ. 242). Ἐστὶ δὲ τὸ, Ἐνίοι τινες: οὐδὲν ἕτερον ἢ αὐτὸ τὸ, Ἐνίοι οἵτινες (τοῦ, Οἵτινες, ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ, Οἱ, λαμβανόμενου), τούτιςιν εἰσὶν οἵτινες. Ἐπιθε περὶ τούτου τὰ σημειωθέντά μοι ἄλλαχού (Προ. Ἐλ. Βιβλ. σελ. μ'): ἐν οἷς καὶ μόνιμος ἀμαρτία εἶρηκα τῷ, Ἐν, ἀντὶ τοῦ, Ἐστίν, τοῦς Ἀσχεγράφους ἐν μόνῳ τῷ, εἰς ἐνὶ μάλις, χρῆσθαι: ἐστὶ γὰρ πολλὸ παρὰ τῷ Ἀριστῷ. τὸ, Ἐν, ἀντὶ τοῦ, Ἐστίν. Ἰσοκράτης δὲ, πλὴν ἐν τοῖς συνθέταις, Ἐνίοι, καὶ, Ἐνίοι, εὐδαμον φαίνεται χρῆσάμενος.— Καὶ Ἰταλίαν.] Ἐν οὐδενὶ τῶν ἀντιγ. φερόμεναι εἰ δύο λέξεις αὐταὶ προσετίθησαν ὑπὸ τοῦ Οὐλοφίου ἐκ Διονυσίου τοῦ Ἄλιου.— Εἰς τὴν ἡπειρὸν.] Μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τὸ ἐμὸν.— Δίξονται καὶ χώρα πολλῆ, καὶ . . . εὐπορίας.] Ἐλλειπτικῶς τῆς, Ἐν: ὁ δὲ νοῦς, Δίξονται χρηρηγούντες χώραν πολλήν, εἰς τὰ οἰκιστὴν δηλαδὴ καὶ γεωργίαν, καὶ τὰς ἄλλας εὐπορίας τοῦ βίου.— Οἱ δὲ κομισσάμενοι προσδοκῶντες.] Οἱ δὲ χάριν ἀπολαβεῖν προὑπεργημένῳ ἀγαθῶν ἐπιζήτων. Τὸν παρ' ἄπαι ἀρίστον, Κομισσάμενοι, ἔστρεψα εἰς τὸν μέλλοντα: καὶ ἀνωτέρω (σελ. 91) γὰρ, καὶ ἄλλαχού πολλαχού, μέλλοντι συνάπτει τὸ, Προδοκῶ, Ἰσοκράτης.— Οἷον εἰκόσ ἦ.] Οὕτω παρ' ἄπαι: ἐν δὲ τῷ ἐμῷ ἀντιγ. Οἷον εἰκόσ ἦν. Οὐδέτερον μὲν τοῖς τῶν γραφῶν ἔρῳται: ὥφειλε γὰρ εἰπεῖν ἐνταῦθα, Οἷον εἰκόσ ἐστὶ, ἦ, εἶπ, ἢ γὰρ ἐλλειπτικῶς, Οἷον εἰκόσ, καθὲ καὶ ἄλλαχού (Β, σελ. 18, 1') ἐπ' ὁμοίας διακρίσεως, ὅσον εἰκόσ, εἶρηκα.— Συμπεπραγμένον.] Συμπεπραγμένος ἄλλοις.— Καὶ τῷ μὲν σχολῶν πρώτον ἀγειν.] Τὸ, Πρῶτον (εἰ μὴ γραφικῶς ἠμαρτάνεται, ἀντὶ τοῦ, Πάντων, ἢ, Ἀπάντων) ἐκλεπτέον ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας τοῦ ἐπιφρηματικοῦ, Τὴν ἀρχὴν, τούτιςιν ὅλωσ, καθὰ, ἐχρησάτο καὶ ὁ Κομισσῶς (Πλουτ. 519),

. . . . . Τίς δ' ἐστὶν πρῶτον ὁ πολλῶν;

ἢ φησὶν, καθ' ὑπερθεσασμένον ταθεῖναι, ἀντὶ τοῦ, Καὶ πρῶτον μὲν τῷ σχολῶν ἀγειν.— Μηδὲ περὶ ἐν ἄλλο διατρέβειν.] Παρ' ἄπαι γραφεται, Μηδὲ ἐν ἄλλο διατρέβειν, πλὴν τοῦ ἐμοῦ ἀντιγ. ἐν ᾧ φέρεται, Μηδὲ περὶ ἐν ἄλλο διατρέβειν. Ταύτην οὖν τὴν ἥττον ἱεραρχημένον γραφὴν διορθώσας γέγραφα, Μηδὲ περὶ ἐν ἄλλο, ἕνα ἢ κατὰ τῆσιν, φιλῶν τῷ Ἰάτερι, ἀντὶ τοῦ, Περὶ μηδὲν ἄλλο: οὕτω καὶ ἀνωτέρω (ἢ) εἶρηκα, Μηδὲ περὶ ἐνός, ἀντὶ τοῦ, Περὶ μηδενός.

ΣΕΑ. 101. Ἐν μηδεμίᾳ πόλει τιταχμένον.] Ἐκ διορθ. τοῦ Οὐλοφ. πρόσθεσις τὴν πρόθεσιν τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἠκολούθηκα κατὰ. Ἄμεινον δὲ γράφειν, Μηδ' ἐν μιᾷ κ.τ.λ. κατὰ τὴν προειρημένον τῆσιν.— Θουραλίαν.] Κυρίως μὲν τὸ εἶδος τοῦ οἴκου ἐν ὑπαίθρῳ καὶ πρὸ τῆς θύρας αὐλιζοσθαι: μεταφορικῶς δὲ, ἐπὶ πόλει, τὸ περιέρχεται τὴν χώραν, καὶ μηδεμίᾳ πόλει ἐγκρατα, τιτάχθαι: εἰ δ' ἂν πως καὶ τὸ Γαλλιστὶ λεγόμενον Βίνουαquer.— Ἦν . . . ἀναχασθόμεν.] Ἐστρεψα τὸν παρ' ἄπαι, Εἰ, εἰς τὸν, Ἦν, διὰ τὸ ὑποτακτικὸν τῆς ἐγκλίσεως.— Ἐκ τε τῆς τῶν

ὑπαρχόντων χρήσεως.] Τὸ παρ' ἅπασι, Κτήσεως, οὐκ ἄνευσα τράφη εἰς τὸ Χρήσεως. Ἐπειτα δὲ τινες παρήκον τρέπειν εἰς τὸ, Πράξεως, ἢ Ἀποκτήσεως. Ἄλλοι δὲ εἰκάζον οὐκ ἀποθάνως, Ἐκ τῆ τῶν ὑπαρχουσῶν κτήσεων.— Χαλεπὴν εἶναι, διὰ τὸ μὴ ταῦτόν εἶναι κ.τ.λ.] Περιγραπτῆν τὸ πρῶτον, εἶναι. Πρὸς τῷ περιττῷ γὰρ καὶ οὐλοικόν· ἔπει ὄφρατεν εἰπαῖν ὄσαν, ἐν' ἔχει συναρτῆσθαι πρὸς τὸ προηγούμενον, "Ἰδῶσιν, πρὸς ὃ καὶ αἰ λοιπαὶ μεταχά, Καθεστῶσιν, καὶ Παρασκευασμένον.— Στρατόπεδον τοῦτο δισκοῖν, καὶ κ.τ.λ.] Παρ' ἅπασι, Στρατόπεδόν τε, πλὴν τοῦ ἑμοῦ, ἐν ᾧ γαργραμμένον, Στρατόπεδον δὲ, διαρῶσκέ τις ἐξαλείψας τὸν, Δέ. Εἰκότως· εὐθετέρου γὰρ τῶν συνδύσμων χρεῖα, ἄλλως τε καὶ ἐπιπύθ τὸ ἐπαγγέμενον. Καί, οὐ πρὸς τὸν, Τε, ἀποδοῖται, ἀλλ' ἐμοικωμιατικῶς πρὸς τὸ προηγούμενον, Ταῦτόν.— Ὁ δὲ πάντων ἐκείνους ἀλγυνότατον, ἔταν κ.τ.λ.] Προειλόσαν τὴν διδῶσιν Ὀλοσφ. Πάντων, τοῦ παρὰ τῷ Στρατόπεδον καὶ πλείους ἄλλοις (ἐν οἷς καὶ τοῦμῶν), Παντός. Τὸ δὲ πλῆρες τῆς φράσεως τοιαῦτόν ἐστιν: Ὁ δὲ πάντων ἐστὶν ἐκείνους ἀλγυνότατον, τότε συμδῶσεται, ἔταν κ.τ.λ.— Τὸς μὲν ἡμετέρους οἰκίους.] Γραπτῆν ἔσκειν, Ὀλοσφ. Τὸ γὰρ ἡμετέρους οἰκίους (ἀντὶ τοῦ, ἡμῶν οἰκίους) οὐ πᾶν τι πιθάνον· Ὀποσίρας δ' ἂν τράφης, πρὸς τοὺς μικρῷ πρόσθεν (λά) γονίαις, παῖδας, καὶ γυναικάς, τὴν ἀναφορὰν ἔχει, εἰ παρὰ τοῖς ἐν Σικελίᾳ, Κυρήνῃ τε καὶ ἠπείρῳ, ἐν πάσαις ταῖς περὶ τὸν βίον εὐπορίας διαξῆν ἔμελλον.— Ἐν πολλαῖς εὐπορίας.] Ὅτω τὸ ἑμὸν, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν, ἐν πολλαῖς ἐμπρηχίαις καὶ εὐπορίας. Ὅτι δὲ περιττὸν ἐνταῦθα τὸ, Ἐμπρηχίαις, δηλοῦσι καὶ εἰ πρὸ ἑμῶν εἰς τὸ, Ἐπικουρίας, τρέπειν αὐτὸ παρενέσαντις.— Παρατατομένους.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν, Παρατατομένους.— Ἀσχερίας.] Τοῦ Ὀσλοφίου ἢ διαρῶσας, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν, Ἀσχερίας.— Ταχίως ἂν αὐτοῦς.] καὶ τοῦτο ἐκ διαρῶσσεως τοῦ Ὀσλοφ. ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Ταχίως μὲν αὐτοῦς. Καὶ οὐ μὲν οὐκ ἔχει χώραν ἐνταῦθα ὃ, Μῆν, δῆλον· ἐνδέχεται μῆντοι καὶ ἄλλως διαρῶσιν τὸ χωρίον, τράφοντας, Ταχίως μῆνοντας, ἐν' ἢ ὃ νύξ, Ταχίως ἂν (ἀπὸ κοινοῦ λαμβανόμενον τοῦ προηγούμενου, ἂν) ἀναγκάσκειν μῆνοντας ἐν τοῖς ἡμετέρους χωρίαις (τουτέστιν ἐν τόποις δυσθάτοις εἰς ἂν ἡμεῖς προειλόσμεθα) καὶ οὐκ ἐν τοῖς ἑαυτῶν, τοῖς χρηστοτέροις δαλενῶν, ποιήσασθαι τὸν πόλεμον. Ἐπιλοῖσι δ' ἂν τὸ λοιπὸν κ.τ.λ.] Ἐτρέφα τὸν ἐνεσῶτα Ἐπιλοῖσι εἰς τὸν ἀόρατον· οὕτω γὰρ καὶ ἐν τῷ πρὸς Δημόν. (γ') « Ἐπιλοῖσι δ' ἂν ἡμαῖς ὃ πᾶς χρόνος. » ἴσως δ' ἐγίγραπτο καὶ μετὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας, Ἐπιλοῖσι δ' ἂν με τὸ λοιπὸν, ὡς ἠρῶσκειν οὐ Ἰταλὸς μεταφρασῆς, Non mi bastaῖn tutto oggi: καὶ ὡς αὐτὸς Ἰσοκράτης εἰρκεῖν ἀλλαγῆ (Συμμαχικ. ζ') « Ἐπιλοῖσι δ' ἂν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ . . . ἐπιχειροῖσιν.— Ἐπιχειροῖσμαι.] ἴσως Ἐπιχειροῖσμαι.— Ἐκείνο δ' εὐν.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν, Ἐκείνο δ' αὐ.— Ἐθέλοντι.] Εἰς τοῦτο καὶ αὐθὺς ἐτρέφα τὸ, Ἐθέλοντι. Οἱ γὰρ Ἄγτικοι, Ἐθέλω, οὐ, θέλω, λίγειν φιλοῦσιν, ἢ δῆλον καὶ ἐκ μυρίων ἄλλων Ἰσοκράτ. χωρίων.— Ἦν εὐν εὐλακρινὲς τοῦτο ποικῶσμεθα, ὃ μιμησάμενοι ἡμῶν κ.τ.λ.] Ὁ τοῦς, μικρὸν ἀνωθεν ἀναλαβοῦσι, Τοῦτο διακρίρομεν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐπὶ ἢ παρ' ἡμῶν πολιτεία ὡμοῖωτο κρατοπέδη, τουτέστιν ἐμμάτω, καὶ εἰρηνικὸς εὐσος, κρατόπεδον καλῶς δισκοῦμενον. Ἐάν εὐν νῦν πολεμοῦμενοι ποιήσμεν εὐλακρινῶς καὶ ἀληθῶς τοῦτο, οὐ ἢ μίμικος ἐν τοῖς πρόσθεν χρόνοις ἡμαῖς ὄφρατεν καὶ προέχην τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐποιήσαι, δῆλον ἐπὶ νικῶσμεν τοῦς ἡμῶν πολεμοῦντας.

ΣΕΑ. 102. Ἐπὶ δὲ τοῦτο καταγλαστότερον.] Ποιήσμεν ἂν, ἀπὸ κοινοῦ ἔα τοῦ προηγούμενου. Τὸ δὲ, τοῦτο, ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν, τοῦτο.— Χωρίζην τοὺς οἰκιστάτους εὐθὺς ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν.] ἴσως γραπτῆν, Αὐτοῦς, ἀντὶ τοῦ, εὐθὺς.— Ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀφορᾶν.] Γράφην δὲ, Εἰς ἐκείνους, διὰ τὸ, Ἄφορᾶν (Πρόδρ. Ἑλλ. Ἐβδλ. σελ. 261). Ἐπανορθώσμεν τὴν πόλιν.] Ὀυτως ἅπαντες ὡς καὶ τὸ ἑμὸν καὶ ἕτερα. Δεῖ μῆντοι γράφην Ἐπανορθώσμεν μῆν τὴν πόλιν, ἢ καθὰ φέρεται παρὰ τῷ Ἄγγλω ἐκδοτῇ, τὴν μὲν πόλιν ἐπανορθώσμεν.— Παρεκλυθῶτα.] Παρεκλυθῶτα, τὸ ἑμὸν.— Ἦδη ταῦτα πράττεον.] Ἐν δὲ τῷ ἑμῶ, Ταῦτα πράττεν ἦδη.— Ἐάν γὰρ παρακατοικῶσμεν ταῦτην αὐξήσασθαι.] Ἐάν παρὰ ταῦτην αὐξήσασθαι οἰκῶσμεν.— Τὸν πάντα βίον.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Τὸν

πάντα χρόνον. Ἐπεὶ οὐκ ἀβόητος μὲν νόμος δ' ἂν ὑπετίθειτο ἑοῦτα, διὰ τὸ ματ' ὀλίγα αὐτῶν ῥηδαιομένον. Πάντα τὸν χρόνον. — Τὴν μὲν εἰρήνην ὀλίγας ἡμέρας ἔμειν ποιούσης.] Στρατιώται τὸ ἐπιπραγματιῶν ἐπιτάχαι, Παιδῶται τὴν εἰρήνην, διακρίνον τοῦ κατ' ἀρχάς (ὁ) εἰρηκίμου κατα μίαν διαβίον, «ὡς γὰρ Μισσηὶν ἀφέντες ποικίλας τὴν εἰρήνην» Εὐκότος: ἐκεῖ μὲν γὰρ πρὸς αὐτοὺς τοὺς Ἀκαδαμικίους τὴν ἀνοσορῶν ἔχει τὸ ῥήμα, ἐκταῖς τὴν εἰρήνην ποιούσης: ἐπιτάχαι δὲ ἕτερον παρ' αὐτοῖς πρόσωπον εἶναι οἱ σύμμαχοι οἱ ποιούσης αὐτοῖς τὴν εἰρήνην. Το, δὲ, ὀλίγας ἡμέρας, ἀντὶ τοῦ, Ἐν ὀλίγαις ἡμέραις, τῶν Ἀττικῶν εἶναι φησὶν ὁ Πρῆσιανός (Βιβλ. ΙΗ, σελ. 1191) ἕτερον ἐκ μὴ σωζομένου δρῆματος Ἀριστοφάνους παρεχόμενος μαρτύριον. Ἀττικαίαι δὲ καὶ ἡ συνθήκη εἰναι λέγει, ὀλίγας ἡμέρας ἐκράτησεν ἡ εἰρήνη. — Τῆς χώρας ἀποτίμωσανται.] Ἡ πᾶσις, ἀπὸ τῆς χώρας μέρος τιμῶσαν ἐκταῖς: τὸ δὲ, Ἐαυτοῖς, διὰ τὴν τοῦ ῥήματος μείωσιν.

ΣΕΛ. 103. Διαπραξικίμους.] Μιτὰ ταύτων ἀμείους τὴν λέξιν φέρεται ἐν τῷ ἐμῷ, καθάπερ καὶ ἐν ἑτέροις δυοῖ τῶν τοῦ Αὐγ. ταῦτα, «Ἄλλὰ κελὸν τοῦ βίου τὴν τελευταίαν διαπραξικίμους» ἢ κατεχόρισκα ἂν ἐν τῷ κελίῳ, εἰ μὴ διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἐπιπλάσης, τοῦ Διαπραξικίμους, ἀντ' αὐτοῦ ἴσως πάλαι ἐγγράττω, Ποικίλας τούτου — Λογικίμους.] Ἐν τῷ ἐμῷ. Διαλογικίμους. — Ἦς ἂν ἐξ ἀρχῆς ἔλασσι ποικίλας τούτου ἐπιπλάσης.] Ἀντὶ τῆς ἀντων. Τούτου, γραπτῶν ἐμοὶ γὰρ δοκίμ. Τοῦ βίου, κατὰ καὶ ἄλλα: οὐ (Πρὸς Δημ. γ') εἰρηκίμους ὁ ῥήτωρ. — Ἐπιτάχαι μὲν οὖν καὶ Φικαίσις.] Ἐπιπλάσιν τῶν Φικαίων καὶ ἐν τοῖς πρόθετον (Πανηγ. λ.). Ἐπιτάχαι δὲ λέγει τοὺς τὴν μίαν διαβίον καλομένην Ἐπιτάχαιον πάλιν τῆς Ἀργολίδος κατέχοντας, καὶ οὐ τοὺς τῆς Ἰαλιουκῆς Ἐπιτάχαιον κατοίκους, ὡς πάνυ γαλιῶσις ἐξεδίεχτο ὁ Ἰαλιῶς μεταφραστής, Ragusei ἰερραῖς. — Ἄν μὴ προσῆ τὸ καλῶς.] Ἐξ ἀντιγράφου τοῦ Οὐδαρίου ἢ γραφῆ, ἢν περιέλασσε καὶ ὁ πρὸ ἐμοῦ: ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀπασι, καθὰ καὶ ἐν τῷ ἐμῷ, Ἄν μὴ ἢ πρὸς τὸ καλῶς. — Τῶν δὲ ἐνθάδε γνωσθέντων.] Ἀπὸ κεινῷ προσληπτῶν τὸ, Τὰ πᾶσις μέρος, ὡς ἄρθως συνήκον ὁ πρὸ ἐμοῦ, καὶ οἱ τριπτόν τὴν γραφῆν εἰς τὸ, Τὸ δ' ἐνθάδε γνωσθῆν, καθὰ ἐπέκειον δ, τα Στῆρ. καὶ ὁ Αὐγῆρις ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐδαρίου Τὸ δὲ, Γνωσθέντων, στικαίμιν Κωθέντων. — Ὑπὲρ τῆς ἰδίας χώρας.] Ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἑκαστῶν ἑαυτῶν, τῶν ἐν τῇ συνθήκῃ λεγομένων, Χωρακίμων. Τὸ γὰρ Χωρακίμων, ὑποκοριστικὸν ἐστὶ τοῦ, Χώρα, ἢ Χώρος, καθὰ καὶ τὸ Ευρακίμων, τοῦ, Ευρῆς, καὶ τὸ, Θηάκίμων, τοῦ, Θάσιον, καὶ τὸ Χρυσάκίμων, τοῦ, Χρυσῆς. Τίσαρα γὰρ ἔχει ταῦτα ὑποκοριστικὰ εἰς αἰον ἢ κοινῆ φωνῆ: τῆς ἀρχαίαι δὲ παρὰ τὸ ἐν τοῖς ἀρχαίοις Λεζικίοις Ευρακίμων, καὶ τὸ παρὰ τοῦ Θεοφράστου (περὶ ἕξθ. σελ. 46η) Χωρακίμων, εἴρηται καὶ τὸ παρὰ τοῦ Ἀρριανῶ (Ἐπικτ. διακρ. Δ, η', γ) Μαρακίμων, παρὰ τὸ, Μάρτυς, καὶ τὸ μέρος καταχωρηθῆν ἐν τοῖς Λεζικίοις, τοῦ Δημοκράτους (παρὰ Γαλλῶν παρὶ ἀντιδοτ. Τομ. Β. σελ. 43γ) Θηράκίμων, παρὰ τὸ, Θῆρ. — Παριδιὸν αὐτῶν.] Κακῶς ἐν τῷ ἐμῷ ἀντιγράφῳ φέρεται, Παριδιὸν τὴν πόλιν.

ΣΕΛ. 104. Οἰεσθαι.] Οἰεῖ, ἐνικῶς τὸ ἐμῶν. — Περικράτους.] Περικικλομένους. Οὔτω γραπτῶν ἑκαστοῖς τῶν κριτικῶν, ἀντὶ τοῦ παρ' ἀπασι, Περικράτους, ἐρηκίμους ἐκ τοῦ Ἀρποκρατίωνος, δεσφαιον, ἐπὶ ἐγγράττω Ἰσοκρ. τῇ λέξει ὄντα τῷ περὶ τῆς ἀντιδοτ. καὶ ἐν τῷ Ἀρχιδ. Καὶ ἐν μὲν τῇ Ἀντιδοτῇ σωζέται τοῦτομα, ὡς προῖ. οὐδὲ γινώσκται ἄλλο: οὐδὰμ δὲ τοῦ παροντος λόγου ὕψιστος αὐτὸ, ἢν μὴ ταῦτα δὲ τὸ, Περικράτους, εἰς τὸ, Περικράτους, τρέψης. Οὔτω διορθωθῆν εἶναι τὸ χωρίον καὶ ἡλίαι πάλαι συνήκον, οὐ μόνον διὰ τὰ ῥηθέντα τῷ Ἀρποκρατίωνι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀκείρον τοῦ προσεχῶς ἐπαγομένου, Περιδελπίους, συνωνομίαν, οὐδὲν τι πλέον σημαίνοντες τοῦ Περικράτους, πρὸς δὲ, ἐπὶ καὶ ἑδοξεν ἡμῖν ταῦτα μεμιχῆσθαι τὸ χωρίον Ἰαμβύλιος (Περὶ βίου Πυθαγόρ. κερ. η', σελ. 27) συναφῆς ἀμαρ ταύτας τὸς λέξεις. «Εὐθὺς δὲ περιδελπίους καὶ περικράτους ἐγένετο [Πυθαγ.] καθάπερ καὶ πρῶτερον, ἐπὶ εἰς ἄλλων» κατέπλευσεν. Τούτου προσήθη ἐπὶ καὶ ἐν τῷ ἐμῷ τὸ, Περικράτους ἐξ ἐπιδιορθώσεως ἐπιπραγματῆται ἐπὶ τῆς λέξης, ἐξομοίη μὲν, ἀλλ' ἀμυδρὰ τινα ἔχον σωζέσθη τοῦ, Περικράτους. — Οἰεῖς περ.] Οὐκ ἄρθως τὸ ἐμῶν, Λίξπερ. — Ἐρ' αἰς ἑκαστῶν ἡμῶν οὕτως ἂν ἀγανακτάσιν, ὡς οὐδαῖς

ἀν τῶν ζώντων δια λόγων δηλώσαι.] Περ' ἄπαι φέρεται, Ἐφ' αἷς ἕκασον ἡμῶν οὕτως ἀναγκάσειαν, ὡς οὐδεὶς ἀν τῶν ζώντων δια λόγων δηλώσαι (ἄλλ. δηλώσαι). Τὸ δὲ ἐμὸν ἔραρον κατ' ἀρχὰς μὲν, Ἐφ' αἷς ἕκαστος ἡμῶν οὕτως ἀναγκάσειαν, ὡς οὐδεὶς . . . δηλώσαι: ὤριον δὲ τις, ἀποδοκιμάσας τὴν γραφὴν, διόρθωσι τρίψας τὸ μὲν, ἕκαστος, εἰς τὸ, ἕκαστον, τὸ δ', ἀναγκάσειαν, εἰς τὸ, Ἀναγκάσειαν. Ἐκ ταυτησὶ τοῖνον τῆς διπλῆς γραφῆς διακρίσασα τὸ χωρίον, φυλάξας μὲν τὸ ἕκαστος, τρίψας δὲ τὸ, Ἀναγκάσειαν, εἰς τὸ, Ἀναγκάσειαν, καὶ προσθεῖς, τοῦ ἑλληνισμοῦ χάριν, τὸν δυνατικὸν σύνδεσμον. Μαρτυροῦσι δὲ τῇ ἡματιέρῃ διορθώσει τὸ, τε προσεχῶς ἐπαγόμενον «Καὶ μὴ τὸς' ἀνανακτεῖν», καὶ ἕτερα χωρία τοῦ Ῥήτορος (Συμ. ε', Ἐλέν. ἐγκόμ. γ', Βούθ. β').— Τὰς τῶν ἀλευθέρων ἰσχυροῦς ἀνασχεθίσαι.] Ἴσως γραπτίον τῆς . . . ἰσχυροῦς: ἐνδέχεται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ Ἀνακτεῖσθαι, τὸ πάλαι γεγράφθαι, Ἀνεύχθαι.— Τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις.] Τὸ ἐμὸν, ἐκ διορθώσεως, τῶν προγόνων τοῖς ἔργοις. Σημειοῦ δὲ καὶ τὸ καινὸν τῆς φράσεως, ὅμοιοι γενόμενοι τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις, ἀντὶ τοῦ, ὅμοιοι γενόμενοι τοῖς προγόνους, ἢ ὅμοιοι ἐργασάμενοι τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις. Ἐχρήσατο δὲ καὶ ἀλλάξαι τὸ Ῥήτωρ (Περὶ τῆς Ἀντιδ. κθ') «Ὅμοιους γενέσθαι ταῖς αἰτίας κ.τ.λ.» εἰπὼν. Τοῦτο μικροτάμενος ὁ κλεινὸς τοῦ Τυλέμαχος συγγραφεὺς, Φινελίον, εἶρηκεν Et qu'il (Ὀδυσσεύς) trouve en vous (ἢ Τυλέμαχος) un fils égal à sa sagesse.— Ἐπὶ μιᾷ ἀπίδος παραταξιαμένους.] Οὕτως ὀλίγους, ὡς ἐν εἰχῶ πάντας ἐπὶ ματιοῦ προάγειν, εὐκ ἔχοντας βάθος.— Θουραῖς.] Κακῶς τὸ ἐμὸν δια διπλῆς τῆς διφθόγγου, Θουραῖς. Ἐτεροι δὲ, Θουράν, ἐνικῶς αὐτὴν καλοῦσι: ἦν δὲ πάλαι μεθορία τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς Ἀσκαονικῆς. ἢ Ἰσχυρία κατ' Ἡρόδοτον (Α. πβ').

ΣΕΑ. 105. Τα πόρρω.] Τὰ παλαιοῦ.— Αἴγιο δῆ.] Γραπτίον, Αἴγιο δὲ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ὁ Ῥήτωρ.— Τὴν Ἀθηναίων καὶ Θεσπιάων.] Ἐν τῷ ἐμῷ, τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Θεσπιάων.— Ἐν τῷ παλιῷ.] Ἡ πρόθεσις ἐκ τοῦ ἐμοῦ.— Εἰς ταῦτο . . . εἰς ὄνειρον.] Ἴσως γραπτίον, Εἰς ταῦτο . . . εἰς ὄνειρον, ἢ, Εἰς ταῦτα . . . εἰς ὄνειρον.— Δεῖ δὲ μὴδὲ τοῦτο.] Οὕτω τὸ ἐμὸν, ἀντὶ τοῦ πόρρω ἔπαι, Δεῖ δὲ μὴ τοῦτο.— Ψυχῆς, ἢ εὐκ εὐπερῆσμαι ὀλίγων ἐπῶν.] Δύο τῶν τοῦ Αὐγ. ἀντιγ. καὶ τρίτον τὸ ἐμὸν, φέρουσι, Ψυχῆς, ἢ εὐκ εὐπερῆσμαι ὀλίγων ἐπῶν. Ὁ δὲ κούρ, ἐπιτιμῆρας ἀν γράφης, Ζωῆς, ἢ: μετ' ὀλίγη ἔτι σερηνοποιεῖται.— Μικροῦ χρόνου.] Ἐν τῷ Οὐλοφρανῶ ἀντιγράφῳ, Ἀντὶ μικροῦ χρόνου.— Τοῖς μὲν.] Τοῖς γονίας.— Τοῖς δὲ.] Τοῖς παιδῶν.— Καὶ τὴν δυνατικὴν τὴν ἐν τοῖς Ἑλλήσι.] Ἐκ διορθ. Οὐλοφ. ἦν παρεῖληθε καὶ ὁ Αὐγ. ἦρας, Ἀντὶ τοῦ, Καὶ δυνατικὴν τῶν ἐν τοῖς Ἑλλήσι.— Παρελάθεμεν.] Καὶ τὸ ἐμὸν, ὡς καὶ τὰ πρό ἐμοῦ, Παρελάθεον: τὸ δὲ, Παρελάθεμεν, διορθώσεως ἐκ τοῦ Οὐλοφ. — ὡς πολλῶν.] Ἐν τῷ ἐμῷ, ὅτι πολλῶν.

ἸΠΘΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ἈΡΕΙΟΠΑΓΙΤΙΚΟΥ.

ΣΕΑ. 108. Ἠθῆ.] Ἀντὶ τοῦ πόρρω ἔπαιον, Ἠθῆ, διὸν γράφειν ἐπιλάθειν, Ἠθῆ, δια τὸ οὕτω γεγράφθαι ἐν τοῖς ἀπεδοκιμαμένους τοῦ Διονυσίου συγγραμμάτων ὑπὸ τοῦ Ῥητορίου (Τομ. Ε. σελ. 550), καὶ ἐπὶ μόνου δὲ θεῶ τοῦ λόγου Ἰσοκράτης, Ἠθῶν, εὐκ, Ἠθῶν, ἀνικονοῦσαι, καὶ πάλαι ἑκατέρου τοῦ ὀνόματος ταῦτό πως σημαίνοντες: ὡς γὰρ φησὶν Ἀριστ. (Ἠθ. Νικητ. Β. α') «Ἡ Ἠθῆ ἐξ ἔθους περιγίνεται, ἔθον καὶ τούτομα ἔσθῆκα, μικρὸν περιγαλίνον ἀπὸ τοῦ «ἔθους».— Ἀλλ' ὡς μὴδὲν ἄλλῶν ζημία ἐκαστον ἐπιτιμῆσαι.] Διορθῶσι τὸ τίλος τοῦ χωρίου ὁ μὲν Ῥητορίου (Διονυσ. Τ. Ε. σελ. 683), γράφειν παρεῖληθε, ἕκαστος ἐπιτιμῆσαι, ὁ δ' Αὐγ. ἕκαστος ἐπιτιμῆσαι.

ΑΡΕΙΟΠΑΓΙΤΙΚΌΣ.

Τὴν πρόσδον ἰποποσίωνα.] Ὁ μαγ' ὀλίγα (ί) μαθηρῶσθε. Τὴν πρόσδον ἀπεγράφωμεν. ἐπι: Χρεσὶ γὰρ ἑμρότερα παρὰ τοῖς Ῥήτορι, τὸ, τι Πρόσδον ποιῆσθαι πρὸς τὴν Βουλὴν, ἢ τὸν Δῆμον, καὶ το, Πρόσδον ἀπεγράφεται. Εἶν δ' ἂν τοῦτο, Ἡμίραν τάσσειν, ἐν ἧ τῶν Ῥητόρων ἕκαστος, πολλῶν ὄντων, διαλεχθῆσθαι (μῆλα πρὸς τὴν Βουλὴν, ἢ τὸν Δῆμον.— Ἡ σφραγερῶς.) Οὐκ ἀλόγως ὑπενόησαν ὁ Λόγ. γραπτίον εἶναι, καὶ σφραγερῶς: ἔουσι δὲ καὶ ὁ Ἰταλὸς μεταφραστὴς, συμπλεκτικῶς, τὸ διαζευκτικῶς, ἀνεγνωσῆναι, ἢ ἀναγνωστέον εἶναι κερκίναται. Quasi che la città in alcun pericolo si trovasse, et le cose sue in pessima conditione fossero. Καὶ τοῦτο μὲν ὀρθῶς, ἴαν τὸ, Κινδύνους, ἐπὶ τῆς συνίθεος τότες σκμιασίας (pericolo), ἐφ' ἧς οὐκ ἂν διακρίνοιτο τοῦ, Σφραγερῶς: ἀναβῆθαι γὰρ μὲν ἰσοδυναμοῦν τῆ, Ποίησις, καθά ὁλοῖ καὶ τὸ ἐπαγόμενον, Εἰρήνην ἀγροῦσι, οὐδὲν κακίαι χωρίζων ἀπὸ τοῦ, Σφραγερῶς.— Ἐποίησις.] Περὶ ἡλικίαν τὴν διόρθωσιν τοῦ Οὐδῶ. ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς, Ἐποίησις.— Συντάξις.] Κοινῶς τὸ ἔμην, Συντάξις. Συντάξις δὲ λέγει, κατ' εὐφραμισην ἄττικὴν, τοὺς φόρους, ἐπειδὴ, ὅς φωναι Ἄρτικ. (λίξ. Συντάξις), χαλιπῶς ἔτρον εἰ Ἐλλάνες τὸ τῶν φωναι ὄνομα. Ἰσοῦτως ἢ τῶν Ἰλλάνων φωνῆ, τὴν πρῆβειν παραλιποῦσα. Taxe ὀνόμαται τὴν σύνταξιν, τὴν τοῖς Ἰταλοῖς καλουμένην Tassa, καὶ ῥῆμα ἰποίησι Taxer (Ἰταλ. Tassare), ἐπὶ τοῦ τάσσειν καὶ ἐπιβάλλειν τοὺς φόρους: ὅθεν ἢ τῶν Γραικῶν φωνῆ, τὰ ἴδια παρὰ τῶν ἀλλοτρίων λαμβάνουσα, ἰσχυμάτις τὰ χρυαία, Τάσσα, καὶ Τασσέρω. Συντάξις δ' ὀνόμαζον εἰ μεταγενέστεροι, καὶ τὰς ἰτασίους θεωροῦσιν τῶν βασιλείων, τὰς τοῖς Γαλαταῖς καλουμένας, Pensions, καὶ Ταγῆς δὲ τὰς οὐτάς ἐκάλεσαν Ἰταῖτα εἰ Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς: ὅς ἢ συνίθεια Ταγῆτις καλεῖ, ἐξ οὗ ῥῆμα τὸ, Ταγῆω, τὴν ἀρχὴν μὲν ἐπὶ τοῦ θεωροῦμαι τριαδικῆς συντάξεσι, ἔν δ' ἀπλῶς: ἐπὶ τοῦ πρῶτω, ἢ φωνῆζω, μεταγμένον. Διερωθῆσθαι μὲν ἐν παροῶς καὶ ὁ Ἡρώδης, « Ταγῆ, βυζαντικὴ θεωρῆ ΚΑΙ Ἡ ΣΥΝΤΑΞΙΣ τῶν πρὸς » τὸ ζῆν ἀναγκάσιον » μεταγράφουσι . . . θεωρῆ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΣ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκάσιον. Ἀντὶ δὲ τοῦ, Συντάσσειν, εἰ Ἐξβοσκοντα ἐχρήσαντο (Γ, Βασίλ. ΙΑ, 18) καὶ τῷ Διατάσσειν, « Καὶ εἶδον αὐτῶ οἶκον, καὶ ἄρτους διάταξιν, αὐτῶ. »

ΣΕΑ. 10. . Βουλευομένας.] Ταῦταιν ἔκ τινας τῶν τοῦ Ἀδμήρου ἀντιγ. (ἦν κάκινος προίλις) ἀντιπέδων τὴν γραφὴν τῆ παρὰ τοῖς λοιποῖς ἀπαι Συμβουλευομένας.— Πλοῦτος.] Ἐξ ἀντιγράφου πινὸς τῶν τοῖς πρὸ ἡμῶ παραβλήθηντων, οὕτω διερωθῶσαντος πάλαι καὶ τοῦ Οὐδῶ. παρελήφθησι εἰ πρὸ ἡμῶ, ἀντὶ τοῦ, Πλοῦσις. Τὸ δὲ, Πλοῦτος, κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, μεταβαλοῦσα καὶ τὸ γένος, εἶδε καὶ ἢ συνίθεια, τὰ πλοῦτοι, λίγουσα, ὅς παρὰ τὸ οὐδέτερον, τὸ πλοῦτος. Ἡ αὐτὰ δὲ συνίθεια, τὴν βίον, καὶ, τὸ βίος, τὸν θρῆνον, καὶ, τὸ θρῆνος, κατὰ μίμνησιν δὴ τοῦτο τῶν ἀρχαίων, παρ' οἷς ἕτερα διγενῶ. Ὁ καὶ τὸ βίος, ὁ καὶ τὸ σκότος κ.τ.λ.— Καὶ τοῦτων ἀναγκῆν ἔχω παραδείγματα.] Τῶν ἀντιγράφου τὰ πλοῖσα, Ἐχον, καθάπαρ καὶ τὸ ἔμην, ἔπιρ Οὐδῶσις ἔτραψεν εἰς τὸ, Ἐσί, παραδείξιμένων καὶ τῶν μετ' αὐτῶ, πλὴν τοῦ Ἀληθοῦ. Οὕτος δὲ, Ἐχει, ἐκ τινος παρελήφθης ἀντιγ. ἔγραψε. Τοῦτο δὴ τὸ, Ἐχον, ἢ, Ἐχει, ἄμεινον ἔμοι γ' εἶδεα τρέπειν εἰς τὸ, Ἐχω. Εἰ δὲ μὴ δοκεῖ σοι, γράφει, Ἐχει τις ἂν, κατὰ τὸ μαγ' ὀλίγα. Γνωίς τις ἂν.— Μαίζω φρονήσαντες.] Ἰαμς. Μαίζων φρονήσαντες: τὸ γὰρ ἔμην ἐν τοῖς τοῖστοις μᾶλλον ἐν χρεῖσι, ὅς καὶ ἀλλαχοῦ Μικρὸν φρονεῖν, εἶρα. — Ἐμῶν . . . ἡμῶς.] Οὕτω παρ' ἀπαντα: ἴσως μῆναι γραπτῶν, Ἡμῶν . . . ἡμῶς.— Ἐοικαται.] Ἐοικαμεν, ὀφθαλμὸν εἰπεῖν, πρωτοπροσώπως κάκισθαι, ἢ τὰ προσεγγῆ, Ταθόκαμεν, Ἐκκλιπαζόμεν: ἄλλ' εἰκὸς αὐτῶν, δὲ οὐδὲν ἔτρον ἀπὸ τοῦ διωτέρου, ἐπὶ τὸ πρῶτον μεταβῆναι πρόσωπον, ἢ τὸ μὴ δοκεῖν κατακίρως χρῆσθαι κατὰ τῶν πλοῦτων τοῖς ὀνομάσει.— Πλοῖον δ' ἢ χίλια τάλαντα.] Δημοθ. δὲ (Ὀλυμπ. Γ, σελ. 36), Πλοῖον ἢ χίλια καὶ πεντακόσια, φωνῆν, αὐτὰ τοῦτα ὀνομάζον τοῖς Ἀθηναίοις.

ΣΕΑ. 110. Ἀπαναλοκίτης;] Οὗτος ἔγραψε, διὰ τὴν ἄγχιαν συνθήκην, ἀντὶ τοῦ, Ἀπαναλοκίτης. Ἐνός δὲ λέγει τὸ ἑτικὸν φράσμα, τὸ μεθεὶς τοῖς Ἀθηναίοις τραυεόμενον (βλ. Ἀρπ. λέξ. ἑτικὸν, καὶ ἑπιστομικός. — Διαικκριφασμάθη] Διαικκριφάσμεν, διασεβάσμεν. Τὸ θεῖον Διαικκριφάσμεν, ὅπερ ἄλλως αὐτὸν ἐξηλοκράειον, τὸ περιττὸν παραβήσκει τὰς δεξιάς αὐτῶν, ἄλλως τε καὶ τῶν σπανιστάτων εἰς τὰς λέξεις, ἵσως δὲ τι καὶ χρῆσιμος εἰς τὴν ἢ τῶν χρῆμαθ' ἠγάσθησαν ἰσομῆτες τῆς παραθέσεως. « Διαικκριφασμάθη » (φρασίη δ' Ἀρπκ.) ἀπὸ τοῦ, Διαικκριφάσμεν. Σκάρφρον γὰρ ἐστὶ τὸ κάρφρον καὶ φρύγανον. Ἔστι « δὲ τὰ τοιαῦτα εὐδιόλητα καὶ εὐρύθητα. Ἰσθκ. Ἀριστοπαγματικῶ, Διαικκριφασμάθη: ἢ Σκαρφίφασκασι ἐστὶ τὸ ἐπιστομικός τι ποιῆν, καὶ μὴ κατὰ τὴν προσήκουσαν ἀκριβείαν. « Ταῦτά σχιδὸν καὶ Σουίδας (λέξ. Διαικκριφασμάθη, καὶ Σκάρφρον) τῷ Ἀρποκρατίωνι λέγει, καὶ ὁ Ἐπιτομικός (σελ. 273) « Πούριος δὲ, « Διαικκριφάσκει (φρασίη), ἐπὶ ὄρειον τῶν τοῖς ὄντι « σκαλευόντων τὴν γῆν κυρίως λέγεται. « Ἐν ἄλλαις δ' ἐξηγεῖται τὸ ἀπλοῦν, « Σκαρφίφασκει, ζῆλον, σκῆπτρον, γράφειν ὅθεν καὶ ὁ Σκάρφρον ζῆλον, γράφει, μίμησις ἀκριβῆς (ἴσως « οὐκ ἀκριβῆς) τύπου « Ἐβρτικὸν δὲ παρὰ τὸ αὐτῷ καὶ συγκεκριμένως, « Σκαρφάσκει, σκαλεῖν δάμνασθαι: ὅθεν καὶ ἡμεῖς τὸ τοῦ Ἰσοκράτ. Διαικκριφασμάθη, διὰ τοῦ Διαικκριφάσμεν, ἐξηγησάμεθα. Ρίσι καὶ παρὰ τὸ Ἀριστοφ. (Βακτ. 1497) « Σκαρφίφασκει λόφον « εἰς ὃ Ἐχολιασθῆς ἐξηγεῖται, « εἰς ὅσον σκαρφίφασκει, καὶ λεπτολογίας, σκαρφίφασκει. « Σκαρφίφασκει γὰρ τὸ τοῦ « Σκαρφίφασκει ὑπεροπῆσαι πρῶτον τοὺς γραφόμενους καὶ Σκαρφίφασκει, ἐπὶ τοῦ ἐπιστομικός « μῆκος τι ποιῆν, καὶ μὴ κατὰ τὴν προσήκουσαν ἀκριβείαν, σκαρφίφασκει. . . ἵσως δὲ ἐπιτομικός « ὅθεν καὶ τὸ ἐν τῇ συνθήκῃ Σκάρφρον, ἔχον τὸ κάρφρον καὶ φρύγανον μᾶλλον δὲ ἢ γραφίς. « Καὶ ταῦτα μὲν οἱ Γραμματικοὶ, τὸ πᾶν τι ἀκριβῆ, οὐδ' ἀλλήλους διαλογόμενα: παρὰ μὲν γὰρ τῷ Ἀρπκρ. ἀπὸ τοῦ Διαικκριφάσμεν, ἵσως γραφίφασκει, Διαικκριφάσμεν, ὅπερ καὶ αὐτὸ σημαίνει τὸ Διαικκριφάσμεν εὐφῆ γὰρ εἰς ἐξηγησάσθαι τὴν λέξιν δὲ ὅν ἀκριβῆ αὐτῆς Ἰσοκρ. ἐπάγει, λέγον, « Καὶ διαικκριφάσκει αὐτὰς, χωρὶς εἰ μὴ τις τὰς τρεῖς ταύτας λέξεις μᾶλλον περιγράφειν προαιροῖτο εἰς Ἰσοκράτους, ὡς οὐδὲν εὐσως ἕτερον, ἢ ἐπεξηγήσειν τοῦ, Διαικκριφασμάθη. Ὅτι δὲ τὸ Σκαρφίφασκει, ἢ Σκαρφίφασκει, τὸ ζῆλον καὶ σκῆπτρον εὐδίου, μετρωαὶ καὶ τὸ τῆς Λατινίδος φωνῆς Scarifico ἢ Scarifo, ὅθεν τὸ τῶν Ἰταλῶν Scarificata, καὶ τὸ τῶν Γάλλων Scarifier, ὅπερ ἐστὶ κατασκευῆν, σχίζειν, ἢ χαράσσειν. Ὁ μισρὰν δ' ἔχον τὴν ἀπορίαν, καὶ τὸ σημαίνει ἐναντία τῶν λέξιν, τούτῳ, τὸ ποιῆν τι μὴ κατὰ τὴν προσήκουσαν ἀκριβείαν, καὶ τὸ σημαίνει ἀκριβῆς, εἴη ὁ Σκάρφρον, ἀκριβῆ μίμησις τύπου διηλοῖ καθ' ἡσύχον, καὶ εἰ Σκαρφίφασκει λεπτολογίας εἰσὶ κατὰ τὸν Ἀριστοφάνους σχολιασθῆν. Ἄλλα ταῦτα μὲν ἐλάθη τοῖς σοφοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα Γραμματικῶς ἀρετῆ δ' ἡμῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος σημειώσασθαι, τὴν τοῦ σ ἐπὶ προσθήκῃ ἐν τῷ Σκάρφρον, εἰς ἀφείρισον ἐν τῷ Κάρφρον ἢ Κάρφρον, ἔπειρ ἐν ταῖς πλείυσι ἄλλαις σημειώσεται (Ἠλιοθ. σημ. σελ. 184 καὶ 344) καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ Σκαρφίφασκει, ὅπερ ἢ συνείρημον τοῦ Σκαρφάσκει κατὰ τὸν Ἠρόδιον. Ἠ γὰρ συνθήκῃ ἀπὸ μὲν τοῦ σ ἴσως τὸ Καρφίον, τούτῳ τὸν ἕλαν, παρὰ τὸ τῶν ἀρχαίων Κάρφρον, τὸ σημαίνει ἕλαν λεπτὸν καὶ ξερὸν, εἰς ἄχυρον φρύγανον, ἢ τι τοιοῦτον, προσεμφεῖς τοῖς παρ' ἡμῶν καρφίφασκει, καὶ τὴν καθ' ὑπεροπῆσιν τύπον Καρφίφασκει, παρὰ τὸ Καρφίφασκει, καθάπερ ἔφησαν (Ἠλιοθ. Ἠλ. βιβ. σελ. 344) τὴν Νορφίφασκει παρὰ τὴν Νορφίφασκει, καὶ τὴν Γαλιφίφασκει παρὰ τὴν Γαλιφίφασκει: μετὰ δὲ τοῦ σ, τὴν τε Σκάρφρον, ἔχον τὴν τοῦ Ἑλληδοφίφασκει, ἢ οἱ Βοζαντικῶς συγγραφεῖς, Καρφίφασκει, καὶ, Καρφίφασκει, ἐκάλεσαν, καὶ τὰ Σκαρφίφασκει, ἔχον τὴν δὲ ἄχυρον ἢ λεπτὸν ἕλαν ἢ βαλλομένους κλάρους, εἰς εἰς πρὸ ἡμῶν Καρφίφασκει ἀνέμαζον, παρ' οὗ καὶ τὸ Βῆλλιν καρφίφασκει (Σαλμ. σημ. εἰς τὸ περὶ τριβωνίος τοῦ Τερτυλλιαν. σελ. 210), ἰσχυρῶς ὅπερ ἢ τῶν Γαλατῶν φωνῆ Tirc à la courte paille εἰσὶ λέγειν. Χρῆμα δὲ παρὰ ταῦτα καὶ ῥῆμα τῷ, Σκαρφίφασκει, τούτῳ ἐπιπῶν, παρ' ὃ καὶ ὄνομα τὸ Σκαρφίφασκει, ἔχον ἢ ἐπιπῶσις, καὶ πᾶσις ἢ λεπτολογίας καὶ φαντασιώδης τῶν μὴ ὄντων ἔργονα τε καὶ ἔργονα, εἰς εἰς ἐπὶ τῷ Κομικῷ. Σκαρφίφασκει λόφον. — Ζητούμεν.] Ταῦτον παρὰ τὴν τῶν γραφῶν ἐν τῷ ἑτικῷ, καὶ ὁ πρὸ ἡμῶν ἔδωκε, τῶν ἑτικῶν, ἀντὶ τοῦ, Αἰτιεῖται —

Ἦτι γὰρ ψυχῇ πόλεως.] Τῇ αὐτῇ καὶ ἀλλαγῇ καλλίστη τε καὶ ἀλευθεράτῃ ἐχρήσατο παραβολῇ: ἦν καὶ Ἀριστοτέλης ματινήσκειν εἰς τὰ πολιτικά (Δ, τᾶ), φήσας, «Ἡ γὰρ πολιτεία βίος ἢ τίς ἐστὶ πόλις». — Ὅπως ἐπιανερωθώμεν αὐτήν.] Ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν κωπηκόων, ἐπὶ καὶ αὐτὸ τὸ Πίπτειν τροπικῶς ἐπὶ τοῦ ἀμαρτάνοντος τίθεται, εἶθ' ἐστὶ τὸ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ (Ο.Σ. Κολο. 395),

Γέροντα δ' ὈΡΘΟΥΝ, φλαῦρον, ἐς νέας ΠΕΣΗ.

Ὅσα ἀκριβῶς ἄρα ὁ Ἀμμωνίος λέγει, «Διερωθῆν μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ δωράτων καὶ ἐπὶ ὀβολίων, καὶ ἐπὶ λόγων. Ἐπιανερωθῆν δέ, ἐπὶ μόνων λόγων.» Τὰ δὲ τοῦ Ἡρωδιανοῦ πρὸς τῷ μὴ ἀκριβεῖ, καὶ τῇ γραφῇ ἡμαρτάνεται = Κατερωθῆσαι, ἐπὶ πολέμου καὶ τῶν τοιούτων: τὸ δὲ «κατερωθῆσα, εὐκείνῃ. Ἐπιανερωθῆσαι δὲ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ἩΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ: ἀπᾶς δὲ τὸ Κατερωθῆσαι ἐπὶ λόγων καίεται. Τὸ δὲ Διερωθῆσαι, ἐπὶ τῶν διαστροφῶν, ἈΝ ΑΥΤΟ ἀπειθῆν.» Γρηγόριον γάρ, «Ἐπιανερωθῆσαι δὲ, ΛΟΓΩΝ ΤΩΝ ἩΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ... διαστροφῶν, ἈΝ «ΤΗΣ ΑΥΤΑ ἀπειθῆν.» — Κλεισιένεος.] Εἰς τῶν Ἀλκακιωνιδῶν, εὐ καὶ ἀλλαγῇ (B, σελ. 76 μίμνηται. — Πολλὰ καὶ καλὰ.] Σημαίωσαι τὸ τοῖς δοκίμοις μὴ λέγειν. Πολλὰ καλὰ, ὡς φησιν ἐν τῇ συνθήκῃ, ἀλλὰ μεσολαθεύοντες τοῦ συνδέσμου, Πολλὰ καὶ καλὰ, καὶ τοῖναντίον) Πολλὰ καὶ κακὰ.

ΣΕΛ. 111. Πολλὰ καὶ δεινὰ.] Ὅσα ἔκνησα εἰς τοῦτο τρέψαι τὸ παρ' ἀπασί Πολλῶν δεινὰ: εὐ μόνων δὲ ἦν φθᾶς ἐσηματώσαμην χρῆσιν τῶν δοκίμων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐν τοῖς μάλιστα φησιν Ἰσοκράτει ἀντιθέσιν ἀντίταξε γὰρ τὸ Πολλὰ καὶ δεινὰ, τῷ, Πολλὰ καὶ καλὰ, καθὰ καὶ τὸ, Οἱ τῆς παρώσης ἐπισημασάντες, τῷ, Οἱ ἐκίνην χροῶμενοι. Μαρτυρεῖ δὲ μου τῇ διερωθῆσαι αὐτὸς Ἰσοκ. ἀλλαγῇ (Συμ.) λέγων, Ἄλλ' «ἀμύνουσιν, καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ παρ' ὄντας, τοιαύτην γνώμην ἔσχον περὶ ἡμῶν.» Καὶ Δειναρχεῖς δὲ ἐν ἀρχῇ τοῦ κατὰ Ἀριστοτέλ. Πολλὰ καὶ δεινὰ, εἰρηκαί καὶ Αἰσχίνης (περὶ παραπρῖς, σελ. 304), Πολλὰ καὶ χαλεπὰ. Εἶχον δ' ἂν καὶ πολλῶν ἄλλων παραθέσθαι μαρτυρία, εἰ παραδείγμασι κωπητικῶν μοι τὴν λόγον προέκιστο. Ὅσα ἐμνημόνευσαν τοῦτου εἰ πολλὰ καὶ μάταια περὶ τῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἰδιωματικῶν γράψαντες, ἐν οἷς εὐ καταλέγω τὸν Ἑρμάνιον: ἰκίνας γὰρ «Παῦρα μὲν» «ἀλλὰ μάλα λεγέως.» — Μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ μὴ... περιπετιῶν.] Σημαίω τὴν πλειονότητα σκν ἀπαχόρουσιν, τῶν ἄττικῶν ὄσαν καὶ ταύτην. Ἡ συνθήκη δὲ, ἡπερωθῆσα τούτο, τῷ λοιπῷ παραλειπίσας ἐφαρξάν. Ὁλίγην ἐκείνη νὰ πείσῃσι εἰς τὰς ἐσχάτας συμφεράς, λέγουσα, καὶ κατὰ πλείονα χρῆσιν, Ὁλίγην ἐκείνη νὰ πείσῃσι κ.τ.λ. — Προσίχοντες.] Ὅσα ἔρθῶς γέγραπται, Παρήχοντες, ἐν τῷ ἑμῷ, καθάπερ καὶ ἐν τῷ τῶν πρὸ ἐμοῦ παραβληθέντων. — Ὅνυματι... κοινοτάτω καὶ προσιτάτω.] Τῷ τῆς Δημοκρατίας διλονοτι. — Τὴν δὲ ἐξουσίαν τοῦ πάντα ποιεῖν εὐδαιμονίαν.] Ἐτρέψα τὸ, Ταῦτα, εἰς τὸ Πάντα: εἶπὶ γὰρ εὐ μόνων ἐν τοῖς ἐξῆς τοῦδε τοῦ λόγου (τῷ) «Ἐξῆν αὐτοῖς ποιεῖν ἑ,τι βουληθῆν», ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Παναθ' (νά), τὴν αὐτὴν ταύτην ἰτίροι: ῥήμασιν ἐρμητικῶν δεινόναι. «Τὴν δ' ἐξουσίαν τοῦ ἑ,τι «βουλεσθαι τις ποιεῖν, εὐδαιμονίαν.» Ἐπιθὶ καὶ τὸ Ἀριστοτ. (Πολιτικά, σ, δ') μαρτυροῦντά μου τῇ διερωθῆσαι: ἦ καὶ οἱ πρὸ ἐμοῦ συνήσαν μὲν, ἔκνησαν δὲ καταχωρίσαι εἰς τὸ κείμενον. — Βελτίους.] Ἐν ἀπασί φέρεται κακῶς, Βελτίους μὲν, πλὴν ἐνὸς τῶν πρὸ ἐμοῦ παραβληθέντων ἀντιγράφων, ὅπερ δαῖν ἔγνω ἀκολουθήσαι, διὰ τὸ ἀνανταπόδοτον τοῦ Συνδέσμου. — Τούς βελτίους.] Καὶ αὐτὴ ἡ γραφὴ ἐκ τινος τῶν πρὸ ἐμοῦ ἀντιγ. ἦν παραλήφασιν ἑ, τ' Ἀγχιῆς καὶ ὁ Λαγχιῆς, ἀντὶ τοῦ, Τούς βελτίους. — Προκρίνοντες.] Οἷαυ Λαγ. ἐκ τινος ἀντιγρ. ἀντὶ τοῦ Προκρίνοντες.

ΣΕΛ. 112. Ὅποτε δεύσεις.] Ἄντι τοῦ, Ὅποτε, ἐν τῷ ἑμῷ γράφεται, Ἐνίστα, καθὰ καὶ ἐν τῷ τῶν οἷς ἐχρήσατο ὁ Λαγχιῆς: ἡ δὲ τοιαύτη γραφὴ ἦν ἂν, ὡς ἔρθῶς κρίνει, εὐκ ἀδίκαιος: εἰ γ' ἔλειπε τὸ, Δεύσεις. — Τὸν ἀρχαῖον.] Εἰ μὴ ἡμαρτάνεται ἡ γραφὴ (ἀντὶ τοῦ, Τὸν ἀρχαῖον) Ἀρχαία ἐντιθέα τοῖς δημοσίους τίχον λέγει, ἐν οἷς διμερεῖσθε καὶ τὰ τῆς ἀρχῆς πράττον

σιν ἐλάττωσι, καθὰ καὶ Βασιλικῶν ἐν οἷς ὁ βασιλεὺς Ἰσὺχ, δὲ φων, « Ἄρχαι, εἶθι οἱ « δημόσιοι χάρται, ἢ χαρτονομίαικα ». Εἰσὶ δὲ τὰυτὰ τὰ τοῖς Ἰταλοῖς Archivi καὶ τοῖς Γαλλοῖς Archives καλούμενα. — Βίον.] Τὴν περιουσίαν καθὰ καὶ ἐν τῇ συνθήκῃ, ἥτις ἐὼ μόνον ἀραιοῦται, ἀλλὰ καὶ εὐδατέρας. Τὸ βίον, ἐστὶ ὅτι λίγη, ὡσπερ εἰλήθη ἐν τοῖς πρόθεον. — [Ἐπιπρὶ τῶν οὐκιστάτων] Προσέθηκα τὸ ἀξίον, ἀναγκαστὴν μοι δεῖξαι ἐνταῦθα. — Τοῦς περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων καλὰς τὰς ὑποθέσεις πεποιημένους, καὶ κατὰ τὰ μέρη τῶν αὐτῶν τρόπον ἔχειν ἐκείνοισι.] Οὕτως ἐν ταῖς πρὸ τοῦ Θεολογίου ἐδόθησι, φέρεται, καθὰ καὶ ἐν τῇ ἐπιφ., Καὶ κατὰ τὰ μέρη, ἀντὶ τοῦ, Καὶ τὰ κατὰ μέρη. Καὶ μοι δοκεῖ ἡ τοιαύτη γραφὴ, Καὶ τὰ κατὰ μέρη, διώρθωσις εἶναι, ἵνα συνάπτεται καταλλωλύτηρον τῇ παρ' ἅπασι φερομένη τῶν πραγμάτων γραφῇ κατὰ δευτικῶν, τοῖς . . . πεποιημένοις. Ταύτην οὖν ἡμεῖς τρέψαντες εἰς αἰτιατικὴν, διὰ τὴν συνθήκην τοῦ Ῥήτορος, φιλοῦμαι προσθεῖναι ἐν τῇ γραφῇ, Καὶ κατὰ τὰ μέρη. — Ἐν οἷς ἀνάγκη τοῖς ταῖς θείαις πράγμασι, τοῖσι τῇ πολιτείᾳ, καλὰς ὑποθέσεις, ἔχουσι ἀρχὰς καὶ θεμελίους ὑποθετικότητας, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοισι ἔχειν καὶ κατὰ τὰ μέρη. — Δίκαιον εἶναι μοι δοκεῖ.] Οὕτως διώρθωσα τὸ Δίκαιον ἦν μοι δοκεῖ, ἐν ἄλλῳ δὲ, Δίκαιον ἦν μοι δοκεῖ. — Τριακισίας.] Εἰς τοῦτο ἐστρέψα τὸ παρ' ἅπασι Τριακισίας. Τὰς Βούς γὰρ θελικῶς οἱ Ἄττικοί, οὐ, τοῦς βούς, λέγουσι εἰσθῶσι. Καὶ μάρτυς αὐτῆς Ἰσοκρ. οὕτως ἐν ἄλλοις χρυσαίμοις τῇ λέξει, οὐ προστίθεται καὶ τὸν Ἄρτου. [Ἰππ. 684]. — Ἐπιπέτους ἱερτάς.] Τὰς μὲν πατρίους, ἄλλοις δὲ ἐπιφρασιθεῖται, ἥπερ ἐξηγεῖται ὁ Ἄρτου. — Ἄς ἐξισίας τις προσείη.] Τὰς δημοσίων τας λέγει, περὶ ὧν καὶ Ξενοφῶν (πολιτ. Β, θ') φησὶ, « Θύουσιν οὖν δημοσίᾳ μὲν ἢ πόλις ἱερτα « πολλὰ: ἐστὶ δὲ ὁ δῆμος ὁ πύουόμενος, καὶ διαλαγγάνων τὰ ἱερτα. — Ἐν δὲ τοῖς ἀγνωστότοις τῶν ἱερῶν]. Ἄρτου πατρίους θυσίας ἐκάλεσεν ἦσαν δὲ ταῦτα τὰ ἐν ταῖς κύρθεσι γεγραμμένα, ἢ δῆλον γενησεται τῇ βουλευμένῃ παραβαλεῖν τὰ Ἰσοκράτους τοῖς τοῦ Λυσίου (κατὰ Νικομάχ. Τομ. Β, σελ. 220) — Ἀπὸ μισθωμάτων.] Ἐξηγεῖται παρὰ τοῦ Ἄρτου κατὰ τὸν Ἄρτου. Ἀπὸ μισθωμάτων, ὁ Διδύμος τούτων τῶν τρόπον. « Ἐκ τῶν τιμητικῶν προσόδων ἑκάστῳ γὰρ θεῶ « πλῆθος γῆς ἀπίνυμον, ἔξ ὧν μισθωμένων αἱ εἰς τὰς θυσίας ἐγίνοντο δαπάναι: οὐ γὰρ κατ' « εὐσθῆσαν ἔθυσον τὰ ἱερτα, ἀλλὰ μισθωμένοι. » Ἄλλὰ (γῆ γὰρ τάλανθις φάναι) ἢ τοῦ Διδύμου ἐξηγεῖται αὐτὴ αἰτιῶν τοῦ ἐξηγουμένου ἀπορωτέρα μοι εἶδεν. Οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ἦν ἀσέθις τὸ ἐκ τῶν τιμητικῶν προσόδων ἔθυσον τοῖς θεοῖς, τοῦ γενημένου νῦν παρ' ἡμῶν ἐν ταῖς χριστιανικαῖς ἱερταῖς, εἰς ἃς ἡ γενημένη δαπάνη ἐκ τῶν ἀπονεμυμένων τοῖς ναοῖς προσόδων ἐστίν. Εἰς τοῦτο γὰρ πάσαι καὶ νῦν ἀπονεμυκῆνται τοῖς ναοῖς αἱ προσόδοι, ἐν οἷς δικαιοκῆνται αὐτοῖς δαπάναι ἔχουσι, ὅποια δεικνύει, εἰς τὰς ἱερτάς καὶ τὰς αἰετιπροσιπυτάς λοιπὰς χρεῖας. « Ἐστὶ δὲ καὶ ἐκ τοῦ Λυσίου (κατὰ Νικομάχ. Β, σελ. 220) πειρώσασθαι ὅτι τὸ ἀπὸ τῶν προσόδων ἔθυσον ἔπειρ' ἔστι τοῦ ἀπὸ μισθωμάτων: ταῦτὰ γὰρ τῇ Ἰσοκράτει κάκεινος λέγει περὶ τῆς τῶν πατρίων ἐλιγορίας, διὰ τὴν εἰς τὰ περιττὰ ἀσέθιν. « Πῶς δ' ἂν « τις ΕΥΣΘΕΒΕΣΤΕΡΟΣ γένουτο ἐμεῦ, ἕως ἀξίῳ πρῶτον μὲν κατὰ τὰ ΠΑΤΡΙΑ ΘΥΕΙΝ: ἔπειτα « ἢ μᾶλλον συμφέρει τῇ πόλι: ἐστὶ δὲ, ἢ ὁ δῆμος ἐψηφίσκατο, καὶ δυνηθσοῦμεθα δαπανῆν « ἐκ τῶν ΠΡΟΣΜΟΝΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ. Σὺ δὲ, ὦ Νικομάχε, τούτων τίναντις πεποιήκας: « ἀναγράφας γὰρ πλείον τῶν προσταχθέντων, αἷτιος γενησεται τὰ προσέοντα χρήματα εἰς « ταῦτα μὲν ἀναλίσκασθαι, ἐν δὲ ταῖς πατρίαις θυσίαις ἐπιλείπειν κ.τ.λ. Μήποτε οὖν τὸ, Ἀπὸ μισθωμάτων, ἐκείνο μᾶλλον σημαίνει, ὅπερ ἡ συνθήκη, Ἀπὸ κοπτικῶν, ἢ ἀποκοπτικῶν, λέγει, ἢ δὲ τῶν Γαλατῶν φωνὴ Au gabais, ὡς ἐξεδήξατο καὶ Θεολογίος ἐν ταῖς εἰς Ἄρτου κατὰ σημειώσεσιν. Ἐστὶ δὲ τοῦτο τὸ μισθῶν ἐκδοθῆναι τινὶ, οὐ κατὰ μέρη, ἀλλ' ἐλοκλήρως οὕτως, ὡς τὸν ἐργολαβῆσαντα ἐπ' ἀδῆλων ἐκδοθῆναι τῇ κέρδει τῇ ἀπὸ τούτου, ἢ τῇ ζημίᾳ, οὐδὲν ἔπτον ἢ τὴν ἐκδοτὰ: εἶναι, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰ ἴδει ἑκατόνδην τοῖς θεοῖς ἔθυσαι κατὰ τὰ πάτρια, αἱ δὲ προσόδοι οὐκ ἐξήρουν εἰς ἑκατὸν βούων ὄνων, διὰ τὸ προκατανάλωσθαι αὐτάς: εἰς τὰς μὲν πατρίους, ἀλλ' ἐπιπέτους ἱερτάς καὶ θυσίας, ἐμίσθων οἱ τῶν ἱερῶν δικαιοκῆν τὴν ἱερτὴν καὶ τὴν θυσίαν τῇ ἔξ ἐλαχίστου ποιήσιν αὐτάς ὑφιστάμενοι: καὶ ἐκάλειτο τοῦτο, Ἀπὸ μισθωμάτων ἔθυσον. Οὐ μόνον δὲ θυσίας, ἀλλὰ καὶ τριπρωχίας, καὶ τὰς ἄλλας λαιουργίας

ἀπὸ μισθωμάτων λειτουργῶν, ἢ ἄλλων ἐξ ὧν φοί (Περὶ τῆς τοῦ Στεφ. τριπαρ. σελ. 123ο.) Δημοσθ. « Σκεψάμενοι γάρ τὸν ΕΞ ΕΛΛΑΧΙΣΤΟΥ τριπαρχεῖν βουλευόμεν ΜΕΜΙΣΘΘΚΑΣΙ « τὴν λειτουργίαν ». — Καταλύσουσι. . . προσθήσουσι.] Τὸ μὲν πρῶτον ἐξ ἀρχαίας ἐκδόσεως, ἀντὶ τοῦ, Καταλύσουσι, τὸ δεῦτερον καὶ ἐκ τοῦ ἑμοῦ, ἀντὶ τοῦ Προσθήσουσι. — Τριγαῖροι.] Ἐν τῷ ἑμοῦ φέρεται, Καὶ γάρτοι: καθὰ καὶ κατοπτέρω (β) ἐρεῖ, « Καὶ γάρτοι διὰ ταύτην « τὴν γλώσσαν ». Διαφέρει δὲ οὐδενί, ὡς εἰπεῖν, ἰτίρω, ἢ τῷ σπακώτερον ἵνα το, Καὶ γάρ- τει, τοῦ, Τριγαῖροι: τὸ μὲν γὰρ σημαίνει, Καὶ γ' ἄρα ταῦτε (τουτίτι διὰ τοῦτο), τὸ δὲ, Ταῦτε γ' ἄρα ταῦτε: τὸ γάρ, τοι, σύνδεσμος, ἢ ἀνταυμικὴ δευτικὴ, τῷ, ἐρεῖ, κατὰ τὴν ἀρχαίαν γραφὴν, τὴν πρὸ τῆς εὐρέσεως τοῦ ὠ.— Ἐμπλήκτικαι.] Εὐματαβολοὶ ἐπιρ ὄμτρος, Ἐμπλήκθην, λέγει.

ΣΕΑ. 113. Οἱ τι τὰς εὐσίας ἔχοντες. . . ὑπολαμβάνοντες αἰσχρὴν αὐτοῖς εἶναι τὴν τῶν πολιτῶν ἀπορίαν, ἐπέμμενον ταῖς ἐνδοίαις, τοῖς μὲν γεωργίας κ.τ.λ.] Τοῦτο γάρ ἐστιν ἀκλῆρος τὸ κῆδεσθαι τῶν πεινῶν, οὐ τὸ γὰρ κερμάτια διανέμειν ἀπᾶς ἢ δι: τῆς ἰδομοδος τοῖς πρὸ τῶν θυρῶν ἀφροζυμένοις ἀργείοι ἀνθρώποις, καὶ ἐπὶ τῇ κλίθῳ ταύτῃ διανομῇ ἀπιτροκόλως σι- μωνόσθαι.— Ἀφορμῆν.] Χρημάτων γεωργίαν, ἀφ' ἧς ὀρμώμενος ἐργάζεται τις τέχνην τιὰ ἢ ἐμπειρίαν. Οἱ δὲ μεταγενέστεροι καὶ, Ἐνθῆκον, αὐτὴν ἐκάλεσαν (Φρόνη. σελ. 96), καὶ, Πρό- βολὴν (Σχολιας. Εὐριπίδ. Μελ. 342): καὶ τοῦτο ἂν εἴη τὸ τῶν Γερμανῶν Vorschuss. Τῶν δὲ νῦν οἱ μὲν Ἰταλογεωδαίοντες, Καπιτάλα, οἱ δὲ Τουρκογεωδαίοντες, Σερμαγίαν, καλοῦσι, πρῶσθαι καλῶν, Καρφάλιον.— Ταῖς ἐπιεικείας.] Ταῖς, ὡ: ἂν ἢ συνθήκων φάιν, συγκαταβά- σαιον. Ἐρεῖ γὰρ ἐπιεικίς, ὡς ὀριστατὸ Σταχυρίτης (Ριτορ. Α, ἐγ'), τὸ παρὰ τὴν γεωργίαν νόμον δικαίον. Οἶον δὲ μὲν νόμος καλεῖται τὸν μὴ ἀποδιδόντα τὰ ἐφελύμενα καθείργνησθαι, ἕως ἂν ἐκτίη: καὶ τοῦτο ἐρεῖ τὸ δικαίον. Ἐάν δὲ τις τὸν δικὰ πεινᾷ, ἢ τινα ἄλλαν συμφεράν, μὴ ἀποδιδόντα ὑπομένῃ ἕως ἂν εὐπορήσῃ, ἢ καὶ μέρω: τι τοῦ ἐφελύκματος ἀπυλαμβάνων τοῦ λοιποῦ ἀπαλλάττει, τοῦτο λέγεται ἐπιεικίς.— Ἦν παύσονται προσποιεῖται.] Ὁ Οὐέλφιος ἐξηγεῖται τὸ χειρίον τοῦτο, « Ἐάν παύσονται προσποιεῖν, περιζῆσθαι καὶ ἐργάζεσθαι ἐπὶ τοῖς « πρῶτερον ὑπάρχουσιν, καὶ δευτερίων. Παραπλήκτικος ἐξεδίξαντο τῶν λαγυμένων τὸν νόον, ε, τι Ἰταλὸς μεταφραστὴς, Sequenti dal mercantare si rimovevano, καὶ οἱ πρὸ ἑμοῦ δύο ἐκδόσαι. Ὄμμοσων δ' ἐστὶ Ἀρκεράτικον (σελ. 302), τὸ Προσποιεῖσθαι ἐξηγούμενος, οὐδεμίαν ἐπιεικείαν τῆς παρ' Ἰσοκράτη ταύτης σημασίας μνείαν, « Προσποιεσάμεν, ἀντὶ τοῦ Ἄνταποσῆ- « σατο, Ἰσοκῆς ἐν τῷ κατὰ Νικαδῆμου. Οὐδαίς ποποτα προσποιεσάτο, οὐδ' ἡμφοσῆσθαι « τῆς κληρονομίας ἐκίμωνο. Ῥατίεν οὖν ἐστὶ τὸ παρ' Ἰσοκράτη, Προσποιεῖσθαι, ἢ ταῦτον δύναται τῷ Προσποριζόμενῳ, ἢ ἀντ' αὐτοῦ τοῦτο, ἀδελφία τῶν γραφάντων, ἐν τῇ κε μένω κατεχωρήσθαι.— Καταρῆσθαι.] Γράφα, Καταρῆσθαι, οὐ μόνον ἐστὶ καὶ μικρὸν πρὸ τοῦ- του, Ἀποσρησῆσθαι, καὶ οὖν, Ἀποσρηθῆσθαι, εἴρηκεν, ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἀλλαγῆ (σελ. 101, 137) τῷ Καταρῆσθαι ἐχρησάτο: φηλοσὶ γὰρ οἱ ἄπτικοὶ τοῖς καλυμένοις μέσοις μέλλουσιν ἀντὶ τῶν πρῶτων χρῆσθαι.— Ἀπεκρῆπτο τὴν εὐσίαν.] Κατὰ μέσον διάσθαι, ἐν' ἧ ὁ νόος, Ἄπέ- κρῆπτε τὴν ἑαυτοῦ εὐσίαν: εἰ γὰρ εἴγα, Ἄπεκρῆπται τὴν εὐσίαν, ἀπλοον ἂν ἦν πότερον τὴν ἑαυτοῦ, ἢ τὴν ἑτέρου εὐσίαν ἠδούλοτο λέγειν.— Χρησῆς.] Παραλείθη ἐν τῷ ἑμοῦ, καθάπερ καὶ ἐν ἑτέροις τισὶ τῶν πρὸ ἑμοῦ ἀντιγ. ἢ λίξεις αὐτῆ.— Παιδαίαις.] Ἄγωγαίς τῶν παιδῶν. Οἱ δὲ πρὸ ἑμοῦ, πλὴν τοῦ Στιφάνου, ἔα τε διεκρήσεως Οὐέλφου καὶ ἐνὶς τῶν ἀντιγ. γράφουσι Παιδαίαις, τουτίτι, ταῖς παιδικαῖς ἡλικίαις — Ἦς οὐχ οἶόν τ' ἦν κ.τ.λ.] Πρὸς τὸ, Βουλῆς, τὸ, Ἦς, οὐ πρὸς τὸ, Εὐκροσῆας.

ΣΕΑ. 114. Τῶν παρὶ τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν δοκιμασίαν ταύτην καθήμενων.] Ὁ μὲν νόος οὖν ἀσάφης, ἢ γε μὴν λίξεις εἰκότως οὖν ἰδοξεν ἀππλάσθαι παντάσῃσιν ὑπονοίας τῷ Οὐέλφῳ, ἐς ὅσο, ἀντὶ τοῦ, Καθήμενων, ἀναγκασίον ἴσως εἶναι, Καθήμενων, παρὰ τὸ, Καθῆμαι, μέσον ῥῆμα. Καὶ καλῶς ἂν εἶχεν οὕτω γράφειν, εἰ καὶ ἀντὶ τῆς, Περὶ, ἢ, Ἐπί, παραλαμβάνετο πρόθεσις: ἐν' ἧ, τῶν καθήμενων ἑαυτοῦ ἐπὶ τὴν αἵρεσιν, τουτίτι, τῶν προσερχομένων ἐπὶ τὸ δοκιμασῆναι καὶ κληθῆναι Ἄρειοπαῖτας, ἢ τῶν ἐφεμένων ἐπὶ τμηξ ταύτης — Ἐπι-

δὴν εἰς Ἄριον πάγον ἀναδύσιν.] Ἐν τῷ ἑμῷ, Ἐπιδὸν δ' αἰ: κ.τ.λ. Καὶ ἔν ἄν οὐκ ἀδίκως ἢ γραφῆ, εἰ καὶ τὰ προηγουμένα οὕτως ἐγράφετο, «Ἴδοιμεν ἂν τοὺς ΠΟΛΑΟΙΣ, ἐν ΜΕΝ τοῖς ἄλλοις πράγμασι κ.τ.λ.» Σημειῶσαι δὲ καὶ τὸ, Ἀναδύσιν, διὰ τὸ ἐπὶ τοῦ πάγου, τούτῳ ἐχθροῦ, ἢ βουνοῦ ἰδρῶσαι τὴν βουλήν τῶν Ἀριστοκρατῶν, οὗ καὶ μέχρι δαῦρο καταφανῆς οἱ βαθμοί, ἐν αὐτῷ τῷ ἔχθρῳ πεποιθμένοι, ὡς φησὶν ὁ Ἁγγλὸς Χανδλῆρας ἐν τῇ τῆ: Μικρὸς Ἀσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος περιήγησι (Τομ. Β, σελ. 43α, τῆς Γαλλ. μεταφ.). Πάγος δὲ παρὰ τὸ, Πάγωμα: εἰ γὰρ ἔχθρα, βουνοί, καὶ ἀπλῶς αἱ πέτραι, γῆ συγκατεμμένη καὶ πεπηγμένη εἰς: καθὰ καὶ ὁ κυρίως λεγόμενος, Πάγος, καὶ Πηγετός, ὕδαρ ἔστιν ὑπὸ ψύχους συμπηγμένον. Τοῦτον δὲ τὴν ἐξ ὕδατος πάγον, οἱ μὲν Ἀρχαῖοι ἀριστοκράτες, ἐκάλεον, οἱ μεταγενέστεροι δὲ καὶ τὸ πάγος, οὐδατέρως, εἶπον, ὡς εὐρεται παρὰ τοῖς Ἑβδουμάκοντα (Ναύρι, Γ, 17), καὶ λέγει μέχρι δαῦρο ἢ παρ' αἰῶν συνθήκη.— Οἱ... ἀγνοῖν ἐνόμιζον.] Πρὸς τοὺς Ἀριστοκράτας τὸ, Οἱ... ἔοικα δὲ καὶ ἑτέρα γκαφῆ τὸ πάλαι ὑπάρχει, Ἡ... ἀγνοῖν ἐνόμιζον (ἀναφερομένη πρὸς τὴν Βουλήν), ἧς ἔχθη σωζέται ἐν τῷ κακῶς γραφομένῳ, Ἡ, τοῦ ἑμοῦ ἀντιγράφου. Σημειῶσαι δὲ τὸ, Ἀγροῖν, ἀπλότοις ἰσταῖθα καὶ ἀμιτακάτως τεταγμένοι, ἐπὶ τοῦ, Ἐν ἀγνοίᾳ εἶναι, καθὰ καὶ τὸ ἐν τῇ συνθήκῃ, Ἀναθήνα.— Τὰ γράμματα.] Τὸς νόμους, κατ' ἔχθρῳ, καθὰ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν εἰρήκμασι. Ἐν τῷ ἑμῷ ἡμικρητῆριος, Τὰ πράγματα.— Ἐκ τῶν τούτων.] Προσέθηκα τὸ ἄρθρον, λείπον πρὸ ἅπαν.— Τίθεισθαι.] Προσέθηκα ταῦτον τὴν γραφῆν, ἦν ἐξ ἀντιγράφου παρελήφρασι καὶ αἰ πρὸ ἑμοῦ δύο, τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς ἴγνησθαι.— Αἰνὶ δέ.] Ἐκ διορθῶς Οὐδῶρ, τὸ, Αἰν, ἀντὶ τ. Ὡ, Δαι.— Καὶ τοῖς κακῶς.] Καὶ τούτο ἐκ διορθ. τοῦ αὐτοῦ, ἀντὶ τοῦ, Καὶ τοῖς κακῶς: ἀνὸ' οὐ ἐνδέχεται, Καὶ τοῖς κακῶς, γαργῶσαι τὴν ἀρχήν. Ὁ δὲ νόσ, ὁ αὐτός, ἐν καὶ Σωκράτης παρὰ τῷ Πλάτων (Κριτ. σελ. 51) θαυμασίως κατασκευάσαι λέγων, ὅτι πικτίον ἢ ἂν κελῶς ἢ πόλις καὶ ἡ πατρίς, ἢ πείθει αὐτὴν ἢ τὸ δίκαιον πέριξ, βιάσθαι δὲ μὴ. Ἐπιθὶ καὶ τὸν Ἄριστ. (Πολιτ. Α, 1).— Ἐθελοῖσιν.] Εἰς τοῦτο ἔτρεψα τὴν παρ' ἅπαν ἀνάστηκον Θελοῖσιν.— Ἐξ ἂν κατασκευάσονται.] Ὁ, τα ἴλδος καὶ ὁ Στέφανος, Ἐξ ἂν ἂν κατασκευάσονται, οἱ λοιποί, Ἐξ ἂν ἂν κατασκευάσονται: ἐν δὲ τῷ ἑμῷ, Ἐξ ἂν ἂν σκηνάσονται: ἐξ ἂν τριῶν ἡμικρητῆριων γραφῶν διατεκνῶκα τὸ χωρίον.— Ἐν μόνους γὰρ ἂν τούτοις ἐμμένειν τοῖς ἐλευθέρως τετρακμημένοις.] Ἐκ διορθῶσεως τοῦ Στεφ. τὸ, Τούς, ἀντὶ τοῦ, Αἰτούς. Ἄλλ' οὐδ' οὕτως ἔρρωται τὸ χωρίον: διὸ καὶ γραπτίον ἴσως ὡς διορθῶσιν ὁ Αὐγῆρας, Μόνους γὰρ ἂν ἐν τούτοις ἐμμένειν τοῖς ἐλευθέρως τετρακμημένοις. Εἰθὶ δ' εἰ ἐλευθέρως τετρακμημένοι, ὅς μικρὸν ἀνωτέρως, Ἀσφαλῶς πεπαλαιωμένοι εἰρακαὶ καὶ μόνους φασὶ τούτοις: ἐθελοῖσιν (βουλευτικῶς γὰρ ἰσταῖθα ὁ Ἄν) ἐμμένειν καὶ πειθαρχοῖν τοῖς νόμοις.

ΣΕΛ. 115. Ἀποσχόμενοι.] Εἰς τούτο θαρῶν ἔτρεψα τὸ παρ' ἅπαν σλοικοῦ τῷ χρόνῳ, Ἀποσχόμενους.— Καὶ ταῦτ' οὐ νομοθετήσαντες, τὸν λοιπὸν χρόνον ὀλιγώρου.] Διόρθωκα τὸ χωρίον ὁ Αὐγ. τῇ μεταίσει τῆς ἀρνήσεως, οὕτως, Καὶ ταῦτα νομοθετήσαντες, οὐ τὸν λοιπὸν χρόνον ὀλιγώρου, σφρισεῖσθαι τῇ διανοίᾳ, οὐκ ἀναγκασίως δ' ἔμοι γε δοκεῖν: ἐστὶ γὰρ κατ' ὑπερβόλαιον ἢ ἀρνήσις. Ἐλέγηται δὲ καὶ ἀλλαχῶ (Πανηγ.) παραπλοσίῳ ὑπερβόλαιον, εἶπων, «Τὶς οὐκ ὑπερβολὰς προσημειῖς εἰπεῖν, ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἰρακαί:»— Κατὰ κόμης.] Κόμης λέγει τὰ ἐν τῇ συνθήκῃ Γαιτοίας, ἃς εἶναι καὶ τουργίᾳ, Μαχαλάδες, καλοῦσιν: ἐκ δὲ τῆς κόμης, καὶ ὁ παρὰ τῷ Κομικῷ, Κομῆτης, ἔχουν ὁ γάιτων, καὶ ἡ Κομῆτις, ἔχουν ἡ καὶ ὡς λεγόμενα γαιτόνισσα. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν τύπῳ εἰρήσθω: οἱ δὲ τὴν ἀκρίθειαν ἐκ παντὶς διακόντες, ἴσασαν ὅτι αἱ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τῶν πόλεων Κῶραι ἀναληθεῖσι μᾶλλον ταῖς παρ' ἡμῶν συνοικίαις, ἔχουν εἰσὶναις μετρίαις ὑπὸ πολλῶν ἄμα μετὰ ἀλλήλαις προσκόντων εἰκουμέναις, ἃς ἡ χυδαία συνθήκη τουργικώτερον Χάνια καλεῖ.— Παρ' εἰς μὲν γὰρ... τὰς κομισθείαις.] Σημειῶσαι, ὅ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν εἰρήκμασι δις θετιμῶν τὴν, Μίν, καὶ τοσάκας τὸν ἀντοπεδιδόμενον, Δέ, διὰ τὸ μακρὸν τῆς περιόδου.— Ἐξήτλους γράμματα.] Οἱ τὸ ἀφανίσθησι: τούτο γὰρ οὐδ' ἂν θεός ποιήσαιεν: ἀλλὰ τὸ ἀσθενεῖς, καὶ οἷον ἐκπεπλῶτους γίνεσθαι, ἀπὸ μακροφραῶς τῶν ἐξαιτῶλων χρωμάτων, τούτῃ τῶν μετῆμῶνα, εἰς ἀντίκειται τὰ διανοητικῶν, ἔχουν τὰ παράμῳνα.— Ἀμφοτέρως.] Ἐγράφετο, Ἀμφοτέρως,

ἔπειρ' ὁ Οὐδῶφ. ἐγρίψιν εἰς τὸ Ἄμφοτέρους, προκταξικαίων τὴν διορθωσιν καὶ τῶν μετ' αὐτὸν, πλὴν τοῦ Λαγίου, ἕς ἂν τις ἀντιγράφου παρεῖται τὸ ἐπιρρηματικόν, Ἄμφοτέρους. Ἐν τῷ ἐμῷ φέρεται, Ἄμφοτέρους, μετ' ἐπιγεγραμμένης διορθώσεως τῆς, Ἄμφοτέρους. — Ἐδίδοντο αὐτοὺς λαθάνειν.] Εὐκρινώτερον ἂν προφέροις γράφων, Ἐδίδοντο λαθάνειν αὐτοὺς — Σκιραρίσις.] Κυβευτήρις ἦσαν τὰ Σκιράρια, ἤθουν τόπος οὕτω καλούμενος, ἐν ᾗ ἐκώθειον, ὡς φησὶν Ἄρποκ. Ἐν δὲ τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ αἱ πόρνοι ἐκαθίζοντο, κατὰ τὸν Βυζάντιον Στέφ. (λιξ. Σείρος). Ἄμεινον δὲ γράφειν διὰ διφθόγῃου, Σκιραρίσις, ὡς φέρεται παρὰ τῷ Πολυδαίμῳ καὶ τῷ Σουλῆ. — Οὐδ' ἐν ταῖς αὐλητρίσιν.] Ἦσαν γὰρ αἱ Ἀθήνησιν αὐλητρίδες καὶ ὄρχηστρίδες, ὡς ἐξ ἁρῶν γυναικῶν, ἀλλ' ἐκ δούλων, καὶ εἰων ἐργάζεσθαι τῷ σώματι, εἰς ἐγχολαζὸν ἐνασχολουμένους οἱ χρηστοὶ Ἀθηναῖοι, καὶ δι' ἃς τελευταῖοντες ἐξέπεσον τῆς καταλειφθείσης ὑπὸ τῶν προγόνων δόξης, ὡς δηλοῖ καὶ Θεόπομπος (παρ' Ἀθην. ΙΒ, σελ. 53α) ὁ Ἰσοκράτους μαθητής. ταῦτά λέγων τῷ διδασκάλῳ περὶ τῆς Ἀθηναίων ἐκδικητικότητος. « Καὶ γὰρ αὐτοὶ τούτων τὸν τρόπον ἔξων, ὥστε τοὺς μὲν νέους ἐν ταῖς αὐλητρίσις καὶ παρὰ τοῖς « ἱεραῖς διατρίβειν: τοὺς δὲ μικρὸν ἐκείνων πρεσβυτέρους ἐν ταῖς κούβις καὶ ταῖς τει- « αῖταις ἀσπείλαις: τὸν δὲ δῆμον ἀπαντα πλείω καταναλίσκων εἰς τὰς κοινὰς ἐξήσεις καὶ « κραικομίας, ἕπειρ' εἰς τὴν τῆς πόλεως δικαιοσύναν. » Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Θεόπ. Ἐθῆλωσι δὲ καὶ Ἄριστοφ. ἐν εἰς φησι (Βατρ. 513),

Οὐ γὰρ σ' ἀθήσω: καὶ γὰρ αὐλητρίς γέ σοι
Μί' ἔνθεν ἔσθ' ὀρμησιότατη, κωρχηστρίδις
Ἐτετραὶ δὴ ἢ τρεῖς . . . . .

Ἄλλαχού δὲ καὶ, ἄπειρ' Ἰσοκ. ἐνταῦθα σπουδαζῶν, παιζῶν ἐκείνος παρακαλεῖ τοὺς Ἀττικοὺς μαρκαίους (Νεφ. 946),

Μὴδ' εἰς ὄρχηστρίδας εὐκρίταιν: ἵνα μὴ πρὸς ταῦτα κεχθῆναι,
Μηλοὶ βληθείς ὑπὸ πορνείου, τῆς εὐλαίης ἀποθραυσίως.

Καὶ σημειωθῆσθαι οἱ νέοι τὸ ἐπίχαρον ἄμα καὶ ἐναργὲς τῆς μεταφορᾶς τοῦ, Ἀποθραυσίως: ὄχηματι γὰρ παρειακῆν τὴν εὐλαίαν, ἥς ἀποθραύεται, τούτῳ ἐκπίπτει, καὶ κατὰ γῆς πωσῶν ἀδόξως τε καὶ ἀθλῶς συντριβείται, ὁ μὴ καλῶς ἐπιχορῶμενος, τοῦτο δὲ ἔστιν, ὁ μὴ ταῖς τοῦ λογιζομένου ἡνίκαις εὐθύειν τὸ τῆς δόξης ὄχημα ἐπιερχόμενος. — Θεωμάζοντες καὶ ἐμμελῶντες.] Τὸ, ὀμιλοῦντες, διὰ τὸ μὴ συντάσσασθαι αἰτιατικῇ, εἰ μὲν εἰς τὸ, ἴμωσυντες, εἰ δὲ εἰς τὸ, Ζηλοῦντες, ἄλλοι δὲ εἰς τὸ, Τιμῶντες, τρέπουν ὀρμηθῆσαν: Οὐδλ. δὲ μόνῃ τῇ μεταθίσει τῶν λιξίων διορθοῦν παρήγει τὸ χωρίον, ὀμιλοῦντες καὶ θαυμάζοντες, ἢ γραφῇ ἐπίσθη ὁ προῖμος. — Ἦ νῦν περὶ τοὺς γονέας ἐξαμχράνειν.] Ἄντι τούτων Διονύσιος ὁ Ἄλικ. εἴτε μνήμας πλῆγῃ, εἴτ' ἄλλως πῶς, ἔγραψεν « Ἦ τὴν τάξιν λύειν ». — Ἐν καπλιείῳ δὲ . . . εὐδαίς.] Ἄντι τοῦ, Οὐδαίς, ἔγραψα, Οὐδαίς, ἐκ τοῦ ἐμοῦ, καὶ τῶν ἀρχαίων ἐκδόσεων, καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀθηναίου (ΠΓ, σελ. 566), ἕς καὶ πηροῦμενος τὸ λεγόμενον περὶ τῶν Ἀριστ. τῷ Ἰσοκράτει, παρατίθεται μακρύτερον εἰς ἵπεριδον τοῦτο. « Ὑπερίδης δὲ ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, τοὺς Ἀρειοπαγίτας, φησὶν, ἀρετέσκαντά τινα ἐν καπλιείῳ κολλῶσαι ἀνίαναι « εἰς Ἄρειον πάγρον ». — Σημνύνεσθαι δὲ ἐμμελῶντες.] Ἄντι τοῦ, Δέ, γράφεται παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Γάρ. — Βωμολοχεύεσθαι.] « Κυρίως ἐλέγοντο βωμολοχεῖν, εἰ ἐπὶ τῶν θυσιῶν ὑπὸ τοῖς « βωμῶς καθίζοντες, καὶ μετὰ κολακίαις προσαιτουμένους: ἔτι δὲ καὶ εἰ παραλαμθάνονμαι ταῖς « (γρ. ἐν ταῖς) θυσίαις αὐλακαὶ τε καὶ μάντις . . . Ἐκ μεταφορᾶς δὲ τούτων ἐλέγοντο βωμολοχεῖν, εὐκολοὶ τινες ἄνθρωποι καὶ ταπεινοί, καὶ πᾶν ὅτιον ὑπομένοντες ἐπὶ κέρδει διὰ « τοῦ παιζῆν τε καὶ σκόπτειν, κ.τ.λ. » (Ἄρποκ. λιξ. βωμολοχεύεσθαι) — Εὐφραῖς.] Εὐφραῖς ἐνταῦθα λέγει τοὺς σκόπτας, οὗς ἢ συνήθεια, Μειτριασῆς, καλεῖ, καθὰ καὶ, Μειτριαζῶν, τὸ

ἀσειόμεθα καὶ ἀκόμπειν (Πρόδρ. Ἐλλ. Βιβλ. σελ. ραβ') θέν ἐξηγησάμε καὶ ὁ Ἑσού. = Εὐ-
 φούς, ὁ εἰς ἰτοῦμου λέγων καὶ ἀκόμπειν, μέτριος κ.τ.λ. = Τοῦτο δὲ τὸ, Μίτριος, ὁ τῶν
 κριτικῶν τινος εἰς τὸ, Μίτριος, πρέπει παρῆνον, ἕτεροι δὲ ὡς δευτέραν σημασίαν τοῦ, Εὐ-
 φούς, ἐξηδέξαντο, οὐδὲν ἂν ἕτερον εἶπ, ἢ τὸ παρ' ἡμῶν, Μιτριάρχης, ἦγον Μιτριάρχης, παρὰ
 τὸ Μιτριάξω. Ἐχρήσατο δὲ τῷ ὀνόματι, Εὐφούς, Θεόπομ. ὁ Χίος ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς (παρ'
 Ἄθην. σ, σελ. 260), παρὶ Φιλίππου τοῦ Μακ. λέγων, = Χίρων . . . τῶν ἀνθρώπων τοῖς
 = ΕΥΦΥΓΕΣΙ καλωμένους, καὶ τὰ γέλοια λέγουσι καὶ ποιοῦσι. = Μιτηνήχη δὲ τούνομα ἀπὸ
 τῶν κατὰ νοῦν δεξιῶν, ὡς κυρίως δηλοῖ τὸ, Εὐφούς (Γαλιτσι *Homme d'esprit*): τοιοῦτοι γὰρ
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰ ἀκόμπτικοι, δυνατοὶ συνιδεῖν τὰ ἐν τοῖς ἄλλοις γέλοια.— Δυσχυεῖς.] Ὁρθῶς
 ἐξηγεῖται ὁ Λάγ. τὸ, Δυσχυεῖς, διὰ τοῦ μωροῦς, ἡλιθίου, καὶ οὐχ ὡς οἱ πρὸ αὐτοῦ ἐξηδέξαντο.
 Ἐοικωμισάμεθα δὲ καὶ ἡμῖς ἀνωτέρω τὰ συνώνυμα, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ταταγμένα ἐννοίας, καὶ
 δι' ἣν αἰτίαν ἐτέτακτο Εἴρηκα δὲ που (Γ' Ὀλυθ. σελ. 34) καὶ Δημ. = Οὐ γὰρ εὐτως ἀφρων,
 = εὐδ' ἀτυχὴς τίς εἰμι ἐγώ. = τί γὰρ ἀτυχέστερον ἄλλο, ἢ ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς τὸ μέρος νοσεῖν,
 ἢ τῶν ἄλλῶν διενεπρόχημαι.— Καὶ μετὰ οὖν εἰσάγω με κ.τ.λ.] Εὐφούς καὶ γλαφυρὸν παράδειγ-
 μα τοῦ πῶς δεῖ νοθεῖται τοὺς ἀκομοῦντας τῶν νέων: χρὴ γὰρ ἀφαιρεῖν ὡς οἷον τὸ μάλιχα
 τὸ δριμύ καὶ δάκνον τῆς παρακινύουσα, ἐπικίνε τὸν ψῆγον συγκερανόντας: καὶ τῶν δὲ εὐφύ-
 γονται τὰς αἰτίας ἐπ' ἄλλους, ὅσα παρῆκοι, μεταφέροντας.— Ἐκείνοι γὰρ ἦσαν.] Τὸν Ἐριφί-
 λην αἰνιτταται, δι' οὗ Περικλῆς τὸν ἐξ Ἀραίου πάγου βουλήν ἐταπίνωσας ("Ἐπιθὶ τὸν Μαύρ-
 σιον, Ἄρ. πύγ. κισ. 6').

ΣΕΛ. 116. Καὶ καταλύσαντες.] Διαγραπτῶς ὁ, Καί, ἰν' ἡ εὐθε. Οἱ πρῶτοι προτρέψαν-
 τες ἐπὶ τὰς ἀκολασίας ταύτας, τούτους, εἰ χέρον δόντας τοῖς ἀκολασίαις ταύταις, διὰ τὸ
 καταλύσαι τὴν τῆς κωλοσύτης αὐτὰς βουλήν τῶν Ἀριστοπαγῶν δύναμιν.— Τοιγάρτοι διὰ
 ταῦτα.] Περιγραπτῶν ἔδοξε μοι τὸ, διὰ ταῦτα: οὐδὲν γὰρ πλέον σημαίνει τοῦ, Τοιγάρτοι.—
 Ἐπισκευά.] Τὰ ἐπιπλα καὶ σκεῦη τῶν οἰκῶν λέγονται (Γαλιτσι *les meubles*). ὡς ἐξηδέξατο δεξιά-
 ζων ἕως καὶ ὁ πρὸ ἡμεῶν. Ἐχρήσατο δὲ καὶ Δημωθ. τῇ λέξει.— Ἐπὶ τοῖς ἰδίαις ἀγαθῶν.]
 Ἐπὶ τοῖς ἰδίαις κτήμασι, καθὰ καὶ Αὐστίας ἐχρήσατο τῇ λέξει. Σουδὲ δὲ φησιν, = Ἀγαθὰ,
 = ἐπὶ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ εὐωχίαν οὐτιῶν καὶ ποτιῶν ἐχρήσατο Ζανορ: τῇ λέξει κ.τ.λ. =
 Καὶ παρὰ μὲν τοῖς ἀρχαίοις οὐ ποῦν τοῦτο: εἰ δὲ κατὰ τοὺς Πτολεμαϊκοὺς χρόνους, καὶ μά-
 λιχα εἰ ἔβδωμα, κατεχρήσαντο ταῦτα τοῦ ὀνόματος τῇ σημασίᾳ. Πλαῖσι δὲ μέχρι δούρο καὶ
 παρ' ἡμῶν ἢ χρῆσις οὐ μόνον τοῦ, Ἀγαθὰ, ἀλλὰ καὶ τοῦ συνωνύμου, Καλά, εἰ τῶν κτημά-
 των.— Ἦν ἕνικ' ἂν τις.] Προσέθηκα τίν, Ἄν, ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐλορῶν, ἀναγκαῖον ὄντα.
 Φορτικῶς.] Ἀλαζονικῶς. Ἄλλω δὲ τούτο ἐκ τοῦ προηγουμένου Ἀλαζονεῖον, ἄλλως τε καὶ εἰ
 παραβάλλομαι τὸ ἐν τῷ Παναθῆν. = Τοῖς εἰκῆ καὶ φορτικῶς, καὶ χυδῶν, ὁ, τι ἂν ἐπέληθ
 λέγουσι = τῶν ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ = Τοῖς ἀλαζονευόμενοις καὶ λέγουσιν ὁ, τι ἂν τύχοισιν = Ἐς
 δὲ παρὰ τὸν Φόρτον: εἰ γὰρ ἀλαζονευόμενοι πλείω τῶν ὄντων προσποιῶνται, καὶ οἰνοῖ τοῖς
 οἷσι τὰ μὲν ὄντα φέροντες ἐπιφορτικῶς. Διὸ φορτικὰ πρὸς τούτους λέγεται τὰ ὑπὲρ τὸ δέον
 γελικὰ καὶ ἀγενῆ σκώμματα, καὶ Φορτικὴ κωμῶδια, ἢ τοιοῦτων σκωμμάτων μετὰ (ἢ πα-
 ρὰ τοῖς Γάλλοις *Farce*), ἢ Ἀριστοφ. ἀποδοκιμαζῆτι, καίπερ πολλάκις καὶ αὐτὸς φορτικῶς
 κωμικουσάμενος. Ὀνομασῆσι δ' ἂν εἰκίως καὶ Φορτικῆν εἰκόνα, ἢ γραφὴν, τὴν καλωμένην
 τοῖς Ἰταλοῖς *Caricatura*, οὐδὲν ὅσον ἕτερον ἢ ἐπὶ τὸ ἀσχερον τοῦ γελίου χάριν ἐπιτατηθευμένην
 εἰκόνα.— Πρὸ τῶν δικαστηρίων κληρομένους.] Δέκα ἦσαν Ἀθηναῖοι δικαστήρια: ἕκαστον δὲ τούτων
 εἶχε ἂν τὸ στυγεῖον πρὸ τῶν θυρῶν γεγραμμένον πυρρῆ βράμματα, τὸ πρῶτον δηλονότι τοῦ
 ὀνόματος: ὁ ἕκαλετο τὸ δικαστήριον. Οἱ τοίνυν κληρομένους τῶν ἀρῶν εἰς τὸ δικάζειν, βράδον
 χροῦσαν τὸ αὐτὸ στυγεῖον τοῦ δικαστηρίου, ἢ ἕκαλεσαντο, λαμβάνοντες ἐκάδων ἐκείσε, σύμ-
 βολον αὐτὴν φέροντες, καὶ, μετὰ τὸ κρίναι, τὸν δικαστικὸν ἔκομιζοντο μισθόν. Ἦν δ' οὗτος
 τριῶνδρον ἐπὶ δὲ Ἀριστοφάνους, εἰ τῷ πικρῶς ὁ σχολιάσας αὐτὸν, καὶ μέχρι δραχμῆς ἢ λαθεῖν,
 τούτους ἐξ ὀβολῶν.— Τῶν δ' Ἑλλήνων τοὺς ἐλαύνει τὰς καὶ βουλομένους κ.τ.λ.] Οὐκ ἔρ-
 ῆτοκε τὸ χωρίον: εἰ γὰρ ἐλαύνοντες τὰς καὶ: οὐδὲν ἕτεροι ἦσαν ἢ αὐτὰς ὁ δῆμος τῶν Ἀθη-

ναίων, ὡς διαφύδακ' εἶρακε Ξενοφῶν ('Αθην. πολιτ. Α, β'), καὶ ἄσπιρ αὐτῶς Ἰσοκ. ἐπιτ' ἀλ-
λαχοῦ. Πῶς εὖν εἰκός, ἴταυθα γούν, 'Ἑλλήνας; ὀνομάσκι τοὺς ἐλαπθόντας τὰς ναῦς, ἀντιθέτι-
σκαίμως πρὸς τοὺς κληρονομήσαντες πρὸ τῶν δικασκρίων, "Ἑλλήνας ὄντας καὶ αὐτούς; Διὰ
καὶ γραπτῶν οἶμαι, Ἄλλων, ἀντί τοῦ, 'Ἑλλήνων, ἵνα ἦ ὁ νόμος; Τίς εὖν ἀν' ἀλλοθίαι ἔρω
τινάς τῶν πολιτῶν Ἀθηναίων, οὕτω πεινομήσαντες, ὡς κληρονομαί πρὸ τῶν δικασκρίων, ἐπ' ἀ-
δύνατον εἶναι τὰ ἀναγκαιά, ἐὰν λάχουσι κρίνειν, ἢ μὴ εἶναι, ἐὰν ἀπολάχουσι καὶ ὁμοί: ἀδικούν-
τας κρίνειν, ἤθρον μισθὸν δίδουσι τὴν πόλιν, τοῖς ἐκ τῶν ἄλλων πολιτῶν Ἀθηναίων βουλο-
μένους ἐλαύνειν τὰς ναῦς: τοῦτο γάρ ἴσιν, ὡς ἐρεῖ μετ' ὀλίγα, ἢ περὶ τὴν δικαίαν ἐναντιώσιν.
Ὅτι δ' οὐχ ἀπαξ συνέλεον τὸ Ἄλλων μετὰ τοῦ 'Ἑλλήνων εἰ ἀντιγραφείας, μακρουργεῖ καὶ πᾶ
ἐν τοῖς πρόσθεν ἡμῖν σημειωθέντα. Εἰ δὲ βούλει πάντως σέζειν τὸ, 'Ἑλλήνων, οὐδὲν ἔπτεον
ἔμοι γε δοκεῖ, μετὰ προσθέσεως τῆς τοῦ, Ἄλλων, ἀναγκαστικῶν εἶναι, τῶν δ' ἄλλων 'Ἑλλήνων
τοὺς ἐλαύνειν τὰς ναῦς βουλομένους κ.τ.λ. καθὰ καὶ ἀλλοθῶ εἶρακε.— Καὶ χωριόμεντας μὲν κ.τ.λ.]
Τοῦθ' ἔ καὶ παρὰ τῷ Δημοσθένει (Πρὸς Βοιωτ. περὶ τοῦ ὀνόμ. σελ. 999) ἐκδιδοίται τις τῆ
ἰδίου ἀδελφοῦ, = Εἰ δὲ δίκην ἀρκατίας φεύγοι, χωριούσι δὲ, ὅταν, κρατεύεσθαι δέη: καὶ γάρ
= νῦν, ὅτε εἰς Ταμῶνας παρῆλθον οἱ ἌΛΛΟΙ, ἐνθάδε τοὺς χάρος ἄγων ἀπειλείσθαι: καὶ τοῖς ἀνο-
= νομοῖς κατακαίνας ἐχώρουεν κ.τ.λ. = Καὶ ἔρα πάλιν ὅτι τὰ, Ἄλλοι, πρὸς τοὺς κρατευομένους
'Αθηναίους ἀναφερόμενον, ἀντιδιείσκαται πρὸς τοὺς χωριόμεντας: ἔ καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ πραγματικῷ
'Ισοκράτους χωριῶ ἀντιπολιτικῶν εἶναι ἔραμιν τῶ, 'Ἑλλήνων.— Χαιμάζοντας: δ' ἐν τούτοις,
ἐν οἷς οὐ βούλομαι λέγειν.] Γράφα, ὡς ἔρωθ' εἰκασιν ὁ Οὐδάρης, Χαιμάζοντας: δ' ἐν οἷς οὐ
βούλομαι λέγειν, περιελθὼν τὰς δύο λέξεις, 'Ἐν τούτοις, ἔς εἰκό: ὑπὸ τινος προσεῖναι, ἔνακα
τοῦ πληρῶσαι τὴν πᾶσι τοῖς δόκιμοις συνάθ' εἰλεῖσθαι. Ἄ δὲ, ἐντέχνως τὸν λόγον δεινῶσαι βου-
λόμενος, ἀποσκευῶθ' ὁ Ῥήτωρ, περὶ ὧν ἐφόρου ἱματιῶν χαιμῶνος ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων,
ὕπουσιν παρέχει, δεῖ ῥάκεν' οὐχ ἱματιῶς ἦσαν ἡμφοισμένοι. Ἀπολοῖ δὲ τούτο καὶ Ξενοφῶν
(Ἀθην. πολιτ. Α, ε) λέγων, = Ἐσθῆτά τε γὰρ οὐδὲν βελτίων ἔ δῆμος αὐτόθι, ἢ εἰ δοῦλοι καὶ
= εἰ μέτακοι, καὶ τὰ εἶδη οὐδὲν βελτίους εἰσίν. = Οἱ πολλοὶ δ' αὐτῶν καὶ γουνοὶ, ὡς εἶπαι,
διήγον, καὶ ἐν βαλκανίαις ἐκδύουδον διὰ τὸ ψύχος: ἔθεν καὶ φλυατικῶν ἐπὶ πληρῶντο τὰ σκάλα
διὰ τὴν ἐκ τοῦ πυρὸς ἐπίκαμιν ('Ἰδ. Σχόμ. Ἀριστοτ. Πλοῦτ. 535), καὶ ἦσαν ἀτακτῶς ὁμοίαι
τοῖς παρὰ τοῖς Νεαπολίταις τὰ νῦν καλουμέναις Λαζαγόνας (Lazagones).— Ἐργασίας.]
'Ἐτολμῆσα τρέψαι τὸ, Εὐεργεσίαις, οὐκ ἀναγκαιῶν ἐν διὰ τὸ προσεχίε ἱθαλίαις, εἰς τὸ, Ἐρ-
γασίαις, διὰ τὸ τῆ αὐτῆ καὶ ἀνωτέρω χρῆσασθαι λέξει, ἐν οἷς εἶραγε περὶ τῶν πλουσιῶν, ὅτι
= Ὑπολαμβάνοντες αἰσχρῶν αὐτοῖς εἶναι τὴν τῶν πολιτῶν ἈΠΟΡΙΑΝ, ἐπῆμουν ταῖς ἐν-
= δειάις. . . εἰς τὰς ἄλλας ἘΡΓΑΣΙΑΣ ἀφορμῆν παρέχοντες. = Ἐσθαιμῶθ' δὲ καὶ ἐν τοῖς
πρόσθεν ἢ τῶν ὄθω τούτων λέξεων σύγχυσις.— Τὸς δὲ πολιτευομένους.] Ἐκείνους δειλονῆτι
τῶν πολιτευομένων, εἶπερ ἐνθάδων τὴν τῶν κοινῶν ἐπιμελείαν, ἐμπορίαν, καὶ οὐ λειτουργίαν,
εἰ τινες ἔρα καὶ τοῖσθιτο ὑπῆρχον.— Καὶ τῶ μὴ λαοθάκειν τοὺς ἀδικούντας.] Γραπτῶν
εἶμαι, Καὶ τῶ μὴ λαοθάκειν αὐτοὺς ἀδικούντας, ἀναφέροντας τὸ, Ἀθῆτους, ἢ εἰς τὸ, Πολι-
τευομένους, ἢ κατὰ ματάεσιν, εἰς τοὺς Ἀρειοπαγίτας: οὐδὲν γὰρ διαφέρει.— Καὶ περὶ μὲν
τῶν.] Το ἄμῶν. Καὶ περὶ μὲν εὖν τῶν: ἦν γραφῆν παρεῖλκεν ὁ πρὸ ἡμεῶ, εὐρῶν κἀκείνος
ἐν τισι τῶν ἀρχαίων ἐκδόσεων. Γραπτῶν ὁμοί, ἦ, Καὶ περὶ μὲν τῶν, ἄνευ τοῦ, Οὖν, ὡς
φέρεται παρὰ τοῖς πλείουσι, ἢ γούν, Περὶ μὲν εὖν τῶν, δίχα τοῦ, Καί, καθὰ φέρεται ἐν
τισι τῶν τοῦ Λυγῆρου ἀντιγ.— Ὅτι.] Ὅτι, φέρεται καὶ ἐν τῷ ἡμῶ, καὶ οὐχ, ὅτε, καθὰ
ἐν τισι τῶν πρὸ τοῦ Οὐδάρη ἐκδόσεων.

ΣΕΑ. 117. Πραγματικῶν περὶ ἀγνοουμένων.] Καίπερ οὕτως ἐχούσης τῆς γραφῆς ἐν ἔπασιν
γραπτῶν οἶμαι, Περὶ πραγματικῶν ἀγνοουμένων: πλὴν γάρ ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ οὐδαμῶ τὴν
προθεβὴν ἀνακρίσει ἴσοκ. ὁ φιλεῖ μάλιστα ποιῆν ὁ Πλάτων.— Συνίδρους, ἢ συγγραφείας.
Συνίδρους καὶ συγγραφείας, φέρε τὸ ὀντίγραφον τοῦ Οὐδάρ. Αἰνιτταται δὲ ὁ Ῥήτωρ τοῖς
ὑπὸ Παισιάνδρου προβληθέντας συγγραφείας, περὶ ὧν ὁ Θεουκῶδ. διὰ μακρῶν (Η, ΕΖ). ἔπῃθ
καὶ τὴν Ἀρποκρ. (λεξ. Συγγραφείας).— Οὐδ' ὡς ἐτύχωνεν.] Ἐγὼ ἔ Ἰσοκρ. τούτιςιν, εἰκοθ

καὶ ἀλοφύκτος, καὶ ὅπως ἀπέρχεται μοι.— Καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτιθεύμενοι.] Οὕτως ὀρθῶς ὁ Οὐόλιμος δι' ἐνὸς ἄρθρου, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς ἄπαντι (ὡς συναδελφικὸν καὶ τὸ ἐμὸν). Καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπιτιθεύμενοι· τοσοῦτος γὰρ ἡ τοῦ ἄρθρου διπλοῦσις, πλὴν εἰ μὴ εἰς γενικὴν μεταβάλλοις τὸ δούτερον τὸν ἐνομαστέον. Καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν ἐπιτιθευμάτων.— Οἷς αἰ μὴ ἀναγορεύει· πολυμεθεύει.] Οὗ δούτερος ἐνταῦθα τὸ, Οἷς, εἰς τὸ, Αἷς, τρέπειν παρῆμι· ὁ Οὐόλιμος.— Ἦν παραβάλοιμα· ταύτην.] Ἐρεφθα τὸ παρ' ἅπαντι, Αὐτῆν, εἰς τὸ, Ταύτην, ἀποδοῦναι τὸν φίλον ὑπερβιβασμένον τῷ ἤτορι· τὸ γὰρ εἶπε, Ἐπεὶ καὶ ταύτην τὴν ἡμετέραν πολιτείαν. . . ἔν παραβάλοιμα κ. τ. λ. Τοιοῦτόν ἐστι τὸ ἀλλοχρῶ εἰρημένον, « Τὴν χώραν, ἔν « ἡμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, ταύτην », καὶ μετ' ὀλίγα « Τὴν γὰρ δόξαν, ἔν ἡμῖν οἱ πρόγονοι. . . ταύτην », καὶ πάλιν « Τὰς κυκλάδας νήσους, περὶ αἷς . . . ταύτας ». Καὶ μωρὴ ἕτερα ἂν εἶχον παραγέσθαι μαρτύρια, εἰ μὴ τῆς εὐκαιρίας ἐφρόντιζον. Ἐπιθεὶ καὶ τὰ ἐν τοῖς πρόσθεν σημειωθέντα μοι.— Οὐδαίς.] Οὕτως ἅπαντες, εἰς συναδελφικὸν καὶ τὸ ἐμὸν, πλὴν Λαγίτιου, παρ' ὃ γράφεται, Οὐδαίς.

¶ ΣΕΛ. 118. Παραλαίπειν.] Ἄριμον γράφειν κατ' ἐνεστώτα, Παραλαίπειν.— Καὶ τοῦτους μὲν ἐκαστόθεν γενομένους.] Τούς δημοτικούς, μὴ κοινωνικόντας· ὡς ἐπεσεσαντο εἰ ἀναγορεύει πρὸς τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς ὁποῦντων.— Τὴν μὲν δημοκρατίαν.] Ἐν ἅπασι, τὴν μὲν γὰρ δημοκρατίαν, πλὴν ἐνὸς τῶν τοῦ Λαγίτιου, ἐν ὃ ὀρθῶς λέγει· ὁ Γάρ.— Τοῖς εἰσίοις.] Ὀρθῶς διορθώσασιν τις ἐκ τοῦ Ἀρπικου, (λέξ. Θεσιον) τὴν γραφὴν, ἔν καὶ εἰ πρὸ ἐμοῦ δύο παρελήφθησαν, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασι τοῖς λοιποῖς, Ταῖς θεσίαις. Ὅσα δὲ λέγει ἐνταῦθα ἀντιδοδομένους τὰ μὴ ἰσρα. — Τὴν μὲν.] Τὴν εἰσίοις.— Τού· ναοὺς, καίπερ οὐδαίτερος προηγουσμένου. Τοῖς ἰεροῖς· ὃ μὴ ἐπιστάσης Αὐγ. διορθῶν γραφῶν, τὰ δὲ . . . ἔστι δὲ σχῆμα πρὸς τὸ σηματοδοῦναι, καθὰ καὶ τὸ παρὰ τῷ Θεουκῷ. Νόστος . . . λεγόμενον. Εἶπα δὲ καὶ ἄλλοχρῶ (Πανηγυρ.) συνωνύμως, Τούς νεὸς καταλείπειν, καὶ, τῶν ἐμπροσθέντων ἰσραῖν.— Νειωσίκους.] Νειωσίκαι (παρὰ τὸ ναὸς καὶ εἶκος) εἰσίν, ἢ Νειώρια καλεῖ Ἀυσίαις ἐν τῇ τέλει τοῦ κατὰ Ἐρατοσθένους, γεγενησὸς ἐνὸς τῶν τριάκοντα· καὶ ἅπαν τὰ νῦν συνήθεια οὐκ ἂν ἀπαικίτως καλέσει, Καρκεσιτάσια, ὡσπερ ἐκάλεον οἱ πρὸ ἡμῶν οὐ πολλῷ γεγενησὸς (Δουκαγγ. παρὰ· σελ. 94), κατὰ τὸν ἄπαν τιῶ, Περσιστάσια. Ἐτεροι δὲ (Ἀρπικου. λέξ. Νειώρια, καὶ Ἠσυχ. λέξ. Νειωσίκαι, μετὰ τὸν σημεῖον) διαφέρειν εἰσὶναι τῶν Νειωσίκων τὰ Νειώρια, ὡς ταῦτα μὲν εἶναι τὴν ἑὴν περιβολῆν, ἐκαστὸν δὲ τῶν ἐν αὐτῇ Νειωσίκων, μετὰ νεὸς εἶσον εἶναι.— Ἀποδομένους.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν, Ἀποδομένους.— Ἀνάλωσιν.] Εἰς τοῦτο ἐτραφε τὸ Ἀνάλωσιν, διὰ τὸν ἄτικισμὸν.— Οἱ μὲν γὰρ.] Οἱ τριάκοντα τέρχονται.— Πεντακοσίους μὲν καὶ χιλίους.] Τοσοῦτους λέγει καὶ Δισχίνας (Παρὶ παραπρ. σελ. 33), καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ποντ. (Προδρ. Ἑλλ. Βιβλ. σελ. 206). Δισχίνας δὲ ὁ Ἀλίρ. (ἐν Βίω Ζήνων.) Χιλίους καὶ τετρακοσίους· ὅπερ ἐνδέχεται γραμμικῶς ἡμαρτησθαι.— Πλείους.] Τοῦτο, διὰ τὸν ἄτικισμὸν, ἀνθεπέβαλον τῷ παρ' ἅπασι, Πλείους.— Κατιόντες.] Ἐκ διορθώσεως Οὐόλιμου, ἦν παρελήφθησαν καὶ οἱ μετ' αὐτόν, πλὴν Λαγίτιου, ἐς προσέλιτο τὴν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ταῖς ἀρχαίαις ἐκδόσεισι φερομένην γραφὴν, Μιγιόντες.— Τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους.] Αἰ πλείστα τῶν ἐκδόσεων, τὰ πρὸς ἀλλήλους. Αὐγῆρος δὲ ἐκ δυοῖν τῶν αὐτοῦ ἀντιγράφων, ἔγραψε, τὰ πρὸς ἄλλους. Τὸ ἐμὸν ἔφερον οὐδὲν μᾶλλον ὀρθῶς, τὰ πρὸς τοὺς ἀλλήλους, εἰς τῆς γραφῆς ἐξίσαντες τινὲς τὸ ἄρθρον, ὑκαλιέσθαι, τὰ πρὸς ἀλλήλους. Ἐκ τούτων οὖν τῶν διαφόρων γραφῶν διορθώσασιν τὸ χωρίον γραφῆς, τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους, τουτέστι, τὰ πρὸς τοὺς μὴ αἰτιωτάτους. Οὔτω διορθωτέον εἶναι καὶ ὁ πρὸ ἐμοῦ συνῆσι μοι, ὠκενησι δὲ διορθῶσαι.— Τῶν ἐν ἅπασι κ. τ. λ.] Τῶν ἀναγορεύων, ἵνα πολυμεθεύσῃ τοὺς κατέχοντας τὸν Πειραιᾶ, ἦχον τοὺς δημοτικούς.— Κατεχόντων.] Ὀρθῶς ὁ πρὸ ἐμοῦ ἀπαικίστασιν ἐκ τε τῶν ἀρχαίων ἐκδόσεων, καὶ τινος τῶν ἀντιγρ. τὴν γραφὴν ταύτην, ἀντὶ τῆς διορθώσεως τοῦ Οὐόλιμου. Κατασχόντων, ἦν παρελήφθησαν ὁ, τε Σιφρανο; καὶ Αὐγῆρος. Φέρεται δὲ τὸ, Κατεχόντων, καὶ ἐν τῷ ἐμῷ.— Διὰ ταύτην τὴν γωμίαν.] Διὰ τὴν περὶ τῆς ἀποδόσεως ταύτην κρίσιν.

ΣΕΛ. 119. Μὴ περιβῆνι σφῆς αὐτοὺς κ.τ.λ.] Μὴ εἶσαι αὐτοὺς πνευπάπαν ὡσὲν Θεᾶ

βαίον ἀφανισθῆναι. Αἰεὶ δὲ τὰ κατὰ τὰ Δικτυκικά.— Ἐκατέρων.] Τόντοι ἐπιγαρχικῶν καὶ τῶν δημοτικῶν.— Καὶ κοινοτέρως.] Φέρονται ἐν τῷ ἔμῳ αἱ δύο λέξεις· αὗται, λαίψουσαι ἐν τοῖς πλείστοις τῶν πρὸ ἔμοῦ ἀντιγ.— Καὶ πρὸς γε τούτοις.] Ἐκ τοῦ ἔμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπαι, καὶ πρὸς τι τούτοις.— Πατέρων.] Καὶ τούτο ἐκ τοῦ ἔμοῦ, ἐν ᾧ γέγραπται Πρῶν τούτο δὲ εὐδὲν ἕτερον εἶναι, ἢ τὸ Πατέρων, σημαζούσας κατὰ χρῆσιν γραφικῶν εἰκονίζομενον, οὐκ ἔστιν ἕως ἡνῶσθε τῶν καὶ κατὰ μικρὸν χρῆστικῶν ἀντιγράφοις. Ἀποκορακιστίον οὖν τὸ παρ' ἄπαι φερόμενον, Πατέρων. Ἀδόκιμον ὁσαύτως· καὶ τὸ φερόμενον ἐν τινι τῶν πρὸ ἔμοῦ ἀντιγ., Πατέρων· εὐ γὰρ, κατὰ τὸ Θεογατρῶς, συγκρίσκειται οὕτως τὸ Πατέρων, οὕτως τὸ, Μιτέρων.— Κακοδαμονισθῆναι.] Συνώνυμόν ἐστι τοῦ ἐπαρχαίου, Μανίντων, παρὰ τὸ Κακοδαμονισθῆναι. Ἀριστοφάνης γε μὴν καὶ πλεῖον τι σημαίνει ἕως βούλευσαι τὸ, Κακοδαμονῶν, τοῦ, Μαινέσθαι, ἐν αἷς φησι (Πλούτ. 501),

ἰ τίς ἂν εὐχῆται εἶναι μανίαν, κακοδαμονισθῆναι τ' ἐπι μάλλον·

καθὰ καὶ ἐν τῇ συνθεαίᾳ ἐπι πλεόν ἐστίν ὁ διαμονισθῆναι τοῦ μανιακοῦ.— Ἄλλως τι καὶ προσέκον ἤμιν βελτίστοις κ.τ.λ.] Καὶ μάλιστα διαποροσάκει ἡμῖν διαφέρειν ἀπάντων τῇ ἀρετῇ. Ὁ, καὶ, ἐν εἴδει καὶ τὸ ἔμῳ, προσετέθη ὑπὸ τοῦ Αὐγ. καὶ τοῦ Αἰγ. ἐξ ἀντιγράφ. Ἀντὶ δὲ τοῦ, Προσέκον ἡμῖν, ἐν τρισὶ τῶν πρὸ ἔμοῦ καὶ τετάρτῳ τοῦ ἔμοῦ, φέρεται, Προσέκον ἡμῖν ἐστιν.— Ἰδέας.] Παραίτηρα τὴν ὁρθῶσιν Αἰγίου ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπαι φερόμενου. Ἰδέας (ἀνθ' οὗ ἐν τῷ ἔμῳ δια διαβογγου, Εἰδέας). Ἐπει δ' ἔωραθῆναι ἐπι τὴν ὁρθῶσιν, διὰ τὸν ἐπαρχαίου, καὶ ὁ δὲ νῦν πρόδηλος. Ἔστι μάλιστα καὶ τὸ, Ἰδέας (ὁ ἐστὶ μορφῆς) κατὰ χώραν ἰόντας, περιπερὶν ὅλως τὸν, καὶ, ἢ τρέπιν εἰς τὴν, Κατὰ, ἐν ᾧ κατὰ πάλῳ διαπερὶνται.

ΣΕΑ. 120. Τὴν εὐλογίαν.] Τὸν ἑπαινον, ἕτερος τῆς ἐν τῇ συνθεαίᾳ, Εὐλογίας, τῆς σημαζούσης τὴν παρὰ τῶν ἰσίων τοῖς ἰδιώταις, ἢ παρὰ τῶν γενέων τοῖς τίμοις ἡμιμένῳ εὐχῆ, ἢ καὶ συναπτεται πολλακίς, ὡς ἐν τῷ, « Εὐχὰς καὶ εὐλογίας ». Σημαίνει δὲ παρὰ ταῦτα καὶ τὰ Λιδικὰ ἐξάνθηματᾶ, νόσον τοῖς παιδίσι συνήθη, τὴν καλουμένην τοῖς Γάλλοις Petite vérole. Ἐπει δὲ ἡ κλησις οὐ κατὰ εὐθὴν παρὰ τὸ, Ἐκλογία (τυτῆσιν ἐξάνθημα φλογώδης), γεγονέναι, καθάπερ ᾔφησθε ὁ Ἄγγλος Φρεϊνδὺς (Ἰσοκ. Ἱατρικ.), ἀλλὰ κατ' εὐφημισμὸν, Εὐλογία, εἰρήσθη, ὡς καὶ παρὰ τοῖς Τούρκοις ἢ λιμικῆ νόσος, Εὐλογημένη (Μουμπαρικ) καλεῖται.— Ἀξίους.] Ἐκ τοῦ ἔμοῦ, ὁ παρελείπε καὶ ὁ πρὸ ἔμοῦ ἐξ ἕτερου, ἀντὶ τοῦ σοκίου, Ἀξίων.— Ἄγνωστον.] Ἰσὸς γραπτῶν, Ἄγνωστον.— Τοῖς νῦν οὖσιν.] Ὅπως διεβῆσαν δειν ἔγνω τὸ ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκδόσεσι καὶ τοῖς ἀντιγράφοις κακῶς φερόμενον, τοῖς νῦν οὖσιν, ἀνθ' οὗ ἄπαντες, πλὴν τοῦ Στεφ. προσέκοντο τὴν ὁρθῶσιν Οὐλαρίου, τοῖς νῦν οὖσιν. Τὸ δ' ἡμέτερον, τοῖς νῦν οὖσιν, ταῦτον δύναται, τοῖς νῦν πολιτευόμενοις, ὡν ἐμνήσθη μικρὸν ἀνωτέρω, ἀντιδισταμένως πρὸς τοὺς προγόνους. Τὸ δὲ, Ἐπακολούθῳ, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐπιδικωμένων ἐν τῷ πολέμῳ, ἐφ' ἧς σημασις οὕτως κατεχορήσθη ἐν τοῖς Λεξικαῖς, καίπερ σωζόμενης ἐν τῷ Insector τῆς τῶν Αἰσίων φωνῆς.— Ἀποπλανῆθῳ.] Ἐκ διερωσέως Οὐλαρίου, ἦν ἀπεδέξαντο καὶ οἱ μὲτ' αὐτὸν, πλὴν Αἰγίου, ὡς ἐφύλαξε τὴν παρ' ἄπαι τοῖς ἄλλοις γραφῶν, Ἀποπλανῆθῳ· ὁ καλῶς ἂν εἶχεν, εἰ προσέκειτο ἢ δευτεροπρόσωπος· ἀντωνυμία, καθὰ φέρεται δις, « ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῆθῳ ἡμῶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως », ἐν τῷ κατὰ Κτισοφῶντος (σελ. 566 καὶ 579) Αἰσχίνου λόγῳ.— Βισοσμέθῳ.] Εἰς τὸ, Βισοσμέθῳ, τραπετίον εἶναι εἰκασεν οὐκ ἔρθως ὁ Ἄγγλος ἐκδότης.— Παρ' ἀλλήλας.] Διήρηκα τὸ παρ' ἄπαι σύνθετον, Παραλλήλας.— Ὅταν εἴη κατὰ τρόπον ἡμῖν.] Τὸ πλῆρες, Κατὰ τὸν δένοντα, ἢ πρέποντα, τρόπον· ὑπερ ἢ παρ' ἡμῖν, συνθετικῶς ἐμπνεύσεται ἂν, ὅταν προσφέρονται, καθὼς πρέπει, εἰς ἡμῶς.— Μακροῖς πλοίσιν.] Ὅπως· ἐκάλεσαν τὰ πρὸς ναυμαχίαν εὐθετα πλοῖα· Στραγγύλα δὲ, τὰ κατ' ἐμπορίαν πλοῖα.— Ἐκ τῶν ἐπισπολῶν.] Αἰνιττεται ἰσ. τοιαύτην ἐπιστολ. εἶναι καὶ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτισοφ. (σελ. 63α)

μνημονεύει, « Ὁ γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, ἐν πολλῷ πρότερον χρόνῳ πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου Διαβάσεως εἰς τὴν Ἀσίαν, κατέπεμψε τῷ Ἰνῳ καὶ μάλα ὑβριστικὴν καὶ βάρβαρον ἐπιστολήν, ἐν ᾗ τὰ τε δι' ἄλλα καὶ μάλ' ἀπαιδεύτους διαλέχθη, καὶ ἐπὶ τελευταίᾳ ἐνέγραψεν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, Ἐγὼ, φρον, ἔλιν χρυσίον οὐ θέσω: μέ με αἰτίετε, οὐ γὰρ λήψωσι: — Εἰς ἐξέτασις ἴναι.] Περιβίβησι εἰς τὸ ἐγγραφῆναι τῷ στρατιωτικῷ καταλόγῳ, εἰς τὸ μετὰ τῶν στρατευομένων ἐξετασθῆναι. Εἴη δ' ἂν ἐξέτασις στρατιωτῶν καὶ ἦ: οἱ Γάλλοι Revue καλοῦσι — Οὐδὲ, προσκίτων κ. τ. λ.] Σημαίνειται ὅτι πολιτείας κακίαι τὸ πτωχεύειν καὶ προσκίτων τοὺς πολίτας. — Χειροτονεῖται.] Διὰ τῆς τῶν χειρῶν ἀνατάσεως ψήφισσασθαι: τοῦτο γὰρ ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ Χειροτονία (ἐπιθ. τας εἰς τὸν Ἡλιόδ. σημ. σελ. 167): παρ' ἡμῶν δὲ ἑτέρῳ τι σημαίνει τούτομα.

ἸΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΜΜΑΧΙΚΟῦ.

ΣΕΛ. 123. Διπλῆ ἡ τοῦ λόγου ἐπιγραφὴς Ἀριστοτέλες μὲν γὰρ (Ῥητορ. Γ, ιζ, 10) Συμμαχικὸν ὀνομάζει, διὰ τὸ καὶ τὸν πολεμὸν αὐτὸν, τὸν πρὸς τοὺς πρότερον συμμαχοῦς γενομένον, Συμμαχικὸν καλεῖσθαι, ὡς οἷσι Διόδωρος ὁ Σικελιώτης (Ισ, ζ', Διονύσιος δὲ ὁ Ἄλικαρνασσεὺς καὶ ἕτεροι, Περὶ τῆς εἰρήνης, αὐτὸν ἐπιγράφαν: οὐδὲ τοῦτ' ἀπεικείτως, ἐπεὶ καὶ τὴν εἰρήνῃν ἄγειν πρὸς τοὺς συμμαχοῦς, ἀνανοσησμένους τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν, παραινῶσι τοῖς Ἀθηναίοις ἐ Ῥήτωρ. — Πειραθεὶς ὁ Χάρης.] Στρατηγὸς ἦν οὗτος Ἀθηναίων, ἀγαπώμενος ἐν τοῖς μάχιχα ὑπ' αὐτῶν. Διὸ καὶ ὁ Ῥήτωρ λεληθῶτος ἐν τῷ λόγῳ ποιεῖται τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ, ὡς ἐσημειώσατο ὁ Ἄριστο. (Ῥητορ. Γ, ιζ'), πρόφικτιν μὲν συμβουλεύων Ἀθηναίοις τῆς εἰρήνης ἀντέχεσθαι, τὸ δ' ἀληθὲς καὶ τὰς τῶν στρατηγῶν, καὶ μάχιχα τοῦ Χάρητος, ἀδικίας δηλώσει βουλόμενος, δι' ἃς καὶ οἱ σύμμαχοι Ἀθηναίων ἀφίσταντο. Ὅποιοι δ' ἦν τὴν τοῦ βίου διαίταν ὁ Χάρης, ἰσόρκι Θεόπομπος (παρ' Ἀθῆν ΙΒ, σελ. 532) ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς, « Χάρητος τε νοθεῦσθαι « ὄντος καὶ βραδέου, καὶ τοι γε καὶ (γρ. Καὶ τι γε καὶ, ῥ. Καὶ ἐτι γε καὶ) πρὸς τρυφῇν ζῆντος: « ὅς γε περιήγγο στρατευόμενος αὐλητρίδας καὶ ψαλτρίδας, καὶ πιζῆς ἰταίρας: καὶ τῶν χρυ- « μάτων τῶν εἰσφερομένων εἰς τὸν πόλεμον τὰ μὲν εἰς ταύτην τὴν ὕβριν ἀνέλιπε, τὰ δ' αὐτοῦ « κατέλιπεν Ἀθῆναισι τοῖς τε λέγουσι καὶ τὰ ψήφισματα γράφουσι, καὶ τῶν ἰδιοστων τοὺς δικα- « ζομένους. Ἐφ' οἷς ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων οὐδεπώποτε ἤγανάκτησεν, ἀλλὰ καὶ διὰ ταῦτα « μᾶλλον αὐτὸν ἠγάπα τῶν πολιτῶν, καὶ δικαίως: καὶ γὰρ αὐτοὶ τούτον τὸν τρόπον ἔζων κ. τ. λ.»

ΣΕΛ. 124. Μετὰ τὰ Λευκτροῖα.] Μετὰ τὴν ἦσαν, ἣν ἀπώθησαν ἐν Λευκτροῖς ὑπὸ Θεβαίων. Καὶ τῶν Ἀθηναίων.] Διαγραφτίος ὁ Καί: εἰκὸς γὰρ αὐτὸν ἐκ τῆς τελευταίας συλλεθῆς τῆς προκηρησσομένης λέξεως γαννηθῆναι. — Ὅτε δὲ περὶ.] Ὀπότε βουληθεῖεν. — Σὺν τοῖς ἄλλοις.] Προσέβηκα τὸ ἀρβρον ἐκ διερθ. τοῦ Οὐόλο: ἀριστάνους γὰρ ἐσταθῆα συμμαχοῦς βούλεται λέγειν, καθὰ καὶ πρὸ μικροῦ εἶρηκα. Τοῖς λοιποῖς συμμαχοῖς, καὶ μετ' ἄλιγα ἱραί, Χίους καὶ τοὺς ἄλλους. Ἦσαν δὲ Χίων τε καὶ Ῥοθίων σύμμαχοι Κῶσι, Βυζάντιοι, καὶ Μαύσολοι: ὁ Καρῶν δυνάστης (Διοδ. Σικελ. Ισ, ζ'). Διέμεινε δὲ ὁ πόλεμος ἑπτὰ τρία, ἀρξάμενος τῷ τρίτῳ ἔτι τῆς ἑκατοστῆς πέμπτῃς Ὀλυμπιάδης. — Συμβουλεύων.] Γράφει, Συμβουλεύων. Τὸ δὲ Ἀνίσταται, ἔχει διειρησσοθήτησιν πρὸς τὴν ἑρσίαν: καὶ γὰρ μηδέποτε φασὶ τινες δημηγορῆσαι ἐπὶ βήματος τὸν Ἰσοκράτην, ἀλλ' εἶναι πάντας ὡς εἰπεῖν τοὺς λόγους αὐτοῦ μελίτας ῥητορικῆς. — Λίγεται Ἄριστοδης ἐπαρταῖται τὸν ἀντιῤρητικὸν τῆς εἰρήνης.] Τὸν ἐν Σωφῶνη σοφιστεύσαντα Ἀριστοδῆν λέγει, ὅς συνένταξε καὶ τὸν Παναθηναϊκὸν καλούμενον, κατ' Ἰσοκράτ. μίμησιν, καθὰ καὶ τὸν Πρὸς Λαπτινίαν, πρὸς Δημοσθένην ἀμιλλόμενος. Ἔσκε δὲ ὁ Ἀντιῤρητικὸς τῆς εἰρήνης οὗτος, ὃ αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ παρὰ τῷ Φιλοστράτῳ, ἐν Ἀριστοῖδου βίῳ (σελ. 584), ἐπιγραφόμενος,

« Ἰσοκράτης Ἀθηναίους ἐξάγων τῆς θαλάττης ». Σημειώσθε δὲ καὶ τὸ, ἔπαρξιναι (ἀντ') εὖ κακῶς ἐν τισι τῶν ἀρχαίων ἐκδόσεων φέρεται, Ἔτι ἀρξίνα) ἀπὸ μεταφορᾶς εἰρημίων τῶν ἀφιερμένων ἐπὶ τινα καὶ παρορμωμένον κυνῶν: ἐπεὶ γὰρ Ἰσοκ. παρῆται τοῖς Ἀθηναίοις ἀποσχίσθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας, Ἀριστοῖδ. δὲ ἐναντίον αὐτῷ λόγον ἐμαίετται, τὸν παραινούντα ἀντέχεσθαι τῆς ἡγεμονίας κατῆς, εἰκότως ἀνλέγοιτο ἐπαρξίνα τιν ἐαυτοῦ λόγον τοῦ Ἰσοκράτους. Τοῦτο δέ, ὃ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἱεραὶ νείε, παραπλήσιόν ἐστιν ὡσπερ ἐν εἰτις τῶν Μολοτικῶν τινὶ κυνῶν Μιλταίων ἐπαρξίον κυνίδιον.

ΣΥΜΜΑΧΙΚΌΣ.

ΣΕΑ. 125. Συμβουλευσέν.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ καὶ ἑτέρου τυπὸς τῶν πρὸ ἑμοῦ. — Πραγματῶν.] Διαγεγράφθαι τὸ, Πραγματῶν, λαίπον καὶ ἐν ταῖς ἀρχαίαις Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρν. ἐκδόσεσιν: ἀπὸ δὲ γὰρ πλεονάζει δις λεγόμενον οὕτω προσηχῶς. — Βουλευομένους.] Βουλευομένους παρὰ τοῦ Ἀλικαρνασσεῖ Διονυσίῳ. — Τὴν φωνήν.] Παρὰ τοῦ Διονυσίου, τῆς φωνῆς. — Ἰπὸ τῶν κολακούντων.] Ἰπὸ τῶν δεικνύοντων, οἱ λέγουσιν ὑμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὅτι οὐδὲν πάποτε πεπλημελιόκατι. Ἐπιθετὴν δευτέραν πρὸς Φίλιπ. ἐπιστολὴν (σελ. 176). — Τὴν γνώμην.] Παρὰ τοῦ Διονυσίου φέρεται, τὴν τέχνην: ὃ καὶ ἄμεινον. — Καὶ γὰρ τοι.] Παραίληφα τὴν γραφὴν ἐκ τοῦ Διονυσίου, ἀντὶ τοῦ παρ' ἀπασιν ἡμακτικμένου, Καὶ γὰρ αὐτό. — Ὅπως ἀρίσκοντας κ. τ. λ.] Τοῦς Ἀθηναίων ἐπιτρέπτες τοῦτους κολακας αἰντοτόμενος καὶ ὁ Εὐρύπ. (ἐκἀβ. 254) λέγει,

Ἀχαρίσον ὑμῶν σπέρμ', ὅσι δεικνύοντες
Ζηλοῦτε τιμᾶς: μηδὲ γιγνώσκουσ' ἑμοί,
Ὅτι τοῦς φίλους θλάπτοντες οὐ φρονίζετε,
Ἦν τοῖσι πολλοῖς πρὸς χάριν λέγῆτέ τι.

Ἄπασι γὰρ ἐστίν.] Παρὰ τοῦ Διον. Ἄπασι γὰρ ἦν. — ὧς καὶ τας κτήσεις.] Λαίπει παρὰ τοῦ Διον. ὁ σύνδεσμος, Καί, ἐνταῦθα καὶ μικρὸν κατωτέρω. — Προτείνουσιν.] Ὑποτείνουσιν, ὁ Διονύς. Στέργειν τοῖς παροῦσιν.] Παρὰ τοῦ Διον. Στέργειν τὸ ἴσον. — Πλεονεξίας.] Οὕτως ἐρῶς ὁ Διον. καὶ τινα τῶν πρὸ ἑμοῦ ἀντιγράφ. ἀντὶ τοῦ πεπλημελιόμένου, Πλημμελίαις. — Καὶ περὶ τῶν.] Λαίπει παρὰ τοῦ Διονυσίου ὁ σύνδεσμος.

ΣΕΑ. 226. Ὅσπερ.] Ὁ Διονύσιος ἄμεινον, Διόσπερ. — Καὶ κατορθώσομεν.] Λαίπει κἀνταῦθα ὁ σύνδ. ἐκ τῶν τοῦ Διον. — Ῥαδίως τῶν ἐχθρῶν ἐπικρατήσομεν.] Παρὰ τοῦ Διον. Ῥαδίως κρατήσομεν τῶν ἐχθρῶν. — ὧς ἐγνώκασι.] Ἐξ ἀντιγ. ἐν οἷς καὶ τὸ ἑμὸν, καὶ ἐκ τοῦ Διον. ἀντὶ τοῦ, ἦν ἐγνώκασι. — Ὅ, τι ἀντὶ τῆς δέ.] Εὐφρονότερον παρὰ τοῦ Διον. Ὅ, τι δ' ἀντὶ τῆς. — Συνελλύθατε μὲν γὰρ.] Λαίπει ἐκ τῶν τοῦ Διον. ὁ πρῶτος τῶν συνδέσμων. — Ἐκλέξασθαι.] Κακῶς παρὰ τοῦ Διον. γράφεται ἐνεργητικῶς, Ἐκλέξαι. — Πρὸς ἡδονήν.] Ὁ Διονύσιος, Εἰς ἡδονήν. — Ἡματέραις.] Οὕτως ὁ Διον. ἦ συνῆδει καὶ τὸ ἑμὸν, ἀντὶ τοῦ παρὰ τισιν, Ἡματέραις. — Καταχαριζομένοις.] Παρὰ τοῦ Διον. Χαριζομένοις, ἀπροβίτως. — Τὸ γὰρ πρὸς χάριν ῥῆθὲν ἐπισκοτεῖ τῆς καθορᾶς ἸΜΑΣ τὸ βέλτερον.] Τοῦτο μὲν εὖν, οὕτως ῥῆθὲν, ἐνθουσιμα καλεῖται παρὰ τοῖς Ῥήτορσιν, ἢ μᾶλλον ἐνθουσιματός μέρους τοῦ, Καίτοι προσηχὲν ὑμᾶς, ἰσπερ κ. τ. λ. τὴν αἰτίαν ἐπιφέρον, δι' ἣν προσήκει τοῖς Ἀθηναίοις τοῖς ἐναντιουομένοις μᾶλλον ἢ τοῖς καταχαριζομένοις προσέχειν τὸν νοῦν. Διού. δέ, εἴτε διὰ τὸ μὴ προσχεῖν τὸν νοῦν τῇ γραφῇ, εἴτε καὶ τοῦ ἥπερ ἐχρήσατο ἀντιγρά. οὕτως ἔχοντες, παρλιπῶν τὴν ἀνωσιμα. Ἰμᾶς, ἐξ ἐνθουσιματος γνώμων ἐποίησι: τοῦτω γὰρ διαφέρει γνώμων ἐνθουσιματος, ὅτι τὸ μὲν περὶ τῶν καθ' ἑκαστον ἐστίν, οἷον ἐνταῦθα περὶ τῶν Ἀθηναίων, οἷς συμβουλεύει ὁ ῥήτωρ φεγγῖν τὰ πρὸς χάριν λεγόμενα, ὡς ἐπισκοτούντα τῆς καθορᾶς αὐτοῦς τὸ βέλτερον: ἢ δὲ γνώμων, ἀόρατος ἐστίν, ὡς φησὶν Ἄρισ. (Ῥητορ. Β, κ'), περὶ τῶν κηθῶν κίρετων ἢ φικτικῶν πρὸς τὸ κράσιον, οἷοι, εἷτις

λίγη, «Τὸ πρὸς χάριν ῥῆθιν ἐπισκετῆ τῷ καθαρῶν τὸ ἑλπίστον» τὸ γὰρ τοιοῦτον εἰς Ἀθηναίους μόνον, ἀλλ' ἀπαξιαπλῶς ἅπασιν ἀνθρώποις χρήσιμον.— Τούτοις τῶν ἐκατονταμύμων.] Φέρεται καὶ παρὰ τῷ Διον. καὶ ἐν τῷ ἑμῷ, τὸ. Τούτοις, ὅτι πινες παράλειπον.— Πρὸ ἀλλήλων.] Οὕτω διηρημένως τὸ ἐμὸν, καὶ ὁ Διον.— Ἀμοιωτέροις.] Ἀπακατίσθησιν τὴν ὀρθὴν γραφὴν ἐκ τοῦ Διον. ὁ Οὐδύριος, ἀντὶ τοῦ Ἀμοιωτέρους.— Παρέχουσιν.] Παρὰ τῷ Διον. Παράχουσιν.— Ἀναφραμένους, πολλὰς ἔθα καὶ μεγάλας.] Παρὰ τῷ αὐτῷ γράφεται, Αἰφραμένους, μεγάλας.— Μὴδὲν εἰς τοῦμπροσθεν ἡμῖν αὐτοῖς πράττοντες.] Παρὰ τῷ Διον. ἀντὶ τοῦ, Εἰς τοῦμπροσθεν, γράφεται, Εἰς τὸ πρόσθεν. Καὶ αὕτη μὲν εὐ πάντοι λόγου ἀξία ἢ διαφορὰ τῆς γραφῆς: πειρατικὸν δὲ τὸν νεῦν τοῦ χειρίου ἡμικνημιμένου τῷ Οὐδύριος διὰ τοῦ, «Μὴδὲν προκόπτοντες: διὰ τούτων, καὶ μὴδὲν ἀφραζόμενοι», ἐπὶ μάλλον σαφηνίσαι τῇ τῶν παραπλησίων παραθέσει. Τὴν οὖν παρ' Εὐριπίδου (Ἐκάθ. 960) ταύτην ῥῆσιν,

..... Ἄλλα ταῦτα μὲν: τί δὲ
 Ἰθνηνίαι, ΠΡΟΚΟΠΤΟΝΤ' ΟΥΔΕΝ ΕἰΣ ΠΡΟΣΘΕΝ ΚΑΚΩΝ;

ὁ σχολιαστὴς ἐξηγούμενος, φησὶν, «Ἄλλα ταῦτα μὲν τὰ κακὰ κατὰ τὴ δαί Ἰθνηνίαι, ἐμὲ δὲ «λονότι, οὐδαμῶς προκόπτοντα καὶ προερχόμενα (γρ. προερχόμενοι) εἰς τὸ ἐμπροσθεν τῶν «κακῶν, ὅ ἐστιν, τὸ κατόπιν ἰόντα (γρ. ἰόντα) τὰ κακὰ.» Τοῦτο δὲ συντομώτερον Εὐριπίδου ἐξήρασαν Ἀλκαίος (παρ' Ἀθην. I, σελ. 430),

Οὐ χρὴ κοκοῖσιν θυμὸν ἐπιτρέπειν.
 Προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι.

Τοιοῦτόν τι καὶ τὸ τοῦ Πλάτωνος (Πολιτικ. I, σελ. 604), «Κάλλιστον ἐπι μάλας ἡσυχίαν «ἀγαθὸν ἐν ταῖς ξυμφοραῖς, καὶ μὴ ἀγανακτεῖν, ὡς οὐτε δῆλου ὄντος τοῦ ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ «τῶν τοιοῦτων, οὐτε ΕἰΣ ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΝ ΟΥΔΕΝ ΠΡΟΒΑΙΝΟΝ τῷ χυλῶσι φέροντι», ὡς παρ' ἐχρήσατο καὶ Πλάτων. ἐν τῷ πρὸς Ἀπολλωνίον παραμυθητικῷ. ὡς τοῖνον τὸ τοῦ Πλάτ. Εἰς τὸ πρόσθεν προβαίνειν, οὕτω καὶ τὸ τοῦ Ἰσοκ. Εἰς τοῦμπροσθεν πράττειν, μόνη σχεδὸν τῇ λέξει διαφέρει τοῦ Εὐριπίδειου, Εἰς πρόσθεν προκόπτειν. Τοῦτο δὲ κυρίως μὲν ἐπὶ τῶν πρότινες κοπόντων τὰς ἀνοδίων ποιοῦσας ὕλας, καὶ ὀδοποιούντων τοὺς πρόσω θεῖαν ἐπισημαίνουσι, εἰς μάλας φιλεῖ γίνεσθαι ἐν τοῖς πορευομένοις στρατοπέδοις: μεταφορικῶς δὲ καὶ ἐπὶ παντός ἔργου. ὅ γὰρ τὰ κοπόντα τὸ ἔργον ἐκ μέσου ποιοῦν, καὶ τοῦ ἔργου τὴν ἀνοδίαν εὐχεριστέραν παρασκευάζουσιν, εἰκότως ἂν Προκόπτειν λέγοιτο, τωτέστι, πρὸ τοῦ ἔργου κόπτειν τὸ ἐμπέδιον τῆ προχωρήσει τοῦ ἔργου καθοδεύμενα. Διὸ καὶ ὁ λυπούμενος ἐπὶ τοῖς γεγονόσι κακοῖς, οὐδὲν προκόπτει, τωτέστιν οὐκ ἀπαλλάττεται τῶν κακῶν, ἀλλ' αὐξάνει ταῦτα τῇ ἀπὸ τῆς λύπης προσθήκῃ. Ἐπιδηλωτέραν δὲ τὴν μεταφορὰν ἐποίησε Θεουκιδῆς (Α, Ἔ): καὶ μεταβατικῶς χρῆσάμενος τῷ Προκόπτειν, τωτέστιν ἐπὶ τοῦ ἐτέρους εὐχερῆ ποιεῖν τὴν εἰς τὰ πρόσω χωρήσειν: «Κακῶς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιοῦντων τέλει τοῖς οὐκίμοις, καὶ τῆς ἀρχῆς ἅμα προκοπόντων ἐκείνοισ», ὡς παρ' ὁ Σχολιαστὴς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐξαρκοῦντως εἰπὼν, «Τὸ δὲ Προκοπόντων, προσδοκοῦντων καὶ εὐτρεπιζόντων, ἦσαν προκοπὴν καὶ ἐπίδοσιν ποιοῦντων ἡμῶν τῆς ἀρχῆς ἐκείνων». Σφαιρίστερον δὲ, εἰ βούλει, καὶ τῶν μαθητῶν τοῖς νεωτέροις εὐμαθέστερον, ὅ φησι Θεουκιδῆς τοιοῦτον εἶσι: πρὸ τῆς Ἀθηναίων ἀρχῆς κοπόντων ἡμῶν ἐκείνοις (τωτέστι χάριν ἐκείνων), καὶ ἐκ μέσου ποιοῦντων, ὅσα κολῶσι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς τὰ πρόσω χωρῆσαι, καὶ μίζω τῆς ὑπερχρόσας γενέσθαι. Ἄλλὰ περὶ μὲν τῶν Θεουκιδίδου, ὅταν οὖν Θεῶ κατ' ἐκείνων γενόμεθα τὸν συγγραφεῖ: ἐπαναίτιον δὲ ἐπὶ τὸν Ἰσοκ. ὅς ἐχρήσατο τῷ, Πράττοντες, ἀντὶ τοῦ, Προκόπτοντες, τοῦ νεῦ μὴδὲν ὡς εἰπὴν παραλάττοντος: εἶτι γὰρ, Μὴδὲν ἑαυτοῖς ποιοῦντας, ὡν χρὴ ποιεῖν τοὺς εἰς τοῦμπροσθεν προχωρῆσαι βουλομένους. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς δὲ σημασίας ἐταξί καὶ τὸ, Πράττειν, καὶ τὴν Πράξιν, ὁ ποιητὴς τοῦτο μὲν, ἐν εἰς λέγει (Ἰδιὰδ. Ω, 524),

Ὁ γὰρ τις πρῆξις πάταται κραιφαίῳ γόνῳ.

Ἐπερ ἠεὺχίος ἐξηγητέτι Ἄνασι: τοῦτο δέ, ἐν εἰς μετ' ὀλίγα φησὶ (55a).

Ὁ γὰρ τι πρῆξις ἀκαχήμενος νῆς ἐπὶς,

Ὁὐδέ μιν ἀνθρώποις . . . . .

Προτῆκεν.] Παρείληφα ἐκ τοῦ ἡμοῦ, καὶ ἐκ τοῦ Διονυσ. καθά καὶ ὁ πρὸ ἡμαῦ ἐξ ἐτέρου, τὸ Προτῆκεν, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Προτῆκεν. Καὶ ἐπει βραχυλογώτερον καὶ κρημνότερον τὸ μεταχθῆν, περικρίσιον καὶ τὸν ἐπαγόμενον σύνδ. Δέ, ἡ μάλλον σὺν τῷ συνδέσμῳ καὶ τὴν ἀντωνυμ. Ὑμαῖ, ἀμφοτέρω λείπονται καὶ παρὰ τῷ Διονυσ. Ὁ τοῦς. Καὶ περ ἐχρῆν τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων, ὡσπερ τῶν ἰδίων, φροντίζειν, ἡμαῖς τὸ ἐναντίον ποιῆσαι.— Ὑπὲρ τῶν τῆ: πόλεως.] Λέπει τὸ πρῶτον ἀρθ. ἐκ τοῦ Διονυσ. καὶ ἐν τῷ ἡμῶ δέ ὑπὸ διορθωτοῦ προσετέθη.— Πονηρούς.] Μιγαμέλει μοι νῦν μὴ παρὶκράσει τὴν Διον. γραφὴν, Πονηροῦ τῶν, ἢν παρὶκράσει καὶ Οὐόλοφος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν, πλὴν Λαχτίου.

ΣΕΑ. 127. Ἠρόσπαντες.] Κυρίως μὲν ἰσοδυναμῶν τῷ, Ἄνασις, τῷ σημαίνοντι τὸ Ἄνασι-
ρεῖ, καὶ περ τοῦ Σουίδα (λεξ. Ἄνασις) διαφέρειν λέγοντες ἕταρον τοῦ ἐτέρου μεταφορικῶς
δέ, ταῦτ' ἂν εἴη τῷ, Διυχερῆς, ἀσθῆς, ὡς ἐξηγῆται Ἠρόγ.— Παρήρησις.] Ἐξουσία, ἀδεια τοῦ
καλεῖν, παρὰ τὸ, Πᾶς, καὶ τὸ, Ῥῆσις: καὶ, Παρήρησιζομαι, τὸ ἀδειαῖς ἐν ἀποσι λέγω. Ἡ δὲ
συνήθεια παρὰ ταῦτα, καὶ ἐπὶ τοῦ εἰς μίσην παρέρχομαι, καὶ ἔμφρανή: καθίσταμαι, κατὰ
μῆτιν διαθέσειν κίχρηται τῷ, Παρήρησιζομαι καὶ ἐνεργητικῶς, Παρήρησιζω ἐπὶ τοῦ, ἕτερου
εἰς μίσην προάγω, καὶ ἔμφρανή καθίσταμι. Ἔσκε δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνων τῆς
ἀρχῆν λαθεῖν ἢ σημαίνει: ἐπει καὶ τὸ παρὰ τοῖς Ἐβδουμάς. (Ἐφαμ. 47, 2) «Θεὸς ἐκδικη-
«σιον ἐπαρήρησιάζατο» οὐδὲν ἴσιν ἕτερον, ἢ, Θεὸς ἐκδικητῶν ἐπεράνη.— Τεῖς κομμαδοδι-
«σκάλοις.] Τεῖς ποιῶσι καὶ διδάσκουσι: τὰς κομμαδοδίας, εἰς ἣν ἄριστον, ὁ προσκῦτα τε καὶ
τοιαῦτα σκόψας τοὺς ἄθην. ὡς καὶ αὐτὸν ἐστ' ἐστὶ, συνεχρόντα τὸν ἀπὸ τούτου κίνδυμα, κα-
λάζειν ἐπιχαρίτως πᾶν τὸ ἀκράτον τῆς παρήρησις, (ἄχαρν. 501),

Ἐγὼ δὲ λέξω δεινὰ μὲν, δίκαια δέ.

Ὁ γὰρ με καὶ νῦν διαβαλεῖ Κλίω, ἐτι

ἔβουον παρόντων τῆν πόλιν κακῶς λέγει:

Αὐτοὶ γὰρ ἐσμὲν, ὑπὲρ Ἀθηναίων τ' ἀγῶν,

Κούπω ἔνοι: πᾶρσιον . . . . .

Καὶ μετ' ὀλίγα (515),

Ἡμῶν γὰρ, ἄνδρες (οὐχὶ τὴν πόλιν λέγει:

Μέμνησθε τοῦθ', ἐτι οὐχὶ τὴν πόλιν λέγω.)

Ἄλλ' ἀνδράρις μοχθηρὰ, παρακακομημένα,

Ἄτιμα, καὶ περᾶσιμα, καὶ παρᾶξίμα,

Ἐποκοφάνται Μιγαρείων τὰ χλανίσκια.

Ἐπερ πρὸς τοῦς.] Παρείληφα ἀνεπιδοῖσας τὴν παρὰ τῷ Διον. γραφὴν, ἀντὶ τῆς παρ' ἀπαι-
φερομένης, Ἐπερ τοῦς.— Οὐδέ χειροτονίαν μνηστέωσαν.] Οὐδέ τοῦτο σπουδάζων, ὥπως διὰ
τῆς χειροτονίας ψεφίσασθε ἃ μέλλω λέξαι. Ἐπιθε τὸν ἐπίλογον τοῦ ἄρχιδ.— Οἱ Πρωτάναις προ-
τιθείασιν.] Παρὰ τῷ Διον. Ὁ Πρωτάναις προστέθειν.— Καὶ περὶ τῶν ἄλλων.] Λέπει ὁ σύνδεσ-
μαρὰ τῷ Διον.— Ὅφελός ἐστι.] Ἄμεινον ἢ παρὰ τῷ Διον. γραφῆ, Ὅφελος ἐστι, ἢν παρὰ-
ληψε καὶ Οὐόλ. καὶ οἱ μετ' αὐτὸν, πλὴν Στεφάν. καὶ Λαχτίου.— Τῶν νῦν περὶ.] Παρὰ τῷ
Διον. Τῶν περὶ.— Ἦν μὴ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ὀρθῶς.] Οὐκ ἐξήρωται ἡ Διον. γραφῆ, Ἄν μὴ
περὶ τούτων ὀρθῶς λοιπῶν.— Χίους.] Ὁ Διονύς. Χίους τε.— Βυζαντίους.] Μετὰ τὸ, Βυζαντίους,

προσέθηκε Οὐδὸν ἐκ τοῦ Διον. τὰς δύο ταύτας λέξεις. Καὶ Κόους, ὡς παρελήφατο καὶ εἰ μετ' αὐτὸν πλὴν Λακρίου. Ἐπιθετὸν Διδὸν τὸν Σικελ. (Ις, ἰ', καὶ κα).— Ἄλλα καὶ πρὸς ἅπαντας.] Παρὰ τοῦ Διον. Ἄλλα πάντας.— Ταῖς γενόμεναις μὲν κ.τ.λ.] Αἰσιπὸς δ', Μιν, ἐκ τῶν τοῦ Διον.— Παιονεῖδων.] Κέρδους:] ἐπὶ καλεῖ γὰρ ἐνταῦθα ἡ ἰδέξις.

ΣΕΑ. 128. Ἀπαλλαγέντις πολέμου καὶ κινδύνου καὶ ταραχῆ:] Τούτοις παράθεσι τὰ τοῦ χαρίεντος Ἀριστοφ. (Εἶρκ. 292).]

Νῦν εἰσὶν ἡμῖν, ὦ ἄδρες Ἕλληνας, καλὸν,
ἀπαλλαγῆναι πραγμάτων τε καὶ μαχῶν,
Ἐξέλθεσθαι τὴν πᾶσιν εἰρήνην φίλων.

Καθίσταμεν.] Τὴν ἐν ἅπασιν ταῖς ἀντιφρ. φερομένην τούτων γραφήν, τῷ Οὐδαρίῳ τρέψαντι εἰς τὸ, Καθίσταμεν, ἐπισήσθησαν οἱ μετ' αὐτῶν οὐ θεόντες. Ἐστὶ γὰρ τὸ Καθίσταμεν, ὃ καὶ Θεουκιδ. (ς, ιβ') καὶ ἕτεροι ἐχρήσαντο, ἀντὶ τοῦ, Καθίσταμεν, ενεργητικῆς, ἀμταθάτως ἐκλαμβανόμενον ἀντὶ τοῦ Καθίσταμεθα, παρὰ τὸ θῆμα, Ἔςταμ.— Μετοίκιον.] Μετοίκιαι εἰσὶν ὁ εἶς ἐπίτρας πόλεως μετοικῶν ἐν ἑτέρᾳ, καὶ μὴ πρὸς εἰλίγον ὡς ἕνεος ἐπιδικῶν, καθὰ ἐξηγεῖται ὁ Ἄρποκ. (Ἰξῆ. Μετοίκιον).— Οἷς ἂν ἔχομεν.] Ἐκ τοῦ ἡμῶ ὃ συναδαὶ καὶ ἕτερον τοῦ Αισγ. Τὰ λοιπὰ, Οἷς ἂν ἔχομεν, ἀνθ' οἷς ὁ Στίφ. καὶ ὁ Αἰγ.— Οἷς ἂν ἔχομεν.— Ἀποτιμήσθαι.] Οὕτω καὶ τοῦ μόνου, ὡς ὁ Οὐδαρίος καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, πλὴν Στίφ. καὶ Αἰγ. παρ' οἷς. Ἀποτιμήσθαι.— Ἀθηνῶνδες.] Οὕτω δ' Οὐδὸν, οὐκ ἀπὸ θάνατος τὸν Ἀθηνῶνδων τῶν τοῦ τῶν οὐτῶν εἶναι καὶ τὸν παρὰ τοῦ Διμοσ. (Κακῶ Ἀριστοφ. σελ. 642 καὶ 677) μηχανοκράτῳ, τὸ ἀντιπράττοντα Κερσοβλήπτη τῷ Θεακῶν Δουαίρ.— Καλλίστρατος.] Ἐνεὸς Καλλίστρατου λέγεται τὸν ἐνμακρότατον ἀνταγωγὸν καὶ ῥήτορα, οὐ καὶ κατὰ ἕτερον ῥητορικῆς ἀφασίαι λέγουσι τὸν ἐνμακρότατον ἰδιώτικῶν ἦν.] Ὁ Ἀθηνῶνδες.— Ὁ δὲ φυγάς.] Ὁ Καλλίστρατος, οὐ τῆς φυγῆς μηχανοκράτης καὶ Διμοσ. (Πρὸς Πολυκλ. σελ. 1221) καὶ Λυκαῖρ. (κατὰ Λισσαράτ. κβ'). Ἐνεὸς δὲ ἀμφοτέροις μὴ τῶν αὐτῶν εἶναι τὸν φυγάδα Καλλίστρατον, καὶ τὸν ῥήτορα.— Οἰκίαι.] Κακῶς ἐν τινι ἀντιφρ. ἐν ἰς καὶ τοῦ μόνου, Οἰκῆσαι.— Οἱ πρίσθαι.] Ἄδελον εἶτε Ἀθηνῶσι τῶν κακῶτα ἐπιδικουμένων: Χίον, Τροδίων καὶ Βυζαντιῶν πρίσθαι λέγει, εἶτε καὶ τῶν Ἀθηναίων αὐτῶν ἐκαστὸν ἐπιδικουμένους.

ΣΕΑ. 129. Πρωτομακρῶ δὲ δὸν ἡμῶς κ.τ.λ.] Τὰ ἐνταῦθα μὲχρι τῆς 133 σελίδος μετένευγεν ὁ Ἰσώτωρ καὶ εἰς τὴν Περὶ τῆς ἀντιθέσεως σελ. 138, παραλλάττοντα μέντοι εἰσὶν ἐν εἰς τῇ γραφῇ, ὡς ἄλλοι γινώσκονται προσθεῖναι ἐκ τῆς σημασίσεως τῶν ἐξηλασθέντων, ἐν οἷς τὰ τρία ταῦτα σχημέα. Ἄντ. τὸν Περὶ τῆς ἀντιθέσεως σημαίνει λόγον.— Οὐ μόνον.] Ἄντ. μὴ μόνον.— Βουλευσαμένους.] Οὕτω διαφώσκων ὡς Οὐδαρίος ἐκ τοῦ Ἄντ. ἀντὶ τοῦ Βουλευσαμένους.— Ἄξομεν.] Ἄντ. ἔξομεν. Κακῶς ἐνταῦθα τὸ ἔξομεν, τὸ, τε ἄξομεν, καὶ τὸ ἐπαχθόμενον, Πρωτομακρῶ, καθ' ὀπισθοκτικὸν ἔγχασιον ἐκφέρει, καθὰ καὶ Οὐδαρίος καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, πλὴν Αἰσγίου καὶ Λακρίου.— Οἰλίον χρόνον.] Ἄντ. Ἰστ', εἰλίον χρόνον.— Τῶν κακῶν τῶν παρόντων.] Ἄντ. Τῶν παρόντων κακῶν.— Εἰπεῖν.] Τυπεγράφου ἀδελφίφρα παρελήφθη μοι ἡ ἀντων. τῆς παρ' ἅπασιν γραφῆς. Εἰπεῖν ἡμῖν: ἕς ἡμῶς ἀμείνων ἢ Ἄντ. Εἰπεῖν ἐν ἡμῖν.— Ἐν ταῖς.] Ἄντ. Ἐν ταῖς ταῖς οἰκίαις.— Ἐν οἷς.] Ἄντ. Ἐν οἷς νῦν.— Τυγχάνομεν.] Παρελήφθη ἐκ τοῦ Ἄντ. ἀντὶ τοῦ, Ἐτυγχάνομεν.— Ἀνάγκη δέ.] Ἐκ τοῦ ἡμῶ, καὶ ἐκ τοῦ Ἄντ. ἀντὶ τοῦ, Ἀνάγκη γὰρ. Φέρεται δὲ ὁ, Δέ, καὶ ἐν τινι τῶν πρό ἡμῶ.— Ἐχουσιν.] Ἄντ. Ἐχουσι, κατ' ἀπαρμυρῶν συναικόμενον τῷ προηγουμένῳ, Δουκῶσιν.— Οἰόμεθα μὲν.] Αἰσιπὸς ὁ εὐδὸν. ἐν τῷ Ἄντ.— Διαπράττεισθαι.] Εἰς τοῦτο ἐστραφά τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τῷ Ἄντ. Διαπράττεισθαι μάλιστα γὰρ συντάσσεται τὸ Οἰόμεθα, ἵνα καὶ σημαίνει τὸ Ἐλεπίξω, ἢ γὰρ ἀριστοῦ μετὰ εὐδῶ. δυνατικῶ τῷ, Ἄν. ὅτι δὲ τοῦ ὡς σημαίνει, ἄλλοι καὶ τὸ ἐπαρμυρῶμενον, ἢν μὲν γὰρ ἠλπίζομεν.— Ἐξ αὐτῶν.] Ἄντ. Ἐξ αὐτῶν τούτων.— Πόλλαι.] Ἄντ. Μαχῶ κα.— Καὶ μετ' αὐτῶν.] Ἄντ. Καὶ μετ' αὐτῶν.— Οὕτω πρὸς Διδων.] Αἰσιπῶσιν οἱ τρεῖς

καὶ κινῆσαι ἐν τῷ ἡμῶ. καὶ ἐν τοῖς πρὸ ἡμῶν καὶ ὑποτακτικῶν ὁ Αἰγύ. ἐκ τοῦ Ἄντ. αὐτὸς ἐνθάδε κινεῖται ἐν τῷ Οὐδ' ἔλας. — Οὐδ' ἔλας.] Κακῶς ἐν τῷ ἡμῶ. Οὐδ' ἔλας. — (Ὅσον ἀποφύλακτος ἔλας. ἔλας γὰρ, ὅταν παρ' ἑαυτῶν.) Ἄντι τοῦ. Ὅσον ἐν συνδύναμει τοιαύτῃ δύνανται. ἔλας παρ' ἑαυτῶν (ὡς φέρεται καὶ ἐν τῷ ἡμῶ), διαίρθησαν οὕτως ὁ Οὐδ' ἔλας ἐκ τοῦ Ἄντ.

ΣΕΛ. 130. Τὰς ὄφρα. 15.] Ἄ. π. Τὰς ἄλλας ὄφραϊας. — Ὀυγοιοῦντες.] Ἄντ. Ἀγοιοῦντες. — Καὶ τοῦ βίβου των ἄλλων πράττειν.] Ἄντ. Καὶ τοῦ πράττειν βίβου, τίσασαι ταύτας λέξεις, καὶ τούτοις τεταραμένους τὸν τρόπον. — Ἐπὶ τούτοις.] Ἐν τῷ περὶ τῆς Ἄντ. Ἐν τούτοις. — Πίπισμακ.] Ἄντ. Ὀφρακ. — Τούτ' δ' ἄλλους, ὧν εὐ βέλτιόν ἐστι.] Τούτ' δὲ λοιπῶς, τοῦτ' ἐστὶ πονηρῶς. πίπισμακ πλεονεκτητὴν ἐκείνοις τοῖς πράγμασι, ἐν οἷς εὐ συμφέρει πλέον ἔχον τὸν ἄλλον. Ἐν δὲ τῷ Ἄντ. φέρεται, Τούτ' δ' ἄλλους εὐδὲ γινώσκων οὕτω ἐν βέλτιόν ἐστι. — Ὀφρακ γάρ.] Ἐκ τοῦ ἡμῶ, ἀντὶ τοῦ παρ' ἑαυτοῖς ἐν τριῖν ἐρομῶν λέξισιν. Ὀφρᾶ μὲν γάρ. Ἐν δὲ τῷ Ἄντ. Ὀφρᾶ γάρ, δίχα τοῦ, Μὲν — Ἀγαθὸν εἶναι νομίζοντας.] Ἄντ. Ἀγαθὸν νομίζοντας. — Παροῦσι.] Οὕτως ἐν τῷ ἡμῶ, καὶ πύθ' ἑτέρους των πρὸ ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ Ἄντ. εἰ ἐν παρελθούσιν εἰ, τε Αἰγύ. καὶ ὁ Αἰγύ. ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιπῶς, Πᾶσι. — Τὸ πολλὰς ὄφραϊας τούτω φανῆσαι προκρουμένους.] Οὕτω των ἀντωνομ. Ὀφρακτον, οὕτω, ὁ πολλὰς ἀντὶ τοῦ, Τὸ πολλὰς, γραμμῶν εἰσθαῖ γὰρ εἰ δὲ κμοι, εὐ μόνον ματὰ τὰ κακῶς τοῖς Γραμματικῶς ἐνοκαθάρτα ἄρθρα, ὄρ. Ἡ, ὁ, ἀλλὰ καὶ ματὰ τὰ ἰδίως ἄρθρα ἐπιφέρειν τὰς δικτακίας των ἀντωνομ. ἑκράτως ἔνακ πλείους. Καὶ ἐστὶ τούτω πολὺ παρ' Ἰσοκράτη, ὡς καὶ ἐν τοῖς πρόσθιν ἰσημομομακ. Πολὺ δὲ πλείον ἐν τῷ παρ' ἡμῶν συνθετικῶ φωνῶν γάρ, « Τὸ γράμμα σου τὸ ἔλαδος σήμερον » τοῦ δευτέρου, Το, οὐκ ἄρθρου οὕτως ἀλλ' ἄρθραϊας ἑκράτως ἀντωνομίας, ἰσημομομακὸς τῷ, Τούτω, κατὰ τὸ (Παιδ. Γ, 41).

Καί τις τὸ βουλομένον . . . . .

ἔπειρ οὐκ ἐν ἄλλως ἐκράτως ἐν τῷ κατ' ἡμῶς φωνῶν, εἰ μὴ διὰ τοῦ, Καὶ τὸ ἔλαδος, ἦ, Καὶ τὸ ἐπιθόμενον. Τὸ αὐτὸ δὲ παρεκλήθη καὶ τοῖς λοιπῶς γίνεσιν, ὅσον, « Τὸν ἐπὶ τῶν σου « τὴν ἔλαδος σήμερον, ἀλλὰ τὸν γραμματικῶς ἐκράτως τὸν ἐπὶ τῶν σου » ἐν οἷς τὸ δεῦτερον, Ταν, καὶ, Τον, οὐκ ἄρθρα, ἀλλ' ἀντωνομίας εἶται. — Θεωρητικῶν.] Ἐν τῷ ἡμῶ, κατὰ καὶ ἐν τῷ των πρὸ ἡμῶν, οὐκ ὄφρα, Θεωρητικῶν. — Προκρουμένον.] Ἄντ. Προκρουμένον. — Οὕτω καὶ βιβλίον.] Ἄντ. δίχα τοῦ συνθετικῶ. — Δίγα.] Ἄντ. Δίγαμον. — Διαφάρμακ.] Τὸν νοῦν, ἢ τὸν φρόνησιν, ἢ ἄλλον ἀλλοφρόνη. — Φινακίαν . . . αὐτὴ χρήματα λαμβάνοντες.] Ἄντ. Φινακίαν ἡμῶς κ.τ.λ. Τὸ δὲ λεγόμενον ἡμῶς εἰς δὲ παρὰ τῷ Κωμοκῶ (Ἀχέρηνθο) Δικαιοφίως, τῆς εἰρήνης ἐρείμενος, μέμνηται τοῖς παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως ἐπικινεῖσαι πρόσθεν, καὶ πᾶσαιν χρυσίον εἰς τὸν πόλεμον τὸν βασιλέα φάσκουσι,

Ταῦτ' ἄρ' ἐφενάκις σὺ, δύο δρχματῶ φέρων :

τασούτως γὰρ ἐδίδετο μισθὸς τῆς ἡμέρας τοῖς πρόσθιν. Κάκιστα μὲν κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν ἰγένετο πόλεμον: εἰς δὲ καὶ κατὰ τὸν Συμμαχικὸν καλούμενον τοιαύτῃ τινι γινώσθαι, τῶν τε Περσῶν καὶ τῶν Στρατιωτῶν ἐξαπατώντων τὸν δῆμον κινεῖς ἑλπίσιν: ὧν ἦν καὶ Χάρης, εὐπερ εἶμαι καὶ καθάπτεται ἐνταῦθα ὁ Ῥήτωρ. Οὕτως γὰρ, ἀπαλλαξὴν σπεύδω τοῖς Ἀθηναίοις τῆς περὶ τὸν πόλεμον, ἐν ἰστρατικῇ, διαπάνας, Ἀρταβάξω βασιλεῖ ἀποστάντι συνεμαχῆσαι παραθῶως, καὶ τασούτων ἑλαδος παρ' ἐκείνου πλῆθος χρημάτων, ὥστε πάσῃ τῇ ματ' αὐτοῦ δυνάμει περιζῆν ἔχον τὰ ἐπιτάξια, κατὰ φωνῶν ὁ Σικελιώτης Διδ. (15, κ'). Διμοσθ. δὲ ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου πρώτῳ (σελ. 46), ἀκοντος Χάρητος Ἀρταβάξω συνακολευθῆσαι τὸν στρατὸν φωνῶν. — Ὅταν.] Ἄντ. Ὅπταν. — Γίγνεσθαι.] Ταῦτων προκρουμένων ἐκ

τοῦ Ἀντ. τὴν γραφὴν, τὰς ἐπὶ ἀσπιν ἡμαρτημέναις, Γαγενῆσθαι δὲ ἢ καὶ Γενῆσθαι, γραφὴν εἰς τὰς τῷ βουλομένῳ.— Ἡμῖν πάλιν.] Ἀντ. Πάλιν ἡμῖν.— Τοῖς ἐπὶ αὐτῶν γαγενημένοις.] Ἀντ. Τοῖς ἐπὶ αὐτῶν γαγενημένοις.— Πολιτευομένοις.] Ἐκ τοῦ Ἀντ. καὶ τοῦ ἐμοῦ ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λαίποισι, Παπολιτευομένοις. Ἐρεῖ δὲ καὶ προῖον ἐν τῷδε τῷ λόγῳ (κζ') ὅτι Τὸν δὲ δῆμον εὐρέστετε τὸν τότε πολιτευομένον.— Καὶ ἀπορῶ.] Λαίπει δὲ ὁ σὺδ. ἐν τῷ Ἀντ.—

ΣΕΑ. 131. Δοκεῖ μὲν γὰρ μοι.] Λαίπει δ, Μὲν, ἐν τῷ ἐμφῶ.— Τῶν περὶ.] Ἀντ. Τῶν μὲν περὶ.— Νοσοῦσας.] Ἀντ. Ἀγροῦσας.— Καὶ γεμύσται. . . σὺδῆν ἔστιν ἄλλο φάρμακον κ.τ.λ.] Σημειῶσαι τὴν μεταφορὰν τοῦ Γεμούσται, καὶ τοῦ Φάρμακον, ἀπὸ τῶν ἐν τῇ σεματικῇ θεραπείᾳ γινεμένων. Τῷ Φαρμακῶν γὰρ Ἰπποκρ. κἀρχεῖται ἐπὶ τοῦ κινεῖν διὰ φαρμάκου καὶ καθαίρειν τὴν γαστέρα, τὴν γίμουσαν παρτομομάτων τε καὶ χυμῶν ἀσυμφορῶν: καὶ Φαρμακοποιεῖν ἢ Φαρμακῆσθαι, λέγει τὴν τοιαύτην καθαροῦ τῆς γαστρὸς. Καλεῖ δὲ περὶ (Ἐπιδῆμ. Ε, σελ. 767) καὶ κατ' ἐξοχὴν Φάρμακον αὐτὸν τὸν Ἑλλιάδρον, ὅστις ἐχρῶντο πολλὰς εἰς καθαροῦ ἄλλων τε, καὶ τῶν μαινομένων. Ἡ δὲ συνθεσις ἰδίως, Φαρμάκια καλεῖ τὰ διπλασιάζοντα τῶν Φαρμάκων, οὗδὲ ταύτης ἀγνοῦσται τοῖς ἀρχαίαις εὐσεῖς τῆς ἐκδοχῆς, καὶ Φαρμακῶν (ὡς καὶ παρὰ τῷ Στραβῶνι σελ. 699) ἢ Φαρμακῶν, τὸ διὰ φαρμάκου φνακῶ. Φαίνεται δ' Ἰσκρατῆς παρεληφῶς τὴν κομῆν ταύτην γνῶμην ἐξ Αἰσχύλου εὐσεῖας (Περμ. διαμ. 379),

Ὅργιστος νοσῶστος εἰσὶν ἰατροῦ λόγου

ἔπειτα τὴν ὄργην συνομασῶς ἐκλαπτόντων εἶναι τῇ ψυχῇ, ἀποχρόντως ἐν ἄλλαις ἀπαδείξιμα (18. τὰς Γαλατ. σημειῶσθαι τοῦ Λαρχέρου εἰς τὸν Ἡρόδοτ. Γαλατ. μεταφρ. Τομ. Α, σελ. 330). Παρ' Ἰσκρατῆος δὲ καὶ Δημοσθ. ἔπειτα παρεληφῶς, καὶ μικρὸν παραλλάξας, οὕτως ἐξήνεγκεν ἐν τῷ τῶν τοῦ κατὰ Ἀριστογ. δευτέρου λόγου, « Τὰ μὲν γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἀρῶν » στήματα τοῖς τῶν ἰατρῶν εὐρημασι καταπαύεται τὰς δ' ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀγριότητας αἰτῶν » νομοθετῶν ἐξερῆσται δίκαιοι ». ἡμαρτηνομένοις.] Ἀντ. Ἐξημαρτηνομένοις.— Ἐχρῶσι τὴν δὴν κινεῖν.] Λαίπει τὸ ἐμφῶ. ἐν τινι τῶν τοῦ Λαγγ. ἀντιφρ.— Ἀνεμῶσας.] Ἐλευθέρως, παρρησιαστικῶς.— Τίς γὰρ ἄν. . . οὐκ ἂν μαινοσθαι κ.τ.λ.] Προσέθηκα ἐξ ἐνὸς τοῦ ἐμοῦ καὶ ἑτέρου τοῦ παρὰ τῷ Λαγγῶ, πρὸς δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν τοῦ περὶ τῆς Ἀντιφ. τῶν πρώτων, ἅ, σὺδεν μάλλον ὡς πλεονάζοντος ἢ ἐν τῷδε τοῦ Σωφροκλ. (Οἰδ. Τυρ. 339),

Τίς γὰρ ταισῶν ἄν, οὐκ ἂν ὄργιζοι' ἔπη
Κλύων. . . . .

φερέται γὰρ οὐκ ἐπὶ τῷ ῥήματι, ἐφ' ὅπερ ὁ δευτέρως, ἀλλ' ἐπὶ τὴν μεταχθῆν, ὅσπερ ἂν εἰ ἔλαγον, ὁ μὲν Σωφροκλῆς. Τίς οὐκ ἂν ὄργιζοιτο, ἂν ἀκέρως, ὁ δ' Ἰσκρατῆς. Τίς οὐκ ἂν νομίσαιεν, ἂν ἄλλοθεν ἐπέλθῃ κ.τ.λ.— Γινενομένοις.] Ἀμεινον τοῦτο τοῦ παρὰ τῷ Διονυσίῳ, Γινενομένοις.— Ἐχρῶμεν.] Οὕτω καὶ ἐν τῷ Ἀντ. παρὰ δὲ τῷ Διονυσίῳ, Ἀξιοῦμεν, ὅστις ἀμεινον, καίπερ ἐξηλλαγμένῳ πολὺ τῆς κοινῆς γραφῆς.— Ἄλλ' ἄπαν τούναντιόν.] Οὕτως ἐγραψα ἐκ τοῦ Ἀντ. ἀντὶ τοῦ, Ἄλλὰ πᾶν τούναντιόν. Ἐν δὲ τῷ τε τοῦ Λαγγ. ἀντιγράφῳ, καὶ τῷ ἐμφῶ Ἄλλὰ τούναντιόν.— Τοῖς τότε πράττοντες.] Οὕτω καὶ ὁ Διονύσιος. ἐν δὲ τῷ Ἀντ. τοῖς τότε πραττομένοις ποιῶντες.— Ἐκίνοισ τιμῆν.] Ἀνεστραμμένως ἐν τῷ Ἀντ. καὶ παρὰ τῷ Διονυσίῳ, Τιμῆν ἐκίνοισ.— Ἐξορῶμεν.] Οὕτω παρ' ἀσπιν, ὡς καὶ ἐν τῷ Ἀντ. πλὴν τοῦ Στεφ. γράψαντες, Ἐχορῶμεν, ὁ μετανεχθῆν εἰς τὴν Αὐγῆρος ἰδοῦσιν, τυπογράφῳ ἡμαρτία γέγραπται.— Ἐχορῶμεν.— Γενενομένοις.] Ἀντ. Γαγενηνομένων.— Ἑλλῶσιν.] Ἀντ. Ἄλλων ὁ μὴ παραδράχως ἀργῶς, δι' ἣν ἐν τοῖς πρόσθιν, ἐσημειώσαμεθα σύγχυσιν τῶν δύο τούτων λέξεων.— Ἀνθρώπουσι αἰρεόμεθα.] Τὸ παρ' ἀσπιν λείπον, Αἰρεόμεθα, προσέθηκα ἐκ τοῦ Ἀντ.— Πλείονα μισθῶν διδῶ.] Παρ' ἀσπιν, ἐνεπέθη μὲν, Πλείονα μισθῶν διδῶ, ἐν δὲ τῷ Ἀντ. Διδῶ πλείονα

μισθόν. Ἐπειτα τὸ Πλείωνα, εἰς τὸ ἄττικόν, πλείω. — Ἀκολουθήσωσιν.] Ἐν τῇ Ἄντ. Ἄκολουθήσωσιν.

ΣΚΑ. 130. Εἰ περί τινας ἐξαμάρτοιον.] Ἐνταῦθα μὲν παρ' ἄλλοι φέρεται, ἢ περί τινας ἐξαμάρτοιον, ἐν δὲ τῇ Ἄντ. Ἐπὶ τινας ἐξαμαρτάνειν, ὡς δὴλον εἶναι τὴν ἡμαρτημίαν ἐν ἑκατέρῳ γραφῆν ἐκ τοῦ ἐτέρου διορθῶν χρῆσαι ἡπλήν τοῦ φέματος, ὅπερ οὐδὲν σχεδὸν ᾧδε διαφέρει εἴτε κατ' ἐνεστώτα, εἴτε κατ' ἀριστον ἐξαναγιῶν βούλοιο, γράφοντας ἐνταῦθα μὲν, καθάπερ διώρθωκα, ἐκεῖ δὲ, ὡς περ διώρθωκεν ὁ Λάγγιος, Εἰ περί τινας ἐξαμαρτάνειν. Ὁ κῆρ, Ἐπὶ μὲν τῶν ἡμετέρων τέκνων, εἰ κακῶς παιθεῖ τις, οὐκ ἐθέλωμεν δικὰς εἶναι· εἰ δὲ οἱ ξένοι καὶ μισθοῦ πολεμούντες ὑπὲρ ἡμῶν στρατιωτὰ ἑρπαύουσι τὰ τῶν ἄλλων, καί περ τῆς παρανομίας αὐτῶν τὰς αἰτίας ἡμεῖς ἐξὲν μέλλοντες (ἡμῶν γὰρ στρατεύονται), ὅμως τοσούτου δεισὴν ἀγανακτεῖν ἐρ' ἢ πράττουσιν, ὥστε καὶ χαίρομεν, ἔταν ἀκούσωμεν αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα τολμώντας. — Πλευσιζίας.] Ἄντ. Παρανομίας — Διαπραττομένους.] Ἄντ. Διαπραγμαμένους. — Ἐσὶν τῶν καθ' ἡμέραν.] Ἄντ. Τῶν καθ' ἡμέραν ἐσὶν. — Τοὺς συμμαχους . . . διαμολογοῦμαι.] Τὰ αὐτὰ καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου πρώτῳ (σελ. 46.) κατὰ τῶν Ἀθηναίων στρατηγῶν καὶ τοῦ ξηνικῶ στρατοπέδου, « Ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ » τὰ ξηνικὰ ἡμῶν στρατεύεται, τοὺς φίλους καὶ καὶ τοὺς συμμαχους· οἱ δ' ἔχθροι μίχους « τοῦ δεινότες γαίνας ». Πρὸ δὲ τούτων καὶ ὁ χαριεστατὸς Ἀριστοφ. ἐσκωψά τοὺς τοὺς στρατηγῶς συναγορεύοντας τῶν Ῥητόρων, εἰπὼν (Εἰρ. 639), ὅτι τὸν μὲν εἰρήνην ἐκόλυον γενέσθαι,

Τῶν δὲ συμμαχῶν ἔσειν τοὺς παχεῖς καὶ πλουσίους,
Αἰτίαις ἂν προστιθέτας, ὡς φρονεῖ τὰ Βρασιδοῦ.

Ἄπάντων] Ἐν τῇ Ἄντ. Ἄπάντων ἀνθρώπων. — Ὁμως ὑπέρ.] Ἄντ. Ὁμως δ' ὑπέρ. — Εἰσεβίβαζον.] Ἄντ. ἐνβίβαζον. — Ὑπερίσιν.] « Τὸ Κῶας ὃ ἐπικαθῆναι οἱ ἐρέσσοντες, διὰ τὸ μὴ « συντριβεῖσθαι αὐτὰν τὰς πυγὰς » ὡς φησὶν ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεουκιδίδου (B, 17). — Τὰς φύσεις.] Ἄντ. Τὰς φύσεις ὄντας. — Οἴους ὀλίγο πρότερον διήλων.] Ἀπόλλεας δηλονότι, αὐτομώλους, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων κακουργῶν συνερρηκίτας. — Ἄλλὰ γὰρ . . . ἀγανακτήσειν.] Ἐμμήσατο τότε τὸ χερσὶν ὁ Δημοσθ. ἐν τῷ κατὰ Ἀνδρότιωνος (σελ. 614). — Καὶ περὶ τῶν ἄλλων . . . οὐκ ἂν.] Λαίπει ὁ Κρι, καὶ ἔ, Ἄν, ἐν τῷ Ἄντ. — Ῥῶον δὲ μεταδίδωμεν κ.τ.λ.] Ἐμμήσατε καὶ Δημοσθένης τὴν ἐγχέριαν, ἀληθέστερον δὲ γὰρ, τὴν τὰ πάντα λυμπραξαίμεν εὐχόμεν τῶν τῶν Ἀθηναίων, ἐν ᾧ (περὶ σωτῆς, σελ. 173) φησι, « Νῦν δ', « ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φθόρου ἀνθρώπου οἰκότητις, οἰκότηθεν τιμῆν, ὡς περ ἄλλου τοῦ τῶν « ὠνίων, λαμβάνοντας, ποιεῖσθε πολίτας ». Εἰς τοσούτο γὰρ μικροφροσύνης ἐκλήθεσκαν κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου οἱ χρῆστοι Ἀθηναῖοι, ὡς πολίτας ἀναφύσαι, καὶ Ἀριστόνικον τὸν Κερύστιον, τὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως σφαιριστὴν, διὰ τὴν τέχνην, καὶ τοὺς Χαερφίλου τοῦ ταρχοπέλου υἱοὺς διὰ τὴν περὶ τὸ τάρχος, οὐρατὴν, ἧ φησὶν Ἀθήναιος (A, σελ. 19, καὶ Γ, σελ. 119). Καὶ ἴσθι θαυμάσει, πῶς ὁ Εὐστάθιος (εἰς τὴν Ὀδύσσειαν, Θ, 372) τὰ περὶ τοῦ Ἀθηναίων πολιτευγραφηθέντος σφαιριστοῦ, ἐκ τοῦ Ἀθηναίων παρατιθέμενος, ἐπαινεῖ, λέγων, « Τοῦ δὲ ἀξίαν λόγου καὶ τῶν σφαιριστικῶν εἶναι πίστις καὶ Ἀθηναῖοι, πολίτην ποιησάμενοι « Ἀλεξάνδρον (γρ. Ἀλεξάνδρου) τὸν Κερύστιον σφαιριστὴν, (γρ. σφαιριστὴν) καὶ ἀνδρῶν ἄντας ἐκεῖνο ἀναστήσαντες », εἰ μήτις ἄρα εἰρονεύμενον ταῦτα λέγειν φήσει τὸν λογιμώτατον Ἀρχιερέα. — Τριβαλλοὶ καὶ Λευκανοὶ] Μυσοὶ ἔθνος τῆς κατ' Εὐρώπην Μυσίας εἰ Τριβαλλοὶ, ὅς νῦν Βουλγάρους καλεῖται. Λευκανοὶ δὲ, ὅς Λοικανούς, ἢ Λοικνοὺς, ὀνομαζόμενοι οἱ Λατῖνοι Γεωγράφοι, τῆς Ἰταλίας τὴν νῦν Βασιλικὴν (Basilicata) καλούμενην χώραν πρὸς τῷ Ταρκεντικῷ κόλπῳ κατέσχον, ἐκόλοντες τοὺς Ἕλληνας. — Ὅσα.] Παρὰ τῷ Διονυσίῳ, ὡς. — Ἦν τις.] Ἄντ. Ἦν τις. — Δεκάζων.] Χρήμασι διαφθείρομεν. Τὸ δὲ τῆς λέξεως ἔτυμον ζῆται παρὰ τῷ Ἄρτικῳ. — Πόλιος.] Ἄντ. Πόλιος ἀμελοῦμαι. Τοῦτο δὲ τὸ, Ἀμελοῦμεν, λαίπει καὶ παρὰ τῷ Διονυσίῳ.

ΣΕΑ. 133. Ἐμπιόντας.] Ἄντ. Ποσειδάσιος: παρὰ δὲ τοῦ Διονυσίου, Ἀγαπίοντας. — Περὶ τῶν αὐτῶν τῆς αὐτῆς ἡμέρας κ. τ.λ.] Διὸ καὶ ὁ Κομμαῖος, σκόπτων τῶν Ἀθηναίων τὸ εὐματῶδες, λέγει (Ἐκκλ. 137),

... .. Τὰ γὰρ βουλευόμενα
 αὐτῶν, ὅσ' ἂν πράξουσιν ἐνθουραμένους,
 ὡσπερ μεθεόντων, ἴσθι παραπληγῆεν.

Καὶ αὖθις (797),

Ἐγὼ δὲ τοίτους χειροτονούντας μὲν τοχαίς:
 Ἄστ' ἂν δὲ δόξῃ, ταῦτα πάλιν ἀρκουμένους.

Καὶ ἀλλοχρῶ (Ἄχρον. 360), πάλιν ὁ αὐτός,

Διακαλλόμενος δ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐν Ἀθηναίσις ΤΑΧΥΒΟΥΛΟΙΣ,
 ἵς κομμαίει τὴν πόλιν ἡμῶν, καὶ τὸν δῆμον καθυβρίζει,
 Ἄπεκρίνεσθαι δαίται σὸν πρὸς Ἀθηναίους ΜΕΤΑΒΟΥΛΟΥΣ.

Ταῦτά.] Ἄντ. Τὰ αὐτά. — Ἀναδοῖναι.] Ἄντ. Ἀναδοῖναιον. — Διαλείποντας.] Ἄντ. καὶ Διον. Διαλείποντας. — Τίς ἐγχαθῆ.] Ἄντ. Τίς ἐνθάδε: Διονύς. Τίς, μόνον. — Συμβούλους χρεώματα.] Ἄντ. καὶ Διον. Χρεώματα συμβούλους. — Τὸ δὲ πάντων σχετιωτάτων.] Τὸ δὲ πάντων ἀνεκτίτατον: τὸ γὰρ, Σχετλιον, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνεκτοῦ λέγεσθαι ἐξομωμεν σημασιωσάμενοι. — Ὁμολογήσαμεν ἂν.] Ἀνεστραμμένους ἐν τῷ Ἄντ. — Πεννηροτάτους.] Πικρῆς ἂν περὶ τῶν αὐτῶν ἐπιτρίπτων δημαγωγῶν φησὶν ὁ Κομμαῖος (Πατρ. 730),

... .. Τίς δὲ χαλκοῖς, καὶ ξένοις, καὶ πυρρίαις,
 Καὶ πονηροῖς, καὶ πονηρῶν, εἰς ἅπαντα χρωμαίθη.

Νέμωσιν.] Ἄντὶ τοῦ ἔχοντος, ἐνταῦθα. « Νέμω (φησὶν Ἡσίογ.), μερίζει: βόσκη: διακρεῖ: ἀναγι-
 νώσκει: χειρονομεῖ: νουθεῖ: ἔχειν διαδίδωσκαι. Ὅπου γράφα καὶ εἶχε τὰ τελευταῖα ταυτὶ...
 ἔχει: διαδίδωσι. Πολὺ δὲ τὸ Νέμω, ἀντὶ τοῦ, ἔχω, παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ: οἶον (Οἶδ. Τύρ. 237),

... Ἡ: ἐγὼ κράτη τι καὶ θρόνους νέμω.

Ὅτι δὲ, Νέμειν προσάτην, ἢ χρῆσις, καὶ οὐκ ἄλλως ἐνίμιζε λέγειν, διδασκίτω σε δ. τὰ Ἄρ-
 ποκρ. καὶ ὁ Σουΐδας, ἐκείνος μὲν (σελ. 303) λέγων οὕτως: « Προσάτης. οἱ τῶν μετοίκων Ἀθη-
 « νῶν προσηκνότης, προσάται ἐκαθόντο: ἀναγκαῖον γὰρ ἦν ἕκαστῶ τῶν μετοίκων πόλιν
 « τινὰ Ἀθηναίων νέμειν προσάτην. Ὑπερίδης ἐν τῇ κατὰ Ἀριστοφάνους. Μένωνται καὶ Μένων
 « ἄδρῃ ἐν ἀρχῇ τῆς Περιουσίας: » καὶ αὖθις (σελ. 65), « Ἀπριεσίου. Εἶδες δίκης κατὰ τῶν
 « προσάτην μὴ νεμόντων μετοίκων: ἤραϊτο γὰρ ἕκαστος ἐκαστῶ τῶν πολιτῶν τινὰ, προσεσόμενον
 « περὶ πάντων τῶν ἰδίων καὶ τῶν κοινῶν. Ὑπερίδης ἐν τῷ κατ' Ἀριστοφάνους ἀπροσάτου
 « δευτέρῳ ». Ὁ δὲ Σουΐδας (τομ. Β, σελ. 606) καὶ τὰς λέξεις αὐτὰς Ὑπερίδου παρατίθειται,
 λέγων: « Νέμειν προσάτην, ἀντὶ τοῦ ἔχειν προσάτην: τῶν γὰρ μετοίκων ἕκαστος μετὰ
 « προσάτου τῶν αὐτῶν τινος τὰ πράγματα αὐτοῦ διοίκει, καὶ τὸ μετοίκων κατατίθει: καὶ
 « τὸ ἔχειν προσάτην, καλεῖται νέμειν προσάτην. Ὑπερίδης: Ὡς καλεῖσθαι τοὺς μαρτυροῦν-
 « τας τὰ τοιαῦτα, καὶ τοὺς παρεχομένους μάτην ἀπατῆν ὑμᾶς, μὴ τυγχάνωσι δικαιοτέρα λέγον-
 « τας, καὶ νόμον ἡμῶν (ἢ παρεχομένους, μὴ μάτην ἀπατῆν ὑμᾶς, ἀλλ', ἢν τυγχάνωσι δικαιο-
 « τερα λέγοντες, νόμον ὑμῶν) ἀναγκάζετε παρῆχθαι, τὸν καλεῖσθαι μὴ νέμειν προσάτην. —
 Ὅσον ἐκείνοι.] Ἄντ. Ἄποτ' ἐκείνοι. — Προσάτης.] Ἄντ. Προσάτης τας. — Συμβουλευσάσθαι.]

Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, τὸ Συμβουλευέσασθαι, ἀντὶ τοῦ, Συμβουλεύσαι, ὃ φέρεται καὶ ἐν τῇ Ἀντ. Ἔστι δὲ ὅδε τὸ Συμβουλευέσασθαι, κατὰ μίσην διαθέσει· τὸ μὲν ἑτέρου βουλευέσασθαι περὶ τῶν ἀπασί κοινῇ διακρίνονταν. Ἡ δὲ συνθήκη τῆ, Συμβουλεύεσθαι, κατὰ μίσην ὁσπότης διαθέσει, ἐπὶ τοῦ παρ' ἑτέρου συμβουλῶν αἰτῶν, τίταχα.— Βουλευέσασθαι καὶ καθ' αὐτὸν γεόμενον.] Παρεῖληφα τὴν γραφὴν ἐκ τοῦ περὶ τῆς Ἀντιδ. ἐξ οὗ παρείληψε καὶ Ὁρόδοτ. καὶ μετ' αὐτὸν, ὃ, τε Στεφ. καὶ ὁ Λυγῆρις, ἀντὶ τῆς γραφῆς, Ἄριστ' ἂν βουλευέσασθαι καὶ καθ' αὐτὸν δυνάμενον, ἦν προεῖλετο ὁ Αἰγῆριος, γελῶσαν εἶναι λέγων τὴν τοῦ Ὁρόδοτου. Τὸ ἑμὸν ἀντιγραφήν ἐνταῦθα μὲν φέροι, « Ἄριστ' ἂν βουλευέσασθαι καθ' ἑαυτὸν δυνάμενον »: ἐν δὲ τῇ περὶ τῆς Ἀντ. « Ἄριστ' ἂν βουλευέσασθαι καὶ καθ' αὐτὸν γεόμενον. Ταύτην δὲ τὴν τελευταίαν γραφὴν τοσούτου ἀπίχου τοῦ γελῶσαν εἶναι νομίζω, ὥστε καὶ μόνον ὄρθην ὑπάρχειν ἰσχυρίζομαι. Ὁ νοῦς, Ὁ ἡμέτεροι πρόγονοι ἐνόμιζον, ὅτι ὁ δυνάμενος ἐπὶ τοῦ βήματος τὰ βίβλιστα περὶ πολέμου, ἢ περὶ εἰρήνης, τοῖς πολίταις συμβουλεύσαι, ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν συμβουλευέσασθαι, ὁ αὐτὸς οὗτος ἄριστ' ἂν βουλευέσασθαι καὶ καθ' ἑαυτὸν γεόμενος, τούτῳ στρατηγὸς αὐτοκράτωρ χειροτονηθείς, καὶ μόνος ἐν τῷ στρατοπέδῳ δικαίων τὰ τοῦ πολέμου πράγματα.— Οἷς μὲν . . . τούτους μὲν . . . εἰς δ' . . . τούτους δ' αὐτοκράτορας κ.τ.λ.] Σημειῶσαι κἀνταῦθα ἐν καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν (σιλ. . .) ἐπιμεισθήματα ἀναδιπλασιασίων τοῦ, Μὲν, καὶ τοῦ, Δὲ, ἐν ἔγχρ. διερθέν καὶ τὰ ἐν τῷ Ἀντ. ὅπου λείπονται ὁ πρῶτος, Μὲν, καὶ ὁ δεύτερος, Δὲ. Τὸ δὲ μάλλον σημασιώσεως ἄξιον τὸ ἐξ ἰσορίας ἐστὶ δῆλον γάρ, ὅτι κακῶς ἐπολιτεύοντο τότε οἱ Ἀθηναῖοι, ἀρχοντας καὶ στρατηγούς, καὶ ὅπως τῶν κοινῶν ἐπιμελητῆς, οὐς οὐκ ἐχρῆν, χειροτονεῖνται, οὐ μόνον ἐξ ὧν Ἰσοκράτης λέγει, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν καὶ τὴν σύγχρονον Ἰσοκράτους Ἀντιοθέου, σκόπτουσα τοὺς Ἀθηναίους, εἰπεῖν φησὶ Διογένης ὁ Αἰερίτιος (ἐν βίῳ Ἀντιοθ.): « οὗτος γὰρ συνεβούλευεν Ἀθηναίους τοὺς ὄνους ἰσπούς ψκρίσασθαι: « ἀλεγρον δὲ ἠγομένον, Ἀλλὰ μὲν καὶ στρατηγοί, φησὶ, γίνονται παρ' ἑμὸν (ἴσ. ἑμὸν) « μὲν μὴδὲν μαθόντες, μόνον δὲ χειροτονθέντες. » Ἐσκώψε δὲ καὶ Ἀριστοφ. τὴν ἀβελτηρίαν ταύτην τῶν Ἀθηναίων, τοῦτο μὲν, ἐν ὅς τὸν ἕλκον ἐκάλειν λέγει ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ Κλέωνος (Νεφ. 584),

..... εἰ δ' ἦλθες,
 Τὴν θυγατρίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθείως ἔνυκλιόουσα,
 Οὐ φανὴν ἔφασκεν ἑμῖν, εἰ στρατηγῆσαι Κλέων.
 Ἄλλ' ὅπως ἔλασθε τοῦτον. Φασὶ γὰρ δυσβολίαν
 Τῆδε τῆ πόλει προσεῖναι . . . . .

τοῦτο δὲ, τὰς τρεῖς αὐτὰς διακρίσεις ἀλλήλας ἐπιχαριεῖς πλάττων, καὶ μὴ φασκούσας πλεῖσθαι ὑπ' ὑπερβολῇ στρατηγῶ καὶ ναυάρχῳ (ἴσπ. 1313),

Ὁ γὰρ ἡμῶν γε στρατηγῶν ἐγγανίεται τῇ πόλει:
 Ἄλλὰ πλείτω χωρὶς αὐτὸς ἐς κόρακας, εἰ βούλεται,
 Τὰς σκάφας, ἐν αἷς ἐπώλει τοὺς λύχνους, καθελκύσας.

Περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων καὶ πολιτικῶν.] Ἀντ. Περὶ τῶν Ἑλλ. . . καὶ πολ. . . . πραγμάτων. Ὡδὲ τε κἀκεῖ, ἀντὶ τοῦ, Πολιτικῶν, Ὁρόδοτος διερωτήσας, παρεῖλετο εἰ μετ' αὐτὸν, Πολιτικῶν, πλὴν τοῦ Στεφ. ὃς ἐφύλαξε τὴν ἡμέτερον γραφὴν. Ἡ δὲ τῆς διερωτήσεως πρόφασις, ἐστὶ καὶ τὰ Ἀθήνησι προτιθέμενα πολιτικὰ ἔσαν, εὐπεριεῖ μὲν, οὐκ ἀληθῆς δὲ: ταῦτ' γὰρ ὅτι οἱ εἰπεῖν καὶ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν κἀκεῖνα γὰρ οὐδὲν ἦσαν τῶν πολιτικῶν Ἀθῆνησι προτιθέτω οὐ μόνον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους τῶν πολιτῶν διατριβαῖς τε καὶ διαλέξεσι. Τὰ πολιτικὰ οὖν ἐνταῦθα πράγματα οὐκ ἔτερα ὑποληπτόν εἶναι τῶν μικρῶ πρόσθεν εἰρημένων τῷ Ἰστορίῳ, ἦσαν τὰ κατὰ τὴν πόλιν γινόμενα. Δῆλον δὲ καὶ ἐξ ὧν ἀλλοχθὲν τεκνύεται ἐπὶ τῷ περὶ τοὺς τῶν πολιτικῶν τε καὶ Ἑλληνικῶν πραγμάτων

λόγους διαφερόντως ἐπιπαθακάναι, τούτεσι « Τούς περί πῶν συμφερόντων τῆ τε πόλει καί « τοῖς ἄλλοις Ἑλλοσι συμβουλευόντας ». Σαρῶς δὲ πᾶνου καὶ Δημοσ. (περὶ ρερ. σιλ. εὐ5) ἠρμάνυσαι τί διαφέρει τὰ πολιτικά τῶν Ἑλληνικῶν: « Ταυτὸ τοῖνον ἦθος ἔχων ἐν τε τοῖς κατὰ « τὴν πόλιν πολιτεύμασι, καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φανήσονται: οὕτε γὰρ ἐν τῇ πόλει τὰς παρὰ « τῶν πλουσίων χάριτας μᾶλλον, ἢ τὰ τῶν πολλῶν δίκαια εὐόμαιν, οὕτ' ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς « τὰ Φιλίππου δῶρα καὶ τὴν ξενίαν ἠγάπησα ἀντὶ τῶν κοινῆ πᾶσι τοῖς Ἑλλοσι συμφερό- « των ». Ἐπει οὖν ἀποχρόντως, ὡς ἐγώ γε οἶμαι, ἀπεδείχθη Ἀθήνησιν οὐ μόνον περὶ τῶν « πολιτικῶν, τούτεσι τῶν τοῖς Ἀθηναίοις συμφερόντων ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν, « ἦσαν τῶν κοινῆ τοῖς Ἑλλοσι συμφερόντων γίνεσθαι τοὺς λόγους εἰδῶς καὶ τοὺς ἅπ' Ἀθη- « ναίων ἐκπεμπομένους κρατηγούς περὶ ἀμφοτέρων βουλευσῶσαι ἐν τοῖς τοῦ πολέμου καιροῖς, « περὶ μὲν τῶν πολιτικῶν, ἔτι, τοῦ ὄντος ἡ δοκούντος συμφερόντος ἐνεκα τῆ ἰδίᾳ πόλει, ἐπιούοντο « τὸν πόλεμον: περὶ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν, ὅτι, βουλευμένους τῶν ἄλλων Ἑλλήνων προῖστας, καὶ « περὶ τοῦ, ἢ φυλάξαι, ἢ ἀνακτῆσασθαι τὴν τῆς Ἑλλάδος ἀρχὴν πολεμοῦσι τοῖς Ἀθηναίοις ἐκά- « ροτε, ἐπάναγκας ἦν καὶ τῶν τοῖς ἄλλοις Ἑλλοσι διαφερόντων προνοεῖσθαι. Τούτων οὕτως « ἔχόντων, οὐ μετακινετόν τὴν γραφὴν, καὶ περ οὐκ εὐκρινῶς ἔχουσαν διὰ τὸ ἐπαγόμενον, « ἢ « ΠΕΡΙ ΤῶΝ ἐνάδε προσημενῶν: ἢ γὰρ προσπακουεῖσθαι ἀπὸ κοινῶ τὸ, Ἑλληνικῶν καὶ « πολιτικῶν, ἢ γραπτῶν, ἢ ΠΕΡΙ ἐνάδε προσημενῶν, ἢνα ἢ ε, τε νοῦς καὶ ἡ συνάρτησις « τοῦ λόγου, ἢς βουλευσομένους τοὺς κρατηγούς περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ πολιτικῶν πραγμά- « των ῥῶον ἐκεί, τούτεσιν ἐν τῇ κρατησίῳ, ἢπερ ἔσαν ἐναθῶα (Ἀθήνησι) προσηθῶναι.— « Δίγω δὲ ταῦτα.] Ἄνε. Δίγω δὲ τὸν λόγον τοῦτον.— Ἐπιλίποι.] Προεὐόμακ' τὴν γραφὴν « ταύτην ἐκ τοῦ Ἄνε. τῆς παρ' ἀπαιου φεραιμένης κατ' ἐνεθῶτα, Ἐπιλίποι.— Ταυτῶτα] Ἐκ « δύο ἀντιγ. ἐνὸς τοῦ ἐμοῦ, καὶ δευτέρου τοῦ παρὰ τῷ Ἀκρίῳ, ἀντὶ τοῦ, Ταῦτα.

ΣΕΑ. 134. Περιπέσια.] Τούτο ἢ σακῶθαι, Ἐκατήνησαι, λέγει: εἶν, ἐπὶ τοῦ παρόντος, « Ἀλλὰ τῶρα τὰ πράγματα ἐκατήνησαν ἐς: ταῦτα ». Χρῆται δὲ καὶ Πολύβιος (Δ, λδ') ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας τῷ Καταντῶν.— Συμμάχους ἐκείνοι μὲν ἡμῖν ποιοῦσιν, ἡμῖς δ' ἐ- « κείνοις.] Εἰς τοῦτο θαρρήσας ἔτραφα τὸ παρ' ἀπαιου οὕτω γραφῆσαν, Ποιοῦσιν ἐκείνοις « μὲν ἡμᾶς ποιοῦσιν, ἡμῖς δ' ἐκείνοις: οὐ τὸ πρῶτον κῶλον ὁ Οὐδελῆσις ἐξηγεῖται, « ἢραλοῦσιν « ἡμᾶς, ὡσπερ σύμμαχοι, διὰ τῆς ἐαυτῶν ἐδουλίαν. Ἀλλ' εἰ τοῦτοτος ἦν ὁ νοῦς τοῦ χωρίου, « ἔχρην γεγράφθαι, Ποιοῦσιν ἐαυτοῖς, ἀπὸ κοινῶ τῆς ἀντωνομίας λαυδονομίης πρὸς τε τοὺς « Θεβαίους καὶ τοὺς Ἀθηναίους, ἢ γοῦν κατὰ μίσην διαθέσιν, Ποιοῦνται, ὅπερ ἰσοδυναμῶν, « Ποιοῦσιν ἐαυτοῖς. ἢ γὰρ χρῆσις τῶν δοκίμων, τὸ μὲν, Ποιῶν συμμάχους, ἐπὶ τῶν ἄλλοις « προξενούντων συμμάχους τίταχε, τὸ δὲ, Ποιῶσθαι συμμάχους, ἐπὶ τῶν ἐαυτοῖς περὶ τῆς « ἐπιθὶ τὸν Κυρίον (περὶ Μῆς ῥηματ. Α, λε'). ἢ τῶνον ἡμετέρα διδῶσας τοιοῦτον ἔχει « τὸν νοῦν, Τούς ἄλλοις Ἑλλοσις συμμάχους ἡμῖν ποιοῦσιν εἰ Θεβαίαι, ὡσπερ ἡμεῖς ποιοῦμεν « ἐκείνοις. Τῶν γὰρ Θεβαίων μετὰ τὰ Λευκτρικά, μὴ καλῶς χρῆσομένων ταῖς εὐτυχίαις, ὡς « αὐτοῖς ἀλλαχοῦ εἶρκεν Ἰσοκρ. καὶ τὰς τε ἐν Πελοπον. καὶ τὰς κατὰ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα πό- « λεις ἐνεχλούοντων, εἰὼς τοὺς ἐνεχλουμένους ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους καταφῶσιν, καὶ τῆς ἐκείνων « συμμαχίας ὀρέγεσθαι, ἢ τοῦ γε κακῶς ποιῶν Ἀθηναίους ἀπίχεσθαι: κατὰ ταῦτά δὲ καὶ τοὺς « ἅπ' Ἀθηναίων ἐνεχλουμένους τῶν Ἑλλοκῶν εἰὼς ἦν Θεβαίους προσέθεσθαι Καὶ τοῖε' ἂν εἴη « ε λέγει ὁ Ῥάτωρ, ἔτι ἢ Θεβαίων εἰ οἱα συμμάχους ἡμῖν παρασκευάζει αὐς ἂν κακῶς ἐκείνοις « διατιθῶσι τῶν Ἑλλοκῶν, ὡσπερ καὶ ἡ ἡμετέρα ὄνοια συμμάχους ἐκείνοις ποιῶι τοὺς κακῶς ἅπ' « ἡμῶν διατιθεμένους. Τὰ αὐτὰ δὲ σχεδὸν εἶρκε καὶ ἀλλαχοῦ περὶ τε Λακεδαιμονίων καὶ τῶν « ἄλλων Ἑλλοκῶν.— Τὰς ὑπολήψεις.] Τὰ: ἀντιθέσεις, ὡς ἐξηγεῖται τις προγράψας ἐν τῷ ἐμῷ. « Δῆλον δὲ ἄλλως καὶ ἐκ τῆς παρατίσεως ἐτέρων δύο χωρίων τῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐμοῖων καὶ « τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἄλλων αἰκονομίαν τοῦ λόγου (Βούσιρ ε', γ', καὶ Παναθην. ε').— Μὴ μόνον « κατηγορεῖν τῶν πεπραγμένων, ἀλλὰ καὶ Συμβουλεύειν.] Τούτο Δημοσθ. (Ὀλυθ. Α, σιλ. 13) « οὔτω δικαιοῦσαι « Τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν ἴσως φῆσαι τις ἂν ῥῆδιον καὶ παντός εἶναι: τὸ δ' ἔπις « τῶν παρόντων ε, τι δεῖ πρῶταιν ἀποφαιεσθαι, τοῦτ' εἶναι συμβούλιον.— Ὀλίγω.] Οὔτω καὶ

τούμην, ἀντί τοῦ ἐν ταῖς ἀρχαιοτέροις ἐκδόσεσιν, Ὀμίον.— Ἐξήλλαγμένον.] Διαφέρειν. Χρῆται δὲ καὶ ἡ συνήθεια τῷ τρίτῳ μάλιστα προσώπῳ τῷ ἀπλῷ, ἐπὶ τοῦ, Διαφέρει, οἶον, Τίθετο ἀλλάσσει, τούτῃσιν οὐχ ὁμοίῳ ἴσι τοῖς ἄλλοις.— Φιλαπιγθῆμας.] Οἷος ἂν λῆξιν ἐ φίλων ἀπεχθάνεσθαι τοῖς ἀκούουσιν, ὃ ἐκ περιουσίας καταρῶν καὶ μηδὲν φροντίζον τῆς ἀπὸ τῶν λόγων προσηγορίας ἔθρος αὐτῶ.— Ἀνίχθησθαι.] Ἴσως γραπτῶν, Ἀναλοῦσθαι.

ΣΕΛ. 135. Πόιους λόγους οὐκ ἀναλώσκαμεν.] Ἐγραψα, Ἀναλώσκαμεν, διὰ τὸν Ἀττικισμὸν, ἀντὶ τοῦ, Ἀναλώσκαμεν. Τὴν δὲ τοῦ, Ἀναλοῦν λόγους, μεταφορὰν οἶδα καὶ ἡ συνήθεια ἐν τῷ, Ἐξεδιάζω τὰ λόγια μου μακρῶς.— Οὐκ ἀπερσίλαμεν.] Προσέθηκα τὴν ἄρνησιν, λαίπουσαν μὲν ἐν ἄπασιν, ἀναγκασίαν γέμειν οὐχ ἥττον οὖσαν, ἢ τὰς πρὸ αὐτῆς ἐν τῷ, Οὐκ ἀναλώσκαμεν, καὶ, Οὐ περικάλισκαμεν. Ἐσημειώσαμθα δὲ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεσι ὅτι αἱ ἐρωτηματικαὶ προτάσεις διχα μὲν τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου οὔσαι, ἰσοδυναμοῦσι ταῖς ἀναλόγως ἀποφατικαῖς προτάσεσι· μιτὰ δὲ τοῦ ἀποφατικοῦ, ἔμπασιν ταῖς καταφατικαῖς: οἷον ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἢ μὲν κοινῇ γραφῇ, Ἰσῶς δὲ πειθεῖας ἀπεισιλάκαμεν· ταῦτὸν βιάσεται ὡσπερ ἂν εἰ ἔλαγον, Οὐδεμίαν πειθεῖαν ἀπερσίλακαμεν: ἢ δὲ διῆρθως, Ἰσῶς δὲ πειθεῖας οὐκ ἀπεισιλάκαμεν, ἰσοδυναμῶσι τῷ, Πολλὰς πειθεῖας ἀπεισιλάκαμεν: καθὰ δὲ καὶ ἐν ταῖς προτέραις ἐρωτήσεσι, τῷ, Πόιους λόγους οὐκ, τῷ καταφατικῷ, Παντοδαπούς λόγους, καὶ τῷ, Τίνας τῶν πόλεων οὐ, τῷ, Ἰσῶς τὰς πόλεις.— Μιτὰ μορίων τάλαντων.] Πλείω ἢ μόρια τάλαντα λέγει Δημοσθ. (Ὀλυθ. Γ, σελ. 35) ἐν τῇ ἀκρόπολι ἀποκειμένα ὑπάρχει τοῖς Ἀθηναίοις, ὅτε κῆλύου, ὑπερβολικώτερον δὴκόντι τῷ λόγῳ χρησάμενος: τὰ γὰρ πλείω καὶ φασὶ Θεομυδ. (Β, γ') τριακοντα ἀπέδινετα μόρια γενέσθαι, ὑπέρβου δ' ἐπὶ ἐν τῇ ἀκρόπολι, ἀρχομένῳ τῷ Πελοπόν. πάλιν, ἐπὶ Περικλέους, ἀργυρίου ἐπιπέλας ἑξακισχίλια τάλαντα. Καὶ ἀπορῆσαι ἄξιον πῶς Ἀθηναῖος τε (περὶ τῆς πρὸς Ἀσιαθ. ἀφῆν. σελ. 93) καὶ Αἰσχίνος (περὶ παρατριβῆ. σελ. 337) ἑξακισχίλια τάλαντα ἀνεπέδουσαν φασὶν εἶς τὴν ἀκρόπολιν, ἐπὶ Νικίῳ τοῦ Νικηράτου. Καὶ ταῦτα μὲν, ὡς ἔθεθεν αὐτῶν, αὐτοχρότως τῆς πόλεως ἦν: ἐπὶ Ἰσραράτους δὲ, Αὐκούργου, Δημοσθένους καὶ τῶν ἄλλῃ Ἱστορίων, ὅτε τα τῶν Ἀθηναίων πράγματα ἐπὶ τῷ χειρὸν αἰ προῦχον, εἰς καὶ τὰ ἐν τῇ ἀκρόπολι κατὰ μικρὸν ἐλάττωσθαι, μέχρι τελείως ἐξέλιπον. Διὸ καὶ ἄπιστον οἶσθε τὸ ἐν τῷ ψευδῶς εἰς Πλούταρχον ἀναφερμένῳ βίῳ Αὐκούργου τοῦ Ῥήτορος λεγόμενον, ὅτι Αὐκούργος Ἐταμίς ἔγένετο ἐπὶ « τρεῖς πεντακτηρίδας τάλαντων μορίων τετρακισχίλιον, ἢ, ὡς τινεὶ, μισίων δεκακισχιλίον » ἑξακισίον πεντάκοντα.— Τὰς δὲ δικασίας ἔχειν ἀλλήλους ἕως εἰὼν τ' ἐναντιότητος.] Τὸ μὲν Δικασίας, εἰς ἑνὸς τῶν αὐτῶ ἀντιγρ. περιέλαρα· ἐ Ἀντίγρ. αὐτὸ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς. Δυνάμεις: ὡσπερ ἴσι μὲν καὶ ἐν τῷ ἑμῷ, ἀλλὰ μετὰ προσγεγραμμένῳ ἔθεθεν, ὡς διορθώσεως, τοῦ, Δικασίας. Τὸ δὲ, Ἀλλήλους, περιέλαρα ἐκ τοῦ Οὐέλφ. ὃ: ὁρθῶς μὲν εἴπασεν οὕτω γραπτῶν εἶναι, ἀπὶ τοῦ παρ' αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις θετικῷ, Ἀλλήλοις, οὐκ ὁρθῶς δὲ πρὸς τὸ, Λόγους, συνῆπται, ἴδιον πρὸς τὸ, Κετῆν ρουττες, καὶ πρὸς τὸ, Νουθετοῦντας, συνῆπται. Εἰ γὰρ πρὸς τὸ, Λόγους, εἶδει συνῆπται, ἢ ἄλλο περίοδος οὕτως ὄφειδε συνταχθῆναι, ἵνα φράγῃ τὸ ἀουανότατον. Ἀνάγκη δὲ τῶν νευθετοῦντων καὶ καταγροῦντων τοὺς λόγους παραπλησίως μὲν εἶναι, τὰς δὲ δυνάμεις [ἐπὶ γὰρ τῶν λόγων τὸ, Δυνάμεις, κείως ἔχει καὶ ἀντὶ τοῦ, Δικασίας, λαμβανόμενον.] ἔχειν ἀλλήλους [οὐδὲν γὰρ ὅδε κολλῶσι τῷ θελικῷ χρίσασθαι] ὡς εἰὼν τ' ἐναντιότητος. Τοῦ δὲ προκειμένου ὃ κείως οὕτως, οἱ τε νευθετοῦντας καὶ οἱ καταγροῦντες παραπλησίως μὲν εἰς ἀνάγκης χρῶνται τοῖς λόγοις, ἐπεὶ περὶ ἁμαρτημάτων αὐτοῖς ἐλάτεροι ποιοῦνται: τὰς γὰρ μὲν δικασίας ἐναντιότητος ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους: οἱ μὲν γὰρ νευθετοῦντας ἐπ' ὀφθαλμῷ τῶν ἁμαρτημάτων καθάπτουσι, παῦσαι τούτων τὴν νευθετούμενον βουλόμενοι: οἱ δὲ καταγροῦντες, κακῶς ὅντες τῷ ἁμαρτάνοντι, ἐπὶ τῷ ἐπιθῆναι μᾶλλον, ἢ ἐπακρωθῆναι αὐτὸν τούτο ποιοῦσι.— Βελτίστους.] Ἐκ διορθώσεως τοῦ Οὐέλφ. ἀντὶ τοῦ, Βελτίους. Τὸν ἐναρξέστατον δυνάμενον διπλοῦσαι.] Ἐπὶ δὲ τούτῳ ὃ καλεῖ Ἀριστοτ. (Ῥητορικ. Γ, γ') « τὸ πρὸ ὁμμάτων ποιῆν » μάλιστα ἔχει ἐν Ῥητορικῇ δυνάμει, ἂν μὴ θερίου φύχην ἔχει ὁ ἀκρόων.

ΣΕΛ. 136. Καλλίως ἂν ἡμεῖς καταμαθεῖν.] Γράφει, Μάλιστα ἂν κ.τ.λ. οὐ μόνον διὰ τὸ

μικρὸν πρόσθεν εἰρημένον, Τάχιστα, ἕπερ ὀκείωται μᾶλλον τὸ, Μάλιστα, ἢ τὸ, Κάλιστα, ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἀλλαχῶ πολλοχῶ ἐ βήτωρ τὰ συνώνυμα ῥήματα, Κατιδαίν, Θεωρῶσαι, Ἰνῶσαι κ.τ.λ. τῶ, Μάλιστα, συνάπτειν φιλεῖ.— Συμφέρι.] Οὔτω καθ' ἑρσικὸν καὶ ἐν τῷ ἐμῷ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τσι, Συμφέρι.— 'Επειδή.] 'Επίρρ. ἐνταῦθα χρονικόν, οὐ σύνδ. τὸ, 'Επειδή.— Παρ' ἀλλήλα.] Διγρκα τὸ παρὰ τοῖς λοιποῖς σύνθετον, Παράλληλα.— 'Υπερβολοῦ καὶ Κλεοφώντες.] Οὗς κομμοθεὶ καὶ 'Αριζοφ. Κλεοφώντα μὲν, ὡς οὐδ' 'Αθηναίων ὄντα, ἀλλὰ Θρῆκα βαρβαρων (Βάτρ. 678),

. . . . Κλεοφώντες, ἐρ' εὖ
δὴ χεῖλεσιν ἀμφιλόος
δεινὸν ἐπιθρήματα
Θρῆκία χελιδῶν,
ἐπὶ βάρβαρον ἰζομένη πίταλον.

Τὸν δ' 'Υπερβολοῦ καὶ πάνω ἀρεσιῶς διὰ ταῦτε φκσι ἐπὶ τῆς πόλεως δημαγωγῶν αἰρεθῆναι, δεῖ λυγροποιεῖς ὦν καταφανίστερον περὶ τῶν κοινῶν προῖσαι τὸν δῆμον βουλεύεσθαι (Εἰρ. 689),

Εὐβουλότεροι γυνεκάμαθα τρῶπε τινί,
ὅτι τυγχάνει λυγροποιεῖς ὦν, πρὸ τοῦ μὲν οὖν
'Εὐλαφώμεν ἐν σάκτῳ τὰ πράγματα·
Νοῦ δ' ἀπαντὰ πρὸς ἰούχων βουλεύομεν.

Αὐτῷ.] Τῷ δῆμῳ 'Εκ τοῦ ἐμοῦ ἢ γραφῆ, ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκδόσεσιν, Αὐτῶν, ἕπερ ὁ Οὐδῶρ. καὶ εἰ μετ' αὐτὴν ἐτερίσαν εἰς τὸ, Αὐτοῖς.— Σφῆς αὐτάς.] Διὰ τὸ, Πόλιον: ἐν δὲ τῷ ἐμῷ, Σφῆς αὐτάς, πρὸς τὸ σημαίνον, τοὺς πολιτάς. Παρέβις δὲ ταῦτα τοῖς ἀλλοχῶ εἰρημέναις.— Οὐδεις ἂν ἀνθρώπων.] Πρεῖδειν τὸν ἀνακρίρον ταύτην τοῦ ἐμοῦ γραφῆν ὑπολομῶν τῆς φερμέναις παρ' ἀπασὶ τοῖς ἄλλοις ἀνάθρου, Οὐδεις ἂν τῶν ἀνθρώπων.— Τῶν πρότερον ἡμεῖς συμμάχων ὄντων.] Τούς Θεβαίους: αἰνιττάται, περὶ ὧν ἐκδηλότερον ἐν τῷ Πλαταικῷ. 'Ενημέρωσε δὲ καὶ Δημοσθ. (περὶ παρακτρ. σία, 212) τοῦ ὑπὸ Θεβαίων προτεθέντος ἀδραπειδισμοῦ τῶν 'Αθηναίων: περὶ οὗ ταῦτα ὁ Οὐδῶπιανός: «Μετὰ τὸν Πυλοπον-
« νησιακὸν πόλεμον, κατακρατήσαντες ἰσχυρῶς εἰ Λακεδαιμόνιοι πρέθοντο ψῆρον περὶ τῶν
« 'Αθηναίων τοῖς ἔθιοις συμμάχουσι: ἔθε ἀπακείνασθαι ἑκαστὸν, τι βούλεται παθεῖν τοὺς 'Αθη-
« ναίους ἢ ἄτα Εὐκαθὸς τις Θεβαίους ἠΨερίσαστο, τὴν μὲν πόλιν αὐτῶν κατασκαφῆσαι, τὴν
« δὲ χώραν μελιθετον γενέσθαι, ἐν ἑκατέμνησται τὰ τῶν Βοιωτῶν προδοτὰ. Οἱ δὲ Φοικεῖς
« ὄντες καὶ αὐτοὶ τότε ὑπὸ τοῖς Λακεδαιμόνιοις, ἀντελέξαν, συμβουλευόντες μὴ ἐτεροφθα-
« λην τὴν 'Ελλάδα πιπσαι, αἰνιττόμενοι δύο ὀφθαλμοὺς εἶναι τῆς 'Ελλάδος, τὴν τε 'Αθη-
« ναίων πόλιν καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμόνων: καὶ οὔτω πιεθίντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, οὐ κατέ-
« σκαψαν λοιπὸν τὴν πόλιν.»— Τοῖς δὲ ποικροτάτοις τῶν 'Ελλήνων.] Οὗς ἀνωτέρω κοινῶς ἀπάντων ἐχθροὺς ὠνόμασε.— Μένων.] 'Εκ τοῦ ἐμοῦ, καὶ ἑτέρου τοῦ Λαγγίτου, ἀντὶ τοῦ, Μένων.

ΣΕΑ. 137. Διελόντες.] Τὸ ἐμὸν, ὡς καὶ ἐν τῶν πρὸ ἐμοῦ ἑτερον, Διελόντας, οὐ κακῶς ἀναφέρεται γὰρ εἰς αὐτοὺς τοὺς εἰσεφροντας εἰς τὴν ὀρχήσσαν.— Εἰσέφειν.] 'Εξ ἀντιγράφου τῶν πρὸ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, 'Εκφείρειν. Ὁ δὲ λέγει τοικυτὸν ἴσιν. 'Αθηναῖοι τὸ ἐκ τῶν φέρων περιτηγόμενον ἀργῦριον, καὶ εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀποκειμένον, ἐν τοῖς Διονυσίοις, ὁπότε δηλαδὴ πλείους ἔνει ἐπιδήμιον κατὰ θέαν 'Αθήνησι, ἐπιδικαζόμενοι τούτοις τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, εἰσέφερον ὡς ἐν πομπῇ εἰς τὸ θέατρον, καὶ εἰ φέροντες εὐάσταλον αὐτὴ κατὰ τάλαντον, ἵνα καὶ εἰ ἔνοι ἀριθμεῖν ἔχουν τὸν πλοῦτον τῶν 'Αθηναίων.— Τούτ' ἐπίκειον.] Ἐν τῷ ἐμῷ, 'Φεῖτ' ἐπέκειον.— Παροῖτῳ τὸν τοὺς παῖδας τῶν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότων.] 'Εν Διονυσίοις ἔθε ἦν 'Αθήνησιν εἰσάγειν τοὺς ὀρφανούς τῶν ἐν τῷ πολέμῳ

τέτακται πρὸς τὸ διαστῆναι, ἐκείνος δὲ λαοκτόνῃ, οὗς ἡ πόλις θρέψασα ἀφίειναι ἐμύθεον. Εἰσὶ γὰρ δ' αὐτῶς, ὡς φησὶ Αἰσχίνης (Κατὰ Κτηφ. σελ. 542) ὁ Κέρως πανοπλία κοκορμαμένους, καὶ παραποτασμένους, ἐκέρυττε ταῦτα. «Τούτῳδε τοῦς νεανίους, ὧν οἱ πατέρες ἐταλεύτησαν ἐν τῷ πολέμῳ, ἄνδρες ἀγαθοὶ γινόμενοι, μέχρι μὲν ἤσπες ὁ δῆμος ἔστρεψε· νυνὶ δὲ καθοπλικῶς τῆδε τῇ πανοπλίᾳ, ἀφίειναι ἀγαθῇ τύχῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν, καὶ καλῶς εἰς «προεδρίαν». — Τοῦ τείχους ἦδη τοῦ Δακελιῶσιν ἐγκέκοτος.] Τῆς παρ' ἅπασι φερομένης γραφῆς. Τοῦ τείχους ἦδη τοῦ Δακελιῶσιν εὐνεγκέκοτος, προελόμενον τὸν τοῦ ἡμῶν, ἔχουσιν οὕτως. Τοῦ τείχους ἦδη τοῦ Δακελιῶσιν ἐγκέκοτος, μόνον τὴν παρατελευταίαν λέξιν τρέψας (περιεργότερον ἴσως τοῦ δέοντος) εἰς τὸ Δακελιῶσιν, καθὰ φέρεται καὶ παρὰ τοῦ Βυζαντίου Στεφάνου (λεξ. Δακελιῶσιν) διαπισφώνεται γὰρ τῶν τοιούτων τοπικῶν ὀνομάτων ἢ γραφῆ, οὐ μόνον τῇ ποιότητι, ἀλλὰ καὶ τῇ θέσει τοῦ τόνου, ὡς τὸ Ὀλυμπιάτι, καὶ Ὀλυμπίασι, καὶ Ὀλυμπιαίσι, καὶ τὰ τοῦτοις παραπλήσια. Ἡ Δακελία δὲ, περὶ ἧς ἐντοῦθα ὁ λέγος, τῆς Ἀττικῆς ἦν, Ἀθηνῶν ἀπέχουσα σταδίων μάλιστα εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, ἦν Ἄγιος ὁ Ακακιδαιμονίων βασιλεὺς κατὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐπίσχιον (Θουκυδ. Ζ, σὴ-κ' α.). — Εἰς Σικελίαν τριήρεις ἐπέληρον.] Σημείωσαι τὴν ἐπιλήψιν. Τὸ ἐνταλὲς, Τριήρεις ἐπέληρον στοασιωτῶν, περιφροσμένων, (ἢ περιφροσμένας) εἰς Σικελίαν. — Τὴν μὲν πατρίδα.] Προσέθηκα ἐκ τοῦ ἐπιπύτων, Μίν, ἐν καὶ ὁ Λύγερ, προσθετὴν εἶναι ὑπενόησε. — Ἐξμαρτώντας.] Τούς Σικελιώτας. Κακῶς ἐν τῷ ἡμῶν, καθὰ καὶ ἐν τοῖς πλείοσι τῶν πρὸ ἡμῶν. Ἐξμαρτώνοντας, κατ' ἐνεσίωτα. — Ἄρξεν.] Οἷτος καὶ τοῦρον, ὡς διαόρθου καὶ Ὀύορφ. ἀντὶ τοῦ Ἄρχην. — Σικελλοῦσι.] Μετρωτέρας ποσοῦσι: ἀπὸ μεταφορῆς τῶν ὀποικουμένων εἰς ἑαυτὰ καὶ μικροτέρων γενεμένων: ὅθεν καὶ ἡ συνθήκη τὸ κατὰ μίσην διάθεσιν, Σικελλομακί, ὁ κακῶς ποῦν ἐτήρησεν ὁ τριήλωνος Λαζικηγράφος, ἐπὶ τοῦ, Ἐντοῦσμαι, τέττυε. — Ὁδ' ὅπο τούτων.] Ἐκ τοῦ ἡμῶν, καθὰ διαόρθου καὶ Ὀύορφ. ἀντὶ τοῦ, Ὁδὸν ὑπὸ (ἄλλ. ὑπὲρ) τούτων. — Εἰς Αἴγυπτον μὲν γα.] Μῆκος ὁ Λάγριος παρείκοσε τὴν εἰκασίαν Ὀύορφου, γράψας, Μίν γαρ, ἀντὶ τοῦ, Μίν γα. Ἐγκράτο μῆντοι καὶ ἀλλαχού (Πανκρημ.) ὁ ῥήτωρ αἰρηλογικῶς τῷ, Μίν γα. Καὶ Αἰαίσις δὲ (κατὰ Ἄφρατ. σελ. 330). « Πρῶτον μὲν γα Ἀθηνῶν ἦσαν — ἀντὶ τοῦ Πρῶτον μὲν γαρ, καὶ ἄλλαι. — Πεντακαίδεα.] Ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασι, Πέντε, περιέλαρα τὴν διαόρθωσιν Λύγερου, μὲν ἐπιδιδυρήσας: ἐκείνος μὲν γὰρ παρῶν γραφῶν, Δακαπίντε, ἐγὼ δὲ προελόμεν γραφῶν, Πεντακαίδεα, ὡς κατὰ πλείους χρῆσθαι ἐν τῷ προθέναι τον ἐλάττω τοῦ μείζονος ἄρθρου. — Τούτων τῶν ἔγκυκλιον.] Ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐπιδοσεων, καὶ τῶν ἄνωγρ. ἢ γραφῆ: ὁ δὲ Ὀύορφ, πρῶτος διαόρθωσας γράψας, Τούτων ἔγκυκλιον ἐντων, ἦν διαόρθωσιν παρελήφασιν: καὶ εἰ μετ' αὐτόν. Ἐς μῆντοι καὶ τὴν φερομένην γραφῆν ὁμοίως ἔχην ἀποφασισθαι, κατωσ ἐρηνεύου, τῶν ἔγκυκλιον, ἀντὶ τοῦ, Τῶν ἔγκυκλιῶς συμβαινόντων, τούτοις τῶν κοινῶς καὶ καθ' ἑμῶν, ὡς εἶπαι, κατὰ χιλίους καὶ διαχιλίους ἀποθετικόντων. Τούτο γὰρ δύναται τὸ, Ἐγκύκλιε, ὡς καὶ ἐν τοῖς προθέν εἰρήκαμεν. Εἰ δὲ τις ἐσχυρίζετο ἡμαρτῆσθαι πάντως τὴν γραφῆν, οὐδ' ἐν τούτοις ἐγκρίναμι τὴν τοῦ Ὀύορφου διαόρθωσιν, ἀλλὰ προελόμεν μᾶλλον γράψαι. Πάν ἐντῶν τούτων ἔγκυκλιῶς παρὰς ποιείσθαι καθ' ἑαυτὸν. — Φρατρίας.] Κακῶς τὸ ἡμῶν δι' ἑνὸς ρ, Φατρίας: τῶν μεταγενεσίων γὰρ τοῦτο. Ἐπιπύ τὰ εἰς τὴν Ἡλιάδ. σαμιοθίντα μοι (σὺλ. α4 καὶ 3α4).

ΣΕΛ. 138. Γραμματεία τὰ λαζικηρχία.] Εἰς ἃ ἐνεγράφετο εἰ τελειοθέντες τῶν παιδῶν (ὡς φησὶν Ἀρπεκρατ.) οὗς ἐξῆν ἦν τὰ πατρίκα εἰκονομαίη: παρ' ὃ καὶ τούνομα γέγονε, διὰ τὸ τῶν λαζίκων ἀρχην. Αἴσις δὲ εἰσὶν εἰ τε κληροὶ, καὶ αἰ εὐαίαι. — Ἀπολομένων.] Ἀντὶ τῆς παρ' ἅπασι γραφῆς, Ἀπολλομένων, ἔγραψα κατ' ἀόριστον, Ἀπολομένων, ἐκ τοῦ ἡμῶν ἀντιγράφου διακοκίωσας τὴν γραφῆν, ἐν ἧ τούτο μόνον ἡμαρτῆσται, ὅτι διὰ δύο λ γράσσεται, Ἀπολλομένων. Ὑπενόησε δὲ καὶ ὁ Ὀύορφ, τὴν παρεῖσαν διαόρθωσιν. — Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς.] Τῆς κατὰ θελοστας. — Ἀντάλλαγμα.] Ἄλλαι ἀντ' ἄλλων γεγονότες. — Τούς τὸς τυραννίδας.] Αἰετοὶ ἐν τῷ ἡμῶν τὸ δευτέρον ἄρθρον: ὃ καὶ ἡμῶν. — Μείζω δυνουσίαν.] Σκλήτως κατ'

ἄπαντι (ὡς καὶ ἐν τῷ ἔμφ.) Μείζω θυναρσίας, πλὴν Αὐγ. ἐξ ἔγραφε τὸ, Μείζω, εἰς τὸ, Μείζους. Προσέλιπον τρέψαι τὸ, θυναρσίας, διὰ τὸ συντομώτερον τῆς διορθώσεως.— Τιμῆς.] 'Αρχῆς.— 'Εβρουσιαν.] 'Εφ' ἧς καὶ ἐν τῇ συνθεῖσι τέτακται σημασίας τοῦνομα ἐντὸςθα.— Ἦνπερ.] 'Απεκατίσκει, καλῶς ποιεῖν, ὁ Ἀδύιος τὴν ἀρχαίαν ταύτην γραφήν, ἀντὶ τῆς τοῦ Οὐολφίου διορθώσεως. Οἶαν περ, ἦν ἀπεδείξαντο οἱ μετ' ἐκείνου.— Τότε δ' ἐν σιτοδείαισι] Οὐολφίου ἢ προσθήκη τῆς προθέσεως, ἦν παρελήφασι καὶ οἱ ἄλλοι, ἀντὶ τοῦ, τότε δὲ σιτοδείαις. Ἐβρηται δὲ καὶ ἐν τῷ τῶν ἀντιγράφ. τοῦ Λαγγίου ἢ, Ἐν.— Τούτοις τοιούτοις.] Τὸ ἔμην, Τούτοις τοιούτοις.— Ἀποσπώντας.] 'Ἐξ ἀντιγρ. τοῦ παρὰ τῷ Λαγγίῳ καὶ δευτέρου τοῦ ἔμφ., ἀντὶ τοῦ, Ἀποσπώντες. Οὕτω δὲ διώρθωσεν καὶ ὁ Οὐολφίος.— Πολλῶν ἐτῶν οὐδ' ἴδῃν κ.τ.λ.] Διὰ γὰρ τὸ τοὺς πολεμικοὺς ἐπιστρατεύειν τῇ χώρῃ, κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν μάλιχα πόλεμον, οἱ γεωργοὶ καταλείποντες τοὺς ἀγροὺς, καὶ τοὺς δήμους ἕκαστοι τοὺς ἐαυτῶν, εἰς τὸ αἴτω συγκαλιῶντο. Διὸ καὶ ὁ χαριέστατος Ἄριστοφ. σκόπτειν τὴν περὶ τὸν πόλεμον μακίαν τῶν Ἀθηναίων, ἐπὶ σκηνῆς παράγει τὸν Δικαιοπόλι, τῶν χρηστῶν καὶ φρονίμων δηλοῦσιν τινὰ πολιτῶν, ὡς καὶ τὸ πεπλασμένον ἔνομα δηλοῖ, δυσχεραίνοντα τὴν ἐξ ἀνάγκης ἐν ἄρει διατριβῇ, καὶ λέγοντα (ἄχρον. 31),

Ἄπερῷ, γράφω, παραλλομαι, λογιζομαι,
Ἀπεβλήπων εἰς τὸν ἄγρον, εἰρήνης ἔρων,
Στυγῶν μὲν ἄρει, τὸν δ' ἔμην δήμων πῶθων.

Εἰ δεξαίμεθα' ἄν.] ἴσως Εἰ δεξαίμεθα, δίχα τοῦ δυνατικοῦ.— 'Απονοσημένος.] Τίνα ἐκάκουσεν οἱ ἀρχαῖοι 'Απονοσημένον, διδάσκοντες σε ὁ Θεοφράστου ἔστος χαρακτήρ.

ΣΕΛ. 139. Στ. 16. Ταύτην τὴν δύναμιν.] Τὴν κατὰ θάλατταν.— Τὴν γάρ.] Κακῶς ἐν τῷ ἔμφ., Τὴν δέ.— Ἐπαρσεῖς ἔσται.] Ἀπὸ Λυκούργου δηλοῦσιν τοῦ συστῆσαντος αὐτὰς καὶ σηματοῦσιν ἢ χρονολογικὰ, καίπερ πολλὴν ἐχόντων τὴν ἀμυροθέτησιν τῶν χρόνων, καὶ οὐς γήγνησεν Λυκούργος, ὡς φησὶ Πλούταρχος (Λυκούρ. §. α').— 'Ανέπλκται.] Εἰς τοῦτο ἔστρεψα τὸ, 'Ενέπλκται (ἀνθ' οὗ τὸ ἔμην συμφωνοῦν τῷ τοῦ Λαγγίου, 'Ενέπλκται, κατὰ πλεθυντικὸν ἀριθμὸν, ἐπεὶ περὶ τῆς διαφορᾶς ἐπιθὴ τὰ ἀλλὰχου (Πρόδρ. Ἑλλ. βιβλ. σελ. 350 καὶ 363, καὶ Ἠλιόδωρ. Β, σελ. 123) σηματοῦσιν μοι. Τούτοις προσέθητι καὶ τὰ τοῦ Δημοσθ. Αἰσχίνος καὶ Ἀπίστως ἀναπληρώσιν (Πρὸς Ἀσπίτην), Φαῦλος δόξης ἀναπληρώσιν (Κατὰ Τιμακράτην), καὶ μάλιστα αἰὰ ταυτάτα ἐξ ἑτέρων βητόρων, ἄπειρ ἐπιλίπει μ' ἂν ὁ χρόνος παρατιθέμενον. Ὅτι δὲ πολλὰς συνήενται τὰς δύο ταύτας προθέσεις οἱ ἀντιγραφεῖς ἄλλοι' ἄλλως ἀνταλλάσσοντες αὐτάς, δὴλον αὐτίκα γινώσεται καὶ ἐκ τοῦ 'Ενέμενον καὶ 'Ανέμενον ἐν τοῖς ἔκς (Ἀγ.)— Πεντακοσχιῶνα.] 'Ἐν τῷ ἔμφ., καθὰ καὶ ἐν τῷ τῶν πρὸ ἔμφ., φέρεται, Πεντακοσχιῶνα: οὐα ἔρθως.— Μιγίστην δύναμιν εἰς τὸ πίζην συμβαλομένην.] Ἐκ τοῦ ἔμφ. ἀπαρραλλάττης ἢ γραφῆ, ἀθ' ἧς τῶν λοιπῶν ἐχόντων, Μιγίστην εἰς τὸ πίζην συμβαλομένην: καθὰ φέρεται καὶ ἐν τῇ Σπαρταίῳ ἐκδοσί, Διορθώσας ὁ Οὐολφ. ἔγραψε, Μιγίστην εἰς τὸ πίζην ἰσχὺν συμβαλομένην. Τῷ Οὐολφίῳ ἠκολούθησαν καὶ οἱ πρὸ ἔμφ.

ΣΕΛ. 140. Μαντινίας δὲ διορίσαν.] Παρὰ τὸ Δικαίῳ: ἐν δὲ τῷ ἔμφ. οὐα ἔρθως γράφεται, Διορίσαν, παρὰ τὸ Διοκίον. Παράθης τοῦτοις τὰ ἀλλὰχου (Μαντινιῶν) περὶ τῶν αὐτῶν παραπλοκῆσις ἐμνήμια.— Χρὴ δὲ τὰς αἰτίας... κατηνέχθησαν.] Σφόδρος εἰρημένον τοῦτο, ὡς καὶ ἕτερα πλείστα τῶν Ἰσοκράτους ἀρῶσι τ' ἂν μάλιχα λεγόμενον πρὸς ἑνίους τῶν προσηκουμένων εἶναι οὐρῶν, οἷτινες οὐα αἰσχύνονται τῶν τῆς Ἑλλάδος συμφορῶν τὰς αἰτίας τοῖς νῦν 'Ἑλλῶσιν ἀπαξιαπάσας ἐπιφέροντες. Τοιούτου γὰρ δέουσι οἱ νῦν ὄντες αὐτῶν αἰτία εἶναι, ὡς τὰ δι' αἶς γηρόσιν ἀμαρτήματα ἐπανορθοῦν καὶ ἰκάσειν κείραν πατρῶν ται καὶ ἐπανορθώσουσιν εὐ οὐδ' ἔτι,

... Τῶν παλιῶν οἱ καλοὶ τε κἀγαθοί,

Καὶ τῶν θεατῶν ὅστις ἐστὶ δεξιός.
Καὶ γὰρ μετ' αὐτῶν, χά θεός, συλλήψεται.

[Ὡς πῶς οὐκ ἂν τις ἀληθέστερα τυγχάνοι λέγων κ.τ.λ.] Παρ' ἅπασι γράφεται, «Ὡς πολὺ ἂν τις πῶς οὐκ ἂν ἀληθέστερα τυγχάνοι λέγων»: πλὴν τοῦ ἡμεῶ, ἐν ᾧ φέρεται, «Ὡς πολὺ ἂν τις: πῶς οὐκ ἂν τις ἀληθέστερα τυγχάνοι λέγων», οὐ μόνον διὰ διπλοῦ τοῦ δυνατικῶ, Ἄν, ἀλλὰ καὶ διὰ δύο ἀντωνυμικῶν, Τίς, ὧν τὸ πρῶτον καὶ δύο σχηματικῶν κατωρίσκι τῶν λοιπῶν, δαλοῦντος δι' αὐτῶν τοῦ γράψαντος, ὅτι δυσὶν θάτερον ἐξελικτιέν ἐστὶν ὡς ἀμάρτημα, ἢ τὸ «Πολὺ ἂν τις» ἢ τὸ, «Πῶς οὐκ ἂν τις». Ἐκ ταύτης οὖν τῆς ἀμφοτεροκατασκευασμένης διορθώσεως: διπλῆ ἀναφέρεται πρότασις, ἡ μὲν, «Ὡς πολὺ ἂν τις ἀληθέστερα τυγχάνοι λέγων» παραπλησίτι τοῖς ἀλλοῖσι (πρὸς Φίλιππ. κθ') περὶ τῶν αὐτῶν τούτων Λακεδαιμονίων εἰρημνίας: ἡ δὲ, μετ' ἐρωτήσεως, «Ὡς πῶς οὐκ ἂν τις ἀληθέστερα τυγχάνοι λέγων»: ἢ καὶ προειλόμην, διὰ τὸ ἐντονώτερον τῆς ἐρωτήσεως, οὐ μάλισις χρῆσι ἐν ταῖς ῥητορικαῖς διανοήσεσι. — Ἐκτῶντό τε.] Ἐκ τοῦ ἡμεῶ ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις κακῶς διασπασθέντος, Ἐκ τῶν τότε, ὅπῃ ὁ Οὐδῶρ διορθώμενος, ἐγράψεν, Ἐκτῶντό δὲ. — Διὰ μὲν γὰρ τὴν τῆς κατὰ γῆν ἡγεμονίας εὐταξίαν.] Μόνη τῇ προσθήκῃ τοῦ πρώτου ἄρθρου διαφέρει ἡ ἡμετέρα τῆς Οὐδῶρου διορθώσεως, ἢν παρελάθον οἱ μετ' αὐτῆς, πλὴν τοῦ Ἀγγέλου ἐκδότου, ὅστις μόνου ἐπισπασματώστω ὡς Οὐδῶρ διορθώσων, τὴν διὰ διπλοῦ τοῦ ἄρθρου γραφὴν, οὐκ εἶδ' ὄντιν εὐκρίως. Τῶν δ' ἀντιγρ. τὰ μὲν πρὸ ἡμῶν εἶχε, «Διὰ μὲν γὰρ τὴν κατὰ τὴν ἡγεμονίαν εὐταξίαν» τὸ δὲ ἡμῶν, «Διὰ μὲν γὰρ τὴν ΗΓΕΜΟΝΙΑΝ ΓῆΝ εὐταξίαν». — Ὑπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς.] Τῆς κατὰ θάλασσαν διακρίσεως. Λέπει κακῶς τὸ, Ταύτης ἐν τῷ ἡμεῶ, καθὰ καὶ ἐν ἑτέροις τισὶ τῶν πρὸ ἡμεῶν. — Ἐνταῦθα.] Ἐκ διορθώσεως Οὐδῶρ, ἢ συναδόου: καὶ τινὰ τῶν ἀντιγρ. τὰ λοιπὰ, ὡς καὶ τὸ ἡμῶν, κακῶς, Ἀνεμίον, ἀνθ' οὗ ἐν τῇ τοῦ Στεφάνου, διακρίσεως, Ἄν ἡμεῶν, διὰ τυπικῶσων οἰματικῶν ἀλλοιωσῶν. — Ἐκταῦθα.] Ἐν τισὶ τῶν τοῦ Λυγῆρου ἀντιγρ. φέρεται προσγεγραμμένον, Σιερῆσι καὶ Σιερῶν αὐτὰ εἶναι ἢ γρησίσι γρησῶν, οὐ τὸ, Ἐταῦρας, ἀλλῶς τε καὶ περὶ τῶν ἐκ θαλάττης κακῶν ὄντος τοῦ λόγου. Καὶ γὰρ καὶ αἱ Σιερῆνες τῶν παραπλευσάντων τοῖς πλοισιζουσας αὐταῖς ἀπόλλουσι. Ἐστὶ δὲ καὶ μακρῶτερον ὁμοίως παραθῶλως παραχρησῶσι ἐκ τοῦ Κατὰ Κτισσιφῶντος (σὺλ. 619 620) Αἰσχίνου, «Ἄφρο» μοιοὶ γὰρ μετ' ἑσὶν Τῶν ΦΥΣΙΝ ΤΑΙΣ ΣΙΕΡῆΝΙΝ, ὡς εἶσι: καὶ γὰρ ὅπ' ἐκείνων οὐ καλῶσθαί φησι τοῖς ἀεροσφαινοῦς, ἀλλ' ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ». Ἦν δὲ Δημοσθένης ὁ παρειακῶς Αἰσχίνου ταῖς Σιερῆσι. — Ὅμοιος.] Ἐκ διορθώσεως Οὐδῶρ, ἀντὶ τοῦ, Ὅμοιος.

ΣΕΑ. 141 Δεινὰ καὶ πολλὰ.] Ἀνεσσημένως, καθὰ καὶ Δεινὰ ἐν τῷ κατὰ Μειδίου (σὺλ. 550), ἀντὶ τοῦ κατὰ πλείονα χρῆσιν, Πολλὰ καὶ Δεινὰ, περὶ οὗ ἐπιθετὰ τὰ ἀρμωσθέντα μετ' ἐν τοῖς πρόσθεν. — Ταῦτα.] Ἐκ τοῦ ἡμεῶ ἀντὶ τοῦ, Ταῦτα. — Ἐπιπολεῖσι.] Ὑπερτερῶσιν τῶν Λακεδαιμονίων. — Φοβῶν.] Οὕτως ὅπ' ἑτέρων διορθώσῃ ἐκ τοῦ Ἄρπικρ. ἀντὶ τοῦ, Φυλακῆν. Φοβῶν γὰρ ἐκείνος, τοῦτο παρατιθέμενος τὸ χωρίον, ὅτι δῆμος ἐστὶ φοβῶς τῆς Οἰκτιδῆς ἢ δημοφῶσως κακουμένη Φοβῶν: κατὰ δὲ τὴν Φυλακῆρον, φροῦριον. Τούτων δὲ τὸν τόπον κατέλαθον οἱ περὶ Θρασυβουλον, κακῶσθεν ὀρμώμενοι τοῖς τριάκοντα τυράννοισι κατέλυσαν. — Τούς ἐν τούτοις ἡμαίνοντας.] Τούς ἐκεῖνα πράττοντας, ἀρ' ὧν εἶδὸ τε καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀφραδίσθαι, ἢ ὡς ἀλλοχοῦ (πρὸς Νικολ.) εἶρηαι, τοῖς τῶν δεύτων τι πικρῶντας — Ἄγροσθι.] Ἐν ἀγρῶσιν εἶσιν ἡματιζῶσως ἐνταῦθα, ὅσπῃ καὶ ἀνετίρω. — Ἀγροσθῶσ αὐτοῖς εἰσῶσθεν.] Οὕτως ὁ Σιερῆνος, ὁ Λυγῆρος, ὁ Λαγῆος καὶ τὰ ἀντιγρῶσκα, ἐν οἷς καὶ τὸ ἡμῶν. Ἄμεινον δὲ ὁ Οὐδῶρ. εἶ τε ἐξ ἑτέρων ἀντιγρ. ἀναλεξάμενος, εἶ τ' αὐτῆς διορθώσας, Ἀγροσθῶσ αὐτοῖς εἰσῶσθεν, ἢν γρησῶν ἀπεδέξατο καὶ ὁ ἄγρ. ἐκδότου: κερφιῶτερον γὰρ καὶ κατὰ πλείονα χρῆσιν τὸ κατ' αἰτιατικῆν. Σμαρῶσσαι δὲ καὶ τὸ πῶσως: τῆς συντάξεως: λέγεται γὰρ καὶ κατ' ἑλλησῶν, εἶδὸν ἐστὶ τὸ παρ' Ἑρμιπίδῃ (1ρ. Τικρ. 1340),

Εἰσῶσθεν ἡμῶς, μετ' ἡμῶν: οἱ εἶσιν
Κτάσιν αὐτῶν. . . . .

Κίχρηται δὲ καὶ ἡ συνθεσις ἀμφοτέρας ταῖς συντάξεσι, τῇ μὲν πλῆρει, Μὴ ἔλθε λογισμὸς νὰ γράψω, τῇ δὲ ἑλλειπτικῇ, Μὴ ἔλθε νὰ γράψω: καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐρωτηματικαῖς ἢ ἀπορηματικαῖς τῶν προτάσεων, οἷον, Ἐἴ τί σοι ἔλθε νὰ κάμῃς τοιοῦτον πρᾶγμα; ἐν αἷς προσωποποιεῖται ἐξ ἀναλόγου τὸ, Νόημα, ἢ Ἐνόημα. Τοιοῦτον ἐστὶ τὸ τοῦ Λουκιανῷ (Ὀν. ἢ ἄλεκτρ. §. 18) «Τί σοι ἐπέλθε νόμιον ποιεῖσθαι καὶ μῆτε κριῶν, μῆτε καμίαν ἐσθίειν;— Τί τῶν δεινῶν, τῶν χαλεπῶν.] Ἐξέρῃς εἰμαι σύνδεσ. τοῦ χωρίου, ἢ διαζευκτικῶς, οἷον, Τί τῶν δεινῶν ἢ τί τῶν χαλεπῶν, καθά καὶ ἀλλοχού (Ἄρχιδάμ.) εἴρηκεν, «Οὐδὲν γάρ εἰ, τι τῶν δεινῶν ἢ χαλεπῶν»: ἢ συμπλεκ. οἷον, Τί τῶν δεινῶν, καὶ χαλεπῶν, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις (ἐπεὶ Ἄντιδ.) «Τί τῶν δεινῶν οὐ συνίπαισι τῇ πολιτείᾳ καὶ τῶν μίγξιν κακῶν;» Τούτοις προσῆθη ὅτι καὶ Θεόπομπος, ὁ μαθητὴς Ἰσοκράτους, ἐν αἰὸς πολλὰ τοῦ διδασκάλου μιμήσασθαι, παραπλοσίως ἐξήρασε (παρ' Ἄθην. ς, σελ. 260), περὶ τῆς βδελυρίας τῶν Φαίλιπου φίλων τὸν λόγον ποιούμενος, «Τί γὰρ τῶν αἰσχρῶν ἢ δεινῶν αὐτοῖς οὐ προσῆν; ἢ τί τῶν καλῶν καὶ σπουδαίων οὐκ ἀπῆν, — Ἐν τοιαύτοις κακῶς εἰσὶν ἐμπεπλεγμένοι.] Κατὰ μέντοι διάχρισιν τὸ Ἐμπεπλεγμένοι, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν μηχαναῖς πλεκταῖς, οἷον διακτίσας, καὶ τοῖς τοιαύτοις, ἐμπλεκόμενοις ζώων, ὡς ἀποφυγεῖν μὴ δύνασθαι: ἢ ὅτιον ἐξ Αἰσχύλου (Περσ. διασ. 1. 01),

Εἰς ἀπέραντον δίκτυον ἄτας
Ἐμπλεγμένους' ἕσ' ἀντίας.

Ἔσως δὲ καὶ ἡ συνθεσις τὴν μεταφορὰν, ἐν τῇ εὐδαίετῳ, Ἐμπλέω (εἰ, καὶ αὐτὸ ἑλλειπτικῶν ἐν τοῦ, Ἐμμετῶν, γόρον ἐπέχει τοῦ μέσου, καθά καὶ παρα τοῖς ἀρχαίοις τὸ, Μεταβάλλω, καὶ ἄλλα πλεῖστα τῶν ῥημάτων) οἷον, Ἐμπλέω μὲ κακῶν ἀνθρώπων, ὅπερ Αἰσχύνος (περὶ παραπροσ. σελ. 48) «Συμπλέγωμαι . . . ἀνθρώπου γούτι καὶ πονηρῷ» εἴρηκε, τὸν Δημοσθένειον λέγον, οὐ πάντοι χωρὶς ὄν αὐτός.

ΣΕΑ. 142. Τὰς αὐτὰς πράξεις.] Πολλὰ τῶν ἀρχαίων ἐδόξασαν καὶ τινα τῶν ἀντιγρ. (ἐν αἷς καὶ τῶμα) ἔχουσι, τὰς αὐτὰς τάτας πράξεις. Ἡ δὲ Σπυράνιος ἐδοξασε, ἀκαρτέως τοπογράφ. τὰς πράξεις, μόνον.— Πάντα.] Ἐξ ἀντιγράφου τῶν πρὸ ἐμοῦ ἀντὶ τοῦ Πάντα. Ἐυδίχεται μόντοι τὴν ἀρχαίαν γραφὴν ὑπάρξει, πρὸς πάντος.— Τὰ πόλει.] Τὸ ἔμην, τὸ πόλει, ἀδυναστέρως μὲν, ἀστικωτέρως δὲ.— Ἀργύρια.] Ἀργύρου μίτταλλα, ὡς ἡμῖς δελαδῆ οἱ ἰθακτικὸι ἐὰ ἐν τῷ Ακυρίῳ ἐρεῖ. Κακῶς ἐν τῷ ἐμῷ φέρεται, Ἀργύρια.

ΣΕΑ. 143. Βελτίους.] Ἐκ διεκρήσεως Ο. ο. ἀντὶ τοῦ Βελτίους. Εἰ δὲ προικῆ τὸ συγκαρικῶν, γράφει καὶ, Αισπῶν, ἀντὶ τοῦ, Πολιτῶν.— Καὶ πολλὸ μᾶλλον.] Ἡ περιγραφτικῶν διὰς τὸν σύνδεσ. ἢ τρίποντας εἰς πρῶσιαν ἀναγνωστικῶν, Κατὰ πολλὸ μᾶλλον.— Τελευτήσαι.] Ὁ Οὐδύριος, ὅπερ ἠκολούθησαν καὶ οἱ πρὸ ἐμοῦ δύο, γράφειν παρακινῆ, Τελευτήσαι: οὐκ ἀναγκαίως ἐμὲ δεκτικῶν.— Τοῖς φίλοι μὲν τὸν δῆμον φάσκει σιν.] Τούτοις δημαγωγούς καὶ ῥήτορας λέγει: οὗς καὶ ὁ χαριστικῶς Ἀριστοφ. ἀνόπτων, παράγει τὸν κατὰ τῶντων Κλέωνος, τοπτοφῶν ὡς ἀντιδημαγωγῶν, καὶ πρὸς τὸν δῆμον, ἐρωτῶντα διὰ τί τόπτοται, ἀποκριθῆσαν (Ἰπ. 730)

Ὅτι φίλῳ σ', ὦ Ἄδῃ, ἐρωτῶς τ' εἰμὶ σῖς

Καὶ Δημοσθένης δὲ (κατὰ Ἀριστοφ. Α, σελ. 789) τοιαυτὰ τινα παράγει λέγοντα τοῦ δῆμου τῶν Ἀθηναίων τὸν εὐδὲν ἦσαν Κλέωνος βδελυρῶν Ἀριστοφάνειον, «Ἐγὼ μόνος ἐπὶ λοιπῶς» ὅλα: πάντες οὗτοι σικεῖσαι προεδίθεθαι ἢ παρ' ἐμοῖ (γρ. ἐμοῦ) μόνον εὐνοια λιπέα.— Τὰς φυγὰς.] Τούτοις φυγὰς ἀφαιρεθῆσαν ἀντὶ συγκαρικῶν.— Ἐπὶ τῶν τυράννων.] Κατ' ἐξοχὴν ὄδει τοῦς Πηλοπονησιακῶν λέγει.— Ἐξ ὧν ἐρ' ἐκατέρων κ.τ.λ.] Τὸ, Ἐξ ὧν, ἰσοδυναμῶν ἐστὶ διὰ τῷ, ὅπως. Ἐγράφη δὲ κατὰ χρονικὴν σημεσίαν Ἐρ' ἐκατέρων, (ἀντὶ τοῦ, Ἀρ' ἐκατέρων), ὡς καὶ γράφεται ἐν ταῖς σημεσίαισι τοῦ Οὐδύριου, καὶ γράφειν παρακινῆ ὁ Λαγίσιος.— Ἐκ τῶν πατρῶων ἐκπεποικῶτας.] Τῶν πατρῶων οὐσίαν ἀποβαλλόντας, καὶ πίνοντας γιγονό-

τας Ἐχρήσατο δὲ πρῶτος Ἡρόδ. (Γ, 14) τῇ λέξει, « Ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαίμωνων ἰκπεσῶν, - εἰς πτωχὴν ἀπίεται ». Σώζεσθαι δὲ τὴν τοιαύτην χρῆσιν τοῦ ῥήματος καὶ ἐν τῇ συνθεῖσι, ἐν τοῖς πρόσθεν (σλ.) ἀποχρῶντος εἰρήκαμεν.— Φθονοῦμεν.] Καταχρηστικῶς ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ, Νημεσιῶμεν. Κυρίως γὰρ τὸ μὲν Φθονεῖν λυπεῖσθαι ἔστιν ἐπὶ τοῖς ἀξίως εὐπραγοῦσι τὸ δὲ Νημεσιῶν, ἐπὶ τοῖς ἀναξίως.— Τὴν μὲν πολιν.] Προσέθηκα τὸν, Μὲν, ἀναγκασίον ὡς τυγχάνοντα, ἄλλως τε καὶ τῆς Ἰσοκράτειος τῶν λόγων ἰδέας οὐκ ἀλλότριον.— εἰς λυμπίεται καὶ δεσπολογεῖ κ.τ.λ.] Τούτων τὴν ἐξήγησιν ζήτην ἐν ταῖς Ἀριστοφάνους Σκηζῖ (655-724).— Ἐπικαρτείας] Τὰς ἀπὸ τοῦ φόρου ὀφειλάς καὶ τὰ κέρδη, ἅπερ Ἀρισφ. Φόρου γόνον, ἰνώμασι, καὶ Κερφῆνας, τοὺς καταβίοντας αὐτὸν δεμαγωγούς (Σφ. 1114),

Ἄλλα γὰρ κερφῆνας ἡμῖν εἰσὶν ἐγκαθήμενοι,
οὐκ ἔχοντες κέντρον εἰ μόνοντες ἡμῶν τοῦ φόρου
τὸν γόνον καταβίονσιν, οὐ ταλαιπωροῦμενοι.

Χαίρων.] Ἴσως ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, γραπτέον, Χαίρων.— Ἐκ ταπεινῶν εὐδαίμονας.] Ἐκ πανήτων πλεουσίων.— Τὴν ἀρχήν.] Τὴν κατὰ θάλατταν.— εἰς δὲ τὴν ἀκρόπολιν] Οὕτως τὸ ἰμὲν, εἰς, καθὰ καὶ ὁ προ ἰμοῦ, περιληφθῆς ἔκ τινος τῶν ἀρχαίων ἐκδοσιῶν. Ὁ δὲ Στίφρων, Οὐδαίριον πισθεῖς, Ἐς, γράφει, ἀττικουτέρας μὲν, εἰ χρεὶ περὶ τὴν τοῖς Ἀττικισαῖς, οὐ γὰρ μὲν κατὰ χρῆσιν Ἰσοκράτειον.— Ὀκτακισχίλια τάλαντα.] Μύρια εἶπεν ἀνωτέροι: παρ' ὧν ἐπιθὶ τὰ ἰκαῖ (σλ.) σημειωθέντα ἴσθι.

ΣΕΑ. 144. Διαξίνασι καὶ ὀρναιῶν πρὸς σφῶς αὐτούς] Διαγέσθαι καὶ ἀδύρασθαι πρὸς ἀλλήλους: ταῦτο γὰρ ἐνταῦθα δύνανται τὸ, Σφῶς αὐτοῖς πρὸς ἀμφοτέρω ἀναφερομένων, τὸ, τε Λιξιένας, καὶ τὸ ὀρναιῶν.— Εἰσφοράς.] Ἐκ δύο τῶν τοῦ Ἀγέρου ἀντιγρ. καὶ τοῦ τοῦ Ἄγγλου ἐκδοῖ: Συναφοράς: ἐν ἑτέρῳ δὲ, Συναφοράς. Τούτων τὴν γένεσιν ἔχει καὶ τὸ ἰμὲν, μετ' ἐπιτηραμμίνης, κατὰ τὸ μὲν τῆς λέξεως, τῆς προθέσεως, εἰς, οὕτως, ὡς' ἀπλοῦν εἶναι εἴτε εἰς τὸ, Εἰσφοράς, εἴτ' εἰς τὸ, Συναφοράς, κρούλατο τρέπιν ὁ γράψας, τὸ, Συναφοράς.— Τῶν καθ' ἡμέραν ἐκέρει.] Ἐκ τινος τῶν πρὸ ἰσοκ ἀντιγρ. καὶ διορθώσεως τοῦ Οὐδαίριου, ἀντὶ τοῦ ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγρ. καθὰ καὶ ἐν τῷ ἰμοῦ, φερομένου, Τῶν τῶν ἡμέραν ἐκέρει.— Βιόλονται σπανίζειν ἡμῶς.] Τούτο καὶ ὁ Κομικός παράγει τινὰ λέγοντα πρὸς τὸν δῆμον, τὰς ἀδελτερίαν ἀλέπτων τῶν Ἀθηναίων (Σφ. 700),

Ὅς τις πολλῶν ἀρχῶν πλείσων, ἀπὸ τοῦ Πέντα μίχας Σαρδεῦς,
οὐκ ἀπολαίεις, πλὴν τοῦθ', ὃ φέρεις, ἀκαρτεῖ καὶ τοῦθ' ἔριπαι
Ἐυαζῶσαι κατὰ μικρὸν αἶ, τοῦ ἔρη ἐνεχ', ὥσπερ ἄλευρον.
Βιόλονται γὰρ σε πένητ' εἶναι . . . . .

Ἰφ' αὐτοῖς διὰ τὴν ἐνδειαν κ.τ.λ.] Ἰπὸ τοῖς Ἐπίτοροι καὶ δεμαγωγούσι: ὅσοι γὰρ πλείον εἶσαι ἰσοκράτειον, τοσούτω πλείους ἐγίνοντο αἱ δίκαι, ἐξ ὧν ἔζων οἱ τοῦ δήμου πανήμονες, παρὶ ὧν καὶ ἀλλοχθῶ (Ἀριστοφ. κ') ἔφη, ὅτι ἐκλερούοντο πρὸ τῶν δικαστηρίων. Διὸ καὶ ὁ χριστάτης Ἀρισφ. κωνιδίσις παραβάλλει τὸν δῆμον καὶ τυρασευταῖς τοὺς δεμαγωγούς τε καὶ ῥήτορας: οὕτω γὰρ, ὅταν ἀνωτέρω ἀπελίπομεν παρατιθέμενοι πᾶ ἰκαῖναι, παραίνοι λίγων (Σφ. 703),

Βιόλονται γὰρ σε πένητ' εἶναι: καὶ τοῦθ', ὧν εὐνικ', ἐρῶ σοι:
Ἰνα γιγνώσκῃς τὸν τυρασευτὴν καθ', ὅταν εὐτός γ' ἐπιπέχῃ,
Ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν τιν' ἐπιβροῦδας, ἀγρίως αὐτοῖς ἐπιπέχῃς.

Οὐ γὰρ τοῦτο σκοποῦσιν, ἐξ ὅτου τρόπου τοῖς δεμασίσι τὸν βίον ἐκπορεύσων.] Ἐπεί, ὡς φησὶν ὁ αὐτὸς Ἀρισφ. (Σφ. 706),

Εἰ γὰρ εἰδούλωτο βίον πορίσαι τῷ δήμῳ, βράδιον ἦν αἶ.

Γένει' αἶ τῶν παρόντων κακῶν.] 'Αντ. (οἰλ.), Γενίεται τῆς παραχῆς ταύτης. — Διαίτημα μὲν . . . αὐτὰ πειραθῆναι.] Παρέλιπε ταῦτα πάντα ἐν τῷ 'Αντ. — Ὑμῶν.] Ὅστω καὶ τοῦμὲν, ὡς ὁ Οὐόλιμος πάλαι διώρθου, ἀντι τοῦ, 'Ἡμῖν. — 'Ἐπαναλλεῖν.] Ἐκ δευτέρου διηγήσασθαι. — 'Ἐσι δ' εἰ ἄν ἐπανορθώσασκεν τὰ τῆς πόλεως.] 'Αντ. Καὶ πῶς ἂν ἐπανορθώσασκεν τὰ τῆς πόλεως πράγματα. — Συμβούλους ποιήσασθε . . . βουλευθῆσκειν, καί.] Παρέλιπε ταῦτα πάντα ἐν τῷ 'Αντ. — φῦσαι μὲν οὐδὲς οὐδέτερον τούτων κ.τ.λ.] Οὐδὲς ἔστιν ἐκ φύσεως οὕτα δημοτικός, οὐτ' ὀλιγαρχικός, οὐτέστιν, οὐτε δημοκρατίας, οὐτ' ὀλιγαρχίας ἑρατός, ἀλλ' ἐν ἀποτίρῃ τῶν πολιτικῶν τούτων ἕκαστος τιμᾶται, ταύτων συνίσταται καὶ σωθῆσθαι βούλεται. ὅτι δ' οὕτως ἔστιν ὁ νόος τοῦ χωρίου, δῆλον ἐκ τοῦ Ἀκσίου, εἰς εὐ προδήλως παρῆλθεν. 'Ἰσοκράτης τὴν γνώμην, μικρὸν μεταποιήσας τὰ λέξεις: ταῦτα γὰρ ἐκείνός φησι (Δημ. καταλ. ἀπολογ. σελ. 114), « Πρῶτον μὲν εὖν ἀνθιμηθῆσαι χρῆ, διὰ οὐδὲς ἔστιν ἀνθρώπων φύσι οὕτα « ὀλιγαρχικός, οὐτε δημοκρατικός, ἀλλ' ἥτις ἂν ἐκάσῳ πολιτεία μὴ συμφέρῃ, ταύτων προθυμῶν μίττα μεθεσθῆναι ». — Καθεσθῆναι τὴν πολιτείαν.] Προσέθηκέ τινα τοῦτοις ἐν τῷ 'Αντ. (οἰλ.). — Διούτερον, ἦν . . . ἀπαῶν δ' ἔττους.] Παρέλιπται ταῦτα ἐν τῷ 'Αντ. — Αὐτοῦς αὐτονομίους . . . οὐτούς.] 'Ἐδοξέ μοι ὀβελίσαι τὸ πρῶτον, αὐτοῦς, διὰ τὸ προσωρῆς αἰκίς γὰρ οὐδὲν ἕτερον εἶναι τὴ διπλοεικασμένον ἡμαρτημένον τῶν πρῶτων δύο συλλαβῶν τοῦ, αὐτονομίους.

ΣΕΑ. 145. Τίς φρασηγίς.] Ὅστι γὰρ ἦσαν οἱ κλίμα τούς συμμάχους διασημολογηθέντες, καὶ πάντα τρέπον λυμαιομέναι. Διὸ καὶ 'Αριστ. σκέπτων αὐτῶν τὴν θεωροδοσίαν καὶ τὸ πρὸς τοὺς συμμάχους ἀπάνος, λέγει (Ἐρ. 669),

Κεῖθ' οὕτοι μὲν θεωροδοσῶνται κατὰ πεντάκοστα τάλαντα
ἀπὸ τῶν πόλεων, ἐπαπειλῶντες τοιαυτῶν, κἀναφροδοῦντες:
« Ἄδύστα τὴν φέρων, ἢ βροντήσας τὴν πόλιν ὑμῶν ἀνατρέψω ».

Ἡγήθη.] Ὅλα ἔρθεῖς ὁ Στίφανος, ὡς οὐδὲ τὸ ἔμην, καὶ ἑρατικῶν, 'Ἡγήθη. Ἐν δὲ τῷ 'Αντ. Πικρῆτος. — Καὶ τὰ ἡγεμονίαι, καὶ φῶς αὐτοῦς, ἰνδιδόσαν.] 'Αντ. « Καὶ τῆς δυνα- « ρτίας καὶ τῆς ἡγεμονίας παραδοῖσασκεν ». — Ἦν εὖν ἑμμανῆτα . . . 'Ἐλλῆνας ἀπαντας.] Πικρῶν τῆς μὲν ταῖς λέξιν ταῦτα ἐν τῷ 'Αντ. — Ὀκασίους.] Ὁδὲ τομῆσι τῶν. Ἐν δὲ τῷ Ἄντ. Ὀμνοσῶσθε. — 'Ἐραδρεύουσαν τὴν ἡμαρτηρὴν πόλιν.] 'Αντ. Τὴν δύναμιν τὴν ἡμαρτηρὴν ἐραδρεύουσαν. Σημῆναι δὲ τὸ 'Ἐραδρεύουσα, ἐπικαλιζόμεναι καὶ ἐπιτηροῦσαν. Ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς ἀγῶσι γυμνασίου, ἐν οἷς δύοῖν ἀθλητῶν παλαιόντων, ἐπακῶν τῆς τρίτου, ἐξῆθεν, παρῆλθεν ἑκείνους εἰς τὸ ἀγωνίσασθαι τῷ νεώτερον: καὶ ἐκάλειτο ὁ τῆς τῆς, 'Ἐραδρος Διορ- θούσθων ἐν παρῶν δ, τοῦ 'Αριστοφάνου: (Βατρ. 792) Σχολιαστῆς, καὶ ὁ τοῦ Σφοραλίου (Ἄλιαντ. 610), ἐν οἷς φησιν, « Ἐραδρος δὲ ἔστιν ἐν τοῖς ἀγῶσι ὁ ΜΗ ΠΑΛΑΙΟΜΕΝΟΣ, εἰς « τὸ ἀγωνίσασθαι τοῖς νεώτερον: » αἰεὶς γὰρ τὴν γραφὴν οὕτως ἐσχηκίαι τὸ πάλαι . . . ὁ ΜΗΝ ΠΑΛΑΙΟΝ ἈΛΛΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΟΜΕΝΟΣ (ἢ ΠΑΡΑΚΑΘΗΜΕΝΟΣ) εἰς τὸ κ.τ.λ. λέγει καὶ ὁ τὸν Πίνδαρον (Νεμ. Δ, 155) σχολιαστῆς « Ἐραδρος εὖν τοῖς ἔχθροις, ὁ ἐπικαλιζο- « νος τοῖς ἔχθροις, ὁ ἐραδρεύων καὶ ἐπιτηρῶν. Ἀθλητικῶν δὲ τὸ νόημα. — Τούτων τῶν ἀδι- κημάτων.] 'Αντ. λείπει ἢ ἀντωνυμία. — Ἦν τε ἐπιτηροῦσαν.] 'Αντ. Ἐάν τε ἐπιτηροῦσαν. — Ἄπαντες.] 'Αντ. Πάντες. — Ἰεσιτίας.] Προεῖλκεν τὴν ἐκ τοῦ 'Αντ. γραφὴν τῆς παρ' ἀπαντι ἐνταῦθα φερομένης, Ἰεσιτίας. Διαφέρουσι δὲ αἱ λέξεις τῷ τὸν μὲν Ἰεσιτίαν τὴν δέχον ση- μαινῆναι, ἦν ἐπισημῆναι οἱ ἐπισημῆναι: Ἰεσιτίαν δὲ καλιῆσθαι (ὡς φησιν Ἄρποκρατ.), κλιῆσθαι εἰς αἰεὶς ἐπισημῆναι. Κατέλθεν δὲ ταύτην ἐν παῖς χερσὶν οἱ ἐπισημῆναι εἰς τὸ ἐπισημῆναι τῶν φαινεσθαι, ἢ δῆλον ἐκ τοῦ Κομικῶ (Πλούτ. 382),

Ὁρῶ τιν' ἐπὶ τοῦ βήματος καθευθόμενον

Ἰκετηρίαν ἔχοντα, μετὰ τῶν παιδίων,
καὶ τῆς γυναικὸς . . . . .

ὅπου ὁ σχολιαστὴς ἐξηγουμένους φησίν, « Ἰκετηρία ἐστὶ κλάδος ἐλαίας ἐρίως πεπλεγμένος (ἰσ. πα-
• ριπεπλεγμένος) : εἰ γὰρ ἰκετεύοντες ἐλαίας καταΐχον κλάδον». Καὶ ἐν τούτῳ οὖν τῷ χωρίῳ
Ἰσοκράτους γραπτέον, Ἰκεσία, ἢ Ἰκετίασ (παρὰ τὸ Ἰκεταῖον).— Ἄλλῃ.] Ἄντ. Ἄλλῃ καί.—
Τοῦς ἐτοίμους συναγωνιζομένους.] Ἐν τῇ περὶ τῆς Ἀντιδόσ. Τοῦς ἐτοίμους καὶ προθύμους συ-
ναγωνιζομένους. Ἡμαρτηθεὶς δ' εἰκὸς ἐν ἑατέρῳ τῷ, συναγωνιζομένους : ὄφρατα γὰρ εἶναι,
• συναγωνιζομένους.— Ποία γὰρ πόλις, ἢ τίς ἀνθρώπων.] Ὁμοῦ γράφειν οὐκ ὀκνηκα ἐκ τοῦ
Ἄντ. ἀντὶ τοῦ Ποία γὰρ ἢ πόλις, ἢ τίς ἀνθρώπων, μετὰ διπλοῦ τοῦ διαζευκτικῆς : διὰ τὸ
δεύτερον περυσικόν. Τούτου γὰρ μὴ ὄντος, καλῶς ἀν εἶχεν ὁ διπλασιασμὸς τοῦ συνδέσμου, εἶναι,
εἰ ἔλεγε, Ποία γὰρ ἢ πόλις, ἢ κόμμα, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ (Πανηγυρικ. ν') εἶρηκε, « Τίς γὰρ
• ὄστις ἢ νέος, ἢ παλαιός, » καὶ πάλιν (Εὐαγορ. ιζ) « Τίς ἀν ἢ ἤνθρωπος, ἢ ποιητής ».— Ἐπι-
θυμηταί.] Ἄντ. Ἐθελήσαι.— Καὶ βουλομένους.] Ἄντ. διχὰ τοῦ συνδέσ.— Ἦσαν δὲ χρῆ
προσδοκῆν.] Ἰσ. Ἦσαν δ' οὐ χρῆ προσδοκῆν, μετ' ἀρνήσεως.— Εὐνοίας.] Ἄντ. Εὐνοίας
ἡμῖν.— Ἦσαν δὲ πλεῖστον εἰσφύσεσθαι εἰς τὴν πόλιν.] Παρέλιπον τὸν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, Καί,
• σύνδεσ. τὸν μετὰ τὸ εἰσφύσεσθαι, λαίποντα ἄλλως καὶ ἐν τῷ Ἄντ. ὅπου καὶ τῇ τάξει πα-
ρῆλλαξιμένως γράφεται, Ἦσαν δὲ πλεῖστον εἰς τὴν πόλιν εἰσφύσεσθαι.— Τσοῦτων καὶ τελο-
• κούτων.] Ἄντ. ἀνεραρμμένους, Τελικούτων καὶ τσοῦτων.— Σωτήρας.] Ἐξ ἑτέρων ἀναμφι-
θόλου διαρθρώσεως, ἦν παρελίκεσ καὶ ὁ πρὸ ἡμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Σωτηρίας. Ἄλλοι δὲ τούτο καὶ
ἐκ τοῦ Πανηγ. (κβ').— Ἐπ' ἀρετῇ.] Τὸ ἡμῖν καθὰ καὶ αἰ πρὸ τοῦ Οὐλοφίου ἐπέδοσε, Ἐν
ἀρετῇ.— Πάντων. Ἄντ. Τούτων.

ΣΕΑ. 146. Τὴν Ἠγεμονίαν.] Ἄντ. Τῇ πόλει τὴν ἡγεμονίαν.— Εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον.]
Ἄντ. Εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον.— Ἀπάσης.] Ἄντ. Πάσης.— Ἀναλογι-
• σκόμενος — Τὰς ἀπ' αὐτῶν γεννησομένους.] Ἄντ. Τὰς : ἐξ αὐτῶν γεννησομένους.— Τὴν Ἀκκεδαί-
• μονίαν βασιλείαν.] Ἄντ. Τὰς : ἐν Ἀκκεδαίμον βασιλείας.— Καίτοις.] Τούτις, τοῖς Ἀκκε-
• δαιμονίῳ βασιλείαι. Προσσηπικεύεται δὲ ἐκ τοῦ προηγουμένου, τὴν Ἀκκεδαίμονίαν βασι-
• λείαν.— Ἰδιεὶν μὲν ἦσαν.] Λαίπει ὁ σύνδεσ. ἐν τῷ περὶ τῆς Ἄντιδ.— Τσοῦτων δὲ μακαρι-
• στέροις.] Ὁμοῦ ὁ Ἀγίλιος ἐπέδοξ. καὶ ὁ Ἀγίλιος, ἐξ Οὐλοφίου παρελιφότες : Στίφανος δὲ καὶ
Ἀδγῆρος ἐξ ἀρχαιοτέρως ἐπέδοξ. Τσοῦτων δὲ μακαριώτεροι : ἐν τῷ ἡμῶ, Τσοῦτων δὲ μακι-
• ριστέροις : Ἄντ. Τσοῦτων δὲ μακαριώτεροι.— Κατιχόντων.] Ἄντ. Καταχόντων.— Συμπε-
• λτισσομένους.] Ἄντ. Πολιτισσομένους.— Αἰτικόντων.] Ἄντ. Αἰσιπέτων.— Ἀποβαλλόντων.] Ἄντ.
Ἀποβαλλόντων.— Ἐν τοῖς τούτοις πράγμασι ἡμῶς ταχέειν.] Ἄντ. Ἐν τοῖς πράγμασιν ἡμῶν
• ταχέειν.— Τῆς τοιαύτης τιμῆς.] Ἄντ. Τῆς τιμῆς ταύτης.— Αὐτοῖς αἰτίαν γενέσεσθαι.] Ἐπι-
• φα θαρρήδων εἰς τὸ, Γενέσεσθαι, τὸ παρ' ἅπασιν ἡμαρτημένον Γενέσθαι. Ἄλλοι δὲ καὶ ἐκ τοῦ
Ἄντ. ὅπου φέρεται, Αἰτίαν αὐτοῖς ἔσεσθαι.— Παντοδαπῶν.] Ἄντ. Καλῶν.— Ταύτων.] Ἄντ.
• Ταύτων εἰπέειν.— Τὸ μῆκος τοῦ λόγου, καὶ τὸ πλῆθος κ.τ.λ.] Καλῶς ὤδε τὸ ἡμῶν ἀντίγραφον,
καθὰ καὶ τινα πρὸ ἡμοῦ, ἀνεραρμμένη τῇ τάξει, Τὸ πλῆθος τοῦ λόγου, καὶ τὸ μῆκος, κ.τ.λ.
• τοιαῦτα λέγειν.] Ἄντ. Τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν.— Πόλλῃ.] Ἄντ. Πόλύ.

ΕΥΑΓΟΡΟΥ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

ΟΥΤΟΣ ἴσιν Εὐαγόρας, πατὴρ Νικοκλέους, Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ τέρκινος : ὃν φησὶν
Ἀριστοτέλης (Πολιτικ. Ε, ε), ὑπὸ τοῦ εὐνοῦχοῦ ἀποθανῖν, εἴτε τούτων λέγειν τὸν Εὐαγόραν, εἴτε
τὸν ἕτερον, τὸρακῆσον κάκεινον Κύπρου. Ἐχει γὰρ, ὡς εἶρηκεν (σελ.), πολλὰς τὰς ἀμφισβη-

ιταίς ἢ τῶν Κυπρίων βασιλέων ἱστορία. Ἦν δὲ, ὡς ἐν τῷ ἐγκομιμῷ δηλοῦται, καὶ ἐπὶ οἱ Σικελιώτικες ἀποθεοὶ (ΙΔ, Λ΄), ἀπόγονος τῶν κτισάντων Σαλαμίνα: περιουγῶς δ' ἐν τῇ ἐμπροσθεν χρόνος διὰ τινος γένους, καὶ μετὰ ταῦτα καταβῶν μετ' ὀλίγων, τὸν μὲν δυναστεύοντα τῆς πόλεως 'Αδδόμενα τὸν Τύριον ἐξέβαλε, φιλὸν ὄντα τοῦ Περσῶν βασιλέως, αὐτὸς δὲ, τὴν πόλιν κατασχὼν, ἰσοκλιθεὶς ἐστὶ δευτέρῳ τῆς ΛΖ' Ὀλυμπιάδος, ἄπειρ συμβαίνει τῷ πρῶτῳ καὶ τεσσακροσθῆ τῆς ἡλικίας Ἰσοκράτους. Εἰ οὖν, ὡσπερ εἰκάξει Αὐγῆρος, ἔγραψε τὸν πρῶτον λόγον Ἰσοκράτης, ἐστὶ γεγονώς δύο πρὸς τοὺς ἐξήκοντα, συμπεριλαμβάνει τὸν Εὐαγόραν ἑστακκίδεκα ἐστὶ βασιλευσάτι Σαλαμίνας.

ΣΕΑ. 148. Τριερῶν ἀμίλλαις.] Ἔθος ἔναι καὶ τριήρεσιν ἀμιλλᾶσθαι διαπλέοντας, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἐπιταφίους ἀγῶσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑορταῖς, οἷον τοῖς Παναθηναίαις, ἢ ἄλλοις καὶ ἐκ τοῦ Λυσίου (Ἄπολογ. δωροδοκ. σελ. 700): καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη τριερῶν ἀμίλλα ἀνάλογον τῇ παρὰ τοῖς ἑνωτοῖς μάλιστα θεορῷ γενομένῃ λήθειαν ἀμίλλῃ, ἣν ἐκείνη Ῥηγάτταν (Regatta) καλεῖται. — Καταλείψουσιν.] Ἐξ ἑτέρων διερωθήσεως, παρίστανται ἐπὶ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ, Καταλείψουσιν. — Ἀγῶνας.] Σημειοῦσθε, τὸ, Ἀγῶνας, ἀντὶ τοῦ μᾶλλον ἐν χρήσει, Ἀγῶνας: ἄλλως τε καὶ διὰ τὴν Ἀρποκρατ. ἐς τοῦτο μὲν παρέδραμα, τὸ δ' Ἀγωνίαν, ἀντὶ τοῦ, Ἀγωνίζεσθαι, ὡς Ἰσοκράτους χρῆσαί μιν ἐν τῷ Πανηγυρ. καὶ ἐν τῷ Περὶ τῆς ἀντιδ. παραδίδοικαι, κῆπερ ἐν οὐδετέρῳ τῶν λόγων τούτων οὐδ' ὀλίγως τῆς λέξεως. Ἐχρήσατο δὲ καὶ ὁ τὸν ἐξ Ἀριστοτέλους ψευδῶς ἀναφερόμενος Ἐρωτικὸν (σελ. 1403) γράψας, ὅς Ἀνδρότιον εἶναι ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς οὐκ ἀπεικόντως ὑπέκλιπται, τῷ, Ἀγωνίᾳ, ἀντὶ τοῦ, Ἀγῶν. Οἶδε τὴν λέξιν καὶ ἡ συνήθεια, ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν ταύτωσιν ἐπὶ τοῦ τελευταίου ἀγῶνος, ἐν ἡ φύσιν ἀγωνίζεται πρὸς τὸν θάνατον, ἐφ' οὗ τέτακται καὶ τὸ Γαλατικὸν Agonie. — Τὰς δυνάμεις αὐτῶν.] Ἐν τῷ ἐμῷ, καθὰ καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιότεροις ἐκδόσεσιν, μεταδιδιπλῶ τοῦ ἄρθρου, τὰς δυνάμεις τὰς αὐτῶν, ὃ καὶ μᾶλλον συνήθης Ἰσοκράτι. — Τὰ τῶν ἄλλων.] Ἐν ἑσπασί γράφεται, τὰ τῶν πολλῶν, ἀν' οὗ οἱ πλείους τῶν μετὰ τὸν Οὐδῶφιον, ἐκείνου διερωθήσαντες, παρίστανται. τὰ τῶν παλαιῶν: ἀλλ' ἐπὶ περὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἡλικίας τῶν τ' ἰσπανούτων καὶ τῶν ἀκουστικῶν, γενομένων ἐστὶν ὁ λόγος, ἢ ἄλλοις καὶ ἐκ τοῦ προσεγγῶς ἰσπανομένου, Ἐν εἰδοσὶ ποιούμενοι τοὺς λόγους, οὐδετέρῳ τῶν γραφῶν ἀρμῶσιν ἐν ἐναυθῶν. Διὸ καὶ περιέσταν γράφειν, τὰ τῶν ἄλλων, ἀκουσθήσεως τῷ ἀρχαίῳ Λατίνῳ μεταφρασθῆ: οὕτως γὰρ ἐρμηνεύεται, Aliorum facta, δηλῶς ἐστὶν ἡ ἀντιγράφου ὅπως ἔχοντι ἐναυθῶν, ἢ γινῶν διερωθῶσας οὐκ ἀπεικόντως. — Ταῖς ἀλλοθείαις.] Ἐπιθετὰ τὰ περὶ τῆς καταπληθυντικῆς ἀριθμῶν χρήσεως τοῦ ὀνόματος ἄλλοθεν (Περὶδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. 369) σημειωθέντα μετὰ — Καὶ τοὺς ἐπίκεινα.] Οὕτως ἐν τῷ ἐμῷ, καὶ τινι τῶν πρὸ ἐμοῦ: εἰ λοιποὶ, τοὺς τ' ἐπίκεινα. Λέγει δὲ τοὺς πρὸ τῶν Τρωικῶν γενομένους, οἷον Ἡρακλέα, Θησέα, καὶ τοὺς τοιαύτους. — Ἰσπανομένους.] Διὸ ὀνομαζόμενοι ἰσπανομένους. — Τραγωδομένους.] Ἐν δὲ ἰσπανομένους: ἐπὶ καὶ ἡ Τραγωδία παρὰ τὸ ἄδω, γίνονται: ἦδοντο γὰρ τὰ πλείστα ἐν αὐτῇ. Διὸ καὶ ἡ συνήθεια, καταχρησαμένα ἀπ' αὐτῶν ἦδη τῶν Βυ'αντινῶν συγγραφέων, Τραγωδῶν, ἢ Τραγωδοῦν, λίγαι τὸ ἄδω, καὶ Τραγοῦδιον, ἢ Τραγοῦδιστον, τῶν ἰδιῶν: καὶ παρεμίων οὐκ ἄχρηστον ἐπλάσε τὴν,

ὅς ἐν' ἐξῆς τοῦ χερσὶ πολλὰ τραγῳδία ἔχειται,

ἐπὶ τῶν εἰσῆ καὶ ἀλογίως κρινόντων, ἄπειρ ἂν αὐτοὶ πράττοντες πολλῶ χεῖρον καὶ καταδεικνύοντο ἔπραξαν.

ΣΕΑ. 149. Ἦ τι τούτων . . . ἀποδέχεσθαι.] Ἦ ἀποδέχεσθαι, τούτῃσιν ἀρμῶσιν ἀκούειν. πράξιν τινα καλῶν τῶν κατ' αὐτοὺς γεγονόντων καὶ ἐπιγεγενησάντων αὐτοὺς. Δύο τῶν τοῦ Αὐγῆρος ἀντιγρ. ἀντὶ τοῦ, Ἀποδέχεσθαι, ἔχουσιν, Ἀπακάνου-ται: ἐν τῷ ἐμῷ δὲ, ὃ καὶ μᾶλλον ἂν τις θαυμάσιον, ἐξεμῶν τῷ, Ἀποδέχεσθαι, ἐπιγράφεται ὡς διερωθῶσι τῶν, Ἀπακάνου-ται. Τί δ' ἠδουάλοτο κτεῖν ἢ λέγειν ὁ τὴν ἀλογον ταύτην γράψας διερωθῶσι, εὐδ' ἂν αὐτὸς ὁ Κάλχης μακροθεῖται. — Ἄλλως τε καὶ ἐπιθετὰ τὰς.] Οὕτως ἔγραψα δι' ἄπειρ ἐν τοῖς πρῶτον (σελ. καὶ)

ἄδικα, ἀντὶ τοῦ, ἄλλως τε ἀπειθῆ καὶ τῆς. — Πολλοὶ δέδονται κόσμοι.] Συγκεκριμέναι πλειοναχῶς κοσμοὶ τὰ λαβόμενα. — Ταταγμένοι.] Τοῖς ἐν κλειῖνι χρήσει, ἃ μὲν ὀλίγον, Πολιτικά ὀνόματα καλεῖται. — Τὰ μὲν ξένος, τὰ δὲ κινεῖς.] Ἔνα μὲν ὄνομα τὰ ἐφ' ἑτέρας γλώσσας ἢ διαλεκτοῦ: κινὰ δὲ, τὰ ἐφ' ἑτέρας τασοῦμενα σημασίας τῆς ἐφ' ἧς τῆς ἐτίτακτο, ἢ καὶ ἀνέλογον τοῖς ταταγμένοις πλαττόμενα. Λέγοντο δ' ἂν εἴη καθ' ἕτερον τρόπον κινὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα. εἰ γὰρ τις τοῖς μῦκται ἐν χρήσει ὀνόμασι χρῆσθῃ, οὐκ ἂν ἀπαικωτῶς κάκεινον κινεῖς ὄνομασι χρῆσθαι φησικαν εἰ ἀκούοντες. — Τῶν ὀνομάτων τοῖς πολιτικοῖς.] Οἷς ἐν τῇ πόλει χρῶνται, ἢ ἅπαν οἱ πολῖται γνωρίζουσι: εἰς δὲ ταῦτα τὰ πρὸ μικροῦ Ταταγμένα κληθέντα τῷ ῥήτορι. — Ἐνθυμημάτων.] Ἐνθυμηματικὰ τοῖς ῥήτορι λέγεται (ἀντιδιακλιμένως πρὸς τὰ ὀνόματα) ἃ συλλογισμούς καλοῦσιν εἰ διαλεκτικοί. — Τοῖς περὶ αὐτὰς τὰς πράξεις.] Τοῖς μὴ πόρρωθεν καὶ πανταχόθεν λαμβανόμενοις, ἀλλ' ἐγγύς οὖσι τῶν πράξεων, ὡς φησιν Ἄριστος. (Ῥητορικ. Β, κβ'). — Οἱ δὲ οὐδένος τούτων κοινωνοῦσιν.] Οἱ δὲ καταλογαθῆν γράφοντας οὕτω μίτρον, οὕτω ῥυθμοῦ κοινωνοῦσι. Καὶ τὸ μὲν περὶ μίτρον ἀληθῆς οὐχ ὁμοῦτως δὲ καὶ τὸ περὶ ῥυθμῶν. Περφροντικαί: γὰρ καὶ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν λογογράφων εἰ δόκιμοι ἐπεὶ τί φησικαν ἂν τις ἕτερον εἶναι τὸ κολοῦν τὴν ἀκρίαν ἐν πολλοῖς τῶν Ἰσοκράτους καὶ Πλάτωνος, ἐν οἷς οὐδὲν εἶχε σικρὸν τὰ ἐνθυμηματικά, ἢ τὸ ἐν ῥυθμῷ λέγεσθαι: Ἀπέδειξε δὲ τοῦτο διὰ μακρῶν Διονύσιος ὁ Ἄλικ. καὶ ὁ ἐφ' ἡμῶν περὶ ῥυθμοῦ γραφῆς ἀνάνομος ἄγγελος. Λίγη δὲ καὶ Ἄριστος. (Ῥητορικ. Γ, α), εἶη καὶ « Περὶ τῆν Ῥητορικὴν ἐστὶ τὸ τοσούτον, ὅσπερ, καὶ περὶ τὴν Παιδικὴν . . . ἐστὶ δὲ αὐτὰ μὲν ἐν τῇ φωνῇ πῶς αὐτὴ δεῖ χρῆσθαι πρὸς ἕκαστον πάθος, εἰς « πῶτα μεγάλη, καὶ πῶτα μικρὰ, καὶ πῶτα μέση: καὶ πῶς τοῖς τόνοις, εἰς ὅξαι, καὶ βαρεῖα « καὶ μέση, καὶ ῥυθμῶς τισὶ πρὸς ἕκαστα. Τρία γὰρ ἐστὶ, περὶ ὧν σκοποῦσι ταῦτα δ' ἐστὶ μέ- « γηθος, ἁρμονία, ῥυθμός ». — Ἦν γὰρ τις τῶν ποιημάτων κ.τ.λ.] Διὸ καὶ Ἄρισ. (Ῥητορικ. Γ, α) φησιν, « Ἐπεὶ δ' εἰ ποιηταί, λέγοντες αὐτὰ, διὰ τὴν λατὴν εἰδοῦν περιερασθαι τήνδε « τὴν δόξαν, διὰ τοῦτο ποιητικῶ πρώτα ἰγνέτω ἡ λέξις, εἰς ἡ Γοργίου κ.τ.λ. » Πρὸ αὐτοῦ δὲ καὶ Πλάτων (Πολιτ. Ι, σελ. 601) εἰρκαί τὸν ποιητὴν πολλὰκις διὰ τὸ μίτρον μάλιστα εὐδοκιμεῖν καὶ οὐ διὰ τὴν δεικτικὴν. « Ἐάν τε περὶ σκοποτομίας τι λέγα ἐν μίτρον καὶ ῥυ- « θμῷ καὶ ἁρμονίᾳ, εὐ δοκοῖν λέγεσθαι, εἰάν τε περὶ φρασηγίας. εἰάν τε περὶ ἄλλου οὐσοῦσι: « οὕτω φησικα αὐτὰ ταῦτα μεγάλῃν τινὰ κέλευσιν εἶχε. Ἐπεὶ γυμνοθῆντα γὰ τῶν τῆς μουσικῆς « χροματίων τὰ τῶν ποιητῶν, αὐτὰ ἐφ' αὐτῶν λεγόμενα, οὐκί σι εἰδέναι οἷα φαίνεται. . . « εἶσαι τοῖς τῶν ἑρσιῶν προσωπίαι, καλῶν δὲ μὲ, εἰα γησικα ἰδεῖν, ὅταν αὐτὰ τὸ ἀνθος « προλήπῃ ». — Περὶ τῆς φήσεως.] Περὶ τῆς γενέσεως. — Τῶν ἄλλων ἕνεκα.] Τῶν μὴ ἐπισημασμένων χρίων.

ΣΕΛ. 150. Ἐπερὶβλεπεν.] Τῷ μὲν δοκοῖν ἀπολύτως καὶ ἀμεταβλάτως τῇ λέξει, τῇ δὲ ἀληθείᾳ, ἡλλεικτικῶς τοῦ, Πῶσον ἀνθρωπίνην βοῦθειαν, ἢ τινὲς τοσούτου. — Ἀπάντων.] Ἐν ἄλλοις, ὡς καὶ ἐν τῷ ἡμῶ, Πάντων, διεσυλλάβως. — Ἰερὸν ἐν Αἰγίνῃ κατασχέσαντο.] Το καὶ Αἰάκων, παρὰ τὸν ἥρωα, καλούμενον: περὶ οὗ ἐπιθὶ τὸν Παιονικίαν. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ἡ ἰορτὰ τῆν ἕτην Αἰάκῃ, καὶ ὁ ἄγων ἐν ἡγωνίζοντο, πλοθοντικῶς: καὶ οὐδατέρως, Αἰάκικα. — Τούτου δὲ παιδὶς κ.τ.λ.] Ἡ ἀπύθωσις πρὸς τῷ ἀνωτέρω, τοῦτο μὲν γὰρ Αἰάκως, ὅσπερ ἂν εἰ διγα, τοῦτο δὲ, τῶν αὐτῶν παιδῶν, Ταλεμῆνος καὶ Πυλέως, ὁ μὲν ἕτερος κ.τ.λ. — Καὶ μόνου τούτου . . . ἐν τοῖς γάμοις κ.τ.λ.] Καὶ μὲν καὶ ἐν τοῖς τοῦ Κάδμου γάμοις ἕτα τὰς Μούσας καὶ τὰς Χάριτας, αὐτοῦ κυβερτῶντες Ἀπόλλωνος, παραδίδεται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (Θαογ. στ. 15—18, καὶ Διοδ. Σικελ. Ε, μβ'). — Γενόμενος.] Οὕτω γραφῆσι δεῖν ἔργων ἀκλειυθίας Οὐλοφίω, ἢ συνάδει: καὶ τὸ ἑμὸν, ἀντὶ τοῦ παρὰ τῷ Στεφανῶ τὸ καὶ τῷ Λαγίῳ, Γενόμενος. Ἐκατέρωθεν.] Ἐκ τῶν ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων. — Κατακίτων.] Κακῶς: τὸ ἑμὸν, καθὰ καὶ τὰ πρὸ ἡμῶ, Κατωκίτων: ἢ δὲ διόρθωσις Οὐλοφίω. — Γενόμενος.] Οὕτω γέρεται ὀρθῶς ἐν τῷ ἡμῶ, καθὰ καὶ παρὰ τῷ Οὐλοφίω, ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ Στεφανῶ ἐκδοῖσι καὶ ἄλλοις, Γενόμενος.

ΣΕΛ. 151. Ἀσφαλῶς καταλίσθαι τὰ περὶ αὐτόν.] Οὐκ ἐρῶσθαι τὸ χωρίον, δὴλον καὶ ἐκ τοῦ Θεοκυριῦ τοῦ Στεφάνου (Τομ. Β, σελ. 150α), ἐν ᾧ τούτω μόνῃ τῷ χωρίῳ παραδεί-

πρακτι χρήται τοῦ κατατιθεσθαι ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ καθιστάειν. Γράφα τούτων αἱ ἑλληνίζοντες βούλει, ΑΣΦΑΛΕΣΤΑΤΑ ΘΕΣΘΑΙ, ἢ ΑΣΦΑΛΩΣ ΚΑΤΑΣΤΗΣΑΙ, ἀντὶ τοῦ, ΑΣΦΑΛΩΣ ΚΑΤΑΘΕΣΘΑΙ: ἐρεῖ γὰρ καὶ μετ' ὀλίγου, « Τὸ σῶμα ἐπ' ἀσφαλείᾳ καταστήσας ». Ἄλλαχού δὲ (σαλ.) ἀμφοτέραις ἐχρήσατο τῆς ἰδέας τῆς λέξεως παραλλήλως, « Καὶ τὸν βίον τὸν ἡμῶν « τερὸν αὐτῶν ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΣΕΤΕ. Ἐρεῖ δὲ δικαῶν νοῦν ἔχοντων περὶ τῶν « ἄλλοτριῶν τὰ δίκαια ψυφίζομένους, ἅμα καὶ τὰ σφέτερά αὐτῶν ΕΥ ΤΙΘΕΣΘΑΙ. » Εἶπε δὲ περὶ τῶν μουσερ. σαλ. 70) καὶ Ἀνδοκίδης, « Τὰς γενομένας διαφορὰς πρὸς ἀλλήλους « ΘΕΣΘΑΙ ΚΑΛΩΣ ». — Ἐξισοβαρῶσαι.] Βάρβαρον ἀνθ' Ἑλληνικῆς ἐποίησε, καὶ αὐτῶν τῶν κατοικοῦντων Ἑλλήνων τὰ ἦθη τῆ πρὸς τοὺς βαρβάρους ἐπιμύξα εἰς τὸ ἄγιον καὶ ἅμικτον τελείως μετατρέσκει: τοιαῦτα γὰρ ἀπεργάζεται ἢ μετὰ βαρβάρων ἀναστροφῆ καὶ συμβίωσις. Διὸ καὶ ὁ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ Τυνδάρεω πρὸς Μινύεον, ἀπὸ τοῦ περὶ Τροίαν ἐπανιόντα πολέμου, λέγει (Ὀρέσ. 485),

Βεβαρβάρωσαι, χρόνιος ὢν ἐν βαρβάρει.

[Ἀφίμ.] Ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, ἐφ' ἧς τίταχα καὶ ἡ συνθήκη τὸ, Ἀφίμω: τὸ γὰρ, ἴμω, παρὰ τὸ θεματικώτερον, ἴω, παράγειται. Καὶ ἐρεῖν ἢ παρ' ἡμῶν ἐπίθεσις τοῦ ν ἀνάλογον τῆ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐν τῷ, Πίω, Πίνω, καὶ ἐν τῷ, Τίω, Τίνω. — Τοῖς τελικοῦσι.] Τοῖς τοιαύτην ἑλικίαν ἔχουσι, τοῖς ποιοῖ διχλήνοσι. Ἐμμιμῶσατο δὲ καὶ τὸδε τὸ χωρίον, καθὰ καὶ ἕτερα πλείερα τῶν Ἰσοβαρῶσε. ὁ μικτότερος αὐτοῦ Ἀνδροτίου, ὁ πὺν εἰς Δημοσθένην ἀναφερόμενον Ἐρωτικὸν (σαλ. 1403) γράφει, « Ἐγὼ μὲν δὲ . . . τοῖς τελικοῦσι μάλιστα καθέκειν, κάλλος « μὲν ἐπὶ τῆς βίβως, σφραγίσουσι δ' ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἀνδρῶν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων τούτων ». — Ἐκρατίστουσαν.] Κρατίτων ἐγένετο, ὑπερβάλλετο. — Ἐξ ὧν δὲ εἶδεν τ' ἦν . . . Εὐαγόρων διαφύλαξεν.] Ἀντὶ τῆς παρὰ τοῖς πλείεσι γραφῆς, Εὐαγόρων, δύο τῶν τοῦ Αὐγ. ἀντιγράφων. ἔχει, κατα δοτικῆν, Εὐαγόρη: τὸ δὲ τοῦ Ἀγίου κατ' ἀνακρίτικην, Εὐαγόρας, ὃ συνῆδει καὶ τὸ ἑμὸν, ἐν ᾧ φέρεται εὐσεβῶς γεγραμμένον μετ' ἐπιδιορθώσεως, Εὐαγόρων. Κατὰ τῆς διαφορῆς: τοῖνον ταύτης γραφῆς, ἄλλοι ἄλλως ἐξηγήσαντο τὸ χωρίον, ἅπαντες ἐμοὶ δοκεῖν ἐφωσμέναι τῆς διακείας τοῦ ῥήτορος. Μόνον γὰρ τὴν κατ' αἰτιατικῆν γραφὴν (ἦν αἱ πλείεσι ἐρούλαζον) ὀρθῶς ἠγώμηναι, τοιοῦτον εἶναι ταύτης ὑπολαμβάνειν τὸν νοῦν, τοιοῦτον ἐφρόνησαν ὁ δίκαιον τοῦ εὐσεβοῦς καὶ ἀνελατῆτος κατατιθεῖν Εὐαγόρων τὴν βασιλείαν, ὥστε τὰ μὲν ἐξ ἀνάγκης ἀσεβήματα, τὴν φόνον θλασθῆ τοῦ τότε κατέχοντος αὐτὴν (ὃ φόνον ἀνευ ἀδύνατον ἦν Εὐαγόρων βασιλεύσει), ἕτερα ἔπραξε, ἐξ ὧ δὲ εἶδεν τε ἦν παρακλαθεῖν τὴν βασιλείαν εὐσεβοῦς καὶ ἀνελατῆτος, καὶ ὅς ἐπιχείρησε σπυλαθεῖν ἐπὶ θανάτῳ τὸν Εὐαγόρων, ἐκ τούτου διαφύλαξεν ἀκατῆ κεικῶν τὸν Εὐαγόρων. — Εἰς γὰρ τὸν δουκεσιῶντων.] Ἀδδῆμονα καλεῖ τοῦτον Λεοτόρο: ὁ Σκ. (1Α, 14) καὶ Τύριον γεγενῆσθαι φασί: ἐρεῖ δ' ἡ Τύρος τῆς Φινίκης. — Ἐκ ποδῶν.] Οὕτως ὀρθῶς: ὁ πρὸ ἑμοῦ, περιαικρῶς ἐκ τοῦ Οὐολ. ὃ συνῆδει καὶ τὸ ἑμὸν ἀντὶ τοῦ παρ' ἄλλοις ἐπιφθρηματικῶν, Ἐκποδῶν: περὶ ὃ ἐπιθετὰ σημασιώδητα καὶ ἀλλαχού (Πρόδρομ. Ἑλλ. Βιβλ. σαλ. 14). — Τραπεζιτῆρας.] Οὗχ ὡς ἄλλοι ἠθέλησαν τοῦ: γεγονότας τραπεζιτῆρας.

ΣΕΑ. 15α. Τυραννεῖ.] Ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς βασιλεύειν. — Τοῖς φυλακτικῶσι.] Τοῖς διὰ τὴν φυγὴν ἐξ ἀνάγκης συμβαίνοντα, ὅς: εἰκό: πλανᾶσθαι τοὺς φυγόντας. — Ἦνπερ χρὴ τοὺς εὐσεβεῖν βουλομένους, ἀμύνεσθαι κ.τ.λ.] Οὕτως ἅπαντες, πλὴν τοῦ ἀτυχῶς διορθώσαντος Αὐγ. καὶ τοῦ ἀτυχῶς πιποθέντος ἐκείνου Ἀγίου, εἴτινας: γράφουσι καὶ εἴτουσιν, Ἦνπερ χρὴ τοὺς εὐσεβεῖν, βουλομένους: ἀμύνεσθαι. Ὁ νοῦς, Ἀπὸ τῶν Εὐαγόρων ταύτην τὴν ἀφορμὴν, ἦν οφείλουσι λαμβάνειν αἱ βουλόμενοι εὐσεβεῖν: ἐρεῖ δ' αὐτὰ τὸ ἀμύνεσθαι τοὺς κεικῶς ποιήσαντας, ἀλλὰ μὴ προτέρους αὐτοὺς κεικῶς ποιεῖν ἄλλοις. Τοιαῦτην δὲ εἶναι τὴν συνάρτησιν τῆς λέξεως καὶ τῆς διακείας, ὅθλον καὶ ἐξ ἑτέρων προτεραιῶν χωρίων, ὧν ἐπισημασμένα μνησθῆναι ἐν τοῖς πρόσθεν (σαλ. Εἴρησε δὲ καὶ ἀλλαχού (Πανηγ.), « Ἐπὶ τίνας δὲ μᾶλλον προσέκειν στρατεύειν τοὺς ἅμα μὲν « εὐσεβεῖν βουλομένους, ἅμα δὲ τοῦ συμφέροντος προνοουμένους »: — Μετὰ τοσαύτων ἐπὶ τε-

λικωτέην πρᾶξιν τὸ μέγθος.] Μεθ' οὕτως εὐλογῶν ἐφ' ὅστω μεγάλην πρᾶξιν. — Περιθεῖν.] Κυριολεκτικῶς τὸ Κύκλω ἰδεῖν, καὶ μεταφορικῶς, τὸ ἀνακρίνειν. — Ἄλλ' εὐθύς, ὡσπερ εἶχε.] Ἰσ. προσέθηκε τις τὸ, εὐθύς, βουλομένου ἐξηγησασθαι τὸ, ἵσπαρ εἶχε: τούτω γὰρ καὶ καθ' αὐτὸ κομψῶς ἐπὶ ταχυτάτος τίθειται: οἷον παρ' Ἡρόδοτῳ (Α. ξα), « Ὀργῆ δὲ, ὡς εἶχε, καταλλάσσειτο τῶν ἔχθρων τοῖσι στρατιώτησι ». Διὸ καὶ Ἡσύχιος ἐξηγεῖται, « ὡς εἶχε: εὐθείας ». Καὶ ὅτι μὲν ἐστὶν ἐλλειπτικὴ ἢ φράσις, δηλοῖ τὰ παρ' ἄλλοις πληρη, ἵς εἶχε ποδῶν, δρόμου, τάχους, καὶ τὰ τοιαῦτα: πελλαχού δὲ ἀρκεῖ καὶ μόνον τὴν σύνθετον αὐτονομίαν ὑπονοεῖν, ἵς εἶχεν ἑαυτὸν, τουτέστιν, ἐν ᾗ καταστᾶται ἦν, μηδὲν τρέψας τοῦ καθιστησῆτος, ἀλλ' ὀραμβεῖς ἐπὶ τὸ προκαίμενον: ἅπαρ ἢ συνθήκη, ἐπὶ τάχους τάξασθαι καὶ αὐτῆ, καθὼς εὐρίθη, ἢ, καθὼς ἦτο, λέγει. — Πρὸς τὸ βασιλείων.] Ἐνικόσῳ ὡδα, ἅπαρ ἐν τοῖς πρόσθεν (Πανηγυρ.) πληθυντικῶς ἐξήνιχα. — Τοῖς φόδοις τοῖς τῶν ἄλλων, καὶ τὰς παρακαλούσας τὰς ἐαίνουσι.] Ἐκ τοῦ Λακρινίου ἀντιγρ. ᾧ συνᾶσαι καὶ τὸ ἐμὸν, διὰ διπλοῦ τοῦ ἀρθρου, τοῖς φόδοις τοῖς τῶν ἄλλων. Το δὲ, Ἄλλων, εὐ τραπτέον εὔτα εἰς τὸ, Πολλῶν, εὔτα εἰς τὸ Πολιτῶν, ὡς ὑπέλαβον ὁ Οὐάλ. ἐστὶ γὰρ ἢ φράσις κατὰ πρωτόθερον, ἀντὶ τοῦ, « Καὶ τὰς παρακαλούσας ἐαίνουσι, καὶ τοῖς φόδοις τῶν ἄλλων ». — Λέγοντα.] Καὶ τὸ ἐμὸν, ὡς καὶ ἕταρον ἐν τῶν πρὸ ἐμοῦ, πληθυντικῶς, λέγοντας. — Καὶ μόνος πρὸς πολλούς.] Ἐντιστὶ τῶν ἀρχαίων ἐκδοῖσι: οἷς συνᾶσαι καὶ τὸ ἐμὸν, φέρεται διπλῶ συνᾶσαι. Καὶ μόνος καὶ πρὸς πολλούς. — Ἐμὸν.] Ἐκ διεσπαστικῆς Οὐαλίριου, ἦν ἀπεδέξαντο καὶ οἱ μετ' αὐτὸν, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἄλλοις, Ἐμὸν. — Κάλλιον.] Ὁ ἀρχαῖος μεταφορικῶς Λακρινῶς εἶπεν ὡδα πληρεστερῆ γραφῆ ἐπιτετυχημένοι τῆ, « Κάλλιον οὐδὲ δικαιοκρον » ἢ, « Κάλλιον οὐδ' εὐσαφιστερον » παραπλησίᾳ τοῖς μετ' ὀλίγα (αὐτὸ) βραχυτεταμένοις. — Ἐπὶ τούτων.] Ἰσ. γραπτέον, Περὶ τούτων. — Λέγειν.] Εἰς τούτω θαρρῶς ἔγραψα τὸ παρ' ἄπαντι ἀλλότριον τοῦ προκαίμενου χωρίου, ἔξομα.

ΣΕΛ. 153. Τὴν ἀρχὴν ἐκείνην.] Τὴν τῆς βασιλείας δηλονότι: ἀναφέρεται γὰρ πρὸς τὸ μικρὸν ἀνωτέρω, Βασιλείας. Ἐπισκοπήνασθαι δὲ τούτω δὲν ὑπέλαβον διὰ τοῖς οὐ διότιως νοθεῖαι γραφόμενους τὸ χωρίου. — Ἄς παρὰ τῶν ποιητῶν κειτ.] Ἀντὶ τοῦ, Ἄς, φέρεται ἐν τῇ Ἀλδαίᾳ καὶ τῇ τοῦ Στρατῶνος ἐκδοῖσι, ἵς. — Κινάρις.] Ἐνταῖς αὐταῖς τούταις, Κινάρι, ἀντὶ τοῦ, Κινάρι. — Μειροδολέγκιν.] Προστυπάζουσι, Ἄνδρα, Ἡρώα, ἦ τι τοιοῦτον, πρὸς ὃ εἶχε ἀναφεῖσθαι τὸ ἐπαγγεμένον, ὅστις. — Οἱ πλείστοι.] Ἐν τῶν πρὸ ἐμοῦ, καθὰ καὶ τῷ ἐμῷ οὐκ ὀρθῶς φέρεται, ὅν οἱ πλείστοι. — Κύρος δὲ τὸν πατέρα τῆς μητρὸς ἀπέκτεινε.] Παρ' ἱστορίαν τὸ λεγόμενον: ὃ γὰρ Ἡρόδοτος (Α, ρλ) διαφῆδησεν φησὶν, « Ἀσπᾶγχα » δὲ Κύρος, κινῶν οὐδὲν ἄλλο ποιῶν, εἶχε παρ' ἐμοῦ, ἵς ὃ ἐτελευτήσας. — Ἰουστίνος δὲ (Α, ζ'), ὅτι καὶ Σατραπῆν αὐτὸν Ἰρκακίας κτείνας. Ἄριστον. δὲ (Πολιτ. Ε, ε) ἐπιθέσθαι μόνον τὸν Κύρον τῷ Ἀσπᾶγχι λέγει, οὐδὲν περαιτέρω μνημονεύσας. Οὐ μὲν διὰ γε ταῦτα ψεύσασθαι τὸν Ἰσοκράτην ὑποληπτέον, ἐν ἐπὶ μᾶλλον αὐξήσῃ τὴν ἀρετὴν Εὐαγόρου, ὡς ὑπέλαβεν ὁ Οὐαλίριος: σκεφῆναιτο γὰρ, εὐ χρηστοῦ ῥήτορος ἔργον, τὸ καταρπακτεῖν τοῖς ἄλλοις ἐπὶ τῷ μάλιστ' ἀρετῆν ἐπιπέσειν ὅν ἐγκωμιάζειν προείλατο: ἀλλ' αἰεὶς ἀλλαχθεὶν ἀρῶσασθαι τὰ περὶ Κύρου καὶ Ἀσπᾶγχου. Ὅτι δὲ διεφάνον ἐν πολλοῖς: οἱ περὶ τῆς Ἀσσυρίων καὶ Μήδων βασιλείας συγγραψάνας μαρτυρεῖ καὶ Δειδωρος ὁ Σικελ. — Ἐα παντός τρόπου.] Καὶ διεκίλει, καὶ ἀδίκως. Σημαιοῦ δὲ τὸ πλεῖστον, ἵνα τὰ κατὰ τὰς ἄλλας πτώσεις ἀπροβήτως λεγόμενα, Παντὶ τρόπῳ, καὶ, Πάντα τρόπῳ, ἐλλειπτικῶς καλῶς τὸ μὲν, τῆς Ἐ, τὸ δὲ, τῆς, Κατὰ, προβήσας. — Τειθέων ἀε καὶ τῶν λόγων.] Μικρὸν δηλονότι. — Τυραννίδα.] Τὴν βασιλείαν, ἐνταῦθα. — Μίγρονος καὶ σεμνοτάτου.] Ὅταν, Ἰσικρατες, ὁ βασιλεὺς ἐν περὶ μηδὲν ἄλλο σπουδάζῃ, ἢ τὸ τοῦ: βασιλευσμένους εὐδαίμονα: εἶναι. — Ἡ ῥήτωρ, ἢ ποιητής, ἢ λόγων εὐρέτης.] Ὀρθῶς ὁ πρὸ ἐμοῦ τὰς δύο πρώτας λέξεις, Ἡ ῥήτωρ, περιγράφειν παραινεῖ, ὡς οὐδὲν ἄλλο τὸ, ῥήτωρ, ὑπάρχον ἢ ἐπαξήγησιν τῶν τελευταίων δύο, Λόγων εὐρέτης: καὶ ἀλλαχού γὰρ Λόγων εὐρέτη: ἐνόηματι τὸν ῥήτορα ἀντιδικασμένως πρὸς τὸν Ποιητήν. Ἐπειὰ δὲ οὕτω καλεῖσθαι ὁ ῥήτωρ διὰ τὰς ἐντέχνους μάλιστα πείρας, ἄς εὐρίσκων ἀναγκαζέσθαι εἰς τὴν τοῦ προκαίμενου κατασκευὴν: τίνες δὲ εἰσὶν αὗται, διδασκίται οὐ

Ἄριστο. (Ῥατορικ. Α, β'), λέγων, « Τῶν δὲ πίσειον, αἱ μὲν ἄτιχοί εἰσι αἱ δὲ ἐντεχοί. » ἄτεχνα δὲ λέγω, ὅσα μὴ δι' ἡμῶν πεπόμενα, ἀλλὰ προῦπάρχον, εἰον μάρτυρες, βλάσαντι, = συγγραφαί, καὶ ὅσα τοιαῦτα : ἐντεχνα δὲ, ὅσα διὰ τῆς μεθοδοῦ καὶ δι' ἡμῶν κατασκευασθέντα δυνατόν. Ὡς δαὶ τούτων τοῖς μὲν χρῆσασθαι, τὰ δὲ εἶΠΕΙΝ. — Ὑπερβαλλόμενος.] Οὕτω κατ' ἄριστον χρόνον καὶ τὸ ἑμὸν σὺκ ἄρθου ἐν τῇ Στεφανίῳ καὶ ἄλλαις τισὶ τῶν ἐκδόσεων φερρομένου Ὑπερβαλλόμενος.

ΣΕΑ. 154. Αὐτοσχεδιάζειν.] Ἀπριουβουλεύτως καὶ μὴ προειρητισθέντα πράττειν, ἢ λέγειν, σημαίνει τὸ Αὐτοσχεδιάζειν : ὅταν διορθώσῃς ἡμῖν ὁ Ἦουχιος. = Σχέδιον . . . τὸ ἌΝΕΥ- = ΠΡΕΠΩΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ, ἢ ἐκ τοῦ σύναγγυς », γράφουσι, ἌΝΕΥΠΡΕΠΩΣ γινόμενον (ἰσ. γινόμενον). Καὶ εἰ μὴ Ἄττικαί τῷ συνθέτῳ ἐχρήσαντο (Μοῖροῦ. Ἄττικ. σελ. 46), εἰ μεταγενέστεροι δὲ καὶ τὸ ἀπλοῦν, Σχεδιάζειν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας ἐτάξαν, ὁ παρ' ἡμῖν νῦν τῷ Συναγραφῆν ἐστὶ συνώνυμον, καθὰ καὶ τὸ, Σχέδιον, τῷ Συναγραφῆματι. — Θαυμάζων δὲ, ὅσοι . . . φρονιζόντες.] Ἐμαυμάστο καὶ τοῦτο τοῦ διδακτικοῦ τοῦ χωρίου, ὁ τὸν εἰς Δημοσθίνην ἀναφερόμενον Ἑρωτικὸν (σελ. 1412) γράφει: — Εὐπραγίας.] Ταῖς τῶν ἀγαθῶν ἔργων πράξεις. — Καρτερίας.] Ταῖς ὑπερμακίς τῶν πόνων. — Παρέλιπον.] Παρατακτικῶς γράφειν δεῖν ὑπὸ λαθόν, ἀντὶ τοῦ παρ' ἀπαισιν ἀρίστου, Παρέλιπον. — Ἐτίμα.] Ἐκ διορθώσεως Οὐδολφίου ἀντὶ τοῦ, Ἐπετίμα. — Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάσθη.] Διὰ τὴν ἀσυνήθη χρῆσιν τοῦ ἄρθρου ἐν τοῖς τοιούτοις, γράφειν σὺκ ἀλόγως δεῖν εἶπαι Οὐδολφίω, Καθ' ἐκάστην ἡμέραν. — Ὑπ' ἐκείνου.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ, ἢ συνῆδει καὶ ἕτερον ἐν τῶν πρὸ ἐμοῦ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς, Ὑπ' ἐκείνου. — Σφρόδρα.] Ἰσχυρός, κραταίως: ἐστὶ δὲ αἰτιατικῶν πληθυντικῶν τοῦ οὐδέτερου, Σφρόδρον, τῷ ἀνεκδιόχῳ τοῦ τόνου εἰς ἐπιφράματικῶν ἔνευσαν μεταπετόσκα τοῦ, Σφρόδρος. ἢ δὲ συνθέσθαι οὐδὲ τιν ἄλλων ἰσχυρῶν ὡς ἐπὶ τοῦ πάλυ γάρ, Σφρόδρα, προφίρει τοῦ ἐπιφράμα, ὡς τὸ, Καλὰ, Ἄρκατα, κ.τ.λ., καὶ οὐ, Σφρόδρα, ὡς γράφεται ἐν τοῖς κινῶσις Λαζίκωσις. Τῷ δ' ἐπιθέτω χρῆται ἐν τῷ Σφρόδρος ἄνευσι, καὶ Σφρόδρον κρῶσι. — Τῶν χρομένων.] Τῶν φίλων ἀντὶ τοσπάρων λέξων τῶν φερρομένων ἐν τῇ Στεφανίῳ καὶ ἄλλαις ἐκδόσεσι, τῶν ἐπιμεινόμενων ἰταίρων χρομένων, Οὐδολφίω γράφει δύο μόνας, τῶν ἰταίρων. Ὁ δὲ πρὸ ἐμοῦ, τῶν χρομένων, εἰς ἴτιον διορθώσεως, καὶ ἴνῃς ἀντηρ. ἢ συνῆδει καὶ τὸ ἑμὸν. Ὅτι δ' αὐτὰ ἐστὶν ἡ γνησίω γράφῃ, δεῖλοι Ἰσικρ. καὶ ἀλλοῦ (σελ.) ἐπὶ τοῦ, φίλων, τῷ, χρομένων, χροσάμενος, οὐ ἐπισηγίσις ἰσικρῶν εἶπαι αἱ λοιπαὶ δύο λέξεις, καθάπερ εἶπαι πρὸ ἡμῶν καὶ ὁ Οὐδολφίω ἐν ταῖς εἰς τὸν Εὐριπίδου Ἰππολύτου σημειώσεσι (σελ. 276). Τοιούτων δὲ τι σημάρισμα εἰκὴς ἡμπερῆσαι τοῖς ἀντιγράφοις καὶ τῇ τῷ Ἀνδοκίδου (περὶ Μεσσηρ. σελ. 60), ἐν εἰς ὁ ῥήτωρ ἐκείνος φησὶν, « Ὅρων φίλωνσ ὄντασ ἡμῶσ χρομένουσ. Τοῦτο ὁ τὰς Ἀνδοκίδεουσ ἀναγνώσις (σελ. 155) οὐ πολλῶ πρὸς τὴν εἰκὴς, διορθῶ γράφω, « Ὅρων φίλους ὄντασ ἡμῶσ τα χρομένουσ ». Πολιῶ γὰ μὴν συντομώτερον ἡμῖν δοκαί, τὰς δύο μόνας λέξεις, ὡς εἰρηγῆσιν, ἀποσπορακίσοντασ, γράφειν. « Ὅρων ἡμῶ χρομένουσ ». — Ἀπαντα δὲ τῶν ἐχθρῶν περιγυρόμενος.] Περιῶληφα ἐκ τοῦ Στεφανίῳ (σελ. 329) τὸ, Περιγυρόμενος, ἀντὶ τοῦ ἡμπερῆσιν παρ' ἀπαισιν, Περιγυρόμενος φέρεται δὲ παρὰ τῷ αὐτῷ Στεφανίῳ καὶ, Ἀπάντων, ἀντὶ τοῦ, Ἀπαντα. — Ταῖς τῶν προσώπων συναγωγαῖς.] Ταῖς καταφείσις, ἀπὸ τοῦ παρακλιουθέντος τοῖς εὐσι σημαίνει, ἢ δεκίην βουλομέναις: συνῆεται γάρ αὐτῶν τὰ πρόσθετα. Σημαίνει δὲ ἐνταῦθα, ὁ ἐν τῇ συνῆδει Βαχρῶς : ὅταν καὶ, Ἀἰμῶν τὴν βαχρῶν, λέγεται παρὶ τοῦ προσσωμαίνου σημαίνεσθαι. Ἐοικα δὲ ἡ λέξις ἀπ' αὐτῶν ἦν τῶν Κασσιανῶν χρόνον ἐπὶ τῆς τοιαύτης σημασίας τεταρῆθαι ἐπὶ καὶ Στραθῶν (13, σελ. 649), περὶ Μανουῶρου τινῶ τῶν λόγων ποιῶμενος, ὡς συνώνυμον συνῆει τῷ, Σημαῖς: « Ἄντηρ λόγιος, καὶ ἄλλαις σημαῖς καὶ βαχρῶσ ». — Ἰσπερ τὰς ἐν τοῖς ἔρκοις.] Παρὰ δὲ τῷ Στεφανίῳ (σελ. 329) γράφεται, Ἰσπερ τὰ ἐν τοῖς ἔρκοις. Μίγχα φρονῶν σὺκ ἐπὶ τοῖς διὰ τῶν . . . ἀγαθῶσι:] Μεσημαίνεσι τοῖσιν τοῦ χωρίου καὶ Ἄρισ (Ῥατορικ. Α, θ) ἐν εἰς βουλεται διδάξει τι κοινὸν ἔχει ὁ ἔπαινος πρὸς τὸν συμβούλον: αὐτῷ μὲν γὰρ λεχθῆν (φραῖν), ἔπαινον δύναται: εἰ δὲ μεταδῆσι ἔρκοις, Οὐ δαὶ μίγχα φρονῶν ἐπὶ τοῖς διὰ τῶν, ἀλλὰ κ.τ.λ. γέγονε συμβουλίω. Σημαῖσιν δὲ, ἐπὶ ἡ τελευταίῃ λέξει, Ἀγροῖς, λῆπει παρὰ τῷ Ἄρισ.

καθὰ καὶ παρὰ τῷ Στοβ. (σελ. 399).— Ἰφ' αὐτῶ.] Ὁ δὲ Στοβ. 'Υφ' αὐτόν — Καταδουλεύ-
 ματος.] Στοβ. δουλούμενος.— Πολλοὶ χαλεπαίνουσι.] Στοβ. Πολὺ χαλεπαίνουσι.— Τὴν φύσιν.]
 Αἰσιποῦσι ταῦτα παρὰ τῷ Στοβ.— Μικρὰς.] Στοβ. Μικρὰς, κατὰ γενικὴν πτώσιν, μετὰ προσγε-
 γραμμένης ἐτίρας γραφῆς, Μικρῶς.— Παρείληψον.] Παρείληψα ἐκ τοῦ Στοβ. (σελ. 399) τὸν
 ἐνεργῶτα ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν ἀρίστου, Παρὰ τῶν.— Τυραννικός.] Βασιλικός.— Πᾶσι.] Παρὰ
 τῷ Στοβαίῳ φέρεται ἀδικιοῦτως, Οἷον πᾶσι (ἐκ βελτίονος, ὡς εἶσα, γραφῆς, 'Ἐν πᾶσι).

ΣΕΛ. 155. Τὴν τῶν Φοινικίων.] παρείληψα ὁ πρὸ ἐμοῦ τὸ δεύτερον ἄρθρον ἐξ ἀντιγρ., ἢ
 συναῖδι καὶ τὸ ἰμὸν.— Ἀπροσεύχους.] Ἀπροσευχίως, ἀμικτός, ἀγρίως, εἰς δόλοντι σύχ οἷον
 τε προσφέρεσθαι καὶ πησιάζειν.— Χαίρειν δὲ καὶ τοῖς κτήμασι κ.τ.λ.] Οἷον καὶ τὸν ἔρωμαι,
 τὰ παρὰ τοῖς Γάλλοις καλὰ, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι τῆς Εὐρώπης τοιαῦτα εἶναι ὡς ἐπὶ
 τὸ πολὺ δοκοῦντα: καὶ κτήμασι γὰρ, καὶ ἐπιτηδεύμασι, καὶ γλώσσῃς τῶν Γάλλων χροῦνται,
 ἄλλος ἅλων ἐκατέρωθ' ὑπερβαλλόντι τῇ χρήσει φιλοτιμοῦμαι. Καὶ τούτων ἀπάντων εὐδεις,
 ἕως οὐκ ἂν, μὴ φθονῶν, τοῖς Γάλλοις αἰτίως εἶναι φάσαι.— Προσευολογέσασιν.] 'Ἐξ ἀντιγρ.
 ἑνὸς τῶν πρὸ ἐμοῦ ἢ συναῖδι καὶ τὸ ἰμὸν, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς, Ὁμολογήσασιν.— Δυ-
 σωχλαστικὸς τῆς πόλεως, εἰς ἀπάντων ἐκλεχόμενος ὡς Εὐαγόρου ἦλθεν.] Μνημονεύει τοῦ χωρίου
 τούτου Ἀρισ. ('Ῥητορ. Β, κγ), τὸν νοῦν, οὗ καὶ τὰς λέξεις αὐτῆς ψαλλῆς, « Κόμων γενοῦ δυ-
 σωχλαστικῶς πάντας τοὺς ἄλλους παραλιπῶν, ὡς Εὐαγόρου ἦλθεν ». ἕως δὲ ὁ λόγος περὶ τῆς
 πολυθρῦλλότητος τοῦ Ἀθηναίου ἤττος ἢ ὑπὸ Αὐτιάθροικτικετανομαχλήσαν τῷ τετάρτῳ τῆς
 ἐνενακτοῦς τρίτης Ὀλυμπιάδος εἶναι, ἐν Αἴγῃ: ποταμίᾳ, ἀντὶ τῶν Αἰαφάκου. Ἐκ γὰρ ἐγγυό-
 κωντα πρὸς τὰς ἑκατὸν κῶν Ἀστικῶν, ἐκτὸς τῆς περιουθετικῆς παρακλάδου Κόμων πρὸς Εὐα-
 γόρου κατέφυγα. (Ἐπιθ. Αὐσιακ., ἀπέλογ. Δωροδοκ. Εἰσορ. ἑλλησπ. Β, α, Δωροδοκ. Σιαλ. ΓΓ,
 ρρ', Παισκευ. Γ, ια).— Τὴν παρ' ἐμῶν καταφυγῆν.] Τὸ Παρ' ἐμῶν, ἐκέρθη ἐξ ἀντιγράφ.
 τῶν πρὸ ἐμοῦ, ἢ συναῖδι καὶ τὸ ἰμὸν, ἀντὶ τοῦ Παρ' ἐμῶν, τῆς Στεφανίου καὶ ἄλλων ἐκ-
 δόσεων, ἀπ' οὗ ὁ Οὐδολφὸς οὐ κακῶς διέφθεκε, Παρ' ἐμῶν: ἢ γὰρ οὕτω γραπτόν, ἢ κομ-
 ψότερον, ὅσπερ ἔχει τὰ δύο ἀντιγραφα, Παρ' ἐμῶν.

ΣΕΛ. 156. Ἢ τοὺς πρότερον κ.τ.λ.] Οἷτως ἀρῆχθῃς μετὰ τοῦ ἄρθρου φέρεται ἐν τῷ
 ἰμῶν, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν τοῖς ἄλλοις. Ἢ πρότερον. Οἷτω δ' ἔγραψε καὶ Οὐδολφὸς προει-
 κῆσας καὶ εἰ μὴ αὐτόν, πλὴν Λαγῆου. Ὁ οὖν, Περὶ παιόνου: Ἰταρὸς τὸν ἴτερον ἐπιούσαντο,
 ἢ τοὺς ἄλλους ἐνυθῆ πρότερον εἰκείνου.— Τῷ μὲν.] Τῷ Κόμωνι.— Τὸν δὲ.] Τὸν Εὐαγόρου.—
 Διὰ πολλὰς.] Οὐκ ὀρθῶς τὸ ἰμὸν, ὡς καὶ τινὰ τῶν πρὸ ἐμοῦ, εἰ: καὶ οὕτως Λαγῆος, ἔχουσι,
 Καὶ διὰ πολλὰς — Ἀπαλλάξουσι:] Ἐκ διέφθεσσεως τοῦ Λαγῆου, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς
 ἅπασιν, Ἀπαλλάξουσι.— Ὅπερ συνέθη.] Γραπτὴν μετὰ συνδέσμου, Ὅπερ καὶ συνέθη: καθὰ
 καὶ ἀλλὰ ἄλλοι πολλὰς ἐχρήσαντο ὁ Ῥήτωρ.— Πησιον εἰκείνου τε καὶ σφῶν αὐτῶν.] Πησιον
 τοῦ Διὸς τοῦ Σωτήρος, καὶ ἀλλήλων. Ἀντὶ τοῦ Σφῶν αὐτῶν, ἐν τῷ ἰμῶ φέρεται, Σφῶν ἐκ-
 τῶν.— Τοῦ μὲν γάρ.] Κύρου, τοῦ ἀδελφοῦ — Ἐλκεθιν αὐτόν.] Ὁ Κύρος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
 καὶ βασιλεὺς Ἀρταξέρξην ἔλαθεν ἐπιστῆς ἐπὶ τὸ βασιλεῖον, τωτέρῃν ἔφη παραγενόμενος, πρὶν
 εἰσὶν εἰδῆται.— Μεταξὺ πάσων ἐμῶν.] Ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ ἐφαίετο ὑπ' Εὐαγόρου.
 Καὶ σημειώσαι τοῦ χρονικοῦ Μεταξὺ τὴν συγγένειαν μετὰ τῆς, Μετὰ, προθέσεως, παρ' ἣν καὶ
 προδήλως γέγονε: οἷτω γὰρ κάκεινη χρόνον πολλάκις ἄλλοι, οἷον ἐς τὸ, Μὴ ἡμίραν. Ἢ δὲ
 συνῆθη τῷ μὲν, Μεταξὺ, σπανίως κήρυται: σύνθετον δὲ σχηματίσασα τὸ, Ἀναματαξὺ, καὶ
 τοπικῶς καὶ χρονικῶς ἐκλαμβάνει, εἷον, Ἀναματαξὺ εἰς τοὺς δύο, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις,
 Μεταξὺ τῶν δύο, καὶ, εἰς τοῦτο τὸ ἀναματαξὺ, ἀντὶ τοῦ, Μεταξὺ, ἦγουν, Ἐν τούτῳ τῷ χρό-
 νῳ.— Φαίλων.] Εὐτάλων.

ΣΕΛ. 157. Καὶ τὰς δόξας.] Νισούθηται ἴσως τὸ χωρίον. Ἐστὶ δ' εἰκάσαι καὶ ἐκ τοῦ ἰμῶ
 ἐν ᾧ φέρεται, Καὶ τῆς δόξης, οὐδὲν μὲν μάλλον ὀρθῶς, οὐ μὲν οὕτω κακῶς, ὥστε μὴ παρὶ-
 χην ὑπονοεῖν μήποτε ἐγγράπτο πάλαι, Ἐκ τῆς δόξης. Εἴη δ' ἂν τῆς γραφῆς ταύτης ὁ νοῦς,
 Ἡ σῆναιτο ὁ βασιλεὺς τὴν μεγαλοψυχίαν Εὐαγόρου, καὶ ἐπὶ ἐπιπέδῳ κατὰ πολὺ, ἀπὸ τῆς δό-
 ξης, ἣν ἔχον περὶ τῶν πραγμάτων αὐτοῦ οἱ ἄλλοι: μεγαλόψυχον γὰρ αὐτὸν εἰδότες, ἔχ-

δίως αὐτῷ προσετίθεντο. Ἐστὶ δὲ καὶ τὸ Πραγματικόν, πρὸς τὸ Ἐπιδοτικόν, κατὰ σχῆμα τὸ πρῶτον ἀναφέροντα, ἐξηγεῖσθαι. Καὶ ὅτι ἐπιδοῦν αὐτῷ τὰ πράγματα κατὰ πολὺν, δια τὴν δόξαν κ.τ.λ. — Στρατιάν.] Οὕτω γράφειν οὐκ ὠκνησα, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπασιν, Στρατιάν. — Πρωταγόραν.] Τὸν Νικολαίου ἀδελφόν. Τοῦτον δὲ μὲν Θεοπόμπος (παρὰ τῷ Φωτίῳ καθ. ρος) Πρωταγόραν, Διοδώρος δὲ ὁ Σικ. Πρωταγόραν, καλεῖ. Πρωταγόρας δὲ παρὰ τῷ αὐτῷ τούτῳ Διοδώρῳ, ἐστὶν ὁ μετ' Εὐαγόραν Σαλαμῖνος βασιλεύσας, οὗδεν προσέκριν αὐτῷ, ἐν ἑτεροί πάλιν Πρωταγόραν καὶ αὐτὸν καλεῖσσι: συγγένηται γὰρ τὰ περὶ Κυπρίων βασιλείων ἱστορήντα, ὡς φθάνας ἐφῆκεν, καὶ ἑταροὶ πρό ἡμῶν ἐσημασίωσαντο. — Ἐπέπλησεν αὐτοὺς τοῦ πολέμου.] Παρὰ τὸ Ὀμηρικόν (Ίλιάδ. Τ. 423),

... Πρὶν Τρώας εἶδεν ἑλάσαι πολέμου.

Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται, Ἀπέπλησεν. — Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν.] Σημαίωσαι τὸ, Καιρὸν, ὡς ἀντὶ τοῦ, Χρόνον, καθὰ καὶ ἐν τῇ συνθεσίᾳ φαμέν, ἑλλειπτικῶς τῆς προθέσεως, Ἐκείνον τὸν καιρὸν: οὐκ ἀκυρολογήσαντες τοῦ ῥήτορος, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλάκις ἀδιάφορον εἶναι Καιρὸν εἰπεῖν ἢ Χρόνον. Μῆρες γὰρ χρόνου ὁ καιρὸς, ποτὶ μὲν ἀπλῶς ἢ τοιοῦτον θεωρούμενος, ποτὶ δὲ πρὸς τὰ πρακτικὰ τὴν ἀναφερὰν ἔχον, καθ' ἣν ἐν καιρῷ φαμέν ἢ ἀκαιρῶς τι γίνεσθαι. Διὰ καὶ Ἄριστος. ἄριστον τὸν καιρὸν, « Χρόνον δίδεσθαι ». Πλάτων δὲ, « Ἀκριβὴ χρόνου πρὸς τὸ συμφέρον », ἢ, Χρόνον, ἐν ᾧ ἑκατοστὸν ἐπιτηδῆιον πωλεῖν ἢ ποιῆσαι ». Ἄλλον οὖν ἐστὶ καὶ τὸ τοῦ Πινδαροῦ (παρ' Ἀθηναίου, σελ. 414) « Πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος » μετ' ἀρνήσεως γραπτός, « Οὐ πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος » σύμμενον ἐκ τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄν φησὶν Ἴσπος. (Παραγυῖλ. Α, σελ. 60), « Χρόνος ἐστὶν ἐν, ᾧ καιρὸς καὶ καιρὸς, ἐν ᾧ χρόνος: τὸ πολὺς ». — Τυραννεύοντες.] Βασιλεύοντες: ἐστὶ δὲ ταῦτον τῷ Τυραννεύοντες, ὡς ἀλλοχρῶ (Πρὸς Δρ. Ἑλλ. Βιβλ. σελ. 332) ἐσημασίωμεθα. — Ἠβουλήθησαν.] Ἀνομιώσαντων τὸν ἀπικτὸν τοῦ ῥήματος σχηματισμὸν, τῷ παρα τοῖς ἄλλοις, Ἐβουλήθησαν. — Μῆζον ἄν.] Ἐκ τοῦ ἐμοῦ καὶ ἑτέρου τινος τῶν πρὸ ἐμοῦ, ἀτακτοτέρως, ἀντὶ τοῦ, Μῆζον ἄν.

ΣΕΑ. 153. Τίνα γὰρ ἂν ἐβόσκειν.] Ἐν τινι τῶν πρὸ ἐμοῦ ἀντιγρ. ᾧ συναδαί καὶ τὸ ἐμὸν, Εὐβόσκειν, ὑπετακτικῶς, τοῦ ἀντιγραφίως οἰμαι οὕτω γραπτός εἶναι ἠγροσάμενον διὰ τὸν, Ἄν. συνδ. ἐνδέχεται μῆναι καὶ αὐτὴν τιν, Ἄν, κακῶς προστεθῆσαι, οὐχ ὡς οὐ καὶ μετὰ μιλῶντος ὀριστικῷ συναπτῶμενον ἐστ' ὅτι, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀλλοχρῶ εἴρηται ὁ, Ἄν, ἠμαρτημένως ἢ λείπων, ἢ κλεισάξων, μετὰ τὴν Γάρ, ὡς προῖσσι γένεσται ἄλλοι. — Σκοπέωμεν.] Εἰς ταῦτο ἑταίρι τὸ παρ' ἅπασιν, Σκοπέωμεν, διὰ τὴν πρὸ γινόμενον συναπτικόν, Εἰ εἰ δὲ προακρῆ τῷ, Σκοπέωμεν, τρίπτε τὸν συναπτικὸν εἰς τὸν διακτικόν, Ἦν. — Τὴν ἕπειρον.] Τὴν Ἀσίαν, ὡς δὲ, ἢ μᾶλλον τῆς Ἀσίας τὴν ὑπὸ τοῦ Περσῶν βασιλείᾳ τελευτήσαν. — Ἀθηναῖοι δὲ . . . παραδύσανται.] Παραθῆς τοῖς εἰς Ἀθῆνας εἰρηκα (Πρὸς Λαπτιν. σελ. 477) παραπλήσια περὶ Κόρωνος. — Καθ' ὅ, τι ἂν αὐτῶν ἐπιπικτῶ τὴν γνώμην.] Καθ' ὅ, τι ἂν πρῶτον γένεσται τῷ λογισμῷ καὶ προεξῆ τὸν νοῦν. — Θεοφιλέστερον.] Παθητικῶς ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ, Μᾶλλον ὑπὸ θεῶν φιλούμενον. Οὐλόφιλος καὶ τινος τῶν πρὸ αὐτοῦ γράφουσι, Θεοφιλέστερον, οὐκ ὀρθῶς. — Μακαριώτατες.] Παρὰ τῷ Στεφάνῳ καὶ ἄλλοις τοῖς, Μακαριώτατες. — Τί γὰρ ἀπέλιπεν εὐδαμονίας.] Ἡ δὲ συνθεσις ἀνεσφραμμένως, Ποία εὐτυχία τοῦ ἑλλειψῆς; φαμέν δὲ, καὶ, πρὸς μεμψίμορον τὸν λόγον ποιούμενοι, Τί σοῦ λείπει; — Γνώμη.] Ἐξ ἀνασφραγίστου διορθώσεως τοῦ Ἀλαγίτου, ἀντὶ τοῦ, Ῥώμη. Γνώμη δ' ἐνταῦθα, καθὰ καὶ μικρὸν ἀνωτέρω, τὸν νοῦν, ἢ τὴν φύσιν λέγει. — Τῶν διὰ ταῦτων τὴν ἡλικίαν γιγνομένων.]

Πρὸς γὰρ τὸ γῆρας, ὡσπερ ἐργαστήριον,
ἅπαντα τὰνθρώπεια προσφοιτᾷ κακά,

ᾧ φησὶν ὁ κομικός Ἄντιφανῆς.

ΣΕΑ. 159. Συνέπειαι.] Συνίθη.— Τὸν μὲν.] Τὸν Νικολάου.— Τὸς δὲ ἄνακτας, τὰς δὲ ἀνάσας.] Τῶν δὲ τοῦ Νικολάου ἀδελφῶν, τοὺς μὲν ἄββινος, ἀνακτας, τὰς θηλείας δ', ἀνάσας, τούτῳ, ὡς ἂν ἡ συνθήκη ἐπιλύουσα εἴποι, Πρίγκιπας, καὶ Πριγκιπίσας. Σημείουσα δὲ ὅτι, ἔπει ἐξί νῦν κινῶν τοὺς ἀπάντων, ὡς εἰπεῖν, τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην βασιλευσάντων υἱὸς ἢ ἀδελφεὸς, ἀναξί (Principi), καὶ ταῖς γυναῖκιν, ἢ θυγατέραν, ἢ ἀδελφίδα, ἀνάσας (Principisse) καλεῖσθαι, τοῦτο πάλαι Κυπρίους ἴδιον ὑπάρχεν, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Κυπρίων πολιτείᾳ παραδίδωκε (παρὰ τῷ Ἄρποκρ. λέξ. Ἄνακτες) λέγων, « Οἱ μὲν υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τοῦ βασιλέως καλοῦνται ἀνακτες, αἱ δὲ ἀδελφαὶ καὶ γυναῖκες, ἀνάσας ». Πρὸς δὲ τούτοις τοὺς ἀνακτας ἀνέφερον ἑκάστης ἡμέρας, ἔ, τι ἂν ἀκούσειν, συναναμιγρόμενοι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν καὶ ὠπακουσύντας· οἱ Γεργῖνοι, κολάκων γίνος οὕτω καλεῖσθαι παρὰ τοῖς Κυπρίοις, ἢ φησι Κλέαρχος παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ (σελ. 256). Προσημειωτόν δὲ ὅτι καὶ ἐκ τοῦ Ἀθηναίου παρεληφθῶς ταῦτα ὁ Εὐστάθιος. (Ἠλιάδ. Ν, 33α), καὶ λέγων, « Καὶ τρι δὲ φησι « τάχα ἐνδοξον ἐν Κύπρῳ Ἄνακτες ἐκαλοῦντο, πρὸς οὓς ἀνεφίετο ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τὸν « ὠπακουσῶν ἔ, τι ἂν ἀκούσῃσι κ.τ.λ. — ἄλλως ἐξί μὴ νεώτερος τοὺς καλουμένους Ἄνακτας. Καὶ τὰ προσηγῶς ἐπιόμενα δὲ, « Στείλας τῆς Λιολίδος κατὰ πῖσιν ἅμα καὶ εἰκαμέν τῆς χώρας » οὕτω τέτακται, ὡς μάλιστα δεῖσθαι τοῦ φραστικῆς, ὅτι ἐκ τοῦ Ἀθηναίου καὶ ταῦτα παρεληφθε.— Ἐἴ τις αὖ τῶν ποιητῶν . . . ὡς ἐν θεῶς ἐν ἀνθρώποις ἢ δαίμων, κ.τ.λ.] Τὸν Ὀμήρου αἰετίζεται, εἰπόντα περὶ τοῦ Ἑκτορος (Ἠλιάδ. Ω, 253),

Ἑκτορα θ', ὅς θεός ἔσσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἑκάκι
Ἄνδρὸς γὰρ θνατοῦ πάσι ἐμαίνας, ἀλλὰ θεοῖο.

ἐκαφίεροι δὲ Θεῶν Δαίμονες, τῷ τοῦ μὲν, Δωδακίαν τὸν ἑρμῆν ἔστας, κυρίως θεοὶς εἶναι, καὶ Μεγάλους θεοὺς λέγεσθαι· τοὺς δὲ Δαίμονας, τρισυμμετρῶς τὸν ἀριθμὸν, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος, φύσει ἔχον ματαῖα βῆν καὶ ἀνθρώπων. Τρίτοι δὲ παρὰ τοῦτους γίνον οἱ καλούμενοι ἡμίθεοι, ἢ ἥρωες, τούτῳσι οἱ γενοσῶτες ἐκ θεοῦ καὶ θνατοῦ, ἢ ἐκ θνατοῦ καὶ θεοῦ, καὶ μετὰ θανάτου εἰς θεοὺς ἀναγόμενοι.— Περὶ τὴν ἐκείνου κ.τ.λ.] Σημειωτικὴ ἡ σύνταξις, ἀντὶ τοῦ, Περὶ τῆς ἐκείνου φύσεως.— Εἰς Εὐαγγέλιον.] Κατ' ἐλλείψιν τοῦ, Ἄνακτόντων, ἢ τινος ἑτέρου τοιοῦτου. Τῇ μνήμῃ.] Τῶν ἔργων δηλονότι, ἐκ τοῦ προσηγουμένου, Ἐργίζε· ἢ καὶ συνονομασῶς τῇ Φήμῃ καὶ ἄλλῃ, μετ' ὧν καὶ συνήφι τὴν μνήμην ἐν τῷ τίλει τοῦ Πανηγυρικοῦ.— Τούς μὲν τόπους.] Τὰς εἰκόνας.— Ἀγαπάσθαι.] Ὀσμικίζεσθαι, ἐπικινεῖσθαι, ἀποδοῦναι ἀξιοῦσθαι· καὶ ὁμοίον ἐπιτελεῖν, ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ θεματικοῦ τοῦ Ἀγῶος γιγνῶναι τὸ, τε Ἀγαπῶμαι (τὸ Ὀσμικίζω) καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ Ἀγαπάζω, (τὸ περιπτύσσομαι) καὶ το μόνον, Ἀγαπῶ, ἔπει εἰκότως εἰς τὴν ὀσμικίαν τοῦ Φιλῶ μεταπέσει· ἢ γὰρ φιλοῦμαι, ἐκείνη καὶ θαυμαζῶν εἰσθαλῆν.— Τοὺς μὲν πεπλασμένους καὶ τοὺς γεγραμμένους.] Τοὺς ἐκ πλοῦς πεποιημένους, καὶ τοὺς διὰ χρομάτων μιμημένους. Ὁ δὲ νεῦς τοῦ ἔλου χωρίου, Οὐδαίς ἂν πεπλασμένον ἢ γεγραμμένον ἴδων ἄνδρα, πρὸς ἐσεῖν· τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἐμοίωσεν, εἶεν εἰς Ἡρακλείου ἀνδρῶν· α ἀριστερῶς θεωρεῖται καὶ κατασφῆαται, οὗ ἂν Ἡρακλείου ἰώμεν προσκτίσασαι, ἄββινος ὧν αὐτῆς τῷ σῶματι· οἱ δὲ μὴ βαθροῖν, ἀλλ' εἶναι χρῆσι βουλόμενοι, βαθροῖς ἂν ἐκ τῆς ἀκροῦς τῶν ἐπαίνων τοῦτων μιμῶσασιντο τοὺς ἀλλήλων πρόπους, καὶ τὰς δικαιοῦς τὰς ἐνοσηγῶς ἐν τοῖς λεγομένοις, τούτῳσι τὰς διὰ τῶν λεγομένων φανεράς γενομένης. Τὸ δὲ Ἀλλήλων, ἴσως τριπτόν, εἰς τὸ, Τῶν ἄλλων, ὡς εἶχεν Ἀγῆτορ. Ματάνιγχε τοῦτο τὸ χωρίον ὁ Κικέρων ἐν τῷ ὑπὲρ Ἀρχίου τοῦ ποικτοῦ λόγῳ (κεφ. 12), μικρὸν περιγαλίνας, καὶ τῇ καθ' ὑπόθεσιν ἐρωτικῆς δινώσας, πρὸς δὲ καὶ ὁ Τάκιος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀγροκόλου (κεφ. μς') — Τούτων παρὰλλοισιν.] Πρὸς τῶν ἐπὶ τὴν Εὐαγγέλιον μίμωσιν. Οὕτω δὲ τὴν γράφην ὑπέλαβον ἀνάφωρος, ἀντὶ τοῦ παρ' ἄπαισι, ταῦτων τὴν παρὰλλοισιν· δὴ καὶ τῆς διαφωσῶσε· ἢ αἰτίαι, ἄλλως τε καὶ εἰ ἑτέρου παρὰλλοῦ (B, σελ. 49) χωρίου κ' αὐτοῦ, Ἠγοῦμαι γὰρ ταῦτων μαγίαν εἶναι πῖσιν . . . ἢ ἐπιδειξόμεν κ.τ.λ. u.— Θεορίην.] ἢ εἰκόνα — Συνακτιρίθην αὐταῖς.] Ἀναγινώσκουσαν αὐτάς.—

Ἐτέρους.] Μυθῶν ἐκείνους προσέκοντας, ἄλλοτρίους, ὡς ἐξηγεῖται ὁ Λάγ.— Ἐκ τούτων.] Ἐκ τῶν ἐπαίνων.— Τούς Εὐλογουμένους.] Τούς ἐπαινουμένους. Ἡ δὲ συνήθεια, ἀπ' αὐτῶν ἴδῃ τῶν Πτολεμαϊκῶν χρόνων, τὸ Εὐλογεῖν παρεκκλίνει ἐπὶ τὸ, Εὐχομαι τινι παρὰ θεοῦ τάχα (εὐ γὰρ λέγειν ἐστὶ καὶ τούτο), ἀντιδιαφερόμενος πρὸς τὸ, Καταρῶμαι: ἐπεὶ δὲ αἱ παρ' Ἱερῶν εὐλογίαι ἅμα τῇ τῆς χειρὸς ὑψώσει, καὶ εἰς τραυρὸν σχῆμα διατυπώσαι γίνονται, εὐλογεῖν λέγεσθαι ἐστὶ καὶ τὸν τούτου ποιοῦντα, κἂν εἰ μηδὲν εὐχόμενος. Εὐλογεῖν πρὸς τούτοις λέγονται οἱ ἱερεῖς τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα γαμικῶς συναπτεμένους, ἐπεὶ δὲ εὐχὼν ἢ τιαυῶτα σὺζευξις εἴθε γίνεσθαι, καὶ εὐλογημένους ὁ πᾶν γαμικῶς, καὶ εὐλογημένα ἢ γαμικῶς, ἀντιδιαφερόμενος πρὸς τοὺς ἐπιμνηστευμένους: καὶ γυναῖκα εὐλογητὴν, καὶ χυδαῖστορον, εὐλογητικὴν, τὴν ὕψος γαμικῶν, ἢ οἱ ἀρχαῖοι ἐγύστην θελον, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς πάλλακτος. Ἄπαξ δὲ ποῦ ἢ χρῆσις δεξιῶν ἐν τὴν ἀρχαίαν τοῦ, Εὐλογεῖν, σημάσιον φυλάττει ἐπὶ τῆς κλητικῆς μεταγωγῆς, Εὐλογημένε, καὶ, Εὐλογημένε ἄνθρωπε, τούτέστιν, ἐπαινετὴ, ἢ ἐπαινούμενη, ἢ χρωμάθεα ἐν ταῖς φιλικαῖς πρὸς ἀλλήλους ἐμιλίαις, κατὰ τὰ τοῖς ἀρχαίοις συνήθη, ὡς γαθὶ, ὡς δαιμόνι, ὡς λῆρι κ.τ.λ. χωρὶς εἰ μὴ τις κίκνειον σημαίνειν ὑπελαμβάνει τὸ, Ἄξιμ εὐλογίας, τούτέστι τῆς παρὰ τῶν ἄλλων εὐχῆς.— Οὐκ ἄλλοτρίους παραδείγμασι: κ.τ.λ.] Συνεχῶς τούτο τοῖς Ἑλληνικοῖς μετροκίαις, εἶναι ἐπωδῶν τινα, ἐπὶ τῶν ἀφαιρέσεων οἱ διδασκαλοὶ, ἐπιδεικνύοντες ἐπὶ τὰ παραδιδόμενα αὐτοῖς μυστήματα, οὐκ ἄλλοτρίων, ἀλλὰ τῶν σφετέρων αὐτῶν προγόνων λόγοι καὶ πράξεις εἰσι, καὶ λέγοντας, ὁ Δημοσθ. (Ὀλίμπ. Γ, σελ. 25) Ἀθηναίους εἰδοῖσι λέγειν, « Οὐκ ἄλλοτρίους ὑμῶν χρωμάνοις παραδείγμασιν, ἀλλ' οὐκείας, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὐδαίμωνις ἐξῆσι γινέσθαι ».

ΣΕΛ. 160. Αἰλιανῶν.] Ἐν τινι τῶν πρὸ ἡμῶν ἀντιγρ. ἢ συνάδει καὶ τὸ ἐμὸν, φέρεται Αἰλιανῶς.— Καὶ ποῦ, καὶ ποιῶσι ταύτην, ὅπερ κ.τ.λ.] Ἐντυχον καὶ πάντα εὐφροῖς παράδειγμα, εὐ τῇ γλυκύτητι σημειώσας τὸ ἐκ τῆς συμβουλιῆς αὐστηρῶν.— ὡς ἅπασιν μιν, κ.τ.λ.] Ἐν τῷ ἐμῷ ἀντὶ τοῦ, ὡς, φέρεται, ἴν, ἢ παραβλῆσθαι ὁ πρὸ ἡμῶν ἐξ ἑτέρου ἀντιγράφ. ἀναφίρων πρὸς τὸ, Προγόνων.— Τὸ δὲ ὑπερβαίνει.] Τὸ νεώτατον, τὸ τελευταῖον, τὸ πρὸ μικροῦ, ἐπιφραγματικῶς.— Εἰ μὴ πολὺ.] Πλεονάζει ὁ συναπτικῶς, ἢ τῶν γραφάντων ἀβ. εὐχῆς, ἢ καὶ τοῦ ῥήτορος ἐπαναλαβόντος αὐτὸν, διὰ τὸ τῆς περιόδου μήκος.

ὑΠΟΘΕΣΙΣ ΒΟΥΣΪΡΙΔΟΣ.

ΣΕΛ. 162. Πρὸς Πολυκράτη.] Σφιστή: Ἀθηναῖος ὁ Πολυκράτης. οὗ Ἄρισ. (Ῥητορ. Β, κλ') καὶ Αἰλιαν. (Ποικ. ἱς. ΙΑ, ἱ) ἐναντιόνοσεν. Ἦν δὲ ἐπὶ κακολογίᾳ διαβητός. ὣς καὶ τὸ εἰς Φιλανίδα ἀναφ: ὄμειν περὶ Ἀφροδιτείων ἀκασίων σφίγραμμα, Πολυκράτην φασὶ τινεὶ ποιῆσαι ἐπὶ διαβολῇ τῆς ἀνθρώπου, ὡς δευτῶ καὶ τὰ εἰς αὐτὴν Ἰαμβοῖα Αἰσχρίωνος τοῦ Σαμίου, οὕτως ἔχοντα (παρ' Ἀθηναίῳ Η, σελ. 335),

Ἐγὼ Φιλανίς, ἢ πῖστος ἀνθρώπος,
Ἐνταῦθα γῆρα τῷ μακρῷ κεκοίμημα.
Μὴ μ', ὡ μᾶται ναῦτα, τὴν ἄκραν κάμπτον,
Χλεῦν τι ποιῶ, καὶ γέλωτα, καὶ λάσθον.
Οὐ γὰρ μὰ τὸν Ζεῦ, οὐ μὰ τοὺς κάτω Κεφρούς,
Οὐκ ἔν ἐς ἄνδρας μέγλας, οὐδὲ δημόδης:
Πολυκράτης δὲ, τὴν γονὴν Ἀθηναῖος,
Λόγων τι παιπάλημα, καὶ κακὴ γέλωσα,
Ἐγραψέν ἄσ' ἔγραψ': ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδα.

Αὐτὸς γὰρ ἐστίν.] Οὐκ ἀλλήθις τοῦτο· ἔγραψε μὲν γὰρ κατηγορίαν Σωκράτους ὁ κικλολόγος Πολυκράτης, ἀλλ' ἐπιδείξεις ἔνικα μελαγχόσας, καὶ πολλὰ τῆς Σωκράτους τελευταῖας ἔγραψεν.— Λέγων δαίν εἶδεν.] Οὕτω γράφειν προήρξαται ἀντὶ τοῦ, Λέγων δὲ εἶδεν.— Διαφθερίζει.] Εἰς τοῦτο ἔγραψα τὸ Διαφθερίζειν.— Εἶγε φεῖδεται τοῦ διδασκαλοῦ.] Ὁ νοῦς, διὰ τί ὡς συμβουλεύων, καὶ μὴ φανερῶς κατηγορῶν Πολυκράτους, ἔγραψε τὸν κατ' αὐτοῦ λόγον, εἶγε ἀσπάζεται καὶ ἀγαπᾷ τὸν διδάσκαλον. Τίνα δὲ λίγη διδάσκαλον; οἱ πρὸ ἡμῶν, αὐτὸν τὸν Πολυκράτην ἐξέλεον, ὡς διδάσκοντα τὴν ῥητορικὴν· ὅπου οὐδὲ νοθεῖα γε συγχωρεῖ ἢ τοῦ λόγου συνάρτησις. Ἄμεινον οὖν ἡμῖν δοκεῖ λίγην αὐτὸν τὸν Σωκράτην· καίπερ γὰρ οὐδὲν ἐτέρου παραδειγματικὸς τὸν Ἰσοκράτην μαθηταῖσσι Σωκράτης, οὐδὲν καλλεῖ τὸν γράψαντα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην οὕτω φράζει, εἴτε παρ' ἐτέρων ἀρχαιοτέρων παρικοπρίτα, εἴτε καὶ πεπλανημένως ὑπεληφρότα· οὐκ ἀπεικὸς δὲ καὶ ἀκουσῶν γενέσθαι τῶντι Σωκράτους τὸν Ἰσοκράτην, σχεδὸν ἰλικιωτῶν ὑπάρχοντα Πλάτωνος.— Τὸν ἄλλον λόγον.] Τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ λόγου· ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ τοῦ λόγου (Βούσιρ. β') περὶ ἀσπασθῆαι φησὶν ἐπιδείξεια Πολυκράτη, ὅτι πολὺ τοῦ δόντος ἐν ἀμφοτέρωσι τοῖς λόγοις διακρίτην, ἐν τῇ Βουσίριδος ἀπολογία, καὶ πρὸ Σωκράτους κατηγορίᾳ, εἴτα βραχέα τινὰ περὶ Σωκράτους εἶπον, τὸν λοιπὸν ἅπαντα λόγον περὶ τοῦ ὅπως δαῖ Βούσιριν ἐπαίειν, ποιεῖται δέον καὶ ὅπως εἶδει Σωκράτους κατηγορίαν, ὑποδείξεια. Καὶ εἴτω μὲν ὁ νοῦς τοῦ τὴν ὑπόθεσιν γράψαντος· ἦν δὲ ἄντι ἐπάγει· οὐ πᾶν τι προσήκουσά ἐστι τῷ ζητήματι. Οὐ γὰρ, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν Ἀθηναῖοι, παρέλιπεν Ἰσοκράτης ἐκεῖνο τοῦ λόγου τὸ μέρος, ἐν ᾧ Πολυκράτης ἔρχοι ὑποδείξεια ὅπως ὄφειλε Σωκράτους κατηγορεῖν, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν κατηγορεῖν δεῖν ἀνδρῶς ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ ἀρετῶν ἀσκήσαντος, καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ ταύτην προτρέψαντος· ἐξολοκλιώτατον γὰρ τοῦτο καὶ ἀπονονομήμων ἀνδραγῶν τὸ ἐπιτάδιμα.

ΒΟΥΣΙΡΙΣ.

Τὴν μὲν ἐπιείκειαν.] Καποῖσι πρὸ ἡμῶν ἐξηδείχθη τὴν ἐπιείκειαν· ὁ δ' Ἀρχηγῶς καὶ Οὐλοφῶ πασιθεῖς, ἔγραψεν εἰς τὰ Ἀπικίαν· Ἴσον γὰρ, ὡς εἶπεν, ὡς δύνανται ἢ Ἐπιείκεια τῇ Πανίᾳ, ἢ ὅλων εὐ μόνον ἐκ τῶν ἐπομένων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὄμηρος (Πηλ. Ν, 245) τὸν Ἐπικεῖ πρὸς τὸν Πόλλιν ἀντιδίδεσκει.

ΣΕΛ. 163. Ἐθελοντίας.] Οὕτω καὶ τὸ ἡμῶν ἐξήρῶνως, παρὰ τὸ, Ἐθελοντίας· ἀντὶ τοῦ παρὰ τινι, Ἐθελοντίας, μετοχικοῦ.— Πρὸς τοῖς συμβουλεύοντας.] Ἐκ διαφθ. Οὐλο. τὸ ἄρθρον, λείπειν καὶ ἐν τῷ ἡμῶν.— Τὰ προσόντα.] Διαγραπτίον τὸ ἄρθρον εὐκ ἀπικτικὸς ὁ Λαγῶ. ἔστιν.— Τροσούτου δέας.] Ἐτρεψα εἰς τὸ, Τροσούτου, τὸ Τροσούτω.— Ὁ μὲν χάριν ἂν εἶδῃ σοι.] Ὁ Βούσιρις δηλαδὴ. Αἱ ἐξ αὐτῶν λέξεις, λείπουσιν ἐν ἅπασιν τοῖς ἀντιγράφοις, καθὰ καὶ ἐν τῷ ἡμῶν, προσέβηται ὑπὸ Οὐλοφῶν εἰς ἀπικτικὸν τῆς ἰννοίας.— Ὁ δὲ, εἰ καὶ κ.τ.λ.] Ὁ Σωκράτης. Ἐν τῷ ἡμῶν, ὡς καὶ ἐν τῷ τοῦ Λαγῶ, φέρεται κικλῶς, Οὐδ' εἰ καί.— Ἐν αὐτοῦ.] Ἐν τῷ ἡμῶν, τὸ ἡμῶν, ὡς καὶ ἔτερα, κικλῶς· ἐν δὲ τῇ Στεφανίῳ καὶ ταῖς πλείωσι τῶν παλαιῶν ἰδέσθαι. Ἐν αὐτῶν. Ἄμεινον γράφειν Ἐν αὐτοῦ, ὡς παρῆναι ὁ Λαγῶς.— Ἡμῶν σοσι, εἰ μὴδὲν ὀμολογούμενον ἐστίν.] Κικλῶς σύνταξις, ἀντὶ τοῦ, Ἡμῶν σοσι τοῦ ὀμολογούμενον τι ἐστίν.

ΣΕΛ. 164. Ἀλλὰ τίς.] Ἐκ τοῦ ἡμῶν, ἀντὶ τοῦ παρ' ἅπαντι, Ἀλλὰ καὶ τοῖς.— Ἐμαυτοῦ.] Ἐν ἄλλ. Ἐαυτοῦ, οὐ κικλῶς· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν προσώπων τίταται, ἢ, Ἐαυτοῦ, παρὰ τοῖς Ἀπικίαις.— Τὴν ἐκεί πολὺ διαφθέρων εὐκικεῖν.] Ἐκεί, ἔγραψα, Οὐλοφῶν παραινέσαντος ἀντὶ τοῦ, Ἐκείτω, ὁ τῶν εἰς ἴσον κίχουσι δηλαδὴ.— Ἐν καλλίω μὲν τοῦ κόσμου.] Ἐκλειπτικὸς τοῦ, Τόπου, ἢ Μέρους· τὸ δὲ, Κόσμου, ἀντὶ τοῦ, Οὐρανοῦ.— Τῷ Νεῖκω τετιχημένον.] Τὸ δέλετα καλλόμενον τῆς Αἰγύπτου λίγη, τὴν καὶ ἰδικιτέρως Αἰγύπτου τοῖς ποταμοῖς ὀνομαζομένην.— Τὴν δύνανται αὐτῶν.] Οὕτω παρ' ἅπασιν, κικλῶς· Ἐγράψα, Αὐτοῦ, τοῦ Νεῖκου

δηλονότι. Ἄπλον δὲ καὶ ἐκ τῶν ἰσομῶν.— Τῶν αὐγμῶν τοῖς μὲν κ.τ.λ.] Ἐκ διορθώσ. Ἀδ-
γῆρου, ἀντὶ τοῦ, Τῶν αὐγμῶν, ὧν τοῖς μὲν.

ΣΕΑ. 165. Διαθίσι.] Πράσι, παλῶσι, ὡς ἐξηγῆται Ἀρποκρ.— Ἄμα τόπον ὡς κάλλιστον.]
Τὸ ἔμῳ ἀντιγράφον, Ἄμα τὸν τε τόπον ὡς κάλλιστον.— Τὴν τροφήν.] Περιττὸν τὸ ἀφ-
θρην.— Ἐκ τε τῆς χώρας.] Ἐκ τῆς γεωργίας: ἀντιδισταλαμῶς πρὸς τὰς τέχνας.— Τοῖς
αὐτοῖς τὰς αὐτὰς πράξεις.] Παις γὰρ πατρὶς ἐξεδέχετο τὸ ἐπιτόθειμα ἱερακος.— Πλείον.]
Παριέλικρα ἐκ τοῦ Ἀρχιανῶ ἀντιγράφ. ἀντὶ τοῦ, Πλείον. Ὁ νοῦς, Οἱ κατ' Αἴγυπτον τεχνῆται
πλείον διακρίνουσι τῶν ἀσθαχῶ τεχνιτῶν, ἢ οὗτοι τῶν ἰδιωτῶν, ἔχουν τῶν καὶ ἐπισκεμμένων τὰς
τέχνας.— Περὶ τὴν σύνταξιν.] Ὅπῃ ἐν ἄλλοις (Ἀριστοπαγ. ἰ) Σύνταγμα τῆς πολιτείας εἴρηκε.
Τὸ μὲν δὲ, τῶν ἀναγκαίων ἀποροῦντα, τῶν κοινῶν προσημασίων ἀμειλίην.] Ὁ μὲν νοῦς πρό-
δολος, τὸ μὲν δὲ ἀμειλίην τῶν κοινῶν προσημασίων, διὰ τὸ ἀπορεῖν τῶν ἀναγκαίων: ἢ δὲ
γραφή ἐκ διορθώσ. τοῦ φίλου Ἠλικουρίου, ἀντὶ τῆς φερομένης ἐν τοῖς ἀντιγράφοις. Τὸ μὲν δὲ
τῶν ἀναγκαίων ἀποροῦντας, τῶν κοινῶν προσημασίων ἀμειλίην: ἢν Οὐλόφρις μεταποίησεν εἰς
τὴν ἀρκουσι, ἢν ἀπεδείξαντο καὶ εἰ μὲν αὐτόν.

ΣΕΑ. 166. Τῶν κινδύων.] Τῶν πολέμων.— Τὴν μὲν ἀσφάλειαν.] Ὅτις καὶ εὐθῶς διδο-
ναι τοὺς ἰατροὺς οὐ μόνον περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι φαρμάκων, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ
λαίρου τῆς προσφορᾶς. Μετὰ γὰρ τὴν περὶ τῆς νόσου κινεῖν εἶπεν τοῖς ἰατροῖς: εἴαν δὲ
πρότερον, ἐπὶ τῷ αὐτῶν κινδύνῳ, καθά φησιν Ἀριστοτ. (Πολιτ. Γ, αἰ). Κτείνει δὲ εἰς τὸ φάρ-
μακον γαστρὸς κινεῖται προσφέρειν. Ἀέρι δὲ καὶ ἡ συνήθεια, «Τὸν ἰκίνοσ τὸ καθαροῦν».
Κατέδειξαν.] Οἱ ἰβριεῖς. ἢ δὲ γραφὴ ἐξ ἀντιγ. ἢ κατὰ κλοῦσθου καὶ Οὐλόφ. καὶ εἰ μὲν αὐτῶν,
πλὴν Στραχίου τε καὶ Λαγίου, παρ' εἰς φέρεται. Κατέδειξαν.— Συμβαλλομένας.] Ἐκ τοῦ ἔμῳ,
ὁ συναδῶν καὶ τὸ τοῦ Λαγ. ἀντὶ τοῦ Σωλλαμβανόμενας.— Ἰπολαμβανέσθαι μιζήνας.] Ἰσως,
Μιζήνας, ἢ Ἀττικώτερον, Μιζήνας.— Ὅτις.] Γραπτόν οἶμαι, Ὅτις μὲν, ἰπαναδιπλοῦντας
τὸν σύνδισ: καὶ γὰρ καὶ ὁ ἐπιφερομένος, Ἀε, διπλασται, εἶεν, ὅσι ΔΕ... οἱ ΔΕ τοῖσται.—
Τούτων αἰτία.] Ἐξ εἰκασίας Οὐλόφριου, ἀντὶ τοῦ κακῶς συνημασίου καὶ ἀνεστραμμένου, Αἴψου
τούτων, ὡς φέρεται καὶ ἐν τῷ ἔμῳ. Ἀναφέρεται δὲ τὸ: Τούτων, εἰς τὸ, Θεῖον πραγματόν:
πλὴν εἰ μὴ τις καὶ τὸ, Τούτων, εἰς τὸ, Τούτων (τυτῆτι τὸν φόβον) προαφροῖτὸν τρέπειν, εἰ
ἐπίρας εἰκασίας Οὐλόφριου.— Ἀσκήσις τῆς θεότητος.] Σημειῶσαι τὸ, Θεότης, ταῦτόν ὡς
εἶπεν, ὅτι δυνάμενον τῷ Θεῷ σκεῖσθαι, καὶ οὐκ ἐφ' ἧς αὐτὸ σημασίας τέταχεν ὁ ἀπόσ. Παῦλος
(Ῥωμ. Α, κ').— Ἐν τοῖς φανερῶσι.] Ἡ πρόθεσις ἐκ τοῦ ἔμῳ, ἢν καὶ Ἀλγίσις παρεῖλεν εἰς
ἐτέρου.— Ἐχθῶν.] Ἰσως γρ. Ἐχθῶσιν.— Τυχόν ἂν καὶ τῶν μιζήνων καταφρονησιν.] Ση-
μειῶσθαι τὸ, Τυχόν, οὐ ἐπιφύημα ἔν, ὡς φασιν οἱ Γραμματικοί, ἀλλὰ μετοχὴν οὐδετέρου τοῦ
Τυχάνου, οὐδ' ἀπολυτὸν ἐνδομακτικῶν ὡς αὐθις εἰ αὐτοὶ λέγουσιν, ἀλλ' αἰτιατικῶν Ἑλληνικῶν
πρεβίσεως τῆς Κατὰ, ἢ τῆς Παρὰ, ἢ τῆς Μετὰ: εἰς δὲ ἀναλύειν εἰς τὸ, Ὅταν τύχη, καὶ εἰς
τὸ, Ἐὰν τύχη, ἀδιαφύρεος.

ΣΕΑ. 167. Βεβαιώσθαι.] Ἐκ διορθώσ. Οὐλόφριου, παρεῖλεν καὶ εἰ πρὸ ἔμῳ, πλὴν
τοῦ Στραφ. εἰς γραφῆν Βεβαιώσασθαι, ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐκδόσ. Τὸ ἔμῳ, ὡς καὶ τὸ τοῦ Ἀλγίτου,
οὐδὲν μάλλον ὀρθῶς, Βεβαιώσασθαι.— Καὶ τὰ περὶ τὰς θυσίας.] Ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ἀλγίτῳ
ἀντιγράφου καὶ τῆς Ἀγλιτικῆς ἐκδόσ: ἀντὶ τοῦ, Καὶ περὶ τὰς θυσίας, ἢ γραφὴ κατὰ κλοῦσθου
εἰ πρὸ ἔμῳ, πλὴν Οὐλόφριου, γράφοντος, ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐκδόσεων, Καὶ τὰς περὶ τὰς θυσίας,
αἷς συναδῶν καὶ τὸ ἔμῳ.— Μάλιστ' εὐδοκίμησιν.] Ἐκ τοῦ ἔμῳ, ἀντὶ τοῦ, Μάλιστ' ἂν εὐδοκι-
μήσιν. Περιττὸς γὰρ ἐντάχθη ὁ σύνδισ.— Τὴν ὑπολήψιν.] Τὴν ἀντίφρῃσιν, τὴν ἀντιλογίαν.
Ἰσως δὲ ἐγγράφου, Ἐπίληψιν, διὰ τὰ προσημασμένα, Ἐπίπληκτεν καὶ Ἐπιτιμῶν, ἂν συνώ-
νομαζον εἰς τὸ, Ἐπίλαμπάνεσθαι (Ἰδ. ἀνωτέρ. δ'), παρ' ὃ ἡ Ἐπίληψις.— Τροσούτω πλέον.] Τὸ
ἔμῳ, ὃ συναδῶται καὶ αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις, καὶ ὁ Στράφ. Τροσούτων πλέον.— Κἀγαθῶν.] Ἐκ
τοῦ ἔμῳ ἢ συναίρεσις, ἀντὶ τοῦ, Καὶ ἀγαθῶν.— Τὸ μὲν.] Τὸ κατεσθῆναι τοὺς ζῆνους.— Τὸ
θῆ.] Τὸ περιφύρεται περὶ τὴν χώραν τὴν Ναιδων.

ΣΕΑ. 168. Καθ' αὐτόν.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ ἀνωγο. ἀντί τοῦ, Κατ' αὐτόν.— Εὐεργέταν.] Εὐεργετῆν, οὐκ ἀπιθάνως παραινέουσι τινες γράφειν.— Λογιστοῦν.] Ἱστορίας συγγραφέων.— Τίταροι.] Ὑπεργόρευσε τὴν γραφὴν, τὸ, τε Ααγίου ἀντιγράφον (ἐν ᾧ μέντοι φέρεται, Τέταροι, δι' ἑνὸς τ) καὶ ἡ τῶν Ἀττικῶν χρῆσις. Παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς καθά καὶ ἐν τῷ ἑμῷ Τέταροι, πικτικῶς μεταθέσει τῶν φωνάων. Τέσσαρες δὲ γενεαί, ἑταιρίων ἰκατὸν σχεδὸν πρὸς τοὺς εἰκοσι. Εἰ οὖν Ἡρακλῆς τσοῦτος ἐστὶ νεώτερος ἢ Ἡερατίος (εἰς ὃν τὸ γένος ἀνέφερεν), οὗτος δὲ Βουσίριδος πλεόν ἢ δικαιοσίους ἐστὶ νεώτερος, δῆλον ὅτι πλεόν ἢ τριακοσίους ἐστὶ πρεσβύτερος Ἡρακλῆδους ἢ ὁ Βούσιρις, ὥστε οὐκ εἰκὸς εἶναι Βούσιριν ὕψ' Ἡρακλῆδους ἀπεθανεῖν. Ἀντικείμεται δὲ ταῦτα τοῖς ἱστορίαισι Φερακόδει (παρὰ τῷ Σχολ. Ἀπολλων. Ἄργον. Δ, 1396) φάσκοντι, ὅτι παραγενόμενος εἰς Μίμωιν ὁ Ἡρακλῆς οὐ μόνον Βούσιριν, ἀλλὰ καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰφιδάμαντα· καὶ τὸν κλήρικα Σάλθην, καὶ τοὺς ὀπίστας, ἐκτείνε πρὸς τῷ βοιωτῷ τῷ Διὶ, ἔθρα ἔξενοκτόνου· ἀπαρ ἔνοι οὐκ εἰς τὸν Θεθακῶν Ἡρακλῆα, ἀλλ' εἰς ὁμώνυμον ἕτερον, κατὰ τοὺς χρόνους Βουσίριδος γαγονότα, ἀναφέροντες τὴν διαφορίαν τῶν ἱστορούντων παραμυθίσθαι ὑπέλαθον.— Ἠλοπᾶς καὶ μοιχείας καὶ παρὰ ἀνθρώποις θεταίας... καὶ παιδῶν βρώσεις, καὶ πατέρων ἔκτομας, καὶ μητέρων συνοουσίας.] Κλίπτης μὲν γὰρ ἐνομιζέτο ὁ Ἑρμῆς· Ἀφροδίτη δ' ὑπὸ Ἄρωος ἰμοχυθεῖ· Ἀπόλλων δὲ παρ' Ἀδμητῷ θεταῖσαι παραδίδεται· Κρόνος δ' οὐ μόνον τὰ ἴδια τέκνα κατήσθη, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα Οὐρανὸν ἐξέτεμε· Διὸς δὲ κατὰ τῆς Ἀποῦς τῆς μητρὸς συνοουσίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Περσεφόνη, μακρονοῦσι Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (Προτραπτ. σελ. 10—11): φησίκατο δὲ καὶ Ὀργυῖος (Ἰμκ. Περσεφ. 7) λέγων,

Ἦν Ζεὺς ἀφῆχταισι γοναῖς τακνώσατο κύρην.

Ἐλήφθη δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ δευτέρου περὶ Πολιταῶν (σελ. 378) Πλάτωνος.— Πλανῆτα, καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδειτεῖς.] Ὀμπερον αἰνιττεται καὶ Ἡσιόδον, ὡς φησιν Οὐσίπιος.— Ἐτυρλάθησαν.] Ὀπερ ὁ Στωϊκός.— Φεύγοντες τὴν πατρίδα, καὶ τοὺς οὐκ εἰσὶν πολεμοῦντες.] Ἀρχιλοχον αἰνιττεσθαι λέγει Οὐσίπ.— Κατηγορίας.] Κικηγορίας ἔγραψαν τινες τῶν πρὸ ἑμοῦ ἐξ Οὐσίπ. διερωθῶς. πιθανῶς μὲν, οὐ μὴν ἀναγκαίως.

ΣΕΑ. 169. Εἰ μὲν... κατασάει κύριος.] Τὸ παρ' ἀπασι, Κατασάει, ἔτραψα εἰς τὸ, Κατασάει, διὰ τὸν συναπτικόν· χωρὶς εἰ μὴ τις τούτων εἴλοτο μᾶλλον τρέπειν εἰς τὸν, Ἦν.— Ἄν και πλοκάουσι.] Ἐάν στω μαθηταὶ γένωνται.— Τὸ, γε λόγον.] Οὕτως ἔρθος τὸ ἑμὸν, ἀντί τοῦ παρ' ἀπασι, Τὸν τε λόγον.— Ταῦτα.] Εἰς τοῦτο ἔτραψα τὸ παρ' ἀπασι. Ταῦτα.— Ἐξουσίαν.] Τοῦ εἶναι δικαδὴ πονηρεῖς· ἀπο κοινῶς τοῦ προκηλασμένον.— Ἐπαρθείκ.] Ἐκ τοῦ ἑμοῦ, τὸ Ἐπαρθείν, ἢ καὶ Ααγίος παρῆλθεν ἔξ ἑτέρου, ἀντί τοῦ, Ἐπαρθείς.— Ἀθλιώτατος.] Ἀνοκτώτατος.

ΣΕΑ. 170. Ἠξουλήθης.] Ἐτραψα εἰς τὸ Ἀττικόν, Ἠξουλήθης, τὸ Ἐξουλήθης.— Τῆς φιλοσοφίας ἐπικίρκως δικαιομίνους.] Ἐπικινδύως καὶ σφαλερῶς ἐχούσης. Αἰνιττεται δὲ τοῦτο εἰς τοὺς ἀνοήτους αὐτοῦ πολιτικῶς, τοὺς ἐναγχις ἀπεικτονότας Σωκράτην.— Μισόσουςιν.] Ἐν τῷ ἑμῷ, καὶ τῷ τοῦ Ααγίτου, φέρεται, Μισόσουςιν.

ΣΕΑ. 174. Καὶ ταῦτ' εἰδώς.] Τὴν παρ' ἀπαντ' ἠμαρτυρούμενην γραφὴν, Καὶ περὶ πῶς, εὐκ
 ἔκαστα τρέψαι εἰς τὸ, Καὶ ταῦτ' εἰδώς. Ὁ νοῦς, Καὶ μάλιστα αἰχμηθεῖν ἂν περὶ τῶν ἤττων
 ἀναγκαίων συμβουλεύσειν, παρὶς τὰ καταπιέγοντα, ἐπειδὴ γνωσκω ἅκεῖνα μὲν, τὰ ἤττων
 ἀναγκαῖα δὴλονότι, εἰς δόξαν τὴν σὴν ἀφορῶντα, ταῦτα δὲ, ἃ φημι καταπιέγειν, ὑπὲρ τῆς
 σῆς ὑπάρχοντα σωτηρίας. Τοῦ δὲ, Ταῦτα εἰδώς, παράδειγμα ἐνθύσεως καὶ ἀλλαγῆς ἀσπού-
 μενος (σελ. νθ', λθ', λθ').— Ὑπὲρ τῆς σωτηρίας.] Περὶ μάλιστα εἶμαι τοῖς ἀντιγραφουμένοις ἢ
 κριτικῆ ἀντινομία. ἔφικε γὰρ εἶναι Ὑπὲρ τῆς σῆς σωτηρίας, ἢ ἄλλου ἀνευ τοῦ ἀθ. Ὑπὲρ σω-
 τηρίας.— Προσπετίστερόν σε κινδυνεύειν, ἢ βασιλικώτερον.] Κινδυνεύειν μετὰ πλείονος θράσους
 ἢ ὅσον βασιλεὶ προσέχει. Καλῶς τῷδε ὁ, τα Ματθ. καὶ ὁ Λόγ. περιέθηκαν τὸ ἐκ τοῦ ἀποστόλου.
 περὶ τῆς ἀκέρου τοῦ Μακεδόνας φιλοτιμίας παντός λόγου κριτικῆς ἐκπερασμένην τοῦτο
 χωρίον (Περὶ Στεφάν. σελ. 247), « Ἐώρων δ' αὐτὸν τὸν Φίλιππ., πρὸς ἐν ἡμῖν ὁ ἀγῶν, ὑπὲρ
 ἀρχῆς καὶ δυνατείαις τὸν ὀφθαλμῶν ἐκκεκορμῆσεν, τὴν κλεῖν καταγόσκα, τὴν χεῖρα, τὴ σκί-
 α λος πεπρωμένον, πᾶν δ, τι ἂν βουλευθεῖσθαι μέρος ἢ τὸν τοῦ σώματος παρελθεῖν, τοῦτο
 « ἔραδιος καὶ ἰστοίως Προϊόμενον, ὅτι τῷ λοιπῷ μετὰ τιμῆς καὶ δόξης ἔχῃ ». — Οὐδὲν ἂν
 ἦσθα.] Προσέθηκα ἐκ τοῦ ἀντιγρ. τοῦ Ματθ. τὸν, Ἄν, σύνδεσ., ἐν προσπακούειν ἀπὸ καινοῦ
 χρῆ καὶ τῷ προσχεῖ, Συναμίαις.— Χρὴ δὲ μὴ καλῶς ἀπέσκα ὑπολαμβάνειν. . . . εἰς αἰτίους
 ἀδείας γιγνόμεναις.] Παράβαλλε τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ γνώσῃ τὰ ἀλλοτῶν (Προδ. Ἑλλ. Βιβλ.
 σελ. ριὰ) εἰρημῖα μοι περὶ τοῦ Ζωπύρου.— Καταρωπαίνουσαι.] Αἱ μαινόμεναι καὶ μελῶνται
 τὰς καλὰς πράξεις, τοῦτέστιν, ὡς ἂν φαίμεν ἐν τῇ συνθέσει, Μουσουλῶνται, ἢ καὶ μετὰ τῆς
 προδίκ. Καταρωπαίνουσαι. Τοῦτο δὲ τὸ Μουσουλῶν, εἰ μὴ ἐστὶ ἐκ τοῦ παρὰ τοῖς Ἱταλοῖς
 Museo (Γαλιτσιῇ Museon) τοῦ διλοπόντος κυρίως τὸ Ἑβραϊκόν, καὶ τρωπικόν τὸ πρόσωπον (δ
 καὶ αὐτὸ παρὰ τὴν Μῦθιν εὐκ ἀπόδεικτος ἐτυμολογεῖται τινὲς), εἴη ἂν συνθετικῶν ἐκ τοῦ
 Μῦθου τοῦ σημαίνοντος τὸ μῖσθον, εὐ καὶ θελικῶν ὑπάρχει πάλαι εἰς τὴν Μῦθον, καθ' ἃ
 ἰσομοιστήματα (Προδ. Ἑλλ. Βιβλ. σελ. ν') εἰς η καὶ ες διττοκατάλλακτα ἄνοματα, εἰ ἢς ὅς
 παρ' ἡμῖν συνώνυμος τῆς Μουσουλῶν Μούσα, τρωπ. τοῦ υ εἰς τὸ ου καὶ τοῦ σ εἰς τὸ ζ (Σκρ.
 εἰς τὸν Ἱδ. ὁδ. σελ. 63 καὶ 140), καὶ τοῦ ῥήματος: Ἀλῶν, ὃ συνήεις ἂν εἴη καὶ συνώνυ-
 μον τοῖς παρὰ τοῖς πάλαι Ἀλῶν, Ἀλῆφον, καὶ Ἀλῶν, ἢ Ἀλῶν. Ἐκ τούτου εὐκ τοῦ Μ-
 σουλῶν, τὸ Μουσουλῶν καὶ Μουσουλῶν, εἰσὶν Μουσουλῶν: καθὰ καὶ ἕτερα εὐκ εἰρημῖα τῶν
 εἰς υνο μετῆσαι παρ' ἡμῖν εἰς τὴν ου ἢ ουκ κατάλληλιν, ὡς ἐστὶ τὸ Ἀερτόν, Ἐλαφρόν,
 Μυλακόν, Μιγαλόν, Μολόν, (εἰπὶ λογιμῶδες ἀναχρηστικῶς μεταγινόμενον) παρὰ τὸ Ἀερτόν,
 Ἐλαφρόν, Μυλακόν, Μιγαλόν, Μολόν. Τῆς αὐτῆς δ' ἂν εἴη συστομίας τε καὶ παραγω-
 γῆς, καὶ τὸ παρὰ τῆς ἑβδομηκ. Ἀλιτγίαις, τὸ Μικῖαις, ἴσως δὲ καὶ τὸ παρ' Ἠσυχίου Ἀλα-
 ρόνος, τὸ ῥυπαῖον, ὅθεν ἢ συνθέσει ἐγγρημῆσαι τὸ Ἀερτόν, καθὰ καὶ Ἀερτόν ἢ Ἀερτομένον λέγει
 τὸ Ἀλαρῶν, χωρὶς εἰ μὴ τις προαιροῖτο παρὰ τὸ Ὀλερῶ παράγειν τὴν λέξιν, ὅτι Ἠσυχίος
 ἐξηγεῖται βερβορῶδες.— Μυμῖσθαι τὰς πόλεις ἐν τῷ τρόπῳ διοικοῦσαι.] Σημαῖο τὸ καινὸν τῆς
 συντάξεως, ἀντὶ τοῦ, Μυμῖσθαι τὸν τρόπον, καθ' ὃν αἱ πόλεις διοικοῦσαι.— Διὸ δὲ καὶ συμ-
 βαίνει μετὰ, μίαις ἀτυχίαις συμπεσοῦσας.] Τὸ εἰς. Διὸ δὲ, μετὰ συμβαίνει τὴν δύναμιν αὐτῶν
 ἀνεργῆσαι, μίαις ἀτυχίαις συμπεσοῦσας, τοῦτέστιν, οὐ συμβαίνει ταῖς πόλεσιν ἀφανίζεσθαι, διὰ
 μίαν μόνον κατὰ πρόθεσιν ἤτταν. Τὸ, Μυμῖσθαι (ἀνθ' οὗ ὁ Ματθ. Μυμῖσθαι, γραπτῶν εἶναι
 εἰκαζε) διέρρηκα εἰς τὸ, Μυμῖ, μίαις, ἐκ διερωθῶ. Αὐγῆρου.— Τὰς νίκας.] Μῶν, τὰς ἤττας:—
 Ἐκλιθέντας.] Οὕτως ὁ Ματθ. εἰς ἀντιγρ., καὶ ὁ Λόγ. ἀντὶ τοῦ Καταράνας.— Κύριον τῷ τῆς
 βασιλείας.] Προσέθηκα τὸ πρῶτον ἀθ.— Οὐδαὶς ἄλλαις εἶθε.] Ἐτρέψα τὸ παρ' ἀπαντ' ἄλλοις
 εἰς τὸ ἄλλοις, ὑπονοησάντων τοῦτο καὶ τοῦ Ματθ. καὶ τοῦ Αὐγῆρου.— Τὴν τε βασιλείαν.]
 Ἐγράφετο Καὶ τὴν τε βασιλείαν, μετὰ τοῦ Καὶ συνδ., ἐν, καλῶς πρῶτον, ἐξέθετον Ὁσφριος,
 τοῦ χωρίου ἀποδείκνυμενον καὶ πᾶν μετ' αὐτὸν τὴν διερωθῶν, πλὴν Ματθαίου τε καὶ Λαγίου,
 οἵτινες ἀπεκατέστησαν αὐτὴν αὐτὸν εἰς ἣν οὐ προσέκα χωρῶν: γραπτῶν γὰρ, Τὴν τε βασιλείαν,
 ἢ (ἀντὶ ἐκ παντός τρόπου βούλησθαι τὸν Καὶ), Καὶ τὴν βασιλείαν, δίχα τοῦ, τε.— Φο-

Γερῶν τοῖς Ἑλλήσιν.] Προσέθηκεν ἐξ ἀντιγρ. ὁ Ματθ. τὰς τελευταίας δύο λέξεις, τοῖς Ἑλλήσιν, λαίπυρας παρά τοῖς λοιποῖς ἄπασιν.

ΣΕΑ. 175. Ἐξαρξάσαι σοι.] Ἐξ ἀντιγρ. προσθετικότες τὴν ἀντωνίαν τοῦ Ματθ. παρεδώκεν καὶ ὁ Ἀπῶ. — Τὸν δὲ νῦν Μίχυν.] Τὸν τῶν Παρσῶν βασιλεῖα. — Μὴ τελειώτω κινδῦνον περιπέσεις.] Παρ' ἄπασιν γράφεται Περιπέσειν, οὐ τὸ σολικὸν μόνος συντακτικῶς μακαρίτης Λυγῆρος· ἀτυχῶς δὲ πάντοτε, κακῶς τὸ κακῶν ἰσχυρῶς, ἔγραψε Περιπέσεις, πλὴν εἰ μὴ ὑπὸ τοπογράφων ἀδελφείας ἐγενήθη ἢ τοιαύτη γραφή. — Εἰ δ' ὑπειθῆσας.] Οὕτω παρ' ἄπασιν πλὴν Λαγῆου, παρ' ἧ εὐρησκι (διὰ τυπογράφων ἴσ. πλαγματέλιαν) Ἰπειθῆσας. Οὐδὲ τὸ Ἰπειθῆσας μόνος γράσσει, ὡς ἐρῶς κατενόησαν Λυγῆρος, καὶ πρὸ αὐτοῦ Οὐθαλκινῆρος (ἐν τοῖς εἰς τὸν Ἡρόδ., τ. ρῆ), παραινούντες γράφειν Ἰπείσθας, διὰ τὴν Ἄρπουκατ. σημαίωσιν ταύτην, « Ἀπεισθὲν ἀντὶ τοῦ Ἀπειθῶν, Ἀντιπῶν κατὰ Ακισπουδίου, καὶ Ἰσοκράτης ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Φίλιππον. Λέγουσι δὲ καὶ Ἀπειθῶν τὴν Ἀπειθῶν: ὡς Δημοσθένης, ἐν ἐναντίῳ Φιλιππικῶν, καὶ ἄλλοι πολλοί ». — Οὐκ εἰς ἐπιστολῆς συμμετρίας, ἀλλ' εἰς λόγους μῆκος ἔξοκειλάς.] Σημαίωσιν τὸ Ἐξοκειλάς πρὸς μὲν τὸ εἰς λόγους μῆκος ὁρθῶς ἀποδοξάμενον, οὐ γὰρ μὴν πρὸς τὸ, εἰς ἐπιστολῆς συμμετρίας: ἐπὶ γὰρ κακοῦ τέτακται τὸ Ἐξοκέλλαι, καὶ ὅτε κυρίως ἐκλαμβάνεται, εἶεν ἐπὶ νεῶς τῆς διὰ χαμιῶνα προσομοιωτικῆς οἱ μὴ βούλεται ὁ κυβερνητικῆς, καὶ ὅτε τροπικῶς, καθὼς τὸ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Ἰσοκράτῃ (σελ. 111), « εἰς τραχύτερα πράγματα . . . ἔξοκειλομεν ». Θεραπεύεται δὲ τὰ τοιαῦτα ἐτέρου βήματος ἐξ ἀναλήθου προσομοιωτικῆς, ὡς φησὶν ὁ πολυμαθέστατος: Εὐστάθιος, ἐξηγουμένως τὸ παρὶ τῆς Θέτιδος τῆς Ποικίλης (Μιλύκ. Α, 532) εἰρημόμενον, ὅτι μετὰ τὴν πρὸς τὴν Δία παρακλήσιν ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλεύου, ἡ μὲν

Εἰς Δία ἄλτο βαθεῖα· σὺ δ' ἀτλήωντος Ὀλύμπου,
Ζεὺς δ' εἰς πρὸς δῶμα . . . . .

ὡς γὰρ ἐπὶ τούτου προσομοιωτικῶς ἐπὶ τοῦ Διὸς τὸ Πύθον, ἀπέλογον ἐν τῷ ἄλτο (ἔρχεται γὰρ καὶ ὁ ἀλλόμενος εἰς ἐν ἄλλοις τόποι) παρακλήσας καὶ ἐπὶ τοῦ προσομοιωμένου Ἰσκα. χωρίου, τὸ Προβάς, ἢ Προχωρήσας, ἢ ἐπιπρὸς τι τοιαῦτον ἀπέλογον τοῦ Ἐξοκειλάς, νοητικῶν ἔχουσαν πρὸς τὸ εἰς ἐπιστολῆς συμμετρίας. — Ἰπείσθιν.] Φιλίππιν, καθὼς καὶ ἀλλάγετο ἐθελώσμενον. — Τὴν τέχνην ταύτην.] Τὴν διαβάλλειν δολοφόνειαν. — Καὶ μὴ γινώσκεις.] Παρ' ἄπασιν φέρεται, καὶ μὴ γινώσκεις, καὶ ἐξέταται χωρὶς τῶν προσομοιωμένων ὡς ἐπ' ἄλλοις ἀρχαῖς, πλὴν ἐν τῷ τοῦ Λυγῆρου ἀντιγρ. ἐν ᾧ γράφεται καθ' ὑποτακτικὴν ἔγκλησιν καὶ μετὰ τοῦ Ἀπαγορευτικῆς μορίου, καὶ μὴ γινώσκης. Τοῦτο γινώσκεις εἰς τὸ καὶ μὴ γινώσκεις συνίψα τοῖς ἀνωτέρω, ἵνα πρὸς τὸν αὐτὸν συναπτικὸν συντάσσεται, πρὸς ἐν καὶ τὸ Ἐπίσθιν, καὶ τὸ Φαίσιον.

ΣΕΑ. 176. Ἀτυχῶν.] Ἐκ διορθώσεως Οὐκίλφ. ἄπαντες οἱ μετ' αὐτὸν, πλὴν Μαθηταῖοι καὶ Λαγῆου, οἱ προείλοντο ἀποκαταρξάσαι τὴν ἀρχαίαν γραφήν, Τυχῶν. — Τούτοις ΠΑΝΤΑ ΓΕ ΤΑΥΤΟΙΣ ΕἶΝΑΙ λέγοντας.] Οὕτω γράψασιν ἄπασιν ἠκολούθημα κάχου, κλίπερ οὐκ ἐξῆσθαι τὸ χωρίον δαιτῶς ὑποτοπάζων. Ἰσως ἐγγέγραπτο πάλαι, τοῖς ΤΑΝΑΝΤΙΑ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΣ λέγοντας: εἰσὶ δὲ ταῦτα τὰ ἐπαχόμενα, Μῆτις μῆτιον, μῆτ' ἔλαττον αὐτῶν ἠδικασίαι. Ὁ γὰρ τοῦτο φάσκων τὰ ἐναντιώτατα λέγει τοῖς μικρῶς καταγορευοῖσι. — Μῆτις μῆτιον, μῆτ' ἔλαττον] Τουτέστι, μηδὲν ἄλλως. Σημαίωσι δὲ ὅτι σαφηνετικῶς ἐξήνεγκε τὰ ὀνόματα, καθάπερ καὶ Ἀνδοκίδης (περὶ Μυσηρ. σελ. 15) « Οὐδὲ εἰς μὴ ἀκέραια περὶ τῶν θεῶν οὐτε μῆτιον, « οὐτ' ἔλαττον »: ἡ δὲ παρ' ἡμῶν συνήθεια τοῖς θεατικῶς χρίται ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, εἶεν τὸ προκείμενον χωρίον ἐκφράσαι βουλόμενοι, φαμῖν, καὶ οὕτως λέγουσιν ὅτι ἡ τῆς ἡμῶν δὲν ἠδικασίαι τίποτε μῆτις μικρῶν μῆτις μεγάλων, ὡς καὶ παρὰ τῷ Πλάτῳ (Ἄπολογ. σελ. 21) ὁ Σωκράτης, « Ἐγὼ γὰρ δὴ οὐτε μῆτις οὐτε μικρῶν ἕνοικια ἐμυκτῶ σφῶς: ὦν κ. — Εἰ τῶν μὲν ἄλλων . . . αὐτῶς τοιμῶρον λέγειν.] Εὐρήσεις τὸν ἀναπαύουσαν τοῦ Μίν, ἀναλύουσαν τὸ λεγόμενον εἰς ἰσχυρῶς φράσιν: εἰ γὰρ ταυτὴν ὡσπερ αἰ εἰ ἔλεγον, εἰ εἰ μὲν ἄλλοι μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀνεκράτῆτους εἶναι νομίζουσιν, αὐτῶς δὲ τοιμῶρον λέγειν. — Οἱ μὲν ἄλλ' ἔτι κ' ἔ-

χω.] Προσέθηκα τὸν μισοτικὸν, Γε, διὰ τὴν ἐν τοῖς τοιοῦτοις χρῆσιν.— Ἰπὸ σοὶ νῦν ὄντας.] Δικαιοκρίτα τὴν γραφὴν ἐκ τοῦ τῶν ἀρχαίων ἐκδόσ. ἤμαρτημένως γραφῆς, Ἰπὸ σοὶ συνόντας (ἀντ' ἧς τὸ τοῦ Ματθαίου ἀντιγρ. φέρει οὐ μᾶλλον ὀρθῶς, Ἰπὸ σοὶ συνόντας), καὶ τῆς Οὐολφριανῆς ἀπελευθ. διορθώσ. Ἰπὸ σοὶ νῦν ὄντας, ἦν ἀπεδιέξατο οἱ μετ' αὐτόν.— Κατάχοις, εἰ.] Ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ματθαίῳ ἀντιγρ. ἡ γραφὴ, ἦν ἀπεδιέξατο καὶ Λαγῆος, ἀντὶ τοῦ παρὰ τῷ Οὐολφριανῆ « Κατάχοις, ὡς εἰ », ἔπερ Λαγῆρος ἔγραψεν εἰς τὸ « Κατάχοις οὕτως, εἰ υ. Αἱ δὲ ἀρχαιότεραι ἐκδόσ. ἔφερον, Κατάχοις ὡς εἰ.— Τῶν ξενιτευομένων.] Τῶν μισοῦ στρατευομένων. Ἐπιθ. τὰ ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ.) σημειωθέντα μοι.— Πιστευσάντων.] Ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ματθαίῳ ἀντιγρ. καὶ ὁ Λαγ. κἀγὼ. Ὁ δὲ νοῦς, Ἄ ξενικὰ στρατεύματα πλεονάκις ἠδικήσαν ἢ αἰσῶκε τοὺς ὑπὲρ ὧν στρατεύονται, καὶ παρ' ὧν τὸν τῆς στρατείας μισθὸν λαμβάνουσι.— Οὐτ' αὐτὰ παρὰ τοῖς πολλοῖς, καὶ τοῖς εἰκὴ δοκιμάζουσι φερόμενος.] Ὀρθῶς μὲν ὁ Λαγ. ἀκολούθησας τῷ Ματθαίῳ, ἐξέλιψε τὸ πρὸ τοῦ φερόμενος ἀμείσις προσθεὶν ὑπὸ Οὐολφριου καὶ τῶν μετ' αὐτὸν, Εὐ, ἐπιθήματα: οὐκ ὀρθῶς δὲ οὐτ' αὐτῶ; οὐδ' ὁ Ματθαίος περιτίθει αὐτὸ ἠγγίσαντο. Ἦρπειε γὰρ τὸ ἐν ἀρχῇ, Οὐτ' αὐτῶ, τετραφθαί εἰς τὸ Οὐτ' αὐτῶ, καθὰ περὶ φωνῶν διορθωμένων εὐρεται ἐν τῷ τοῦ Λαγῆρου ἀντιγράφῳ. Ἐστὶ δὲ τὸ, Εὐ φέρεσθαι παρὰ τινι, Εὐδοκιμαῖν παρὰ τινι, ἀποδοχῆς ἀμειψοῦσθαι παρ' αὐτοῦ καὶ εὐνοίας, καὶ, ὡς ἂν Γαλατικὸς ἀνὴρ κατὰ λέξιν, ὡς εἰπεῖν, ἐρμηνεύων φησίν, estre bien auprès de quelqu'un.— ἄγνωστος ὑπ' αὐτῶν.] Ἰπὸ τῶν πολλῶν καὶ τῶν εἰκὴ δοκιμάζοντων δηλονότι. Τὸ δὲ ἄγνωστος, οὐκ ἐπὶ τοῦ ὅλιος μὴ γνωσκόμενος, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ κακῶς γνωσκόμενος καὶ κρινόμενος καὶ ὡς περ' ἀλλοτῶν (B, σελ. 2) εἰρηκεῖν, « Οὐχ εἰδὸς εἰμι γνωσκόμενος ».

ΣΕΑ. 177. Ὅτι πρὸς σὲ μὲν.] Ὅτι σοὶ μὲν φρονεῖσι διὰ τὴν εὐδοκίμοιαν καὶ τὴν δύναμιν, ἐμεῖ δὲ, διότι βέλτιον αὐτὸν φρονεῖν ἐπαγγέλλομαι.— Προσποιεῖμαι τὸ βέλτιον αὐτῶν φρονεῖν.] Ἰα. γραπτέον, Προσποιεῖμαι τι βέλτιον αὐτῶν φρονεῖν.— Καὶ πλείους ἐρῶσί μοι.] Καὶ διότι ἐρῶσι πλείους μαθητὰς παρ' ἐμεῖ φοιτῶντας, ἢ παρ' αὐτοῖς. Λέγω δὲ τοὺς σοφιστὰς, ὧν τὰ διδασκαλεῖα καταλιπόντες εἰ νέαι, εἰς Ἰσοκράτους ἐβάρηον.— Ἠθουλόμη δ' ἂν ἦν ὁμογνωσμένος.] Ἰπὸ (λαδὸν ὁ Ματθαίος (ἀποθεξαμένου τὴν ἐξήγησιν καὶ τοῦ Λαγῆου) τὸ Ὀμογνωσμένος ἐνθάδε ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ Ὀμοίως τεθείσθαι, παραβήμενος μαρτύριον Λυκούργου (Κατὰ Λυκούρ. § 23). Ἄλλ' ἐπὶ τὸ παρὰ Λυκούργου, Ὀμογνωσμένος, ἐπὶ δικαστῶν λεγόμενον, οὐκ ἄλλως εἰὸν ἢ ἐρμηνεύσαι, ἢ ὁμοψήφως, τούτῃ τῇ αὐτῇ κρίσει καὶ γνώμῃ, σκεπτεῖν μήποτε παρ' Ἰσοκράτη ἠμαρτήθηται ἡ γραφὴ τῆς αὐτονομ. Ἡμῖν: ταύτης γὰρ μεταποιηθείσης εἰς τὴν δευτεροπρόσωπον Ἡμῖν, ἐν τῷ ἐστὶ, Ἠθουλόμη δ' ἂν ὁμογνωσμένος ἡμῖν, τούτῃ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχον σοὶ τῷ Φιλίππῳ (καὶ σοὶ γὰρ ταῦτ' βούλει), εὐχερὲς εἶναι τὴν δοῦξαν, ἦν ἔχουσαν ἀμφοτέροι παρὰ τοῖς πολλοῖς, ἀποτρέψασθαι.— Ὅτι καλὸν ἐστὶ.] Τὴν λέξιν, Καλὸν, καλῶς ποιῶν παρεῖληκεν ὁ Ματθ. ἐξ ἀντιγράφου, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Λαγ.— Τὴν ὑπάρχουσαν ἡμῖν.] Ὅρα καὶ πάλιν τὸ, Ἡμῖν, ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ σοὶ, τούτῃ τῷ Φιλίππῳ.— Παρακατατίθεσθαι.] Ἡμῖν ἂν ἐγράφετο κατ' ἀόριστον, Παρακατατίθεσθαι.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Γ.

Μετὰ τὴν αἰρήνην.] Τὴν γινομένην Ἀθηναίους πρὸς Φιλίππον μετὰ τὸν περὶ Ἀμφιπολιᾶς πόλεμον.— Ἐν τῷ λόγῳ.] Τῷ ἐπιγραφομένῳ πρὸς Φιλίππον (σελ. 62-85).— Ἦν ἐπινοεῖσθαι σι.] Ἄ βουλεσθῆαι σι πράγματι ὑπολαμβάνουσιν. Ἡ γραφὴ ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ματθαίῳ ἀντιγράφου, ἀντὶ τῆς παρ' ἀπαι βαρβάρου κατὰ μίσην διάθεσιν πρωτοπροσώπου γραφῆς, Ἦν ἐπινοεῖσθαι σι. Ἰσως δὲ καὶ διὰ τῆς, Ἰπὸ, γραφῆν ἀνεῖνον, Ἦν ὑπονοεῖσθαι σι. Οὐ κακῶς ἄρα καὶ ἐν τῷ ἀρχιδάμῳ (εἰδ', σελ. 94) τὸ Ἐπινοεῖσθαι, εἰς τὸ Ἐπινοήσασθαι, καὶ δίχα τῆς παρὰ τῶν ἀντιγράφων ἐπικουρίας, μεταποιήσαμεν.— Ποιῆσαι τὴν στρατείαν.] Οὐκ ἀλόγως Λαγῆρος ὑπονόησαι μήποτε γραπτέον ἐστὶ κατὰ μίσην διάθεσιν, Ποιῆσασθαι τὴν στρατείαν, πλὴν ἐστὶ καὶ συντομωτέρως εἶχε διορθοῦν γραφῆν, Ποιῆσθαι τὴν στρατείαν. Ἰσως μάλιστα οὐδὲν ἦν ὀρθῶς

ἔχει τὸ Ποιεῖν στρατεῖαν τὸ Ποιεῖσθαι στρατεῖαν, διὰ τὸ καὶ τὰ ἐξ ὧν ἀναλύεται Στρατεῖαν καὶ Στρατεύεσθαι, χρῆσ' εἶναι, ὡς καὶ ἕτερα τινὰ τῶν ἐνεργητικῶν τε καὶ μέσων, οὐκ ἀδικόφρουσ ὄντας· τῆς χρήσεως, ἀλλὰ πρὸς διάφορον τοῦν διαφορομένου συνωνύμως τοῦ ῥήματος: οἷον ἐπὶ τοῦ προκειμένου παραδείγματος, Στρατεῖαν μὲν (ἢ Στρατεῖαν ποιεῖν) ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ταυτὸν ἂν εἴη τῷ Στρατῶν, ἢ στρατῶν, ἄγειν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, Στρατεύεσθαι δὲ (ἢ Στρατεῖαν ποιεῖσθαι) ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, διὰ τὴν τῆς μεσότητος φύσιν, τῆ, ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἄγειν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους. Καὶ τοῦ μὲν Στρατεῖαν πλείον ἢ χρήσις παρὰ Θεουκιδίδῃ, τοῦ δὲ Στρατεύεσθαι παρ' Ἡρόδοτῳ. Ἡ δὲ παρ' ἡμῶν συνήθεια τῷ μὲν Στρατεύεσθαι ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς ἀρχεσθαι πορείας, κέχρηται, τὸ δὲ Στρατεῖαν καὶ ἐπὶ τοῦ πολεμιστοῦ ἐπὶ τινος πορεύεσθαι, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς τῆς ἐπὶ τινος τόπον πορείας ἀρχεσθαι (Γαλιαισι s'acheminer), ἑκαίνο μὲν ἑλληνικῶς, τοῦτο δὲ καὶ ὑπονομαζέουσα παρὰ τὸ Στράτα, τὸ σημαῖνον τὴν ὁδὸν, ὅπερ ἐστὶ τῶν Ῥωμαίων via strata, ταυτίσιν ὁδὸς στρατῆ ἢ κλιόστρωτος, κἀκείνων παρ' αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν Στρατῆ, σχηματισθέντων τὴν μεταχθὴν strata, ἢ οἱ Ἴταλοι σύναρσιδος, καθάπερ ἡμεῖς, strada καλοῦσι.

ΣΤΑ. 178. Παρὸν νῦν αὐτός.] Ἐπιλαθόμεν ὀβελίσαι τὸ Νῦν, λαίπων ὀρθῶς ἐν τῷ τοῦ Μαθηαίου ἀνεπιγράφῳ, καίπερ αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν ἀπαξισπῶντων ἐκδοτῶν ἐχόντων αὐτό.— [Ἐστὶ δὲ.] Ἐκ διερωθῆσεως Οὐλοφίου, ἢ ἀπελθόντος καὶ εἰ μετ' αὐτὸν ἅπαντες πλὴν τοῦ Ἀγίου ἐκδοτοῦ καὶ τοῦ Μαθηαίου, προελθόντων τὴν κακὴν γραφὴν, ἔτι δὲ.— [Παρὰ τοῖς πολλοῖς.] Ὑπανάει ὁ Μαθηαῖος μέποτε γραπτῶν, Παρὰ τοῖς σοφοῖς, ἄλλως ἐσθεζόμενος τοῦ χωρίου τὸν νόον: οὐ γὰρ τοῦτο βούλεται λέγειν ὁ ῥήτωρ, ὅτι οἱ πολλοὶ μέτριαι εἶναι προαιρουσθαι μᾶλλον ἢ περιττοί, ἀλλ' ὅτι οἱ μετρίωντες ἀγαπῶνται μᾶλλον ὑπὸ τῶν πολλῶν, ἢ οἱ υπερβάλλειν τοὺς ἄλλους προθυμώμενοι: οὗτοι γάρ, διὰ τὸ περιττώτερον τι τῶν ἄλλων ἔχιν σπουδαζέιν, φθονοῦνται μᾶλλον ἢ εὐδοκίματοι παρὰ τοῖς πολλοῖς:

Πρὸς γὰρ τὸν ἔχοντ' ὁ φθόνος ἔρπει,

ὡς φησὶν ὁ τραχὺς (Σοφοκλ. Αἴφανα 157).— Εἰλωτεύοντες τοῖς Ἑλλήσι.] Δουλοῦσιν τοῖς Ἑλλήσι, ἀπὸ μεταφορῆς τῶν παρὰ Ἀκκιδαιμονίους Εἰλωτῶν, περὶ ὧν ἐν τοῖς πρότερον (σελ.) εἰρήκαμεν.— Ταῦτα δὲ καταγράφασθαι πολὺ ῥῆδ' ἐστὶν κ.τ.λ.] Ὁμοῖα ταῦτα τοῖς ἐν τῷ Πρὸς Φίλιππον λόγῳ (σελ. 79, μὲ): περὶ ὧν ἔπειτ' ἐκεῖ σημειωθέντ' ἐμὲ (σελ.).— Ἦν νῦν ἔχεις.] Παραίληφα τὸ ἐπιρῆμα ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Μαθηαίῳ ἀνεπιγράφῳ.— Οὐδὲν γὰρ ἔχει λαίπων ἔτι.] Προελθόντων τὴν εἰκασίαν τοῦ Μαθηαίου γραφῆς Οὐδὲν, ἀντὶ τοῦ παρ' αὐτῷ τε καὶ τοῖς λοιποῖς, Οὐδέ: εἰ δὲ μὴ τοῦτο εὐδοκίμαί, τρέψαι τὸ ἔτι εἰς τὸ τί, γραφῶν, Οὐδέ γὰρ ἔχει λαίπων τε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Δ.

Οὐ, Φίλιππε, ἐν τῷ τοῦ Μαθηαίου ἀνεπιγράφῳ, ἀλλ' Ἀντιπάτρῳ ἐπιγράφεται ἡ προκειμένη ἐπιστολή, ὃ καὶ οὐκ εὐλόγη ἔχει τὸν πιθανότατα: οὐδὲν γάρ, ὡς εἶπαι, ἐστὶ τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Φίλιππον λέγεσθαι περιουμένων, ὃ μὴ πρὸς Ἀντιπάτρῳ μᾶλλον καλῶς ἔχει λέγεσθαι. Ἦν δὲ ὁ Ἀντιπάτρως στρατηγὸς Φιλίππου τῶν μέγα θυμαίνων παρ' αὐτῷ, εἴτα καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ τοῦτο τελευταῖον εἰς τὸν διαδεχόμενον τὸν βασιλεῖαν. Ἐκαθίσταται δὲ τῷ Ἀριστοῦλει: καὶ μένει, ὡς φησὶ, τῶν διαδόχων οἷον καλῶσι τὸν Ἀλεξάνδρον, οὐκ εἰλατε, εὐ γε ποιῶν ὁ τοῦ Σιγαριτίου μαλατῆς.— [Περὶ Διοδότου.] Μιλατῆς καὶ οὗτος Ἰσοκράτους, ὅσπερ δὲλοι τὰ ἐπαγομένα. Τίς δ' ἦν, οὐκ ἔχει λέγειν, πλὴν εἰ μὴ τις τιν ἑαυτὸν ὑποκαθεῖ τῷ ἐξηγητικῶν τὰ Ἠρικλείου, εὐνομαζόμεναι Διογῆσις ὁ Ἀκέρτος.— [Συραβῆκαί σοι.] ἐξ ἀνεπιγράφου τὴν ἀντωνυμίαν προσέγραψεν ὁ Μαθηαῖος καὶ μετ' αὐτῶν ὁ Ἀγῆσις, λαίπωνσαν παρὰ τοῖς ἄλλοις.

ΣΤΑ. 179. Αἰγυριακῶν.] Ἠδίστην ἐν τῷ διαλύγῳ, εὐφραδίστην, κατὰ τὸ παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδυσσ. Μ, 44),

Ἄλλα τε Σικρῆνες λεγαρεὶ βλάψουσιν ἑαυτοῖς.

Δυναστῶν.] Ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ματθαίῳ ἀντιγράφου, ἀντί τοῦ, Δυνατῶν.— Ὡς εἶν εὐ.] Ἐκ δι-
 ορθώσεως Οὐλορίου εἰ μετ' αὐτὸν ἅπαντες, πλὴν τοῦ Ματθαίου, ὅπερ εἶδοξεν ἀποκαταστήσασθαι
 τὴν ἀδιανόστον ἀρχαίαν γραφὴν, ὅσον εὐ. Τὸ εἶξῃς, ἵς βιαζομένου αὐτοῦ ποιεῖν τι ἢν εὐ
 προαφρονεῖται.— Εἰκὸς μὲν γὰρ ΔΙΑ τοὺς αἰὶ πρὸς ἠθονὴν λέγειν προαιρουμένους, οὐχ ὅπως
 ΤΑΣ μοναρχίας δύνασθαι ποιεῖν ΔΙΑΜΕΝΕΙΝ κ.τ.λ.] Παρείληφεν ὁ Ματθαῖος, καλῶς ποίῳν,
 ἔκ τοῦ παρ' αὐτῷ ἀντιγράφου τὴν γραφὴν ταύτην. Οὐλόφους γὰρ οὐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ καὶ τοῖς
 μετ' αὐτῶν, πλὴν Λύγῃρος καὶ Ἀαγίους, γράφει « . . . Οὐχ ὅπως μοναρχίας δύνασθαι ποιεῖν
 δύναμεις: ὅπως δὲ μήποτε καὶ τὴν Διὰ πρόβειν τρίπειν εἰς τὸν Δὴ σύνδεσμον ἔγραψεν. Λύ-
 γῃρος δὲ περιελάον ἕως τὴν πρόβειν, καὶ τρίπας τὸ Δυνατάς, ἔγραψεν, « Εἰ-
 κὸς μὲν γὰρ τοὺς αἰὶ πρὸς ἠθονὴν λέγειν προαιρουμένους, οὐχ ὅπως μοναρχίας δύνασθαι ποιεῖν
 δυνατάς », ἢν διόρθωσιν ἀποδείξαιτο καὶ ὁ Ἀαγίος. Ὁ νοῦς τῆς παρὰ τῷ Ματθαίῳ γραφῆς,
 ἢν μόνον ὀρθὴν εἶναι πίπισμαι, ἔκ τῶν αὐτίκα σημειωθησομένων γενήσεται ὁῦλος.— Διὰ δὲ
 τοὺς ἐπὶ τῷ βελτίῳ παρῆρησιαζομένους κ.τ.λ.] Παρ' ἅπασι γράφεται ἀδιανόστος, Διὰ δὲ τοὺς
 κ.τ.λ. Τρίπας τὸ Διὰ εἰς τὴν Διὰ πρόβειν, εἰς ἀσυναρτήτου συναρτημένον τὸν λόγον ὑπελαμι-
 νάμεν πεποιθῆσθαι: ἐπιδοκίματον γὰρ εἶπε ἢ τε τοῦ Διὰ πρὸς τὸν Μὲν ἀνταπόδοσις (Διὰ μὲν
 γὰρ τοὺς . . . διὰ δὲ τοὺς) καὶ ἡ τῶν ἐπὶ τῷ βελτίῳ παρῆρησιαζομένων πρὸς τοὺς πρὸς ἠθον-
 ῶν λέγειν προαιρούμενος ἀντιθεσις. Ὁ νοῦς τῆς ἕως περιόδου, Εἰκὸς γὰρ τοὺς δυνατάς (του-
 τῆσι τοὺς κυρίως τῶν παλαιῶν εἴτε μόναρχοι εἶεν, εἴτε δῆμος) διὰ μὲν τοὺς αἰὶ πρὸς ἠθονὴν
 λέγειν προαιρουμένους, ἦγον διὰ τὸ πιεῖσθαι τοῖς πρὸς ἠθονὴν λέγουσι κόλαξιν, μὴ μόνον τὰς
 μοναρχίας, αἱ πάλαιος ἔχουσι τοὺς κινδύνους, μὴ δύνασθαι ποιεῖν διαμένειν, ἀλλ' οὐδὲ τὰς
 πολιτείας, ἢτοι τὰς δημοκρατίας, καίπερ εὐσας ἢ γουὸν εἶναι δεκούςας, ἀσφαλεστέρας τῶν
 μοναρχιῶν: διὰ δὲ τοὺς παρῆρησιαζομένους, τούτῃσι διὰ τὸ πιεῖσθαι τοῖς μετὰ παρῆρησίας ἐπὶ τῷ
 συμφέροντι τὰλῆθ' λέγουσι, δύνασθαι εὐεῖναι καὶ πολλά τῶν προσδοκίμων διαφραρίσασθαι
 πραγμάτων.— Τῶν ἅπαντα μὲν πρὸς χάριν, καὶ δὲ ἀξίον χάριτος λεγόντων.] Χαριέντος
 καὶ ἀπεφρονεῖτος ἐκπικραταὶ τὸ νόημα. Τῶν ἅπαντα μὲν λεγόντων ἐπὶ τῷ χρῆσθαι καὶ
 ἀφίσκειν τοῖς ἀκούουσιν, καὶ δὲ τοιοῦτον συμβουλεύοντων, ἐφ' ᾧ χάριν ἂν αὐτοῖς εὐκότως
 ἐφείλοισιν.— Τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν δυναστευόντων.] Ἐκ διερῶ. Οὐλο. προσέθηκον εἰ μετ' αὐτὸν
 τὴν πρόβειν, πλὴν Ματθ. ἕς προσέθετο τὴν ἀπρόβειτον γραφὴν, ἐπιλαθόμενος ὅτι καὶ ἄλλαξεν,
 τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν δυναστῶν. εἰρημῶν, οὐδ' ἐπισήσας ὅτι τοῦ Δυναστεῖω ἢ πρὸς αἰτιστικὴν
 σύνταξιν τοῦ παρακαμίζοντός ἐστιν Ἑλληνισμοῦ, εἶον (Σικράχ ΙΒ, ε) τὸ, « ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε
 δυναστεῖωσ ». — Οἷς πολλά μὲν χρήσιμος γενόμενος κ.τ.λ.] Κατενόησε τὸ περιετὸν καὶ ἀπρο-
 δακνύον ἐνθαδὲ τοῦ Μὲν συνδέσμου ὁ Λύγῃρος: οὐκ ὀρθῶς μίπτει εἰς τὸν Μὲν παρῆρη μετα-
 ποιεῖν. Ἡ γὰρ ὀβελισμός ἐστίν, ἢ χρὴ τρίπειν αὐτὸν εἰς τὸν Γάρ, συντρέποντας ἅμα καὶ τὸ
 προηγούμενον Οἷς εἰς τὴν Εἰς πρόβειν, ἢ ἢ, τὸ λεγόμενον, Εἰς πολλά γὰρ χρήσιμος γενό-
 μενος. Σημειῶσαι δὲ ὅτι ἢ παρ' ἡμῖν συνήθεια σπανιότερον μὲν, Χρήσιμον γενέσθαι, συγγότερον
 δὲ Χρησιμῶν εἰς τίποτε, λέγει: τοῦτο δὲ τῷ Χρησιμῶν, ἀπὸ τῶν Ἑλληνισμῶν τῶν χρέ-
 σιμων ἀφίσημον, ἀλλήως ὅσοι ἐχρήσαντο, ἐν οἷς καὶ ὁ Λουκιανός. Ὁ δὲ Χρήσιμος ἄνθρωπος
 παρ' ἡμῖν σημαίνει εὐ τὸν κυρίως ἐφεύμενον οὐδὲ τὸν χρῆσιν, τούτῃσι τὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ τὸν
 κυρὰ τοῖς ἀρχαίοις Καλὸν κίχραθον καλούμενον, τούτῃσι τὸν παιδείας ἰσοπέδου μεταληφτότα
 καὶ τῷ ἡδὲ φαινομένον κόσμον, ἀντιδικασταλόμενος πρὸς τοὺς δημοσίους, καμῆως τῆς μεταφορῆς
 ὀβελισμός, ὡς ἐκείνης μάχιον προσίημι Χρησιμῶς προσαγορεύεσθαι, εἰ τινος ἂν ἐφείλοισι ταῖς
 αὐτῶν τυγχάνουσιν ὄντις πόλεσι. Οὐκ ἐφαρκεύοντος εὐν ὁ τρίγλωσσος Λεξιλογγράφος τὸν Χρή-
 σιμον ἄνθρωπον un bon homme Γαλατικῶς ἠρμάνευσε, δέον ἐξηγήσασθαι διὰ τοῦ un honnête
 homme. Ἐοικε δὲ καὶ παρὰ τῷ Σερραλλῶ (Λίαντ. 410) ἐν εἰς ἢ Τέκμηκτα, παραφρονούν-
 τος καὶ ἐκποτῆ καταφρονεῖν τοῦ Αἰώντος, ἀφρονεῖ,

Ἦ δὲ δυσάλογα, τοιαῦτ' ἄναρα χρῆσιμον

φρονεῖν, ἃ πρόσθεν εὐτος οὐκ εἶπεν ποτ' ἄν,

τὸ Χρήσιμον, ὅπερ ἄλλοι ἄλλως ἠρκύνευσαν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἰστορίας ἐλαχίστην εἶναι, ἐφ' ἧς αὐτὸ καὶ ἡ παρ' ἡμῖν συνήθεια τέταχεν: οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλως ἐχοίμεν ἐρκύνευσαι τὰ τοῦ τραγικοῦ, ἢ διὰ τούτων, « ἢ δυσυχῆς Τέμνοσα! τοιαῦτα λόγια ν' ἀκούω τῶρα πρώτην φοράν « ἀπὸ χρησίμου ἀνθρώπου σώμα ». — Δι' ἃ δὴ καί.] Περιελθὼν εὖ ποιῶν ὁ Ἁγίσιος ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Μαθηαίῳ ἀντιγράφου τὸν Καί, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς λοιποῖς βαρβάρου Κῆν. — Ὀκνηρῶς εἶχεν.] Ἠύλαθειτε, ἐφιδείτο: Ὀκνητὸν γὰρ τοῖς ἀρχαίοις τὸ διὰ φόβου ἀπέχεσθαι τινοῦ ἔργου, καὶ Ὀκνηρὸς ὁ διὰ φόβου ἀπεχόμενος. Παρ' ἡμῖν δὲ πλατύτερον, καὶ ὁ διὰ ψυχῆς βραθυμίαν μισθὸν τοῦ πόνου, ὁ μόνον Ὀκνηρὸς, ἀλλὰ καὶ Ὀκνὸς ἐξουτύμως λέγεται, πρὸς ἀντιδικαστολήν, ὡς εἶπε, τοῦ παρὰ τοῖς πάλαι βραυτόνου Ὀκνος, τοῦ σημαίνοντος τὸν φόβον, καθὰ καὶ ἄλλα πλεῖστα τῶν οὐσιαστικῶν τῆ εἰς ἐπιθετα μεταβολῇ συμμετέθελε καὶ τὸν τόνον, εἰς Αἴνος καὶ Αἰνός, Ἄρετος καὶ Ἄρετός, Ἄρτις καὶ Ἄρτις, Βάτος καὶ Βατός, Γλαῦκος καὶ Γλαῦκος, Γῦρος καὶ Γυρός, Θέρμας καὶ Θερμός, Πότος καὶ Ποτός κ τ λ. — Εἰσθαίνουσι εἰς τὴν θάλατταν.] Σμικροῦ τὴν εἰσὶν ἀκουρολογίαν: εἰ γὰρ πλείοντες οὐκ εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὴν, ἀλλ' εἰς τὸ πλεῖον εἰσθαίνουσι. Παραπλοσίως καὶ ἐν τῇ συνήθειᾳ, διὰ ἑμβλῆκα ἀκόμη εἰς τὴν θάλασσαν, φέσκειν ἂν ὁ μῆκος πλεονάζει. — Καλῶς ποιῶ.] Ἐκ τοῦ παρ' αὐτῷ ἀντιγράφου περιελθὼν ὁ Μαθηαίος, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ἁγίσιος, ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκδόσει, Καλῶς ποιῶν, ὄνθ' οὐ Ὀυλόριος καὶ εἰ μετ' αὐτὸν ἔγραψαν Καλῶς εἰδῆς ποιῶν. — Τῇ φιλιανθρωπίᾳ . . . ἦν ἔχειν ὑπείλικται παρὰ τοῖς ἔξωθεν ἀνθρώποις.] Τούτῳ Ἀντιπάτρω μᾶλλον προσέκει ἀφαιεῖσθαι, ἢ φιλιππῶ, ὅτι κακῶς ἀκούειν παρὰ τοῖς ἔξωθεν φθὰς ἤνιχτο ὁ Πάτωρ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐπιτολῇ (σελ. 176). Εἰδῆς εὖν Ἀντιπάτρω, καὶ εὖ Φιλιππῶ, γηράφθαι τὴν προκειμένην ἐπιστολήν, ὡς εἰδῆσαι καὶ ἦν ἐπιμαρτυροῦσάμεθα (σελ. . .) τῆς ἐπιγραφῆς διαφορά.

ΣΕΑ. 180. Αὐστηρίστητον.] Ὀλίως ἢ μικρὰ Ὀυλόριος εἰδῆσαι, ὁ Στίφριος, καὶ ὁ Αὐγῆρος: εἰ λοιποὶ, Αὐστηλῆς, θετικῶς. — Χαρίεις.] Καὶ τούτῳ τὸ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν συνήθειᾳ Χρήσιμι ἀνθρώποι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀλλά. — Σπουδαίεις.] Τὸ δὲ Σπουδαίεις παρὰ τοῖς πάλαι τὸν ἐπιμαρτυροῦσάμεθα, καὶ τὸν σπουδῆς ἀξιῶν, καὶ τὸν σύνουον, ἀντικειμένως πρὸς τὸν γλωσσιστὴν, καὶ ἀπλῶς τιν ἰσχυρὸν τῷ ἦθει, καὶ τῆς ἀρετῆς ἀντικεινούμενον, πρὸς ἀντιδικαστολήν τοῦ φαύλου, καθάπερ ἐν τῇ προκειμένῳ χωρίῳ, καὶ ἐν τῇ πρὸς Δημοκρίτου λόγῳ (σελ. 1). Καὶ ἐπὶ ταῦτα πάντα, ἢ γὰρ τὰ πλεῖστα, ἢ διὰ λόγων παιδεία ταῖς ψυχαῖς ἐνεργάζεται, εἰσὶν ἢ παρ' ἡμῖν συνήθεια Σπουδαίον καλεῖ τὸν λόγιον (Γαλατ. un homme de lettres) καὶ Σπουδαίειν τὸ φρεσὶν εἰς διδασκαλίαν μαθησομένων τοῖς λόγους, καὶ Σπουδῆν, τὴν περὶ αὐτοῦ ἐπιμαρτυροῦσάμεθα. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς δὲ σημασίας τεταχέναι τὸ Σπουδαίεις δοξίμεν ἂν καὶ Ἀρίστους ὁ φιλόσοφος, εὖ τὴν γνῶσιν (παρὰ Διουγ. Ασαρτ., Β, 71), πλεῖστον τὸ χρῆσιν ἔχουσαν, οὐκ ὀκνήσας τοῖς ἑλληνικαῖς μαθηματικαῖς γνῶσεσι: « Σημαννομένου τινος ἐπὶ πολυμαθείᾳ, ἐφ' ἧς Ἀρίστιος, ὡς περ « οὐκ οἰ τὰ πλεῖστα ἐσθίοντες καὶ γυμναζόμενοι ὑγιαίνουσι μᾶλλον τῶν τὰ δεινὰ προσφερομένων, « οὕτως οὐκ οἰ πολλὰ, ἀλλ' εἰ χρεῖστα ἀναγκάσειντες, εἰσὶ ΣΠΟΥΔΑΙΟΙ ». — Ὁμοῖα σε μάχιστα προτρέψασθαι.] Μόνος ὁ μακαρίτης Αὐγῆρος ἐτόλμησεν ἐπακροῦσθαι τὸ παρ' ἀπασί βαρβάρων Προτρέψασθαι. Μέλλωντες γὰρ οὐκ ἀρίστου ἐνόησε χρεῖα, πλὴν εἰ μὴ τὸ Μάχιστα, τρέπειν πρὸς εἰς τὸ Μάχισ' ἂν: ὁ γὰρ Ἀπακρομαρτυρῆς ἀρίστως προλαμβάνων τὸν δυνατοῦτον, ἰσὺ δύναντος καθίσταται μᾶλλον. Ὁ νοῦς, ἐν τῇ κατ' ἡμᾶς φωνῇ, Νουίξω, ἢ Ἐπιξίω, ἐπὶ εἶναι οἰ παρακινῶν, τὸ δὲ, Ὁμοῖα σε προτρέψασθαι, οὐδὲν ἄλλο δηλοῖται ἢ, Νουίξω ἐπὶ σ' ἐπακροῦσιν. — Παραπλοσίον τι . . . καί.] Ὁμοῖον τῷ Ταυτὸν καί, καὶ τῷ Ὁμοῖος καί, περὶ ὧν ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ. . .) εἰρήκαμεν. — Ἐκείνους τι γάρ.] Τοῖς στερητικῶς ἀγνώσκας. Παρ' ἀπασί διχὰ τοῦ, Τε, ὅτι προσθεῖναι δεῖν ἔγνω διὰ τὸν ἐπαχόμενον ἕτερον ἐν τῇ. Τῶν τε παρ' ἡμῶν τιμῶν, καθὰ καὶ ἐν τοῖς ἔξω (σελ. 303) παραπλοσίως λόγου συνήθει ἔφη, « Τῶν τε γὰρ πολιτῶν . . . τῶν τε φιλοσοφῶν ». — Παρ' ὑμῶν.] Ἰσως Παρ' ὑμῶν. — Οὐκ ἐφί-

ξεσθαι δ' αὐτῶν.] "Ἐστρεψα μὲν μαλλίστας τὸ παρ' ἅπασιν περιττὸν αὐτὸν εἰς τὸ ἀναγκαῖον αὐτῶν, ὅπερ ἀναφίεται εἰς τὸ τιμῆν: ἄλλως τε καὶ τοῦ Ἐπίξεσθαι γενικὴν πάντως ἀπαιτοῦντος, καθά καὶ ἀλλαχού (σελ. 2 καὶ 47) μετὰ γενικῆς συνήπται.— Καὶ τὸ σωματίον, οὐκ εὐκρινές ἐν.] Μόνος δὲ Ματθαῖος συνίκε τὸ Εὐκρινές ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ ὄγκου τετάχθαι, καθά καὶ Ἠσύχιος Εὐκρινῶ ἐξηγῆται τὸν ἐξ ἀφρώσεως ἀναλαμβάνοντα. Ἔστιν οὖν σωματίον οὐκ εὐκρινές, τὸ, ὡς ἂν ἡ παρ' ἡμῖν συνήθεια φράσι, Φιλάσθινον (Γαλατ. valétudinaire).— Ἄλλ' ἔχον πρόφρασιν, ἣν νομίζιν ἐμποδισθῆναι.] Ὡδέμασ τὸ ἀναφορικὸν Ἦν, ὅπερ αἰτίον γέγονε τοῦ συναΐσαι τοὺς πρὸ ἡμῶν τὸ Σωματίον πρὸς τὸ Καταπεπλήχθαι, πρὸς δὲ φέρονται καὶ αἱ λοιπαὶ αἰτιατικαί, Ἀπειρία, καὶ Ἀκαμπρότητα. Το ἐξῆς, Καταπεπλήχθαι τὴν τε ἑαυτοῦ ἀπειρίαν καὶ τὴν ὁμητέραν λαμπρότητα, ἐτι δὲ νομίζιν τὸ σωματίον (οὐκ εὐκρινές ἐν, ἀλλ' ἔχον πρόφρασιν) ἐμποδισθῆν αὐτὸν κ. τ. λ. Σημεῖον δὲ τὸ Πρόφρασιν ἐνθάδε ἐπὶ τῆς σωματικῆς ἀφρώσεως ἢ ἀσθενείας κείμενον, καθά ἡ τῆ Πρόφρασι συνώνυμος παρ' ἡμῖν Ἀφορητὴ νόσον σημαίνει, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὴν μανίαν: εἶον (Ἐρωτοκρ. σελ. 39),

Γιὰ νὰ θυμῶται τῆς φιλαί, καὶ ἀφορητὴ τὴ βίκτη,

καθὰ καὶ τὸ Ἀφορησίς (δ' αὐτὸς σελ. 64),

Σ' ἀφορησίς τὸν ἐξῆς, κί ἄλλος ἐξηγῆσθαι,

καὶ τὸ ἐκ τοῦ Ἀφορησίς συνησθῆν (Πρόδρ. Ἑλλ. βιβλ. σελ. 353) Ἀφορησίς, ἢ Ἀφορησίς (Ἐρωτοκρ. σελ. 30), ἐπὶ τοῦ Παραφρονῶν,

□ Μὴ ἰπαρραμῆαι μαναχῆς, κί ὡς ἀφορησίς μεταίξει.

Καὶ τὸ βῆμα δὲ Ἀφορησίς, οὐ μόνον ἀμεταβάτως ἐπὶ τοῦ ἐξῆς καὶ τῶν φρονῶν (δ' αὐτ. σελ. 9),

Γιατὶ εἶσακ ἐνα λογισμῶ, καὶ εἶσακ ν' ἀφορησίς,

ἀλλὰ καὶ μεταβατικῶς ἐπὶ τοῦ ἐξῆς καὶ ἄλλοι (δ' αὐτ. σελ. 56),

Ἦνταῖνα αὐτὸς ὁ λογισμῶς, καὶ θεὶ νὰ σ' ἀφορησίς.

Δι' ὁμοίωσιν δὲ συνησθῆν πλανηθεὶς ὁ Δουκῆγιος (σελ. 160) ὡς παραδείγμα τοῦ Ἀφορησίς καὶ τοῦτον προσέθηκε τὸν εἶχον μανίαν τῆ λέξει προσέκοντα, ἐκ τῆς τοῦ κατὰ τὴν νῆσιν Ἐρέθον συμπεσοῦτος, λοιμοῦ κατὰ τὸ 1498 ἔτους ἰστορίας ἐμαῖστρου,

Εἰς τὰ μᾶς ἐσυνέθεσαν πασῶνα ναφορημάς.

Ἔστι γὰρ ἐνταῦθα τὸ Ναφορημάς, ἀντὶ τοῦ νὰ ἰναφορημάς, ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ informare, τούτῳ διδάξαι. Κατεξόντων γὰρ τὸ τινικαῖα τὴν νῆσον τῶν καλουμένων Μαλιτοῖων Ἰππιῶν εἰκὸς καὶ τοὺς ἐπιχωρίους πολλοὺς ἐκ τῆς ἐκείνων φωνῆς λέξαι κεχρησθῆαι. Ἐπαντίον δὲ ἐπὶ το, Ἀφορησίς, καὶ σασιπίον, μήποτε οὐκ ἀμείσως παρὰ τὸ Ἀφορητὴ τὸ σημαῖνον τὴν Αἰτίαν, καθὰ συνώνυμος καὶ Ἰππικίον ἰκάλου τὸν ἑτέρω μανίας εἶδει, τῆ ἱερῆ καλουμένη νόσον, συνιχόμενον, ἤγειν τὴν Ἐπιλήπτον (Ἠσύχ. λέξ. Ἐπιλήπτος), καὶ ὅσπερ οἱ Ἰουμαῖοι, παραπλήρη χροῖματι μεταφορῆ causarium ἔλαγον ἀπλῶς τιν παρ' ἡμῖν Φιλάσθινον, παρὰ τὸ causa τὸ ἀλλοῦν τιν αἰτίαν, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον παρ' αὐτὸ τὸ Ἀφορησίς ἢ Ἀφορησίς, ἐξ τῆ καὶ ἡ Ἀφορητὴ (εὐδὴν ἑτερον εἶσακ, ἢ αἰτία, ἀρ' ἢ: ἐπὶ τὸ πρᾶξι καὶ ὁρμώματι). Τούτο δὲ τὸ Ἀφορησίς, κυρίως σημαῖνον τὸ ἀπὸ ὄργου ἐξίττοιμα, συνώνυμον ἂν εἴη τῆ Ἐκπλήσι,

καὶ Ἴωνικός Ἐκπλώω, ὡπερ Ἡρόδοτος μετίνεγκε τροπικός ἐπὶ τοῦ παραφρονῆν, ἐν οἷς Δαρπίο· (Γ, ρνέ) παρίρησι λέγοντα πρὸς τὸν λωβησάμενον ἑαυτὸν Ζεῖπυρον, « ἢ μάταια . . . κὼς « οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρονῶν, σιωπῶν διαφθείρας: » καὶ ἀλλοχῶ (ς, φ') περὶ τῶν Ἴωνων λέγων, « Παραφρονήσαντες, καὶ ἐκπλώσαντες ἐκ τοῦ νόου ». Παισωνίας δὲ (Γ, δ') καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἄφορμίου τῆ συγνοῖαί ῥήματι Ἐξορμῖαι ἐχρήσατο, περὶ Κλεομένους τοῦ Λακεδαιμονίου βασιλέως εἰπὼν, « Ἐξορμῖαι γὰρ τὰ πολλὰ ἐκ τοῦ νοῦ ». Εἰκὸς οὖν καὶ τὸ παρ' ἡμῖν ἄφορμῖαι κατ' ἑλληνισμὸν εἰρησθῆαι τοῖς πρώτοις εἰποῦσιν, ἐπὶ τοῦ ἄφορμῖαισιν καὶ ἐκπλώσαντος τοῦ νοῦ. Ἐπιθὶ καὶ τὸν Σουλδαν (λέξ. Ἐκπλώσαντες, καὶ Ἐκπλώσαν.) — Ὁ, τι ἂν δεκῆ.] Παρελλήλα τὸν δυνατικόν, ὡπερ καὶ ὁ Λάγχιος, ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ματθαίῳ ἀντιγράφου. — Περὶ ἡμῶν.] Ἐν αὐτῇ διπλαθῆ τῆ βασιλείῳ αὐτῆ. — Περὶ τούτους τοὺς τόπους.] Ἐν Μακεδονίᾳ, κατ' ἑαυτὸν διπλαθῆ ζῶν, καὶ μὴ φοιτῶν εἰς τα βασιλεία, ὡπερ ἐξηγήσατο ὁ Ματθαῖος. — Παρακαταθήκη] ἔχων τούτων.] Μήποτε γραπτέον, τούτους, φησὶν Λύγχιος. τούτῳ Διοδοτὸν καὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα. — Πολλῆς τυγχάνει προνοίας.] Ἐγραψα Τυχάνοι, ἀντὶ τοῦ παρ' ἀπασί Τυχάνη: ὁ γὰρ προκησόμενος ἂν οὐκ ἀορισταλογικός ἐθέλει, ἀλλ' ἀφελκτικός: ἴσι γὰρ ὁ νοῦς, ὁ γῆρας χρῆσι παλλῆς προνοίας ἀξιῶν. — Καὶ τῆ: δόξῃ τῆς ὑπεριχούσης.] Οὕτως ἀπαντες εἰ ἀρχαίαι ἐκδοταί, οἷς ἡκολούθησαν, ὁ, τε Ματθαῖος καὶ ὁ Λάγχιος: Οὐδὲν δὲ καὶ εἰ μὴ αὐτὸν ἀντὶ τοῦ Ὑπεριχούσης, διεφθόντες ἔγραψον, Ὑπαρχούσης, ἴσως οὐκ ἀλόγως. — Καὶ τῆς εὐνοίας, τῆς περὶ ἡμῶν.] Πρασιβηκα τὸ πρῶτον τῶν ἄρθρων, ἵνα μὴ τὸ εὐνοίας συνακρωταί (ὡπερ τὸ σπουδῆς) πρὸ Ἀξία, ἀλλ' ἢ ἡ τοῦ λόγου συνάρτησις καὶ ὁ νοῦς, Νομισατὸν τὸν Διοδοτὸν παρακαταθεῖσθαι σοὶ ὑπὸ τοῦ ἡμῶν γῆρας, εὐ γῆρας προνοεῖσθαι σοὶ προσέκει, καὶ ὑπὸ τῆς ἡμῶν δόξῃ, εἰ τινος ἄρα ἀξία ἔστιν ἡ τοιαῦτη δόξα, καὶ ὑπὸ τῆς εὐνοίας, ἣν ἔχων διατετέλικα περὶ σέ. Ἀντὶ δὲ τῶν ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκδοταί, τῷ Ματθαίῳ, καὶ τῷ Λαγῆῳ, φερόμενο Περὶ ἡμῶν, Οὐδὲν καὶ σοὶ λοιποὶ ἔγραψα, Πρὸς ἡμῶν. — Περὶ μέρτερον.] Περὶ μέρτερον, πλέον τοῦ προσέκοντος. — Πρασιβητικώτερον.] Πρασιβητικώτερον διὰ τὸ γῆρας: ἄφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία, Δίς παῖδες οἱ γέροντες.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Ε.

Καὶ λοιπὸν ἐν.] Αἱ τρεῖς αὐτῆς λέξεις πλέονάζουσι προδήλως, ὡς καὶ ὁ Ματθ. ἐσημαῖωσαν: οὐδὲν γὰρ πλέον δηλοῦσι τοῦ Καταλείμενον. — Φιλαθήνας.] Μέγα τούτο παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἡδύνατο τοῖς μάλιχα φιλοῦσιν ἑαυτούς, καὶ διὰ τούτου πολλῆς ἀποδοχῆς ἀξιοῦσι τοὺς φιλοῦντας, ἢ καὶ φιλεῖν αὐτοὺς προσπεινημένους. Ἐθῆλως δὲ καὶ ὁ πολλὰ σκέψας αὐτοὺς ἄριστος, οὐδὲ ταῦτα παρὶδὸν ἀνεπιτήθεον αὐτῶν τὴν περὶ τοῦ ἐπίκαιου πτόσαν (Σφ. 281),

Διὰ τὸν χριστὸν γ' ἀνθρώπον, ἐς ἡμῶν διεδέξα
Ἐξαπατῶν, καὶ λέγων, ὡς ΦΙΛΑΘΗΝΑΙΟΣ ἦν, καὶ
Τὸν Σάμω πρώτος καταίποι . . . . .

Ἄλλοχῶ δὲ (Ἄχαρν. 142) ὁ παρὰ Σιτάλους πρέσβυς τοιαῦτα λέγων πρὸς τὸν δῆμον ὑπὸ τοῦ Κορκικῶ πεποιταί περὶ τοῦ Σιτάλου,

Καὶ δῆτα ΦΙΛΑΘΗΝΑΙΟΣ ἦν ὑπερφύς,
Ἰμῶν τ' ἐραστής ἦν ἀληθῆς, ὥςτι καὶ
Ἐν τοῖσι τοῖχοις ἔγραφ' ἈΘΗΝΑΙΩΙ ΚΑΛΟΙ.

Τὸν τε γὰρ πολιτῶν . . . τοὺς εὖ φρονεῦντας.] Ἀπεναντίας ἄρα Ἀλέξανδρος διχτάτο τῷ πατρὶ Φιλίππῳ, περὶ οὗ ὁ Θεμισθίν. (Ὀλυμπ. Β, σελ. 23) ταῦτά φησιν, «Ὁς ἐθῆνδεν πάντες « ἀπῆλκων, ὡς πολλὸ τῶν θαυμαστοποιῶν ἀσελγείστροφος ἔντα, Καλλίαν ἐκείνον τὸν δημόσιον, « καὶ τοιαύτους ἀνθρώπους, μίμικος γελῶν, καὶ ποιητὰς αἰσχρῶν ἀοράτων, ὧν εἰς τοὺς συ-

«όντας πεισθεῖν ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι, τούτους ἀγαπᾶ καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει». Τούτους γὰρ λέγει τὸν Φίλιππον, μαθηταὶ καὶ Θεόπομπος (παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 167), ὁ Ἰσικράτους μαθητὴς λέγων, «Οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ ἐκ πολλῶν τόπων ἦσαν συναβρυκτότε· οἱ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀριστὶν ἔδειξε γινώσκοντες, ἀλλ' οἷσις ἦν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἢ τοῖς βαρβαρίοις, λίσκουρος, ἢ βδελυρὸς, ἢ θρασυὶ τὸν τρόπον, οὐτοὶ σχεδὸν ἅπαντες, εἰς Μακεδονίαν ἀβροσιόντες, ἑταῖροι Φιλίππου προσσηγορεύοντο, κ.τ.λ.» Πολύβιος μάλιστα (H, 14 17) καταφεύσκει ταῦτα Φιλίππου τε καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ τὸν Θεόπομπον ἰσχυρίζεται. — Οἷσις περ.] Ἐξ Οὐέλφ. διερθ. οἱ μετ' αὐτὸν πλὴν Μαθηταίς, ἐς προέλιτο τὸ ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκδόσει καὶ τῷ αὐτῷ ἀντιγ. φερόμενον, ὡσπερ. — Τὴν περὶ τὰς ἐρωδίας.] Ὑπολαμβάνει Οὐέλφ. Ἰσικράτην ἐνθάδε Ἀριστοτέλους καθάπτεσθαι τοῦ διδασκαλίου Ἀλεξάνδρου: ἀμεινὸν μάλιστα περὶ τῶν ἐριστικῶν ἢ ἀντιλογικῶν καλυμμένων φιλοσόφων τὸ λεγόμενον ἐκδέχασθαι, ὡν καθήκον μὲν πολλαχῶ, εἶναι γε μὴν τι καὶ χρήσιμον τοῖς νεωτέροις τὰ τούτων μαθήματα, καὶ ἄλλαχθι (B, 4-5), καθάπερ ἐνταῦθα, ὁμολόγησεν. — Τιμᾶν καὶ κολάζειν.] Ἐξ ἀντιγ. ὁ Ματθ. ὁ Λύγ. καὶ ὁ Λάγ. Οἱ λοιποὶ, μὴ μόνον λέξι, Τιμᾶν: Ο. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἄγγιλος ἐκδότας ἀνεραμαμίνως, Κολάζειν καὶ τιμᾶν.

ΠΑΡΑΛΕΙΦΘΕΙΣΑΙ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

ΣΕΛ. 2. Γραφίαις.] Γραφίαι, τοὺς ζωγράφους οἱ Ἀστικὸὶ ῥήτορες, ὡς καὶ τὸ Γράφειν ἀντὶ τοῦ ζωγραφεῖν (Ἀρσ. κροατ. λέξ. Γραφίαις.)

ΣΕΛ. 3. Ἐπί δὲ φιλοπροσηγορίας... τοῖς ἀπαντῶντες.] Μνημονεύει τοῦ χωρίου καὶ Πρῖσκιανὸς (IH, σελ. 1102) οὐδὲν παραλλάττων τῇ γραφῇ.

ΣΕΛ. 5. Ἀχαρίστος.] Ἐδηλώσαμεν ἐν τοῖς πρόσθετον (σελ.) τὴν διάφορον γραφὴν, Ἀχαρίστος: εἰς οὐ περιέρχον δεκάει μαι προσθίοναι, διὰ τοῦς ὑποκειμένους ἀν μάλιστα οὐδετέρῃ τῶν γραφῶν ἔβρωται, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον χρησιμὸν ἴσθαι Ἀχαρίτως, ὅτι ὁ Ἀχαρίστος παρ' Ὀμηρῶ ἐπὶ τοῦ μὴ χαριέντος, ἢ μὴ καχαρισμένου, τίτακται: ἀν' οὐ οἱ μεταγενέστεροι τὴν αὐα τοῦ ε γραφὴν προέλιοντο, τὴν ἰσχυρισμένην ἐπὶ τοῦ ἀμνημονεύοντος χάριτος ἐκδεχόμενοι, οὐχ οὕτω μάλιστα ὡς ἀπυροχαιώσθαι, καθάπερ ἔδοξεν Εὐραβίῳ (εἰς τὴν Ὀδυσσ. Θ, σελ. 1593), τὴν Ὀμηρικὴν χρῆσιν. Εὐρκαται γὰρ καὶ παρὰ τοῖς ἑσπεροῖς ὁ Ἀχαρίστος ἐπὶ τοῦ Ἀχαρίτου: περὶ οὐ ἐπιθὴ τὸν Θεσσαρὸν τοῦ Σπαρτάνου (Δ, σελ. 361), καὶ τὸν νεωστὶ ἐκδότα καὶ ὑπομνηματίσκατα τὰ τοῦ Ἀθηναίου (Σχη. Τομ. Δ, σελ. 139).

ΣΕΛ. 6. Τὴν ἐκείνων τε γνώμων.] Πρῖσκιανὸς (IH, σελ. 1167 καὶ 1174) γράφει δις, τὴν ἐκείνων τε δίνουσαν.

ΣΕΛ. 7. ὡσπερ ἐκ ταμείου προφέρεις.] Ὁρα μὴ μετακινήσῃς τὴν γραφὴν, πισθεὶς εἰς ταχύτερον ἢ σωφρότερον ὑπενόησα. Ὁρῶν γὰρ καὶ τὸ ἐνεργητικὸν, Προφέρειω, καθὰ καὶ τὸ Προαιρῶ ἐπὶ τῶν τοιούτων, τῆς χρήσεως οὕτω βεβληθείσας, ἢν οὐχ ὁμολογεῖν αἰσιποτε εἰς ὁ λόγος αἰρεῖ, ἴσασιν εἰ καὶ κατὰ μικρὸν τῇ τῶν γλωσσῶν ἐπιστάσαντες θεωρεῖται.

ΣΕΛ. 13. Μεθ' ὧν ἔδισα συνδιατρίβεις.] Ἐσημασιώσατο τὸ χωρὶον ἐ Πρῖσκιανὸς (IZ, σελ. 1104), ὡς πλέονάζον ὑπερτῶ τῶν προθέσεων: ἐξῆν γὰρ εἰπῶν, Μεθ' ὧν ἔδισα διατρίβεις, ἢ οἷς ἔδισα συνδιατρίβεις.

ΣΕΛ. 16. Θεόγυθος.] Πρωτό: Μεγαροῦς ἀπὸ τῶν πρὸς τῇ Ἀστικῇ Μεγαροῦν, ἢ φησιν

Ἄρσοκράτιον, τοῦτο παρατιθέμενος Ἰσοκράτους τὸ χωρίον, ἐπιτιμῶν τε τῷ Πλάτῳ, πολίτην ὀνομάσκει τὸν Θεόγγιν τῶν ἐν Σικελίᾳ Μιγάρων.

ΣΕΑ. 24. Ἦν καὶ μικρῷ μίθῳ τῶν ὁμῶρων δύναμιν ἔχουσιν κ.τ.λ.] Ὅτι Μακρῷ δεῖ γράφειν, καθά φθᾶς ἐσημειώσαμεν (σελ.) καὶ οὐ Μικρῷ, τεκμήριον ἔσω καὶ τὸ παραπλήσιον χωρίον τοῦ Πανηγυρικοῦ (ἀ.). ὅπου δ' Ῥήτωρ, πρὸς τοὺς ποιήσαντας ἀναγάρτους τοὺς ὁμῶρους, καὶ τὰ ἐκείνων ἀδικίαι ἀφελόμενος, παραβάλλων τοὺς ἑαυτοῦ πολίτας, φησί, « Μῶνοι « δὴ τῶν ΜΕΓΑΛΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ ἔχόντων περιεδομὴν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπορῶταρον ζῶντας κ.τ.λ.

ΣΕΑ. 27. Τὸν τρόπον τῶν πολιτῶν.] Ἡ τοῦ Στοβαίου γραφή, Τὸν τρόπον τῶν τῶν πολιτῶν, προέχγει ἴσως τῆς ἰτίρας, διὰ τὸ ἕθος τοῦ Ῥήτορος, φιλοῦντος τὸν ἑκαταεπλασιασμὸν τοῦ ἄρθρου, καθάπερ ἐσημειώσαμεθα καὶ ἐν αἰλλοῖς.— Τὴν τῶν ἀρχομένων κακίαν.] Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν κἀναυθᾶ προελήμην ἂν τὴν παρὰ τῷ Στοβαίῳ γραφήν, Τὴν κακίαν τὴν τῶν ἀρχομένων: πολλὴ γὰρ ἐβήσεις ἐπιπέσης τούτο παρ' Ἰσοκράτους.

ΣΕΑ. 30. Ἐπειδὴ δ' οἱ λόγοι . . . καὶ τοῖς μικροῖς μέγεθος προσθεῖναι κ.τ.λ.] Κατάπτται τοῦ χωρίου τούτου ὁ Ἀσγίνος (Περὶ ὕψους, κερ. λβ) ὡς μὴ ἐν δύνει ἐσημείωσεν τῷ Ἰσοκράτῃ, διὰ τὸ ἀπιστῆν μάλας τοὺς ἀκουσόμενος παρασκευάζειν, ὡς μάλας περὶ τῆς Ἀθηναίων πόλεως εἶπει, εἴ γε τοιαῦτα εἶναι λόγοι τῶν τῶν λόγων δύναμιν, ἔσαι καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα ποιεῖν. « Ὁ γούν Ἰσοκράτης, οὐκ οἶδ' ἔπος, παιδὸς πρᾶγμα ἔπαθε, διὰ τὴν τοῦ πάντα « αὐθιγτικῶς ἰθέλειν λέγειν φρονησίαν. Ἔστι μὲν γὰρ ὑπόθεσις αὐτῷ τοῦ Πανηγυρικοῦ λόγου, « ὡς ἡ Ἀθηναίων πόλις ταῖς εἰς τοὺς Ἕλληνας εὐεργεσίαις ὑπερβάλλει τὴν Ἀσκιδαμιονίων: « δ' δ' εὐθὺς ἐν τῇ εἰσβολῇ ταῦτα τίθησιν: Ἐπειδὴ δ' οἱ λόγοι τσαυτῶν ἔχουσι δύναμιν ὡςδ' « οἶόν τ' εἶναι καὶ τὰ μεγάλα ταπεινὰ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς περιθεῖναι μέγεθος, καὶ τὰ « παλαιὰ καινὰς εἶπειν, καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γενησμένων ἀρχαίως διαλεῖν. Οὐκ οὖν φησὶ τις « (γρ. φησὶ τις), Ἰσοκράτης αὐτὸ μάλας καὶ τὰ περὶ Ἀσκιδαμιονίων καὶ Ἀθηναίων ἀναγ- « λᾶται: Σχεδὸν γὰρ τὸ τῶν λόγων ἔγκωμιν ἀπιστίας τῆς κατ' αὐτοῦ τοῖς ἀκούσοι παραγ- « ῥημα καὶ προσίμων εἰθέκα ». Ταῦτα ὁ Ἀσγίνος εὐπροσώπια μάλλον ἢ ἄλλῳ, παραγωγῶς καὶ τὸν κομψὸν τῆς τοῦ Ἀνακράτους Περικλήσεως Γαλατικῆς εὐγράφει. Ὅτι μὲν γὰρ τσαυτῆ καὶ τοιαύτῃ εὐσᾶ τυγχάνει τῆς Ῥητορικῆς ἢ δύναμιν, παρ' ἀπιστίαν ὀμολογήσεται: μὴ ἐν κερῷ δ' Ἰσοκράτην χρῆσασθαι τῷ τοιαύτῳ ἐνθυμηματι, οὐκ ἂν εἶποι δ' ἡμι' ἐπιστίας εἰετάσεως τὴν ἑκὴν τοῦ λόγου συνήπειν. Πρόκειται γὰρ αὐτῷ δείξαι, ὅτι καίπερ ἄλλων πρὸ αὐτοῦ λόγουσιν συγγραφεῶν ἔγκωμιν τῆς Ἀθηναίων ἔχοντες πόλεως, οὐ διὰ τοῦτο ἀπιστίαν αὐτῷ τοῦ τοιαύτου εἶδους. Χρῆσται μὲν γὰρ (φασὶν) ὡς ἐκείνοι ἐχρησάτο λόγοις, τοῖς δυναμένοις καὶ τὰ ταπεινὰ μεγάλα ποιεῖν, καὶ ταῦτα πάλιν ἀπὸ τοῦ ὕψους καθαρῶν: πειράσσομαι δ' ἄμεινον ἐκείνων χρῆσασθαι. Ὅπου γὰρ καὶ τοῖς μικροῖς μέγεθος προσθεῖναι δύναται ἂν δείξῃς Ῥήτωρ, ἤπου γε σφόδρα τῶν ἀληθοῦς μεγάλων αἰεὶς ἔσαι, οἷον ἐγὼ περὶ τῆς ἡμᾶς πόλεως ποιῶσιν ἡγούμαι.

ΣΕΑ. 33. Αὐτόχθονες.] Ταῦθ' ὁ Ἄρσοκράτιον περὶ τῆς λέξεως: « Αὐτόχθονες, οἱ Ἀθηναῖοι. « Δικαιοσύνης ἐν τῷ Περὶ τῆς παραπροσθεσίας: Μῶνοι γὰρ ἀπάντων ἡμεῖς αὐτόχθονες ἔσοι. Ἀ- « πολλοῦδωρος ἐν τοῖς περὶ θεῶν, κληθήσεται φησὶν αὐτοὺς Αὐτόχθονες, ἐπεὶ τὴν χθόνα, τούτῃς « τὴν γῆν, ἀργῆν εὐσᾶν πρώτοι εἰργάσαντο: οἱ δὲ, δεῖ τὸ μὴ εἶναι ἐπὶ κλυδας. Ὁ δὲ Πίνδα- « ρος, καὶ ὁ τὴν Δαναΐδα πεποιτικῶς φασὶν Ἐρχθόνιον ἐκ ΓΥΣ καὶ Ἠρίωνος φανθῆναι. Αὐτό- « χθονες δὲ καὶ Ἀρκάδες ἦσαν, ὡς Ἑλλάνικος φησὶ, καὶ Λιγυῖται, καὶ Θεβαῖοι ».

ΣΕΑ. 39. Ἐπὶ δὲ τῶν μεγίστων εἰς.] Λέπει: τὸ Στάς καὶ παρὰ τῷ Πρῖσκιανῷ (III, σελ. 1191).— Ὅνπερ ὀλίγη πρότερον διήλθεν, πειράσσομαι καὶ περὶ τούτων διαλεῖν.] Μνημονεύει ὁ Πρῖσκιανὸς (Ἀπτόθ.) τοῦ χωρίου διδάξαι βουλόμενος ἐξ ἰτίρων παραπέσεως, Ὀλίγον πρότερον, καὶ Ὀλίγη πρότερον, τοὺς Ἀπτικὸς λέγειν. Λέπει δὲ παρ' ἐκείνου ἡ τετάρτη λέξις, Διήλθεν: καὶ λείπουσα τσαυτῷ δεῖ τὴν σύνταξιν ἐλαττεῖν, ὡς καὶ πολλῶν κομψοτέρων αὐτὴν ἀπεργάζεται, προσσηκωσμένη δὴ ἀπὸ τοῦ προσσηκῶς ἑπαρρηματότου, διαλεῖν.

πλοκαῖ γὰρ ἔστιν ἡ ἑλληνική τῆς ἑσῆς ταύτης, τὴν δ' ἡμίαν, δὲ ἦν, περὶ ἧς ἐν τοῖς περὶ-

ρθεν ἐμνημόνευσα.— ΣΕΑ. 45. [Ἐδομηκόντα ἴτη.] Τοῖς ἐν πρόθεσι σημειωθείσι προσήθη καὶ τὸν Πλάτωνα (Ἐπιστλ. Ζ, σελ. 33a) ἔδομηκόντα ἐπὶ δικαίῳ κἀκείνῳ λέγοντα τὴν Ἀθηναίων ἀρχήν.

ΣΕΑ 46. [Τὸς αὐτόχειρας καὶ φονέας τῶν πολιτῶν.] Δεδίλωται μοι ἐν τοῖς πρόσθεσι δι' ἣν αἰτίαν διαγράφει μοι ἔδοξε τὰς δύο λέξεις, Καὶ φονέας: νῦν δέ μοι διαρῶζειν ἐπιτελεῖται καὶ τὸ Αὐτόχειρας εἰς τὸ Αὐθέντας τραπεῖον ἐστὶ. Διαρῶζον γὰρ Ἀριστοκράτων φωνήν (λέξ. Αὐθέντας) Ἰσοκράτην κεχρησθαι τῷ Αὐθέντας, ἐπὶ τοῦ Αὐτόχειρ, καθὰ καὶ προ αὐτοῦ Λυσίας ἐχρησάτο. Καὶ ἐπὶ οὐδαμῶ μὲν τῶν Ἰσοκράτους λόγων φαίνεται νῦν ἡ λέξις, οὐδαμῶ δὲ μᾶλλον αἰὶς αὐτὴν γεγράφει, ἢ ἐπιταθῆ ταί, καὶ ἐν τῷ Πλαταικῷ (Β, σελ. 67), σκοπιτέον μᾶποτε ἐν μὲν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ τραπεῖον, τοῖς αὐθέντας τῶν πολιτῶν, περιελόντας τὸ Αὐτόχειρας καὶ φονέας, ὡς ἐξηγήσιν Γραμματικῶ, ἐν δὲ τῷ Πλαταικῷ, Καὶ τοῖς αὐθέντας ἐξείργων. Ἐστὶ γὰρ τὸ Αὐθέντας συννημένον ἐκ τοῦ Αὐτοίντης, ὃ Σοφοκλῆς ἐχρησάτο (Οιδ. Τυρ. 107), τοῦτέστιν ὃ ἑαυτὸν ἢ ἕτερον οὐκ αἰεὶ χερσὶν ἀναίρων. Καὶ οὐ παραλείπεται οὐδὲ τοῦτο, ὅτι καὶ Κύριλλος ἐν τῷ Λεξικῷ (Ἰδ. σημ. εἰς τὸν Ἰσῶχ. λέξ. Αὐτοίντης) τῷ Αὐτοίντης φησὶ χρῆσασθαι τὸν Ἰσοκράτην. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς παρὰ τοῖς δοκιμοῖς χρήσεως τοῦ Αὐθέντης: οἱ δὲ μεταχρησίστοροι καὶ ἐπὶ τοῦ Κύριος, ἢ Δεσπότης, ἀπ' αὐτῶν ἦδη τὸν Φρυγίχου (σελ. 46) χρόνον, τεταχῆτες εἰςὶ κατάθεσαι τοῦνομα, τάχα μὲν καὶ κατὰ μεταφορὰν τινὰ ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ χερσὶ φωνέντος, ἐπὶ τὸν ὅπως οὖν δυνάμενον τοῦτο πράξαι διὰ τὸ ἐκ τῆς δεσποτικῆς αὐτοδικον, τάχα δὲ καὶ τῷ Εὐρωπαϊκῷ ποιητῇ τῶν πάντων δοκιμῶν, πισθιέντες εἰπόντι (Γαίτ. 44a),

Καὶ μὴ ἔπει γε δῆμος αὐθέντας χερσός.

Τοῦτο ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ Δεσπότης, ἢ Ἡμίρος, ἐξεδέξαντο ἅπαντες πλὴν τοῦ Ἀγγλο Μαρκιανδου, ὃς πρώτος, ἀπαρτημένον ὑπονοήσας τὴν γραφήν, εἰς τὸ Εὐθέντης τρέπειν παρήνεσε: περὶ ἧς διορθώσεως, καίπερ ἐγκριθεῖσιν Ὁσβαλέντζου τῷ πάντῳ, ἐπίχθιν ἐφείθε μοι. Εἰ γὰρ τὸ Αὐθέντας τὸν αὐτοῦργον σημαίνει, ὡς ὀρθοῖται τὸ παρ' Ἡουρίου συγγενὲς ὄνομα. Συνέντης, ἐρκενεύομενον διὰ τοῦ Συνεργός, τί κωλύει, καὶ ἐπὶ δημοκρατίας (περὶ ἧς Εὐρωπαϊκῷ ὁ λόγος) τὸν ἄξιον Αὐθέντην καλεῖται, τοῦτέστιν αὐτὸν τὸ ἑαυτοῦ ἐργαζόμενον καὶ κυβερνῶντα, καὶ μὴ ἕτεροις ὑπουργοῦντα; Πᾶρ ἦν νῦν τὸ Αὐθέντης, παρὰ τῆς σημασίας τοῦ Δεσπότης, δειλοὶ καὶ τὸν πατέρα, δι' ἣν αἰτίαν καὶ τὸ συνώνυμον αὐτοῦ Κύριος, καθὰ φθάντες ἐσημειώσαμεθα ἐπὶ τοῦ πατρὸς τέτακται, δὴν ἐστὶ τὸ Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Τύρῳ,

Γιὰ ὄνομα τ' ἀφένθη τῆς εἰσι τους τὴν ἐκλέγαν.

ΣΕΑ. 51. Κόνωνος, ὃς ἦν ἐπιμελήςτατος μὲν τῶν στρατηγῶν, πιστότατος δὲ τοῖς Ἕλλησιν, ἐμπερότατος δὲ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κινδύων.] Αὐθέντες εἶναι δῆλον τοῦ χωρίου τὸν νόον καὶ μηδὲμιᾶς ἐρκενιᾶς χρῆζειν πᾶς τις ἀν' ἐμολογήσειε τῶν καὶ ὅπως οὖν νοεῖν δυνάμενον. Τρία γὰρ ταῦτα δεῖν εἶναι ὃ ῥάτωρ αἰνίττειται τὸν ἐπιτυχῆς στρατηγῆσοντα: ἐπιμελίαν, τοῦτέστι τὸ μηδὲν πάρεργον ποιῆσαι τῶν πρὸς τὸν πόλεμον συντείνόντων, ἀλλὰ πᾶσιν ἐφιστᾶναι τὸν νόον, καὶ περὶ πάντων προσπαθεῖσθαι, ἵνα μᾶποτε, ἢν ἔλεγον Ἰερικράτης χερίστην εἶναι φωνὴν στρατηγῶ, εἰπεῖν ἀναγκασθῆ τὴν, Ὅσα ἀν' προσεδόκασι: πίσιν οἷς στρατηγῆ, τοῦτέστι μηδὲν περὶ κλειόνος ὑπὲρ ἧς πολεμικῆς πατρίδος ποιῆσθαι: καὶ ἐπὶ πᾶσι καὶ πρὸ πάντων, τῶν πολεμικῶν ἐμπεριᾶν, ἐπὶ οὐτα πίσσεως οὐδ' ἐπιμελείας ὄφελος, ἀν' μὴ καὶ τὴν ἐμπεριᾶν τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἔχη. Καὶ ὅπως τῶν ἀρχαίων τινῶν, οὐκ ἀγαπήσαντες τοῦτο, ὄπιπιδον Ἰσοκράτην ἐξ ἧν Ὀμηρος ποιῆ τὸν Ἀχιλλεῖα τῷ Ἀγχιμένῳ διαιδίζοντα (Ἰλιάδ. Α, 225),

Οἶνεθάρης, κύνος θυματ' ἔχειν, κραθῆν δ' ἄλαφρο,

κρατικῶν ἀμαρτημάτων, τῆς οὐνοποσίας φησί, τῆς ἀνακιδείας, καὶ τῆς δειλίας, τὰς ἀφορμὰς λαθίσθαι, ἐκ τῶν ἐναντιῶν, ἀγαθῶν κρατηγῶ ἀρετῆν ὑπογράψαι. Ἄξιον δὲ καὶ αὐτὰ παραθεῖσθαι ἐκ τοῦ Εὐραβίου (σελ. 90) τῆς καταναγκασμένης εὐκαίως τὰ ῥήματα, τῶν νέων χάριν, οἷς μάλιστα πρῶτον τὸ ματὰ λογισμῶ καὶ κρίσεως ἐπιγρησθαι, ἢ πολλῶν ἀλογίως, καὶ παίζοντες μᾶλλον ἢ σπουδάζοντες, γιγράσκειν οἱ τὰ τῶν ἀρχαίων ἐρμηνεύειν ἐπιβαλλόμενοι. Ἐνταῦθα δὲ φαίνει οἱ παλαιοί, ὅτι τρία ταῦτα Ἰσοκράτης ἀγαθὰ μαρτυρεῖ Κόνωνι «τῶ τῶν Ἀθηναίων κρατηγῶ, ἐπιμέλειαν, πίσιν, ἐμπειρίαν πολέμων, συναγαγόν τὸ ἐργάζεσθαι «ἀπὸ τῶν ἐναντιῶν ἐνταῦθα προσηκροῦμένον τῷ Ἀγαμέμνονι. Ἐξ οὐνοποσίας μὲν γὰρ «ἀμείλιχα, ἐξ ἀνακιδείας δὲ ἀπίστια ἢ πρὸς τὸ κοινόν, ἢ δὲ δειλία τὴν τῶν πολεμικῶν ἀπειρίαν «ἐργάζεται. Εἰ τοίνυν κακῶν ἀμείλιχα, καὶ ἀπίστια, καὶ ἀπειρία πολέμων, ἢ πρόσει τῷ Ἀγαμέμνονι, ἀγαθὸν ἄρα ἐξ ἐναντίου ἐπιμέλεια, καὶ πίσις, καὶ πείρα πολεμικῶν. Ἐνταῦθεν οὖν «Ἰσοκράτης τὸ τοῦ Κόνωνος ἐργάζεσθαι ἠρανόσατο.— Οὐκ ἀνεκμητῶν οὐδὲ ἐκείνων.] Παραβάλλει τοῦτο τὸ χωρίον ὁ Πρισκιανὸς (III, σελ. 1174) ἐτέρῳ Δημοσθένει, ἐν ᾧ τὸ Ἀνεκμητῶ πρὸς αἰτιατικὴν ἐκείνης συντίθει.— Δερκυλλίδης.] Ἀκεδαιμονίων βασιλεῖα ὀνομάζει τοῦτον Ἀρποκρατίων, οὐκ οἶδ' ὅθεν εἰληφός. Ἄρμος γὰρ ἦν, καὶ κρατηγὸς Ἀκεδαιμονίων, διαδεξάμενος Θίμβρωνα. Ἐπαλλήθη δ', ὡς φησι Ξενοφῶν (Ἑλληνικ. Γ, α, 8), Σίσυφος, διὰ τὸ μηχανικὴν καὶ πανουργὸν τοῦ τρόπου.— Ἀτάρνεια.] Πολύχιον καταναγκῶ Λίσθου κείμενον ὁ Ἀτάρνεις, ὡς φησι Ἀρποκρατίων, τοῦτου μηχανισμῶν τοῦ χωρίου.— Θίμβρων.] Καὶ Ἀρποκρατίων διὰ τοῦ μ' ἐκφέρει τοῦτον, τοῦτο κρατηγῶντος Ἰσοκράτους τὸ χωρίον: ἦν δ', ὡς φησι, Ἄρμος εἰς τὴν ἄσκιαν περιήλθε ὑπὸ Ἀκεδαιμονίων ὁ Θίμβρων μετα τὰ Πελοποννησιακά.

ΣΕΛ. 52. Μεθ' οὗ συνακλούθησαν.] Πανοῦξαι ἢ ἐτέρα τῶν προέσεων: εἶχε γὰρ εἶπειν, ᾧ συνακλούθησαν, ἢ Μεθ' οὗ ἠκολούθησαν. Ἐσημασιώσατο καὶ ὁ Πρισκιανός; (IZ, σελ. 1104) τοῦτο τὸ χωρίον Ἰσοκράτους.

ΣΕΛ. 55. Καὶ μᾶλλον χαιρούσιν. . . ἀγαθοῖς.] Ἠμάρτηται παρὰ τῷ Πρισκιανῶ (σελ. 1186) ἢ γραφῆ ἔχουσα οὕτως, «Καὶ μᾶλλον χαιρούσιν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις κακοῖς ἢ τοῖς αὐτῶν ἰδίαις «ἀγαθοῖς.»

ΣΕΛ. 64. Ὅσι:] Ἐσημασιώσατο ἐν τοῖς προέσι (σελ. καὶ —) τὸ ἀοριστολογούμενον, Ὅσις ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ ἀναφορικῶ καὶ ὀρισμένου Ὅς, περιλήφθαι: καὶ ἐστὶ τῆς τοιαύτης χρήσεως μαρτυρία οὐκ ὀλίγη ἐκ τῶν δικίμων συγγραμμάτων τε καὶ ποιητῶν ἀπαγαγέσθαι. Μακρῶ γε μὴν κατακρίτερον ἢ παρ' ἡμῶν συνήθεια τῷ Ὅσις ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ὅς «ἐχρηται: οὐ γὰρ μόνον ἀοριστῶς φησί, Ὅσις ἂν εἴη, καθάπερ οἱ ἀρχαίοι, ἢ καὶ κατ' ἑλληνισμὸν τοῦ συνδέσμου, Ὅσις εἴη, ἀλλὰ καὶ ὀρισμένως, Ὅσις ἦλθε, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κατὰ κοινοτέραν χρῆσιν, Ὅς ἦλθε. Σπανιστέρη δὲ παρ' ἡμῶν ἢ χρῆσις τοῦ θετικῶ, Ἦτις, ἐπὶ τοῦ ὀρισμένου Ἦ: τὸ δὲ εὐθέτερον, Ὅ, τι, οὐδ' ἔχω λέγειν εἰ καὶ ἴσχυεν εἶπω τῆς ἀοριστολογουμένης ἐνοσίε ἀποσιῆσαι. Ἀντὶ δὲ τούτων τῶν, Ἦ ὅποιος, καὶ, Τὸ ὅποιον, καθάπερ καὶ τῷ κοινοτέρῳ τοῦ Ὅσις ἀρσενικῶ. Ὁ ὅποιος, κατὰ βάρβαρον τινὰ συναφὴν τοῦ ἀρθρου, χροῖσθαι: εἰ γὰρ πρὸ ἡμῶν οὐ πολλὰ γεγονότες, δίχα τοῦ ἀρθρου τῷ Ὅποιος ἀντὶ τοῦ Ὅς καὶ τῷ Ὅποιος, ἀντὶ τοῦ Οἱ ἐρῶντο, εἶον (Δημητρ. Ζῆν. ματάρρ. Βατραχουμομαχ.),

Μάχην τὴν πολυτάραχον τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ ἄρη,

Ὅποιος θεῖς λογίζεται, καὶ θεῖον π.λ. κέρη:

καὶ αὐθις,

Τίτοιις λογῆς παρᾶξινι ἐφάνησαν ἐκείνοις,

Ὅκοιοι ὀνομάζονται καὶ λέγονται κερκίνοι.

Ἐν δὲ τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Τύρῳ, καὶ περὶ τὰ τέλη τῆς δεκάτης πέμτης ἑκατονταετηρίδος ποιηθείῃ Μελισσορίῃ, εὑρεται το ἀναφορικῶν Ὅποιος διακλιθεμένων εἰς τὸ, τι ἄρθρον καὶ τὸ Ποῖος, καὶ κατὰ γένη κεννημένων οὕτως,

Ἦσαν μάλαμα χρυσοῦ, καὶ δίδει τὸ γὰρ θῆσα,
ἢ ΠΟΙΙΑ ἐπιμήθηναι δαυκάα παντάαα,

ἀντὶ τοῦ ὦν παρ' ἡμῖν, ἢ ὅποια: καὶ αὖθις,

Καὶ αὐτῶν ἐπιργίσει, χάρισμα τοῦ γαμπροῦ του,
ΤΗΝ ΠΟΙΑΝ τὴν ἀφροντίειν αὐτὸς ἀπὸ κυροῦ του,

ἀντὶ τοῦ, Τὴν ὅποιαν. Πρὸς ἀντιδιαστολὴν δὲ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ 'Ὅποιος (ὡς ἐν τῷ, 'Ὁ ὅποιος ἦλθε), ἦνικα ἀοριστολογικῶς αὐτῷ βουλευόμεθα χρῆσασθαι, ἀναριθμῶσαντες τὸν τόνον, καὶ χαίρειν εἰσάκτες τὸ ἀφρον, Ὅποιος ἂν ἔλθῃ, καὶ, Ὅποιος ἂν ἔλθῃ, καὶ Ὅποιος κί ἂν ἔλθῃ, φασμέν.

ΣΕΑ. 68. Δικαίαι.] Προστίθητι τοῖς ἐμπροσθεν ἀρρημαῖσι καὶ τὰ τοῦ Ἀρκαροτιῶνος « Δικαιίην, ἀντὶ τοῦ διακρίσειν, ὅτι μὴ ἐνικατῶ πάντας οὐκίην, ἀλλὰ χωρὶς καὶ κατὰ μέρος».

ΣΕΑ. 73. Ἄλλως τε καὶ ὅταν μηδὲν οὐκὴ συνειδῆς ἐξαμαρτάνων.] Διαρθρώσει ἐντυπῶν ἢ γράψας παρὰ τῇ Πρισκιανῷ (III σελ. 1206), « Ἄλλ' ὅπταν κάμηθε καὶ αὐτῷ σύνειδεν « ἢ ἐξαμαρτάνων ».

ΣΕΑ. 75. Συνέπειε . . . γινέσθαι.] Τῶν ἐπακτιβόμενα: τὸ χωρὶον ὁ Φρόνιος: ἐν τῷ μήτῳ ἐκδύθηντι Λεξικῷ φασί, « Συνέπειε γινέσθαι, ἀντὶ τοῦ Συνεπῆ: Ἰσοκράτης ». Ἐπιθι τὰς εἰς τὸν Ἰσχύιον σημειώσεις (B, σελ. 1304).

ΣΕΑ. 93. Διὰ τριακοσίων ἑτών.] Τοσαῦτα καὶ Διοδώρος ὁ Σικελιώτης (ΠΕ, 80) ἀριθμῶι τῆς Μισσηνιακῆς ἐξουσίαιος ἔτα.

ΣΕΑ. 102. Φωκαίη: μὲν φεύγοντες τὴν βασιλείας τοῦ μεγάλου δεσποτιῶν . . . εἰς Μασσαλίαν ἀπέκισαν.] Ἐποικισάατο τῶν τῶν χρόνων σύγχρονον Ἀρκαροτιῶν τὴν ἐν τῷδε τῷ χωρίῳ: « Μασσαλία: Ἰσοκράτης μὲν φασί ἐν 'Αρχιδάμῳ, ὡς Φωκαίης φεύγοντες τὴν τοῦ « μεγάλου βασιλείας δεσποτιῶν, ἐκλιπόντες τὴν Ἀσίαν, εἰς Μασσαλίαν ἀπέκισαν: ἔτι δὲ « πρὸ τούτων τῶν χρόνων ἦλθ' ἀπὸ Φωκαίῶν ὄμιος ἢ Μασσαλία, καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μασσαλίαν πολιτείᾳ ὄμιος ».

ΣΕΑ. 103. Ἐπὶ τῆς ἰδίας χώρας] Ἐν ἐναντιόμενα (σελ.) εἰς ἄριον παρ' ἡμῖν μὲν τῷ τύπῳ, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τῷ τύπῳ καὶ τῇ σημασίᾳ ὑποκριτικῶν, ὁ Εὐρῆσιος ('Εκδ. σελ. 153) οὐκ ἐσημασιώατο πλὴν τὸ Ἐοράριον καὶ τὸ Χρυσάριον: ὦν γὰρ τούτοις προσέθησ, τοῦ τε 'Εδάριον καὶ τοῦ Ἐολάριον, τὸ μὲν, παρὰ τὸ 'Εδαφος ἐν, τοῦ εἰς ἰον μᾶλλον ἢ τοῦ εἰς ἄριον τύπος εἰκότως ἂν λέγεται, καθάπερ καὶ τὸ 'Ελάριον παρὰ τὸ 'Ελαφος: τὸ δὲ Ἐολάριον ἐν τοῖς ἀμφιβαλλομένοις τίως τιτάχῃ, θῆαι παρ' ἅπασι, πλὴν Εὐσταθίου, Ἐολάριον μόνον γράφεται.

ΣΕΑ. 105. Ἐοισθαὶ πόποτι.] Ἀνεγραμμῶνος παρὰ τῇ Πρισκ. (III, σελ. 1207), Πόποτι ἔθεθα. — Ἐνομοκλήντες, ὅτι κἀλλίον ἔστιν ἀντὶ θεοῦ . . . ἀντικαταλλάξασθαι.] Τυπογράφων ἴσως πληρωματικῶν γράφεται, Ἐνομοκλήντες, παρὰ τῇ Πρισκιανῷ (B. σελ. III, σελ. 1174).

ΣΕΑ. 113. Ἀφορμῆν.] Ὅς ἀντιρῶ (σελ.) ἐποικισάαμε'α προστίθητι καὶ τὸν Ἀρκαροτιῶνα (ἄξ. Ἀφορμῆ), καὶ ἢ διὰ μακρῶν οἱ τὰ ἐκείνου ὑπερναμακτισάντες σφραῖ Γαλάται ἀφῆκασι περὶ τῆ: Ἀφορμῆς.

ΣΕΑ. 114. Ἐν τῆς αὐκτιρίων.] Τευτίειν, Ἐν τῷ πέπῳ οὐδερ εἰσθεῖν αἱ αὐκτιρίδες, ὡς ἡμῶνος Πρισκιανῶς (III, σελ. 1181), παραπλήσιον Κιαιφρῶνος χωρίον παραθῶμενος τὸ, Inter falcarios, ἔστιν Ἐν τοῖς δρεπικουροῖς ἦγον, ἐν τῷ μέρει τῆς πόλεως οὐ ἔσκον εἰ τα δρέπανα ποιοῦντες — ὀνομάζοντες καὶ ὀμιλοῦντες.] Ἐποικισάαμε'α ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ.) τὰς διαφόρους εἰκότας τε καὶ διερωτήσεις τοῦ ὀμιλοῦντος, διὰ τὸ πρὸς αἰτιατικὴν ἀπέναντον τοῦ βήματος, τοῖς πρὸ ἡδὸν ἐπινοουσίαις. Καὶ ἔτι μὲν ἀληθῆς τὸ αἰσιπὸς πρὸς δοτικὴν φέρσαι τὸ ὀμιλίην: οὐδὲν γὰρ μὲν ἐναπῆθι καλοῦται καὶ πρὸς αἰτιατικὴν συνέψαι, κατὰ τὸ πρὸ τούτου ὀμιλίην Καθεραλίην, αἰτιατικῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συντακτικῶν, ὡ: ἐδῆλωσεν

ὁ Στίφάνος ἐν τῷ Θίφραυθῷ (B, σελ. 1370). Ἦσως δὲ καί, Θαυμάζοντες καὶ καθομιλούντες, ἐν ἡ ἀρχαία γραφή.

ΣΕΛ. 119. Ἰδίαις.] Ὅτι μὲν ἐκ Λαγίτου διορθώσεως γέγραφα Ἰδίαις ἀντὶ τοῦ Ἰδίας, ἐσημασιώσασθαι ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ. 117): δηλώσεως δὲ καὶ τὸν τοῦ ἐμοῦ ἀντιγράφου γραφὴν Εἰδίας, ἐπελαθόμενον προσημαιοῦσασθαι ἔτι καὶ ὅπου ἂν Ἰσοκράτης χρῆται (χρηῖται δὲ πολλὰκις) τῇ λέξει Ἰδία, μόνον οὐχ ἀπανταχοῦ ἐν τῷ προειρημένῳ ἀντιγράφῳ διορθωτοῦ γραφομένου φέρεται Εἰδέα. Αὐτὴ δὲ τῆς γραφῆς ἡ διαφορὰ διασκαφεῖ μάλιχα τὰ εἰρημῖνα μοι ἐν τοῖς προλεγόμενοις τῆς παρούσης ἐκδόσεως (σελ. 126-27) περὶ τοῦ Εἴσος καὶ Ἦσος. Ὡς περὶ γὰρ ἐν ἐκείνῳ, τῆς ἀρχαιοτάτης γραφῆς διὰ διορθώσεως οὐσίας, ἡ ὀψιαιτέρα ἀποβαλὼσα τὸ ἀρχικὸν Ε, εἰς τὸ βραχυπεράλκητον Ἦσος μεταποίησεν τὸ Εἴσος, οὕτως ὑποληπτέον κἀναθῆναι τοὺς μὲν ἀρχικῶς γράφειν Εἰδέα, παρὰ τὸ Εἶδω, ῥῆμα, παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον βραχυθῆναι τὴν πρῶτην συλλαβὴν, τῇ ἀποστολῇ τοῦ Ε: οὐχ οὕτω γε μὴν, ὥστε καὶ τέλος ἀπερχεῖσθαι τὴν προτέραν γραφὴν, παρὰ τῆς ποικιλαῖς μάλιχα, εἰ: ἐπιλλέειν καὶ χρῆσιμος εἶσθαι διὰ τὸ μέτρον ἢ διορθωτοῦ γραφομένη Εἰδέα. Παρὰ γούν τῷ Ἀριστοφάνει, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον μονοφθόγγως ἐκφέροντι τὸ ἴδιον, ἐστὶν οὗ (Θεσμοφ. 436) καὶ διορθωτοῦ γραφεταιί.

Πάντα γὰρ λέγει δίκαια: πάσας δ' εἰδέας
Ἐξήτασιν: πάντα δ' εἰδίασαν φρονί.

ΣΕΛ. 125. Καὶ πάντα τρόπον τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς.] Κατακλιπώρηκεν, ἐξημερεύει ὁ Πρῆσκιανός (II, σελ. 1206) τὸ Τεταλαιπώρηκεν: ἐκ δὲ τούτου τοῦ χωρίου διορθώτεια ἡ παρ' ἐκείνου γραφὴ ἔχουσα οὕτως, «Ἄττα πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς».

ΣΕΛ. 128. Ἀθηνῶντες.] Ἀθηνῶν τῷ γένει, στρατιωτικῶς, ὡς φησὶν Ἀριστοκράτειον (λέξ. Ἀθηνῶντες), ἐκ τοῦ κατὰ Ἀριστοκράτους Δημοσθενικοῦ λόγου, ὅσπερ ἐν τῆς πρόσθεν (σελ. ἐπισημασμένης, ἐπαγομένης μαρτυρίῳ.

ΣΕΛ. 130. Ἀπολαύοντες ἐν ἂν λάβωσι.] Τοῦτο τὸ χωρίον, καὶ τὸ ἐν τοῖς ἑξῆς (σελ.) «Ἀπολαύω τι φλαβρον ἢ παραβάλλει ὁ Πρῆσκιανός (II σελ. 1163) τῷ τοῦ Πλάτωνος, «Ἀπὸ τούτου ἀπύλαον», ἵνα διαλέξῃ τὴν τριπλῆν τοῦ Ἀπολαύω σύστασιν. Προστίθεται καὶ τετάρτην εἰς Ἰσοκράτους = Τοῦτο ἀγαθὸν ἀπολαύσασθαι ἐκ τῶν κινδύνων». Καὶ ταῦτα μὲν ἑρμητικῶς μάλλον ἢ ἀκριβῶς: διδασκαλικωτέρου δ' ἀντὶ τῆς φράσ., ὡς ἡ μὲν πλήρης σύνταξις τοῦ Ἀπολαύω, ἐστὶν, Ἀπολαύω τὸ ἐκ τίνος, ἢ ἀπὸ τίνος: καθ' ἧ, τὶ δὲ τούτων ἐλλείπει ἑσχηματιστὰς πλεῖστον ὑποληπτέον. Κικῶς δὲ παρὰ τῷ Πρῆσκιανῷ ἀντὶ τοῦ Ἀπολαύοντος, φέρεται Ἀπολαύωσιν.

ΣΕΛ. 135 Ἀπολαύω τι φλαβρον.] Λέγειται τὸ, Ἐξ ὁμών: περὶ οὗ ἐπιθετὰ ἀρτίως σσημασιωμένα μοι ἐκ τοῦ Πρῆσκιανῷ.

ΣΕΛ. 137. Ἐρηθεύσασθαι.] Οὕτω καὶ τὸ ἐμὸν ἀντίγ. καὶ τὰ πρὸ ἐμοῦ, καὶ αἱ ἐκδόσεις ἀπεξέπασσαι. Ὁ γε μὴν Πηλοποιεὺς ἔσικιν ἀντιγράφῳς ἐντογαῖν φέρουσι, Συναθεύσασθαι, λέγων «Ἰσοκράτης δ' ἔφη, καὶ συναθεύσασθαι ταῖς ἡμετέραις συμφοραῖς, ἀντὶ τοῦ Ἐρηθεύσασθαι». Ταύτην δὲ τὴν μετὰ τῆς Σὺν προθέσεως γραφὴν, ἐγαράναι πως καὶ ὁ σφραγιστὴς Ἀγλαῖος Πέτροσον (ἐν ταῖς εἰς τὴν Εὐριπίδ. Μῆδ. σημειώσ.) Εὐριπίδην ἐπαγομένην μάρτυρα λέγοντα (Μέδ. 86),

Οὐδὲ συνθεύσαι, γύναι,
Ἄγλαι δώματος:

Καὶ πάλιν (Ῥήσ. 958),

Οὐ μὴν θανάτοι γ' οὐδαμῶς συνθεύσαι.

ΣΕΛ. 138. Πολλῶν ἑτῶν οὐδ' εἰδῆν αὐτοῖς ἐξεγένετο τὴν αὐτῶν.] Πηλοποιεῖται παρὰ τῷ Πρῆσκιανῷ (II, σελ. 1118) ἡ γραφὴ τοῦ χωρίου τούτου, οὕτως ἔχουσα, «Οὐδὲ εἰδῆν αὐτοῖς

« ἐξηγένοτο τὴν ἀρχὴν αὐτῆ: » ἴσως γι μὴν εὐ καθ' ἅπαντα. Τὸ μὲν γὰρ, Πολλῶν ἐπὶν, δεῖ ἠδελύπτηται ὑπὸ τῶν ἀντιγράφων τὰ τοῦ Πρισκιανοῦ, δῆλον καὶ τούτου, δεῖ δι οὐδὲν ἄλλο ἐπάγεται τὸ μακροτέρον, ἢ ἵνα δεῖξῃ ἑλλειπτικῶς ἐκφέρεσθαι τοῖς Ἀττικοῖς τὰ χρόνου σημαντικὰ ἐνδεήματα, εἰδὼν ἔτιν ὡς τὸ Πολλῶν ἐπὶν, ἑλλείπον τῇ διὰ πρόθεσι, καθὰ καὶ τὸ Πολλοῖς ἐπιει, τῇ Ἐν, καὶ τὸ Πολλὰ ἐπι, τῇ Κατὰ: εὐχερῶς δὲ καὶ τὸ, Ἰδεῖν αὐτοῖς, εἰς τὸ ἡμαρτημένον, εἰδεῖν αὐτοῖς, ματίπισο. Τὸ δὲ προσθήμενον ἀδικονόντων, τὴν ἀρχὴν, ὑπονοεῖν παρήξει μάλιστα, ἀντιθετικώτερον πρὸς τὰ προηγούμενα, « Ἀντὶ δὲ τοῦ γεωργεῖν τὰς χώρας « τὰς ἀλλοτρίας », ἐγγράπτο πάσαι: « Πολλῶν ἐπὶν περιδεῖν αὐτοῖς ἀρχὴν τὴν αὐτῶν » ἀπὸ κοινῆς προσλαμβανόμενου τοῦ Ἠναγκάσθησαν.

ΣΕΑ. 141. Ἀσχημῶς αὐτοῖς εἰσθλῆν.] Κατὰ δευτικὴν, αὐτοῖς, ἀνίγνω καὶ ὁ Πρισκιανὸς (III, σελ. 1178) ἐν τῇ προκειμένῳ χωρίῳ, μνημονεύον καὶ τῆς πρὸς αἰτιατικὴν συντάξεως τοῦ εἰσάρχημα.

ΣΕΑ. 144. Τὸν καθ' ἡμέραν ἐκίσκην.] Οὕτως ἐγράφη ἐξ ἀντιγράφου, καὶ τὸν πρὸ ἐμοῦ ἐκδοτῶν, οὐ κακῶς μὲν, εὐ γι μὴν ἀναγκάσις: οὐδὲν γὰρ ἔπτεν χρῆσθ, εἰ μὴ καὶ ἀμείνων, ἢ ἐν τοῖς πλείοσι τῶν ἀντιγράφων φερόμενη κατ' ἑλλειψιν γραφῇ. Τὸν τὴν ἡμέραν ἐκίσκην, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ, Ὀλίγας ἡμέρας, ἀπροβέβηως ἐφικεν, περὶ οὗ ἐπιθεῖ ἀπερ ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ.) ἰσημισοσάμην.

ΣΕΑ. 146 Μακροτέρωτα.] Ὑπερβωτικῶς Μακροτέρωτατοι, φέρεται καὶ παρὰ τῷ Πρισκιανῷ (III, σελ. 1209) — Ἀνακαθαίνουσιν.] Ἠμαρτῆται ἢ παρὰ τῷ Πρισκ. γραφῇ, Ἀνακαθαίνουσιν, καὶ τῇ πρόθεσι καὶ τῇ ἐγγλίσει.

ΣΕΑ. 151. Εἰς Σόλους τῆς Κιλικίας.] Μνημονεῖται τοῦ χωρίου Ἀρποκρατίων: « Σόλοι. Ἰσοκράτης Εὐαγόρου Σόλοι, ἢ μὲν Κυπριακὴ πόλις, ἢ δὲ τῆς Κιλικίας, ὡς ἄλλοι τε ἱεροῦσαι καὶ ἕτεροι ἐν τῇ περὶ αὐτῶν ».

ΣΕΑ. 162. Πρὸς Πολυκράτη.] Ἐν παραθέσει (σελ. 290) ἀισχρόνως τοῦ Σαμίου Ἰαμβλίῳν ἐν τῷ πέμπτῳ σέξῳ ἐγράφη Ζεῦν τὴν αἰτιατικὴν τοῦ, Ζεῦς, καθὰ φέρεται παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ καὶ τῷ ἐκ τοῦ Ἀθηναίου περιηγητῆ Εὐστάθῳ (Ὀδυσ. Α, σελ. 1387), ἐς καὶ Πολυκράτη τὰ ἀισχρόνως πλανηθεῖς ἀνατίθεισιν. Ἄλλ' ἐπι μοναδικῶν ἐστὶ τὸ παραδειγμα τῆς τοιαύτης αἰτιατικῆς, εἰδεί μοι ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἀθηναίων σημειώσεσιν (ὡς παρενεῖραι ταῖς ἰδίαις αὐτοῦ οὐκ ἀπεκρίσασιν τῶν Ἀθηναίων ἐκδοτῶν ὁ νεώτερος), ὡς ἀντιγραφίῳν πλημμελίημα χεῖρην ἐπέσπασε τὸ Ζεῦν, δεῖν γραφῆν Ζεῦν (3 ἐς Ζεῦν) οὐδεῖ ἔπτεν ἐρθῶς ἕξοντος τοῦ Ἰαμβλίῳν διὰ τὴν τοιαύτην γραφῆν. Ἄλλον δὲ καὶ ἐκ τῆς περιπάσεως τοῦ μονοσυλλαβίου Ζεῦς: τίς γὰρ ὁ λόγος τοῦ περιπάσεσθαι τὴν αἰτιατικὴν, τῆς εὐθείας Ζεῦς ἐξνομήνης; Ὁ μὲν οὖν διὰ τὸ Δίῳ καὶ Θεῖῳ, ἀπερ Εὐστάθῳς περισηπωμένων αἰτιατικῶν φέρεται μαρτύρια: ἐκείνων γὰρ τὸ μὲν διὰ τὴν κοῖον (παρὰ τὸ Θεῖῳ), καὶ αὐτοῦ τοῦ Εὐστάθῳ ἐμολογεῖντος, περισηπῶσθ, τὸ δὲ, διὰ τὴν περισηπωμένῳ εὐθείῳν Δίς, οὐδ' ἀποφυγεῖν εἶχε τὴν περισηπῶσθ.

ΣΕΑ. 165. Καὶ γὰρ τὸ μακρὸν τῶν μαχίμων ὄνομα τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδραμῖν.] Τοῦτο Ἰσοκράτους τὸ χωρίον ἐξηγούμενος Ἀρποκρατ. (σελ. 291. Καὶ γὰρ τὸ κ.τ.λ.) φασίν, « Ἰσοκράτους ἐν τῷ Βενούριθι περὶ Ἀκαδημαϊκῶν ταῦτα λέγοντες, βεβαίως δεῖ καὶ εἰ τὰς Ἀκαδημαϊκῶν πολιτικῶν γραφῶντες τὰ ἑμοῖα εἰρήσασιν. Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης, οὐκ ἐξῆναι φασίν » ἀποδραμῖν, τοῖς Ἀκαδημαϊκοῖς, ὅπως μὴδὲ ἐθέλονται ἄλλων νόμων εἶναι φίλοι. Τοῦ μὲν « τῶν Ἰσοκράτους τοῖς μαχίμων ὄνομα λέγοντες κολλῶσθαι ἀποδραμῖν, εἰ περὶ Ἀριστοτέλου τοῖς πάντας Ἀκαδημαϊκοῖς φασίν ».

ΣΕΑ. 168. Ἀσχημῶν.] Ἰσοκράτης ἐξηγῆται Ἀρποκρατίῳν, τοῦτο παρατιθέμενος Ἰσοκράτους τὸ χωρίον. Ὅτι δ' ἐκ τοῦ ἐκκενῶν, καὶ τὴν Μεθοποῖον τοῦνομα διόλοι, μαρτυρεῖ καὶ Ἡρόδοτος (B, βιβλ. καὶ βμγ'), καὶ τὴν Ἰσοκράτη ἕκαστον, καὶ τὴν Μεθοποῖον Αἰσώπων τῷ αὐτῷ, ἐνδεῖται τοῦ Ἀσχημῶν καλίσεως. Τὴν μάλιστα Ἀσχημῶν καὶ τὸ Ἀσχημῶν, ἐπὶ τοῦ ψευδοῦς λόγους συντιθεῖται τιταγημῆα, ἰσημισοσάμην ἐν τοῖς πρόσθεν.

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ ΜΕΤΑΤΥΠΩΣΙΝ
ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΩΝ ΤΟΥ ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἡ μετατύπωσις τῶν Ἀπάντων τῶν Παραλλήλων Βίων τοῦ Πλουτάρχου διὰ δραχμὰς 48 κ' ἐκείνη τοῦ Εἰσοκράτους εἰς τόμους δύο διὰ 12, ἐκδόσεων τοῦ Κοραῆ, εἶναι ἡ μεγαλητέρα εὐεργεσία πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν γένος τὴν σήμερον. Βεβαιόουν ὅτι οἱ ἐν Ἀθήναις μετατυπῶνται τῶν Παραλλήλων ἐζημιώθησαν: πιθανὸν καὶ οἱ τοῦ Ἰσοκράτους νὰ λάβωσι τὴν ἰδίαν τύχην. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὅσις ἐπιθυμεῖ νὰ γενῆ ἐγκρατὴς τῆς Παιδείας, Ἀρετῆς καὶ Γλώσσης, καὶ νὰ κανονίσῃ τὰ ἔθη τοῦ ἐμβριθῶς, ἀνάγκη καὶ δι' αὐτὸν, καὶ χάριν τῶν τέκνων του καὶ συγγενῶν νὰ ἔχῃ εἰς τὴν οἰκίαν του τοὺς δύο τούτους Φωστήρας τῆς προγονικῆς σοφίας. Οὐδεὶς νὰ περιγράψῃ δύναται τὸν εἰς αὐτοὺς τοὺς δύο συγγραφεῖς λογικὸν πλοῦτον εἰμὴ ὅσις εἰσέλθῃ διὰ συγχῆς καὶ ἐπανελημμένης μελέτης εἰς τὸ βάθος τῆς διανοίας αὐτῶν λεπτομερῶς.

Ὁ εἰς τῶν δύο τόμων τῶν Ἀπάντων τοῦ Ἰσοκράτους ἀπὸ τὸν Κοραῆ περιέχει τὸ Κείμενον καὶ ὁ ἕτερος τὰ Σχόλια καὶ τὰς ἐξηγήσεις. Διδασκάλους καὶ Ἑλληνιστὰς ἀλλογενεῖς νὰ διδάξῃ σχολάζουστος ὁ Κοραῆς ἐξέδωκεν εἰς χωριστὸν τόμον τὸ Κείμενον τῶν 22 Λόγων καὶ Ἐπισυλῶν ἀπὸ τὰ σχόλια καὶ ἐρμηνείας. Ἡ ταιαύτη διαγωγή τοῦ Κοραῆ ὑπαγορεύθη προσέτι ὅτι τὰ σχόλια ἔλαβαν ἀνάγκη ἐπιδιορθώσεων αὐτοῦ περὶ τοὺς δύο χρόνους.

Ἐμβριθῆς, πολυειδῆς καὶ ἐκτεταμένη ὑπάρχει ἡ ἐν αὐτοῖς φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἔρευνα! Κανεὶς ἀφ' ὅσους ἐξέδωκαν ὡς τὴν σήμερον τὸν Ἰσοκράτην δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐνσαλαξῇ εἰς τὴν καρδίαν τῶν σπουδαστῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τόσην ἀγάπην τοῦ καλοῦ καὶ εὐκνησίαν πρὸς τὴν παιδείαν, ὅσην ὁ Κοραῆς εἰς τὰ σχόλια τοῦ συγγραφέως τούτου! Εἰς τὴν γλώσσαν ἡμῶν τὸ κατ' ἀρχὰς γεγραμμένα, ὡς ἐκεῖνα τοῦ Βεκαρία, ἐξελληνίσθησαν ἀπὸ τὸν ἴδιον Κοραῆν. Εἰς τούτα ἐπιδιορθῶναι συχνὰ αὐτὸς ἑαυτὸν καὶ προβάλλει διορθώσεις εἰς τὸ ἐν τῷ πρώτῳ Μέρει Κείμενον.

Ἡμεῖς δὲ, χάριν τῶν σπουδαστῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης κυρίως, μετατυπῶνόντες τὴν ἐκδοσιν τοῦ Κοραῆ ἀπαράλλακτον, ἐνομίσαμεν ὠφελιμώτερον νὰ διακρίσωμεν τὸ Κείμενον εἰς δύο τόμους, εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐπροσθέσαμεν τὰ ἀνήκοντα σχόλια καὶ ἐξηγήσεις, εὐρισκομένας εἰς ἕνα μόνον τόμον τῆς ἐκδόσεως τοῦ Κοραῆ, ἀπαρτιζόντα τὸ δεῦτερον μέρος.

Διὰ τὴν εὐκολίαν ταύτην, ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ κατηγορηθῶμεν, ἀλλὰ δίκαιον ἢ νεολαίχ, καὶ αὐτοὶ οἱ διδάσκαλοι νὰ μᾶς χρεωστῶν χάριν ὅτι τὸν καθρέπτην τῆς κριτικῆς ἐπιστήμης καὶ ἑλληνικῆς φιλολογίας ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὁσάκις ἀνοίγωσι τὸν θάλαμον τοῦ Κειμένου, θέλουσι αἰσθάνεσθαι καλονὴν ἀμίμητον, ἀντανακλιῶσαν τὰς ἀκτῖνας τῆς ἀρετῆς, διερχομένης εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς ταχύτερον καὶ εὐκολώτερον!!!

Μήτε καινοτομίαν παρεισάγοντες εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ Κοραῆ, οὐδὰ βλάπτοντες κατ' οὐδὲν διὰ τῆς διαγωγῆς ἡμῶν ταύτης τὴν μελέτην, εὐχόμεθα νὰ μὴ μεμφθῆ ἢ πιστῆ μας τοῦ σοφοῦ Κοραῆ αὐτὴ μετατύπωσις, τόσον μᾶλλον, ὅτι περιέχει, πρὸς διασκέδασιν τῶν ἀγνοούντων τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, Νεοελληνικὰς Ἀναλύσεις εἰς ἓνα ἕκαστον τῶν τοῦ Ἰσοκράτους Λόγων καὶ εἰς τὰς Ἐπιστολάς, παρὰ τοῦ πατρὸς μας γεγραμμένας.

Τῆ α'. Ἰερειδου: πύμπτον ἔτις τῆς βασιλείας τῆς Προόδου: ἐν Ἀθήναις.

ΛΕΗΝΟΛΟΓΟΣ Π. ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

